T. GALE

1671

23,853/B

Parts rebound in
different order?

Bridges
45620.

Opuſcula

MYTHOLOGICA, ETHICA
ET
PHYSICA.
GRÆCE & LATINE.

PAlæphatus,
Heraclitus,
Anonymus,
Phurnutus,

DEmophilus,
Democrates,
Secundus,

Salluſtius,
Ocellus Lucanus,
Timæus Locrus.

Sextius Pythagoricus,
Theophraſti Characteres,
Pythagoricorum Fragmenta.

Heliodori Lariſſæi Optica.

Edita a T. Gale D.D.

CANTABRIGIÆ,
Ex Officina J. Hayes, Celeberrimæ Academiæ Typographi:
Impenſis Joann. Creed, Bibliopolæ Cantab. 1671.

BIBLIOTHEK
KIEL

Ad Lectorem
PRÆFATIO.

DE Scriptoribus his, quos tibi, L. B. in hac Editione repræsentamus, pauca admodum mihi dicenda restant; quoniam eorum maxima pars suis notitiis *&* testimoniis *(cuique à fronte præfixis) abundè innotescere possit. Accuratè de* Præphato *disputavit* Ger. Vossius; *de* Heraclito, *ut potuit*, Allatius, *qui eum primus edidit.* Heraclitus, *inquit*, scriptor est antiquæ notæ; sed inter tot ejusdem nominis Scriptores, quisnam ille fuerit, expiscari alius fortunatiùs poterit. Non nemo hunc eundem ac Heraclitum illum esse existimabit, cujus elegantissimus atque optimus de Homericis Allegoriis liber legitur, quem alii sub Heraclidis Pontici nomine, sed falsò, evulgârunt. *Existimaret etiam non nemo ad* Heraclidem Ponticum *hoc opusculum pertinere. Scripsit* Heraclides ille περὶ τῆς ἐν ᾅδου, *ut testatur in ejus vitâ* Laertius; *vides id in hoc* nostro *esse caput* 13. *Accedit, quòd ex* Photio *discimus* Agatharchidem Cnidium *nonnullos hujusce philosophi libros in Epitomen redegisse. Ferunt, inquit* Photius *tmem.* 214, Agatharchidem ἐκλογὰς συντάξαι περὶ τῆς πρὸς φίλους [*non* προσφιλῶς, *ut* Schottus,] ὁμιλίας· *docet autem* Laertius Heraclidis *id fuisse opus.* ἔστι δὲ αὐτῷ καὶ μεσότης τις ὁμιλητικὴ φιλοσόφων τε καὶ στρατηγικῶν καὶ πολιτικῶν ἀνδρῶν πρὸς ἀλλήλους διαλεγομένων; *idem quoque scriptum* Suidas, *in* λέξει; *videtur intellexisse. Pergit* Photius *de* Aga-

gatharchide, καὶ πάλιν ἄλλω ὄπῳ μὴν τῶν συγγεγραφότων περὶ συναγωγῆς θαυμασίων---.----ἀνέμων, ἁλῶν τε ἰσομιῶν συντάξαι. *Itidem ex eodem* Laertio *constat* Heraclidem *scripsisse* ἰσομιά; *credo equidem* θαυμάσια, *quoniam de lacu quodam mirifico apud* Sauromatas *allegatur in eo libello* Sotionis, *qui est inter* Aristotelis opera, περὶ ὑδάτων καὶ χρηνῶν παραδοξολογουμένων. *Addo, plurimas fabulosas historias* Agatharchidem *complexum esse in suo quodam, apud* Photium, *libro, quæ in hoc nostro comparent. Ut mihi à vero non abhorrere videatur, libellum hunc ortum quidem esse ex* Agatharchidis Eclogis *sive* Epitomis, *retinuisse tamen* Heraclidis *nomen, qui primus erat ejus pater. Idem fuisse fatum dixerim eorum librorum, quos* περὶ πολιτειῶν *fecit noster* Heraclides, *quorum jam tenue adeò compendium sub ejus nomine circumfertur. Sed* Eustath. *in* Odyss. p. 1859, Heraclitum *quendam in hoc argumento agnoscit; Membranæ quoque* [*ut etiam in lib. de* Alleg. Hom.] *idem nomen exhibuêre. De totâ ergo hâc re ampliùs deliberandum.*

Subjunximus his Anonymum. *idem enim argumentum. Quisquis is est, debes* Allatio, *qui ex* Vaticana Bibliotheca *emisit.*

Phurnutus, *uti ferè dicitur, prodiit primò* Aldi *typis, deinde* Oporini. Aldus (*ut erat summâ in scriptis codd. exprimendis fide*) *vocat eum in fronte* Phurnutum, *in calce libri* Cornutum. *Similis est* Oxoniensium *MSS*rum *hâc in re incertitudo; eorum tamen, quantùm conjicio, antiquissimus, consenti-*

ente

ente quoque Vaticano, *inscriptionem operis sic aperiè concipit*, Κυρνύτυ ὑπόθεσις τῶν κζ΄ τῆς Ἑλληνικὴν θεωρίαν παραδιδομένων; *quo modo &* Diocles Magnesius *suum opus* ὑπόθεσιν φιλοσόφων *inscripsisse fertur*. *De* Cornuto *igitur*, τίς; πόθεν ἐς ἀνθρώπων; ποῦ οἱ πόλις; *deinceps disquiramus*.

Romæ *sub* Nerone *claruit* Annæus Cornutus, *domo* Græcus, *sectâ* Stoicus: *habuit in Philosophia auditores* Claudium Agaternum *medicum* Lacedæmonium, Petronium Aristocratem Magnesium, Annæum Lucanum, & A. Persium. *Ait* Dio *historicus illum* Cornutum συνδιατρῖψαι τότε τὴν παιδείαν, *non solâ ergo Philosophiâ*. Suetonius *auctor est, fuisse tragicum poëtam; ut videri possit ad* Medeam *scribendam impulisse* Lucanum: *eundem* Fulgentius *ut Satyricum laudat*; Persius *quoque in* 5ª *ad Satyras componendas se* Cornuti *auctoritate accessisse profitetur*. *Summum fuisse criticum facit id, ut credam, quòd* Nero *ejus censuræ quoddam suum poema permisit. Hujus poematis vitia cùm ille more suo, hoc est,* Stoico, *liberiùs traduceret, exulare coactus est*. Adiêre Plautum [*tunc exulantem*] doctores sapientiæ Coeranus Græci generis, Musonius Thusci. *Verba sunt* Taciti. *Nescitur* Cœranus *ille*. Soranus *amicitiam coluit cum* Plauto; & Vocabula *parùm discrepant*; *sed* Soranum *fuisse doctorem sapientiæ, aut Græci generis non constat*. *Lego igitur in eo loco*, Cornutus, *quem, testibus* Dione & Eusebio, *intelligimus tunc temporis exulâsse*. Cornutum *hunc multa reliquisse Philosophiæ suæ monumenta docet nos*, qui Persii *vitam*

conscripsit. Ea philosophica scripta (nam de cæteris infrà dicam) Porphyrius *designabat, cùm de* Origene *nostro diceret,* ἐχρήσατο ὁ Χαιρήμονος τῷ στωϊκῷ καὶ Κορνούτου βιβλίοις, παρ' ὧν τὸν μεταληπτικὸν τῶν παρ' Ἕλλησι μυστηρίων τρόπον ἔγνω. *Occurrunt hæc apud* Eusebium *Hist. Eccl. l. 6. c. 19, Et* Suidam *V.* Ὠριγένης. *Eundem* Cornutum *intellexit* Hieronymus *Epistolâ ad* Magnum; Origenes decem scripsit Stromateas, omnia nostræ religionis dogmata de Platone, Aristotele, Numenio, Cornutóque confirmans. *Alium denique ab eo non esse hunc, quem præ manibus habes L. C. mecum statues, si attendas ad* scriptionis Characterem; *si consideres* Scriptoris Dogma *&* sententiam *in philosophando, quam in hoc quoque libro videtur aperuisse.*

Τρόπος *scribendi quo utitur, est prorsus* μεταληπτικός. *Quo in genere credo illum libenter versatum, cùm ex* Gellio *videam libros aliquot de* Figuris sententiarum *ab eo compositos fuisse. Habuit igitur de* Cornuto *idoneum satìs ad artem Allegoricam Magistrum* Origenes; *saltem ex hoc libello, si alius fortè sit ille* Cornutus Gellianus.

Quod autẽ istius libelli auctor Stoicorum *in Philosophando sectam secutus sit, patet vel ex primo capite, ubi κόσμον cum Stoicis* κόσμον *dicit; item esse naturâ* πυρώδη *&* ἄφθαρτον: *quòd in secundo capite, animam mundo impertiat; quòd Jovem esse illam animam contendat; quòd Cælum Jovis sedem, quódque animas ex igne ponat. Illud denique satìs arguitur ex eo, quod pag. 39 scribit,* ἵνα δέ ποτε, ὦ παῖ, πῦρ τὸ πᾶν, καὶ γένηται πάλιν ἐν

πυρώσεως *ait enim* Laertius *opinionem* περὶ τῆς ἐκπυρώσεως Stoicos *habuisse ab* Heraclito, *qui statuerat* ἕνα εἶναι κόσμον, γινέσθαί τε αὐτὸν ἐκ πυρὸς καὶ πάλιν ἐκπυροῦσθαι κατά τινας περιόδους. *Atque ex his constare videtur, quod* Origenes *non tantum in scribendo, sed & in sentiendo* Cornutum *imitatus sit; quódque ex hujus, aut similium, scriptis arripuerit, quæ in libris* περὶ ἀρχῶν *de Mundi rerúmque adeo omnium* ἀποκαταστάσει *aut credidit, aut opinatus est.*

Sed ut ad Porphyrium *redeam; is sibi visus est* cornicum, *quod aiunt*, oculos confixisse, *cùm* Origenem *ex* Cornuto *aliquid didicisse deprehendisset. A quo tandem ipse hauserit, quæro, egregiam in allegorizando solertiam, in qua nec* Origeni *ipsi concessurus videtur: ambos in eodem ludo edoctos nemo non videt. In eo libro quem de* Nympharum antro *scripsit, ostendit, quantus esset in Symbolis explicandis artifex;* Numenium & Cronium *sequi se non diffitetur, quos etiam* Origenem *fuisse imitatum, loco apud* Eusebium *supra allato, docuit. Nihil igitur à* Cornuto Porphyrius? *imò, sed suppresso nomine. In* Antro *p.* 262, edit. Cantabrigiensis *hæc occurrunt*, ὅτι δὲ διὰ μὲν συνθέσεως τὸν ἥλιον κατιόντα εἰς ὕδωρ ἐκτίθησι ὁ Κέλσος. *Ista habes apud* Cornutum *p.* 11, *prout ex MS° restituimus in n.* 2. *Ecce autem alium in hoc opusculo locum p.* 91, Οὐ δεῖ ὃ δοκεῖν πολυπραγμονεῖν [Κλεάνθην] περισύτῳ; *magnam enim (inquit* Cicero) *susceperat molestiam* Cleanthes *commentitiarum fabularum reddere rationem, & vocabulorum cur quidque ità appellatum sit, causas explicare. Eandem notam cum videret se*

Porphyrius *promeruisse*, *eodem modo purgat se*, *quo* Cornutus Cleanthem, ὃ δεῖ ὑ τὰς τοιαύτας ἐξηγήσεις βεβιασμένας ἡγεῖσθαι καὶ εὐρεσιλογήντων παθανότητας, *ipsius verba sunt p.* 272. *de* Antro. *Tertius adhuc locus adferri posset ex* Porphyrii *libro* περὶ ἀγαλμάτων (*habetur autem apud* Stobæum *in Ecl. Physic. p.* 1[2], *verbis primis*, *quod rectè nos docuit* Lucas Holstenius) *nam quæ ibi de Etymologia* τοῦ Ζεὺς *disserit partim ex* Platonis Cratylo, *partim ex secundo capite* Cornuti *petivit*, *ut inspicienti constabit. Eadem crypsi hunc nostrum tractat* Joannes Diaconus, *Scholiastes* Hesiodææ Theogoniæ; *integra quippe* τεμάχια *ex hoc libro*, *non agnito auctore*, *subinde adfert*, *ut in notis ad* Cornutum *ostendi*, *cùm aliàs*, *tum p.* 38. *n.* 11.

Laudatur porro Cornutus *quidam* Jamblicho *apud* Stobæum *in Ecl. Phys.* ἀλλ' εἰ ὅτως γίνεται ὁ θάνατος, περισπωμένης ἡ ψυχὴ τοῦ σώματος, καθάπερ ὁ Κορνοῦτος οἴεται; *fuisse autem in ea sententia* Stoicorum *plurimos ex* Laertio & Stobæo *constat*: *quare non videtur alius ille ab hoc nostro* Cornutus Jamblichi.

De eo Cornuto *idem statuendum quem* Syrianus Philoxenus *in* Aristotelis Metaphys. *allegat*, Βοήθῳ καὶ τὸν Κορνοῦτον συντάττειν μὲν εὔλογον, ὃ πόρρω καὶ αὐτὸν ταύτης ὑπενεχθέντα τῆς δόξης. *Nec enim si cum Boetho Peripatetico ejusdem* de universalibus *fuerit opinionis*, *sectæ quoque ejusdem fuisse concedi debet.*

Extra dubium rem constituet Theodoretus, sermone ad Græcos secundo, Κορνοῦτος ὁ φιλόσοφος τοῖς Ἑλληνικοῖς θεολογίαν ἐξυτέθηκε. *Hunc quin in-*

intellexerit librum [*in quo auctor se pro Theologo passim gerit, & queritur veterem ab* Hesiodo *Theologiam fuisse corruptam*] *suspicari potest nemo. Potest tamen* Theodoreti *testimonium aliquid roboris accipere à* Nica (*qui Etymologici magni auctor creditur;*) *is enim in V.* Ζεὺς *eadem quæ supra* Porphyrius περὶ ἀγαλμάτων; *ex hoc libro adfert; eorum verò auctorem asserit,* Κορνοῦτον ἐν τῷ περὶ Ἑλληνικῆς θεολογίας.

Præter hunc libellum scripsit nonnulla alia Cornutus. φιλοσοφικὰ καὶ ῥητορικὰ *tribuit ei* Suidas; *nescio an eadem intelligat* Porphyrius *qui in libello suo ad Categorias* τέχνας ῥητορικὰς & γεγραφὼς πρὸς Ἀθηνόδωρον *huic tribuit. Suspicor autem* (*nam cùm interciderit liber, res ad liquidum perduci nequit*) *opus id quod* Athenodoro *inscripsit, contra* Aristotelis Categorias *elaboratum fuisse; certè auctor est Simplicius* [*ex* Porphyrio] *in prolegomenis ad* Aristotelis Categorias *tum* Athenodorum, *tum* Cornutum, *è Stoa utrunque, contra* Philosophum *de eo argumento, infeliciter velitâsse. Idem* Simplicius *docet* Cornutum *in dictionibus explicandis & distinguendis magnam partem sui Scripti insumpsisse. Videant igitur quibus est occasio, num is sit liber, qui jam in Bibliotheca* Regis Gallorum *unà cum* Magistro *de* Atticis, *sub* Phurnuti *nomine latitat.*

Ærumnas Herculis Phurnuto *tribuunt codd.* Vaticani & Veneti; *eundem prænomine* Polydeucem *vocant, & de deorum naturâ commentatum fuisse asserunt. Erit igitur & hoc quoque opusculum* Cornuto *vendicandum; extat illud quidem* Oxonii, *sed sine scriptoris nomine, immediatéque præcedit in eodem volumine*

Cornutum *hunc de* diis. *Nequeo autem jam affirmare idémne sit cum eo quem* Allatius *edidit. Interim* Allatianus *totus ferè habetur in* Apollodoro *&* Scholiaste Homeri, *ut meritò suspicari posset* Leo, *eum esse* Johannis Pediasimi *fœtum, qui adhuc in nonnullis Bibliothecis servari memoratur.*

Denique, nè Te, L.B. rumpam, dicit Cornutus *hujus operis p.* 42, *se aliquando in* Hesiodum *interpretationem editurum; quod & fecisse videbitur ei, qui animadvertet antiquorum illorum in Theogoniam Scholiorum primam ferè partem (nam video multa à recentiori manu in calce admisceri) cum hoc libello mirificè consentire: sanè eadem noemata, eandem* μεταληπτικὴν τέχνην, *eadem loca aliquot (ut de* Diacono *superiùs notavi,) eandem quoque censuram de* Hesiodo *utrobique deprehendo. Scripsêre, inquit* Scholiastes, *alii* περὶ θεογονίας (*poterat* Orphea, Pherecydem, Antiphanem, Aristophanem, item Cleanthem *&* Timæum *nominâsse*) καὶ ἴσως ἀληθέστερον τῷ Ἡσιόδῳ; *hæc possis conferre cum iis, quæ in hanc mentem noster scribit p.* 43, ἀλλὰ τῷ μὲν Ἡσιόδῳ τελειοτέρα πού᾽ ἂν ἡ ἐξήγησις γένοιτο, τὰ μέν τινα ὡς οἶμαι παρὰ τῶν ἀρχαιοτάτων αὐτῷ παρῄληφότα, τὰ δ᾽ ἰδιωτικώτερον αὐτῷ πεφαντασμένα.

L. Annæus Cornutus *laudatur Charisio, Gellio, Servio, Macrobio ex iis quæ in* Virgilium *scripsit; nihil autem video, cur non idem haberi possit cum hoc nostro, quem in omni literaturâ nobilem fuisse ex* Dione *suprà demonstravi. Et de* Cornuto *ista dicta sint, si vera; si falsa, (neque enim παίγνιον διαχειζομαι) sint indicta.*

De

PRÆFATIO.

De Salluſtio *paucis tecum, Lector, tranſigam.* Ὁ ὁ Σαλλέστιος ἀπῆγε τὺς νεὺς ἀπὸ τῆς φιλοσοφιας, *ait de eo* Suidas *in v.* ἀωῆγε. Simplicius *quoque in* Epictetum *ejus meminit,* ἐὰν γυμνάζεταί τις ωρὸς ἀλγηδόνας, ἀναγκη ζηλῶν τὸν ἐφ' ἡμῶν Σαλλέστιον, ἄνθρακα πεπυρακτωμένον ἐπιθέντα γυμνῷ τῷ μηρῷ κὴ φυσῶντα αὐτὸν, κὴ δοκιμάζοντα ἑαυτὸν μέχρι πόσου δύναται καρτερεῖν. *Atque has addidi de eo obſervationes, quoniam inter* teſtimonia *non reperi; ſed &* Notas *paucas; quoniam multa nimis concisè mihi viſus eſt dixiſſe in* ſuis Lucas Holſtenius; *collegi autem ex* Jamblicho *de* Myſteriis, Syriano, & Damaſcio περὶ ἀρχῶν; *quòd exiſtimarem eos ſcriptores non volvi omnium literatorum manibus.*

Ocellus Lucanus & Timæus Locrus *ſuâ antiquitate debent Tibi eſſe commendatiſſimi; nihilominus multorum ſuffragiis adjuti ad Te affectant aditum. Teſtimonia in* Ocellum *auxit, & meliori ordine diſpoſuit* Joan. Pearſonus, ὁ Δαυμάσιος, *quo Viro majus nihil habet literatus orbis: ab* ejuſdem *manu ſunt, quæ jam primùm* Timæum *cohoneſtant.* Timonis *Sillographi de* Platone *verſus, prout apud* Gellium *lib.* 3. *c.* 18, *habentur, placuit obiter referre,*

Καὶ σὺ Πλάτων κὴ γάρ σε μαθητεὺ ὁ πόθος ἔσχε,
Πολλῶν δ' ἀργυρείων ὀλίγῳ ἠμάξαο βίβλον,
Ὅτθεν ἀπορχόμενος Τιμαιογεάφειν ἐδιδάχθης.

quanquam in primo non diſpliceat H. Stephani lectio,

------κὴ γάρ σε μαθητεύειν πόθος ἔσχε.

Notæ quas vides in eum, ſunt ex editione H. Stephani. Timæus major, occaſione hujus ſcriptus, potes dubitare,

bitare, illustriorémne an obscuriorem reddiderit. certè dum dialogum suum κτηνίζων καὶ βοτρυχίζων, *huic* Locro *lucem dare studuit* Plato, *in nonnullis locis simplicem & rectum scriptorem anili superstitione corrupit. Erat animus quædam huc, quod facile fieri poterat, applicuisse ex* Jamblicho περὶ κοινῆς μαθηματικῆς, Proclo, Syriano *&* Damascio, [*qui quidem & ipsi in majorem* Timæum *commentati sunt, aliósq; ejusdem Commentatores* Crantorem, Longinum, Numenium, Origenem, Porphyrium, Severum, Taurum *sæpe multis verbis citant;*] *sed in aliud tempus rejeci. Et hæc de scriptoribus nostris Physicis dixisse sufficiat.*

Inter Ethicos Demophilus, Demachares, *&* Secundus Lucæ Holstenii *diligentiâ noti sunt*; Sixtus Pythagoricus Ruffini *versione & Prologo*; *ex eo hæc habes.* Sixtum Pythagoricum in latinum verti; quem Sixtum Episcopum esse tradunt, qui apud nos in urbe Romana Sixtus (f. Xystus) vocatur Episcopi & Martyris gloriâ decoratus. Hunc verò cùm legerit soror tua, ô Aproniane, inveniet tam brevem, ut videat singulis versibus ingentes explicari sensus, tam vehementem, ut versûs sententia ad totius possit vitæ perfectionem sufficere---*& paulo post*, Addidi & quædam religiosi parentis ad filium: sed breve totum, ut meritò omne opusculum, vel Enchiridion, Græcè, vel si Latinè, annulus appelletur. *Fraudes* Ruffini *in hoc Prologo statim vidit* Hieronymus, *seriùs* Augustinus *&* Pelagius; *quâ de re videri possit* Philippus Labbe *de scrip. Eccl. voce* Ruffino & Sixto.

PRÆFATIO.

Sixto. *Ex eodem* Philippo *discas* Gelasium *in decreto* (*modò* Gelasii *fuerit*) *hunc libellum inter apocryphos rejecisse*. Liber Proverbiorum, qui ab Hæreticis conscriptus est, & Sancti Xysti nomine prænotatus est, apocryphus. *de eo tamen Græci videntur aliud sensisse; certè* Maximus, *qui in Areopagitem scholia scripsit*, Sextum *hunc vocat* Ecclesiasticum Philosophum. *Sed nec in eo hæresin videtur animadvertisse* Hieronymus, *qui hoc solo criterio non esse Sixti Martyris opus contendit, quòd* Christi *nomen &* Apostolorum *omnino in eo reticeantur. Nec mirum; vixit enim harum γνωμῶν author sub* Julio Cæsare, *& certè alius non est à* Sextio *illo* Romano *Philosopho, quem* Plutarchus *in* Moralibus *laudat, (poterat autem* Sextium Romanum *facilè vertere* Ruffinus *in* Sextum Romanum) *laudat* & Seneca, cùm alibi, tum *Epist.* LIX. Sextium, ecce, cùm maximè lego, virum acrem, Græcis verbis, Romanis moribus Philosophantem. *Fuit ille* Sextius Pythagoricus. Faciebat hoc *Sextius*, ut consummato die, cùm se ad nocturnam quietem recepisset, interrogaret animum suum: quod hodie malum tuum sanâsti? cui vitio obstitisti? quâ parte melior es? *Seneca* de *ira* 3. *c.* 36. *in quibus manifestò videas illum præcepti* Pythagorici *memorem* τῆ παφέβλω; τί δ' ἔρεξα, τί μοι δέον οὐκ ἐτελέθη; *possit &* abstinentia ab animalibus *quam exercuit, idem ostendere.* Sextium *abstinuisse ait* Seneca *quòd* existimaret bonæ valetudini contraria esse alimenta varia, & nostris aliena corporibus. *Hanc suam opinionem, in his gnomis sic extulit*, Pasce animam verbo Dei, & corpus simplicibus cibis.

Nec

Nec tamen hanc ἀποχὴν *sibi imponebat* Sextius, *ac si illicitum, & omni modo infandum facinus, ut olim* Pythagoras, *patraturum se existimaret, si carnes gustaret. Dissimilis, inquit* Seneca, *utrique causa erat*; Sextius, homini satis alimentorum citra sanguinem esse credebat, & luxuriæ contrahendam esse materiam, crudelitatem vitandam; *quæ quidem omnia breviter in his sententiis complectitur, ubi ait*, Animantium omnium esus quidem in cibis indifferens; abstinere tamen rationabilius est.

S. Hieronymus *in Epistola ad* Ctesiphontem *de hoc libello sic scribit*; In quo, juxta dogma Pythagoricorum, qui hominem exæquant deo, & de ejus dicunt esse substantia, multa de perfectione dicuntur; *similia apud* Senecam *delirat* Sextius. Solebat, *inquit*, Sextius dicere Jovem plus non posse, quàm virum bonum. *Noster autem*, Quæcunque deus possidet, hæc & sapiens. *Multa quoque alia videtur mihi* Seneca *ex eo hausisse in fine istius Epistolæ, & alibi, quorum hîc habes manifesta vestigia; Et, ut paucis multa dicam, credo* τὸ γνωμικὸν, *quod tantopere affectat, ab hoc* Sextio *didicisse; imò totum hunc librum in suos descripsisse.*

Cæterùm ut de ipso libro, pauca addam; multa quæ hîc leguntur Stobæus *perpetuò* Pythagoræ *ipsi tribuit, eadem* Maximus & Antonius Sexto. *Atqui* Pythagoras *nihil scripsit; nec quidem* Pythagorici, *per aliquot secula; quoniam autem discipuli omnia ad* Pythagoram *referre (quemadmodum ad* Mercurium *sua quoque sacerdotes & Prophetæ* Ægyptii) *honoris & gratitudinis causâ solebant; evenit ut ea* Pythagoræ

goræ *nomen gerant, quæ ab aliis fuere scripta. Certè* Philolaus *creditur* χρυσᾶ ἔπη *composuisse, quæ nihilominus* Pythagoræ *vocabulum præferunt. Si quis autem diligenter attendat, pauca in iis versibus reperiet, quæ non in his gnomis habeantur; ut fecerit id* καταλογάδην Sextius, *quod alii versu. De utroque genere hoc* φρητρεπτικῶ (*sed &* Pythagoræ ἱεροὺς λόγους *tum prosâ, tum versu legebatur*) *vide* Jambl. *lib.* 2. *de Sect. Pyth. cap.* 2 *&* 3. *Illud quoque moneo, magnam horum proverbiorum partem in* Demophilo *nostro comparere; nec desperem totum pœnè hoc opusculum iterum ex iis quos annotavi, &* S. Nilo, *posse redintegrari.*

Quæ sint ea quæ, more suo, Ruffinus *addiderit, nescio; puto autem esse, quæ fidem tantopere prædicant & verbum Dei, quod erat in* Sextio λόγος *tantũ* i.e. *ratio. Sed & alia manifestò ex sacrâ paginâ huc venêre; multa his posita, malè versa plurima, omissa nonnulla, inversa alia, ut satìs clarè docet antiqua* Simphoriani Champerii *editio,* [*nam quæ jam prodit, desumitur ex Bibl. P P.* Rhenaniam *non vidi:*] *exhibet ea sententiam hanc,* Libertatem arbitrii sui permisit hominibus Deus, ut purè & sine peccato viventes, deo similes fiant; *agnoscit quoque* Augustinus *&* Pelagius; *in hac editione frustra quæres. Idem* Champerius *duas quasi partes in hoc libro distinxit, quarum posterior incipit p.* 5, *his verbis,* Fides actus tuos omnes præcedat: *quod & hîc factum oportuit; nam* Hieronymus *quoque istius divisionis meminit,* contra Jovinianum, *ubi de hoc opere verba facit.*

Libet hîc testimonii loco, Senecæ *judicium* de Sextii *libro adferre, ut videas* Ruffinum *de eodem opere judicâsse*

dicâſſe eodem modo, quid ni addam, ex eodem Senecâ. Lectus eſt deinde liber 2. Sextî patris, magni ſi quid mihi credis, viri, & licet negent, Stoici. Quantum in illo, Dii boni, vigoris? quantum animi? cùm legeris Sextium, dices: vivit, viget, liber eſt, ſupra hominem eſt. Dimittit me plenum ingentis fiduciæ; *verba ſunt* Senecæ *Epiſt.* 64. *Plura autem olim legit in* Sextio Seneca, *imò, ut apparet conferenti, etiam* Stobæus *&* Maximus, *aliique, quam nos hodie; ſi qua tamen* Ruffino *fides, non multa deſiderari videntur.*

De notis quas Theophraſti *Characteribus ſubjunxi, hoc tantùm; vix quivi pro meis agnoſcere, adeò malè eas (ut & alia nonnulla) operæ typographicæ, me longè abſente, mulctaverant.*

Habes denique Pythagorica Fragmenta. *vidêre ea quidem jam ſæpiùs lucem, transfuſa in plures, credo, formas, quàm ipſius* Pythagoræ *anima. Ex iis alia nunc primò latinè verſa, alia autem notis illuſtrata debes* Joanni North, *V.C. qui generis ſui claritudinem (quæ certè magna eſt) virtute & eruditione exæquat.*

In his omnibus excudendis vulgata antehac exemplaria preſsè ſecuti ſumus: Menda in textu, excepto uno & alio minoris momenti, dereliquimus; codicum quoq; MSS. deliria non diſſimulavimus: nam in his expediendis Tu fortè L. fæliciùs verſaberis. Ad Palæphatum *recenſendum libros ſcriptos quinque adſcivi. Primus mihi ad manum erat, in Bibliotheca* Coll. S. Trinitatis Cantabrigiæ, (*unde & eum quoq; deprompſi, quo uſus ſum in* Theophraſto) *illum codicem ſignificavi his literis,* Cant. *Trium* Oxonienſium *variantes Lectiones ad me miſit*

misit vir omni eruditione & humanitate excellens Ed. Bernardus, Coll. D. Joan. Ox. Socius; *literis* α, ϵ, γ, *hos distinxi. Ex* Tollii Annotationibus *quintum habes; is erat descriptus ex* Bibliotheca Arundeliana, Londini; *nobis* Arun. & Lond. *brevitatis gr. appellatur.*

Cornutus *spissius nobis negotium facessebat*, πολλοῖς ἕλκεσι βρύων. *Suppetias venêre hîc tres codd.* Oxonienses *calamo exarati, quorum mihi copiam fecit eruditus & amicissimus vir* Th. Hyde, Bibliothecarius Bodlejanus. *Ex iis nonnullas ipse emendationes excerpseram, alias (partem longè maximam) & cap. ultimi fragmentum hactenus desideratum idem semper mihi colendus* Bernardus *suppeditavit.* Lil. Gyraldus *in* Syntagmatibus *infinitos locos in hoc scriptore ex veteri cod. sanârat; eos quoque huc adduximus. Cœpi versionem* Clauseri *refingere, sed abstinui statim; probas, inquis? ità quidem, ut existimem eam unâ tantùm liturâ opus habere.* Velarius *item se &* Cornutum *eâdem operâ traduxit. Aliam interpretationem concinnare non licuit per operas Typographicas, quibus quotidianum pensum, conscribendis istis Annotationibus, solvturum me receperam. Vale* L. Candide.

Tho. Gale.

TESTI-

ERRATA

Accentus, literæ, puncta minutiora sæpè elapsa sunt.

IN *Præfat.* lege *Democrates.* In *tit. Palæph.* lege ἱστοριῶν. In *tit. Phurn.* lege *Phurnuti, non Pornuti.* p. 7, *deest* n. 10 *ante* ὥσπερ. *ibid.* lege ἤκουσα. 14, ὡρῶν. 33, *Drusium.* 35, *Phæn.* 36, *conscr.* 49, κατ-ηγυφαγμένος. 74, תנור. 87, V, pro IV. P. 102, ἀρχαίαν.

TESTIMONIA VETERUM
DE
PALÆPHATO
ΠΕΡΙ' ΑΠΙΣΤΩΝ.

Theo Sophista Capite περὶ Ἀναισχυντίας.

Καὶ Παλαιφάτῳ τῷ Περιπατητικῷ ὄντι ὅλον βιβλίον περὶ τῶν ἀπίστων, ἐν ᾧ τὰ τοιαῦτα ἐπιλύεται.

Plutarchus Symposiacon lib. XXVII.

Καινὸς γάρ ἐστιν ἑτοὶ Παλαίφατος.

Athenæus lib. XV.

Ἰδὲ καινὸς ἕτός ἐστι Παλαίφατος.

Eustathius in Iliados α.

Ὅτι ἠγώνοντο οἱ ἱπποκέραυροι καὶ γυναῖοι καὶ δεξιοὶ κελαπίζειν, καὶ ὅτι λησεικῶς ἔζων, καὶ ἡ τοῦ Παλαιφάτου ἱστορία φησί.

Idem in Iliad. κ.

Παλαιφάτου μέμνηται καὶ Ἀθηναίου, ἔνθα μαγείρους σοφιζομένους καὶ τὴν οἰκείαν τέχνην ἀπεσεμνυνόντος, ἔφη τὸ, καινὸς ἑτοὶ Παλαίφατος. ὁ δὲ καὶ παρεμπαίζεται τοὺς πεπαιδευμένους τὰ μὴ οἷά τε ὄντα περισχεῖν ἔχειν.

Idem in Odysseæ λ.

Ὠυχήκασι δὲ καὶ ἐν τῷ ἱστορήσαντος, ὅτι Σφίγξ γυνή τις λεγομένη εἰσελθοῦσα πρός τινα Βοιωτίαν, λησεικὴ καὶ φονία, ὡς Παλαιφάτῳ δοκεῖ.

Suidas.

Παλαίφατος. Πάρεστι δὲ Περιπατητὴς, γεγονὼς κατ' Ἀρταξέρξην, ἀπίστων βιβλία ε. τινὲς δὲ ταῦτα εἰς τὸν Ἀθηναῖον ἀναφέρουσι, πολλοὶ δὲ ἕτερον ἔγραψε.

Isaac. Tzetzes in Lycophronem.

Παλαίφατος ὁ Στωϊκὸς, ψυχρῶς μὲν, ὅμως δὲ ἀλληγορικῶς, ὁδόντας

ἐδόντας ἔχειν ἐλεφάντων τὸν Κάδμον λέγει, ἐλθόντα ἐξ φοινίκης, καὶ τότε διαπεφαντα συμμαχίαν ποιεῖν πρὸ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ.

Ioan. Tzetzes Chil. I, Hist. XX.

Ὁ δὲ σοφὸς Παλαίφατος, ἀνὴρ ἐκ Πειπάτης,
Ἀλληγορεῖ τεμμάχιον, ἢ μέρος τεμμαχίης, &c.

Idem Chil. II, Histor. XLVII.

Οἶμαι δὲ καὶ Παλαίφατος ἕτερος αὐτὸ διδάσκει,
Τῷ ἐκτομῷ τῆς Δήμητρος ὁ λέγει δὲ τοῦ ἄλσους,
Ἦν ᾧ ἡμεῖς εἰρήκειμεν σεμνῶν κτημάτων ἕδη.

Ibidem Histor. LIII.

Τοῦτο τὸ ἀλληγόρημα, τέκνον ἐμὸν, μοὶ δοκεῖ.
Οἶμαι τοῦ Παλαιφάτου δὲ τοῦ Στωϊκοῦ τυγχάνει.
Κάλλιστον ὄν, καὶ σαθρόν.

Idem Chil VII, Hist. XCIX.

Χρὴ κενταυρὸς τὸ λοιπὸν, μὴ δὲ κενταύρους λέγειν,
Παλαίφατε σοφώτατε. τὰ Παλαιφάτου ταῦτα.

Apostolius Centuria II.

Ὁ δὲ Παλαίφατος περὶ Ἀμαλθείας οὕτω φησί, ὅτι Ἡρακλῆς ἐπολιόρκει Βοιωτίαν, &c.

Virgilius in Ciri.

Infamem tali merito rumore fuisse,
Docta Palæphatiâ testatur voce papyrus.

Hieronymus in Chronico Eusebiano ad annum DCXXX.

Secundùm quorundam opinionem, hâc ætate Phrixus cum Hella sorore fugiens insidias novercales, visus est per mare vehi ab Ariete velleris aurei. Fuit autem ei navis parata fugienti, cujus insigne aries erat. Porro Palæphatus affirmat, Arietem vocatum nutritorem ejus, per quem liberatus fuit.

Idem ad annum DCLXXV.

Pegasus equus velocissimus cujusdam mulieris fuit, sive, ut Palæphatus affirmat, Bellerophontis navis fuit.

Idem

Idem ad annum DCXCV.

Ea quæ de Spartis memorantur, quos Palæphatus scribit, quum proximarum essent regionum, adversus Cadmum subitò extitisse, & propter repentinos, quasi de terra contractus, & ex omni parte confluctus, SPARTOS *vocatos, tunc gesta sunt.*

Idem ad annum DCCXXXVI.

Ea, quæ de Dædalo fabulæ feruntur, qui visus est simulacra fecisse moventia. Primus enim omnium pedes statuarum à se invicem separavit, aliis conjunctim eos fabricantibus. Palæphatus memorat. Nec non quomodo cum filio Icaro Minoem navi fugerit, & propter investigabilem fugam avolâsse pennis æstimatus sit.

Idem ad annum DCCLVI.

Sphingam verò scribit Palæphatus uxorem Cadmi propter zelum Harmoniæ à viro recedentem contra Cadmum restitisse.

Idem ad annum DCCLXXII.

Bellum Lapitharum, & Centaurorum sub hoc tempore: quos scribit Palæphatus libro de Incredibilibus nobiles fuisse equites Thessalorum.

Idem ad annum DCCCXLIII.

Ea, quæ de Ulysse fabulæ ferunt, quomodo trieri Tyrrhenorum Scyllam fugerit spoliare hospites solitam. Scribit Palæphatus Incredibilium libro primo. Sirenas quoque fuisse meretrices, quæ deceperunt navigantes.

Orosius Lib. I. Cap. XIII.

Sed Thessalos Palæphatus in libro primo Incredibilium prodit, ipsos à Lapithis creditos dictósque fuisse Centauros, eò quòd discurrentes in bella equites, veluti unum corpus equorum & hominum viderentur.

DE
PALÆPHATIS,

Ex Libro Illustris Viri,

GERARDI JOANNIS VOSSII de Historicis Græcis, alterâ parte auctiore nunc propediem lucem visuro.

Palæphatus, grammaticus Ægyptius, vel juxta alios, Atheniensis, ἐγεγόνει ἰσοσθενῆ ἰδίαν, Suida teste. Ex quo etiam edidisse cognoscimus Ægyptiam philosophiam, & argumenta in Simonidem, & μυθικῶν librum unum, & λύσεις τῶν μυθικῶς εἰρημένων. Quorum postrema duo idem poterant volumen credi; nisi apertè distingueret Suidas. Praterea Troica (quorum præter alios meminêre Stephanus in Χαιρώνεια, & Suidas in Μάχαρ ἐταλλι) à nonnullis grammatici hujus esse credebantur. Compluribus id opus libris constitisse, indicat, quòd Harpocration in Δυσαύλης laudet Palaphatum ἐν τρίτῳ Τρωϊκῶν; atque idem in Μυκηνέσσαλος citet ἐν ἑβδόμῃ Τρωϊκῶν. Alii alterius esse existimârunt. Incerta eò res est, quia quatuor fuêre Palæphati. Unus erat poëta epicus Atheniensis: alter Parius, vel Prienensis: tertius historicus Abydenus: quartus grammaticus iste Ægyptius, vel Atheniensis. Trium priorum ætas à Suida indicatur. Nam Atheniensem ἐπικοῦρον supparem fuisse Phemonoæ ait, vel fortasse etiam antiquiorem: Parium vel Prienensem refert ad tempora Artaxerxis: Abydenum ad ætatem Alexandri Magni: quarti autem tempus ignoratur. Ex quatuor istis primus in considerationem non venit hoc loco. Quòd siquis nôsse volet, quæ carmine scripserit, adeat Suidam. De tertio autem, Abydeno nempe historico actum nobis lib. I. cap. IX. Supersunt secundus, quartúsque: quorum ille Parius, aut Prienensis; hic Ægyptius, vel Atheniensis fuisse dicitur à Suida. Priori tribuit quinque libros ἀπίστων; sed addit, à quibusdam eos adscribi Palæphato Atheniensi; ac hunc quoque illud argumentum tractâsse. Verùm cùm postea refert, quæ scripserit Atheniensis Palæphatus, non nominat libros ἀπίστων, sed λύσεις τῶν μυθικῶν εἰρημένων. Extat hodiéque Palæphati operis fragmentum; quo poëticæ fabulæ explicantur. Id Parii Palæphati arbitrantur Cælius Rhodiginus lib. XXX. Antiq. lect. cap. XXXIV, & Lilius Gyraldus dial. II. historiæ Poët. Quam & sententiam ipsi primitus secuti fuimus: sed postea mutavimus. Mori

Thea

Theo in Progymnasmatis capite περὶ ἀγκυλῆς, καὶ καταπελῆ; *ubi hunc in modum loquitur*: Παλαιφάτῳ τῷ περιπατητικῷ ὄντι ὅλον βιβλίον περὶ τῶν ἀπίστων ἐπιγεγραφόμενον. *Ac similiter inscripsit autor librum, quem habemus. Siquidem illum eo pacto orditur*: τάδε περὶ ἀπίστων συγγέγραφα. *In Theonis autem verbis considerandum, quòd* ἀπίστων *scriptorem appellet Philosophum Peripateticum. Imò & Ioannes Tzetzes, qui sæpiùs citat Palæphati* Μυθολογίαν, *nunc eum vocet* φιλόσοφον Στωϊκὸν, *ut Chil.* IX. *Histor.* CCLXXIII. *nunc* ἀνδρα ἐν περιπάτῳ, *ut Chil.* I. *Histor.* XX. *Quorum si alterutrum verum sit; diversus fuerit à Pario illo, sive Prienensi, qui sub Artaxerxe dixit, Nam Zeno, Stoicæ sectæ conditor, demum floruit eversо jam Persarum imperio ab Alexandro Magno; imò Rege hoc jam extincto, & successoribus ejus inter se de imperio decertantibus. Nec Parius ille Peripateticus rectè dicatur; cùm appellatio ea conveniat nulli, qui Aristotele ipso antiquior sit. Sic igitur statuo, si Palæphatus, quem habemus, est unus ex illis Suidæ memoratis, esse illum incertæ ætatis, Ægyptium, sive Athenienſem; quem & ipsum* περὶ ἀπίστων *tractâsse, ibidem dicitur. Tantùm metuo, nè Suidas nobis duos confundat Palæphatos; quorum unus fuerit Ægyptius, alter Athenienſis; unus grammaticus, alter Philosophus. Nam scriptor ille Suidæ vocatur Grammaticus; Theoni philosophus Peripateticus; Tzetzæ nunc Peripateticus, nunc Stoicus; ut vidimus. Cùm autem Tzetzes ſibi parùm constet; & Theo longè sit antiquior: potiùs peripateticum fuisse censeo. Etsi Josephus Scaliger, in poêmate, quod Ciris inscribitur, Stoicum & ipse nuncupet: nempe à Tzetze, ut puto, deceptus. Palæphati ejus libri* περὶ ἀπίστων, *de quo diximus, meminit quoque Virgilius, sive alius, in Ciri*:

Infamem tali meritò rumore fuiſle,
Docta Palæphatiâ teſtatur voce papyrus.

Priorem sic versum rescripsi, Paulum Leopardum secutus, Lib. X. *Miscell. cap* XXIV. *Ubi in vulgatis perperam est* meritorum more. *Posteriori versu retineo scripturam vulgarem; licet minimè me fugiat, non Georgium Fabricium modò, sed Josephum quoque Scaligerum, pro* papyrus *reponere* Pachynus. *Mentio ejus præterea est apud Probum in* III *Georgicon; Eusebium in Chronicis ad numerum* IↃCCLVII, *ubi de Tyndari libris, & alibi; Orosium lib.* I. *cap.* XIII.

ΠΑΛΑΙΦΑΤΟΥ

ΠΕΡΙ

ΑΠΙΣΤΩΝ

ΙΣΤΟΡΙΩΝ.

PALÆPHATI

DE

INCREDIBILIBUS

HISTORIIS.

CANTABRIGIÆ,

Ex Officina *J. Hayes*, Celeberrimæ Academiæ Typographi,

Impensis *Joann. Creed*, Bibliopolæ *Cantab.* 1670.

ΠΑΛΑΙΦΑΤΟΥ ΠΕΡΙ ἈΠΙΣΤΩΝ ἹΣΤΟΡΙΩΝ.

PALÆPHATI DE INCREDIBILIBUS HISTORIIS.

Α'δι [2] περὶ ἀπίστων συγγέγραφα. [3.] τῶν ἀνθρώπων οἱ μὲν γὰρ πείθονται πᾶσι τοῖς λεγομένοις, ὡς ἀνομίλητοι σοφίας, καὶ ἐπιστήμης. οἱ δὲ πυκνότεροι τὴν φύσιν, καὶ πολυφάγμονες, ἀπιστοῦσι τὸ παράπαν [4.] μηδὲν γίνεσθαι τούτων. ἐμοὶ δὲ δοκεῖ ψευδῆ πάντα τὰ λεγόμενα. [5.] εἰ γὰρ ὄνομα μόνον ἐγίνοντο,

Æc de incredibilibus conſcripſi. Hominum quidem hi fidem habent omnibus illis, quæ dicuntur, tanquam ab ſapientia, ſcientiáque alieni. Alii verò naturâ ſapientiores, & rerum ſcrutatores, omnino non credunt horum quidquam fieri. Mihi autem videtur, facta fuiſſe omnia, quæ narrantur. Si enim ſolo nomine contigiſſent,

[1.] Titulus hujus libri valde incertus. Theo ſophiſta, Suidas, & Hieron. in Chron. Euſeb. videntur legiſſe περὶ τῶν ἀπίστων. Sic Heraclitus, & Anonymus [quem damus] ſuos libb. inſcripſêre. Impreſſi habent περὶ τῶν ἀπίστων ἱστοριῶν. Sic Apollonides, περὶ τῶν καταψευσμένων [in Ammonio MSo. ἱστοριῶν,] & Myrſilus Lesbius περὶ τῶν παραδόξων ἱστοριῶν, ſcripſit. Codd. Cant. & Ox. γ. ἐκ τῶν τοῦ Παλαιφάτου περὶ τῶν ἱστοριῶν. Editio Baſil. περὶ μύθων, Suidas μυθικῶν, Tzetzes μυθολογικῶν. libb. huic tribuunt.

[2.] Prophetæ in S. S. Timæus Locrus, Ocellus, Alcmæon Crotoniates apud Laërtium, Herodotus, Thucydides, Suſarion apud Diomedem (quem corriges ex Stobæo, & Dioryſio Thrace MSo.) ſic ferè exordiuntur. Vide Meurſium in Epiſt. Beſſarionis.

[3.] Cod. Ox α, l. ἀνθρώπων γὰρ οἱ μὲν ὑπερπείθεσθαι πείθονται π. τοῖς—— τεθέ.

[4.] παράπαν, γίνεσθαί τι τούτων. Ox. α.

[5.] εἰ γὰρ—— Ox. α, & Arun. εἰ γὰρ ὀνόματα μόνον ὑπῆρξε, λόγῳ ἂν περὶ αὐτῶν εἴδομεν. Tollius pro εἰ ponit εἰ—fortè, λόγῳ μὲν π. α. εἰ, ὑπῆρξεν ἄν

λόγῳ.

λόγ@ ὃ περὶ αὐτῶν ἦδεις ὑπῆρξεν. ἀλλὰ πρότερον [6.] τὰ ἔργα, εἶθ' ὅτως ὁ λόγ@, ὁ περὶ αὐτῶν. ὅσα δὲ εἴδη καὶ μορφαί εἰσι λεγόμενα, καὶ γινόμενα τότε· αἳ νῦν οὐκ εἰσὶ, τὰ τοιαῦτα οὐκ ἐγίνετο. [7.] εἰ γὰρ τότε, καὶ ἄλλοτε ἐγίνετο, καὶ νῦν τε γίνεται, καὶ αὖθις ἔσται. ἀεὶ δὲ ἔγωγε ἐπαινῶ τοὺς [8.] συγγραφέας Μέλισσον, καὶ Λαμίσκον τὸν Σάμιον, [9.] ἐν ἀρχῇ λέγοντας ἔσιν ἃ ἐγίνετο, καὶ νῦν ἔσται. [10.] γινόμενα δέ τινα οἱ ποιηταὶ, καὶ λογογράφοι παρέτρεψαν εἰς τὸ ἀπιστότερον, καὶ θαυμασιώτερον, τοῦ θαυμάζειν ἕνεκα τοὺς ἀνθρώπους. ἐγὼ δὲ γινώσκω, ὅτι οὐ δύναται τὰ τοιαῦτα εἶναι, οἷα καὶ λέγεται. τοῦτο δὲ καὶ διείληφα, ὅτι εἰμὶ ἐγένετο, οὐκ ἂν ἐλέγετο. [11.] ἀπελθὼν δὲ καὶ πλείστας χώρας, ἐπιθαινόμην ἐκ πρεσβυτέρων, ὡς ἀκήκοιεν περὶ ἑκάστου αὐτῶν. συγγράφω δὲ, ἃ ἐπιθόμην περὶ αὐτῶν. καὶ τὰ χωρία αὐτὸς εἶδον, ὡς ἔστιν ἕκαστον ἔχον. καὶ γέγραφα πάντα, οὐχ οἷα ἐμοὶ λεγόμενα, ἀλλ' αὐτὸς ἐπελθὼν, καὶ ἱστορήσας.

sermo super his existeret nullus. Sed primùm opera, deinde sermo ejusmodi, qualis est de iis. Cujusmodi autem species, & formæ narrantur, fuerunt tum quoque. Quæ nunc non exstant, eadem neque fuerunt. Si tunc enim, & alio tempore acciderunt; & jam fiunt, atque erunt deinceps. Ego verò semper laudo scriptores Melissum, & Lamiscum Samium, statuentes, quæ in rerum primordio nata sunt, etiam nunc fore. Facta autem quædam poëtæ, & fabulatores, ad incredibilia, & miranda magis perverterunt, ejus ergo, ut homines obstupescerent. Equidem sentio, talia minimè esse posse, qualia circumferuntur. Hoc autem collegi, quòd si minùs facta essent, non item narrarentur. Ingressus verò & plurima loca, ex senioribus sum scisciatus, quomodo de unoquoque illorum inaudivissent. Conscribo autem, quæ de iis intellexi. Et loca ipse vidi, ut quisque haberet; & consignavi hæc, non qualia vulgò narrantur; sed quemadmodum ipse ingressus, omnia cognovi.

[6.] πρότερον ἐγίνετο τὸ ἔργον.
[7.] εἰ γάρ ποτε καὶ ——————
[8] συγγραφεὺς hîc laxè sumitur pro quovis scriptore. Voss. Hist. Gr.
[9.] ἐν ἀρχῇ—Arun. ἔστιν ἃ, καὶ ἐγίνετο, καὶ νῦν ἔσται. Voss. in Hist. Gr. ἔστι νῦν ἃ ἐγίνετο καὶ ἔσται. fortè, ἔστιν ἃ ἐγίνετο, καὶ ἦν, καὶ ἔσται. vel, ἐν ἀρχῇ, λέγοντας, εἴ τινα ἐγίνετο, καὶ ἦν, καὶ ἔσται. Vide cap. Eccl. 1. V 9 Antiquorum temporum non alia ratio fuit, quam nunc est; quod ergo nunc non fit, nec olim fuit Voss.
[10.] γινομένων δὲ τινῶν οἱ ποιηταὶ καὶ λογογράφοι —Ox. β. οἱ π. λόγοι, Ox. α.
[11.] ἐπελθὼν δὲ——Mox, χωρία αὐτῶν——Oxon. uterque. V. Artemid. proœm.

Κενταύροι

* ΠΕΡΙ ΚΕΝΤΑΥΡΩΝ.

DE CENTAURIS.

Κένταυροι ὡς θηρία ἐγίνοντο, καὶ ἵππων μὲν εἶχον ὅλων τὴν ἰδέαν, πλὴν τῆς [1.] κεφαλῆς. εἴ τις ἔν πείθεται τοιοῦτον γενέσθαι θηρίον, [2.] ἀδυνάτοις πιστεύειν. [3.] ὅτε γὰρ ἡ φύσις σύμφωνον καὶ ἵππῳ καὶ ἀνδρὶ, ὅτε ἡ τροφὴ ὁμοία, ὅτε διὰ στόματος καὶ φάρυγγος ἀνθρωπείου δυνατὸν ἵππῳ τροφὴν διελθεῖν. εἰ δὲ τοιαύτη ἰδέα τότε ἦν, καὶ νῦν [4.] ὑπῆρχε. τὸ δ' ἀληθὲς ἔχει ὧδε. Ἰξίονος βασιλέως ὄντος Θεσσαλίας, ἐν τῷ Πηλίῳ ὄρει ἀπηγριώθη ταύρων ἀγέλη, [5.] καὶ τὰ λοιπὰ τῶν ὀρῶν ἄβατα ἐποίει. εἰς γὰρ τὰ οἰκούμενα καταίοντες οἱ ταῦροι, ἔσεινον τὰ δένδρα, καὶ τοὺς καρπούς, καὶ τὰ ὑποζύγια διέ-

CEntauri feræ fuerunt, & ad equorum modum totam formam habuere, excepto capite. Si quis itaque persuasum habeat, ejulmodi bestiam fuisse, impossibilibus credidit. Neque enim natura equi, hominísque, inter se convenit; neque alimentum simile; neque per os, & guttur humanum, equi nutrimentum potest descendere. Si autem forma talis tum temporis extitisset, etiam nunc supereslet. At rei veritas ità habet. Ixione Thessaliæ rege, in monte Pelio furore correptum est taurorum agmen, ac quicquid montium reliquum erat, inaccessum reddidit. Tauri enim in loca culta discendentes, arbores concutiebant, ac fructus, jumentis simul noxii.

* Ox. & Lond. titulum cum initio capitis conjungunt, sic, Περὶ Κενταύρων φασὶν ὡς θ. quod & alibi fit.

[1.] Post κεφαλῆς, Ox. α. & Arun. addunt ταύτῃ ἢ ἀνδρός.

[2.] ἀδυνάτων πιστ. Ox. α. ἐν ἀδυνάτοις Ox. γ. & Cantab. V. Salmuth in Panc. p. 226.

[3.] ὅτε γὰρ ἅμας αἱ φύσεις σύμφωνοι—Ox. α—& Arun. pro τροφὴ, Apollonius legit μορφὴ—quod placet Pantino, & Tollio contra veteres codd. V. Galen. de usu part. lib. 3°.

[4.] καὶ νῦν ἂν ὑπῆρχεν—Cant. ὑπ. ἄν. Ox. α & β.

[5.] ἅπας καὶ τ. Mox ἐσίτουτο τὰ—&, τὸν καρπὸν—Ox. α. & β. —συνέφθειραν Ox. & Arun. ἔφθειρον, Cant.

φθείρον.

φθειρον. ἐκήρυξεν ὃν ὁ Ἰξίων ὡς [6.] εἴ τις ὃν ἔλοιτο τοὺς ταύρους, τούτῳ † δῶρα χρήματα πάμπολλα. νεανίσκοι δέ τινες ἐκ τῆς ὑπωρείας ἐκ κώμης τινὸς καλουμένης Νεφέλης, ὄπνοῦσιν ἵππους κέλητας διδάξαι. πρότερον γὰρ ἐκ ἠπίσαντο ἐφ' ἵππων ὀχεῖσθαι, ἀλλὰ μόνον [7.] ἅρμασιν ἐχρῶντο. ὅτω δὴ [1.] ἀναβαίνοντες τοὺς κέλητας ἤλαυνον ἐφ' οὓς οἱ ταῦροι ἦσαν· καὶ ἐπεισβάλλοντες τῇ ἀγέλῃ, ἠκόντιζον. καὶ ὅτε μὲν ἐδιώκοντο ὑπὸ τῶν ταύρων, [2.] ἀπέβαλλον οἱ νεανίαι· ποδωκέστεροι γὰρ ἦσαν οἱ ἵπποι. ὅτε δὲ ἔστησαν οἱ ταῦροι, ὑποστρέφοντες ἠκόντιζον. καὶ τῶτον τὸν τρόπον ἀνεῖλον αὐτούς. καὶ τὸ μὲν ὄνομα ἐντεῦθεν ἔλαβον, οἱ κένταυροι, ὅτι τοὺς ταύρους κατεκέντων. [3.] ἦλθε γὰρ φόβος ταύροις τοῖς κενταύροις. ἀλλ' ἵππος καὶ ἀνδρὸς ἰδέα ὄφις ἀπὸ τοῦ ἔργου. λαβόντες γοῦν οἱ κένταυροι παρὰ Ἰξίονος χρήματα, καὶ γαυριῶντες ὅτι τῇ πόξει, καὶ τῷ πλούτῳ, ὑβρεις αὐτῶν ἦρχον, καὶ ὑπερήφανοι, καὶ πολλὰ κακὰ εἰργάζοντο, καὶ δὴ καὶ κατ

Proclamari itaque juſſit Ixion, ſi quis hos tauros ſuſtuliſſet, illi ingentem pecuniæ vim dandam. Juvenes autem quidem ex pede montis, & pago dicto Nephele, equos condocefacere celetes excogitârunt. Neſcivere enim priùs equis vehi; ſed curribus ſolùm utebantur. Ità quidem, celetes adſcendentes, ferebantur in tauros, & factâ in gregem incurſione, jaculis illum feriebant. Atque ubi inſequerentur tauri, aufugêre juvenes. erant enim equi velociores. Tauris verò conſiſtentibus, converſi denuo tela immittebant. Atque hoc pacto interemerunt illos; & nomen quidem exinde acceperunt Centauri, quòd tauros ſtimulis exagitâſſent. Nihil enim equi Centauris ineſt; ſed ab hoc opere figura equi, hominiſque provenit. Accipientes itaque Centauri ab Ixione pecuniam, ob commiſſum facinus, & divitias, arroganter gloriantes, contumelioſi extitere, & ſuperbi, ac plurima mala perpetrârunt; etiam contra

[6.] εἴ τις ἀνέλοι——δώσειν χρ. πολλά. Ox. α, & β.
[7.] μόιον αὐτοῖς ἐχρῶντο κατὰ τὰ ἅρματα. Ox. β. negat hoc Tzetzes in Chil. Virgil. & Plin. 7. Lapithis tribuunt, quod hic centauris.
[1.] Apoſtol. & codd. omnes, ἀναβάντες. mox, ἐν τῇ ἀγέλῃ——Apoſt. & Cantabr.
[2.] ὑπέφευγον——mox, στάσιναν——V, ἠκόντιζον αὐτούς. dein, μετὰ τοῦδε τρόπου——Ox. α. β. V. Serv. ad Virg. Geor. 3.
[3.] Poſt καταικέντων, codd. Ox. ἀφ' ὅπο τῆς ἰδίας τῶν ταύρων· ἦλθε γὰρ φόβος ἵππου τοῖς κενταύροις, ἀλλ' ἵππου καὶ ἀνδρὸς ἰδία ὄψις ἀπὸ τοῦ ἔργου ἦν τὸ ὄνομα ἔλαβον. Παρὰ τοῦ Ἰξίονος δὲ λαβόντες χρήματα ὑπῆρχον ὑπερήφανοι α.——Codd. Ox. deeſt ὑβρεις αὐ,

αὐτῶ

αὐτῆ τῆ Ἰξίονθ, ὃς ᾤκει τὴν νῦν καλυμψίων Λάρισαν πόλιν. οἱ ὃ τότε τῆτο τὸ χωρίον οἰκῆντες, Λαπίθαι ἐκαλῆντο· κενταῦροι ὃ οἱ κέντανρι ἐπὶ τὴν Λαπίθων ἐπὶ δοίνῃ, μεθυσθέντες ἁρπάζεσι τὰς γυναῖκας αὐτῆν, καὶ ἀναβιβάσαντες ἐπὶ τὰς ἵππους αὐτὰς, ᾤχοντο φεύγοντες εἰς [4.] τὴν οἰκίαν, ὅθεν ὡρμῶντο. ἐπολέμων ὖν τοῖς Λαπίθαις, καὶ καταβαίνοντες διὰ νυκτὸς εἰς τὰ πεδία, ἐνέδρας ἐποίων· ἡμέρας ὃ γλυκυμψίης, ἁρπάζοντες ἀπέτρεχον ἐπὶ τὰ ὄρη. ἔτω δ' ἀφροχυμψίων αὐτῆν, ἵππων [5.] ἔφαι, καὶ ἀνθρώπων κεφαλαὶ μόνον ἐφαίνοντο. ξένιν ὃν ὁρῶντες θέαν, ἔλεγον· οἱ κέντανρι ἡμᾶς κατατρέχοντες ἀπὸ Νεφέλης, πολλὰ κακὰ ἐργάζονται. ἀπὸ δὴ ταύτης [6.] τῆς ἰδέας τῷ λόγῳ, ὁ μθθ ἄπωθεν ἐπλάσθη, ὡς ἀπὸ τῆς Νεφέλης ἵππῳ τε καὶ ἀνὴρ ἐγκυμήθη ἐν τῷ ὄρει.

ipsum Ixionem, urbem nunc Lariſſam nuncupatam habitantem. Qui eâ tempeſtate regionem illam incolebant, Lapithæ vocabantur. Centauri autem ad convivium à Lapithis invitati, ubi vino incaluere, rapuerunt illorum mulieres; quibus in equos injectis, fugientes unde prodierant, domum ſe receperunt. Suſcepto igitur cum Lapithis bello, de nocte in loca plana procedentes, inſidias illis ſtruebant; & ſimul ac illuxiſſet, montes repetebant populabundi. Sic verò illis abeuntibus, equorum caudæ, & virorum capita ſolùm apparuêre; ac ſpectaculum videntes inuſitatum, dicere homines: Centauri ex Nephele proruentes multis nos malis afficiunt. Ab hac utique loquendi formâ, conficta incredibilis fabula eſt, quomodo ex Nephele homo ſimul, & equus, in monte eſſet progenitus.

[4.] ἰδίαν, ἐνθῦθεν ὁρμώμψιος ἐπολ. mox καταβαίνοντες μὴν—Ox. α, β.

[5.] ἁρπάζα, Cantab. cùm irent velociter, aut cùm eorum equi ei ca flumen Penæon potarent capitibus inclinatis, locum fabulæ dederunt. Serv. ſed totum hunc locum ſcripti codd. aliter legunt. ἐποίων. ἡμέρας δὲ φθεγόντων αὐτῆν, κατίσην τὰ νῶτα τοῖς πόρρωθεν ὁρῶσι, μόνον ἐφαίνοντο τῶν ἵππων τὰ λοιπὰ, πλὴν τῆς κεφαλῆς, τῷ ἀνδρεῖα τὰ λοιπὰ πλὴν τῷ σκελῶν—videtur quoque Euſtat. ſic legiſſe.

[6.] τῆς ἰδέας καὶ λόγῳ, Cantab. & Ox. mox ἐγκυμήθησαν——

ΠΕΡΙ

ΠΕΡΙ ΠΑΣΙΦΑΗΣ.

DE PASIPHAE.

[7.] Μυθεύεται ὅτι ἠράσθη ταύρου νεμομένου, Δαίδαλον ὑποποιῆσαι βοῦν ξυλίνην, καὶ [8.] ἐγκλεῖσαι τὴν Πασιφάην εἰς αὐτήν. ὕστερον τε τὸν ταῦρον ἐπιβάντα, μιγῆναι τῇ γυναικί. τὴν δὲ κυῆσαι παῖδα ἔχοντα μὲν σῶμα ἀνδρός, κεφαλὴν δὲ βοός. Ἐγὼ δὲ οὐκ φημι τοῦτο γενέσθαι. πρῶτον μὲν γὰρ ἀδύνατον, ἐραθῆναι ζῷον ἑτέρου γένους ἑτέρου. [9.] ἔτι γὰρ δύνατον κύνα, καὶ πίθηκον, λύκον [10.] τε, καὶ ὕαιναν, ἀλλήλοις συμμιγῆναι, ἔτι δὲ βόβαλον ἐλάφῳ· ἑτερογενῆ γάρ εἰσι. ταῦρος δὲ οὐ δοκεῖ μοι [1.] βοὶ ξυλίνῃ ἀναμιχθῆναι. εἰ μὲν γὰρ ἠνέχετο καὶ γυνὴ ταύρου ἐπιβαίνοντος· εἰ δὲ φέρειν ἠδύνατο γυνὴ ἔμβρυον ἔχον γε κέρατα. τὸ δ' ἀληθὲς ἔχει οὕτως.

IN fabulis est, illam tauri pascentis amore fuisse captam; Dædalum verò fabricâsse bovem ligneam, eique Pasiphaën inclusisse. Atque ità taurum inscendentem mulieri se commiscuisse; illam concepisse, & peperisse puerum, cui corpus quidem viri, caput verò bovis esset. Ego autem tale quidpiam minimè factum esse dico. Primùm quidem fieri non potest, ut animal diversi generis aliud amet: neque enim possibile, canem cum simia, lupum cùm hyæna, vel cum cervo bubalum consuescere; quòd alterius sint generis. Taurus autem non videtur mihi cum lignea bucula commisceri potuisse: non enim tauri ruentis in Venerem pondus mulier tolerâsset; neque fœtum cornua habentem utero gestare sustinuisset. At veritas rei ità se habet.

[7.] μυθεύεται, ὡς ἡ Πασιφάη ἠράσθη. Ox. B. ——ρὸς νεμομένου, Cant.
[8.] ἐγκλεισθῆναι. Cant. μιχθῆναι Ox. καὶ τεκεῖν Arun. & Ox. post κυῆσαι.
[9.] μὴ ὁμοίας, &c. quæ mel us nesciuntur, in Arun. & Ox.
[10.] Post λύκον πρὸς ὃ καὶ ὕαιναν ἑαυτοῖς μίγνυσθαι—δὲ ἀλλήλοις μιγνύμενα γίνεται, ἑτερ. Ox. α, β.
[1.] Post μοι. πρῶτον μὲν βοὶ— ra io additur sa is obscœna in Ox. & Arun. πάντα γὰρ τὰ τε]. ζ. Οσφ. τ. αφ. τ. ζ. π. τ. μ. καὶ ι. ἀναβ. ε. α.

Μίνωϊ

Μίνωά φασι ἀλγῦντα τὰ αἰδοῖα, [2.] θεραπεύθηναι ὑπὸ Κηφάλου τοῦ Παυσίωνος. κατ' ἐκεῖνον δὲ τὸν τῆς θεραπείας καιρὸν, ἠκολούθει τῷ Μίνωι νεανίας [3.] εὐειδὴς, ὀνόματι Ταῦρος. ἐρᾷ Πασιφάη ἔρωτι ἀλέσα, μίγνυται αὐτῷ, καὶ γίνεται παῖδα. Μίνως δ' ὑπολογισάμενος τὸν χρόνον τῆς ἀλγηδόνος τῶν αἰδοίων, καὶ γνοὺς ὡς οὐκ ἔστιν ἐξ αὐτοῦ ὁ παῖς, διὰ τὸ μὴ συγκοιμᾶσθαι αὐτὸν τῇ Πασιφάῃ, ἔγνω ὡς ἐκ τοῦ Ταύρου ὄντα τὸ κυηθέν· ἀποκτεῖναι μὲν οὐκ ἤθελε τὸν παῖδα, διὰ τὸ δοκεῖν ἀδελφὸν εἶναι τῶν ἑαυτοῦ παίδων. ἀποπέμπει δὲ αὐτὸν εἰς ὄρος, [5.] ὡς ἐν θεράποντος μοίρᾳ ὑπάρχειν τοῖς ποιμέσιν. ὁ δὲ οὐχ ὑπεισάμενος τοῖς βουκόλοις. πυθόμενος δὲ ὁ Μίνως τὰ κατ' αὐτὸν, ἐκέλευσεν αὐτὸν παρὰ τῶν πολιτῶν κρατηθῆναι· [6.] καὶ εἰ μὲν ἕποιτο, λευκόν

Minoa dicunt pudendis laborantem à Pandionis Cride sanatum fuisse: quo curationis tempore comitabatur illum juvenis quidam, egregiè formosus, Taurus nomine; cujus amore correpta Pasiphaë, congreditur cum ipso, & puerum parit. Minos verò supputans tempus, quo ex verendis laboraverat, atque intelligens non ex se progenitum filium, quòd cum Pasiphaë non coiviſſet; cognovit ex Tauro esse natum, & interficere quidem noluit puerum, quia suorum liberorum frater esse putaretur. Ipsum verò in montem ablegat, ut famuli vice subesset pastoribus. Sed morem gerere bubulcis noluit. Hæc ubi Minos super illo resciviſſet, à civibus jussit comprehendi; & si sponte sequeretur, solutum

[2.] Τεθεραπεύθαι ὑπὸ Περιφάντου τοῦ Παυσ ὅτι τῷ κυνιδίῳ καὶ τῷ ἀκοντίῳ κεφάλᾳ. Ox. β. Pretium erat Lælaps canis & jaculum ἰσυβόλον, quod proleptic῀s Cephali hîc esse dicitur. V. Hyg. Fab.

[3.] νεανίας ἤλλει διαφέρων ᾧ ὄνομα ἦν Ταῦρος, τότε ἔρωτι Πασιφάη ἁλοῦσα καὶ πεισθεῖσα μίγνυται καὶ ἐγκύησεν ἐξ αὐτοῦ παῖδε—Ox. α, β. & Arun. Pasiphae dicta est Minotaurum peperisse, quoniam geminos peperit, unum de Minoe, alterum de Tauro: Serv.

[4.] Post Πασιφάη Ox. α. ἐξιτάζων ἦν τὸ ἀνειλεῖ ἐπέγνω ὅτι οὐκ ἐκ τοῦ Ταύρου ὄντι τὸ γεγονὸς, ἀποκτεῖναι μὲν οὐκ ἔδοξεν αὐτῷ τὸν Ταῦρον Ox. α, β. & Cant.

[5.] Post ὄρος sequitur in Ox. & Arun. ὅπως αὐξηθεὶς ὑπάρχῃ ἐν θεράποντος μοίρᾳ τοῖς ποιμέσιν. ἀνδρωθεὶς ὃ ἔστι οὐχ ὑπήκουε τῷ βασιλεῖ.

[6.] καὶ εἰ μὴ ἤκων ἕποιτο, λευκ. ἐλθ. εἰς τὴν πόλιν—nox pro δὲ τὸ συλ. εἰς τὸ λαβεῖν αὐτόν. Ox. α.

ἐλθεῖν

ἐλθεῖν, εἰ δὲ μὴ, δέσμιον. αἰσθόμενος ὁ νεανίας, ἀφίκετο εἰς τὰ ὄρη. καὶ ἁρπάζων βοσκήματα, ἔτω διέζη. Πέμψαντος δὲ Μίνωος καὶ ἕτερον ὄχλον πλείονα διὰ τὸ συλλαβεῖν αὐτόν· ὁ νεανίας ὄρυγμα ποιήσας βαθὺ, καθείρξεν ἑαυτὸν εἰς ἐκεῖνο. [7.] ἔνθα ὄντος τοῦ Ταύρου, εἴ ποτε φθάσῃ τῶν Μίνωος ἐκκατήθη τὶς ἀδικῶν, φθὰς τὸν Ταῦρον ἐπέμπετο, ὡς ὁ Ταῦρος πμωρήσαιτο. καὶ λαβὼν οὖν ποτε Μίνως τὸν Θησέα πολέμιον, ἐπὶ τὸν Ταῦρον ἀπέστειλεν, ὡς ἀποθανούμενον γνοῦσα ὃ τοῦτο ἡ Ἀριάδνη, παρεισπέμπει ξίφος εἰς τὸ εἱρκτὸ, δι' οὗ ὁ Θησεὺς ἀναιρεῖ τὸν Μινώταυρον.

advenire; ſin minus, vinctum. Iſta poſtquam animadvertiſſet juvenis, ſeceſſit in montes, & rapiendo pecudes, vitam ſuſtinuit. Mittente verò Minoë aliam turbam copioſioreu ad capiendum eum; adoleſcens factâ ſe foſsâ continuit: in qua dum eſſet Taurus, ſi quis facinoroſus à Minoë comprehenderetur, ad Taurum mittebatur puniendus. Cúmque aliquando Theſea hoſtem Minos cepiſſet, ad Taurum, tanquam moriturum, ablegavit. Quod intelligens Ariadne, gladium in carcerem præmiſit, quo Minotaurum Theſeus interemit.

[7.] ἔνθα ὄντος ἀυτῷ, τὸν μὲν ἄλλον χρόνον εἰσέβαλλον πρόβατα καὶ αἶγας, καὶ ἔζη σιτέμβλου. ὁπότε δὲ Μίνως ἄνθρωπον ἐβάλετο πμωρῆσαι, τότω καθειργμένῳ ἐν τῷ οἰκήματι εἰσέπεμψεν, καὶ ὄυτω ἀνηρεῖτο. Καὶ τὸν Θησέα δὲ ἄνδρα πολέμιον λαβὼν ὁμοίως [ὁ Μίνως] ἤγαγεν ὅπι τὸν τόπον ὡς ἀποθανούμενον——— & poſt Μινόταυρον, τοῦτο γὰρ ὦν ἀυτῷ ὄνομα [in margine ὦν γὰρ ἡ ἐς Ταύρε, φύσι· Μίνωος ἡ θέσι] τοιόντε ἦ συμβάματος [συμβάντος] γνομένε ὅπι τὸ μυθῶδες οἱ ποιηταὶ τὸν λόγον ἐξέτρεψαν. Ox. a. β.

ΠΕΡΙ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΚΤΑΙΩΝΟΣ.

DE ACTÆONE.

[1.] Φασὶν Ἀκταίωνα ὑπὸ τῶν ἰδίων κυνῶν καταβρωθῆναι. τὸ δὲ ὅτι ψευδές. κύων γὰρ τὸν δεσπότην καὶ μάλιστα φιλεῖ· ἄλλως τε, καὶ αἱ θηρευτικαὶ [2.] πάντας ἀνθρώπους σαίνουσιν. ἔνιοι δέ φασιν, ὅτι Ἀρτέμιδος αὐτὸν μεταβαλλούσης εἰς ἔλαφον, ἀνεῖλόν τινες. ἐμοὶ δὲ δοκεῖ, [3.] Ἄρτεμιν μὲν δύνασθαι, ὃ θέλει, ποιῆσαι. οὐ μὴν ὅτι ἀληθὲς, ἔλαφον ἐξ ἀνδρὸς γενέσθαι, ἢ ἐξ ἐλάφου ἄνδρα. τοὺς δὲ μύθους τούτους συνέθεσαν οἱ ποιηταὶ, ἵνα οἱ ἀκροώμενοι μὴ [4.] ὑβρίζωσιν εἰς τὸ θεῖον. τὸ δὲ ἀληθὲς ὅπως ἔχει. Ἀκταίων ἄνθρωπος ἦν τὸ γένος [5.] Ἀρκάς, φιλοκυνηγός. ὅστις ἔτρεφε κυνὰς πολλὰς, καὶ ἐθήρευεν ἐν τοῖς ὄρεσι. τοῦ

DIcunt à propriis canibus Actæona devoratum. Id verò falsum est: canis siquidem dominum quàm maximè amat, præsertim venatici, qui omnibus adblandiuntur. Alii ferunt, ipsum, priùs in cervum à Diana commutatum, à canibus dilaniatum esse. Meâ verò sententiâ, non, quod vult, potest Diana: neque vero simile est, cervum ex homine factum fuisse, vel ex cervo hominem. Fabulas autem hujusmodi contexuerunt poëtæ, ut, qui illas audiunt, non adficerent contumeliâ divinum Numen. Sed veritas hæc est. Actæon vir erat genere Arcadius, canum amator, & venationis; indéque semper multos alens, atque in montibus venationi deditus,

[1.] φασὶ καὶ ταῦτα περὶ Ἀκταίωνος. & δεσπότην καὶ τερφέα μάλιστα φιλεῖ. Ox. a.
[2.] πᾶσαι—Arun. & Ox. a — nox, ἔνιοι δέ φ. ὡς Ἄρτεμις μὲν αὐτὸν ἔλαφον ἐποίησεν, καὶ ὅπως ἀνεῖλον αὐτὸν αἱ κύνες. Ox. a.
[3.] Ἄρτεμιν μὲν δύνασθαι ὃ; π θέλοι π. Ox. a.
[4.] ὑβρίζωσιν εἰς τὸ θεῖον. Arun. & Ox. a.
[5.] Ἀρκὰς, φ. ——ἔτρεφεν ἀεὶ κύνας θηρευτικὰς πολλὰς—non ὄρεσι—τῷ δ' αὐτῷ πραγμάτων ἠμέλει.

ὃ ἀγαθὸν πρᾶγμα ἠμέλει. οἱ γὰρ τότε ἄνθρωποι αὐτουργοὶ πάντες ἦσαν· οἰκέτας ὃ ἔχον οὐδ' ὅλως, ἀλλ' [1.] αὐτοὶ ἐγεώργουν. καὶ ἦν ὁ μὲν πλουσιώτατος, ὃς ἐγεώργει, καὶ ἐργασιμώτατος ὑπῆρχε. τῷ δὲ Ἀκταίωνι, ἀμελοῦντι τῶν οἰκείων, μᾶλλον δὲ κυνηγετοῦντι, διεφθάρη ὁ βίος. ὅτε δὲ οὐκέτι ἔχειν οὐδέν, ἔλεγον [2.] ἀπὸ οἱ ἄνθρωποι· δειλὲ Ἀκταίων, ὃς ὑπὸ τῶν ἰδίων κυνῶν κατεβρώθης· [3.] ἐπεί περ καὶ νῦν πορνοβόσκων δυσχήσεις εἰώθασι λέγειν, ὅτι ὑπὸ τῶν πορνῶν κατεβρώθη. [4.] τοιοῦτον καὶ περὶ τὸν Ἀκταίωνα γέγονεν.

rem interea domesticam prorsus negligebat. Quippe tum temporis pro se homines opus peragere, servos omnino non habere, sed ipsi agriculturæ operam dare; atque ille quidem ditissimus haberi, qui agrum coleret, & audiret laboriosissimus. Actæoni verò nihil curanti res domesticas, sed venationibus magìs intento, facultas vivendi defecit. Ut cùm jam nihil esset ipsi reliquum, dicebant passim: Miser Actæon, qui à propriis canibus es comestus. Haud aliter, ac lenonem infelicem solent vocare, quòd à meretricibus consumptus sit. Ac tale quid obvenit Actæoni.

[1.] ἐαυτοῖς ἐγεώργουν, καὶ ἦν ὁ μὲν πλούσιος ἕως αὐτὸς ἐγεώργει.
[2.] ἔλεγον οἱ ἄνθρωποι, δειλαῖε Ἀκταίων ὑπὸ τῶν ἰδίων κυνῶν κατεβρώθη——
[3.] ἐπεί περ καὶ νῦν πορνοβόσκων δυσχερῆ εἰώθασι—Sic restituit Tollius. non habentur in Ox. nec Arun. agnoscit tamen Cantab.
[4.] τοιοῦτόν δή τι καὶ τὸ κατὰ τὸν Ἀκταίωνα.

[5.] ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΟΦΑΓΩΝ

Ἵππων Διομήδους.

DE HOMINIVORIS

Equis Diomedis.

ΠΕεὶ μὲν Διομήδους ἵππων φασίν, [6.] ὅτι ἀνθρώπους κατήσθιον. τοῦτο δὲ γελοῖον. τὸ γὰρ ζῶον τοῦτο κριθῇ καὶ χόρτῳ ἥδεται μᾶλλον, ἢ κρέασιν ἀνθρωπίνοις. ἡ δὲ ἀλήθεια ἦδε. ἦσαν παλαιῶν ἀνθρώπων ὄντων αὐτουργῶν, καὶ τροφῆς καὶ οὐσίαν πλείστων κεκτημένων, ἅτε τῇ γῇ ἐργαζομένων· [7.] ἱπποτροφεῖν τε ἐπελάβετο, καὶ μέχρι τούτου ἵπποις ἥδετο, ἕως ἂν τὰ αὐτοῦ ἀπώλεσε, καὶ πάντα πωλῶν κατηνάλωσεν εἰς τὴν τῶν ἵππων τροφήν. οἱ οὖν φίλοι τοὺς ἵππους ἀνθρωποφάγους ὠνόμασαν. ὃ γνωμῶν, ἀφῆκεν ὁ μῦθος.

NArrant hominibus paſtos fuiſſe equos Diomedis. Sed illud perquam ridiculum. Animal enim hujuſmodi hordeo, & fœno magìs delectatur, quàm humanis carnibus. Ità autem ſe habet veritas. Cùm antiqui illi omnes eſſent operarii, & victu, cæteríſque id genus opibus, abundarent, ut qui terram ipſi colerent; equos cœpit alere Diomedes, quibus tantiſper gaudebat, donec omnia perdidit, & divendita in equorum alimentum conſumpſit. Amici proinde equos appellabant hominivoros. Atque hinc fabula originem duxit.

[5.] ἀνθρωποφάγων deeſt Ox. α.

[6.] φασὶν, ὅτι ἀνθρωφάγοι ἦσαν αἱ τῶν Δ. ἵπποι, γελοίας.

[7.] ἱπποτροφεῖν ἔτῳ δέλησε——in fine ὧν γνωμῶν ἀφῆκ.

[8.] ΠΕΡΙ ΩΡΙΩΝΟΣ.

DE ORIONE.

Διὸς, Ποσειδῶνος, καὶ Ἑρμοῦ παῖς. [9.] Ὑριεὺς Ποσειδῶνος, καὶ Ἀλκυόνης, μιᾶς τῶν Ἀτλαντος θυγατέρων, ᾤκει μὲν ἐν Ταναγρᾳ τῆς Βοιωτίας. φιλοξενώτατος δὲ, ὑπεδέξατό ποτε τοὺς θεούς. Ζεὺς οὖν, καὶ Ποσειδῶν, καὶ Ἑρμῆς ἐπιξενωθέντες αὐτῷ, καὶ φιλοφρονούμενοι [10.] ὅτου δεξάμενοι, παρήνεσαν αὐτεῖν, ὅ, τι ἂν βούλοιτο. ὁ δὲ ἄτεκνος ὢν, ᾐτήσατο παῖδα. λαβόντες οὖν οἱ θεοὶ τοῦ ἱερουργηθέντος αὐτοῖς βοὸς βύρσαν, ἀπεσπέρμηναν εἰς αὐτήν· καὶ ἐκέλευσαν κρύψαι κατὰ γῆς, καὶ μὴ δένα μῆνας ἀνελέσθαι. ὧν διελθόντων, ἐγένετο ὁ Ὠρίων, ὅτως ὀνομασθείς, διὰ τὸ ὑρῆσαι [11.] ὥσπερ τοὺς θεούς· ἔπειτα κατ' εὐσημασμὸν, Ὠρίων. συγκυνηγῶν οὖν ἔτος Ἀρτέμιδι, ἐπεχείρησεν αὐτῆ βιάσασθαι. ὀργισθεῖσα οὖν ἡ θεὸς, ἀνέδωκεν ἐκ τῆς γῆς σκορπίον, ὃς αὐτὸν

JOvis, Neptuni, & Mercurii filius. Hyrieus Neptuni & Alcyones, unius ex Atlantis filiabus, Tanagre habitabat, civitate Bœotiæ; & cùm esset hospitalissimus, Deos aliquando ædibus excepit. Hospitio verò conjuncti, ejúsque benignitatem suscipientes Jupiter, Neptunus, & Mercurius, adhortatati sunt, quicquid vellet, peteret. Ille verò prolis exsors, filium rogavit. Accepto autem immolati bovis corio, semen in illud Dii effudere; ídque sub terra jusserunt abscondi, & decimum post mensem rursum eximi. Quibus elapsis natus est Orion, ità dictus ab injecto, velut semine, deorum lotio; deinde, boni ominis gratia, Orion. Venatione autem cum Diana sese exercens, vim illi conatus est inferre: sed irata Dea, produxit è terra scorpionem, qui illum

[8.] Hanc fabulam non agnoscunt codd. Ox. aut Arun. videtur adjecta ex Euphorione, aut σχ. Hom. ubi iisdem verbis occurrit. quid quod non explicat hanc, ut cæteras, Palæphatus.
[9.] Erythrea vocat Germanicus; Hyginus etiam Byrseum; Musæum, Nigidius.
[10.] Rectiùs ὑποδεξάμενοι, σχ. Hom.
[11.] διὰ τὸ ὑρῆσαι τὸ σπέρμα τοῦ. v. Etymol. M. in voce.

πλήξας

πλήξας κατὰ τὸν ἀστράγαλον, ἀπέκτεινε. Ζεὺς ὃ συμπαθήσας, κατισέρωσεν αὐτόν.

percusso talo interemit. At commiseratus Jupiter inter sidera Orionem collocavit.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΣΠΑΡΤΩΝ ΓΙΓΑΝΤΩΝ.

DE SEMINATIS GIGANTIBUS.

[1.] Λέγεται ὡς ὁ Κάδμος, ὡς φασιν, ἀποκτείνας τὸν [2.] ἐν Λέρνη δράκοντα, καὶ τοὺς ὀδόντας ἐκλεξάμενος, ἔσπειρεν ἐν τῇ ἰδίᾳ γῇ· ἔπειτα ἐξεφύησαν [3.] ἄνδρες τε καὶ ὅπλα. εἰ δὲ αὐτὸ λῷστον ἀληθὲς, οὐδεὶς ἂν τῶν ἀνθρώπων ἔσπειρεν ἄλλο τι, ἢ ὀδόντας δράκοντων. τὸ δὲ ἀληθὲς ὅπως ἔχει. Κάδμου τὸ γένος ἦν Φοίνιξ. ἀφίκετο εἰς Θήβας, πρὸς τὸν ἀδελφὸν Φοίνικα, ἀμιλλησόμενος περὶ τῆς βασιλείας, ἔχων ἄλλα τε πολλὰ, ὅσα βασιλεύς, ἀλλὰ δὴ καὶ ὀδόντας ἐλεφάντων. ἦν δὲ ὁ βασιλεὺς τῶν Θηβῶν Δράκων, Ἄρεως παῖς, ὃν ὁ Κάδμος ἀποκτείνας, ἐβασίλευσεν. οἱ δὲ φίλοι τοῦ Δράκοντος ἐπολέμουν αὐτῷ.

CAdmum ferunt, cùm occidisset in Lerna draconem, exemptos indè dentes in propria terrâ seminâsse; atque postea natos hinc esse viros armatos. Illud autem si verum esset, nullus quidem hominum aliud consevit, quàm draconum dentes At rei veritas sic se habet. Cadmus genere Phœnix, habens cùm alia multa, qualia solet rex, tum quoq; dentes elephantum; Thebas iter moliebatur, cum fratre Phœnice de regno certaturus. Erat verò Thebarum rex Dracon, Martis filius; quo interfecto, regnum Cadmus occupavit. Bellum autem cum ipso gessêre Draconis amici,

[1.] Λόγος τις ἀρχαῖος λέγεται. Arun.
[2.] ἐν Λέρνῃ—Tzetzes Λέρνῃ vocat ad Lycophr.
[3.] ἄνδρες—Arun. ἄνδρες ὁπλῖται.

ἀνέστησαν δὲ κατὰ Κάδμον καὶ οἱ παῖδες τοῦ Δράκοντος. ἐπεὶ οὖν οἱ φίλοι καὶ οἱ παῖδες ἵππους ἐλαύνοντο, ἁρπάσαντες τὰ χρήματα τοῦ Κάδμου, καὶ τοὺς ἐλεφαντίνους ὀδόντας, [4.] ἔφυγον ὅθεν ὥρμῶντο· ἄλλοι ᾗ ἀλλαχῇ διεσπάρησαν, οἱ μὲν εἰς τὴν Ἀττικὴν, οἱ δὲ εἰς τὴν Πελοπόννησον, ἄλλοι δὲ εἰς Φωκίδα, ἕτεροι δὲ εἰς Λοκρίδα. ἀφ' ὧν χωρῶν ἐρχόμενοι, ἐπολέμουν τοῖς Θηβαίοις, καὶ ἦσαν ἀργαλέοι πολεμιοί. ἐπεὶ οὖν τοὺς ἐλεφαντίνους ὀδόντας, οὓς εἶχεν ὁ Κάδμος, ἁρπάσαντες ἔφυγον, ἔλεγον οἱ Θηβαῖοι, ὅτι τοιαῦτα δεινὰ ὁ Κάδμος ἐπήγαγε ἡμῖν, ἀποκτείνας τὸν Δράκοντα· ἐκ τῶν ἐκείνου ὀδόντων πολλοὶ καὶ ἀγαθοὶ ἄνδρες ἀπαντὶ πολεμοῦσιν ἡμῖν. τότε δὴ τοιούτου συμβάντος, ὁ μῦθος ἐψευσμένος.

& filii quoque ejus insurrexêre in Cadmum: qui cùm inferiores essent, direptis Cadmi opibus, & dentibus elephantinis, domum se receperunt; alii aliò dispersi sunt; hi quidem in Atticam, illi in Peloponnesum; in Phocida alii, alii in Locridem. Quibus è locis prodeuntes, bellum inferebant Thebanis, & graves erant prœliatores Postquam verò rapientes, quos habebat Cadmus, elephantinos dentes, effugissent, dicere Thebani; mala hæc sibi Cadmum intulisse, interfecto Dracone; cujus ex dentibus disseminati viri multi, & boni, bellum secum gererent. Hæc cùm sic accidissent, fabula conficta est.

ΠΕΡΙ' ΤΗΣ ΣΦΙΓΓΟ'Σ.

DE SPHINGE.

Περὶ τῆς Καδμείας Σφιγγὸς, λέγουσιν ὡς θηρίον ἐγένετο, σῶμα μὲν ἔχον ὡς κυνὸς, κεφαλὴν

SPhingem Cadmeam animal fuisse perhibent, cui corpus quidem esset canis, caput

[4.] Addit Arun. κειμένους ἐν τῷ ἱερῷ—Cæterum de his Spartis leges Theodoretum Serm. 5. Lucian. *Encom. Dem.* Pindarum *apud Plutarchum*; Ammian. *lib.* 19. Apollod. 3. Eunap. *Fragm. leg.* Photium *Ecl.* 186, 37. Censorinum, *c.* 4. Apollonii χ. *ad* 4. Euseb. *Chron. n.* 692. & X *de præpar.* Euripidem *Hercule Fur.* Eustath. *ad* ιλ. α. Synes. *Dione.* Hyginum. & Heraclitum περὶ ἀπίστων. Vide Jons. de Script. H. Phil. p. 295.

ὃ, καὶ θεόφατον κόρης, πέρυγας ὄρνιθος, φωνὴν ἀνθρώπου. καθεζομένη ὂ ἐπὶ [5.] Σφιγγίου ὄρους, αἴνιγμά τι τῶν πολιτῶν ἑνὶ ἑκάστῳ [6.] ἔλεγε, καὶ τὸν μὴ λύοντα ἀνῄρει. λυόντος δὲ τοῦ Οἰδίποδος τὸ αἴνιγμα, ῥίψασα ἑαυτὴν ἀνεῖλεν. ἔστι δὲ ἄπιστος, καὶ ἀδύνατος ὁ λόγος· οὔτε γὰρ ἰδέα τοιαύτη γυναικὸς γένοιτο. τό, τε τοὺς τὰ αἰνίγματα μὴ διαλύοντας, ὑπ' αὐτῆς ἀποκτείνεσθαι, παιδαριῶδες. τό, τε τοὺς Καδμείους μὴ κατατοξεῦσαι τὸ θηρίον· ἀλλὰ παρρᾴδην τοὺς πολίτας, ὡς πολεμίους, κατεσκόπους, μάταιον. ἔχει δὲν ἡ ἀλήθεια ὧδε. Κάδμος ἔχων γυναῖκα Ἁρμαζονίδα, ᾗ ὄνομα Σφὶγξ, ἦλθεν εἰς Θήβας, καὶ ἀποκτείνας τὸν Δράκοντα, τὴν τούτου βασιλείαν παρέλαβε· μεθ' ὃν καὶ τὴν ἀδελφὴν Δράκοντος, ᾗ ὄνομα Ἁρμονία. αἰσθομένη δὲ ἡ Σφὶγξ ὅτι καὶ ἄλλην [7.] ἔγημε, πείσασα τοὺς πολλοὺς τῶν πολιτῶν συναπάρειν αὐτῇ, καὶ τῶν χρημάτων τὰ πλεῖστα ἁρπάσαντα, καὶ τὸν ποδώκη κύνα, ὃν ἦκε Κάδμος ἄγων, λαβόντα, μετὰ τούτων ἀπῆρεν εἰς τὸ λεγόμενον ὄρος Σφιγγίον, καὶ ἐντεῦθεν ἐπολέμει τῷ Κάδμῳ.

verò, & vultus puellæ, volucris alæ, & humana vox. Sphingium autem montem tenens, ænigma aliquod proposuit civium unicuique, & solvere nescientem interimebat: at scrupum discutiente Oedipode, præceps facta sibi ipsi mortem intulit. Sermo hic incredibilis est, quíque fieri non potuit; neque enim forma talis unquam nata; atque eos, qui ænigmata explicare non poterant, fuisse ab ea interfectos, puerile est; & Cadmeos feram jaculis non confixisse. Sed malè cives, tanquam hostes, vidisse comestos, stultum. Veritas itaque hæc est. Cadmus uxorem habens Amazonida, cui nomen Sphinx, Thebas concessit, & Dracone interempto regnum hujus occupavit, & postea sororem Draconis Harmoniam. Cùm itaque resciviſſet Sphinx, etiam aliam duxisse uxorem; adductis ad obsequium civium plurimis, magnâ opum vi subductâ, ac celere illo cane, quem continuò secum habebat Cadmus, his omnibus instructa abiit in montem Sphingium, unde bello Cadmum adorta est, &

[5.] Σφιγγὸς — Cant. & Tollii cod. φίκιον κ. Eurip. & fortè Hesyc. φίκειον Apollodoro, Plutar. Stephano, Tzetzæ. V. Ortel. Thes.
[6.] ἦδεν. Toll. mox, καταπτοξεῦσαι. Cant.
[7.] ἐπέγημε. Arun. & συναπάραι. Cant.

ἐνέδρας ᾗ ποιεμλόη καθ' ἑκάστω ὥραν ἀνήρει. καλέσι ᾗ οἱ [8.] Θηβαῖοι τὼ ἐνέδραν, αἴνιγμα. ἐθρύλλων ᾗ οἱ πολίται λέγοντες. Σφὶγξ ἡμᾶς ἡ Ἀργεία, [9.] αἴνιγμά τι λέγουσα, διαφθάζει. ἐξευρεῖν ᾗ τὸ αἴνιγμα ἐδεὶς δύναται. κηρύττει ᾗ ὁ Κάδμος, τῷ ἀποκτεινάντι τὼ Σφίγγα δώσειν χρήματα πολλά. ἐλθὼν ἔν ὁ Οἰδίπους, ἀνὴρ Κορίνθιος, τά τε πολεμικὰ ἀγαθὸς, ἔχων ἵππον ταχίστην, καί τινας λαβὼν μεθ' ἑαυτοῦ τῶν Καδμείων, [10.] νυκτὸς ἀπὼν ἐπὶ τὸ ὄρος, ἀπέκτεινε τὼ Σφίγγα. τούτων δ' οὕτως συμβάντων, ὁ μὺθος ἐπιτηδεύθη.

factis quotidie insidiis, Thebanorum multos oppressit. Vocare autem insidias illi solent ænigmata; ac proinde sermonibus hæc divulgabant, dicentes; Argiva Sphinx, ænigma aliquod proponens, dilacerat nos; neque illud solvere quisquam potest. Enunciari autem præconio jussit Cadmus, multam se daturum pecuniam Sphingem occisuro. Adveniens igitur vir Corinthius Oedipus, bellicis rebus inclytus, atque equum secum habens velocem, & Cadmeorum aliquos, Sphingem, noctu montem petens, confodit. Quibus ità gestis, commodè instituta fabula est.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΛΩΠΕΚΟΣ.

DE VULPE.

Φασὶ δὲ τῆς [11.] Τελμησίας ἁλῶπεκα, ὡς ἁρπάζουσα τὺς Καδμείους κατήδιεν.

Vulpem, uti ferunt, Telmesiam abreptos Cadmeos devorâsse,

[8.] Καδμεῖοι. Arun. ἐξέλυσας ἄφυ Καδμείων—Soph Oed. Tyr.
[9.] αἰνίγματι ὑφισαμένη, Arun. V. Apollod. 3°. Bibl.
[10.] διὰ νυκτὸς ἐξιών, καὶ ἐνεδρεύσας αὐτῇ, ἔυρετο τὸ αἴνιγμα, τύπτει τῷ ἐνέδραν, καὶ ἀπέκτεινε τῷ σφίγγα. Arund. De Sphinge & triplici de eâ fabula V. Camerar. in Sophoc. Oedip. de ejus figura Apollod. 3°. quam pictam habes eleganter in Sophoc. Mſo. Bibl. Trin. Col. Cant.
[11.] Mons Bœotiæ Teumessus. unde vulpem hanc Τευμασίαν dicunt Hesyc. Stephan. Tzetzes. Ch. 1. 20. Telmessus Lyciæ mons Suidæ imposuit hâc in re.

ἔστι ὴ ἄ'ηθες. [12.] ἐ γὰ ἄλλο
πι ζῶον, ὃ δύναται ἁρπάσαι ἄν-
θρωπον, κὴ φέρειν, χερσαῖον
ὄν. ἀλώπηξ ὴ, μικρόν ἐστι ζῶ-
ον, κὴ ἀσθενές. ἐγένετο δέ τι
τοιῦτον· ἀνὴρ Θηβαῖος καλὸς,
κἀγαθὸς, ἐκαλεῖτο Ἀλώπηξ,
ὃς ἦν πανοῦργος. ἔστε συνέ-
σει πάντας ἀνθρώπους ἐνίκα. δε-
διὼς ὴ ὁ βασιλεὺς, μὴ ὅπλοις
λάθοι αὐτῷ, ἐξελαύνει αὐτὸν
ἐκ τῆς πόλεως. συναγαγὼν δὲ
[1.] ἐκεῖ πολὺ στρατὸν, κὴ
ἄλλους μισθοφόρους, τὸν καλού-
μενον λόφον Τελμήσσιον κατέ-
λαβεν. ὅθεν ἐκπηδῶν, ἐσύλα
τοὺς Θηβαίους. ἔλεγον ὴ οἱ ἄν-
θρωποι, Ἀλώπηξ ἡμᾶς καται-
τρέχων ἐσυλοχωρεῖ. ἀφικνεῖται ὴ
ἀνὴρ Κέφαλος ὀνόματι, τὸ
γένος Ἀθηναῖος, πολὺ ἔ-
χων στρατὸν, ἐπίκουρος τοῖς
Θηβαίοις. ἔστε τόν τε Ἀλώ-
πεκα ἀπέκτεινε, κὴ τὸν στρατὸν
ἐξήλασεν ἐκ τοῦ τόπου.

est sanè stolidum; cùm nullum sit animal terrestre, quod rapere hominem possit, & ferre: vulpes autem parva bestia est, & imbecillis. At verò tale quid factum est. Erat inter Thebanos vir formâ egregiâ, præstans, ac bonus, Vulpes nomine, qui versutus planè, omnes ingenio exsuperabat. Veritus autem rex, nè quid adversùm se moliretur, civitate illum ejecit. At is conflato grandi exercitu, & mercenariis aliis, collem occupavit Telmesium; unde prosiliens Thebanos deprædabatur. Dixêre verò homines, vulpem ad se excursiones facere, & retrò cedere. Cephalus postea Atheniensis cum grandi exercitu auxilio venit Thebanis; qui & vulpem interfecit, ejusque exercitum loco expulit.

[12] ἐ γὰ ἄλλο πῶστι χερσαῖον θηρίον, ὃ δύναται ἁρπάσαι ἄνθρωπον κὴ φέρειν. Arun.

[1.] ἐκεῖ—Cant. & Arun. de Τελμησσίῳ l. V. Notam superiorem, 11. V. de hac fab. Apollod. 2. & Tzetzem Ch. 1. hist. 30². Suidam in Τελμησσία——

ΠΕΡΙ

ΠΕΡΙ ΝΙΟΒΗΣ.

DE NIOBE.

Φασὶν ὡς Νιόβη ζῶσα, λίθος ἐγένετο ὅτι τῷ τύμβῳ τῶν παίδων. ὅς τις δὲ πείθεται ἐκ λίθου γῆν ἄνθρωπον, ἢ ἐξ ἀνθρώπου [2.] λίθον, εὐήθης ἐστί. τὸ δὲ ἀληθὲς ἔχει ὧδε. [3.] Νιόβη ἀποθανόντων τῶν ἑαυτῆς παίδων, ποιήσασα ἑαυτῇ εἰκόνα λιθίνην, ἔστησεν ἐπὶ τοῦ τύμβου τῶν παίδων. [4.] καὶ ἡμεῖς ἐθεασάμεθα αὐτὴν, οἵα καὶ λέγεται.

Niobem memorant dum viveret, ad filiorum tumulum in lapidem conversam esse. Qui verò credit hominem ex lapide, aut vicissim lapidem ex hominibus posse fieri, næ ille insulsus est. At rei veritas hæc. Niobe, fato ereptis liberis, statuam sibi lapideam confici jussit, & filiorum sepulchro imponi; quam nos ipsimet vidimus talem, qualis etiam esse narratur.

ΠΕΡΙ ΛΥΓΚΕΩΣ.

DE LYNCEO.

Λυγκέα λέγουσιν, ὡς [5.] τὰ ὑπὸ γῆν εἶδε. τοῦτο δὲ ψεῦδος· τὸ δὲ ἀληθὲς ἔχει ὧδε.

Lynceum illa, quæ sub terra sunt, visu penetrâsse, falsum omnino arbitror. Ipsa autẽ veritas sic habet.

[2.] ἐξ ἀνθρώπου λίθον. Cantab.

[3.] Νιόβης, ἀποθανόντων τῶν παίδων, ποιήσας τὶς εἰ. λ. Arun. & Ox. fortè pro ἑαυτῇ legas αὐτῇ —— ἔστησαν ὅτι τοῦ τῶν παίδων τάφου Cant. rectiùs, τύμβου ——

[4.] Post παίδων. Arun. & Ox. a. legunt ἔλεγον ὅτε οἱ παριόντες, Νιόβη λιθίνη ἔστηκεν ὅτι τοῦ τύμβου· ἐθεασάμεθα καὶ ἡμεῖς αὐτὴν. ὥσπερ νῦν [ὅτε] λέγεται τὸν χαλκοῦν ἡρακλέα ἐπαθήμενον, τοιοῦτον μὲν ἐκεῖνο, ἀλλ' οὐχ ἡ Νιόβη αὐτὴ λιθίνη ἐγένετο.

[5.] λέγεται, ὡς Αυγκεὺς καὶ τὰ ὑπὸ τὴν γῆν ἑ. mox,

Λυγκεὺς

Λυγκεὺς πρῶτος ἤρξατο μεταλλεύειν χαλκὸν, καὶ ἄργυρον, καὶ τὰ λοιπά· ἐν ᾗ τῇ μεταλλεύσει λύχνες μεταφέρων [6.] ὑπὸ γῆν, τοὺς μὲν κατέλειπεν [7.] ἐκεῖσε, αὐτὸς δὲ [8.] ἀνέφερε τὸν χαλκὸν, καὶ τὸν σίδηρον. ἔλεγον δὲ οἱ ἄνθρωποι, ὅτι Λυγκεὺς καὶ τὰ ὑπὸ γῆν ὁρᾷ. καὶ καταδυόμενον, ἀργύριον πρεσφέρει.

Primus hic æs, argentum, & reliqua metalla inquirere occœpit, ínque ea indagatione lucernas secum sub terram portavit, quas quidem ibi reliquit, ipse interim omne æs, ferrúmque extulit. Narrare itaque homines: Lynceus etiam in terræ penetralibus recondita conspicit; atque ea subiens, aufert argentum.

ΠΕΡΙ ΚΑΙΝΕΩΣ.

DE CÆNEO.

Καινέα φασὶν, ὅτι ἄτρωτος ἦν. ὃς δ' ὑπολαμβάνει [1.] ἄτρωτον ὑπὸ σιδήρου ἄνθρωπον, ἀνόητος ἐστίν. ἡ δὲ ἀλήθεια ἔχει ὧδε. [2.] Καινεὺς ἦν Θεσσαλὸς τὸ γένος, ἀγαθὸς τὰ πολεμικὰ, καὶ ἔμπειρος τοῦ μάχεσθαι. νομίζω δ' ἂν εἰ πολλαῖς μάχαις, ἀλλέποτε ἐτρώθη· οὔτε Λαπίθαις συμμαχῶν, πρὸς [3.] τοὺς Κενταύρους ἀπέθανεν, ἀλλὰ

DIcunt Cæneum invulnerabilem fuisse. Hominem verò ferro lædi non posse qui existimat, sanè perquam fatuus est. Sed verum ità est. Cæneum genere Thessalum, bello strenuum, & scientissimum pugnarum, etiamsi multis interfuisset præliis, nunquam ferro percussum esse; etiam nec eo tempore, quo adversus Centauros præsidio veniisset Lapithis, cecidisse; sed

[6] μεταλλεία —— &
[7] ὅπου τοῦτο —— Ox. Lon. & Cant.
[8.] ἀνεφέρετο δὲ λύχνος χαλκοῦ καὶ σιδήρου. Ox. & Lond. habes hæc verbatim apud σχ. in Aristop. Pl. Apostolium, & Lycophr. Tzetzem nullâ factâ Palæphati mentione. Vide Pind. σχ. N. 1. & Theocrit. εἰδ. 27.
[1.] ἄτρωτον εἶναί τινα ὑπὸ τοῦ σιδήρου, ἄνθρωπον ὄντα, μαίνεται. Ox.
[2.] Καινεὺς ἦν ἀνὴρ Θεσσαλὸς τὸ γένος. Ox.
[3.] τοὺς Κενταύρους —— Ox. a.

συλλα-

συλλαβόντες αὐτὸν [4.] μόνον, κατέχωσαν, καὶ ὅπως ἐτελεύτησεν. ἔλεγον οὖν οἱ Λαπίθαι, ἀνελόμενοι τὸν νεκρὸν αὐτοῦ, καὶ εὑρόντες μὴ τετρωμένον τὸ σῶμα, Καινεὺς τὸν γε ἄλλον βίον ἄτρωτος ἦν, καὶ ἀπέθανεν ἄτρωτος.

ab illis comprehensum injectâ terrâ finiisse vitam. Reperto igitur illæso corpore, prædicârunt Lapithæ, Cæneum, ut totâ quidem vitâ nullo fuisset ferro penetrabilis, sic quoque intactum obiisse.

ΠΕΡΙ ΚΥΚΝΟΥ.

DE CYCNO.

Ὁ Αὐτὸς λόγος καὶ περὶ Κύκνου τοῦ ἐν Κολώναις. καὶ γὰρ ἐκεῖνόν φασιν, ὅτι ἄτρωτος ἦν. καὶ αὐτὸς ἦν αὐχμητὴς, καὶ ἐπισήμων μάχης. [5.] ἐν δὲ Τροίᾳ ὑπ' Ἀχιλλέως λίθῳ πληγεὶς, οὐκ ἐτρώθη. ἔλεγον οὖν οἱ ἄνθρωποι, [6.] ὁρῶντες τὸν νεκρὸν αὐτοῦ, ὅτι ἄτρωτος ἦν καὶ αὐτός. [7.] ὅτῳ καὶ κύκνος ἄτρωτος ἐκλήθη. κατηγορεῖ ὑπὸ τούτου τοῦ λόγου, καὶ ἐμοὶ συμμαρτυρεῖ, Αἴας ὁ Τελαμώνιος.

IDem ille sermo fertur de Cycno illo Colonæo, fuisse scilicet & ipsum invulnerabilem. Sed & hic egregius bellator, rerúmque militarium peritus, in Troja aliquando ab Achille lapide tactus est, nec vulneratus tamen. Propterea, qui cadaver reperirent integrum, etiam ipsum fuisse invulnerabilem narrabant. Atque ità dictus is invulnerabilis. Sed enim hunc sermonem retundit, ac mihi patrocinatur Ajax Telamonius;

[4.] μόνον—ὅτι σφίας ὁμοίως ἀπ' ἄλλων ἥλατ' ἀρυσήσει—Apoll. Arg. α. Vide ibi σχ. & ad Hom. ιλ. α χ. 264. Apostolius hæc etiam ad verbum descripsit, non agnito Palæphato. cent. 4. n. 71.

[5.] μάχης. ἀπέθανε δὲ ἐν Τροίᾳ ὑ. Α. λ. βληθεὶς καὶ ὑπ' ἀλέκτορος ἐτρώθη. Ox. I. βληθεὶς, καὶ ἐτρώθη δέ. Confer σχ. Pind. Ολ. β. cum Ovidio Metam. 12. ———

[6.] οἱ ἄνθρωποι οἱ ὁρῶντες —— Cant. cui desunt post ἦν, καὶ αὐτός ———

[7.] ὅτως ἔτος, Ox. ut & infra, τούτων τῶν λόγων, καὶ ἐμοὶ μαρτυρεῖ.

καὶ αὐτὸς ἐλέγετο ἄτρωτος, [8.] ἀναμφισβητήτως ὑφ' ἑαυτοῦ.

qui & ipse invulnerabilis audiit, licet sibi ipsi ferro vitam ademerit.

ΠΕΡΙ ΔΑΙΔΑΛΟΥ ΚΑΙ [9.] ΙΚΑΡΙΩΝΟΣ.

DE DÆDALO ET ICARO.

Φασὶν ὅτι Μίνως Δαίδαλον, καὶ [10.] Ἴκαρον, κατεῖρξε διά τινα αἰτίαν, ἐξὸν αὐτῷ ὄντας. Δαίδαλος δὲ ποιήσας πτέρυγας [11.] περιθετὰς, ἐξήλθε μετὰ τοῦ Ἰκάρου. νοήσαντι δὲ ἄνθρωπον πτόμενον, ἀμήχανον, καὶ ταῦτα πτέρυγας ἔχοντα [1.] ὑποθετάς· τὸ οὖν λεχθὲν, ἦν τοιοῦτον. Δαίδαλος ὢν ἐν εἱρκτῇ, καθεὶς ἑαυτὸν διὰ θυρίδος, [2.] καὶ σκαφίδι ἐμβὰς, εἰς θάλασσαν ἔπλευν, αἰσθόμενος δὲ ὁ Μίνως, πέμπει πλοῖα [3.] διώξοντα.

Aiunt à Minoë Dædalum, & Icarum, filium ejus, ob delictum aliquod carceri mancipatum; Dædalúmque adpositis alis evolâsse unà cum Icaro. Fieri autem non potest, ut quis hominem præsumat volâsse, & quidem fictitias habentem alas. Hujusmodi ergo fuit, quod refertur. Cùm in custodia detineretur Dædalus, clam per fenestram sese demittens, adscensâ scaphâ mare ingrediebatur; quod ubi animadvertisset Minos, naves misit insecuturas:

[8.] ἄτρωτος, καὶ ἀπλῶς ξίφει τρωθεὶς ὑφ' ἑαυτοῦ. Eustath. ad ιλ. notat Ajacem nusquam in Iliade vulnerari- indè creditum eum invulnerabilem; σχ. Soph. in *Ajace* eadem ferè memorat, ad v. 849.

[9.] Ἰκάρου. Cant. & Ox.

[10.] Ἴκαρον τὸν υἱὸν αὐτοῦ καθεῖρξε—Ox.

[11.] πτέρυγας ἀμφοτέρωις περιθετὰς ἐξήπτη. Ox. & Lond.

[1.] περιθετάς.

[2.] καὶ τὸν υἱὸν καταπάσας, σκαφίδι ἐμβὰς ἀπίει—Ox. & Lond.

[3.] διώξοντα. οἱ δὲ ὅτε ἤσθοντο διωκόμενοι, ἀνέμῳ λάβρῳ ὄντι, πεπόμφοι ἐφαίνοντο. εἶτα πλέοντες ἀφίκοντο Κρητικῷ πόρῳ, ἐν τῷ Ἰκαρίᾳ πολλοὶ ναυτρέπουται. Ox. & Lond. Menecrates Dædalum occiso patruele fratre, Cretam petiîsse dicit: Icarum, filium ejus, ab Atticis pulsum, dum patrem petit, naufragio periîsse Serv. ad VI Æneid.

ὡς ἤσθοντο ὑ Ἰκαρές τε καὶ Δαίδαλ☉ διωκόμενοι, ἀνέμῳ λάβρῳ καὶ σφοδρῷ ὄντ☉, πετώμενοι, ἤγουν πλέοντες, ἐν τῷ πελάγει φερετρέπονται. καὶ ὁ μὲν Δαίδαλ☉ [4.] σώζε) εἰς τὴν γῆν. ὁ δὲ Ἴκαρ☉ τελευτᾷ ἐν τῷ πελάγει. ὅθεν ἀπ' ἐκείνου Ἰκάριον πέλαγ☉ ἐκλήθη. ἐκβληθεὶς δὲ ὁ Ἴκαρ☉ ὑπὸ τῶν κυμάτων, παρὰ τὸν πατρὸς ἐτάφη.

sed ubi à Dædalo, Icaróque, fuere cognitæ, vento vehementi, atque impetuoso, quasi volantes, in mari huc illuc circumferuntur; & Dædalus quidem salvus terram attigit, sed vitam in mari finiit Icarus; atque ejus de nomine Icarium pelagus nuncupatum. Postea verò à fluctibus ejectus sepulcro juxta patrem mandatus est.

ΠΕΡΙ ΑΤΑΛΑΝΤΗΣ ΚΑΙ ΜΕΛΑΝΙΩΝΟΣ.

DE ATALANTA ET MELANIONE.

Λέγουσι δὲ Ατελάντης, καὶ Μηλανίων☉, ὡς ἡ μὲν ἐγένετο λέαινα, ὁ δὲ λέων. τὸ δὲ ἀληθὲς, ἕνι τοιοῦτον. Ἀταλάντη, καὶ Μηλανίων, ἐκυνήγουν. ἀναπείθει δὲ τὴν κόρην Μηλανίων, μιγῆναι [6.] αὐτῇ, εἰσέρχεται δὲ εἰς π σπήλαιον, μιχθησόμενο☉. ἦν δὲ ἐν τῷ ἄντρῳ σὺν λέοντ☉, καὶ λεαίνης· [7.] οἳ καὶ ἀκούσαντες

FErunt Atalantam, & Melanionem, in leænam, & leonem, conversos. Hujus autem rei veritas talis est. Cùm simul venationi operam darent Atalanta, & Melanion, ille quidem persuasit puellæ, ut secum commiscereture; & jam coiturus, spelæum ingreditur; in quo cubile erat leonis, leænæque: qui, postquam voces eorum exaudivere,

[4.] σῴζεται——Ἴκαρ☉ διαφθείρεται—Ox. a.
[5.] ἐκβληθέντα δ' αὐτὸν ὑπὸ τῶν π. ὁ πατὴρ ἔθαψεν. Ox. ait Apollod. 2. l. sepultum fuisse ab Hercule.
[6.] αὐτῷ. εἰσέρχονται δὲ εἰς τὸ σπ. μιχθησόμενοι. Cant. & Ox.
[7.] οἱ δὲ, Lond.

φωνῆς.

φωνῆς, ἐξελθόντες, [8.] ἀναιρῶσι τὸς περὶ Ἀταλάντιω. μετ' ὀ χρόνον τῆς Λεαίνης, καὶ τοῦ Λέοντος ἐξελθόντων, [9.] οἱ συνηγετοῦντες σωὶ Μελανίωνι, εἰς ταῦτα τὰ ζῶα ἔδοξαν αὐτὸς μεταβεβλῆθαι. εἰσβάλλοντες δ' ἂν εἰς τὴν πόλιν, [10.] διεφήμιζον οἱ περὶ Ἀταλάντιω, καὶ Μηλανίωνα, ὡς εἰς Λέοντας μετεβλήθησαν.

prodeuntes continuò ambos dilacerârunt. Leone deinde, ac Leænâ solis egredientibus, qui cum Melanione venabantur, ipsos in ejusmodi animalia existimabant conversos; séque in urbem recipientes, rumoribus sparserunt, Atalantam, & Melanionem, in leones immutatos.

ΠΕΡΙ ΚΑΛΛΙΣΤΟΥΣ.

DE CALLISTONE.

ΚΑὶ ὁ περὶ Καλλισοῦς λόγος τοιοῦτος, ὡς συνηγετοῦσα ἄρκτος ἐγένετο. ἐγὼ δέ φημι, καὶ ταύτην εἰς [11.] ὄρος καταντήσασαν, ὅπου ἐτύγχανεν ἄρκτος, θηρεύουσαν καταβρωθῆναι. τὸς δὲ συνηγετοῦντας, [12.] ἰδόντας μὲν ὅπι τὴν τῆς ἄρκτου κοίτην, μηκέτι δ' ἐξερχομένην; εἰπεῖν ὡς ἡ κόρη ἄρκτος ἐγένετο.

IDem etiam de Callistone est sermo; ut scilicet illa inter venandum in ursam sit commutata. At mea quidem sententia, illam crediderim venatione occupatam, ab obvia in monte ursa devoratam esse; ipsos verò, qui unà venarentur, videntes eam propè ursæ cubile, neque indè redeuntem, mox transformatam in ursam puellam proclamâsse.

[8.] ἐξελθόντες ἐμπίπτουσι τοῖς περὶ Ἀταλάντιω καὶ ἀναιροῦσιν αὐτός. Ox. & Lond.
[9.] ἰδόντες τοῦτο οἱ συγκυνηγοῦντες——μεταβεβλῆσθαι——Ox. a.
[10.] διεφημίσαντο, ὡς Μελανίων καὶ Ατ. Cantab. & Ox.
[11.] εἰς ξύλοχον τινα καταντήσασαν. Ox. mox. ἄρκτος, καὶ θηρεύουσαι—— Cant.
[12.] ἰδόντας μὲν αὐτὴν εἰσεληλυθυῖαν ὅπι τὴν τ. Ox. & Tollius.

ΠΕΡΙ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ.

DE EUROPA.

Φασὶν Εὐρώπῃ τῇ Φοίνικος καὶ ταύρῳ ὀχουμένῃ διὰ τῆς θαλάττης ἐκ Τύρου εἰς Κρήτην ἀφικέσθαι. [1.] ἐμοὶ δὲ οὐκεῖ, οὔτε ταῦρον, οὔθ' ἵππον, τοσοῦτον πέλαγος διανήξασθαι δυνάσθαι· οὔτε κόρῃ ἐπὶ ταῦρον ἄγριον ἀναβῆναι· ὅ, τε Ζεὺς εἰ ἐβούλετο Εὐρώπῃ εἰς Κρήτην ἐλθεῖν, [2.] εὑρεῖν ἂν αὐτῇ ἑτέραν πορείαν κάλλιονα. τὸ δὲ ἀληθὲς ἔχει ὧδε· ἀνὴρ Κνώσιος, ὀνόματι Ταῦρος, ἐπολέμει τῇ [4.] Τυριωτίδι χώρᾳ. τελευτῶν δ' ἐκ Τύρου ἥρπασεν ἄλλας τε κόρας, ἀλλὰ δὴ καὶ τὴν τοῦ βασιλέως θυγατέρα, Εὐρώπην· ἔλεγον δὲ οἱ ἄνθρωποι, Εὐρώπην τὴν τοῦ βασιλέως παῖδα ἔχων ᾤχετο· τότε δὴ νομίσαι, ὡς ταῦρος ὁ μοιχός.

Europam Phœnicis filiam, tauro, per mare vectam, è Tyro in Cretam trajeciſſe, fabula eſt. Mihi verò videtur, neque taurum, neque equum, tantum pelagus nando tranſfretare potuiſſe, neque in taurum puellam conſcendiſſe agreſtem: atque adeò, ſi Europam in Cretam abire Jupiter voluiſſet, inveniſſe utique viam illi meliorem. Veritas autem ſic habet. Bello vexabat Tyriorum regionem Taurus, homo Gnoſſius, ac poſtremò, inter cæteras Tyri puellas, rapuit etiam filiam regis Europam. Indè dicere homines, Europam regis taurum avexiſſe. His ità geſtis fabula conficta eſt.

[1.] ἐμοὶ δὲ οὐκ ἂν ταῦρος, οὔθ' ἵππος δοκεῖ τοσοῦτον πέλαγος διανύσαι δύνασθαι Ox. & Lond.
[2.] εὑρεῖν ἂν αὐτῷ ἑτέραν ὁδὸν κάλλιονα πλοῦν. Cantab.
[3] Κνώσιος — Cantab.
[4.] Τυρίαν χώραν—ὁπλίτας ἔχων ἐκ Τύρου, ἥρπασεν ἄλλας τε πολλὰς κόρας, καὶ τὴν τοῦ βασιλ. Ox. a.

ΓΕΡΙ

[5.] ΓΕΡΙ ΤΟΥ ΔΟΥΡΕΙΟΥ
Ἴππου καὶ τῆς Τροίας.

DE EQUO DUREO,
& Troja.

Φασὶν ὡς Ἀχαιοὶ οἱ [5.] ἐν ξυλίνῳ ἵππῳ, καταπράσθησαν τῷ Ἰλιον. ἔστι δὲ μυθώδης ἅπας ὁ λόγος. ἡ δὲ ἀλήθεια ἔστιν αὕτη. ἵππον κατεσκεύασαν ξύλινον, πρὸς [7.] μέγεθος μετεωρότερον [8.] τῶν πυλῶν, ὅπως μὴ [9.] ἐλκόμενος εἰσέλθῃ, ἀλλ' ἐπέχοι τῷ μεγέθει. οἱ δὲ λοχαγοὶ ἐνεδέδυντο ἐν κοίλῳ χωρίῳ πρὸ τῆς πόλιν· ὁ Ἀργείων λόχος ἐκαλεῖτο μέχρι τοῦ νῦν, αὐτόμολος δὲ ἐλθὼν ὁ Σίνων εἰς Ἴλιον, φράζει [10.] τοῖς Ἰλιεῦσιν, εἰσαγαγεῖν τὸν ἵππον, πεισθεὶς δὲ τὸ μὴ εἰσελθεῖν τοὺς Ἕλληνας, ἔθαλασσεύσαντες οἱ Τρῶες, καὶ τὰς πύλας

PLurimùm item fabulosus ille sermo, absconditos, uti aiunt, in ligneo equo Achæos Ilium expugnâsse. Sed hoc est verum: equum ædificârunt ligneum, ipsis portis magnitudine sublimiorem; ut longè supereminens, nullâ ratione trahi in urbem posset. Ipsi interea ductores in concavo ad urbem loco consedêre, qui in hunc usquè diem Achivorum insidiæ vocatur. Tum verò transfuga Sinon Ilium ingreditur, & persuadet Ilienſibus, equum in civitatem arcesserent, datâ fide, non reversuros Græcos. Dicto audientes Trojani, & portas

[5.] Περὶ τοῦ ἐν Τροίᾳ ξυλίνου ἵππου. Ox.
[6.] Ἀχαιοὶ ἐν ξυλίνῳ κοίλῳ ἵππῳ χίλιοι καὶ ἑκατὸν κατεβάλοντο [κατελάβοντο] τὸν Ἴλιον. Ox. & Lond. ἐν ξυλίνων ἵππων χιλίων ἑκατὸν ἐπορθ. Cantab. errorem peperit (ἐν ξυλίνοις ἵπποις) Iota olim adscriptum--Eustath. ad Od. λ. non meminit hujus numeri. Stesichorus centum, alii tantùm duodecim fuisse tradunt.
[7.] πρὸς μέτρον τῶν πυλ. Cant. & Ox. γ. ἐν ἰσομέτρων τοῖς πύλαις, Ox. α.
[8.] μηδ' ἑλ —ἀλλὰ ὑπερέχῃ Cant. Ox. & Lon. ὑπερέχον--& mox εἰσελθόντα-Cant.
[9.] Ἀργεῖος λόχος, Cant. & Ox. γ.
[10.] φράζοι αὐτοῖς καλὰ μαντεῖα, ὡς εἰ μὴ εἰσαγάγοιεν τὸν ἵππον εἰς τὸν πόλιν, ὑποσφάφειεν οἱ Ἀχαιοί. ἐὰν δὲ εἰσαγάγωσιν, ἔ. τότε δὲ ἱπανέσαντες οἱ Τρῶες εἰς τὸ τεῖχος εἰσάγεσι τὸν ἵππον. διωχωμένοις δὲ αὐτοῖς ὅπλισαν οἱ Ἕλληες, ἀφ' ἧς καθήρητο τὸ τεῖχος, καὶ ἕτως—Ox. α. & ferè in omnibus consentit Lond.

χαθελόντες, ἐισάγουσι τὸν ἵππον· ἐυωχουμένων δ' αὐτῶν, ἐπεισέρχονται οἱ Ἕλληνες. καὶ ὕτως ἑάλω ἡ Τροία.

dejicientes, equum inducunt: quibus tum convivantibus, Græci supervenere; & sic capta Troja est.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΙΟΛΟΥ.

DE ÆOLO.

[11.] ΛΕγουσιν ὅτι Αἴολος ἦν ἀνεμίων τῶν πνευμάτων, ὃς τισι ἔδωκεν Ὀδυσσεῖ τοὺς ἀνέμους ἐν ἀσκῷ. Περὶ ὧν τούτων ὡς οὐχ' οἷόν τε, σαφὲς εἶναι πᾶσιν οἶμαι. εἰκὸς δὲ ἀστρολόγον γεγονέναι Αἴολον, φράσαι Ὀδυσσεῖ τοὺς χρόνους, [12.] καθ' οὓς ὁπότε πνέοιεν ἄνεμοι γνώσονται. φασὶ δὲ, ὅτι καὶ χαλκοῦν τεῖχος τῇ πόλει αὐτοῦ περιεβέβλητο· ὅπερ ὅτι ψευδές. ὁπλίτας γὰρ ὡς οἶμαι εἶχε, τὴν πόλιν αὐτοῦ φυλάττοντας.

NArrant Æolum habitum fuisse ventorum deum, qui inclusos utri ventos Ulyssi dedit. Sed de hoc nihil hujusmodi esse, omnibus existimo manifestum. Verisimilius autem, Æolum, astrologiæ gnarum, prædixisse Ulyssi tempora, quibus certi quidam venti aspirarent. Tradunt insuper, æneo muro urbem ejus circumdatam; falsò item, cùm, uti arbitror, armatos habuerit milites, qui mœnia custodirent.

[11.] Λέγεται ὅτι ἦν ὁ ἄνθρωπος. Tol.

[12.] τὸν χρόνον, καθ' οὓς ὁπότε ἄνεμοι πνεύσουσιν —— Lon. & Ox. ἀλληγορεῖται inquit Eustat. ὁ ἀστὸς εἰς ἀνθρώπινον σῶμα —— Diod. 5. Apostol. & σχ. Lycophr. videri hâc de re possunt. ——

ΠΕΡΙ

ΠΕΡΙ ΈΣΠΕΡΙΔΩΝ.

DE HESPERIDIBUS.

[13.] Λέγουσιν ὅτι γυναῖκές τινες ἦσαν αἱ Ἑσπερίδες. ταύτας ὃ ἦν μῆλα χρυσᾶ ἐπὶ μηλέας, ἃ ἐφύλαττε δράκων. [1.] ἐφ' ἃ μῆλα καὶ Ἡρακλῆς ἐστρατεύσατο. ἔχει δὲ ἡ ἀλήθεια ὧδε. Ἕσπερος ἦν ἀνὴρ Μιλήσιος, ὃς ᾤκει ἐν τῇ Καρίᾳ, καὶ εἶχε θυγατέρας δύο, αἳ ἐκαλοῦντο Ἑσπερίδες. τούτῳ ἦσαν οἷς καλαὶ, καὶ ἔγκαρποι. [2.] οἷαι καὶ νῦν αἱ ἐν Μιλήτῳ. ἐπὶ τούτῳ δὴ ὀνομάζονται χρυσαῖ. κάλλιστον γὰρ ὁ χρυσός. ἦσαν δὲ ἐκεῖναι κάλλισται. Μῆλα δὲ καλεῖται τὰ πρόβατα. ἅμα ἰδὼν ὁ Ἡρακλῆς βοσκόμενα [3.] περὶ τὴν θάλατταν, περιελάσας ἐνέβετο εἰς τὴν ναῦν. καὶ τὸν ποιμένα αὐτῶν ὀνόματι Δράκοντα, εἰσήγαγε εἰς οἶκον, ἐκέπι ζῶντος τοῦ Ἑσπέρου, ἀλλὰ τῶν παίδων αὐτοῦ. ἔλεγον οὖν οἱ ἄνθρωποι, ἐθεασάμεθα χρυσᾶ μῆλα, ἃ Ἡρακλῆς ἤγαγε ἐξ Ἑσπερίδων, τὸν φύλακα ἀποκτείνας Δράκοντα. καὶ ἔνθεν ὁ μῦθος πεπλάσθη.

FErunt mulieres quasdam fuisse Hesperides; quibus aurea mala erant in arboribus, à dracone servata; ad quæ Hercules etiam expeditionem instituit. Res autem ità se habet. Hesperus vir Milesius fuit, Cariam incolens, habuítque filias duas, nomine Hesperides. Erant verò huic oves pulchræ, & fœcundæ, cujusmodi etiam nunc Mileti; ac proinde vocabantur aureæ: pulcherrimum enim sicut est aurum; ità & hæ pulcherrimæ. Μῆλα quippe vocantur oves; quas cùm in littore pascentes Hercules vidisset, mortuo jam Hespero, sed, viventibus liberis, abactas in navem imposuit, earúmque pastorem Draconem domum abegit. Dicebant itaque homines; vidimus aurea mala, quæ Hercules, occiso custode Dracone, ex insulis Hesperidum avexit. Indè fabula conficta est.

[13] Λέγεται ὡς γυναῖκες. Ox. a.

[1.] Post δράκων in Ox. sequitur ἔχει δ' ὧδέ πως τὸ ἀληθές. Horti Hesperidum duo, alter in Libyâ Pentepoli, alter ad Oceanum Atlanticum, qui hîc memoratur.

[2.] ἔγκαρποι, ἤτοι πρόβατα, τοῦτο τὸ γένος ὃ νῦν ἐστὶν ἐν Μιλήτῳ. Ox.

[3.] παρὰ τὴν θαλάσσην βοσκόμενα. Ox Lond. & Cant. aurea mala, i. e. capræ & oves; quas Hercules ex Africa in Græciam exportavit. Varro. R. R.

[4.] ΠΕΡΙ ΚΟΤΤΟΥ, ΚΑΙ ΒΡΙΑΡΕΩΣ.

DE COTTO, ET BRIAREO.

[5.] Φασὶν ὖν περὶ τούτων, ὡς ἔχον ἑκατὸν χεῖρας, ἄνδρες ὄντες. πῶς ὃ οὐκ ἄπιθες τὸ τοιοῦτον; [6.] τὸ ὃ ἀληθὲς ὅτως. [7.] τῇ πόλει ὄνομα Ἑκατονταχειρία, ἐν ᾗ ᾤκουν. ἦν ὃ πόλις τῆς νυῦ καλουμένης Ὀρεστιάδος. ἔλεγον ὖν οἱ ἄνθρωποι, Κόττον, καὶ Βριάρεως, καὶ Γύγης, οἱ Ἑκατοντάχειρες, βοηθήσαντες τοῖς θεοῖς, αὐτοὶ ἐξήλασαν τοὺς Τιτᾶνας ἀπὸ τοῦ Ὀλύμπου.

NArrant de his, quòd centum manus habuerint. Quomodo autem non factum hoc? Sed veritas ejusmodi est. Civitati, quam illi inhabitabant, nomen erat Hecatonchiriæ, sitæ in Orestiade. Hinc aiebant vulgò, Cottum, Briareum, & Gygem, centimanos, opem Diis ferentes, Titanas Olympo expulisse.

[4.] Περὶ Κόττου, καὶ Βριάρεω, καὶ Γύγου. Ox. & Cant.
[5.] ὡδὶ τούτων φ. sed Cant. φασὶν ὡδὶ Κόττου καὶ Βριαρ.
[6.] τὸ ὃ ἀληθὲς ὅτως ἔχει. Cant. & Ox.
[7.] τούτων τῇ πόλει. Lond. —— ὧν δὲ Ἀχαρνίας τῆς νυῦ Ὀρεστιάδος καλουμένης. Ox. & Lond. [ὧν ὃ ἡ πόλις ἡ νῦν καλουμένη Ὀρεστιὰς. Cant.] Τεκμαίρομαι δὲ ὅτι μετὰ τὴν ὀλυμπίαν ἐμαχήσαντο τῶν θεῶν πρὸς Τιτᾶνας μάχῃ. ταῦτα γὰρ τὰ χωρία ὁμορεῖ ὅτι τῷ Ὀλύμπῳ—hæc recte, Ox. & Lond.

ΠΕΡΙ [8.] ΣΚΥΛΛΗΣ.

DE SCYLLA.

ΛΕγσι περὶ Σκύλλης, ὡς ἦν ἐν [9.] Τυρρηνία θηείον τὶ, γυνὴ μὲν μέχει τᾶ ὀμφαλᾶ, κυνῶν δ' ἐντεῦθεν αὐτῇ περιφύκασι κεφαλαί· τὸ δ' ἄλλο σῶμα, ὄφεως. τοιαύτην δ' φύσιν ἐννοεῖν, πολὺ ἄπιστες· ἡ δ' ἀλήθεια αὕτη. [10.] Τυρρηνίων νῆσοι ἦσαν, αἳ ἐλῃΐζοντο τὰ πρόσχωρα τῆς Σικελίας, καὶ τὸν Ἰόνιον κόλπον. ἦν δ' ναῦς ταχεῖα τριήρης, [11.] τότε, ὄνομα Σκύλλα· αὕτη τὰ λοιπὰ τῶν πλοίων συλλαμβάνουσα, πολλάκις, [12.] εἰργάζετο βρῶμα, καὶ λόγος ἦν περὶ αὐτῆς πολύς. ταύτην τὴν ναῦν Ὀδυσσεὺς [13.] σοφρῷ καὶ λαύρῳ πνεύματι χρησάμενος, διέφυγε. διηγήσατο δ' ἐν Κορκύρᾳ τῷ Ἀλκινόῳ πῶς ἐσώθη, καὶ πῶς ἐξέφυγε. καὶ τὴν ἰδέαν τᾶ πλοίε. ἀφ' ὧν συνεπλάσθη ὁ μῦθος.

DE Scylla aiunt, in Tyrrhenia fuisse belluam, umbilico quidem tenus feminam, cui agnata deinceps erant canum capita; corpus verò reliquum serpentis. Talem autem generationem concipere, perquam absurdum. Sed veritas ità se habet. Erant insulæ quædam Tyrrhenorum, quæ deprædabantur confinia Siciliæ, & Ionium sinum; erátque illis triremis velox, nomine Scylla; quæ cùm reliquas naves interciperet, victum frequenter sibi comparabat, atque hinc plurium in ore versabatur. Illam tamen navem Ulysses vento secundo usus, & copioso, effugit; ac postea, quomodo insecuta fuisset, quâ ratione effugisset, atque navigii formam, Alcinoo Corcyræ enarravit. Ex his conficta fabula est.

[8.] Σκύλας, Cant. Lond. Ox.
[9.] ἐν Κυρνωίας. & mox κυνῶν δ' καφαλαὶ ἐντεῦθεν—& πολλῆς δυνθείας Cant. πολλὴ δυνθεία——Ox. α. & Lond.
[10.] Τυρρηνῶν νῆες ἦσαν, αἳ Ox. Κυρνωῶν, Cantab. qui mox etiam legit
[11.] ταχεῖα, τό, τε ὄνομα Σκύλλα, καὶ κατηγόρηται ὅτι τῆς περόρας. αὕτη— Hygin. c. 270.
[12.] πολλὰ κακὰ εἰργάζετο. Ox. Lond.
[13.] φορῷ καὶ λαύρῳ χρώμενος. Lond. Ox. Cæterum de Scylla V. omnino Eustath. in *Odyss.* p. 1714.

ΠΕΡΙ ΔΑΙΔΑΛΟΥ.

DE DÆDALO.

Λέγεσι περὶ Δαιδάλου, ὡς ἀγάλματα κατεσκεύαζε [1.] περιόμενα. τὸ γὰρ ἀνδριάντα δι' αὑτοῦ βαδίζειν, ἀδύνατον εἶναι δοκεῖ ἐμοί γε. τὸ γὰρ ἀληθὲς [2.] τοιοῦτον. οἱ τότε ἀνδριαντοποιοὶ, καὶ ἀγαλματοποιοὶ, [3.] κατεσκεύαζον ἀνδριάντας, συμπεφυκότας ἔχοντας καὶ τὰς πόδας. Δαίδαλος δὲ [4.] ἐποίει διαβεβηκότας τὸν ἕνα πόδα. [5.] οἱ δὲ ἄνθρωποι ἔλεγον, [6.] ὁδοιπορεῖν τοῦτο τὸ ἄγαλμα, ὃ εἰργάσατο Δαίδαλος, ἀλλ' οὐκ ἑστηκός· ὡς καὶ νῦν λέγομεν. εἰσὶ δὲ καὶ μαχόμενοι ἄνδρες γεγραμμένοι, καὶ πτέροντες ἵπποι, καὶ [7.] χειμαζομένη ναῦς.

FAbulantur Dædalum ſtatuas fabricâſſe per ſe ambulantes. At mihi quidem hoc in ſtatua videtur impoſſibile. Veritas autem ejuſmodi. Cùm qui eâ tempeſtate ſculptores erant, & ſtatuarii, ſtatuas conficerent pedes habentes corpori agnatos; Dædalus prætenſo altero pede faciebat incedentes. Proinde dicebant vulgò, ambulare ſtatuam Dædali, neque ut reliquas ſtare: ſicuti & hodie loquimur; picti ſunt viri pugnantes, currentes equi, & quæ fluctibus jactatur navis.

[1.] δι' ἑαυτοῦ περιόμενα. Ox. & Lond.
[2.] ὅτι τοῦτο. Ox. a.
[3.] κατεσκεύαζον ἀνδρ. συμπεφυκότας ὁμοῦ τοὺς πόδας, καὶ τὰς χεῖρας παραπταμένας ἐποίουν. Ox. & Lond.
[4.] πρῶτος ἐποίησε διαβεβηκότα τὸν ἕνα. Ox.
[5.] διὰ τοῦτο δὲ οἱ ἄνθρωποι — Ox.
[6.] ὁδοιπορεῖν τὸ ἄγαλμα τοῦτο εἰκάζετο. Ox.
[7.] ναῦς χειμαζομένη, ὅτω καὶ ἐκεῖνον ἔλεγον ποιεῖν ἀγάλματα ὁδοιπορέντα. Ox.
De his Dædali ſtatuis vide Zenob. p. 55 Ariſtot. 1. Pol. c. 4. Tzet. Chil. 1. hiſt. 19. Heſych. & Suidam, Δαιδάλεια. Platonem, Menone. & Euſeb. Hanc fabulam non habet codex Cantab.

ΠΕΡΙ

[8.] ΠΕΡΙ ΦΙΝΕΩΣ.

DE PHINEO.

[9.] Ἱστοροῦσι περὶ Φινέως, ὡς διεφόρων ἅρπυιαι τὸν γνῶν ἀπὸ. δοκοῦσι δ' ἔνιοι, θηρία ἢ πετεινὰ [10.] ταῦτα, ἁρπάζοντα ἀπὸ τῆς τραπέζης τοῦ Φινέως τὸ δεῖπνον. ἡ δὲ ἀλήθεια ἔχει ὅτω. Φινεὺς ἦν Παιονίας βασιλεύς. γήρᾳ δὲ αὐτὸν [1.] γεγονότα, ἢ ὄψις ἀπέλειπεν, οἵτε ἄῤῥενες παῖδες ἀπέθανον. θυγατέρες δ' ἦσαν αὐτῷ, Πυρία, καὶ Ἐρασία. οἰκτίρωντες τὸν τοῦ πατρὸς βίον διέφθειρον· ἔλεγον δ' οἱ [2.] ποιηταὶ, δύσλιθον ὁ Φινεὺς, ὅτι αἱ Ἅρπυιαι τὸν βίον αὐτοῦ διαφθείρουσιν. οἰκτείραντες δ' αὐτὸν, Ζῆθος καὶ Κάλαϊς ἀσυγείτονες αὐτῷ, Βορέου παῖδες, ἀνδρὸς [3.] ὐκ ἀσήμου, βοηθήσαντες αὐτῷ, τὰς θυγατέρας [4.] ἐξήλασαν ἐκ τῆς πόλεως, καὶ τὰ χρήματα συναθροίσαντες, ἐπίτροπόν τινα κατέστησαν τῆς θεραπείας.

DE Phineo memorant, quòd Harpyiæ victum ejus corrumperent; ac putant nonnulli, illas feras quasdam volucres esse, quæ ex mensa Phinei raperent prandium. Ità verò se res habet. Phineus rex fuit Pæoniæ; quem ubi senem visus defeciisset, & mortem obiissent liberi illius masculi, filiæ Pyria, & Erasia, patris rem familiarem consumpserunt. Hinc Poëtæ, miser, inquiebant, Phineus, cujus vitam Harpyiæ perdunt. Commiserti autem ejus Zethus, & Calais, vicini ipsius, Boreæ, viri non incelebris, filii, auxilium tulerunt; &, filias oppido expellentes, opibúsque ejus recollectis, inspectorem quendam illi Thracem apposuerunt.

[8.] Περὶ ἌΡΠΥΙΩΝ καὶ ΦΙΝΕΩΣ Ox. a.
[9.] ἱστορεῖται ὡς διέφθειρον αἱ ἅρπυιαι τὸν βίον τοῦ Φινέως. Ox. Lon. & Apostol.
[10.] πετεινὰ εἶναι ταῦτα, ἁρπάζειν ἢ — Ox. Apost.
[1.] ὄντα — & ἄῤῥενες αὐτῷ — Ox.
[2.] οἱ πολῖται — Ox. Apostol. ut alibi —
[3.] ἀνδρὸς, οὐκ ἀνέμου — Ox. & Lond.
[4.] ἐξεδίωξαν. Ox.

[5.] ΠΕΡΙ' ΜΗ'ΤΡΑΣ.

DE METRA.

Περὶ Μήτρας τῆς Ἐρισίχθονος φασὶν, ὡς [6.] ὅ, ποτε τὶς βέλοιτο, ἀλλάσσειν τὴν ἰδέαν. ὁ δὲ μῦθος καταγέλαστος. πῶς γὰρ εἰκὸς ἐκ κόρης βοῦν γενέσθαι, καὶ αὖθις κύνα, ἢ ὄρνεον; τὸ δὲ ἀληθὲς ἔχει ὧδε. Ἐρισίχθων ἦν ἀνὴρ Θεσσαλὸς, καὶ διαφθείρας τὰ χρήματα, πένης ἐγένετο. ἦν δὲ θυγάτηρ αὐτῷ καλὴ, καὶ ὡραία, Μήτρα τὸ ὄνομα. ὅς τις δὲ εἶδεν αὐτὴν, [7.] ἤρα ταύτης. ἀργυρίῳ μὲν οὖν οἱ τότε ἄνθρωποι οὐκ ἐμνῶντο. ἐδίδοσαν δὲ [8.] οἱ μὲν τοὺς ἵππους, οἱ δὲ βοῦς, πινὲς δὲ πρόβατα, ἢ ὃ ἂν ἐθέλῃ ἡ Μήτρα. ἔλεγον δὲ οἱ Θεσσαλοὶ, ὁρῶντες ἀθροιζόμενον τῷ Ἐρισίχθονι τὸν βίον, ὅτι ἐγένετο αὐτῷ καὶ ἵππος, καὶ βοῦς, καὶ τἆλλα· ἀφ' ὧν ὁ μῦθος συνεπλάσθη.

DE Metra Erisichthonis ferunt, quòd, quandocunque etiam vellet, formam mutaret Cæterùm ridicula hæc fabula. Quomodo enim verisimile est, ex puella bovem fieri, aut canem, aut avem? Veritas autem ejusmodi. Erisichthon vir Thessalus fuit, qui absumptâ re familiari, ad pauperiem redactus est. Erat autem illi filia, Metra nomine, formâ tam egregiâ, ut quisquis illam vel solùm adspiceret, protinus deperiret. Sed enim tum temporis homines sibi uxores argento non comparabant: at loco ejus alii quidem dabant equos, alii boves, nonnulli oves, aut quidquid etiam exposceret Metra. Dicebant ergo Thessali, videntes, quæ vitæ sunt necessaria, Erisichthoni congregata, Metram illi fieri equum, bovem, aliáque; de quibus fabula.

[5.] Περὶ ΜΗ'ΣΤΡΑΣ Oxon. & Tzet.ch. & Lond.

[6.] ὁπότε βέλοιτο ἀλλάσσειν—Ox. ἀ. ὁποῖον Cantab. ut & mox κύνα καὶ ὄρνεον. Lond. ἢ ὄνον ἢ ὄρνεον—Cod. Cant. non agnoscit hanc fabulam.

[7.] ὅπως μνηστικῶς διέκειτο πρὸς αὐτόν. Ox. & Lond.

[8.] οἱ μὲν ἵππους. Cantab. & mox ὅ, τι ἂν ἐθέλοι—Ox. & Cantab. & Lond. Habes hanc fabulam cum sua interpretatione apud Lycophr. Tzetzem; vide Ovid. Metam. 8. De luco Cereris excisо videtur hîc aliquid legisse Tzetzes chil. 2. hist. 47.

ΠΕΡΙ ΓΗΡΥΟΝΟΥ.

DE GERYONE.

Γηρύονα φασὶν, ὅτι τειπέφαλ@ [9.] ἦν. ἀδύνατον γὰρ σῶμα τρεῖς κεφαλὰς ἔχειν. [10.] ἦν δὲ τοιόνδε τοῦτο. πόλις ἔστιν ἐν τῷ Εὐξείνῳ πόντῳ, Τειχαρηνὶς καλουμένη. ἦν δὲ Γηρυόνης ἐν τοῖς τότε ἀνθρώποις ὀνομαστὸς, πλούτῳ τε καὶ ἄλλοις [11.] διαφέρων· εἶχε δὲ καὶ βοῶν ἀγέλην [12.] θαυμαστὴν, ἐφ' ἣν ἐλθὼν Ἡρακλῆς, ἀντιποιούμενον Γηρυόνου ἔκτεινεν· οἱ δὲ θεώμενοι περιελαυνομένας τὰς βοῦς, ἐθαύμαζον. ἦσαν [13.] γὰρ τὸ μὲν μέγεθος, μικραί. ἀπὸ δὲ κεφαλῆς ὅσον τῇ ὀσφύϊ μικραὶ, καὶ σιμαὶ, κέρατα δὲ οὐκ ἔχουσαι, ὅσα δὲ μακρὰ, καὶ πλατέα. πρὸς τοὺς πυνθανομένους δὲ ἔλεγόν τινες. Ἡρακλῆς ταύτας περιήλασεν, ἅσας Γηρυόνου τοῦ Τειχαρηνοῦ. τινὲς δὲ ἐκ τοῦ λεγομένου, ὡς ἔλαβον αὐτὸν τρεῖς ἔχειν κεφαλάς.

GEryonem aiunt fuisse tricipitem; cùm fieri non possit corpus aliquod tribus capitibus esse præditum. At tale quid accidit. Urbs est in Euxino ponto Tricarenia appellata; ubi inter homines celebris vivebat Geryon, divitiis, aliisque rebus præcellens. Cæterùm boum gregem admirabilem habuit; quem invadens Hercules, resistentem Geryonem interemit; & qui circumactas viderent boves mirabantur. Erant enim staturâ quidem exiguæ, à capite usque ad ilia insuper parvæ, & simæ, cornua non gerentes, sed ossa longa, latáque. Respondérunt itaque nonnulli interrogantibus: Herculem Tricareni Geryonis boves abegisse. Quo ex dicto Geryonem tria capita habuisse, sunt, qui suspicabantur.

[9.] ἐγένετο. Ox. & Lond.
[10.] ἦν ἡ τοιάδε τοι—Ox.
[11.] τοῖς ἄλλοις, διαφέρων τῶν ἄλλων—Ox. & Lond.
[12.] θαυμαστῶν —& ἀντιποιούμεν@. Cantab.
[13.] τῷ μεγέθει μικραί.————ὅσον τῶν ὄσφυν μικραὶ καὶ —Cant. & Ox. ὅσον τῶν ὄφρυν--legit Lond. vide cap. de Cerbero--Justinus ait tres fuisse fratres concordes. v. Dodecathlon Her.

ΠΕΡΙ

ΠΕΡΙ ΓΛΑΥΚΟΥ ΤΟΥ ΣΙΣΥΦΟΥ.

DE GLAUCO SYSIPHI.

Φασὶν ὅτι ὑπ' ἵππων κατεβρώθη καὶ τοῦτον. ἀγνοοῦντες, ὅτι [1.] ἱπποτροφῶν, καὶ τῶν οἰκείων ἀδενὴς ἐπιμελήμων, καὶ μεγάλας δαπάνας ποιήμων, ἐπετείβη, καὶ ἀπέλιπεν αὐτὸν ὁ βίος.

HUnc & ipsum ab equis devoratum esse perhibent, ignorantes quòd, cùm equos aleret, neque rerum domesticarum curam haberet, sumptúsque faceret ingentes, opibus dilapidatis, victus tandem illi defuerit.

ΠΕΡΙ ΕΤΕΡΟΥ ΓΛΑΥΚΟΥ ΤΟΥ ΜΙΝΩΟΣ.

DE GLAUCO MINOIS.

Καὶ ἔστι ὁ μῦθος παγγέλοιος, ὡς δὴ τὸν Γλαῦκον ἀποθανόντος [2.] ὅτι τῷ μέλιτι, ὁ Μίνως ἐν τῷ τύμβῳ κατώρυξε τὸν τοῦ [3.] Κοιράνου Πολύειδον, ὃς ἦν ἐκ τοῦ Ἄργους.

ET hæc fabula omnino ridicula, Glauco melle interfecto, Minos eidem sepulchro inclusit Polyidum Cœrani filium Argivum:

[1.] ἀγνοοῦντες ὅτι ὑπὸ τρυφῶν καὶ μεγάλων δαπανῶν, ὡς ἐποίει, καὶ δὲν ἐπεμελεῖτο τῶν οἰκείων, ἐπετρίβη καὶ ἐπέλιπεν---rectè sed hæc tamen Diomedi tribuit malè idem Ox. De tribus Glaucis vide Eustath. & Hyginum. fab. 272.

[2.] ἐν τῷ μέλιτι. Ox. & Lond.

[3.] Κυράνου Πολυ. Ox. a. Hygino fab. 151. vocatur Carani fil. malè.

ὃς ἰδὼν δράκοντα ἑτέρῳ δρά-
κοντι πόαν ἐπιθέντα τεθνεῶτι,
καὶ ἀναστήσαντα αὐτὸν, καὶ ἕ-
τερον τὸ αὐτὸ ποιήσας εἰς τὸν
[4.] Γλαῦκον, ἀνέστησεν. τοῦ-
το μὲν ἀδύνατον. ἐγένετο δὲ τοι-
οῦτον δέ τι. Γλαῦκος μὲν μέλι
ἐταράχθη. [5.] χολῆς δὲ αὐτῷ
πλείονος κινηθείσης, ἐλειποθύ-
μησεν ὁ Γλαῦκος. ἀφίκοντο
δ' ἦν οἵ τε δὴ ἄλλοι ἰατροὶ,
ἅτε δὴ χρήματα ληψόμενοι,
ἀλλὰ δὴ καὶ Πολύειδος. ὃς ἰ-
δὼν τὴν πόαν, ἣν ἔμαθε παρά
τινος ἰατροῦ, ᾧ ὄνομα ἦν Δρά-
κων, καὶ ταύτῃ τῇ βοτάνῃ χρη-
σάμενος, ὑγιᾶ ἐποίησε τὸν
Γλαῦκον. ἔλεγον δέ τινες, ὅτι
Πολύειδος τὸν Γλαῦκον, ὑπὸ
μέλιτος θανόντα, [6.] ἀνέ-
στησεν.

qui cùm vidisset draconem quendam alteri mortuo herbam imponentem, atque hoc modo resuscitantem, idipsum fecit, ac Glaucum vitæ restituit. Fieri autem non potuit; sed illud rectiùs. Glaucus poto melle turbatus, bile multâ commotâ, animi deliquium patiebatur. Accessere igitur cùm alii medici, relaturi mercedem, tum etiam Polyidus, & conspectâ herbâ, quam à medico didicerat, cui nomen Draco, adhibuit illam ipsam, & Glaucum sanum reddidit. Hinc dicebant multi, quòd Polyidus melle interemptum Glaucum resuscitaverit.

[4.] τῷ Γλαύκῳ, ἀνέστησεν αὐτὸν, ὅπερ ὄφιν ἀδύνατον ἀποθανόντα ἄνδρα ἀναστῆναι διὰ πόας, ἢ ὅφιν, ἀλλ' οὐδὲ ζῷον ἄλλο. Ox. & Lond.

[5.] ἐταράχθη τὴν κοιλίαν. Ox. ——κινηθείσης, λειποθυμήσαντι ἀφίκοντο οἵτε δὴ ἄλλοι ἰατροὶ, ὡς χρήματα ληψόμενοι, καὶ πρὸς τούτοις Πολυΐδης· ἤδη δὲ ἐκλιπόντος αὐτὸ, εἰδώς τινα πόαν ὠφελοῦσαν. Ox. α.

[6.] Post ἀνέστησεν. Ox. Lon. & Cant. addunt ἣν παρὰ τοῦ δράκοντος ἔμαθεν· ἀφ' οὗ οἱ μυθογράφοι τὸν μῦθον ἔπλασαν. Ox. α. & Lond. sed Ox. γ. & Cant. μυθοπλάσαι ἀνεπλάσαντο. ——Fabulam hanc fusiùs narrat Hyginus, fab. 136. meliùs autem Apollod. Bibl. 3°. vide Apostol. 6. n. 32. ex Tarrhæo, puto Erasmus Polyidon herbam esse air, & draconem quoque appellatam, per quam restituebatur Glaucus.

ΠΕΡΙ ΓΛΑΥΚΟΥ ΤΟΥ ΘΑΛΑΤΤΙΟΥ.

DE GLAUCO MARINO.

Ἄδεται [7.] ὅτι καὶ ἦν ὁ Γλαῦκος πόαν φαγὼν ποτὲ, ἀθάνατος ἐγένετο, καὶ νῦν ἐν τῇ θαλάττῃ οἰκεῖ. τὸ δὲ τῇ πόᾳ ταύτῃ μόνον Γλαῦκον ἐντυχεῖν, καὶ λίαν [8.] ἔνιοι δύνηθες, τό, τε ἄνθρωπον ἐν θαλάττῃ, ἢ ἄλλό τι τῶν χερσαίων ζῷῦ. [9.] ἔχει δὲ τὸ ἀληθὲς ὅτω. Γλαῦκος ἦν ἀνὴρ ἁλιεύς, Ἀνθηδόνιος τὸ γένος, ὃν δὴ κολυμβητὴς, ἐν τούτῳ [10.] διαφέρων πάντων κολυμβητῶν. κολυμβῶντος δὴ ἐν τῷ λιμένι, ὁρώντων αὐτὸν τῶν ἐν τῇ πόλει, αὐτὸς διακολυμβήσας εἰς πόντον τινὰ τόπον, καὶ μὴ ὀφθεὶς τοῖς οἰκείοις, ἐπὶ ἡμέρας ἱκανὰς, διακολυμβήσας πάλιν ὤφθη αὐτοῖς. πυνθανομένων δὲ τῶν οἰκείων, πῇ διέτριβεν, αὐτὸς ψεύδόμενος ἔφη, ἐν τῇ θαλάττῃ·

CElebratur etiam hic Glaucus, quòd postquam herbam comedisset, factus sit immortalis, & nunc in mari habitet. Glaucum autem solum hanc herbam assecutum, hominémque, vel quodvis animal terrestre, in mari vivere, perquam ridiculum est. At verò ipsa rei veritas hæc est. Glaucus piscator fuit Anthedonien sis genere, atque natator præ cæteris istac in arte excellens: quem cùm cives in portu aquis se immergentem vidissent, ipse continuò ad alium se locum natando recepit, & cùm intra dies plurimos visus à suis non esset, emergens rursum, conspectui illorum se restituit. Interrogantibus itaque domesticis, ubinam egisset, ille conficto mendacio, in mari, inquit.

[7.] λέγεται. Cant. Ox.
[8.] λίαν ὀξύν. Cant.
[9.] ζῆν. ὁπότε ἔστε ποταμόν τι δύναται ζῆν ἐν θαλάσσῃ, ἔστε τὸ ἀνάπαλιν τὰ θαλάσσια δύανται ζῆν ἐν τῷ ποταμῷ. μέτασ ἔν ὁ λόγος. ἔχει δὲ—Ox. & Lond.
[10.] ἐν τούτῳ δὲ ἦν διαφέρων τοῖς ἄλλοις. κολυμβῶν δὲ ὅτι τῷ λιμένι ὁρῶντο ἀπὸ τῆς πόλεως, καὶ διακολυμβήσας, πάλιν ὤφθη αὐτοῖς. πυνθανομένων δὲ—πῇ διατρίψας τὰς ἡμέρας, ἔφη, ἐν—καὶ συγκλείσας εἰς αὐτὸν [λιμένα] Ox. a. Lond. Post διακολυμβήσας aliquid deesse videtur.

καὶ

καὶ συγκλείων εἰς αὐτὸν ἰχθύας, ὁπότε χειμὼν γένοιτο, καὶ μηδεὶς τῶν ἄλλων [11.] ἁλιέων ἰχθῦς δύναιτο λαμβάνειν, [12.] καὶ ἔλεγε τοῖς πολίταις, τίνας βούλοιτο τῶν ἰχθύων ἀποκομισθῆναι αὐτοῖς. καὶ κομίζων ὃς ἂν ἤθελον, Γλαῦκος Θαλάσσιος ἐκλήθη. καὶ ποτὲ χὼν θηρίῳ θαλαττίῳ, ἀπώλετο. μὴ ἐλθόντος δὲ αὐτοῦ ἐκ τῆς θαλάττης, [13.] ἐμύθευσαν οἱ ἄνθρωποι, ὡς ἐν θαλάττῃ οἰκεῖ, καὶ κεῖ μένει.

Cúmque piſces eodem loco concluſos haberet, neque quiſquam aliorum piſcatorum veſaniente tempeſtate capere quid poſſent; ultro petebat à civibus, cujuſmodi ſibi piſces adferri cuperent; prolatiſque quos volebant, Glaucus vocatus eſt marinus. Denique in feram incidens marinam, periit; nec in mari deinceps prodeunte, fabulati ſunt homines, ipſum habitare in eo, & ſedem habere.

ΠΕΡΙ ΒΕΛΛΕΡΟΦΟΝΤΟΥ.

DE BELLEROPHONTE.

Φασὶν ὅτι Βελλεροφόντῃ ὑπόπτερος ἵππος Πήγασος ἔφερεν. [1.] ἐμοὶ δὲ ἵππον οὐδέποτε δοκεῖ δύνασθαι ἵπτασθαι, οὐδ' εἰ πάντα τὰ πτηνῶν πτερὰ λάβῃ· εἰ γάρ ποτε τοιοῦτον ζῶον ἦν, [2.] καὶ νῦν ἂν εἴη. τοῦτον δέ φασι καὶ τὴν Ἀμισοδάρου Χίμαιραν ἀνελεῖν. ἦν δὲ ἡ Χίμαιρα, ὡς φασι, ἔμπροσθεν μὲν λέων, ὄπισθεν δὲ δρά-

FErunt, quòd alatus equus Pegaſus Bellerophontem geſtârit. Mihi autem videtur equum minimè poſſe volare, nedum ſi omnium avium pennis indueretur. Si enim tale animal quandoque fuiſſet, etiam nunc ſupereſſet. Aiunt præterea ipſum Amiſodari Chimæram interfeciſſe. Erat autem Chimæra, ut vulgò putant, ante leo, poſt verò draco,

[11.] ἀγροῦται—Cantab.
[12.] ἐπυνθάνετο τῶν πολιτῶν, τινὰς δὴ βούλοιντο—Ox.
[13.] ἐμυθεύσαντο οἱ ἄνθρωποι, ὅτι Γλαῦκος κάκεῖ τὸν λοιπὸν διάγει ἐν θαλάττῃ. Ox. V. Apoſtol. cent. 6. n. 32.
[1.] ἐμοὶ δὲ ἵππος τοῦτο οὐδέποτε δοκεῖ ἦν. Cant. πάντα καὶ τῶν πτ. id.
[2.] καὶ, καὶ ἂν καὶ νῦν. Ox. a.

κων,

κων, μέση ὴ χίμαιρα. ἔνιοι ὴ δοκῶσι τοιοῦτον ψυέσθαι θηρίον, τρεῖς ἔχον κεφαλάς. [3.] ἀδύνατον ὴ λέοντα ὁμοίᾳ τροφῇ χρῆσθαι. καὶ τὸ θνητὸν ἔχον φύσιν πῦρ ἀποπνέειν, ἄνηθες. ποίας ὴ τῶν κεφαλῶν τὸ [4.] σῶμα ἑπηκολουθεῖ; τὸ ὴ ἀληθὲς ὅπως ἔχει. Βελλεροφόντης ἦν [5.] Φρύξ ἀνὴρ, τὸ γένος Κορίνθιος, καλὸς καὶ ἀγαθός. ὃς πλοῖον κατασκευάσας μακρὸν, ἐλῃίζετο τὰ προσθαλάσσια χωρία. ὄνομα ὴ ἦν τῷ πλοίῳ Πήγασος, ὡς καὶ νῦν ἕκαστον τῶν πλοίων ὄνομα ἔχει. μᾶλλον ὴ δοκεῖ πλοίῳ, ἢ ἵππῳ ὄνομα εἶναι Πήγασος. βασιλεὺς ὴ [6.] Ἀμισώδαρος ᾤκει ἐπὶ τῷ Ξάνθῳ ποταμῷ. [7.] ὄρος ὴ ἦν ὑψηλὸν ὑπ' αὐτῷ, ᾧ ὄνομα Τελμισσός. πρὸς ὃ δὴ ὄρος προβάσεις εἰσὶ δύο ἔμπροσθεν ἐκ πόλεως τῶν Ξανθίων, τρίτη ὴ ὄπισθεν τῆς Καρίας, τὰ δ' ἄλλα [8.] κρημνός. ἐν δὲ τῷ μέσῳ αὐτῶν χάσμα ὀξὺ τῆς γῆς μέγα, ἐξ οὗ δὴ καὶ πῦρ [9.] ἀναδίδοται.

in medio autem capella. Multi arbitrantur ejusmodi fuisse animal, quod tria haberet capita. Impossibile autem leonem, & capellam eodem alimento uti; quódque mortalem habet naturam ignem spirare, est fatuum. Quodnam enim istorum capitum corpus sequeretur? Sed veritas ità se habet. Bellerophon erat vir Phrygius, genere Corinthius, pulcher, probúsque, qui constructâ longâ navi regiones ad mare positas deprædabatur. Navi autem nomen erat Pegasus, ut & nunc singula navium proprium habent vocabulum: & consentaneum magìs est, navi potiùs, quàm equo, Pegasi nomen fuisse. Rex porro Amisodarus habitabat ad Xanthum flumen; cui mons prælatus adjacebat dictus Telmissus: ad cujus anteriorem partem ascensus duo sunt ex urbe Xanthiorum, tertius verò retro ex Caria, reliqua præcipitia: in quorum medio hiatus terræ ingens, unde & ignis exæstuat.

[3.] —λεὰς· σῶμα ὴ ἓν ἀδύνατον ὴ ὄφιν, καὶ λέοντα καὶ αἶγα ὁμοίᾳ τροφῇ χρῆσθαι. Ox. Cant. & Lon. v. Cap. de Centauris.

[4.] τὸ λοιπὸν σῶμα—Ox.

[5.] φρύγιος ἀνὴρ--desunt Ox. & mox παραθαλάσσια πλέων, καὶ ἐπόρθει αὐτὰ ——σας μικρὸν—Cant. qui statim ὅμοιον ὴ δοκεῖ π. μᾶλλον ἢ ἵππῳ ὄνομα εἶναι Πήγασος. Sc. à πήγνυμι. sed & ἵππους πηγοὺς Homerus dicit, i. e. εὐπαγεῖς. ιλ. I.

[6.] Ἀμισόδωρος Ox, sed Homero. Ἀμισώδαρος—Od. π.

[7.] ὄρος ὃ ἐγγὺς ὑψηλὸν, ἐξ οὗ τελμισσὸς ὕλη προσηρήχυται. ἐκεῖ ὃ προβάσεις ἐμπ. ex π. τῆς Ξανθίων. Ox. & Lond.

[8.] τὰ ἄλλα κρημνοὶ ὑψηλοί. Ox.

[9.] ἀναφέρεται. τούτῳ ὃ τῷ ὄρει ὄνομα ὀξὺ χίμαιρα· τοῦτο ὃ, ὡς λέγουσιν οἱ ἐγχώριοι, ἦν οἰκῶν λέων κατὰ τοῦ πρόσθεν μὴν πρόβασιν, κατὰ ὃ τοῦ ὄπισθεν, δρακὼν, οἱ δὴ καὶ ἐσήνεγκαν τοῦτ' ἐν μέσῳ νομέας καὶ ὑλοτόμους—Ox. v. Strabonem 14. Homeri interpretes ad ιλ. Z. Hyginum, Apollod.

ἐπὶ τούτοις δέ ὄρος ἕτερον ὄρος, ᾧ ὄνομα Χίμαιρα. τότε δὲ ἦν ὡς λέγουσιν οἱ ἐγχώριοι, ἐπὶ μὲν πλεῖστον οἰκῶν, λέων ἐμπεφώλευεν, ὄπιθεν δὲ δράκων· οἳ δὴ καὶ ἔσινον τοὺς νομέας, καὶ τοὺς ὑλοτόμους. τότε δὴ καὶ Βελλεροφόντης ἐλθὼν, τὸ ὄρος ἐνέπρησε, καὶ ἡ [10.]Τελμισσὸς κατεκάη, καὶ τὰ θηρία ἀπώλετο. ἔλεγον οὖν οἱ ἐγχώριοι, [11.] Βελλεροφόντην ἀφικόμενον μὲν Πηγάσῳ, πλὴν Ἀμισοδάρου Χίμαιραν ἀπολέσαι. τούτου δὲ γενομένου, ἐκφανεσθῆναι ὁ μῦθος.

Supra hæc mons item alius, cui nomen Chimæra: cujus ascensum anteriorem, ut memorant accolæ, leo inhabitabat, posteriorem verò draco; qui pastoribus etiam, & lignatoribus vim inferebant. Quo tempore Bellerophon adveniens, montem exussit, atque ità combustus Telmissus, & feræ perierunt. Hinc dixêre accolæ Bellerophontem cum Pegaso suo accedentem Amisodari Chimæram interfeciſſe: ex quo eventu conficta est fabula.

[12.] ΠΕΡΙ ΓΕΛΟΓΟΣ, ΚΑΙ ΤΩΝ ΙΠΠΩΝ.

DE PELOPE, & Equis.

Φασὶν, ὅτι Πέλοψ ἦλθεν, ἔχων ἵππους ὑποπτέρους, εἰς [1.]Πίσαν, μνηστευόμενος Ἱπποδάμειαν τὴν Οἰνομάου θυγατέρα. ἐγὼ δὲ τὰ αὐτὰ λέγω καὶ περὶ τοῦ Πέλοπος, ἅπερ καὶ περὶ τοῦ Πηγάσου. [2.] εἰ γὰρ

PElopem alatis equis venisse in Pissam memorant, cùm uxorem peteret filiam Oenomai Hippodamiam. Ego verò eadem de Pelope dico, atque dixi de Pegaso. Si enim

[10.] Τελμισσία. v. Stephan. v. π. & Hesych.
[11.] Βελλεροφόντης ἀφικόμενον——ἀπώλεσε. Ox. & Cant.
[12.] καὶ ΙΠΠΟΔΑΜΕΙΑΣ. Ox. a.
[1.] Πίσαν. Cant. rectiùs.
[2.] Ἐπεὶ ὁ Οἰνομ. Ox.

Οἰνο-

Οἰνόμαο ἤδει ὑποπτέρους [3.] τοὺς τοῦ Πέλοπος ἵππους, ὅτι ἂν δι' τὴν θυγατέρα αὐτοῦ ἔδωκεν [4.] περὶ τὸ ἅρμα αὐτοῦ ἀναβεβάσθαι· ῥητέον ἦν, ὅτι Πέλωψ ἦλθεν ἔχων πλοῖον. ἐγέγραπτο δὲ ὅτι [5.] τοῦ πλοίου, ἵπποι ὑποπτεροι. ἁρπάσας ὁ τὴν κόρην, ᾤχετο φεύγων. ἀφ' οὗ ὁ μῦθος περὶ τοὺς πτερωτοὺς ἵππους.

sciviſſet Oenomaus, alatos eſſe Pelopis equos, utique non permiſiſſet, ut currum ipſius filia conſcenderet. Cenſendum itaque, navigio adveniſſe Pelopa, in quo depicti erant equi alati; atque eo raptâ puellâ, fugâ ſeſe ſubduxiſſe. Inde fabulæ origo.

---

*ΠΕΡΙ' ΦΡΙΞΟΥ ΚΑΙ' ΕΛΛΗΣ.

DE PHRIXO ET HELLE.

Ἱστορεῖσιν ὡς ὁ κριὸς αὐτῷ προέλεγεν, ὅτι ὁ πατὴρ αὐτὸν μέλλει θύειν. καὶ λαβὼν τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ †, ἀναβάς τε ἐπ' αὐτὸν σὺν αὐτῇ, διὰ τῆς θαλάσσης ἀφίκοντο εἰς τὸν [6.] Εὔξεινον πόντον. ὅπερ ἐστὶ δύσπλουν, τὸ ὡς πλοῖον τὸν κριὸν, διανήχεσθαι, καὶ ταῦτα βαστάζοντα δύο ἀνθρώπους. καὶ πῶς τὰ σιτία, καὶ ποτὰ, καὶ αὐτῷ, καὶ ἐκείνων;

A Rietem ſcribunt Phrixo prædixiſſe, futurum, ut illum pater Diis immolaret; atque eum aſſumptâ ſorore arietem conſcendiſſe, & per mare veniſſe in Pontum Euxinum. Creditu verò perdifficile eſt, arietem, duos quidem homines portantem, navis inſtar fretum tranſnatare. Et ubi alimentum potúſque & hujus, & illorum?

[3.] ὑποπτέρους ὄντας τοὺ Ox. & Lond.
[4.] ὅτι τὸ ἅρμα. Cant. Ox. a.
[5.] ὅτι τῆς σκηνῆς τῆς ἐν τῇ πρύμνῃ ἵπποι—Ox. σκευῆς. Lond.
* ΠΕΡΙ' ΤΟΥ ΚΡΙΟΥ, ΚΑΙ φ—Ox.
† αὐτὸ Ἕλλω—Ox. & mox ἐπ' αὐτὸν τὸν κριόν.
[6.] περὶ τριῶν ἢ τεττάρων ἡμερῶν τὸ πᾶν διανύσαντος Lond. mox, κριὸν διαν. θᾶττον νηὸς, καὶ ταῦτα β. Ox.

ὃ γὰρ δή πω ἄσιτοι, τοσοῦτον χρόνον διέμειναν. εἶτα Φρίξος τὸν τῆς σωτηρίας [7.] αὐτοῦ φορέσαντα κριὸν, καὶ διασώσαντα σφᾶς, καὶ τὸ δέρμα ἀποδείρας ἔδωκεν ἔδνον Αἰήτῃ. [8.] ὁ δὲ ἔδωκε τῆς ἑαυτοῦ θυγατρός. ὁ δὲ Αἰήτης τῶν Κόλχων τότε ἐβασίλευεν. ὅρα δὲ, τότε πῶς καὶ τὰ δέρματα σπάνια ἦν. ὡς τὸν βασιλέα ἔδνον ἴδιας θυγατρὸς τὸ κώδιον λαβεῖν, ἵνα τοῦ μηδενὸς ἀξίαν τῷ ἑαυτοῦ θυγατέρα ἐνόμιζεν· ἤδη δέ τινες ἵνα τὸν χαλκῶν ἀποφύγωσι, χρυσοῦν φασιν εἶναι τὸ δέρμα τοῦτο. εἰ χρυσοῦν τὸ δέρμα ἦν, οὐκ ἐχρῆν τὸν βασιλέα λαβεῖν παρὰ ἀνδρὸς ξένου. λέγεται δὲ, ὅτι καὶ Ἰάσων ὑπὲρ τοῦ κώδιον τοῦτο τῇ Ἀργοῖ ἔσκιλε, καὶ τοὺς ἀρίστους τῶν Ἑλλήνων. ἀλλ' οὐδ' ὁ Φρίξος ἴσως ἀχάριστος ἦν, ὥς τε τὸν εὐεργέτην ἀνελεῖν. ἔτ' εἰ σμαράγδιον ἦν τὸ κώδιον, [9.] ἐπέπλευσεν ἡ Ἀργὼ δι' αὐτό. τὸ γὰρ ἀληθὲς ἴσως ἔχει. Ἀθάμας ὁ [10.] τοῦ Ἕλλω, ἐβασίλευσε τῆς [11.] Φρυγίας. ἦν δὲ αὐτῷ ἀνὴρ ὀνόματι [12.] τῶν χρημάτων, ὃν μάλιστα περὶ ἤγετο, ὀνόματι Κριός. ὃς

neque enim tantum temporis transigere sine cibo potuere. Phrixus deinde, cùm salutis suæ autorem, servatorémque macâsset, & pellem detraxisset, muneris loco Æëtæ dedit, Colchorum tum regi, filiæ caussâ. At considera, quanta istac tempestate vellerum fuerit raritas, ut etiam rex in dotem propriæ filiæ vellus acceperit, tam parvi filiam suam existimans. Nonnulli verò, ut risum effugerent, auream dixerunt pellem fuisse. At si aurea fuerit, non oportuit regem illam accipere à viro peregrino, & hospite. Addunt etiam, quòd Jason Argo navem, & Græcorum optimos, eò miserit. Sed neque Phrixus adeò ingratus fuit, ut servatorem sui interemerit; & licet smaragdium vellus extitisset, non ad hoc Argo navigâsset. Verùm ità sese habet veritas. Athamas, Æoli Græci filius, Phrygiæ imperabat; rerúmque suarum habebat inspectorem, quem maximè fidum, & dignum, arbitrabatur, nomine Crium, sive Arietem. Hic,

[7.] αὐτῷ Cant. sed Ox. τὸν αἴτιον τῆς σωτηρ. σφάξει, καὶ τὸ δέρμα δίδωσιν εἰς ἔδνον, ὁ δ' Αἰήτης τῶν τόπων τότε ἐβασ.

[8.] ὁ δ' ἔδωκε τῷ ἑαυτῆ θυγατρὶ, mallem legere—confirmat Hyginus, fab. 3. *filiam dedit ei uxorem.*

[9.] ἐπλεύσεν —Cantab. ἔδραμε. Lond. ἔδραμε δι' ἣν Ἀργὼ ἐπ' αὐτόν. Ox.

[10.] Lege Ἀθάμας ὁ τοῦ Αἰόλου τοῦ Ἕλλω. Sic omnes uno ore tum Græci tum Latini Mythologi—sed Apostolius maluit cum errante errare, habet enim σόλου. Ox. Αἰόλου—

[11.] φθίας, Ox. Lond. & Cant. in Thessalia Phthia, ubi Hellenis posteri regnabant

[12.] τῶν πραγμάτων καὶ τῆς βασιλείας ὑποβασιλεύς, ὃν μάλιστα π. ἦ. καὶ πλείστου ἄξιον, καὶ ᾧ ὄνομα αὐτῷ Κριός. ἐπεὶ δ' ἀπέθανεν ἡ μήτηρ, Φρίξῳ ὅτι ᾧ πρεσβύτερος ἔδωκε τὴν ἀρχήν. † αἰδόμενος δὲ τοῦτο ὁ Κριὸς, πρὸς μὲν

τὸν Ἀθάμαντα ἀδὲν λέγει· πρὸς ᾧ τὸν Φρίξον φησὶ κελεύσαντος ἀποκλεῖσθαι αὐτὸν ἐκ τῆς γῆς. καὶ αὐτῷ ναυσεῖλε καὶ ἐνθέμενος· ὅτι λῷστον ἄξιον Ἀθάμαντι, καὶ γεμίσας τοῦ ναυ ἁπάντων ἀγαθῶν καὶ χρημάτων ἑαυτῷ εἰκόνα ἰσόμετρον χρυσῆν ἐποιήσατο. ἦν δὲ ὁ χρυσὸς πολὺς καὶ λόγου πρὸ ἀπὸ μέγας ἐγένετο. ἐτέθη δὲ εἰς ναῦν ταῦτα, καὶ Φρίξον καὶ Ἕλλω, καὶ ᾤχετο ἀπών. Ox. Lond.

αἰδόμενον τὸν Ἀθάμαντα ἀποκτεῖναι ἐθέλοντα τὸν Φρίξον, δηλοῖ τοῦτο τῷ Φρίξῳ. ὁ δὲ Φρίξος κατεσκεύασε ναῦν, καὶ ἐνέθετο ἐν αὐτῇ χρήματα πάμπολλα, ἐν ᾗ νηῒ καὶ ἡ μήτηρ Πέλοπος. ὄνομα δὲ αὐτῇ, Ἠώς. καὶ αὕτη ἐκ τῆς αὐτῆς χρημάτων εἰκόνα ποιησαμένη χρυσῆν ἐνέθετο. σὺν τοῖς χρήμασι γὰρ καὶ Φρίξον, καὶ Ἕλλω ὁ Κηὸς ἐνθεὶς, ᾤχετο ἀπών. ἡ μὲν οὖν Ἕλλη κατὰ τὸν πλοῦν ἀσθενήσασα, [1.] ἀπέθανεν· ἀφ' ἧς καὶ Ἑλλήσποντος ἐκλήθη. αὐτοὶ δὲ ἀφικόμενοι εἰς [2.] τὸν Φᾶσιν, κατοικοῦσιν αὐτοῦ. καὶ γαμεῖ Φρίξος τὴν τοῦ τῆς Κόλχων βασιλέως θυγατέρα Αἰήτου, δοὺς ἔδνα τούτῳ τὴν χρυσῆν εἰκόνα τῆς Ἠοῦς· ἀλλ' οὐκ ἔδερμα κριοῦ. ἔτως ἀληθεία ἔχει.

poſtquam animadvertit, animum Athamanti eſſe Phrixum interficiendi, rem continuò illi ſignificavit; qui navem conſtruxit, ac magnam auri vim impoſuit: intérque alia mater aderat Pelopis Aurora; quæ ipſa ex pecuniis ſuis auream, quam confecerat, ſtatuam ſecum tulit. Crius itaque cum Phrixo, & Helle, ac divitiis eorum, mare ingreſſus eſt: & Helle quidem, ex navigatione contracto morbo, exſpiravit, atque ab ea nomen Helleſpontus obtinuit. Ipſi verò in Pharum delati, ſedes ibi figunt: ducítque Phrixus uxorem Æëtæ Colchorum regis filiam, in dotem ipſi dans Auroræ ſtatuam auream; non autem vellus arietis. Atque hæc quidem veritas.

[1.] ἀπέθανεν ἐν τῷ ξενῷ πορθμῷ· ἐξ ἧς— Ox. α.
[2.] εἰς Κόλχους κατοικοῦσιν ἐκεῖ, καὶ ἔγημε Φρίξος τὴν τοῦ Κόλχων βασ. Αἰήτου θυγατέρα Καλκιόπην, δοὺς ἔδνον τούτῳ χρυσῆν εἰκόνα τῆς Ἑῴας. ὕστερον δὲ πελυτήσαντος τοῦ Ἀθάμαντος Ἰάσονι πλέοντι τὴν Ἀργὼ ὅπου τοιοῦτον χρυσὸν, ἀλλ' οὐκὲ ὅπου δέρμα κριοῦ. Lond. & Ox. α. in quo, charactere minutiori, additur, ἄλλοι δέ φασιν, ὅτι τὸ χρυσόμαλλον δέρας, ἦν βιβλίον ἑρμηνεῦον τὴν ἀλχημίαν τέχνην, &c. V. Schmidium ad Pind. Π. Δ. & Ovid. Met. l. 7. Euſtath. ad Od. p. 1614. χ. Apoll. ad χ. 256. Hygin. fab. 4ª. & 188ª. Apollod. 1º. Pro Φάσιν l. Φερὰς, vel Φάρας.

ΠΕΡΙ'

[3.] ΓΕΡΙ ΤΩΝ ΤΟΥ ΦΟΡΚΥΝΟΣ ΘΥΓΑΤΕΡΩΝ.

DE PHORCYNIS FILIABUS.

ΚΑὶ περὶ τούτων πολὺ γελοιότερος φέρεται λόγος, ὡς ὁ [4.] Φόρκυς εἶχε θυγατέρας τρεῖς, αἳ πίνες ἕνα ὀφθαλμὸν ἔχουσαι, ἀνὰ μέρος ἐχρῶντο. [5.] τούτῳ ὃ ἦ χρωμένη, ἐνετίθει αὐτὸν εἰς τὴν κεφαλὴν, καὶ ὅπως ἔβλεπε. [6.] καὶ μιᾶς αὐτῶν τῇ ἑτέρᾳ ἀποδιδούσης τὸν ὀφθαλμὸν, ἔβλεπον πᾶσαι. [7.] ἐλθὼν δ' ὁ Περσεὺς ὀπίσω αὐτῶν ἐν ἡρεμαίῳ βαδίσματι, κρατήσας τὴν κατέχουσαν τὸν ὀφθαλμὸν, καὶ τὸ ξίφος γυμνώσας, φησὶ δεῖξαι αὐτῷ τὴν Γοργόνα. ἐὰν δὲ μὴ φράσωσιν ἀποκτεῖναι αὐτάς. αἱ φοβούμεναι, φράζουσιν. ὁ δὲ ἀποτεμὼν τὴν κεφαλὴν τῆς Γοργόνος, εἰς ἄερα ἦλθε. καὶ δείξας ταύτην τῷ Πολυδέκτῃ, λίθινον τοῦτον ἐποίησε.

ETiam de his sermo fertur perquam ridiculus; Phorcynem scilicet tres filias habuisse, quæ inter se unum duntaxat oculum habentes, illo vicissim utebantur. Cujus autem utendi vices essent, suo illum imponebat capiti, atque ità videbat: & sic deinceps unâ alteri oculum præbente, omnes conspiciebant. Perseus autem, cùm à tergo illarum tacito gressu accessisset; eâ, quæ tum oculum habebat, arreptâ, gladióque stricto, jubet sibi Gorgonem indicari; alioquin se ipsas minatur interfecturum. Illæ metu percitæ produnt eam. Cujus ille capite amputato, in aëra abiit, & Polydectæ ostenso, in lapidem ipsum commutavit.

[3.] Cod. Ox. α. ΓΕΡΓ ΤΟΥ ΦΟΡΚΥΝΟΣ καὶ τῷ θυγατέρων αὐτοῦ, καὶ τοῦ ἑνὸς ὀφθαλμοῦ αὐτῷ——
[4.] ὁ φόρκυς.
[5.] τούτῳ. τούτων δὲ ἦ——Ox.
[6.] ἔβλεπεν. ὅτως ἂν ἐκάστη αὐτῷ τῇ ἑτέρᾳ τὸν ὀφθαλμὸν παρέχουσα ἐδίδου τὸ βλέπειν. Ox. α.
[7.] Περσεὺς καὶ λαβὼν τὸν ὀφθαλμὸν αὐτῷ, ἔφησεν ἐκ ἀποδώσειν, ἐὰν μὴ φράσωσιν αὐτῷ, ὅπη ὁδὸν ἡ Γοργώ. φράζουσι δ' ἕν ὅτως. ὁ δὲ ἀποτεμὼν τὴν κεφαλὴν αὐτῆς εἰς Σέριφον ἦλθεν. καὶ δείξας Πολυδέκτῃ λίθινον αὐτὸν ἐποίησεν. Ox. α.

καὶ τοῦτο ὃ γελοιότερον, τὸ, ἄνδρα ζῶντα νεκρῷ κεφαλὴ ἰδόντα ἀπολιθωθῆναι. τίς γὰρ δύναμις τοῦ νεκροῦ; ἐγένετο δὲ τοιοῦτόν τι. Φόρκων ὠνὴρ Κυρηναῖος. οἱ δὲ Κυρηναῖοι κατὰ γένος μὲν εἰσιν Αἰθίοπες: οἰκοῦσι δὲ νῆσον τὴν [8.] Κυρήνην, ἔξω οὖσαν τῶν Ἡρακλείων στηλῶν. ἀρῶσι δὲ Λιβύην [9.] περὶ τὸν Ἄννονα ποταμὸν, κατὰ Καρχηδόνα: εἰσὶ δὲ σφόδρα χρυσοῖ. ὃς Φόρκων ἐβασίλευσε τῶν Ἡρακλείων στηλῶν. [10.] εἰσὶ δὲ τρεῖς, καὶ ποιεῖ τετράπηχυ ἄγαλμα Ἀθηνᾶς χρυσοῦν. καλοῦσι δὲ τὴν Ἀθηνᾶν Κυρηναῖοι [11.] Γοργόνην, ὥσπερ τὴν Ἄρτεμιν Θρᾷκες [12.] Βένδειαν, Κρῆτες δὲ [1.] Δίκτυναν, Λακεδαιμόνιοι δὲ [2.] Οὖπιν. ὁ μὲν οὖν Φόρκυς ἀποθνήσκει, πρὶν εἰς τὸ ἱερὸν ἀναθεῖναι τὸ ἄγαλμα. καταλιπὼν δὲ κόρας τρεῖς, [3.] Σθενώ, Εὐρυάλην,

At verò ridiculum hoc, hominem vivum, mortui capite conſpecto, in lapidem converti. Quæ enim cadaveris vis eſt & poteſtas? Verùm res ità tranſacta. Phorcyn vir fuit Cyrenæus: Cyrenæi porrò genere quidem Æthiopes inſulam inhabitant Cyrenen, extra columnas Herculis ſitam, & Libyam arant apud Aunonen fluvium juxta Carthaginem, auro maximè abundantes. Hic Phorcyn columnas Herculis, tres numero, regno tum poſſidebat, ibique ſimulacrum ex auro quatuor cubitorum Palladi fecit. Palladem autem Cyrenæi Gorgonem vocant, ſicut Thraces Dianam Bendiam, Dictynnam Cretes, Lacedæmonii Upin. Cæterùm Phorcyn antequam in templo ſimulacrum dedicaret, moritur; reliquit autem virgines tres, Sthenonem, Euryalen,

[8.] Cod. Cant. videtur legiſſe Κύρλω. Ox. γ. Κυρίλω, haud dubiè uterque voluit Κυρλώλω, ut jamjā Κυρηναῖοι dixerant. Eſt etiā Κίρνη locus ſatis notus Geographis, unde quis poſſit exiſtimare Κύρνλω utrunq; ſcripſiſſe.

[9.] παρὰ τὸν Ἄννωνα. ἔστι ὁ Φόρκυς. Penetravit in eas [inſulas] Hanno Pœnorum imperator. [unde fortè fluvio nomen] Plin. lib. 6. c. 31. ubi plura huc ſpectantia habes. Vide etiam Voſſium in Pompon. l. 3. c. 9. ubi hunc locum conſiderat.

[10.] Poſt στηλῶν ſeq. in Ox. ποιεῖ δὲ ἄγαλμα Ἀθηνᾶς χρυσοῦν, ὅπερ ὧν τετράπηχυ.

[11.] Γοργώ. Ox & Lond.

[12.] V. Heſych. in voce. in Δίλογχον. Ἀδμήτου κόρη. & Μεγάλη θεός. Strabonem. p. 470. Turneb. Adver. Meurſ. Gr. Fer. p. 57.

[1.] —V. κ. Callim. p. 21.

[2.] Videtur Heſych. legiſſe apud Callim. l. c. Ὦπις—eum vide etiam in Ἀχερώ, & in ἱπωπὶς, Salmas. in *Inſcript.*--Ciceroni, *Upis*; Scaligero *Ops* dicitur. Virgilio *Opis* eſt una ex comitibus Dianæ; nutricem ejus Upin dicit κ. Call. V. Seguini Numiſmata p. 116.

[3.] V. Heſiod. Theog. κ. Æſchyli in Prom. Apollod. 2°. Bibl. & lege Ἐνυὼ pro Ἐντὼ; Πεμφρηδὼ pro Πεφρηδὼ & Πεφυδὼ; pro Ἀθηνὼ Σθενώ. Vitioſè enim hæc apud hos ſcriptores habentur.

καὶ Μέδουσαν. αὗται μὲν γήμασθαι ἑαυταῖς οὐκ ἠβουλήθησαν· διελόμεναι δὲ τὴν ἀρχὴν, ἑκάστη μιᾶς ἦρχε νήσου. [4.] τῇ δὲ Γοργόνι οὔτε ἀναθῆναι τὸ ἱερὸν αὐταῖς ἐδόκει, οὔτε διελεῖν, ἀλλ' ἐν μέρει κατετίθεντο ἐναλλὰξ θησαυρῷ ἐν ἑαυταῖς. ἦν δὲ τῷ Φόρκυι ἑπόμενος, [5.] καλὸς, καὶ ἀγαθὸς ἀνὴρ, καὶ αὐτῷ ἐν παντὶ πράγματι ἐχρῶντο ὥσπερ ὀφθαλμῷ. Περσεὺς δ' ἀνὴρ, φυγὰς ἐξ Ἄργους, ἐληΐζετο τὰ κατὰ θάλατταν, ἔχων πλοῖα, καὶ ἰσχύν τινα περὶ αὐτόν. πυθόμενος δὲ ταύτην τὴν Γοργόνα βασίλειαν εἶναι γυναικῶν, καὶ πολύχρυσον μὲν, ὀλίγανδρον δέ· [1.] πρῶτα μὲν ναυλοχεῖ ἐν τῷ πορθμῷ, καὶ μεταξὺ τῆς Κυρλώης, καὶ τῆς Σάρδεων διαπλέων, τὰ περὶ τῆς ἑτέρας εἰς τὴν ἑτέραν, τὸν ὀφθαλμὸν λαμβάνει. ὧν μία φέρει αὐτῷ, ὅτι ἄλλο μὲν οὐδὲν ἔχει λαβεῖν παρ' αὐτῆς, [2.] εἰ μὴ τὴν Γοργόνα. μηνύει τε [3.] αὐτῷ τὸ πλῆθος τῶν χρυσῶν. αὗται δὲ αἱ κόραι, ἐπεὶ δὴ [4.] εἶχον τὸν ὀφθαλμὸν ἐν τῷ μέρει καὶ τὸν εἰρημένον λόγον, σωπήσασαι ὁμόσαι, καὶ ἤπατο ἑτέρα τὴν ἑτέραν.

& Meduſam: quæ dum nulli vellent nubere, diviſis facultatibus ſingulæ principatum unius inſulæ obtinebant. Porro Gorgoni neque templum exſtruere viſum illis, neque inter ſe partiri; ſed in Theſaurum viciſſim reponere. Aderat autem Phorcyni ſocius, vir probus, ac bonus; eóque in omni negotio, tanquam oculo utebantur. Interea Perſeus exilio ex Argo ejectus, loca maritima deprædabatur, ſecum navigia habens, & prædonum fortem, ac validam manum. Cúmque didiciſſet, Gorgonem hanc reginam eſſe feminarum, auro quidem divitem, ſed inopem virorum; in portu primàm ſtatione factâ, inter Cyrenen, ac Sardos obnavigans, & nunc in hanc, nunc illam deſcendens, eum, qui oculi vice fungebatur, cepit. Harum verò una dixit illi, nihil aliud ab ipſis capiendum eſſe, præter ſolam Gorgona; ſimúlque auri copioſioris fecit indicium. At ipſæ filiæ, cùm oculum pro viribus non haberent, ut ſuprà dictum; coëuntes inter ſe altera alteram incuſabat.

[4.] Lege τὴν ἢ Γοργόνην, vel Γοργόνα ut Cantab. vel Γοργὼ ut Ox. ſenſus hoc modo apertus. mox lege εἰς τὸ ἱερόν. ut ſupra.

[5.] καλός τε καὶ ἀγαθός· τέκμαρ ὀφθαλμὸς, ὅτι αὐτῷ——ἰσχῦτι. Ox. & Cant. V. Ariſtot. lib. de Mundo. & Apul. præcipuè σχ. Ariſtoph. in Acharn. p. 375. poteſt tamen rectè retineri ἐχρῶντο——

[1.] πρῶτον μέν. Cant. ναυλοχῶν ἐν τῷ πορθμῷ μεταξὺ τῆς Κυρλώης καὶ τῆς Σάρδεων διαπλέοντα περὶ τῆς ἑτέρας πρὸς τὴν ἑτέραν τὸν ὀφθαλμὸν λαμβάνει. Tollius legit. ἕτος ἢ αὐτῷ φέρει. Ox. α.

[2.] αὐτῷ ἄξιον λόγου, ὅτι μὴ τὴν—Ox.

[3.] αὐτοῖς, Lond. αὐτῆς, Ox.

[4.] ἐπειδὴ οὐκ ἦσαν ὁ ὀφθαλμὸς ἐν τῷ μέσῳ καὶ τὸν εἰρημένον, συνέθεσαν ὁμόσαι.

ὁπότε ὴ [5.] ἐπενοῦντο μὴ ἔχειν, ἐθαύμαζον τί ἂν εἴη τὸ γεγονός. ἐν τούτῳ πεοσπλεῖ [6.] αὐτοῖς ὁ Περσεὺς, καὶ φράζει ὡς αὐτὸς ἔχει τὸν ὀφθαλμόν. καὶ φησὶ, μὴ ἀποδῶναι αὐταῖς, ἐὰν μὴ φράσωσίν ὅποι ὄξιν ἡ Γοργώ. ὁ ἐπιπείλει ὴ καὶ [7.] πεοσκατακτενεῖν μὴ εἰπούσας. ἡ μὲν οὖν Μέδουσα, ὐ φράζει δεῖξαι. ἡ δὲ Σθενὼ, καὶ Εὐρυάλη ἔδειξαν· τὴν μὲν οὖν Μέδουσαν ἀποκτείνει, ταῖς ὴ ἄλλαις τὸν ὀφθαλμὸν ἀποδίδωσι. λαβὼν ὴ τὴν Γοργόνα κατέκρυψεν. ἀπαιτήσας ὴ τειήρη, ἀπέθηκε τῆς Γοργόνος τὴν κεφαλὴν ἐπ' [8.] αὐτὴν, καὶ τῇ νηῒ ὄνομα ἔθετο [9.] Γοργών. ἐν ταύτῃ ὴ περιπλέων, χρήματα παρὰ τῶν νησιωτῶν εἰσεπράττετο. καὶ τοὺς μὴ διδόντας ἀνῄρει. ὅτω δὴ καὶ τοὺς [10.] Σεριφίους ἦτει περιπλάσας ἐκείνοις χρήματα· καὶ συναγαγόντων αὐτῷ, ὁ Περσεὺς ἦει πάλιν εἰς τὴν ἀγορήν· οἱ καὶ ἐκλιπόντες τὴν Σέριφον, ᾤχοντο. περιπλάσας ὖν πάλιν ὁ Περσεὺς περὶ τὴν ἀπαίτησιν τῶν χρημάτων,

Intelligentes autem penes nullam earum oculum esse, quidnam facti accidisset, mirari. Quo tempore adnavigans Perseus, fassus est se oculum habere; neque redditurum, nisi sibi, ubi Gorgon esset, commonstrarent; additâ quoque comminatione, nisi indicium facerent, continuò ipsas interfecturum. Respondit Medusa, nolle se illam ostendere; cæterùm mox indicârunt Stheno, & Euryale; ac proinde interfectâ Medusâ, oculum duabus aliis restituit. Gorgonem autem acceptam concîdit, postulatâque ab aliis triremi, Gorgonis illi caput imposuit, & navem Gorgona appellavit: quâ circumnavigans pecunias ab insulanis exegit, & qui dare recusarent morte affecit. Ità à Seriphiis, quos accessit, cùm nummos petiisset, atque illi contulissent, Perseus iterum hac de caussa in forum venit; sed illi relictâ Seripho discesserunt. Itaque cùm denuo Perseus eò appulisset ad pecunias exigendas,

[5.] ἐπηρῶντο, Lond. & Ox.
[6.] αὐταῖς ὁμῶς ὄσαις. Ox. & Cant.
[7.] πεοσαποκτενεῖν. Lond. Ox. a.
[8.] ὅπῃ τῇ πρύμνῃ αὐτῆς τῷ τῆς Γοργόνος κεφαλήν. Ox. πῇ ea pars navis, ubi ejus nomen. σχ. Apollon. v. 1100. 1.
[9.] Γοργώ. Ox. & περιπλέων. Ox. & Lond.
[10.] τοὺς Σεριφίους περιπλάσας. Cant. Ox. Lond. οἱ ὴ ἡμέρας αὐτὸν ἠτήσαντο, ἐν αἷς συλλέξειε τὰ χρήματα. συναγαγόντες ὖν λίθους ἐνδεδυμένους ἔθηκαν εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ ἐκλιπόντες τὴν νῆσον Σίριφον, ᾤχοντο. Ox. & Lond.

καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν ἀγορὰν, ἄνθρωπον μὲν ὐδένα ἕυρε, λίθους δὲ ἀνδρομήκεις· πρὸς ὃν λοιποῖς τοῖς νησιώταις ἔλεγεν ὁ Περσεύς, ἐπειδὰν μὴ παρέχωσι τὰ χρήματα, ὁρᾶτε μὴ ὡς Σεριφιοι, τῆς Γοργόνος θεασάμενοι τὴν κεφαλὴν, ἀπελιθώθησαν, τοῦτο πάθητε καὶ ὑμεῖς. *

in forum veniens hominem quidem nullum, sed lapides humanæ magnitudinis reperit. Proptrea dixit insulanis cæteris: Videte, quomodo Seriphii, quòd pecuniam non exhibuissent, conspecto Gorgonis capite, in lapides conversi sint, idem vos nè patiamini.

ΠΕΡΙ ΑΜΑΖΟΝΩΝ.

DE AMAZONIBUS.

Περὶ Ἀμαζόνων τά δε λέγουσιν, ὅτι ὐ γυναῖκες ἦσαν, ἀλλ' ἄνδρες βάρβαροι. ἐφόρουν δὲ χιτῶνας ποδήρεις, ὥσπερ [1.] αἱ Θρῆσσαι, καὶ τὴν κόμην ἀνεδοῦντο [2.] μίτραις. τὰς δὲ πωγῶνας ἐξυρῶντο, καὶ διὰ τοῦτο ἐκαλοῦντο πρὸς τῶν πολεμίων γυναῖκες. Ἀμαζόνες

DE Amazonibus narrant; mulieres quidem eas non fuisse; sed viros barbaros. Gerebant autem tunicas talares, quales in more erant fœminis Thracibus, ac comam alligabant mitris, barbas radebant, & propterea ab hostibus mulieres vocabantur. Cæterùm Amazones

* Totam hanc fabulam more suo descripsit Apostolius, nec interim Palæphati meminit. Vossius, ad Pomponium, eruditè conjicit ortam fuisse ex Hannonis relatione de tribus Gorgadibus insulis. Hesiodus primus finxit. Nam Homerus nescivit, ut putat Hesychius, in Γοργώ. V. σχ. Pind. ad Pyth. O. 12. Herod. 2. Natalem 7. c. 12. German. in Aratum, Hyginum & Mythologos alios.

[1.] αἱ θρηϊσσαι. Cantab.

[2.] Haud unquam deformes vertice mitras induimus, Statius--9. lib. & Lutacius. Mæonia mentum mitrâ crinémque madentem Subnixus. Virg. 4°. erat effœminatorum indicium. V. ibi Servium, & ad nonum. Pind. Pyth. O. 13. Hygin. Fab. 163. Herod. 4. Totam hanc fabulam unicâ dictione Homerus extulit, ubi Ἀμαζόνας vocat ἀντιανείρας. ιλ. Γ. v. 189. ubi v. σχ. & Eustath. Polyæni strat. tertium. Historiam Amazonidum scripsit Onasus, ut testatur σχ. Apollonii. l. 1°.

ὃ τὸ ψεῦδος, μάχεσθαι ἀγαθοὶ ἦσαν. στρατείαν ὃ γυναικὸς ἐδέ ποτε εἰκὸς ψευδέως· ἐδὲ γὰρ νῦν ἐδαμοῦ.

nativâ quâdam indole bello strenui erant. Expeditionem verò mulierum fuisse, quomodo erit verisimile, cùm illa nusquam hodie reperiatur.

---

* ΠΕΡΙ' ΟΡΦΕΩΣ.

DE ORPHEO.

Ψευδὴς καὶ ὁ περὶ τοῦ Ὀρφέως [3.] μῦθος, ὅτι κιθαρίζοντι αὐτῷ ἑφείπετο τὰ τετράποδα, καὶ τὰ ὄρνεα, καὶ δένδρα. δοκεῖ δέ μοι ταῦτα εἶναι. Βάκχαι μανεῖσαι θρέμματα διέσπασαν ἐν τῇ Πιερίᾳ, πολλὰ ὃ καὶ ἄλλα βιαίως εἰργάζοντο, [4.] τερπόμεναί τε εἰς τὸ ὄρος, διέτριβον ἐκεῖ τὰς ἡμέρας. ὡς ὃ ἔμειναν οἱ πολῖται, δεδιότες περὶ τῶν γυναικῶν, καὶ θυγατέρων, μεταπεμψάμενοι τὸν Ὀρφέα, ἐδέοντο μηχανᾶσθαι, ὃν τρόπον καταγάγοι αὐτὰς ἐκ τοῦ ὄρους. ὁ ὃ συνταξάμενος τῷ Διονύσῳ [5.] Ὄργια, κατάγει αὐτὰς βακχεύσας κιθαρίζων. αἱ ὃ νάρθηκας τὸ τε πρῶτον ἔσχισαν, κατέβαινον ἐκ τοῦ ὄρους, καὶ κλῶνας δένδρων παντοδαπῶν.

FAbulosus & ille de Orpheo fermo, quòd citharâ ludentem animalia quadrupedia, nec non aves, arboréſque sequerentur. Sed hæc mihi quidem sic accidisse videntur. Bacchæ furentes oves discerpebant in Pieria, ac multa alia cùm violenter perpetrâssent, in montes se recepêre, ibique dies aliquot sunt commoratæ, quas cùm cives diutius expectâssent, malè suis uxoribus & filiabus, metuentes, arcessitum Orphea rogârunt, ut modum excogitaret, quo ex montibus illas educeret, Is verò Orgiis Baccho institutis, citharam pulsans ad se bacchantes pellexit; ipsæque ferulas tum primum, & ramos omne genus arborum habentes, descenderunt de monte.

* ΠΕΡΙ' ΟΡΦΕΩΣ. ΚΙΘΑΡΑΣ——Ox.

[3.] λόγος. Cantab.

[4.] τρεπόμεναι. Cant. τὰς λοιπὰς ἡμ. Ox.

[5.] Ὄργια ista didicit in Ægypto. Diodor. Sic. l. 4. Bolducus. Og. dicuntur παρὰ τὸ ἔργειν τοὺς ἀμυήτους αὐτῷ, ἢ ὅτι ἐν Ὀργάσι γίνονται, &c. Apol. p. 94. Proclus in Pol. Theodor. contra Græc.

τοῖς

τοῖς ὃ ἀνθρώποις θαυμαζὰ τότε θεασαμένοις, ἐνεφαίνετο πρῶτον τὰ ξύλα καταγόμενα. καὶ ἔφασαν, ὅτι Ὀρφεὺς κιθαρίζων ἄγει τὴν ὕλην ἐκ τοῦ ὄρους· καὶ ἐκ τούτου ὁ μῦθος ἀνεπλάσθη. †

Hominibus autem admiranda hæc conſpicientibus, ligna prius deduci videbantur; atque hinc dicebant, Orphea citharæ cantu ex monte ſylvam deducere, hanc dantes cauſſam fabulæ.

[6.] ΠΕΡΙ ΠΑΝΔΩΡΑΣ.

DE PANDORA.

Ὃ περὶ Πανδώρας οὐκ ἀνεκτὸς λόγος, ὡς γῆς ἀναπλασθείσης ἀνασῶναι αὐτὴν καὶ ἄλλοις τὸ πλάσμα. ἐμοὶ μὲν δοκεῖ τοῦτο. Πανδώρα γυνὴ ἐγένετο Ἑλληνὶς, μάλιστα πλουσία. καὶ ὅτε ἔξεισι, κοσμεῖτο, καὶ ἐχρίετο πολλῇ τῇ γῇ. καὶ τὸ μὲν ἔργον ὅπως ἔχει, ὁ δὲ λόγος ἐπὶ τὸ ἀμήχανον ἐτράπη. *

NEc tolerabilis ille de Pandora ſermo, illam ex terra formatam aliis quoque ſimilem habitum attuliſſe. Mihi verò ſic videtur. Pandora mulier fuit Græca maximè dives; quæ, quoties prodeundum in publicum, ſpeciosè ſeſe exornabat, factóque ex terra unguento inungebatur. Ità quidem ſe res habuit; ſed ad rem impoſſibilem detorta narratio eſt.

† Vide Plutarch. V. Alex. ſub initio. Polyæ. l. 4. ſtrat. 1.
[6.] ΠΕΡΙ——in Cod. Ox. ſequitur περὶ μελιῶν——
* Pandoræ fabulam φυσιολογεῖ Jo. Tzetzes in Heſiod.

ΠΕΡΙ ΜΕΛΙΩΝ [7.] ΓΕΝΕΑΣ.

DE FRAXINORUM GENERATIONE.

ΚΑὶ τὶ φαυλότερόν ἐϛι, τῦ πρῶτον [8.] γλώ ἐκ Μελίας γλυέαϛ; ἀλλὰ Μέλιός τις ἐγένετο, ϗ Μελίαι ἐκλήθησαν ἀπὸ τύτυ, ὥσπερ Ἕλληνες ἀπὸ Ἕλληνος, ϗ Ἴωνες ἀπὸ Ἴωνος. σιδήρῳ δὲ, ϗ χαλκῆ γενεὰ, οὐδέποτε ἐγένετο.

ET quid ſtultius eſt, quàm primum hominum genus ex fraxino eſſe progenitum? Sed fuit quidam Melius, atque ab eo dicebantur Meliæ feminæ, quemadmodum Hellenes ab Hellene, ab Ione Iones. Ferrea autem, atque ænea generatio, nunquam extitit.

[7] γλυεᾶς deeſt Cant. & Ox.

[8.] Ox. & Lond. addunt, τὸ πρῶτον γλύφος ἄνωθεν ἐκ μελιῶν γλυέσθαι φασί. ἐμοὶ ὃ δοκεῖ ἀμήχανον ἐκ ξύλων ἀνθρώπους γλυέσθαι. Ἀλλὰ Μίλιός τις ἐγένετο, ϗ Μελίαι ἀπὸ τύτυ ἐκλήθησαν, ὥσπερ Ἕλληνες ἀπὸ Ἕλληνος, ϗ Ἴωνες ἀπὸ Ἴωνος· ἀλλ' ἐκεῖνο μὲν ἐφθάρη τὸ γλύφος ὅλον, ϗ δὴ ϗ τὸ ὄνομα ἀπέσβη. σιδήρᾳ ὃ ϗ χαλκῆ γλυφὰ οὐδέποτε ἐγλύφετο, ἀλλ' ἐφλυαρήθη ταῦτα. Videtur Heſiodus etiam hujus fabulæ πατήρ. De Nymphis Meliis vide σχ. Apollonii, 2. l. Sub initio.

ΠΕΡΙ

ΠΕΡΙ' ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ [9.] ΦΥΛΛΙΤΟΥ.

DE CLAVA HERCULIS.

ΛΕγεται ὡς ἐφ' ἑαυτῷ ἔχε φύλλα. ὁ ὃν Φυλλίτης· εἰ καὶ ἰδιώτης ὑπῆρχεν ἐπὶ πόᾳ σὰς ἔκυσεν. ὁ ὃ λόγ@ ἐντεῦθεν ἐλέχθη ὅτως.

MEmorant illam à se folia habuisse. Propterea dicta est Phyllites, sive foliata; & licet separata esset, herbæ tamen adpositæ pullulabat: atque hinc collecta ejusmodi fabula.

[1.] ΠΕΡΙ' ΤΟΥ ΚΗΤΟΥΣ.

DE CETONE.

[2.] ΠΕεὶ τὸ Κήτους τάδε λέγεται. ὡς τοῖς Τρωσὶν ἐκ τῆς θαλάττης ἐφοίτα. καὶ εἰ μὲν αὐτῷ δοῖεν κόρας, [3.] ἀπήρχετο. εἰ δὲ μή, τὴν χώραν

DE Cetone hæc referuntur: eum è mari ad Trojanos commeare solitum, & si puellas darent, recessisse; sin minùs, regionem

[9.] Φυλλ. deest Cant. nec habet is liber plures fabulas. cæterùm φυλία Hesychio & Eustathio Oleastri species; Herculis clava facta est ex Oleastro. Ait Pausanias l. 2. Herculis ῥόπαλον, κοτίνου ὄν, ἐνέφυ τῇ γῇ καὶ ἀνεβλάστησεν ἔυθις. Virgil. 2. Georg.

Quin & caudicibus sectis (mirabile dictu)
Truditur è sicco radix Oleagina ligno,

modo non fuerit cortex detractus. f. pro πόᾳ legas γῇ. ὑπονοήσας ἔκαυσεν. Cant. d. non habetur hæc fab. in Oxon.

[1.] ΠΕΡΙ' Κήτους @. Ox.

[2.] ἐκεῖ — τὰ δὲ καὶ ἐκεῖ τότε λέγεται — Ox. & Lond. & μάταιόν ὅτιν ἄνδρας ἰχθύσι συνοικεῖν.

[3.] εἶκοσι ἀφεῖναι — Ox. Lond.

αὐτῷ

αὐτῆς ἐλυμαίνετο, ὡς ὑ μάτιον, τὸ ἄνδρας ἐκπίπτειν τὰς ἑαυτῆς θυγατέρας; τίς ἂν οἶδεν; [4.] ἀλλ' ἦν ἀνὴρ βασιλεὺς μέγας, καὶ πολλῷ ἔχων δυνάμιν, καὶ ναυτικὸν πολύ, ὃς κατέσχε τὸ παραθαλάσσιον τῆς Ἀσίας ἅπαν, ὃ Τρῶες ἐκτῶντο. ἐδίδου ὑ φόρον, ὃν τινες δασμὸν καλοῦσιν. ἀργυρίοις μὲν οὖν οἱ τότε ἄνθρωποι οὐκ [5.] ἐχρῶντο, ἀλλὰ σκεύεσι. [6.] προστάξει ὑ ὁ βασιλεὺς, ᾧ ὄνομα Κήτων, τῆς πόλεων πυὰς μὲν ἵππους διδόναι, πυὰς ὑ νόμας. τὸν ὑ βασιλέα, ᾧ ὄνομα Κήτων, οἱ βάρβαροι ἐκάλεν κῆτος. [7.] περιέπολει ὑ ὁ Κήτων χρόνον τὸν δέοντα χρόνον, ἀποτῆς τὸν δασμόν. [8.] τῆς ὑ μὴ ἀποδιδόντων ἐκάκου τὰς χώρας. ἐξέρχεται ὑ εἰς Τροίαν, καθ' ὃν χρόνον καὶ Ἡρακλῆς [9.] ἦκεν, ἔχων στρατιὰν τῆς Ἑλλάδος. μανθάνει ὑ τὸν Ἡρακλέα Λαομέδων ὁ βασιλεὺς, ἀρῆξαι τοῖς Τρωσίν. ἀποβιβάσας ὑ τὸν στρατιὰν ὁ Κήτων, ὁδοιπόρει. ὑπαντήσαντες δ' αὐτῷ Ἡρακλῆς, καὶ Λαομέδων, [10.] ἀναιροῦσιν αὐτόν. ἃ γνωμάζω, περισανεπλάσθη ὁ μῦθος.

illorum devastâsse. At quàm insulsum sit, viros prostituere suas filias, quis non videt? Sed erat rex magnus, opibus, & præsertim re navali, potens, qui in potestatem redegit Asiæ omnem oram maritimam, quam Trojani tenebant. Solvebant autem illi tributum, quod vectigal nonnulli vocant; neque enim argento tum temporis utebantur homines; sed supellectile tantùm, & utensilibus. Rex itaque, qui Ceton vocabatur, civitates quidem alias jussit sibi equos dare, alias verò puellas. Cæterùm regem, cui nomen Ceton, barbari κῆτος, id est, balenam, appellabant. Ceton autem rex justo tempore circumivit, tributum exigens, ac solvere detrectantium regiones diris affecit; etiam Trojam abiit eâdem tempestate, qua cum Græcorum exercitu accesserat Hercules, quem in subsidium Trojanorum Laomedon rex mercede conduxit. At verò Ceton traducto exercitu viam est ingressus; quem mox obvii Hercules, & Laomedon, interfecerunt. His ità factis fabula conficta est.

[4.] ἀλλ' ἦν τοῦτο. Ox. Lond. deest ἕλος——
[5.] ἐπέλαν. Lond. Ox.
[6.] προστάξει τῆς πόλεων αἷς μὲν ἵππους διδόναι, αἷς ὑ βόας, αἷς δὲ νόμας——Ox.
[7.] περιέπλει, rectiùs. Lond.
[8.] δασμόν. ὅσοι μὲν ἐδίδουν, εἰρωνικῶς ἐλέγον, ὅσοι ὑ οὐκ ἀπέδοσαν, ἐκάκουν τὰς χώρας. Ox.
[9.] ἔσχε τὴν Ἑλλάδων στρατιάν. Ox.
[10.] ἐκάτεροι ἔχοντες τὴν ἑαυτῆς στρατιὰν——Ox. Apollod. 2°. Bibl. hanc fabulam tractat. Tangit etiam Germ. in Arati Phæn.

ΠΕΡΙ'

* ΠΕΡΙ ΥΔΡΑΣ.

DE HYDRA.

Λέγεται ὴ περὶ Ὑδρας, ὅτι Λερναίῳ ὄφις ἦν, ἔχων πεντήκοντα κεφαλὰς, σῶμα ὴ ἕν. καὶ ἐπειδὴ αὐτῆς ἀνέλοι κεφαλὴν μίαν, δύο ἀναφύεσθαι. καὶ τὸν Καρκίνον ἐλθόντα, βοηθεῖν τῇ Ὕδρᾳ. τοιοῦτον δ' εἴ τις πείθεται γεγενῆσθαι, μάταιός ἐστι. τὸ δ' ἀληθὲς ἔχει ὧδε. Λέρνῃ ἦν βασιλεύς. ᾤκουν ὴ πάντες οἱ ἄνθρωποι κατὰ κώμας. ἦσαν ὴ καὶ βασιλεῖς ἐφ' ἑκάστῳ τῶν χωρίων τούτων. Σθένελος ὴ ὁ τοῦ Περσέως, εἶχε τὸ μέγιστον καὶ πολυανθρωπότατον, τὸ Μυκήνας· ὁ ὴ Λέρνης οὐκ ἤθελεν αὐτῷ ὑποτετάχθαι. ἐπολέμουν οὖν οἱ δύο διὰ τοῦτο. ἐν ὴ τῇ εἰσβολῇ τῆς χώρας, ἦν τῷ Λέρνῃ πολίχνιόν τι καρτερὸν, καὶ ἐφρούρουν αὐτὸ πεντήκοντα τοξόται

HYdram produnt ſerpentem fuiſſe Lernæum, centum capitibus, ſed uno tantum corpore præditum; & in locum deciſi capitis mox duo proveniſſe; Carcinum item adveniſſe, & auxilium tuliſſe Hydræ. Hæc autem ſi quis accidiſſe credit, næ ille inſipidus eſt. Sed res ità ſe habet. Lernus rex fuit eo tempore, quo homines univerſi vicatim habitabant. Singulis autem locis erant ſui reges; quos inter Sthenelus, Perſei filius Mycenas, locum maximum, & hominibus frequentiſſimum, obtinebat. Cui Lernus cùm ſubeſſe nollet, bellum ex his principiis uterque ſuſcepit. In ipſo autem aditu regionis, Lerno oppidulum bene munitum fuit, quod cuſtodiebatur quinquaginta ſtrenuis ſagittariis,

* ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΛΕΡΝΑΙΑΣ ΥΔΡΑΣ Ox. hæc fabula multò auctior habetur in codd. Ox. & Lond. ſic. Λέγεται ὴ περὶ Ὑδρας τῆς Λερναίας, ὡς ὄφις ἦν, ἔχων πεντήκοντα κεφαλὰς, σῶμα ὴ ἕν· καὶ ἐπειδὴ μίαν αὐτῆς ἀφείλετο Ἡρακλῆς κεφαλὴν, δύο ἀνεφύοντο. καὶ ὁ καρκῖνος ὴ ἦλθε βοηθῶν τῇ ὕδρᾳ· καὶ τότε δὴ καὶ ὁ Ἰόλαος ἀμύνει τῷ Ἡρακλεῖ, ἐπειδὴ καὶ ὁ Καρκῖνος ἤμυνε τῇ ὕδρᾳ ——— ὅτι. γελοία γὰρ ἡ ὄψις, καὶ πῶς ὁπότε Ἡρακλῆς ἀφέλοιτο μίαν κεφαλὴν, ὑπὸ τοῦ λοιποῦ κατεσθίετο καὶ ἤλγει; ἦν ἕν τοιοῦτον. Λέρνος ἦν βασιλεὺς τῆς χώρας. ἔσχε ὴ ἀπ' ἐκείνης τὸ ὄνομα καὶ τὸ χωρίον. Ἀργεῖοι ὴ νῦν ἔχουσιν. ἦσαν ὴ πόλεις τότε Ἄργος, Μυκήνη, Τυρινθὼς, Λέρνη. καὶ βασιλεὺς ἐφ' ἑκάστῃ τέταχτο τῶν χωρίων τούτων. οἱ μὴν ἕν ἄλλοι βασιλεῖς Εὐρισθεῖ τῷ Σθενέλου τοῦ Περσέως ὑπετάττοντο, εἶχε γὰρ αὐτὸς τὸ μέγιστον χωρίον καὶ πολυανθρωπότατον τὰς Μυκήνας——Apollodorus l. 2°. Tyrenem non memini alibi legere, f. eſt Γερηνία Ptol. & Euſtath. aut Τίρυνς Heſiod. Theog.

ἀνδρεῖοι

ἀνδρεῖοι, [1.] ὃς ἐπίεσαν ἐπὶ τῷ πύργῳ ἀδιαλείπτως νύκτα καὶ ἡμέραν. ὄνομα δὲ ἦν τῷ πολιχνίῳ Ὕδρα. πέμπει οὖν Εὐρυσθεὺς Ἡρακλέα, [2.] καὶ ἐμπορθεῖ αὐτὸ τὸ πολίχνιον. [3.] οἱ δὲ ἐπὶ τῷ πύργῳ ἐπυρπολοῦντο τοὺς ἐπὶ τῷ πύργῳ τοξότας. ὁπότε δέ τις πληγεὶς πέσοι, ἀνέβαινον δύο τοξόται ἀντ' ἐκείνου, ἐπειδὴ ἀνδρεῖος ἦν ὁ στρατηγός. ἐπειδὴ δὲ συνείχετο ὁ Λέρνος ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους τῷ πολέμῳ, μισθοῦται [4.] ὀθνεῖον στρατόν. ἦλθε δὲ αὐτῷ ἄγων τὸν στρατὸν, Καρκῖνος ὄνομα τῷ ἀνδρὶ, μέγας τὸν ἰσχὺν, καὶ πολεμικὸς, καὶ σὺν τούτῳ ἀντεῖχον πρὸς τὸν Ἡρακλέα. εἶτα βοηθεῖ ὁ Ἰόλεως ὁ [5.] Ἰφικλέους, ἀδελφιδοῦς ὢν τῷ Ἡρακλεῖ, ἔχων στρατὸν ἀπὸ Θηβῶν. καὶ τὸν πεφυκότα πύργον πρὸς τῇ Ὕδρᾳ περιελὼν ἐνέπρησε, καὶ σὺν ταύτῃ τῇ δυνάμει ἐπόρθησεν αὐτὸς ὁ Ἡρακλῆς, καὶ τὸν Ὕδραν ἀναιρεῖ, καὶ τὸν στρατὸν ἀπόλλυσιν. ἓξ κεφαλὴν, ὁ μέσος ἀθάνατος· καὶ γράφουσι τὸν Ὕδραν ὄφιν, καὶ τὸν μέσον ἀναπλάττουσιν.

quos dies atque noctes indesinenter in turrim immittebant. Erat autem oppidulo nomen Hydra. Destinat huc ergo Eurystheus Herculem, qui illud expugnavit. Illi verò, qui subtus erant, ignem manu jaciebant, & dirigebant in defensores turris; quorum si ictus aliquis cecidisset, præsertim strenuus, in locum unius sagittarii duo succedebant. Cùm autem istiusmodi bello ab Hercule Lernus teneretur, militem conduxit externum; venítque cum exercitu Carcinus quidam, militari robore, & viribus præstans, quem Herculi obduxit. Auxilia deinde Herculi tulit Iolaus, Iphicli filius, ejúsque ex fratre cognatus, exercitum habens ex Thebanis. Etiam turrim in Hydra constitutam concremavit: atque hâc manu exsuperavit illos Hercules, Hydram delevit, & exercitum internecione cecîdit. His ità factis fabula provênit: qua & Hydram serpentem fuisse scribunt, & fabulam comminiscuntur.

[1.] ὃς ἐπίεσαν ἐπὶ τῷ π. Ox. νύκτας καὶ ἡμέρας. Lond.
[2.] ἐμπορθήσαντα. Lond.
[3.] οἱ δὲ περὶ Ἡρακλέα ἐπυρπόλων. Ox.
[4.] ὀπαδοὺς Καρκῖνος· ἦλθε. Ox. & Lond.
[5.] ὁ Ἰφίκλου, ὁ ἀδελφιδοῦς τοῦ Ἡρακ. & mox περιελὼν—καθαιρεῖ—& γλυμμὸν γράφουσι τὸν ὕδραν—Ox. V. Heraclitum fab. 18. & Hesiod. Theog.

ΠΕΡΙ ΚΕΡΒΕΡΟΥ.

DE CERBERO.

ΛΕγεσι δὲ Κερβέρε, ὡς κύων ἦν, ἔχων τρεῖς κεφαλάς. δῆλον δ' ὅτι καὶ ἐτοῦτον ἀπὸ τῆς πόλεως ἐκλήθη Τειχάριον, ὥσπερ ὁ Γηρυόνης. ἔλεγον δὴ οἱ ἄνθρωποι, καλός τε καὶ μέγας ὁ Τειχάριος κύων. λέγεται δὲ περὶ αὐτοῦ, ὡς Ἡρακλῆς ἐξ ᾅδου ἀνήγαγε. ἐγένετο δὲ τοιοῦτόν τι. Γηρυόνη περὶ τοῖς βουσὶν ἦσαν κύνες μεγάλαι καὶ νεανικαί. ὀνόματα δὲ ἦν αὐτοῖς τάδε· τῷ μὲν Κέρβερος, [1.] τῇ δὲ Ὄρθος. τὴν μὲν ἐν Ὄρθον Ἡρακλῆς ἐν Τειχαιᾳ, πρὶν ἐλαύνειν τὰς βοῦς, ἀναιρεῖ· ὁ δὲ Κέρβερος συνηκολούθει τοῖς βουσίν· ὑποδυμήσας δὲ τὸν κυνὸς ἀνὴρ Μυκηναῖος τοὔνομα Μολοσσὸς, τὸ μὲν πρῶτον τὸν Εὐρυσθέα [2.] ἀποδοῦναι τὸν κύνα· οἱ βουλομένου δὲ τοῦ Εὐρυσθέως, ἀναπείθει τοὺς βουκόλους, καὶ τὸν κύνα κατειργνύουσιν ἐν τῇ Λακωνικῇ ὑπὸ Ταινάρῳ ἐν σπηλαίῳ τινὶ, καὶ ἀφίπσιν αὐτῷ κύνας θηλείας συμβατεύειν. Εὐρυσθεὺς

CErberum canem fuisse tricipitem ferunt. Manifestum verò & hunc ipsum à civitate dictum Tricarenum, quemadmodum Geryon. In ore itaque omnibus erat, pulcher ille, & magnus canis Tricarenus. De quo etiam memorant, quòd Hercules illum ex inferis deduxerit. Cæterùm ejusmodi quid factum est. Geryon ad coércendos boves canes habebat magnos, & juvenes; quorum unus Cerberi nomen, alteri Ori inditum. Orum quidem in Tricaria civitate, priusquam boves abigeret, Hercules interemit; & Cerberus boves simul subsecutus est. Hujus autem flagrantissimus vir Mycenæus, nomine Molossus, primùm quidem ab Eurystheo canem illum sibi tradi petiit: quo abnuente, pastores conciliat: hi Cerberum in antro concludunt in Laconica propè Tænarum, atque ad coitum canes fœminas adponunt. Porro Eurystheus

[1.] τῷ δὲ Ὄρθῳ. τὸν μὲν δὴ Ὄρθον—Ox. & Lond. Apollodorus lib. 2. vocat Ὄρθρον, minus rectè. V. Hesiodum in Theog. & ϗ. ibid.

[2.] ἀποδιδόναι. Lond. Strabo 8°. in sinu Laconico est antrum per quod ab Inferis Hercules fertur Cerberum extraxisse.

δὲ πέμπει Ἡρακλέα ἐπὶ ζήτησιν τοῦ κυνός. ὁ δὴ πᾶσαν σχεδὸν τὴν Πελοπόννησον, ἦλθεν ὅπου ὁ κύων αὐτῷ ἐμυήθη εἶναι, καταβὰς, ἀνάγει ἐκ τοῦ ἄντρου τὸν κύνα. Ἔλεγον οὖν οἱ ἄνθρωποι, ὅτι διὰ τοῦ ἄντρου καταβὰς εἰς ᾅδου ὁ Ἡρακλῆς, ἀνήγαγε τὸν κύνα.

ad investigandum canem Herculem misit; qui peragratâ totâ Peloponneso, tandem ad locum accessit, in quo latitare canis dicebatur; atque in antrum descendens, canem indè abduxit. Proinde dixerunt homines, Herculem, cùm ad inferos per antrum descendisset, canem exemisse.

ΠΕΡΙ ΑΛΚΗΣΤΙΔΟΣ.

DE ALCESTIDE.

Λέγεται μυθος τραγικώδης, ὡς δὴ μέλλοντός ποτε τοῦ Ἀδμήτου θανεῖν, αὐτὴ εἵλετο ἀντ' αὐτοῦ θάνατον· καὶ Ἡρακλῆς αὐτὴν διὰ τὴν εὐσέβειαν ἀφελόμενος, καὶ ἀναγαγὼν ἐκ τοῦ ᾅδου, ἀπέδωκεν Ἀδμήτῳ. ἐμοὶ δὲ δοκεῖ μηδένα ἀποθανόντα δυνάσθαι πώ [3.] ἀναβιῶναι. ἀλλ' ἐγένετό τι τοιοῦτον. ἐπειδὴ Πελίαν ἀπέκτειναν αἱ θυγατέρες, καὶ Ἄκαστος ὁ Πελίου ἐδίωκεν αὐτὰς, [4.] οὐ λαμβάνει μέν. Ἄλκηστις δὲ καταφεύγει εἰς Φερὰς πρὸς Ἄδμητον, τὸν ἀνεψιὸν αὐτῆς.

CIrcumfertur tragica fabula, quòd cùm Admetus jam morti esset proximus, hæc loco illius mortem elegerit, quódque Hercules, pietate permotus, illam ab inferis ablatam reduxerit, & reddiderit Admeto. Mihi autem videtur, neminem alicui vitam posse restituere semel ademptam. At verò hujusmodi quippiam accidit. Postquam Peliam filiæ suæ occidissent, & filius Peliæ Acastus persequeretur eas, neque tamen ullam comprehenderet; Alcestis ad consobrinum Admetum Pheras profugit;

[3.] ἀναβιῶναι ποιῆσαι. Ox. Apollod. 20.

[4.] ἀντὶ ἀποκτεῖναι θέλων ἀντὶ τοῦ πατρὸς· καὶ τὰς μὲν ἄλλας λαμβάνει, ἡ δὲ Ἄλκηστις φεύγει—Ox. & Lond.

[5.] καὶ

[5.] καθιζόμενον ἐπὶ τῆς ἑστίας, ἃν ἐβούλετο Ἄδμητος Ἀκάστῳ ἕκδοτον ἐξαιτεμένῳ δοῦναι. ὁ δὲ πολλῷ στρατιὰν παραλαβὼν ἐπὶ τὴν πόλιν, ἐπυρπόλει αὐτούς· ἐπεξιὼν δὲ ὁ Ἄδμητος, ἔχων καὶ λοχαγοὺς νύκτωρ, συνελήφθη ζῶν. ἠπείλει δὲ Ἄκαστος ἀποκτείνειν [6.] αὐτόν. πυθομένη δὲ ἡ Ἄλκηστις, ὅτι μέλλει ἀναιρεῖσθαι Ἄδμητος δι' αὐτὴν, ἐξελθοῦσα ἑαυτὴν παρέδωκε. [7.] τὸν μὲν Ἄδμητον ἀφίησιν ὁ Ἄκαστος, ἐκείνῃ δὲ συλλαμβάνει. ἔλεγον μὲν οἱ ἄνθρωποι, ἀνδρεία γε Ἄλκηστις, ἑκοῦσα ὑπερεπέθανεν Ἀδμήτου. τοιοῦτο μὲν δὴ οὐκ ἐγένετο, ὡς ὁ μῦθός φησι. κατ' ἐμὲ δὲν τὸν καιρὸν τοῦτον Ἡρακλῆς ἦκεν, ἄγων ἐκ πόνων τόπων τὰς Διομήδους ἵππους. τοῦτον ἐκεῖσε πορευόμενον ἐξένισεν Ἄδμητος. ὀδυρομένου δὲ Ἀδμήτου τὴν συμφορὰν τῆς Ἀλκήστιδος, ἀναπηδήσας Ἡρακλῆς, ἐπιθέτου τῷ Ἀκάστῳ, καὶ τὴν στρατιὰν αὐτοῦ διαφθείρει, καὶ τὰ μὲν λάφυρα τῇ αὐτοῦ στρατιᾷ διανέμει· τὴν δὲ Ἄλκηστιν τῷ Ἀδμήτῳ σῴζουσιν.

hic verò, domo se sua tenens, deditam eam petenti Acasto tradere noluit. Eapropter magno ille ad urbem exercitu admoto, incendio agros illorum devastavit: atque Admetus de nocte cum ducibus egressus, vivus incidit in manus hostiles: séque eum interemturum Acastus comminatus est. Alcestis autem intelligens, sua de caussâ è medio tollendum esse Admetum, sponte egressa se ipsam obtulit: quâ detentâ, Admetum Acastus demisit. Hinc Alcestis ob virilem animi magnitudinem ab hominibus celebratâ, ut quæ ultro mortem pro Admeto oppetiîsset. Non igitur hoc eo modo, quo fabula habet, evenit. At sub idem tempus agens secum Diomedis equos Hercules advenit; eúmque iter istuc instituentem Admetus hospitio excepit. Deplorante verò fortunam Alcestidis, Hercules indignabundus cum Acasto congreditur, exercitum ejus delet; spolia Admeti copiis distribuit, atque ipsi Alcestin reducit.

[5.] Mallem legere καθιζομένην ἐπὶ τῆς--locum hunc illustrabit Scholiastes Hom. ad ιλ. Ω. v. 480. ἔθος ἦν τὸν ἀκούσιον φόνον ἐργασάμενον φεύγειν ἐκ τῆς πατρίδος· καὶ παραγίνεσθαι εἰς τινος οἰκίαν ἀνδρὸς πλουσίου, καὶ καθίζειν ἐπὶ τῆς οἰκίας. Tlepolemus, Hercules, Teucer, Patroclus, Carnabas, Orestes sic solum vertere coacti, V. Eustath. ad ιλ. Δ. v. 103. Didym. ad β. v. 169. Bœot. & s. v. 392. M. v. 1. χ. Apollonii ad v. 518, 865. Hesiod. Asp. v. 81. 2, 3.

[6.] αὐτὸν εἰ μὴ παραδώσει τῷ ἑαυτοῦ ἔσαν. Ox.

[7.] τὸν μὲν ἓν Ox. & Lond. Vide Libanii Διηγήματα.

Ἔλεγον ἓν οἱ ἄνθρωποι, ὡς ἐντυχὼν Ἡρακλῆς, ἐπὶ τῷ θανάτῳ ἐρρύσατο τὴν Ἄλκηστιν. τέρπων γὰρ ὁμιλούων ὁ μῦθος πεποίηται.

Exinde inter mortales sermo; quòd Hercules fortè superveniens Alcestin è morte eripuerit. His ità gestis confecta est fabula.

ΠΕΡΙ *ΖΗΘΟΥ.

DE ZETHO.

[1.] Ἱστοροῦσιν ἄλλοι τε καὶ Ἡσίοδος, ὅτι κιθάρᾳ τὸ τεῖχος τῶν Θηβῶν ἐτείχησαν, δοκοῦσι δὲ ἔνιοι κιθαρίζειν αὐτοὺς, καὶ τοὺς λίθους ὑπὸ τοῦ τείχους αὐτομάτως ἀναβαίνειν· τὸ δὲ ἀληθὲς ἔχει ὧδε. κιθαρῳδοὶ ἦσαν ἄριστοι ἐγένοντο, καὶ ἀπεδείκνυντο [2.] μισθῷ· ἀργύριον δὲ οὐκ εἶχον τότε οἱ ἄνθρωποι· ἐκέλευον οὖν οἱ περὶ τὸν Ἀμφίονα, καὶ εἴτις βούλοιτο ἀκοῦσαι αὐτῶν, ἐρχόμενος ἐργάζετο ὑπὲρ τοῦ τείχους. ὡς μέντοι οἱ λίθοι ἀκροώμενοι ἵσαντο· εὐλόγως οὖν οἱ ἄνθρωποι, ἔλεγον λύρᾳ τὸ τεῖχος [3.] ἐκπάλαι.

MEmorant Hesiodus, & alii, quòd citharæ pulsu Thebana mœnia extructa sint. Arbitrantur verò nonnulli, illis modulantibus, sponte suâ lapides in murum prosiliisse. Sed veritas ità se habet. Citharœdi erant præstantissimi; & licet nulla adhuc tum temporis inter homines pecuniæ esset usura, artem tamen nunquam, nisi mercede, ostendebant. Jusserunt itaque Zethus, & Amphion, ut si quis audiendi desiderio teneretur, manum ædificando muro præberet. Non enim arrectis ad citharam auribus lapides adstabant. Proinde haud injuriâ dictum est, murum lyræ beneficio positum fuisse.

* Καὶ Ἀμφίονος puto addi oportere. Apollonius Argon. & Apollodorus, & Antemenidas huic Musicæ peritiam soli tribuunt.

[1.] Zethus non celebratur ob Musicam, adjungit his συνεργὸν Locrum, σχ. Hom. ad λ. Od. v. 325 & 262.

[2.] Mallem ὑπεδείκνυντο μισθῷ. ὑπόδειξις quid sit v. in Theophr. cap. περὶ ἀρεσκείας—Ox. & Lond. legunt μισθόν.

[3.] ἐτείχισθη. Lond. Pausan. p. 550 & Eustath. ad Od. p. 1682, notant Homerum non meminisse Amphionis ut qui lyrâ Thebis muros erexerit. Habes apud Eustath. ibidem fabulæ allegoriam, & aliam apud Max. Tyrium Diss. 21.

ΠΕΡΙ

ΠΕΡΙ ΙΟΥΣ.

DE IO.

Φασὶ τὴν Ἰὼ ἐκ γυναικὸς βοῦν γεγονέναι, καὶ ἐξοιστρήσασαν, ὑπ' Ἄργους διὰ τῆς θαλάσσης εἰς Αἴγυπτον ἀφικέσθαι· τὸ δὲ ἀληθὲς ἔχει ὧδε· Ἰὼ, [4.] βασιλέως τοῦ Ἀργείων ἦν θυγάτηρ. ταύτῃ οἱ ἀπὸ τῆς πόλεως τιμὴν ἔδωκαν, τὸ, ἱέρειαν εἶναι τῆς Ἀργείας Ἥρας. [5.] ἄυτη ἔγκυος γενομένη, καὶ δείσασα τὸν πατέρα, καὶ τοὺς πολίτας, ἔφυγεν ἐκ τῆς πόλεως. οἱ δὲ Ἀργεῖοι κατὰ ζήτησιν ἐξιόντες, ὅπου ἂν εἴη, συλλαμβάνοντες, ἐν δεσμοῖς εἶχον. ἔλεγον δὲ, ὅτι ὥσπερ βοῦς οἰστρήσασα, [6.] διαφοίτα εἰς Αἴγυπτον. ἔνθα ἀφικομένη, τίκτει. ὅθεν ὁ μῦθος ἐγένετο.

Io ex muliere bovem factam aiunt, œstróque percussam Argis per mare abiisse in Ægyptum. Veritas autem hæc est. Io Argivorum regis filia erat. Ei hunc cives honorem exhibuere, ut Junonis Argivæ sacerdotio præficeretur. Verùm illa gravida facta, & patrem, civésque, metuens, fugâ sese è civitate subduxit. Argivi ad investigandam exeuntes, inventâ illâ, & vinculis constrictâ, dicebant bovis instar furiosæ in Ægyptum perfugisse. Huc cùm veniisset peperit, & occasionem fabulæ dedit.

[4.] n. Inachi, ut plerique tragœdiarum scriptores tradidêre, & Pausan.

[5.] Vide Hesych. in Ἰὼ καλλ. Emandat Scaliger Ἰὼ Καλλίθυια—& pro Ἀθηνᾶς legit Ἥρας—Hesych. ἀποφαῦσεαν vocat Ἀθηνᾶς ἱέρειαν, v. Pausan. p 114. Natal. Com. Vide διήγημα περὶ Ἥρας.

[6.] διαφοίτα, ἐν, καὶ πολυταῖον ἐμπορίης πρὸς ξείνους διδοῦσιν ἑαυτὴν, καὶ ἱκνεῖται ἐξάγει εἰς Αἴγυπτον. Mercatores isti fuêre Phœnices. Herod. 1.

[1.] ΠΕΡΙ' ΜΗΔΕΙ'ΑΣ.

DE MEDEA.

Φασὶν ὡς ἀφέψυσα τὸν πρεσβυτέρους, νέους ἐποίει· ἐγένετο δὲ τοιῶτον. Μήδεια πρότη τοιῶτον ἄνθρ ἄρξε, δωυάμψον [2.] καὶ λευκὰς ποιῆσαι τὰς τείχας, καὶ μέλαινας. [3.] τὸς ὖν χαίροντας ἐν τῇ πολιᾷ ἔχειν μέλαινας τείχας ἐποίει φαίνεσθαι· πυείαν ὖν πρότη Μήδεια ἔξευρεν. [4.] ἐπυεία ὖν τὸς βελομένους, ἐκ ἐν τῷ πρόφανεῖ, ἵνα μή τις μάθῃ τῶν ἰατρῶν. ὄνομα ὃ ἦν τῷ [5.] πρήγματι, ἀφέψησις. οἱ γῶν ἄνθρωποι τῶν πυειάσεσιν ἐγίνοντο κρόφτεροι, καὶ ὑγιεινότεροι. ἐν δὲ τούτῳ ὁρῶντες τὴν παρασκευὴν, λέβητας, καὶ ξύλα, καὶ πῦρ, ἐνόμισαν ὡς ἕψει τὸν ἄνθρώπους. ὁ ὃ Πελίας, ἄνθρωπος γέρων καὶ ἀσθενὴς, [6.] πυείᾳ χρώμενος ἐτελεύτησε.

DE Medea, ut ferunt, homines recoquente, atque ex senibus faciente juvenes, res ità accidit. Prima illa ejusmodi florem invenit, qui & albos reddere capillos, & nigros, posset; atque ità qui pro albis nigricantes adamarent, efficiebat ut habere viderentur. Inventis etiam à se balneis, caloribus fovebat volentes; non tamen in publico, nè quis medicorum artem addisceret. Huic rei nomen erat decoctio. Cùm itaque per istiusmodi fomenta agiliores fierent homines saniorésque; viso apparatu, lebetibus scilicet, lignis, & igni, utique coctura illam veram existimabant. Sed eâ similiter usus Pelias, vir senex, & debilis, vitam perdidit.

[1.] ΠΕΡΙ' ΤΗΣ 'ΑΦΕ'ΨΕΩΣ ΤΗΣ ΜΗΔΕΙ'ΑΣ—Ox.
[2.] δυνάμψον καὶ τὰς λευκὰς τείχας ποιῆσαι μελαίνας. Ox.
[3.] τοὺς ὄν χαίροντας ἐν πολιῶν μελαίνας ἔχειν, ἐποίη φαίνεσθαι. Tol.
[4.] ἐπυείαζε τὰ σώματα. Lond.
[5.] πυρεύματι fomento. Lond.
[6.] πυρεύμενος ἀπέθανε. Lond. Hanc fabulam Plato tangit in Euthydemo & Diogenes apud Stobæum, aítque Medeam rationem invenisse quâ fortes fierent ex mollibus & inertibus. V. Natal. Myth. Theon. Soph. περὶ ἀγαθ.

ΠΕΡΙ'

Γ Ε Ρ Ι' Ὀ Μ Φ Α Λ Η Σ.

D E O M P H A L E.

Λέγεται ὡς λατρεύει Ἡρακλῆς ταύτῃ· ὁ ὃ λόγος μάταιος. ἦρξε γὰρ κἀκείνης, καὶ πάντων ὧν ἦρχον αὐτῇ, δεσπόζειν. ἐγένετο τοίνυν δή π. Ὀμφάλη ἦν [1.] Ἰορδάνου θυγάτηρ, Λυδῶν βασιλέως. αὕτη ἀκούσασα τὴν ἰσχὺν Ἡρακλέους, προσεποιήσατο ἐρᾶν αὐτοῦ. Ἡρακλῆς πεισθεὶς, ἔρωτι ἑάλω αὐτῆς· γήμας δ' ἐξ αὐτῆς υἱὸν [2.] Λαομήδοντα. ἐπόμενος δὲ αὐτῇ, ἐποίει ὅ, τι προσέταττεν ἡ Ὀμφάλη. οἱ δὲ ἀνόητοι, δουλεύειν αὐτὸν αὐτῇ.

Huic serviîsse Herculem inepta fabula est; cùm & illi, & omnibus, quæ aderant, potuissent dominari. Sed ità res habet. Omphale filia erat Jordani Lydorum regis; quæ audito Herculis robore, & viribus, ejus se amore captam prodidit. Hercules postquam accessisset, similiter eam deperiit, filiúmque ex illa suscepit Laomedem. Ea propter plurimum ejus amoribus oblectatus, omnia capessere, quæcunque Omphale imponeret: atq; hinc servitium colligere stolidi homines, & vesani.

[1.] Ἰαρδάνου—Herod. & Diodor.
[2.] Diodoro 4°. est Lamon, Hygino Laomedon.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΕΡΑΤΟΣ ΤΗΣ ΑΜΑΛΘΕΙΑΣ.

DE CORNU AMALTHEÆ.

ΦΑσὶν ὡς Ἡρακλῆς τοῦτο ἔφερε παντα χοῦ, ἐξ οὗ ἐγίνετο αὐτῷ ὅσα ἐβούλετο· ἡ δὲ ἀλήθεια [3.] ὅπως· Ἡρακλῆς ἀποδημῶν κατὰ Βοιωτίαν, μετὰ Ἰολάου τοῦ ἀδελφιδοῦ, καταλύει ἐν Θεσπιάις ἔν τινι πανδοχείῳ. ἐν ᾧ λοῦ τις γυνὴ καλουμένη [4.] Ἀμάλθεια, ὡραία καὶ καλή. ὁ δὲ Ἡρακλῆς ἡδόμενος αὐτῇ, πλείονα χρόνον [5.] ἐξενίζετο. Ἰόλαος δὲ βαρέως φέρων, ὀπνοεῖ τὴν ἐμπολὴν τῆς Ἀμαλθείας ἐν κέρατι κειμένου ἀνελέσθαι. ἐξ ἧς ἐμπολῆς, εἴ τι ἤθελεν ὠνεῖτο παρὰ Ἡρακλέους. ἔλεγον δὲ οἱ συνέκδημοι, Ἡρακλῆς τὸ κέρας ἔχει τῆς Ἀμαλθείας, ἐξ οὗ ὠνεῖτο [6.] ὅσα βούλοιτο ἐπ' αὐτῷ. [7.] ἐξ οὗ ὁ μῦθος ἐπλάσθη.

NArrant, Herculem ubique illud ſecum circumtuliſſe, ex quo quæ vel voto expetereret, illi ſuppeditabantur. Sed rei veritas hæc eſt. Hercules cum in Bœotia peregrinaretur, cum Iolao fratris filio, in Theſpiis in quodam diverſorio divertit; in quo mulier erat ætate juvencula, & formâ admodum ſpecioſa, nomine Amaltheæ. Hujus amore correptus Hercules, pluſculum cum ea temporis tranſmiſit; quod Iolaus ægrè ferens, reconditas in cornu Amaltheæ facultates auferre excogitat, unde, ſi quid vellet, Herculi emebatur. Ea propter ab itineris ſociis dici cœptum, Herculem cornu Amaltheæ habuiſſe, atque ex eo nactum eſſe, quidquid ſibi commodi exoptaret. Hinc cauſſa fabulæ, & origo.

[3.] ὧδε πῶς ἔχει. Lond.
[4.] Ἀμφίθεα παρθενεύουσα. Ox.
[5.] ἐπεξενοῦτο, Lond. Ox.
[6.] ὅσα βουλοίτου αὐτῷ—Ox.
[7.] ἐκ τούτου ἦν ὁ μ. Lond. De hoc cornu prodidit Phericydes δύναμιν ἔχειν τοιαύτην, ὥστε βοτὸν ἢ ποτὸν, ὅπερ ἔξαιτό τις παρέχειν ἄφθονον. Apollod. 2. V. Suidam, & Euſtath.

ΠΕΡΙ

*ΠΕΡΙ ΥΑΚΙΝΘΟΥ ΔΙΗΓΗΜΑ.

NARRATIO DE HYACINTHO.

[1.] Ὑακίνθου Ἀμυκλαῖον ἦν μειράκιον, ὡραῖον καὶ καλόν· εἰς τοῦτον εἶδε μὲν ὁ Ἀπόλλων, εἶδε καὶ ὁ Ζέφυρος. καὶ ἄμφω κατείχοντο τῇ μορφῇ, καὶ φιλότιμῳ ἦν ἀπ' ὧν εἶχεν ἑκάτερος. ἐτόξευε μὲν ὁ Ἀπόλλων, ἔπνει δὲ ὁ Ζέφυρος. μέλη μὲν ἦν τὰ παρ' ἐκείνου καὶ ἡδονή· φόβος δὲ τὰ παρὰ τούτου καὶ ταραχή· ῥέπει πρὸς τὸν δαίμονα τὸ μειράκιον, καὶ Ζέφυρον ὑπὸ ζηλοτυπίας ὁπλίζει πρὸς πόλεμον. μετετάττετο ἦν γυμνασία τῷ μειρακίῳ, καὶ τιμωρία παρὰ Ζεφύρου. δίσκῳ δὲ ἦν ὁ πρὸς τὴν ἀναίρεσιν ἐκείνου διακονήσας, ὑπὸ τούτου μὲν ἀφεθείς, ὑπ' ἐκείνου δὲ ἐνεχθείς. καὶ ὁ μὲν, ἐτεθνήκει. τὴν γῆν δὲ ἐκ τοῦ ἔρημον ὑπομνήματος ἀφεῖναι τὴν συμφο-

HYacinthum, adolescentem Amyclæum, formâ pariter, & ætate florenti, tum Apollo respexit, tum etiam Zephyrus, ambo pulchritudinem ejus depereuntes, & ambitiosi quo certamine alter alteri puerum præriperet. Sagittis quidem jaculabatur Apollo; spirabat Zephyrus: ab illo carmina proveniebant, & voluptas; ab hoc autem metus, & perturbatio. Itaque ad Deum inclinat adolescens. Zephyrum præ zelotypia ad bellum armat. Deinceps exercitia manebant juvenem, & vindicta à Zephyro. Discus erat ad interitum ejus inserviens; qui ab hoc quidem emissus, ab alio verò impulsus, mortem attulit Hyacintho. Videbatur autem indecorum terræ, tantæ calamitatis memoriam deleri,

* Diegemata hæc non sunt Palæphati; arguit id Stylus; nullæ, ut in aliis, hîc fabulæ λύσεις; nullus è codicibus quibus usus sum, ea repræsentat. petita sunt ex Rhetorum lecythis. Vide Photium, tmemate 130——

[1.] Hanc narrationem habes, sed paucioribus apud Theon. Soph. & Libanium. V. Ovid. X. Metam. Pausan. *Lacon.* Hesych. in ὑακίνθια. Strabonem, Athenæum, Lucian. Dial. Coluthum in *Raptu.*

ϱὴν, ἀλλὰ τὸ ἄνθϱ ἀντὶ τοῦ μειϱακίου γίνεται, καὶ τὄνομα δέχεται. λέγουσι δ' ὅτι καὶ τῆς ποϱφυρίας ἐν φύλλοις ἐπιγέγϱαπται τὸ ποϱφύϱιον.

quare pro adolescente florem produxit, idémque nomen indidit; cujus principium foliis esse inscriptum, narrant.

---

*ΠΕΡΙ ΜΑΡΣΥΟΥ ΔΙΗΓΗΜΑ.

DE MARSYA HISTORIA.

Ὁ Μαρσύας ἀγϱοῖκος ἦν· γίνεται δὲ ἕτϱος Μουσικός. [1.] ἐμίσησεν Ἀθηνᾶ τοὺς αὐλοὺς, διὰ ὀλίγον γὰϱ ἀφηϱοῦντο τοῦ κάλλους. ἢ πϱὸς τὴν εἰκόνα δεξαμένη, τὸ συμβὰν ἐδίδαξεν. ὅτε δὲ ἐϱϱιμμένων τῶν αὐλῶν, ὁ Μαρσύας ὑφίσατο. ποϱσάπτει ἓν τοῖς χείλεσιν ἀνελὼν αὐτοὺς ὁ ποιμήν· οἱ δὲ ἦδον θείᾳ δυνάμει, καὶ ἄϱοντος τοῦ χϱωμένου. τέχνῃ ὁ Μαρσύας ἐνόμισεν εἶναι τὴν δύναμιν· καὶ χωϱεῖ μὲν πϱὸς μούσας, χωϱεῖ δὲ πϱὸς Ἀπόλλωνα· λέγων, δὲ θέλειν εἶναι λοιπὸν, ἂν μὴ πλεονεκτήσῃ τοῦ δαίμονος. ἐν ἐκείνῃ τῇ φιλονεικίᾳ

Marsyas cum esset rusticus, hâc ratione Musicus evasit. Odio cœpit habere suas tibias Minerva, tanquam non parum pulchritudini, & formæ, adimentes; ut à fonte, qui imaginem illius receperat, fuerat edocta. Projectas itaque sic tibias Marsyas suscipit, & sublatas labris pastor applicat: eæque, residuâ adhuc divinâ vi, etiam invito illo, qui utebatur, recinebant. Cæterùm hanc virtutem Marsyas suæ arti adscribens; & Musas aggressus est, & Apollinem; vivere se amplius nolle dicens, nisi in tali certamine Deum exsuperâsset. Sed in ista contentione

* De Marsyâ, & hâc fabulâ v. Athen. 2. cap. l. 14. clem. Alex. lib. 2o. Pæd. Vide plura apud Paul. Leopard. 2. emen. c. 13. & Nonnum ad Steliteut. Naz. Liban. Διηγ.

[1.] Apud Plutarchum περὶ ἀοργ. p. 456, suadet Satyrus ut abjiciat. Ovid. F. l. 6. v. 700. Phorn. in Minervâ.

[2.] νικᾷ-

[2.] νικᾷ), ἡ τὸ δέρμα μὴ πλὴν ἥττων [3.] ἐκδύεται. εἶδον ἐγὼ ποταμὸν ἐν Φρυγίᾳ, ᾧ [4.] Μαρσύας ὄνομα τῷ ποταμῷ· ἣν ἔλεγον οἱ Φρύγες, ὅπ τὸ ῥέδμα τῦτο ἐξ αἵματος ἐστὶ τῦ Μαρσύου.

victo cutis per summos artus est directa. Vidi ipse in Phrygia fluvium, cui Marsyas nomen; quem ex Marsyæ sanguinem profluxisse Phryges contendebant.

---

* ΠΕΡΙ ΦΑΩΝΟΣ.

DE PHAONE.

Τῷ Φάωνι βίος ἦν, περὶ πλοῖον εἶ καὶ θάλατταν. πορθμὸς ἦν θάλασσα. ἔγκλημα δὲ ἐδὲν παρ' ἐδενὸς ἐνομίζετο· ἐπεὶ καὶ μέτριος ἦν, καὶ ὧν παρ' ἐχόντων μόνον ἐδέχετο, θαῦμα ἦν τῦ τέρπε περὶ τοῖς Λεσβίοις. ἐπαινεῖ τὸν ἄνθρωπον ἡ θεὸς (Ἀφροδίτην λέγουσι τὴν θεὸν) καὶ γυναῖκα θεὰν ἀνθρώπε γυναικὸς ἤδη γεγηρακυίας, τῷ Φάωνι διαλέγεται περὶ πλῦ. ταχὺς ἦν ἐκεῖνος καὶ θεραπεῦσαι, καὶ διακομίσαι, καὶ μηδὲν ἀπαιτῆσαι. τί ἂν ἐπὶ τύτοις ἡ θεός; [1.] ἀμείψαι φασὶ τὸν ἄνθρωπον, καὶ ἀμείβεται νεότητι καὶ κάλλει τὸν γέροντα.

PHaon circa navigia, & angustias maris, victum exercuit: neque in hoc offecit cuipiam, quoniam & æquus esset, & ab iis duntaxat mercedem exigeret, qui solvendo videbantur. Hic mos admirationi cœpit esse Lesbiis, atque à Dea (Venerem eam vocant) laudari Phaon; quæ habitu induta mulieris vetulæ, rogat Phaonem, secum trajiceret. Ille dictum factum, & servire paratus erat, & transvehere, & portorii nihil exigere. Quid itaque his Dea reposuit? Dicitur illum ex sene juvenem, & formosum feciſſe.

[2.] Lucian. Dial Apul. Flor. 1. Julian. Epist. ad Jambl.
[3.] A henis statua erat Minervæ cædentis Marsyam quod abjectas fistulas sustulisset. Paus. Herod. in Polym. Nicand. & Philip. in Epigr.
[4.] De hoc amne Curtius. 3
* Habetur hæc fab. apud Ælian. 12. 18. Lucian. Dial.
[1.] Id herbæ cujusdam viribus factum ait Plinius—& ob hanc Phaonem Lesbium dilectum à Sappho. Ælianus unguentum fuisse ait.——

ET

ἔστ⊖ ὁ Φάων ὅδ᾽ ἐστίν, ἐφ᾽ ᾧ τὸν ἔρωτα αὐτῆς [2.] ἡ Σαπφὼ πολλάκις ᾆσμα ἐποίησε.

Hic ille Phaon est, in cujus amorem Sappho sæpe carmen cecinit.

ΠΕΡΙ ΛΑΔΩΝΟΣ

†ΔΙΗΓΗΜΑ.

DE LADONE NARRATIO.

[3.] Ἔδοξε τῇ Γῇ, Λάδωνι τῷ ποταμῷ συνελθεῖν. καὶ ἐπεὶ συνῆλθον ἀλλήλοις, τίκτει μὲν ἡ γῆ, πίκτεται δὲ ἡ Δάφνη. φιλεῖ δὲ ἐκείνην ὁ Πύθι⊖, καὶ ῥήματα τοῦ ἔρωτος πρὸς κόρην. ἀλλ᾽ ἡ Δάφνη τὴν σωφροσύνην ἐφίλει. διώκειν δὲ ἔδει, καὶ ἐδιώκετο. πρὶν δὲ ἁπτεσθαι ἐν τῇ φυγῇ, ἐκάλεσε τὴν μητέρα αὐτῆς, πάλιν αὐτὴν εἴσω ποιῆσαι, καὶ τηρῆσαι οἵα γέγονεται. ἡ μὲν δὴ ὧδε ἐποίει, καὶ τὴν Δάφνην εἶχεν ἐν ἑαυτῇ· κατὰ δὲ τὸ μέρος ἐκεῖνο, ἐνθὺς ἀνεβλάστησεν αὐτόν· καὶ παρατεθέντων ἀμφὶ τὴν ἀκμὴν τοῦ ἔρωτος ὁ Θεὸς, οὐκ εἶχεν ὅπως ἅψοιτο τοῦ φυτοῦ. ἀλλ᾽ αἵ τε χεῖρες ἀνελαμβάνοντο, καὶ ἡ κεφαλὴ τὸ

TErræ visum fuit cum Ladone fluvio ad coitum descendere; & postquam sese miscuere, concepit quidem terra, & Daphnen peperit; eámque Apollo dilexit, & verba cum illa habuit amatoria. Sed castitatem tuente Daphne, persecutione opus videbatur; quam mox instituit. Priusquam verò interdiceret quidquam in fuga, matrem invocavit, ut sese rursum intra se reciperet, ac servaret talem, qualem antea genuisset. Illa quidem precibus morem gessit, atque in se filiam continuit: ínque ea parte continuò planta prosiliit; in cujus amplexus ob amoris vehementiam ruens Apollo, nullis machinis resistere potuit nascenti arbori; sed manus illius jam continebantur arbore, ac caput

[2.] ἐφ᾽ ᾧ διὰ τὸν ἔρωτα. Tol. Ælianus in Lesbo Sapphonem aliam à Poetria agnoscit; duas quoque Athenæus lib. 13. c. 7.

† Habetur hæc narratio apud Aphthonium, & Libanium, paucis mutatis, & apud Tzetzem Lycophronis.

[3.] Penei filiam facit Ovid. Pausan. Ladonis; abundat is lauris, unde Daphne ejus filia fingitur.

λοιπὸν

λοιπὸν ἐκοσμεῖτο. λέγεται δὲ καὶ ὁ τρίπους ἐκ ἄνδρὸ τῆς δάφνης ἱδρύσθαι, κατὰ Βοιωτίαν, ὅπου τοῦ χάσματος.

tandem frondibus ornabatur. Dictum quoque est, tripoda in Boeotia juxta antrum sive lauro constitui non potuisse.

ΠΕΡΙ ΗΡΑΣ.

DE JUNONE.

[4.] Ἄργειοι πολιοῦχον αὐτοῖς τὴν Ἥραν ἡγοῦντο· καὶ διὰ τοῦτο καὶ πανήγυριν αὐτῇ τεταγμένην ἄγουσιν· ὁ δὲ πρόπομπος τῆς ἑορτῆς, ἅμαξα βοῶν, τὸ χρῶμα λευκῶν. ἀπὸ δὲ τῆς ἁμάξης εἶναι δεῖ ἱέρειαν. οὕτω δὲ ἔχειν ἄρχει τοῦ νεοῦ. τὸ δὲ ἱερὸν, ἔξω τοῦ ἄστεος. ἦκεν οὖν ποτε ὁ χρόνος φέρων τὴν ἑορτήν. ὁ δὲ νόμος, ἀπὸ τῶν βοῶν οὐκ ὄντων, ἐχώλευεν. ἀλλ' ἐσοφίσατο τὴν ἀπορίαν ἡ ἱέρεια, μήτηρ οὖσα νεανίσκων, ἀντὶ βοῶν τῷ ἅρματι γενομένων. ἐπεὶ τοίνυν τὸ ἔργον τῶν βοῶν, περὶ τῶν παίδων ἐγένετο,

Junonem Deam sibi tutelarem existimant Argivi, atque ea propter festum in honorem ejus institutum celebrant; cujus apparatus erant juncti boves, corpore albi. Eo in curru considere oportebat sacerdotem, & sic ad campum usque provehi: erat enim templum extra urbem. Advenit ergo quondam tempus celebrandi festi, quo bobus non præsentibus mos claudicaret; sed animadvertit penuriam sacerdos, mater adolescentum, bovis tum munia exsequentium. Postquam igitur, quod à bobus fieri debuerat, à filiis esset peractum;

[4.] Hæc apud Herod in 1. c. 31. & apud Ciceronem lib. 2. Q. Tusc. occurrunt, non minori elegantiâ.

πᾶσα

ξᾶσα κατὰ τὸ ἄγαλμα, μισθὸν ἀπήτει τῷ πόνῳ. καὶ ἔδωκε, φασὶν, ἡ θεός· ὕπνος ἦν ὁ αὐτὸς, καὶ τοῦ βίου πέρας γλυκύτατος.

consistens ad statuam, pretium laboris poposcit; idque à Dea ferunt persolutum, somnum scilicet, & vitæ finem.

Τέλος, τοῦ περὶ ἀπίστων Ἱερῶν Παλαιφάτου, χρησίμου συντάγματος.

Finis utilis Commentarii Palæphati de Incredibilibus Historiis.

PALÆPHATI FRAGMENTA DUO

Ex Faſtis Siculis, ſive Chronico Alexandrino.

ΤΟΥ ΠΑΛΑΙΦΑΤΟΥ ΠΕΡΙ ΕΦΕΥΡΗΣΕΩΣ ΚΟΓΧΥΛΗΣ.

Ex Chronico Alexandrino.

PALÆPHATI DE INVENTIONE PURPURÆ.

Interprete MAT. RADERO.

Ἐν δὲ τοῖς χρόνοις τῆς βασιλείας τῶ Φοίνικος ἦν Ἡρακλῆς, ὁ φιλόσοφος, ὁ λεγόμενος Τύριος

Empore autem Phœnicis fuit Tyri Hercules Philoſophus, cognomento Tyrius

Τύριος, ὅστις ἐφεῦρε τὴν κογχύλιον. [1.] ἐσαίζομενος δὲ ὅτι τὸ παράλιον μέρος τῆς Τύρου πόλεως, ἴδε ποιμενικὸν κύνα ἐσθίοντα τὴν λεγομένην κογχύλιον, ὅθεν δὴ μικρὸν εἶδος θαλάσσιον κοχλιῶδες, καὶ ποιμένα νομίζοντα αἱμάσσειν τὸν κύνα λαβόντα ἀπὸ στόματος πόκον ἔρεας, καὶ καταμάσσοντα τὸ καταφερόμενον ἐκ τοῦ στόματος τοῦ κυνὸς, καὶ βάπτοντα τὸν πόκον. ὁ δὲ Ἡρακλῆς σφοδρότερον μὴ εἶναι αὐτὸ αἷμα, ἀλλὰ βάμματος ἄλλου ξένου ἀρετὴν, ἐθαύμασεν. καὶ γνοὺς, ὅτι ἐκ τῆς κογχύλης δὴ τὸ βάμμα τοῦ πόκου, εἰλικρινῶς ἐκ τοῦ ποιμένος τὸν πόκον, ὡς μέγα δῶρον, τὸν στρατηγὸν τῷ βασιλεῖ τῆς Τύρου Φοίνικι. καὶ ἐκπλαγεὶς καὶ αὐτὸς ὅτι τῇ θέᾳ τῆς ξένης χρόας τοῦ βάμματος, θαυμάζων τὴν αὐτοῦ ἀρετὴν, ἐκέλευσεν ἐξ αὐτοῦ τοῦ βάμματος τῆς κογχύλης βαφῆναι ἐρέαν, καὶ χλανίδα αὐτῷ στρατιώτικὸν βασιλικὸν, καὶ ἐφόρεσεν αὐτὸς πρῶτος στρατιώτικὸν ἐκ πορφύρας. καὶ πάντες ἐθαύμασαν τὴν βασιλικὴν ἐσθῆτα, ὡς ξένην θέαν. καὶ ἐξ ἐκείνου ἐκέλευσεν ὁ βασιλεὺς Φοίνιξ, μηδένα ἄλλον τῶν αὐτοῦ βασιλείαν ὄντα πολεμεῖν τὴν αὐτὴν ἐνάρετον ἐκ γῆς καὶ θαλάσσης ἔσαν φορεσίαν, εἰμήτι αὐτὸν, καὶ τοὺς μετ' αὐτὸν βασιλεύοντας τῆς Φοινίκης, διὰ τὸ γινώσκεσθαι τὸν βασιλέα τῷ στρατῷ *, καὶ πάντι τῷ πλήθει ἐκ τῆς θαυμασίης καὶ ξένης φορεσίας.

Tyrius, qui purpuram invenit. Nam in littore Tyrio obambulans, paſtorium vidit canem, qui oſtreum (quod conchylis dicitur, parvúmque genus eſt teſtudinis marinæ) mandebat, & paſtorem, qui, quòd canem putaret ſanguinare, lanæ vellere ab ove rapto exterſit quod ab ore canis profluebat, vellúſque tinxit. Hercules verò cùm obſervâſſet id non eſſe ſanguinem, ſed peregrini alicujus vim liquoris; iliceet obſtupuit, & cùm ex conchyli ſuccum illum velleris expreſſum ſciret, acceptâ à paſtore lanâ, illam Phœnici, regi Tyriorum, magni loco muneris detulit; qui & ipſe attonitus novi & inuſitati coloris adſpectu, ejúſque inventione, juſſit vellus liquore purpuræ, ſeu conchylis imbui, ſibíque regiam indè veſtem fieri, primúſque ipſe purpuratam chlamydem geſtavit, quam veſtem regiam, velut peregrinum quid, & inuſitatum ſpectaculum, omnes obſtupuêre. Rex deinde Phœnix mox edicto cavit, nè quiſquam ex ſibi ſubjectis cultum è terræ maríſque theſauro collatum affectaret, præter ipſum regem, & regis ſucceſſores: atque hoc, uti reges à populo, atque exercitu, ex novo hoc & admirando geſtamine noſcerentur.

[1.] al. αἰωρούμενος. ſed legendum μεταιζόμενος negligenter prodeambulans. μεταιζόμενος πρόσω. Al. Aphrod. * V. ad Hom. Il. Θ. v. 221.

πρώτω γὰρ ἐκ ἐγίνωσκον οἱ ἄνθρωποι βάπτειν χρὼς ἱματίων, ἀλλὰ τὰς ἀπὸ προβάτων ἐρέας, οἵαι ἦσαν, ἐποίουν ἱμάτια, καὶ ἐφόρουν. καὶ ἐκ εὐχερῶς ἐγνωρίζοντο τῷ ἄπικόῳ πλήθει οἱ βασιλεῖς. λοιπὸν, ὁ κατὰ τὸν τόπον βασιλεῖς, εἴτοι ῥῆγες, καὶ τοπάρχαι ἀκκοότες τότῳ· οἱ μὲν περιβόλαια, οἱ δὲ φίβλας, καὶ μαντεῖα ἐπεγόνασιν ἑαυτοῖς πορφυρᾶια, ἢ ῥάσσαια βάπτοντες τὰ ἀπὸ βοτανῶν καὶ ἐφόρουν διὰ τὸ γινώσκεσθαι τῷ ἰδίῳ πλήθει, καθὼς Παλαίφατος ὁ σοφώτατος ἐξέθετο. †

Nam prius haud nôrant mortales vestium colores, sed ex ovium vellere, quale quale illud erat, vestes conficiebant, & gestabant, neque facile principes à populo secernebantur. Cæterùm alii passim imperatores, regésque, & dynastæ, haud obsequentes erant huic legi. Nam alii indumenta, alii fibulas aureas, & idola sibi purpurea, aut russea, ex herbarum succis expresso colore, sibi comparabant, ferebántque, uti populo perspicui essent; quemadmodum sapientissimus prodidit Palæphatus.

† De Purpurâ & ejus inventione vix habeo quod addam post insignem diligentiam *Blaise de Vigenere* in Philostratum. p. 241. v. etiam Salmuthum in Pancirollum, & Jul. Pollucem. lib. 1. Dictiones istæ ῥῆγες, φίβλας, μαντεῖα, ῥάσσαια sunt Chronographi; qui totam hanc & sequentem narrationem suis verbis proposuit. —— Nonnus *Dionys.*

Καὶ Τυρίη σκοπιάζε δεδεγμένα φάρεα κόχλῳ,
Πορφυρίδας ἀπινθῆρας ἀκοντίζοντα θαλάσσης.
Ἦχι κύων ἁλιεργὸς ἐπ' αἰγιαλοῖσιν ἑρέπτων
Ἐνδόμυχον χαροπῇσι γλυφίδεσι θέσκελον ἰχθύν,
Χιονέας πόρφυρε παρηΐδας, αἵματι κόχλου
Χείλεα φοινίξας διερῷ πυρί· τῷ ποτὲ μέντοι
Φαιδρὸν ἁλιχλαίνων ἐρυθαίνετο φᾶρος ἀνάκτων.

Adriani nummus apud Seguinum videri possit. ——

ΠΕΡΙ

ΠΕΡΙ ΣΙΔΗΡΟΥ, ΤΙΣ ΠΡΩΤΟΣ ΕΦΕΥΡΕΝ.

Ex eodem Chronico.

DE PRIMO FERRI INVENTORE.

Interprete MAT. RADERO.

* Ὁ αὐτὸς Ἥφαιστος ἀπὸ μυστικῆς πνοὸς εὐχῆς τὴν ὀξυλάβειαν ἐδέξατο ἐκ τοῦ ἀέρος, εἰς τὸ κατασκευάζειν ἐκ σιδήρου ὅπλα. ὅθεν καὶ ἐπικρατὴς σιδήρου εὑρέθη εἰς τοὺς πολέμους. ἀπεθέωσαν δὲ αὐτὸν ὡς σωφροσύνην νομοθετήσαντα· καὶ τροφὴν ἀνθρώποις διὰ κατασκευῆς ὅπλων δείξαντα, καὶ ἐν τοῖς πολέμοις δύναμιν καὶ σωτηρίαν ποιήσαντα. πρὸ γὰρ αὐτοῦ ῥοπάλοις καὶ λίθοις ἐπολέμουν. μετὰ

IDem Vulcanus divino quodam carmine, seu precatione, opifex ingenium, & fabrile è cœlo, uti è ferro arma fabricare posset, impetravit. Unde & ferri domitor ad usum belli inventórque est habitus. Consecratus ergo inter Divos ob continentiæ legem, & quod mortalibus per armorum fabricationem victûs parandi rationem ostenderit, virtutémque bellicam, & salutem comparavit. Ante illum quippe clavis tantùm, & saxis, pugnabant.

* Αἰγύπτιοι μὲν [λέγουσι] Νείλου γενέσθαι παῖδα Ἥφαιστον· ὃν ἀρχὴν φιλοσοφίας. Diog. Laert. Secundus Nilo natus Vulcanus, Opas, ut Ægyptii appellant. Cicero. 3. de N. Deorum. f. Tubal-Cain.

Huc omnino faciunt quæ Suidas in Ἥφαιστος habet, ubi pro ὀξυλάβειαν Wolphius & Portus ὀξυδέρκειαν malunt. Betulæus ad Ciceronem 3°. de Nat. Deor. vertit, sub Mysticas precationes subito ab aëre corripiebatur; Schol. ad Hom. ιλ. Σ. v. 477. legit τὸν ὀξύλαβον; mallem tamen nostram retinere lectionem. Portus ibidem pro ἀέρος legisse videtur Ἄρεος ——— Cæterùm qui Ciceroni Opas dicitur, fortè est Jamblicho in Mysteriis φθᾶ—οἱ Ἕλληνες, inquit, εἰς Ἥφαιστον μεταλαμβάνουσι τὸν φθᾶ, τῷ τεχνικῷ μόνον προσβάλλοντες. idem Suidæ videtur esse Ἀφθὰς, unde fortè Gr. Ἥφαιστος.

[1.] Qui est Græcis Ἥφαιστος, Ægyptiis est Ἀμῆν. teste Plutarcho & Proclo; Jamblichus in *Myst.* ὁ δημιουργικὸς νοῦς, ὁ τῆς ἀληθείας προστάτης καὶ σοφίας, ἀρχόμενος ὅπου γένοιτο, καὶ τὴν ἀφανῆ τῶν κεκρυμμένων λόγων δύναμιν εἰς φῶς ἄγων, Ἀμῶν κατὰ τοὺς Αἰγυπτίους καλούσαις λέγεται.

Ὃ

ὃ τελευτὴν [1.] Ἡφαίστ, ἐβασίλευσεν Αἰγυπτίων ὁ υἱὸς αὐτῦ, ὀνόματι [2.] Ἥλιος, ἡμέρας δυοζ', ὡς εἶναι ἔτη ιϛ', μῆνας γ', ἡμέρας δ'. ἃ γὰρ εἴδησαν οἱ Αἰγύπτιοι τότε ἢ ἄλλον τινὰ ἀριθμὸν ἐν τῷ ψηφίζειν, ἀλλὰ τὰς περιόδους τῦ ἡμερῶν εἰς ἔτη ἐψήφιζον. οἱ γὰρ τῦ ιϛ' μηνῶν ἀριθμοὶ, μὴ ταῦτα ἐπενοήθησαν, ἐξότε ἐνομίσθη ὑποτελεῖς εἶναι τὰς ἀνθρώπους τοῖς βασιλεῦσιν. ὁ ὃ αὐτὸς Ἥλιος βασιλεύς, [3.] ὁ υἱὸς τῦ Ἡφαίστ, ὃν φιλόσοφος δοκιματὸς, ὅστις ἐδιδάχθη παρά τινος, ὡς γυνή τις Αἰγυπτία, τῆς ἐν ὑπο- εία καὶ [4.] ἐξιασῶν παρ' αὐτοῖς, ἐρῶσά τινος ἐμοιχεύετο ὑπ' αὐτῦ. καὶ ἀκούσας ὁ Ἥλιος, ἐζήτησεν αὐτὴν πάσαι διὰ τὴν τῦ πατρὸς αὐτῦ Ἡφαίστ νομοθεσίαν, ἵνα μὴ λυθῇ. καὶ λαβὼν στρατιώτας ἐκ τῦ ἰδίου στρατῦ, μαθὼν τὸν καιρὸν τῆς μοιχείας αὐτῆς, ὅπ γίνεται ἔμελλεν νυκτὸς, ὅπερ εἰσῆλθε αὐτῇ τῦ ἀνδρὸς αὐτῆς μὴ ὄντος αὐτόθι, εὗρεν αὐτὴν μετ' ἄλλου κοιμωμένην τῦ ἐρωμένου παρ' αὐτῆς. ἵνα δὲ εὐθέως καταγαγὼν ἐπόμπευσεν ἐν πάσῃ τῇ χώρᾳ τῆς Αἰγύπτου τιμωρησάμενος αὐτήν. καὶ γέγονε σωφροσύνη μεγάλη ἐν τῇ γῇ τῆς Αἰγύπτου. κἀκεῖνον ὃ τὸν μοιχὸν ἀνεῖλεν, καὶ ἠυχα-

Mortuo Vulcano regnum suscepit Ægyptiorum Sol Vulcani filius, illúdque rexit dies septem & septuaginta supra quater millenos quadringenos; qui annos conficiunt XII, menses III, dies IV. Nam Ægyptii aliam putandi tum temporis rationem ignorabant, annum enim unius diei orbita definiebant. Duodenum verò mensium numerum tum demum descripserunt, cùm vulgò mortales regibus vectigales haberi cœperunt. Sol autem Vulcani filius, rex, eximius erat Philosophus, qui monitus à quodam, fœminam esse Ægyptiam, copiis & opibus florentem, quæ amet quempiam, quîcum adulterii consuetudinem habeat. Quod Sol cùm intellexisset, pœnam ab ea studuit exigere, propter legem à patre latam, nè antiquaretur. Delectis ergo militibus ex omnibus copiis suis, cùm tempus, quo per noctem committi adulterium solebat, explorâsset; absente viro in ædes irrupit, illámque cum amasio cubantem offendit, detractam per totam duci Ægyptum jussit, gravitérque in illam animadvertit; unde in Ægypto cæteri castè vivere didicere, mœcho etiam morte mulctato. quâ re magnam ab Ægyptiis gratiam iniit:

[2.] Ægyptiis Ὧρος. Plutar. de Isde. Est autem Ὧρος Apollo. V. Allatium Mens. Tem cap. 9. & 13. Diodor. Sic. lib. 1. Herod. 2o.

[3.] Tertius Sol Vulcano natus, Nili filio, cujus urbem Ægyptii esse volunt eam quæ Heliopolis appellatur. Cicero 3. de N. Deorum.

[4.] τῆς ἐν ὑποψίᾳ καὶ ἐξουσίᾳ παρ. sic conjicio legendum, vel ἀξίᾳ ὄσων——

περὶ ἧς ἱστορεῖ ποιητικῶς[5.] Ὅμηρος ὁ ποιητής. ὡς ὁ ἥλιος, φησὶν, ἤλεγξεν τὴν Ἀφροδίτην συμμιγνυμένην νυκτὸς Ἄρει. Ἀφροδίτην δὲ ἐκάλεσεν τὴν ἐπιθυμίαν τῆς πορνείας τὸ ἡλίκ βασιλέως ἐλεγχθεῖσαν. τὸ δὲ ἀληθὲς, ὡς προγέγραπται, Παλαίφατος ὁ σοφώτατος συνεγράψατο.

de quo Homerus poëta poëtico more narrat, quasi diceret, Venerem à Sole cum Marte noctu cubantem fuisse proditam. Venerem verò peccandi libidinem, seu desiderium voluptatum à Sole reprehensum, appellavit. Rem autem, uti exposita est, sapientissimus ille Palæphatus literis consignavit.

[5.] Odyss. Θ, ubi Eustath. Vide etiam Plutar. l. de Aud. Poet. Confer Hygin. fab. 148. Fulgentium. l. 20. Videntur hæc servata nobis ex iis, quæ Palæphatus scripsit de Philosophiâ aut historiâ Ægyptiâ. Verba autem ipsius Palæphati, de priori parte hujus historiæ, puto Suidam nobis repræsentâsse in ἥφαιστος.

ΤΕΛΟΣ. FINIS.

ΗΡΑ-

ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΥ
ΠΕΡΙ ΑΠΙΣΤΩΝ
HERACLITI,
De Incredibilibus.
Leone Allatio Interprete.

ΠΕΡΙ ΜΕΔΟΥΣΗΣ ά.
DE MEDUSA 1.

Φασὶ ταύτην ἀπολιθοῦν τοὺς θεασαμένους αὐτήν, καὶ Περσέως ἀποτεμόντος αὐτῆς τὴν κεφαλὴν, ἐξελθεῖν ἵππον πτερωτόν. ἔχει δὲ ὅτως. αὕτη ἑταίρα καλὴ ἐγένετο, ὡς τὸν ἰδόντα αὐτὴν ἔκπληκτον γενέσθαι, οἷον ἀπολιθοῦσθαι. λέγομεν δὲ καὶ ἡμεῖς, ἰδὼν αὐτὴν ἀπολιθωθῆναι. παραγενομένου δὲ Περσέως ἐν ἔρωτι γενομένου, τά, τε ὑπάρχοντα κατέφαγε, καὶ τὴν ἑαυτῆς ἡλικίαν κατέ-

HAnc tradunt visam homines in saxa convertere; ei Perseum eripuisse caput collo, indéque pennatum Pegasum exiliisse. Res verò ità se habet. Medusa bella meretrix fuit, adeò, ut quicunque aspiceret, quasi in silicem versus stuperet. Nósque simili fandi modo dicimus, Videns eam in saxum induruit. Sed adventu Persei amore exardens, rem familiarem absumpsit, & ætatem perdidit.

φθείρεν ἀπολέσασα ὃ τ' ἡλικίαν, ᾗ τὰ ὑπάρχοντα, ἵππειον γῆρας ἐγήρασεν. ἡ γὰρ κεφαλὴ τὸ τῆς ἡλικίας ἄνθος ἐστὶν, ὃ ἀφήλετο αὐτῆς ὁ Περσεύς.

Qua amissa, fortunis ipsa spoliata equi senium induit. Caput enim, ætatis florem, quem Perseus decerpsit, innuit.

ΠΕΡΙ ΣΚΥΛΛΗΣ β'.

DE SCYLLA 2.

ΛΕγεται δὲ ταύτης, ὅτι καταῤῥαγέντας τοὺς παραπλέοντας. ἦν δὲ αὕτη νησιώτης καλὴ ἑταίρα, καὶ εἶχε παρασίτους, λοιμούς τε καὶ κυνώδεις, μεθ' ὧν τοὺς ξένους κατήσθιεν. ἐν οἷς καὶ τοὺς Ὀδυσσέως ἑταίρους, αὐτὸν δὲ ὡς φέρνιμον οὐκ ἠδυνήθη.

EAm narrant prætervenientes exedere. Sed fuit scortum non inelegans insulare; habebátque penes se voraces, ac impudentis oris parasitos, cum quibus peregrinos devorabat, inter quos, & Ulyssis comites exhausit. Ulyssi verò, veluti cato, non nocuit.

ΠΕΡΙ ΚΑΙΝΕΩΣ γ'.

DE CÆNEO 3.

ΛΕγεται τοῦτον πρότερον γυναῖκα γεγονέναι εἶτα ὑπὸ Ποσειδῶνος φιλέως ἄνδρα ἄτρωτον χαλκῷ καὶ σιδήρῳ. ἔστος δὲ ὢν νέος ἐρώμενος ἐγένετο τοῦ Ποσειδῶνος. ἀνδρωθεὶς δὲ μέγας καὶ ψυχὴν ἐγένετο, ὥστε ἀδεὴς καταπονηθῆναι δυνάμενος.

ANtea, ut fertur, fœmina fuit, indè Neptuni beneficio in virum mutata est, ære, ferróque invulnerabilis. Verùm hic juvenili ætate Neptuno placuit, provectâ jam deinde, ac virili grandis animo, satìs roboris habuit, adeò ut omnibus insuperabilis esset,

ἔτε δώρεις ἐξαλασθῶαι χαλκῶ καὶ σιδήρω. ὅπω γὸ χρυσὸς ἢ ἄργυρος ἔρπαι.

neque æris, & ferri muneribus flecteretur. Tunc enim neque aurum, neque argentum erat in usu.

ΠΕΡΙ Ἄ ΑΤΛΑΝΤΟΣ δ'.

DE ATLANTE 4.

Οὗτος φέρεσθαι φέρων τὸν Οὐρανὸν ἐπὶ τῶν ὤμων, ὃ ἀδύνατον ὑπὸ οὐρανὸν ἢ αὐτὸν ὄντα. ἀνὴρ δὲ σοφὸς ὢν, τὰ τ' ἀστρολογίαν πρῶτος κατώπτευσε. προλέγων ὑὸ χειμῶνας, ἢ μεταβολὰς ἄστρων, ἢ δύσεις, ἐμυθεύθη φέρειν ἐν αὐτῷ τὸν κόσμον.

TRadunt humeris Cœlum sustinuisse, quod fieri nequit, subest enim & ipse Cœlo. Sed cùm sapientiâ excelleret, primus omnium Cœli rationem deprehendit: & cùm tempestates, ac siderum mutationes, occasúsque prædiceret, in fabulis relatum est, eum Orbem gestare.

ΠΕΡΙ ΚΕΝΤΑΥΡΩΝ έ.

DE CENTAURIS 5.

Λέγεται πρὸς τὸ Πήλιον, ἢ τὴν Φολόην γενέσθαι διφυεῖς, τὰ μὲν ἐπάνω τῶν λαγόνων ἀνδρῶν ἔχοντας, τὸ δ' ἄλλο τῶν μέρος πᾶν ἵππων. ὐκ ἀληθὲς ὑ τοῦτο. δύο γὸ διηλλαγμένας φύσεις εἰς ἓν συνελθόσας, ἀδύνατον ζωογονηθῆναι ἢ τραφῆναι. ἀλλ' ἔτι

FAma est in Pelio monte, ac Pholoë habitantes biformes fuisse, supra latera homines, reliqua sui parte equos; falsò omnino: Naturæ siquidem diversæ, si in unum coalescant, fieri nequit, ut vivant, aut alantur. Sed cùm tunc

τῆς γὰρ ἵππων χρήσεως ὅσης ἀγνώσε, πρῶτοι καθίσαντες ἐφ' ἵππων, κατέτρεχον τὰ πεδία λησδόντες, φαντασίαν τε ἀπετέλεσαν τοῖς πρώτως θεασαμένοις μακρόθεν, ὡς ἓν δυοῖν εἰσὶ γεγονότες φύσεων.

temporis equorum usus nullus esset, ipsi primi equos ascendentes, séque per campos prædabundos dantes, illis, qui primùm eos eminus conspexerant, duplici se forma repræsentârunt.

ΠΕΡΙ ΠΑΣΙΦΑΗΣ ς'.

DE PASIPHAE 6.

Τοῦτο φασὶν ἐφθάρθαι Ταύρου, οὐχ ὡς πολλοὶ νομίζουσι τοῦ κατὰ τὴν ἀγέλαν ζώου, γελοῖον γὰρ ἀκοινωνήτου συνουσίας ὀρέχθαι τὴν βασίλισσαν, ἑνὸς δέ τινος τῆς ἐντοπίων, ᾧ Ταῦρος ἦν ὄνομα. συνεργῷ δὲ χρησαμένη πρὸς τὴν ἐπιθυμίαν Δαιδάλῳ, τῇ γεγονυίᾳ ἔγγυος ἐγέννησε καθ' ὁμοιότητα τοῦ Ταύρου, ὃν οἱ πολλοὶ Μίνῳ μὲν ἐπάλουν, Ταύρῳ δὲ εἴπαζον, κατὰ δὲ σύνθεσιν Μινώταυρος ἐπλήθη.

ILla Taurum deperisse dicitur; non eum, ut multi somniant, qui inter armenta pascitur; ridiculum enim est Reginam coitûs, ab omni consortio alieni in desiderium veniisse; sed indigenam nescio quem, cui Tauro nomen erat. Ope autem Dædali exaturata libidine, gravida facta, similem Tauro enixa est: Illum multitudo Minoa quidem vocabant, sed Tauro propter similitudinem vindicabant. Hinc, composito nomine Minotaurus dictus est.

ΠΕΡΙ'

ΠΕΡΙ ΤΕΙΡΕΣΙΟΥ ζ.

DE TIRESIA 7.

Οὗτος μεταχεῖν λέγεται τῆς γυναικείας καὶ ἀνδρείας φύσεως κατὰ τὴν αὐτὴν ἑκάτερον, ἣν ἐπὶ Καινέως ἐγράψαμεν.

HIc muliebrem, virilémque ſexum communicâſſe fertur, non aliâ ac Cæneus ratione, ut ſuprà ſcripſimus.

ΠΕΡΙ ἈΡΠΥΙΩΝ η.

DE HARPYIS 8.

ΤΑύτας ὁ μὲν πεφοιτέναι γυναῖκας ὑποπτέρους τὸ τοῦ Φινέως δεῖπνον ἁρπαζούσας. ὑπολάβοι δ' ἄν τις ταύτας ἑταίρας καταφαγούσας τὴν τοῦ Φινέως οἰκίαν εἶδ, καὶ καταλιπούσας αὐτὸν, καὶ τῆς ἀναγκαίας τροφῆς ἐνδεῆ, κεχωρικέναι ἀπ' αὐτοῦ. ἀεὶ δ', ὅσα ἂν κτήσαιτο, παραγινομένας ἐσθίειν, καὶ αὖθις χωρίζεσθαι, ὃ συνηθὲς ποιεῖν ταῖς ἑταίραις.

FAbulæ narrant, has mulieres alatas Phinei cœnam diripere. Non abs re tamen exiſtimabimus meretrices fuiſſe, & omnem Phinei ſupellectilem conſumpſiſſe, sícque eum victui neceſſariis ſpoliatum, neglexiſſe, ſeceſſiſſéque; ſemper tamen recèns comparata à Phineo ſuo acceſſu devorâſſe, deinde abiiſſe: quod meretricibus ſolemne eſt.

ΠΕΡΙ ΠΕΡΣΕΩΣ θ.

DE PERSEO 9.

Τούτῳ ἱσορεῖται, τὸν Ἑρμῆν πέδιλα πτερωτὰ δεδωκέναι. Ἑρμῆς γὰρ τὴν πρὸς δρόμον γυμνασίαν ἐπενόησεν, ἐν ᾗ εὐδόκιμος ἦν ὁ Περσεύς. οἱ γὰρ θεώμενοι τὸ τάχος θαυμάζοντες, περὶ εἶπον ὡρεσθεῖσι τοῖς ποσὶν αὐτοῦ, καθὼς εἰώθαμεν λέγειν ὅτι τῷ ταχέως τρεχόντων, ὅτι ἔπτη.

PErseo, ut fertur, Mercurius pennatos calceos dedit. Mercurius enim exercitandi se modum per cursum, excogitavit, in quo celebris erat Perseus. Spectatores itaque velocitatem admirantes, pedibus illius alas annexas enunciabant: nos etiam dicere solemus eos, quibus pernicitas pedum ineſt, avolare.

ΠΕΡΙ ΓΛΑΥΚΟΥ ΤΟΥ ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ ι.

DE GLAUCO MARINO 10.

Οὗτος θαλάσσιος ἀναφέρεται μάντις. νῆσον γὰρ οἰκῶν, ἀεὶ τοῖς παραπλέουσιν ἐσήμαινεν, ὡς δεῖ ποιεῖσθαι τὸν πλοῦν, προλέγων τὰ συμβησόμενα.

HIc vates marinus circumfertur fuiſſe; cùm enim inſulam habitaret, ſemper præternavigantibus modum navigationis expromebat, prædicebátque futura.

ΠΕΡΙ ΚΥΚΛΩΠΟΣ ια.

DE CYCLOPE 11.

Τοδτον ἄντις ὑπολάβοι διαπώμενον ἐπ' ἐρημία, νόμων ἄπειρον εἶ), πεποιθέναι ὃ τῇ βία, μίαν ἄισθησιν ἔχοντα τὴν ἀπὸ τῆς ὁράσεως, λογισμῷ ὃ μηδὲν προβλέποντα. ὃν ὁ σοφὸς Ὀδυσσεὺς κατεπόνησεν.

EXistimare possumus hunc desertarum solitudinum accolam, leges penitùs nescisse, & uno sensu, qui beneficio visus fit, sed nullâ ratione, cuncta dimetientem, viribus, ac violentiæ fisum fuisse. Illum, rerum experientia illustris, Ulysses superavit.

ΠΕΡΙ ΑΤΑΛΑΝΤΗΣ ΤΗΣ ΣΧΟΙΝΕΩΣ, ΚΑΙ ΙΠΠΟΜΕΝΟΥΣ ιβ'.

DE SCHOENEIA ATALANTA, ET HIPPOMENE 12.

Φασὶ τούτους ἀπολεοντοθῆναι ἐν τῷ ὄρει, τῆς πρὸ αὐτοῦ πολιήφεως τοιαύτης ὔσης. μεσημβρίας ὔσης εἰσῆλθον εἴς τι σπήλαιον, γενέσθαι θέλοντες μετ' ἀλλήλων, κατὰ τύχην δὲ λέοντες ὄντες ἐν τῷ σπηλαίῳ κατέφαγον αὐτούς. ὕστερον δὲ τῶν θηρίων ἐξελθόντων, ἐκείνων δὲ μὴ φανομένων, μεταμορφωθῆναι ἀπέλαβον αὐτοὺς οἱ προσεδρεύοντες.

HOs in montibus in Leones transformatos dicunt. Datus fabulæ locus. Nam sub meridiem Antrum ingressos, ut simul unà concumberent, Leones, ità casu ferente, qui in spelunca erant, devorarunt. Tandem egressis belluis, cum illi nusquam apparerent, eos in Leones versos, qui custodiæ incumbebant, existimarunt.

Γ ΕΡΙ Γ ΦΟΡΚΙ Γ ΔΩΝ ιγ΄.

DE PHORCIDIS 13.

Ταύτας ὑρίσαντα μιᾷ ὄφθαλμῳ χρῆσθαι, ἀεὶ πρὸς τὴν χρείαν μεταλαμβανούσας παρὰ τῆς ἐχούσης. εἰκὸς δὲ ὅτι τρεῖς γυναῖκας τυφλωθείσας ὁδηγῷ ἑνὶ χρῆσθαι πρὸς τὴν πορείαν. ὀνόματα ὧν αὐτῶν Πεφρηδὼ, Ἐννυὼ, Περσώ. ἐφύλαττον ὧν τὰ χρυσᾶ μῆλα.

EAs narrant unius sortitas luminis usum, sibíque invicem pro opportunitate rei, utendum tradidisse. Vero tamen simile est, tres mulieres, oculis amissis, uno, qui eas regeret, usas fuisse ductore. Earum nomina Pephredo, Ennyo, Perso. & custodiebant mala aurea.

Π ΕΡΙ Σ ΕΙΡΗ Ν ΩΝ ιδ΄.

DE SIRENIBUS 14.

Ταύτας διφυεῖς μυθολογοῦσι, τὰ μὲν σκέλη ὀρνίθων, τὸ δὲ σῶμα γυναικῶν ἐχούσας. ἀπώλλυον δὲ τοὺς παριόντας. ἦσαν γὰρ ἑταῖραι εὐπρεπεῖς, τῇ τε δι' ὀργάνων μίσῃ, καὶ γλυκυφωνίᾳ κάλλιστα, οἷς οἱ παρεπερχόμενοι κατηθίοντο τὰς ὑσίας. ὀρνίθων δὲ σκέλη ἐλέγοντο ἔχειν, ὅτι ταχέως ἀπὸ τῆς ἀποβαλλόντων τὰς ὑσίας ἐχωρίζοντο.

BIformes faciunt, cruribus aves, reliquis membris mulieres. illæ prætereuntes perdebant. Erant enim scorta, forma lepida, quæ instrumentis musicis, & vocis suavitate egregia, res accedentium abliguriebant. Avium crura possidere dicebantur, quòd statim ab iis, quos ipsæ rebus denudaverant, secederent.

ΠΕΡΙ ΧΙΜΑΙΡΑΣ ιέ.

DE CHIMÆRA 15.

ΤΑύτὼ Ὅμηρος εἰκονογραφῶν φησὶ, * Πρόσθε λέων, ὄπιθε δὲ δράκων, μέση δὲ Χίμαιρα. γένοιτο δ' ἂν τὸ ἀληθὲς τοιῶτον. γυνὴ ἦν τόπων κρατοῦσα, δύο πρὸς ὑπεροχὴν ἀδελφοὺς εἶχεν, ὀνόματι Λέοντα, καὶ Δράκοντα. ταῦτα ὁμοῦ καὶ ξένους, καὶ ξενοκτόνει. ἀνῃρέθη δὲ ὑπὸ Βελλεροφόντου.

* Iliad. ζ. v. 181.

EJus imaginem sic expressit Homerus, *Ora Leonis erant, venter Capra, cauda Draconis.* Res tamen ità esse potuit. Mulier, regionis domina, fratres sibi Leonem, & Draconem dominationis socios adsciverat, quæ cum fœdera violaret, & peregrinos mactaret, à Bellerophonte trucidata est.

ΠΕΡΙ ΚΙΡΚΗΣ ιϛ'.

DE CIRCE 16.

ΤΑύτὼ ὁ μῦθος παρέδωκε ποτὲ μεταμορφοῦσαν ἀνθρώπους. ἦν δὲ ἑταίρα. καὶ καταθελγοῦσα τοὺς ξένους, τὸ πρῶτον ἀρεσκείᾳ παντοδαπῇ ἐπειρᾶτο πρὸς ἔννοιαν. ἁλισκομένους δὲ ἐν τοιαύτῃ κατεῖχε τῶν ἐπιθυμίας ἀλογίστως φερομένους πρὸς τὰς ἡδονάς. ἔπεσε δὲ καὶ τῷδε Ὀδυσσεῖ.

APud Poëtarum fabulas legitur, illam potu homines transformasse. Erat porrò meretrix, & advenas demulcens, primùm officiis omnibus in se, suíque amorem convertebat: deinde eos amore implicitos apud se, in affectus, & libidines sine ulla ratione effusos, continebat. Eam quoque Ulysses profligavit.

ΠΕΡΙ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΥΡΙΠΝΟΩΝ ΤΑΥΡΩΝ ιζ'.

DE FLAMMIVOMIS TAURIS 17.

Τίς ἂν ἀνθρώποις θνητὴν φύσιν πῦρ πνέειν ἐξ αὐτῆς, ὃ πάντων ὠκὺν ἀναιρετικόν. ἄγριοι καὶ τραχεῖς ὄντες, πρὸς τὴν ἀναίρεσιν τῶν ὁραθέντων ὀξεῖς ἦσαν. τὸ ἓν ἐν τάχει πρὸς αὐτὸς ἀναιρετικὸν εἰκάζει πνεί.

Quis mortalem naturam, flammas, quæ nulli parcunt, vomere existimabit? Immites illi atque asperi, in objectorum necem veloces erant. Velocitas itaque eorum in perdendo, flammis assimilatur.

ΠΕΡΙ ΥΔΡΑΣ ιη'.

DE HYDRA 18.

Πολυκέφαλον ἱστορεῖται θηρίον, οὐχ ὅπως ἔχοντος τ' ἀληθὲς. εἰκὸς δὲ νεοσσὸς αὐτὴν ἐκπλέναι πολλὸς, οἱ συνόντες αὐτῇ, καὶ τεχόσῃ βοηθοῦντες, τὸς προσιόντας ἀπώλλυον μετ' αὐτῆς.

Fera multorum capitum traditur, cùm res aliter se habeat. Par est, eam multam habuisse sobolem, quæ illi convivens, atque decertans unà cum ea, incautè obrepentes perdebat.

ΠΕΡΙ'

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΣΠΑΡΤΩΝ ιθ'.

DE SPARTIS 19.

Τίς πιστεύσαι δύναται, ὅτι τοὺς Κάδμου σπείραντος τοὺς δράκοντος ὀδόντας ἔφυσαν ἔνοπλοι ἄνθρωποι. κρατήσας γὰρ τῆς τόπων ὁ Κάδμος, καὶ τὸ θηρίον ἀνελὼν, δι' ὃ συνέβαινεν ἔρημον εἶναι τὸν τόπον, τοὺς ἀφράδως οἰκοῦντας εἰς ἓν συνήγαγεν. οἱ ὄντες ἔνοπλοι καὶ θηριώδεις διεμάχθησαν ἀλλήλους, καὶ πλὴν ὀλίγων πάντες ἀπώλοντο.

Quis crederet Draconis dentes à Cadmo disseminatos, armatos homines erupisse? Equidem Cadmus locorum potitus, necatáque bellua, quæ loca illa deserta ac inculta effecerat, palantes, vagantésque homines in unam sedem congregavit: illi armati & ferinis moribus, statim in contentionem versi, paucis exceptis omnes mutua internecione deleti sunt.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΧΡΥΣΩΝ ΜΗΛΩΝ κ'.

DE AUREIS MALIS 20.

Δράκοντα φασὶ τὰ τῆς Ἑσπερίδων χρυσᾶ Μῆλα φυλάττειν. ἀνὴρ ὃ ἐγένετο Δράκων, ὃς ἐκ τῆς ὀπωρελείας τῶν δένδρων, πολλὰ ἐσώρευσε χρυσόν. τοῦτον διαφερθεῖς ἐθήρευσαν γυναῖκες, καὶ ταῖς ἐρωτικαῖς ἐπιθυμίαις ἐνέπασαν τὴν

Draconem scribunt aurea Hesperidum mala custodire. Fuit Homo, Draco nomine, qui arborum cultu, multum sibi aurum congesserat: illum Mulieres egregia forma ceperunt, & amatoriis devictum illecebris,

ψυχὴν

ψυχὴν ἀυτῦ, πρὸς τὸ λοιπὸν in posterum servum ; hortique
ὑπηρέτην ἔχον, καὶ φύλακα τοῦ custodem possederunt.
κήπου.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΑΙΔΟΥ κβ'.

De iis, quæ apud Inferos sunt 21.

* ΛΕγεται ὡς Ἡρακλῆς καταλθὼν, ἀνῆλθεν ἀναγαγὼν τὸν Κέρβερον, καὶ Ὀρφεὺς ὡσαύτως Εὐρυδίκην τὴν γυναῖκα. τὸ δ' ἀληθὲς, ὅτι ὁ πενίᾳ τις ἐκ μακρᾶς ἀποδημίας, καὶ κινδύνου διατλήσας ἐσώθη, ἔφασκον ἐξ Ἅιδου αὐτὸν διασεσῶσθαι. ὅθεν ἐπὶ καὶ νῦν τὰς μακρὰς πόνους, καὶ παραβόλους ὁδοὺς, καὶ ὀπισφαλεῖς νόσους φεύγοντας, φάσκομεν ἐξ Ἅιδου σεσῶσθαι.

NArrant, Herculem eò descendisse, ascendisséque, educto Cerbero: ut similiter Orpheum, reducta Eurydice uxore. Verum tamen illud est, cum, cùm è longinquo, ac periculoso itinere, cui, multa perpessus, sufficerat, rediisset, ab Inferis remeare, homines dixisse. Hinc ad hæc tempora eos, qui, & labores immensos, atque inexspectata itinera, & maximè periculosos morbos evaserint, ab Inferis evocatos dicimus.

ΠΕΡΙ

ΠΕΡΙ ΦΑΕΘΟΝΤΟΣ κβ'.

DE PHAETHONTE 22.

Οὗτος Ἡλίου υἱὸς, ἐπεθύμησεν εἰς τὸ τοῦ πατρὸς ἅρμα ἀναβὰς διφρεῦσαι, ἀπείρως ἢ τοῦτο ποιοῦντος, καὶ τὴν ἀνθρώπων ἀπολλυμένων ὑπὸ τοῦ καύματος, ὁ Ζεὺς αὐτὸν ἐκεραύνωσεν.

HIc ſolis filius patrio curru vectus, illum moderari concupivit. Id cùm imperitè ageret, hominéſque æſtu in perniciem ruerent, à Jove fulmine ictus interiit.

ΠΕΡΙ ὈΡΦΕΩΣ κγ'.

DE ORPHEO 23.

Οὗτος κινεῖν λέγεται καὶ πέτρας, καὶ δένδρα, καὶ θήρας, οἰωνούς τε. εἴποι δ' ἄντις ἀληθῶς, ὅτι θηριώδεις ὄντας τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἄτε ἔθη, ἄτε νόμους εἰδότας, εἰς δεισιδαιμονίαν ἀγαγὼν, καὶ ἐπὶ τὸ εὐσεβεῖν ἀπαγαλέους, πετρώδεις ὄντας, καὶ θηριώδεις διὰ τῶν λόγων κηλήσας, ταύτης τῆς ἐπίνοιας ἔτυχεν.

DIcitur & ſaxa agere, & arbores, & feras mulcere, & alites. Verè tamen dixeris, eum homines moribus efferatos, morum, ac legum penitus ignaros, ad ſuperſtitionem deducentem, & ad pietatem moventem, ſaxeóſque illos, ac belluinos oratione pellicientem, huic fabellæ locum dediſſe.

ΠΕΡΙ

ΠΕΡΙ ΕΛΛΗΣ ΚΑΙ ΦΡΙΞΟΥ κδ'.

DE HELLE, ET PHRYXO 24.

Ἡ Νίκα τῷ Ἰῦς ἐπιβουλῷ μητρυιᾶς ὄσης ἔφυγον Ἕλλη καὶ Φρίξος, ὁ παιδαγωγὸς, ᾧ ἦν Κριὸς ὄνομα, ἐπὶ πλοιαρίῳ μικρῷ χειμῶνος ὄντος ἔφυγεν, ἔχων αὐτὸς, καὶ συμβαίνει τῷ μὲν Ἕλλῳ ἐκπεσεῖν εἰς τὴν θάλασσαν, ὅθεν ἐκλήθη Ἑλλήσποντος, τὸν δὲ Φρίξον σωθέντος ὑπερθυμικῶς ἔχειν τὸν Αἰήτην. τὸν δὲ Κριὸν διακωλύοντα, καὶ πειρώμενον ἀφθορον διατηρῆσαι τὸν Φρίξον, ἀποδαρθῆναι, καὶ τὸ δέρμα αὐτοῦ περιπαπαλαθῆναι. χρυσοῦν δὲ περιφορεθῆναι διὰ τὸ πίστατον γεγονῆναι.

DUm Iüs novercæ insidias propulsarent Helle, & Phryxus, Pædagogus, nomine Crios, id est Aries, eos cum navicula sæviente hyeme convehens, in fugam se vertit. Accidítque, Hellem sua in Pontum ruina Hellesponto nomen dedisse: Phryxi incolumis amore Æetem cieri; cúmque obstaret Crius, & incorruptum puerum servare conaretur, pelle exutum fuisse, quam ille cruci affixit. Nominatum verò aureum, quòd maximè omnium fidem servarit.

ΠΕΡΙ ΠΑΝΩΝ ΚΑΙ ΣΑΤΥΡΩΝ κέ.

DE PANIBUS, ET SATYRIS 25.

Ἐν ὄρεσι καταγινόμενοι, καὶ γυναικῶν ἄπειροι ὄντες, ὅταν τὶς παρεφάνη γυνὴ, κοινῶς αὐτῇ ἐχρῶντο. τεφάγων

CUM in montibus viverent, nec mulieres degustassent, statim ac mulier se in conspectum dabat, unà cum ea cubabant omnes simul. Hircorum

ὃ τείχας καὶ σκέλη ἐδόκουν ἔχειν, διὰ τὴν πρὸς τὰ λουτρὰ ἀμέλειαν, καὶ τὴν πρὸς ταῦτα δυσωσμίαν, καὶ διὰ τοῦτο Διονύσου φίλοι. τὴν γὰρ ἐργασίαν τὴν ἀμπέλων ἐποίουν. καὶ νῦν ὃ ἐπὶ τοὺς εἰς πλῆθος γυναῖκας λέγομεν, ὅτι ἐπανδρώμην αὐτάς.

pilos, ac crura habere visi sunt, quòd balnea negligentes, fœterent. Ideóque Dionysii amici putabantur, quòd vites excolerent. Nunc item mulieres ex plebe, ac viles, *Panizare* dicimur.

ΠΕΡΙ ΑΣΚΛΗΠΙΟΥ κς'.

DE ÆSCULAPIO 26.

Λέγουσιν αὐτὸν κεκεραυνῶσθαι. εἴη δ' ἂν πιθανώτερον ὅτι. ἰατρικὴν νικήσας, καὶ ὑψώσας, αὐτὸς ὑπὸ πυρετοῦ φλεχθεὶς ὤλετο. ὅθεν διὰ τὴν φλεγμονὴν αὐτὸν κεκαυνῶσθαι λέγεται.

EUM fulmine ictum tradunt. Magis tamen rationi consentaneum erit; si dicamus, celebrem in medicina, medicinæ dignitate aucta, febri correptum obiisse. Quare propter illum æstum fulmine tactum dicunt.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΟΥ ΑΙΔΟΥ ΚΥΝΕΗΣ κζ'.

DE PLUTONIS GALEA 27.

ΟΤι ὁ τὴν Ἀϊδου κυνῆν, ὡς καὶ ὁ Περσεὺς πεποίηται ἀόρατος ἐγίνετο.

PLutonis galeam, si quis capiti imposuerit, quemadmodum & Perseus, invisibilis fiebat.

ἔστι δὲ κυνῆ Ἄϊδος τὸ τέλος, εἰς ὃ ἀπελθὼν ὁ τετελευτηκὼς οὐδέτερος γίνεται.

Verùm Plutonis galea terminus est, in quem cùm defunctus devenerit, non ampliùs videtur.

ΠΕΡΙ ΒΟΡΕΟΥ, ΚΑΙ ΩΡΕΙΘΥΙΑΣ κή.

DE BOREA, ET ORITHYIA 28.

Λέγεται δὲ ὅτι Βορέας Ὠρείθυιαν ἥρπασεν. ἦν δὲ βασιλεὺς τῶν τόπων ἐκείνων, ἣ δὲ αὐτὴ ὑπόληψις, καὶ μέθοδος καὶ περὶ Διὸς, καὶ Γανυμήδους. βασιλεὺς γὰρ ἁρπάζει τὸν Γανυμήδην, ἀετὸς γενόμενος, ὅτι καὶ τὸ ζῶον ἄλκιμον. Ὁ δ' αὐτὸς τρόπος, καὶ περὶ Ἠῶς, καὶ Τιθωνοῦ, καὶ Ἀγχίσου, καὶ Ἀφροδίτης.

TRaditum est, Aquilonem Orithyiam sustuliſſe, qui illi regioni præerat. Eadem animadversio, & modus de Jove, & Ganymede procedit. regnans siquidem rapit Ganymedem, in Aquilam propter fortitudinem conversus. Nec aliâ ratione, quæ de Aurora, & Tithono, Anchise, & Venere narrantur, accipienda sunt.

ΠΕΡΙ ΠΡΩΤΕΩΣ κθ'.

DE PROTEO 29.

Λέγεται ὅτι ἐγίνετο ποτὲ μὲν ὕδωρ, ποτὲ δὲ πῦρ. δηλονότι, τοῖς μὲν χρηστοῖς, ὡς ὕδωρ, τοῖς δὲ πονηροῖς κατ' ἀξίαν πωρωτικὸς, ὅθεν καὶτοῦτο τὸ φήμιον περὶ αὐτοῦ διέπωτεγεν.

NArrant, eum nunc ut aquam fluere, nunc ut ignem exardeſcere. Probis ſcilicet veluti aqua molleſcens, improbos pro dignitate caſtigabat. Unde de eo ſimilia evulgârunt.

ΠΕΡΙ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΥΝΟΣ, ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΛΩΠΕΚΟΣ λ.

DE CANE, ET VULPE 30.

Τῶι μὲν Κυνὶ τὸ Κεφάλου δεδόμθον ἔφη φασὶν γέρας, ὃ ἂν ἴδῃ θηρίον καταλαμβάνειν, τῇ δ' Ἀλώπεκι μηδενὸς καταλαμβάνεσθαι. διώκοντος οὖν τοῦ Κυνὸς τὴν Ἀλώπεκα, ἵνα μὴ λυθῇ τὸ πεπρωμένον, τοὺς δύο λίθους ὁ Ζεὺς ἐποίησεν. εἴη δ' ἂν τὸ τοιοῦτον πλάσμα ἢ διὰ τὴν ἀμφοτέρων πλάνην.

CAnem Cephali, inquiunt, Deorum munere, prærogativam illam habuisse, ut quam conspexisset belluam comprehenderet; Vulpem à nullo capi posse. Cùm itaque Vulpem Canis sequeretur, nè, quæ in fatis erant, violarentur, ambos Jupiter in saxa transformavit. Hoc autem fingi potuit propter utriusque, dum alter alteram sequeretur, errores.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΔΙΟΜΗΔΟΥΣ ΙΠΠΩΝ λά.

DE DIOMEDIS EQUIS 31.

Φασὶ ταύτας ἀνθρωποφάγους ἔτι). ἄγειαι δ' ἦσαν νομάδες. ἐ δυναμένῳ δέ τινι αὐτὰς ὑφ' ἅρμα ζεῦξαι, ὁ Ἡρακλῆς ἔζευξεν.

EQuas homines edisse tradunt. dum inter armenta pascerentur, erant feroces, & cùm nemo posset eas jugo subdere, Hercules subdidit.

ΠΕΡΙ ΚΑΛΥΨΟΥΣ, ΚΑΙ ΟΔΥΣΣΕΩΣ λϛ'.

DE CALYPSO, ET ULYSSE 32.

Ἄλογον ἀνηκὸν ὄντα Ὀδυσσέα, αὐτῷ ἐπαγγέλλεσθαι ποιῆσειν ἀθάνατον. ἀλλὰ τὸ, τὰ πρὸς τροφὴν, καὶ πρὸς βίου ἀπόλαυσιν ἄφθονα καὶ λαμπρὰ ἔχειν. ὅθεν καὶ ἡμεῖς, ὁπόταν τις καλῇ δῶμα, καὶ λαμπρῶς ἐυωχώμεθα, ἐν Θεοῖς φαμὲν γεγονέναι.

A Ratione alienum est, eam profiteri, Ulyssem morti obnoxium immortalitate donare. Sed quæ victui, vitæque necessaria videbantur, lauta, amplá-que promisit: & nos, cùm quis nos invitavit, accepítque splendidè, atque hilari opsonio, inter Deos fuisse dicimur.

ΠΕΡΙ ΚΕΡΒΕΡΟΥ λγ'.

DE CERBERO 33.

Τοῦτο ἂν εἴη, ὃ καὶ ἐπὶ τῆς Ὑδρας. ἓν γὰρ εἶχε δύο σκύμνους, οὓς ἀεὶ συμβαδίζοντων τῷ πατρὶ, ἐφαίνετο εἶναι τρικέφαλος.

NOn aliud erit, quàm quod de Hydra diximus. Hic siquidem duos Catulos habens, à quibus nunquam, cùm opus exposceret, destituebatur, triceps esse videbatur.

ΠΕΡΙ ΛΑΜΙΑΣ λδ'.

DE LAMIA 34.

Ἱστοροῦσιν, ὅτι Διὸς αὐτῇ συμμιγέντος, Ἥρα ἀπειλήσειεν αὐτῷ. καὶ ὅτι ἡνίκα ἂν μανῇ, τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξαίρειν, καὶ εἰς κοτύλῃ βάλλειν, καὶ ὅτι σαρκοφαγεῖ, καὶ ἀνθρώπους ἐσθίει. εἴη δ' ἂν τάδε. καλῇ αὐτῇ οὔσῃ ὁ Ζεὺς ἐπλησίασεν βασιλεύων, Ἥρα δὲ συναρπάζασα αὐτῇ, τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξώρυξε, καὶ εἰς τὸ ὄρη ἐρρίψεν. ὅθεν ἐπιπόνως ἔζη, ὅτι κεκρυμμένη ἐδίν, ὑπὸ τῶν ἑρημίας καταμυομένη αὐτὴ, καὶ διὰ τὸ ἄλυτος, καὶ ἀθεράπευτος ἦν), ἐδόκει θηρίον ὑπάρχειν.

NArrant priùs compreſſam à Jove, poſtea à Junone in belluam converſam. &, cùm furor invadit, eam ſibi oculos eruere, & in vaſe deponere, carnes præterea, hominéſque vorare. Sed res ità fuerit. Jupiter cum ea, quando forma erat egregia, rerum dominus congreſſus eſt, Juno illius comprehenſæ oculos effodit, relegavítque in ſolitudinem. Ubi omni ope deſtituta, & ſummo cum diſcrimine ſibi victum comparans, cùm illota, ac neglecta ſordeſceret, fera exiſtimabatur.

ΠΕΡΙ ΠΡΟΚΝΗΣ, ΚΑΙ ΦΙΛΟΜΗΛΗΣ λέ.

DE PROGNE, ET PHILOMELA 35.

Ἱστοροῦνται ὄρνιθες γενέσθαι, ἡ μὲν Χελιδὼν, ἡ δὲ Ἀηδὼν, ἡ δὲ Ἐποψ. τοῦτο δ' ἂν ἔχοι πῶς. ἀποκτείνασα τὸν Ἴτυν,

TRadunt in aves verſas avolâſſe, hanc quidem Hirundinem, illam Luſciniã, tertium in Epopa. res tamen ità fieri potuit. Mactato Ity,

καὶ πορθήσασαι τὸν οἶκον, εἰς τὸ πλοιάριον ἐμβᾶσαι, ταχείαν τὴν φυγὴν ἐποιήσαντο. ὁ δὲ Τηρεὺς ἐπεὶ διώξας, ἃ κατέλαβεν αὐτὰς, αὐτὸν ἀναιρεῖ. ὅθεν οἱ ἄνθρωποι, ἃ φανομένων αὐτῶν, διὰ τὸ ἐξαίφνης ἀφανεῖς γενέσθαι, εἶπον, ὅτι ἀπωρνιθώθησαν.

& domo direpta, naviculam ingressæ, velociter fugam arripuere. Tereus licèt insequeretur, cùm nullas comprehendisset, sibi necem conscivit. Hinc homines, cùm illæ nusquam essent, quòd ex improviso invisibiles factæ sint, in aves trãsformatas fuisse dixerũnt

---

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΗΛΙΑΔΩΝ λϛ'.

DE HELIADIBUS 36.

Ταύτας φασὶν ἐξ ἀνθρώπων αἰγείρους γενέσθαι. ὃ τοῦτο οὐ, ἀλλὰ διὰ τὸ πάθος τοῦ ἀδελφοῦ εἰς τὸν Ἠριδανὸν αὐτὰς ἔβαλον. διὸ οἱ ζητοῦντες, ἐπὶ τὸν ποταμὸν προσγενόμενοι, καὶ τὰς μὲν ἐκ δεόντες, τεία ὑπὸ τελέχη αἰγείρων, ὑπέλαβον αὐτὰς ἀποδενδρωθῆναι. ὀνόματα δὲ αὐταῖς, Φόβη, Λαμπετὼ, Αἴγλη.

FErunt, has ex mulieribus populos factas; quod falsum est. Sed illæ se in Eridanum propter infortunium Fratris conjecere. Quare qui eas perquirerent, cùm ad fluvium accessissent, illis non compertis, sed tribus populorum stipitibus, sulpicati sunt eas in arbores versas fuisse. Eorum nomina fuere, Phobe, Lampeto, Ægle.

ΠΕΡΙ

ΠΕΡΙ ΠΑΝΟΠΤΟΥ λζ.

DE PANOPTE 37.

Τοῦτον πάντα βουλόμενον ἀ-
κούειν, καὶ ὁρᾶν, ἐν παντὶ
τῷ σώματι ὀφθαλμοὺς ἔχειν ἐ-
πλάσαντο. ὅθεν ἔτι καὶ νῦν τοὺς
τοιούτους Πανόπτας καλοῦμεν.

CUm omnia oculis, auribúſque uſurpare vellet, eum oculos per totum corpus habere finxerunt. Hinc hodiéque ſimilium hominum genus Panoptas dicimus.

ΠΕΡΙ ΕΝΔΥΜΙΩΝΟΣ ΚΑΙ ΣΕΛΗΝΗΣ λή.

DE ENDYMIONE, ET LUNA 38.

Λέγεται, ὅτι καθεύδοντος αὐτοῦ, Σελήνη ἐραθεῖσα, καταβᾶσα ἐμίγη αὐτῷ. εἴη δ' ἂν, ὁ μὲν Ἐνδυμίων ποιμὴν ἄπειρος γυναικὸς, ὅτι δυμπτικῶς ὑπὸ τινὸς αὐτοῦ, ἐρωτηθεῖσα παρά τινος τίς εἴη, ἔφη, Σελήνη.

DIcunt, illius dormientis amore Lunam correptam, Cœlóque delapſam, cum eo cubâſſe. Potuit verò eſſe Endymion paſtor, ignarus mulierum, & rudis, quem cùm mulier deperiſſet, à neſcio quo interrogata, quæ illa eſſet, reſpondit, Luna.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΗΛΙΟΥ ΒΟΩΝ λθ'.

DE SOLIS BOBUS 39.

Περὶ τύπων ὅτως ἔυρον ἀλληγορημένον ἐν † Ἰλιάδι. ἐκ ἐξῆν τοῖς ἀρχαίοις ἱερεύειν βῦς ἐργάτας. καὶ τοῦτο φησὶ καὶ Ἄρατος, δῆλον ὃ καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς ποιήσεως, φησὶ γὰρ Ἑκάβη πρὸς Ἀθηνᾶν. Σοί δ' ἂν ἐγὼ βοῦν ῥέξω ἥνιν, ἐυρυμέτωπον, Ἀδμήτην, ἣν ὅπω ἔτλη ζυγὸν ἄγαγεν ἀνήρ.

Οὐ μόνον ὃ ἀλλὰ καὶ Ἡλίου βόας τούτους ἐκάλουν, ὡς τῶν γῆν ἐργαζομένους, καὶ ἡμᾶς φέροντας. οἱ ὃ τοῦ Ὀδυσσέως ἑταῖροι, ὐχ Ἡλίου βοῦς, ἀλλὰ τοὺς ἐργάτας δοιηθέντες, ¶ Σφίσιν ἀταθαλίησιν ἔπαθον μοῖρον ἄλγε' ἐπέασον.

DE hisce hanc allegoriam in Iliade legi: Antiquis interdictum erat, boves operarios sacrificare; quod & Aratus asserit: compertúmque est ex ipsa Poësi, namque ait, ad Palladem Hecuba; * *Robustum tibi Diva bovem, cui cornua latam Obtendant frontem, quem nec juga tracta domârint, Sacrificans voti solvam reus.*

Præterea solis boves eosdem vocabant, tanquam qui & terram scinderent, & nobis alimenta præstarent. At Ulyssis socii, non Solis, sed operarios boves cùm devorâssent, *Ob propria scelera, supra quàm par erat, dolores subiere.*

† Odyss. M.
* Iliad. κ'. v. 292. *Diomedes, non Hecubæ.*
¶ Odyss. α'. v. 34.

ΑΝΩ-

΄Α Ν Ω Ν Υ΄ Μ Ο Υ
Π Ε Ρ Ι΄ ΄Α Π Ι΄ Σ Τ Ω Ν

ANONYMI
Longè HERACLITO recentioris.
De Incredibilibus.

Leone Allatio Interprete.

ΠΕΡΙ΄ ΤΩ῎Ν ΄ΑΡΧΑΙΟΤΑ΄ΤΩΝ ΄ΑΝΘΡΩΠΩΝ ά.

DE PRIMIS HOMINIBUS I.

΄Ιστέον ὅτι ἀρχαιοτάτους ἀνθρώπων, οἱ μὲν Αἰγυπτίους, οἱ δὲ Φρύγας φασίν. ῾Ελλήνων δὲ ἀρχαιοτάτους ΄Αθηναίους, καὶ τοὺς πρὶν Πελασγοὺς, νυνὶ δὲ ΄Αρκάδας. ἐν δὲ πόλεσι τήν τε ΄Αθηναίων ἀκρόπολιν ὑπὸ Κέκροπος τοῦ αὐτόχθονος ἱδρυθεῖσαν τοῦ δικρύους, καὶ δευτέραν τὴν ὑπὸ Φορωνέως τοῦ ΄Ινάχου ἱδρυθεῖσαν. τρίτην δὲ ΄Ηνῶνος ἐν Θεσσαλίᾳ ὑπὸ Δευκαλίωνος τοῦ Προμηθέως.

SCiendum est, antiquissimos, homines ab aliis Ægyptios censeri, ab aliis Phrygas. Græcorum verò vetustissimos Athenienses, & quos nunc Arcadas, priùs Pelasgos vocitabant. Inter Urbes Athenienssium Arcem à Cecrope indigena, ac biformi conditam; secundam à Phoroneo Inachi F. exstructam; Tertiam Itonis in Thessalia à Deucalione Promethei F.

ΤΑ῎

ΤΑ' ΕΠΤΑ' ΘΕΑ'ΜΑΤΑ β'.

SEPTEM MIRACULA 2.

ε'. Ὁ Ἐν Ὀλυμπίᾳ Ζεὺς, πήχεων λς'. β'. Ὁ τῆς Ἐφεσίων Ἀρτέμιδος ναός. γ'. Ὁ ἐν Δήλῳ κεράτιον Βωμὸς, ὃς λέγεται χρηέως ἐκ θυμάτων τῇ Θεῷ μιᾶς ἡμέρας δεξιῶν κεράτων. δ'. Τὸ Μαυσώλιον τὸ ἐν Ἁλικαρνασσῷ. ε. Αἱ ἐν Αἰγύπτῳ Πυραμίδες, ὧν ἡ μείζων πήχεις ἔχει τετρακοσίας. ς'. Τὰ Βαβυλώνια τείχη. ζ'. Ὁ ἐν Ῥόδῳ Κολοσσὸς πήχεων ὁ, ὃν ἐποίησε Χάρης ὁ Λίνδιος. τινὲς δὲ τάττουσι καὶ τὸν ἐν Ἐπιδαύρῳ Ἀσκληπιὸν, καὶ τὸν ἐν Παρίῳ Βωμὸν, καὶ τοὺς Κρεμαστοὺς κήπους, καὶ τὴν ἐλεφάντινον Ἀθηνᾶν ἐν Ἀθήναις, καὶ τὰ Κύρου βασίλεια.

1. APud Olympiam Jupiter cubitorum triginta sex. 2. Ephesiæ Dianæ templum. 3. Apud Delum Ara ex dextris cornibus, quam erectam tradunt, ex sacrificiis Deo uno die oblatis. 4. Mausoleum Halicarnassi. 5. Ægyptiæ Pyramides, quarum major cubitorum est quadringentorum. 6. Babylonis muri. 7. Apud Rhodios Colossus cubitorum septuaginta, quem Chares Lindius erexerat. Alii inter ea numerant, Æsculapium apud Epidaurum, Aram apud Parios, Hortos pensiles, stantem Minervam Athenis, & Cyri regiam.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΥ ΔΕΡΩΣ γ'.

DE VELLERE AUREO 3.

* Ὅτι τὸ ἐν Κόλχοις φυλασσόμενον, οὐκ ἦν δέρας ἀληθῶς χρυσοῦν. τοῦτο γὰρ ποιητικὸν ὑπόμνημά ἐστιν, ἀλλὰ βιβλίον ἐν δέρμασι γεγραμμένον, ὃ εἶχον, ὅπως δεῖ γίνεσθαι διὰ χημείας

QUod apud Colchos asservabatur, revera non erat vellus aureum; hoc enim Poëtarum ludicrum est; sed liber, in pellibus inscriptum continens, quâ ratione per Chemiæ artē aurum conficiendum esset.

χρυσόν.

χρυσόν. εἰκότως ἂν οἱ τό τε χρυσᾶν ὠνόμαζον αὐτὸ διά τιὼ ἐξαυτᾶ ἐνέργειαν.

Non immeritò ergo ab illis Aureum, propter similem operationem dicebatur.

ΠΕΡΙ ΙΛΙΟΥ ϛ'.

DE ILIO 4.

Ὅτι τὸν Ἀπόλλωνα, καὶ τὸν Ποσειδῶνα λέγουσι τειχίσαι τιὼ Ἴλιον. τὸ δ' ἐκ ἔστως ἔχει. ἀλλ' ὁ Λαομέδων ἐτείχισε τιὼ πόλιν, ἐκ ὁσίως. ἦν δ' ἐν τῇ Ἀκροπόλει ἱερὸν Ἀπόλλωνος, καὶ Ποσειδῶνος διαφερόντως τιμώμενον, ὅθεν συλῶν ἀνήλισκε τὰ χρήματα εἰς τιὼ τῶν τείχες κατασκευήν.

APollinem, ac Neptunum tradunt Ilium mœnibus cinxisse. Res autem non ità se habuit; sed Laomedon urbem præter jus muris circumdedit: nam in Arce templum Apollinis, ac Neptuni miro cultu invilebatur: unde is pecuniam suffuratus, in murorum exstructionem absumpsit.

ΠΕΡΙ ΑΧΕΛΩΟΥ ε'.

DE ACHELOO 5.

Ὅτι φασὶ τὸν Ἡρακλῆ μονομαχῆσαι τῷ Ἀχελώῳ. Ἔχει δ' ὅτω. Ῥέων ὁ Ἀχελῶος μεταξὺ Θεσπρωτῶν, καὶ Κουρήτων πολλὰ τῆς χώρας ἀπετέμνετο, ποτὲ μὲν τούτοις, ποτὲ δ' ἐκείνοις προσιθεὶς, ἐφ' ᾧ

NArrant Herculem singulare certamen cum Acheloo iniisse. Res porrò ità se habet. Achelous fluvius inter Thesprotos, & Curetas fluens, & potissimam regionis partẽ secans, modò his, modò illis possessionem adaugebat; ideóque

καὶ

καὶ νεῖκος ἦν ἑκατέροις κρατερόν. Ἡρακλῆς ἔν ἐλθὼν ὁπλίτης Αἰτωλοῖς, ἑτέρους τῶν Κυρήτων ἐχθρώσετο, καὶ τὸν ποταμὸν καταπλείσας εἰς ἓν ῥεῖθρον, καὶ μίαν ἐμβολὴν ἐκρατώσατο τοῖς Αἰτωλοῖς τὴν χώραν, καὶ τὴν Οἰνέως Δηϊάνειραν ἔλαβεν.

inter eos teterrimo dissidio conflictabatur. Hercules itaque cùm opem tulisset Ætolis, Curetas debellavit, fluviisque aquas uno alveo includens Ætolorum ditionem firmavit, & Oenei filiam Deianiran sibi matrimonio junxit.

ΠΕΡΙ ΚΕΡΒΕΡΟΥ ς'.

DE CERBERO 6.

Ὅτι Κέρβερος ὁ Ἀϊδωνέως ἦν βασιλεὺς Θεσπρωτῶν, ὃν νυκτὸς ὑφελόμενοι κλῶπες ὑπὸ σπήλαιον ἔκρυψαν ἀφεγγές. ὁ δὲ Ἡρακλῆς τοῦτον ἀνελόμενος Εὐρυσθεῖ ἔδωκεν.

CErberus Aidonei F. Thesprotorum rex erat; eum clam subreptum prædones in speluncam obscuram abdiderunt: & Hercules indè extractum Eurystheo dedit.

ΠΕΡΙ ΠΑΣΙΦΑΗΣ ζ'.

DE PASIPHAE 7.

Πασιφάη ἐρῶσα νεανίσκου ἐπιχωρίου ξυλλήπτορα ποιεῖται τὸν Δαίδαλον, καὶ ὑπουργὸν ποιεῖται τῷ ἔρωτι, καὶ εἰωθυῖα καὶ πεῖν, ὅτέ τι ἐργάζοιτο, ὁπισκοπεῖν, εἴδωλον βοὸς τεκταίνοντος θειοτάλλης, καὶ εἰς τὰ

PAsiphaë adolescentem indigenam efflictim amans, Dædali opem, ac ministerium in amore implorat; & quæ pro more, quandocunq; is aliquid operabatur, aderat inspectura, efformantis, tunc pulcherrimam Vaccæ statuam, &

μάλιστα

μάλιστα ζώσῃ ἐοικὸς, συνεπῶς εἰς τὸν Δαιδάλου οἶκον ἰοῦσα, ἡ τότε διὰ θέαν τῆς βοὸς ξωῆν τῷ ἐρωμένῳ, ὥστε ἐπαΐσθ ἐγένετο. τὰ δ' ἱστορούμενα μυθικά.

vivæ quam simillimam, ejus domum callidè visitabat; adeóque obtento Vaccæ aspectu cum amante clam consuescebat: donec postea res innotuit. Quæ verò reliqua narrantur omnia fabulosa sunt.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΧΙΜΑΙΡΗΣ ή.

DE CHIMÆRA 8.

Περὶ τῆς Χιμαίρας ὅτω φησὶ Πλούταρχος ἐν τῷ Μονοβίβλῳ, τῷ περὶ ἀρετῆς Γυναικῶν. τὴν Χίμαιραν ὄρος ἀντίπλιον γεγονέναι φησὶ, καὶ ποιεῖν ἀναπλάσεις, καὶ ἀναπαύσεις ἐν τῷ θέρει χαλεπὰς, καὶ πυρώδεις, ὑφ' ὧν ἀνὰ τὸ πεδίον σκεδαννυμένων μαραίνεσθαι τὰς καρπούς. τὸν δὲ Βελλεροφόντην συμφρονήσαντα διακόψαι τῷ χρημνῷ τὸ λειότατον, καὶ μάλιστα τὸ τὰς ἀναπλάσεις ἀποξέλειν.

DE Chimæra Plutarchus libro singulari, quem de virtute Mulierum conscripsit, hæc habet: Chimæram montem esse soli adversum, refractionésque facere, & incendia æstate nimis fervida, & æstuosa, quibus per agros dispersis, effusísque fruges contabescere. Bellerophontem verò, causa mali percepta, loci præcipitis partem levissimam, & quæ maximè solis illos radios reflectebat, excidisse.

ΠΕΡΙ ΝΑΡΚΙΣΣΟΥ θ'.

DE NARCISSO 9.

Λέγεται περὶ αὐτοῦ, ὡς ἐν ὕδατι τῷ ἑαυτοῦ σκιὰν ἰδὼν, ἡ ἐρασθεὶς ἥλατο εἰς τὸ ὕδωρ, ἐφ' ᾧ τῇ αὐτοῦ σκιᾷ περιπλύξασθαι, ἡ ὕτως ἀπεπνίγη. ἐκ ἀληθὲς δ' τοῦτο. ὁ γὰρ εἰς ὕδωρ ἀπεπνίγη, ἀλλ' ἐν τῇ ῥεούσῃ τοῦ ἐνύλου σώματος φύσει τῷ ἑαυτοῦ θεασάμενος σκιὰν, ἤτοι τὴν ἐν τῷ σώματι ζωήν. ἥτις ὄντι τὸ ἔσχατον εἴδωλον τῆς ὄντως ψυχῆς, ἡ ταύτῃ ὡς οἰκείαν περιπλύξασθαι σπεύσας, τοῦτέστι τὴν κατ' αὐτὴν ζωὴν ἀγαπήσας, ἀπεπνίγη, γεγονὼς ὑποβρύχιος, ὡς φθείρας τὴν ὄντως ψυχήν. τοιοῦτον δ' εἶπεν τὸν ὄντως ἑαυτῷ προσήκοντα βίον. ὅθεν ἡ παροιμία πρὸς φάσκει, Δεδιὼς τὴν σαυτοῦ σκιάν. δεδιέναι δὲ δεδίεναι τὴν περὶ τὰ ἔσχατα ὡς πρὸς τὰ πρῶτα, ὅλεθρον ἡμῖν ἐπάγουσιν τῆς ψυχῆς, ἤτοι ἀφανισμὸν τῆς ἀληθοῦς τῶν πραγμάτων γνώσεως, ἡ τῆς προσηκούσης αὐτῇ κατ' οὐσίαν τελειότητος. ὅτως ὁ εἰς τὰς παρὰ Πλάτωνι Παροιμίας γεγράφας.

DE eo narrant, in aquas, cùm in illis imaginem suam conspexisset, amoris œstro percitum, insiliisse, ut umbram sui deoscularetur, sícque submersum obiisse. Hoc tamen falsum est: neque enim in aquam, sed in fluxam materialis corporis naturam immersus occidit, sua umbra conspecta, vita scilicet, quæ in corpore est, extremo veræ animæ idolo, eámque veluti affinem complecti nisus, hoc est vitam secundum illam deperiens, suffocatur aquis submersus, tanquam qui veram animam, vel vitæ rationem, idem enim est, sibi convenientem corruperit. Hinc adagio fertur, Timens propriam umbram, quo monemur, nostrum in erga ultima, æquè ac prima studium timere; quod animum, vel veram rerum cognitionem, & perfectionem, quæ illam secundum sui naturam addecet, excidio dat. quemadmodum exposuit, qui in Platonis Proverbia commentarium edidit.

ΠΕΡΙ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ί.

DE ALEXANDRO 10.

Ἰστέον ὅτι Ἀλέξανδρος ὁ καὶ Πάρις, οὐκ ἔκρινε τὰς Θεὰς, ἀλλὰ σοφὸς γεγονὼς, ἐγκώμιον εἰς αὐτὰς ἐποίησεν, ὅθεν ἐδόθη μῦθος, κρίναι αὐτὸν μεταξὺ Παλλάδος, καὶ Ἥρας, καὶ Ἀφροδίτης.

SCiendum Alexandrum, qui alio nomine Paris dicebatur, non Deas judicâſſe, ſed, cùm ſapientia excelleret, laudationem in eas ſcripſiſſe. Hinc fabulæ datus locus, eum inter Palladem, Junonem, & Venerem ſententiam dixiſſe.

ΠΕΡΙ ΠΑΝΟΣ ιά.

DE PANE 11.

Φησὶ Πολύαινος ἐν τοῖς Στρατηγικοῖς, ὅτι πρῶτος ἔστος τάξιν ἔυρε, καὶ φάλαγγα ὠνόμασε, κέρας ἔταξε δεξιὸν καὶ λαιόν. ταύτῃ ἄρα Κεραστόρον πλάττουσι. καὶ πρῶτος πολεμίοις φόβον ἐνέβαλε, σοφίᾳ καὶ τέχνῃ. μὴ γὰρ μυρίαν χεῖρα πολεμίων ἐπάγεσθαι τῷ Διονύσῳ ἐκ τῶν σκοπῶν, τοῦ Διονύσου δείσαντος, αὐτὸς ὁμοῦ οὐκ ἔδεισεν, ἀλλ' ἐσήμανε νύκτωρ τῇ Διονυσιακῇ στρατιᾷ ἀλαλάξαι μέγιστον. οἱ μὲν οὖν ἐσάλπισαν, καὶ ἠλάλαξαν, ἀντήχησαν δὲ αἱ πέτραι,

POlyænus in Strategicis tradit, primum Pana ordinem inveniſſe, & phalangem nominaſſe, cornu lævum, dextrúmque conſtituiſſe, ideóque Cornigerum fingi. Primúmque hoſtibus ſapientia, & arte terrorem injeciſſe. Cùm enim Baccho nunciaſſent ſpeculatores, innumeras hoſtium copias adventare, Baccho timore perculſo, Pan non abjecit animos, ſed præcepit, ut noctu Bacchicus exercitus, quàm maximum clamorem tolleret. Illi itaque tubis, clamoréque perſtrepuerunt: petræ verò,

καὶ

καὶ τὸ κοῖλον τῆς νάπης. οἱ μὲν οὖν πολέμιοι φόβῳ πληγέντες, ἔφυγον, τὸ δὲ Πανὸς τὸ στρατήγημα τιμῶντες, τῇ Ἠχοῖ τῷ Πανὶ φίλῃ ᾄδομεν, καὶ τοὺς νυκτερινοὺς φόβους Πανικοὺς καλοῦμεν.

saltuúmque cavitas resonarunt. Hinc hostes metu concussi, fugam arripuere. Stratagema porrò Panis celebrantes, Echo Pani gratam, amicámque concinimus, & nocturnos exercituum terrores, Panicos appellamus.

ΠΕΡΙ ἘΝΔΥΜΙΩΝΟΣ ιϛ'.

DE ENDYMIONE 12.

Ὅτι πρῶτος Ἐνδυμίων τῇ περὶ τὰς ἀστέρας ἐσχόλασε θεωρίᾳ, ὡς ἀγρυπνεῖν τὴν πᾶσαν νύκτα, καὶ τὰς ἡμέρας ἐπὶ πλεῖον καθεύδειν. διὸ καὶ ἐρώμενος ἡ) λέγεται τῆς Σελήνης, ὡς ὑπάρχων αὐτῇ. τέτε ἕνεκα καὶ φιλεῖται. ὕτω Πλάτων.

PRimum omnium Endymion siderum speculationi operam dedit, adeò, ut noctu invigilaret, interdiu ut plurimùm dormiret: ideóque Luna amore eum prosequi dicebatur, tanquam qui illi ob id studium gratus esset. Sic Plato.

ΠΕΡΙ ΦΑΕΘΟΝΤΟΣ ιγ'.

DE PHAETHONTE 13.

Λέγεται ὴ καὶ περὶ Φαέθοντος, ὡς Ἡλίου ἦν υἱός. ἔχει ὴ ὕτως. ὁ Φαέθων τὸν τοῦ Ἡλίου δρόμον ἐτεκμήρατο, ὡς τὸν τῆς Σελήνης Ἐνδυμίων,

DIcunt eum filium Solis fuisse. sed res ità se habet, Phaëthon Solis cursus, quemadmodum Lunæ Endymion,

ἐμοὶ τοι ἀπειπέως, ἀλλὰ ἀτελῶς τὸν λόγον ἀπολιπὼν ἀπέθανεν. Καὶ ὁ Βελλεροφόντης πτηνὸς, καὶ ὡς ὁ μῦθός, οὐκ ἐγένετο, ἀλλὰ τῷ ἀστρονομίαν μετιὼν, καὶ φρενῶν, καὶ ἀστρων ὁμιλῶν εἰς οὐρανὸν, οὐ τῷ ἵππῳ, ἀλλὰ τῇ διανοίᾳ ἀνέβη.

obſervabat, ſed re infectâ fato functus eſt. Et Bellerophon, non volavit, ut in fabulis eſt, ſed cùm Aſtronomiæ operam navaret, magníſque cogitationibus inflaretur, & ſideribus conſueſceret, in Cœlum non equo, ſed cogitatione conſcendit.

ΠΕΡΙ ΙΚΑΡΟΥ ιδ'.

DE ICARO 14.

Καὶ ὁ Ἴκαρος νεότητι, καὶ ἀπαιδευσίᾳ χρώμενος, οὐκ ἐπιεικτὰ ζητῶν, ἀλλὰ πολὺ ἀρθεὶς τῷ νῷ, ἐξέπεσε τῆς ἀληθείας, καὶ παντὸς ἀπεσφάλη τοῦ λόγου, καὶ εἰς πέλαγος κατωνέχθη ἀβύσσων πραγμάτων, ὃν Ἕλληνες ἄλλως μυθολογοῦσι, καὶ κόλπον ἀπ' αὐτοῦ Ἰκάριον πλάτανον.

ICarus juventute, ac ſcelere fretus, non toleranda perquirens, ſed cogitationibus mirum in modum ſuperbiens à veritate aberravit; nec non à ratione deflectens, in Pelagus præceps corruit, quem Græci rerum abyſſum indigetant, ab eóque ſinui Icarii nomen donant.

ΠΕΡΙ ΙΟΥΣ, ΚΑΙ ΑΡΓΟΥ ιέ.

DE IO, ET ARGO 15.

Ἰὼ ἡ Ἀρέστορος ἠράσθη τῆ Ἥρᾳ. πρὶν γάμου ἢ κωήσασαν γνοὺς ὁ πατὴρ, ἐ γὰρ ἔπ αὐτῆ ἡ ὄψις παρθένιος ἦν, ἀλλ' ὑπὸ τῆς ἀφροδισίου ἀκμῆς μείζων, καὶ καλλίων αὐτῆς ἐφαίνετο, ὡς καὶ βοῦς ὑπὸ τῶν Ἀργείων ἐπονομάζεσθαι, ἐχαλέπαινέ τε, καὶ ἐν φρουρᾷ εἶχεν αὐτὴν, φυλάξαι διατάσσας αὐτῇ τὸν τῆς μητρὸς ἀδελφὸν Ἄργον. καὶ ὁ μὲν Ἄργος ἀϋπνος ὢν, καὶ πάντη ἄφυκτος, ἐδαμῶς αὐτὴν ἀνίει. ὅθεν καὶ Παναόπτης ἔκλη διάκλην. τῶν ὁ ἐπιχωρίων Ἑρμάων, βουκολούσης Ἰοῦς, λαθὼν κτείνει τὸν Ἄργον. ἡ δὲ Ἰὼ ἐλαυνομένη, φεύγει σὺν τοῖς βουσίν, ἐπελθοῦσα νεὼς φορτίδος, ὑπὸ δὲ χειμῶνος φορηθεῖσα ἀνὰ τὸ πέλαγος, ὃ καλεῖται Ἰόνιον, καὶ πολλαχοῦ περιπλανηθεῖσα, εἰς Ἀσείαν ἀκομίσθη, καὶ Θεὸς ἐνομίσθη διὰ τὸ κάλλος. Οὕτω Χάραξ ἐν Ἑλληνικοῖς.

IO Areſtoris filia Junoni odio erat. Cùm verò, antequam nuptui daretur, eam concepiſſe pater comperiſſet: neque enim ultrà aſpectus virginis erat, ſed, venerea libidine, major, ac pulchrior, ut ab Argivis bos diceretur, ægrè ferens, eam in cuſtodia detinebat, Argo matris fratre illi cuſtode conſtituto. Argus, cùm nuſquam ſomno cederet, nec poſſet eludi, ſemper mulieri aderat: hinc Panoptes dictus eſt. Sed Mercurius unus ex indigenis, ità Io annuente, clam Argum occidit. Liberata, unà cum iis, qui opem tulere, onerariam navim aſcendens, in fugam ſe vertit. Sed tempeſtate in Ionium mare delata, multa loca cùm perer-râſſet, tandem Aëriam appulit, & inter Deos ob pulchritudinem refertur. Hæc habet Charax in Hiſtoria Græcorum.

ΠΕΡΙ ΔΙΟΝΥΣΟΥ ις'.

DE BACCHO 16.

Ὁ Χάραξ ἅτω φησίν. Ὅτι Σεμέλη ἡ Κάδμου θυγάτηρ λέγεται κυῆσαι πρὸ γάμου. ἐν ᾧ τοῖς γονεῦσι κεραυνὸς καταπεμφθεὶς, αὐτὴ μὲν ἠφανίσθη, τὸ δὲ βρέφος διεσώθη. ἐκείνῳ μὲν οὖν, ὁποῖα ὅτι τοῖς διοβλήτοις λέγεται, θείας μοίρας λαχεῖν ᾠήθησαν, καὶ Θυώνῳ ὠνόμασαν. τὸν δὲ παῖδα θειότατον ὄντα, ὁ Κάδμος, διότι ἐκ πυρὸς ἐσώθη, προσεῖπε, καὶ τίθεται αὐτῷ Αἰγυπτίου Διονύσου πάτριον ὄνομα. Ἀλέξανδρος δὲ ὁ Ἀφροδισιεὺς, ἐν τοῖς Φυσικοῖς ἅτω φησίν. ὡς οὐκ ἀσκόπως μυθεύονται ἕπεσθαι Βάκχῳ τῷ Διονύσῳ διὰ τὴν ἐκ τοῦ οἴνου χρείαν, Σατύρους δὲ διὰ τὴν εὐκινησίαν, Λυδοὺς δὲ διὰ τὸ πικρὰς ἐξ αὐτοῦ ἐκκλύεσθαι, Πάρδον δὲ διὰ τὴν πολυποίκιλον φαντασίαν τῶν οἰνωμένων. διάφορον γὰρ ἕκαστον, καὶ ποικίλον ἀναδέχεται λογισμὸν, ὑπὸ τοῦ οἴνου κινούμενον. πολύσικτος δὲ καὶ ἡ δορὰ τοῦ ζώου. μίαν δὲ Βάκχῳ μανεῖσαν δρᾶσαι φόνον. πολλοὶ γὰρ μεθυσθέντες ἐφόνευσαν. σφαλερὸν δέ τινες εἶναι διὰ τοῦτο τὸν ἀπὸ τοῦ οἴνου φανέρωσιν τῶν πινόντων, τοῦ λογισμοῦ,

CHarax hæc tradit, Semelem Cadmi filiam, antequam nuberet, concepisse. dum pareret, fulmine ictam, de medio sublatam, puerum supervixisse. Illa itaque uti de similibus fama est, quasi divinæ naturæ particeps in Deorum numero habita est, & Thyone vocata Pueri diviniſſimi Cadmus, quòd ab igne sospes evaserat, curam gerebat, illíque Dionysii Ægyptii patrium nomen indidit. Alexander autem Aphrodisiensis in Physicis scribit, Non sine ratione Baccham Baccho comitem dedisse Poëtas, propter usum vini; Satyros propter agilitatem corporis; Lydos, quòd eorum nonnulli dissolvantur; Pardum propter variam, ac multiplicem vino correptorum imaginationem: varias siquidem ac diversas, quicunque vino titubat, cogitationes efformat: cauda item animalis variis maculis interstincta est. Unam item Baccham in furorem versam cædem patrâsse; multi enim vino maddidi cædes efficiunt. Lubricos nonnullos, & mobilibus plantis inconstantes, quòd cogitatio bibentium per vinum manifestetur.

ποθῆσαι ὁ Ἀφροδίτῃ, καὶ Ἀριάδνῃ, ὅτι τοῖς οἰνωθεῖσι παρέπεται πλείστη τῶν γυναικῶν ἐπιθυμία. * * ἐρημοῦν τε, καὶ βλάπτειν, καὶ μαραίνειν τὸ σῶμα, τὸν πολλοί. * * ὑπὸ πυρὸς ὁ κεραυνωθῆναι, καὶ ἐν μηρῷ βληθῆναι, ὅτι πολλάκις ὁ οἶνος, ἡλιαζόμενος τελειοῦται τῇ κράσει, καὶ δυνάμει τοῖς κεραμίοις κρυπτόμενος. τέσσαρας δὲ γυναῖκας ἔχει αὐτῷ ἀδελφὰς, διὰ τὸ τέσσαρας τροπὰς ἔχειν, καὶ μεταβολὰς τὸν οἶνον.

Amore Veneris, Ariadnæque irretitum: in mulieres enim, & libidines temulenti sunt proni, faciléſque * * quòd corpora desolentur, marcescant, ac nimio vino langueant. * * Igne, & fulmine ictum, & in femore consutum: Vinum etenim Soli expositum, temperie perficitur, & virtute in amphoris obseratum. Quatuor illi sorores; propter quatuor vini mutationes, conversionésque.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΑΡ' ΟΜΗΡΟΥ ΣΕΙΡΑΣ ιζ'.

DE CATENA HOMERICA 17.

Συμβάλλουσι δέ τινες Ὁμήρου, σειρὰν λέγειν τὰς ἡμέρας, καὶ τὰς τοῦ ἡλίου ἀκτῖνας.

COnjectant nonnulli Homerum catenam vocare dies, & solis radios.

ΠΕΡΙ

ΠΕΡΙ' ΚΡΟΝΟΥ ιή.

DE SATURNO 18.

ΤΟ' ὃ ϗ τὸν Κρόνον ὑπὸ Διὸς δεθῆναι ἐϗ ἀληθές. ἀλλὰ φέρεθ' ὁ Κρόνος τὴν ἔξω φορὰν πολὺς ἀφ' ἡμῶν. ἡ δὲ κίνησις νωθὴς, ϗ ὐ ῥᾳδία τοῖς ἀνθρώποις φαίνεθ'. διὸ ἐσάναι αὐτὸν φασί πως πεπεδημένον. τὸ ὃ βάθος τῶν πολλῶν ἀστέρων Τάρταρος λέγεθ'.

FAlsò narrant Saturnum à Jove vinculis astrictum; sed cùm ille remotior à nobis, externo cursu circumvolvatur, & motus tardus non facilè ab hominibus percipiatur, eum quodammodo colligatum perhibent. Multorum verò siderum profunditas Tartarus dicitur.

Περὶ τοῦ πυρὸς τοῦ ἀπὸ τῶν Διομήδους ὅπλων ιθ'.

De igne, qui ab armis Diomedis exsiliebat 19.

ΟΤι τὸ ἀκατάπαυστον πῦρ, ὃ ἀνῆπτεν ἀπὸ τῶν ὅπλων τοῦ Διομήδους, ἐπὶ Φωσφόρῳ ἀφιδρύσθαι ϗ Ἀθηνᾶ, ϗ χορηγὸς ὅδι νοῦ, ϗ φρονήσεως ἀληθοῦς. ἀνῆψε τῇ Διομήδους ψυχῇ φῶς, ϗ τυφλὸν ἀχλυὺ ἀφείλετο, ϗ ὡς τὸν ἀγνωσίαν, ἧς παρέσης οὐχ ὁρᾷ ψυχή. λέγεθ' γὰρ, * Ἀχλυὺ δ' ἀπ' οἱ ἀπ' ὀφθαλμῶν ἔλον, ϗ πεὶν ἐπῆεν. ϗ τοῦτο ἂν νοηθείη τὸ πῦρ, ϗ ἀφεῖχθαι αὐτῷ Ἀθηνᾶ. ὅτω Περίκλ.

INextinctus ignis, quo Diomedea arma ardebant, Minerva traditur fuisse, mentis, veræque prudentiæ parens: illa enim Diomedis animo lumen incendit, tenebrásque ignorantiam videlicet, quæ si aderit, mens non videt, depulit. canit enim Poëta. *Atque insuper atram, ex oculis nubem eripui.* ídque ignis significat, & quæ illum communicavit Minerva. Ità Proclus.

* Iliad. ε. v. 117.

Περὶ τῦ, Μέγα δ' ἔβραχε φήγινθ ἄξων κ'.

De eo * *Magnum ingemuit tum faginus axis* 20.

ΜΕ'γα δ' ἔβραχε φήγινθ ἄξων, βαρυδοσύνη. καὶ πῶς βαρύτητ@ ἄμοιρον τὸ ἀβαρὲς; Φασὶν ἕν, ὅτι ὁποῖον ἂν ᾖ τὸ μετέχον, τοιῦτον ἀνάγκη φαίνεσθαι καὶ τὸ μετεχόμενον. ἑνὸς γὰρ ὄντ@ τῦ μετεχομένου Θεῦ, ψυχὴ μὲν ἄλλως, νῦς δὲ ἄλλως, φαντασία ἄλλως, καὶ αἴσθησις ἄλλως μετέχει. ἡ μὲν ἀνειλιγμένως, ὁ ὃ ἀμερίστως, ἡ ὃ μορφωτικῶς, ἡ ὃ παθητικῶς. καὶ ἔστι τὸ μετεχόμενον μονοειδὲς μὲν καὶ κατὰ τὴν ὕπαρξιν, πολυειδὲς δὲ κατὰ μέθεξιν, ἄλλοτε ἀλλοῖον διὰ τὴν αὐτῶν ἀσθένειαν τοῖς μετέχουσι φανταζόμενον. καὶ ἐ μόνον ταῦτα, ἀλλὰ καὶ βάρυς τὸ ἀβαρὲς ἄμοιρον φαίνεται. * Iliad. ε. V. 838.

MAgnum ingemuit tum faginus axis, Pondere. & quânam ratione, ponderis expers, ponderis esse causa potest? Dicunt itaque, quale fuerit continens, tale necessariò debet esse contentum. Cùm enim unus sit Deus, qui communicatur, alia ratione animus, alia mens, alia imaginatio, & alia sensus eum participat: animus enim involutè, mens individuè, imaginatio sibi formas effingens, sensus patiendo. Et quod communicatur etiam, juxta sui subsistentiam, uniforme est, participatione multiplex, alia atque alia ratione, propter participantium imbecillitatem, participantibus objectum. Et præter hæc gravitatis etiam expers, gravitatis causa videtur.

ΠΕΡΙ' ΣΟΛΟΙΚΙΣΜΟΥ κά.

DE SOLOECISMO 21.

Ὅτι Κροῖσ@ μετὰ τὸν τῦ Σόλων@ ἐρώτησιν ἐν Κιλικίᾳ γενόμενος, Σόλων πόλιν ᾤκησεν,

CRœsus, post colloquium cum Solone, in Ciliciam profectus, Solos urbem conditam habitatoribus complevit:

ἐν

ἐν ᾗ καὶ πινας τῶν Ἀθηναίων κατῴκισεν, οἳ χρόνῳ βαρβαρωθέντες ἐλέγοντο Σολοικίζειν, ἀφ' οὗ ἡ Σολοικισμός.

inter eos & Athenienſium quoſdam convocavit; qui lapſu temporis in barbariem prolapſi Solœcizare dicebantur. Hinc Solœciſmo nomen.

ΠΕΡΙ' ΣΕΙΣΑΧΘΕΙ'ΑΣ κϐ'.

DE SISACHTHIA 22.

Ὅτι Σόλων ὁ Σαλαμίνιος πρῶτος Ἀθηναίων τὴν Σεισάχθειαν εἰσηγήσατο. τὸ δὲ ἦν λύτρωσις σωμάτων, καὶ χρέα ἐπὶ σώμασιν ἐδανείζοντο, καὶ ἀποροῦντες ἐδήτδιον.

SOlon Salaminius primus inter Athenienſes Siſachthiam invexit: Id autem fuit corporum liberatio. Namq; corpora obligantes mutuum accipiebant, &, cùm ſolvendo non eſſent, conflatam oppigneratis corporibus ſervitutem ſerviebant.

ΤΕ'ΛΟΣ.

FINIS.

Phurnutus called also Cornutus -
he flourished in the time of Claudius
Nero - Persius dedicates his fifth
Satyr to him - he is spoken
of in the 19th Chap. of the 6th
Book of Eusebius's Eccl. Hist.
his name was corrupted into
Phornutus by Aldus Manuhius.

Τω γαρ κ πολλαχ8 οι Ιωνες
αντι τ8 ω χεωνται. see p. 41
of the following treatise of Phurnutus

ΦΟΥΡΝΟΥΤΟΥ
ΘΕΩΡΙΑ
ΓΕΡΙ ΘΕΩΝ ΦΥΣΕΩΣ.

PORNUTI
COMMENTARIUS
DE NATURA DEORUM.

Interprete Conr. Clauſero.

CANTABRIGIÆ,
Ex Officina *J. Hayes*, Celeberrimæ Academiæ Typographi,
Impenſis *Joann. Creed*, Bibliopolæ *Cantab.* 1670.

† ΦΟΥΡΝΟΥΤΟΥ

ΘΕΩΡΙΑ,

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΩΝ ΘΕΩΝ ΦΥΣΕΩΣ.

PORNUTI DE NATURA DEORUM COMMENTARIUS.

Conrado Clauſero Tigurino interprete.

ΠΕΡΙ ΟΥΡΑΝΟΥ.

DE COELO.

Ὁ Οὐρανὸς, ὦ [1.] παιδίον, περιέχει κύκλῳ τὴν γῆν

Coelum (ô puerule) ſuo circumflexu tegit terram

† Gyraldi cod. & Ox. α. conſentiunt cum impreſſis. Ox. β. & Vaticanus legunt Κυρίτε ὅπως ἐγὼ τῷ κατὰ τὰ Ἑλληνικὴν θεωρίαν παραδιδομένων. atq; ità ipſum ſcripſiſſe credo Phornutum; nam περὶ θεῶν ut habet alius codex Oxon. eſt primi capitis titulus. Ger. Voſſio placet titulus impreſſus. Theodoretus Therap. 3. & Etym. in Ζεύς, περὶ Ἑλληνικῆς θεολογίας inſcribunt, brevitatem quærentes. Coptitæ deum Νὲτ vocant, unde Παφνὲτ & φορνὲτ. fuit huic prænomen Πολυδεύκης cujus περὶ μύθων in Vat. non videtur alius ab hoc libro tribuitur huic quoq; δωδέκαθλον Herculis in cod. Veneto; ſanè immediatè præmittitur huic operi in cod. Ox. α. edidit Allatius. V. Geſneri Bibl. in *Phurnuto*, *Polydeuce*, & Cornuto, ubi tres ex uno videtur feciſſe Phornutos.

[1.] Παιδίον γεώμετρε, Ox. α. & Gyrald. Cod. Zenonis definitio habetur apud Achil. in Arat. p. 85.

καὶ

καὶ τὼ θάλατταν, καὶ τὰ ὑπὸ γῆς καὶ τὰ ἐν θαλάττῃ πάντα. [2.] διὰ τοῦτο ταύτης ἔτυχε τῆς θεοσημείας, ὅρου ὢν ἄνω πάντων, καὶ ὁείζων τὼ φύσιν. ἔνιοι δέ φασιν ἀπὸ τοῦ [3.] ὁρᾶν αὐτὸν, ἢ ὁρέγειν τὰ πάντα, ὅ ὅτι φυλάττειν, ὐρανὸν καλεῖσθαι. ἀφ' ἧς καὶ ὁ θυρωρὸς ὠνομάσθη, καὶ τὸ πολυωρεῖν. ἄλλοι δ' αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ὁρᾶσθαι ἄνω ἐτυμολογοῦσι. καλεῖται ὃ οὐν πᾶσιν οἷς θεὶς ἔχει [4.] κόσμος, ἀπὸ τοῦ κάλλους διακοσμεῖσθαι. Τινὲς ὃ τὸν ποιητὴν [5.] Ἀκμονος αὐτὸν ἔφασαν εἶναι, τὸ ἄτρυτον τῆς θεοφορᾶς αἰνιττόμενοι. ἢ ὑπολαβόντες ὅτι ἄφθαρτός ὅστι, τοῦτο παίζωσι διὰ τῆς ἐτυμολογίας. κεκμηκέναι γὰρ λέγομεν τοὺς τετελευτηκότας. ἡ δ' οὐσία αὐτοῦ πυρώδης ὅστιν, ὡς δῆλον ἐκ τοῦ ἡλίου, καὶ ἐκ τῶν ἄλλων [6.] ἄστρων.

manéque, & cuncta quæ terrâ quæquæ mari continentur. Hinc nomen istud ei datum est, ut dicatur ὐρανὸς, id est cœlum, quasi sit ὅρος, id est conservator cœlestium, & ὁείζων, id est terminus naturæ. Quidam volunt ὐρανὸν, id est cœlum esse dictum ἀπὸ τοῦ ὁρᾶν αὐτὸν, ἢ ὁρέγειν, id est ab eo quòd videat & custodiat omnia. Indè derivatur dictio θυρωρὸς, id est janitor, & πολυωρεῖν, id est sollicitam rei alicujus gerere curam. Quidam etymologiam ejus ἀπὸ τοῦ ἄνω ὁρᾶσθαι deducunt, id est, quòd in supremo loco esse conspiciatur. Vocatur hæc κόσμος, id est mundus, ornamenti nomine. Quidam poëtæ tradiderunt cœlum esse Acmonis filium, volentes per id motum ejus irrequietum significare. Sive cùm cœlum crederent æternum, nullíque corruptioni obnoxium, ejus incorruptibilitatem per istam nominis etymologiam ostendere affectârunt. Dicimus namque κεκμηκέναι, id est opus suum perfeciisse, seu telam suam absolviisse, & quiescere, quotquot fato functi sunt. Cœli autem substantia ignea est, ut ex sole aliísque astris conjicere licet.

[2.] καὶ διὰ. Ox. β.

[3.] ἀπὸ τοῦ ὁρᾶν αὐτὸν ἢ ὁρίζειν Ox. α—τὰ ὄντα Ox. β. Achil. in Aratum, p. 85.

[4.] κόσμος· πρῶτος Πυθαγόρας τὸν πᾶν κόσμον ἐκάλεσεν ἐκ τῆς διακοσμήσεως. Achil. in Aratum. Author l. de mundo c. 2°.

[5.] Callimachus & Simmias Rhodius in Alis, ubi χ. & Salmasius videri potest. Hesych. in Ἀκμονίδης—ὐρανὸς Ἄκμονος παῖς. Etym. M. consentit, legit quoque τὸ ἄκμητον ἀπὸ τῆς θειροφορᾶς cum Eustathio ad ιλ. Σ, & codd. Ox. idem —ἢ θεολαμβάνοντες [l. ὑπολ] ἔν αὐτὸν, ὅτι ἄφθαρτός ὅστι, &c. ——Vide Joan. Diac. in Hesiod. Theog. p. 151. β.

[6.] l. ἀστέρων. Ox. α. χ. Hom. ιλ. ε. v. 5. Diac. in Theog. p. 145. β. Ælian. vel author l. de mundo c. 2°.

ἐστὶν

ὅθεν καὶ αἰθὴρ ἐκλήθη, τὸ ἔξωτατον μέρος τοῦ κόσμου, ἀπὸ τοῦ αἴθεσθαι. τινὲς δέ φασιν ἀπὸ τοῦ [7.] ἄνω θεῖν ὅτως αὐτὸν ὠνομάσθαι, ὅ ὅτι, ῥοίζῳ φέρεσθαι. καὶ τὰ ἄστρα δή, οἱονεὶ ἄστατά εἰσι, καὶ ἐδέποτε ἱστάμενα, ἀλλ' ἀεὶ κινούμενα. [8.] Εὔλογον δ' καὶ τοὺς θεοὺς ἀπὸ τῆς θέσεως ἐσχηκέναι τὴν προσηγορίαν. πρῶτον γὰρ οἱ ἀρχαῖοι θεοὺς ὑπελάμβανον εἶναι, οὓς ἔυρον [9.] ἀδιαπαύστως φερομένους, αἰτίους αὐτοὺς νομίσαντες εἶναι τοῦ [10.] ἀστρολογῶν, καὶ τῆς σωτηρίας τῶν ὅλων. [11.] ταῦτα δ' ἂν εἶεν οἱ θεοὶ, δεσπόζοντες καὶ ποιηταὶ τῶν γινομένων ὅλων.

Hinc extrema mundi pars æther nuncupatur, ἀπὸ τοῦ αἴθεσθαι, id est ab eo quod ardeat. Quidam asserunt hoc nominis æthera nactum esse ἀπὸ τοῦ ἀνωθεῖν, id est quod in supremis currat, id est strepitu feratur. Astra namque nominantur, quasi nunquam subsistant, verum semper in motu sint. Verisimile est & θεοὺς, id est deos, ἀπὸ τῆς θέσεως id est à positione seu situ hoc nomen traxisse. Antiquitus enim eos esse deos persuasi sunt, quos certo motu ferri deprehenderent: & hos authores esse existimaverunt mutationis astrorum, & conservationis hujus universi. Hi igitur sint Dii, conservatores & conditores omnium quæ facta sunt.

[7.] ἀπὸ τοῦ ὁρᾶσθαι, ἄνω θεῖν—conjicio legendum, firmat hanc lectionem Achil. in Aratum p. 85. ἢ ἀπὸ τοῦ ὁρᾶσθαι· κινεῖται γάρ.——τὸ δὲ ὄνομα τὸ ἄνω σημαίνει. idem. Ox. β. l. ἀεὶ θεῖν.——V. lib de Mundo, c. 2°.

[8.] Hîc caput 2um orditur cod. Ox. Περὶ τῶν λεγομένων παρ' Ἕλλησι θεῶν. Εὐλ.——

[9.] ἀδιαπαύστως. Ox. α. ἀδιαλείπτως, Ox. β. *Plato in Cratylo.* pro ἔυρον, l. ἑώρων——

[10.] lego ἀέρος. V. Diac. in Theog. p. 145. β. ubi multa huc faciunt.

[11.] ταῦτα δ' ἄν. Ox. β. & pro θεσπίζοντες, δοτῆρες καὶ ϖ. MS. non distinguit hîc capp. tantum ponit colon—& περὶ τοῦ Διὸς in Marg.

ΠΕΡΙ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΙΟΣ.

DE JOVE.

Ὥσπερ οὖν ἡμεῖς ὑπὸ ψυχῆς διοικούμεθα, ἕτω καὶ ὁ κόσμος ψυχὴν ἔχει τὴν συνέχουσαν αὐτόν. καὶ διὰ τοῦτο καλεῖται Ζεύς. [12.] πότερον διὰ τὸ σώζουσα καὶ αἰτία ἅπασι τοῖς ζῶσι τοῦ ζῆν, διὰ τοῦτο βασιλεύειν ὁ Ζεὺς λέγεται τοῦ ὅλου. ἢ ὅτι καὶ ἐν ἡμῖν ἡ ψυχὴ καὶ ἡ φύσις ἡμῶν βασιλεύειν ῥητέον. διὰ δ' αὐτὸν καλοῦμεν, ὅτι [1.] δι' αὐτὸν γίνεται καὶ σώζεται τὰ πάντα. ὥσπερ δὲ καὶ Ζεὺς λέγεται, τάχα ἀπὸ τοῦ δεῖν τὴν γῆν, ἢ μεταδιδόναι τοῖς ζῶσι ζωτικῆς ἰκμάδος. [2.] καὶ ἡ χθονικὴ πᾶσιν, ἐπ' αὐτῆς δὴ Διὸς, παρακειμένη πως τῇ Διΐ. οἰκεῖον δὲ ἐν τῷ οὐρανῷ λέγεται, ἐπεὶ [3.] ἐκεῖ τὸ κυριώτατον μέρος τῆς τοῦ κόσμου ψυχῆς. καὶ γὰρ αἱ ἡμέτεραι [4.] ψυχαὶ, πυρός εἰσι.

UT nos gubernamur ab anima, sic & mundus animam habet, à qua nè diffluat continetur. Mundi autem anima Ζεύς, id est Jupiter appellatur. Hoc nominis autem nimirum indè habet, quòd omnium salus ab ipso solo pendeat, quódque causa vitæ sit omnibus, quæcunque vivunt: propterea etiam universi rex vocatur. Vel Jupiter dicitur mundi animâ, quòd, quemadmodum nobis præsit animus, sic omnibus longè latéque imperet natura. Mundi animam & δία, id est Jovem vocant: id autem ideo, quod ipsius præsidio omnia fiant, & in sua essentiâ conserventur. Quidam mundi animam nominant Διός. idcirco autem, quòd irriget terram, aut quòd viventibus vitalem humorem subministret. Genitivus autem à Διός, est Διός. ut qui ei sit propinquior, quàm nominativo Ζεύς. Sedes ipsius cœlum esse dicitur, siquidem cœlum est animæ mundi pars principalissima. Sunt enim & animæ nostræ de substantia ignis.

[12.] περότως καὶ διαπαντὸς ζῶσα, καὶ —Ox. & ὡσαὶν sine ἢ— Nicas etym. in Ζεύς, & Diac. in Theog. p. 151.

[1.] hanc ipsam, ineptam licet, rationem reddidit Orpheus in cratere —— καὶ ζῆν αὐτὸν καλέεσι, καὶ Δία τ' ἠδ' ὅτι δὴ διὰ τοῦτον πάντα τέτυκται.

[2.] Joan. Diacon. in Theog. ὁ Ζεὺς τοῦ Διὸς πλίνεται διαλαμβάνει πάντως ἡμῖν αἰθὴρ τὸ ζωὴ ὅτι, καὶ δι' αὐτοῦ ζῶσι τὰ ζῶντα.

[3.] ἐπεὶ ἐκεῖ ὅτι—MS.

[4.] Animus est ex sempiternis illis ignibus quæ sidera & stellas vocatis. V. Macrob. lib. 1. c. 14. Som. Sc.

ΠΕΡΙ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΗΡΑΣ.

DE JUNONE.

Γυνὴ ὢ καὶ ἀδελφὴ [5.] αὐτοῦ Διὸς ἡ Ἥρα, ἥ τις ἐστὶν ἀήρ. συνῆπται γὰρ αὐτοῖς αὐτῷ, καὶ κεκόλληται, ἀναχθεῖσα ἀπὸ τῆς γῆς, ἐκείνου αὐτῆς ἐπιβεβηκότος. καὶ γεγόνασιν ὅτι τῆς αὐτῆς νοτίδος. ῥᾳδίως γὰρ εἰς λεπτότητα ἡ οὐσία, τό, τε πῦρ καὶ τὸν ἀέρα ὑφίησιν. ἐφ' ᾧ καὶ Ῥέαν τὴν μητέρα αὐτῶν ἐμυθεύσαντο εἶναι, πατέρα ὢ τὸν Κρόνον. ἤτοι διὰ τὸ ἐν τεταγμένοις μέτροις χρόνου γεγενῆσθαι ταῦτα, ἢ διὰ τὸ κατὰ σύγκρισιν καὶ κρασμὸν τῆς ὕλης, τὴν εἰς τὰ στοιχεῖα διάκρισιν ἀποτελεῖσθαι. ἢ ὅπερ πιθανώτερον, διὰ τὸ κινεῖσθαι ὑφίστασθαι τὸν ἀέρα, ἡνίκ' ἂν ἐκ [6.] πυρὸς ἐκινεῖτο ἡ φύσις, ὅτι τὸ κρατύνειν καὶ ἀποτελεῖν τὰ ὄντα.

SOror & conjux Jovis esse traditur Juno, quæ est aër. Statim námque ei copulata & conjuncta est, cùm in altum à terra tolleretur, eámque ipsus conscenderet. Ex eodem quoque fluxu nati sunt. Diffluens enim in tenuitatem substantia, ignem, & aëra producit. Hinc & Rheam ipsorum esse matrem fabulati sunt, patrem verò assignârunt κρόνον, id est Saturnum. Id autem propterea factum est, ut constaret certâ temporis mensurâ, illa esse facta: sive quòd per conjunctionem, & materiæ commixtionem onem fiat elementorum productio. Sive (& hæc causa verisimilior est) quòd tantisper aër subsistat, quantisper ab igne impellatur, & moveatur natura, ad commiscendum & procreandum entia.

[5.] τῷ Διός. MS. Joan. Diac. in Theog. p. 163. β. mox ἐκ τῆς—MS. pro ὅτι τῆς. rectiùs. pro νοτίσεως l. φύσεως. quod de Rheâ & Crono hìc dicitur, multis à Damascio exponitur libro περὶ ἀρχῶν.

[6.] Proclus in Plat. Pol. fusè hanc rem explicat. V. χ. Hom. ιλ. α. v. 609. pro ἐκινεῖτο MS. κινεῖται.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΟΣΕΙΔΩΝΟΣ.

DE NEPTUNO.

Διὰ ὃ ταύτην τὴν αἰτίαν, καὶ τὸν Ποσειδῶνα ἔφασαν οἱ ἀρχαῖοι εἶναι, Κρόνου καὶ Ῥέας υἱόν. ἡ γὰρ τὸ ὕδωρ ἐκ τῆς εἰρημένης μεταβολῆς γίνεται. Ποσειδὼν δέ ἐστιν ἡ ἀφορμητικὴ [7.] ἐν τῇ γῇ καὶ περὶ τὴν γῆν ὑγρᾶς δυνάμις· ἤτοι ἀπὸ τῆς πόσεως ὕτω κληθεῖσα, καὶ τοῦ δεδόναι ταύτην. ἢ καθ' ἕτερον λόγον Ποσειδῶν ὠνόμασται, διὰ τὴν [8.] ἁρμοσθησομένην αὐτοῦ ἰδιότητα.

EAdem ratione moti veteres annotârunt, Neptunum Saturni & Rheæ esse filium. Nam ex prædicta muratione & commixtione, etiam aqua exoritur. ποσειδὼν autem est illa potentia, cujus vi in terræ viscera & circa terram humor generatur. ποσειδὼν autem ea potentia nominata est, à potatione sive irrigatione, & à δίδόναι, id est dare, quod videlicet humorem terræ largiatur. Aut alia istius nominis causa est, quæ forsan à singulari quâdam ipsius efficaciâ sive virtute desumpta est.

[7.] τοῦ ἐν τῇ—nox δίδόναι MS.

[8.] παραδεχθησομένην MSS. sed uterque hîc hiulcus. pro καθ' ἕτ. &c. εἴτε λόγῳ καθ' ὃν δὲ δώτη φύσις, φύσει ἰδίως ὄζιν. εἰθ' ὅσον πόδος.---ἴων ὠνόμασάι κατὰ τὼ παρ. Alter sic. εἴτε λόγῳ, εἰθ' ὅσοι ἀπδ. ---σειὴν ὠνομ. Nicas Etym. solet ex Phornuto derivationes petere. V. eum in voce.

ΠΕΡΙ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΔΟΥ.

DE PLUTONE.

Ἀδελφὸς ὢν αὐτῷ καὶ ὁ ἅδης ὑπὸ τινων λέγεται. ἔστι δέ ἐστιν ὁ παχυμερέστατος καὶ προσγειότατος ἀήρ. [9.] ὁμοῦ γὰρ γίνεται. καὶ ἄρχεται κεραίνειν καὶ ῥεῖν τὰ ὄντα, κατὰ τὸν ἐν αὐτῷ λόγον τῆς φύσεως. καλεῖται ἅδης, ἢ ὅτι καθ' αὑτὸν ἀόρατός ἐστιν, ὅθεν καὶ διαιροῦντες ἀϊδία αὐτὸν ὀνομάζομεν. ἢ κατ' ἀντίφρασιν, ὡσανεὶ ὁ ἀνδάνων ἡμῖν τὸ θανάτου. καὶ πλούτων ὑπὸ εἰλήφθη, διὰ τὸ πάντων ὄντων φθαρτῶν, μηδὲν εἶναι ὃ μὴ τελευταῖον εἰς αὐτὸν καταγεῖ, καὶ αὐτῷ πτῆμα γίνεται. [11.

FRater prædictorum Pluto esse fertur. Est autem Pluto, aër densissimus terræ proximus. Paritèr enim fiunt, & fluere miscerique incipiunt, ut naturalis ratio, quæ de ipso habetur, significare videtur. Nomen autem ἅδης, vel indè nactus est, aut quòd per se sit invisibilis, unde hoc nomen dividentes, eum ἀϊδα appellare consueverunt. aut, quòd per antiphrasin sic dicatur, quasi mortem nobis jucundam & suavem reddat, ἀπὸ τοῦ ἀνδάνειν, id est placere. Vocatur autem idcirco, quòd omnia cùm sint corruptioni obnoxia, postremo ad ipsum deducantur, ejúsque dominio subjiciantur.

[9.] ὁμοῦ γὰρ—MS. ὁμοῦ γὰρ αὐτὸς [αὐτοῖς MS. β.] γίνεται καὶ αὐτὸς ἀρξάμενος ῥεῖν καὶ κεκίνειν τὰ ὄντα. post γίνεται pono minimam distinctionem.——mox ἀϊδίως, MS.

[10.] ἦκται ἀνθάνοντος ἡμῖν τοῦ θανάτου. MS.

[11.] huc videntur pertinere ea quæ MS. paulo supra ponit εἰς τοῦτον χωρεῖν ἡμῖν κατὰ τὸν.----αἱ ψυχαὶ δοκοῦσι. ἦκται, cæterum Gyrald. Syn. 6. notat hîc in impressis quædam deesse.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ῬΕΑΣ.

DE RHEA.

ΤΗΣ ὃ Ῥέας καὶ τὸν παραδεδομένον [1.] ῥύσιν εἰδοποιουμένης, εἰκότως ἤδη καὶ τὴν τῶν ὄμβρων αἰτίαν ἀναπλέκουσιν αὐτῇ, ὅτι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, μετὰ βροντῶν καὶ ἀστραπῶν συμβαίνει γίνεσθαι. καὶ τοῦτο [2.] παρεισάγουσι τυμπάνοις καὶ κυμβάλοις, [3.] καὶ κεραυνοῖς, ἢ λαμπαδηφορίαις χαίρουσαν. ἐπεὶ δὲ ἄνωθεν ὄμβροι [4.] καταπίπτουσι, πολλαχοῦ δὲ καὶ ἀπὸ τῶν ὀρῶν καταρχόμενοι φαίνονται, ὄρειον μὲν τοῦτον τὸν Ἴδην ἐπωνόμασαν αὐτῇ μετέωρον ὄρος, καὶ τὸ μακρόθεν ὁρᾶν ἰδεῖν, ὄρειαν αὐτοῦ προσαγορεύοντες. καὶ τὰ γυναικότατα τῶν ἐν τοῖς ὄρεσι γινομένων ζώων, τοὺς λέοντας [6.] ὑπ' αὐτῆς φρεισάγουσι. τάχα ἐπεὶ καὶ οἱ χειμῶνες ἀγριώπου τι ἔχουσι. πυργωτὸν δὲ φέρει στέφανον,

Cum veteres Rheam juxta prædictum fluxum finxissent, non ab re etiam pluviarum & imbrium causas in ipsam reduxerunt. Plerunque enim imbres cum fulgure & tonitru ad nos deferuntur. Fingunt hanc gaudere tympanis, cymbalis, fulminibus & facibus. Quoniam autem imbres è cœlo descendunt, sæpius autem è montibus stillare conspiciuntur, primò ab Ida monte prælto ei nomen imposuerunt. Et quoniam mons etiam ab illis qui quàm longissimo intervallo ab ipso distant, videri potest, eam ὄρειαν, id montanam nuncupare placuit. Animalia quoque ex eorum numero quæ in montibus eduntur, generosissima, ejus currui jungunt: nimirum ideo quòd præacutæ hyemes, nonnihil aspectu sunt horridæ. Corona turrita ejus capiti impõitur,

[1.] παραδεδειγμένον. MS.
[2.] παρεισάγαγον. MS.
[3.] κεραυλίαις. & κεραυνίαις MSS. prius probatur. ἀυλὸς Βερεκύντιος. Hesych. Ovid. Fast.

Protinus inflexo Berecynthia tibia cornu
Flabit, & Ideæ festa parentis erunt. Seguini num. p. 118.

[4.] καταῤῥέουσι & καταφέρεται. MS.
[5.] ἵππων. αὐτῇ. MS. Hesych. Σεμέλαιαν, quæ Suidæ est Rhea, ὀρείαν interpretatur. רם & מרא ——————
[6.] λέοντας ἡνιοχαμβίας ὑπ' αὐτῆς παρεισάγαγον. MS. Claud. —— blandíque leones
subminêre jubas ——————

ἤτοι διὰ τὸ κατ' ἀρχὰς ὅπη τῶν ὀρῶν πίθεσθαι τὰς πόλεις [7.] ὀχυρωτάτας ἔνεκεν, ἢ ἐπεὶ ἀρχηγός ἐστι τῆς φορᾶς καὶ ἀρχετύπου οὐσίας τὸ κόσμου. καρδίαν δ' ἀναπλάσαι αὐτῆ, παιδάντες ὅτι αἰτία τῆς [8.] ζωογονίας αὕτη ἐγένετο. καὶ ἕτερα ὅσα καὶ ἄλλας τινὰς τύπους περὶ τὸ σῶμα αὐτῆς φαντάσαι, ὡς τῆς τῶν ὄντων [9.] ποικιλίας, καὶ παντὸς χρώματος αὐτῆς γενομένας. ἔοικε δὴ καὶ αὕτη καὶ ἡ παρὰ Σύροις [10.] Ἀρταγὰ εἶναι, ἣν διὰ τὸ φείδεσθαι καὶ ἰχθύος ἀπέχεσθαι τιμῶσι, σημαίνοντες ὅτι τὰ μάλιστα δηλοῦντα τὴν τῆς οὐσίας [11.] αἵρεσιν ἀὴρ καὶ ὕδωρ ἐστί. Φρυγία δ' ἰδίως εἴρηται, διὰ τὸ θρησκεύεσθαι παρὰ τοῖς Φρυξὶν ἐξόχως, παρ' οἷς καὶ ἡ τῶν Γαλλῶν ἐπεπόλασε παρεδρία, τάχα τι τοιοῦτον ἐμφαίνεται, ὁποῖον καὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησι φασὶ τῆς τοῦ ἑαυτοῦ ἐκτομῆς μεμυθεῦσθαι. φασὶ γὰρ ὁ κρόνος λέγεται καταπίνειν τὰ ἐκ τῆς Ῥέας αὐτῷ γινόμενα τέκνα. ἐλπίσαι μὲν οὖν οὕτω πάνυ εἰκότως.

sive quòd antiquitus urbes, quò essent loci natura magìs munitæ, in montibus ædificabantur: sive, quòd causa & origo sit primæ mundi substantiæ. Cor ei consecrant, innuentes ipsam esse causam generationis animalium. Propterea variis coloribus distinctas formas quasdam ejus pectori applicant, tanquam decora & amabilis eorum quæ sunt, varietas, & omnis color ab ipsa solâ proveniant. Videtur hæc esse eadem, quæ apud Syros Artaga dicitur, quam colunt abstinentes à columbarum & discium esu. Per hunc colendi ritum indicant, substantiæ sive entium causas esse aërem & aquam. Phrygia vocatur, quod frequenti & excellenti cultu apud Phryges celebretur, penes quos & Gallorum sacerdotium increbuit. Hoc sacerdotium Cœli castrationem, quam Græci fabulati sunt, repræsentat. Nam traditur Saturnum devorâsse liberos, quos ex Rhea tulit. Id sanè admodum verisimiliter traditum est.

[7.] ὀχυρώτατα in. MS & Mox pro ἕδρας, πόλεως. Rheam Orpheus mundi naturæque parentem facit apud Proclum in Timæum. p. 315.

[8.] φειδλιφειν πάσας τὰς ζωογονητικὰς δυνάμεις Proclus ibid. ζωογόνον ῥίζωμα φερίνοι. & ζωοποιὸς ἡ Ῥέα. Damasc. περὶ ἀρχῶν.

[9.] Titanes à Physiologis dicuntur qualitates, horum præses Rhea, πάσης Τιτανικῆς διαιρέσεως ἔξαρχος. Proclus, Timæo. pro χρώματος αὐτ'— MS. l. χρήματος δι' αὐτῆς γενόμενα——V. Procl. Tim. p. 296. & Damascium. Pignor. Mens. Iliac. p. 19.

[10.] Ἀταργάτις MS. ἣν καὶ διὰ τὸ φείδεσθαι καὶ ἰχθύος ἀπέχεσθαι τιμῶσι. id. nomen videtur derivari ab דגר & דג piscis magnus, puto Δαγὼν & Δαγὸν apud Damascium, Babyloniorum deos. hinc dici. V. Seld. in Diis Syris. Bochartum. in Phaleg. Gyrald. Synt. 1. p. 61. 62. Voss. idol. l. c. 23. Macarii Abrax. p. 70. Syriæ duo numina. *Germàn.*

[11.] ἕδρας αἵρεσιν—Vide quæ Gyrald. p. 62 & Hom. ιλ. O. v. 18.

ἐπειδὴ ὅσα ἂν γίνον) κ᾽ τὸν εἰρημένον τῆς κινήσεως λόγον, πάλιν κ᾽ τὸν αὐτὸν ἐν ᾧ εἰόδῳ ἀφανίζε). κ᾽ ὁ χρόνος ὃ τοιοῦτόν ἐστι. δαπανᾷ) γὰρ ὑφ᾽ αὑτῷ τὰ [12.] γενόμενα. εἶτα τὴν Ῥέαν φασὶ γεννομένῳ αὐτῇ τῷ Διὸς, λίθον ἀντ᾽ αὐτῷ σφαργανωμένον τῷ Κρόνῳ, ὃν εἰποῦσα τετοκέναι. κρύψαι μὲν κατα θεῖναι ὑφ᾽ αὑτῷ. τὸν [13.] δὲ Δία τραφέντα, βασιλεῦσαι τοῦ κόσμου. ἐντεῦθεν ἴσν ἄλλως εἴληπται ἡ κατάθεσις. συντέταχε) γὰρ ὁ μῦθος περὶ τῆς τοῦ κόσμου γενέσεως, ἐν ᾧ τότε ἀνετράφη ἡ διοικοῦσα αὐτὸν φύσις, κ᾽ ἐπεκράτησεν, ὅτε εἰς τὸ μεσώτατον αὐτοῦ ὁ λίθος ἦτο, ὃν κυλοῦμεν γῆν, οἱονεὶ καταποθεὶς, ἐγκατεσκείχθη. οὐ γὰρ ἂν ἄλλως συνέστη τὰ ὄντα, [1.] εἰ μὴ ὅτι θεμελίῳ τοιούτῳ ἐρείσθη, γινομένων κ᾽ τρεφομένων ἐντεῦθεν πάντων.

Siquidem quæcunque generantur ratione prædicti motus, eâdem ratione ejuſdem motus tandem intereunt. Tale autem quippiam & tempus eſt: ab ipſo enim omnia quæ condita ſunt, conſumuntur. Ferunt Rheam, cùm peperiſſet Jovem, loco Jovis ſaxum faſciis involutum detuliſſe ad Saturnum, dicentem, ſe hoc partu eſſe enixam. Demiſit igitur & ſaxum iſtud in ventrem Saturnus. Jupiter autem cùm furtim educaretur, tandem mundi imperium nactus eſt. Eſt autem alius, quàm verba ipſa ſignificent, iſtius fabulæ ſenſus. Fabula enim hæc ad oſtendendam mundi creationem compoſita eſt. Quia tum temporis natura, quæ nunc mundum regnat & adminiſtrat, in mundo nutriebatur: & tandem invaluit. Lapis enim hic, quem nos terram vocamus, medium locum, quaſi devoratus, firmiter occupavit. Nec enim aliter conſiſtere poſſent entia, niſi tali tantóq; inniteretur fundamento. Hinc omnia & naſcũtur, & ſua alimenta conſequuntur.

[12. τὰ γενόμενα ἐξ αὐτοῦ—& ἐν αὐτῷ—& mox γεννωμένῳ & γενομένῳ. MSS.
[13.] λαθεῖν τραφέντα. MS.
[1.] εἰ μὴ κ᾽ ὅτι θ. τοιούτου. MS. De hac fabula & ejus Phyſiologiâ Heſiodi Interpres agit pag 129. 130. 143. 144. 147. ubi noſtri verba videas. V. etiam κ. ιλ. O. v. 318. & Apollonii Rh. l. 1. v. 1098.

ΠΕΡΙ'

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΡΟΝΟΥ.

DE SATURNO.

Τέως [2.] ὃ ὁ κρόνος ἱστορεῖται συνεχῶς καπιὼν ὀπὶ τῷ μίγνυσθαι τῇ γῇ. ἔτον δὲ ἐκτεμεῖν, καὶ παῦσαι τῆς ὕβρεως. ὁ μὲν γὰρ ζεὺς ἐκβαλὼν αὐτὸν τῆς βασιλείας, κατετάρωσε. διὰ γᾶν τάτων αἰνίττονται, ὅτι [3.] ἡ τῆς ὅλης γενέσεως τάξις, ἣν ἔφαμεν ἀπὸ τᾶ κεραίνειν, Κρόνον εἰρῆσθαι, τὴν γινομένω τέως πολλὴν ῥύσιν τᾶ ἀερέχοντος ὀπὶ τὼ γᾶν ἔσειλε, λεπτοτέρας ποιήσασα τὰς ἀναθυμιάσεις. ἡ δὲ τᾶ κόσμω [4.] φύσις ὀπιχύσεις ἐπιχύσασα, ἣν καὶ δία ἐλέγομεν καλεῖσθαι, τὸ λίαν φερόμενον τῆς μεταβολῆς ἐπέσχε, καὶ ἐπέπεδησε, μακροτέραν διεξαγαγὼν, καὶ δοὺς αὖτῳ τᾷ κόσμῳ. πάνυ δ' civit, in longius eam producens, mundóque tradens. Rectè sanè

HActenus traditum est, Saturnum è cœlo descendisse, stupríque consuetudinem cum terra habuisse. Spoliatus autem tandem testibus, terram injuriâ afficere cessavit. Nam Jupiter eum regno ejectum, in Tartarum præcipitem dedit. Per hæc igitur, quasi sub involucris tractatur, universum generationis progressum seu ordinem, quem ἀπο τᾶ κεραίνειν, id est commiscendo deduximus, κρόνον, id est Saturnum vocitari. Saturnus fluxum cœli in terram uberiorem cohibuit, & exhalationes tenuiores effecit. Mundi autem natura, quam Jovem appellavimus, infusiones infundens, nimiam illam rerum mutationem compescuit, vinculísque devinmundóque tradens. Rectè sanè

[2.] Τέως ἢ ὁ μὲν & — τελευταῖον ἢ ὁ μὲν MSS. & καπόντα ε. τ. μ. τ. γᾷ τὸν ὐρανὸν — lego igitur τὸν ὐρανὸν ἐκτεμεῖν. τᾶτον δὲ τὸν Δία ἐκτεμεῖν καὶ ϖ. τέταρτος ὁ Κρόνος βιασάμενος τὸν πατέρα· πέμπτος ὁ Ζεὺς κρατήσας τοῦ πατρὸς ——— Procl. Tim. ex Orpheo. sed apertiùs Porphyrius de Antro. N. ὁ καὶ πάσχει ὁ Κρόνος· καὶ δεθεὶς ἐκτέμνεται, ὡς ὁ ὐρανός. & mox τὸν ὐρανὸν καπόντα εἰς γᾶν ἐκτέμνει Κρόνος. V. χ. ιλ. β. V. 205.

[3.] ἡ τῷ ὅλων MS. ut alibi infra.

[4.] φύσις — deest ὀπιχύσεις uni MSo. conjicio legendum φύσις ὀπισχύσασα — & mox ἐπέδησε — & μακροτέραν διεξαγωγὴν δοὺς. MS. Confer σχ. ιλ. O. v. 18. σχ. Theog. Hesiodi p. 146. β.

εἰκότως καὶ ἀγκυλομήτην καλεῖσι τὸν Κρόνον, ἀγκύλων ὄντων. καὶ δυσπαρακολουθήτων, ἃ μὴ [5.] τελέσηται τοσοῦτος ἀριθμὸς ἐξελίπῃ.

Saturnum ἀγκυλομήτην, (id est quòd quædam occultet, quædam ostentet) quasi omnia ea quæ cursu suo evoluto non perfecerit, incurva & tarda sint.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΩΚΕΑΝΟΥ.

DE OCEANO.

ΚΑΤ' ἄλλον δὲ λόγον τὸν Ὠκεανὸν ἔφασαν ἀρχηγὸν εἶναι πάντων. οὐ γὰρ μία μυθολογία περὶ τοῦτον ἐγένετο τὸν τόπον. [6.] ἔστι δὲ ὠκεανὸς μὲν, ὁ ὠκέως νέων κύκλος, καὶ ἐφεξῆς μεταβάλλων. Τηθὺς δὲ ἐπὶ τῷ ποιοτήτων διαμονή. ἐκ γὰρ τῆς τούτων συγκράσεως, ἢ μίξεως, ὑφίσταται τὰ ὄντα. οὐδὲν δ' ἂν ἦν, εἰ θάτερον [7.] ἄμικτον ἐπεκράτει.

QUidam aliis rationibus ducti, Oceanum prodiderunt esse primam rerum omnium causam. Siquidem non una, verùm multæ & variæ de Oceano conscriptæ sunt fabulæ. Est autem Oceanus, circulus ille celeriter fluens, & certo ordine seu alternatim mutationem recipiens. Thetis verò est, qualitatum perseverantia. Ex horum enim commixtione & coitu, subsistunt entia omnia. Nihil autem nasceretur, alterum alteri si nunquam commiscerentur.

[5.] MS. in margine μετελίσσεται. V. Allatii Anonym. περὶ ἀφίσεων, p. 42.

[6.] post πόπον sic MSS. τοῦτο δὲ ἐστὶ γυναῖκα τὴν Τηθύν. ἔστι δὲ ὠκεανὸς μὲν ὁ ὠκέως νοούμενος λόγος. Τηθὺς. ——— ὠκεανὸς ὠκέως διανύουσα φύσις, Procl. Tim. 293. Τηθὺν Jamblichus ibid. interpretatur τὴν ποιητικὴν διάθεσιν. ——— ἧς αἱ μόνιμοι νοήσεις. ——— σφραγὶς χώσεως τῆς γῆς καὶ τοῦ ὕδατος. ——— V. Joan. Diacon. in Hes. p. 147. ubi omnia ferè hæc explicantur.

[7.] μόνον ἄμικτον ὄντος. MS. V. Macrobium, Sat. c. 23. ubi de Adadi & Atargatis agit simulacris.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΙΟΣ. [8.]

DE JOVE.

Μετὰ ὃ τοῦτο, ἄλλως ὁ Ζεὺς πατὴρ λέγεται θεῶν καὶ ἀνθρώπων εἶναι, διὰ [9.] τὴν τοῦ κόσμου φύσιν αἰτίαν γεγονέναι τῆς τούτων γενέσεως, ὡς οἱ πατέρες γεννῶσι τὰ τέκνα. νεφεληγερέτην ὃ, καὶ ἐρίγδουπον αὐτὸν καλοῦσι, τῷ ἄνω ὑπὲρ ἡμᾶς νέφη καὶ βροντὰς συνίστασθαι, καὶ τοὺς κεραυνοὺς ἐκπέμπειν, καὶ τὰς καταιγίδας ἐνοχλεῖν. ἄλλως, [10.] ἤδη τοῦ τὸν οὐρανὸν λελοχότι θεῷ πάντας τοὺς ὑπὲρ γῆν τόπους ἀπονεμομένου, διὰ μὲν τὰς αἰγίδας ὡς δὴ ἀπὸ τοῦ αἴσσειν τὴν ὁρμήν, τὸ ὄνομα αἰγιόχου ἐκλήθη. δι' ἄλλας ὃ ὁμοιοειδεῖς καὶ ἀνεπιγνώστους αἰτίας ὑέτιος, καὶ ὀπωρπός, καὶ [11.] καταβάτης, καὶ ἀστεροπαῖος, καὶ ἄλλως ὃ πολλαχῶς, κατὰ διαφόρους ἐπινοίας. καὶ σωτῆρα, καὶ [12.] ἕρκιον, καὶ πολιοῦχον, καὶ πατρῷον, καὶ ὁμόγνιον, καὶ ξένιον, καὶ κτήσιον, καὶ βουλαῖον, καὶ τροπαιοῦχον,

POst hæc ratione alia Jupiter, pater deorum hominúmque dicitur. Id indè fit, quòd mundi natura horum essentiæ non secus causa sit, ac parentes liberorum quos procreant Vocant eum νεφελιγερέτην, id est nubicogam: & ἐρίγδουπον, id est tonantem, quòd in ea regione quæ supra nos est, nubes & tonitrua cogat, indéque fulmina torqueat, tempestatésque & turbines indè deferantur. Aliâ ratione forsan prædictis insignitur epithetis, nempe quòd, ut primùm cœli rector sit constitutus, omnes cœli regiones in suam potestatem concesserint Propter venti turbines αἰγιόχου nuncupatus est, ἀπὸ τοῦ αἴσσειν, id est impetu ferri. Propter alias quasdam haud dissimiles, nec cognitu difficiles causas, pluvialis, frugifer, descensor, fulgurator, & aliis interdum nominibus aliis de causis vocatur. Servatorem, vallarem, tutorem urbium, patrium, gentilem, hospitalem, quæstuarium, consiliarium, trophæorum

[8.] ὅτι πολυώνυμος ὁ Ζεύς. MS.
[9.] διὰ τὸ τὸν τοῦ—MS. post καλεῖσθαι· καὶ τὸν κεραυνὸν ἄνω καὶ τὴν αἰγίδα ἀναπτέσθαι, τῷ ἄνω—infra καταπίπτειν—MS.
[10.] λελογχότι—παντὸς, ut. τ. γ. τόπους ἀπονεμομένου. & ὡς δὴ ἀπὸ τ. α. τὸ ὄρ. τὸ ὄνομα ἔχων, Αἰγιόχου ἐκλ. MS.
[11.] f. καταβάτης & ἀστραπαῖος.
[12.] infra ὅρκιον & ἑρκεῖον MS. utrunque potest ferri. mox βουλαῖον, omittit autem τροπαιοῦχον MS.

ϰὴ ἐλεύθεριον αὐτὸν προσαγο-
ρεύουσιν, [13.] ἀφειλήφαμεν ὅ-
σων ὀνομασιῶν αὐτῷ τούτων ἐ-
στῶν. ἐπεὶ [14.] διατέτακεν εἰς
πᾶσαν δύναμιν ϰὴ ϰράτος, ϰαὶ
πάντων αἴτιός ϰὴ ἐπόπτης ὄξιν.
Οὕτω γὰ ἐρρέθη ϰὶ τῆς δίϰης
πατὴρ εἶ). ὁ γὰ προσαγὼν εἰς
τὰ πράγματα τὴν ϰοινωνίαν
τῶ ἀνθρώπων, ϰὴ παραγγείλας
αὐτοῖς μὴ ἀδιϰεῖν ἀλλήλους,
ἕτός ὄξι. ϰὴ τῶ χαείτων, ἐν-
ταῦτα γάρ εἰσιν αἱ τοῦ [1.] δα-
νείζεσθαι ϰὴ ἐνεργετεῖν ἀρχαί·
ϰὴ τῶ ὡρῶν ϰτὶ τοῦ φερέ-
χοντος ποιοσῶν μεταβολὰς σω-
τηρίους· ϰὴ τῶ γνομένων ἐπὶ τῆς
γῆς ἄλλων, [2.] ϰὴ ὠνομασ-
μένων ἀπὸ τῆς φύσεως, ἕτός
ὄξι παρεχάς. παρεισάγουσι δ'
αὐτὸν τελείου ἀνδρὸς ἡλιϰίαν
ἔχοντα. ἐπεὶ ὅτε τὸ [3.] πα-
ρηϰμαϰὸς, ὅτε τὸ ἐλλιπὲς ἐμ-
φαίνει. τὸ γὰ ϰατηρτιϰὸς οἰϰεῖ-
ον, διὰ τοῦτο ϰὴ τέλεια αὐτῷ
δύουσι. τὸ γὰ σϰῆπτρον, τῆς δυ-
ναστείας αὐτοῦ σύμβολόν ὄξι.
[4.] πολλαχοῦ γὰ ϰὴ νίϰην ϰρατῶ,

ὡρῶν

& libertatis præsidem eum nominant, ut cui infinita talia sunt nomina. Siquidem in omnem hujus universi virtutem est diffusus, omniúmque est causa & inspector. Hâc eâdem ratione justitiæ pater appellatus est. Is enim est, qui societatem mutuam inter homines constituit, & contractus invenit, & nè mutuis injuriis certarent interdixit. Est & Gratiarum pater: hinc enim fœnerandi & benefaciendi initium sumitur. Et horarum pater traditur: quæ dum cyclos suos in cœlo evolvunt, salutares præbent in hoc universo mutationes. Aliarum quoque rerum naturalium idem Jupiter author est. Fingunt eum in perfecta virili ætate constitutum. siquidem nec senectam, nec juventam habitu corporis refert. Proinde non ab re, vir perfectæ in ætatis habitu fingitur. Hinc fit ut perfecta ei immolent. Sceptrum autem, quod manu gerit, imperii ipsius indicium est. Pingitur interdum, tenens manibus victoriam.

[13.] hîc MS ἴπ περὶ τῶ ὀνομάτων aut ex margine, aut videri possit plura addidisse --- Gyraldus notat mutilos esse impressos, ut supra monui. Diversas potentias ejusdem Dei nominum multitudo notat. Hesiodi Interp. p. 2. & 46. σχ. Arati in fine Proleg. Aristot. de Mundo. c. 7. Pignor. p. 2. Mensæ Isiacæ. Achil. Stat. in Arat. p. 111.

[14.] ἐπειδὴ διαυτᾶται μῦθοις π. MS.

[1.] χαρίζεσθαι MS. & mox ϰὴ τῶ ὁρῶν τῶ ϰατὰ—

[2.] deinde ϰὴ τῶ ἄλλων ὀνομασμένων ἀπὸ τῆς φυ. pro φύσεως alius habet φυλαϰῆς—& ἕτος ὄξι παρεχάς desunt.

[3.] παρηϰμασμένον—& ϰατηρτισμένον MS. mox δύομεν——

[4.] βασιλιϰὸν φόρημα ὑπάρχον—ἢ τοῦ ἀπτώτως ϰὴ ἀσφαλῶς αὐτὸν ἔχειν, ὡς ϰαὶ ὅτι βαϰτηρίας ἐρημωσμένος. τὸ γὰ ϰράτος ὃ ἐν τῇ δεξιᾷ χρεὶ ϰατέχῃ σαφήνειας ἢ ϰαταπλήξεως ὀνομασίας ὄξι, ità MS.

πλάττεται.

πλάπεται. φείεσι γὰρ πάντων, καὶ ἑαυτὸν μὴν ἄλλον [5.] αὐτῷ δυνάσθαι. ἱερὸς δὲ ὄρνις αὐτῷ, ὁ ἀετὸς λέγεται εἶναι, διὰ τὸ ὀξύτατον τῶν ἁπάντων πτηνῶν. στέφεται δὲ ἐλαίᾳ, διὰ τὸ ἀειθαλὲς, καὶ λιπαρὸν, καὶ πολύχρηστον· ἢ διὰ τὴν ἐμφέρειαν τῆς πρὸς τὸν ἀέρα γλαυκότητος. λέγεται δὲ ὑπό τινων καὶ ἀλάστωρ, καὶ παλαμναῖος, τὸν μὲν ἀλάστορας καὶ παλαμναίους κολάζειν. τοὺς μὲν ὠνομασμένους ἀπὸ τοῦ τὰ τοιαῦτα ἁμαρτάνειν, ἐφ' οἷς ὄφελον ἀλασθῆναι καὶ στενάξαι. τοὺς δὲ ἀπὸ τῶν τὰς παλάμας μιάσματος ἀνεκλύτους ἀποτελεῖν. [6.]

Quare autem hoc? ut clarescat, ipsum vincere omnia, nec à quoquam ipsum vinci posse. Aquila Jovi dedicata est ideo, quòd volandi pernicitate aves omnes excellat. Caput ejus oleaginâ coronâ redimitur. Causa autem est, quòd hæc arbor semper in virore sit, suámque pinguedinem teneat, & quòd olei usus sit ubique plurimus. Quidam Jovem ἀλάστορα, id est impurum, & παλαμναῖον, id est homicidam appellant. Ideo autem hæc nomina sortitus est, quòd cæde inquinatos & conscelcratos pœnis subdat. Ἀλάστορες enim sunt homines, qui tanta taliáque facinora designârunt, propter quæ errore duci, hinc indéque vagari, & ingemiscere eos oporteat. παλαμναῖοι autem vocati sunt, quòd ob cædem impiè admissam, nunquam expiari possint.

[5.] καὶ ἡπᾶν αὐτὸν εὐδὲν δύνασθαι. MS. Pausan. 5. p. 306—*Seguini numis.* p. 135

[6.] ἀνέκδυτα ὁπατελεῖν. MS. V. Hesych. & Etym. in ἀλάστωρ & παλαμναῖος. Clausi. videtur ἀνεκδύτους legisse --

ΠΕΡΙ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΡΙΝΝΥΩΝ.

DE FURIIS QUAS ERYNNES vocant.

ΚΑΤΑ τοῦτον τὸν λόγον καὶ αἱ λεγόμεναι γεγόνασιν Ἐρινύες, [7.] ἐρευνητῖρες τῶν ἁμαρτανόντων ἔσαι, Μέγαιρα, Τισιφόνη, καὶ Ἀληκτώ. ὡσπερεὶ μεγαίροντος τούτοις τοῦ θεοῦ, καὶ τιννυμένου, ἤγουν τιμωρουμένου τοὺς γινομένους ὑπ' αὐτῶν φόνους, καὶ ἀλήκτως καὶ ἀπαύστως τοῦτο ποιοῦντος. σεμναὶ δ' αὖ ὄντως αἱ θεαὶ, καὶ Εὐμενίδες ἐπὶ τὸ τὴν εἰς τοὺς ἀνθρώπους εὐμένειαν τῆς φύσεως διατάττειν, καὶ τὸ τιὼ πονηρίαν κολάζειν. φρικώδεις ὃ τοῖς ὄψεις [8.] ἔχουσί εἰσι, καὶ πυρὶ καὶ μάστιξι τοὺς ἀσεβεῖς διώκουσι, καὶ ὄφεσι πλοκάμους ἔχουσι, τῷ τοιαύτιν φαντασίαν τοῖς κακῶς ποιεῖν, ὡς ἂν ἀποτίνωσι ποιναὶς ἀντὶ τῶν πλημμελημάτων. ἐν ᾅδου δὲ οἰκεῖν λέγονται, διὰ τὸ

PRopter modò commemoratam cauſam natæ ſunt & Erynnes, ſic appellatæ quaſi ſint ἐρευνητῖρες, id eſt indagatrices eorum hominum, qui graviſſima flagitia patrârunt. Nomina autem earum ſunt, Megæra, Tiſiphone, & Alecto. Megæra dicitur, quaſi deo μεγαίροντος, id eſt odiente, & τιννυμένου, id eſt vindicante, aut τιμωρουμένου, id eſt pœnis feriente homines ob cædes commiſſas: & hoc faciat ἀλήκτως, id eſt incunctanter & indeſinenter. Sunt autem iſtæ deæ prorſus venerandæ, & inſignem benevolentiam humano generi exhibent, ideo quòd mutuam inter homines benevolentiam conciliant, & ordinant. Aſpectu autem ſunt horrendæ, ſiquidem flagellis & facibus impios infeſtant. Capilli autem ſerpentibus intorti ſunt, ut horrorem homicidis incutiant: qui eorum quæ impiè deliquerunt, dignas pœnas perſolvant. Domicilium autem in inferno habere traduntur propterea, quòd

[7.] ἐρευνήτριαι—& τοῖς τοιούτοις—& καὶ εὐμενίδες εἰσὶ——κατὰ γὰρ τὴν—διατέτακται καὶ ——MS. εἶον, ἐρευνῶσαι τὰ ἐν ταῖς πράξεσιν ἔργα σχ. Hom. ——

[8.] ὄψεις ἔχουσι——ὀφεοπλόκαμοι λεγόμεναι τοῖς κακοῖς ποιεῖν—πλημμελημάτων--MS. ὀφεοπλ. dicuntur Orpheo. μάστιγι MS. & Gyraldus-----

ἐν

ἐν [9.] ἀσαφεῖ κεῖσθαι τὰς τούτων αἰτίας, καὶ ἀσφόρατον ὑφίσασθαι πῶ φοίτησιν αὐτῶν τοῖς ἀξίοις.

causæ eorum malorum quæ impiis ingruunt, in obscuro sint: nec eas impii possint providere, quò sibi caveant nè in pericula incidant.

ΕΤΙ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΙΟΣ.

ITERUM DE JOVE.

Ἀκολάθως ὃ τούτοις λέγεται, καὶ ὅτι πάντ' ἐφορᾷ Διὸς [10.] ὀφθαλμὸς, καὶ πάντ' ἐπακούει. πῶς γὰρ οἷόν τε ὄντι, διὰ πάντων [11.] διοικοῦσαν δυνάμιν, λανθάνειν τὰ τῶν ἐν τῷ κόσμῳ γινομένων; θεσπαγορδίους δὲ καὶ [12.] μείλιχον τὸν Δία, ἀμείλικτον ὄντα τοῖς ἐξ ἀδικίας μεταπεσεμένοις. [13.] οὐδὲ γὰρ διαλλάκτως ἔχει πρὸς αὐτούς. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ἱκεσίου διός εἰσι βωμοί.

NOn abhorret à prædictis, quod dicitur, Jovis oculum omnia cernere, eundémque omnia audire. Quâ ratione enim impossibile est, vim seu potentiam quæ omnia permeat, & administrat, quicquam latêre eorum quæ in hoc mundo contingunt? Jovem & placidum nominant, quòd sit facilis & placidus iis qui relictâ injustitiâ, ad justitiam confugiunt. Non enim irreconciliabilem, ut qui nullis precibus queat flecti, se ipsis offert. Quapropter aræ extant Jovis ἱκεσίου, id est supplicum patris.

[9.] ἐν ἀσφαλεῖ—& pro φοίτησιν, τῶ τίσιν, MS. Furias has ab Athenienſibus dici σεμνὰς θεὰς, à Sicyonus Εὐμενίδας ait Pauſan. in Corinthiacis. in nummo *Seguini* p. 178. habes pictas cum ſuo inſtrumento, clave, ſerpente, facibus, flageilo, enſe, & canibus----pro ὑφίσασθαι mallem ἐφίς. περίφοιτις ἐρινὺς Homero dicitur ὡς ἐπὶ τὲ σκότους ἐρχομένη, καὶ ἀόρατος σχ. ad ιλ. 1. v. 567.

[10.] Heſiod. ἐργ. πάντα ἰδὼν Διὸς ὀφθαλμός.—ὃν ζεὺς πανόπτα. καὶ ἡέλιος ὃς πάντ' ἐφορᾷς σχ. in Aratum. Hom. γ. ιλ.

[11.] τῶ διὰ πάντων MS. διήκουσαν lego. τὸν μὲν ἄθρα Δία λέγουσιν--ἔτος γάρ ὅδι, κατὰ τοῦ ζωικὸς, ὁ διὰ πάντων διήκων. σχ. Arat.

[12.] μειλίχιος—& ἀμείλικτον—

[13.] οὐδὲ γὰρ ὄντως ἀδ. ἔχει.—MS.

ΠΕΡΙ'

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΛΙΤΩΝ.

DE LITIS.

ΚΑὶ τὰς Λιτὰς ὁ ποιητὴς ἔφη, Διὸς θυγατέρας εἶ). χωλὰς μὲν ἅσας, διὰ τὸ πίπτειν τὰς γονυπετοῦντας. [14.] ὅτι σκολιάσει ὃ τῆς ἀδρενείας αὐτῷ, πάλιν ῥυσάς. παραβλῶπας ὃ, τῷ παιδόντας τινὰς τινά, ὕστερον ἀνάγκην ἴσχειν λιτανείας. [13.] Ἔτι εἰδωποιεῖ τὰς Λιτὰς ὁ ποιητὴς, ὡς δαίμονάς τινας. χωλὰς μὲν αὐτὰς κέκληκε, διὰ τὸ βραδέως καὶ μόλις προϊέναι, καὶ [15.] λιτανδεῖν τέτας ὃς [16.] προσδικηκότες ὦσι. ῥυσὰς ὃ καὶ διαστρόφους τὰς ὄψεις, ἐπεὶ βαρέως καὶ ὀ γεγηδότι τῷ προσώπῳ [17.] προσορᾶν δοκῶν) τὲς προσδικημένες, παφ' ὧν αὐτῶν) συγχώμην. Διὸς ὃ θυγατέρας ψευδολογεῖ, ὥστε σεβασμίας εἶ).

NArravit poëta etiam Litas, Jovis esse progeniem. Pedibus autem claudis finguntur, quòd cadere soleant genua flectentes plerunque. Sunt & rugis deturpatæ, ad ipsarum imbecillitatem designandam. Strabis autem oculis ideo sculpuntur, quòd qui aliquid præterierunt vel omiserunt eorum quæ justitia fieri postulabat, tandem ad supplicationum seu litaniæ auxilium convolent. Homerus eas in dæmonum classes transfert. Claudas eas vocavit Homerus, quòd tardè & ægrè accedant. Eos autem homines tandem λιτανδεῖν, id est supplicationem decernere, quibus Litæ quid mali dederint. Rugis autem deturpatas, & strabis oculis fœdas introducunt, quòd graviter, nec hilari vultu ausint homines eos quos injuriis offenderunt intueri, & delictorum veniam poscere. Jovis esse filias ideo dicitur, quò & ipsis plurimum reverentiæ tribuamus.

[14.] ῥυσὰς ὃ ὅτι παρασκόπτ τῆς εὐδρενείας τῷ ἱκετευόντων MS.
Hæc habentur in σχ. Hom. ad ιλ. 1. v. 498. unde fortè legas εὐειδωλοποιεῖ vel εἰδωλοποιεῖ---
[15.] adde ex σχ. γονυκλινεῖς λιτ.
[16.] ὅς ἂν προσδικῆσαι σχ.
[17.] εὐθὲ ὀρθῷ τῷ βλέμματι σχ.---& συβασμιατέρας----Cæterum hæc omnia ab ἔτι εἰδωποιεῖ---adjecta sunt ab alia manu; sanè Cod. MS. β. non agnoscit.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΜΟΙΡΩΝ.

DE PARCIS.

Ὁ Ζεὺς δέ ἐστι καὶ ἡ μοῖρα, διὰ τὸ μὴ ὁρωμένη διανέμησις εἶναι [1.] τῶν ἀπεβαλλομένων ἑκάστῳ. ἐντεῦθεν ἤδη τῶν ἄλλων μερίδων, μοιρῶν ὠνομασμένων. Αἶσα δέ ἐστιν ἡ ἀϊδὴς καὶ ἄγνωστος αἰτία τῶν γινομένων. ἐμφαίνει δὲ τοῦνομα ἡ τῶν κατὰ μέρος ἀδηλία, ἢ ὡς οἱ πρεσβύτεροι, [2.] ἡ ἀεὶ ἴσα. Εἱμαρμένη δέ ἐστι, καθ' ἣν [3.] μεμοίρασται καὶ συνείληπται πάντα ἐν τάξει στοιχείου, μὴ ἔχοντος πέρας γνώριμα, ἅπερ ἡ πρώτη συλλαβὴ σημαίνει, καθάπερ καὶ ἐν τῷ εἱρμῷ. Ἀνάγκη δέ ἐστιν, ἣν οὔτε παρελθεῖν οἷόν τε ἐστιν, ἢ ἐφ' ἣν πάντα ἃ ἂν γένηται, τῷ ἀναγωγεῖ λαμβάνει. Κατ' ἄλλον δὲ τρόπον, τρεῖς μοῖραι παρεισάγονται, κατὰ τὸ τελευτῶν τῷ [4.] χρόνῳ. Καὶ Κλωθὼ μὲν

JUpiter aliâ ratione μοῖρα, id est parca dicitur: quòd eorum quæ cuilibet in vita accidunt, distributio & ordinatio in obscuro sit. Et à μερίδων, id est particulis, nempe earum rerum quæ nobis in vita occurrunt, μοῖραι, id est parcæ vocantur. Æsa est obscura & minus explorata causa eorum quæ nobis obveniunt. Per hoc autem nomen significatur, nos ea ignorare quæ singulatim nobis sint eventura. Sive Æsa, ut veterum sententia est, dicitur quasi, ἀεὶ ἴσα, id est semper existens. εἱμαρμένη, id est fatum, est sempiterna quædam & indeclinabilis rerum series, volvens semetipsa sese, atque implicans per æternos consequentiæ ordines, ex quibus apta nexáque est, sicuti prima dictionis syllaba monere videtur: εἱμαρ, quasi εἱρμὸς, id est catena. Necessitas autem est, quã cogere aut superare nequimus: aut in quã, ceu causã, omnia quæ fiunt, referuntur. Aliâ ratione tres Parcæ introducuntur, nempe ut trinam temporis proprietatem denotent. Clotho

[1] τῶν ἀποβαλλόντων. MS.
[2.] Author lib. de Mundo. mox. 3. μεμαρμένη καὶ συνειλ. π. ἐν τάξει καὶ στίχῳ μὴ ἔχοντι πέρας γν. MS. Alex. Aphro. περὶ Εἱμαρ. p. 103. c. 22. Stob. Ecl. Phys. p. 12. Ethec. p. ultimâ Eustath. p. 1200. Ed. Rom. item p. 1847.--- Plutar. in Placitis Phil. sed videtur aliquid deesse---
[4.] τῷ χρόνῳ. Author Lib. de Mundo, c. ultimo.

ὠγό-

ὠνόμασαι [5.] μία, ἀπὸ τοῦ κλώσει ἔργων ἐοικέναι τὰ γινόμενα, ἄλλων ἄλλοις ἐμπιπτόντων. καὶ διὸ καὶ [6.] νήθειν αὐτὰς οἱ παλαιότατοι διατυποῦσιν. Ἄλλην δὲ [7.] Λάχεσιν, ἀπὸ τῆς τύχης κληροῦσθαι τὰ ἀποδιδόμενα ἑκάστῳ παρεστοικέναι.

Ἄτροπος δὲ ἡ τρίτη, διὰ τὸ ἀτρέπτως ἔχειν τὰ κατ' αὐτὰς διατεταγμένα. Ἡ δὲ [8.] αὐτὴ δύναμις οἰκείως ἂν δόξαι τῶν τελῶν παρωνομάσθαι. Αὕτη δέ ἐστι καὶ Ἀδράστεια, ἤτοι παρὰ τὸ ἄφυκτον καὶ ἀναπόδραστον ἢ ὠνομασμένον. ἢ παρὰ τὸ ἀεὶ δρᾶν τὰ κατ' αὐτὰς, ὡσανεὶ ἀειδράστεια ἔσα. ἢ τῆς ἑρπτικῆς μοίρας [9.] τὸ πολὺ ὀπιδηλητικός, ὡς ἄξυλος ὕλη. πολυδράστεια γάρ ἐστι. Νέμεσις δὲ, ἀπὸ τῆς νεμέσεως παρωνόμασται. [10.] Ὄπις δὲ, ἀπὸ τοῦ λανθάνειν ὄπιθεν, καὶ ἀποπρεῖν τὰ παρόμοια ὑφ' ἡμῶν, καὶ κολάζειν τὰ κολάσεως ἄξια.

prima appellari meruit, quod omnia quæ fiunt, filiorum ductioni similia sint, aliis succedentibus aliis. Hinc veteres Parcas nere tradiderunt, sub involucris. Alteram Lachesin nominant: nominis autem ratio est, quòd omnia quæ cuilibet in nativitatis primordio attributa sunt, quasi sorte quâdam obveniant.

Tertia est Atropos, sic autem dicta est, quòd nullo modo ea perverti possint, quæ ab ipsa fuerunt disposita & decreta. Ipsarum potentia, quam tenent, admodum propriè tres istas appellationes acquisivit. Eadem & Adrastia vocatur, ut quæ nullo modo vel evitari, vel declinari possit. Sive Adrastia nominatur, ὡς ἀεὶ τὸ δρᾶν, id est quòd sine fine operetur, suóque officio fungatur, quasi semper in opere existens. Sive particula privativa α, nunc multitudinem significat, sicuti & in his verbis, ἄξυλος ὕλη, id est sylva arboribus plurimis consita. multa siquidem operatur. Appellatur Nemesis hæc eadem, ab indignatione. Opis nuncupatur ἀπὸ τοῦ λανθάνειν ὄπιθεν, id est quòd lateat nos à tergo esse, & observare quæ à nobis fiant, ut pœnas infligat iis facinoribus quæ pœnis digna sunt.

[5.] μία αὐτῷ MS. pro ἔργων. ἱρίων mallem.
[6.] νήθουσαν αὐτῷ πρεσβυτάτῳ. MS.
[7.] Λάχεσις δ' ἄλλη MS.
[8.] ἡ δ' αὐτὴ δυν MS.
[9.] πλῆθος νδν ἀποδηλ. MS.
[10.] Διαιρεῖ γὰρ τὸ ὀπιβάλλον ἑκάστῳ. Τύχη γὰρ ἀπὸ τοῦ τυγχάνειν ἡμῖν τὰς πράξεις, καὶ τῶν συμπιπτόντων τοῖς ἀνθρώποις δημιουργὸς εἶναι---ὄπις δ. α. τοῦ λανθάνουσαν, καὶ ὡς παρακολουθοῦσαν ὄπισθεν καὶ παρατηροῦσαν τὰ παραγόμενα κολάζειν, MS. Contra fatum vide Euseb. 6. præp. & Sirenium.

ΠΕΡΙ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΜΟΥΣΩΝ.

DE MUSIS.

Λέγεσθαι δ' ἐκ Μνημοσύνης γεγενῆσθαι τὰς μούσας ὁ Ζεύς. ἐπειδὴ καὶ τῶν κατὰ παιδείαν μαθημάτων, εἰσηγητὴς ἐγένετο, ἃ δὴ καὶ ἐκ μελέτης καὶ κατοχῆς ἀναλαμβάνεσθαι πέφυκε, καὶ ὡς ἀναγκαιότατα πρὸς τὸ εὖ ζῆν ὄντα. καλεῖσθαι δὲ Μοῦσαι, ἀπὸ τῆς [11.] μώσεως, ὅ ἐστι ζητήσεως. καθὸ εἴρηται, [12.] μὴ τὰ μαλακὰ μώσῃ, μὴ τὰ σκληρὰ ἔχῃς. ἐννέα δ' εἰσὶ, διὰ τὸ τετραγώνους, ὥς φησί τις, καὶ [13.] τοὺς τελοῦντας αὐτοῖς ἀποτελεῖν. τοιοῦτος γάρ ἐστιν ὁ τῶν ἐννέα ἀριθμὸς, συνιστάμενος καὶ τὸ ἐφ' ἑαυτὸν [14.] γενόμενος, καὶ τὸ τοῦ τελείου ἀπὸ τῆς τελειότητος κατά τινας μετέχειν δοκεῖν ἀριθμοῦ. λέγουσι δέ τινες καὶ δύο μόνας εἶναι. παρ' οἷς δὲ τρεῖς, παρ' οἷς δὲ τέσσαρες, παρ' οἷς δὲ ἑπτά. τρεῖς μὲν, διὰ τὴν προειρημένην τῆς τριάδος τελειότητα.

VEterum monumenta perhibent, Jovem ex Memoria matre sustuliſſe Musas. Propterea autem hoc figmentum introductum est, quòd Jupiter primus disciplinas, quæ perquam sunt ad bene vivendum necessariæ, adinvenerit, quas non nisi assiduâ meditatione, & diligenti memoriâ assequi possumus. Musæ hoc nomen adeptæ sunt ἀπὸ τῆς μώσεως, id est inquisitione: sicut dicitur, μὴ τὰ μαλακὰ μώσῃ, μὴ τὰ σκληρὰ ἔχῃς. hoc est, Mollia non requiras, nè dura tibi contingant Sunt autem numero novem, quòd quadratos seu perfectos, ut quidam aiunt, eos qui cum ipsis conversantur, reddant. Talis enim est novenarius, ut qui consistat ex semetipso natus sive productus, & videatur participare per quosdam numeros primum numerum propter suã perfectionem. Quidam asserunt duas esse solum Musas, quidam constituunt tres, quidam ponunt quatuor, quidam volunt septem solum esse. Tres esse dicuntur, aut propter præmemoratam ternarii perfectionem;

[11.] Plato in Cratylo.
[12.] ὦ πονηρὲ, μὴ τὰ---MS
[13.] καὶ ἀφελτὲς τοὺ πρ. MS. hunc locum intelliges ex Plutarchi Symp. 8. c. 24. & ex Tzetze in Hesiod. proleg.
[14.] γενέσθαι τὸν πρῶτον ἀπὸ μονάδος τελειότητος μετέχειν τινὲς δοκοῦντα ἀριθμὸν---MS. Enneas quoque perfecta est, quoniam ex triade perfectâ forma ejus perficitur. *Capella.*

ἢ διὰ τὸ τεία ϗῶν σκεμμάτων ἔχειν, δι' ὧν ὁ κατ' φιλοσοφίαν λόγος συμπληροῦται. δύο δὲ, ἀπὸ τοῦ θεωρεῖν τε καὶ πράττειν τὰ δέοντα, [1.] καὶ ἐν δυσὶ τούτοις συνίσασθαι τὸ πεπαιδεῦσθαι. τέσσαρες ὅ καὶ ἑπτὰ, τάχα διὰ τὰ παλαιὰ τῶν μουσικῶν [2.] ὀργάνων τοσούτους φθόγγους ἐχρῆναι. θήλειαι δ' παρήχθησαν, [3.] περὶ τὰς ἀρετὰς καὶ τὴν παιδείαν, θηλυκὰ ὀνόματα ἐκ τύχης ἔχειν. [4.] πρὸς σύμβολον τοῦτο ἑδραιότατον, τοῦ τὴν πολυμάθειαν προσγίνεσθαι. ἔστι δ' εἰπεῖν καὶ διὰ τὸ γόνιμον, ὃ ψυχῆς διαγνώσει γίνεται. σύνεισι δ' καὶ συγχορεύουσιν ἀλλήλαις πρὸς παράστασιν τοῦ τὰς ἀρετὰς ἀχωρίστους αὐτῶν καὶ [5.] διαζεύκτους εἶναι. περὶ τοὺς τῶν θεῶν δ' ὕμνους καὶ τὴν θεραπείαν καταχρῆν μάλιστα, ἐπειδὴ στοιχεῖον καὶ ἀρχὴ παιδείας ἐστὶ τὸ ἀφορᾶν πρὸς τὸ θεῖον. καὶ τοῦθ' ὑπόδειγμα τοῦ βίου ποιουμένους, ἀνὰ στόμα ἔχειν δεῖ.

Ἄλλως δ', Κλειὼ μὲν μία τῶν μουσῶν ἐστιν, ἀπὸ τοῦ κλέους τυγχάνειν τοὺς πεπαιδευμένους, καὶ τοὺς ἑτέρους κλείζειν. Εὐτέρπη δὲ

aut, quòd tribus orationum generibus, totius philosophiæ speculatio absolvatur. Duæ autem esse finguntur, propter vitam speculativam & activam: aut, quòd in speculatione & actione absoluta disciplina contineatur. Quatuor verò, aut septem esse, quòd adstruitur, nimirum indè fit, quòd veterum musica instrumenta totidem ederent sonos. Fœminæ esse perhibentur, quòd disciplinæ & virtutes muliebria nomina ab ipsa fortuna acceperint, ut eruditionem ostenderent esse possessionem stabilissimam, quam nihil excellere possit. Possumus & hanc causam reddere muliebrium nominum: nempe muliebria nomina amplecti Musas propter animi fœunditatem, quæ ex variâ & multâ cognitione paratur. Congrediuntur, simúlque vinctæ choros ducunt, ut ostendatur, virtutes non posse ab ipsis separari, aut sejungi. Maximè autem circa hymnos, deorúmque cultum occupatæ sunt. Quia disciplinæ fundamentum certúmque principium est, semper respicere ad deum: & hunc vitæ exemplar constituentes, semper in ore habere oportet.

Cæterum Clio una è numero Musarum est, ἀπὸ τοῦ κλέους, id est à gloria sic dicta. Et quare? Quòd docti gloriam consequantur, & etiam alios gloriâ illustrare possint. Euterpe dicitur,

[1.] ὑπερβάλλειν ἡμῖν. MS.
[2.] ὄργανα. MS.
[3.] τὸ καὶ τὰς ἀρ----MS.
[4.] σύμβολον τοῦ εὐδομψείας καὶ ἑδραιότητος τῆς πολυμαθείας προσγίνεσθαι. σύνεσι δ'--sic MS.---l. τῷ πολυμαθείαν προσ----Gyrald in Syntagm. de Musis nihilo meliorem codicem vidit----εὐδομψία Hesych. est ἀπροσπάθεια.
[5.] διαζεύκτους.

ἀπὸ τῆ τὰς ὁμιλίας ἀυτῶν ἐυτερπεῖς ϗ ἐυαγωγὰς εἶ). Θάλεια ὔ, ἤτοι διὰ τὸ θάλλειν [6.] τὸν βίον ἀυτῶν, ἢ διὰ τὸ ἔχειν ἀυτὰς ϗ τῷ συμποτικῷ ἀρετῷ, [7.] ἐπαξίως ϗ ἐμμέσως ἀναστρεφομένους ἐν ταῖς θαλείαις. Μελπομένη ὔ, ἀπὸ τῆς μολπῆς ϗ τῆς γλυκείας [8.] φωνῆς μ' μέλος ἔσης. μέλπον γὰ οἱ ἀγαθοὶ [9.] ἀπὸ πάντων, ϗ μέλπουσι ϗ ἀυτοὶ τὰς θεὰς, ϗ τὰς περὶ ἀυτῶν γενόμενας. Τερψιχόρη ὔ, διὰ τὸ τέρπεσθαι ϗ χαίρειν ἀυτῇ τὸ πλεῖσον μέρ@ τῆ βίυ. ἢ ϗ διὰ τὸ ἀπὸ τῆ ὀρχῆσθαι παρέχειν τέρψιν τοῖς περιπελάζουσιν ἀυτῇ, ἑνὸς στοιχείυ πλεονάζοντ@ ἐν τῷ ὀνόματι. τάχα ὔ ἐπεὶ ϗ χορὰς [10.] ἔστησαν οἱ παλαιοὶ τοῖς θεοῖς, συντεθέντων ἀυτοῖς τὰς ᾠδὰς τῶν σοφωτέρων. Ἡ δ' ἔρατὼ, πότερον ἀπὸ τῆ ἔρωτος λαβοῦσα τὼ ὀνομασίαν τῷ περὶ πᾶν εἶδ@ [11.] φιλοσοφίαν παείσησιν. ἢ τῆς περὶ τὸ ἔρεσθαι ϗ ἀποκρίνεσθαι δυνάμεως [12.] ἐπίσημός ἔστιν, ὡς διαλεκτικῶν ὄντων ϗ τῶν ποιητικῶν. Πολύμνια δ' ἔστιν, ἡ πολυύμνητ@ ἀρετή. [13.] ἢ μᾶλλον, ἡ πολλὰς ὑμνοῦσα, ϗ ὅσα περὶ τ' παρελήφασι,

quòd sua colloquia mirabili suavitate & voluptate affluant. Thalia dicitur, quòd vita doctorum floreat: seu quòd præditi sint convivali virtute, versantes dignè & decenter in conviviis. Melpomene nomen hoc traxit à cantu, & vocis suavitate, quæ duo carmen complectitur. Boni enim ab omnibus decantantur: ipsi quoque deos, suósque majores carminibus celebrant. Terpsichore hanc appellationem indè sibi peperit, quòd per plurimam vitæ partem delectetur, & gaudiis fruatur: sive quòd delectatione quâdam ipsam intuentes perfundat. Litera autem una in ista dictione redundat. Forsan sic nuncupata est, quòd veteres etiam choros constituerunt diis, & in horum honorem eruditissimi quique carmina componebant. Erato nomen hoc ab amore accepit. Totam autem philosophiam istud nomen repræsentat. Aut nimirum isto nomine insignita est, propter commodè interrogandi & respondendi scientiam, quasi etiam in dialecticis plurimum Musæ polleant. Polyhymnia est virtus, plurimis præconiis exornata, & deprædicata: aut quæ etiam plurimas canat. hæc quoq; celebrare non cessat ea quæ à majoribus accepit.

[6.] λανθάνειν MS.
[7.] ὀπ δεξίως ϗ ἐυμέσως MS.
[8.] γλυκείας τινός MS.
[9.] ὑπὸ πάντων. MS.
[10.] ἵσασαν---MS. de Tynnicho v. Plat. & Porph. Abst.
[11.] φιλοσοφίας ὀπισθοφιῶ MS.
[12.] δυνάμεως ὀπισποτός ὅστιν, ὡς δὴ διαλεκτικῶν ὄντων τῶ σπ. MS.
[13.] ἀρετή. μᾶλλον ἴσως ἡ πολλὰς ὑμνὰς ϗ ὅσα---Ms.

καὶ τῆς ἐκ τε τῶν ποιημάτων καὶ τῶν ἄλλων συγγραμμάτων ἱστορίας ἐπιμελουμένη. Οὐρανία δέ ἐστιν, ἡ περὶ τὰ οὐράνια καὶ τὴν τῶν ὅλων φύσιν ἐπιστήμη. τὸν γὰρ ὅλον κόσμον, οὐρανὸν ἐκάλουν οἱ παλαιοί.

Καλλιόπη δ', ἡ καλλίφωνος καὶ καλλιεπὴς ῥητορικὴ, δι' ἧς [14.] πολιτεύομεθα, καὶ δήμοις προσφωνοῦσιν ἄρχοντες πειθοῖ, καὶ οὐ βίᾳ ἐφ' ὅ, τι ἂν προαιρῶνται. δι' ἣν αἰτίαν, ταύτην μάλιστά [1.] φησιν βασιλεῦσιν ἅμα' αὐδοίοισιν ὀπηδεῖν. [2.] Ἀποδέδοται δ' αὐτῇ ποικίλα, ἔργα ἐμφαίνουσα ἑκάστου, ὅπ ἥρμοσαι, καὶ σύμφωνος αὐτὸς αὐτοῖς καὶ ὁμολογούμενος ὁ τῶν ἀγαθῶν βίος ᾖ. συγχορεύει δ' αὐτοῖς καὶ ὁ Ἀπόλλων, διὰ τὴν κοινωνίαν τῆς μουσικῆς. παραδέδοται δὲ καὶ ἔστι παιδεύσεως, δι' ἣν εἰσὶ μετ' ὀλίγον αἰτίαν. ἐν δὲ τοῖς ὄρεσί φασι [3.] θηρεύειν, ἐπειδὴ καὶ χρείαν ἔχουσι τῆς μεμονωμένης καὶ συνεχῶς εἰς τὴν ἠρεμίαν ἀναχωρεῖν οἱ [4.] φιλοσοφοῦντες, ἧς χωρὶς ἀδὲν σεμνὸν ἐυρίσκεται, κατὰ τὸν Κωμικόν. τοῦτο δ' ἔνεκε, [5.] καὶ ἐννέα λέγεται ὁ Ζεὺς συγκλυόμενος τῇ μνημοσύνῃ γενέσθαι αὐτάς. καὶ δὲ τῆς ἐν νυκτὶ ζητήσεως δεῖ πρὸς τὰ κατ' παιδείαν.

hæc eadem & poëtices & hiſtoriarum curam gerit. Urania eſt naturalium & divinarum rerum ſcientia univerſalis. Mundum enim univerſum veteres οὐρανὸν, id eſt cœlum appellârunt.

Calliope eſt, vocalis, & comptis verbis exornata Rhetorica, cujus auxilio reſpublicas adminiſtramus, populos appellamus, eóſque perſuaſione, & non vi, quò volumus, trahimus. Hæc profectò cauſa eſt, quare veteres eam comitari vel imprimis reges venerandos dixerunt. Ei dedicata eſt varietas, ut quæ oſtendat opera cujuſvis decora: & quòd bonorum vita ſit concinna, ſibíque nullo modo diſſentiens. Apollo cum ipſis choreas, propter Muſices communionem, ducere fertur. eſt enim & ipſe citharœdus, cujus cauſam brevi audies. Eas in montibus venari aiunt, quia neceſſe habent philoſophiæ operam dantes, continuò ſecedere in ſolitudinem, citra quam (ut inquit Comicus) præclari nihil invenitur. Propterea eas ſolùm novem, ex Memoria matre Jupiter genuiſſe traditur. Opus námque eſt lucubrationibus nocturnis, ſi quid in diſciplinis proficere volumus.

[14.] δι' ἧς καὶ πολ. MS. & ἄγοντες αὐτάς. MS.
[1.] Sc. Heſiod.
[2.] ἀποδίδοται δ' αὐταῖς ποικίλα ὄργανα ἐμφαίνοντα ἑκάστου--- MS.
[3.] χορεύειν MS. Sc. ἐν ἐλεινῶνι---
[4.] φιλομαθοῦντες. MS.
[5.] καὶ ὅθεν ἐννέα νύκτας λεγ. infra ὁ ποιητὴς---ἐκάλεσεν---π. Heſiod. Plutarch. de Curioſ. Euſtath. ιλ. β. ad illud ἀ χρὴ παννύχιον---

Εὐφε-

Εὐφρόνιον δὲ οἱ ποιηταὶ ἐκ δι' ἄλλό τι τὴν νύκτα ἐκάλεσαν, ἢ διὰ τὸ ἓν φρονεῖν ἐν αὐτῇ, ὡς φησὶν [6.] Ἐπίχαρμος. εἴ τέ τί φησι ζητεῖς σοφὸν, τῆς νυκτὸς ἐνθυμητέον. καὶ πάντα τὰ καλὰ [7.] νυκτὶ μᾶλλον εὑρίσκεται. τινὲς δ' ἀπὸ γῆς φασὶν αὐτὰς φύναι, ὡς [8.] ἀρχαιότατα ἡγεῖσθαι τὸν περὶ τούτου λόγον δέοντος. στεφανοῦσθαι δὲ φοίνικι, ὡς μέν τινες νομίζουσιν, διὰ τὴν ὁμωνυμίαν, [9.] ἀπὸ τῶν φοινίκων δοκεῖν εὑρήματα εἶναι τὰ γράμματα. ὡς δ' εὐλογώτερόν ἐστι, διὰ τὸ τρυφερὸν, καὶ [10.] εὐεργὲς, καὶ ἀείζωον, καὶ δυσανάβατον, καὶ γλυκύκαρπον τοῦ φυτοῦ.

Hinc poëtæ εὐφρόνιον, id est sapientem seu prudentem, noctem nominare, non cunctati sunt: quòd in ea multum sapimus. ut testatur Epicharmus inquiens: Sive quid docti inquiris, fac noctu, ejus investigationi vaces. Omnia præclara noctu, quàm die, cogitando meliùs reperiuntur. Quidam affirmant patre Cœlo, matre verò Terrâ in lucem hanc prodiisse Musas: ut necessariò credamus, sermonem de Musis esse vetustissimum. Coronantur, ut quorundam sententia est φοίνικι, id est palmâ, propter homonymiam: quia Phœnices credantur invenisse primi literas. Verisimilior autem causa videtur, quæ à teneritudine, à beneficentia, & à virore hujus arboris perpetuo sumitur. Arbor hæc difficulter scanditur, fructúsque producit dulcissimos, ut non immeritò etiam propter hasce causas eâ coronentur Musæ.

[6.] ἂν τι---& ζητεῖς---MS.
[7.] νυκτὸς μ. MS.
[8.] ἀρχαιότατον.
[9.] ἀπὸ τε τῶν φ. MS. Hesych. in φοινικίοις, δοκεῖ ὁ Κάδμος ἐκ φοινίκης ἀφικομένου---
[10.] εὐερνὲς. MS.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΧΑΡΙΤΩΝ.

DE GRATIIS.

Ἐπιβαλλόντως δ' ἡμῖν ὡς εἴρηϑ' ἡ εὐεργετικὰς εἶναι, θυγατέρας δεδώκασιν οἱ πλεῖστοι, Διὸς θυγατέρας χάριτας. οἱ μὲν, ἐξ Εὐρυδομένης [11.] αὐτὰς γεγονέναι, τῷ μάλιστα ἀπὸ ἐξηρημένων καὶ διαβεβοημένων δόμων τὰς δωρεὰς φιλεῖν δίδοσθαι. [12.] οἱ δ' Εὐρωνόμης. καὶν τούτῳ παιζῶντες, ὅτι χαριεστέρους πως εἰσὶν, ἢ ὀφείλουσιν εἶναι οἱ μεγάλους κλήρους νεμόμενοι. τινὲς δ' ἐξ Εὐρυμεδούσης, εἰς ταυτὸ [13.] συντείνοντες καὶ τοῦτο τὸ ἐτύμον. κεκτῆσθαι γὰρ τῶν ἰδίων οἱ ἄνθρωποι. τὸν δ' Ἥραν ἄλλοι διδόασιν αὐταῖς μητέρα, καθὸ εὐφυέσθαι [14.] τῶν θεῶν εἰσι. πρὸς ἄλλοις δὲ ἔμφασιν γυμναὶ παρεισάγουσι, ὡς καὶ τῶν μηδὲν κτῆμα ἐχόντων, χαρίζεσθαί τινα, καὶ ὠφελίμως χαρίζεσθαι [15.] πάντως, ἵνα τις εὐεργετικὸς ᾖ δεόντως.

SEquuntur admodum convenienter Gratiæ, quas tradiderunt Jovis esse filias, beneficas. Volunt quidam eas esse natas matre Eurydomene: causa est, quòd ab eximiis & claris familiis dona plurima proficisci soleant. Quidam scribunt Gratiarum matrem esse Eurynomen. nomen autem hoc significat, quòd beneficentiores esse consueverint, quàm ratio postulet, qui amplas possident hæreditates. Quidam literarum monumentis prodiderunt, eas natas esse matre Eurymeduse, cujus dictionis etymon idem est cum præcedente. Sunt enim suarum possessionum homines domini. Nec desunt qui fabulantur, Junonem Gratiarum esse matrem. Nam Gratiæ sunt Dearum omnium nobilissimæ & illustrissimæ. Nuditas earum indicat, etiam pauperes, quibus nullæ prorsus divitiæ sunt, posse suo ministerio utiliter in aliquibus gratificari. Ideo necessitas nos ad beneficentiam impellit,

[11.] Εὐρυδόμης αὐτὰς--ἐξ εὐρέων καὶ διαβεβοημένων δ---MS.
[12.] οἱ δ' ἐξ Εὐρυνόμης, καὶ τοῦτο παιζόντων. MS. Hesiod. Theog. Autonoes, Orph.
[13.] συντείνοντων καὶ τοῦτο---MS. pro εὐρυμ. f. Αὐτομεδούσης---aliquid tale suadent quæ sequuntur.
[14.] ἵν' εὐγενίσθαι τῶν θεῶν ὦσιν, ὡς οἱ περὶ τῶν πραξέων εἰσὶ---MS.
[15.] ---δυνάμενον, καὶ ἀφελιμώτατον πάντως---MS.

ὡς εἴρηϑ ϗ τὸ, Ξενίων δέ τε θυμὸς ἄριστος. τινὲς ϑ οἴονται διὰ τῆς γυμνητείας αὐτὴν παρεισαγϑ τὸ εὐλύτως ϗ ἀνεμποδίστως [1.] δεῖν ἔχειν πρὸς τὸ χαρίζεσϑαι. λέγονϑ δ' ὑφ' ὧν μὲν, [2.] δύο. ὑφ' ὧν ϑ, τρεῖς. δύο μὲν, ἐπειδὴ τὰς μὲν δεῖ προκατάρχειν χάριτος, τὰς ϑ ἀμείβεσϑαι. τρεῖς ϑ, ἐπειδὴ ϗ [3.] καλῶς ἔχει τὸν τετυχόντα ἀμοιβῆς ἐσάναι χαριστικῆς, ἀλλὰ πάλιν χαρίζεσϑαι, ἵνα ἀπαύστως τοῦτο γίνηται. ϗ τοῦθ' ὅτι δεῖ γίνεσϑαι, ϗ τῆς χάριτος αὐτὴν ἐμφανίσεις. ἕτεροι δ' ἔφασαν μίαν μὲν εἶναι χάριν, τὴν τοῦ τὸν εὐεργέντά τι ὠφελίμως. ἑτέραν ϑ, τὴν τοῦ δεχόμενον τὴν εὐεργίαν, ϗ ἐπιτρέντα τὸν καιρὸν ἀμοιβῆς. τρίτην [4.] ϑ, τοῦ τὸν ἀνθυπεργέντα, κατ' αὐτόν τι τὸν καιρόν. ἱλαρῶν δ' ἐνεργητὴν ὄντων, ϗ ἱλαροὺς ποιούντων τοὺς ἐνεργετηθέντας τὴν χάριτων, τοῦτον μὲν κοινῶς ἀπὸ τῆς χαρᾶς, [5.] χάριτες ὠνομάσθησαν. ϗ

ut scriptum est, Munerum hospitalium animus optimus. Quidam arbitrantur per nuditatem significari, ut simus faciles & prompti ad beneficia præstanda. A quibusdam creduntur Gratiæ esse duæ, à quibusdam tres. Duæ autem esse putantur, propterea quòd aliquos benefaciendi initium facere oportet, alios autem gratiam referre. Tres autem esse ideo finguntur, quia eum qui beneficii compensationem expertus est, non cessare à benefaciendo oportet: verùm ipsius partium est, denuò & indesinenter beneficiis mutuis certare: quod quidem & Gratiarum color monere videtur. Nec desunt qui docent, unam esse Gratiam ejus qui beneficium contulit: alteram verò huic assignari, qui beneficium accepit, & referendi gratiam tempus diligenter observat: tertiam autem huic adscribi, qui captat occasionem iterum benefaciendi. Quoniam autem hilari vultu sunt benefici, & beneficia eos à quibus accipiuntur exhilarant, primò communi nomine ἀπὸ τῆς χαρᾶς, id est à gaudio, χάριτες, id est Gratiæ vocatæ sunt.

[1.] At vide Severinum de Vipera p. 63. ubi Gratiarum pedes serpentis nexu constricti pinguntur.

[2.] δύο μὲν εἶναι --MS. σχ. Hom. ιλ. ξ. v. 230. unam tantùm facit.

[3.] ἐπειδὴ καλῶς ἔχει τὸν τετυχότα ἀμοιβῆς ἐσάναι πάλιν χαριστικῶς, ἵνα---- & τῆς χάριτος αὐτὴν ἐμφ. MS. f. χειρὸς--vel χαρᾶς. Pausan. 6. πρόσωπα ϗ χεῖρες ϗ πόδες λίθου λευκοῦ. Vide eundem in Bœoticis, ubi perpulchra de his. Schol. Hom. ιλ. Σ. v. 382.

[4.] τρίτην ϑ τὴν τοῦ τὸν ἀνθυπεργέντά τι καθ' αὐτὸν ἐν καιρῷ, ἱλαρῶς ϑ ἐνεργετῆν δέοντος. MS. Sed nihil muto. Gyrald. de Ingrat. probat lectionem impressorum. p. 537.

[5.] πᾶσαι χάριτες ὠνομασμέναι εἰσί. MS. mox ἐνεδέδεσαν---

εὐμορφοι ὃ λέγονῖ ἔι), διὰ τὸ εὐειδίαν καὶ πιθανότητα χαείζεθαι. ἔιτα κατ' ἰδίαν, ἡ μὲν Ἀγλαΐα παρακαλόυται, ἡ δὲ Θάλεια, ἡ δὲ [6.] Εὐφρόνη. διὰ τοῦτο ἔνιοι [7.] εὐάνθην ἔφασαν τὴν μητέρα αὐτῶν ἔι), τινὲς δ' [8.] Ἀγλαΐλω. συνοικεῖν δ' Ὅμηρος ἔφλω μίαν τῶν χαείτων Ἡφαίςῳ, τάχα διὰ τὸ [9.] ἐπιχάειται ἔι) τὰ τεχνικὰ ἔργα.

Formoſæ eſſe narrantur, quòd inſigni forma vigeant, & formæ decorem liberalitatem exercentibus tribuant, & facile ad benefaciendum impellantur. Nomina earum ſunt, Aglaia, Thalia, & Euphrone. Quidam Euanthen ipſarum matrem eſſe ſcripſerunt, quidam autem Æglen. Homerus in ſuo poëmate perhibet, unam è Gratiarum numero cohabitare Vulcano. Quare hoc? Quod artificum opera plurimum gratiæ obtineant.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΡΜΟΥ.

DE MERCURIO.

Ἡγεμόνα δὲ ἀπαδιδόασιν αὐτῶν τὸν Ἑρμῆν, ἐμφαίνοντες ὅτι εὐλόγως δεῖ χαείζεθαι, καὶ μὴ εἰκῇ, ἀλλὰ τοῖς ἀξίοις. ὁ γὰρ [10.] ἀχαειςηθεὶς, ὀκνηρότερος γίνεται πρὸς τὸν εὐεργετῆσαι. τυγχάνει δὲ Ἑρμῆς ὁ λόγος, ὃν ἀπέςειλαν [11.] πρὸς ἡμᾶς οἱ θεοὶ, μόνον τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τῶν ὅσα γῆς ὄντων,

Ducem autem Gratiarum eſſe Mercurium fabulis ſuis comprehenderunt veteres, ut docerent, non citra delectum & negligenter indigníſque beneficia danda eſſe. Qui enim ingratitudinem expertus eſt, ad benefaciendum tardior fit. Eſt autem Mercurius ſermonis uſus, quem dii miſerunt ex alto, eúmque inter omnia alia ſoli homini attribuerunt.

[6.] εὐφροσύνη. MS.
[7.] V. Conſtant. Cæſ. γεωπ. 11--& floribus ſolent ornari, Teſte Pauſ.
[8.] lege Αἴγλλω. Antimachus apud Pauſ. 9°.
[9.] ὅτι χαεῖται ἔι) τὰ τεχνικὰ ἔργα. Vide Hom. ιλ. Σ. V. 382.
[10.] non rectè hanc dictionem intellexit Gyraldus. pro πρὸς τὸν lege πρὸς τὸ εὐεργετῆσαι—
[11.] ἀπέςειλαν ἐξ ἄνω MS. μ. τ. ἀν. τῶν ὅσα γῆς ζώων, λογικὸν μόνον—MS. β. Vide Jambl. in Epiſt. ad Dexippum, apud Stobæum.

λογι-

λογικὸν ζῶον ποιήσαντες, ὃ παρὸ τἆλλ' ἐξοχώτατον εἶχον αὐτοί. ὠνόμασαι ὃ ἀπὸ τῦ ἐρεῖν καὶ μήσασθαι, ὅ ἐστι λέγειν. ἢ ἀπὸ τῦ ἔρυμα ἡμῖν εἶναι, καὶ οἷον ὀχύρωμα. [12.] ἀνθένδε τοιοῦτον μὲν διάκτορον κέκληται, ἤτοι ἀπὸ τῦ διάτορον εἶναι καὶ τρανὸς, ἢ ἀπὸ τῦ [13.] διαλέγειν τὰ νοήματα ἡμῶν εἰς τὰς τῶν πλησίον ψυχάς. καθὸ καὶ τὰς γλώσσας αὐτῷ καθιερεῦσιν. εἶτα ἐριούνιον ὀνομάζεται, ἀπὸ τῦ μεγαλωφελής τις εἶναι, καὶ κατὰ τὴν βολὴν ὀνεῖν τὰς χρωμένους αὐτῷ. καὶ σῶκον, ὡσανεὶ σωτὴρ τῶν οἴκων ὢν ἀρχαῖον· ἢ ὡς τινες, ἰσχυρός. [1.] καὶ τὸ ἀκάκητον λέγεσθαι τοιοῦτό τινος σημεῖόν ἐστιν. ὁ γὰρ πρὸς τὸ κακὸν καὶ βλάπτειν, ἀλλὰ πρὸς τὸ σώζειν μᾶλλον γέγονεν ὁ λόγος. ὅθεν καὶ τὴν ὑγείαν αὐτῷ συνῴκισαν. [2.] Ἀργειφόντης δέ ἐστιν, οἱονεὶ ἀργεφάντης, ἀπὸ τῦ ἀργῶς πάντα φαίνειν καὶ σαφηνίζειν. τὸ γὰρ λευκὸν, ἀργὸν ἐκάλουν οἱ παλαιοί.

Sermonis enim usum præ aliis animalibus potissimum homines habent. Dictus est autem Mercurius Hermes, ἀπὸ τῦ ἐρεῖν, id est dicere, & μήσασθαι, id est loqui. Aut hoc nomen sortitus est ἀπὸ τοῦ ἔρυμα ἡμῖν εἶναι, quasi nobis sit propugnaculum, seu ὀχύρωμα, id est munimen. Primus hic διάκτορος, id est deorum nuncius dictus est: sive quòd sit διάτορος, id est vocalis, sive τρανὸς, id est diserlus. Restat hujus nominis & alia causa, scilicet quòd mentis nostræ sensa in alios qui nobis propinqui sunt, dicendo transfundere possumus. Hinc factum est, ut Mercurio linguas sacrificârint. Et aliud nomen gerit, vocatúrq; ἐριούνιος, quòd sit perutilis, plurimáque commoda suis familiaribus & cultoribus ferat. Dicitur & Socus, id est quasi sit domorum servator: sive ut quidam autumant, quasi sit ἰσχυρός, id est fortis. Hujus rei manifestum signum est, quòd eundem & ἀκάκητον, id est ab omni damno alienum, & quòd nulli quippiam inferat mali, nominant. Sermo enim nobis datus est, non ut alicui sermone noceamus, verùm ut dicendi facultate omnibus prosimus. Hinc eidẽ Mercurio conjunxerunt Sanitatẽ. Appellatur Mercurius ἀργιφόντης. nominis hujus ratio est, quòd omnia clarissimè ostendat, & in lucẽ protrahat. Veteres enim τὸ λευκὸν, id est albedinem aut claritatẽ vocârunt ἀργενόν.

[12.] ἀλλ' ἀνθένδε, MS. hîc Gyral: διάτορον legit. (β. v. 103.
[13.] διαλέγειν, MS. διάγειν, rectiús. ὁ διάγων τὰς ἀγγελίας, σαφῶς, χ. Hom. ιλ.
[14.] Σώκῳ ἰσχύν. χ. Hom. Τ. ιλ.
[1.] ἀκάκητα MS. ὁ μηδενὸς κακῦ μεταδοτικὸς σχ, H. ιλ. σ. v. 185. nesc o tamen annon ab Acico enutritus Mercurius, indè etiam nomen hoc traxerit. dictus est & Acacesius ab A cadibus ———
[2.] Ἀργειφόντης ex Epigr. affertur, ut ἰοχεφόντης. Proclo, ὁ ἐν ἀρίῳ φωνῶν. mox— ἢ ἀπὸ τῆς κατὰ τὴν φωνὴν ταχύτητος, vel ut alius ἢ ἀπὸ τῆς κατ' ἀντίφρασιν ταχύτητος— prior lectio confirmatur per ἵππια πτερόεντα— ἢ

ἢ ἀπὸ τῆς κατὰ τὸ φοιτῶ ταχύτητος. καὶ γὰρ τὸ ταχὺ, ἀργὸν λέγεται κατ' ἀντίφρασιν. [3.] χρυσόῤῥαπις δ', ὅτι πολύτιμός ἐστι καὶ ὁ ἐξ αὐτοῦ ῥαπισμός. πολλοῦ γὰρ ἀξία ὅδιν ἡ εὐκαιρος νοθεσία, καὶ ὅπισθεν τὴν αὐτῆς ποιησαμένων. παραδέδοται δ' καὶ κῆρυξ θεῶν, καὶ διαγγέλλειν αὐτὸν ἔφασαν τὰ παρ' ἐκείνων τοῖς ἀνθρώποις. κῆρυξ μὲν, ἐπεὶ διὰ φωνῆς γεγονυίας παεισᾷ τὰ κατὰ τὸν λόγον σημαινόμενα τοῖς ἀκροατοῖς. ἄγγελος δ', ἐπεὶ τὸ βούλημα τῶν θεῶν γινώσκομεν ἐκ τῶν ἐνδεδομένων ἡμῖν κατὰ τὸν λόγον [4.] ἐνεργειῶν. πέδιλα δ' φέρει πτερωτὰ, καὶ δι' ἀέρος φέρεται, συμφώνως τῷ ὁμήρῳ, καθάπερ εἴρηται τὰ ἔπη πτερόεντα. καὶ γὰρ τὸ ἶεν ποδήνεμον διὰ τοῦτο, καὶ ἀελλόποδα καλοῦσιν ἄγγελον, ἀπὸ τοῦ ὀνόματος παρεισάγοντες. ψυχοπομπὸν δ' τὸν Ἑρμῆν ἐμυθεύσαντο εἶναι, ξυμβάλλοντες ὅπερ ἴδιον αὐτοῦ ἐστι τὸ ψυχαγωγεῖν. διὰ τοῦτο καὶ ῥᾴβδον αὐτῷ ἐγχειρίζουσι, [5.] τῇ τ' ἀνδρῶν ὄμματα θέλγει, τὰ τῆς διανοίας δηλονότι. τοὺς δ' αὖτε καὶ ὀρνύοντας ἐγείρει.

Aut hanc appellationem sortitus est à celeritate, quâ in suis profectionibus utitur. Nam celeritas quandoque per antiphrasin ἀργὸν, id est tarditas nuncupatur. Mercurius χρυσόῤῥαπις nomen tenet, id est virgam auream gestans, sive aureas alapas infligens. Plurimi enim faciendum est, si quis eâ ferulâ cedatur, nam immenso precio digna est, imò omnia etiam precioſissima superat opportuna correctio, si huic modò accommodaverimus aures. Fertur Mercurius deorum esse interpres: & aiunt eum ad homines deferre, quæ à diis acceperit mandata Interpres est ideo, quòd ea quæ oratione explicantur, vox ad aures transferat. Est autem deorum nuncius, siquidem orationis præsidio voluntatem divinam cognoscimus. Gestat talaria alata, iisque per aëra fertur, sicuti testatur Homerus eo loci ubi inquit, ἔπη πτερόεντα, id est Volantia verba. Hinc nominant etiam Irim ποδήνεμον, id est velocem, & ἀελλόποδα, id est pernicem, ipso nomine nuncium significantes. Fabulati sunt veteres Mercurium esse ψυχόπομπον, id est animarum deductorem, innuentes eum ψυχαγωγεῖν, id est demulcere animos hominum, quod ipsius proprium est. Propterea virgam ei tradunt, quâ delinit hominum oculos, nimirum mentis. Eâdem & somnolentos excitat.

[3.] σχ. ιλ Ο. v. 256.
[4.] λόγον ἐννοιῶν. MS. Gyraldus, ἐνεργειῶν l. ἶρις autem videtur Hebræorum יוד in Daniele. quod autem ψυχοπομπὸν vocat, idem est cùm dicitur πομπὸς, πυλαῖος, χθόνιος, ψυχῶν ταμίας——
[5.] Hom. ιλ. ω. 343. V. mox παρφορμᾷν ῥαδίως--De Mercurii Virgâ plura Gyraldus.

κὴ παρορμᾶν γὸ τὰς ὠφελιμόυς ῥᾳδίως, κὴ καταῤέλλειν τὰς παρωρμηκότας δυνατός ἔςι. ἐντεῦθεν ἤδη τὸς ὀνείρους ἐπιπέμπειν ἔδοξε, κὴ μάντις εἶ διὰ τᾶ τοιάτα τρόπα, πρέπων ὡς βάλε) τὰς φαντασίας. [6.] θεῶν τ' ἄγγελοι, ὄνειροι. οἵδ' ἀποπληρᾶντες, ὠὲὶ τὼ εἰρημόλω ῥᾶβδον, τὸ τᾶ κηρυκίω σχῆμα δεῴκοντες, σύμβολόν ἐςι τᾶ κὴ τὰς θηριώδεις ὑπ' αὐτᾶ [7.] καλεῖσθς λέοντας τὰς ἐν αὐτοῖς διαφορὰς, κὴ συνδέοντας ἀὐτὰς ἄμματι δυσλύτω. διὰ τᾶτο γὸ κὴ εἰρηνοποιὸν δοκεῖ τὸ κηρύκιον εἶ). φέρυσι δ' ἄλλως οἱ μεπόντες τὼ εἰρήνω, κὴ δαλλὰς ἀνὰ χεῖρας, ὠὲὶς ὑπόμνησιν τᾶ γεωργεῖσθαι θέλειν τὼ χώραν, κὴ φειδώ τινα εἶ) τᾶ ἡμέρων κὴ καρποφόρων φυτᾶ. ἐκ ὃ μαίας ἔφασαν γεγρᾶφθαι διὶ τὸν Ἑρμῆν, ἀποδηλᾶντες πάλιν διὰ τᾶτο, θεωρείας κὴ ζητήσεως εἶ) γνώρισμα [8.] τὸ ζᾶον. κὴ γὸ αἱ μαῖαι μαιόμθιαι τὰς γυναῖκας, ἐντεῦθεν εἴρηται μαῖαι, τᾶ ὡσανεὶ [9.] ἐξερευνήσει ὠεῳάγειν εἰς φῶς τὰ βρέφη. πλάτ]εται ὃ κὴ ἄχειρ, κὴ ἄπους, κὴ τετράγωνος τῷ σχήματι ὁ Ἑρμῆς.

facilè námque remissos permovet, properantes autem citra laborem inhibet. Hinc etiam somnia mortalibus immittere visus est. Et vates creditus est, quòd in facili quò vult, hominum phantasias & cogitationes impellat. Et somnia Deorum nuncii sunt. Serpentes, qui ambiunt virgam, quam manu gestat, caduceíque formam ob oculos ponunt, indicio sunt, etiam immanes leones, quoties naturali feritate commoti inter se sæviant, ab ipso feritatem eorum cicurari, eandémque nodo insolubili vinciri. Hinc non ab re putant, caduceum esse pacificum. Ferunt enim, qui pacem ambiunt, manibus germina, quibus indicant se cupere, ut denuò colatur terra: proinde abstinent manum à mansuetis & fructiferis arboribus, nec eas excindere aut lædere pergunt. Qui affirmant Jovem tulisse ex Maia Mercurium, docere videntur, Mercurium speculationi & sedulæ inquisitioni natum esse. Nam μαῖαι, id est obstetrices, quæ obstetricandi officio funguntur apud parturientes mulieres, hinc μαῖαι, id est obstetrices nominatæ sunt, quasi scrutando fœtus in lucẽ producãt. Nõ habere manus & pedes, formáq; quadratus fingitur Mercurius.

[6.] ιλ. β. v. 26.
[7.] κηκλεῖσθαι κὴ καταθέλγεσθαι λύοντο—κὴ συνδέοντο MS. lege κηλεῖσθαι—κηλεῖσθαι—Bellantes & dissidentes interpretum oratione sedantur. Isidor.
[8.] λόγον. κὴ γὸ αἱ μαιόμθιαι τὰς γ. MS.
[9.] ἐξ ἐρεύνης MS.

τετρά-

πτερόγων Θ μὸ, πῷ τὸ ἑδραῖόν τε κὴ ἀσφαλὲς ἔχειν, ὥστε κὴ τὰς πλώσεις [10.] αὐτῷ βάσιν ἔῃ). ἄχειρ ὃ κὴ ἄπους, ἐπεὶ ὅτε ποδῶν ὅτε χειρῶν δεῖ) πρὸς τὸ ἀνύειν τὸ προκείμενον αὐτῷ. οἱ δ' ἀρχαῖοι τὸς μὲν πρεσβυτέρους κὴ [11.] γηνεῶντας τὸν Ἑρμεῖ, ὁρᾶν ἐποίουν τὰ αἰδοῖα ἔχοντας. τὸς δ' ἐ νεωτέρους κὴ ἀγένειους, [12.] ἀνειμένους. παίζωντες, ὅτι ἐν ταῖς προβεβηκόσι ταῖς ἡλικίαις γόνιμος ὁ λόγος κὴ τέλειός ἐστιν. [13.] ὃς δὴ κὴ τυχὼν τοῦ ὄντι ὄφι, τυγχάνων ὧν ἂν προσθῇ). ἐν ὃ τοῖς ἀώροις, ἄγονος κὴ ἀτελής. ἵδρυ) ὃ καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς. [1.] κὴ εὐόδιος λέγεται, κὴ ἡγεμόνι, ὡς αὐτῷ εἰς πᾶσαν προῆξιν ἡγεμόνι χρῆσθαι, κὴ αὐτὸ [2.] ὄντος τὸ ἐν ταῖς βυλαῖς εἰς τὸ δέον ἡμᾶς ἀνάγοντος. τάχα δὲ κὴ ἐπ' ἐρημίας, ἐπειδὴ κἀκεῖ τῆς φρονήσεως αὐτοῦ κὴ τῆς θεραπείας δεῖ. διὰ ὃ τὸ κοινὸν αὐτὸν ἔῃ) [3.] ἔν τε ἀνθρώποις πᾶσι κὴ πᾶσι τοῖς θεοῖς, ὁπόταν τὶς εὕρῃ τι προάγων ἐν ἐν ὁδῷ, σύνηθες ἐποφθέγγεσθαι,

Quadrata ipsius forma est, ut ejus stabilitatem & soliditatem cognitam nobis veteres faciant: quapropter etiam Mercurii casus, putatur esse incessus. Carere manibus & pedibus dicitur, quòd non opus habeat vel manibus vel pedibus, ad ea quæ sibi mandata sint, expedienda. Veteres Mercurii parentes natu grandiores pingunt, habentes testiculos sursum tractos & erectos. Juniores autem & imberbes formantur, quasi testes habeant remissos. Quid sibi volunt isto figmento? Quòd in iis qui provectioris sunt ætatis, ratio fœcunda & perfecta sit, quæ quidem facile quæ proponit assequitur. In junioribus autem & immaturis, eandem rationem esse imperfectam, & minus fœcundam Ejus simulachrum in viis constituunt. & hinc εὐόδιος, quasi meliorem semper monstret viam, & itinerantibus prosper sit, dicitur. Et ἡγεμόνιον, id est ducem eum appellant, quasi ejus opera in re omni uti conveniat: & quasi etiam in deliberationibus & consultationibus in meliorem semper nos traducat sententiam. Etiam ejus statuæ in solitudinibus ponuntur, quasi istic sit quoque sanctè colendus. Ideo autem, quòd communis tam deorum quàm hominum sit minister, si quis iter faciens fortè fortunâ quid invenit, consuetudo inolevit ut inventor exclamet,

[10.] αὐτὸ. MS. [11.] γηνεώντας τοῦ Ἑρμοῦ. Vide Gyrald. p. 290.
[12.] τοῦ ὃ νεωτέρους κὴ λείους κὴ ἀγένειους, παιζομένους. παιζοντάς MS. Artemid. lib. 1. Oneir. Herod. 2. al. τῷ Ἑρμῶν.
[13.] ὃς δὴ κὴ τυχὼν τοῦ ὄντι ὄφι, τυγχάνων ὧν ἂν προσθῇται MSS. [1.] εὐόδιος. [2.] αὐτὸ δέοντος—δέοι ἡμᾶς ὁδοῦ—ἐπ' ἐρημίας πρὸς τὸ σπουδαῖον κὴ θεραπείαν δεῖ. MS. Gyral. legit ὡς αὐτοῦ δέοι εἰς πᾶσαν πρόοδον. rectè.
[3.] κὴ τὸν αὐτὸν—κὴ τοῖς θεοῖς MS. Jamb. de Mysteriis prima sunt verba θεὸς ὁ τῶν λόγων ἡγεμὼν ὁ Ἑρμῆς παλαιὸς δέδοκται—ἔῃ) κοινός.

κοινὸν

κοινὸν ἔχει) [4.] τῷ ἑρμῇ, ὃς δὴ συνίσωρ ὁδὶ τῆς εὑρέσεως ἐνόδιός ὢν, ἐμφαίνοντες ὅτι κοινὸν ἀξιοῦσιν ἔχειν [5.] καὶ τῶν εὑρημάτων, ἐντεῦθεν καὶ τῶν λιθαρίων ἑρμαίων λεγομένων. περιστοιβάζουσι δὲ τοὺς λίθους τοῖς Ἑρμαῖς [6.] ἕκαστος τῶν παριόντων ἕνα τινὰ αὐτοῖς προστιθεὶς, ἢ ὡς χρήσιμόν τι καὶ κοινωνικὸν τὸ παρ' αὐτῷ ἔργαστος ποιῶν, διὰ τοῦ καθαίρειν τὴν ὁδὸν, εἴ τε μαρτυροποιούμενος τὸν Ἑρμῆν, εἴ τε ὡς ὑποσημαινόμενος τὴν εἰς αὐτὸν τιμὴν, εἰ μηδὲν ἄλλο ἔχειν προσενεγκεῖν αὐτῷ, εἴ τε ἐπιλοιπότερον τοῖς παριοῦσι τὸ ἀφίδρυμα ποιῶν, εἴτε πρὸς σύμβολον τοῦ ἐκ μικρῶν μερῶν συνεστάναι τὸν προφορικὸν λόγον. λέγεται δὲ καὶ ἀγορανόμος εἶναι, εἰκότως. ἐπίσκοπος γὰρ τῶν ἀγοραζόντων τί ἢ πωλούντων, ὡς μὴ λόγοι πάντα ποιεῖν [7.] δέοντος. ἐντεῦθεν καὶ τῶν ἐμπορείων ὑπερίστης ἔδοξεν εἶναι, καὶ ἐμπολαῖος, καὶ

Rei inventæ partem etiam Mercurio competere. Inventionis enim adjutor est, cum sit viarum præses. Proinde meritò acclamant, se rei inventæ Mercurium participem facturos. Hinc Græci omnia quæ fortè fortunâ reperiuntur, Ἑρμαῖα, id est Mercurialia nuncupant. Statuis ¡Mercurialibus accumulant lapides. Qui libet námque eorum qui ejus statuam prætereunt, lapidem adjicit. Causæ autem ejus rei sunt plurimæ. Una est, quòd quilibet utile quiddam faciat, quod ad communem omnium spectet utilitatem, dum viam purgat. Altera, quòd obtestetur Mercurium lapidis adjectione, aut lapidis adjectione suum declaret in ipsum honorem, quasi nihil nunc occurrat quod offerat. Alia est, quòd statuam Mercurialem prætereuntibus manifestiorem faciat, additione lapidum. Porro alia est, ut per lapides significetur, ex parvis & modicis partibus consistere orationem enunciativam. Ferunt Mercurium etiam mercaturæ existere deum; & meritò: est enim mentium & vendentium inspector. Emptiones námq; & venditiones citra orationis præsidiũ contrahere nequimus. Hinc mercaturæ præses esse visus est: & ἐμπολαῖον, id est mercatorum curam gerentem, &

[4.] τὸν ἑρμῆν. MS.

[5.] ἔχει) καὶ τὸ εὑρημάτων. MS. Jambl. de Myst. p. 1.

[6.] ἕκαστος —— προστιθεὶς —— & mox ἕκαστος ποιῶν —— μαρτυροποιούμενος —— ὑποσημαινόμενος —— ποιοῦντος —— MS. V. Drusii in Prov. & Schotti Adagia sacra de Acervis Mercurialibus ——

[7.] ὑπίσκοπος γὰρ τῶν ἀγοραζόντων ὄξιν, ἤδη καὶ ἀπὸ τῆς ἀγορᾶς διατείνει [al. διατρέχει] δέοντος. MS. post κερδῶος, sequitur —— ὡς ἂν μόνος τῶν ἀληθινῶν κερδῶν τοῖς ἀνθρώποις αἴτιος εἴη. MS.

κερδῶος

κερδῶΘ ἐπωνομάδη. τῆς ὃ λύρας [8.] εὑρετής ἐστιν, οἷς τῆς συμφωνίας, καὶ ὁμονοίας. καθ' ἣν οἱ ζῶντες εὐδαιμονέστιν, ἡρμοσμένω ἔχειν τὼ διάθεσιν ἐπιβάλλων. θέλγεσθαι δ' αὐτῷ τὼ δυνάμιν, [9.] καὶ τὼ τῶν ἀπειμφαινόντων θέλοντες, κλέπτων αὐτὸν παρέδωκαν, καὶ δολίᾳ [10.] ἑρμῆ ἱδρύσαντο. λανθάνει γὰρ ὑφαιρούμενΘ τὸν [11.] περδιδόμενον τοῖς ἀνθρώποις, καὶ κλέπτων, ἐφ' ὅτε τῇ, πιθανότητι τὴν ἀλήθειαν. ὅθεν πανὰς καὶ ἐπικλόποις λόγοις χρῆθζ λέγεσι. καὶ γὰρ τὸ σοφίζεθζ τῶν εἰδότων λόγω χρῆθαι, ἴδιόν ἐστι. νόμιΘ ὃ λέγεται, [12.] τῷ ἐπανορθώσει νόμΘ ἐῖ) περδακτικὸς τὼ τῶν ὡς ἐν κοινωνίᾳ ποιητέων. διὰ [13.] γᾶν ὁμόνοιαν μετίχθη καὶ ὅπι τὼ τῶν λόγων ἐπιμέλειαν. σέβονται δὲ αὐτὸν καὶ ἐν ταῖς παλαίσραις μῦ τᾶ Ἡρακλέκς, [14.] ἐν τῇ ἰσχύϊ μῦ λογισμᾶ χρῆθαι δέουτΘ. τῶν γὰρ πεποιθότων μόνῃ τῇ τᾶ σώματΘ δυνάμει,

κερδῶον, id est lucrosum; aut lucri authorem eum appellârunt. Lyræ inventionem ei attribuunt, quasi concentus & concordiæ sit pater, quam dum homines tenent, certè fœliciter vitam transigunt. Quapropter creditur hominum animis concinnatum, sibíq; consentientem subjicere mentis habitum. Volentes autem veteres demonstrare, etiam in occulta vim ejus porrigi, furem eum esse tradiderunt, & in fraudulenti Mercurii honorem templa statuerunt. Clam enim hominem in judicium protractum oratione liberat, veritatémque persuasione furatur. Hinc dicitur, quosdam furtivis sermonibus uti. Siquidem hi soli sophistæ esse nôrunt, qui certam differendi habent methodum. ΝόμιΘ, id est legum antistes est, quòd lex castigando ea imperet, quæ in civitate aut communione aliquâ seu facienda, seu vitanda sunt. Propter singularem ejus concordiam etiam orationis cura ipsi commissa est. Simul cum Hercule in palæstris colitur, ut demonstretur, fortitudine utendum esse cum ratione & prudentiâ. Qui enim confidunt de sola corporis fortitudine,

[8.] Hom. Hymn. εἰς Ἑρμῆν---MS. autem constituit hunc locum, συμφωνίας καὶ ὁμολογίας καθ' ἣν, &c. εὐδαιμονέστιν, ἥρμ.——ὑπερβάλλοντος. sic
[9.] ἀπὸ τὼ δύναμιν. καὶ διὰ τῶν ἁμφ---MS.
[10.] δολίᾳ Ἑρμῆ βωμὸν ἕνιοι ἱδρύσαντο MS.
[11.] τὸ προδεδογμένον MS. post γὰρ deest fortè λόγΘ---
[12.] τὸ ἐπανορθώσει l. ἐπ' ἀνορθ. νόμΘ ἐῖ), περδακτικὸς ὢν τῶν ὡς---
[13.] τὼ ὁμωνυμίαν, & pro λόγων, νόμων MS. Gyraldus fortè plus in suo codice reperit. νόμοι autem exactum quoddam modulationis genus---
[14.] εἰς τῇ ἰσχ.——mox τῷ γὰρ μόνῃ πεποιθότι——& ἁμελῶντι, quod rectiùs, MS.

τᾶ

τῷ ὃ λόγῳ ὃς ἡ τέχνας εἰς τὸν βίον ἤγαγε ἀμελόντων, πάνυ ἄν τις οἰκείως ἐπείποι, [15.] δαιμόνιε, φθίσει σε τὸ σὸν μῆθος.

& rationem cujus beneficio artes sunt invectæ, negligunt, his inquam quis admodum convenienter dicat, δαιμόνιε φθίσει σε τὸ σὸν μῆθος. id est, Divine, tua te perdet insania.

ΓΕΡΙ ΤΩΝ [1.] ΓΑΡΑΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΜΥΘΩΝ.

DE FABULIS ANTIQUITUS TRADITIS.

Τοὺς ὃ πολλὰς ἡ ποικίλας περὶ θεῶν γεγονέναι φασὶ τοῖς παλαιοῖς Ἕλλησι μυθοποιίας, ὡς ἄλλας μὲν [2.] ἐπὶ Μάγοις γεγόνασιν, ἄλλας ὃ παρ' Αἰγυπτίοις ἡ Κελτοῖς, ἡ Λίβυσι, ἡ τοῖς ἄλλοις Ἕλλησι,

PLurimas variásque de diis fuisse apud antiquos fabulas, quarum aliæ à Magis, aliæ ab Ægyptiis, porro aliæ à Celtis & Afris, & ab aliis Græcis compositæ sunt,

[15.] Hom. ιλ. ζ. v. 407. quod autem fuerit ἐναγώνιος -Pind. 2. Pyth. testatur. item 1. N. ἀγῶναν μοῖσαν Ἑρμᾷ ἡ τὺν Ἡρακλεῖ—Vide etiam *Fabr. Agon.* l. 1. c. 18.--& *Falconerium ad inscrip. Athlet.* p. 21.

[1.] hunc titulum non agnoscit MS. & immediatè hæc cum præcedentibus conjungit.

[2.] παρὰ Μάγοις γεγ. ἄλλας ὃ παρὰ Φρυξὶ, ἡ ἤδη παρ' Αἰγυπτίοις τε ἡ Κελτοῖς ἡ Λ. ἡ τοῖς ἄλλοις ἔθνεσι MS. De his Vide Laërtii proœm. & notas. *Vossium* de sectis Phil. c. 1. Quod de Phrygibus ait, habes apud *Diod. Sic.* & *Eusebium*. Φρύγιος λόγος tribuitur *Democrito* à *Laërtio*. *Damascius* de *Rheæ* Physiologiâ laudat Φρυγίους λόγους--credidi Orpheum scripsisse, Vide apud Suidam ejus θεογονισμὸς Μητρῴους & Κορυβαντικὸς pertinent enim ad Phrygum μυθοποιίαν sive θεοποιίαν cujus authorem Orpheum facit *Proclus*. *Damascius* περὶ Ἀρχῶν postquam enumerâsset μύθων Ἑλληνικῶν ὑποθέσεις (Vide Ger. Vossium in Phurnuto,) addit πολλῶν ἡ ἀλλοδαπῶν δ' ὄντων, colligítque Phœnicum μυθολογίαν ex *Mocho*. Ægyptiorum ex *Heraisco*, *Asclepiade*, & *Eudemo*; Babyloniorum, Sidoniorum, Magorum (quibus adjungit πᾶν τὸ Ἄρειον γένος) ex eodem *Eudemo*.

μαρτύ-

μαρτύριον ἀναλάβοι τὶς τὸ παρ' Ὁμήρῳ λεγόμενον ὑπὸ Διὸς, πρὸς τὴν Ἥραν, τοῦτον τὸν τρόπον. [3.] Ἦ ἐ μέμνησ' ὅτ' ἐκρέμω ὑψόθεν, ἐκ δ' ὑπόδησιν, ἄκμονας δύο. Ἔοικεν ὁ ποιητὴς [4.] μύθου παλαιοῦ παραφέρειν τοῦτο, καθ' ὃν ὁ Ζεὺς ἐμυθεύετο κεκρεμακέναι τὴν Ἥραν χρυσοῦς ἀλύσεσι, τῷ χρυσοφανὲς πρόσχημα ἔχειν τὰ ἄστρα. καὶ ἐκ τῶν ποδῶν αὐτῆς δύο ἄκμονας ἐξηρτηκέναι, τὴν γῆν δηλονότι, καὶ τὴν θάλατταν, ὑφ' ὧν τείνεσθαι κάτω τὸν ἀέρα, μηδετέρωθεν ἀποσπασθῆναι δυνάμενον. ἕτερος δὲ μύθος μέμνηται τῆς πρὸς τὴν Θέτιν, ὡς ὑπ' [5.] αὐτοῦ σεσωσμένου τοῦ Διός.

Ὁππότε μιν ξωσθῆσαι ὀλύμποι ἤθελον ἄλλοι,
Ἥρη τ' ἠδὲ Ποσειδάων καὶ Παλλὰς Ἀθήνη.

Φαίνεται δ' ὅτι κατ' ἰδίαν τέτων ἕκαστον τῶν θεῶν ἐπεβάλετο τῷ Διὶ συνεχῶς, μέλλων ἐμποδίζειν τούτοις τὴν διακόσμησιν, ὅπερ ἐβούλετο, εἰ τὸ ὑγρὸν ἐπεκράτησε καὶ ἐξυδατώθη

testimonio sint vel illa verba, quibus (ut fingit Homerus) Iupiter Junonem affatur in hunc modum:

Pectore adhuc memori retinésne, prioribus annis
Quas mihi commisso dederis pro crimine pœnas,
Cum suspensa polo super ardua nubila, longâ
Fune pependisti, vinctas incude ligatâ
Ad plantas geminâ?

Hæc certè profert poëta, quasi quoddam antiquæ fabulæ vestigium, quæ ità habet: Jovem vinxisse Junonem compedibus aureis. Aureis vinculis constrictam esse Junonem, ideo fingitur, quòd auri colorem astra præ se ferant. Pedibus autem Junonis alligâsse incudes duas. Incudes sunt mare & terra, à quibus aër inferior extenditur, ut neutram in partem abduci possit. Meminit Homerus alterius fabulæ, juxta cujus tenorem Thetis Jovem servâsse creditur. Poëtæ autem verba sic habent:

Cum reliqui vellent ipsum dii stringere vinclis,
Juno, Neptunúsque deus, Pallásque Minerva.

Apparet enim, utrunq; deû privatis odiis extimulatum, Jovi insidias struxisse, ut mundi decorum ædificium impedirent. Et sanè ipsorum conatus processissent, si aquæ invaluissent, & omnia in aquam fuissent conversa:

[3.] Lege μέμνη σ' ὅτ' ἐκρέμω—paulo aliter tamen apud Hom. ιλ. Ο. v. ιδ. Hunc locum hoc modo etiam interpretatur Dion. Halic. (in illo aureo libello quem transcripsit de Homero; eum edidit H. Steph. sub Plutarchi nomine, cùm tantum ejus initium ei tribuendum sit.) & σχ. Hom.

[4.] μύθου παλαιοῦ (MS. addit) ὑπόσχασμα καθ' ὃν ὁ Ζεὺς ε. κεκρ. ἐκ τῶν αἰθέρων τὴν Ἥ. MS. & σχ. Hom.

[5.] ὑπ' αὐτῆς MS. cui desunt ἤτοι περίοικα & τὴν θείαν δύναμιν—Vide σχ. Hom. ad ιλ. α. v. 400. & ad υ. v. 67.

παίνται

πάντα, ἢ τὸ πῦρ, καὶ ἐξεπυρώθη ὁ ἀήρ. εἰ δὲ καὶ τέρπον διαθεῖσα πάντα Θέτις, ἤτοι φρόνοια, τὸν ἑκατόγχειρα Βριάρεων, ἤτοι τὴν θείαν δύναμιν ἀντέταξε τοῖς θεοῖς καθ' ἣν ἴσως διανέμονται παντα-χόθεν αἱ ἐκ τῆς γῆς ἀναθυμιάσεις, ὡς διὰ πολλῶν χειρῶν τῆς εἰς πάντας τὰς ἀειθυμὰς διαιρέσεως γινομένης. Σκέψαι δ' εἰ ἐπὶ τὸ αἴρειν ὡσανεὶ βορὰν τῶν κόσμου μερῶν, ὠνόμασται Βριάρεως. Αἰγαίων δέ ἐστι, ὁ ἀεὶ τεθηλὼς καὶ γάιον. δεῖ γὰρ μὴ [7.] συγεῖν τὰς μύθους, μὴ δ' ἑτέρων τὰ ὀνόματα ἐφ' ἑτέρους μεταφέρειν, μὴ δ' εἴ τι περιπεπλάσθη ταῖς κατ' αὐτὰς παραδόσεσι γενεαλογίαις, ἀναλόγως τίθεσθαι. [8.] Πάλιν ἓν ἐμυθεύσαντο χάος γενέσθαι, καθάπερ Ἡσίοδος ἱστορεῖ, μετ' αὐτὸ δὲ τὴν γῆν, καὶ τὸν Τάρταρον, καὶ τὸν ἔρωτα. ἐκ δὲ τοῦ Χάους, τὸ Ἔρεβος καὶ τὴν νύκτα φύναι. ἐκ δὲ τῆς νυκτὸς, τὸν αἰθέρα καὶ τὴν ἡμέραν. [9.] Εἰδέναι γῆν δεῖ, ὅτι Ἡσίοδος

aut si ignis, longè latéque regnásset, aérque incensus fuisset. Thetis autem, quæ quodammodo cuncta permeat, nisi eam navelis vocare divinam providentiam, centimanum Briareum, sive divinam potentiam diis opposuit. Vi autem hujus potentiæ liberè ubique vagantur exhalationes, quæ à terra ascendunt, tanquam per multas manus in omnia diffusæ & derivatæ. Certè inquisitione dignum est, num Briareus ἀπὸ τοῦ αἴρειν, id est auferendo, hoc nomen consequutus sit: quasi sit βορὰ, id est vorago omnium mundi partium. Ægæon nomen ei impositum est, quòd semper virescat, & floreat. Haud enim metuere debemus fabulas, quò minus omnia liberè interpretemur, etiamsi interdum aliorum nomina aliis applicanda sunt. Nec etiam si quid ab genealogiis ipsorum parùm recessit, propterea putandum est minus iis per analogiam respondere. A veteribus etiam Chaos fabulâ comprehensum accepimus, cujus author est Hesiodus. Post Chaos autem productum, Terra, Tartarus & Amor provenerunt. at ex Chaos processere Erebus, & Nox. Ætheris & Diei mater fertur Nox. Illud tamen non est omittendũ, quòd Hesiodus

[6.] εἰ παρὰ τὸ αἴρειν τῶν ἀσὺν βορρᾶν τῶ κόσμω μ. ità MS. Βριάρειν [inquit Zretzes ad Hes. p. 149.] ὑπερβαίνειν ἐφ' ὕψος--οἷον ἐν τῷ Βορρᾷ & Βριάρεως illi est Spiritus ὁ ἐν τῶ βορείω πόλω ἰών.

[7.] δεῖ μὴ—MS. δεῖ ἢ συγεῖν--lege μὴ συγχεῖν. μηδ' ἐξ ἑτέρου τὰ ὀνόματα εἰς ἕτερον μεταβαίνειν MS. & μὴ δ' εἴ τι περισπλάσθη ταῖς παραδιδομέναις καθ' αὐτοὺς γενεαλογίαις ὑπὸ τῶν μὴ συνιόντων ἀ αἰνίσσονται, μεχρημένων ἢ ὡς ἐν τοῖς πλάσμασιν, ἀλόγως τίθεσθαι—f. ἄνθρ λόγω———

[8.] Πάλιν τοίνυν, περῶτον ἐμ. MS.

[9.] —Ἡσίοδος καταρχὰς τὸ Χάος ἔφησε γενέσθαι—Χάος γὰρ ἔστιν ἀπ.—

μὴ

μὴ τὸ Χάος ἔφησε γλυέσθαι τὴν γλῶ, λέγων, "ἤτοι μὲν πρῶτα" (μεταξὺ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὁ τόπος) "Χάος ἐγλύετο, αὐτὰρ ἔπειτα

Γαῖά τ' εὐρύστερνος πάντων ἕδος ἀσφαλὲς αἰεὶ
Ἀθανάτων, οἳ ἔχουσι κάρη νιφόεντος ὀλύμπου.
Τάρταρά τ' [10.] εὐρυόδεντα μυχῷ χθονὸς εὐρυοδείης.
Ἠδ' Ἔρος, ὃς κάλλιστος ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσι,
Λυσιμελὴς πάντων τε θεῶν, πάντων τ' ἀνθρώπων.
Δάμνα) ἐν στήθεσι νόον, καὶ ἐχέφρονα βυλιώ.
Νυκτὸς δ' αὖτ' αἰθήρ τε, καὶ ἡμέραι ἐξεγλύοντο,
Ἐκ Χάεος δ' Ἔρεβός τε, μέλαινά τε νὺξ ἐγλύοντο.

[11.] Ἡ γῆ μὲν κατὰ συνίζησιν γέγονεν. ὁ ἀὴρ δὲ κατὰ ἀνάδοσιν. τὸ δὲ λεπτομερὲς τοῦ ἀέρος, γέγονε πῦρ. ἡ δὲ θάλαττα, κατὰ ἐκμύζησιν. τὰ δὲ ὄρη, κατ' ἐξοσφασμὸν τῆς γῆς. Νυκτὸς δ' αὖτ' αἰθήρ τε, ὅτι ὀρῶμεν τὸν αἰθέρα τοῖς ἄστροις ἐν τῇ νυκτί. καὶ πάλιν εἰ μὴ ὑποχωρήσει ἡ νὺξ, ἡμέρα οὐ γίνεται. [12.] ἔστι δὲ Χάος μέν, τὸ πρὸ τῆς διακοσμήσεως μυθῶδες ὑγρὸν, nox receſſerit. Chaos eſt humor ille,

ſcribit, poſt Chaos demum Terram prodiiſſe, dum ait: Primum quidem omnium factus eſt ille locus, qui Chaos nominatur, inter cœlum & terram ſitus. atque deinde,

Ampla ſinu tellus, divûm ſtabiliſſima ſedes
Cunctorum, quotquot niveo lætantur Olympo:
Tartaráque, in magnis penetralibus abdita terræ:
Quíque inter ſuperos Amor eſt pulcherrimus omnes,
Artus qui divûmq; reſolvens atq; virorum,
Conſilium prudens, mentémque in pectore vincit.
Nati ſunt ex Nocte Dies ac ſplendidus Æther.
At Chaos & Noctem peperit, Erebíque tenebras.

Terra facta eſt per conſeſſum, ſive per ejus ad centrum ſeu inferiora receſſum: aër per aſcenſionem exortus eſt: aër autem in tenuiſſimas partes dilapſus, evaſit in ignem: mare vero per exuctionem, quòd humor avidè è terra quaſi fugendo extractus ſit, natum eſſe credendum eſt. Montes autem per terræ expulſionem exorti ſunt. Noctis filius Æther eſt, quia nocte propter claritatem aſtrorum conſpicitur: præterea nec dies almus exoritur, niſi prius qui mundi extructionem præceſſit,

[10]—περιέντα, vel ἰυρρίντα lege.
[11.] hæc omnia uſque ad τῆς γῆς deſcripſit σχ. Heſiod. Theog. poſt ἄστροις idem rectè addit κεκοσμημένον——
[12.] ab ἡμέραν ſupra uſque ad hunc locum omnia interjecta deſunt in uno MS. Achil. in Aratum hanc opinionem recenſet, p. 83.

ὑπὸ

ἀπὸ τῆς χύσεως ἔτως ὠνομασμένον. ἢ τὸ πῦρ, ὅ ἐστι [13.] κάΘ-, καὶ αὐτὸ κέχυ) διὰ τλῶ λεπτομέρειαν. [14.] ἦν δέ ποτε (ὦ παῖ) πῦρ τὸ πᾶν, καὶ χλιάσε) πάλιν ἐν ἀειόδῳ. [1.] σβεσθέντΘ- δ' εἰς ἀέρα αὐτῦ, ἡ μεταβολὴ ἀέρα γίνε) εἰς ὕδωρ. ὃ δὴ λαμβάνει τῦ μὲν [2.] ἀφισαμένυ μέρη τῆς ὐσίας καὶ πύκνωσιν, τῦ δ' λεπτωσομένυ κατὰ ἀραίωσιν. εἰκότως ἄρ ἔφασαν μὴ τὸ χάΘ- τλῶ [3.] χλῶ χλιέως, καὶ τὰ ἠρεθέντα Τάρταρα. ἃ δ' μυχὸν γῆς ὠνόμασεν ὁ περιηγμένΘ- ποιητὴς, τῷ περιειλῆφέναι αὐτὸν κενεῖφειν. [4.] τὸ δ' ἜρεβΘ- σὺν αὐτοῖς γεγονέναι ἐρρήθη, ἡ ὁρμὴ ἐπὶ τὸ χλυνᾶν. ἅμα γάρ τις ἔκ πνΘ- γίνε), καὶ παρεῖναι νομιστέον τοῦτλῶ τλῶ δλώαμιν, καλλίστλω καὶ ἀξιοθέατον ἔσαν. Τὸ δ' ἜρεβΘ-, ἀπ τῦ χάυς ἐχλύετο. [5.] ὁπότ' ἐρέφεως καὶ περιλαμβάνεσθαί πυ ὑφ' ἑτέρυ λό-

noménque iſtud ἀπὸ τῆς χύσεως, id eſt fuſione traxit. Vel ignis eſt κάΘ-, id eſt urens, ſiquidem ut ignis in tenuitatem κέχυ), id eſt diffuſus eſt. Hoc autem univerſum quondam (ὁ puer) ignis fuit, certâque mundi quâdam convolutione peractâ, omnia in ignem denuò convertentur. Ignis extinctus tranſit in aërem, & aër deficiens convertitur in aquam. Aër ſecundum condenſationem, ab eo quòd recedit de igne, ſubſtantiæ ſuæ partes recepit: aqua autem quæ extenuatur, ſecundum relaxationem ſubſtantiam ſuam nanciſcitur. Rectè ſanè dixerunt Veteres poſt Chaos demum terram eſſe prognatam: nec non & deſiderabilia Tartara naſcendi ordine Chaos eſſe ſequuta. Tartara verò prædictus poëta terræ conclave nuncupavit, quòd Tartarus ſtatim à rerum primordio elegerit latebras. Unà autem cum illis in lucem prodiit Erebus, qui eſt propriè ad generandum impetus. Alius enim ex alio naſcitur, generationíſque vim ſanè pulcherrimâ & plurimâ ſpeculatione eſſe dignam exiſtimandum eſt. Erebus ex Chaos prorepſit. Nominis autem ratio deducta eſt ἀπὸ τῦ ἐρέφεως, id eſt ab eo quòd contegatur, & ab alio contineatur:

[13.] ὅ ὅτι διονεὶ κάΘ-. MS.
[14.] ἩφαίλειτΘ- πῦρ πρῶτον φησὶ γεγονέναι. Achil. in Aratum. mundi ἐκπύρωσιν credidêre Stoici.
[1.] πρηστεσθέντΘ- MS.
[2.] τῦ ὑφισαμένυ μέρες—MS. eſt enim γῆς ὑποστάθμη ὕδωρ Zenoni apud Heſ. interp.
[3.] πάντε γῆν MS. τῷ περιειλῆφέναι αὐτλῶ καὶ κρύπτειν MSS. f. tamen περιέχ—rectiùs, nam σχ. Heſ. exponit τὸν ἀέρα τὸν τλῶ γλῶ περιέχοντα———
[4.] ὁ δ' ἔρως σὺν αὐτοῖς MS. ἅμα γὰρ τι ἐκ πνΘ- γίνηται MS.
[5.] ὁ ποιῶν ἐρίφθαι.

γΘ, καὶ ὃ μὴ τέτε τυχεῖσα ἡ γῆ, ἴδιόχρημα ὁμοιόσημον ἀυτῇ τὴν [6.] γῆν ἐγέννησεν, ἵνα περὶ πᾶσαν τὴν γῆν εἴη μακάρεσι θεοῖς ἑδΘ ἀσφαλὲς, ἀεὶ τοῖς ἐπ' ἀυτῷ θέσιν ἄσειστον μακάρεσιν, ἦγον μακεδαίωσιν, ἀσφαλὲς οἰκητήριον. [7.] ἐγείνατο δ' ἡ γῆ ἐκ τῶ ἀναθυμιάσεων τὸν ὠκεανόν. ὠκεανὸν νῦν λεγομένε, κοινότερον παντὸς τᾶ περὶ ἀυτὸν λεπτομερᾶς. τᾶ [8.] Χάος ὃ θυγάτης ὄζη καὶ ἡ γῆ. ὁ γὰρ πρῶτΘ ἀρθεὶς ἀπὸ τᾶ ἀρχεγόνε ὑγρᾶ ἀὴρ, ζοφώδης καὶ σκοτεινὸς ἦν, εἶτα λεπτωθέντΘ εἰς αἰθέρα καὶ φῶς μετέβαλεν. εὐλόγως δ' ἂν τᾶτον ἐκ τᾶς [9.] γᾶς γεγονέναι ἐρρήθη. ἡ δ' γῆ τὰ ὄρη, καὶ τὸ πέλαγΘ, [10.] ἐξ ἧς λέγεται γλυκὺς ἄτερ φιλότητΘ ἐφημέρε. ἥ τε γὰ θάλασσα ὠδίνεν ἐν τοῖς κοίλοις ἀυτῆς μέρεσι μεταβολὴν ὑφισᾶσα, τὰς δ' ἅμα τὸ ἀνώμαλον τῆς συνιζήσεως τὰς ἐξοχὰς ἔλαβε. μετ' δ' ταῦτα, ἡ τῶν λεγομένων ἐστὶ γένεσις Τιτάνων·

ficuti & Terra confestim sibi conformem terram peperit. Quare autem? Ut terra sit Diis beatis veluti firmum & stabile domicilium, & supra ipsam astra semper motu ferantur, & beatum illud domicilium efficiant: sive ut sit tutum beatorum omnium receptaculum. Terra exhalationes plurimas fundens, enixa est cœlum. Cœlum enim communi vocabulo appellatur omnis tenuitas aëris, reliquorúmque elementorum, quæ circa ipsum volitat. Terram procreavit Chaos. Aër enim, qui primò in altum sublatus est, relicto primogenio humore, obscurus & caliginosus erat. Deinde cùm in tenues partes abiisset, in æthera & lucem conversus est. Rectè igitur dicitur, æthera esse terræ sobolem. Terra quoque montes & mare edidit, citra quotidianum amorem. Mare enim in concavitates montium terræque concessit, mutationem sustinens. Montes autem, quòd inæqualiter subsidere hinc altitudines suas nacti sunt. His peractis, proxima est Titanorum generatio.

[6.] τὸν ὠκεανὸν ἐγέννησεν MS. ἵνα μὲν περὶ πᾶσαν ἐέργῃ,
Ἡ δ' ἔπῃ μακάρεσι θεοῖς ἑδΘ ἀσφαλὲς αἰεί.
Confer. Orph. Versus apud *Stobæ*. Ecl. Ph. & hæc lectio melior est quàm quæ in Hesiodo hodie habetur, περὶ πάντα.

[7.] Plato in Phædone ait εἶπον τὸ κέντρον τῷ γύῳ—id autem ità verum est, quemadmodum punctum centri generat circumferentiam.

[8.] Lege cum MS. ἡ νύξ. ὁ γὰρ—

[9.] N. quatenus Χάος, juxta nonnullos, ex terrâ, ex Chao item ἀὴρ iste σκοτεινὸς——Vide χ. Hesiod. p. 126. β. sed lectio MS. hæc est, ἐλλόγως δ' ἂν τᾶτον ῥηθέντων——

[10.] ἐξῆς--γεννῆσαι--ἐφημέρε—κοίλοις ἀυτῆς μ.—τὰ τε ὄρη παρὰ τὸ ἀνώμαλον τ. σ. τ. ε. ἔλαβε. MS. nescio an hîc desit aliquid de Oceani generatione; sequitur sanè apud Hes.

Ἔπει

ἕτοι δ' ἂν εἶεν διαφοραὶ τῶν ὄντων, ὡς Ἐμπεδοκλῆς 11.] ἐξαριθμεῖται, φυσώτε καὶ φθιμβίμβῃ, ἐυναίῃ τε, καὶ ἔγερσιν, καινώτε, καὶ ἀσεμφῇ, πολυσέφανον, καὶ μεγιςῲ, φοείλῃ, καὶ σοφιῲ, καὶ ὀμφάλιῳ, καὶ πολλὰς ἄλλας, τιὼ εἰρημβόλιῳ ποικιλίαν τῶν ὅλων αἰνιττόμενον. ἔτως [12.] ἀπὸ τῶν παλαιῶν, Ἰαπετὸς μὲν ὠνομάσθη ὁ λόγος. καθ' ὃν καὶ φωνικὰ ζῶα ἐγένετο, καὶ τὸ ὅλον φόρος ἀπετελέσθη, ἰακετός τις ὤν. οἷα γὰρ ἡ φωνή. Κοῖος δ', καθ' ὃν ποῖά πινα τὰ ὄντα ἐστί. τῷ γὰρ κ πολλαχοῦ [13.] οἱ Ἴωνες ἀντὶ τοῦ π χρῶνται. ἢ ὁ τοῦ κοεῖν αἴτιος, ἡγεμὼν τοῦ νοεῖν, ἢ φρονεῖν. [14.] Κειὸς δ', καθ' ὃν ἄρχει καὶ δυνασθεύει τῶν πραγμάτων, τὰ δ' ὑποτέτακται καὶ δυνασθεύεται. ἐντεῦθεν τάγα καὶ τοῦ ἐν τοῖς ποιμνίοις κειοῦ πρωτοκλινοῦς. Ὑπείων, καθὸ ἐπ' ἄνω πινὰ ἑτέρων φέρεται πορεύ-

qui sanè nihil aliud, quàm entium discordiæ esse, credendi sunt, sicuti eas enumerat Empedocles, dicens: Inflationem & inflationis interitum, somnium & vigiliam, motum & motu carens, sapientiam & stultitiam, per quas hujus universi varietatem omnem significat. Sermo ab antiquis Iapetus vocatus est, cujus industriâ vocem omnia alia acquisiverunt, & per quem (ut uno verbo dicam) sonus omnis contigit, quasi ἰακετός τις ὤν, id est vocalis seu sonorus existens. Aiunt eum & κοῖον nominari: ab eo enim quale quid dicuntur omnia entia. Nam Iones plerunque κ literam loco π usurpant. Forsan aliâ ratione κοῖος vocatur, quasi sit scilicet author τοῦ κοεῖν, ἡγεμὼν τοῦ νοεῖν, id est cogitandi & sapiendi. κειὸς autem nomen habet, propterea quòd omnibus rebus imperitet, ipsæ autem regantur, & dominio subjectæ sint. Hinc nimirum aries dux gregis idem nomen, ut κεῖος Græcè dicatur, sibi vendicavit. Hyperion autem, quòd quædam in supremo loco sita permeet.

[11.] φυσικῶς ἐξαριθμεῖται—MS. Versus autem sic ordinat.

Φυσώ τε, φθιμβίμβη τε, καὶ Ἐυναίη, καὶ Ἔγερσις,
Καινὼ ἀσέμφης, πολυσέφανός τε Μεγιςὼ.

Καὶ Φοείη [al. φορύη] Σόφη τε [l. Σόμφητε] καὶ Ὀμφαίη—V. Aristot. de Gen. H. Steph. in *Poes. Phil.* alios hujusmodi adfert ex eodem Emp.

[12.] ὑπὸ τῶν παλ. MS. mox καθ' ὃν φωνητικὰ τὰ ζῶα ἐγένετο—καὶ ὅλος ὁ φόρος ἀπετέχθη MS. deir—ἰάφετός τις. [al. ἰάφθετός τις] ὤν, ἴα γὰρ ἡ φ.

[13.] Κοῖον καὶ Κρεῖον ὁ ζήνων λέγει τὸν Τιτᾶνας εἰρῆσθαι τὰ στοιχεῖα τοῦ Κόσμου. Κοῖον γὰρ λέγει τινὰ ποιότητα κατὰ τροπὴν αἰολικὴν τοῦ π εἰς τὸ κ—sed & Iones vertunt π in κ, saltem in nonnullis, ut ait Corinthus [i. e. Georgius vel Gregorius Corinthi Metrop.] de Dialectis.

14.] Κρεῖον idem Zeno interpretatur τὸ βασιλικὸν καὶ ἡγεμονικόν. MS. l. καθ' ὃν τὰ μὲν ἄρχει.——V. κ. Hes. p. 128.

ετα. Ὠκεανὸς ὁ, καθ' ὃν ἐν τάχει ἀνύεθ, ὃς δὴ κὴ ἀκαλαῤῥείτας τ' κλῆσιν ἔσχεν, [1.] τῷ ἥσυχόν τε κὴ σχολαίαν τὴν ῥύσιν αὐτὸν, ὡς τὴν τᾶ ἡλίᾳ κίνησιν, ἐμφαίνειν. κὴ βαθυδίνης, τῷ ἐυθέως κινεῖσθαι. [2.] Τηθὺς ὁ, ἡ καθαρά πνα καὶ λαμπρὰ εἶναι τὰ πάντα ποιοῦσα, καὶ συνεκδέχεσθαι τούτοις τὰς τῶν ἐναντίων φύσεων αἰτίας δεόντως. μνημοσύνη ὁ, ἡ τᾶ [3.] συναφαιρεῖν τὰ γεγονότα αἴτια. Θέμις ὁ, ἡ τᾶ συντίθεσθαί τι μεταξὺ ἡμῶν, καὶ φυλάττεσθαι. Κρόνος ὁ, ὁ περιεργηκὼς πάντων τῶν ἀποτελεσμάτων λόγος, [4.] δεινότατος ὢν τῶν ποιῶν· ἁπλούστατον δ' αὐτὸν γνώσεσθαι [5.] φασὶ, διὰ τὸ καὶ μετὰ τῶν εἰρημένων γνώσιν ὑπομένειν αὐτὸν, ὥσπερεὶ ὄντα ἐν γνώσει.

Oceanus, quòd celeriter incedat: qui idem & ἀκαλαῤῥείτης nuncupatur, quòd ejus fluxus sit tacitus & tranquillus, ut etiam solis motum repræsentare videatur. Dicitur idem & βαθυδίνης, eò quòd velociter moveatur. Thetis est, quæ rebus omnibus splendorem & puritatem infert: insuper quæ contrarias res mutuo & concordi nexu devincit. Memoria ejus potentiæ causa est, quâ adjuti colligere & retinere possumus omnia quæ facta sunt. Themis est, cujus præsidio contractus celebramus & paciscimur, contractus pactáque fide bonâ servamus. Saturnus est ratio omnium conditarum rerum, sicuti prædiximus, & potentissimus est suorum liberorum omnium. Simplicissimum autem eum finxerunt, quòd post eorum, quæ diximus, generationem perstiterit, quasi & ipse in generationem cadat.

[1.] τῷ ἡσύχόν τε κὴ σχολαῖον τὴν ῥ. MS. & τῷ βαθέως δινεῖσθαι — ἀκαλὸν, τὸ ἥσυχον σχ. ιλ. η.

[2.] Τηθὺς ὁ—fortè Tethyos explicatio excidit. Vide eam in Hesiod. σχ. p. 128. in MSo. β. sic Τηθὺς ὁ καθ' ἣν ὅτι μιᾶς καταστάσιας χορηγὸν—— hæc propius accedunt. Est enim Jamblicho θέσεως κὴ μονίμου καταστάσεως χορηγὸν—apud Proclum in Tim. Plato autem deducit ità ut τὸ ἄχραντον κὴ καθαρὸν, significet, quæ est explicatio hîc posita——post χορηγικῆς in MS. β. sequitur θεία δέ ὅτι ἡ τῆς ὄψεως αἰτία—Ῥεία δέ ὅτιν ἡ τῆς ῥύσεως. Φοίβη ἡ καθαρά πνα κὴ λαμπρὰ εἶναι ποιοῦσα, κὴ συνεκδέχεσθαι τούτοις κὴ τὰς τῶν ἐναντίων σχέσεων αἰτίας δεόντως——

[3.] σωναναφέρειν MS. τὸν ὄπιμον διάπλασιν τῶν ζώων. σχ. Hesiod. reddit.

[4.] ἀφανιστικὸς ὢν τῶν πραγμάτων. Sophocl. ἅπαντ' ὁ μακρὸς κἀναρίθμητος χρόνος φύει τ' ἄδηλα, κὴ φανέντα κρύπτεται——

[5.] ἔφη—MS. mox τελειοτέρα πόποτ'—& post μυθικώτερον deest ὧδ'—— & τὰ πλεῖστα τῆς παλαιᾶς θεολογίας——in fine.

ἀλλὰ

ἀλλὰ τῷ μὲν Ἡσιόδῳ, τελειότερον τότ' ἂν ἡ ἐξήγησις γένοιτο, τὰ μέν τινα ὡς οἶμαι καὶ αὐτὸς τῶν ἀρχαιοτάτων αὐτῷ παρειληφότι, τὰ δὲ μυθικώτερον ὑπ' αὐτοῦ προσθέντι· ᾧ τέτταρα ἢ πλείω βιβλία θεολογίας διεφθάρη. νῦν δὲ τὰ διαβεβομβύκα [6.] ὅπη τοῖς πλείοσιν ὑπισκεπτέον.

Hesiodi de Saturno expositio perfectior est. Hic enim author quædam ab antiquis de isto deo desumpsit, iisdem autem quædam fabulosius addidit. Et secundum hanc rationem in Theologia multa perierunt. Nos itaque, quæ maximè de diis apud omnes in confesso sunt, in sequentibus trademus.

[6.] παρὰ τοῖς πλείοσιν ὑπιτέον. sæpe τὸ ὅπη posuit hic exscriptor Aldinus pro παρὰ ——————

Missis iis quæ de Mundi origine Grotius ad *verit. C. Rel.* Arati Interpretes, Aristoteles, Stobæus, Chalcidius, Halicarn. ad Homerum, Antiphanes apud Irenæum, Aristophanes, Laërtius, Plutarchus aliíq; tradidêre, visum est quædam ex Damascio περὶ ἀρχῶν (quo utimur MS°. Dris Fell. *D. Æ. chr. Ox.* v. integerrimi literatissimiq; beneficio) hîc adjicere. *Damascius* igitur postquam Orphei, Hesiodi Acusilai, Pherecydis, Homeri aliásque Ἑλληνικῶν μύθων ὑποθέσεις enumerâsset, addit his ipsis verbis, τῶν ὃ βαρβάρων ἐοίκασι Βαβυλώνιοι μὲν τὴν μίαν τῶν ὅλων ἀρχὴν σιγὴν παρείναι. δύο δὲ ποιεῖν Ταυθὲ καὶ Ἀπασῶν, τὸν μὲν Ἀπασῶν ἄνδρα τῆς Ταυθὲ ποιοῦντες, πατέρα θεῶν ὀνομάζοντες· ἐξ ὧν μονογενῆ παῖδα γίγνεσθαι τὸν Μωϋμὶν——ὃν δὲ τῶν αὐτῶν ἄλλον γίγνεσθαι προελθεῖν Δαχὼ καὶ Δαχόν. εἶτα αὖ τρίτον ὃν τῶν αὐτῶν, Κισσιὼ καὶ Ἄσσωρον. ἐξ ὧν γίνεσθαι τρεῖς Ἀνὸν καὶ Ἴλλινον καὶ Ἀόν. τοῦ δὲ Ἀὸς καὶ Δαυκῆς υἱὸν γίνεσθαι τὸν Βῆλον ὃν δημιουργὸν εἶναι φασί. Μάγοι δὲ καὶ πᾶν τὸ Ἄρειον γένος, οἱ μὲν τόπον, οἱ δὲ χρόνον καλοῦσι τὸν νοητὸν ἅπαν καὶ ἀνάμιγα, ἐξ οὗ διακριθῆναι καὶ θεὸν ἀγαθὸν καὶ δαίμονα κακόν, ἢ φῶς καὶ σκότος πρὸ τούτων, ὡς ἔνιοι λέγουσι. μετὰ δὲ τὸ ἀδιάκριτον φύσιν διακεκοσμημένῳ ποιοῦσι τὸν δεύτερον συστοιχείαν τῆς κοσμοποιΐας· τὸν μὲν ἡγεμόνα τὸν Ὡρομάσδην, τῆς δὲ τὸν Ἀρειμάνιον. Σιδώνιοι πρὸ πάντων ὑποτίθενται χρόνον καὶ πόνον καὶ ὁμίχλην--πόθεν καὶ ὁμίχλης μιγέντων Ἀέρα γίνεσθαι καὶ Αὔραν——ὧν τούτων ἀμφοῖν ὠὸν γίνεσθαι—— & hæc omnia ipse ab Eudemo sumpsit. Phœnicum Mythologiam κατὰ Μῶχον sic tradit. Αἰθέρα μὲν τὸ πρῶτον καὶ Ἀέρ· ἐξ ὧν γίνεται Οὐλωμὸς, ἐξ οὗ συνελθόντος ἑαυτῷ, χάσματος ἀνοιχθέντος ὁ πρῶτος, εἶτα ᾠόν. Λίβα δὲ καὶ Νότον ποιοῦσι πως πρὸ τοῦ Οὐλωμοῦ. Τὸ δὲ ᾠὸν ὀυρανὸς, λέγεται γὰρ ἐξ αὐτοῦ ῥαγέντος εἰς δύο, γίνεσθαι ὑρανὸν καὶ γῆν. Deinde καθ' Αἰγυπτίους, ἡ μὲν μία τῶν ὅλων ἀρχὴ σκότος ἄγνωστον, τοὺς δὲ δύο ὕδωρ καὶ πάμμον, ὡς Ἡσύχιος· ὡς δὲ πρεσβύτερος ἀπὸ Ἀσπλκπιάδης, πάμμον καὶ ὕδωρ· ἐξ ὧν τὸν πρῶτον Κνηφὶν, εἶτα τὸν δεύτερον ἀπὸ τούτου, εἶτα καὶ ἀπὸ τούτου τὸν τρίτον. ὁ δὲ Ἡσύχιος τὸν τρίτον ὀνομαζόμενα Καμνηφὶν, ἀπὸ τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ πάππου τὸν ἥλιον εἶναι φησίν.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ * ΠΡΟΜΗΘΕΩΣ.

DE PROMETHEO.

ΠΑραδεδομένε τοίνυν ἄνωθεν, ὅτι ὁ Προμηθεὺς ἐκ γῆς τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος ἔπλασεν, ὑπονοητέον [1.] Προμηθέα, τινὰ ἐν τῇ τῶν ὅλων ψυχῇ κυρίαν, ἣν ἐπάλεσαν οἱ νεότεροι πρόνοιαν. κατὰ δὴ τοῦτο τάτ' ἄλλα ἐγένετο, καὶ ἐκ τῆς γῆς ἔφυσαν οἱ ἄνθρωποι. ὑπηρετικῶς πρὸς τοῦτο ἐχούσης κατ' ἀρχὰς, τῆς τοῦ κόσμου συστάσεως. λέγεται καὶ συνεῖναι ποτὲ ὁ Προμηθεὺς τῷ Διΐ· πολλῆς δὴ Προμηθείας, πᾶσα μὲν ἀρχὴ, καὶ [2.] προστάσεως πλειόνων, μάλιστα δ' ἡ τοῦ Διὸς δεῖται. καὶ κλέψαι δέ φασιν αὐτὸν τὸ πῦρ τοῖς ἀνθρώποις, ὡς τῆς ἡμετέρας ἦδη συνέσεως, καὶ προνοίας ὑπονοησάσης τινὰ [3.] χρῆσιν τοῦ πυρός. κατενωτέχθαι δ' αὐτὸ ἐμυθεύσαντο ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, διὰ τὸ πλεονάζειν ἐκεῖ, ἢ ἐπεὶ οἱ κεραυνοὶ ἐκεῖθεν καταπίπτουσι, διὰ πληγῆς τινὰ δὴ [4.] δ' ἐξάπτοντες,

SCriptum reliquêre anteceſſores noſtri, Prometheum univerſum genus hominum è luto finxiſſe. Intelligendum eſt itaque, ſeu hic ſenſus ex iſto figmento petendus eſt, Prometheum eſſe dominatricem quandam totius mundi animæ potentiam, quam juniores providentiæ nomine deſignârunt. Per hanc enim omnia condita ſunt, tandem ejuſdem vi etiam homines ſunt procreati, cùm ad hominis generationem jam à primordio rerum mundi conſtitutio accommoda foret. Dicitur Prometheo etiam cum Jove quondam familiaritatem interceſſiſſe. Et id ideo ſcribitur, quòd magnâ providentiâ multorúmque auxilio omne imperium opus habeat, imprimis tamen multam providentiam plurimorúmque auxilium Jovis poſtulare monarchiam. Aſſerunt eundem furto ſuſtuliſſe ignem, & furto ſublatum ignem tradidiſſe uſui hominum. Quid ſibi hoc vult figmentum? Noſtrâ nempe intelligentiâ & providentiâ ignis uſum eſſe inventum. Ignem autem è cœlo delapſum eſſe fabulati ſunt, quia in cœleſti regione ignis abundat: ſive quòd indè fulmina proficiſcantur, quæ ſuo igne loca tacta incendunt.

* Ponitur Prometheus inter deos ab Æſchylo p. 1.

[1.] προμηθέα εἰρῆσθαι τὴν προμήθειαν τῆς ἐν τοῖς ὅλοις ψυχῆς ἣν οἱ νεώτ. MS.

[2.] προστασία πλειόνων MS.

[3.] dicitur Vulcano συγχωρὴς θεὸς, apud Æſchylum, Tzetzes ad Heſiod. p. 12.

[4.] τινὰ δὲ ἐξάπτοντες. MS. mox αἰτιπόμενοι—

τύχῃ

πάχά π τῦτο ϰὴ διὰ τῦ νάρθη-
ϰ@ αἰνιπόμβυ@. [5.] δε-
δεὶς δ' ὅτι τύτῳ ὁ Πεϱμη-
θεὺς ἐπολάθη, τῦ πατ@
ἑαυτῦ ὦ' ἀετῦ ϰαταβιβϱωσϰο-
μβύε. ἡ γὸ ἡμετέϱα ἐντϱέχεια,
τὸ πϱοειϱημβύον πλεονέϰτημα σὺν
τοῖς ἄλλοις ἔχϵσα, πειϱᾶταί τι-
ν@ παϱ' ἑαυτιὼ δυχϱηϵείας,
πϱοσδεδεμβύη ταῖς ϰτ' τὸν βίον
φϱοντίσιν ὀδωπϱαῖς ὔσαις, ϰὴ
ὥσπϱ εἰς τὰ πλάγχνα ἐπ [6.]
λεπομεϱυπνοίας ἐπιβιβϱωσϰομέ-
νη. ἀδελφὸν δ' ἔφασαν εἶναι
νεώτεϱον τῦ Πεϱμηθέως τὸν
Ἐπιμηθέα, [7.] ἀπηθέστεϱόν πως
ὄντα τὸν τϱόπον, διὰ τὸ πϱο-
τεϱεῖν τῇ τάξει τὴν πϱόϱασι-
ν τῆς ἐπ τῇ ἀποβαινόντων
παιδείας ϰὴ ἐπιμαθείας. τῷ γὸ
ὄντι ϱεχθὲν, ϰὴ παθὼν νήπι@
ἔγνω. διὰ τῦτο γὸ τῇ πϱώτῃ
γϵομβύῃ γυναιϰὶ, συνοιϰῆσαι
τῦτον ἔφασαν. ἀφϱονέστεϱον γάϱ
πως δεῖ ϰὴ τὸ θῆλυ εἶ), ϰὴ ἐπι-
μηθεῖδς μᾶλλον ἢ πϱομηθεῖδς
πϱφυϰός. λέγεται ὓ ὑπό τινων
ϰὴ τῆ τεχνῶν [8.] ἀϱετὴς γε-
νέδς ὁ Πϱομηθεὺς, δ' ἐδὲν
ἄλλο ἢ ὅτι συνέσεως ϰὴ πϱομη-
θείας δεῖ πϱὸς τὴν ἀϱεσιν αὐτῆ.

& hujus cauſam rei etiam per virgam inſinuant. Aiunt autem Prometheum in vincula datum, puniríque quotidie ab aquila quæ ipſius exedit epar. Hinc fabulæ, ſi corticem detraxeris, apparebit iſte ſenſus. Noſtrâ ſolertiâ freti, ſimul cum prædictâ commoditate etiam aliis ſubnixi, ſubimus etiam difficillima quæque, multíſque & graviſſimis curis nos implicamus. Hinc fit ut viſcera noſtra corrodantur, id eſt extenuentur, propter ſomni raritatem. Fratrem Prometheo juniorem finxerunt Epimetheum, ſtultiorem quidem moribus. Stultus autem propterea inducitur, quòd ordine præcedat prudentia diſciplinis & longâ rerum, quæ accidunt cuilibet, experientiâ parta. Re enim verâ rectè habet adagium: Stultus poſt periculum ſapit. Hinc etiam dicitur matrimonium contraxiſſe cum eâ muliere, quæ generandi ordine prima fuit. Quare autem hoc? Nimirum quòd mulier naturâ imprudentior ſit, & magìs videatur accepto periculo ſapere, quàm providentiâ ſuâ periculum antevertere. Proditum eſt à quibuſdam, etiam artium repertorem eſſe Prometheum. Nullam autem ob cauſam aliam hoc traditum eſt, quàm quòd multam ſolertiam & prudentiam artium inventio ſibi vendicet.

[5.] De ejus vinculis fertur ſcripſiſſe Herodorus.
[6.] ἐπιλοπομεϱιμνίας ἐπιβ. ad mentem hanc etiam Heſiodi Interpretes.
[7.] ἀπηθίστεϱον MS. —— πϱοτϱέπειν pro πϱοτεϱεῖν credo legendum. infra πῶ γὸϱ ὄντι, &c Hom. ιλ. ρ. πεῖν π ϰαϰὸν παθόντα. ϱεχθὲν δέ τε ν. ϛ.
[8.] Hypotheſis *Promethei vincti* ſecunda.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΗΦΑΙΣΤΟΥ.

DE VULCANO.

Οἱ πλείους μῦθοι ἐν τῇ Ἀθηνᾷ καὶ τῷ Ἡφαίστῳ αὐτὰς [9.] ἀνατιθέασι. τὴν μὲν Ἀθηνᾶν, ἐπειδὴ φρόνησις καὶ ἀγχίνοια δοκεῖ. τῷ δὲ Ἡφαίστῳ, διὰ τὰς πλείστας τῶν τεχνῶν διὰ πυρὸς τὰ ἑαυτῶν ἔργα [10.] ἀποδιδόναι. ὁ μὲν γὰρ αἰθὴρ, [11.] καὶ τὸ διαυγὲς καὶ καθαρὸν πῦρ, Ζεύς ἐστι. τὸ δ' ἐν χρήσει καὶ ἀεριμιγὲς, Ἥφαιστος, ἀπὸ τοῦ ἅπτειν ὠνομασμένος. ὅθεν καὶ ἐκ Διὸς καὶ Ἥρας ἔφασαν αὐτὸν γεγενῆσθαι. τινὲς [12.] δὲ μόνης τῆς Ἥρας. αἱ γὰρ φλόγες παχυμερέστεραί πως εἶναι, ὡς ἐκ μόνου τοῦ ἀέρος διακαθαιρομένου τὴν ὑπόστασιν λαμβάνειν. χωλὸς δὲ ᾠήθη δέ, τάχα μὲν διὰ τὸ παχεῖαν τὴν [13.] τῆς ὕλης πορείαν ποιεῖσθαι τοῖς ἐπισκάζουσιν ὁμοίαν.

PLurimi artium inventionem Minervæ & Vulcano adscribunt: Minervæ, quia prudentia & sagacitas esse videatur: Vulcano, quoniam plurimæ artes ignis præsidio sua opera absolvunt. Nam Jupiter est Æther, pellucidúsque & purus ignis. Ignis autem, quo nos utimur, qui aëri commixtus est, dicitur Ἥφαιστος, id est Vulcanus, ἀπὸ τοῦ ἅπτειν, id est ab accendendo sic nominatus. Propterea non ab re quorundam veterum monumenta habent, eum ex Jove & Junone esse natum: quidam autem putaverunt, eum ex sola Junone partum editum esse. Nam flammæ quodammodo densiores sunt, quàm ut ex solo & puro aëre substantiam accepisse videantur. Claudum aiunt esse Vulcanum, vel ideo quòd materiæ processum, illis qui concordiam rerum obscurare volunt, densiorem efficiat.

[9.] n. τέχνας, supra. τῇ μὲν Ἀθηνᾷ—& διὰ τὸ τὰς MS.

[10.] Argumentum Prom. Æschyl. διὰ πυρὸς πάσας τέχνας ἄνθρωποι εὗρον. v. Palæphati Frag. & Proclum in Tim. p. 63. Plutarchum in *Comparat. Ignis & Aquæ.*

[11.] καὶ τὸ διαυγὲς absunt MS. Socrati Platonico est φαεινὸν ἴσωρ——Habet Vulcanus pileum cæruleum in capite, puri & cœlestis ignis symbolum, ut notat Euseb. in Præp. vides etiam in Seguini nummo p. 85.----

[12.] Hesiod. & Apollon. Rhod.

[13.] τῶν διὰ τῆς ὕλης---ἐπισκιάζουσιν ὁμοίως. MS. lego τοῖς ἐπισκάζουσιν ὁμοίαν.---sensus est gressum, per materiam spissam, difficilem & claudicanti similem facit. Vidit hoc etiam Velarius in sua versione.

[14.] τάχα

[14.] τάχα ὴ ἀπὸ τῦ μὴ δυνάδαι σεφαίνειν δίχα ξυλώδους τινὸς ὡσανεὶ βάκτρου. τινὲς ὴ διὰ τὸ τὼ ἄνω κίνησιν τῆς κάτω πρὸς τερφὴν ἄνισον ὴ ἀνώμαλον ποιεῖῳ, βραδυτέρας αὐτῆς ὔσης, χωλεύειν αὐτὸν ἔφασαν. ῥιφθῆναι δὲ ὑπὸ τῦ Διὸς ἐξ ἀέρος εἰς γῆν λέγεται, διὰ τὸ τὸν σεφότατον ἴσως ἀρχομένους χρῆῳ [1.] πυρὶ ἐκ κεραυνοβόλου καομένου τότου σφεσυχεῖν, μηδέπω ὀπτικοῖς τοῖς πυρίνοις ἐπιτρέπειν δυναμένους. γυναῖκα δ' αὐτῷ τὴν ἀφροδίτην ἔφασαν εἶῃ, καθ' οἷον [2.] λόγον ὴ τὼ χάριν, μίαν. ὡς γὰρ χάριν φαμὲν ἔχειν τὰ τεχνικὰ ἔργα, ὕτω ὴ τὴν Ἀφροδίτην τινὰ αὐτοῖς ἐπιτρέχειν λέγομεν. εἰ μὴ πρὸς παφάσιν, πολὺ τὸ πυρῶδες εἶῃ ἐν τοῖς πρὸς τὰς μίξεις ὁρμαῖς, πέπλασται τῦτο. δεδοικέναι δὲ μυθόν τὸν ἅρπ, μοιχόντα τὴν γυναῖκα. ὴ γὰρ ὁ μῦθος παρὰ τῷ ποιητῇ ὅτι, [3.] παλαιότατος ὤν. ἐπειδὴ τῇ τῦ πυρὸς δυνάμει ὁ σίδηρος καὶ ὁ χαλκὸς δαμάζεται. τὸ δὲ

Est claudicationis & alia causa, nempe quòd non possit quasi citra ligneum baculum incedere. Quidam claudicationis hanc causam perhibent, quòd supremus motus infimo ad alimentum sit inæqualis: & cùm tardior existat, eum claudicare confessi sunt. Fabulæ declarant, Vulcanum è cœlo in terram deturbatum esse à Jove. Quid sub istius fabulæ ostentatur involucro? Nempe quòd homines primam ignis, quo uti cœperunt, scintillam ab ardenti collegerint fulmine. Nondum enim sua propria solertiâ indagare potuerant ignium usum. Venerem ei inuxorem collocârunt veteres, eidémque connubio junxerunt stabili unam è Gratiarum numero. Hujus figmenti sensus est, ut opera artificum obtineant gratiam, sic etiam venustatem quandam sive Venerem in ipsis conspici. Aut sensus alius est, nempe quòd plurimus calor iis insit, qui cupiditate quâdam in opera Venerea rapiuntur: etiam animalium omnium ex calore proficisci venereos actus. Ferunt Vulcanum, Martem, quem in adulterio cum uxore suâ Venere deprehenderat, vinculis ligâsse. Hæc enim fabula legitur apud poëtam, quasi sit antiquissima.

[14.] Hanc rationem tangit Euseb. in Præp. ubi ait, ignis qui è cœlo decidit, quoniam imbecillior est, & materiâ indiget, claudicans dicitur. pro χωλεύειν habet MS. χωλαίνειν.

[1.] Diod. Siculo arborem fulmine tactam ostendisse Vulcano ignis inveniendi rationem, affirmabant sacerdotes Ægyptii---MS. autem legit ἐκ κεραυνοβολίᾳ—& pro τοῖς πυρίνοις, ὀπτικοῖα τῷ πυρίνων—

[2.] lego καθ' ὃν λόγον ὴ τὼ χαρίτων μίαν. ità Velarius & Clauserus videntur legisse.

[3.] Hom. Od. Θ.—

τῆς

τῆς μοιχείας πλάσμα παείσησιν, ὅπ ἐ [8.] πάνυ μὲν πέφυκε καπάλληλον τὸ μάχιμον καὶ βίαιον, τῷ ἱλαρῷ καὶ μειλιχίῳ. ἐδὲ κπ τὸν φυσικὸν ἂυ νόμον ἐπιπλέκε). ἀνπποιέμβυον δέ πως τῆς μίξεως ἀυτῷ, καλὸν καὶ [5.] γενναιότεφον βλάσημα, τὴν ἐξ ἀμφοῖν Ἁρμονίαν ἀποτελεῖν εἴωθε. λέγε) ὃ Ἥφαις Θ μαιώπαθαι τὸν Δία, ὅτε τὴν Ἀθηνᾶν ὠδῖνεν. διελὼν γὸ ἀυτῦ τὴν κεφαλὴν, ἐκβορεῖν ἐκείνῳ ποιῆσαι. [6.] τῷ γὸ πυεὶ ᾧ χρῶν) αἱ τέχναι, συνεργὸν πφὸς τὴν ἀπόδειξιν τῆς φυσικῆς τῷ ἀνθρώπων ἀγχινοίας βλυόμβυον, ὥσ τῷ κεκρυμμένῳ ἀυτὴν εἰς φῶς πφοήγαγε. τὸς ὃ ζητᾶντας τι, εἰ πφοφδρήθη, κύειν ἀυτὸ, καὶ ὠδῖνειν φαμέν.

Figmenti autem istius hæc expositio est. Quoniam non per omnia in una eadémque sede morantur, prælium & vis, lætitia & blandimenta, neque etiam naturæ lege ista conjunguntur. Quoties itaque contraria ista mutuo nexu copulantur, & in concordiam rediguntur, pulcherrimum quoddam germen & nobilissimum hinc exoriri, propter mutuam consonantiam, liquet. Vulcanus perhibetur obstetricandi munere esse functus apud Jovem, cùm parturiret Minervam. Ubi enim Jovis caput fidisset, Pallas prosiluit. Ignis enim, cujus auxilio utuntur artes, cùm adjuvâsset humanæ solertiæ demonstrationem, eam antea occultatam seu latentem, in lucem produxit. Qui autem aliquid ingenii viribus freti quærunt, antequam id inveniant, gravidi esse, & parturire dicuntur.

[4.] ὅπ πάνυ μὲν — & — φυσικὸν ἀυτῷ νόμον.

[5.] ἀυτῷ, καλὸν καὶ γενναῖον ——— ὁπτελεῖ MS. conjicio legendum ἀνπποιεμβύῳ ἢ, &c. Hanc allegoriam tangit Palæphatus in Fragm. exponit Dion. Halicarn. de Homero, edit. Steph. p. 22. Atque hic destituit nos antiquus codex MS. quem hactenus Ox. β. indigitavimus.

[6.] l. τὸ γὸ πῦρ, ᾧ χ. ——— τῷ ἀφανῆ τῷ κεκρυμμένων λόγων δύναμιν εἰς φῶς ἄγων Ἁμῶν λέγεται (is autem Vulcanus est, ut ostendi ad Palæphatum) Jambl. de Mysteriis. σχ. Hom. ιλ. Σ. v. 491. ἴδιΘ ὁ τεχνίτης τῷ Ἀθηνῶν Ἥφαις Θ — Fabri in officinis ferrariis ὀπτεύτων, *Luteum Vulcanum* habuere.

ΠΕΡΙ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ.

DE MINERVA.

Ἡ δ' Ἀθηνᾶ ἔστιν ἡ τοῦ [1.] Διὸς σύνεσις, ἡ αὐτὴ ἔσα τῇ ἐν αὐτῷ προνοίᾳ, καὶ διὸ καὶ [2.] προνοίας Ἀθηνᾶς ἱδρύσθαι νεώς. λέγεται δὲ αὐτὴν ἐκ τῆς τοῦ Διὸς [3.] κεφαλῆς λέγεσθαι, τάχα μὲν τῶν ἀρχαίων ὑπολαμβόντων τὸ ἡγεμονικὸν τῆς ψυχῆς ἐντεῦθεν, καθάπερ καὶ ἕτεροί τινες οὐ ταῦτα ἔγνωσαν. τάχα δ' ἐπεὶ τοῦ ἀνθρώπου τὸ μὲν ἀνώτερον μέρος τοῦ σώματος ἡ κεφαλή ἐστι, τοῦ δὲ κόσμου ὁ αἰθήρ. ὅπου τὸ ἡγεμονικὸν, ἐκεῖ ἐστι καὶ ἡ τῆς φρονήσεως αἰτία. κορυφὴ δὲ θεῶν κατ' Εὐριπίδην, ὁ περὶ χθόνα ἔχων φαεινὸς αἰθήρ. [4.] ἀμήτωρ δὲ ἡ Ἀθηνᾶ, διά τὸ ἀλλοίαν εἶναι τὴν τῆς ἀρετῆς γένεσιν, καὶ οὐχ οἵαν τῶν ἐκ συνδυασμοῦ γιγνομένων. [5.] τὴν μῆτιν δὲν καταπιὼν ὁ Ζεὺς, ἐγέννησεν αὐτήν.

MInerva Jovis est intellectus, qui idem esse fertur cum providentia, quæ in ipso sita est. Hinc in honorem Minervæ templa providentiæ posita esse constat. Est è cerebro Jovis prognata, nimirum quòd veteres in ea corporis parte totius animæ regimen esse voluerunt. Hanc sententiam tenent & juniores. Quia suprema corporis humani pars, caput est, sicuti etiam mundi pars summa existit Æther. & in capite sedem habet, corporis regimen & prudentia. Deorum autem vertex sive pars suprema est, juxta Euripidem, lucens circa terram æther. Matre autem carere notum est Minervam, vel ideo, quòd virtutis generatio alia sit, quàm ut ex coitu producatur. μῆτιν, id est prudentiam cum devorâsset Jupiter, tandem Minervam genuit.

[1.] Plato vocat Θεονόην. ubi plura. Heinsius ab *Chaldæa* Orig. deducit. Νοὺς Θ aut Νοῦς Θη dicebatur Ægyptiis. Plato & Hesych.

[2.] Pausan. Phocaicis. & Herodot. προνοίης Ἀθηναίης ἱερὸν agnoscit, Hesych. quoque & Macrob. 1.

[3.] Plutarch. de Iside. Hymn. Hom. Pindari, de Diagora Rhodio κορυφαγένης Ἀθηνᾶς triangulũ æquilat. esse volũt Pythagorici. MS.--χῆς ἡμῶν ἐνταῦθ' ἔϳ.

[4.] Pollux Jul. μονογενὴς Orph. unigena, *Catul.* sanè nec Homerus, nec Hesiodus ei matrem tribuunt.

[5.] Hesiod. Theog. Galen. 3. de Hippocr. & Platonis decretis---σχ. Hesiod. p. 162. 3.

ἐπειδὴ

ἐπειδὴ μητιέτης καὶ συνετὸς ὤν, * ἐδαμόθεν ἢ ἀρετὴ ἐκ τῆς καθ' ὁδὸν βελῆς τὴν ἀρχὴν ἔχει τῦ φρονεῖν. τὸ δ' ὄνομα τῆς Ἀθηνᾶς [6.] δυσετυμολόγητον, διὰ τὴν ἀρχαιότητα. τῷ μὲν ἀπὸ τῦ ἀθρεῖν πάντα ἀθροιᾶν αὐτὴν εἰπόντων εἶ). τῷ δ', διὰ τὸ κεκωφῆθαι ἕσαν, ἥκιστα θηλύτητ@ καὶ ἐκλύσεως μετέχειν τὴν Ἀθηνᾶν. ἄλλοι δὲ ἀπὸ τῦ μὴ πεφυκέναι [7.] θηνεῖσθαι καὶ ὑποτάπεσθαι τὴν ἀρετήν. τάχα δ' ἀπὸ τῦ αἰθέρος, ὡς καὶ οἱ παλαιοὶ, τοῦτον ἔλεγον Αἰθερογενείαν. ἢ δ' παρθενία αὐτῆς, τῦ καθαροῦ καὶ ἀμιάντου σύμβολόν ἐστι. τοιοῦτον γάρ τι ἡ ἀρετή. [8.] κεκοσμισμένη γὰρ πλάττε). καὶ ὅπως ἰσυροῦσιν αὐτὴν γεγονέναι, παιζάντες ὅτι αὐτάρκως πρὸς τὰς μεγίστας καὶ δυσφορωτάτας πράξεις ἀγωνιᾶζε) ἡ φρόνησις. μέγιστα γὰρ δοκοῦσιν ὠφελεῖν οἱ ὡπλισμένοι. διὰ δ' τοῦτο τὸν αὐτὸν καὶ τῦ [9.] ἔπαινδρον καὶ γοργωπὸν αὐτῇ ἀνατιθέασι πολὺ ἔχειν, τοιοῦτόν τι ἐμφαινόσης καὶ τῆς γλαυκότητ@ αὐτῆς. καὶ γὰρ τῷ θηρίων τὰ ἀλκιμώτατα,

Siquidem cum prudentia & intelligentiâ polleret, ſapientiæ & intelligentiæ principatum nullâ aliâ ex re, quàm ex conſultando, ſibi peperit. Difficulter nominis Ἀθήνας, etymologia propter vetuſtatem, inveſtigari poteſt. Quidam Ἀθωάν, id eſt Minervam, ἀπὸ τῦ ἀθρεῖν, id eſt colligendo, derivant, quaſi omnia in unum colligat. Quidam adſtruunt Ἀθωᾶν, id eſt Minervam, quamvis mulier ſit, tamen nihil θηλύτητ@, id eſt effœminati & molliciei habere: & hinc Ἀθωᾶν, quaſi mollitie carentem, eſſe appellatam. Aliorum hæc nominis ratio eſt, nempe quòd virtus nunquam conſueverit θήνεσθαι, id eſt turpiter ſervire, & ſubjici. Nec deſunt qui ejus etymologiam ab Æthere petunt. Hinc veteres vocaverunt eam Ætheroniam. Virginitas declarat puritatem & mundiciem Palladis: eſt enim virtus pura, & ab omni humanâ fæce ſegregata. Fingunt eam armis inſtructam, & armatam deſcendiſſe in hanc lucem. Indicat autem hoc figmentum, quòd prudentia præparetur & accingatur etiam ad maxima & difficillima negotia. Nam milites armati plurimum nos juvant. Hâc causâ moti veteres, ei virilitatem & truculentiam affinxerunt: quòd multum virilis animoſitatis & truculentiæ ipſius oculorum glaucus color repræſentet. Feræ enim robuſtiſſimæ,

* ἐδαμόθεν ἄλλοθεν ἢ ἐκ τῆς MS. addo καθ' ἑαυτὸν βελῆς---

[6.] δυσετυμολόγητον legit Gyrald.

[7.] Liber, ſolus ſapiens, *Stoici.*

[8.] Hymnus *Orphei, Pindari. & Hom.*

———————ἠγείρατο μητίετα Ζεὺς
Σεμνῆς ἐκ κεφαλῆς πολιμήια τεύχε' ἔχουσαν—

[9.] Hæc tanquam Palæphati citat H. Steph.

οἷον

οἷον αἱ παρδάλεις καὶ οἱ λέοντες, γλαυκὰ εἰσι, δυσαντίβλεπτον ςίλβοντα ἀπὸ τῦ ὀμμάτων. ἔνιοι δέ φασι τοιαύτῃ αὐτὴν παφισύγεσθαι, διὰ τὸ τὸν ἀέρα γλαυκὸν εἶ). πάνυ δ' εἰκότως συμμετέχει [10.] τῷ Διὶ τῆς αἰγίδ⊙, ἐχ ἑτέρα ἴσα τῶ παρ' ὃ δοκεῖ διαφέρειν ἁπάντων καὶ ὑπερίνεσθαι ὁ Ζεύς. κεφαλὴ δ' ἐν αὐτῇ Γοργόν⊙ ὄζει, κατ' μέσον τῆς θεᾶς τὸ στῆθ⊙ ἔξω [11.] προβεβηκῦα τὴν γλῶτταν, ὡς ἂν ἀκφανεςάτυ ὄντ⊙ ἐν τῇ τῦ ὅλων οἰκονομίᾳ τῶ λόγυ. οἱ ὖ δράκοντες καὶ ἡ γλαὺξ διὰ τὸ ἐμφερὲς τῦ ὀμμάτων ἀνατίθενται ταύτῃ τῇ γλαυκώπιδι ἴσῃ. ὑπνοφυλακέσν γὰ ὁ δράκων δόκει, καὶ [12.] φυλακτικόν τι ἔχει καὶ ἄγρυπνον, καὶ ἀθήρατ⊙ εἶ) δοκεῖ.

Οὐ χρὴ γὰ πανύχιον ἕυδειν βελησόρον ἄνδρα.

Λέγε) ὖ ἀτρυτώνη, ὡσανεὶ ἀ τειβομένη ὑπ' ἀδενὸς πόνυ, ἢ ὡς ἂν ἀτρύτυ τῶ Αἰθέρος ὄντ⊙. τειτογένεια ὖ, ὅτι ἡ τοῖς κακοῖς ἐγχρῶσα τὸ [13.] φεῖν, καὶ φέμειν, ἄυτη ὀφίν.

ut sunt pardi & leones, glaucos habent oculos: quorum splendor tantus est, ut eos quis non facilè ex adverso intueri possit. Quidam eam glaucis tradunt oculis torvam, quòd referat aërem, qui & ipse glaucus apparet. Sanè perquam probabiliter dicitur simul cum Jove Ægidos esse particeps: quia non videatur differre à Jove etiam in iis, quibus ipse ab omnibus excellenter distinguitur, omniáque potenter superat. Est autem ei Gorgonis caput, è medio deæ pectore linguam exerens. Quare hoc? Quòd linguæ, id est sermonis usus, sit præclarissimum universæ rerum dispositionis opus. Noctua & serpentes ei consecrati sunt, propter nominum proprietatis similitudinem: siquidem & ipsa non minus, ac prædicta alia, glaucos oculos habet. Draco enim torvum tuetur, vigiliæ custodiæq; admodum accommodus perhibetur: insuper non facilè capi potest. Hinc Homerus canit,

Οὐ χρὴ γὰρ πανύχιον ἕυδειν βελήφορον ἄνδρα.

Sunt qui eam nominant Atrytonam, veluti à nullo labore τειβομένλω, id est attritam: seu, quòd Æther nullo modo atteratur. Tritogeniam vocant ideo, quasi conscelleratis & impuris hominibus ἐγχρῶσαν, id est ingenerantem duo ista mala, ut fugere, perpetuóque tremere cogantur.

[10] Ἶσον ἔχεσαν πατρὶ μήτ⊙ καὶ Ἥφαιτα βαλήν. Hesiod.

[11.] *Sept. Severinum*, apud Seguinū p. 140. lege προβεβλημένα τὴν γλῶσσαν. Virg.

——ipsámque in pectore Divæ
Gorgona, dissecto vertentem lumina collo. MS. pro κατ. l. προτομὴ —

[12.] Hesych. scribit ὀπυιερὸν ὄφιν esse τῆς Πολιάδ⊙ φύλακα δράκοντα—— vide Severin. de Vipera p. 48. v. χ. Hom. β. in Bœot. v. 228.

[13.] Φίλοιτρα κακοῖς, Orpheus.

[14.] ἄῤῥηθ⊙

[14.] ἤ ῥ᾽ ἤ γὰρ πόλεμον μετὰ τὴν κακίαν. ἄλλοι δέ φασι τὰ θεῖα χωὶ τῶν σεμμάτων τὴν χὶ Φιλοσοφίαν θεωείαν, πανουργοτέραν διόρθωσιν, ἢ χὶ τὴν ἀρχαίαν ὁλοχέρειαν ἔχοντα τοῦτο. [15.] λαοσόον δ᾽ αὐτὴν ἐπωνομάζουσι, διὰ τὸ σώειν ἐν ταῖς μάχαις τὸν λαόν. λαϊσὶς ἐκλήθη ἀπὸ τῆς λείας, ἢ μᾶλλον διὰ τὸ σώτειραν αὐτὴν τῶν χρημάτων χὶ τῶν λαῶν εἶ), χὶ πόλεως γὰρ χὶ οἴκου, χὶ τοῦ βίου παντὸς προστάτιν οἱ ποιηταὶ τὴν [1.] φρόνησιν. ἀφ᾽ ἧς δὴ χὶ ἐρυσίπολις αὐτὴ, καὶ πολιὰς ὠνομάσθη, ὥσπερ δὴ χὶ ὁ Ζεὺς πολιεύς. ὄφιδοποι γὰρ ἀμφότεροι τῶν πόλεων. Παλλὰς δ᾽ λέγε) διὰ τὴν μεμυθευμένην περὶ αὐτὴν νεότητα, ἀφ᾽ ἧς χὶ πάλληκες, χὶ παλλακαὶ προσαγορεύον). [2.] σημαντικὸν δ᾽ χὶ παλλόμενον τὸ νέον. ἵδρυ) δ᾽ ἐν ταῖς [3.] ἀκροπόλεσι μάλιστα, τὸ δυσκαταγώνιστον καὶ δυσπολιόρκητον ἐμφῆναι θέλοντες, ἢ τὸ ἄνωθεν ὁρᾶν τὰς προσπεφευγότας αὐτῇ, ἢ μετεωρότητα καθιστάντες τοῦ, καθὸ μέρος ἐστὶ τῆς φύσεως ἡ Ἀθηνᾶ. [4.] Ἀλαλκομενηΐδα δὲ αὐτὴν καλοῦσι, καὶ ἀγεληΐδα,

nam bellum cum malitia ſuſcepérunt. Alii autem putant ſub hoc nomine contineri, Philoſophicarum quæſtionum triplicis generis ſolertiorem, quàm antiquitus extiterit, correctionem. Nuncupata eſt λαϊσὶς ἀπὸ τῆς λείας, id eſt à præda. Hanc autem appellationem magìs indè nacta eſt, quòd opes populóſque incolumes conſervet. Hinc non dubitârunt eam conſtituere, & domiciliorum vitæque præſidem, utpote quæ ſit prudentia. Hanc ob cauſam dicta eſt ἐρυσίπολις & πολιὰς, ſicuti & Jupiter. Sunt enim Minerva & Jupiter urbium ſeduli inſpectores, & conſervatores. Nomen Palladis habere fingitur, propter virentem ſuam juventutem. unde etiam ſuum nomen παλλακὶς χὶ παλλακαὶ, id eſt pellices conſequutæ ſunt. Eſt enim juventutis, ſaltare & adoleſcere. Collocatur autem in arcibus, ut oſtendatur eos difficulter obſideri & expugnari poſſe: aut quòd eos qui fugâ ſibi conſulunt, indè conſpicetur, & in ſublimi loco conſtituat, ſecundum quod & ipſa naturæ pars eſt. Sunt qui eam ἀλαλκομενηΐδα & ἀγηληΐδα vocant,

[14.] ἤ ῥε γὸ πόλεμον περὶ τὼ κακίαν. MS. & poſt φασι, διὰ τοῦτο παρίστασθαι——σκεμ. τῆς κ. φ. θεωρίας.
[15.] Heſych. ἢ σώζουσα, ἢ σῶσα εἰς πόλεμον—Λαοσῶ⊙ hîc legit Gyrald. Theocr. σχ. eid. 4. Σώτειραν Heſych. & Pauſan. agnoſcunt. al. σώζει ἐν τ. infra Λαΐτις, MS. & χρωμένων αὐτῇ ἕξη).
[1.] σχ. Od. τ. v. 34 MS. ποιητέον τὼ φ. [2.] Plato in Cratylo.
[3.] Pauſan. Atticis, ὅθι τῇ κορυφῇ τῆς ἀκροπόλεως ναὸς Ἀθηνᾶς.
[4.] V. Steph. περὶ πολ. ὅτι τῷ ἀλαλκεῖν venit ἀλαλκηΐς---igitur ab Ἀλαλκομένιος, ut à Θησεὺς Θησηΐς--Bochar. ab Heb. Orig. ἀγεληΐδα quis dixit?

τὸ

τὸ μὲν ἀπὸ τῆ ἀλαλκεῖν ὠνόμα-
ζοντες (ἱκανὴ γάρ ἐστιν ἐπαμύ-
νειν καὶ περισβοηθεῖν, ἔξ ἧ καὶ
νίκη προσαγορεύε) τὸ ὃ ἀπὸ
τῆ ἄγειν αὐτὴν τὰς λαούς. ἢ
ἀπὸ τῆ ἀδάμαστον εἶ) τοῖς ἀ-
γελείαις βυσὶν ὁμοίως, ἃς μά-
λιστα θύεσιν αὐτῇ. τοῦ δ' [5.]
αὐλὰς εὑρεῖν μὴ, καθάπερ καὶ
τἄλλα ἐν ταῖς τέχναις γλαφυ-
ρά, ἀφ' ἧ καὶ ὀπισάπις ταλασι-
ουργίας ἐστί. ῥίψαι δ', ὡς ἐνθυ-
μοῦνται τὰς ψυχὰς τῆ δι' αὐ-
τῶν ἀποδιδομένε μέλους, καὶ ἵνα
ἐπάνδρα καὶ πολεμικῆ δοκῶσι
εἶ). ἡ δ' ἐλαία δῶρόν ἐστι, διὰ
τὸ θάλλειν, καὶ διὰ τὸ γλαυ-
κωπόν π ἔχειν. καὶ τὸ ἔλαιον
ἐκ [6.] ἀνόθευτόν ἐστι δι' ἄλλε
ὑγρῆ, ἀλλὰ [7.] καθαρὸν ἀεὶ
μένει, ὡς τῇ παρθένῳ καθάλλη-
λον δοκεῖ. Ἄρεια δ' ἐκλήθη,
τῇ στρατιωτικὴ εἶ), καὶ διοικητι-
κὴ πολέμων, καὶ [9.] εὐφραγμα-
τικὴ τῆ δικαίε. δεινότης γὰ
πάντων, ἔστι γε κεφάλαιον πα-
σῶν τῶν ἀρετῶν. καὶ Ἱππείαν ὃ

illud nomen ἀπὸ τῆ ἀλαλκεῖν, id est à minando & ulciscendo deducentes: est enim ex seipsa ad ulciscendum & auxiliandum satìs instructa: unde & νίκη, id est victoria appellata est. Hoc autem derivatur ἀπὸ τοῦ ἄγειν, id est ab eo quòd agat & ducat populos: sive quòd nullo modo dometur ἀγελείαις βυσὶ, id est plurimis bubus, quas plerunque ei immolant. Tibiarum quoque Minervam inventricem esse annotant, sicuti constat & reliqua præclara, quæ artes complectuntur, eam reperisse: unde & lanificii eam fecere antistitem. Abjecit autem tandem tibias, ut quarum cantus enervent viros, nec viro decoræ bellísque aptæ esse videantur. Oleum autem munus est, quod mortalibus dedit Minerva. Ideo autem Minervæ donum esse creditur, quòd semper in virore sit, glaucúmque colorem præ se ferat. Oleum adulterari nequit per alium humorem, verum semper in sua sinceritate persistit. itaque non dissimile virginitati est ἄρεια ὃ, id est Martialis vocata est, quòd sit dux quædam & gubernatrix bellorum, & propter justitiam defendendam acriter pugnet. Efficacia enim, seu hominum vehementia, est virtutum omnium caput. Hippiam &

[5.]——νίβρεια δι' ὀστέα πατρύνοντο ἔργοι Ἀθηναίης—Callim. εἰς Ἄρτεμιν—sed de hac re diximus ad Palæphatum. Aristoteles, Ovid. & Claudianus idem testantur. Orpheus vocat eam φιλότεχνον.—ἀγλαὰ ἔργα
Ἀνθεμόπτυς ἐδίδαξεν ὅπη χθονός.—Hom.

[6.] ἐκ δυνόθυτον. MS.
[7.] ἀκήρατον Gyrald. & MS.
[8.] An quod bellicosa, an quod Orestes ei in Areopago aram hoc titulo posuit?
[9.] quod justitia curæ sit Palladi. v. σχ. Hom. ιλ. Σ. v. 491. MS. δεινότης γὰρ περὶ πάντων ἐστι, καὶ συγκεφαλαίωμα πασῶν ἀρετῶν.

Δάμιππον-

καὶ δάμνιππον, καὶ δορυκέντορα, καὶ πολλαχῶς ἄλλως αὐτῇ προσαγορεύουσι. καὶ ἀνιστᾶσιν αὐτῇ τρόπαια ἐκ ξύλων ἐλαΐνων. μάλιστα δ' καὶ τῇ [10.] νίκῃ αὐτῇ πάρεδρον διδόασιν, ἥ τις νικᾷν τὰ προσφερόμενα ποιεῖ. πρώτη παρισαγεῖ, διὰ τὸ ὀξύρροπον καὶ [11.] ἀμετάβολον τῆς πράξεων. καὶ ἐν τῇ πρὸς τοὺς γίγαντας δ' μάχῃ παραδίδ' ἡ εἰς Δικῆα ἡ Ἀθηνᾶ, καὶ γιγαντοφόντις ἐπονομάζεται, κατ' τοιοῦτον λόγον. τοὺς δ' πρώτους ἐκ τῆς γῆς γινομένους ἀνθρώπους εὔλογον βιαίους καὶ θυμικοὺς κατ' ἀλλήλων γενέσθ, διὰ τὸ μηδέπω δύνασθ διακείνεσθαι, μὴ δὲ ῥιζῶσθαι τὸν ἐνόντα αὐτοῖς σπινθῆρα τῆς κοινωνίας. οἱ δ' θεοὶ ὡσπερεὶ νύττοντες καὶ ὑπομιμνήσκοντες αὐτοὺς τῆς ἐννοιῶν, περιγεγόνασι. καὶ μάλιστα ἡ κατὰ λόγον ἐνδέχεια, κατεπολέμησεν αὐτοὺς, καὶ ὑπέταξεν οὕτως, ὡς ἐξελπλακέναι καὶ * ἀνηρηκέναι αὐτοὺς δηλονότι μεταβεβληκέναι. ἄλλοι γὰρ αὐτοὶ

δάμνιππον, id est equorum domatricem eam appellant, & δορυκέντορα, id est hasta pungentem: alia etiam nomina plurima plurimi ipsi applicant. Erigunt in ejus honorem trophæa, quæ constant ex lignis oleaginis. In primis tamen victoriam Minervæ assidere tradunt. quòd vincenti victoriam tribuat. Alata fingitur, quòd ea negotia quæ subit, quàm celerrime procedant, nec ullo modo impediri possint, Ferunt Minervam in Gigantomachia aristeia consequutam esse: & hâc ratione impulsi veteres, γιγαντοφόντιδα, id est Gigantum peremptricem, eam dixere. Verisimile namque est, primos homines, qui è terra nati sunt, fuisse violentos & truces, & in se mutuis cædibus sæviisse, quòd nondum dijudicare possent communionis & societatis scintillam, quæ ipsis inerat, nec dum tamen in eis radices egerat. Dii autem, veluti pungentes & admonentes, tandem humanum genus pervicerunt. In primis tamen orationis diligentiâ & solertiâ eos debellavit, & jugo subdidit, adeò ut eos deturbârint & peremerint, id est in novos homines converterint. In alios enim transierunt homines. Hi enim, qui

[10.] Apud Orpheum in hymnis Νίκη proximè sequitur Minervam. Minervæ cognomento Νίκης templum in Articis Pausan. agnoscit. hujus tamen simulacrum fuisse ἄπτερον legimus. *Harpocrat.* ἥ τις ἡνὶ ἔχει τῷ. MS.

[11.] δυμετάβολον παρατάξεων lege.

* Callim. in *Pallad. Lavacr.* infra συμπολιθέντες ὑπὸ τῆς Πολιάδ' Ἀθηνᾶς. MS.

τῆς

τῆς ἐκ μεταβολῆς ἐγένοντο. καὶ οἱ γεγονότες ἐξ αὐτῆς, συμποδισθέντες εἰσὶν ὑπὸ τῆς Παλλάδος Ἀθηνᾶς, δηλαδὴ τῆς γνώσεως.

ex Gigantibus tandem sunt nati, à Pallade Minervâ, id est à cognitione seu scientiâ ligati sunt.

ΠΕΡΙ ΑΡΕΩΣ ΚΑΙ ΕΝΥΟΥΣ.

DE MARTE ET ENYO, SEU BELLONA.

Ἄλλοι ὑὸ περὶ τὰ [1.] πολιτικὰ ἀναστρέφονται θεοὶ, μηκέτ' ὁμοίως τὸ εὐσταθὲς καὶ τὸ κατὰ λόγον σοχαζόμενοι. ταραχωδέστερόι δέ πως, ὅ, τε Ἄρης καὶ ἡ Ἐνυώ. καὶ [2.] τέτες ὑὸ τὰ πράγματα ὁ Ζεὺς ἐρεθίσας κατ' ἀλλήλων τὰ ζῶα. ἐκ ἄχρηστον ὑὸ τοῦτο ἐδὲ τοῖς ἀνθρώποις. ἔστι γὸ ὅτε τὴν δι' ὅπλων διάκρισιν ἐμβάλλοι, ἵνα τὸ γενναῖον καὶ ἀνδρεῖον αὐτοί τε ἑαυτοῖς, καί γε ἐπ' ἀλλήλους τὸ οἰκεῖον τῆς [3.] ἀρετῆς ἐνεμφύζωσι, διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν Διὸς [4.] υἱὸς ὁ Ἄρης πεπίσδυται. τὴν

Dii alii circa politica versantur, nec tamen simili modo reipublicæ statum decorum, qui secundum rationem est, aut quem vera ratio dictat, attingunt. Mars autem & Bellona quodammodo turbulentiores sunt. Jupiter enim negotia facessit animalibus, dum ea in concertationem deducit. Nec hujusmodi concertationes inutiles sunt, dum in eas detruduntur, ex hominibus. Prælium enim, quod constat viris armatis, interdum excitat Jupiter, ut generositatem fortitudinémq; mutuâ benevolentiâ, quod virtutis proprium est, prosequantur. Et propter hanc causam Mars Jovis filius esse putatur.

[1.] l. πολεμικὰ MS. | [2.] καὶ τέτες ὑὸ εἰσῆγεν εἰς τὰ πρ. MS.
[3.] τῆς εἰρήνης ἐναρμονίζωσι. MS.
[4.] Διὸς υἱ. n. Græcanici Martis. sed apud Persas alius erat multò senior, Pelii filius. in MSo. sequitur quiddam de Ἀθηνᾶ extra suum locum. dein, περὶ ἡ τῆς Ἐνυῦς, οἱ μὲν——

ὃ [5.] Ἐννὼ, οἱ μὲν τροφὸν, οἱ δὲ μητέρα, οἱ δὲ θυγατέρα Ἄρεως παρέδωκαν. διαφέρουσι δὲ ἐδέν. Ἐννὼ δέ ἐστιν ἡ ἐνιεῖσα θυμὸν καὶ ἀλκὴν τοῖς μαχομένοις. ἢ κατ' εὐφημισμὸν ἀπὸ τοῦ ἤκιστα Ἐννηὴς καὶ ὀπεικὴς ἦν). ὁ δ' Ἄρης τὴν ὀνομασίαν ἔσχεν, ἀπὸ τοῦ αἴρειν καὶ ἀναιρεῖν. ἢ ἀπὸ τῆς [6.] Ἀρᾶς, ἥ ἐστι βλάβη. ἢ πάλιν κατ' ἐναντίωσιν, ὡσανεὶ ἐπιμειλιωμένων αὐτόν. τῷ προσαγορεύοντων, ἀπὸ τοῦ ἄρσαι, ὅ ἐστιν ἁρμόσαι. ἡ γὰρ διεγερτικὴ δυνάμις, προσαρμόζει τὰ πράγματα. τοιούτου τάχα τινὸς ἐχομένης καὶ τῆς ἁρμονίας,

Bellonam autem, seu Ennyo ipsius alumnam quidam, quidam matrem, quidam filiam existimârunt. Differunt autem nihil. Ennyo est, quæ furorem & robur suppeditat præliantibus. Vel sic dicitur, secundum bene ominandi morem, quasi nequaquam mitis & æqua sit. Ἄρης autem hanc appellationem obtinuit ab αἴρειν & ἀναιρεῖν, id est à tollendo & occidendo: aut ἀπὸ τῆς Ἀρᾶς, id est à damno, quod dare soleat: aut eum hoc nomine appellant blandientes ἀπὸ τοῦ ἄρσαι, id est à concinnando, & in concentum adducendo. Nam vis effectiva res omnes in consonantiam redigit. Hinc tale quid habere veteres dixerunt Harmoniam,

[5.] Ἐννώ. ἧς οἱ παλαίτεροι ποιηταὶ μὲν εἶναί φασι τὸν Ἄρεα, καὶ διὰ τοῦτο καλεῖσθαι Ἐνυάλιον σχ. Hom. ιλ. ε. hæc paulo aliter MS. pro ἐνιεῖσα l. ἐνιεῖσα.

[6.] Hæc est etiam Heraclidæ Pontici etymologia. Legis Jud. c. 8. ἀπὸ τῆς παρατάξεως Ἀρής. Hebr. חרם -erat Solis & Martis cultus apud nonnullos idem. *Voss. Idol.* Existimaret tamen quis à גרע venire, quod significat, *robustus, Tyrannus*---& in proverbio, Ἄρης Τύραννος—Μετὰ δὲ τὸν Νίνον ἐβασίλευσεν Ἀσσυρίων Θήρρας ὀνόματι, ὅντινα μετωνόμασεν ὁ τοῦτο πατὴρ Ζάμης ἐκ τῆς Ῥέας ἀδελφὸς Ἄρεα—mox---καλοῦσι Πέρσαι τὸν Βαὰλ Θεὸν [l. Βαὰλ θὴρ] ὅ ἐστι μεθερμηνευόμενον Ἄρης, πολέμων θεός. *Chron. Alex.* & *Suidas.* est autem θὴρ ab Heb. תער. Jornandes inter Gothos, Balthorum familias memorat. & Worm. lib. 1. c. 5. M. D *venerantes Thur dominum suum.* Erat Thur pater Getarum; unde Thurfagetæ *Pompon. Plinio* Thussagetæ. *Ortel.* & fortè gr. Θήρ & θηρ Ἄρης. Ἄρειον γένος (sacerdotes,) hunc colê e nomine Ἀρειμάνιος & Ἀρειμάνδιον. *Damascius* & *Plut.* Quis autem fuerit Thur apud Getas, audi *Wormium.* Tyr (m. Thur) cujus genitivus, Thyrs, Odini f. audaciâ & manuum promptitudine———honores adeptus, cui pro victoria supplicabant; ab hoc dies Martis Thyrs dag. Mars dictio Latina non est. מערת (ò Interpp. Μαρὰ, & Gothis Mara) est graminetum: fert autem fabula Martem è gramine ortum. *Festus* & *Gyrald.* unde autem illa vocabula Marcomannus, Marcusanus? etiam Massagetæ (hîc enim litera r videtur omitti ut in Thussagetæ) ejusdem videntur esse originis———infra post προσαγορευόντων MS. addit διαστατικὸς, γὰρ καὶ λυμαντικὸς τῶν προσηρμοσμένων. ἢ οὖν ἀπὸ τοῦ ἄρσαι———mox τοιούτῳ τάχα τινὸς ἐχομένης MS.

ἣν ἐμύθευσαν ἐξ [7.] ἀυτῆς γενέσθαι. εἰκότως ὃ καὶ μαιφόνος λέγεται, καὶ βοητολοιγὸς, καὶ ἀλαλάξιος, καὶ [8.] μυώπος, μείζεσιν ἐν ταῖς πράξεσιν ὑπὸ τῶν μαχομένων ἀφιεμένης φωνῆς. ὅθεν πνὲς καὶ ὄνους ἀυτῷ σφαγιάζουσι, διὰ τὸ παραχώδες καὶ γερονὸς τῆς ὀργώσεως. οἱ πλεῖστοι δὲ κύνας, διὰ τὸ θρασὺ καὶ ἐπιθετικὸν τῷ ζώῳ. τιμᾶσθαι δὲ, ὑπὸ Θρᾳκῶν μάλιστα καὶ Σκυθῶν, καὶ τῶν τοιούτων ἐθνῶν λέγεται, ἐπεὶ [9.] παρ' ἐκείνοις τῶν πολεμικῶν ἡ ἄσκησις εὐδοκιμεῖ, καὶ τὸ ἀνεπιτρεφὲς τῆς δίκης. γύπα δ' ἱερὸν φασιν ἀυτῷ ὄρνιν εἶναι, διὰ τὸ πλεονάζειν τὰ ὄρνεα ταῦτα, ὅπου ἂν εἴη πτώματα πολλὰ [10.] ἀνῃρημένα ὄντα.

quam ex Marte procreatam esse asseruerunt. Rectè etiam vocatur occisor, populorum interfector, jubilans, & furiosus. nam vox maxima, clamórque inconditus edi solet, dum prælium fervet à pugnantibus. Unde quidam ei asinos immolant, propter turbulentiam, & ruditûs magnitudinem. Quidam verò canes ei sacrificant. Est enim canis audax, &, ex insidiis ut aliquem audacter adoriatur, idoneus. Honorari autem vel maximè à Thracibus & Scythis, & ab istiusmodi gentibus fertur. Apud hos enim exercitium militare viget, siquidem inepti sunt ad disceptationes dirimendas jure. Vulturem avẽ sacram esse Marti dicunt, quòd tales istic plurimæ volitent aves, ubi strages hominúmque cædes futura est, quam cantu suo prænunciant.

[7.] ex illo & Venere, ut finxêre νεώτεροι poëtæ. V. Plutar. l. de Isid. & Dion. Halic. in Homerum. חרמון ædificium, bello ingruente eriguntur castella.

[8.] Μυώπος. Gyral. & MS. βοήπος, & consentit Ach. Apoll. Rhod. Cares canem; Scythæ asinum ei mactabant. Cl. Alex. *Protr.* pro πράξεσιν MS. παραπάξεσιν—& ὀργήσεως——

[9.] παρ' οἷς ἡ τῶν πολέμων ἄσκησις εὐδοκ. MS. Am. Marcel. l. 31. Scythis gladius barbarico ritu humi figitur nudus, eúmque ut Martem--colunt. V. omnino Doctiss. *Sheringhamum* in Antiq. Angl. c. 8. & alibi—Ach. Il. ε. v. 385.

[10.] Ἀνῃφθορὸς ὤν. MS. V. Voss. idol. lib. 3. c. 81. Confer cum hoc capite Hym. *Hom.* in Martem.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΟΣΕΙΔΩΝΟΣ.

DE NEPTUNO.

ΜΕτὰ ὃ παῦτα, περὶ τοῦ Ποσειδῶνος (ὦ παῖ) λεκτέον. προείρηται μὲν ὅτι αὐτός ἐστιν τῇ τεταγμένῃ καὶ τὸ ὑγρὸν δυνάμει. νῦν δὲ προσθετέον τόδε. πρῶτον μὲν ἐν [1.] φυτάλμιον αὐτὸν ἐπωνόμασαν, ἐπειδὴ τὸ φύεσθαι τὰ ἐκ τῆς γῆς γινόμενα, ἢ ἐν αὐτῇ δηλονότι ἡμᾶς παιδεύει ἐστίν. ἐνοσίχθονα, καὶ ἐννοσίγαιον, καὶ σεισίχθονα, καὶ πεναικτεραγέλην, ὡς ἄρ' ἄλλων αἰτίαν τοῦ σεισμοῦ γινομένων, ἢ διὰ τὸ τὰς ἐν τῇ γῇ σπήραγγας, ἐκπίπτοντα τῆς θαλάσσης καὶ τῶν ἄλλων ὑδάτων δέχεσθαι. κενοχωρούμενα γὰρ τὰ ἐν αὐτῇ πνεύματα, καὶ ἔξοδον ζητοῦντα, κλονεῖ καὶ ῥήγνυσι αὐτὴν ποιεῖ, ἀποτελουμένων, ἔνθ' ὅτε καὶ μυκημάτων καὶ τὴν ῥῆξιν εὐλόγως. ὑφό πινων ὃ καὶ [2.] μυκητὰς εἶρηται, τῆς θαλάσσης πνὰ τοιοῦτον ἦχον ἀποτελούσης. ἀφ' ἧς καὶ ἠχήεσσα, καὶ ἀγάσσον, καὶ

SEquitur ô puer, ut de Neptuno verba faciamus. Prædiximus, ut suprà habetur, Neptunum esse eundem cum ea potentia & virtute, quam humor continet. Idem autem nunc latiùs exponendum est. Primò igitur Neptunum φυτάλμιον vocant. Nominis hujus ratio est, quòd omnia quæ terra profundit, humoris vi & efficaciâ fiant. ἐνοσίχθονα, σεισίχθονα, ἐννοσίγαιον, πεναικτεραγέλην, quæ epitheta omnia terræ motorem significant, hinc Neptunum appellant, quasi alia quædam terræ motuum causa sit, quàm ea secundum quam aiunt loca terræ cavernosa excipere mundationes maris, & aliorum fluminum, aquarúmque. Spiritus enim qui in terræ viscera sunt, cùm angustiis includuntur, exitum quærunt. Erumpentes autem, terram movent, & frangunt. Eruptio illa interdum mugitum edit, quæ ratio sanè in manifesto est. A quibusdam μυκητὰς, id est mugitor dictus est. Mare enim talem quendam sonum reddit. Hinc θάλασσα, id est mare sequentia epitheta acquisivit, ἠχήεσσα, id est sonorum: ἀγάσσονος, id est valde suspirans & ingemiscens:

[1.] Hoc nomine colebatur à Trœzenis, Paus. Corinth. al. codd. l. φυτάλιον, & φιτάλιον. infrà ἡμᾶς παρεπτία ὁδὶ——MS. & ἢ παρὰ τῶν εἰς τὰς ἐν τῇ γῇ σπρ. ἔμπτωσιν τῆς.——δέχεσθαι deest.

[2.] μυκητίας. f. Aristot. de Mundo, μυκητίαι σεισμοί. MS. μυκῆτες εἴρωται—mox pro εἴρηται, λέγεται—χθριὰν—εἰρήκασι—

πολύ-

πολύφλοισβ☉ εἴρηται. ἐντεῦθεν ϗ οἱ [3.] ταῦροι αὐτῷ θύονται, ϗ θύσιν αὐτῷ [4.] ταύρους παμμέλανας, διὰ τὴν χρόαν τῆς θαλάττης. ἐπεὶ δ' ἄλλως τὸ ὕδωρ μέλαν εἶναι λέγουσιν, εὐλόγως ἤδη κυανοχαίτην αὐτὸν εἰρήκασιν, ϗ ἐν ἐνίοις εἰσάγουσι [5.] τοιάυτην. τύτου δ' ἕνεκεν ϗ τοὺς ποταμοὺς κερασφόρους ϗ πωρῶπας ἀναπλάττουσιν, ὡσανεὶ βίαιόν τι τῆς φορᾶς αὐτοῖς ϗ μυκητικὸν ἐχόντας. ϗ γὰρ ὁ Σκάμανδρ☉ παρὰ τῷ ποιητῇ, ἠΰτε ταῦρος, [6.] ὡς ὅτε ταῦρος. κατ' ἄλλον δ' τρόπον γαιήοχ☉ λέγεται ὁ Ποσειδῶν, ϗ θεμειλιοῦχ☉ ὑπό τινων. ϗ θύουσιν αὐτῷ [7.] ἀσπαλάκας πολλαχοῦ, ὡσανεὶ ἐπ' αὐτῷ κειμένου τοῦ ἀσφαλῶς ἑδρύναι τὰ οἰκήματα ἐπὶ τῆς γῆς. φέρει δὲ τρίαιναν, πότερον ἐπεὶ αὐτῇ χρῶνται πρὸς τὴν τῶν ἰχθύων θήραν, ἢ ὡς ἐπιδείκνυται τοῦτο τοῦ ὀργάνου πρὸς τὴν κίνησιν τῆς γῆς. εἴρηται γὰρ ὅτως,

πολύφλοισβ☉, id est multisonum. Hinc certè Neptuno taurorum sacrificia conveniunt. Sacrificant autem ejus in honorem tauros atros, propter maris colorem demonstrandum. Nam ferunt pelagi aquam nigram aspectu putari: & propterea non abre κυανοχαίτην, id est tenentem cæruleum sive nigrum jubar, eum vocitaverunt. Fingitur etiam veste nigrâ esse indutus. Hinc ansam quidam acceperunt, ut fluvios quoque cornutos, & tauricum tuentes pingant, quasi violentum quiddam, & mugitum rapidus eorum cursus ostentet. Scamander enim apud poëtam,

Generosus ut quondam taurus.

Quandoque nominatur γαιήοχ☉, id est terram continens, & θεμειλιοῦχ☉, id est fundamenta tenens. Immolant autem ei talpas ubique, quasi in ipso situm sit, ut domicilia & ædificia, quæ terræ insistunt, non corruant, verùm firma permaneant. Tridentem autem loco sceptri gerit, nimirum quòd piscatores, quando piscibus insidiantur, plurimùm tridente utantur: aut quòd trisulcum hoc instrumentum admodum idoneum sit ad terram movendam, Sic enim scriptum est:

[3.] Neptuno tauri mactantur in Helicone & Onchesto, χ. Hes. Scuti. σχ. ιλ. ϛ. v. 422. σχ. Τ. ιλ. idem σχ. Od. Γ. v. 6. hæc ferè habet.

[4.] Odyss. 5.

[5.] n. in fabulis. mox ταυρωπους MS. Ælian. Hist. v. l. 2.

[6.] Hom. ιλ. φ. & MS. Ἤρυγεν ὡς ὅ τε Ταῦρ☉. ιλ. Τ. μεμυκὼς ἠΰτε Ταῦρ☉ ——hinc recentiores poëtæ ταυρομόρφους ποταμοὺς finxêre.

[7.] l. Ἀσφαλίῳ Ποσειδῶνι MS. sub hoc nomine Lacedæmonii (ut Paus. & Suid.) & Rhodii (ut Strabo) coluêre Neptunum. post γῆς, ϗ αὐτῷ δένδρ☉ MS. dein τρίαινα δ' αὐτὸ φόρημα, πότερον—

[8.] Καὶ

[8.] Καὶ δ' αὐτὸς ἐννοσίγαιον
ἔχων χείρεσι τείαιναν,
Ἤγειτ'. ἐκ δ' ἄρα πάντα
θεμέθλια βῆκε θύραζε.

[9.] Ἐνδέχεταί πη καὶ ἀποκεκρυμμένον, οἶμαι δ' ἀπὸ τοῦ Τείτωνος. ἔνθεν Ἀμφιτείτη. ὁ δὲ Τείτων, εἴτεν ἀπὸ τῆς ῥύσεως ὅπως ὠνόμασαι, πλεονάσαντος τοῦ τ συλλαβικῶς. εἴτ' ἀπὸ τοῦ τρέμειν, τὸ τρέμειν, κατ' ἀντίφρασιν. δίμορφος δὲ ὁ Τείτων. καὶ τὸ μὲν ἔχει μέρος ἀνθρώπου, τὸ δὲ κήτους. ἐπειδὴ καὶ τὸ εἰρημένον ὑγιὲς, τὸ μὲν ὠφελητικὸν δυνάμενον, τὸ δὲ βλαπτικὸν ἔχει. καλεῖται δ' [10.] εὐρύσθενος ὁ Ποσειδῶν, διὰ τὸ πλάτος τῆς θαλάττης. ὡς εἴρηται, καὶ ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης. λέγεται δὲ κατ' αὐτὸ καὶ εὐρυμέδων, καὶ εὐρυβόας. ἵππος δὲ, τάχα ἀπὸ τοῦ ταχεῖαν τὴν διὰ θαλάσσης ὁδὸν εἶναι, καθάπερ [11.] ἵπποις ἡμῖν τὰ ναυσὶ χρώμεθα

Neptunúſque manu geſtans utrâq; tridentem,
Cuncta foras protrudens fundamenta præibat.

Etiam aliquid ſecreti latet in Tritone: unde Amphitrite dicitur. Tritonis autem etymologia deſumitur nimirum & ἀπὸ τῆς ῥύσεως, id eſt à fluxu: ſive ἀπὸ τοῦ τρέειν, quod tremere ſignificat, per antiphraſin. Triton autem biformis eſt. Habet enim partem hominis, & partem ceti. Quare hoc? Siquidem humoris potentia partim quidem utilis, partim verò damnoſa eſt. Nominant Neptunum εὐρύστερνον, id eſt ſpacioſum, ſeu pectore vaſto, propter maris latitudinem. Sicuti dictum eſt:

Pelagi latiſſima terga.

Eadem ratio ei & hoc nominis impoſuit, ut nuncupetur εὐρυμέδων, id eſt latè imperitans. Accedit huc, εὐρυβόας, id eſt latè reboans. ἵππος autem, id eſt equeſtris nominatur propter marinæ navigationis celeritatem, dum in mari navibus non ſecus ac in terra equis utimur.

[8.] Hom. ſunt ιλ. Μ. v. 28. Αὐτὸς ὁ Ἔννοσ. ——— θεμείλια κύμασι πέμπε nunc legimus---niſi fortè illud in mente habuit quod alibi de Ennoſigæo ait Hom. ——— σὺ ἔκβαλε θύραζε—aut fortè μνημονικὸν ἁμάρτημα— MS. θεμειλ. χεδε θυρ.

[9.] Ἐνδέχ. MS. ἔχεται τινὸς ἀποκεκρυμμένου ἐτύμου· αἰτητέον καὶ ὁ Τείτων καὶ Ἀμφιτείτη. εἴτ' ἂν πλεονάζοντος τοῦ τ συλλαβικῶς, ἀπὸ ὧν τῆς ῥύσεως αὐτῷ ὅπως ὠνομασμένον, εἴτ' καὶ παρ' ἄλλην αἰτίαν, ὁ δὲ Τείτων δίμορφος ὢν τὸ μὲν ἰχθ. διφυὴς eriam erat Glaucus, & Dagon (Damaſcio Δαχὼν. Iſaiæ Nabo) de quo in S. pag. & Seld. *Diis Syris*. fortè pro ἐνδέχ—l. ἢ ἔχεται—

[10.] Εὐρυσθενὴς, *Homer.* & MS. infra qui εὐρυβόας, eſt Pindaro εὐρυβίας. MS. εὐρυβείας, malè.

[11.] Neptunus primùm Arcadibus Hippios dictus. Pamphos veruſtiſſimus poeta---ἵππων τὲ δοτῆρα νεῶν τ' ἰδυκραδέμνων eum vocat. fuit præſes totius rei equeſtris. Hom.---γαιήοχον ἐννοσίγαιον ὄμνυθι---in certamine equeſtri. v. σχ. *Hom.* ιλ. ψ. v. 346. Odyſſ. β. v. 421. pro ὁδὸν MS. φορέαν, & pro ἵππων ἱππείων—& πομπαίων---pro πομπίμων--- μέγαν.

μλίων. ἐντεῦθεν ἤδη καὶ ὁπίσχο-
πον αὐτὸν εἰ) τῶν ἵππων, πα-
ραδεξαμένων τῶν μῦθον τοῦτο.
λέγεται δὲ καὶ πηγαῖος καὶ νυμφα-
γέτης, καὶ κρηνοῦχος, διὰ τὰς
προειρημένας αἰτίας. νύμφαι γάρ
εἰσιν αἱ τῶν ποτίμων ὑδάτων
πηγαὶ, ἀπὸ τοῦ ἀεὶ νέαι φαίνε-
σθαι, ἢ ἀπὸ τοῦ φαίνειν, ὅτως
ὠνομασμέναι. τὰς δὲ γαμηθείσας
νύμφας καλοῦσιν, ἀπὸ τοῦ νῦν
πρῶτον φαίνεσθαι, κρυπτομένας
πρότερον. τοῦτο δ' αὖτε λόγου ἔχεται,
καὶ τὸ Ποσειδῶνος υἱὸν εἶναι
τὸν Πήγασον, ἀπὸ τῶν πηγῶν
ὠνομασμένον. διὰ δὲ τὸν γενο-
μένην βίαν παρὰ τὴν θάλασσαν, καὶ πάντας τοὺς βιαίους
καὶ [12.] μεγαλεπιβόλους γενο-
μένους, ὡς τὸν Κύκλωπα, καὶ
τοὺς Λαιστρυγόνας, καὶ τοὺς Ἀλω-
ΐδας, Ποσειδῶνος ἐμύθευσαν
ἐκγόνους εἶναι).

Hinc occaſione ſumptâ equorum præſidem eum fecerunt juniores. Quidam non cunctantur eum νυμφαγέτην, id eſt nympharum antiſtitem, & κρηνοῦχον, id eſt fontium præſidem appellare. Sunt enim Nymphæ potabilium áquarum fontes: ſic dictæ aut ἀπὸ τοῦ νέαι φαίνεσθαι, id eſt quòd ſemper recentes appareant & novæ. aut ἀπὸ τοῦ φαείνειν, id eſt quòd ſemper luceant & ſplendeant. Hinc etiam ſponſas nymphas dicimus, quòd hactenus in penetralibus latuerint, & nunc primùm appareant. Eâdem ratione proditum eſt Pegaſum eſſe Neptuni filium, ſic ἀπὸ τῶν πηγῶν, id eſt à fontibus nominatum. Hinc propter violentiam maris, omnes violenti & præfracti homines, ut Cyclops, Leſtrygones, & Aloides, Neptuni eſſe filii perhibentur.

[12.] Gellius & Servius 3. Æneid. confirmant hoc.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΝΗΡΕΩΣ.

DE NEREO.

Ὁ δὲ Νηρεὺς, ἡ θάλασσά ἐστι, τὸν ὠνομασμένη τὸν τρόπον ἀπὸ τοῦ νεῖν δι' αὐτῆς. καλοῦσι δὲ τὸν [1.] Νηρέα γέροντα, διὰ τὸ ὥσπερ πολιὰν ἐπανθεῖν τοῖς κύμασι τὸν ἀφρόν. καὶ γὰρ ἡ Λευκοθέα τοιοῦτόν τι ἐμφαίνει. ἢ τις λέγει θυγάτηρ [2.] Νηρέως εἶη, δηλονότι τὸ λευκὸν τοῦ ἀφροῦ.

NEreus mare est. Hanc appellationem traxit ἀπὸ τοῦ νεῖν, id est à natando, quòd per ipsum mare natemus. Fingunt Nereum virum esse senem. Causa est, quòd ceu canicies aliqua in mediis fluctibus spuma cernatur Nam Leucothoe, quæ Nerei filia est, tale quiddam indicat, quasi sit albedo spumæ.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΦΡΟΔΙΤΗΣ.

DE VENERE.

Πιθανὸν ὃ καὶ τῷ Ἀφροδίτῃ μὴ διὰ ἄλλο τι θαλαττοδρόμῳ γενομένῃ ἐν τῇ θαλάσσῃ, ἢ ἐπειδὴ πρὸς τῷ πάντα γονέως αἰτίαν, κινήσεως δεῖ καὶ ὑγρασίας, ἄφθ. [3.] ἀμφοτέρως δαψιλῆ καὶ τῷ θαλάττῃ

VErisimile est Venerem nullâ aliâ ratione in mari natam esse dici, quàm quòd ea causa quæ omnia efficit, humorem & motum requirat. Utraq; autem hæc largissima habet mare.

[1.] Hom. & MS. ἅλιον γέροντα---Senior Neptuno creditur.
[2.] non sic γλυκαλογεῖ σχ. Hom. α. ιλ. Κύκνε τῷ Ποσειδῶνος Τέκνε ἦν καὶ Λευκοθέα.
[3.] MS. ἀμφότερα—Διωναίᾳ Ἀφροδίτῃ Orph. Arg. Plutarchus Crasso, ἀρχὰ καὶ σπέρματα πᾶσιν ἐξ ὑγρῶν.

&c.

ὅτι. ἐσοχάσαντο ὃ τοῦτο, καὶ οἱ Διώνης αὐτὴν θυγατέρα εἶναι εἰπόντες. διερὸν γὰρ τὸ ὑγρόν. Ἀφροδίτη δέ ὅτι, ἢ ἀπάγουσα τὸ ἄρρεν καὶ τὸ θῆλυ [4.] δυνάμεις, τάχα διὰ τὸ ἀφρώδη τὰ σπέρματα τῶν ζώων εἶναι, τοῦτο ἐφήκῃα τὴν ὀνομασίαν. ἢ ὡς Εὐριπίδης ὑπονοεῖ, διὰ τὸ τὰς ἡδημένας αὐτῆς [5.] ἄφρονας εἶναι. καλλίστη δ' ὀφείλεται, διὰ τὸ μάλιστα ἀνηρτῆσθαι τοῖς ἀνθρώποις τὴν τῆς συμπλοκῆς ἡδονὴν, ὡς πάντων τῶν ἄλλων διαφέρουσαν. λέγεται δὲ φιλομειδὴς, διὰ τοῦτο. οἰκεῖα γὰρ τὰ μειδιάματα, καὶ ἡ ἱλαρότης τῶν τοιούτων συνόδων ὄντα. παρέδρους τε καὶ συνέδρους τὰς Χάριτας ἔσχε, καὶ τὸν Πειθὼ, καὶ τὸν Ἑρμῆν, διὰ τὸ Πειθοῖ πρεπόντως, καὶ λόγῳ καὶ χάρισι τοὺς ἐρωμένους. ἢ διὰ τὸ φέρειν τὰς συνουσίας ἀγωγόν. Κυθέρεια δ' εἴρηται, διὰ τὰς ἐν τῇ μίξεων γινομένας κυήσεις. ἢ διὰ τὸ [6.] κάθαπτας τὰ πολλὰ τὰς τῶν Ἀφροδισίων ἐπιθυμίας. ἐν

Hanc ſententiam quodammodo tenere & aſſequi videntur, qui eam Dianæ eſſe filiam commemorârunt. Eſt enim humor διερὸν, id eſt ſplendidum quiddam & vividum. Ἀφροδίτη autem eſt ea potentia quæ producit maſculum & femellam: nimirum ideo, quòd ἀφρώδη, id eſt ſpumantia ſint animalium ſemina, hoc nomen obtinuit. Euripides autem ejus etymologiam hinc deflectit, quòd à Venere capti, ſint ἄφρονες, id eſt ſtulti, inſani, inſipientes. Pulcherrima autem formâ eſſe Venus prædita fingitur, quòd hominibus donaverit concubitus voluptatem, longè quàm reliqua alia experiantur, excellentiorem. Decoratur epitheto φιλομειδὴς, id eſt riſu gaudens, & quòd libenter in riſum ſolvatur. Cauſa verò hujus epitheti eſt, quòd lætitia & riſus frequentes circa Venereum actum verſentur, & ipſi ſint perquam familiares. Veneri autem aſſident Gratiæ, ejúſq; comites ſunt & aſſeclæ Suadela & Mercurius. Quare autem? Quòd hi qui amantur, oratione & gratiâ capiantur: aut voluptas, quâ nos Venus in concubitu perfundit, hujus comitatus Venerei cauſa eſt. Cytherææ appellationem invenit, propter κυήσεις, id eſt impregnationes, quæ concubitum ſequuntur: aut quòd plerunque ſoleat κνήθειν, id eſt immittere ſive ſedare cupiditates Venereas.

[4.] Ideo *Venus Genetrix*. v. Lucretii primam pag. Aſſyriis Mylitta, ab מלד, ut Voſſio placet. ἡλίκ ἐγγὺς ἔσα ἡ Ἀφροδίτη καὶ συμπαραθέουσα πλησίον μὲν τὸν ἐρωτὸν δυκερασίας, ἐμφίδωσι δὲ τὸ γόνιμον τῇ γῇ. Julianus.

[5.] Mentum mentémque in gremiis mimarum depoſuit. *Cicero*. mox ἀραρυκέναι MS. & pro συνέδρους, συμβώμους---

[6.] pro κάθηπτας---MS. κόθεπτας. videntur hîc deeſſe ἢ παρὰ τὸ κόθειν καὶ κρύπτειν τὸ αἰσχρὸν--- quæ Gyraldus & Etymol. in ſuis legêre. non ait deriyari Κυθέρειαν ἀπὸ τῆς Κυθήρων, quod Heſychius improbat, & σχ. ιλ. ε. v. 422. quem corriges ex Heſychio; πάλας pro πάσης---ἐξυρημένον, pro ἐξυρτημένον---

τοῦτο

τέτα δὴ χ᾽ ἱερὸ τῆς Ἀφροδίτης ἡ ἀπ᾽ Κυθήρων νῆσος ἐνόμισται. τάχα δ᾽ ἂν καὶ ἡ [7.] Κύπρος, συναφές πως καὶ τοῦνομα τῇ κύψει. ἢ ὅτι Πάφος ἴδιον αὐτῆς οἰκητήριόν ἐστι, [8.] Παφίας λεγομένης, τάχα κατ᾽ ἔλλειψιν, ἀπὸ τοῦ [9.] ἀποφίσκειν, ὅ ἐστιν ἀπατᾶν. ἔοικε γὰρ καὶ μετὰ τὸν Ἡσίοδον μειδήματά τ᾽, ἐξαπάτας τε. κατὰ δὲ τὸν Ὅμηρον,

Πάρφασιν ἥτ᾽ ἔκλεψεν, καὶ πύκα φρονέοντα.

Ὁ δὲ κεστὸς ἱμὰς, ὡς οἷ κεκασμένος ἐστίν. ἢ ὁ διακέντιμος, [10.] καὶ ποικίλλω δυνάμιν ἔχων, τοῦ δεῖν καὶ σφίγγειν. καλεῖται δὲ ἐφαπία τε καὶ πάνδημος καὶ [11.] παναίτιος, διὰ τὸ κατὰ τὸν ἐφανῶ καὶ ἐν τῇ γῇ καὶ θαλάσσῃ τὴν δύναμιν αὐτῆς θεωρεῖσθαι. ἀκύρους δὲ, ἐπ ἐμποιοῦσας ἔφασαν τοὺς ἀφροδισίους ὅρκους εἶναι. παρ᾽ ὅσον καὶ ἡ ῥᾴδια παραχθῆναι, μετ᾽

Hinc Cytherorum insula Veneri sacra judicatur. Eâdem ratione & Cyprus ei consecrata est, propter nominis similitudinem. Alludit enim & ipsa ad dictionem κύησις, id est impregnationem. Paphus autem propriè Veneris sedes esse creditur. Hinc nuncupatur Paphia, nimirum per defectum, ἀπὸ τοῦ ἀποφίσκειν, id est à decipiendo. Hesiodus enim risum & dolum ei assignat. Homerus autem:

Colloquium blandum, quo fallitur & sapiens vir.

Cestus autem cingulum est, sic dictus, quasi sit κεκασμένος, id est mirabili opere exornatus. aut quasi διακέντιμος, id est ab eo sic appellatus, quasi stimulet in Venerem variámque ligandi & decipiendi potentiam habeat. Designatur & his tribus nominibus, ἐφανία, id est cœlestis, πάνδημος, id est vulgaris, & παναίτια, id est rerum omnium causa. Quid autem sibi volunt ista nomina? Nempe quòd Veneris potentia & vis, in cœlo, in terra, & in mari cernatur. Irrita autem esse, & nullis pœnis digna Venerea juramenta, veteres fabulati sunt. Quamvìs enim facilis sit ad sui copiam cuivis faciendam Venus, attamen

[7.] Sed nec Κύπρις dicitur à Κύπρος; est enim κώπρις, ἡ κοῖλην πορίζουσα σχ. ε. ιλ.

[8.] Παφίης λεγ. Homerus nunquam sic vocat, sed γιώπεφι. Vide σχ. ιλ. ε. v. 422. ubi videas Hesiodum Homero recentiorem. quod Interpres Hesiodi etiam fatetur.

[9.] τῷ ἀπαφῶ (quod ἀπατῶ) Παφίη propius quam ἀπαφίσκων MS¹.--mox ἔκλεψε νόον πύκα περ φρονεόντων--Gyral. καίπερ--v. σχ. Hom. ιλ. Υ. v. 307. est etiam dicta Apaturia--Strab. 11.

[10.] l. MS. non habet ἱμὰς, & legit διακεκεντημένος, & pro δεῖν--συνδεῖν καὶ συσφίγγειν——

[11.] Ms. Πουτία, sequitur enim θαλάσσῃ. Orph. καὶ κεκτίσε τελεσῶν μοιρῶν--&c. ἐφανῷ, γῆς, πόντου.

ὅρκων

ὄρνεων ἐπάγεσθαι συμβέβηκε τὰς [12.] πειρῶντας: πρὸς δὲ τῶν ὀρνέων χαίρει μάλιστα, τὸ καθαρὸν εἶδος τὸ ζῶον, καὶ φιλοφρονητικὸν, διὰ τὴν ὡσανεὶ φιλημάτων. ἀνάπαλιν δ' οὗς, διὰ τὴν ἀκαθαρσίαν ἀλλοτρία αὐτῆς ἔοικεν. τῶν γε μὴν φυτῶν ἡ μὲν [13.] μυρσίνη, διὰ τὴν φιλοφροσύνην, Ἀφροδίτης ἐστὶ διείληπται. ἡ δ' [14.] φιλύτεια, διά τε τὄνομα, ὅτι τὸ φιλεῖν [15.] παρακειμένως ἐξενήνεγκται. καὶ πρὸς τὰς στεφάνων πλοκὰς εἰώθασιν αὐτῇ κεχρῆσθαι μᾶλλον. τὸν δ' [16.] πύξον φυλάττον τῇ θεῷ προσφέρειν, ἀφισωσόμενοί πως ἐπ' αὐτοῖς τὴν πυγμήν.

ad juramenta eos compellit qui se ambiunt. Inter aves autem nulla æquè ac columba, propter suam puritatem & amoris illecebras gaudet. Est enim admodum amabilis, veríque amoris propter osculandi morem symbolum. Suem autem, propter suam immundiciem planè aversatur Venus. Inter plantas myrtus Veneri dedicata est, quia & hæc planta facit ad amores conciliandos. Etiam philyra ei sacra est, quia apposita Venerem cieat: & in primis ad nectendas coronas eâ utuntur. Cavent autem, nè Veneri buxum offerant, expiantes suam salacitatem.

[12.]---Clauf. ῥᾳδία videtur legisse--de juramento amatorio Vide Erasm. chil. infra ἐᾶν---
Τὰς ἐρῶντας legit Velarius. MS. πειρῶντας, οἷς ἂν πειρῶσι.

[13.] Pro φιλοφροσύνην MS. ἡδυσμίαν legit, an quod planta littoralis? an quod morbis muliebribus multis conveniat? an quod odorifera & speciosa? an quod Myrteam coronam Venus gesserit cùm vinceret deas in Paridis judicio? hoc Nicander memorat in Alex.

[14.] ἡ ὃ φύλλα δίδυμον τρίδια τε τέτμα MS. pro φιλύτεια vel φιλυτρὴ non audet Gyrald. reponere φίλυρα---*Displicent nexæ philyrâ coronæ. Hor.* quod hîc sequitur, lege ἡ ὃ φίλυρα δίδυμον διά τε τέτομα, ὅτι---καὶ ὅτι πρὸς τ.

[15.] παρακειμένως est vera lectio, mens est, quod in φιλύρᾳ τὸ φιλεῖν post ἐξενήνεγκται pone hypostygmen. Virg.

Populus Alcidæ gratissima———
Formosæ Veneri *Myrtus*———

quæ tamen & Cereri & Baccho quoque sacra fuit.

[16.] πύξον---& ἀφισωσόμενοι MS. Gyrald. vertit, ut expiarent palæstram Veneream. *Velarius*, cestum, *Clauf.* πυγήν. *N. L.*

ΠΕΡΙ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΡΩΤΟΣ.

DE CUPIDINE SEU AMORE.

Οὐδὲν παράδοξον, εἰ τοιαύτῃ ὄσῃ συνοικεῖται αὐτῇ, καὶ συμπαίζει ὁ ἔρως, καὶ πλείσων καὶ Ἀφροδίτης υἱὸν αὐτὸν παραδεδωκότων, ὃς δὴ παῖς μέν ἐστι διὰ τὸ ἀτελῆ τὴν γνώμην, καὶ ἀνεξαπάτητον ἔχειν τὸς ἐρῶντας. πτερωτὸς δὲ, ὅτι καὶ * φόνιος ποιεῖ, ἢ ὅτι ὡς ὄρνις φρενοπλανεῖ τὰς διανοίας ἀθρόως. τοξότης δὲ, ἐπεὶ πληγῇ τινὶ ὅμοιον ἀπὸ τῆς [1.] προσάξεως οἱ ἁλισκόμενοι αὐτῷ πάσχουσιν, ὅτε πλησιάσαντες ἑτάμενοι τὰ κάλλη, ἀλλὰ μακρόθεν αὐτὸς ἰδόντες. ἀναδίδο δὲ λαμπὰς αὐτῷ, πυρὸν δοκεῖν τὰς ψυχάς. Ἔρωτα αὐτὸν εἰρῆσθαι, πιθανὸν, ἀπὸ τῆς [2.] ζητήσεως τῶν ἐρωμένων.

NIl mirum si Veneri, quam modò depinximus, cohabitet Cupido, simúlque cum ista colatur, cùm plurimi eum Veneris esse filium confessi sint. Puer esse fingitur, quòd planè mente careant, deceptioníque obnoxii sint, quotquot amori operam dant. Alatus est, quia & cædium interdum est author. Potissima autem causa ob quam pennatus, seu alis instructus Cupido narratur, hæc est, quòd impetu quodam in hominum animos involet Sagittas tenere fingitur: quia illi qui Cupidinis sagittis vulnerantur, non secus ac alii vulnerati quorum corpus læsum est dolent, neque appropinquare neque attingere quos amant, audent, verùm à longè eos intuentur stupentes. Fax ei traditur, quia videtur inflammare animos. Ἔρωτα, id est amorem, Cupidinem esse dictum, verisimile est, ab inquisitione eorum quos amantes inquirunt.

* Pro φόνιος MS. l. κάφους. l. κάφος, amantibus nihil levius, nihil mutabilius.

[1.] προσόψεως puto. mox ὅτε πλησιάζοντες ἑθ' ἁψάμενοι τῶν καλῶν, MS. ἑτάμενοι deest, aut transponi debet. Hæc eleganter describit Alex. Aphrod. in Probl. α. (modo is author sit) καὶ ἀπὸ τὰς ἀρχὰς, ἐκ μιᾶς ἀκτῖνος τῶν ὄψεων ὁ ἔρως ἀποτελεῖται---ἄνωθεν δ' ἔοικεν βάλλειν, τῷ ἀντιπίπτειν τοῖς τοῦ σώματος ---

[2.] MS. ὀπιζητήσεως ---

τάπης)

τάξις) χὶ ὅτι τῦ ζητεῖν τὸ [3.] ἐρᾶν, ὡς εἴρηται· ἴθ' αὐτῦ θ' ἵππους ἐρέων. ἐντεῦθεν οἶμαι χὴ τῆς ἐρεύνης ὠνομασμένης. χὴ πλείους ὦ ἔρωτες ὧδε· σπάδιόν) διὰ τὴν [4.] πολυτροπίαν τῶν ἐρώτων, χὴ τὸ πολλοῖς τοιούτοις ὁπαδοῖς κεχορηγεῖσθαι τὴν Ἀφροδίτην. καλεῖται) ὦ χὴ ἵμερος, ἤτοι ὧδε τὸ ἱεσθαι χὴ φέρεσθαι ἐπὶ τὴν ἀπόλαυσιν τῶν ὡραίων [5.] ὀνομαστῶν· ἢ κατὰ μίμησιν τῆς περὶ τὴν διάνοιαν ἐντάσεως, ὡς ἀναμεμορεῖσθαι περὶ ταύτην. πόθος ὦ, ἀπὸ τῆς τῶν φιλημάτων μιμήσεως. ὅθεν ἔχει τὴν κλῆσιν χὴ ὁ † παππᾶς. ἢ ἀπὸ τῦ πολλὰ πυνθάνεσθαι περὶ τῶν ἐρωμένων τοὺς ἐρῶντας, χὴ αὐτῶν ἐκείνων, πόθεν ἔρχονται χὴ ποῦ ἦσαν. [6.] ἔνιοι ὦ καὶ τὸν ὅλον κόσμον νομίζουσιν ἔρωτα

ἐρᾶν enim, apud Græcos etiam inquirere significat, ut in hoc hemistichio:

Ἴθ' αὐτῦ θ' ἵππους ἐρέων, id est, Ito, & equos ejus quæras.

Hinc arbitror ἐρεύνην, id est scrutationem appellatam. Plures autem & varii amores feruntur propter amorum varietatem, & quòd per multos hujusmodi affeclas Venus, seu Venerea voluptas nobis erogetur. Cupido & ἵμερος, id est desiderabilis vocatur, ἀπὸ τῦ ἱεσθαι, id est quòd incitetur, & φέρεσθαι, id est feratur ad fruitionem eorum qui sunt formâ bonâ & liberali. Aut hanc appellationem consequutus est propter mentis extensionem, ἀπὸ τῦ ἀναμεμορεῖσθαι, id est, quòd amatores stulteścant & delirent, nec mentis amplius compotes sint. πόθος, id est desiderium nominatur, ad imitationem oculorum figendorum, unde nomen suum nactus est papa. Aut πόθος, sive desiderium dicitur Cupido, quòd amatores multa & in hunc modũ suos amores interrogent: unde veniant, & ubi fuerint. Quidam putant hinc universũ mundum esse amorem,

[3.] τὸ ἱεσθαι. MS. ζητεῖν Did. exponit. quod autem ἐρεύνη & ἐρευνῶ hinc veniat testatur Eustat. ad illud H. ιλ. Ἀργείων ἐρέων χρυσήντε---ιλ. φ. ἵππους τὰς ἐρέων--- Ὀδυσῆι συνιώτην——

[4.] l. τῶν ἐρώντων. Aphrod. φιλεόντων ψυχαὶ δυμετάβλητοι. & πολλοῖς ἔρωσιν ὁ αὐτὸς πολλάκις ὑποπίπτει. Moscho δ' ἀμπέτης Ἔρως---mox ὁπαδὸν κεχορηγῆσθαι. MS.

[5.] ὠνομαστῶν. & pro ὡς ἀναμεμορ. MS. καὶ μεμορῆσθαι. μεμορημένα, ἀνεσκληκότα. Hippocr. ἔκστασις lege.

† pro παππᾶς MS. σαπᾶς. Syracusiorum vox.

[6.] Finxit quidem Orpheus ex Chao primùm Ortum Amorem. Aiunt Orphici τὸν τρίτον ἤρχεσθαι μετὰ τὰς δύο γενέσεις (Sc. ὕδωρ καὶ γῆν) ὃν ἔφασκον εἶναι---ἔχειν δὲ τὴν τῶν ὤμων πλευρὰν, πρόσωπον δὲ θεοῦ, κεφαλὰς ταύρου καὶ λέοντος (hinc Platoni Amor πολυκέφαλον θηρίον) ὀνομᾶσθαι δὲ χρυσοῦν ἀγήνορα, καὶ Ἡρακλέα——συνεῖναι δὲ ἀμφὶ τὸν ἀνάγκαιον, φύσιν δέσαν, τὸν αὐτὸν καὶ Ἀδράστειαν ἀσώματον διηρθρωμένην ἐν παντὶ τῷ κόσμῳ, τὴν πρώτην αὐτοῦ ἁπτομένην. Damascius περὶ Ἰδίων ex Hieronymo & Hellanico. V. Athenagoræ Legat. pro καλὸν MS. l. σκαιόν τι.

ἦγαι,

ξῆ), καλόν τε καὶ ἐπαφρόδιτον καὶ νεαρὸν ὄντα, καὶ πρεσβύτατον ἅμα πάντων, καὶ πολλῷ κεχρημένον πυρὶ, καὶ ταχεῖαν ὥσπερ ἀπὸ τῆς τοξείας, ἢ διὰ πτερῶν τὴν κίνησιν ποιούμενον.

pulchrum, venuſtum, recentem: ſimul etiam omnium antiquiſſimum, multo igne utentem, velocem, quaſi inſtar ſagittæ & avis volucris motum ſuum peragat.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΤΛΑΝΤΟΣ.

DE ATLANTE.

Τοῦτον * δ' ἄλλως ξῆ) καὶ Ἄτλαντα, καὶ ἀταλαιπώρως ἀποδιδόντα, τὰ κατ' τὰς ἐμπεριεχομένας ἐν αὐτῷ λόγους γινόμενα, καὶ ὥτω τὸν οὐρανὸν βαστάζοντα. ἔχειν δὲ κίονας μακρὰς, τὰς τῶν στοιχείων δυνάμεις. καθ' ἃς τὰ μὲν ἀνωφερῆ ὄντα, τὰ δὲ κατωφερῆ. ὑφὸ τέτων δὲ διακρατεῖσθαι τὴν γῆν. ὁλοόφερνα δ' αὐτὸν εἰρῆσθαι, διὰ τὸ περὶ τῆς ὅλων φερντίζειν, καὶ προνοεῖσθαι τῆς πάντων αὐτῷ μερῶν σωτηρίας. εἶναι δ' αὐτῷ τὰς Πλειάδας γεγονέναι, [7.] παρασαμένους ὅτι τὰ ἄστρα πάντα πλείονα ὄντα ἐφώνησεν ἀστρίῳ

Hunc volunt dici Atlantem, quaſi ſine labore, & ἀταλαιπώρως, citra moleſtiam omnia ea perficiat & abſolvat, quorum ipſe naturaliter cauſa eſſe fertur. Non ſecus etiam cœlum ſuis humeris geſtare dicitur. Habere autem fingitur columnas longas, quæ ſanè elementorum potentiam & vires denotant, ſecundum quas quædam ſurſum, quædam verò deorſum tendunt. His enim lationibus duabus terra continetur. ὁλοόφερνα, eum vocant, ut qui de univerſa rerum natura ſedulò cogitet, ejúſque partium omnium ſalutem procuret. Eum eſſe Pleiadum patrem teſtantur, volentes indicare, quòd genuerit aſtra, quæ πλείονα, id eſt plurima ſunt. Eundem eum eſſe veteres pronunciarunt cum Aſtræo

* Τοιοῦτον lego.

[7.] παρασαμένους MS.——Ἀστρίῳ καὶ Θαύμαντι ὁ αὐτὸς ἦν. ità ferè MS. V. Apollod. pr. p. σχ. Heſ. ad Πλειάδων Ἀταλαγένειαν, σχ. ιλ. Σ. v. 486.

Τι

τε καὶ ἀθάμαντι, ὅπι ὁ αὐτὸς ὤν. ὅτε δὲ ἵσαται τὸ σύνολον [8.] ἀνηρέμητος ὑπάρχων, εἰ καὶ ὅπη μάλιστα δοκεῖν βεβηκέναι δοκεῖ. καὶ ἀπόλυτος ἔτι, καὶ θαυμασμὸν τοῖς ἐφεξῆς ὅτι τῇ διατάξιν αὐτῆς, πολλοὶ ἐμποιεῖ.

& Athamante. cum Aſtræo, quòd non efficiat ut hoc univerſum ſubſiſtat, licet pulchro ordine moveri videatur, verùm quaſi ἀνηρεμητὸς, id eſt irrequietus & quieſcere neſcius quiſpiam ſit. cum Athamante autem idem eſſe creditur, quòd nulli corruptioni ſit mundus obnoxius, veréque abſolutus & perfectus, multámque θαυμασμὸν, id eſt admirationem iis ingeneret, qui decentem ipſius diſpoſitionem conſiderare inſtituunt.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΑΝΟΣ.

DE PANE.

ΤΟιοῦτον ἔτι καὶ τὸν Πᾶνα, ἐπειδὴ [9.] τοῦ παντὸς ὁ αὐτός ἐστι. καὶ τὰ μὲν κάτω λάσια καὶ τραγώδη, διὰ τὸ τῆς γῆς τραχύτητα ἔχειν. τὰ δ' ἄνω ἀνθρωπόμορφα, διὰ τὸ [10.] τὸν αἰθέρα τὸ ἡγεμονικὸν ἔτι τοῦ κόσμου, ὁ δὴ λογικόν ἐστι. [11.] λάγνον ὃ καὶ ὀχδατὸν αὐτὸν παρεισάγουσι, διὰ τὸ πλῆθος [12.] ὧν σπερματικῶν λόγων εἴληφε,

TAlem quempiam & Pana eſſe non dubito: ſiquidem & ipſe cum hoc univerſo idem eſt. Inferior pars hujus dei hiſpida eſt, & hircum refert, ad deſignandam aſperitatem terræ. Superior autem pars ſimilis eſt homini. nam æther, propterea quòd in ipſo ratio ſita ſit, tener totius mundi imperium. Laſcivum & libidinoſum eum fingunt, propter multas ſeminum cauſas,

[8.] deeſt fortè ἀτρεμὴς. MS. ἀνηρέμητος---i. e. ἀνηρέμας. & mox διαβεβηκέναι--δοκεῖ, lego ᾖ, & nihil in ſcripto muto aliud. poſt δοκεῖ, καὶ---

[9.] τοῦ παντὶ αὐτός ὄζει--MS. vide Verulamii *Sap. Vet.* Non malè hæc ſequuntur; nam Orphici Panem διατέλειαν ὅλου τοῦ κόσμου faciunt. *Damaſcius.* quod & Amori tribuebant. v. Suidam in Πείσας.

[10.] τὸ ἐν τῷ αἰθέρι. MS. αἰγοπρόσωπος & τραγοσκελὴς, Herodoto.

[11.] λέγεται ὃ ὀχδατὸν αὐτὸν παρεισάγειν. MS.

[12.] ὧν σπερ. videtur εἴληφε ante σπερματικῶν ponendum---

καὶ

ϰὴ τῆ χτὶ σύμμιξιν ἐξ αὐτῆ γιγνομένων. ἐν ταῖς ἐρήμοις ὃ διατείβειν, μάλιστα [13.] τὴν μονότητα αὐτῆ διὰ τύτϰ παεισαμένης. εἷς γὰ ϰὴ [14.] μονογενὴς ὁ ϰόσμ@ δόξι. τὰς ὃ νύμφας διώϰει, ἐπειδὴ χαίρει ταῖς ἐϰ τῆ ὑγρῶν ἀναθυμιάσεσιν, ὧν χωρὶς [1.] ϰδ' οἷον τὸ ὅλον ἐμφάνειν. νεβρίδα ὃ ἢ πάρδαλιν αὐτὸν ἐνῆφθαι, διὰ τὼ ποιϰιλίαν τῆ [2.] ~~ἄλλων~~ ϰὴ τῆ ἄλλων χρωμάτων, ἃ θεωρεῖται ἐν αὐτῷ. [3.] σύρτὸν ὃ ἔϛι), τάχα μὲ διὰ τὸ ὑπὸ παντοίων ἀνέμων διαπνεῖσθ. τάχα δ' ἐπεὶ τὼ [4.] ἐμμέλειαν ἀγειοφανῆ ϰὴ αὐσηρὸν, ἀλλ' ἐ πρὸς ἔνδειξιν ἔχειν. τὸ δ' ἐν τοῖς ὄρεσιν αὐτὸν, ϰὴ τοῖς σπηλαίοις διατρίβειν, ϰαὶ τὸ τῆς [5.] πίτυος σέμμα ἀπηνολόθησεν, ὄρειόν π ϰὴ μεγαλοφυὲς ἔχοντ@ τὸ φυτόν. ἔϛι ὃ [6.] τὸ παντὸς λέγεσθ ταραχὰς τὰς ἀρνιδίους ϰὴ ἀλόγους. ἔτω γάρ πως ϰὴ αἱ ἀγέλαι, ϰὴ

& commixtiones quæ ex ipsis fiunt. In locis desertis eum morari tradunt, ut ejus unitatem ostendant. Mundus enim est unus, & unigenitus. Nymphas persequitur, siquidem gaudet exhalationibus, quæ ex humido prodeunt, sine quibus impossibile est ut mundus appareat. Indutus esse dicitur nebride, aut pelle pardi, tum propter pulchram rerum omnium varietatem, tum etiam propter colores qui in mundo cernuntur. σύρτὸν eum appellant, sive quòd à ventis omnibus perfletur ἀπὸ τῦ συρίττειν, id est à flando: sive quòd ad saltandi ritum sit minus aptus, & more rusticorum qui politiorem musam non degustârunt, subsultet, ἀπὸ τῦ σκιρτᾶν, id est à saltando. Quòd autem plerunque in montibus & speluncis versatur, factum est ut coronam è pino arbore sortiretur. Hæc enim arbor montanum quippiam & magnificum habet. Nihil prohibet quin etiam Panicos tumultus dicamus, qui subito & sine ratione certâ exoriuntur. Sic enim interdum armenta &

[13.] Τῆς μονότητ@——παεισαμένης. MS.
[14.] Panem πρωτόγονον vocat Orpheus apud Damasc.
[1.] ϰδὲν τῆ ὅλων ἐμφάνει. MS. l. οὐδὲν οἷον τῆ ὅλων ἐμφῆναι.
[2.] Τῶν ἄλλων——MS. τῆ ἄσρων——χρωμάτων, an χρωμάτων? Orpheo ἀσρώδιαντ@.
[3.] συρϰτὼ MS.
[4.] MS. ἐμμέλειαν—& ὀπίδειξιν. MS. Orph. Ἁρμονίαν κόσμοιο χρόνων φιλοπαίγμονι μολπῇ.
[5.] Πίτυ@——MS. Vide Anonymum περὶ Ἀπίων.
[6.] παντικῶς. V. Anonym. p. 103.

τὰ

τὰ αἰπόλια ποεῖται, φόφε πνὸς ἐξ ὕλης, ἢ τῶν [7.] ὠάνδρων καὶ φαραγγωδῶν τόπων ἀκέσαντα. οἰκείως καὶ τῶν ἀγελαίων θρεμμάτων ἐπίσκοπον ἐποιήσαντο. τάχα μὲν διὰ τοῦτο καὶ κεράσιν καὶ δίχηλον πλάττοντες, τάχα δ' ὅτι τὸ διπλοῦν τῶν ἐξεχόντων αὐτῷ ὤτων αἰνιττόμενοι. ἴσως δ' ἂν ἔστιν καὶ [8.] ὁ Πείαπος εἴη, καθ' ὃν τορόσιον εἰς φῶς πάντα. [9.] τῶν ἀρχαίων δ' εἰσὶ δαιμόνων, καὶ ἀδρὸν αὐτὸν δι' ἃ ἐφρόνουν περὶ τῆς τοῦ κόσμου φύσεως παεισάντων. ἐμφαίνει γοῦν τὸ μέγεθος τῶν αἰδοίων, τῷ πλεονάζουσαν ἐν τῷ αἰδοίῳ σπερματικὴν δύναμιν. ἡ δ' ἐν τοῖς κόλποις αὐτοῦ [10.] παγκαρπος, τὴν δαψίλειαν τῶν ἐν ταῖς οἰκείαις ὥραις ἐντὸς τοῦ κόλπου φυομένων, καὶ ἀναδεικνυμένων καρπῶν. παρεσάγεται ὃ καὶ αὐτὸς φύλαξ τῶν τε κήπων, καὶ τῶν ἀμπέλων, ἐπειδὴ κατὰ τὸν ῥωνῶντά ἐστι καὶ τὸ σώζειν ἃ ῥωνᾷ, καὶ τοῦ Διὸς ἐντεῦθεν [11.] σωτῆρος εἶναι λεγομένου.

greges terrentur, dum ſonus quidam ſubitus è ſylva, aut ex antris, aut ex terræ voraginibus affertur. Rectè eum pecoris, quod gregatim paſcitur, cuſtodem fecerunt: nimirum quòd gregibus præſit. Fingitur Cornutus, & bifidos habere pedes, idem etiam aures ejus prominentes nimiùm indicant. Fuerit fortaſſis hic & Priapus, cujus vi omnia in lucem prorumpunt. Sunt autem ambo è numero antiquorum dæmonum, & Priapum fœcundum eſſe aſſeruerunt, propter ea quæ ſpeculatione naturæ, ſeu naturali deprehenderant. Magnitudo autem membri virilis, abundantem in eo membro ſeminalem materiam ſignificat. Omnigeni fructus quos ſinu gerit, indicant fructuum copiam qui intra terræ ſinum ſtatis temporibus & naſcuntur & oſtenduntur. Traditur eſſe hortorum & vinearum cuſtos: eſt enim generantis ea ſervare & tutari, quæ genuerit. Hâc de cauſâ eum Jovis ſervatoris prolem eſſe quidam confirmârunt.

[7.] pro ὑπάντραν MS. l. πατράσιν. ἄντρον βαθὺ Pani dicabant. M. Tyrius Orat. 38.

[8.] Priapus dicitur Orphicis Theologis ἡμιπαπᾶς, ità etiam & Πλν. Damaſcius. V. Suidam in ἡμιπαπᾶς & Heſych. & Macrobium. item Suidam in Πείαπος---פרא אב Onagri pater, v. Voſ. Idol. l. 2. c. 7.

[9.] πάντα τῶν ἀρχαίων δαιμόνων, καὶ ἀδρὸν διαπετὴς, ἃ---ſic MS. f. ἀδρὸν αὐτὸν καὶ διαπετῆ δι' ἃ ἐφρ. ἀδρὸς fructus, διαπετὴς apertionem pororum ſpectat, quorum utrunque ſequitur. πολύσπορος, Orpheo. V. Pig. Menſ. Iſaic. p. 91.

[10.] Παγκαρπία. MS. an ergo פרי אב fructuum pater, Priapus?

[11.] Σωτῆρος υἱὸς εἶναι λέγεται legit Ger. Voſſius. & pro πολύφωνον πολύφορον MS.

καὶ τὸ μὲν πολύφωνον καὶ καθαρὸν αἱ ἄμπελοι παιζῶσι. μάλιστα δὲ τὸ ποικίλον, καὶ τὸ ἐπτερυγές, καὶ ῥᾳδίαν τῶν φύσεων ποιούμενον οἱ κῆποι. τοιαύτῃ ὡς ἐπίπαν αὐτῷ καὶ τῶν ἐδωδίμων ἔχοντι. δρέπανον δὲ ἐν τῇ δεξιᾷ χειρὶ πεφυκέναι, πότρον ἐπεὶ τούτῳ χρῶν θεὸς τὴν κάθαρσιν τῶν ἀμπέλων. ἢ ἐπεὶ κατὰ τὸν τρόπον τί ἐστι [12.] καὶ καθώπλισται πρὸς ἀσφάλειαν αὐτῶν, ἢ ὡς τοιαύτης δυνάμεως μὴ τὸ ἐνεγκεῖν τὰ ὄντα, ἐκτεμνούσης αὐτὰ, καὶ διαφθειρούσης. ἀγαθὸς δὲ δαίμων, ἤτοι πάλιν ὁ κόσμος δεῖ βείδων καὶ αὐτὸς τοῖς καρποῖς, ἢ ὁ θεὸς ὁ αὐτῶν λόγος, καθ' ὅσον δεῖ) καὶ διαμερίζει τὸ ἐπιβάλλον, ἀγαθὸς διαιρέτης ὑπάρχων. [13.] τεχνίτης δὲ καὶ σωτὴρ τῶν οἰκείων δεῖ, τὸ σώζειν καλῶς τὸν ἴδιον οἶκον, καὶ ὑπόδειγμα παρέχειν ἑαυτὸν καὶ τοῖς ἄλλοις. τὸ δὲ τῆς Ἀμαλθείας κέρας, οἰκεῖον αὐτῷ [14.] φόρημά ἐστιν. ἐν ᾧ ἅμα πάντα [15.] διώκει τὰ κατὰ τὸν καιροὺς φυόμενα,

Amal Kheia

Fertilitatis & mundiciei indicium ſunt vineæ: varietatem autem & delectationem, & facilem generationem horti denotant: in primis tamen, cùm plerunque tali veſte Priapus ſit amictus. Falcem manu gerit, cujus uſus eſt in amputandis vitibus. Falx autem indicat, ejuſdem eſſe potentiæ aliqua producere, eadem producta denuò exſcindere & perdere. Inſinuatur quoque per falcem ejus, eſſe qui quid cuſtodiat, ut ſe armis accingat ad cautiorem ejus cuſtodiam. Bonus eſſe dæmon fingitur: & mundus forſan is bonus dæmon eſt, qui riget, & fremit fructuum decorâ fertilitate. Aut bonus ille dæmon eſt anima mundi, quæ hoc univerſum gubernat, & cuilibet neceſſaria diſtribuit, & dividit, quaſi bonus ſit Jupiter diſtributor & diviſor. Artifex autem, & domeſticorum ſervator perhibetur ideo, quòd honeſtè domum ſuam regat & ſervet, séque ipſum ut exemplum, quod imitentur, reliquis præbeat. Copiæ cornu, quod propriam demonſtrat ejus prudentiam, ſignificat eum omnia adminiſtrare, ut ſtatis temporibus quæque proveniant:

[12.] Lege τί ἐστι καὶ καθωπλίσθαι. quòd ad falcem, Virgilius--4. Georg.

Et cuſtos furum, atque avium, cum *falce* ſalignâ
Helleſpontiaci ſervet tutela Priapi--.

Baal-Zephon furium cuſtos & ſpeculator, pingebantur Satyri (& Pan) manu obumbrantes frontem, ὑποσκοπῶντες ideo dicti Plinio, & Heſychio in ὑποσκοπον & σκωπουμάτων.

[13.] pro τεχνίτης MS. l. θεοστάτης—καλῶς θεοϊσάμενον τῶ ἰδίω οἴκω—τύπον τῶ ποιμνίω. Pe. & Pa.

[14.] φόρημα. Ger. Voſſ. Idol

[15.] διώκει—lege ἀλθήσκει cum MS. beata pleno copia cornu—ſortè διοικεῖ id eſt, Pan———

ἀλλ'

ἀλλ' ὁ πρὶ ἓν τι αὐτὴν γιγνόμενον. πρὶ πολλὰ δ' ἀθρόως καὶ [16.] ποικιλία ἐμφερόδως ἀμαλδύνει. ἢ πάλιν κεραίζει πάντα, διὰ τὸ ῥυομένῳ ἐξ αὐτῆς πρὸς τὸ πονεῖν προτρεπτικὸν, ὡς τῶν ἀγαθῶν τοῖς μὴ μαλακιζομένοις προσγινομένων.

& ejus diligentiam non ad unum aliquod ſolum porrigi, verùm ad omnia protendi, & ſuo ambitu quàm plurima & jucundâ varietate reſperſa copiosè & confertim ſuppeditet: & ea denuò depopuletur, ut ad laborandum iterum convertat homines, quaſi laborantes & non ociantes bona conſequantur.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΟΣ, ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ.

DE CERERE ET VESTA.

Ἐξῆς ὦ πρὶ τῆς Δήμητρος καὶ Ἑσίας ὦ παῖ λεκτέον. ἑκατέρα δ' ἔοικεν οὐχ ἑτέρα τῆς [1.] γῆς εἶναι. τοιοῦτο μὲν γὰρ διὰ τὸ ἑστάναι διὰ πάντων, Ἑσίαν προσηγόρευσαν οἱ παλαιοί. ἢ διὰ τὸ ἐπ' αὐτῆς ὥσπερ ὅλη τὴν ὅλον ἑστάναι κόσμον. διὰ ὃ τὸ μητρὸς δίκην φύειν τε καὶ τρέφειν πάντα,

COnſequenter (ô puer) & de Cerere & Veſtâ verba fundenda ſunt. Utraque autem non videtur alia à terra eſſe. Hanc enim διὰ τὸ ἑστάναι, id eſt quod ſtet toto conſerta, Ἑσίαν, id eſt Veſtam veteres dixêre: aut quòd ipſi innitatur & inſiſtat, tanquam in fundamento quodam univerſus mundus. Illã autem, quòd inſtar matris pariat & enutriat omnia

[16.] καὶ ποικίλῃ, καὶ ἐμφερόδως ἀμαλδυούσῃ ἢ πάλιν φθειρῃ, κεραίζει πάντα, ἢ διὰ——MS. lego——γιγνόμενον [ἐμφαίνει] ἀλλὰ πρὶ πολλὰ ἀθρόως. καὶ γὰρ ποικίλῃ, καὶ ἐμφερόδως ἀμαλδύνει ἢ πάλιν φθείρει καὶ κεραίζει πάντα διὰ τὸ γιγν——

[1.] *Veſta* eadem eſt & Terra, ſubeſt vigit ignis utrique. *Ovid.* &, Stat vi Terra ſuâ, vi ſtando *Veſta* vocatur. Idem.

Δήμητραν, οἱονεὶ [2.] γῆς μήτραν ἔσαν. ἢ Διὸς μητέρα, τὸ ἢ αὐτὸς τὰ ἐπ' αὐτοῖς ἀφθόνως ἐφιεῖσι τοῖς ἀνθρώποις, διαπαῖσι ἢ δαίνυσι. ἢ ἐπ' αὐτοῖς δῆειν, ὅ ἐστιν ἀρίσκειν, ἃ μάλιστα ζητοῦσι. Παρασάγεται δ' ἡμῖν Ἑστία παρθένος, διὰ τὸ τὴν ἀειγνησίαν μηδενὸς ἂν γυναικὶ, ἢ τούτου χάριν ὑπὸ [3.] παρθένοις νεωκορεῖται. ἢ ὃ Δημήτηρ οὐκ ἔτι, ἀλλὰ τῷ Κόρῃ [4.] τετοκυῖα, οἷον τὸν κόρον, ἢ πρὸς τὸ τρέφεσθαι μέχει κόρου ὕλη. τὸ δ' [5.] ἀεὶ ζῶον πῦρ ἀποδίδοται τῇ Ἑστίᾳ, διὰ τὸ ἢ αὐτὴν δοκεῖν ἔτι ὄν. τάχα δ'

Δήμητραν nominârunt, quasi sit matrix terræ, aut Jovis mater. Siquidem quæcunque fundit alma humus, ea Jovis beneficio nostra sunt, ut indè comedamus & convivemur Aut quòd in terra δῆειν, id est invenire possimus, quæ vel maximè exquirimus. Vestam esse virginem docemur. Quare autem hoc? Ut sciamus per istam Vestæ virginitatem portendi, motum perpetuum & continuum nihil generare. & ideo à virgine sacerdote custoditur & colitur. Ceres autem nequaquam sterilis esse scribitur. peperit enim Coren, quasi Κόρον, id est saturitatem: quæ sanè materia est, quâ nutrimur, & satiamur ad saturitatem usque. Ignis autem perpetuus Vestæ dicatus est, quòd videatur plurimis & ipsam esse ens. nimirum

[2.] γῆν μητέρα ἔσαν, ἢ Διὸς μητέρα, τῷ ἢ αὐτὸς ἢ τὰ ἐπ' αὐτῆς ἀφθόνως ἐφιεῖσι MS. mox ἢ ἐπ' αὐτῆς δῆειν. idem. & pro ἀειγνησίαν lege ἀγνησίαν——Plutar. *Numâ*, τὸ ἄκαρπον ἢ ἄγονον τῇ παρθενίᾳ συνοικειοῦντος, Sc. Numæ accommodantis, appropriantis. ἀειγνησία tribuitur quidem *igni*, sed ignis multa generat. ut mox sequitur, αἴτιον τῷ ζῆν τὸ πυρώδες. Plato in Theæteto, πῦρ τἄλλα γεννᾷ ἢ σπείρεται δι' αὐτοῦ. &—εἰσὶ πάντα ἑνὸς πυρὸς ἐκγεγαῶτα, Zoroaster. χ. Hes. p. 146. β. πᾶν τὸ κινούμενον ποῖ τι ἀκίνητον κινεῖται——idem hîc legebat Διὸς μητὴρ ἔσα, πάντα γὰρ ἐκ γῆς περέρχεται.

[3.] παρθένων MS. nam erant apud Romanos sex Vestales, cùm essent paucissimæ; crevit postea numerus.

[4.] τετοκυῖα τῇ πρὸς τὸ τρέφεσθαι μ. κ. ὕλη. MS. Lil. Gyr. malo hîc usus est exemplari.

[5.] ἀεὶ ζῶον MS. Heraclito mundus ἀείζωον πῦρ. est autem Ἑστία *publicus focus*, qualis apud Persas, Ægyptios, Græcos, Romanos. σχ. Æschyli, πόλεων Ἑστίαι ἐν τοῖς πρυτανείοις ἀφίδρυνται. Esaæ 31. v. 9. ὃς ἔχει οἰκείους ἐν Ἱερουσαλήμ. alii vertunt χλίβανον. quare pro οἰκείους mallem legere οἰκίαν ut propius ad Ἑστίαν accedamus; etiam numerus in Hebræo singularis. Plato legg. 12. Ἑστία οἰκήσεως, & in Phædro μένει Ἑστία ἐν θεῶν οἴκῳ μόνη.] f. maluêre pro Ἑστία Interpretes ponere οἰκίαν, sed dictio φῶς præcedens aliquatenus ad hanc significationem limitat תכון. v. D. *Cudworthium* de Euchar. c. 6. pro δοκεῖν ἔτι ὄν, f. ἔτι θεόν. nam *Halicarn.* Ἑστίᾳ ἀνάκειται τὸ πῦρ, ὅπερ γῆ τε ἔσται καὶ θεός. V. Porph. Zetem.

ἐπεὶ

ἐπεὶ τὰ πυρὰ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ ἐντεῦθεν τρέφεται, καὶ διὰ ταύτην ὑφέστηκεν. ἢ ἐπεὶ ζείδωρον [6.] ἄρρεν ὅτι, καὶ ζώων μήτηρ, ἧς ὅτιν αἴτιον τὸ ζῆν τὸ πυρῶδες. [7.] σφαιρωτὸς ὁ πλάττεται, καὶ κατὰ μέσους ἵδρυται τοὺς ὤμους, διὰ τὸ καὶ τὴν γῆν τοιαύτην εἶναι, καὶ ὅπως ἱδρύεσθαι συμπεπλιμένην. ὅθεν κατὰ μίμησιν, γῆ τε καὶ χθὼν προσηγορεύεται. τάχα δ' ἀπὸ τοῦ χεῖσθαι ἡ γῆ, ἤτοι χωρεῖν πάντα, ὅπως ἐπλήθη. ὡς εἴρηται πρό, [8.]

ὁδὸς ἀμφοτέρων ὅδε χεῖται.

μυθεύεται δ' πρώτην καὶ ἐσχάτην γενέσθαι, διὰ τοῦτο [9.] ταύτην ἀναλύεσθαι τὰ ἀπ' αὐτῆς γιγνόμενα, καὶ εἰς αὐτῆς ξωΐζεσθαι. καθὸ καὶ τοῖς θυσίαις, οἱ Ἕλληνες ἀπὸ τῆς [10.] πρώτης τε αὐτῆς ἤρχοντο, καὶ εἰς ἐσχάτην αὐτὴν κατέπαυον. στέμματα δ' αὐτῇ λευκὰ φέρειν, διὰ τοῦτο καὶ [11.] καλύπτεσθαι παντάχοθεν αὐτὴν ἀπὸ τοῦ λευκοτάτου στοιχείου. ἢ μήποτε Δημήτηρ candidissimo elemento cingatur & contegatur. Ceres autem,

ignis iste perpetuus Vestæ consecratus ostendit, ipsam esse causam ejus ignis qui in mundo est, quasi ejus vi exortus sit. Est & alia causa perpetui ignis, nempe quòd terra fœcunda mater sit animalium omnium, & suam vitam ab igne habeat. Forma Vestæ, sicuti picturæ indicant, rotunda est, & per medios collocatur humeros: siquidem & terra rotunda est, & in hunc modum conglobata ponitur. Unde terra, quasi per imitationem, χθὼν dicta est, nimirum ἀπὸ τοῦ χεῖσθαι, id est à fundendo: aut ἀπὸ τοῦ χωρεῖν, quod capiat omnia. juxta id quod traditum est,

ὁδὸς ἀμφοτέρων ὅδε χεῖται.

Utrosque hoc limen capiet.

Fabulantur autem eam primam & novissimam esse factam: quia in eam à se facta resolvuntur, & denuò fiunt resoluta per ipsam. Hinc Græci ab ipsa sacrificandi initium fecêre, & eadem sacrificiorum fuit finis. Coronas ei albas imponunt. Causa est, quòd undique ab albissimo & candidissimo elemento cingatur & contegatur. Ceres autem,

[6.] deest ἄρρεν. MS. qui etiam mox, οἷς ἐστιν αἴτιον.
[7.] σφαιρωτὸς—& κατὰ μέσους τοὺς ὤμους ἵδρυται. V. Palæph. p 57. n. 5. Pind. χ. N Od. XI. f. hîc erat in textu βωμούς, quod possit ex σχ. Æschyli ad *Suppl.* confirmari, ubi βωμοὶ καὶ Ἑστία χθονός
[8.] ὁδὸς δ' ἀμφ. ε. ὅδε χείσεται. Odyss. Σ. v. 17. ubi σχ. χωρήσει—
[9.] Timæus Locrus, de mundo loquens.—ἑαυτῷ τροφῶ τῷ ἑαυτοῦ φθίσιν παρέχων—
[10.] V. proverbium ἀφ' Ἑστίας apud Porphyrium 2. περὶ ἀποχ. Zenob. & *Hesych.* & *Eustath.* Odyss. H.
[11.] Cererem cum *velo* albo & *spicâ* exhibet Seguini *nummus* p. 22. Supplices ad eam confugientes sedebant συγκεκαλυμμένοι ὑπὸ τῆς Ἑστίας (σχ. ελ. ω. legit οἰκίας)—v. Palæph. p. 57.

κατὰ τὸ ἀναδοπικὸν τῆς σπερμάτων εἰδοποιουμένη, πάνυ οἰκείως εἰσάγῃ σάχυσιν ἐστεφανωμένη. τοῦτο γὰρ ἀναγκαιότατον ὢν [12.] κεχείρηται τοῖς ἀνθρώποις ἡ ἥμερος τροφή ἐστι. ταύτῃ δὴ μυθεύεται πρῶτα διὰ τῆς οἰκουμένης ὁ Τριπτόλεμος ὁ Ἐλευσίνιος, ἀναβιβάσας αὐτὸν ἐπὶ πτερωτοῦ δρακόντων ὄχημα τῆς Δημήτερος. ἔοικε γὰρ * πρῶτόν τις τῆς παλαιῶν διαφαμεῖν, καὶ σωιέναι δεῦ πνος ἐπὶ μετεωροτέραν ἐπίνοιαν ἀναβιβάσαντος, τὸν μεταχειρισμὸν τῆς κειθῆς, ὃν τρόπον κεινομένη καὶ διατειβομένη διὰ τοῦ εἰς τὸν ἀέρα ἀναρριπτεῖσθαι ἀπὸ τῆς ἀχύρων. ὅθεν καὶ [13.] κειὰς ἐπιπλείονος ἔχειν δοκεῖ τὴν πορείαν. ἐντεῦθεν καὶ τὴν ὀνομασίαν εἴληφεν ὁ τείπτας τὰς [14.] ἔλας. ἔλαι δὲ λέγονται αἱ κειθαί. Ἐλευσὶς δὲ ὁ τόπος, ὅπου πρότερον διέξησαν. καὶ ἡ Δημήτης Ἐλευσινία, ἀπὸ τῆς αὐτόθι πρῶτον εὑρέσεως ὠφελουμένης τοῖς ἀνθρώποις εἰς [15.] ἥμερον βίον ὄντως. ἁρπάσαι δ' ὁ Ἅιδης τὴν θυγατέρα τῆς

quandoquidem traditur ſegetem proferre, admodum propriè coronam ariſtis gravem gerit. Eſt enim perquam neceſſarius homini victus cicuratus, & non belluinus. Frumentum autem eſt ille cibus, qui præ reliquis animalibus homini datus eſt. Triptolemus verò Eleuſinus fertur per univerſum orbem diſſeminâſſe frumentum, cùm veheretur à curru Cereris, quem volantes ſerpentes trahebant. Videtur enim hic primus è numero antiquorum, omnia perluſtrâſſe: & cum Deus largiore ſcientiâ eum imbuiſſet, intellexiſſe tandem quo pacto cum hordeo ſit agendum, ut à paleis ſit ſeparandum, & ut ſit terendum. Hinc & κειὸς ad ſeminationem idoneùs eſſe perhibetur. Hinc quoque nomen accepit is, qui terit ἔλας. ἔλαι autem dictio, ſi eam interpreteris, hordeum ſignificat. Eleuſis autem locus eſt, ubi hordei uſus primò eſt repertus. Ceres etiam nomen à loco traxit, ut dicatur Eleuſinia, quaſi iſtic planè inventus ſit cibus homini conveniens, qui ſanè reverâ beatæ vitæ hominibus cauſa eſt. Pluto traditur Proſerpinam Cereris filiã rapuiſſe. [16.] Δημήτερος ἐμυθεύθη,

[12.] κεχείρισται τοῖς ἀνθρώποις MS.
* πρῶτός τις τῆς παλ. MS. & pro διαφαμεῖν δραχεῖν, idem.
[13.] κειθὴ ὅτι τοιούτως. MS. videtur aliquid deeſſe poſt ἀχύρων.
[14.] ἔλαι— MS. & Gyrald. ſcribunt ξέλαι v. σχ. Hom. ιλ. α. v. 449.
[15.] εἰς ἀνθρώπινον βίον, MS. Theophraſtus l. περὶ εὑρημάτων, (Sch. ιλ. α. v. 449.) & σχ. ιλ. Σ. v. 491. hoc teſtantur.
[16.] Raptum Proſerpinæ exhibet *Seguini* num. p. 22.

διὰ

διὰ τὸν γινόμενον ὀπὶ χρόνον πυὰ τῦ σπερμάτων κατὰ γῆς ἀφανισμόν. προσπλάττη δ' ἡ κατήφεια [17.] τῆς θεᾶς καὶ ἡ διὰ τῦ κόσμυ ζήτησις. Τοιῦτον γάρ τι καὶ παρ' Αἰγυπτίοις, ὁ ζητέμενος καὶ ἀνευρισκόμενος [1.] ἀφανισμὸς ἀπὸ τῆς Ἴσιδος, Ὄσιρις ἐμφαίνει. ὅτερ ἀνὰ μέρος παρ' ἕξ μῆνας, ὑπὸ γῆν τε καὶ ὑπὸ γῆν γινόμενος Ἄδωνις, ἀπὸ τῦ ἀδεῖν τοῖς ἀνθρώποις, ὅπως ὠνομασμένος τῦ δημητριακῦ καρπῦ. Ὗς δὲ πλήξας προσαυλεῖν λέγεται, διὰ τὸ τὰς Ὗς δοκεῖν λυμαντικωτέρας εἶναι. ἢ τὸν τῆς ὕνεως ὀδόντα αὐτῷ, ὑφ' ᾧ κατὰ γῆς [2.] κρύπτει τὸ σπέρμα. διατετάχθαι δ' ὧδε φησί τε τῇ Ἀφροδίτῃ, τὸν ἴσον χρόνον μένειν τὸν Ἄδωνιν, καὶ παρὰ [3.] τῇ Περσεφόνῃ, διὰ ἣν εἶπεν αὐτίαν. ἐκάλεσαν δὲ Περσεφόνην τὴν τῆς Δημήτερος θυγατέρα, διὰ τὸ ἐπίπονον εἶναι καὶ πόνων οἰσυκὴν ἐργασίαν, ἢ πρὸς ἅπαν [4.] πάντων ὑπομονῆς quoslibet fortiter tolerare possit:

Hujus figmenti causa est, quòd semina Cerealia ad tempus aliquod terrâ oculantur. Addita est & Cereris taciturnitas, & inquisitio filiæ per totum orbem. Hinc fabulæ non dissimile est illud Ægypti, nempe inquisitus Osyris ab Iside, & tandem repertus. Cui respondet Adonis, quòd quotannis sex mensibus in terra lateat, & sex mensibus appareat. sic dictus ἀπὸ τῦ ἀδεῖν, id est quòd nos satiet Cereali cibo. Dicitur & porcos interfeciſſe, quia istud animal segetem depascere & vastare consueverit. Aut istud animal designat dentem vomeris, cujus ope sulcis semina condere solent agricolæ. Aiunt autem Adonis vitam ità esse ordinatam, ut ex æquo nunc convivat Veneri, nunc Proserpinæ: quâ ratione verò id fiat, supra in ratione seminis explanavimus. Proserpinam quidam nuncupaverunt sororem Cereris. Hujus appellationis causa est, quòd sit laboriosa, & labores aut quòd omnia strenuè perferat.

[17.] Τῆς θεᾶς—MS.

[1.] ἀφανισμὸς deest. post ἐμφαίνει sequitur in eodem MSo. καὶ παρὰ Φοίνιξιν ὁ ἀνὰ μέρος—& infra τὸν Δημητριακὸν καρπὸν; puto ὅπως ὠνομασμένος trajicienda esse post καρπὸν—V. G. Voss. Idol. l. 2. c. 4. lib. 9. c. 10.

[2.] κρύπτεται MS.

[3.] Bion *Epitap. Adon.* Λάμβανε Περσεφόνα τὸν ἐμὸν πόσιν—de Venere. V. Theocrit. *Syrac.* v. 103.

[4.] ἐν πόνων ὑπομονὴν φ. MS. V. Gyral. Synt. 6. *Etym.* est φέρεσθαι τὸν φόνον—περὶς ἣν ἀποφέρονται οἱ περιβόλοι. AXiokersa idem significat & Isis παντεχής. Barbaram hanc vocem Græci in molliorem formârunt. Ἀχερὼ Hesychio γῆ, & Ἀχερουσιὰς λίμνη (ubi descensus Averni) & Acheron. V. Bochartum lib. 1. c. 12. Geogr.

φέρεσθαι. νηστεύουσι δὲ εἰς τιμὴν τῆς Δήμητρος ἢ [5.] γεραίροντες αὐτὴν ἰδίῳ τρόπῳ τινὶ ἀπ' αὐτῆς, ἢ διὰ τὸ πρὸς μίαν ἡμέραν ἀπέχεσθαι τῶν δεδομένων αὐτοῖς ὑπ' αὐτῆς, ἢ κατ' εὐλάβειαν ἐνδείας ἂν τῆς θεοῦ ποτε χωομένης. ἐπειδὴ δὲ ἔσπειρον, ἀφήρουν ἀπὸ τῶν ἰδίων χρεῶν, καθὸ καὶ νῦν τὸν τοῦ σπόρου καμὸν αὐτῆς ἄγουσι τὴν ἑορτήν. νῦν δὲ τὸ ἔαρ Δημήτρει χλόῳ θύουσι, μετὰ παιδιᾶς καὶ χαρᾶς. ἰδόντες χλοάζοντα, [6.] καὶ ἀφθονίας αὐτοῖς ἐλπίδα ὑποδεικνύντα. [7.] ἐντεῦθεν δὴ καὶ ὁ Πλοῦτος τῆς Δημήτερος εἶναι υἱός. καλῶς γὰρ εἴρηται τὸ,

Σίτου καὶ κειθῆς, ὦ νήπιε, πλοῦτος ἄριστος.

Καὶ ἐναντίον πῶς ὄντι τῷ λιμώττειν τὸ πλουτίζεσθαι. εἰς ὃ καὶ ἀποβλέπων Ἡσίοδός φησιν,

Ἔργάζου Πέρση δῖον γένος, ὄφρά σε λιμὸς
Ἐχθαίρῃ, φιλέῃ δέ σ' [8.] εὐστέφανος Δημήτης.

Θύουσι δ' ὡς ἐγκυμονοῦσι Δημήτρει, πάνυ οἰκείως. τὸ

In ejus honorem ſolent homines ſibi jejunium imperare, aut quòd eam jejuniis honorent ritu quodam quem ipſa dictârit: aut quòd velint abſtinere diurno temporis ſpacio à muneribus, quæ à Cerere acceperint: aut caveant, ſive evitent annonæ caritatem, quam quondam immittente Cerere, graviter experti ſunt. Ubi primùm autem terram cultu repetierunt, ſeménque ſparſerunt, pars debitorum, quæ ſibi tempore famis contraxerant, abolita eſt. Quapropter eo tempore, quo ſementem homines faciunt, eam colere ſolent. Verno autem tempore, Cereri ceſpitem & herbas ſacrificant, multis cum jocis & gaudiis, cernentes omnia vireſcere, & magnam fertilitatis ſpem præbere. Hinc Pluto, id eſt divitiæ, Cereris filius eſſe putatur. Bene namque dictum eſt,

Inter divitias rerum pars optima, ſtulte,
Hordea ſunt, & farra

Et ſanè quodammodo laborare inopiâ earum rerum quæ ad victum pertinent, contrarium eſt divitiis. ad quod reſpiciens Heſiodus, ſic canit:

Sis operi intentus Perſa, quo dira fames te
Oderit, atque Ceres deamet redimita coronis.

Immolant autem Cereri admodum convenienter ſues prægnantes,

[5.] οἱ γέροντες αὐτῆς ι. τ. τ. ἀπ' ἀρχῆς MS. mox χρεῶν deeſt.
[6.] Sophocli, θύχλοος Δημήτηρ. Virgil. 1. *Georg.*
Sacra refer Cereri, lætis operatus in *herbis*.
[7.] ὁπόδειγμα MS. poſt υἱὸς videtur λέγεται abeſſe. & à αἴτος dicitur Ceres Σιτώ. V. σχ. Od. E. v. 125.
[8.] Pro εὐστέφανος MS. εὐπλόκαμος ——

πολὺ-

πολύγονον καὶ εὐσύλληπτον καὶ τελεσφόρον παεισάντες. ἀναπλέασι δ' αὐτῇ καὶ τὰς [9.] μήκωνας, κατὰ τὸν λόγον. τό, τε γὰρ σφαιροειδὲς ἡμῖν ὠφελιμὲς αὐτῇ παείσηται τὸ σχῆμα τῆς γῆς, σφαιροειδὲς ἔσης. ἥ, τε ἀνωμαλία τὰς κοιλότητας καὶ τὰς ὀξυχὰς τῶν ὀρῶν. τὰ δ' ἐντὸς, τοῖς δενδρώδεσι καὶ ὑλώδεσιν ἔοικε. σπέρματά τε ἀναείδεμνα γυνῶσιν [10.] ἡ γῆ. διὰ δὲ τὴν ἀφθονίαν τῶν σιτηρῶν ἐπαύσαντο δυσφόρητον καὶ ἀμφιδήριτον τὴν τροφὴν ἔχοντες, ὅθεν καὶ συνηθέμυοί τινα πρὸς ἀλλήλους ὦσι τῶν κατὰ τὰ ἠλοτριωμένα μέτρων, καὶ διανεμόμενοι τὰ γυνώμενα. δικαίως ὃ ἀρχηγὸν ἔλεγον νόμων καὶ θεσμοφόρον τὴν Δήμητρα αὐτοῖς γεγονέναι. ἐντεῦθεν καὶ [11.] θεσμοφόρον αὐτὴν προσηγόρευσαν, οἷον νομοφόρον ἔσαν. οὐκ ὀρθῶς τινῶν ὑπολαβόντων, εἰρῆσθαι ἀπὸ τοῦ τὸν καρπὸν ἀποτίθεσθαι καὶ θησαυρίζειν.

propter terræ fertilitatem, & facilem conceptum, & absolutam maturitatem. Offertur Cereri etiam papaver. Ratio autem oblationis est talis. Papaveris rotunditas & globus, terræ formam, quæ sphærica est, repræsentat. Papaveris autem inæqualitas, indicat terræ valles, & montium cacumina. Interiora autem papaveris, similia sunt arboribus & cavernis terræ. Per semina innumerabilia terræ fœcundam generationem intellige. Propter terræ fertilitatem cessarunt mortales dubia & minus sufficientia alimenta habere. Hinc etiam quædam seponunt, ut famem antevertant, & recenti frumento vescuntur. Justè sanè quidam Cererem juris authorem, legúmque conditricem dixerunt. Quapropter eam θεσμοθέτιν, quasi legumlatricem nuncupant, cùm quidam non rectè hanc nominis etymologiam ἀπὸ τοῦ ἀποτίθεσθαι, id est quasi frumenta seponat, deducant.

[9.] μήκωνας & *Spicam* cum Cicere repræsentat *Seguini* nummus p. 23. mox pro δενδρώδεσι, MS. ἀντρώδεσι, quod rectius. Orpheus Terram Ἀτθίδα ἄντρον vocat. Gyraldo suus codex hîc imposuit. v. eum, p. 522.

[10.] ὥσπερ ἡ γῆ—MS. & διὰ τὸ πόμιον, & ἀμφιδήμιτον. Honoratus Serv. ad 4. Æn. Leges *Ceres* dicitur invenisse, (nam sacra ipsius Thesmophoria vocantur) hoc ideo fingitur quoniam ante frumentum inventum à Cerere, passim homines sine lege vagabantur; quæ feritas interrupta est, postquam ex agrorum discretione nata sunt jura. pro ἠλοτριωμένα mallem ἱερατριωμένα——

[11.] ὅθεν καὶ ἐθεσμοθέτην & εἴτε νομοθ. Inscriptio Gruteri p. 309. 1. ΜΗΓΑ'ΛΗΣ ΘΕΑ˜Σ ΘΕΣΜΟΦΟ'ΡΟΥ ΔΗ'ΜΗΤΡΟΣ. pro θησαυρίζειν, MS. θησαυρίζεσθαι——

μυς ἢ-

μυσήεια δ' ἄγειν ἤρξαντο ἀυτῇ, φιλοσοφοῦντες ἅμα τῇ ἀνευρέσει τῆ πρὸς τὸν βίον χρησίμων, καὶ τῇ πανηγύρει χαίροντες, ὡς μαρτυρίῳ χρώμενοι τῷ πεπαῦθαι μαχομένους [12.] ἀυτοὺς περὶ τῆ ἀναγκαίων. Μυσιᾶν γάρ ἐστι, τὸ χορτάζειν. πιθανὸν δὲ ἐντεῦθεν ὀνομάζειν τὰ μυστήεια, ὅθεν καὶ [13.] Μυσία τισὶ λέγεται.

Mortales cœperunt mysteria in ejus honorem celebrare, incumbentes inventioni earum rerum, quæ ad vitam bene transigendam sunt utiles, gaudentésque panegyri ista mystica, ut testimonio quodam, quod desierint mutuò propter victum & necessaria digladiari. Μυσιᾶν enim saturari significat. Haud à vero abhorret, hinc mysteria esse appellata. Propterea à quibusdam Mysia vocatur.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΩΡΩΝ.

DE HORIS.

Διὰ ὃ ταύτῳ τῳ αἰτίαν καὶ ἐκ Θέμιδος ὁ Ζεὺς λέγεται γεννῆσαι τὰς Ὥρας, ὑφ' ὧν τὰ ἀγαθὰ πάντα ἐν ἡμῖν [1.] ὁρέγεται καὶ φυλάττεται. καλεῖται δὲ αὐτῶν ἡ μὲν [2.] Εὐνομία, ἀπὸ τῆ [4.] ἐπιβάλλοντος τῆς διανεμήσεως. ἡ δὲ Δίκη, ἀπὸ τῆ δίκαια χωρίζειν ἀπ' ἀλλήλων [4.] τοὺς διαφερομένους. ἡ δὲ Εἰρήνη,

NOn dissimili ratione motus Jupiter fertur ex Themide sustuliss Horas, à quibus omnia bona, quæ nobis adsunt, custodiuntur & servantur. Unam Eunomiam vocant, propter æquam earum rerum, quæ nobis obveniunt, distributionem. Alteram δίκην, id est jus, seu justitiam vocant, quòd jure contendentium lites dirimat. Tertiam verò Εἰρήνην, id est pacem nominant,

[12.] ἀυτοὺς ἀλλήλοις MS.—& Μυσιᾶν τε ὅ ὅτι κεκορῆσθαι. imò à מסחן.
[13.] Μυσία παρά τ—ἣ Δημήτηρ λέγεται, ἢ ἀπὸ τῆ μύστεως δεῖσθαι τὰ δυσξύμβλητόν τι ἔχοντα. MS. Mysia inter Horas numeratur à nonnullis. De reto â Vestali *Just. Lipsius* scripsit v. *Voss. Idol.* & *Gyrald.*
[1.] καθ' ἡμᾶς αἱρεῖται. MS.
[2.] Hæc nomina eis tribuit *Diod. Sic.* in Cretensium Theologiâ. rectè autem sequi hîc dices, si legas quæ Hyginus fab. 183. nomina eis dat.
[3.] ἀπὸ τῆς τῆ ἐπιβάλλοντος διανεμήσεως.
[4.] τῆ διαφερομένω—MS.

ἀπὸ

ἀπὸ τῦ διὰ λόγυ, ϗ ὐ δι' [5.] ὅλων διακείνεως ποιῆν. ἐιράλυν γὸ τὸν λόγον. [6.] Εἰρήνλω. ὁ δὲ πόλεμ⊙, ἀπὸ τῦ πολλὺς ὀλλύναι ἔτως ὠγόμασαι, ἢ ἀπὸ τῦ παλάμαις ἀπόδεν, ὠειγίνεσ-αι τὴν ἐναντίων.

quasi ratione & non armis lites consopiat. Nam veteres etiam rationem pacem esse dixerunt. πόλεμ⊙ autem, id est bellum, nomen indè habet, quòd plurimi in bello prælióque occumbant, & desiderentur. Aut nomen id acquisivit ἀπὸ παλάμαις, id est quòd soleamus niti dolo & fraude, ut adversarios nostros vincamus.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ.

DE BACCHO.

Ὁ δ' κείως δ' ἔδοξεν Εἰρήνη κατά π ϗ ὁ Διόνυσ⊙ εἰρῆϖαι, τὴν ἡμέρων δένδρων ἐπίσκοπ⊙ ὢν ϗ δοτὴρ θεός. ἐπεὶ [7.] ϗ διὰ τῦτα σπονδὰς ποιεῖν). δενδρογκοπεῖν) γὸ αἱ χῶραι τοῖς πολέμοις. ἐν Εἰρήνη ὃ τὰ τὴν ἐυωχιῶν θάλλει, οἷς ἀναγκαιότατον ὁ οἶνός ϑι. τυγχάνει ὃ καὶ [8.] Διόνυσ⊙, εἴτοι διόνυξ⊙ ὢν, ἢ διάνυσός τις, παρὰ τὸ διανύειν ἡμᾶς ἡδέως. ἢ φόρως διάλυσ⊙, τροπῇ τῦ α εἰς ο,

SEcundum quandam rationem reconditam etiam Bacchus pacis nomen meretur: cicurum namque plantarum & arborum tum præses, tum dator exístit. Propter has enim conservandas, fœdera ineuntur. Nam hostium arbores cæduntur: quod ut evitent, ad fœdera sancienda convolant. Dum autem alma regnat & candida pax, conviviorum celebritates, quæ postulant necessariò vinum, fervent. Vinum autem vocatur Διόνυσ⊙, sive Διόνυξ⊙, quasi aperiat nos: sive διάνυσ⊙, id est quasi suaviter in nos transeat, jucundéque illabatur: aut διάλυσ⊙, literarum conversione, α in ο

[5.] δι' ὅπλων, conjicio. ὠειγινέσθαι MS.
[6.] Sanè Ἑρμῆς λόγι⊙ dicitur εἰρηνοποιός. De his v. Orphei Hymnum.
[7.] ἐπεὶ ϗ MS. deest ἐπεὶ—idem l. δενδρογκοπεῖνται ἐν τοῖς. π.
[8.] ϗ Διόνυσ⊙ ἤτοι Διόνυξ⊙—& διάλυσ⊙ μικλημέν⊙, τροπῇ, &c. ἀφ' ἧς ἀρχῆς ϗ Ἀλύσιον.

καὶ τῦ λ εἰς ν. ἀφ' ἧς καὶ Ἀλύσιον αὐτὸν, καὶ Λυαῖον, ἐπωνόμασαν, λύοντα τὰς μερίμνας. τινὲς δέ φασιν ἀπὸ τῦ εἰς τὸ [9.] σίπον ὄρ⊖ φθναι τὸν τῷ ἄμπελον, παρελημθέναι τῦτο τὸ ὄνομα εἰς τὴν συνήθειαν. λέγε⊖ δ' διὰ πυρὸς λοχθῆναι, τὸ θερμὸν αὐτῦ καὶ πυρωτικὸν τῆς σωμάτων ἐπιφανέντ⊖ τῦ μύθυ. ἔτω γὰρ οἶνός ὅτι, πυρὶ ἶσον [10.] μῶμ⊖ ἔχων, καθ' τὸς ποιητάς. ἐῤῥαφθεὶς δ' εἰς τὸν [11.] μηρὸν τῦ Διὸς, ἐκεῖ τελεσφορηθῆναι, διὰ τὸ πεπαίνεθαι καὶ τελειῦθαι τὸν οἶνον τοῖς μηροῖς ἐν δευτέρυ. πεπανθεὶς γὰρ πρότερον, ὅτι ἀτελής ἐστι πρὸς χρῆσιν, ὕστερον δ' πατηθεὶς τοῖς ποσὶ, τέλει⊖ γίνε⊖. πρώτη γὰρ ἐκείνη χώνησίς ἐστιν, ἡ καθ' πέπανσιν τῆς ὁπώρας, ἥ τις γίνε⊖ ἀφ' καυμάτων ἀκμαζόντων. δευτέρα δ' ἡ καθ' τὴν πάτησιν ἐκθλιβομένυ τοῖς ποσὶν [12.] αὐτῆ. καὶ τοιῦτόν τι ἐν τῷ μηρῷ συνεκδέχεθαι δοκεῖ

& λ in ν, id est quasi nos solvat. Hâc nominis ratione eum Alysium & Lyæum cognominârunt, quasi dissolvat & abigat curas omnes. Quidam nomen hoc inde deducunt, quòd in monte prima Bacchi opera provenerit vinea, & sic in consuetudinem vulgi abiisse. Dicitur Bacchus vi ignis partu esse expulsus: per quod significatur vini calor & potentia, quâ homines incendit atque inflammat. Habet enim vinum (ut testantur poëtæ) æquale cum igne robur. Insutus est femori Jovis, ut partus immaturus ad maturitatem & perfectionem veniret. Quid sibi vult hoc figmentum? Quòd vinum pedibus, qui per fæmora significantur, calcatum, ad perfectionem festinet. Prima enim botrorum digestio & concoctio non est usui idonea. ubi autem pedibus calcati fuerint, promanat vinum, & perfectionem accipere incipit. Prima vini concoctio & digestio est, quæ fit temporis ratione per calorem solarium radiorum fervente æstu. Secunda est, quæ fit pedum ministerio per calcationem, quâ vinum è botris elicitur & exprimitur: quasi id necessariò femorum vi conringat.

[9.] περὶ τὸ Νύσιον ὄρ⊖ MS. hinc Διόνυσ⊖, est enim dominus, vel possessor Nysæ, sive Nissi. V. Bochartum Geogr. p. 479.

[10.] Ὅτως γὰρ οἶν⊖ τε πυρὶ ἶσον μέν⊖ ἔχει. MS.

[11.] τοῖς μηροῖς. MS.—V. Bochartum *Geogr.* de monte *Mero.* p. 481. καὶ γὰρ μὴ πεφυκότα γόνιμον ἀποτελέμενον, ἀτελῆ δ' ὡς πρὸς τὴν χρῆσιν συγκομιζόντα τινάς. ἐπεὶ πρώτη μὲν αὐτῆ γόνησις. MS. deest aliquid.

[12.] ποσὶν αὐτῆ——& post Βάκχ⊖——καὶ Ἰάκχ⊖ καὶ Εὐΐ⊖ καὶ Βάκτης [Βαβακτὰς Gyral.] καὶ Ἰόβακχ⊖ καλεῖται, διὰ τὸ πολλὰς τοιαύτας φωνὰς τῦ πατοῦντας αὐτὸν πρῶτον, εἶτα τῦ ἕως——τόποις——& παιδείας. MS. & εἶτα ἐκστάσεως δέ.

τῶν.

πως. Βρόμιός τε ὃ καὶ Βάκχος καλεῖται, διὰ τὸ τοὺς πατοῦντας αὐτὸν πρῶτον χρῆσθαι. εἶτα καὶ τοὺς, ἕως μέθης μετὰ ταῦτα χρωμένους, ἀρίεναι τοῖς ἐν τοῖς πότοις παιδιάς. ἐκσάσεως δὲ σύμβολόν εἰσιν οἱ Σάτυροι, τὴν ὀνομασίαν ἐσχηκότες ἀπὸ τοῦ σπαίρειν, καὶ οἱ Σκιρτοὶ ἀπὸ τοῦ σκιρτᾶν, καὶ οἱ [13.] Σειληνοὶ, ἀπὸ τοῦ σιλαίνειν. καὶ οἱ [14.] σενίδαι, ἀπὸ τοῦ σθένειν, ὅ ἐστιν ὁρμᾶν. διὰ τούτων δ' ἴσως παίζεται τὸ ὠσανεῖον μετ' ἐκλύσεως καὶ θηλύτητος παράφρων πρὸς πινόντων, τούτου δ' ἕνεκα καὶ θηλύμορφος πλάσθη, καὶ κέρατα ἔχει, ὡς τοὺς μὴ πίνοντας ὑποβαλόντων πρὸς μεθυόντων, βίᾳ δὲ χρωμένων, καὶ δυσκάθεκτόν τι καὶ ὁρμητικὸν ἐχόντων. καὶ τὸ μὴ τῆς ἑδῆτος ἀνθρώπου, τὴν ποικιλίαν παίζεσθαι τῆς ὀπώρας. ἢ ὃ τοῖς πλείοις τῶν πλασμάτων γυμνότης, τὸν παρὰ τοὺς τόπους νόμιμον ἀπαμφιασμὸν [1.] τοῦ τρόπου. καὶ δοκεῖ καὶ τὸ οἶνος [2.] ἀληθῶς εἰρῆ-

Bacchus & Bromius dicitur, quòd hi qui vinum calcibus expresserunt, eo utantur primi: aut, quòd vinum, ubi ad ebrietatem usque biberint, tandem ad jocos in conviviis prosiliant (sic mallem legere: tandem ubi turbas prorepente ebrietate dederint, in vincula istis in locis rapiantur.) Dementiæ autem & furoris symbolum sunt, Satyri: sic dicti ἀπὸ τοῦ σπαίρειν, id est quòd rideant instar canum ora distendentes. σκιρτοὶ δὲ, id est Salii, ἀπὸ τοῦ σκιρᾶν, quod saltare & tripudiare significat. Sileni autem nomen acceperunt, ἀπὸ τοῦ σιλαίνειν, id est quòd conviciis proscindant quosliber. At Senidæ nomen nacti sunt ἀπὸ τοῦ σθένειν, id est impetu ruere, impetu ferri. Per hæc omnia tanquam sub ænigmate declaratur, quàm effœminata & mollis sit compotantium & ebrietati operam dantium sapientia. Hujus rei manifestandæ gratiâ inducitur muliebri formâ, & cornua ei attribuuntur, ut corniger dicatur. Quare autem? Quasi vires omnes omnéque robur ebrii planè enervati amittant. Interim tamen, cujus cornua argumentum sunt, vi utuntur, impetúque ruunt, retentúque sunt difficiles. Vestitus varietas autumni speciosam varietatem ob oculos ponit. Simulachra Bacchi pleraque ponuntur nuda, ut ostendant morum detectionem, quæ in compotationibus, ubi plus satìs adbibitur, accidere solet. hinc vinum Græcis verè οἶνος dicitur.

[13.] Σειληνοὶ—MS Σιλληνοὶ ἀπὸ τοῦ σιλαίνειν—
[14.] Σθενίδαι MS. [Gyral. Σκενίδαι] & ὠσανεὶ—παράφορον———
[1.] τοῦ τρόπου. Reges olim & deos nudos pingebant, ad ostendendam simplicitatem & morum quandam fiduciam, quasi non egerent tegmine. lege hîc πότους non τόπους.
[2.] οἶνος ἡ ἀλήθεια. MS. Theocrit. εἰδ. κθ.

ἀπὸ.

ως. τάχα διὰ τοῦτο καὶ μανῆναι ἐφ' ὅτε τῷ Διονύσῳ [3.] γινομένῳ. τὸ δὲ θορυβώδες τῶν μεθυσκομένων, οἰκεῖόν πως ἔδοξεν ἔχειν. καὶ ὁ τῶν [4.] ῥόπτρων φόφος, καὶ τῶν τυμπάνων, ἃ παραλαμβάνουσιν εἰς τὰ ὄργια αὐτοῦ. χρῶνται δὲ πολλοὶ καὶ αὐλοῖς παρὰ τὸν συγκομιδὴν τοῦ καρποῦ, καὶ ἄλλοις τοιούτοις ὀργάνοις. ὁ δὲ Θύρσος, ἐμφαίνει τὸ μὴ ἀρκεῖσθαι τοῖς ἑαυτῶν ποσὶ τοὺς μεθυσκομένους, τῶν δ' ὑποσκελούντων αὐτοὺς δεῖσθαι. πολὺς δὲ τῶν Θύρσων, καὶ ἐπιθορατίδας κρυπτομένας ὑπὸ τῶν φύλλων ἔχουσιν. ὡς καὶ ὀδυνηφόρου τινὸς, ἔσθ' ὅτε, κρυπτομένου τῇ παρὰ τὸν πολυποσίαν ἰλαρότητι, εἰς ὕβρεις ἐνίων καὶ θρασυτὰς ἐμπιπτόντων. ἀφ' ἧς δὴ καὶ Μαινόλης ὁ Διόνυσος ἐκλήθη, καὶ μαινάδες αἱ περὶ αὐτὸν γυναῖκες. πλάπτει δὲ καὶ [5.] νέους καὶ πρεσβύτας, διὰ τὸ πάσῃ ἡλικίᾳ πρόσφορος εἶναι. τῶν μὲν νέων λαμπρότερον ἅπτῳ χρωμένων, τῶν δὲ πρεσβυτέρων ἡδύτερον. οἱ [6.] δὲ παρεισάγουσι τοῖς νύμφαις ἥδιον αὐταῖς ἐπιμιγνύμενοι. καὶ τὰς μὲν φρῶν-

Interdum etiam ex meri liberiore potu vaticinia excidere consueverunt. Ad designandos ebriorum tumultus, commodissimè cymbalorum & tympanorum adhibetur sonus, quæ ad celebranda orgia afferunt. Tibia autem in usu est apud plerosque quando uvas decerpunt, botrósque colligunt. Thyrsus indicio est, pedes ebriorum non suum facere officium, propterea desiderari à quibus fulciantur. Nec desunt Thyrsi, qui occulta hastilia continent, quasi rarò dilabantur convivia, quibus copiosus præest Bacchus, citra calamitatem aliquam, & vulnera, in quæ contumeliis provocati & furore exciti ferantur. Hinc Bacchus appellatur Mænalus: & mulieres, à quibus colitur Mænades. Juventutem & senectutem refert Bacchus, quasi vinum omni ætati sit accommodum: juvenibus id bibentibus largius & abundantius, nec sine tumultu: senibus autem suavius, & majore cum jucunditate. Comitum autem Bacchi quidam traduntur cum Nymphis concubuisse, magnâ cum suavitate: quidam verò Nymphas ad concubitũ sollicitare fingũtur jocis,

[3.] γινομένῳ—MS. ἐχόντῳ. apud Ligyreos Thraces. *Macr.* pro οἰκεῖόν πως, fortè legas ἔνθεόν τι. Jamb. Myst, S. 3. c. 9.

[4.] MS. ῥόμβων—& ὄργια αὐτῷν—Μαινάδες. Habes hæc omnia in *gemmâ* apud Casaub. de *Satyrâ*. p. 67. & 98.

[5.] νέους Ἀνακρέοντι Anacreonti. Heraclitus, ἀνὴρ ὅκόταν μεθυσθῇ, ἄγεται ὑπὸ παιδὸς ἀνήβου, ἁψαίτου ὅπη βαίνει, ὑγρὸν τὴν ψυχὴν ἔχων. ἄυον ψυχὴ σοφωτάτη καὶ ἀρίστη. *Ebria Mæoniis figit vestigia Thyrsis.* Claud. V. Casaub. de *Satyr.* p. 74.

[6.] οἱ δὲ Σάτυροι παρεισάγονται ταῖς νύμφαις ἐπιλαγόμενοι, καὶ τὰς——— Casaub. de Satyr. p. 43.

τες, τὰς ὃ ὑπ' παιδείας βιαζόμενοι, πρ' πλὼ πρὸς τὸ ὕδωρ κεῶσιν τῦ οἴνυ σωπφθμ χρησίμλω ἔσαν. τὰς ὃ παρδάλεις ὑποζυγνύυσι πῷ Διονύσφ, κὴ ἀναχολωθέσας εἰσάγυσιν, ἤτοι διὰ τὸ ποικίλον τῆς χρωιᾶς, ὡς τὸ [7.] νεβείδα αὐτὸς φορῆσθαι κὴ αἱ Βάκχαι, ἢ ὡς κὴ τὰ ἀγριώτατα τῶν ἀνθρώπων ἤθη τῆς συμμέτρυ οἰνώσεως ἐξημερώσης. τὸν ὃ τράγον αὐτῷ θύυσι, διὰ τὸ λυμαντικὸν δοκεῖν πῶν ἀμπέλων κὴ πῶν συκῶν εἶ) τὸ ζῶον τῦτο, καὶ δὸ κὴ ἐπιδέροντες αὐτὸν, εἰς τὸν ἀσκὸν ἐνάλλον) κ' τὰς ἀπιναὰς κώμας, οἱ γεωργῶν νεανίσκοι. τάχα δ' ἂν χαίρει τοιύτω θύματι ὁ Διόνυσ, διὰ τὸ ἑαυτὸν εἶ) τὸν τράγον, ἀφ' ἧ κὴ οἱ ὄνοι ἐν ταῖς πομπαῖς αὐτῦ θαμίζυσι, κὴ οἱ [8.] φαλλοὶ αὐτῷ ἀνατίθεν), κὴ τὰ φαλλαγώγια ἄγε). κὴ κυνητικὸν γὸ πρὸς τὴν συνυσίαν ὁ οἶν. διὰ τῦτο ἐνίων κοινῇ [9.] μεθυόντων Διονύσῳ κὴ ἀφροδίτη. ὁ ὃ νάρθηξ, διὰ τῆς σκολιότητ πῶν κώλων ἐμφαίνει, τὸ τῇδε κἀκεῖσε φερόμενον τὰς μεθυόντας.

& etiam vim nymphis facere interdum. Figmenti hujus causa est, quòd vinum, si admisceatur aquâ, utile & salubre fit. Currui Bacchi junguntur pardi, eundémque quidam pardi sequuntur. Hoc fit aut propter varietatem colorum: nam Bacchus ipse indutus est nebride, eâdémque velatæ sunt Mænades. aut ut demonstraretur, nullius hominis mores adeò esse efferos, ut non queant moderato vini potu mitescere. Hircus Baccho immolatur. solet enim hoc animal vineas & ficos vastare. Propterea caprum excoriantes, in utrem insiliunt per Atticos vicos rustica juventus. Aut gaudet nimirum tali sacrificio, cum & ipse hircus esse feratur. & hâc eâdem de causa, & asini in ejus solennitatibus frequentes sunt. Priapi, seu Phalli Baccho consecrantur, & ordines ducuntur. Habet enim naturalem quandam vim ad amicitias conciliandas vinum. Quapropter quidam inebriantur in honorem Bacchi & Veneris. Ferula autem, quam manu tenet, per obliquitatem articulorum nodosam, significat titubantes ebrios hinc inde vacillare:

[7.] ὡς κὴ νεβρ. MS. infra οἱ γεωργοὶ---& pro τράγον, ὀχβυτικὸν---idem MS. pro ὄνοι, habet οἶν------θαμίζει---minùs rectè.

[8.] φαλλοὶ, quorum obscœnitatem frustra conatur excusare Jambl. de Mysteriis c. 11. Segm. 1.

[9.] ἔνιοι κοινῇ θύυσιν Δ. MS. νάρθηξ Orpheo παίγνιον καμπσίγνιον. Plinio dicitur geniculatos habere scaphos.

θύοντας.

θύοντας. ἅμα ὃ καὶ ἐλαφρὲς, καὶ εὐβασάκτους αὐτὸὺς ἔχει). [10.] τὸ ὃ ἔναρθρον τῆς λαλιᾶς αὐτῶν, ὡσανεὶ ἄρθρα ἔχων παρίσησιν. ὀρείφοιτοι δ' εἰσὶ καὶ φιλέρημοι αἱ Βάκχαι, διὰ τὸ μὴ ἐν ταῖς πόλεσιν, ἀλλ' ὅπου τῶν χωρίων γωνιᾶται τὸν οἶνον. [11.] Διθύραμβος ὁ Διόνυσος ἐκλήθη, πότερον διὰ τὸ δίθυρον τὸ στόμα ποιεῖν, διά τε τὸ ἀναφαίνειν καὶ ἐκφερομυθεῖν ποιεῖν τὰ ἀπόῤῥητα. ἢ ὡς αὐτὸς ὢν ὁ ποιῶν ἐπὶ τὰς θύρας ἀναβαίνειν τὰς νέας, ἢ ἐμβαίνειν εἰς αὐτὰς, καὶ ἐκπίπτειν, καὶ διασαλεύειν τὰ κλεῖθρα. ὁ ὃ θρίαμβος, ἀπὸ τοῦ θρεῖν καὶ ἰαμβίζειν, τὴν κλῆσιν ἔλαχεν. ὅθεν καὶ ἐν τοῖς κατὰ [12.] τὸν πόλεμον θριάμβοις, πολλοῖς ἀναπαίστοις σκώπτοντες χρῶνται. καὶ τὴν κίτταν, ὡς λάλον ὄρνεον ἀφιερῶσιν αὐτῷ, καὶ [13.] Βασσαρέαν καλοῦσιν ἀπὸ τοῦ βάζειν,

præterea indicat eosdem esse & celeres, portatúque faciles. Nec non ejusdem virgæ articuli declarant ebriorum loquacitatem, quasi articulatam esse. Mænades vagantur in montibus, & solitudinem complectuntur amore. Quare? Quòd non in urbibus, verum in agris vinum nascatur. Bacchus etiam Dithyrambus dicitur, quòd aperiat, ubi plus satìs biberimus, animos nostros, & quasi per duas januas eloquamur, & ostendamus ea quæ cælanda erant. Aut hujus nominis ista causa est, quòd merum impellat homines, ut in januas ascendant, indè quoque interdum decidant, & fores effringant, & repagula concutiant infringántque. Triumphus, qui devictis hostibus agitur, hoc nomen sortitus est ἀπὸ τοῦ θρεῖν, id est ab accinendo, & ἀπὸ τοῦ ἰαμβίζειν, id est ab iambis canendis, aut à jocando: siquidem in triumphis solent plurimis uti anapæstis, jocantes. Pica avis garrula Baccho consecratur, & Βασσαρέαν eam ἀπὸ τοῦ βάζειν, id est à garriendo,

[10.] τινὲς ὄφασιν, ὅτι τὸ ἄναρθρον μὴ τῆς.--& ἔχον—— nihilominus locus est imperfectus. l. ὡς μὲν ἄρθρα ἔχειν παρ—— χωρῶν MS. fortè ὅρων

[11.] πότερον διὰ——MS. πότερον ὡς τὸ δίθυρον τοῦ στόματος ἀναβαίνων καὶ ἐκφερομυθῶν τὰ ἀπόῤῥητα ποιῶν, ἢ ὡς δι' αὐτὸν, καὶ ὅτι τὰς θύρας ἀναβαινόντων τῶν νέων ἢ ἐμβαινόντων εἰς αὐτὰς, ὅ ὅτι ἐκπιπόντων καὶ διασαλευόντων τὰ κλεῖθρα. Videtur ex *Di*, quod sit Arabicæ originis Dithyrambus, ut & Dusares ejusdem Bacchi cognomentum. quasi, *dux vagantium Eremborum*. Vide tamen Bochartum p. 480. Geogr. poëtæ διθυραμβοτρώς dicitur.

[12.] κατὰ τῶν πολεμίων. MS.

[13.] Βασσαρία MS. alii cum duplici S. & Bassarin talarem intelligunt---Ovidius de eâ,

Funditur ad teneros lutea palla pedes.

Agathias *Epigram.* ποδισφύριον vocat.

καὶ

καὶ [14.] εἰραφιώτην ἀπὸ τῆς ἔριν ἀφιέναι. πολεμικὸς ὢν πάντας ἐπινοσοῦν ὑπῆρχεν, ἔδοξε καὶ πολεμικὴν εἶναι. καὶ ταῦρος [1.] καταδεδυκέναι, τὸν ἐν πᾶσι πολεμικοῖς ἀγῶσι μέγιστον θειάμβου. τῷ δὲ κισσῷ στέφεσθαι, διὰ τὴν πρὸς τὴν ἄμπελον ἐμφέρειαν αὐτοῦ, καὶ τὴν πρὸς τοὺς [2.] βότρυς ὁμοιότητα, ὠρυμβάδων. πέφυκε δὲ καὶ σφάλλειν τὰ δένδρα, ἀνέρπων δι' αὐτῶν, καὶ περιπλεκόμενος [3.] βιωτέροις τοῖς θρέμμασι. τὰ δὲ θυμελικὰ ἀκροάματα τὸν Διόνυσον θεραπεύει, διὰ τὴν πρὸς τὰς θαλίας αὐτῷ οἰκειότητα, οἷον ᾠδῆς καὶ κιθάρας. τὰ γὰρ, ἀναθήματα τῆς δαιτός. μυθολογεῖται δ' ὅτι διασπασθεὶς ὑπὸ τῶν Τιτάνων, σωιετέθη πάλιν ὑπὸ τῆς Ῥέας, εἰνιπομένων τῶν πραδόντων τὸν μῦθον, ὅτι οἱ γεωργοὶ θρέμματα γῆς ὄντες, σωι-

& εἰραφιώτην, id est ab eo quòd rixas & contentiones pariat, appellant. Quia autem fuit Bacchus in re omni excellentissimus, non defuerunt qui affirmarent eum esse ducem in re militari optimum Primus adeo triumphum, qui devictis agitur hostibus, duxit. Hæderâ Bacchi caput cingitur, quòd ea non admodum dissimilis sit viti: insuper quòd & hæderæ baccæ respondeant botris. Solet hæc eadem sternere arbores, serpens per ipsas, & implicatis firmioribus ramis. Thymelicis cantilenis colitur Bacchus plurimùm, quia istæ conviviis familiares sunt, cantilenæ scilicet, & cythara. Sunt enim hæc duo convivii anathemata. Perhibent Bacchum à Titanibus membratim discerptum, & integritatem totius corporis compositum à Rhea recepisse. cujus fabulæ hic sensus est: Agricolæ, qui & Titanes, sunt terræ jumenta.

[14.] *Faber Tan.* in epistolis deducit ab ἔριφος. in Bacchi Omestæ sacris reclamantium caprarum viscera cruentato ore dissipabant. *Arnob.* ut igitur Κωρυκιώτης, sic & εἰραφιώτης. Porphyr. de *Abst.* 3 17. dicit ab animalibus diis dari cognomina Ἀπόλλωνι Λύκειος, Διονύσῳ εἰραφιώτης.

[1.] καταδεδεικέναι MS. πολεμικὸν autem facit unus ex hymnis Onomacriti. Videtur deesse πομπικῶς post πολεμικῶς. *Etymol.* in θειάμβος.

[2.] βότρυας ὁμ. κορύμβων. *Velarius* legit Orybadon; sed hîc locum non habet.

[3.] MS βιωτέρων, θυμέλη mensa erat super quam stabant rustici fabulas agentes; in scena; IV. Rittershusium ad Salvianum. p. 207. Alex ab Alex. 3. 9. adhibebantur Thymelici in conviviis nuptialibus. rectè ergo sequitur in θαλίαις, & ἀναθήματα δαιτὸς, ex Odyss. α. v. 152.

ἔχεαν τὰς βότρις, καὶ τῷ [4.] ἐν αὐτῷ Διονύσῳ τὰ μέρη ἐχώεισαν ἀπ' ἀλλήλων. ἃ δὴ πάλιν ἡ εἰς αὐτὸ σύῤῥυσις τῷ γλάδικς συνήγαγε, καὶ ἓν σῶμα ἐξ αὐτῶν ἀπετέλεσε. καὶ ὁ μὲν τῷ ποιητῇ δὲ μῦθος, ὡς φεύγων ποτὲ τὴν τοῦ [5.] Λυκόργε ἐπιβελὴν θεὸς εἰς τὰ κατὰ τῆς θαλάττης, εἶθ' ἡ Θέτις αὐτὸν διέσωσεν, ἐμφανῆ τὴν διάνοιαν ἔχει. πᾶσαι μὲν γάρ εἰσι τοῦ Διονύσε αἱ ἄμπελοι. ταύτας δὲ ὁ Λυκόργος ζυγητὴς ὢν, ἐσκύλδισε καὶ ἀπεκόσμησεν. εἶθ' ὁ οἶνος θαλάττῃ μιγεὶς, ἀσφαλῶς [6.] ἀπετέθη. καὶ περὶ μὲν Διονύσε τοσαῦτα.

Isti confuderunt botres omnes in unum, deinde eosdem calcando ruperunt, Bacchíque membra fregerunt. Hæc eadem confluxus musti in unum restituit, & unum ex omnibus botris corpus constituit. Fabula verò poëtæ, quæ testatur Bacchum quondam fugisse Lycurgi insidias, & in mari à Thetide esse servatum, clarum sensum habet. Nutrimenta & crepundia Bacchi, vineæ sunt. Vineas omnes Lycurgus, cùm vindemiator foret, botris spoliavit, eisdémque ornatum omnem ademit. Deinde vinum aquâ dilutum salubre homini potum extitit. Et hæc de Baccho.

[4.] MS. ἔναντ--fortè ἐνόντ@. & σύῤῥυσις, quoniam Rhea inde videtur deduci v. χ. ο. ιλ. v. 18.
[5.] ιλ. Z. & ψ. v. 91. σχ. Hyginus, & Ovid.
[6.] fortè ἀπόθη. Βασσαρικὰ olim scripsêre Dionysius Samius, & Soterichus; Dionysiaca (eadem sunt) Nonnus.

ΠΕΡΙ

ΠΕΡΙ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ.

DE HERCULE.

Ἡρακλῆς δέ ἐστιν ὁ ἐν τοῖς ὅλοις λόγος, καθ' ὃν ἡ φύσις ἰσχυρὰ καὶ κεφαλαιά ἐστιν, ἀνίκητος καὶ ἀσθενήτος ἅπα. μεταδοτικὸς ἰσχύος, καὶ τῆς κατὰ μέρος [7.] ἀλκῆς ὑπάρχων. ὠνόμασαν δὲ τάχα ἀπὸ τοῦ διατείνειν εἰς τοὺς ἥρωας, ὡς αὐτοῦ ὄντος τοῦ κλείζεσθαι τοὺς ἡμιθέους ποιοῦντος. Ἥρωας γὰρ ἐκάλουν οἱ παλαιοὶ τοὺς [8.] ἀνδρείους τῷ σώματι καὶ ταῖς ψυχαῖς, καὶ κατὰ τοῦτο τοῦ θείου μετέχειν δοκοῦντας. ἐδόκουν δὲ καὶ νεωτέρας ἰσχύος [9.] ἐπιτεφάπεσθαι. διὰ γὰρ ἀρετὴν ἠξιώθη τῷ θεῷ τοιαύτης προσηγορίας, Ἀλκμήνης καὶ Ἀμφιτρύωνος υἱὸς ὤν. τὸ δὲ δυσδιάκριτα γεγονέναι τὰ τοῦ θεοῦ ἴδια, ἀπὸ τῶν περὶ τοῦ Ἡρωος ἱστορουμένων. τάχα δ' ἂν ἡ λεοντὴ καὶ τὸ Ῥόπαλον, ἐπ

HErcules eſt ratio in omnia diffuſa, ſecundum quam natura fortis & firma, inviſtáque & ſine fine generans eſt: eſt quoque eadem potentia, quæ omnibus virtutem & robur tribuit. Hæc autem fortitudinis ratio nóminatur Hercules, nimirum quòd in Heroas maximè proficiſcatur, quaſi ipſius ſit κλείζεσθαι, id eſt gloriâ illuſtrare eos, qui quid inſigne & memoratu dignum fecerint. Veteres enim Heroas appellabant eos, qui forti eſſent corpore & animo, & ideo divini generis eos partícipes credebant. Hanc ſententiam nec juniores reſpuunt. Iſtud enim nomen, cum eo dignum deus cenſeret, meruit, quamvìs Alcmenæ & Amphitryonis filius foret. Opera autem, quæ ſingulatim Heros ille fecit, indicatu difficilia ſunt, propter hiſtoriæ, quæ de ipſo habetur, varietatem. Clavam & pellem leoninam

[7.] παρὰ τοῖς φυσικοῖς ὁ Ἡρακλῆς σύνεσις, καὶ ἀλκὴ λαμβάνεται. *sch.* Apollonii. Ægyptii hunc dicebant τὸν ἐν πᾶσι καὶ διὰ πάντων ἥλιον--f. λόγον. *Macrob.* lib. 1. *Sat.* c. 20.

[8.] διὰ ἀνδρεῖος τῷ σώματι. MS. ideo Herculem & Perſea in deos retulêre. *Athenagoras Leg.*

[9.] ὑπαρ. Videtur deeſſe vocula δεῖ. mox pro θεοῦ τοιούτου MS. τῆς αὐτῆς προσ. eadem ferè Macrobius Saturn. 1. c. 20. uterque fortè ex Cleanthe.

τῆς παλαιᾶς θεολογίας ὅτι[10.] τοῦτο μετενηνεγμένον εἶη. σφαιρικὸν γὰρ αὐτὸν ἡγούμενον ἀγαθὸν, καὶ πολλὰ μέρη τῆς γῆς μὴ δυνάμεως ἐπελθόντα, ἆρ' οἷόν τε γυμνὸν ἔδοξαν ἐλαυνόμενα ξύλῳ μόνῳ ὡπλισμένον, ἀλλὰ τοῖς[11.] πόνοις τε θεῶν μὴ τὸν ἀπαθανατισμὸν ὑπὸ τῶν εὐεργετουμένων κεκοσμῆσθαι. σύμβολον γὰρ ἑκάτερον εἶη ῥώμης καὶ γενναιότητος. ὁμοῦ γὰρ λέων, τὸ[12.] γενναιότατον τῶν θηρίων ὄν. τὸ δὲ Ῥόπαλον, τὸ καρτερώτατον τῶν ὅπλων. καὶ τοξότης δ' ἂν ὁ θεὸς παρεισάγοιτο, κατά τε τὸ παντα χῆ διϊκνεῖσθαι κατὰ τὸ ἔντονόν πη ἔχειν, καὶ τὴν τῶν βελῶν φοράν. στρατηλάτῃ δ' ἂν καὶ λόγον, τούτοις ὅπλοις πεποιῆσθαι εἰς τὰς παρατάξεις ἁπάντων. οἰκείως δὲ παρέδοσαν αὐτὸν [1.] Κῷοι, τῇ Ἥβῃ συνοικοῦντα, ὁλοκλέστερον τὴν διάνοιαν ὄντα. ὡς γὰρ νέων τι δρᾶν εὐτονώτερα αἱ χεῖρες, οὕτω ψυχὰ ἀμείνους τῶν γεραιτέρων πολύ. ὑπονοῶ δὲ τὴν παρ' [2.] Ὀμφάλῃ λατρείαν, ἐκείνῳ πεπονωτέραν εἶναι φερσήκειν, ἐμφαινόντων πάλιν διὰ τούτου τῶν παλαιῶν, ὅτι καὶ τοὺς ἰσχυροτάτους ὑποτάττειν δεῖ

hiſtoria vetus Herculi attribuit. Cùm enim dux bonus foret, & multæ regiones terræ ipſius vim eſſent expertæ, certè non ſit veriſimile, quòd nudus & clavâ ſolâ armatus terram peragraverit. verùm ſciendum eſt, eum hiſce non ſecus ac inſignibus poſt mortem ſuam eſſe condecoratum, ab iis qui ejus auxilium ſalutare ſenſerant. Utrunque enim fortitudinis & generoſitatis ſignum eſt. Ut enim hic robore feras omnes excellit, ità validiſſimum telum eſt clava. Fingitur eſſe ſagittarius ideo, quòd omnia permeet vis illa, ſecundum ſagittarum jaculationem, quæ & ipſa ad omnia penetrandum vehemens eſt. Hujuſcemodi armis munitum & inſtructum militem, quis in aciem deſcendere dubitabit? Propriè autem admodum tradiderunt Coi Herculem cohabitare Hebæ, id eſt pubertati, quòd ſit mente perfectiſſimus. Ut enim ſi quid laboris ſuſcipiendum eſt, manus juvenum ſunt firmiores & validiores, ità ſi quid conſiliis faciendum eſt, longè præſtantiores ſunt ſenum animi. Suſpicor autem non alienum eſſe ab Herculis virtutibus, quòd ſervierit Omphalæ. Veteres enim hoc figmento docere voluerunt etiam fortiſſimorum eſſe,

[10.] ὅτι τοῦτον μετενηνεγμένα εἶη. MS.
[11.] θηρίοις, nempe clavâ & leoninâ pelle.
[12.] ἀλκιμώτατον MS
[1.] Iſtam inſulam à Troja reverſus devaſtavit Hercules. σχ. ιλ.
[2.] Pherecydes apud σχ. in Φ. Od. v. 23. *Lucianus* Dial.

ἑαυτὸς

ἑαυτὲς τῷ λόγῳ, καὶ τὰ ὑπὸ τότε φερόμενα ποιεῖν, εἰ καὶ θηλύτερόν τι καὶ τῇ θεωρίᾳ καὶ τῷ λογικῷ σκέψιν φέροι πίπτει τῆς ὁμφῆς. [3.] ἢν ἂν ἑτέραν ἂν δόξαιμι Ὀμφάλῃ προσηγορικέναι. τὲς δὲ δώδεκα ἆθλες, ἐνδέχεται μοὶ ἀναγαγεῖν καὶ [4.] ἀλλοτρίως ἐπὶ τὸν θεὸν, ὡς καὶ Τ Κλεάνθης ἐποίησεν. ἃ δεῖ ἢ δοκεῖν παντάχῃ, εὑρεσίλογον * προσβύτου.

ut se rationi subjiciant, & ea quæ ratio imperârit expedienda esse, & si muliebrius quiddam & mollius secundum naturalem speculationem bulla incidat, quam non aliud ab Omphale appellare placuit. Duodecim autem labores, quos subiens absolvit, videntur non inconcinnè traduci in Herculem, sicuti Cleanthes fecit (sic legerem, quos Cleanthes conscripsit.) Non enim existimandum est, hunc ubique senem fuisse nugatorem, & delirum.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ, ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ.

DE APOLLINE ET DIANA.

Ἑπομένως μὲν οὖν [5.] τέκνον Ἀπόλλωνα ὁ ἥλιός ἐστιν, Ἄρτεμις δὲ ἡ σελήνη.

Consequenter quidem, ô fili, Apollinem esse solem, Dianam verò Lunam existimato.

[3.] ἢν ἂν ἀτόπως ἂν δόξαιμι (fortè τις) Ὀμφάλῃ προσ. MS.

[4.] fortè ἀλλοτρίως. δωδέκαθλον Herculis edidit L. Allatius; MS. in Bibl. Ox. nescio an idem sit opus. v. p. 1. Phurnuti, n. † ex hoc opere [aut ex Apollodoro] quædam habes, ιλ. ο. v. 639. ιλ. θ. v. 368. —— Cleanthem citat σχ. Hom. ιλ. Γ. v. 64. præter ea quæ Laërtius, scripsit περὶ θεῶν, & μυθικά ut testatur Cl. Alexandrinus; credibile est ad alterum horum operum respexisse Phurnutum. Hercules Sol esse intelligitur. 12. labores ad signa Zodiaci referuntur; *Interpr. Hesiod. Theog.* p. 165. β.

* προσβύειν. MS.

[5.] ὦ τέκνον, MS. l. πῷ συντύχῃ ——

διὰ τῦτο γὰρ καὶ τοξότας ἀμφοτέρας παρήγαγον, τῷ ὡσανεὶ ἄφεσιν πόῤῥω τῶν ἀκτίνων αἰνιττόμενοι. καλῦνται δ', ὁ μὲν Ἑκατος, ἡ δ' Ἑκάτη, διὰ τὸ ἑκάθεν δεδοῦ ἀρίεναι καὶ ἀποστέλλειν τὸ φῶς. ὅθεν εὐφημισμοῦ, καὶ ἑκατηβόλους αὐτοὺς προσηγόρευσαν. ἔνιοι δὲ τὸν Ἕκατον, καὶ τῷ Ἑκάτῳ, ἄλλως ἐτυμολογοῦσιν, ὡς τῶν τεθεικότων αὐτοῖς τὰ ὀνόματα ταῦτα, εὐχὰς [6.] αὐτὰ εἶ) εὐχομένων, καὶ τῷ πρὸς [7.] αὐτῶν βλάβῃ, μὴ προσπελάζειν αὐτοῖς. δοκοῦσι γάρ, ἔφ' ὅτῳ, καὶ φθείρειν τὸν ἀέρα, καὶ τῶν λοιμικῶν καταστάσεων αἴτιοι γίνεσθαι. διὸ καὶ τοὺς [8.] ὀξεῖς αὐτοῖς ἀνετίθεσαν οἱ πάλαι. καὶ ὡς ὁ [9.] ποιητὴς ἐν τῷ λοιμῷ παρεισάγει τὸν Ἀχιλλέα λέγοντα, ὅτι ζητητέον μάντιν,

Ὅς κ' εἴποι ὅτι τόσσον ἐχώσατο Φοίβος Ἀπόλλων.

Τέτε δ' ἕνεκεν οἴονται κατ' εὐφημισμὸν τῆ Ἄρτεμιν ἀπὸ τῦ Ἀρτεμεῖς ποιεῖν, ὅ ἐστιν ὑγιεῖς, ὠνομάσθαι. τὸν δ' Ἀπόλλωνα, ὡς ἀπολύοντα ἡμᾶς τῶν νόσων, ἢ ἀπελάυνοντα ἀφ' ἡμῶν αὐτὰς, ἢ ἀπολωῦτα, παύτης τετυχηκέναι τῆς προσηγορίας.

Nam hac de causa vetustas utrisq; sagittas tribuit, quasi indicare velit radiorum utriusque in longum projectionem. Apollo vocatur Hecatæus, Diana autem Hecate nomen sibi assumpsit, quasi ἑκαθεν, id est à longè ad nos usque lucem demittant. Unde non ab re utrilque hoc nomen inditum est, ut dicantur ἑκατήβολοι, id est quasi à longè ad nos usque radios suos jaciant. Quidam istorum nominum, nempe Hecatæi & Hecates, aliam assignant etymologiam, tanquam uterque sic sit dictus bene ominandi gratiâ, quasi stulta mortalitas supplex precetur, ut uterque sit faustus nobis & propitius, nec damnum aliquod det. Solent enim hæc cœli numina, interdum aërem corrumpere, pestémque inducere miseris mortalibus. Unde veteres, non inconvenienter sagittas ipsis assignârunt, ut etiam poëta attestari videtur, cùm inducit Achillem consulentem, quærendum esse vatem,

Qui dicat, tantum cur iratscatur Apollo.

Hujus rei gratiâ sunt qui censent, bene ominandi causâ Artemida dictam esse Dianam, ἀπὸ τῦ ἀρτεμεῖς ποιεῖν, id est quòd sanos efficiat. Apollinem autem id nomen ideo possidere, quasi ἀπολύοντα, id est liberantem nos morbis. aut ἀπελαύνοντα, id est quasi morbos à nobis abigat & fuget. aut ἀπολλωῦτα, id est interficientem & necantem nos.

[6.] Pro ὐχὰς, lego ἕκητις αὐτῶν εἶ)——
[7.] καὶ τῷ πρὸς αὐτῶν MS. ἐξ αὐτῶν.
[8.] ὀξεῖς θανάτῳ MS. & puto εἰ παλαιοί. Niobes liberi ab Apolline & Diana ideo dicebantur interfecti. V. σχ. ιλ. Ω. v. 758. hinc Ἀπολλωνόβλητοι & Ἀρτεμιδόβλητοι. [9.] ποιητὴς ὡς ἐμφανές π. MS. καθ'

καθ' ἣν ἔννοιαν καὶ [10.] Παιήων ἐκλήθη, καὶ ἰατρὸς ἔδοξεν εἶναι). τινὲς δ' αὐτόθεν Ἀπόλλωνα, ἀπὸ τοῦ ἀπολλύειν αὐτὸν εἰρῆσθαι. καὶ γὰρ τὸν ἀπολλύοντα παύειν τὸν διακόσμησιν, τοιοῦτον εἶναι), διὰ [11.] τοῦ κομίζειν ἀδιαλείπτως πάντοθεν αὐτῆς τὸ ὑγρὸν, καὶ τῷ αὖθις προσκαταπάσσειν. τάχα δ' ἂν καὶ ἀπὸ τοῦ ἁπλοῦν καὶ λύειν τὸ σωρευτὸς τῆς οὐσίας, ἢ καὶ τὸ σκότος, ὡσανεὶ ἁπλῶς εἰρημένον [12.] εἴη. οἰκείως δ' καὶ ἀδελφοὺς αὐτῷ [13.] παρεισάγουσιν ἐμφερεῖς ἀλλήλοις ὄντας, καὶ ὁμοειδῆ κίνησιν κινουμένους, καὶ δυνάμιν παραπλησίαν ἐν τοῖς ὅλοις ἔχοντας, καὶ φέροντας ὁμοίως τὰ ὑπὸ τῆς γῆς. εἶτα ὁ μὲν Ἀπόλλων [1.] Ἄρρην ἀνεπλάσθη. θερμότερον γὰρ τὸ πῦρ, καὶ δραστικώτερον. ἡ δ' Ἄρτεμις θήλεια, ὡς ἀμβλυοτέραν καὶ ἀδυνῆ τὴν δύναμιν ἔχουσα. βέπουσι δ' ἡλικίαν ὁ Ἀπόλλων ἔχει, καθ' ἣν καὶ οἱ ἄνθρωποι ἐυειδέστεροι ἑαυτοὺς φαίνονται). κάλλιστος γὰρ ἀφθῆναι, [2.] καθαρὸς ὢν καὶ

Hinc & Pæon, quasi medicâ facultate sit instructus, dicitur. Quidam Apollinis etymologiam petunt ἀπὸ τοῦ ἀπολλύναι, id est ab abluendo. Nam eum qui semper faciem mundi renovet, & abluat, talem esse. Undique enim & indesinenter humorem haurit, eúmque ætheri reddit. Forsan non absurda fuerit etymologia, si quis sentiat Apollinem sic esse dictum, ἀπὸ τοῦ ἁπλοῦν καὶ λύειν, id est quasi ad simplicia redigat & dissolvat ipsam substantiam: aut quod verius est, quasi dissolvat tenebras. Perquàm propriè autem eos fratres esse perhibent, propter formæ similitudinem, propter motum utriusque uniformem, propter potentiam similem quam habent ad enutriendum & alendum ea quæ è terra enascuntur. Tradunt Apollinem esse virum ideo, quòd ignis est res quædam fervida, & ad agendum efficax. Dianam autem aiunt esse mulierem, quasi hebetiorem & infirmiorem potentiam teneat. Puberem ætatem habet Apollo. Quotquot enim in ista ætate sunt, formâ præditi sunt pulchriore quàm ulla habeat ætas.

[10.] Παίων. MS. Homerus & Hesiodus distinguunt inter Pæonem & Apollinem; recentiores non item. σχ. Od. v. 232. ιλ. ο. v. 365. αὐτὸν φασιν εἰο. MS.

[11.] τοῦτον εἶη, διὰ τοῦ διατμίζειν—MS. hanc ferè rationem adfert ex Cleanthe *Macrob.* confirmat ex Euripide & Archilocho. l. 1. *Sat.* 17.

[12.] εἰρημένον εἴη, puto legendum.

[13.] αὐτοῦ παρεισαγουσιν MS. δυνάμιν autem παραπλησίαν habere ostendit Macrobius; quod viri dicantur Ἡλιόβλητοι, fœminæ Σεληνόβλητοι—similes sunt solis lunæque effectus in juvando nocendóque.

[1.] Ἀπόλλων ἄρρην. MS.

[2.] καὶ νεαρώτατός ὄζει ὁ ἥλιος. μετὰ ὃ ταῦτα Φοῖβός μὲν λέγεται διὰ τὸ καθαρὸς εἶναι καὶ λαμπρός. Ms. confer Macrob. 1. Saturn. 17. ubi pleraque occurrunt, quæ in hoc capire.

λαμπρός. ὅθεν ὃ τοῖς ἄλλοις οἰκείως εἰς αὐτὸν χρῶντες, χρυσοκόμαν καὶ ἀκειρεκόμαν προσαγορεύοντες, ἐπειδὴ χρύσωπός ἐστι, καὶ ἔξω [3.] πάντως καθαρὸς, διὰ τὴν ἁγνότητα. καὶ Δήλιον ὃ αὐτὸν ὠνόμασαν, καὶ Φαναῖον, ἀπὸ τοῦ δηλοῦν δὲ αὐτῷ τὰ ὄντα, καὶ φωτίζειν τὸν κόσμον. ὡς καὶ Ἀναφαίῳ Ἀπόλλωνος ἱερὸν ἱδρύσαντο, τοῦ ἀναφαίνοντος πάντα. τούτῳ δ' ἠκολούθησε, καὶ τὸ τοῦ Δήλου καὶ Ἀναφοῦ [4.] ἱερὰ αὐτῷ νομισθῆναι. διὰ δὲ τὸν εἰρημένον σαφηνισμὸν τῶν πραγμάτων, καὶ τὴν μαντικὴν αὐτῷ προσῆψαν. καὶ εὑρεθὲν τὸ ἐν Δελφοῖς μαντεῖον τῷ Ἀπόλλωνι, προσωνόμασαν Πύθιον, ἀπὸ τοῦ δεῦρο τοὺς ἀνθρώπους ἐρχομένους, πυνθάνεσθαι τὰ καθ' ἑαυτούς. ἐλέχθη δὲ καὶ ὁ τόπος ὀμφαλὸς τῆς γῆς, οὐχ ὡς μεσοῦτος ὢν αὐτῆς, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἀναδεδομένης ἐν αὐτῷ ὀμφῆς, ἥτις ἐστὶ θεία φωνή. λοξῶν δὲ καὶ προσκελῶν ὄντων τῶν χρησμῶν, ἃς δίδωσι, [5.] Λοξίας ὠνόμασται. ἢ ἀπὸ τῆς λοξότητος τῆς πυρείας, ἣν ποιεῖται διὰ τοῦ ζωδιακοῦ κύκλου. μουσικὸς δὲ

Præ cæteris autem quàm convenientissimè ei hæc epitheta adscribunt, ut eum appellitent χρυσοκόμαν, id est aureo capillitio insignem, respectu solarium radiorum. & ἀκειρεκόμαν, id est intonsum. Est enim Phœbus vultu aureus, sive facies ejus auro radiat, éstque extra omnia propter suam munditiem & puritatem positus. Sunt qui ipsum & Delium, id est manifestatorem, & φαναῖον, id est illuminatorem nuncupant. Delium quidem ἀπὸ τοῦ δηλοῦν, id est ab eo quòd omnia manifestet: φαναῖον verò, ἀπὸ τοῦ φωτίζειν, id est ab eo quòd lumine suo omnia lustret. Hinc in honorem Apollinis Anaphæi, qui omnia in lucem protrahit, templum excitatum est. Hinc Delus, & Anaphe, insulæ sacræ Apollini esse putatæ sunt. Propter prædictam rerum manifestationem, etiam vaticinandi scientia in ipsum relata est: & vaticinium Delphis repertum, appellârunt Pythium, quòd homines eò proficiscantur πυνθάνεσθαι, id est sciscitatum de rebus suis. Locus ille terræ umbilicus vocitatus est, non quòd terræ medius sit, sed propter ὄμφαλον, id est vocem divinam quæ ibi redditur. Obliqua autem, & intellectu difficilia, ambiguáq; cùm forent oracula, quæ reddebat, Λοξίας, id est obliquus nominatus est. Forsan hoc nomen sortitus est propter obliquitatẽ cursûs, quẽ per Zodiacũ facit. Musicũ

[3] ἔξω πάντως. MS. — cur Δήλιον & φαναῖον vocent, vide Macrob. & Δήλιος non est epithetum topicum, quod etiam probat Ch. Il. Hom. & ex eo *Etym.*

[4.] ἱερὰ αὐτῷ MS.

[5.] hanc rationem reddit Oenopides Chius apud Macrob. 1, 17. vel quoniam Λοξὼ nympha eum enutrivit. Ch. Callim p. 21.

καὶ κιθαρισὴς παφεισῆκται, τὸ κρέειν ἐναρμονίως πᾶν μέρ⊖ τῦ κόσμυ, κὴ συνῳδὸν ἀυτὸν πᾶσι τοῖς μέρεσι ποιεῖν, μηδεμιᾶς αὐτῷ [6.] ἐμμελείας ἐν τοῖς ἔσι θεωρυμένης, ἀλλὰ κὴ τὴν τῷ χρόνων πρὸς ἀλλήλυς συμμετρίαν ἐπ' [7.] ἄκρυ ὡς ἐν ῥυθμῷ τηρῦντ⊖ ἀυτό. καὶ τὰς τῷ ζώων ὴ φωνὰς, ὧν [8.] ἀυτὸς τῷ ἄλλων σωμάτων φόρ⊖ ἰδία τὸ ξηραίνεσθ πρὸς τὰς ἀναγκὰς ποιεῖ. ἀπ' ἀυτῆς ὴ τῆς ἀρχῆς κὴ μυσηγέτης ἐκλήθη, κὴ ἐπίσκοπ⊖, κὴ παίζειν μὴ τῷ μυσῶν ἐνομίθη.

Ἐκ γὰ μυσάων κὴ ἑκηβόλυ Ἀπόλλων⊖,
Ἄνδρες ἀοιδοὶ [9.] ἔασιν ὁπηδόμοι ἠδ' ἐπικούρυι
χθόνιοι βασιλῆες,

φησὶν ὁ Ἡσίοδ⊖. διὰ τῦτο κὴ ἱερὸς ἀυτῷ ὁ κύκν⊖, τῷ μυσικώτατον κὴ λιγυκώτατον ὄμα ἓν τῷ ὀρνέων. ὁ δ' κόραξ ἀλλότρι⊖, διά τε τὸ μιαρὸς εἶν, κὴ διὰ τὴν χροιάν. ἡ δὲ Δάφνη, καί πᾳ [10.] δαφοινή τις ἕσα, σέμνα αὐτῦ ἐστιν, ἐπειδὴ [11.] ἐυεργέτις τε κὴ ἀναθαλὲς φυτόν ἐστι. τυγχάνει δ' κὴ ἐυέγκαυστός τις ἕσα, κὴ πρὸς τὰς καθάρσεις οἰκείως πῶ ἔχυσα.

eum esse & citharœdum fingunt, quòd debitâ mensurâ feriat, & regat omnes mundi partes. nec non efficiat, ut mutuo concentu cum omnibus suis partibus consentiens & concinnus sit mundus, nullâ dissonantiâ apparente: quod quidem cernitur, dum quasi in rhythmo mutuam temporum consonantiam & commensurationem conservat: & quòd animalium voces, quæ cùm ab inanimatis reduntur, soni appellantur, ad nostras aures dirigat, iisdémque insinuet. Ab hoc principio, sive ab hac causa Musarum antistes & episcopus dictus est, & jocos cum Musis celebrare creditus est.

Eximii cantu, Musis & Apolline nati
Sunt, decorátque ipsos in terris regia virtus:

inquit Hesiodus. Hinc cygnus Apollini sacer est, quòd sit vocalissimus, & omnium avium candidissimus. Corvus autem ab ipso alienus est, cùm etiam ipso colore impurus sit, & prophanus. Daphne autem, id est lauro, licet funesta sit, attamen eâ coronatur. Causa est, quòd ea arbor mortalibus sit benefica, & semper in virore sit. Laurus facilè incenditur, & ad purgationes in primis idonea est.

[6] ἐμμελείας. MS. [7.] ἀπ' ἄκρων ὡς ἐν ῥυθμοῖς. MS.
[8.] Post φωνὰς, MS. κὴ ἐοὶ τῷ α. σ. φόφυς διὰ τὸ ξηραίνεσθ χρησίμως, τὸν ἀέρα ἀποδιδόντ⊖, κὴ δαιμονίως ἁρμόσθ πρὸς τὰς ἀναγκὰς ποιῦντ⊖.
[9.] Versus posterior sic occurrit apud *Hesiod. Theog.* ἔασιν ὁπὶ χθόνα, κὴ καθαιρεσαὶ, MS. κατὰ χθόνα. σχ. Homeri ὁπὶ χθονί. debet autem addi, ἐν ὃ Διὸς βασιλῆες. quanquam enim Reges & poëtæ sint ἐν τῆς αὐτῆς σφρᾶς sive πηγῆς, sive ἀρχῆς; Jupiter tamen supremus est, inferior Apollo, n. quartus à Jove
[10.] καί περ δαφοινή τις ἕσα, non videtur Velarius in suo codice reperisse.
[11] ἔυεργέτις MS. ut & prius, in *Falæphato*. Vide Tzetzem ad *Lycophr.*

ὥσε

ὥσε μὴ ἀλλοτείως ἀνακεῖσθ τῷ καθαρωτάτῳ ϗ καισιωτάτῳ θεῷ. τάχα ὴ ϗ τὸ ὄνομα αὐτῆς ωρσηρέχον, [12.] πῶς τῷ διαφαίνειν, ὁπιτηδείαν αὐτὴν ἐποίησε ωρὸς τὰς μαντείας εἶναι δοκεῖν. ὁ ὴ τείπους, διὰ τελειότητα τὸ ἐν τριῶν ἀριθμὸ δέδοται αὐτῷ. διώκεται ὴ ϗ ὑπὸ τῆς τριῶν [13.] ωαρ' ἀλλήλων κύκλων, ὧν ἕνα μὲν τέμνει καθ' ἡμέραν τὴν ἐνιαύσιον κίνησιν ὁ ἥλιος. δυοῖν δ' ἐφάπτεται, Ἐπεὶ δ' ἐν τοῖς λοιμοῖς ὡς ἐπίπαν δοκεῖ τὰ θρέμματα [1.] ποιμαίνειν ωρῶτον, ϗ συνεχέστερον κατ' ἀρχὰς φθείρειν λοιμικῶς. ἐπὶ τοῦτο ϗ τὴν τῶν ποιμνίων ἐπιμέλειαν ἀνέθηκαν αὐτῷ, Λύκιον ϗ Λυκοκτόνον ωροσαγορεύοντες. Ἀγυιᾶς δ' ἐπονομάζεται δεόντως, ἱδρωθεὶς ἐν ταῖς ἀγυιαῖς. καταυγάζει γὰρ τούτας, ϗ πλησίον φωτὸς ἀνατέλλων, ὡς αὐτὸ [2.] ἐναντίον εἴρηται τὸ,

Δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόων τότε πᾶσαι ἀγυιαί.

Quapropter non immeritò dedicatur flagrantissimo & mundissimo deo. Forsan Daphne, id est laurus propter nominis etymon, quasi τῷ διαβαίνειν, id est transiendo, oraculis dedicata est, quasi oraculis reddendis apta sit, & conveniat. Tripus autem Apollini consecratus est, propter ternarii perfectionem. Plurimùm autem potest propter circulos tres alternatim positos, quorum unum secat sol means per annuum cursum, reliquos autem duos attingit. Quoties pestis ingruit, primò & continuè jumenta moriuntur, ipse autem ea pascere aggreditur, & sanare. Quapropter pascuorum curam ei veteres assignârunt, nominantes eum Lycium, & Λυκοκτόνον, id est luporum interfectorem. ἀγυιᾶς, id est viarum & vicorum præses putatur, quòd vicos & vias luce sua illuminet, & propterea in viis ei statuæ ponuntur. Exoriens namque, eas luce sua illustratátq; impler, ut etiam hujus rei contrarium in isto carmine comprehenditur:

Sol occumbebat, tenebræque per omnia fusæ
Lumine privabant vicos.

[12.] πρὸς τὸ διαφ. MS.

[13.] παραλλήλων—post ἥλιος pone hypostigmen, ἥλιος, δυοῖν δ' ἐφάπτεται. MS.

[1.] ποιμαίνεσθ MS. & φθείρεσθαι. V. σχ. ιλ. α. v. 50. mox ante Λύκιον, MS. habet Νόμιον, qnod confirmatur ex σχ. Hom. ιλ. φ. v. 448. habet & *Macrobius* utrunque, quia pascit omnia quæ terra progenerat——omnium pecorum pastor canitur. *idem.*

[2.] ὡς αὐτὸ ἐναντίον. MS. ὡς ἐν τῷ ἐναντίων—fortè ὡς ἐν τῷ ἐναντίς——

Kal

Καὶ [3.] λεσχηνόειον δ' αὐτὸν προσηγορεύσαν, διὰ τὸ τὰς ἡμέρας τῆς λέσχας καὶ τῷ ὁμιλεῖν ἀλλήλοις συνέχεσθαι τὰς ἀνθρώπους, τὰς νύκτας ὃ καθ' ἑαυτὰς ἀναπαύεσθαι. [4.] Παιᾶνα δ' αὐτὸν καλέσαντες, εἵνεκεν καὶ ἀντίφρασιν [5.] ἐξιλαστικὸν, ἵνα μὲ νόσους αὐτοῖς ἀναπέμπῃ, μὴ ὃ φθείρῃ τὸν ἀναπνεόμενον ὑφ' αὑτοῦ ἀέρα. εἴτε καὶ ὡς ἐν αὐτῷ ὄντι τῷ ὑγείας τοῦ σώματος αἰτίῳ γινομένῳ, διὰ τῆς τοῦ περιέχοντος εὐκρασίας.

Λεσχηνόειον, nugatorem & congerronem eum nuncupant, quòd interdiu homines inter se confabulentur & colloquantur, noctu autem sileant & conquiescant. Pæana eum nominant per antiphrasin, experentes ut propitius sit mortalibus, arceátque morbos: néve aërem qui per ipsum exhalatur, inficiat & corrumpat. Sive quòd aër propter temperaturam cœlestis ambitus ità præparetur, ut salutis & sanitatis prorsus author esse judicetur.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΣΚΛΗΠΙΟΥ.

DE ÆSCULAPIO.

Κατ' ἀκόλουθον πάλιν, τὸν Ἀσκληπιὸν υἱὸν αὐτοῦ ἔφασαν γενέσθαι, τὸν δοκοῦντα τοῖς ἀνθρώποις ὑποδεδειχέναι τὸ ἰατρικόν. ἐχρῶ γὰρ καὶ τότε τῷ [6.] τόπῳ,

HInc rerum ordinem sequuti veteres, Æsculapium Apollinis filium dixere, quòd primus videatur medicam facultatem hominibus demonstrâsse. Necessitas enim requirebat, ut numen aliquod eximiæ isti & præclarissimæ facultati constitueretur,

[3.] Λέσχη δημόσιον οἴκημα παρὰ τὸ ἐν αὐτῷ τοὺς μὴ ἔχοντας οἰκήματα λέσχη ποιεῖσθαι ἢ παρὰ τὸ λεσχαίνειν ἐν αὐτῷ ὅ ἐστιν ὁμιλεῖν, σχ. Od. Σ. & Hesych. Suidas habet Λεσχήνειον—MS. Λεσχηνάειον.

[4] Παιὼν ὕμνος εἰς Ἀπόλλωνα ὅτι ἀφίστησι λοιμοὺς ἀδόμενος σχ. Hom. ιλ. Α.

[5.] ἐξιλαστικὸν MS. pro ὑπ' αὐτοῦ l. ὑφ' αὑτοῦ. *Macrob.* Apollo autor est publicæ sospitatis, quam creditur sol animantibus præstare temperie, &c. c. 17. l. 1. *Saturn.*

εἴτε καὶ ὡς—MS ἐν αὐτῷ τοῦ ὄντι τοῦ αὐτοῦ. f. ὡς ἐαυτὸν ταῦτον ὄντα τοῦ τῆς ὑγ. temperatus Solis calor morborum omnium fuga est. *Macrob.*

[6.] τοῦ τόπου. MS. πόθῳ.

θεῖόν

θεῖόν τι ἐπισῆσαι. ὠνομάσθη δὲ ὁ Ἀσκληπιὸς ἀπὸ τοῦ [7.] ἐπῶσθαι καὶ ἀναβάλλεσθαι τινὰ καὶ τὸν θάνατον γινομένου ἀπόκλησιν. διὰ τοῦτο δὲ καὶ δράκοντα αὐτῷ παρεισῶσιν, ὅτι ὅμοιόν τι τούτῳ πάσχουσιν οἱ χρώμενοι τῇ ἰατρικῇ καὶ τὸ οἱονεὶ ἀνανεάζειν ἐκ τῶν νόσων, καὶ ἀποδύεσθαι τὸ γῆρας. ἅμα δ' ἐπεὶ [8.] προσεχὲς ὁ δράκων σημεῖον, ἧς πολλῆς δεῖ πρὸς τὰς θεραπείας. καὶ τὸ βάκτρον δέ, τοιούτου τινὸς ἔοικεν εἶναι σύμβολον. παείσας δέ φασι, ὅτι εἰ μὴ ταύταις ταῖς ἐπινοίαις ἐπεσπειξόμεθα, ὅτι τὸ [9.] συνεχὲς ἂν εἰς ἄῤῥωστον θάττον τοῦ δέοντος σφαλλόμενοι καταπίπτωμεν. λέγεται δ' ὁ Χείρων τραφέντα τὸν Ἀσκληπιὸν, καὶ τοῖς τῆς ἰατρικῆς θεωρήμασι [10.] τοῦ Ἀσκληπιοῦ, ἥτινός ἐστι, τοῦ ὀνόματος καὶ ἐκ ἀργῶς εἰς τὸν μόθον παρειλημμένου. δηλοῦντος δὴ τὸ παραυπνικὸν τῆς ὀχλήσεως, διὰ τῆς τοῦ ἥπιος φαρμακείας.

quod ipsi præesset. Æsculapius autem dictus est ἀπὸ τοῦ ἐπῶσθαι καὶ ἀναβάλλεσθαι, id est ab eo quòd incassetur, & in aliud tempus rejiciatur mortis accessus. Hinc factum est, ut serpentes Æsculapio consecrarentur, quòd hi qui medicinâ utuntur, non dissimile quippiam à serpentum natura patiantur. Renovantur enim exactis morbis, & quasi senectutem exuunt. Simul etiam attentionem & diligentiam, quâ plurimum opus est medico in curationibus, serpentes designant. Habet etiam quiddam mysterii Æsculapii baculus, qui significat, nisi talibus inventis confirmaremur, citiùs quàm oporteret, impingentes in adversam valetudinem incideremus. Ferunt Chironem educâsse Æsculapium, medicinam autem esse edoctum ab Hippione, quod nomen non otiosè in fabulam hanc translatum est. Significat enim cicurationem perturbationum, dolorúmq; sedationem, quæ contingit per lenitatem medicamenti.

[7.] Pro ἐπῶσθαι, Gyraldi codex, & MS. ἐσκλῆσθαι. & ἀπόσκλησιν——post ἰατρικῇ potest abesse καὶ——

[8.] προσοχῆς MS.

[9.] συνεχῶς εἰς ἀῤῥωσίαν ἐμπίπτειν, καὶ θᾶττον τοῦ δέοντος σφαλλόμενοι καταπ. MS.

[10.] Ἀσκληπ. MS. θεωρήμασι ἱστορέται τινὰ τοῦ Ἀσκληπιοῦ Ἡπιόνου. uxor Æsculapii fuit illa, Pausania teste. V. σχ. Hom. ιλ. Δ. v. 193. 4.

ΠΕΡΙ

ΠΕΡΙ ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ.

SEORSIM QUÆDAM DE DIANA.

Ἡ Δ' Ἄρτεμις φωσφόρος μὲν ἐπωνομάσθη, διὰ τὸ καὶ αὐτὴν στέλας βάλλειν, καὶ φωτίζειν ποσῶς τὸ σκότος, ὁπόταν μάλιστα πανσέληνος ᾖ. Δικτῦννα δ' αὐτὴν λέγουσι, διὰ τὸ βάλλειν δεῦρο τὰς ἀκτῖνας. δίκειν γὰρ, [11.] τὸ βάλλειν. ἢ ἀπὸ τοῦ διϊκνεῖσθαι τὴν δύναμιν αὐτῆς εἰς πάντα τὰ ὑπὸ γῆς, ὡς Δικτίννης αὐτῆς ὄσης. κυνηγέτιν δ' αὐτὴν, καὶ [12.] θηροκτόνον, καὶ ἐλαφηβόλον, καὶ ὀρεσίφοιτον, παρεισάγουσιν. ἤτοι τρέπειν εἰς τὰ ἄγρια βουλόμενοι τὴν ἐξ αὐτῆς βλάβην, ἢ ἐπειδὴ μάλιστα νυκτὸς καταφαίνεται. πολλὴ δὲ ἐν τῇ νυκτὶ ἡσυχία πανταχοῦ, καθάπερ ἐν ταῖς ὕλαις καὶ ἐν ταῖς [13.] ἐρημίαις ἐστὶν, ὥσ-

Diana & Lucifer nuncupatur, quòd & ipſa ſplendorem emittat, cœlúmque aliquo modo lumine ſuo illuſtret, imprimis quando in plenilunio eſt, id eſt tota apparet. δικτῖναν, id eſt Dictinnam ideo eam vocant, quòd etiam uſque ad nos radios ſuos promittat & jaciat. Nam δίκειν, ſignificat βάλλειν, id eſt jacere & mittere. Aut ἀπὸ τοῦ διϊκνεῖσθαι, id eſt ab eo quòd vis ejus atque potentia permeet atque pervadat omnia quæ ſupra terram ſunt, ὡς δικτυνῆς αὐτῆς ὄσης, id eſt quaſi omnia peragret. Fingunt eam eſſe venatricem, & θηροκτόνον, id eſt ferarum necatricem, ἐλαφηβόλον, id eſt, cervorũ, jaculatricẽ, & ὀρεσίφοιτον, id eſt montivagam. Quid ſibi vult hoc figmentum? Aut quòd in feras nocumenta, quæ ab ipſa deſcendunt, transferre voluerunt: aut declarare, quòd maximè noctu cernatur & appareat. Plurimum autem ſilentium nocte ubique ſentitur: imprimis tamen in montibus, & in ſolitudinibus, noctu ſilentium magnum eſt.

[11.] Euripidæ. Dictynnam in nummo habes apud *Seguinum*. p. 116.
[12.] θηλοντόνον MS. colebatur præcipuè apud Barbaros, ut σχ. Hom. notat, ad ελ. υ. v. 74.
[13.] ἐρήμοις MS.

Diana the Moon, the siter of Apollo therefore
are huntres, because the moons rays prevail
in the night when beasts of all kinds come abroad
from their dens. Dogs sacred to her from their

ςε ἐν τοιούτοις ποὶ χωρίοις αὐτὴν πλάζεσθαι δοκεῖν, ἔξωθεν ἤδη τούτου προσπεπλασμένου τοῦ κωηγετεῖν αὐτῶν τοξότην ὄντα. [1.] σωφρονοῦσι δὲ τούτῳ, καὶ τὸ τὰς κυνὰς ἱερὰς αὐτῆς νομισθῆναι, πρός τε τὰς θήρας ἔχοντας ἐπιτηδείως, καὶ ἀγρυπνεῖν ἐν ταῖς νυξὶ, καὶ ὑλακτεῖν πεφυκότας. [2.] κωηγετικὴ δὴ ἔοικε, καὶ τὸ μὴ διαλείπειν αὐτὴν, ὁ τὲ μὴν διώκουσαν τὸν ἥλιον, ὁ τὲ δὲ φεύγουσαν. εἶτ' ἐν τῷ Ζωδιακῷ μετρχομένῳ, καὶ [3.] συνιοῦσαν ταχέως τὰ ζῴδια. οἰκεῖον γὰρ τῇ κυνηγεσίᾳ καὶ τὸ τάχος. προσγειοτάτην τε τῶν ἀστέρων οὖσαν αὐτὴν, ὡς καὶ τὰς κορυφὰς τῶν ὀρῶν ἔφασαν ἀναπέφευθαι. ὃ χ ἕτερα ὄν ἔστι τῆς Ἑκάτης [τρίμορφος εἰσῆκ], διὰ τὸ τρία σχήματα χρηματικώτατα ἀποτελεῖν τὴν σελήνην, μηνοειδῆ χρωμένην, καὶ πανσέληνον, καὶ [4.] τρίτόν τι ἄλλην σχέσιν πλάτους ἀναλαμβάνεσθαι. καὶ ὁ πεπλήρωται μὲν [5.] αὐτῆς ὁ μηνίσκος, ἐπεπλήρωται δ' ὁ κύκλος. ἐντεῦθεν δ' ἤδη καὶ [6.] τριοδῖτις ἐπεκλήθη, καὶ τῶν τριόδων ἐπόπτις ἐνομίσθη, διὰ τὸ τειχῶν μεταβάλλειν ὁδὸν διὰ τῶν [7.] ζώων.

Propterea non ab re, in primis cùm & venatrix, & sagittaria, seu jaculatrix quædam putetur, in hujuscemodi locis morari dicitur. Nec ab his abludit seu dissonum est, quòd canes consecrantur Dianæ, cùm sint ad venationes idonei, & ad vigilias nocturnas latratúsque nati. Venatrix esse hinc censetur, quòd non cessat, nunc persequens, nunc fugiens solem, deinde Zodiacum accedens, & celeriter cum signis coiens. Venatio enim veluti proprium quoddam, sibi celeritatem vendicat. Cùm autem omnium siderum, quæ in cœlo sunt, terræ sit proxima, nihilominus eam circa polos converti dixerunt. Non autem alia est ab Hecate. Triformis dicitur, quòd tres formas generalissimas ostentet, modò curvata in cornua, modò æquâ portione divisa, modo sinuata in orbem. Hinc etiam Trivia nominata est, putatúrque viarum esse præses, quòd ternam accipiat mutationem, dum Zodiacum perambulat.

[1.] συνωδὸν] I. Aristophanes συνῳδά σοι λαλῶ tecum sentio. Ἄρτεμις est Ἑκάτη; ità ei canes sacri. Hesych. in Ἑκάτης ἄγαλμα—— & κυνοκέφαλον αὐτῇ πλάσσουσιν. *idem. Theocr. Pharmac. & Tibul.*

Sola feros Hecates perdomuisse canes. Tibul.

[2.] Pro κωηγετικὴ, MS. κωηγεσία. Aristot. de Mundo dixit κυνηγέσιον. [3.] ἀνύουσαν.

[4.] τρίτον τι ἄλλο σχῆμα. MS. Artemid. l. 2. *Onir. Athen. Lib. 7.*

[5.] αὐτῆς. MS.

[6.] τριοδῖτις—— & ἐπόπτης. MS. [7.] ζῳδίων, MS.

use in hunting, and from their watching all night long as the moon does.

τῷ δ' ἡλίῳ διὰ τῆς ἡμέρας μόνον φαινομένῳ, αὐτὴν καὶ νυκτὸς καὶ σκότους ὁρωμένην καὶ [8.] μεταβάλλεσαν, νύχιαν τε, καὶ νυκτιπόλον, καὶ χθονίαν ἐκάλεσαν. καὶ τοῖς καταχθονίοις δεῖπνα ἐμφέροντες, [9.] αὐτῇ ἤρξαντο συνιστᾶν. θεσσαλὶς δὲ ταύτῃ ὃ τέτῳ καὶ τὸ μιαίνειν τὴν αὐτὴν, καὶ μιαίνειν ὥσπερ τοὺς κατοιχομένους. καὶ τὸ ταῖς [10.] φαρμακίσι συνεργεῖν, καὶ ἐπάγεσθαι ταῖς οἰκίαις. εἶτα τελευταῖον τὸ πένθεσι καὶ φόνῳ χαίρειν. ἐξ ὧν πνὲς ἐθήχθησαν, καὶ τὸ θυσίαις αὐτὴν ἀτόποις καὶ σφαγασμοῖς ἀνθρώπων ἱλάσκεσθαι θέλειν. καθιέρωσαν δὲ καὶ τείγλαν αὐτῇ, διὰ τέλους. ἐνοδία δέ ἐστιν οὐ δι' ἄλλο τι, ἢ [11.] Διὸς καὶ Ἀπόλλωνος Ἀγυιᾶς. δοκεῖ δὲ καὶ πλείοσιν ἡ αὐτὴ εἶναι καὶ Εἰλήθυια, ἀπαύστως εἱλουμένη, καὶ θέουσα περὶ τὴν γῆν. ἣν εὔχονται ἐλθεῖν αὐταῖς ἀπίαν καὶ λυσίζωνον αἱ ὠδίνουσαι, λύουσαν τὸ ἐσφιγμένον ἀπὸ κόλπων πρὸς τὸ ῥᾷον,

Sol autem cùm interdiu ſolùm conſpiciatur, ipſa autem noctu videatur, accidit ut eam νυχίαν, id eſt nocturnam, & νυκτιπόλον, id eſt noctu curſum ſuum peragentem, & terreſtrem eam appellarent. Et ſimul cum ipſa cœperunt colere deos terreſtres, quibus cœnas apponunt. Finxerunt quoque veteres lunam pollui, & id eò quòd polluat & prophanet, non ſecus ac mortui. Teſtantur etiam Dianam operam ſuam præſtare ſagis, & è cœlo ad domos deduci. Additum eſt, ipſam luctu & cæde gaudere plurimúm. Hinc quidam moti, ut ejus numen placarent, ſanguine humano, hominúmque victimis litarunt, qui ſanè cultus immaniſſimus eſt. Nominis autem ratione ducti τείγλαν, id eſt piſcem mullum ei dedicarunt. Trivia autem nullâ alia ratione vocatur, quàm quòd & ipſa ſicut Jupiter & Phœbus, viis præſideat. Hæc eadem à quibuſdam exiſtimatur eſſe Εἰλήθυια, id eſt Lucina, quaſi indeſinenter εἱλουμένη, id eſt volvatur circa terram, eandémque ambiat. Hanc precantur ſibi occurrere placidam parturientes, petúntque ut ſinus conſtrictos leviter ſolvat,

[8.] καταβάλλεσαν MS.

[9.] Locus iſte videtur corruptus; tacente MS°. lego αὐτῇ——& mox τέτο διὰ τὸ μιαίν——Hecates cœnam Lucian. commemorat in *Dial.* τῶν ἱεραν ταύτην MS.

[10.] φαρμακείαις MS. mox lego ταῖς ἀπῳδαῖς.

[11.] ἢ διότι καὶ Ἀπόλλων. MS. Cæterum Εἰλήθυια eſt ab origine Hebr. *Bocharius*, & *Heinſius*.

She is also called Lucina, & was invoked by women in childbirth, the moon being found by experience to have great effects in the birth of men and other animals.

καὶ ἀπονώτερον [12.] ποιῆσαν ποιεῖν τὸ κυϊσκόμενον, λεχομένης αὐτῆς καὶ Ἐλευθέας. πλείους δ' Εἰλήθυιαι παραδέδονται, καθ' ὃν λόγον καὶ πλείους Ἔρωτες. πολύτροποι γὰρ οἱ τοκετοὶ τῶν γυναικῶν, ὡς τῶν ἐρώντων αἱ ἐπιθυμίαι. [13.] φανερᾷ δ' ἡ σελήνη τελεσφορεῖας ποιεῖ τὰ συλλαμβανόμενα. καὶ ταύτης, [14.] τό, τε αὔξειν αὐτὰ, καὶ τὸ ἀπολλύειν, καὶ τὸ φανερῶς ποιῆσαι. θαυμαστὸν δ' εἰ κατ' ἄλλην μὲν ἔμφασιν [1.] ἀρχαίαν ὑπενόησαν τὴν Ἄρτεμιν, ἄχραντον καὶ ἀγνὴν εἶναι ὁμοίως τοῦ ἡλίου. κατ' ἄλλην δὲ [2.] ἐπίκουρον τῶν πυρῶν, ἐπ' αὐτῇ κειμένου τοῦ εὐτοκεῖας τὰ πυρόμενα. κατὰ τρίτην δὲ φευκτὸν τι καὶ χαλεπὸν ἔχειν, οἷον ἐφαμεν ὑπὲρ [3.] τῆς Ἑκάτης, ὑπόνοιαν εἶναι.

facilémque minúsque laborioſum largiatur partum quæ eadem & Ἐλευθέα, id eſt veniens, ſcilicet ad parturientes, nominatur. Plures autem traduntur eſſe Lucinæ, ſicuti etiam complures & varii ſunt Amores. Ut enim variæ multæque ſunt amantium cupiditates, ità varii multíque mulierum ſunt partus. Liquet autem Lunam efficere, ut conceptus ad maturitatem perfectam veniant. Ejuſdem etiam eſt, embryonibus dare incrementum, & eoſdem perdere, ídque manifeſtè facere. Nec mirum videatur, ſi Diana propter aliquam cauſam antiquam creditur puritate & caſtitate nihil à ſole differre: & propter aliam cauſam parturientibus præeſſe, quaſi in ipſa ſit qtum, ut mulieres facilè pariant: porro propter aliam, quaſi horrendum aliquid & auſterum præ ſe ferat, ſicuti ſupra de Hecate commemoravimus.

[12.] ποιεῖν MS. [13.] φανερῶς δ' MS.
[14.] ἐπὶ ποτὲ MS. & ἀπολλύειν τῶν φερομένων πεφανθέντα. MS.
[1.] Pro ἀρχαίαν MS. παρθένον. [2.] ἐπίκουρον MS.
[3.] ὡς ἔφην, MS. n. dixit hoc p. 7.

ΠΕΡΙ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ᾍΑΔΟΥ.

DE INFERNO.

ΤΕλάτ̃ον ὃ, τὸν δεχόμενον τὰς ψυχὰς ἀέρα. Ἄιδην, ὡς ἔφασαν, διὰ τὸ ἀειδὲς προσηγόρδσαν. μὴ φαινομένων δ' ἡμῖν τῶν ἐκεῖσε χωρούντων, διαλάττοντα [4.] ἐβόησαν [5.] κλύμενόν ὁ αὐτὸς λέγει, τῶ αὐτῶ τῆ κλύειν. ἀὴρ γὰρ πεπληγμένος ἡ φωνή. ἔυβουλον ὃ καὶ εὐβουλέα, ἢ ἀποδυσπέτησιν ὠνόμασαν αὐτὸν, ὡς καλῶς βεβουλευμένων ἀνθρώπων [6.] βουλομένων, διὰ τὸ παύειν αὐτὰς ποτε τῶν πόνων καὶ τῶν φροντίδων. ἐπονομάζεται [7.] ὃ ἐπιθετικῶς καὶ πολυδέκτης, καὶ [8.] πολυδεγαίων καὶ πολύαρχος· πολλὰς τε δεχόμενος, καὶ τῶν [9.] λειπομένων πλείονας, ἢ πολλῶν ἀρχῶν. [10.] Πυλάρτην

AErem autem infimum, qui morientium animas excipit, veteres Ἄιδην, id est infernum nuncupavêre, διὰ τὸ ἀειδὲς, id est propter suam obscuritatem, quòd non conspiciatur. Cùm autem non appareant nobis animæ in Orcum proficiscentes, aliud nomen sortitus est. eúmque vocant διαλλάττοντα, id est reconciliantem, aut reconciliatorem. Idem & Clymenus nuncupatur, quòd τοῦ κλύειν, id est sonandi, sive ut sonus reddatur, author sit. Aër enim repercussus, est vox. Nominant eundem & Eubulum, & εὐβουλέα, id est bonum consiliarium, ut qui optimè de hominum salute consulat, quòd eos à laboribus, & miseriis & curis liberet. Cognominatur quoque epitheticè Πολυδέκτης, & Πολυδεγαίων & Πολύαρχος, ut qui multos excipiat, & plures quàm relinquuntur; sive qui pluribus imperitet. Homerus Πυλάρτην dixit,

[4.] τοὺ διαλλάττοντας ἐβόησαν. ter, inquit σχ. Hom.
[5.] κλύμενον ὁ Ἄιδης. MS. [6.] βουλόμενον διὰ τὸ MS.
[7.] Hæc quæ, ad finem usque sequuntur habet Cod. Ox. α. n. 125. vidit etiam in suo Gyraldus.
[8.] Πολυδέκτης, ut Isis, quæ Terra est, Platoni dicitur Παντεχνὶς. pro Πολυδεγαίων lego Πολυδέγμων.
[9.] An fortè δεχομένων. Gyraldus noluit vertere hunc locum, ego γινομένων in versione expressi.
[10.] τὸν τὰς πύλας ἐχυρῶς ἐπαρτῶντα σχ. Hom. Λ. Odyss. v. 276. quæ quidem verba Porphyrii sunt, ut patet ex Grammaticis Græcis MSS. in Bibl. Regis, ad S. Jacobum.

τίω ὃ αὐτὸν ὁ ποιητὴς πεφσηγόρδυσεν ὡς ἀκριβῶς ἠρμοσμένας τὰς πύλας ἔχοντα καὶ μηδένα ἀνιέντα. ὁ δὲ Χάρων ἴσως μὲν κατ' ἀντίφρασιν ἐκ τῆς χαρᾶς ὠνομάσθη· δοκεῖ δὲ καὶ ἀπὸ τῆς χώρας, ἢ τῷ [11.] χανδάνω τὸ ἔτυμον ἔχειν. ἢ ἀπὸ τῷ κεχηνέναι. ὁ δ' Ἀχέρων ἀπὸ τῶν γινομένων ἐπὶ τοῖς τελευτήσασι ἀχῶν προσήχθη, καὶ ἡ Ἀχερουσία λίμνη. φανερὸν δ' πόθεν καὶ ὁ Κωκυτὸς καὶ ὁ Πυριφλεγέθων τὴν κλῆσιν ἔχει, πάλαι [12.] καιόντων τοὺς νεκροὺς, καὶ κωκυτοὺς ἐγειρόντων τῶν Ἑλλήνων. Διὰ τοῦτο καὶ Δαίμονας αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ κακοδαίμονας καλοῦντες. ἡ δ' ἄορνος λίμνη φυσικώτερον ἴσως ἀπὸ τοῦ ἀέρος πεφσηγορεύθη. καί τοι καὶ τὸν σκότον, ἐφ' ὅτε καὶ τὴν ὁμίχλην, ἀέρα οἱ παλαιοὶ ἐκάλουν· ἃ μὲν ἰδίαν ἕκαστος [13.] ἀπεχρήσατο τῇ τοῦ ἀέρος ἐγγύτητι ὡς ἐκ τῶν λεχθέντων φασγανίων τρέφεσθαι τὸν Πλάτωνα, τρέφεσθαι δ' αὐτὸν τῷ ἀδιάντῳ πρὸς ὑπόμνησιν τοῦ ἀναιδῶς [14.] τοὺς τελευτῶντας, καὶ μηκέτι διεῖναν ἰχῶρ· τρέφεσθαι δ' τῆς παραιτίας τοῦ ἀναφυμιάζεσθαι καὶ δάλλειν ἰκμάδος. ἐντεῦθεν καὶ [15.] ἀλίβαντα μεμυθεῦσθαι, διὰ τὴν τῆς λιβάδος ἀμεθυξίαν τῶν νεκρῶν. οἰκείως δ' τοῖς

ut qui portas diligenter clausas custodiat, nemine permisso exire. Nominari autem videtur Charon ἀπὸ τῆς Χαρᾶς, per antiphrasin. Licèt & ἀπὸ τῆς χώρας vel τοῦ χανδάνω, aut ἀπὸ τοῦ κεχηνέναι, id est hiando, suum fortè etymon habeat; ità etiam & Ἀχέρων & Ἀχερουσία palus deduci possunt ἀπὸ τῶν ἀχῶν à doloribus, qui pro mortuis fiunt. Manifestum porro est unde Κωκυτὸς, & Πυριφλεγέθων denominationem sortiantur. ex eo n. quod Græci olim mortuos comburebant, luctúsque super eis cicebant; proinde etiam Δαίμονας dixêre, ad combustionis negotium respicientes. Porro Ἄορνος palus non sine Physicâ ratione ab aëre denominatur. Sanè veteres & tenebras & caliginem vocabant ἀέρα. Quin imò aëris vicinitate ità abusi sunt ad has res, ut etiam herbis Phasganiis Ditem coronarent, ut & Adianto, ad subinnuendum quòd mortui exaruerint, nihílq; habeant succi, careántq; omni humiditate, quæ solet efficere ut res renoventur & reflorescant. Hinc etiam Ἀλίβαντα fingi, quoniam mortui nè guttam quidem habeant in se humoris. Sed & καπι-

[11.] Hïc mihi aqua hæret, & ut puto, Gyraldo. Χαίζω, unde κεχανδὼς, alii χωρῶ; χανδὴ χώλιξ apud Eustath. an ergo ἢ ἀπὸ τοῦ χάνδω? aut χανδάνω?
[12.] σχ. ιλ. α. v. 52. Hercules morem invexit.
[13.] Lego ἀπεχρήσαντο——— [14.] ἀναίνεσθαι—l. ἀυαίνεσθαι.
[15.] Legit Gyraldus Ἀλίβαντα, & de Platone intelligit; ego ἀλίβαντας & mox ἀμεθεξίαν———

καταιχομένοις καὶ ὁ Νάρκισσος ἔχειν ἔδοξε, καὶ Ἐρινὺν ἔφασαν αὐτῷ [1.] στεφάνωμα εἶναι), προσεδρεύσαντες τῇ φαντασίᾳ τῆς νάρκης καὶ τὸ οἷον διαναρκᾶν τοὺς ἀποθνήσκοντας. ἔτω δ' ἂν εἰδέναι καὶ τἄλλα τὰ μυθικῶς παραδεδομένα περὶ θεῶν λυόντων ἀναγαγεῖν ὅτι τὰ [2.] παραδεδόμενα; ὦ παῖ, λυτέον· πεισθεὶς ὅτι οὐχ οἱ τυχόντες ἐγένοντο οἱ παλαιοὶ, ἀλλὰ καὶ συνιέναι τῷ τοῦ κόσμου φύσιν ἱκανοὶ, καὶ πρὸς τὸ διὰ συμβόλων καὶ αἰνιγμάτων φιλοσοφῆσαι περὶ αὐτῆς ἐυεπίφοροι. Διὰ πλειόνων δ' καὶ ἐξεργασικωτέρως εἴρηται τοῖς παρεσβυτέροις [3.] φιλοσόφοις, ἐμὲ νῦν ἐπιτετμημένως αὐτὰ παραδιδόναι σοι βουλομένῳ. Χρησίμη γὰρ αὐτὴ καὶ ἡ ὅτι τοσοῦτον προχειρότης ἔξι. περὶ δ' ἐκείνων καὶ περὶ τῆς θεραπείας τῆς θεῶν καὶ τῆς οἰκείων εἰς τιμὴν αὐτῆς γινομένων, καὶ τὰ πάτρια καὶ τὸν ἐντελῆ λόγον, ἔτω μόνον, ὡς εἰς τὸ ἐυσεβεῖν, ἀλλὰ μὴ εἰς τὸ δεισιδαιμονεῖν εἰσαγομένων τῆς

Narciſſus ſatìs propriè videtur mortuis attribui, (unde & Erinnyn eo coronari dixêrunt) volunt utique per appoſitionem τῆς ναρκῆς occultò ſignificare, quòd mortui obrigeſcant. Et hoc pacto, ô fili, alia omnia quæ de Diis fabulosè tradita fuêre, potes ad veritatem revocare juxta hæc quæ jam dicta ſunt, perſuaſiſſimúmque hoc habeas, quod veteres non fuêre contemnenda capita, ſed ad naturam Mundi cognoſcendam idonei, eámque explicandam Symbolis & figuris ingeniosè felices. ſed veteres Philoſophi de his omnibus fuſiùs & operoſiùs commentati ſunt; mihi autem impræſentiarum compendio uti viſum eſt. Nam & uſum ſuum habet, opinor, iſte haƈtenus procedens de iis libellus. Cæterùm & hæc Patris tui breviter dicta, & quæ alii perfectiori plenioríque ſermone concepêre de Symbolis, & de deorum cultu, déque iis quæ ſacra peculiari ratione alicui numini habentur, ità intelliges omnia, ut cupiamus ad veram religionẽ formare adoleſcentes, non ad ſuperſtitionẽ,

[1.] στεφάνωμα εἶναι. lego στεφανωθῆναι.

[2.] ὅτι τὰ παραδεδόμενα. puto, juxta eà quæ hîc tradita fuêre.

[3.] Id feciſſe videtur Alexander Aphrodiſienſis, (v. Problem.) Andreas [apud Athen.] Antigonus Caryſtius, Apollonides, Archelaus Ægyptius, Cleanthes, Damaſcius Damaſcenus, Dorotheus, Euanthes, Euphorion, Heraclides Ponticus, Heraclitus, [&] Jamblichus [περὶ θεῶν,] Iſigonus [apud Ariſt.] Julianus παραδόξως, Meliſſus, Metrodorus Lampſacenus, Myrſilus Lesbius, Lamiſcus Samius, Palæphatus, Polemon [apud Athen.] Ptolomæus [σχ. Arati,] Silenus Chius, Sotion, aliíque.

νέων, καὶ θύειν καὶ ἔυχεσθαι καὶ προσκυνεῖν, καὶ ὀμνύειν κατὰ τέχνον, καὶ ἐν τοῖς ἐπιβαλλομένοις καιροῖς, καθ' ἣν ἁρμόττῃ συμμετρίαν, διδασκομένων.

volumus utique docere eos rem sacram & preces facere; ut adorent deos castè; ut jurent ritè, & quando, & quatenus deceat.

ΤΕΛΟΣ.

FINIS.

INDEX

IN

Palæphatum, Heraclitum, Anonymum,

ET

Cornutum. C hîc notat Cornutum.

de *Achelôo* p. 99.
Actæone 9.
Æolo 26.
Æsculapio 89.
Alcestide 56.
Alexandro Paride 103.
Amaltheæ cornu 62.
Amazonibus 47.
Apolline c. 91.
Argo 106.
Atalanta 22, 81.
Atlante 77.
Axe Fagino, Hom. 110.

B.

Baccho 107.
Bellerophonte 37.
Bellonâ c. 55.
Boreâ 90.
Briareo 28.

C.

Æneo 19, 76.
Callistone 23.
Calypsone 92.
Cane & Vulpe 91.
Catena Homerica 108.
Centauris 3, 77.
Cerbero 92, 100.
Cerere c. 73.
Cetone 51.
Chimæra 83, 101.
Circe c. 83.

Coelo

INDEX.

Coelo c. 1.
Cotto 28.
Cupidine c. 66.
Cyclope 81.
Cygno 20.

D.

Dædalo 21, 30.
Diana c. 91, 99.
Diomedis armis 109.
Diomedis equis 11, 91.
Durateo equo 24.

E.

Endymione 95, 104.
Enyo c. 55.
Europa 25.

F.

Fabulis Antiquis c. 35.
Furiis sive *Erynn.* c. 16.

G.

Eryone 33.
Gigantibus Spartis 13, 85.
Glauco Marino 36, 80.
Glauco Minôis 35.
Glauco Sisyphi 34.
Gratiis c. 26.

H.

Harpyis 79.
Heliadibus 94.
Helle 40, 88.
Hercule 69. c. 86.
Hesperidibus 27.
Hippomene 81.
Hominibus primis 97.
Horis c. 80.
Hyacintho 63.
Hydra 53, 84.

I.

Icaro 21, 105.
Ilio 99.
Inferno c. 86, 103.
Io 59, 106.
Jove c. 4, 13, 17.
Junone 67. c. 5.

L.

Adone 66.
Lamia 93.
Lunâ 95.
Lynceo 18.

INDEX.

M.

Malis aureis 85.
Marsyâ 64
Marte c.55.
Medeâ 60.
Medusâ 75.
Melanione 22.
Meliis
Mercurio c.28.
Mestrâ 32.
Minerva c.49.
Miraculis septem 98.
Musis c.21.

N.

Narcisso 102.
Neptuno c.6,58.
Nereo c.62.
Niobe 18.

O.

Oceano c.12.
Omphale 61.
Orione 12.
Orithyâ 90.
Orpheo 48, 87.

P.

Pandora 49.
Pane 88,103.c.69.
Panopte 95.
Parcis c.19.
Pasiphae 6,78,100.
Pelope 39.
Perseo 80.
Phaetonte 87,104.
Phaone 65.
Philomela 93.
Phineo 31.
Phorcynis filiab. 43,82.
Phrixo 40, 88.
Plutonis galeâ c.7.
Precibus c.18.
Progne 93.c.44.
Prometheo c.44.
Proteo 90.
Purpura 69.

R.

Heâ c.8.

S.

Saturno 109.c.11.
Satyris 88.
Scylla 29,76.

Sire-

INDEX.

Sirenibus 82.
Sisachthia 111.
Solis bobus 96.
Solœcismo 110.
Spartis Gigantibus 13,85.
Sphinge 14.

T.

Auris flammiv. 84.
Tiresiâ 79.

V.

Vellere aureo 98.
Venere c. 62.
Ulysse 72.
Vulcano c. 46.
Vulpe 16,91.

Z.

Etho 58.

FINIS.

DEMOPHILI,

DEMOCRATIS,

ET SECUNDI,

Veterum Philosophorum

SENTENTIÆ MORALES

A LUCA HOLSTENIO Editæ.

Juxta exemplar Romæ impressum.

Editio secunda accuratior.

CANTABRIGIÆ:

Ex Officina *J. Hayes*, Celeberrimæ Academiæ Typographi,
Impensis *Joann. Creed*, Bibliopolæ *Cantab.* 1670.

Illustriss. & Excellentiss.

ROMANÆ JUVENTUTIS PRINCIPIBUS CAROLO & MAPHÆO

Fratribus Barberinis

LUCAS HOLSTENIUS S.

ANtiquitatis reverentia, quam nescio an genius meus an aliorum persuasio rudi adhuc & tenello animo impresserat, non solum id effecit, ut in omni studiorum genere veteres sapientiæ magistros recentioribus præferrem, & in scriptis eorum, quæ publicè extant, evolvendis operam tempúsque collocarem: sed etiam ut nonnulla vulgo neglecta atque ignorata in bibliothecarum pulvere conquirerem, quibus scientiarum & sapientiæ fundum instructiorem reddi posse existimabam. Qua in re idem mihi, quod pingendi fingendíque artem professis, usuvenisse sentio; qui pulcherrima antiquorum opera, ad nostram usque ætatem conservata, non solùm inspiciunt studiosè, atque imitando exprimunt; sed ex veterum insuper ædificiorum ruinis novas subinde statuas & signa eruunt, iísque pergulas & officinas exornant. Meos autem hac in re conatus fortè res ipsa testabitur, ubi quæ hactenus sub Emin^mi. Cardinalis Barberini Patrui vestri munificentissimo patrocinio elaboravi, in lucem usúmque publicum proferentur. Interim dum majora molior, exiguum hunc sententiarum libellum Vobis offero: quem si neque graviſſimorum præceptorum pondus, neque nativus ille & rotundus Græci sermonis lepor, nec mea qualiscunque in vertendo & expoliendo opera, saltem officii erga Vos opportunitas commendabit. Eâ enim ætate nunc estis, quæ & politioribus literis excoli ad humanitatem, & præceptis severioribus ad virtutem informari incipit:

cipit : dum animus prævio quodam ſucco ad Sapientiæ purpuram tenaciſſimè combibendam præparatur. Quam in rem quid commodius hiſce veterum de virtute atque optima vitæ ratione ſententiis à me adferri potuit ? Sunt enim & prudenter atque acutè à ſapientiſſimis viris excogitatæ, & verbis elegantiſſimis ac concinno orationis ambitu ità comprehenſæ, ut facilè ſubeant animum, & ſine ſupercilio pariter atque adulatione quid rectum pulchrúmque oſtendant; quid ſequendum, quid fugiendum moneant. Vobis autem jure merito quidquid hoc libelli eſt debetur, domi veſtræ & in veſtra bibliotheca natum. Veſtram dico, quam patruus magnus, Pontifex ſanctitate & doctrinâ maximus, Vobis atque univerſæ familiæ Barberinæ virtutis & ſapientiæ officinam inſtruxit; & Franciſcus Cardinalis patruus veſtri amantiſſimus ita locupletavit, ut pleraſque celebriores orbis bibliothecas ſuperet, paucis cedat. Cæterùm ſi quis id mihi vitio vertendum duxerit, quòd Vobis circa prima Latini ſermonis rudimenta nunc occupatis Græca hæc præfeſtinè ingeram, huic ego clypeum Minervæ, hoc eſt, utriuſque Patrui auctoritatem obtendo. Qui cùm ſupremæ dignitatis apicem à Græcis literis non exiguum ſplendorem mutuari exiſtiment, non ſolùm ipſi eas amant colúntque impenſiſſimè; ſed & Vos jam indè à teneris iiſdem imbui ſeriò cupiunt : eâ ſcilicet ſpe, ut virtutis flore, quem generoſa indoles veſtra promittere cæpit, aſſiduo ſtudio in ſolidum fructum adoleſcente, ſapientiæ gloriam Barberinæ domui ab aliquot ſeculis hæreditariam porro propagetis. Romæ. Non. Decemb. MDCXXXVIII.

BENE-

BENEVOLE

LECTOR,

PAucis te in limine de opuſculis hiſce quæ nunc evulgantur monendum duxi. Demophilus Pythagoricarum ſententiarum collector quis aut cujas fuerit, quáve ætate vixerit juxtà cum ignariſſimis ignoro: neque enim hoc nomine apud veteres ullum ſcriptorem laudatum memini, præter unum mathematicum, cujus neſcio quæ ſcholia Porphyrianæ in tetrabiblum Ptolemæi introductioni inſerta leguntur. Nam alterum CP. Epiſcopum, ob ſolam dogmatis impietatem à Suida commemoratum, pro indicto habuerim. Priori illi ſi quis hanc collectionem tribuere velit, non repugnaverim: cùm non pauci ex poſterioribus Pythagoreis & Platonicis, ut cæteras curioſas artes, ità apotelesmaticam ſtudiosè fuerint ſcrutati. Ipſe autem libellus bipertitus eſt: cujus prior pars ſententias ex ſimilitudine ductas, hoc eſt, γνωμικὰ ὁμοιώματα, ut Iamblichus lib. 2. cap. 2. vocat; altera gnomas, ſeu ſententias meras continet: quarum quot genera & quis uſus apud Pythagoreos fuerit, cùm ex eodem Iamblicho lib. 1. cap. 18. & 22. cognoveris, id perſuaſiſſimum, puto, habebis, vera & γνήσια hæc eſſe Italicæ ſcholæ apophthegmata. Democratis verò ætatem, patriam, & ſectam vetuſtiſſimus Ionici ſermonis character oſtendit. Ejus dicta & ſententias nonnullas Stobæus & Antonius proferunt; apud quos ſæpius cum Democrito librariorum imperitiâ confunditur: quorum error in tanta rerum antiquarum ignoratione haud facilè emendari poteſt. Plutarchus quoque in politicis præceptis Democratis cujuſdam meminit, qui in Athenienſi republica verſabatur circa olymp. cx. neque ab hoc fortaſſe diverſus eſt ille, quem ab Epicuro ob libros tranſcriptos exagitatum in libello contra Epicurum idem Plutarchus refert. De Secundo omnia

nobis certiora faciunt Philostratus, Suidas, & sequioris ævi scriptor Vincentius Belloacensis meliores hac in re auctores secu'us. Suidas autem planè absurdo & puerili errore Atheniensem hunc sophistam cum C. Plinio Secundo clarissimo scriptore Romano confundit. Eum porro errorem alio haud leviori oscitantes librarii cumulârunt, dum pro Herode nobili item sophista nobis substituerunt Herodotum. Atque ut Suidam ex Philostrato emendare in promptu est, ita vicissim apud hunc ex Suida Secundi cognomen restituendum, & pro Σπίδυρος, Σπίνος *legendum existimo: ea enim vox clavum ligneum seu paxillum significans fabri filio haud malè joculari appellatione tribui videtur. Addam & hoc, brevem illam & argutam Secundi declamatiunculam malè acceptam à Philostrati interprete, ita distingui vertique debere, ut à nobis editur. Ex ea liquidò apparet gnomas hasce, vel potiùs ænigmata, verum & genuinum Sophistæ illius arguti &* βραχυλόγου *fœtum esse: de quo post Antonii & Vincentii testimonia dubitare non licet. Ineptissimam verò narrationem, quam adtexit Vincentius de pertinaci silentio, quod Secundus sibi indixerat, cùm nugacis & inficeti seculi genium redoleat, huic opusculo inserere religio mihi fuit: potest enim vel apud ipsum, vel apud G. Barthium legi, qui ex vetustis membranis in magnum Adversariorum opus lib. 15. c. 17. retulit. Tandem si & hoc scire aves, Demophilum Vaticanæ, Demœratem Barberinæ, Secundum Regiæ Parisiensi bibliothecæ debes.*

DE-

ΔΗΜΟΦΙΛΟΥ ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΩΝ

Ὅμοια, ἢ Βίου θεραπεία.

ΟΙΚΕΝ ἡ κολακεία γραπτῇ πανοπλίᾳ. Ἔ διὸ τέρψιν μὲν ἔχει, χρείαν δ' οὐδεμίαν παρέχεται.

Ἡ παιδεία ὁμοία ὅτι χρυσῷ στεφάνῳ· καὶ γὰρ τιμὴν ἔχει καὶ τὸ λυσιτελές.

[1.] Οἱ ἐλαφροὶ τῶν ἀνθρώπων, καθάπερ τὰ κενὰ τῶν ἀγγείων, διδάσκονται τοῖς ὠταρίοις εἰσίν.

Ὁ βίος ὥσπερ ὄργανον ἀνέσει καὶ ἐπιτάσει ἁρμοζόμενος ἡδίων γίνεται.

Ὁ λόγος ὥσπερ πλάσης ἀγαθὸς καλὸν τῇ ψυχῇ σχῆμα.

Ὁ τῶν Σοφῶν νοῦς, ὥσπερ χρυσὸς, βάρος ἔχει μέγιστον.

Τῆς ἀλαζονείας, καθάπερ τῶν κεχρυσωμένων ὅπλων, ἔσω ὅμοιά ἐστι τὰ ἐντὸς τοῖς ἐκτός.

Μύρῳ τινὶ αὐτὸν δυνάμιν ἔχει ὁ λόγος· κάμνοντας γὰρ ἡμᾶς ὠφελεῖ, καὶ λῶς ἔχοντας διαφθείρει.

DEMOPHILI

SIMILITUDINES,

Seu Vitæ curatio ex Pythagoreis.

DULATIO picturæ armaturæ similis est; ideóque oblectamentum quidem adfert, sed usum nullum præbet.

Eruditio similis est coronæ aureæ, quæ honorem simul cum pretio conjunctum habet.

Homines vani & leves, quemadmodum vasa inania, facillimè auribus prehensi ducuntur.

Vita musici instrumenti instar remissione & intentione temperata suavior redditur.

Ratio ad instar boni fictoris egregiam figuram animo inducit.

Mens sapientum ad instar auri ponderis quamplurimum habet.

Jactantiæ, perinde ut armorum deauratorum, interna externis haudquaquam respondent.

Eadem orationis virtus atque unguenti: nam & malè affectos nos juvat, & bene habentes oblectat.

[1] Οἱ ἐλαφροὶ] ita Plutarchus in præceptis polit. τὸν μὲν λύκον ἔφασι τῶν ὤτων κρατεῖν· δῆμον δὲ καὶ πολιν ἐκ τῶν ὤτων ἄγειν δεῖ μάλιστα.

Φαύλε ἀνδρὸς, καθάπερ κυνὸς κακοῦ, μᾶλλον δεῖ τὴν σιγὴν ἢ τὴν φωνὴν δύλαβεῖσθαι.

Hominis improbi, haud secus ac mali canis, silentium magis quàm vox cavenda.

Οὔτε τῇ γαμετῇ πρέπον τὴν ἑταίραν, οὔτε τῇ φιλίᾳ τὴν κολακείαν προτιμεῖσθαι.

Neque uxori amica, neque amicitiæ adulatio præferenda.

Οἱ ἀδολέσχαι, ὥσπερ αἱ χελιδόνες, τὴν συνεχῆ τῆς λαλιᾶς τὴν ἡδονὴν τῆς ὁμιλίας ἀποβάλλουσιν.

Homines garruli hirundinum instar continuâ loquacitate conversationis voluptatem perdunt.

Τοὺς μὲν κακοὺς ἀσεβήσαντας, τοὺς δ' ἀνοήτους καὶ θρασεῖς γηράσαντας, αἱ τῶν ἁμαρτημάτων ζωπυρώσουσιν ἐρινύες.

Homines malos in impietatem prolapsos, dementes verò & protervos senectute provectos peccatorum furiæ exagitant.

Τὸν πεπαιδευμένον ὥσπερ ἐκ συμποσίου, τοῦ βίου ἀπομονῶντα δεῖ ἀναλύειν.

Sapienti ex vita, veluti ex convivio, modestè discedendum.

Λιμὴν μὲν πλοίῳ ὅρμος, βίῳ δὲ φιλία.

Navi quidem portus, vitæ autem amicitia statio est.

[2.] Παιδὸς ὀπλίμοις ἡδὺ φάρμακον· πλεῖον γὰρ ἔχει τὸ ὠφελοῦν τοῦ δάκνοντος.

Parentis objurgatio dulce pharmacum est: plus enim habet quod juvet, quàm quod mordeat.

Τὸν ζηλωτὸν ἄνδρα, καθάπερ παλαιστὴν ἀγαθὸν, δεῖ πρὸς τὴν ἀνταγωνιζομένην τύχην τὰ βάρη μεταφέρειν.

Virum bonum boni luctatoris instar adversanti fortunæ totâ corporis mole obniti decet.

[3.] Ἡ αὐτάρκεια, καθάπερ ὁδὸς βραχεῖα καὶ ὀπτερπὴς, χάριν μὲν ἔχει μεγάλην, κόπου δὲ μικροῦ.

Frugalitas brevis & jucundæ viæ instar multum gratiæ, defatigationis parùm habet.

Οἱ μὲν τραχεῖς ἵπποι τοῖς χαλινοῖς, οἱ δ' ὀξεῖς θυμοὶ τοῖς λογισμοῖς μετάγονται.

Equi contumaces frenis, animi ad iracundiam proni rationibus ducuntur.

Τῷ γελοίῳ καθάπερ ἁλὶ περιττῶς δεῖ χρῆσθαι.

Joco salis instar parcè utendum.

[2.] Παιδὸς ὀπλίμοις] sic Stobæus ser. 81. sed in Melissa cap. 125. παιδὸς ὄνησις legitur.

[3.] Ἡ αὐτάρκεια] MS. Var. in fine hujus sententiæ legit, τόπου δὲ μικροῦ. nullo sensu. unde cùm apud Stobæum ser. 5. πόνου scriptum sit, non dubitavi κόπου hoc loco substituere.

[4.] Καὶ ὑποδήμα χῆ βίῳ ἐρμόπων ὁ ἀλυπότερος.

Et calceus & fortunæ modus aptè quadrans minùs moleſtiarum habet.

Αἱ μὲν ποδήρεις ἐσθῆτες τὰ σώματα, αἱ δὲ ὑπέρμετροι ἐσίαι τὰς ψυχὰς ἐμποδίζουσιν.

Veſtes talares corpora, opes immoderatæ animos impediunt.

Τοῖς μὲν σταδιοδρομοῦσιν ἐπὶ τῷ τέρματι τὸ βραβεῖον τῆς νίκης, τοῖς δὲ φιλοπονήσασιν ἐπὶ τῷ γήρᾳ τὸ προφητεῖον τῆς φρονήσεως ἀπόκειται.

Stadii curſoribus victoriæ præmium in meta, ſtudioſis autem prudentiæ palma in ſenectute repoſita eſt.

[5.] Δεῖ ὥσπερ Σειρῆνας τὰς ἡδονὰς παρελθεῖν τὸν κατασπεύδοντα τῷ ἀρετῷ ἰδεῖν ὡς πατρίδα.

Voluptates Sirenum inſtar prætereundæ ſunt ei, qui virtutem tanquam patriam viſere cupit.

[6.] Ὥσπερ οἱ ἐν διδίᾳ πλέοντες, καὶ τὰ πρὸς τὸν χειμῶνα ἔχουσιν ἕτοιμα· οὕτως οἱ ἐν δυτυχίαις φρονοῦντες, καὶ τὰ πρὸς τὴν ἀτυχίαν ἑτοιμάζονται βοηθήματα.

Ut ſecundâ tempeſtate navigantes etiam adverſæ præſidia in promptu habent; ita viri ſapientes in rebus ſecundis etiam adverſæ fortunæ remedia ſibi parant.

Αἱ μὲν ἐσθῆτες γενόμεναι διάλαμποι πάλιν ἐν τῇ χρήσει ἀναπίμπλανται ῥύπου· αἱ δὲ ψυ-

Veſtes lotæ & nitidæ uſu iterum ſordibus opplentur; animi autem ſemel ab ignorantia

[4.] Καὶ ὑποδήμα] hæc ſententia reſtituenda apud Stobæum ſer. 3. ubi corrupta & malè divulſa extat. contrarium ſentit Ariſtippus apud Maximum, ſer 140. *Non ut majus calceamentum inutile eſt, ſic & poſſeßio major. illius enim ſuperfluitas utentibus impedimento eſt: hac autem vel totâ, vel per partes pro temporis ratione uti licet.*

[5.] Δεῖ ὥσπερ Σειρῆνας] Ex notiſſimo Homeri figmento de Ulyſſis navigatione per ſcopulos Sirenum. Eas tamen Plutarchus ſympoſ. l. 9. quæſt. 14. ex Platonis mente, eaſdem cum Muſis eſſe docet. Sed locum de Sirenum cantu hactenus pro derelicto & deſperato habitum hic emendatum propono, ἐκεῖνα δὴ πρὸς ἡμᾶς ἁμυδρά τις οἷον ἠχὼ τῆς μουσικῆς ἐκείνης ἐξικνεῖται, διὰ λόγων ἐκκαλεῖται καὶ ἀναμιμνήσκει τὰς ψυχάς· ὧν τὸ μὲν πλέον ἀπειλήλιπται καὶ καλαπέπλασται ζωμοῖς καὶ παθήμασι, καὶ κηρίνοις. hoc ait: *Cæleſti illâ Sirenum muſicâ excitari & admoneri animas, quarum aures obturatæ & ſtipatæ ſunt ſepimentis & affectionibus carneis, non cereis*; nam voces iſtæ, τότε, & κηρίνοις, nauci non ſunt, & alluſionis elegantiam perdunt.

[6.] Ὥσπερ οἱ ἐν διδίᾳ] ita Terentius in Phormione:

Omnes cùm ſecundæ res ſunt maximè, tum maximè
Meditari ſecum oportet, quo pacto adverſam ærumnam ferant.

καὶ ἅπαξ ὑποκαθειεῖμθαι τὴν ἐμάθειαν διαπαντὸς μθύουσι λαμπραί.

purgati perpetuò nitorem ſervant.

Οἱ μὴ δραπέται κἂν μὴ διώκωνται φοβῶνται· οἱ δ' ἄφρονες κἂν μήπω κακῶς πράσσωσι ταράσσονται.

Mancipia fugitiva etiam nemine perſequente timent; ſtulti autem quamvis nullis malis conflictentur, perturbantur.

Ὁ τῶν φιλαργύρων πλοῦτος, ὥσπερ ἥλιος καταδὺς εἰς τὴν γῆν, οὐδένα τῶν ζώντων ὠφελεῖ.

Divitiæ avarorum, occidui ſolis inſtar terram ſubeuntes, nulli viventium voluptatem afferunt.

[7.] Οἱ μὲν καθ' ἑνιαυτὸν καρποὶ ἐκ τῆς γῆς, οἱ δ' ἐκ τῆς φιλίας κατὰ πάντα καιρὸν φύονται.

Ex terra ſingulis annis, ex amicitia quovis momento fructus proveniunt.

[8.] Μουσικοῦ μὲν ἔργον τὸ πᾶν ὄργανον ἁρμόσασθαι, πεπαιδευμένου δὲ ἀνδρὸς τὸ πάσῃ ψυχῇ συμφωνῆσαι.

Muſici opus eſt quodcunque inſtrumentum concinnè adaptare; viri autem ſapientis cuivis animo ſeſe adtemperare.

Οὔτ' ἀῤῥώστου πληγαὶ, οὔτ' ἀνοήτου ἀπειλαὶ δεῖ δεδιέναι.

Neque ægroti verbera, neque ſtulti minæ pertimeſcendæ.

[9.] Ὑπενδύεσθαι δεῖ τῷ μὲν θώρακα χιτῶνα, τῇ δὲ λύπῃ νοῦν.

Thoraci quidem tunica, dolori autem bonus animus ſubinduendus.

[10.] Νοσοῦντος δίαιτα καὶ ἄφρονος ψυχὴ δυσάρεστον.

Victus ægrotantis, & ſtulti animus faſtidii plenus.

[7.] Οἱ μὲν καθ'] Apud Iamblichum l. 2. de ſecta Pyth. c. 2. φιλοσοφίας non φιλίας legitur: ſed ſuus utrique conſtat ſenſus. Meliſſa ſer. 135. cum Demophilo congruit: rectiùs tamen verbis tranſpoſitis legit: οἱ μὲν ἐκ τῆς γῆς καρποὶ καθ' ἑνιαυτόν. ego Vaticani codicis ſcripturam repræſentavi.

[8.] Μουσικοῦ μὲν] pro ψυχῇ reponerem τύχῃ· & ſic ſæpe apud auctores peccatum. Proclus in Timæum lib 1. pag. 61. Stoicum hoc paradoxum affert: τὸν Στωϊκὸν δὲ ἐν δεῖσθαι τῆς τύχης. *Sapientem non indigere fortunâ:* ubi tamen ψυχῆς pro τύχης editum legimus. Cæterum haud diſſimilem ex Demonacte ſententiam habet Meliſſa cap. 148. ὅτε οἱ ἄμουσοι τοῖς ὀργάνοις, ὅτε οἱ ἀπαίδευτοι ταῖς τύχαις δυσκολαίνουσιν. quæ apud Stobæum ſer. 4. leviter corrupta eſt: ut & alia ſimilis ex Ariſtonymo ſer. 3.

[9.] Ὑπενδύεσθαι] malè apud Antonium Meliſſæ cap. 144. ἐπενδύεσθαι ſcribitur: ſubinduitur enim tunica thoraci, ne corpus premat; non inducitur.

[10.] Νοσοῦντος] apud Stobæum ſer. 4. & Meliſſæ cap. 148. ἄφρονος δὲ τύχη legitur, unde hîc iterum τύχη pro ψυχὴ reponendum apparet: attamen Vaticani Codicis lectionem non ferendam ſolùm, ſed & præferendam alteri exiſtimo.

Οἱ

Οἱ μὲν ἀμαθεῖς παῖδες τὰ γεγράμματα, οἱ δ' ἀπαίδευτοι ἄνδρες τὰ πράγματα συγχέουσιν.

Ὁ ἐν φιλοσοφίας νοῦς ἔοικεν ἡνιόχῳ· ὥσπερ γὰρ οὗτος ἐν ἡμῖν ἐπιθυμιῶν, ἀεὶ μετάγων αὐτὰς εἰς τὸ καλόν.

Τὸ μὲν ἀψίθιον ὁ καιρὸς τοῦ μέλιτος γλυκύτερον, τὸν δ' ἐχθρὸν ἐντιμότερον τοῦ φίλου ἡ ἀνάγκη ἐνίοτε ποιεῖ.

Καὶ κυβερνήτης ἀγαθὸς ἐνίοτε ναυαγεῖ, καὶ ἀνὴρ σπουδαῖος ἀτυχεῖ.

Αἱ μὲν βρονταὶ μάλιστα τοὺς παῖδας ἐκφοβοῦσιν, αἱ δ' ἀπειλαὶ τοὺς ἄφρονας.

Ἀνδριὰντα μὲν τὸ σχῆμα, ἄνδρα δ' ἡ πρᾶξις κοσμεῖ.

[11.] Ταὐτόν ἐστιν ἐκ χρυσοῦ ποτηρίου φάρμακον θανάσιμον πιεῖν, καὶ παρὰ φίλου ἀγνώμονα συμβουλίαν λαμβάνειν.

Αἱ μὲν χελιδόνες εὐδίαν σημαίνουσιν ἡμῖν, οἱ δὲ φιλοσοφίας λόγοι τὴν ἀλυπίαν.

Οὐχ ὅτως τοῖς ὀρφανοῖς παισὶν, ὡς τοῖς ἀνοήτοις ἀνδράσιν ἐπιτρόπων ἐστὶ χρεία.

Ἡ τύχη ἔοικε φαύλῳ ἀγωνοθέτῃ· πολλάκις γὰρ τὸν μηδὲν πράξαντα στεφανοῖ.

[12.] Εἰς μὲν τὸ ἁπλοῦσθαι κυβερνήτου καὶ πνεύματος χρεία·

Pueri indocti literas, viri imperiti actiones confundunt.

Animus sapientiæ præceptis imbutus aurigæ similis est; nam insitas nobis cupiditates cohibet, & ad honestum redigit.

Tempus quidem absynthium melle suavius reddit; occasio autem & necessitas quandoque efficit, ut inimicum amico præferas.

Aliquando & bonus gubernator naufragium, & vir bonus infortunium patitur.

Tonitrua pueros, minæ autem stultos potissimùm terrent.

Statuam figura, virum actio exornat.

Perinde est lethale venenum bibere ex aureo poculo, & consilium ex amico perfido capere.

Hirundines cœli serenitatem, sermones autem philosophici tranquillitatem animi nobis prænunciant.

Non tam orbi parentibus pueri, quàm viri stulti tutoribus indigent.

Fortuna malo munerario similis est, quæ sæpius nihil perpetrantem coronat.

Ad feliciter navigandum gubernatore & vento; ad beatè vi-

[11.] Ταὐτόν ἐστιν] extat bis Melissæ cap. 135. sed posteriori loco malè ἀγνώμονα legitur: quî enim consilium malum ab homine amico & benevolo?

[12.] Εἰς μὲν τὸ ἁπλοῦσθαι] sic Euryphamus antiquissimus Pythagoreus in egregio illo fragmento de vita apud Stobæum ser. 101, unde apparet hanc istius ὁμαπλοῦς sententiam esse.

εἰς

εἰς ὃ τὸ δ' δαιμονῆσαι λογισμῶ καὶ τύχης.

vivendum ratione & fortunâ opus est.

Ὁ μὲν δειλὸς καθ' ἑαυτῶ τὰ ὅπλα, ὁ δ' ἀνόητος τὰ χρήματα ἔχει.

Ut timidus arma, ita stultus opes contra se ipsum habet.

Τὸ αὐτό ἐστιν ἐξ ἀδενεῶς ἀγκυρείω σκάφος ὁρμίζειν, καὶ ἐπὶ φαύλης γνώμης ἐλπίδα.

Idem est navium infirmæ ancoræ, & spem animo perverso inniti.

Ἐπισκοτεῖ τῶ μὲν ἡλίω πολλάκις τὰ νέφη, τῶ δ' λογισμῶ τὰ πάθη.

Solem subinde nebulæ, rationem affectus obtenebrant.

Οὔτε τὸν ἄῤῥωστον ἡ χρυσῆ ὠφελεῖ κλίνη, οὔτε τὸν ἀνόητον ἐπίσημος δ' τυχία.

Neque ægrotantem aureus lectus, nec stultum fortuna splendida juvat.

Τὸ μὲν ἄκρατον ὕδωρ τὰς φλεγμονὰς σβεννύει· ὁ δ' σπουδαῖος λόγος τὰς ὀργάς.

Temperata aquæ potio intestinorum ardores, lenis autem oratio iras diluit.

Οὔτε ὁ αὐστηρὸς οἶνος εἰς πολυποσίαν δ' ἐπιτήδειος, οὔτε ἀγροικος τρόπος εἰς ὁμιλίαν.

Neque vinum austerum largiori compotationi, neque asperi mores conversationi apti sunt.

Πίθηκος ὀργῆ, καὶ κόλακος ἀπειλῆ ἐν ἴσω δεῖον.

Ira simiæ, & adulatoris minæ eodem loco habendæ.

Τῶ βίω καθάπερ δράματος πρῶτον μέρος ἐστὶν ἡ νεότης· διὸ πάντες αὐτῆ προσέχουσιν.

In vita, tanquam in comœdia, primum actum adolescentia sustinet; ideo cuncti attento animo eam spectant.

[13.] Τὰς μὲν γραφὰς ἀσφαλείας, τὰς δ' πράξεις λαμπρότητας ἔχειν δεῖ.

Scripturas cautionibus munitas, actiones splendidas habere oportet.

[13.] Τὰς μὲν γραφὰς ἀσφαλείας] Cum similitudines istæ, teste Iamblicho, πρὸς τὰ ἐναργῆ δείγματα τῶν ὄντων, hoc est, rerum perspicuarum comparatione exprimantur, non video quî scripturarum certitudo & securitas cum splendore actionum comparari possit. Gesnerus Melissæ c. 1. ἀρχὰς legisse videtur, ubi vulgò γραμμὰς editur: puto & i; si hæsisse aquam, ideóque hariolum potiùs egisse quàm interpretem, mihi vox ἀσφαλείας suspecta, pro qua leviss. â mutatione ἀσαφείας scriberem, vertere. nque: *Picturas umbra, actiones splendor commendat:* nam ut Plinius ait l. 35. c. 5. *Pictura lumen invenit & umbras, differentiâ colorum alternâ vice sese excitante.* Si de scripturis vocem ancipitem quis accipere malit, referenda erit sententia ad arcanum & reconditum, eóque obscurum scribendi modum Pythagorici gregis, qui symbolis & ænigmatis animi sensa

Ος

involvebat, Delphici Apollinis instar, ἔτε λέγων, ἔτε κρύπτων, ἀλλὰ σημαίνων, de qua obscuritate Iamblichum vide lib. 2. c. 21. sed forte commodiori sensu ἀφελείας scriberetur: cùm scriptionis, præsertim Philosophicæ virtus maxima & præcipua sit ἀφέλεια, sive pura & non affectata simplicitas; qualis in Xenophonte potissimùm ab Aristide aliisque magistris, commendatur, & qualem in Rustici literis observat laudátque Principum sapientissimus M. Aurelius: atque hæc nativa simplicitas in Ocello, Timæo, Cebete, cæteríque quorum fragmenta supersunt, antiquissimis, Pythagoreis, maximè elucet.

Ὅν τρόπον ἐπὶ τῶν φυτῶν, καὶ ἐπὶ τῶν νέων ἡ πρώτη φυὴ τὸν μέλλοντα καρπὸν τῆς ἀρετῆς δείκνυσι.

Sicut in plantis, ita in pueris quoque prima indoles futurum virtutis fructum indicat.

[14.] Ἐν μὲν τοῖς συμποσίοις ὁ μὴ παροινῶν ἥδιστος, ἐν δὲ τοῖς ἀγαθοῖς ὁ μὴ παρανομῶν.

In conviviis quidem suavior est homo minimè vinolentus, in bonis autem minimè iniquus.

Τὸ αὐτό ἐστιν ὄφιν ἐκτρέφειν, καὶ τὸν πονηρὸν εὐεργετεῖν· παρ' ἑκατέρῳ γὰρ ἡ χάρις ἀνοίαν γεννᾷ.

Idem est enutrire anguem & malum beneficiis afficere; apud neutrum enim gratia benevolentiam parit.

Ἐν μὲν εὐδίᾳ σπάνιον τὸ ναυαγῆσαι· ἐν δὲ τῇ ἀβελίᾳ τὸ μὴ ναυαγῆσαι.

Rarò secundâ cœli tempestate navis frangitur; rarò autem sine consilio servatur.

Τὰς μὲν κενὰς ἀσκὰς τὸ πνεῦμα διίστησι, τοὺς δ' ἀνοήτους ἀνθρώπους τὸ οἴημα.

Utres inanes ventus, homines autem stultos opinio inflat.

Γυμναζόμενον δεῖ φυλάττεσθαι τὸν κόπον, καὶ πράσσοντα τὸν φθόνον.

In exercitiis lassitudo, in rebus secundis invidia cavenda.

Μέτρον ἄριστον, ἔφη τις τῶν σοφῶν· ᾧ πειθόμενοι καὶ ἡμεῖς ὁμοίως τὰς τοῦ βίου θεραπείας ἀναπαύσωμεν, φίλτατε ἡμῖν καὶ ἱερώτατε Ἀσκληπιάδη.

Modum omnium rerum optimum sapientum aliquis pronunciavit: cujus consilio etiam nos, O amicissime piissimèque Asclepiades, vitæ curandæ præceptis finem imponemus.

[14.] Ἐν μὲν τοῖς συμποσ.] Similis Plutarchi sententia est apud Stobæum serm. 4. & Antonium c. 148. ἐν μὲν ταῖς μέθαις παροινεῖν, ἐν δὲ ταῖς ἀτυχίαις παρανομεῖν οἱ πλείους· unde & hîc παροινεῖν potiùs quàm παρανομῶν legendum; è contrà isthic ἀτυχίαις scribendum existimo; nam res secundæ animos potissimùm dementant & transversos agunt.

Τῦ αὐτῦ Γνώμαι

Ejusdem Sententiæ

ΓΤΘΑΓΟΡΙΚΑΙ'. PYTHAGORICÆ.

[15.] "Α κτησάμενος ἃ γαδὲξῃ, μὴ αἰτῆ παρὰ θεῦ. δῶρον γὰρ θεῦ πᾶν ἀναφαίρετον· ὥστε ἃ δώσει, ὃ μὴ γαδέξει.

"Αγρυπνος ἔσο χρὴ νοῦν· συγγενὴς γὰρ τῦ ἀληθινῦ θανάτυ ὁ φαῦλος ὕπνος.

Βλάπτει θεὸς ἃ χολωθείς, ἀλλ' ἀγνοηθείς· ὀργὴ γὰρ θεῦ ἀλλότριον. ἐπ' ἀβελτέροις γὰρ ἡ ὀργή· θεῷ δ' ἃ δὲν ἀβέλτερον.

[16.] Βελτιόμενος φεῦγε ἄλλυ κακῶς φθονεῖς σαυτῷ πάσχοντα· τῶ σαυτῦ κακῶς. κὴ αὐτὸς ἵνα μὴ βέλτιος παρὰ κακῦ πάσχειν καλῶς. οἷον γὰρ τὸ ἦθος ἑκάστυ, τοιὸς δὲ ὁ βίος κὴ αἱ πράξεις. ψυχὴ γάρ ἐστι ταμιεῖον, ἀγαθὴ μὲν ἀγαθῦ, κακὴ δὲ κακῦ.

Βελτιόμενος πολλὰ, ἦκε ἐπὶ τὸ λέγειν, ἢ πρόσιθι· ἃ γὰρ ἔξεις ἐξυσίαν ἀνακαλέσασθαι τὰ πραχθέντα, ἢ λεχθέντα.

[17.] Γλῶσσα σοφῦ ἃ φρήν· ἀ δὲ

Quæ parta tueri non possis ea à Deo nè expetas: nullum enim Dei donum eripi potest; idcirco haudquaquam dabit, quod nequeas conservare.

Mente pervigili esto: nam animi veternus veræ morti affinis est.

Mala hominibus immittit Deus non iratus, sed ignoratus: ira enim aliena est à Deo; quippe quæ in rebus contra voluntatem accidentibus locum habet. Deo autem nihil invito accidit.

Ubi de alio mali quid cogitas te ipsum malo prævertis: neque verò boni quidquam à malo expectes: nam quales cujusque mores, talis & vita & actiones: penu enim & promtuarium est animus, bonus quidem bonorum, malus autem malorum.

Postquam diu multúmque consulueris ad dicendum vel agendum accede: neque enim in tua potestate erit facta aut dicta revocare.

Non linguam sed opera sapien-

[15.] "Α κτησάμενος] Sexti Philosophi est Sect. 79. & 80. quam Ruffinus vertendo ita pervertit, ut vix vestigia veræ lectionis agnoscas.

[16.] Βελτιόμενος] apud Sextum ita habetur Sect. 312. & 313. *Qui cogitat adversùs alium mala, ipsa præveniens ipse perfert mala:* unde hîc quoque legendum constat, φθάνεις σαυτὸν πάσχων· quod in versione expressi.

[17.] Γλῶσσα] Ita Sextus Sect. 401. & 402. sed græca Ruffinus vertendo interpolavit. in Melissa ser. 93. posterior pars paulò auctior legitur, ut & in M S. anthologia bibliothecæ Barberinæ, ubi Sexto disertim tribuitur. sequens etiam partim apud Sextum, partim apud Hieroclem p. 25. aurei commentarii habetur.

μᾶλλον

μᾶλλον τίμιον ἢ παρὰ θεῷ, ἀλλὰ τὰ ἔργα· σοφὸς γὰρ καὶ σιγῶν τὸν θεὸν τιμᾷ.

tis Deus præcipuè æstimat: nam sapiens etiam cùm tacet Deum honorat.

Γλωσσαλγὸς ἄνθρωπος καὶ ἀμαθὴς εὐχόμενός τε καὶ θύων τὸ θεῖον μιαίνει. μόνος οὖν ἱερεὺς ὁ σοφὸς, μόνος θεοφιλὴς, μόνος εἰδὼς εὔχεσθαι.

Homo garrulus atque imperitus & orando & sacrificando numen contaminat. Solus igitur sapiens sacerdos, solus pius, solus orandi gnarus.

Γυμνὸς ἀποσταλεὶς σοφὸς, γυμνὸν πέμψαντα καλέσει τὸν θεόν· μόνος γὰρ τῷ μὴ τοῖς ἀλλοτρίοις πεφορτισμένῳ ἐπήκοος ὁ θεός.

Sapiens nudus huc missus, nudus eum qui misit invocet: Deus enim solum exaudit illum qui alienis non est oneratus.

Δῶρον ἄλλο μεῖζον ἀρετῆς οὐκ ἔστι παρὰ θεοῦ λαβεῖν.

Nullum donum majus virtute à Deo accipi potest.

[18.] Δῶρα καὶ θυσίαι θεὸν οὐ τιμῶσιν, ἀναθήματα θεὸν οὐ κοσμεῖ· ἀλλὰ τὸ ἔνθεον φρόνημα διαφανῶς συνάπτει θεῷ. χωρεῖν γὰρ ἀνάγκη τὸ ὅμοιον πρὸς τὸ ὅμοιον.

Munera & victimæ nihil honoris Deo conferunt, neque suspensa templis donaria Deum ornant: sed mens pia solidè nos Deo conjungit: nam simile simili adjungi necessum est.

Δουλεύειν πάθεσι χαλεπώτερον, ἢ τυράννοις.

Durius est servire affectibus, quàm tyrannis.

Διαλέγεσθαι ἄμεινον ἑαυτῷ πλέον, εἴπερ τοῖς πέλας.

Præstat sæpius cum se ipso, quàm cum externis colloqui.

Ἐὰν ἀεὶ μνημονεύῃς, ὅπου ὅπως δ' ἂν ἡ ψυχή σου καὶ τὸ σῶμα ἔργον ἀποτελεῖ, θεὸς ἐφέστηκεν ἔφορος, ἐν πάσαις σου ταῖς εὐχαῖς καὶ πράξεσιν, αἰδεσθήσῃ μὲν τὸν θεωρὸν τὸ ἄλησον, ἕξεις δὲ τὸν θεὸν σύοικον.

Si semper memineris, quocunque demum loco anima aut corpus tuum aliquid perpetret, Deum inspectorem adesse; in cunctis quidem orationibus actionibúsque tuis verebéris inspectoris præsentiam quem nihil latet: Deum verò intimum pectoris hospitem habebis.

Ἐφ' ὅσον σαυτὸν ἀγνοεῖς, νόμιζε μαίνεσθαι.

In quantum temetipsum ignoras, furere & insanire te existima.

[19.] Ζητεῖν δεῖ καὶ ἄνδρα καὶ γυναῖκα καὶ τέκνα

[18.] Δῶρα καὶ] Hæc quoque dicto Hieroclis loco extat: ubi auctiùs melióúsque διαφανῶς ἐνδιαθετώτερον legitur.

[19.] Ζητεῖν δεῖ] vide & hanc paulò auctiorem apud Stobæum ser. 1.

τέκνα

τέκνα τὰ μὴ τῷ ἀπαλλαγῷ τᾶς βίω τούτω παραμένοντα.

Ζῆ ὡς ἀληθῶς θεῷ ὁμοίως ὁ αὐτάρκης καὶ ἀκτήμων φιλόσοφος, καὶ πλοῦτον ἡγεῖται μέγιστον, μηδὲν ἀλλότριον κεκτῆσθαι καὶ μὴ ἀναγκαῖον. ὀπιτείνει γὰρ τῷ ὀπιθυμίαν ποτὲ ἡ τῶν χρημάτων ἐπίκτησις· αὔταρκες ὃ πρὸς εὐζωίαν τὸ μηδὲν ἀδικεῖν.

Ἡ τῶν ὄντως ὄντων κτῆσις διὰ ῥαιθύμης ἀπογίνεται.

Ἡγοῦ μάλιστα ἀγαθὸν εἶναι, ὃ καὶ ἑτέρῳ μεταδιδόμενον σοὶ μᾶλλον αὔξει.

Ἡγοῦ μάλιστα φίλους τοὺς ὠφελοῦντας τῷ ψυχῷ, ἢ τὸ σῶμα.

Ἡγοῦ παντὸς ἀνοήτου καὶ τὸν ἔπαινον καὶ τῷ ψόγον καταγέλαστον, καὶ ὅλα τὰ τῶν ἀμαθῶν ὀνείδη εἶναι τὸν βίον.

Θέλε μᾶλλον τοὺς ζηλοῦντας αἰδεῖσθαί σε, ἢ φοβεῖσθαι· αἰδοῖ μὲν γὰρ πρόσεστι σέβας, φόβῳ δὲ μῖσος.

Θυηπολίαι ἀφρόνων πυρὸς τροφή, τὰ δὲ ἀναθήματα ἱεροσύλων χρηγία.

Ἴσθι ὡς ἀδικία προσθήκαις πολλῷ χρόνῳ λανθάνει.

Καὶ μείζω πάσχει διὰ τὸ ζημιοῦσθαι ὁ ἀδικῶν, βασανιζόμενος τῇ ψυχῇ, ὑπὲρ τὸ σῶμα ταῖς πληγαῖς μαστιγούμενος.

Λόγον περὶ θεοῦ τοῖς νέοις δόξης διεφθαρμένοις λέγειν οὐκ ἀσφαλές· καὶ γὰρ τ' ἀληθῆ λέγειν ἐπὶ τούτων καὶ τὰ ψευδῆ κίνδυνον φέρει.

qui etiam post hanc vitam superstites maneant.

Vivit reverà vitam Deo similem frugalis inópsque philosophus, & opes maximas ducit nihil externum & non necessarium possidere: nam divitiarum acquisitio quandoque cupiditatem accendit: sed ad bene beatéque vivendum sufficit nè quid injustè agas.

Vera bona nequaquam otio & ignaviâ parantur.

Illud potissimùm bonum esse existima, quod cum alio communicatum tibi magìs augetur.

Eos præcipuè amicos judica, qui animum potiùs quàm corpus juvant.

Cujusvis stulti & laudem & vituperium ridiculum ducito: & totam hominis imperiti vitam opprobrium existima.

Da operam ut tui te familiares vereantur potiùs, quàm metuant: nam verecundia venerationem, metus odium conjunctum habet.

Stultorum sacrificia ignis alimenta sunt; donaria autem, sacrilegorum proventus.

Id scito, nullam simulationem diu latere.

Homo iniquus majora perpetitur mala dum animus scelerum conscientiâ excruciatur, quàm si corpus cædatur verberibus.

Apud homines pravis opinionibus imbutos sermonem de Deo instituere haudquaquam tutum est; nam æquè periculosum est, seu vera seu falsa iis dicantur.

Λόγῳ ἡγεμόνι ἐν παντὶ χρώμενος οὐχ ἁμαρτήσῃ.

Rationem ubique ducem sequendo nequaquam peccabis.

Λυπούντα τὸν πλησίον, οὐ ῥᾴδιον αὐτὸν ἄλυπον εἶναι.

Aliis molestus haud facilè ipse molestiis carebit.

Μεγάλην παιδείαν νόμιζε, δι' ἣν δυνήσῃ φέρειν ἀγνοούντων ἀπαιδευσίαν.

Magnam doctrinam existima, quâ ignorantium imperitiam ferre possis.

Νόμῳ θείῳ τὸ φαῦλον ἀνήκουν, διὸ καὶ παρανομεῖ.

Improbitas legi divinæ aurē non præbet; ideóque contra leges agit.

[20.] Ξένος ἀνὴρ δίκαιος οὐ μόνον πολίτου, ἀλλ' οὐδὲ συγγενοῦς τι διαφέρει.

Peregrinus vir justus non tantùm civi, sed etiam cognato quodammodo præstat.

Ὅσα πάθη ψυχῆς, τοσοῦτοι οἱ ὠμοὶ δεσπόται.

Quot animi affectus, tot immanes domini.

Οὐδεὶς ἐλεύθερος ὃς ἑαυτοῦ μὴ κρατεῖ.

Nemo liber, qui sui ipsius non sit compos.

Παντὸς καλοῦ κτήματος πόνος προηγεῖται ὁ κατ' ἐγκράτειαν.

Cujuscunque boni acquisitionem conjunctus cum continentia labor præcedit.

Πέπεισο μὴ εἶναι σὸν κτῆμα, ὃ σὺ μὴ ἐντὸς διανοίας ἔχεις.

Id persuasum habeto, tuas opes non esse quas animo reconditas non servas.

Ποίει ἃ κρίνεις εἶναι καλά, κἂν ποιῶν μέλλῃς ἀδοξήσειν· φαῦλος γὰρ κριτὴς καλοῦ πράγματος ὄχλος.

Fac quæ honesta judicas, etiamsi nullam tibi allatura sint gloriam: vulgus enim malus recte-factorum arbiter.

Πεῖρον ἀνθρώπου ἐν τοῖς ἔργοις μᾶλλον λάμβανε ἢ ἐν τοῖς λόγοις· πολλοὶ γὰρ βίῳ μὲν εἰσὶ κακοί, λέγειν δὲ πιθανώτατοι.

Ex operibus potiùs quàm ex sermonibus hominis periculum facito: multi enim malè vivunt, & optimè loquuntur.

Πρᾶττε τὰ μεγάλα μὴ ὑπερηφάνως μεγάλα.

Fac magna nil magni promittens.

Ριζωθέντες ἐν θεῷ καὶ φυέντες τῇ αὐτοῦ ῥίζῃ ἐχώμεθα· καὶ γὰρ ὕδατος πρόχαι, καὶ τὰ ἄλλα φυτὰ τῆς γῆς, ῥίζης ἀποκοπέντα αὐαίνεται καὶ σήπεται.

Radicati natíque ex Deo radici nostræ inhæreamus: nam & aquarum scaturigines, cæteráque terræ germina succisâ radice siccantur, & putrescunt.

Ῥώμη ψυχῆς σωφροσύνη.

Animæ robur est temperantia:

[20.] Ξένος ἀνὴρ] apud Stobæum ser. 9. rectiùs ἀλλὰ καὶ συγγενοῦς scriptum est,

αὕτη γὰρ ψυχῆς ἀπαθὴς φῶς ἐστι. τεθνᾶναι γὰρ πολλῷ κρεῖττον, ἢ δι' ἀκρασίας σώματος τὴν ψυχὴν ἀμαυρῶσαι.

hæc enim vacui affectibus animi lumen est: at multò satius est mori, quàm corporis incontinentiâ animum offuscare.

[21.] Ῥᾳδίως μὴ μακαρίσῃς ἄνθρωπον σαλεύοντα ἐπὶ φίλοις, ἢ τέκνοις, ἢ πινι τῶν ἐφημέρων τὴν σωτηρίαν ἐχόντων· ὀσφαλῆ γὰρ πάντα τὰ τοιαῦτα. τὸ γὰρ ἐφ' ἑαυτῷ ὀχεῖται καὶ τῷ θεῷ, μόνον βέβαιον.

Haud facilè beatum dixeris hominem, qui amicis vel liberis, aut ullâ re fluxâ & caducâ nititur: cuncta enim hæc lubrica sunt: at seipso Deóque niti, id solum firmum & stabile est.

Σοφὸς ἄνθρωπος καὶ θεοφιλὴς, ὃς ὅσα οἱ ἄλλοι μοχθοῦσι τοῦ σώματος ἕνεκα, τοσαῦτα σπεύδει αὐτὸς ὑπὲρ ψυχῆς πονεῖν.

Is sapiens & pius homo est, qui quantum laboris alii corporis causâ sustinent, tantum ipse animo impendere studeat.

[22.] Συγχωρεῖ καὶ ἄρχοντι πάλιν ἐλευθερίας πάντα εἶκε.

Agnato & principi omnia, unâ libertate exceptâ, concede.

Τέκνα μάνθανε τίκτειν ἀίδια, ἃ τὰ γηροβοσκήσοντα τὸ σῶμα, τὰ δὲ τῇ ψυχῇ τρέφοντα τῇ ἀιδίῳ ξοφίᾳ.

Liberos æternos parere discito, nõ qui corpus in senectute alant, sed qui animum cibo perpetuo nutriant.

Φιλήδονον, καὶ φιλοσώματον, καὶ φιλοχρήματον, καὶ φιλόθεον τὸν αὐτὸν ἀδύνατον εἶναι. ὁ μὲν φιλήδονος, καὶ φιλοσώματος· ὁ δὲ φιλοσώματος, πάντως καὶ φιλοχρήματος· ὁ δὲ φιλοχρήματος, ἐξ ἀνάγκης ἄδικος· ὁ δὲ ἄδικος, εἰς μὲν θεὸν ἀνόσιος, εἰς δὲ ἄνθρωπους ἄθεμις. ὥστε κἂν ἑκατόμβας θύῃ, πολὺ μᾶλλον ἀνοσιώτερός ἐστι, καὶ ἀσεβὴς, καὶ ἄθεος, καὶ τῇ θεραπείᾳ ἱερόσυλος. διὸ καὶ πάντα φιλήδονον, ὡς ἄθεον καὶ μιαρὸν ἐκτρέπεσθαι χρή.

Fieri haudquaquã potest, ut unus idémq; & voluptatibus, & corpori, & opibus parandis, simúlq; Deo vacet: nam qui voluptatibus deditus est, idem quoque studet corpori: at cui corpus curæ est, idem profectò & opibus studet: atqui opum studiosus necessariò injustus est: injustus autẽ & impius est erga Deum, & iniquus erga homines, proinde etiãsi hecatõbas sacrificet, multò magìs impius est, & ab õni religione Deóq; aversus, & animi proposito sacrilegus: quapropter omnẽ voluptariũ, ut impiũ & sacrilegum, aversari oportet.

[23.] Ψυχῆς ἁγνῆς τόπον οἰκειότερον ἐπὶ γῆς οὐκ ἔχει θεός.

Animo casto & puro locũ convenientiorẽ in terris non habet Deus.

ΤΕΛΟΣ. FINIS.

[21.] Ῥᾳδίως] hinc emendandus Antonius Melissæ c. 148.

[22.] Συγχωρεῖ] corruptissima habetur apud Stobæũ ser. 13, qui hinc corrigẽdus.

[23.] Ψυχῆς] Hierocles pag. 24. & Sextus sect. 36.

ΔΗΜΟ-

ΔΗΜΟΚΡΑΤΟΥΣ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ Γνῶμαι χρυσαῖ.

DEMOCRATIS PHILOSOPHI Aureæ Sententiæ.

ΓΝΩΜΕΩΝ μὲν τῶν δὲ εἴπις ἐπαΐοι ξυὼν νόῳ, πολλὰ μὲν ἔργα ἔξει ἄεθλα ἀνδρὸς ἄξια, πολλὰ δ' φαῦλα ἔχ ἕξει.

[1.] Ψυχῆς μὲν τελειότης σκιώδεις μοχθηρίαν ὀρθοῖ· σώματος δ' ἰσχὺς ἄνδρα λογισμοῦ ψυχὴν οὐδὲν ἀμείνω τίθησιν.

Ὁ τὰ ψυχῆς ἀγαθὰ ἐρεώμενος, τὰ θειότερα ἐρέει· ὁ τὰ σκήνεος, τ' ἀνθρώπινα.

[2.] Καλὸν μὲν τ' ἀδικέοντα κωλύειν· εἰ δ' μὴ, μὴ ξυναδικέειν.

[3.] Ἀγαθὸν εἶ) χρὴ, ἢ μιμεῖσθαι.

Οὔτε σώμασιν οὔτε χρήμασιν δ' δαιμονέουσιν ἄνθρωποι, ἀλλ' ὀρθοσύνῃ καὶ δικαιοσύνῃ.

SENTENTIIS hisce si quis aures animúmque adverterit, multa ille opera viro digna patrabit, multis contrà carebit malis.

Animi quidem perfectio corporis vitium corrigit; corporis autem vires ratione destitutæ animum nihilo meliorem reddunt.

Quisquis animi bona amat, diviniora; qui corporis, humana ambit.

Hominem iniquè agentem impedire præstat; id si fieri nequeat, saltē non adjuvanda ejus iniquitas.

Bonum esse, non simulare oportet.

Neque in corpore, neque in opibus posita est hominum felicitas, sed in animo recto, & justitia.

[1.] Ψυχῆς μὲν] Stobæus ser. 1. & Melissa c. 167. tribuunt Democrito: & expressit Plato lib. 3. de Rep. pag. 403.

[2.] Καλὸν] In Epirotico exemplari bibliothecæ Barberinæ legebatur εἰ δ' μὴ, ξυναδικέειν· sed loci sensus geminam negationem requirit: cum pag. 58. non solùm injuriâ, sed & animo lædendi abstinendum moneat, Democritus apud Stobæum ser. 3. & 5. ad propulsandum & vindicandum cohortatur: unde hîc ξυνεπαδικέειν potiùs scribendum foret, si Democratem nostrum eundem cum Democrito esse certò constaret.

[3.] Ἀγαθὸν] Stobæus ser. 37. ἀγαθὸν ἢ ἐῖ) χρὴ ἢ μιμεῖσθαι· sed cui bono hæc imitatio aut simulatio, cum bonum esse non videri oporteat? nam quod Epicurus dicebat de studio sapientiæ id virtuti etiam quadrat. ὐ προφαίνεσθαι δεῖ φιλοσοφεῖν, ἀλλ' ὄντως φιλοσοφεῖν· ὐ γὰρ προσδεόμεθα τῆ δοκεῖν ὑγιαίνειν, ἀλλὰ τῆ καθ' ἀλήθειαν ὑγιαίνειν. rectiùs ergo meâ quidem sententiâ hîc scriberetur, ὐ μιμεῖσθαι. vel sanè addendum, aut saltem subintelligendum, μᾶλλον.

Μὴ διὰ φόβον, ἀλλὰ διὰ τὸ δέον ἀπέχεσθαι ἁμαρτημάτων.

Non metu sed officii causâ peccatis abstinendum.

Μέγα τὸ ἐν συμφορῇσι φρονέειν ἃ δεῖ.

Res magna est, in adversis quæ in rem sint sapere.

Μεταμέλεια ἐπ' αἰσχροῖσι φρήγμασι βίου σωτηρίη.

Rerum turpium pœnitentia vitæ salus est.

Ἀληθόμυθον χρὴ εἶναι, ἢ πολύλογον.

Veridicum non multiloquum esse oportet.

Ὁ ἀδικῶν τοῦ ἀδικεμένου κακοδαιμονέστερος.

Infelicior est injuriam qui facit, quàm qui sustinet.

Μεγαλοψυχίη τὸ φέρειν σφαλέος πλημμέλειαν.

Animi magni est humaniter ferre siquid peccatum fuerit.

Νόμῳ, καὶ ἄρχοντι, καὶ τῷ σοφωτέρῳ εἴκειν, κόσμιον.

Legi, principi, & sapientiori cedere pulcrum est.

Μεμφομένων φαύλων ὁ ἀγαθὸς οὐ ποιεῖ λόγον.

Vir bonus improborum reprehensiones nihili facit.

Χαλεπὸν ἄρχεσθαι τοῦ κρείσσονος.

Deteriori parere durum est.

Ὁ χρημάτων παντελῶς ἥσσων οὐκ ἄν ποτε εἴη δίκαιος.

Qui pecuniis facilè vincitur haudquaquam erit justus.

Ἰσχυρότερος ἐς πεῖσιν λόγος πολλαχῇ χρυσοῦ.

Ad persuadendum sæpenumero plùs oratio quàm aurum valet.

[4.] Τὸν οἰόμενον νοῦν ἔχειν ὑπὸ νουθετῶν μεταμανθάνειν.

Quisquis eum monet, qui prudentiâ se pollere existimat, operam perdit.

Πολλοὶ λόγον μὴ μαθόντες, ζῶσι κατὰ λόγον.

Multi, qui rationem non excoluêre ex ratione vivunt.

Πολλοὶ δρῶντες τὰ αἴσχιστα λόγους ἀρίστους ἀσκέουσιν.

Multi turpissima perpetrantes opera optimè meditatis utuntur sermonibus.

Οἱ ἀξιώτατοι δυστυχέοντες σωφρονέουσιν.

Stulti rebus adversis conflictantes sapiunt.

Ἔργα καὶ πρῆξιν ἀρετῆς, ἢ λόγους ζηλοῦν χρεών.

Reipsa atque opere, non verbis, virtuti studendum.

Τὰ καλὰ γνωρίζουσι καὶ ζηλοῦσιν οἱ εὐφυέες πρὸς αὐτά.

Homines naturâ ad honestatem facti, & cognoscunt quæ honesta sunt, iisq; faciendis operam navant.

Κτηνέων μὲν εὐεξίη ἡ τοῦ σώματος εὐσθένεια· ἀνθρώπων δέ, ἡ τοῦ ἤθεος εὐκοσμίη.

Jumentorum generositas, in corporis robore; hominum verò in recta morum conformatione consistit.

[4.] Τὸν οἰόμενον] hinc corrigendus Stobæus ser. 10.

Οὔτε

Οὔτε τέχνη, οὔτε σοφίη ἐφικτὸν, εἰ μὴ μάθῃ τίς.

Neque ars, neque ſcientia abſque doctrina acquiritur.

Κρεῖσσον τὰ οἰκεῖα ἐλέγχειν ἁμαρτήματα, ἢ τὰ ὀλλότρια.

Præſtat propria, quàm aliena peccata reprehendere.

[5.] Ὧν ὁ βίος ἐστὶν εὐτακτος, τούτοισι καὶ ὁ βίος συντέτακται.

Quorum mores bene ſunt compoſiti, hiſce & vita rectè componitur.

Ἀγαθὸν τὸ μὴ ἀδικεῖν, ἀλλὰ τὸ μηδὲ ἐθέλειν.

Bonum eſt non ſolùm ab injuria, ſed etiã à volũtate lædẽdi abſtinere.

Εὐλογέειν ἐπὶ καλοῖς ἔργοισι χρή· τὸ γὰρ ἐπὶ φαύλοισι, κακόηλου καὶ ἀπατεῶνος.

De rectè factis bene loquendum: nam de malis bene loqui hominis eſt ſubdoli, atque impoſtoris.

Πολλοὶ πολυμαθέες νοῦν οὐκ ἔχουσι.

Multi eruditione variâ inſtructi bonâ mente deſtituuntur.

Πολυνοΐλω, οὐ πολυμαθίλω ἀσκέειν χρή.

Multiplici potiùs animi ſapientiæ, quàm multifariæ eruditioni ſtudendum.

Προβουλεύεσθαι χρεῖσσον τῶν πρηγμάτων, ἢ μετανοεῖν.

Præſtat conſilium actiones præcedere, quàm pœnitentiam ſubſequi.

Μὴ πᾶσιν, ἀλλὰ τοῖς δοκίμοισι πιστεύειν· τὸ μὲν γὰρ ἄφρονος, τὸ δὲ φρονέοντος.

Non omnibus, ſed ſpectatis fidendum: illud enim fatui, hoc prudentis eſt.

Δόκιμος ἀνὴρ καὶ ἀδόκιμος οὐκ ἐξ ὧν πρήσσει μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐξ ὧν βούλεται.

Vir probus, aut improbus, non ex operibus tantùm, ſed etiam ex voluntate ſpectatur.

Παιδὸς, οὐκ ἀνδρὸς, τὸ ἀμέτρως ὀρέγεσθαι.

Immoderatâ cupiditate trahi pueri eſt, non viri.

Ἡδοναὶ ἄκαιροι πόνους ἀνιηρὰς.

Intempeſtivæ voluptates dolores pariunt.

Αἱ πρός τι σφοδραὶ ὀρέξεις τυφλοῦσιν εἰς τ' ἄλλα τὴν ψυχήν.

Nimis vehementes cujuſcunque rei appetitus etiam ad cætera animum occæcant.

Δίκαιος ἔρως ἀνύβριστος, ἐφίεται τῶν καλῶν.

Juſtus amor citra nullius injuriam honeſta ambire.

Ἡδὺ μηδὲν ἀποδέχεσθαι, ὧν μὴ συμφέρει.

Nihil jucundum admittas, niſi idem ſit conducibile.

Κρεῖσσον ἄρχεσθαι τοῖς ἀνοήτοις, ἢ ἄρχειν.

Imprudentes aliis parere præſtat, quàm imperare.

[5.] Ὧν ὁ τρίπ.] Stob. s. 37. & Mel. c. 97. rectiùs, οἵων.

Νηπίοισιν ὁ λόγος, ἀλλ' ἡ συμφορὰ γίνεται διδάσκαλος.

Δόξα καὶ πλοῦτος ἄνευ ζωῆς, οὐκ ἀσφαλέα κτήματα.

Χρήματα μὴ ποιεῖν οὐκ ἀχρεῖον, ἐξ ἀδικίας δὲ πάντων χαλεπώτατον.

Χεῖρον μιμεῖσθαι μὲν τοὺς κακοὺς, μὴ ἐθέλειν δὲ τοὺς ἀγαθούς.

Αἰσχρὸν τὰ ὀθνεῖα πολυπραγμονέοντα, ἀγνοεῖν τὰ οἰκεῖα.

Τὸ ἀεὶ μέλλειν ἀτελέας ποιεῖ τὰς πρήξιας.

Κίβδηλοι καὶ ἀγαθοφανέες, οἱ λόγῳ μὲν ἅπαντα, ἔργῳ δ' οὐδὲν ἐρδοντες.

Μακάριος ὃς οὐσίαν καὶ νοῦν ἔχει· χρὴ γὰρ εἰς ἃ δεῖ καλῶς.

Ἁμαρτίης αἰτίη ἡ ἀμαθίη τοῦ κρείωνος.

Ἑαυτὸν πρῶτον αἰσχύνεσθαι χρεὼν τὸν αἰσχρὰ ἔρδοντα.

Ὁ ἀνταλογεόμενος καὶ πολλὰ καλωπίζόμενος ἀρυὴς εἰς μάθησιν ὧν χρή.

Πλεονεξίη τὸ πάντα λέγειν, μηδὲν δ' ἀκούειν ἐθέλειν.

Τὸν φαῦλον προφυλάσσειν δεῖ, μὴ καιρὸν λάβῃ.

Ὁ φθονῶν, ἑαυτὸν ὡς ἐχθρὸν λυπέει.

Ἐχθρὸς ἐχθρὸν οὐ τὸν ἀδικοῦντα, ἀλλὰ καὶ τὸν βουλεύοντα.

Ἡ τῶν ξυγγενέων ἔχθρη τῆς ἀλλοτρίης χαλεπωτέρη μάλα.

Μὴ ὑποπτος πρὸς ἅπαντας, ἀλλ' εὐλαβὴς καὶ ἀσφαλής.

Non ratio, sed damnum stultorum magistra.

Honor & divitiæ absque prudentia, opes sunt parùm securæ.

Opes parare haud quidem inutile; sed injustè parare id verò omnium perniciosissimum.

Malum est imitari improbos, & spernere bonos.

Aliena curiosè scrutantem propria ignorare turpe est.

Continua cunctatio imperfecta reddit opera.

Subdoli homines sunt, & specie tenus boni, qui verbo omnia, re ipsâ nihil præstant.

Felix cui opes & mens suppetunt: nam rectè iisdem ubi res poscit utitur.

Peccandi causa, ignorare quid sit melius.

Primùm seipsum vereri debebat quisquis turpia perpetrat.

Homo contentiosus nimiúmque scitus ineptus est ad discendum ea, quæ usus postulat.

Arrogantia quædam est omnia dicere, nihil audire velle.

Improbum observes, nè occasionem arripiat.

Homo invidus seipsum, ut hostem, dolore afficit.

Inimicus est non solùm qui injuriam infert, sed etiam qui de inferenda cogitat.

Consanguineorum inimicitiæ multò asperiores sunt externis.

Non suspicio sum, sed facilem te, & securum cunctis præbe.

Χάειτας δέχεδ χρεὼν τὰ προσηκόντως χρείσσονας αὐτῶν ἀμοιβὰς ἀποδῦναι.

Χαειζόμενο τὰ προσήκοντα, μὴ χαιρὸν ἀντ' ἀγαθῦ κίβδηλο ἐὼν ἀποδῶ.

Μικρὰ χάειτες ἐν καιρῷ μέγιστα τοῖς λαμβάνουσι.

Τιμαὶ δὲ τοῖς εὐφρονέουσι μέγα δυώσιν, εἰ ξωίασι πρώτιστοι.

Χαριστικὸς ἀχ' ὁ βλέπων τὸ τοῦ ἀμοιβὴν, ἀλλ' ὁ δ' ἑαυτοῦ προθύμως.

Πολλοὶ δοκέοντες φίλοι εἰσὶ, καὶ δοκέοντες εἰσίν.

Ἑνὸς φιλίη ξωετῦ χρειόσσων ἀξωέτων ἁπάντων.

Ζῆν ἀκ ἄξιο, ὅτῳ μηδεὶς ἔστι χρηστὸς φίλο.

Ἐκτρέπουσι πολλοὶ τοὺς φίλους, εἰ ἐξ εὐπορίης εἰς πενίην μεταπέσωσιν.

Καλὸν ὅτι παντὶ τὸ ἴσον, ὑπερβολὴ δ' ἢ ἔλλειψις ἄ μοι δοκέει.

Οὐδ' ὑφ' ἑνὸς φιλέεσδαι δοκέω μοι ὁ φιλέων μηδένα.

Γέρων δ' χαεις ὁ αἰμύλο καὶ παιδαιόμυθο.

Σώματο κάλλο ζωῶδες, ἢν μὴ νοῦς ἐνείη.

Ἐν εὐτυχίῃ φίλον δ' ἐρεῖν δ' ἐν πορῳ, ἐν δ' δυσυχίῃ πάντων ἀπορώτατον.

Φίλοι δὲ πάντες οἱ ξυγγενέες, ἀλλ' οἱ συμφωνέοντες περὶ τὸ συμφέροντο.

Ita admittenda sunt beneficia, ut jam antè tecum dispexeris, quomodo gratias majores reponas.

Vide cui beneficium præstes, nè fortè, si subdolus fuerit, malum pro bono reddat.

Parvum beneficium tempestivè collatũ accipientibus fit maximum.

Honores plurimùm valent apud prudentes, si sibi collatos intelligant.

Beneficus est, non qui remunerationem spectat, sed qui liberâ sponte præstat beneficium.

Multi cùm videantur amici, non sunt: súntque multi, qui non videntur.

Unius prudentis amicitia stultorum omnium amicitiæ præferenda.

Indignus est qui vivat, cui nullus est amicus commodus.

Multi amicos devitant, si ex larga fortuna in paupertatem inciderint.

Æqualitas ubique est bona, sed quod ultra vel citra modum est, haud bonum puto.

A nemine amari existimo, quisquis amat neminem.

Senex lepidus & fabulator longè est gratissimus.

Corporis pulchritudo, nisi mens subsit, animantium propria est.

Rebus secundis amicum invenire facile est; in adversis autem, omnium difficillimum.

Amici sunt non quicunque agnati, sed qui commodis tuis favent.

Ἄξιον ἀνθρώπους ὄντας ἐπ' ἀνθρώπων συμφοραῖς μὴ γελᾶν, ἀλλ' ὀλοφύρεσθαι.

Homines cùm simus, humanas calamitates non irridere, sed deplorare convenit.

Διζημένοισι τ' ἀγαθὰ μόλις ἐπεξέρχεται, τὰ δ' ἀκακὰ καὶ μὴ διζημένοισι.

Bona vix quærentibus, mala autem etiam non quærentibus obtingunt.

Οἱ φιλομεμφέες εἰς φιλίαν οὐκ εὐφυέες.

Homines queruli ad amicitiam sunt inepti.

Γυνὴ μὴ ἀσκείτω λόγον· δεινὸν γάρ.

Mulier dicendi facultatem non exerceat; res enim periculosa est.

Ὑπὸ γυναικὸς ἄρχεσθαι, ὕβεως καὶ ἀναιδείας ἔσχατον.

Mulieris imperio parere, contumelia & ignavia extrema est.

Θείου νοῦ τὸ ἀεὶ διαλογίζεσθαι καλόν.

Animi divini est semper aliquid boni cogitare.

Ἢν πιστεύῃ τις, θεὸς ὁπισκοπεύειν πάντα, οὔτε λάθρη οὔτε φανερῶς ἁμαρτήσεται.

Qui Deum cuncta inspicere crediderit, neque clanculum, neque apertè peccabit.

Μεγάλα βλάπτουσι τοὺς ἀξιωθέντας οἱ ἐπαινέοντες.

Qui stultos laudant magno eos damno afficiunt.

Βέλτερον ὑφ' ἑτέρου, ἢ ὑφ' ἑαυτοῦ ἐπαινέεσθαι.

Ab alio, quàm à se ipso laudari præstat.

Ἢν μὴ γνωρίζῃς τοὺς ἐπαίνους, κολακεύεσθαι ἡγέου.

Si laudes in te ipso non agnoveris, palpum tibi obtrudi existimes.

[6.] Ὁ κόσμος σκηνή, ὁ βίος πάροδος· ἦλθες, εἶδες, ἀπῆλθες.

Mundus scena, vita transitus: venisti, vidisti, abiisti.

[7.] Ὁ κόσμος ἀλλοίωσις· ὁ βίος ὑπόληψις.

Mundus mutatio, vita opinio.

Τέλος τῶν τοῦ Δημοκρίτους γνωμῶν.

Finis Sententiarum Democratis.

[6.] Ὁ κόσμος σκηνή] Egregiè Plotinus Enn. 3. lib. 2. c. 15. cæterùm πάροδος, vox è theatro & media scena petita: estque primus chori ingressus in scenam, primúsque ostentus, teste Polluce & Hephæstione.

[7.] Ὁ κόσμος ἀλλοίωσις] extat apud Marcum Antoninum Imp. lib. 4. cui & alibi passim in ore suum illud, πᾶν ὑπόληψις.

Περὶ

Περὶ ΣΕΚΟΎΝΔΟΥ

DE SECUNDO

ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΣ

Ἐν βίοις Σοφιστ. βιβ. ά.

PHILOSTRATUS

In vitis Sophist. lib. I.

Μηδὲ Σεκούνδου τοῦ Ἀθηναίου ἀμνημονῶμεν, ὃν ἐπίθυρον ἔνιοι, ὡς τέκτονος παῖδα.

Sed nec Secundi Athenienſis nobis oblivisceudum, quem Epithyrum, ut fabri puerum appellabant.

Σεκοῦνδος τοίνυν ὁ σοφιστὴς, γνῶναι μὲν σπουδαῖος, ἐρμηνεῦσαι δὲ ὀλιγόστομος. Ἡρώδου δὲ ἐπαιδεύσας, ἐς διαφορὰν αὐτῷ ἀφίκετο παιδεύοντι ἤδη· ὅθεν Ἡρώδης διετώδαζεν αὐτὸν, ἐκεῖνο λέγων·

Secundus ergò Sophista in ſentiendo copioſus, in animi ſenſis exprimendis parcus; cùm Herodem inſtituiſſet, in controverſiam cum ipſo jam alios docente incidit: unde Herodes ipſum cavillo perſtringens uſurpabat illud:

Καὶ κεραμεὺς κεραμεῖ κοτέει, καὶ τέκτονι τέκτων.

Et figulus figulo, fabro faber invidet alter.

Ἀλλ' ἀποθανόντι καὶ λόγον ἐπεφθέγξατο, καὶ δάκρυα ἐπέδωκε, καίτοι γηραιῷ τελευτήσαντι. μνήμης δὲ ἄξια τἀνδρὸς τέτε καὶ πλείω μὲν, μάλιστα δὲ ἥδε ἡ ὑποθεσις. ὁ ἄρξας στάσεως ἀποθνησκέτω, καὶ ὁ παύσας στάσιν ἐχέτω δωρεάν· ὁ αὐτὸς καὶ ἄρξας καὶ παύσας αἰτεῖ τὼ δωρεὰν, τὼ δὲ ὑποθέσιν ὧδε ἐβραχυλόγησεν· ἀκῶν, ἔφη, τί πρῶτον; τὸ κινῆσαι στάσιν. τί δεύτερον; τὸ παῦσαι· δὸς ἂν ἐφ' οἷς ἠδίκησε τιμωρίαν. τὼ δὲ ἐφ' οἷς εὖ πεποίηκας, εἰ

Sed mortuo & orationem dixit, & lacrymas addidit; quamvìs ſenex admodùm obiiſſet. Et multa quidem alia hujus viri memoriâ digna ſunt, maximè autem hæc controverſia. Qui ſeditionem excitat, moriatur: & qui ſedat, præmium accipiat. Idem ſeditionem excitans & ſedans, præmium petiit: Hanc autem cauſam ſic breviter peroravit. Igitur, inquit, quid primum? ſeditionem excitâſſe. quid ſecundum? ſedâſſe. Des ergò pœnas ob illatam injuriam; deinde præmium ob rectè facta, ſi

δυνάσαι,

δωίασαι, * λάβε· τοιός δε ὁ ἀνὴρ ἐκεῖ. τέθαπ) ὃ πρὸς τῇ Ἑλ-λῆνι ἐ Μεγάρᾳδε ὁδῷ.

potes, accipe. Talis iſte vir fuit. ſepultus eſt in via Megarenſi juxta Eleuſina.

* Interponendam hîc puto δωρεὰν, aut ejuſmodi vocem.

ΣΕΚΟΥΝΔΟΥ ἀνθολογία λόγῳ ρκβ'.

Σεκοῦνδος ὁ σοφὸς ἐρωτηθεὶς, τί ὅτι γυνὴ, εἶπεν· Ἀνδρὸς ναυάγιον, οἴκου ζάλη, ἀμεριμνίας ἐμπόδιον, βίου ἅλωσις, καθημερινὴ ζημία, ἀυθαίρετος μάχη, πολυτελὴς πόλεμος, ζυνεστώμενον θηρίον, συγκαθημένη μέριμνα, συμπλεκομένη λέαινα, κεκοσμημένη Σκύλλα, ζῶον πονηρὸν, ἀναγκαῖον κακόν.

ANTONIUS Meliſſæ ſermone 122.

SEcundus ille Sapiens interrogatus quid eſſet mulier, reſpondit: Viri naufragium, domûs tempeſtas, tranquillitatis impedimentum, vitæ captivitas, quotidianum damnum, voluntaria pugna, ſumptuoſum bellum, bellua contubernalis, ſolicitudo aſſidens, leæna complectens, exornata Scylla, animal malitioſum, malum neceſſarium.

Ἀνωνύμου ἀνθολογία ἀνέκδοτος.

Ὁ αὐτὸς ἔφη· τριῶν κακῶν τέτυγμαι, γραμματικῆς, πενίης, καὶ ἀλομένης γυναικός· τὰ δύο ἐξέφυγον, ἀλομένης γυναικὸς ἐκφυγεῖν οὐκ ἴσχυσα.

ANONYMI florilegium MS. in bibl. Barberina.

Idem aiebat: in tria mala incidi, grammaticam, penuriam, & malam mulierem: duo effugi, malam mulierem effugere non potui.

Ἐκ τῆς Σούδα.

Σεκοῦνδος Ἀθηναῖος σοφιστὴς, ὃς ἐχρημάτισε Πλίνιος· ἐπωνομάζετο δὲ Ἔπαρχος, ὡς υἱὸς τέκτονος· καθηγητὴς δὲ γέγονε καὶ Ἡροδότου [leg. Ἡρώδου] τοῦ σοφιστοῦ· ἔγραψε μελέτας ῥητορικάς.

Ex Suida.

Secundus Athenienſis Sophiſta, qui vocatus eſt Plinius: ſed cognomento dicebatur Epirus, quaſi fabri filius. Fuit autem Herodoti [leg. Herodis] Sophiſtæ magiſter: ſcripſit declamationes oratorias.

VINCENTIUS Bellovacenſis ſpec. hiſt. lib. III. cap. 70.

Temporibus Adriani floruit SECUNDUS Philoſophus, qui philoſophatus eſt omni tempore ſilentium ſervans, & Pythagoricam vitam ducens.

ΣΕΚΟΥΝΔΟΥ SECUNDI

Τῦ Σοφῦ Γνῶμαι. Philosophi Sententiæ.

Τί ἔστι κόσμος; *Quid est Mundus?*

*Ἀκατάληπτος θεϊοχὴ, θεωρητὸν κατασκεύασμα, ἀστιόπτον ὕψωμα, αὐτοχθόνητον θεώρημα, πολυχάρακτον μόρφωμα, αἰώνιον διαιώτημα, αἰθὴρ θρεπτικὸς, πολυδιοίκητον πνεῦμα, ἑπταπλανὲς κύκλωμα, ἥλιος, φῶς, ἡμέρα, σελήνη, ἄστρα, σκότος, νύξ· γῆ, πῦρ, ὕδωρ, ἀήρ.

INcomprehensibilis complexio, structura mente contemplanda, altitudo oculis inaccessa, ex se natum spectaculum, multiformis figuratio, æternus tenor, almus æther, multipartitus spiritus, septivagus circuitus; sol, lumen, dies, luna, stellæ, tenebræ, nox; terra, ignis, aqua, aër.

Τί ἔστιν ὠκεανός; *Quid est Oceanus?*

Κόσμου ἀναγκάλισμα, θαλάσσιον στεφάνωμα, ἅλμυρὸς δεσμὸς, ἀτλαντικὸς ζωσὴρ, πάσης φύσεως περίδρομος, οἰκουμένης κάτοχος.

Mundi amplexus, corona maritima, salsum vinculum, cingulum Atlanticum, totius naturæ ambitus, orbis fascia.

Τί ἔστι Θεός; *Quid est Deus?*

Ἰδιόπαθον ἀγαθὸν, πολύμορφον εἴκασμα, ἀσυλλόγιστον ὕψωμα, πολυχάρακτον μόρφωμα, δυσνόητον ζήτημα, ἀθάνατος νοῦς, πολυδιοίκητον πνεῦμα, ἀκοίμητος ὀφθαλμὸς, ἰδία πάντων οὐσία, πολυώνυμος δύναμις, παντεπὴς χεὶρ, φῶς, νοῦς, δύναμις.

Bonum nativum, multiformis imago, altitudo invisibilis, variè effigiata forma, quæstio intellectu difficilis, mens immortalis, spiritus cuncta pervadens, pervigil oculus, propria omnium essentia, multinominis potestas, manus omnipotens, lumen, mens, potestas.

* Ἀκαταλάληπτος θεϊοχὴ] veteris versionis auctor ἀκαταλάληπτος θεϊότης legi. & paulò pòst ἑπλανὲς κύκλωμα· sed utrique nostram lectionem præfero. Verùm hæc cuivis conferre facile est.

Τί

Τί ὅτιν ἡμέρα;

Στάδιον κακοπαθείας, δωδεκάωρος διαδρομή, ἀρχὴ καὶ ὑπομνηστικὴ, ἑσπερινὴ διάστασις, αἰώνιον ἀείθμημα, φυσικὸν ἐσόπτρισμα, ἀεείζωα μέτεωρα.

Quid eſt Dies?

Stadium laboris, duodecim horarum decurſus, quotidianum principium, admonitio victitandi, veſpertina dilatio, perpetua ſupputatio, ſpeculum naturale, ſollicitudo aërea.

Τί ὅτιν ἥλιος;

Οὐράνιος ὀφθαλμὸς, νυκτὸς ἀνταγωνιστὴς, αἰθέριον κύκλωμα, κοσμικὸς ἔλεγχος, ἀκήρατος φλόξ, καρπῶν φιλόλαιον, ἄστεργος ἀκλὶς, κεχορηγημένη λαμπὰς, οὐράνιος ὁδοιπόρος, ἀδιάλειπτον φέγγος, ἡμέρας κόσμιον.

Quid eſt Sol?

Oculus cœleſtis, noctis adverſarius, æthereus circuitus, mundi index, flamma ſincera, frugum fomentum, radius inextinguibilis, fax ſemper ſuppetens, viator cœleſtis, indeficiens lumen, ornamentum diei.

Τί ὅτι Σελήνη;

Οὐρανοῦ πορφύρα, νυκτερινὴ παραμυθία, πλεόντων παννύχισμα, ὁδοιπόντων παρηγορία, ἡλίου διαδοχὴ, οὐράνιος ὁδοιπορία, κακούργων ἔχθρα, σημεῖον ἑορτῶν, μηνιαῖον ἀνακύκλωμα, παλίνδρομος ἀνάμνησις.

Quid eſt Luna?

Cœli purpura, ſolamen nocturnum, navigantium pervigilium, peregrinantium conſolatio, ſolis vicaria, iter cœleſte, facinoroſorum inimica, ſignum feſtorum, menſtrua revolutio, reciprocum memoraculum.

Τί ὅτιν ἄνθρωπος;

Νοῦς σαρκωμένος, πνευματικὸν ἀγγεῖον, αἰσθητικὸν οἴκημα, οἰκητήριον ὀλιγοχρόνιον, ὄπτανος ψυχὴ, τύχης παίγνιον, φρόνησις χρόνου, ὠστεώδης ὄργανον, κατάσκοπος βίου, φωτὸς ἀποστάτης, γῆς ἀπάτημα.

Quid eſt homo?

Mens induta carne, vas ſpiritale, ſenſile domicilium, breve habitaculum, anima ad labores nata, fortunæ ludibrium, temporis cura, inſtrumentum oſſeum, vitæ explorator, lucis deſertor, terræ creditum,

Τί

Τί ὅτι γυνή;

Ἀνδρὸς ἐπιθύμιον, συνεστιώμενον θηρίον, συγκοιμωμένη λέαινα, συντηρουμένη δράκαινα, ἱματισμένη ἔχιδνα, αὐθαίρετος μάχη, πολυτελὴς πόλεμος, καθημερινὴ ζημία, ἀνθρωποποιὸν ἐργαστήριον, ζῶον πονηρὸν, ἀναγκαῖον κακόν.

Quid est mulier?

Viri desiderium, fera contubernalis, leæna lecti socia, dracæna custodita, vipera vestita, pugna voluntaria, bellum sumptuosum, dispendium quotidianum, hominum procreandorum officina, animal malitiosum, malum necessarium.

Τί ὅτι πλοῦτος;

Χρυσοῦν φορτίον, ἡδονῶν ὑπηρέτης, ὑποβολιμαῖον θέσμα, ὑπόλαυσις ἀνέκφευκτος, φθόνος συνεστιώμενος, φόβος ἐλπιζόμενος, καθημερινὴ μελέτη, συμπαθὲς θέσμα, φιλούμενον ἀτύχημα, θερισθὲν παλαιπώμενον, ὑψηλὸν πῶμα, ἀργυρωνὸν σύνθημα, θερμαινόμενον δυστύχημα.

Quid sunt divitiæ?

Sarcina aurea, voluptatum ministræ, res insidiis exposita, voluptas ineffabilis, invidia domestica, speratus timor, studium quotidianum, res lubrica, amabile infortunium, desiderabilis ærumna, summa rerum apex, tessera argentea, erratica felicitas.

Τί ὅτι πενία;

Μισούμενον ἀγαθὸν, ὑγείας μήτηρ, ἡδονῶν ἐμπόδισμὸς, ἀμέριμνος διατριβὴ, δυσαπόσπαστον κτῆμα, σπουδῶν διδάσκαλος, Σοφίας ἀνεύρεσις, ἄφθονον θέσμα, ἀσκόπελος οὐσία, ἀζημίωτος ἐμπορεία, ἀψήφιστος οὐσία.

Quid est paupertas?

Bonum odiosum, mater sanitatis, impedimentum voluptatum, vita sine curis, tuta possessio, magistra cogitationum, sapientiæ repertrix, res absque invidiâ, opes ab exploratoribus securæ, mercatura indemnis, divitiæ non supputandæ calculis.

Τί ὅτι φίλος;

Quid est amicus?

Ζητούμενον ὄνομα, ἄνθρωπος ἀφανὴς, δυσεύρετον κτῆμα, καταφυγὴ δυσχερείας, ἀπορείας

Nomen inane, homo nusquam comparens, res inventu difficilis, infelicitatis refugium, angustiarum

ἔνδειγμα,

ἀνδραμύθιον, ἄκος παλαιπωρείας, κατάσκοπος βίε, ἄνθρωπος ἀκατάληπτος, ἀνυπόστατον κφμήλιον, ἀκατάληκτος εὐτυχία.

solatium, miseriarum fomentum, vitæ inspector, homo incomprehensibilis, thesaurus nusquam existens, indesinens felicitas.

Τί ἐστι γῆρας;

Πλήρωσις ἡμερῶν, ὑγιαίνοσα νόσος, ζῶν θάνατος, σφοδρὸν μέλημα, φόβος ἐλπιζόμενος, πολυχρόνιον γέλασμα, ἄτονος φρόνησις, ἔμπνους νεκρὸς, ἀφροδίτης ἀλλότριον, θάνατος σφοδρὸς νεκρὸς κινούμενος.

Quid est senectus?

Plenitudo dierum, sanus morbus, viva mors, cura expectata, speratus timor, annosum deridiculum, enervis prudentia, cadaver spirans, Veneris odium, mors expectata, mobile cadaver.

Τί ἐστιν ὕπνος;

Καμάτων ἀναπαυσις, ἰατρῶν κατόρθωμα, δεδεμένων λύσις, ἀγρυπνούντων σοφία, νοσούντων εὐχὴ, θανάτου εἰκὼν, ταλαιπωρούντων ἀνδραμύθια, πάσης πνοῆς ἡσυχία, πλουσίων ὀπτάδιμα, πενήτων ἀδολεσχία, καθημερινὴ μελέτη.

Quid est somnus?

Laborum requies, desideratus medicorum effectus, vinctorum solutio, insomnioforum sapientia, ægrotantium votum, mortis imago, afflictorum solamen, universi spiritûs quies, divitum studium, pauperum oblectamentum, quotidiana occupatio.

Τί ἐστι κάλλος;

Φυσικὴ ζωγραφία, ἰδιόπλαστον ἀγαθὸν, ὀλιγοχρόνιον εὐτύχημα, εὐφθάλακτον κῆπος, ἔμπνους πόρνασις, ἀνδρὸς ἀσελγὲς ναυάγιον, ἀπαράμονον ἀγαθὸν, σεσαρκωμένη εὐτυχία, ἡδονῶν ὑπηρεσία, ἄνθος μαραινόμενον, ἀσώκητον σῶμα, ἀνθρώπων ἀνδραμύθια.

Quid est pulchritudo?

Nativa pictura, inaffectatum bonum, momentanea felicitas, mutabilis possessio, spirans lenocinium, hominis incontinentis naufragium, bonum instabile, carnea felicitas, voluptatum ministra, flos marcidus, res non parabilis, hominum solatium.

Τί ὅτι γῆ;

Οὐρανῦ βάσις, ἀπύθμενον δεδώρημα, ἀεροφυὲς ῥίζωμα, γυμνάσιον ζωῆς, σελήνης παννύχισμα, ἀσωμάτου θεώρημα, ὄμβρων πηγή, καρπῶν μήτηρ, ἅδε καλυπτὴρ, αἰώνιον φύλαγμα, πολυδιοίκητον χώρημα, ὕλην ὑποδοχὴ πάντων.

Quid est terra?

Cœli basis, speculatio sine fundo, radicatio aërea, gymnasium vitæ, lunæ pervigilium, spectaculum visu incomprehensibile, imbrium nutrix, frugum mater, inferorum operculum, custodia æterna, spacium multarum ditionum, generatio & receptaculum rerum omnium.

Τί ὅτι γεωργός;

Καρπῶν ὑπηρέτης, ὄμβρων διαιτητὴς, ἐρημίας ζωήτης, ἀθαλασσίας ἔμπορος, ὕλης ἀνταγωνιστὴς, ὕφης ὑπουργὸς, πεδίων ἀειδιτὴς, γῆς ἰατρὸς, δένδρων φυτουργὸς, ὀρνέων παιδαγωγὸς, κακοπαθείας ζωήτης.

Quid est agricola?

Frugum minister, imbrium arbiter, solitudinis amicus, mercator maris expers, silvæ adversarius, victûs operarius, corrector camporum, terræ medicus, plantator arborum, avium magister, ærumnæ consuetudo.

Τί ὅτι πλοῖον;

Ἔπιπλον πῆγμα, ἀθεμελίωτος οἰκία, ἁρμοσμὸς τάφος, κινητὴ σανὶς, ἀνέμων ὁδοιπορία, ἀνιπταμένη φυλακὴ, ὅπλεων μόρος, πελάγιος ἵππος, ἀνεωγμένη γαλεάγρα, ἐγκύμαλος ἀδοιπορία.

Quid est navigium?

Res fluctuans, domus sine fundamento, sepulcrum paratum, tabula quadrata, ventorum peregrinatio, volitans carcer, mors natitans, equus marinus, decipula aperta, fluctivagum iter.

Τί ὅτι ναύτης;

Κυμάτων ὁδοιπόρος, θαλάσσης * βερηδάειος, ἀνέμων ζωήτης, ὁδός, οἰκουμένης ξένος, γῆς ἀποστάτης, χειμῶνος ἀνταγωνιστὴς,

Quid est nauta?

Fluctuum viator, vereda-rius maris, ventorum comes, orbis hospes, terræ desertor, tempestatum adversarius,

* Est vox Græco-barbara, de quâ vide Jo. Meurs. Glossar.

δαπάνης

διαπόντιος μονομάχος, ἀνέμων ἰχνεύτης, ἄδηλος ἐπὶ σωτηρίᾳ, θανάτου γείτων, θαλάσσης ἐραστής.

maritimus gladiator, perveſtigator ventorum, ſalutis incertus, mortis vicinus, maris amator.

Τί ὅτι θάνατος;

Quid eſt mors?

Αἰώνιος ὕπνος, ἀνάλυσις σώματος, ταλαιπόρων ἐπιθυμία, πνεύματος ἀπόφασις, φυγὴ καὶ ἀπόκτησις βίου, πλουσίων φόβος, πενήτων παραμυθία, ἀνάλυσις μελῶν, ὕπνου πατήρ, ἀληθινὴ εὐθεσμία, ἀπόλυσις πάντων.

Somnus æternus, reſolutio corporis, afflictorum deſiderium, receſſus ſpiritûs, fuga & abdicatio vitæ, divitum timor, pauperum ſolamen, reſolutio membrorum, pater ſomni, verus terminus fixus, diſſolutio omnium.

ΤΕΛΟΣ.

FINIS.

SECUNDI

ΣΑΛΛΟΥΣΤΙΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ

ΠΕΡΙ

ΘΕΩΝ ΚΑΙ ΚΟΣΜΟΥ.

SALLUSTII PHILOSOPHI DE DIIS & MUNDO.

LEO ALLATIUS

Nunc primus è tenebris eruit, & Latinè vertit.

Juxta exemplar Romæ impressum.

CANTABRIGIÆ:
Ex Officina *J. Hayes*, Celeberrimæ Academiæ Typographi,
Impensis *Joann. Creed*, Bibliopolæ *Cantab.* 1670.

Clarissimo & Eruditissimo viro,

LUCÆ HOLSTENIO

GABRIEL NAUDÆUS

S. P. D.

CIrcumspicienti mihi diligenter, cuinam ex amicis potiori jure committendus esset hic Philosophus, quem velut è fracta navi in littus expulsum, & pictâ se veste tuentem, summus equidem Vir Leo Allatius jam dudum hospitio suo exceperat; Tu profectò unus omnium, *eruditissime Holsteni*, mihi visus es summoperè idoneus, quem præ cæteris ad istud negotii deligerem. Sive enim studiorum, quæ te pariter ac illum exercent oblectántque suavissimè, mutuam inter se consensionem attendo; tales omnino vos esse fatendum est, ut qui vestram amborum industriam in eruendis à situ & pulvere antiquiorum auctorum monumentis, non æstimet esse singularem, is meo quidem judicio parùm intelligere videatur, quantùm interfit Reipublicæ literariæ, naufragium istud ingens, omni ope & consilio reparari; cujus occasione factum est, ut quæ olim à doctissimis Viris magno labore elucubrata fuerant, ea nostram ad ætatem pervenire omnia minimè potuerint: Sive necessitudinem consideró, quæ præclaris ac illustribus officiis arctissima dudum inter vos coaluit, & novis quotidiè confirmata, indissolubilis

deinceps futura eſt ; næ ego , qui utriuſque etiam veſtrûm amantiſſimus ſemper extiti , haud ſatìs ex munere meo feciſſe viderer , ſi hanc occaſionem nactus , quânam inter nos ſimus animi propenſione atque affectu , omnibus ſignificandi , ad aliquem alium converſus , effluere mihi atque elabi permitterem : Sive denique in Salluſtium ipſum reſpicio , qui incredibili quâdam virtute de rebus arduis & ſublimibus dicendi , non omnium quidem, ſed doctiſſimorum manibus attrectari gaudet , nè , quod gemmis & unionibus contingit , ſi non inter κειμήλια aſſervetur , continuò vileſcat ; quî meliùs , amabò , ejus voluntatem exhaurire potui , quàm ſi dum à Leone Allatio diſcedit , homine ſupra vulgus eruditorum noto, eum ad te tranſmittam , qui non poſtremus quoque inter ſcientiarum proceres cluis , atque eo potiſſimùm nomine Eminentiſſimo tuo Principi FRANCISCO BARBERINO maximo & unico literatorum hâc tempeſtate fautori , ac ingeniorum cenſori acerrimo , gratiſſimus meritò acceptiſſimúſque haberis? Enimvero ad haſce cauſas , quæ me in tui cultum & obſequium ſponte currentem impulerunt , ut acceptum ante aliquot annos ab homine mihi amiciſſimo , & fidei meæ atque diligentiæ concreditum hunc libellum , in tuo nomine apparere vellem ; acceſſerunt etiam aliæ , quæ ſatìs per ſe mihi, ut iſtud facerem , in animum inducere poterant : linguæ ſiquidem Græcæ peritiſſimus es , juxtáque decretorum veteris Philoſophiæ , quibus noſter hic Salluſtius adeò variè frequentérque ſuas opiniones fulcire & illuſtrare deprehenditur, ut qui aſſiduâ ſtudiorum contentione in ſingulis Philoſophorum ſcholis perſpecta hæc , multúmque antè cognita uſu & explorata non habebit , is plurimùm certè de illa voluptate remittat , quæ tibi abſque ullo obice quoſvis antiquorum libros evolventi , liquidiſſima plerunque ac ſuaviſſima contingit. Quamobrem cùm de

iſtius

istius Auctoris præstantiâ dubitare non possis ; reliquum modò est , ut hunc , cui longa jam series temporum emensa , & doctrinæ vis , ac maximorum virorum Damascii , Suidæ , aliorúmque testimonia non minimùm suffragantur ad laudem , tuâ pariter commendatione ornatiorem esse velis : Méque præterea , & Leonem Allatium, qui tibi tuísque eximiis virtutibus favemus impensè , mutuò etiam redames, eóque affectu prosequaris , quem hactenus in te sumus experti valdè cumulatum & constantem. Vale.

Dabam Romæ vi. Id. Jul. MDCXXXVIII.

 Imprimatur,

Imprimatur, si videbitur Reverendiſſ. P. Mag. Sac. Pal. Apoſt.

I. B. Epiſc. Cam. Viceſg.

CUm *juſſu Reverendiſſimi Patris Domini mei Nicolai Riccardii Sacri Palatii Magiſtri lucubrationem* De Diis, & Mundo *Salluſtii Philoſophi Cynici à Leone Allatio V. C. Latino idiomate è Græco tranſmiſſam viderem, admiratus ſum elegantiam, & inter tenebras ethniciſmi tot lumina virtutis & veritatis. Itaque typis dignam duxi ad augendum literatorum penu vetera perſcrutantium. Datum Romæ* XII. *Cal. Julii, Ann.* MDCXXXVIII.

BARTHOLOM. TORTOL.

Imprimatur,

Fr. Nicolaus, Riccardius Sac. Palatii Apoſtolici Magiſter.

ΠΕΡΙ' ΣΑΛΛΟΥΣΤΙΟΥ ΔΑΜΑΣΚΙΟΥ Παρὰ ΦΩΤΙΩ ἐν τῇ μυριοβίβλῳ.

DE SALLUSTIO DAMASCIUS Apud PHOTIUM in Bibliothecâ.

Τμήμ. σμβ'.

Cod. CCXLII.

Ὁ Σαλλούστιος κυνίζων ἐν τῷ εἰθισμένῳ ὁδὸν ἐπορεύετο τῆς φιλοσοφίας, ἀλλὰ τῷ κεχαραγμένῳ πρὸς ἔλεγχόν τε καὶ λοιδορίαν, καὶ ἧττον μάλιστα δὴ πόνου ὑπὲρ ἀρετῆς. ὑπεδέδετο δ' ἔστιν ὅτε σανδάλιος, ἢ τὰς Ἀττικὰς ἰφικρατίδας, ἢ τὸ Ζωπύρου σανδάλιον πρεπόντως. ἐφαίνετο δ' οὐδέποτε ἐπὶ πλεῖον χρόνον ἢ τὸ σῶμα, ἢ τὰ λαμπρυνόμενον τῷ ψυχῷ, ἀλλὰ τὸ λεγόμενον ἐν λόφῳ αὐχένι τῷ ἄσκηπτον ὑπέμενε, καλὰ καὶ ἀξιέπαινα πολιτεύματα, καὶ ὅσα τοιαῦτα φιλανθρωπεύματα.

Καὶ αὖθις.

Ὅτι ὁ Σαλλούστιος εἰς τοὺς ἐντυγχανόντων ὀφθαλμοὺς ἀφορῶν, προέλεγέν ποτε τῷ βίᾳ ὑποπεπτωκέναι ἑκάστῳ τελευτῇ. ἢ ὃ αἰτίαν

Allustius cynico more vivens, non tritam Philosophiæ viam tenuit, sed eam quæ ad reprehendendum obtrectandúmque apta est, & ad sustinendos pro virtute labores peridonea. Rarò vel iphicratidas Atticas, vel usitata sandalia induebat. Neque illum quispiam vel corpore diu infirmum, vel animo ægrum, & anxium vidit: sed, quod dici solet, erectâ cervice laborem subibat, honesta item & laudabilia studia, & id genus alia homine digna.

Rursus.

Sallustius oculos obviorum inspiciens, frequenter singulis mortem violentam prænunciabat; cau-

αἰτίαν τ προγνώσεως ἀδ' αὐτὸς εἶχε φράζειν. καίτοι ἐπερωτηθ.το ἐρωτωμένῳ τὸ σκοτεινὸν τ ὀφθαλμῶν αἰτιᾶσθαι, καὶ ἀχλυώδες, καὶ νοσῶδες μεσὸν, οἷς ὅτι πένθεσι, τ κόραις αὐταῖς ἐμφερόμενον.

ſam verò, quâ antè prænoſceret, nè ipſe quidem dicere poterat. licèt interrogatus conaretur, & oculorum obſcuritatem & tenebras, & humoris, qui in luctu pupillis ipſis oculorum contineretur, in illis abundantiam, prænotionis cauſam eſſe contenderet.

Καὶ αὖθις.

Rurſus.

Ὁ δὲ Σαλλούστιος οὐκέτι τῷ δικανικῷ, ἀλλ' ἤδη τῷ Σοφιστικῷ βίῳ προσεῖχε τ νοῦν. ἐξέμαθε γοῦν καὶ τοὺς δημοσίους ἅπαντας τοῦ Δημοσθένους λόγους. καὶ δὴ λέγειν αὖ ἱκανὸς, ὁ τοὺς νέους μιμούμενος Σοφιστὰς, ἀλλὰ πρὸς τ ἀρχαῖον τόνον τ λογογραφίας ἁμιλλώμενος. ἀμέλει καὶ ἔγραψε λόγους οὐ πολύ τι ἐκείνων λειπομένους· ἀνυπόδητος πρεσβῶν τ αἰκουμένῳ, ὡς φάναι λόγον, ἅπασαν.

Salluſtius non ampliùs forenſis, ſed Sophiſticæ vitæ rationi animum intendit. De rebus publicis etiam Demoſthenis orationes memoriæ mandavit omnes. Adhæc ſatìs erat diſertus, non recentiores Sophiſtas imitans, ſed cum vetere ſcriptionis ſplendore certans; Orationéſque ſcripſit non multò illis inferiores. Nudis pedibus orbem terrarum fermè univerſum ambiit.

Ἐκ τ Σούδα.

Ex Suida.

Σαλλούστιος φιλόσοφος ὃς ἔφη ἀνθρώποις οὐ ῥᾴδιον εἶναι φιλοσοφεῖν, ἀλλὰ καὶ ἀδύνατον. τοῦτον ἀκούσας, ἀπέσυξα δὴ τοῦτον τ λόγον, ὡς ὅτε ἀληθῆ λεγόμενον, οὔτε λέγεσθαι ἄξιον. ἀλλὰ γὰρ ὁ Σαλλούστιος οὐκ ἤδει τὸ ἐμὸν εἰπεῖν. οὐ γὰρ διεβέβλητο πρὸς φιλοσόφους ἁπλῶς, ἀλλὰ φύσει μισοπόνηρος ὢν, καὶ τ Ἡράκλειτον ὀχλολοίδορος, καὶ πᾶσιν ἐπιθήμιος τοῖς ἁμαρτάνουσι, καὶ ὁπωσοῦν, ἐκ πάσης προφάσεως ἐλέγχων ἑκάστους, καὶ διακωμῳδῶν. ἐνίοτε μὲν οὖν

Salluſtius Philoſophus, qui dicebat, philoſophari hominibus non eſſe facile, ſed potiùs impoſſibile. Quo ego audito, ſermonem hunc ſum averſatus, ut neque verum, neque dictu dignum. Cœterum Salluſtius ſciebat, ut ipſe dico. Nec enim apud Philoſophos malè prorſus audiebat, ſed erat naturâ inimicus improborum, &, ut aiebat Heraclitus, Turbæ conviciator, omniúmque delinquentium inſectator, & quovis modo, quâvis occaſione quoſlibet arguens, & comicè perſtringens: interdum quidem ſe-

λέγων, τὰ ὴ πολλὰ τῷ γελοίῳ χαίρων ἤθει καὶ φιλοσκώμμονι. καὶ ὅλως ὁ Σαλλούστιος εὐτράπελος ἱκανῶς, καὶ σκώπτειν εὐφυέστατός τε καὶ προχειρότατος, ἐξαιρέτως μοι ἔχων αὐτὸς, ἐκ γένους ὅμως τὰς τοιαύτας χάριτας· ὃ γάρτοι πέμπτην ἀρετὴν ὀνομάσας τὴν περὶ Θεῶν δόξαν ἀληθῆ, δοκοῦσαν ἐνίοτε τοῖς πονηροτάτοις Σαλλουστίου εἶναι. ἔτι ὃ πρός τινας τῶν ἀλλοφύλων, τὰ μὲν ἄλλα αὐτοῦ ἐπαινοῦντας, ἓν δὲ αὐτῷ λείπειν εἰρηκότας, μὴ δοξάζειν περὶ Θεῶν τὰ αὐτὰ τοῖς πολλοῖς· ἐάτε, ἔφη, τοῦτό γε διὰ τὴν νέμεσιν πρᾶσσειν μοι. τῷ δὲ Παμπρεπίῳ μέγιστον ἤδη δυναμένῳ ἐντυχὼν, ἐπειδὴ ἐκεῖνος ὡραϊζόμενος, τί Θεοὶ πρὸς ἀνθρώπους ἔφη; τίς δὲ ἔφη ἂν οἶδεν, ὡς ἂν ἐγὼ πώποτε Θεὸς ἐγενόμην, οὔτε σὺ ἄνθρωπος; ταῦτα περὶ Σαλλουστίου. κωμικώτερον δὲ ἐφιλοσόφει.

riò rem gerens, plerumque verò ridiculis, & dicteriorum amantibus moribus gaudens. Etenim Sallustius admodum facetus erat, & ad deridendum etiam ingeniosissimus atque promptissimus: Hujusmodi verò gratias egregiè quidem ipse ex se & ex genere habebat. Qui enim quintam virtutem nominârit, opinionem de Diis veram, quæ interdum improbissimis inesse videatur, Sallustius est. Præterea verò quibusdam peregrinis qui cætera quidem ejus laudabant, unum verò ei deesse dicebant; quòd non ita de Diis, ut vulgus sentiret, respondit: Hæc saltem propter Nemesin adesse mihi sinite. Cùm autem Pamprepium maximâ potentiâ jam præditum adiisset, & ille, qui elegans videri volebat, ei dixisset: Quid Dii ad homines? Quis verò, inquit, ignorat, neque me unquam Deum, neque te hominem fuisse? Hæc de Sallustio. Philosophabatur autem Cynico ferè more.

Καὶ πάλιν.

Σαλλούστιος. ἦλθεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν ἅμα Ἀθηνόδωρον τὸν Ἰσιδώρῳ τῷ φιλοσόφῳ. παράδοξος ὁ ἀνὴρ Σαλλούστιος πᾶσιν ἀνθρώποις, τὰ μὲν φιλοσοφεῖν τὸ καρτερώτερον, τὰ δὲ παίζειν ὅπη τὸ γελοιότερον. ἑκάτερον οἶμαι πέρα τοῦ μετρίου. καὶ δεῖ κείσεως εἰπέρ τινι ἄλλῳ τῷ δὲ τῷ βίῳ. καὶ δὴ Σαλλούστιος τὰ μὲν παθόντων ὥρμητο ἀπὸ Συρίας· τὰ δὲ πρὸς μητρὸς Ἐμισηνὸς ἐγε-

Et rursus.

Sallustius. Hic Athenis Alexandriam cum Isidoro Philosopho venit. Sallustii verò mores omnibus hominibus admirabiles fuerunt. quia partim quidem constantissimè philosophabatur, partim verò perridiculè jocabatur; utrumque, opinor, ultra modum. Hæc enim vita, siqua alia, judicium requirit. Sallustius igitur paternum quidem genus à Syria ducebat, maternum verò ab urbe E-

γόνει.

γένει. ὁ πατὴρ ᾧ ἀυτῷ Βασιλίδης ὠνομάζετο, Θεόκλεια ᾗ ἡ μήτηρ. εὐφυὴς ᾗ ὅπι πολλὰ γεγονὼς, καὶ τὸ ἦθος αὐστηρὸς, καὶ φιλότιμος, τὰ μὲν πρῶτα ἀπέβλεπεν εἰς τὴν πολυάρατον δικανικὴν, καὶ ἐπαιδεύετο λόγοις ῥητορικοῖς ὑπὸ Εὐνοΐῳ Σοφιστῇ, τότε ὄντι ἐν Ἐμέσῃ. ὕστερον ᾗ οὐκέτι δικανικῷ, ἀλλ' ἤδη τῷ Σοφιστικῷ βίῳ προσεῖχε τὸν νοῦν, καὶ ὅπι τούτῳ διεμελέτα τοὺς λόγους, οὐδὲν ἧττον τῆ φύσεως ἐπὶ τοῖς πόνοις θαυμαζόμενος. τοὺς μὲν γὰρ δημοσίους τῷ Δημοσθένους λόγους ὅλους πάντας ἐξέμαθεν. ἀλλὰ πρὸς τούτῳ καὶ λέγειν ἱκανὸς, οὐ τοὺς νεωτέρους ἐκμιμούμενος Σοφιστὰς, ἀλλὰ πρὸς τὸν ἀρχαῖον τόνον τῆ λογογραφίας ἀμιλλώμενος. ἀμέλει καὶ ἔγραψε τοὺς λόγους οὐ πολύ τι ἐκείνων ἐλλειπομένους. τῆ ᾗ ἡμέτερον πολίτου Μάρκελλον, ἑπόμενον τοῦ Εὐνοΐου, καὶ τοῦτον ἐκμαθόντα μὲν ἀπομνημόνευε τὰ ὀκτὼ βιβλία τῆ Θουκυδίδου ἱστορίας, οὐ μέντοι γε καὶ λέγοντα ἄξιον ἀκοῆς. καὶ Νόννον δέ φασιν ἐκμαθόντα ἑξάκις ὅλον τὸν Δημοσθένην, μηδὲ διαρραῦσαι τὸ στόμα, δυνάσθαι μέντοι λόγων ῥητορικῶν συνθέσιν. οὐ γὰρ ἔστι ταυτὸν εἰς πλῆθος ἀπομνημονεύειν, καὶ γράφειν εἰς κάλλος· ὁ ᾗ Σαλλούστιος ἀμφοτέρων ἦν ἐπιτήμων τῆ τέχνης, ἐλάττων ᾗ καθ' ἑαυτὸν τοσοῦτον τοῦ Εὐνοΐου, ἀπῆρεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν, καὶ ἀπεπειρᾶτο τῶν ῥητορικῶν διδασκάλων.

mesa. Ejus pater Basilides vocabatur, & mater Theoclea. Fuit autem ingeniosus ad multa, & moribus austeris, & ambitiosis. Ac initio quidem vehementer expetitam Jurisprudentiam spectabat, & eloquentiæ præceptis ab Eunoio Sophista, qui tum Emesæ degebat, erudiebatur. Postea verò non ampliùs ad forensem, sed ad Sophisticam vitam animum appulit, & ad hæc sua studia referebat, cum non minore industriæ, quàm ingenii admiratione. Publicas enim Demosthenis Orationes simul omnes edidicit. Sed præterea satis erat disertus, non recentiores Sophistas imitans: sed cum illo antiquo scribendi genere certans. nam & Orationes scripsit non multò inferiores illis. Sed noster ille civis Marcellus Eunoii sodalis octo libros historiæ Thucydidis edidicit, nihil tamen auditu dignum enunciavit. Nonnum etiam, aiunt, sexies totum Demosthenem edidicisse, sed tamen ne os quidem aperire potuisse ad commodarum Orationum compositionem. Haud enim idem est ad populum memoriter recitare quæ edidiceris, & eleganter scribere. Sallustius autem huic arti sedulam operam jam navans, cum Eunoium existimaret sibi meliùs instituendo imparem esse, Alexandriam abiit, & eloquentiæ magistros tentavit, eorúmque peritiæ periculum fecit.

Καὶ

Καὶ πάλιν ἐν τῇ, Ἀθηνόδωρος.

Ὅτι τῷ Ἀθηνοδώρῳ πάντα παρεσκεύασο πρὸς φιλοσοφίαν, τά τε ἀπὸ φύσεως, καὶ τὰ ἀπὸ τῆς θείας προαιρέσεως, ὅτε Πρόκλος ἔζη, καὶ διαφανῶς ἐξηγεῖτο τοῖς πλησιάζουσιν. ὃν ὁ Σαλούστιος θαυμάζων ὅτι ἀσκοῖ, ἔλεγεν, ὅτι πυρὶ ἄρα ἐοικὼς ὁ ἄνθρωπος ἅπαντα πάντα τὰ παραπίμπλησι. ἀλλ' ὅμως ἔπεισεν Ἀθηνόδωρον μὴ φιλοσοφῆσαι.

Et rurſus in voce, *Athenodorus.*

Athenodoro autem omnia ad Philoſophiam erant parata, cùm ipſius naturæ, tum etiam ipſius rectæ voluntatis dona, quibus erat inſtructus, cùm Proclus vivebat, & perſpicuè exponebat illis, qui ad ipſum accedebant; quem Salluſtius admiratus ob ſtudium, hunc hominem profectò igni ſimilem eſſe dicebat, omnia adjacentia incendenti: Verumtamen Athenodoro perſuaſit, ne philoſopharetur.

Καὶ πάλιν ἐν τῇ, Ζήνων Ἀλεξανδρεύς.

Ἦν δὲ καὶ ἕτερος Ζήνων τοῦ Πρόκλου ἑταῖρος κατὰ τὸν χρόνον, τῷ μὲν γένει Περγαμηνὸς, τῇ δὲ φύσει καὶ αὐτὸς ἐνδεέστερος τάχει πρὸς ἀπόκρισιν. ἐπιεικὴς δὲ, καὶ τὰ ἤθη κατηρτυμένος. ὁπότερος δὲ αὐτοῖν ἀφορμὴν τῇ διαβολῇ παρέσχε τοῦ Σαλουστίου πρὸς τὸν Πρόκλον καὶ ἔχω φράζειν.

Et rurſus in voce, *Zeno Alexandrinus.*

Fuit & alius Zeno, Procli ſocius per id tempus, genere quidem Pergamenus, ſed ipſe naturâ ad dicendum tardiore, bonus tamen, & moribus compoſitus. Uter verò ipſorum Salluſtio cauſam à Proclo diſſidendi præbuerit, dicere non poſſum.

Καὶ πάλιν ἐν τῇ, Μαρκελλῖνος.

Μαρκελλίνῳ δυνάστῃ Δαλματίας, ὃς ἦν αὐτόνομος, καὶ δικαιοσύνης ἐξήσκητο τὸν ἐπιεικόν, παρῆν δ' αὐτῷ καὶ φρόνησις ἱκανὴ, πολίτευμα, καὶ ἀνδρεία θαυμαστὴ μεμελετηκυῖα τὰ πρὸς πόλεμον, ζῶντι Σαλούστιος ὁ φιλόσοφος.

Et rurſus in voce, *Marcellinus.*

Marcellino Dalmatiæ Principi, qui erat ſui juris, & populis ſuo imperio ſubjectis juſtè præerat, & in quo erat ſatis prudentiæ, & reipublicæ gubernandæ peritia; & admiranda fortitudo, quâ res bellicas exercuerat, familiaris erat Salluſtius Philoſophus.

Cùm Suidas ex Damaſcio, unde ſua eum hauſiſſe conſtat, tradat hunc Salluſtium *Orationes* ſatis celebres conſcripſiſſe, neſcio quâ ratione referat in Bibliotheca Geſnerus, & cum Geſnero Epitomatores Simlerus, & Friſius, Suidam nullius illius ſcripti meminiſſe. *Salluſtii Philoſophi Cynici meminit Suidas, ſed nihil ab eo ſcriptum refert.*

ΣΑΛΛΟΥ-

ΣΑΛΛΟΥΣΤΙΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ, ΠΕΡΙ ΘΕΩΝ ΚΑΙ ΚΟΣΜΟΥ.

SALLUSTII PHILOSOPHI De Diis, & Mundo.

Interprete *LEONE ALLATIO.*

ΚΕΦ. Α.

Οἷον δεῖ εἶναι τὸν ἀκροατὴν, καὶ περὶ κοινῆς ἐννοίας.

CAP. I.

Qualẽ oporteat esse Auditorẽ: & de communi notione.

ΟΙΣ περὶ Θεῶν ἀκούειν ἐθέλοντας, δεῖ μὴ ἐκ παίδων ἦχθαι καλῶς, καὶ μὴ ἀνοήτοις ζωσφόρου δόξαις. δεῖ δὲ καὶ τὴν φύσιν ἀγαθὸς εἶναι, καὶ εὐμφερεῖς, ἵνα ὀρθῶς προσέχωσι τοῖς λόγοις. δεῖ δὲ αὐτοὺς καὶ τὰς κοινὰς ἐννοίας εἰδέναι. κοιναὶ δέ εἰσιν ἔννοιαι, ὅσας πάντες ἄνθρωποι ἐρωτηθέντες ὁμολογήσουσιν· οἷον, ὅτι πᾶς Θεὸς ἀγαθὸς, ὅτι ἀπαθὴς, ὅτι ἀμετάβλητος· πᾶν δὲ τὸ μεταβαλλόμενον, ἢ ἐπὶ τὸ κρεῖττον, ἢ ἐπὶ τὸ χεῖρον. καὶ εἰ μὲν ἐπὶ τὸ χεῖρον, κακωθήσεται· εἰ δὲ ἐπὶ τὸ κρεῖττον, τὸ ἀρχὴν ὂν κακὸν.

QUIBUS id in animo est, ut de Diis sermones audiant, eos à pueris benè informatos esse oportet, nec insipientum opinionibus postmodùm connutriri. Naturæ item probitate, ac prudentiâ munitum pectus gerere addecet, ut aptè congruentérque sermones percipiant. Eisdem præterea communium notionum cognitio necessaria est: illæ verò universales sententiæ erunt, quas universi homines, si perquirantur, confitebuntur; quêlibet nempe Deum bonum, nihil pati, nulli mutationi esse obnoxium: quodcunque enim mutatur, aut in melius mutatur, aut in pejus: si in pejus, deterius fiat: si in melius, jam principio erat malum.

ΚΕΦ.

ΚΕΦ. β'.

Ὅτι ὁ Θεὸς ἀμετάβλητος, ἀγέννητος, ἀΐδιος, ἀσώματος, καὶ οὐκ ἐν τόπῳ.

Καὶ ὁ μὲν ἀκούων ἔστω τοιοῦτος. οἱ δὲ λόγοι τοιόνδε τινὲς ἔστωσαν. Αἱ τῶν Θεῶν φύσεις, οὔτε γεγένηνται. τὰ γὰρ ἀεὶ ὄντα οὐδέποτε γίνονται. ἀεὶ δέ εἰσιν, ὅσα δυνάμεώς τε ἔχει τὸ περιεῖναι, καὶ πάσχειν οὐδὲν πέφυκεν. οὐδὲ ἐκ σωμάτων εἰσί. καὶ γὰρ τῶν σωμάτων αἱ δυνάμεις ἀσώματοι. οὐδὲ τόπῳ περιέχονται. σωμάτων γὰρ τοῦτό γε. οὐδὲ τῆς πρώτης αἰτίας, ἢ ἀλλήλων χωρίζονται. ὥσπερ οὐδὲ νῷ αἱ νοήσεις, οὐδὲ ψυχῇ αἱ ὁρμήσεις.

ΚΕΦ. γ'.

Περὶ Μύθων, καὶ ὅτι θεῖοι· καὶ διὰ τί.

Τί ποτε ἔν τούτοις ἀφέντες τοὺς λόγους, οἱ παλαιοὶ Μύθοις ἐχρήσαντο, ζητεῖν ἄξιον· καὶ τοῦτο πρῶτον ἐκ τῆς μύθων ὠφελείας, τόν τε ζητεῖν, καὶ μὴ ἀργὸν τὴν διάνοιαν ἔχειν. Ὅτι μὲν οὖν θεῖοι οἱ Μῦθοι, ἐκ τῆς χρησαμένων ὅδ' ἂν εἰπεῖν. καὶ γὰρ τῆς Ποιητῶν οἱ θεόληπτοι, καὶ τῶν Φιλοσόφων οἱ ἄριστοι, οὔτε τὰς τελετὰς καταδείξαντες, καὶ αὐτοὶ ὑπ' ἐν χρησμοῖς οἱ Θεοὶ, Μύθοις ἐχρήσαντο.

CAP. II.

Deum immutabilem esse, ingenitum, sempiternum, incorporeum: nullóque loco circumscribi.

ET hic quidem, qui audit, esto talis. Sermones hac ratione procedant. Deorum naturæ, neque factæ sunt: quæ enim semper sunt, nusquam fiunt: semper verò sunt, quæcunq; primam facultatem possident, & naturâ suâ pati aliquid non possunt: neque ex corporibus conflantur; corporum etenim vires expertes corporis sunt: neque loco circumscribuntur; id namque corporibus inest: neque à prima causa, vel à se invicem separantur; quemadmodum neque à mente notiones, neque ab animo disciplinæ.

CAP. III.

De Fabulis, eas divinas esse; & propter quid.

QUamnam igitur ob causam hisce sermonibus neglectis, veteres fabulis usi sint, non indignum fuerit investigatione: & hæc prima ex fabulis utilitas progignetur, investigare nempe, nec segnem, sed exercitatum intellectum habere. Divinas itaque fabulas esse ex illis, qui eas usurparũt, explicatu non admodũ difficile est. Ex Poetis etenim, numine afflati; & ex Philosophis, optimi quique; & qui sacra ac ceremonias divulgarunt; Dii etiam ipsi in fundẽdis oraculis fabulis usi sunt.

Διὰ τὶ

Διατὶ ὃ θεῖοι οἱ Μῦθοι, φιλοσοφίας ζητεῖν. Ἐπεὶ τοίνυν πάντα τὰ ὄντα ὁμοιότητι μᾶλ χαίρει, ἀνομοιότητα ὃ ἀποστρέφε), ἐχρῆν κὴ τὰς περὶ Θεῶν λόγους ὁμοίους εἶ) ἐκείνοις· ἵνα τ τε ἀξίας αὐτῶν ἄξιοι γένων), κὴ τοῖς λέγουσι τὰς Θεὰς ποιῶσιν εὐμενεῖς. ὅπερ κὴ διὰ τῶν Μύθων μόνως ἂν γένοιτο. Αὐτὰς μὲν ἓν τὰς Θεὰς κατά τε τὸ ῥητόν τε, κὴ ἄῤῥητον, ἀφανές τε, κὴ φανερὸν, σοφόν τε, κὴ κρυπτόμενον οἱ Μῦθοι μιμοῦν), τὸν τῶν Θεῶν ἀγαθότητα. ὅτι ὥσπερ ἐκεῖνοι τὰ μὲν ἐκ τῆς αἰσθητῶν ἀγαθὰ κοινὰ πᾶσιν ἐποίησαν, τὰ δὲ ἐκ τῆς νοητῶν μόνοις τοῖς ἔμφρασιν, ὕτως οἱ Μῦθοι τὸ μὲν εἶ) Θεὰς πρὸς ἅπαντας λέγουσι, τίνες ὃ ἔτοι κὴ ὁποῖοι, τοῖς δυναμένοις εἰδέναι. Καὶ τὰς ἐνεργείας ὃ μιμοῦν) τ Θεῶν. ἔξεστι δ κὴ τ Κόσμον Μῦθον εἰπεῖν· Σωμάτων μὲν, κὴ χρημάτων ἐν αὐτῷ φαινομένων, ψυχῶν ὃ κὴ νοῶν κρυπτομένων. πρὸς ὃ τέτοις, τὸ μὲν πάντας τὴν περὶ Θεῶν ἀλήθειαν διδάσκειν ἐθέλειν, τοῖς μὲν ἀνοήτοις, διὰ τὸ μὴ δυνήσεσθαι μανθάνειν, καταφρόνησιν, τοῖς ὃ σπουδαίοις ῥᾳθυμίαν ἐμποιεῖ· τὸ ὃ διὰ Μύθων ταλήθες ὑπικρύπτειν, τὰς μὲν καταφρονεῖν ὐκ ἐᾷ, τὰς ὃ φιλοσοφεῖν ἀναγκάζει. Ἀλλὰ διατὶ μοιχείας, κὴ κλοπὰς, κὴ πατέρων δεσμὰς, κὴ τὴν ἄλλην ἀτοπίαν ἐν τοῖς Μύθοις εἰρήκασιν; ἢ κὴ τοῦτο ἄξιον θαύμα]Θ, ἵνα διὰ τ φαινομένης ἀτοπίας, εὐθὺς ἡ ψυχὴ τὸν μὴ λόγους ἡγήσηται) περικαλύμματα, τὸ ὃ

Cur verò fabulæ divinæ ſint, Philoſophi eſt inquirere. Cùm igitur omnia, quæ ſunt, ſimilitudine delectantur, diſſimilitudinem averſantur, de Diis ſermones, Diis quàm ſimillimos eſſe neceſſe erat: ut tantâ majeſtate digni fierent, redderéntq; enunciantibus propitios Deos: quod nonniſi fabulis comparari potuit. Deos ergo ipſos, ſecundùm fandum, infandumque, occultum, ac patens, nec non doctum, & ignoratum fabulæ & Deorum bonitatem imitantur. Quemadmodum enim Dii, quæ ex ſenſilibus bona proveniunt omnibus; quæ verò ex intellectualibus, prudentibus impertiti ſunt; ſic fabulæ Deos quidem eſſe omnibus divulgant; at quinam illi ſint, & quales, illis tantum, qui myſterium capere poſſunt. Operationes quoque æmulantur Deorum. Licet enim & Mundum hunc fabulam nuncupare; cùm in eo corpora, reſque conſpiciantur, animi, mentéſque abſconditæ lateant. Præterea, ad veritatem de Diis univerſos informare, in inſipientibus, cùm ad eam addiſcendam inepti ſint, contemptum, in ſtudioſis ſegnitiem parit: at fabulis veritatem occultare, illos, ne contemnant, prohibet; hos, ut philoſophentur, compellit. Sed quamobrem adulteria, furta, genitorum vincula, & reliqua improbitatis facinora fabulis complexi ſunt? Neque hoc indignum admiratione, ut, quâ apparet abſurditate, ſtatim animus ſermones involucra eſſe

τὸ ὃ ἀληθὲς ἀπόῤῥητον εἶναι νομίσας.

exiſtimans, veritatem ex iis, quæ ſilentio involvenda ſunt, eſſe intelligat.

ΚΕΦ. δ'.

CAP. IV.

Ὅτι πέντε τὰ εἴδη τῶν Μύθων, καὶ ἑκάστου παραδείγματα.

Quinq; Fabularũ ſpecies eſſe, & uniuſcujuſq; exempla.

ΤΩ̃ν δὲ Μύθων οἱ μὲν εἰσι Θεολογικοὶ, οἱ δὲ Φυσικοὶ, οἱ δὲ Ψυχικοίτε, καὶ Ὑλικοὶ, καὶ ἐκ τούτων Μικτοὶ. Εἰσὶ δὲ Θεολογικοὶ μὲν, οἱ μηδενὶ σώματι χρώμενοι, ἀλλὰ τὰς οὐσίας αὐτὰς τῶν Θεῶν θεωρῶντες· οἷς αἱ τοῦ Κρόνου καταπόσεις τῶν παίδων· ἐπειδὴ νοερὸς ὁ Θεὸς, πᾶς δὲ νοῦς εἰς ἑαυτὸν ἐπιστρέφει, τὴν οὐσίαν ὁ Μῦθος αἰνίττεται τοῦ Θεοῦ. Φυσικῶς δὲ τοὺς Μύθους δεῖ θεωρεῖν, ὅταν τὰς πρὸς τὸν Κόσμον ἐνεργείας λέγῃ τις τῶν Θεῶν· ὥσπερ ἤδη τινὲς χρόνον μὲν τὸν Κρόνον ἐνόμισαν, τὰ δὲ μέρη τοῦ χρόνου, παῖδας τοῦ ὅλου καλέσαντες, καταπίνειν δὲ τοῦ παρόντος τοὺς παῖδας φασίν. Ὁ δὲ Ψυχικὸς ἐστὶν, αὐτῆς τῆς ψυχῆς τὰς ἐνεργείας σκοπεῖν. ὅπερ καὶ τῶν ἡμετέρων ψυχῶν αἱ νοήσεις, κἂν εἰς τοὺς ἄλλους προέλθωσιν, ἀλλ' ἂν ἐν τοῖς γεννήσασι μένουσιν. Ὑλικὸς δέ ἐστι, καὶ ἑξῆς, ὧν μάλιστα Αἰγύπτιοι δι' ἀπαιδευσίαν ἐχρήσαντο, αὐτὰ τὰ σώματα Θεοὺς νομίσαντες, καὶ καλέσαντες. καὶ Ἶσιν μὲν τὴν γῆν, Ὄσιριν δὲ τὸ ὑγρὸν, Τυφῶνα δὲ τὴν θερμότητα. ἢ Κρόνον μὲν ὕδωρ, Ἄδωνιν δὲ καρπούς,

Fabularum porrò aliæ quidem Theologicæ, aliæ Naturales, Animales aliæ, & Materiales, & ex his Mixtæ ſunt. Theologicæ nullius corporis uſu, ipſas Deorum naturas ſpeculantur; quales ſunt à Saturno filii devorati, Dei intellectualis, cùm in ſemetipſum intellectus revertatur, naturam fabula inſinuat. Naturaliter fabulæ pertractantur, cùm Deorum circa Mundum operationes effamur: quemadmodum jam plerique χρόνον *tempus* Saturnum, temporis partes univerſi filios appellantes æſtimarunt, ſícque filios à parente devorari tradunt. Animali modo ipſius animi operationes contemplamur, quòd & animorum noſtrorum intelligentiæ, licet in alios excurrant, in parentibus tamen manent. Poſtrema erit materialis, quâ Ægyptii præcipuè per inſcitiam uſi ſunt, corporibus, Diis exiſtimatis, nuncupatiſque: Iſide nempe terrâ, Oſiride humido, Typhone caliditate: vel Saturno quidem aquâ, Adonide fructibus,

Διόνυσον ὃ οἶνον. Ταῦτα ὃ ἀναγκαίως μ᾽ Θεοῖς λέγειν, ὥσπερ καὶ βοτάνας, καὶ λίθους, καὶ ζῶα, σωφρονοῦντων ὄξιν ἀνθρώπων· Θεοὺς ὃ καλεῖν, μαινομένων. εἰ μὴ ἄρα ὥσπερ τὸν ἡλίον τ᾽ Φοῖβον, καὶ τ᾽ ἀπὸ τ᾽ Φοίβου ἀκτῖνα ἥλιον ἐν Ζωηδείᾳ καλέμεν. Τὸ ὃ Μικτὸν εἶδ Θ τ᾽ Μύθων ἐν πολλοῖς μ᾽ καὶ ἄλλοις ὄξιν ἰδεῖν· καὶ μέντοι καὶ ἐν τῷ συμποσίῳ φασὶ τ᾽ Θεῶν τ᾽ Ἐριν μῆλον ῥίψαι χρυσοῦν, καὶ ὄφελ τοῦτο τὰς Θεὰς φιλονεικούσας ὑπὸ τοῦ Διὸς πρὸς τ᾽ Πάριν πεμφθῆναι κριθησομένας. τῷ ὃ καλλεῖ τε φανῆναι τ᾽ Ἀφροδίτην, καὶ ταύτῃ δοῦναι τὸ μῆλον. ἐνταῦθα γὰ τὸ μ᾽ συμπόσιον τὰς ὑπερκοσμίους δυνάμεις δηλοῖ τ᾽ Θεῶν. καὶ διὰ τοῦτο μεθ᾽ ἀλλήλων εἰσί. τὸ ὃ χρυσοῦν μῆλον τ᾽ Κόσμου, ὃς ἐκ τ᾽ ἐναντίων γινόμεν Θ, εἰκότως ὑπὸ τ᾽ Ἔριδος λέγε Θ ῥίπτεσθαι. Ἄλλων ὃ ἄλλα τῷ Κόσμῳ χαριζομένων Θεῶν, φιλονεικεῖν ὑπὲρ τοῦ μήλου δοκοῦσιν. ἡ ὃ καθ᾽ αὑτὴν ζῶσα ψυχὴ, τοῦτο γάρ ὄξιν ὁ Πάρις, τὰς μ᾽ ἄλλας ἐν τῷ κόσμῳ δυνάμεις οὐχ ὁρῶσα, μόνον ὃ τὸ κάλλ Θ τ᾽ Ἀφροδίτης τὸ μῆλον εἶν φησί. Πρέπουσι ὃ τ᾽ Μύθων οἱ μ᾽ Θεολογικοὶ Φιλοσόφοις, οἱ ὃ Φυσικοὶ, καὶ Ψυχικοὶ, ποιηταῖς, οἱ δὲ μικτοὶ, τελεταῖς. ἐπιδὴ καὶ πάσα τελετὴ πρὸς τ᾽ Κόσμον ἡμᾶς, καὶ πρὸς τοὺς Θεοὺς ζυνάπτειν ἐθέλει. Εἰ δὲ δεῖ καὶ ἕτερον μῦθον εἰπεῖν, τ᾽ Μητέρα τ᾽ Θεῶν Φασὶ τ᾽ Ἄτιν παρὰ τῷ Γάλλῳ κείμενον ἰδοῦσαν

Baccho vino. Hæc porrò Diis dicata esse asseverare, quemadmodum & herbas, & saxa, & animalia, sapientum; sed Deos illa vocare furentium est: nisi eâ ratione loquantur, quâ & nos Solis orbem, & ob orbe exilientem radium, Solem ex more vocamus. Mixtam fabularum speciem cùm multis aliis deprehendere licet, tum in eo quod narrant Discordiam in Deorum convivium pomum aureum conjecisse, & pro eo inter Deas dissidio orto, Deas ab Jove missas ad Paridem judicandas, Paridi pulcram Venerem visam pomum habuisse. Hîc enim convivium cœlestes Deorum indicat facultates, ideóque unà simul habitant; pomum aureum Mundum, qui dum ex contrariis conflatur, non immeritò à Discordiâ conjici naratur. Verùm cùm alia alii Dii mundo impartiantur, pro pomo turbas illas concitare videntur. Et animus secundum sensum vivens, hic namque Paris est, cæteras in mundo potestates haud intuens, solam Veneris pulcritudinem pomum esse determinat. Ex fabulis autem Theologicæ Philosophis conveniunt; Naturales & Animales Poëtis; Mixtæ ceremoniis: quandoquidem ceremoniæ omnes cum Mundo nos, Diisque conjungere nituntur. Quòd si alia etiam fabula enarranda est; Deorum Matrem Attidem apud fluvium Gallum commorantem intui-

ποταμῷ,

ποταμῷ, ἐρασθῆναι τε, καὶ λαβεῖν τὸν ἀστρωτὸν αὐτῷ φρυγίαν πῖλον, καὶ τὰ λοιπὰ μεθ' ἑαυτῆς ἔχειν. Ὁ δὲ Νύμφης ἐρασθεὶς τῶν Θεῶν μητέρα ἀπολιπὼν, τῇ Νύμφῃ ξυνῆν. καὶ διὰ τοῦτο ἡ μήτηρ τῶν Θεῶν ποιεῖ μανῆναι τὸν Ἄττιν, καὶ τὰ γόνιμα ἀποκοψάμενον ἀφεῖναι αὐτὰ τῇ Νύμφῃ· πάλιν δὲ ἀνελθόντα αὐτῇ ξυνοικεῖν. ἡ μὲν οὖν Μήτηρ τῶν Θεῶν ζωογόνος δοκεῖ Θεὰ, καὶ διὰ τοῦτο μήτηρ καλεῖται. ὁ δὲ Ἄττις τὰ γινόμενα, καὶ φθειρόμενα δημιουργὸς, καὶ διὰ τοῦτο πρὸς τῷ Γάλλῳ λέγεται διρεσθῆναι ποταμῷ, ὁ καὶ Γάλλος τὸν Γαλαξίαν αἰνίττεται κύκλον, ἀφ' οὗ τὸ παθητὸν ἔρχεται σῶμα. τῶν δὲ πρώτων Θεῶν τελεσάντων τὰς δὲ τέρεις, ἐρᾷ μὲν ἡ Μήτηρ τοῦ Ἄττεως, καὶ ἡγεμονίας αὐτῷ δίδωσι δυνάμεις. τοῦτο γάρ ἐστιν ὁ πῖλος. ἐρᾷ δὲ ὁ Ἄττις τῆς Νύμφης· αἱ δὲ Νύμφαι γενέσεως ἔφοροι· πᾶν γὰρ τὸ γινόμενον ῥεῖ. ἐπεὶ δὲ ἔδει συνῆναι τὰς γενέσεσιν, καὶ μὴ τὰς ἐλαττόνων γενέσεως τὸ χεῖρον, ὁ ταῦτα ποιῶν δημιουργὸς, δυνάμεις γονίμους ἀφεὶς εἰς τὰς γενέσεις, πάλιν συνάπτει τοῖς Θεοῖς. Ταῦτα δὲ ἐγένετο μὲν οὐδέποτε, ἔστι δὲ ἀεί. καὶ ὁ μὲν νοῦς ἅμα πάντα ὁρᾷ, ὁ δὲ λόγος τὰ μὲν πρῶτα, τὰ δὲ δεύτερα λέγει. Οὕτω δὲ πρὸς τὸν Κόσμον οἰκείως ἔχοντος τοῦ μύθου, ἡμεῖς τὸν Κόσμον μιμούμενοι, πῶς γὰρ ἂν μᾶλλον κοσμηθείημεν; ἑορτὴν ἄγομεν διὰ ταῦτα. καὶ πρῶτον μὲν καὶ αὐτοὶ πεσόντες ἐξ οὐρανοῦ, καὶ τῇ Νύμφῃ

tam, ferunt cupidine exarſiſſe, illíque ſtellato pileo impoſito, in poſterum unà ſecum habuiſſe. Attis Nympham deperiens, neglectâ Deorum matre, cum Nymphâ conſueſcebat; Deorum Mater eum ad inſaniam adegit, qui abſciſſa genitalia apud Nympham dereliquit, reverſuſque illi operam dabat. Mater itaque Deorum vivifica Dea eſt, ideoque Mater vocatur. Attis eorum, quæ fiunt & corrumpuntur opifex; hinc apud Gallum flumen compertus traditur: Gallus enim Galaxiam ſeu lacteum orbem, unde corpus patibile deſcendit, indicat. Primis autem Diis ſecundos perficientibus, Mater Attidis amore correpta, cœleſtes illi facultates largitur: is enim pileus eſt. Attis autem Nympham deperit: cùm Nymphæ generationi præſint: nam quodcunque fit, fluit. Quoniam verò generatio ſiſtenda erat, ne extrema ſemper deterius progignerent; ea molitus opifex, facultates ad generandum fœcundas dimittens, iterum Diis conjungitur. Et hæc quidem nunquam facta ſunt, cùm ſemper ſint: & mens quidem omnia ſimul conſpicit, at ſermo hæc quidem priùs, illa poſteriùs effert. Hâc ratione cùm aptiſſimè Mundo fabula reſpondeat, nos Mundi imitatores, quânam enim aliâ ratione nitidiùs ornaremur? propter illa feſtum diem agimus. Et primùm ſanè ipſi, è cœlo delapſi, & cum Nympha

ζωόντες ἐν καπηφείᾳ ἐσμὲν, σίτου τε, καὶ τ ἄλλης παχείας, καὶ ῥυπαρᾶς ἕξεως ἀπεχόμενοι· ἑκάτερα γὰρ ἀναπία ψυχῇ· εἶτα δένδρου τομαὶ, καὶ νῆστεία, ὥσπερ καὶ ἡμῶν ἀποκοπτομένων τῷ περαιτέρω τ γενέσεως πρόοδον. ἐπὶ τούτοις γάλακτι ⊙ ἕξις, ὥσπερ ἀναγεννωμένων· ἐφ' οἷς ἱλαρεῖαι, καὶ στέφανοι, καὶ πρὸς τοὺς Θεοὺς οἷ ἐπάνοδοι ⊙. Μαρτυρεῖ δὲ τούτοις, καὶ ὁ τῶν δρωμένων καιρός. περὶ γὰρ τὸ ἔαρ, καὶ τῷ ἰσημερίαν δρᾶται τὰ δρώμενα, ὅτε τῷ μὲν γίνεσθαι παύεται τὰ γινόμενα, ἡμέρα δὲ μείζων γίνεται τῆς νυκτὸς, ὅπερ οἰκεῖον ἀναγομένων ψυχῶν. Περὶ γὲν τ ἀναπίαν ἰσημερίαν ἡ τῆς Κόρης ἁρπαγὴ μυθολογεῖται γενέσεως, ἥδε κάθοδος ἐστὶ τ ψυχῶν. Τοσαῦτα περὶ μύθων εἰῶσιν ἡμῖν αὐτοί τε οἱ Θεοὶ, καὶ τ χαιρόντων τοὺς μύθους αἱ ψυχαὶ ἵλεω χρώιντο.

consuescentes in mœrore vivimus à frumento, alióque crasso ac sordido alimento abstinentes, quandoquidem utraque animo sunt contraria. Deinceps arboris incisiones, & jejunium, quasi nos ipsi ulteriorem generationis progressum amputaremus: tandem ex lacte alimentum, quasi renasceremur. Hinc festivitates, & coronæ, & ad Deos veluti reditio. Hisce & tempus, quo fiunt, testimonium exhibet: circa enim ver atque æquinoctium ea, quæ diximus, conficiuntur, cùm, quæ fiunt, fieri cessant, diésque nocte magìs ac magìs protenditur: quod animis qui ad sublimiora gradum faciunt, proprium est. Sic circa oppositum æquinoctium raptus Proserpinæ successisse fingitur; qui descensus est animorum. Hæc nobis de fabulis pertractantibus Dii ipsi, & Scriptorum fabularum animi propitii sint.

ΚΕΦ. ε'.
Περὶ τ πρώτης αἰτίας.

CAP. V.
De primâ causâ.

Ἀκόλουθον δὲ τούτοις ἐστὶ, τῷ τε πρώτῳ αἰτίαν εἰδέναι, καὶ τὰς μετ' ἐκείνῳ τάξεις τ Θεῶν, καὶ τ Κόσμου τ φύσιν, Νοῦ τε, καὶ Ψυχῆς, καὶ Οὐσίας, Προνοίαν τε, καὶ Εἱμαρμένης, καὶ Τύχης, Ἀρετῆς τε, καὶ Κακίας, καὶ τὰς ἐκ τούτων γινομένας ἀγαθάς τε καὶ φαύλας Πολιτείας ἰδεῖν· καὶ πόθεν ἕκαστα τὰ κακὰ εἰς τ Κόσμον ἀφίκετο. Τούτων δὲ ἕκαστον λόγων δεῖται πολλῶν καὶ μεγάλων, ὡς ἐν βραχεῖ

SEquitur posthac, ut primam causam, & subsequentes Deorum ordines cognoscamus; tum Mundi, Mentis, Animíque naturam; Providentiam deinceps, Fatum, & Fortunam, Virtutem, & Vitium, natásque ex illis probas pravásque Rerumpublicarum formas, & undénam mala in Mundum irrepserint, inspiciamus. Ex his quodlibet multis ingentibúsque sermonibus indiget: attamen ut brevibus expediatur, ne rerum

σιν εἰπεῖν, καὶ πρὸς τὸ μὴ παντελῶς ἀνηκόους εἶναι), εὐδὲν ἴσως λέγειν κωλύει. Τὴν πρώτην αἰτίαν μίαν τε εἶναι πρέπει. πάντος γὰρ πλήθους ἡγεῖται μονάς, δυνάμεώς τε καὶ ἀγαθότητα πάντα νικᾷ· καὶ διὰ τοῦτο πάντα μετέχειν ἐκείνης ἀνάγκη. εὐδὲν γὰρ αὐτὴν ἄλλο κωλύει διὰ τὴν δύναμιν, εὐδὲ ἑαυτὴν ἀφέξει δι' ἀγαθότητα. ἀλλ' εἰ μὲν ἦν ψυχή, πάντα ἂν ἔμψυχα ἦν· εἰ δὲ καὶ νοῦς, πάντα νοερά· εἰ δὲ οὐσία, πάντα οὐσίας μετεῖχε. τοῦτο δ' ἐν πᾶσιν ἰδόντες τινὲς, ἐκεῖνο οὐσίαν ἐνόμισαν. Εἰ μὲν οὖν ἦν μόνον τὰ ὄντα, ἀγαθὰ δὲ οὐκ ἦν, ἀληθὴς ἦν ὁ λόγος. εἰ δὲ δι' ἀγαθότητα ἔστί τε τὰ ὄντα, καὶ μετείληχεν ἀγαθοῦ, ὑπερφυὲς μὲν ἀγαθὸν δὲ εἶναι τὸ πρῶτον ἀνάγκη. Σημεῖον δὲ μέγιστον· τὰ γὰρ εἶναι διὰ τὸ ἀγαθὸν αἱ πεδᾶσαι καταφρονοῦσι ψυχαὶ, ὅταν ὑπὲρ πατρίδος, ἢ φίλων, ἢ ἀρετῆς κινδυνεύειν ἐθέλωσι. Μετὰ δὲ τὴν ὅπως ἄρρητον δύναμιν αἱ τῶν Θεῶν τάξεις εἰσί.

harum omninò expertes esse homines videantur, nihil impediet hâc ratione differere. Primam causam unam esse convenit; multitudini namque universæ unitas præit facultate & bonitate omnia superans, ideóque omnibus communicari necesse est. Neque enim aliquid facultate illam impediet; neque ipsa propter bonitatem separabitur. Siquidem si animus esset, omnia utique essent animata; sin intellectus, omnia intellectualia; si substantia, omnia substantiæ participarent. quod cùm quidam in omnibus deprehendissent, substantiam illud esse existimârunt. Si itaque res tantùm essent, neque bonitatem haberent, sermo hic à veritate non aberraret. Verùm si per bonitatem res sunt, & bonum participant; supernaturale utique, sed bonum, primum omnium esse necesse est; indicio, eóque maximo erit; animis quippe virtute præditis propter bonum nihil curæ est quòd sint; quando pro patria, amicis, vel virtute pericula subeunt. Post hanc Virtutem, quæ verbis haud exprimi potest, Deorũ ordines subsequuntur.

ΚΕΦ. ς'.
Περὶ τῶν ὑπερκοσμίων, καὶ ἐγκοσμίων Θεῶν.

Τῶν δὲ Θεῶν, οἱ μέν εἰσιν Ἐγκόσμιοι, οἱ δὲ Ὑπερκόσμιοι. Ἐγκοσμίους δὲ λέγω, αὐτοὺς τοὺς τὸν Κόσμον ποιοῦντας Θεούς. τῶν δὲ ὑπερκοσμίων, οἱ μὲν οὐσίας ποιοῦσι Θεῶν, οἱ δὲ Νοῦν, οἱ δὲ Ψυχάς. καὶ διὰ τοῦτο τρεῖς ἔχουσι

CAP. VI.
De cœlestibus, & mundanis Diis.

DEorum verò, hi mundani, cœlestes alii. Mundanos eos voco, qui mundum conficiunt. Cœlestium hi Deorum substantias, alii mentem, alii animos procreant; ideóque trino ordine

τάξεις, καὶ πάσας ἐν τοῖς περὶ τέ-
των λόγοις ῥᾴδιον εὑρεῖν. Τῶν δὲ
Ἐγκοσμίων, οἱ μὲν εἶναι ποιοῦσι τὸν
Κόσμον, οἱ δὲ αὐτὸν ψυχοῦσιν, οἱ
δὲ ἐκ διαφόρων ὄντα ἁρμόζουσιν,
οἱ δὲ ἡρμοσμένον φρουροῦσι. Τού-
των δὲ ὄντων τεσσάρων σχημά-
των, καὶ ἑκάστου σχήματα ἔχοντος, καὶ
μέσα, καὶ τελευταῖα, καὶ τοὺς διοι-
κοῦντας δώδεκα εἶναι ἀνάγκη. οἱ μὲν
ἓν ποιοῦντες τὸν Κόσμον, Ζῆνα, καὶ
Ποσειδῶνα ὄντα, καὶ Ἥραν ὄντα, οἱ δὲ
ψυχοῦντες Δημήτηρ, καὶ Ἑστία, καὶ
Ἄρτεμις· οἱ δὲ ἁρμόζοντες Ἀ-
πόλλων, καὶ Ἀφροδίτη, καὶ Ἑρμῆς·
οἱ δὲ φρουροῦντες Ἑστία, καὶ Ἀθηνᾶ,
καὶ Ἄρης. Αἰνίγματα δὲ τούτων ἐν
τοῖς ἀγάλμασιν ὄντων ἰδεῖν. ὁ μὲν
γὰρ Ἀπόλλων λύραν ἁρμόζει, ὥπλι-
σται δὲ ἡ Ἀθηνᾶ, γυμνὴ δὲ ἡ Ἀ-
φροδίτη. ἐπειδὴ ἁρμονία μὲν τὸ
κάλλος ποιεῖ· τὸ δὲ κάλλος ἐν
τοῖς ὁρωμένοις ὑφ' ἡμῶν. τούτων
δὲ πρώτως ἐχόντων τὸν Κόσμον, καὶ
τοὺς ἄλλους ἐν τούτοις ἡγητέον εἶναι
Θεούς· οἷς Διόνυσον μὲν ἐν Διΐ,
Ἀσκληπιὸν δὲ ἐν Ἀπόλλωνι, Χά-
ριτας δὲ ἐν Ἀφροδίτῃ. Καὶ Ζφαί-
ρας ἂν τούτων ὄφειν ἰδεῖν, Ἑστίας μὲν
Γῆν, Ποσειδῶνα δὲ ὕδωρ, Ἥρας
Ἀέρα, Ἡφαίστου δὲ Πῦρ. ἐξ ὧν τὰς
ἐνωτέρας, ὧν ἔθος νομίζειν Θεῶν.
Ἀπόλλωνα γὰρ καὶ Ἄρτεμιν ἀνθ'
ἡλίου καὶ σελήνης λητέον· τὴν Κόρην
δὲ Δήμητρα δοτέον· Ἀθηνᾶν μὲν
τὸν αἰθέρα· ὁ δὲ οὐρανὸς πάντων
κοινός. Αἱ μὲν οὖν τάξεις, καὶ δυνά-
μεις, καὶ Ζφαῖραι τῶν δώδεκα Θεῶν,
ὅπως εἰρμοσταί τε, καὶ ὑμνῳδοῦνται.

discriminantur, omnésque in sermonibus de eis inventu faciles sunt. Mundanorum hi efficiunt, ut Mundus sit; alii eundem animant; alii ex variis diversisque compactum adaptant; alii adaptatum custodiunt. quæ cùm quatuor sint, & unumquodque ex primis, mediis, extremisque consistat; qui ea disponunt, necesse est ut duodecim sint. Mundum itaque efficiunt Jupiter, Neptunus, Vulcanus: animant Ceres, Juno, Diana: adaptant Apollo, Venus, Mercurius: custodiunt Vesta, Pallas, Mars. Horum indicia ac figuræ, quasi in ænigmate in statuis conspiciuntur. Etenim Apollo lyram adaptat, Pallas armatur, nudáque Venus objicitur: quando concentus pulcritudinem gignit, & pulcritudo in illis, quæ oculis objiciuntur, non abditur. Hi cùm ante alios Mundum possideant, cæteros in his Deos esse existimemus: Bacchum videlicet in Jove; Æsculapium in Apolline, Gratias in Venere. Orbes quoque eorum intueamur, Vestæ terram, Neptuni aquam, Junonis aërem, Vulcani ignem. Sex autem superiores Diis illis, quibus id in usu est, attribuamus: quippe qui Apollinem ac Dianam pro Sole & Luna desumimus; at Saturni orbem Cereri vindicamus, Palladi ætherem: cœlum verò commune esse omnibus dicemus. Ordines igitur, & virtutes, ac duodecim Deorum orbes hâc ratione exponuntur, & veluti divinum quid cantibus ac hymnis celebrantur.

ΚΕΦ.

ΚΕΦ. ζ'.

Περὶ τ φύσεως τ̃ Κόσμου, καὶ ἀϊδιότητ⊙.

Ἄγτον δὲ τ̀ Κόσμον ἄφθαρτόν τε, καὶ ἀγέννητον ἔτι ἀνάγκη. Ἄφθαρτον μέν, ὅτι οὐκ ἔστι τοῦτο φθαρέντ⊙, ἢ χεῖρονα, ἢ χρεῖττονα ποιῆσαι, ἢ τ̀ αὐτὸν, ἢ ἀκοσμίαν. ἀλλ' εἰ μὲν χείρονα, κακὸς ὁ ἐκ κρείττονο⊙ χεῖρον ποιῶν· εἰ δὲ χρεῖττονα, ἀδυνάτ⊙, ὁ μὴ τῇ ἀρχῇ τὸ κρεῖττον ποιήσας· εἰ δὲ τ̀ αὐτὸν, μάτην ποιήσει· εἰ δὲ ἀκοσμίαν, ἀλλ' οὐδὲ ἀκέφν τοῦτό γε θέμις. Ἀγέννητον δὲ, ἵνα καὶ μᾶλλον δεῖξαι ταῦτα· εἰ γὰρ μὴ φθείρεται, οὐδὲ γέγονεν· ἐπεὶ δὴ πᾶν τὸ γινόμενον φθείρε⊙. καὶ ὅτι ἀνάγκη διὰ τῆν τ̃ Θεοῦ ἀγαθότητα ὄντ⊙ τ̃ Κόσμου, ἀεί τε τ̀ Θεὸν ἀγαθὸν εἶναι, καὶ τ̀ Κόσμον ὑπάρχειν· ὥσπερ ἡλίῳ μὲν καὶ πυρὶ ζωογόνα φῶς, σώματα δὲ σκιά. Τῶν δὲ ἐν τῷ Κόσμῳ σωμάτων, τὰ μὲν Νοῦν μιμεῖτ⊙, καὶ κύκλῳ κινεῖτ⊙· τὰ δὲ Ψυχὴν, καὶ ἐπ' εὐθείας. καὶ πῦρ μὲν ἐπ' εὐθείας, Πῦρ μὲν καὶ Ἀὴρ ἄνω· Γῆ δὲ, καὶ Ὕδωρ κάτω. τ̃ δὲ κύκλῳ, ἡ μὲν ἀπλανὴς ἀπ' ἀνατολῆς, αἱ δὲ ἑπτὰ ἐκ δύσεως φέρον⊙. Αἰτίαι δὲ τούτου πολλαὶ μὲν καὶ ἄλλαι, καὶ τὸ μὴ ταχείας τ̃ ὠδικοῦ τῶν σφαιρῶν κινουμένης ἀτελῆ τ̃ γένεσιν εἶναι. διαφόρου δὲ τ̃ κινήσεως οὔσης, διαφέρειν καὶ τ̃ φύσιν τῶν

CAP. VII.

De naturâ Mundi, & æternitate.

MUndum porrò ipſum incorruptibilem, atq; ingenitum eſſe neceſſum eſt. Incorruptibilem; eo namq; corrupto, aut meliorem, aut deteriorem, vel hunc eundem, vel ſine ornatu confuſionem efficiet. Si deteriorem, næ ille fuerit pravus, qui ex meliori deterius facit. Si meliorem, utiq; viribus non præſtitit, qui ipſo principio, quod melius eſt, non produxit. Si eundem, fruſtrà operam ſumpſerit. Si confuſionem, at id aures propter nefas perhorreſcunt. Ingenitum illum ſatis abundè hæc probant. Etenim, ſi non corrumpitur, neq; factus eſt; cùm omne quod factum eſt, corrumpatur. Ad hæc, cùm per Dei bonitatem Mundus ſit, neceſſe eſt, ſemper Deum bonum eſſe, & Mundum exiſtere: quemadmodum cum Sole, & igne ſimul unà lumen ſubſiſtit, & corpore umbra. Corporum, quæ in Mundo ſunt, alia mentem imitantur, & circulatim moventur; alia animum, & rectà diriguntur. Ex iis quæ rectà moventur, ignis & aër ſurſum; terra & aqua deorſum aguntur: ex iis quæ circulatim, ſphæra inerrans ab ortu, ſeptem reliquæ ab occaſu feruntur. Hujuſce cauſæ multæ aliæ ſunt, at illa non poſtrema; ne ſcilicet ſi velox orbium circumitio fiat, imperfecta generatio maneat. Sed cùm motus diverſus ſit, diverſam quoque

σωμάτων ἀνάγκη· ἢ μήτε καίειν, μήτε ψύχειν τὸ θεῖον σῶμα, μηδὲ ἄλλό τι ποιεῖν, ἃ τῶν τεσσάρων στοιχείων. Σφαίρας δὲ ὄσης τὸ Κόσμος, ὁ μὲν Ζωδιακὸς δείκνυσι τοῦτο, ἐπειδὴ σφαίρας πάσης τὸ κάτω μέσον ἐστὶ, πανταχόθεν γὰρ πλεῖστον ἀφέστηκε. τά τε βαρέα φέρεται κάτω, φέρεται δὲ εἰς γῆν. Ταῦτα δὲ πάντα ποιοῦσι μὲν Θεοὶ, τάττει δὲ Νοῦς, κινεῖ δὲ Ψυχή. Καὶ περὶ μὲν Θεῶν ἅδε φερέσθω.

corporum naturam esse oportet; & corpus cœleste, neque comburere, neque frigefacere, neque aliud præterea facere, quod quatuor elementorum proprium fuerit. Et cùm Mundus sphæricus sit, cujus argumentum Zodiacus est; & cujuscunque orbis pars inferior medium sit; ex omnibus namque partibus plurimùm distat; gravia deorsum, & in terrã agũtur. Et hæc quidẽ omnia Dii cõficiunt, mens ordinat, animus movet. Et de Diis hæc dicta sunto.

ΚΕΦ. η'.

Περὶ Νοῦ, καὶ Ψυχῆς· καὶ ὅτι ἀθάνατος.

CAP. VIII.

De mente, & Animâ: & Animum immortalem esse.

Ἔστι δέ τις δυνάμις, οὐσίας μὲν ἐλάττονος, ψυχῆς δὲ κρείττων, ἔχουσα μὲν ἐκ τῆς οὐσίας τὸ εἶναι, τελειοῦσα δὲ τὴν ψυχὴν, ὥσπερ ἥλιος τὰς ὄψεις. Τῶν δὲ Ψυχῶν αἱ μὲν εἰσι λογικαὶ, καὶ ἀθάνατοι· αἱ δὲ ἄλογοι, καὶ θνηταί. καὶ αἱ μὲν ἐκ τῶν πρώτων, αἱ δὲ ἐκ τῶν δευτέρων τῶν Θεῶν. πρῶτον δὲ ἅ, τι πέρ ἐστι Ψυχὴ ζητητέον. ᾧ τίνων διαφέρει τὰ ἔμψυχα τῶν ἀψύχων; τοῦτό ἐστι Ψυχή. διαφέρει δὲ κινήσει, αἰσθήσει, φαντασίᾳ, νοήσει. Ἔστιν ἄρα Ψυχὴ, ἄλογος μὲν ζωὴ αἰσθητικὴ καὶ φανταστική· λογικὴ δὲ, αἰσθήσεως καὶ φαντασίας ἄρχουσα, καὶ λόγῳ χρωμένη. καὶ ἡ μὲν ἄλογος τοῖς σωματικοῖς ἕπεται πάθεσιν· ἐκπλήττεται γὰρ ἄλογος, καὶ ὀργίζεται· ἡ δὲ λογικὴ τοῦ σώματος

Est autem quædam vis essentiâ quidem inferior, sed nobilior animo: ab essentiâ habens, quòd sit, animum verò ita perficiens, ut oculos Sol. Animorum porrò alii sunt rationis compotes, & immortales; alii experres, mortalésque: primi ex primis, secundi ex secundis Diis producuntur. At primùm, quid sit animus, investigandum. Illud itaque animus erit, quo animata ab inanimatis differunt. Differunt autem motu, sensu phantasiâ, intelligentiâ. Est ergò animus rationis expers vita sensibus, ac visis serviens: rationis compos, in sensus, ac phantasiam dominans & ratione utens. Et ratione quidem vacuus animus corporis sequitur affectiones: desiderat enim absque ratione, & irascitur; at rationis compos corpus

μετὰ

μετὰ λόγε καταφέρνει, ἢ πρὸς τὸ ἄλογον μαχόμενον, κρατήσασα μὲ Ἀρετὸ, ἥπτηθεῖσα δὲ, Κακίαν ποιεῖ. Ἀθάνατον δὲ αὐτὸ εἶ) ἀνάγκη, ὅπ τε γινώσκει Θεές· θνητὸν δὲ ἐδὲν ἀθάνατον οἶδε· τῶν τε ἀνθρωπίνων πραγμάτων ὡς ἀλλοτείων καταφρονεῖ, ἢ τοῖς σώμασιν, ὡς ἀσώμαΤ⊕ ἀντιπέπονθε· καλῶν μὲ γὸ ἢ νέων ὄντων ἁμαρτάνει, γηρώντων δὲ ἐκείνων ἀκμάζει. ἢ πᾶσα μὲ ἀσεδαία ψυχὴ κέχρη) νῷ· νοῦ δὲ ἐδὲν σῶμα χρυσῷ· πῶς γὸ ἂν τὰ ἀνόητα νοῦ χρυσήσοι; ὀργάνω δὲ χρωμένη τῷ σώματι, ἀκ ἔστιν ἐν τέτῳ· ὥσπερ ἐδὲ ὁ μηχανοποιὸς ἐν τοῖς μηχανοποιήμασι· καίτοι πολλὰ τῶν μηχανημάτων ἐδενὸς ἁπτομένε κινεῖται, εἰ δὲ ὑπὸ τῦ σώμαΤ⊕ ὠθεῖται πολλάκις, θαυμάζειν ἐ δεῖ. ἢ γὸ αἱ τέχναι τῶν ὀργάνων βλαβέντων, ἐνεργεῖν ἐκ ἂν δυνάιντο.

ΚΕΦ. Θ'.

Περὶ Προνοίας, ἢ Εἱμαρμένης, ἢ Τύχης.

ΤΗὴν δ' τῶν Θεῶν Πρόνοιάν ὅτι μὲ ἢ ἐκ τέτων ἰδεῖν. Πόθεν γὸ ἡ τάξις τῷ Κόσμῳ, εἰ περ μηδὲν ἦν τὸ τάτον; πόθεν δὲ τὸ πάντα τινὸς ἕνεκα γίνεθαι; ὃς ἄλογον μὲ Ψυχὴν, ἵνα αἰσθήσεως ἦ· λογικὴν δὲ, ἵνα κοσμῇ) ἡ γῆ; Ἔτι δὲ ἢ ἐκ τῦ περὶ τὸ

cum ratione aspernatur, & cum animo rationis experte decertans, superior factus, virtutem, devictus, militiam efficit. Hunc verò immortalem esse necesse est, quòd Deos cognoscat; mortalium autem nullum novit immortale: & res humanas ac si alterius essent contemnit, & corpora incorporeus ipse abhorret: quæ si pulcra ac recentia fuerint, delinquit; si senuerint illa, ipse virescit. Et quilibet industrius animus mente utitur: mens verò à corpore non gignitur. Quanam enim ratione, quæ mente carent, mentem gignent? Et quamvis illi corpus tanquam instrumentum subserviat, in corpore tamen non est. Simili modo machinarum opifex in ipsis machinis nullus est; & nihilominùs machinarum pleræque, quas nemo tangit, sede moventur. Quòd si per corpus sæpenumerò à recto abducitur, non est cur miremur: namque artes instrumentis læsis operatione frustrantur.

CAP. IX.

De Providentiâ, Fato, & Fortunâ.

DEorum insuper Providentiam & ex his colligere licet. Unde enim Mundo ordo inditur, si nullum est, quod ordinat? Unde etiam illud erit, omnia alicujus causâ produci: animam scilicèt rationis expertem, ut sensus sit; rationis compotem, ut terra cohonestetur? Ex ipsa quoque erga

φύσιν Προνοίας ἰδεῖν. τὰ μὲν γὰρ ὄμματα διαφανῆ πρὸς τὸ βλέπειν γεγενῆσθαι· ἡ δὲ ῥὶς ὑπὲρ τὸ στόμα, διὰ τὸ κρίνειν τὰ δυσώδη. τῶν δὲ ὀδόντων οἱ μέσοι μὲν ὀξεῖς, διὰ τὸ τέμνειν· οἱ δ' ἔνδον πλατεῖς, διὰ τὸ πέσσειν τὰ σιτία. καὶ πάντα δ' ἐν πᾶσιν οὕτω μετὰ λόγου ὁρῶμεν. Ἀδύνατον δ' ἐν μὲν τοῖς ἐσχάτοις τοσαύτην εἶναι Πρόνοιαν, ἐν δὲ τοῖς πρώτοις μὴ εἶναι. οὔτε ἐν τῷ Κόσμῳ ματαίαν, καὶ θεραπείαι σωμάτων γινόμεναι, τῆς ἀγαθῆς Προνοίας εἰσὶ τῶν Θεῶν. Τὸν δὲ τοιαύτην περὶ τὸν κόσμον ἐπιμέλειαν οὐδὲν βουλομένους, οὐδὲ ποιοῦντας τοὺς Θεοὺς ἡγητέον ποιεῖν. ἀλλ' ὥσπερ τὰ σώματα τὴν δύναμιν ἐχόντων αὐτῷ τῷ εἶναι ποιεῖ, ἃ ποιεῖ· οἷον ἥλιος φωτίζει, καὶ θάλπει αὐτῷ μόνῳ τῷ εἶναι· οὕτω πολὺ μᾶλλον ἡ τῶν Θεῶν Πρόνοια αὐτῇ τε ἀπόνως, καὶ τοῖς προνοουμένοις ἐπ' ἀγαθῷ γίνεται. ὥστε καὶ αἱ τῶν Ἐπικουρείων λεγόμεναι ζητήσεις. τὸ γὰρ θεῖον, φασὶν, οὐδὲ αὐτὸ πράγματα ἔχειν, οὐδὲ ἄλλοις παρέχειν. καὶ ἢ μὲν ἀσώματοι περὶ τε τὰ σώματα, καὶ τὰς ψυχὰς Πρόνοια τῶν Θεῶν ὅδε τοιαύτη· ἢ δ' ἐκ τῶν σωμάτων, καὶ ἐν τοῖς σώμασιν, ἑτέρα τε ταύτης ὅδε, καὶ Εἱμαρμένη καλεῖται, διὰ τὸ μᾶλλον τοῖς σώμασι φαίνεσθαι τὸ εἱρμόν· περὶ ἣν καὶ ἡ Μαθηματικὴ εὕρηται τέχνη. Τὸ μὲν οὖν μὴ μόνον ἐκ Θεῶν, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν θείων σωμάτων διοικεῖσθαι τὰ ἀνθρώπινα πράγματα, καὶ μάλιστα τῶν σωματικῶν

naturam providentiâ deprehendere possumus. Oculi quippe pellucidi ad videndum; nares super os, ut malè olentia discernant; ex dentibus medii acuti constructi sunt ad secandum, interiores plani ad alimenta comminuenda. Et hâc ratione omnia in omnibus non absque ratione fieri conspicimus. Fieri verò nequit, cùm in extremis hisce tanta insit providentia, in primis deficere. In Mundo præterea vaticinationes, & sanationes corporum ex probâ Deorum providentiâ succedunt. Similem autem erga Mundum curam, ac diligentiam à Diis neque aliquid inde sperantibus, neque operantibus provenire censendum est; sed ut corpora facultate prædita, quæcunque agunt ipsâ substantiâ operantur: quemadmodum Sol, eo solùm quod est, illuminat, & calefacit: sic multò magis Deorum providentia sibi ipsi absque labore ac molestiâ, & rebus quæ providentiæ subsunt, bona suppeditat. His Epicureorum dissolvuntur quæstiones: Numen enim, inquiunt, neque sibi, neque aliis molestiæ est. Atqui incorporea circa corpora & animos Deorum providentia hæc est: sed quæ ex corporibus, & in corporibus, diversa ab eâ, Fatum nuncupatur: quòd magis in corporibus illius series illuceat, propter quam & ars Mathematica adinventa est. Non tantùm itaque ex Diis, sed ex divinis quoque corporibus humana dirigi, & naturam potissimùm corpoream,

φύσιν,

φύσιν, ἄλογόν τε ὂξὶ καὶ ἀληθές. καὶ διὰ τοῦτο ὑγίειάν τε καὶ νόσον, εὐτυχίας τε καὶ δυσυχίας κατ' ἀξίαν ἐκεῖθεν γίνεσθαι, ὁ λόγος δείκνυσι. τὸ δὲ ἀδικίας τε, καὶ ἀσελγείας ἐκ τῆς Εἱμαρμένης διδόναι, ἡμᾶς μὲν ἀγαθὸς, τοὺς δὲ Θεοὺς ποιεῖν ὂξὶ κακούς. εἰ μὴ ἄρα ἐκεῖνο λέγειν ἐθέλοι τις, ὡς ὅλως μὲν τῷ Κόσμῳ, καὶ τοῖς κατὰ φύσιν ἔχουσιν ἐπ' ἀγαθῷ γίνεται πάντα· τὸ δὲ παραφυῆναι κακῶς, ἢ πρὸ φύσιν ἀδυνατέρως ἔχειν τὰ φυέντα τῆς Εἱμαρμένης ἀγαθὰ εἰς τὸ χεῖρον μεταβάλλειν. ὥσπερ τὸν ἥλιον ἀγαθὸν ὄντα πᾶσι, τοῖς ὀφθαλμιῶσιν, ἢ πυρέττουσι βλαβερὸν εἶναι συμβαίνει. διαλὶ γὰρ Μασσαγέται μὲν τοὺς πατέρας ἐσθίουσιν, Ἑβραῖοι δὲ περιτέμνονται, Πέρσαι δὲ τὴν εὐγένειαν σώζουσι; πῶς δὲ Κρόνον τε καὶ Ἄρεα κακοποιοὺς λέγοντες, πάλιν ποιοῦσιν ἀγαθοὺς, φιλοσοφίαν τε καὶ βασιλείας, στρατηγίας τε καὶ θησαυροὺς εἰς ἐκείνους ἀνάγοντες; Εἰ δὲ τείχωμα καὶ τεῖχος λέξουσιν, ἄτοπον μὲν ἀνθρωπίνῳ ἀρετῷ πάντα χάριν δὲ αὐτῷ μένειν, τοὺς δὲ Θεοὺς ἐκ τῶν τόπων μεταβάλλεσθαι. τὸ δὲ καὶ πατέρων εὐγένειαν, ἢ δυσγένειαν περιλέγειν, ὡς ἅπαντα ποιόντων, ἁπλᾶ δὲ σημαινόντων μόνων τῶν ἀστέρων διδάσκειν. Πῶς γὰρ ἂν τὰ περὶ τῆς γενέσεως ἐκ τῆς γενέσεως γένοιτο; ὥσπερ πίνων Πρόνοια, καὶ Εἱμαρμένη ὂξὶ, καὶ περὶ ἔθνη, καὶ πόλεις, ἔστι δὲ καὶ περὶ ἕκαστον ἄνθρωπον, ὅπου καὶ Τύχη, περὶ ἧς καὶ λέγειν ἀκόλουθον.

rationi veritatíque consonum est: ideóque sanitatem & ægritudinem; prosperas, adversásque fortunas pro cujusque dignitate indè provenire ratio dictat. At injustitias, & per lasciviam ac petulantiam commissa scelera ad Fatum referre, nos quidem probos, Deos verò nequam, ac scelestos efficiet. Nisi quis illud respondere velit, Mundo in universum, & iis, qui naturâ Mundo respondent, omnia in bonum produci, sed malè altum, educatúmque, vel naturam etiam imbecilliorem bona à Fato emanata in deterius mutare; quemadmodum Sol bonus sit licèt, lippientibus tamen, ac febrientibus noxius fit. At quid enim Massagetæ parentes vorant, Hebræi circumciduntur, Persæ nobilitatem conservant? Quomodo verò Saturnum, atque Martem maleficos pronuncianres, rursus Philosophiam, Regnum, rei militaris imperia, ac Thesauros ad illos deferentes, beneficos prædicant? Si triangula, & quadrata afferant; absurdum est dum humana virtus ubicunque semper eadem perdurat, Deos ex locis immutari. At enim parentum nobilitatem, aut ignobilitatem prædicere, id stellas non omnia efficere, sed nonnulla tantùm significare docet. Quomodo enim quæ ante ortum sunt, ex ipso ortu fieri poterunt? Quemadmodum ergo Providentia, & Fatum circa nationes, & Urbes, tum etiam circa quemlibet hominem est; ita & Fortuna, de quâ sermonem habere series orationis postulat.

Ἡ τοίνυν

Ἡ τοίνυν τὰ διάφορα, καὶ τὰ παρ' ἐλπίδα γινόμενα πρὸς ἀγαθὸν τάττουσα δυνάμις τῶν Θεῶν, Τύχη νομίζεται. καὶ διὰ τοῦτο μάλιστα κοινῇ τὰς πόλεις τιμᾷ τὸν Θεὸν προσήκει πᾶσαν. πᾶσα γὰρ πόλις ἐκ διαφόρων πραγμάτων (συίστα). ἐν τοῖς ὑπὸ σελήνην δὲ τὴν δύναμιν ἔχει. ἐπεὶ δὲ ὑπὸ σελήνην οὐδὲν ἔνεκα Τύχης ἂν γένοιτο. Εἰ δὲ κακοὶ μὲν δυτυχοῦσιν, ἀγαθοὶ δὲ πένονται, θαυμάζειν οὐ δεῖ. οἱ μὲν γὰρ πάντα, οἱ δὲ οὐδενὸς πλοῦτον ποιοῦσι. καὶ τὴν μὲν κακῶν ἡ δυτυχία, οὐκ ἂν ἀφέλοι τὴν κακίαν, τοῖς δὲ ἀγαθοῖς ἡ ἀρετὴ μόνον ἀρέσκει.

Igitur diverſa, ac præter expectationem accidentia ad bonum vis Deorum diſponens, Fortuna exiſtimatur; ideóque potiſſimùm Urbes hanc Deam honoribus afficere generatim universéque addecet. Quæliber enim Urbs ex diverſis rebus coaleſcit. Ea ſub Lunâ poteſtatem exercet; quando ſuper Lunam nihil omninò fortuitò accidit. At ſi mali proſpero Fortunæ flatu utantur, probi inopiâ rerum laborent, admirandum haud eſt: illi enim maximi, hi nihili divitias æſtimant; & à malis quidem res proſperæ nihil unquam auferent de pravitate: probis ſola virtus ſuffecerit.

ΚΕΦ. ι'.

Περὶ Ἀρετῆς, καὶ Κακίας.

Οἱ δὲ περὶ Ἀρετῆς καὶ Κακίας λόγοι πάλιν τὸν περὶ Ψυχῆς δέονται. Τῆς γὰρ ἀλόγου ὄσης εἰς τὰ σώματα, καὶ θυμὸν ἄδυς, καὶ ὀπιθυμίαν ποιούσης, ἡ λογικὴ τούτοις ἐφεστηκυῖα, τριμερῆ ποιεῖ τὸν ψυχὴν, ἐκ λόγου, καὶ θυμοῦ, καὶ ὀπιθυμίας. Ἀρετὴ μὲν, λόγου μὲν φρόνησις, θυμοῦ δὲ ἀνδρεία, ὀπιθυμίας δὲ σωφροσύνη, ὅλης δὲ τῆς ψυχῆς δικαιοσύνη. Δεῖ γὰρ τὸν λόγον κρίνειν τὰ δέοντα, τὸν δὲ θυμὸν λόγῳ πειθόμενον τῶν δεινῶν καταφρονεῖν, τὸν δὲ ὀπιθυμίαν μὴ τὸ φαινόμενον ἡδὺ, ἀλλὰ τὸ μετὰ λόγου διώκειν. Τούτων δὲ ὅπως ἐχόντων, ὁ βίος γίνεται δίκαιος. ἡ γὰρ περὶ

Cap. X.

De Virtute, & Vitio.

De Virtute autem, & Vitio ſermones, eos quos de anima habuimus, rurſus expoſcunt. Namque dum rationis vacuus animus in ipſis corporibus iram ſtatim, ac cupidinem procreat, rationis particeps eorum præſes, tripartitum animum ex ratione, irâ, atque cupidine facit. Virtus autem rationis eſt prudentia, iræ fortitudo, cupidinis temperantia, & totius animi juſtitia: oportet ſiquidem rationem ea, quæ addecent dijudicare; iram rationis audientem, quæ videntur horribilia contemnere; cupidinem non quod volupe appareret, ſed quod cum ratione eſt, ſequi. Hæc dum ita ſe habent, vivendi ratio juſta evadit: etenim circa

πράγματα

χρήματα δικαιοσύνη, μικρόν τι μέρος ἐστὶν Ἀρετῆς. Καὶ διὰ τοῦτο ἐν μὲν τοῖς πεπαιδευμένοις, πάσας ἔστιν ἰδεῖν, ἐν δὲ τοῖς ἀπαιδεύτοις, ὁ μὲν ἔστιν ἀνδρεῖος, καὶ ἄδικος· ὁ δὲ σώφρων, καὶ ἀνόητος· ὁ δὲ φρόνιμος, καὶ ἀκόλαστος. ὥσπερ δὲ ἀρεταὶ τοῦ σώζειν καλεῖν, λόγου τε ἐστερημένας, καὶ ἀτελεῖς οὔσας, καὶ τῶν ἀλόγων ποιεῖ παραπλησίους. Ἡ δὲ Κακία ἐκ τῶν ἐναντίων θεωρείσθω· λόγου μὲν ἄνοια, θυμοῦ δὲ δειλία, ὀπιθυμίας δὲ ἀκολασία, ὅλης δὲ τῆς ψυχῆς ἀδικία. Γίνονται δὲ αἱ μὲν Ἀρεταὶ ἐκ πολιτείας ὀρθῆς, καὶ τοῦ τραφῆναι καλῶς, καὶ παιδευθῆναι· αἱ δὲ Κακίαι ἐκ τῶν ἐναντίων.

pecuniæ juſtitia, pars eſt puſillæ virtutis; ideóque in cæris, eruditiſque hominibus omnes aſpicies; in ignaris, atque incultis, hic fortis eſt, & injuſtus; alius temperans & mente captus; ille prudens, & intemperans: quas quidem neque virtutes meritò dixeris, dum ratione deſtituuntur, nec partibus ſuis abſolutæ ſunt, & in animantibus etiam rationis expertibus illuceſcunt. Vitium ex oppoſitis conſideratur; rationis inſipientia, iræ pavor, cupidinis intemperantia, totius denique animi injuſtitia. Naſcuntur porrò Virtutes ex rectâ vivendi ratione, rectáque educatione, ac inſtitutione: Vitia ex contrariis.

ΚΕΦ. ια'.

Περὶ ὀρθῆς Πολιτείας, καὶ φαύλης.

Καὶ αἱ Πολιτεῖαι δὲ κατὰ τὰ τρία μέρη γίνονται τῆς ψυχῆς. ἐοίκασι γὰρ οἱ μὲν ἄρχοντες τῷ λόγῳ, οἱ δὲ στρατιῶται τῷ θυμῷ, οἱ δὲ δῆμοι τῇ ἐπιθυμίᾳ. Καὶ ὅπου μὲν κατὰ λόγον πέφυκε πάντα, καὶ ὁ πάντων ἄρχει, Βασιλεία γίνεται· ὅπου δὲ κατὰ λόγον τε, καὶ θυμὸν πλείους ἑνὸς ἄρχουσιν, Ἀριστοκρατίαν εἶναι συμβαίνει· ὅπου δὲ κατὰ ἐπιθυμίαν πολιτεύονται, καὶ αἱ τιμαὶ πρὸς τὰ χρήσιμα γίνονται, Τιμοκρατία ἡ τοιαύτη πολιτεία καλεῖται. ἐναντία δὲ,

Cap. XI.

De probâ, improbáque Republicâ.

Rerum autem publicarum formæ ex tripartito animo comparantur. Namque qui principatum obtinent, rationi aſſimilantur; milites iræ; plebes cupiditatibus. Ubi ergò ex ratione cuncta peraguntur, & omnium optimus imperat, Regnum oritur; ubi ex ratione, & irâ uno plures dominantur, optimorum dominium eſt: ubi ex cupidine gubernantur, & honores commodorum intuitu deferuntur, hæc Reſpublica Timocratia vocatur. Contraria verò

Βασιλείᾳ μὲν Τυραννὶς· ἡ μὲν γὰρ μετὰ λόγου πάντως, ἡ δὲ οὐδὲν τοιοῦτον ποιεῖ. Ἀριστοκρατίᾳ δὲ Ὀλιγαρχία· ὅτι οὐ οἱ ἄριστοι, ἀλλ' ὀλίγοι κάκιστοι ἄρχουσιν. Τιμοκρατίᾳ ὃ Δημοκρατία, ὅτι οὐ τοὺς οὐσίας ἔχοντες, ἀλλ' ὁ δῆμος κύριός ἐστι πάντων.

Regno Tyrannis; illa enim ex ratione omnia, hæc nihil ex ratione perficit. Optimatum dominio paucorum dominium; quòd non optimi quique ſed pauci, iique peſſimi gubernant. Timocratiæ Democratia; quòd non qui facultatibus præcellunt, ſed multitudo omnia ad nutum moderatur.

ΚΕΦ. ιβ'.

Πόθεν τὰ κακὰ, καὶ ὅτι κακοῦ φύσις οὐκ ἔστιν.

CAP. XII.

Unde mala oriantur: & mali naturam nullam eſſe.

Ἀλλὰ πῶς Θεῶν ἀγαθῶν ὄντων, καὶ πάντα ποιούντων, τὰ κακὰ ἐν τῷ Κόσμῳ; ἢ πρῶτον μὲν αὐτὸ τοῦτο ῥητέον, ὅτι Θεῶν ἀγαθῶν ὄντων, καὶ πάντα ποιούντων, κακοῦ φύσις οὐκ ἔστιν, ἀποισία δὲ ἀγαθοῦ γίνεται). ὥσπερ καὶ σκότος αὐτὸ μὲν οὐκ ἔστιν, ἀποισία δὲ φωτὸς γίνεται). ἀνάγκη δὲ εἴ που ἔστιν, ἢ ἐν Θεοῖς, ἢ νοῖς, ἢ ψυχαῖς, ἢ σώμασιν. ἀλλ' ἐν μὲν Θεοῖς οὐκ ἔστιν· ἐπεὶ δὴ πᾶς Θεὸς ἀγαθός. εἰ δέ νῦν τις φησὶ κακὸν, νοῦν ἀνόητον λέγει· εἰ δὲ ψυχὴ, κείρονα ποιήσει σώματος· πᾶν γὰρ σῶμα καθ' ἑαυτὸ κακίαν οὐκ ἔχει. εἰ δὲ ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος, ἄλογον, κεχωρισμένα μὲν μὴ εἶναι κακά, συνελθόντα δὲ κακίαν ποιεῖν. Εἰ δὲ Δαίμονάς τις λέγει κακούς, εἰ μὲν ἐκ Θεῶν τὴν δύναμιν ἔχουσιν, οὐκ ἂν εἶεν κακοί· εἰ δ' ἀλλαχόθεν, οὐ πάντα ποιοῦσιν οἱ Θεοί. Εἰ δὲ μὴ πάντα ποιοῦσιν, ἢ βουλόμενοι οὐ δύνανται, ἢ δυνάμενοι οὐ βούλονται·

Sed quanam ratione cùm Dii boni ſint, omniaque ipſi operentur, mala ſunt in Mundo? Aut primùm id dicere debemus, cùm Dii boni ſint, & omnia perficiant, mali naturam haud eſſe, ſed boni abſentiâ adeſſe; quemadmodum tenebræ ex ſe ipſæ nullæ ſunt, ſed carentiâ luminis procreantur. Quòd ſi daretur, neceſſariò aut in Diis, aut in mentibus, aut in animis, aut corporibus eſſet. At in Diis non eſt; cùm Deus quilibet bonus ſit. Quod ſiquis mentem diceret malam, mentem abſq; mente fateretur: ſi animum, corpore deteriorem animum affirmaret; nullum namque corpus in ſe malum habet: ſi ex corpore, & animo aſſeverârit; abſonum erit, quæ ſeparata mala non ſunt, ipſa coitione mala fieri dicere. Porrò ſi quiſpiam Dæmonas malos fateretur, illi, ſi à Diis vires ſumunt, mali non erunt; ſi aliunde non omnia ergò Dii producunt. Quòd ſi non omnia producunt, aut volentibus vires non ſuppetunt; aut cùm facultas adeſt, nolunt.

ὧν ἀδέτερον πρέπει Θεῷ. Ὅτι μὲν οὖν ἀδὲν ἐν τῷ Κόσμῳ φύσει κακὸν, ἐκ τούτων ἔξιν ἰδεῖν. Περὶ δὲ τὰς τῶν ἀνθρώπων ἐνεργείας, καὶ τούτων δ' ἀπάντων, δὲ ἀεὶ φαίνεται τὰ κακά. Ταῦτα δὲ εἰ μὲν δι' αὐτὸ τὸ κακὸν ἥμαρτανον ἄνθρωποι, αὐτὴ ἂν ἦν ἡ φύσις κακή. εἰ δὲ ὁ μὲν μοιχᾶν, τὸ μὲν μοιχείαν ἡγεῖται κακὸν, τὸ δὲ ἡδονὴν ἀγαθόν. ὁ δὲ φονᾶν, τὸ μὲν φόνον ἡγεῖται κακὸν, τὰ δὲ χρήματα ἀγαθά· ὁ δὲ ἐχθρὸν κακῶς ποιῶν, τὸ μὲν κακῶς ποιῆσαι, κακὸν, τὸ δὲ τὸν ἐχθρὸν ἀμύνασθαι, ἀγαθόν. καὶ πάντα ὅτως ἁμαρτάνει ψυχὴ, καὶ δι' ἀγαθότητα γίνεται τὰ κακά· ὥσπερ διὰ τὸ φῶς μὴ ἔτι γίνεται σκότος φύσει μὴ ὄν. ἁμαρτάνει μὲν οὖν ψυχὴ, ὅτι ἐφίεται ἀγαθοῦ. πλανᾶται δὲ περὶ τὸ ἀγαθὸν, ὅτι μὴ πρώτη ἔξιν οὐσία. ἐπεὶ δὲ τοῦ μὴ πλανᾶσθαι, καὶ πλανηθεῖσαν διορθοῦσθαι, πολλὰ παρὰ Θεῶν μεμηχάνηται ἰδεῖν. καὶ γὰρ Τέχναι, καὶ Ἐπιστῆμαι, καὶ Ἀρεταὶ, Εὐχαὶ τε, καὶ Θυσίαι, καὶ Τελεταὶ, Νόμοι τε, καὶ Πολιτεῖαι, Δίκαι τε, καὶ Κολάσεις, διὰ τὸ κωλύειν ψυχὰς ἁμαρτάνειν ἐφεύροντο· καὶ τοῦ σώματος ἐξελθόντας Θεοὶ καθάρσιοι, καὶ Δαίμονες τῶν ἁμαρτημάτων καθαίρουσι.

Sed neutrum Deo convenit. Nihil itaque in mundo naturâ malum esse ex his facilè deprehendes. Verùm circa hominum, eorúmque non omnium operationes, nec semper mala videntur. Quòd si propter ipsum malum homines delinquerent, ipsa utique natura mala esset; sed cùm adulterans, adulterium quidem malum, voluptatem bonam; homicida, cædem quidem malam, sed pecunias bonas existimat; & qui perniciem hostibus affert, perniciem quidem afferre malum, ulcisci verò inimicum bonum, & hâc ratione animus delinquit; bonitatis ergò causâ mala subsequuntur, quemadmodum, dum lumen abest, tenebræ, quæ naturâ nullæ sunt, irrepunt. Delinquit ergò animus, quia bonum appetit, sed circa bonum aberrat, quòd prima essentia non est. Sed ne aberret, & si aberrârit, adhibitis remediis resipiscat, plurima Deos machinari deprehendes. Etenim artes, scientiæ, disciplinæ, virtutes, precationes, sacrificia, ceremoniæ, leges, rerum publicarum institutiones, judicia, & punitiones ad impediendos animos, ne delinquant, inventæ sunt; & corpore egressos Dii expiatores, ac Dæmones à sceleribus purgant.

ΚΕΦ.

ΚΕΦ. ιγ'.

Πῶς τὰ ἀΐδια λέγεται γίγνεσθαι.

ΠΕρὶ μὲν οὖν Θεῶν, καὶ Κόσμου, καὶ τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων τοῖς μήτε διὰ φιλοσοφίας ἀφλῦσαι δυναμένοις, μηδὲ τὰς ψυχὰς ἀνιάτοις ἁμαρτήμασι ταῦτα. Περὶ ὧν τῶν μὴ γενέσθαι ταῦτα ποτὲ, μηδὲ ἀλλήλων χωρίζεσθαι, λείπεται λέγειν· ἐπειδὴ καὶ ἡμεῖς ἐν τοῖς λόγοις ἔφαμεν τῶν πρώτων τὰ δεύτερα εἰκότως γίνεσθαι. Πᾶν τὸ γινόμενον, ἢ τέχνῃ, ἢ φύσει, ἢ κατὰ δύναμιν γίνεται. τὰ μὲν οὖν κατὰ τέχνην, ἢ φύσιν ποιοῦντα, πρότερα εἶναι τῶν ποιουμένων ἀνάγκη· τὰ δὲ κατὰ δύναμιν μεθ' ἑαυτῶν συνίστησι τὰ γινόμενα· ἐπεὶ καὶ τὸ δύναμιν ἀχώριστον ἔχει. ὥσπερ δὴ ἥλιος μὲν φῶς, πῦρ δὲ θερμότητα, χιὼν δὲ ψυχρότητα. εἰ μὲν οὖν τέχνῃ τὸν Κόσμον ποιοῦσι Θεοὶ, ἆρα τὸ εἶναι, τὸ δὲ τοιόνδε εἶναι ποιοῦσι. πᾶσα γὰρ τέχνη τὸ εἶδος ποιεῖ. πόθεν οὖν τὸ εἶναι τῷ Κοσμῷ; εἰ δὲ φύσει, πῶς τὸ φύσει ποιοῦν, ἑαυτοῦ τι δίδωσι τῷ γινομένῳ; ἀσωμάτων δὲ τῶν Θεῶν ὄντων, ἐχρῆν, καὶ τὸν Κόσμον ἀσώματον εἶναι. Εἰ δέ τις τοὺς Θεοὺς σώματα λέγοι τις, πόθεν τῶν ἀσωμάτων ἡ δύναμις; εἰ δὲ τοῦτο συγχωρήσαιμεν, φθειρομένου τοῦ Κόσμου τὸν ποιήσαντα φθείρεσθαι ἀνάγκη,

CAP. XIII.

Quonam modo sempiterna fieri dicantur.

DE Diis itaque, & Mundo, & rebus humanis iis, qui per Philosophiam sublevari non possunt, nec immedicabiles animis sunt, hæc sufficiant. Hæc autem nunquam fuisse facta, neque à seipsis separari, reliquum est ut dicamus: quandoquidem nos ipsi suprà diximus, à primis secunda procreari. Omne quod fit, aut arte, aut naturâ, aut facultate quadam fit. Quæ igitur arte, aut naturâ operantur, ea præcedere, quæ efficiuntur, necesse est; quæ facultate, res ipsas unà secum producunt; quandoquidem facultatem, quæ separari nequit, secum habent; veluti sol lumen, ignis caliditatem, nix frigiditatem. Si itaque arte Mundum Dii producunt, non ut sit, sed ut talis sit, efficiunt. Nam quælibet ars speciem edit. Undénam ergo Mundo, ut sit? Quodsi naturâ; quomodo quod naturâ agit, ex semetipso aliquid rei effectæ impartitur? & cùm Dii incorporei sint, oportebat & Mundum incorporeum esse. Quòd siquis Deos corporeos dixerit, undénam incorporeorum facultas? Et si id concederemus; corrupto Mundo, ejusdem etiam opifex necessariò corrumperetur, si naturâ ille quidem agit. Si ergò neque arte,

εἴ τε

εἰ γὰρ κατὰ φύσιν ὑπὸ Κόσμου ποιοῦσι Θεοί. Δυνάμει λείπεται μόνον. πᾶν δὲ τὸ δυνάμει γινόμενον τοῦ κατὰ δύναμιν ἔχοντι συνυφίσταται. καὶ οὐδὲ ἀπολέσθαι ποτὲ τὰ ὄντως γινόμενα δυνατόν, εἰ μὴ τις τὸν ποιοῦντα ἀφέλοι τὴν δύναμιν. ὥστε οἱ τὸν Κόσμον φθείροντες, Θεοὺς μὴ εἶναι λέγουσιν. ἢ Θεοὺς εἶναι λέγοντες, τὸν Θεὸν ποιοῦσιν ἀδύνατον. δυνάμει μὲν ὂν πάντα ποιῶν ἑαυτῷ συνυφίστησι πάντα. μεγίστης δὲ τῆς δυνάμεως οὔσης, οὐκ ἀνθρώπους ἔδει καὶ ζῶα μόνα ποιεῖν, ἀλλὰ Θεούς τε, καὶ ἀνθρώπους, καὶ Δαίμονας. καὶ ὅσῳ τῆς ἡμετέρας φύσεως διαφέρει ὁ πρῶτος Θεὸς, τοσούτῳ πλείους εἶναι τοὺς μεταξὺ ἡμῶν τε κἀκείνου δυνάμεις ἀνάγκη. πάντα γὰρ πλεῖον ἀλλήλων κεχωρισμένα πολλὰ ἔχει τὰ μέσα.

neque naturâ Mundum Dii producunt, ſequitur facultate tantùm producere. Et omne quod facultate producitur, unà cum eo, quod facultatem habet, ſubſiſtit. Neque hâc ratione producta corrumpi unquam poſſunt, niſi quis facultate producentem privaverit. Quapropter qui Mundum corruptioni obnoxium tradunt, Deos eſſe planè negant: aut Deos eſſe aſſerentes, Deum imbecillem fatentur. Qui ergò facultate efficit univerſa, univerſa ſimul ſecum ſubſiſtere facit. Et cùm maxima facultas ſit, non homines & animantia modò producenda erant, ſed Dii, & homines, & Dæmones; & quantum noſtram naturam primus Deus præcellit, tantò plures medias inter nos & ipſum facultates eſſe oportet. Quæcunque enim plurimùm inter ſe diſtant, plurima inter ſe media habent.

ΚΕΦ. ιδ'.

CAP. XIV.

Πῶς οἱ Θεοὶ μὴ μεταβαλλόμενοι, ὀργίζεσθαι καὶ θεραπεύεσθαι λέγονται.

Quanam ratione Dii, qui non immutantur, iraſci, & mulceri dicuntur.

Εἰ δέ τις τὸ μὲν Θεοὺς μὴ μεταβάλλεσθαι λόγον τε ἡγεῖται καὶ ἀληθὲς, ἀπορεῖ δὲ πῶς ἀγαθοῖς μὲν χαίρουσι, κακοῖς δὲ ἀποστρέφονται· καὶ ἁμαρτάνουσι μὲν ὀργίζονται, θεραπευόμενοι δὲ ἵλεω γίνονται, ῥητέον, ὡς ὁ χαίρει Θεὸς· τὸ γὰρ χαῖρον, καὶ λυπεῖται. ὁ δὲ ὀργίζεται· πάθος γὰρ καὶ τὸ ὀργίζεσθαι. ὁ δὲ δώροις θεραπεύεται· ἡδονῇ γὰρ ἂν ἥττηται. ὁ δὲ θέμις

Quòd ſi quis Deos immutabiles eſſe rationi veritatíq; conſonũ ducens, dubitat, quomodo illi bonis quidem lætantur, mala averſantur, & delinquentibus item iraſcuntur, & delinitionibus redduntur propitii: dicendum eſt, Deum omnino non lætari; namq; quod lætatur, & mœrore afficitur: neque iraſci; iraſci enim motus animi; neq; mulceri muneribus; id enim eſſet delectationibus vinci: neque fas eſſe

ἐκ τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων, ὅτε καλῶς, ὅτε κακῶς ἔχειν τὸ Θεῖον. Ἀλλ' ἐκεῖνοι μὲν ἀγαθοί τε εἰσὶν ἀεὶ, καὶ ὠφελεῖσι μόνον· βλάπτουσι δὲ οὐδέποτε, κατὰ τὰ αὐτὰ ὡσαύτως ἔχοντες· ἡμεῖς δὲ ἀγαθοὶ μὲν ὄντες δι' ὁμοιότητα Θεοῖς συναπτόμεθα, κακοὶ δὲ γιγνόμενοι δι' ἀνομοιότητα χωριζόμεθα· καὶ κατ' ἀρετὰς ζῶντες, ἐχόμεθα τῶν Θεῶν, κακοὶ δὲ γενόμενοι ἐχθροὺς ἡμῖν ποιοῦμεν ἐκείνους. οὐκ ἐκείνων ὀργιζομένων, ἀλλὰ τῶν ἁμαρτημάτων Θεοὺς μὲν ἡμῖν οὐκ ἐῶντων ἐλάμπειν, Δαίμοσι δὲ κολασικοῖς συναπτόντων. Εἰ δὲ Εὐχαῖς, καὶ Θυσίαις λύσιν τῶν ἁμαρτημάτων διώκομεν, καὶ τοὺς Θεοὺς προσκαλούμεθα, καὶ μεταβάλλομεν, ἀλλὰ διὰ τῶν ἔργων, καὶ τὴν πρὸς τὸ Θεῖον ἐπιστροφὴν τῷ ἡμετέραν κακίαν ἰώμενοι, πάλιν τῶν Θεῶν ἀγαθότητι ἀπολαύομεν, ὥστε ὅμοιον τὸν Θεὸν λέγειν τοὺς κακοὺς ἀποστρέφεσθαι, καὶ τὸν ἥλιον τοῖς ἐστερημένοις τῶν ὄψεων κρύπτεσθαι.

ex rebus humanis Numen vel benè, vel malè se habere. Sed illi quidem boni sunt semper, & tantùm proficui, noxii nunquam, semperque in omnibus eodem modo se habent. Nos verò dum sumus boni, propter similitudinem Diis conjungimur; dum mali, propter dissimilitudinem separamur: & dum ex virtute vivimus, Diis adhæremus; dum vitiis inquinamur, nobis illos hostes comparamus; non quòd illi irascantur, sed quòd delicta Deos impediunt, ne nobis illuceant, & Dæmonibus torroribus dedunt. Si verò precibus & sacrificiis delictorum veniam consequamur, Deósque placemus & convertamus, hujusmodi operibus, & nostrâ ad Deum conversione nostris malis curationem adhibentes, rursùs divinæ bonitatis participes efficimur. Quare idem erit dicere, Deum malos aversari, & solem oculis privatis abscondi.

ΚΕΦ.

ΚΕΦ. ιε'.

Διὰ τὶ ἀνενδεεῖς ὄντας τοὺς Θεοὺς τιμῶμεν.

Ἐκ τούτων καὶ ἡ περὶ θυσιῶν, καὶ τῆς ἄλλων τῆς εἰς Θεοὺς γινομένων λύσις ζήτησις. Αὐτὸ μὲν γὰρ τὸ Θεῖον ἀνενδεές· αἱ δὲ τιμαὶ τῆς ἡμετέρας ὠφελείας ἕνεκα γίνονται. καὶ ἡ μὲν Πρόνοια τῶν Θεῶν διατείνει παντα χῆ, ἐπιδεκτικὸν δὲ μόνον πρὸς ἐπιδοχὴν δεῖται, πᾶσα δὲ ἐπιδεκτικὸς μιμήσει, καὶ ὁμοιότητι γίνεται. διὸ οἱ μὲν ναοὶ τὸν οὐρανὸν, οἱ δὲ βωμοὶ μιμοῦνται τὴν γῆν, τὰ δὲ ἀγάλματα τὰ ζῶα, καὶ διὰ τοῦτο ζώοις ἐοικέναι, αἱ δὲ εὐχαὶ τὸ νοερὸν, οἱ δὲ χαρακτῆρες τὰς ἀῤῥήτους ἀνω δυνάμεις, βοτάναι δὲ καὶ λίθοι τὴν ὕλην, τὰ δὲ θυόμενα ζῶα τὴν ἐν ἡμῖν ἄλογον ζωήν. Ἐκ δὲ τούτων ἁπάντων τοῖς μὲν Θεοῖς πλέον οὐδέν· τί γὰρ ἂν πλέον γένοιτο Θεοῖς; ἡμῖν δὲ πρὸς ἐκείνους συναφή.

CAP. XV.

Quare Deos nullius indigentes honoramus.

EX his de Sacrificiis, aliisque quæ in Deorum cultum conamur, dubitatio solvitur. Numen etenim ipsum nullius indiget; cultus verò, atque honores nostri commodi tantùm gratiâ deferuntur: & cùm providentia Deorum quaquaversum sit diffusa, habitudine solùm, ut recipi possit, opus est; Habitudo verò omnis imitatione & similitudine comparatur; quare Templa quidem Cœlum, Aræ Terram æmulantur, Statuæ vitam, ideóque animantibus similes sunt; preces intellectuale; characteres superiores potestates, quæ verbis exprimi nequeunt; herbæ, ac lapides materiam; animalia quæ sacrificantur, vitam in nobis sed rationis expertem. Ex his omnibus, nihil ultrà Diis accidit: quid enim Deo ultrà accidere potest? Sed nobis cum illis conjunctio sequitur.

ΚΕΦ. ις'.

Περὶ Θυσιῶν, καὶ τῶν ἄλλων τιμῶν· ὅτι Θεοὺς μὲν οὐδὲν, ἀνθρώπους δὲ ὠφελοῦμεν.

Ἄξιον δὲ οἶμαι καὶ περὶ Θυσιῶν βραχέα προσθεῖναι. πρῶτον μὲν ἐπειδὴ πάντα παρὰ Θεῶν ἔχομεν, δίκαιον δὲ τοῖς διδοῦσι τῶν διδομένων ἀπάρχεσθαι, χρημάτων μὲν δι' ἀναθημάτων, σωμάτων δὲ διὰ κόσμου, ζωῆς δὲ διὰ θυσιῶν ἀπαρχόμεθα. ἔπειτα αἱ μὲν χωρὶς θυσιῶν εὐχαὶ, λόγοι μόνον εἰσὶν, αἱ δὲ μετὰ θυσιῶν ἔμψυχοι λόγοι. τῷ μὲν λόγῳ τὴν ζωὴν δυναμένῃ, τὸ δὲ ζωῆς τὸν λόγον ψυχούσης. Ἔτι παντὸς πράγματος εὐδαιμονία ἡ οἰκεία τελειότης ἐστίν· οἰκεία δὲ τελειότης ἑκάστῳ ἡ πρὸς τὸ ἑαυτοῦ αἰτίαν συναφή. καὶ διὰ τοῦτο ἡμεῖς εὐχόμεθα ζωαφθῆναι Θεοῖς. Ἐπεὶ τοίνυν ζωὴ πρώτη μὲν τῶν Θεῶν ἐστι, ζωὴ δέ τις καὶ ἡ ἀνθρωπίνη· βούλεται δὲ αὕτη ζωαφθῆναι ἐκείνῃ, μεσότητος δεῖται. οὐδὲν γὰρ τῶν πλείστον διεστώτων ἀμέσως ζωάπτεται. ἡ δὲ μεσότης ὁμοίαν ἔδει τοῖς ζωαπτομένοις ὀφείλειν. ζωῆς οὖν μεσότητα, ζωὴν ἐχέτω. καὶ διὰ τοῦτο ζῶα θύουσιν ἄνθρωποι, οἵτε νῦν εὐδαίμονες, καὶ πάντες οἱ πάλαι· καὶ ταῦτα οὐχ ἁπλῶς, ἀλλ' ἑκάστῳ Θεῷ τὰ πρέποντα, μετὰ πολλῆς τῆς ἄλλης θρησκείας. Καὶ περὶ μὲν τούτων ἱκανά.

CAP. XVI.

De sacrificiis, aliisque honoribus, quibus, Diis nullo, hominibus commodo sumus.

NOn erit tamen abs re, pauca, & illa brevia de Sacrificiis hîc adnectere; & primùm cùm à Diis omnia nobis suggerantur, æquúmque sit exhibentibus ex iis, quæ exhibentur, primitias offerre; de pecuniis per offerrumenta, de corporibus per ornamenta, de vitâ per sacrificia primitias damus. Præterea sine sacrificiis preces, verba tantummodò; cum sacrificiis, verba sunt animata; verbo quidem vitam corroborante, vitâ verò verbum animante. Item cujuscunque rei beatitas, propria perfectio est; propria cuicumque perfectio ad suam ipsius causam est conjunctio: ideóque nos, ut cum Diis copulemur, supplicamus. Quando igitur vita prima Deorum est, vita etiam quodammodò & hominum est, & hæc cum illâ sociari appetit, medio indiget. Nihil enim ex iis, quæ plurimùm inter se distant, sine medio connectitur, medium verò iis, quæ conjunguntur, simile debet esse. Vitæ ergò medium, vitam esse oportuit: ideóque animantia homines, & illi qui nunc fortunati censentur, & veteres omnes sacrificant; eaque non temerè, & nullo habito delectu, sed utì cuilibet Deo conveniunt, cum aliis multis ceremoniis, ac religione. Et de his quidem satis.

ΚΕΦ.

ΚΕΦ. ιζ'.

Ὅτι φύσει ἄφθαρτος ὁ Κόσμος.

Τὸν δὲ Κόσμον ὅτι μὴ ἐκ ἂν Θεοὶ φθερεῖσιν εἴρηται. ὅτι δὲ κὴ τὴν φύσιν ἄφθαρτον ἔχει, λέγειν ἀκόλουθον. πᾶν γὰρ τὸ φθειρόμενον, ἢ ὑφ' ἑαυτοῦ φθείρεται, ἢ ὑπὸ ἄλλου. εἰ μὲν οὖν ὑφ' ἑαυτοῦ ὁ Κόσμος φθείρεται, ἔδει κὴ τὸ πῦρ ἑαυτὸ καίειν, κὴ τὸ ὕδωρ ἑαυτὸ ξηραίνειν. εἰ δὲ ὑπὸ ἄλλου, ἢ σώματος, ἢ ἀσωμάτου. ἀλλ' ὑπὸ μὲν ἀσωμάτου, ἀδύνατον. τὰ γὰρ ἀσώματα σώζει τὰ σώματα. οἷον φύσις, κὴ ψυχή· ἐδὲν οὖν ὑπὸ τοῦ φύσει σώζοντος φθείρεται. εἰ δὲ ὑπὸ σώματος, ἢ ὑπὸ τῶν ὅλων, ἢ ὑπὸ ἑτέρων. κὴ εἰ μὲν ὑπὸ τῶν ὅντων, ἢ ὑπὸ τοῦ κύκλῳ κινουμένων τὰ ἐπ' εὐθείας, ἢ ὑπὸ τῶν ἐπ' εὐθείας τὰ κύκλῳ. ἀλλ' ὐδὲ τὰ κύκλῳ φθαρτικὴν ἔχει φύσιν· διατὶ γὰρ μηδὲν ὁρῶμεν ἐκεῖθεν φθειρόμενον; ὐδὲ τὰ ἐπ' εὐθείας ἐκείνων ἅψασθαι δύναται. διατὶ γὰρ ἄχει νῦν ἐκ ἠδυνήθη; ἀλλ' ὐδὲ τὰ ἐπ' εὐθείας ὑπ' ἀλλήλων φθείρεσθαι δύνανται. ἢ μὲν ἄλλου φθορὰ, ἄλλου γένεσις ἐστί· τοῦτο δὲ φθείρεσθαι μὲν ἐκ ἔστι, μεταβάλλεσθαι δέ. εἰ δὲ ὑπ' ἄλλων σωμάτων ὁ Κόσμος φθείρεται, πόθεν γενομένων, ἢ ποῦ νῦν ὄντων, ἐκ ἔστιν εἰπεῖν. Ἔτι πᾶν τὸ φθειρόμενον, ἢ εἶδει, ἢ ὕλῃ φθείρεται. ἔστι δὲ εἶδος μὲν

CAP. XVII.

Naturâ Mundum eſſe incorruptibilem.

DEos porrò nunquam Mundum deſtructuros, dictum eſt. Ordo tamen poſtulat, ut eum naturam incorruptibilem habere dicamus. quodcunque enim deſtruitur, aut à ſeipſo, aut ab alio deſtruitur. Si itaq; à ſeipſo Mundus deſtruitur, neceſſariò & Ignis ſeipſum comburet, & Aqua ſeipſam exſiccaret. ſi ab alio; aut à corpore, aut ab incorporeo. ſed ab incorporeo id fieri nequit; incorporea enim, corpora conſervant, veluti natura & animus; nihilq; ab eo, quod naturâ ſuâ conſervat, deſtruitur. Si à corpore, aut ab iis, quæ ſunt, aut ab aliis: ſi ab iis, quæ ſunt, aut ab iis quæ circulatim moventur, deſtruentur quæ recto motu dirigũtur; aut à rectà ſe moventibus, quæ circulatim. Sed quæ circulatim feruntur, naturam corruptricem non habent; ideóque nihil indè corruptum videmus: & quæ rectà procedunt, illa attingere nequeunt: quanam enim ratione ad hanc uſq; diem non potuerunt? Sed neq; quæ recto motu moventur, à ſemetipſis deſtrui poſſunt: alterius enim corruptio alterius generatio eſt; at hoc deſtrui utique non eſt, ſed immutari. Si verò ab aliis corporibus Mundus corrumpitur, undenam illa facta, aut ubi nunc ſunt, certè non ſuppetit quid dicamus. Præterea quidquid corrũpitur, aut formâ, aut materiâ corrumpitur: eſt autem forma

τὸ χῆμα, ὕλη ὃ τὸ σῶμα. καὶ ἐπὶ μὲν εἰδῶν φθειρομένων, τὸ μὲν ὕλης μένσης, ἕτερα ὁρῶμεν γινόμενα. εἰ δὲ ὕλη φθείρεται, πῶς ἐν τοσούτοις ἔτεσιν οὐκ ἐπέλιπεν; εἰ δὲ ἀντὶ τῆς φθειρομένης ἑτέρα γίνεται, ἢ ἐκ τῶν ὄντων, ἢ ἐκ τῶν μὴ ὄντων γίνεται. ἀλλ' εἰ μὲν ἐκ τῶν ὄντων, τῶν ὄντων μενόντων ἀεί, καὶ ἡ ὕλη ἔσται ἀεί. εἰ δὲ καὶ τὰ ὄντα φθείρεται, οὐ τὸν Κόσμον μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰ πάντα λέγουσι φθείρεσθαι. εἰ δὲ ἐκ τῶν μὴ ὄντων ἡ ὕλη, πρῶτον μὲν ἀδύνατον ἐκ τῶν μὴ ὄντων εἴ τι. εἰ δὲ τοῦτο γένοιτο, καὶ δυνατὸν ἐκ τῶν μὴ ὄντων εἴ τῇ ὕλῃ, ἕως ἂν ᾖ τὰ μὴ ὄντα, ἔστω καὶ ἡ ὕλη. οὐ γὰρ ἀπόλλυται τὰ μὴ ὄντα. εἰ δὲ ἀνείδεον λέγουσι μὲν τὴν ὕλην, πρῶτον μὲν, διατί οὐ κατὰ μέρη, ἀλλ' ὅλῳ γίνεται τοῦτο τῷ Κόσμῳ; ἔπειτα οὐ τὸ εἴ τῶν σωμάτων, τὸ ὃ καὶ ὅλῳ φθείρουσι μόνον. Ἔτι πᾶν τὸ φθειρόμενον, ἢ ἀφ' ὧν ἐγένετο εἰς ἐκεῖνα λύεται, ἢ εἰς τὸ μὴ ὂν ἀφανίζεται. ἀλλ' εἰ μὲν ἀφ' ὧν ἐγένετο, εἰς ἐκεῖνα λυθείη, πάλιν γίνεται ἕτερα. διατὶ γὰρ οὐκ ἀρχῶ ἐγένετο; εἰ δὲ εἰς τὸ μὴ ὂν ἄπεισι τὰ ὄντα, τί κωλύει καὶ τὸν Θεὸν τοῦτο παθεῖν; εἰ δὲ ἡ δύναμις κωλύει, οὐκ ἔστι δυνατὸν ἑαυτὸν μόνον σώζειν. καὶ ὁμοίως ὃ ἀδύνατον ἐκ τῶν μὴ ὄντων γίνεσθαι τὰ ὄντα, καὶ τὰ ὄντα εἰς τὸ μὴ ὂν ἀφανίζεσθαι. Ἔτι, ἀνάγκη τὸν Κόσμον, εἰ φθείρεται, ἢ κατὰ φύσιν φθείρεσθαι, ἢ παρὰ

figura; materia corpus. & cùm formæ corrumpuntur, & materia remanet, aliam gigni videmus: quòd ſi materia corrumpitur, quomodò tot annorum ſpatio non defecit? Si pro eâ, quæ corrumpitur, alia naſcitur; aut ex his, quæ ſunt, aut ex iis, quæ non ſunt, ortum habet Si ex iis quæ ſunt, cùm ea quæ ſunt, ſemper maneant, & materia ſemper eſt. Quòd ſi ea, quæ ſunt corrumpuntur, non Mundum modò, ſed & reliqua omnia corrumpi affirmant. Si ex iis quæ non ſunt, materia; primùm quidē ex iis, quæ non ſunt, aliquid eſſe non poteſt. Quodſi id fiet, & poterit ex iis quæ non ſunt, materia eſſe; quouſque ea quæ non ſunt, erunt, erit & materia. neq; enim unquam ea, quæ non ſunt, intereunt. Et ſi informem dicunt materiam primùm quidem propter quid, non per partes, ſed univerſo id Mundo contingit? Præterea, non corpora ipſa, ſed eorum pulcritudinē tantùm deſtruunt. Item, quidquid corrumpitur, aut ex quibus coaluit, in ea diſſolvitur, aut in id, quod non eſt, diſperditur. Sed ſi, ex quibus coaluit, in ea diſſolutum fuerit, rurſus alia naſcuntur: ad quid enim principio factum eſt? Quod ſi in id, quod non eſt, ea quæ ſunt, abeunt, quid impedit, ne Deus hæc eadem ſubeat? Si poteſtas impedit, non eſt potentis ſe ipſum tantummodò ſervare: & pari ratione fieri nequit, ut ex iis quæ non ſunt ea quæ ſunt, procreentur: & ea quæ ſunt, in id quod non eſt, evaneſcant. Item neceſſe eſt, Mundum ſi corrumpitur, aut ſecundum naturam, aut præter naturam corrumpi;

φύσιν.

φύσιν. ἃ δὲ τὸ παρὰ Φύσιν πεφύτευκεν ἔχει τ φύσεως. εἰ δὲ παρὰ φύσιν, δεῖ ἑτέραν εἶναι τ μεταβάλλουσαν τὸν Κόσμον τ φύσιν· ὅπερ ἀφαίνεται. Ἔτι, πᾶν τὸ φύσει φθειρόμενον, καὶ ἡμεῖς φθείρειν δυνάμεθα. τὸν δὲ Κόσμον τὸ μὲν κυκλικὸν σῶμα, οὔτε ἔφθειρέ τις ποτὲ, οὔτε μετέβαλλε. τῶν δὲ στοιχείων μεταβάλλειν μὲν δυνατὸν, φθείρειν δὲ ἀδύνατον. Ἔτι, πᾶν τὸ φθειρόμενον ὑπὸ χρόνου μεταβάλλεται, καὶ γηρᾷ· ὁ δὲ Κόσμος ἐν τοσούτοις ἔτεσιν ἀμετάβλητος μένει. Τοσαῦτα καὶ πρὸς τοὺς ἰσχυροτέρων ἀποδείξεων δεομένους εἰπόντες, αὐτὸν ἡμῖν εὐμενῆ ἵλεων τ Κόσμον ποιήσωμεν.

neque id, quod eſt præter naturam priùs ipsâ naturâ poſſidet. Si præter naturam; aliam eſſe naturam oportet, quæ Mundi naturam, quod non videtur, immutet. Item quidquid naturâ corrumpitur, id nos quoque corrumpere poſſumus: ſed Mundi circulare corpus neque corrupit quis unquam, neque immutavit: at elementare immutare quis poteſt, corrumpere nequit. Præterea, quodcunque corrumpitur, à tempore immutatur, & ſeneſcit: ſed Mundus tot annorum curriculo immutabilis permaner. His ad eos, quibus validiores demonſtrationes opus ſunt, dictis, nobis ipſi eundem Mundum exoremus, ut propitius ſit.

ΚΕΦ. ιη'.

CAP. XVIII.

Διατὶ Θυσίαι γίγνονται: καὶ ὅτι Θεὸς οὐ βλάπτεται.

Quare ſacrificia fiunt: & Deum non lædi.

ΚΑΙ μὴν οὐδὲ τὸ Ἀθεΐας πεῖναι τόπους τ γῆς χωρέω, πολλάκις δ' ὕστερον ἔσεσθαι, ἄξιον παραθέσθαι τοὺς ἐμφρονας. ὅτι τε οὐκ εἰς Θεὸς γίνεται ταῦτα. ὥσπερ οὐδὲ αἱ τιμαὶ ἐκείνους ὠφελῆσαι ἐφάνησαν. καὶ διὰ τὸ ἀδυνατεῖν, μέσης οὐσίας οὖσαν τ ψυχὴν, ἀεὶ κατορθοῦν. καὶ τὸ μὴ δυνάσθαι πάντα τ Κόσμον τ τ Θεῶν προνοίας ἀπολαύειν ὁμοίως· ἀλλὰ τὰ μὲν, αἰωνίως, τὰ δὲ, κατ' χρόνον· καὶ τὰ μὲν, πρώτως, τὰ δὲ, δευτέρως μετέχειν ἐκείνης. ὥσπερ καὶ τ αἰσθήσεων παθῶν μὲν ἡ κεφαλὴ,

INſuper, Impietas quæ nonnulla Orbis loca invaſit, & ſæpiùs in poſterum futura eſt, non videtur tanti eſſe, ut prudentes perturbet: quòd non in Deos illa aguntur, quemadmodum nec honores illis unquam emolumento fuiſſe compertì ſunt: & quòd animus, qui mediæ naturæ eſt, non valet ſemper rectè & abſq; errore ſuſceptum opus conficere. Nec poteſt Mundus univerſus Deorum providentiam æquè participare: ſed hæc quidem ſempiternè, alia in tempore: & hæc primo, alia ſecundo loco illam poſſidere. quemadmodum & ſenſus omnes caput,

μᾶς ὃ ὅλον τὸ σῶμα αἰσθάνεται. καὶ διὰ τοῦτο, ὡς ἔοικεν, οἱ τὰς Ἑορτὰς καταστησάμενοι, καὶ Ἀποφράδας ἐποίησαν, ἐν αἷς τὰ μὲν ἔργα τῶν ἱερῶν, τὰ δὲ ἐκλείετο. τὸ δὲ καὶ τὸ κόσμου ἀφῆρθαι, πρὸς τὴν ἀσθένειαν τῶν ἡμετέρας ἀφοσιούμενοι φύσεως. Καὶ κολάσεως δὲ εἶδος εἴη) Ἀσεβείαν οὐκ ἀπρεπές. τοὺς γὰρ γνόντας Θεοὺς, καὶ καταφρονήσαντας, ἄλογον ἐν ἑτέρῳ βίῳ καὶ τῆς γνώσεως στέρεσθαι, καὶ τοὺς ἑαυτῶν Βασιλέας ὡς Θεοὺς τιμήσαντας, ἥδεται τῷ δίκῃ αὐτῶν ποινὰς τῶν Θεῶν ἐκτίσειν.

unum corpus totum persentiscit. ideóque ut autumo, qui dies festos instituerunt, dies etiam nefastos determinârunt; quibus pleraq; sacrorum intermittebantur, templa obserabantur; nonnullorum etiam ornatus à nostræ naturæ imbecillitatem expiantibus convellebatur. Punitionis quoq; speciem impietatem esse, non inconveniens fuerit. etenim qui Deos agnoverunt, & aspernati sunt, eos in aliâ vitâ eorum cognitione privari, non absq; ratione est. Et qui proprios reges ut Deos coluerunt & observarunt, non aliâ pœnâ quàm Deorum amissione multandi erant.

ΚΕΦ. ιθ'.

Διατὶ οἱ ἁμαρτάνοντες οὐκ εὐθέως κολάζονται.

Cap. XIX.

Quare delinquentes non statim puniuntur.

Εἰ δὲ μηδὲ τούτων, μηδὲ τῶν ἄλλων ἁμαρτημάτων εὐθὺς αἱ δίκαι ἁμαρτήσασιν ἔπονται, θαυμάζειν οὐ δεῖ. ὅτι οὐ Δαίμονές εἰσι μόνον οἱ κολάζοντες τὰς ψυχὰς, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἑαυτὴν ἀνάγει τῇ δίκῃ. καὶ ὅτι μένουσι τὰ ἅπαντα χρόνον, οὐκ ἐχρῆν ἐν ὀλίγῳ πάντων τυχεῖν. καὶ διὰ τὸ δεῖν ἀνθρωπίνην ἀρετὴν εἶναι). εἰ γὰρ τοῖς ἁμαρτήσασιν εὐθὺς ἠκολούθουν αἱ δίκαι, φόβῳ δικαιοπραγοῦντες ἄνθρωποι ἀρετὴν οὐκ ἂν εἶχον. κολάζονται δὲ τοῦ σώματος ἐξελθόντος· αἱ μὲν ἐνταῦθα πλανώμεναι, αἱ δὲ εἰς τινας τόπους τῆς γῆς θερμοὺς, ἢ ψυχροὺς, αἱ δὲ ὑπὸ Δαιμόνων παραπόμπαι.

NEque debemus admirari, si eos aberrantes non tantùm pro his, sed pro aliis etiam sceleribus pœnæ statim non consequantur. quòd non Dæmones tantùm sunt, qui puniunt animos, sed ipsi semetipsos pœnis etiam subigunt. & qui toto tempore perseverant, iis non erat operæpretium momento modico omnia consequi. Oportebat præterea, & humanam virtutem adesse: nam si delinquentes subitò pœnæ committerentur, timore homines justa exequentes, virtutem non haberent. Puniuntur autem corpore egressi: siquidem alii hîc oberrant; alii in locis quibusdam terræ calidis, aut frigidis; alii à Dæmonibus divexantur:

πάντως

πάντως δὲ μὴ τ ἀλόγῳ ὑπομένουσι, μεθ' ἧπερ καὶ ἥμαρτον· δι' ὃν καὶ τὸ ζοειδὲς σῶμα ὑφίσταται, ὃ περὶ τοὺς τάφους, καὶ μάλιστα τ κακῶς ζησάντων ὁρᾶται.

omninò verò cum animo rationis vacuo pœnas ſuſtinent, cum quo deliquerunt; & propter quem tenebricoſum corpus ſubſiſtit, quod circa ſepulcra, & potiſſimùm eorum, qui malè vitam traduxerunt, conſpicitur.

ΚΕΦ. κ'.

Περὶ Μετεμψυχώσεως. καὶ πῶς εἰς ἄλογα λέγονται φέρεσθαι.

CAP. XX.

De Animorũ tranſmigratione: & quomodo in ea, quæ ratione carent, ferri dicuntur.

Αἱ δὲ Μετεμψυχώσεις, εἰ μὲν εἰς λογικὰ γένοιντο, αὐτὸ τοῦτο ψυχαὶ γίνονται τ σωμάτων. εἰ δὲ εἰς ἄλογα, ἔξωθεν ἔπονται, ὥσπερ καὶ ἡμῖν οἱ εἰλικότες ἡμᾶς Δαίμονες. ὁ γὰρ μή ποτε λογικὴ ἀλόγῳ ψυχὴ γένοιτο. Τὰ δὲ Μετεμψύχωσιν ἐκ τ ἐκ γενετῆς παθῶν ὅσιν ἰδεῖν. διατὶ γὰρ οἱ μὲν τυφλοὶ, οἱ δὲ παρειμένοι, οἱ δὲ καὶ αὐτῷ τῷ ψυχῷ κακῶς ἔχοντες τίκτονται; καὶ ἐκ τ φύσεως ἐχόντας ἐν σώμασι πολιτεύεσθαι τὰς ψυχὰς, μὴ δεῖν ἅπαξ ἐλθόντας τ ἅπαντα αἰῶνα μένειν ἐν ἀργείᾳ. Εἰ γὰρ μὴ πάλιν αἱ ψυχαὶ εἰς σώματα φέροιντο, ἀνάγκη ἀπείρους εἶναι, ἢ τ Θεὸν ἀεὶ ἑτέρας ποιεῖν. ἀλλ' ὅ δὲ ἄπειρόν τι ἐν τῷ Κόσμῳ· ἐν γὰρ πεπερασμένῳ ἄπειρόν τι οὐκ ἂν γένοιτο. οὐδὲ ἄλλας γίνεσθαι δυνατόν· πᾶν γὰρ ἐν ᾧ τι γίνεσθαι καινὸν, καὶ ἀτελὲς εἶναι ἀνάγκη. τ δὲ Κόσμον ἐκ τελείου γνώμονος τέλειον εἶναι πρέπει.

De Animorum autem tranſmigrationes, ſi ad ea, quæ ratione utuntur, venerint, animi corporum evadunt: ſi in vacua ratione, deforis ſubſequuntur, quemadmodum nobis Dæmones, qui nos obtinent, aſſiſtunt. nunquam enim rationis compos, rationis expertis animus fiet. Verùm animorum tranſmigrationem ex defectibus, qui ab ortu ingenerantur, dignoſcere poſſumus. Propter quid enim alii cæci, alii luxatis membris, alii etiam animo ipſo laborantes naſcuntur? &, cùm naturâ ſuâ animi id habeant, ut in corpore muneribus ſuis fungantur, haud decet ſemel egreſſos per omne ævum otioſos conſidere. Etenim, ſi non denuò animi in corpus recurrunt, infinitos eſſe neceſſe eſt; aut Deum continuò alios atq; alios procreare. Sed nullũ infinitum in mundo; in finito enim nullum infinitum unquã exiſtet. Sed nec alios edi fieri poteſt; quodcunq; enim, in quo novum aliquid fit, imperfectũ neceſſariò erit; verùm Mundum à perfecto productum perfectum eſſe oportet.

ΚΕΦ. κα'.

Ὅτι καὶ ζῶντες καὶ τελευτήσαντες εὐδαίμονες οἱ ἀγαθοί.

Αἱ δὲ κατ' ἀρετὴν ζήσασαι ψυχαὶ, τότε ἄλλα εὐδαιμονέσαι, καὶ τὸ ἀλόγε χωισθεῖσαι, καὶ καθαραὶ παντὸς ἁλισκόμεναι σώματος, θεοῖς τε ξυνάπτονται, καὶ τὸν ὅλον Κόσμον ξυνοικοῦσιν ἐκείνοις. Καίτοι καὶ εἰ μηδὲν αὐταῖς τούτων ἐγίνετο, αὐτή γε ἡ Ἀρετὴ, καὶ ἡ ἐκ τ' Ἀρετῆς ἡδονή τε καὶ δόξα, ὅ, τε ἄλυπος καὶ ἀδέατος βίος εὐδαίμονας ἂν ἤρκει ποιεῖν τὰς κατ' ἀρετὴν ζῆν προελομένας, καὶ δυναμένας.

CAP. XXI.

In hac vitâ, & postquam ex eâ excesserint, probos esse beatos ac fortunatos.

ANimi verò qui secundum virtutem vixerunt, in aliis fortunati ac beati ab eo etiam, qui rationis expers est, separati, & ab omni corpore expurgati, Diis ipsis copulantur, & Mundum universum unà cum illis administrant. Et quidem, licèt illis nihil ex istis succederet, Virtus ipsa, & ex Virtute voluptas, & gloria, & absque mœrore, ac dominorum oppressione vita immunis, ad eos, qui vitam secundum Virtutem vivere elegerunt, idque præstare potuerunt, beatos efficiendos satis fuerit.

Lectori

LECTORI Benevolo.

AD majorem huic Autori lucem, in nonnullis quæ inter legendum aliquibus obscura videri possunt, conciliandam, loca quædam ex Platonicis Philosophis, maximè autem Proclo, annotare libuit, quæ uberrimi commentarii loco esse poterunt ad eruditum & elegantissimum hoc Opusculum illustrandum, si cui conferre placeat: id saltem hinc constabit, ex Procli disciplinâ prodiisse Sallustium; ita magistrum in philosophando presso vestigio sequitur.

CAP. I.

DE auditore Theologiæ vide copiosissimè differentem Proclum Theol. Plat. lib. 1. *c.* 2. *quibus adde quæ ipse Plato in fine lib.* 5. *de R. P. & principio* 6. *disputat de ingenio studiisque veri Philosophi: quæ breviter contraxit Alcinous in primum Caput libelli de doctrinâ Platonis. Plotinum quoque Ennead.* 1. *l.* 3. *cap.* 3. *conferre juvabit.*

Insipientum opinionibus) Fabulas cum suis auctoribus ideò proscribit Plato lib. 2. *de R. P. quòd perversas hujusmodi opiniones audientium animis inserunt.*

*Communes notiones) de his Justus Lipsius Manuduct. ad Stoic. philos. l.*2. *cap.* 11. *sed ad Sallustii, & Platonicorum mentem consule Euseb. Præp. Evang. l.* 2. *c.* 6. *& Proclum Theol. Platon. l.* 1. *c.* 17. *& Dissertat.* 2. *in libros de R. P.*

CAP. II.

SErmones Theologici) de his prolixiùs & distinctiùs Proclus Theol. Plat. lib. 1. *cap.* 4. *& in Cratylum, cap.* 117.

CAP.

Cap. III.

De Fabulis earúmque usu) Proclus eod. c. 4. lib. 1. pag. 10. & multò copiosiùs dissert. 5. in lib. de R. P. p. 369.

Deorum bella) hujusmodi Fabularum genus omninò damnavit Plato sub finem lib. 2. de R. P. & in Euthyphrone, & Numenius apud Euseb. Præp. Evang. l. 13. cap. 5. Poetarum tamen & maximè Homeri patronum agit Proclus in dissertationibus in R. P. ubi totum hoc fabularum genus Theologicè explicare conatur : quem de Deorum bellis vide dissert. 6.

Mundus fabula) vide Iambl. Ægypt. Theol. seg. 7. c. 1. Macrob. in som. Scip. l. 1. c. 2. Julian. Imp. Orat. 5. pag. 318.

Cap. IV.

Saturnus liberos devorat) sic Macrobius Sat. l. 1. c. 8. sed Proclus Theol. Plat. l. 5. c. 37. sub finem, & in Cratylum c. 106. & Plotinus Enn. 5. l. 1. c. 7. magis theologicè explicant, quòd omnia à Deo procedentia ad eundem revertuntur.

Ægyptiorum fabulæ materiales) de his copiosè agit Euseb. Præpar. Evangel. l. 1. c. 9. ubi & fabulam de Iside atque Osiride, de Sole & Luna explicat ex Ægyptiorum mente. videndus idem lib. 5. cap. 12. & lib. 5. c. 3. Macrob. 1. Sat. c. 21. & Plutarchus libro peculiari. Synesius quoque libris duobus de providentiâ prolixam de his fabulam pertexit.

Eris in Deorum convivio) Proclus dissertat. 10. in lib. de R. P. Heraclitus libello alleg. Hom. moraliter explicat.

Fabulæ Theologicæ Philosophis conveniunt) ita Plato non quascunque fabulas admisit, sed Theologiæ convenientes, in Phædro, & lib. 2. de R. P. de qua re vide Proclum Theol. Plat. lib. 1. c. 4. pag. 10.

Naturales,

Naturales, & animales Poëtis) *hoc toto libro sanè quàm elegantissimo ostendit Heraclitus. sed improbant hoc genus fabularum præter Platonem & Proclum locis citatis, Eusseb. l. 3. Præp. Evang. c. 3. & sequentibus: tum etiam S. Augustinus Civ. Dei. l. 6. c. 8. cæteríque qui contra nationes scripserunt.*

Fabula Attidis) *Julianus Imperator Oratione in Deorum matrem pag. 302. sigillatim cuncta hæc explicat quæ Sallustius paucis innuit: nec dubium quin hic sua ad verbum inde hauserit.*

Festivitates) *Hilaria propriè dicta, teste Juliano Imperatore pag. 316. & Macrob. Sat. l. 1. c. 21. vide & I. Meursii Græciam feriatam.*

Tempus Festi) *Idem observat Julianus p. 322. unde hæc, ut dixi, desumpta, Festa Magnæ Matris Martio mense celebrabantur. Joannes Lydus ad 11. Kal. Aprilis. Arbor pinus à Dendrophoris ferebatur in palatium. & in veteri Kalendario Herwarti, ad dictum diem: Arbor intrat. Hilaria autem erant 8. Kal. April. testante Macrobio loco citato.*

Raptus Proserpinæ autumno) *6. Non. Octobr. Festum hoc ponitur a Joanne Lydo. cæterùm Porphyrius apud Euseb. præp. Evang. l. 3. c. 11. non de animæ descensu, sed de semente in terram conjectâ explicat.*

Cap. V.

Primam causam esse unam) *Proclus El. Theol. 11. quod prolixè toto lib. 2. Theol. Plat. demonstrat. & breviùs lib. 3. cap. 3. adde Plotin. Enn. 5. l. 4. c. 1. Dionys. Areopag. div. nom. c. 13.*

Bonum) *Proclus El. Th. 12. Theol. Plat. l. 1. cap. 18. pag. 46. & princip. 2. dissert. in R. P. Platon. & tota dissert. 36. in Tim. p. 109. Plotin. Enn. 6. l. 7. c. 23. Dionys. Areopag. div. nom. c. 4.*

Animis propter bonum) Ita Plato l. 5. R. P. animam boni acquirendi causâ omnia facere, & pati docet. vide Proclum Theol. Plat. lib. 1. pag. 62. med. & in Tim. l. 2. pag. 108.

CAP. VI.

DII Mũdani, & Cælites) Ita Proclus sæpe Deos in mũdanos, & supramundanos distinguit: sed in Theologiâ Platonicâ quatuor genera ponit, νοητούς, νοερούς, ὑπερκοσμίους, ἐγκοσμίους. *de quibus postremis quatuor libris prolixè agit. quòd ait, Cælites mentes animósque fecisse, minores autem mundum visibilem, id ex Platonis Timæo desumptum; ubi opifex supremus Diis minoribus rerum inferiorum creationem permittit. vide Procl. in Tim. pag. 309. & seq.*

Dii duodecim) de his copiosè Proclus Theol. Plat. l. 6. c. 22. planè ad Sallustii mentem.

Jupiter, Nept.) De his Theol. Plat. l. 6. c. 9. & 10. in Tim. p. 44. in Cratyl. c. 150. & tribus sequent.

Vulcanus) Proclus in Tim. p. 44.

Ceres) Proclus Theol. Plat. l. 6. c. 11. in Cratyl. c. 167, 168, & 179.

Juno) in Cratyl. cap. 179.

Diana) in Cratyl. c. 171. & copiosè c. 180.

Apollo) Theol. Plat. l. 6. c. 12. In Cratyl. c. 174, 176, & 177. quem vidisse haud pœnitebit.

Venus) Ibid. c. 184. & in Tim. pag. 155. extrema.

Vesta) In Cratyl. c. 138. Th. Plat. l. 6. c. 21.

Minerva) in Crat. cap. 186. & in Tim. pag. 48. & 51.

Apollo lyram adaptat) vide Plutarchum libro de generat. animæ in fine, & Proclum in Cratylum c. 174, & 176.

Concentus pulchritudinem) Proclus in Timæum lib. 3. pag. 155. in fine.

Pulchritudo non abditur) hinc Plato in Phædro pulchrum splendidissimum & evidentissimum vocat: vide insigniter hac de re philosophantem Proclum Theol. Plat. lib. 1. cap. 25. pag. 60.

Bacchus in Jove) Proclus in Tim. l. 5. pag. 334. media: vide & in Cratylum c. 184.

Æsculapius in Apolline) in Tim. l. 1. p. 49.

Cap. VII.

Ut meliorem, aut deteriorem) hoc argumentum Philo quoque affert libro de mundi incorruptibilitate. pag. 735. f. idque maximè demonstrativum, & omninò irrefragabile à multis haberi asserit.

Ingenitus quia incorruptibilis) sic Philo ibid. pag. 734. Vide & sextam Procli rationem pro mundi æternitate cum Philoponi responso.

Quia Deus semper bonus) Procl. in Tim. l. 2. pag. 111. post medium, eadem quoque prima ipsius ratio fuerat mundi æternitati adstruendæ, ut ex Philoponi responsione apparet: ubi & duo hæc exempla lucis & umbræ ab eodem allata diluit.

Cœlum mentem imitatur) hinc 13. Procli ratio ducta apud Philoponum. sed de hoc Platonis effato vide Proclum in Tim. pag. 167. & Chalcidium p. 213. Plotinum Enn. 2. l. 2. & ex Plotino Macrob. in Somn. Scip. l. 1. c. 17.

Mundus sphæricus) Procl. in Tim. p. 160. & seq. Chalcid. pag. 139. nam sphærici cuivis noti.

Cap. VIII.

Essentia, mens, anima) Proclus Elem. Theol. 20. & Theol. Plat. l. 1. c. 3. & l. 3. c. 6. hosce gradus ordinésque entium copiosè explicat.

Mens ut Sol) vide insignem Archytæ locum apud Iamblichum lib. 2. de sectâ Pythag. cap. 4. quo inter alia Solem, mentémque comparat, & Procl. in Tim. l. 3. p. 183. in fine.

Animi rationales à primis Deis) Alcinous princ. c. 23. Chalc. in Tim. p. 230, & 276.

Animus ſuperior virtutem) vide duo inſignia loca Theag. Pythag. ex libro de virtutibus apud Stobæum ſerm. 1. *Plotinum Enn. l.* 1. *c.* 8.

Anima immortalis, quia Deum cognoſcit) vide Plotin. Enn. 4. *l.* 7. *c.* 10. *Ariſtotelem, vel quiſquis eſt auctor, de Sap. Ægypt. lib.* 12. *c.* 4. *&* 8.

Quia adverſatur corpori) Marſ. Ficin. Theol. Plat. l. 9. *c.* 2. *&* 3.

*Quia utitur mente) Ariſt. Theol. Ægypt. l.*2. *c.*8. 9. *&* 10.

Non incluſa corpori) ibid. c. 1. 2. *&*. 7. *& Plotin. Enn.* 1. *l.* 1. *c.* 3. *&* 4.

Cap. IX.

De Providentiâ) Procl. Theol. Plat. l. 1. *c.* 15. *p.* 39. *inſtar omnium erit.*

Vaticinia & ſanationes) Proclus in Timæum l. 1. *p.* 49. *utramque hanc ſcientiam Minervæ hoc eſt providentiæ divinæ munera eſſe docet.*

Providentia abſque labore) Proclus Theol. Plat. l. 1. *c.* 15. *pag.* 41.

Dii ipsâ ſubſtantiâ agunt) Procl. El. Theol. 120. 121. *&* 122.

Fatum in corporibus) Anima enim ſupra Fatum Platoni in Tim. vide Procl. p. 321. *qui pag. ſeq. prolixè Platonis de Fato ſententiam explicat, & Chalcid. p.* 235. *cum ſequentibus.*

Si triangula) Plotin. Enn. 2. *l.* 3. *cap.* 3. *hanc Aſtrologorum opinionem confutat, ut & Enn.* 3. *l.* 1. *c.*6. *cœleſtia ex ſitu, aut adſpectuum diverſitate haudquaquam variari docet.*

Parentum nobilitatem) ſic Origenes apud Euſeb. Præp. Evang. lib. 6. *pag.* 291. *& apud Philopon. in Hexa. l.*4. *c.* 19. *& Chalcid. in Tim. p.* 218. *Plotin. Enn.* 2. *l.* 3. *c.* 14. *& Enn.* 3. *l.* 1. *c.* 5.

Fortuna) Proclus in Timæum pag. 59. *Chalcid. pag.* 249.

Si malis proſpera Fortuna) Plotin. Enn. 3. *l.* 2. *cap.* 6. 7. *&* 15.

Cap. X.

De virtutibus) *Insignis dissertatio* 32. *Procli in R. P. Plat. p.* 407. *vide & ipsum Plat. de R. P. l.* 4. *Alcinoum c.* 28. *& Apuleium l.* 1. *de dogm. Plat.*

Nascuntur virtutes ex rectâ vivendi) *ad virtutis acquisitionem plurimum conferre, ut in Rep. bonis legibus instructâ quis nascatur, cum Pythagoræ & Platonis scholâ censet Sallustius: quam in rem vide insignem Hippodami Pythagorei locum ex lib. de felicit. apud Stobæum serm.* 101. *ubi virtutem, & felicitatem ab hac Ennomiâ, ut vocat, pendere docet: hæc illi cornu Amaltheæ, unde bona omnia in vitam promanant. Timæum quoque hoc nomine laudat Plato quòd in tali Civitate natus. vide Procl. in Tim. l.* 1. *p.* 22.

Cap. XI.

Rerump. formæ) *Procl. in Tim. lib.* 1. *pag.* 11. *& Chalcid. p.* 326. *& ipse Plato lib.* 4. *de R. P. & princ. lib.* 8. *vide & Plotinum. En.* 4. *l.* 4. *c.* 17. *p.* 410. *ubi egregiè ad animum transfert.*

Cap. XII.

Unde mala) *Procl. in Tim. pag.* 113. *Iambl. Theol. Æg. seg.* 4. *cap.* 6. 7. 8. 9. *&* 10. *Max. Tyr. diss.* 25. *Dionys. Areop. div. nom. c.* 4.

Dæmones mali) *Ita non solùm Christiani, sed & Porphyrius apud Proclum in Timæum l.* 1. *p.* 24. *&* 53. *sed in primis vide Eusebium Præp. Evang. l.* 4. *c.* 15. *&c. &* 22. *&* 23. *tum quoque Iamb. de Ægypt. Theol. seg.* 3. *c.* 32. *& seg.* 4. *cap.* 7. *& Dionys. Areop. div. nom. c.* 4. *sect.* 18. *&* 23.

Circa hominum operationes) *Proclus in Timæum p.* 116. *Plotin. Enn.* 3. *l.* 2. *cap. ult. malis histrionibus homines comp.*

Bonitatis causâ malum) *Plotin. Enn.* 3. *l.* 3. *c.* 4. *pag.* 258. *Dionys. Areop. div. nom. c.* 4.

CAP. XIV.

DIi immutabiles) *Adde Iamblich. Theol. Ægypt. seg. 2. c. 12.*

CAP. XV.

DE sacrificiis) *de tot â sacrificiorum ratione vide Iamblich. seg. 5. sed ad posteriorem hujus capitis partem dicti seg. c. 24. & 25. & Procl. in Tim. l. 1. p. 14. post medium.*

CAP. XVII.

MUndum non interiturum) *vide quos ad c. 7. citavi.*

CAP. XIX.

DE serâ numinis vindictâ) *Plutarchus peculiari libro, præsertim p. 564. de Adrastiâ & triplici suppliciorum genere.*

CAP. XX.

DE animorum transmigr.) *Proclus in Tim. l. 5. pag. 329. vide quæ congessit I. B. Crispus distrib. 3. lib. 1. quòd autem mala ab ortu ingenerata ad prioris vitæ culpam refert, eâ de re vide Plotinum Enn. 3. l. 2. c. 13. & Enn. 4. l. 3. c. 16. Iambl. de Ægypt. Theol. seg. 4. c. 4. & Hieroclis excerpta de Provid. apud Photium cod. 251.*

CAP. XXI.

ANimi qui secundum virtutem) *Hæc præclarè illustrat Hierocles ad duos postremos versus Pythag. carm. p. 310. & Iamblich. lib. 2. de sectâ Pythag. cap. 11. & 12.*

FINIS.

Ad Caput primum Salluſtii.

PAg. 6. l. 10. κοιναὶ δ' εἰσὶν ἐννοιαὶ Σωιυπάρχει ἡμῖν αὐτῆ τῆ ουσία ἡ περὶ θεῶν ἔμφυτος γνῶσις. Jambl. Segm. 1. c. 3. *Myſt.* Quod autem deus mali author ſit, eſſe ψεῦδος ἀδύνατον ait, περὶ ὃ πάντες Ἕλληνές τε καὶ βάρβαροι τἀναντία ἀλλήλοις διαδοξάζουσιν. Segm. 4. c. 6.

P. 7. L. 9. ἀπόματοι. confer cum c. 13. πόθεν τῆ ἀπομάτων ἢ δωίαμις.

Lin. pen. ἢ ἀλλήλων χωείζονται. Jambl. contrà, Segm. 1. c. 4. Χωεισὰ καὶ ἁπλᾶ ἕκαστα ἔξη ἡ ἰδία τῷ παντὶ τὰ τῆ ἀεὶ ὑπαρχόντων ἰδιώματα——καὶ ὅτι ἔστιν ἐπ' αὐτοῖς εἰς ὁμοίως, κοινὸς λόγος. esſe tantùm quandam inter eos analogiam concedit.

P. 7. cap. 3. huc faceret Porphyrius περὶ ἀγαλμάτων. V. Euſeb. 3. præp. c. 7.

L. 9. φιλοσόφων. Orpheus, Empedocles, Pherecydes, Parmenides.

L. 11. ἐν χρησμοῖς θεοῖ—tale eſt oraculum apud *Herod.* de perjuri hominis filio.

P. 8. l. 34. φιλοσοφεῖν ἀναγκάζει. ex Jambl. S. 3. c. 15.

P. 9. l. 9. ὁ νοῦς ὅλος ἔχει ἐν ἑαυτῷ πᾶσαν τὴν νοερὰν διακόσμησιν. Damaſcius. Proclus in Timæum.

L. 25. Αἰγύπτιοι. De Symbolis in communi agit Jambl. Segm. 1. c. 11. de Ægyptiacis cap. 1. Segm 7. ἔτι τὴν φύσιν τὰ παντὸς καὶ τὴν δημιουργίαν μιμήμενοι, καὶ αὐτοὶ [Αἰγύπτιοι] τῆ μυστικῶν καὶ ὑποκεκρυμμένων καὶ ἀφανῶν νοήσεων εἰκόνας πικὰς διὰ συμβόλων ἐκφαίνουσιν, ὥσπερ καὶ ἡ φύσις πῆς ἐμφανέσιν εἴδεσι τὰ ἀφανεῖς λόγους διὰ συμβόλων, τέρπουσα, ἀπεπλάσατο. ἡ δὲ τῆ θεῶν δημιουργία, τὴν ἀλήθειαν τῆ ἰδεῶν διὰ τῆ φανερῶν εἰκόνων ὑπεγράψατο, &c.

P. 10. l. 1. ἀνακεῖθε—Jambl. Segm. 5. cap. 9. Segm. 6. c. 25. Natalis Comes in Indice peculiari his de rebus. Voſſ. lib. 9. de Idol.

P. 10. l. 4. ἕεις. Empedoclis Νεῖκος. Lin. 29. lego μόνον διὰ τὸ κ.

L. 36. Σωιάπτειν. Jambl. Segm. 5. c. 23.

P. 11. l. 13. θεοσοφίων—Porphyrius apud *Euſeb.* l. 3. præp. V. Damaſcium apud Photium *Bibl.* p. 1074.

P. 11. l. 22. Πῖλος. Vide Phurnutum p. 46. n. 11.

L. 25. σῆναι τὴν γένεσιν. V. Phurnutum p. 11.

L ult. πεσόντες. Empedocles apud Plutarc.—ἐγὼ νῦν εἰμὶ φυγὰς θεὸς ἐκ θαλήτης.

P. 12. l. 1. V. Phurnutum p. 78. Gyraldum Syntag.

L. 9. Damascius apud Photium. ἐδόκουν ἔναφ Ἄπις ψλέως· καὶ μοι ἐπιτλεῖος περὶ τῆς μητρὸς τῶν θεῶν τοῦ ψῦ ἱλαείων καλυμένων ἐστιῶ· ὅφ ἐδήλου τὸ ἐξ ἅδου γεγονέναι ἡμῶν σωτηρίαν.

P. 12. c. 5. ex Ægyptiorum theologiâ de prima causa sic philosophatur Jambl. Segm. 8. c. 2. περὶ τῶν ὅλων ἀρχῶν ὅτι θεὸς εἷς πρῶτος ——— post multa, ἀρχὴ ἐστὶ καὶ θεὸς θεῶν, μονὰς ὢν τὸ εἷς, πρόσθεν καὶ ἀρχὴ κοσμε, ἀπὸ δὲ τοῦ ἑνὸς τόδε, (loquitur jam de deo secundo qui exillo primo emicuit) ὁ αὐταρκὴς θεὸς ἑαυτὸν ἐξέλαμψε——αὗται μὲν εἰσὶν ἀρχαὶ πρεσβύτατοι πάντων, ἃς Ἑρμῆς περὶ τοῦ αἰθερίου καὶ ἐμπυρείων θεῶν πρεστάτης, καὶ τοῦ ἐπουρανίου. Syrianus, μία πάντων ἀρχὴ πηγαῖον καὶ τὸ ὑφέστιον ἕν. Damascius infinitis locis, πρέσβυς ὁ θεὸς ἀπλοῦς μοναδικὸς ὢν καὶ κευθμῶν ἀληθέστατος Syrianus περὶ ἰδεῶν. ex Pythagoræis, idem ibid. νοῦς αὐταρκὴς καὶ παντελὴς αὐτὸς τοῦ ὅλων περιέχων.

P. 13. c. 6. ἐφαρμοσμίαι & ἐγκοσμίαι distinctionem agnoscit Jambl. Seg. 8. c. 8. Damascius passim.

L. ult. idem docet Jambl. Segm. 2. c. 7. ἐν ᾗ τάξις τοῖς θείοις ὅρος θεμελίας πάξεως ἀρχῆς καὶ μεσότητος καὶ τέλους ὅλα τὰ γένη κατείληφε.

P. 14. l. 14. Syrianus ὥστε ὁ μυστικὸς διὰ τοῦ ἑαυτοῦ μαθηματικῶν ἀριθμῶν τοὺς λόγους, ὅτως ἡ φύσις διὰ τοῦ ἑαυτῆς φυσικῶν ἀριθμῶν τὰ ἑαυτῆς ἁρμόζει δημιουργήματα.

L. 16. Vestam Διὸς φυλακὴν dixêre Pythagorici. Aristot. de cœlo. l. 2. c. 13. Philolaus apud Stob. Ecl. Phys.

P. 14. l. 24. & 25. Damascius & Hesiodus ejusdem ἀρχῆς & σειρᾶς (ut ad Phurnutum dixi) faciunt Jovem & Apollinem. Παιήων ἡ Σώτης Ἀσκληπιὸς τῶν θείων ἐγὼν ἰατεικὴν, δι' ἧς θείς τε καὶ ψυχᾶς καὶ σώματα, τοῖς μὲν ἀεὶ τὸ σωτήριον ἀπονέμει μέτεστι, τοῖς δ' ὅταν ἡ δεκτά. Syrian. in Arist. Metaph.

P. 16. l. 16. τελεῖσθαι. Jambl. Segm. 5. c. 11. ψυχὴ ἀπὸ τοῦ τελεῖσθαι.

L. 20. Jambl. Seg. 8. c. 6.

P. 17. l. 17. καὶ ἔστιν ἐν τόπῳ. Methodius apud Photium hanc improbat Origenis opinionem, dicentis corpus esse ψυχῆς δεσμόν.

L. 23. παραπέπαται πολύ. de anima Jambl. Segm. 1. c. 7. ἑαυτὴ καὶ σῶμα καὶ νόσον κεκτῆται, ὀμέξεσί τε τῷ χείρονι, καὶ οἰκεδόμου

ὡσει τῶν δ' ἄλλων κατέχεται. V. etiam Segm. 5. c. 2. Idem apud Stobæum Ecl. Phyſ. l. 1. p. 115. ex aliena ſententia—Σῶμα, ὡς ἔμψυχον ὀιαξ——

P. 18. l. 12. μαντεῖαι. Jambl. Segm. 3. c. 3.

L. 16. πνεύντας, lego πνέντας.

L. 32. εἰμαρμένη—Jambl. apud Stobæum. p. 204. Alexander Aphrod. l. 2. de Anima ex Theophraſti Calliſthene idem teſtatur. egregia ſunt quæ ex Origene adfert Euſebius Præp. 6. V. Lipſium Pholoſ. Stoicâ. Menagium ad Laërtium p. 188.

L. 5. & 11. hanc ſententiam Jamblichus pluribus locis explicat. ut Segm. 1. c. 18. Segm. 4. c. 4, 5, 6, &c.

L. 15. apud Jambl. Segm. 1. c. 18.

P. 19. l. 21. μαχομένης—hanc Genethlialogorum opinionem Jamblichus exagitat Segm. 1. c. 18. Cæterùm de providentia Hieroclis fragmenta extant. laudatur quoque in hoc argumento Alexander Aphrodiſienſis à Cyrillo contra Julianum; penes me eſt fragmentum ejuſdem Alex. eâ de re Græcè nondum editum.

P. 20. lin. ultima. Jambl. apud ſtobæum lib. Ethic. Ecl. c. ultimo.

P. 22. c. 12. πόθεν τὰ κακά. De hac quæſtione egêre Porphyrius, Jamblichus in l. de Myſteriis, Julianus, Theophraſtus in *Metaph.* Simplicius in Epictetum. ex noſtris Maximus, Origenes, Methodius, Theodoretus, Æneas Gaz. Nemeſius, Auguſtinus, Lollinus Alloyſius, Mericus Caſaubonus, & quotquot περὶ ἀρχῶν & ὕλης ſcripsêre. Nota autem quod idem opus ſit, quod Maximo, Origeni, & Methodio tribuitur. Ego verò Maximi eſſe puto, fretus Euſebii & Hieronymi teſtimonio; nam Dialogi de fide (in quibus bona ejus pars continetur) non videntur eſſe Origenis; & quod ad Methodium ſpectat (cui id Photius tribuit) ait Valeſius multa in Photio, non eſſe Photii.

P. 22. l. 28. Δαίμονας κακούς. quod ſint mali fatentur omnes; τύφωνα malos Chaldæi apud Plutarchum de Iſide, & Damaſcium; eorúmque principem Arimanium ſtatuunt: ex Chaldæorum mente Jamblichus Segm. 3. c. 31. Δαίμονας τινὰς ἀπὸ θεῶν ἀφεστῶτας, ἢ δὲ καὶ κολάσεις ἀντιδίκους, & alibi. V. Origenem περὶ ἀρχῶν. Eorum lapſum & pœnas videtur Empedocles agnoviſſe, apud Plutarchum,

Αἰθέριον μὲν γὰρ σφε μύδος πόντον δὲ διώκει,
Πόντος δ' ἐς χθονὸς ἕδας ἐπέπτυσε, γαῖα δ' ἐς αὐγὰς
Ἠελίου ἀκάμαντος, ὁ δ' αἰθὴρ ἔμβαλε δίναις.
Ἄλλος δ' ἐκ ἄλλου δέχεται, συγήσι δὲ πάντες.

Jambl. Segm. 2. c. 7. inter malos dæmonas quosdam πνευματὰς ponit, dicíque in apparitionibus τὰ εἴδη τῶν πνευμάτων ἐμφαίνειν; & animæ ἀπεκαθαιρούσης πύελον εἰς τύπον.

P. 24. l. 6. περὶ ὧν τῶν. l. τῶν——

P. 25. c. 14. Hujus capitis negotium pluribus exequitur Jambl. (unde fortè Salluſtius) S. 1. c. 13. S. 8. c. 8. Heraclitus apud eundem S. 1. c. 11. ἀχεα vocat ſacra, quaſi τὰς ψυχὰς ἐξάντες ἀφραίνουσι καὶ ἐν τῇ γενέσει συμφορῶν. Similia (fortè ex Salluſtio) Simplicius ad Epictetum, c. 28.

P. 27. c. 15. In hoc capite, Jamblichi plura habes capp. contracta ex Segm. 5. de ſacrificiorum uſu. V. Porphyrium 2. περὶ ἀπχ. S. 24. Simplicium ad Epict. c. 28. Vide autem *Athenag. Leg.* de fraudibus malorum dæmonum in ſacrificiis ——

P. 28. c. 16. Hæc ex Jamblicho, S. 5. c. 21 & 27.

P. 29. c. 17. Caput hoc videtur ex Ocello Lucano deſumptum. V. Laërtium in Zenone, ubi Panætius hujus opinionis præcipuus auctor. quomodo item & φθαρτὸς ὁ κοσμὸς, explicat Philo. V. Menag. ad Laërtium, p. 185

P. 31. c. 18. l. 3. πολλάκις, ex Ocello, pag. 31. S. 23.

P. 32. l. 3. Ἀφροδίσιος. V. Marinum *Vit.* Procli.

L. 7. περὶ τὴν ἀδένειαν. habes apud Jambl. Segm. 1. c. 11. hâc in re ἀσέρπτων, αὐχμηρότητι, ἀπρεπείαις ὕλης.

L. ead. ἀποπίμπλωσι. ſimilis planè eſt Phurnuti locus. p. 65. n. 16. Confer Jambl. Segm. 1. c. 11.

P. 33. l. 4. τάφρος. Porphyr. de Abſt. l. 2. S. 47.

L. 11. δαίμονες. Jambl. Segm. 9. c. 1.

L. 2. ὃ γὰρ μήποτε λόγῳ ἢ ἀπόγνωσι. De migratione animarum variis philoſophorum rejectis opinionibus conquieſcit tandem in Jamblichi ſententiâ Nemeſius, c. 2. ὅτι καὶ ἀπ' ἀνθρώπων εἰς ἄλογα —— αἱ μετασωματώσεις γίνονται. Damaſcius περὶ ἀρχῶν fortè hunc locum habuit ob oculos, ait enim οἱ ἐλαχότες ἡμᾶς δαίμονες ἀκώλυτον ἔχουσι πρὸς ἡμᾶς ἐξουσίαν, ὡς καὶ οἱ τομεῖς πρὸς τὸ πόιμνια. ——

P. 34. c. 21. duabus partibus conſtat hoc caput, quarum primam tractat Jamblichus cap. ultimo de Myſteriis, alteram in Epiſt. ad Macedonium, Eclog. Eth. Stob. τὸν κατὰ νοῦν ἄρχοντα βίον, καὶ τὸν ἐχόμενον τῶν θεῶν διαζῆν μελετητέον. ἔστω γὰρ ἡμῖν μόνως ἀποδίδωσι τὸν ἀδέσποτον τῆς ψυχῆς ἐξουσίαν, ἀπολύει τε ἡμᾶς τῆς ἀναγκαίων, καὶ πιεῖν ἔστιν ἂν ἀνθρώπινόν τινα βίον, ἀλλὰ τὸν θεῖον, καὶ τῇ βελτίονι τῆς θείων (θεῶν) ἀγαθῶν ἀποπληρώμενον.

FINIS.

ΗΛΙΟΔΩΡΟΥ ΛΑΡΙΣΣΑΙΟΥ ΚΑΙΦΑΛΑΙΑ ΤΩΝ ΟΠΤΙΚΩΝ.

HELIODORI LARISSÆI CAPITA OPTICORUM.

Ad Hetrusci codicis fidem Græcè & Latinè edita & recensita.

Ex Bibliotheca Fr. Lindenbrogi.

CANTABRIGIÆ:
Ex Officina *J. Hayes*, Celeberrimæ Academiæ Typographi,
Impensis *Joann. Creed*, Bibliopolæ *Cantab.* 1670.

ΗΛΙΟΔΩΡΟΥ ΛΑΡΙΣΣΑΙΟΥ

HELIODORI LARISSÆI

Κεφάλαια τῶν ὀπτικῶν.

Capita opticorum.

Ὅτι προβολῆς τινός ἀφ' ἡμῶν γινομένης, ἁπτόμεθα τοῖς ὁρωμένοις.

Ὅτι τοῦτο τὸ προβαλλόμενον ἀφ' ἡμῶν, φῶς ἐστιν.

Ὅτι τὸ προβαλλόμενον φῶς ἐπ' εὐθείας φέρεται.

Ὅτι κατ' ἐν σχῆμα κωνικῷ.

Ὅτι κατ' ἐν ὀρθογωνίῳ φέρεται τῷ κώνῳ.

Ὅτι ὁ τῆς ὄψεως κῶνος ἐκ ὅλος πλήρης ὁμοίου φωτός.

Ὅτι τὰ ὁρώμενα κατ' ὀρθὰς, ἢ κατ' ὀξείας ὁρᾶται γωνίας.

Διὰ τί τὰ ὑπὸ μείζονος γωνίας ὁρώμενα, μείζονα φαίνεται.

Ὅτι τῷ περὶ τὸν ἄξονα τοῦ κώνου φωτὶ μάλιστα καθορῶμεν.

Ὅτι ἡ ὀπτικὴ δύναμις πρὸς τὰ ἔμπροσθεν μάλιστα πέφυκεν ἐνεργεῖν.

Ὅτι ἡ τοῦ τῆς ὄψεως κώνου κορυφὴ, ἐντὸς ὅλη τῆς κόρης, καὶ κέντρον ὅλης σφαίρας, εἰ μὴ τεταρτημόριον ἀποτέμνεται ὁ κύκλος τῆς κόρης.

Quadam à nobis projectione ea, quæ ſub aſpectum cadunt, attingimus.

Id quod projicitur, atque emittitur à nobis, lux eſt.

Quæ à nobis emittitur lux, rectâ fertur.

Atque in coni figura.

Item in cono fertur rectangulo.

Aſpectûs noſtri conus ſimili luce plenus non eſt.

Ea quæ cernuntur, aut rectis angulis intuemur, aut acutis.

Cur ea, quæ ſub majori cernuntur angulo, majora videntur.

Eo lumine, quod circa coni axem eſt, maximè contuemur.

Cernendi vis ac facultas, in iis maximè, quæ ante ſunt, munus ſuum exequitur.

Vertex coni viſûs noſtri intra pupillam eſt, & eſt ſphæræ centrum; quandoquidem tetartemorion abſcindit pupillæ circulus.

Ὅτι τὰ ὁρώμενα, ἢ κατ' ἀνάκλασιν φάνεται ὁρᾶν, ἢ κατὰ ἀνάκλασιν, ἢ κατὰ διάκλασιν τῆς ὄψεως τῆς ἡμετέρας.

Quæ adſpiciuntur, aut cernuntur directo, aut viſûs noſtri vel refractione, vel diffractione.

ΠΕΡΙ τῆς πρὸς ἥλιον ὁμοιότητος, τῆς ἡμετέρας ὄψεως.

De ſimilitudine quæ viſui noſtro eſt cum ſole.

Ὅτι κλωμένη ἡμετέρα ὄψις, ἴσας ποιεῖ γωνίας τὰς, πρὸς ὃ κλᾶται. Ὁμοίως δὴ καὶ αἱ ἀκτῖνες αἱ τοῦ ἡλίου, καὶ τὰ ἐξῆς.

Cùm frangitur viſus noſter, pares facit angulos ad id, ubi frangitur. Itémque radii ſolis.

Ὅτι μὲν οὖν προβολῆς τινὸς ἀφ' ἡμῶν ἐπιβάλλομεν τοῖς ὁρωμένοις, δηλοῖ καὶ τὸ τῶν ὀφθαλμῶν σχῆμα ἀ κοῖλον, ἀδὲ πρὸς ὑποδοχὴν τινὸς πεποιημένον, ὥσπερ τὰ τῶν ἄλλων αἰσθητηρίων, ἀλλὰ σφαιροειδὲς ὑπάρχον.

Projectione itaque à nobis ea, quæ cernuntur, nos attingere, oculorum figura declarat, non cava, neque ad aliquid recipiendum facta, ut reliquorum ſenſuum, ſed orbiculata & rotunda.

Ὅτι δὲ τοῦτο τὸ προβαλλόμενον ἀφ' ἡμῶν φῶς ἐστὶν, αὐτὰ ἀπολάμπεσθαι τῶν ὀμμάτων δηλοῦσι μαρμαρυγαὶ. καὶ τὸ, πολὺς καὶ νύκτωρ ὁρᾶν, ἐδὲν τοῦ ἔξωθεν προσδεομένους φωτὸς (ὥσπερ ἐδὲ τὰ νυκτίνομα τῶν ζώων) οἷος ἐκεῖνος ὁ Τιβέριος γέγονεν ὁ Ῥωμαίων βασιλεύς. Τῶν δὲ νυκτινόμων ζώων τὰ ὄμματα, καὶ ἐκλάμπουσα φαίνεται νύκτωρ δίκην πυρός.

Id autem quod emittitur lucem eſſe, argumento eſt oculorum fulgor ac ſplendor: quodque nonnulli noctu etiam cernant, nullo extrinſecus lumine indigentes: (ut & ea animantia, quæ noctu paſcuntur) ut Tiberius ille Romanorum Imperator. Noctivagorum autem animantium oculi per noctem in morem ignis effulgent.

Ἀλλ' ὅτι μὲν φωτὸς προβολῇ τοῖς ὁρατοῖς ἐπιβάλλομεν, δῆλον μὲν καὶ ἐκ τούτων. ἔπι δὲ σαφέστερον ἔσται, ἐπιδὰν τῷ πρὸς ἥλιον ὁμοιότητι τῆς ἡμετέρας ὄψεως χρησώμεθα.

Ejecto ergo & emiſſo lumine nos ea contingere, quæ adſpicimus, ex his ſatis perſpicuum eſt: apertiùs verò tunc cognoſcetur, cùm ſolis & aſpectûs noſtri ſimilitudinem expoſuerimus.

Ὅτι δὲ τὸ προβαλλόμενον τοῦτο ἀφ' ἡμῶν (ὃ δὴ καὶ ἔστιν ὄψιν καλεῖν) ἐπ' εὐθείας φέρεται, καὶ ἐν σχήματι κώνου ὀρθογωνίου. καὶ ὃς

Atque id, quod à nobis emittitur, quódq; ſolemus viſum appellare, recta ferri & coni rectanguli figurâ,

τὸ

τε Πτολεμαῖ Θ δι' ὀργάνων ἀπέδειξεν, ἐν τῇ αὐτῆ Ὀπτικῇ θεωρ-ματείᾳ. Ἔνεστι δὲ καὶ λόγῳ θεωρῆσαι.

Εἰ γὰρ μέλλει τάχιστα ἡ ὄψις πρὸς τὸ ὁρατὸν ἀφικνεῖσθαι, ἐπ' εὐθείας ἐνεχθήσεται. Αὐτὴ γὰρ πασῶν ἐλαχίστη γραμμῶν, ἥ τε αὐτὰ πέρατα ἐχουσῶν. Καὶ αὖ πάλιν, εἰ μέλλει ὡς ἐνδέχεται πλεῖστον ὁπλίψεσθαι τῶ ὁρωμένω, κατὰ κύκλου αὐτῶ ἐμβαλεῖ. Οὕτω γὰρ τὴν ὁπὸ πέδων καὶ ἰσομέτρων αὐτῶ σχημάτων πολυχωρέστατα ἀποδέδεικται.

Δεῖ δὲ τὴν ὄψιν καὶ ταχέως ἐμβάλλειν τοῖς ὁρατοῖς, καὶ ὡς ἐνδέχεται πλεῖστον ἐκάστε θεωρεῖν ἄρμα. Λυσιτελεῖ γὰρ παῦτα τῶ ζώω. Πᾶν δὲ ὅσῳ λυσιτελές τε καὶ ἀγαθόν ἐστι τοῖς ζώοις, ἡ φύσις ἀποτίζεται, καὶ θέλει ποιεῖν. ὥστε κατὰ τὸν εἰκότα λόγον, ἡ ὄψις ἐπ' εὐθείας ἐνεχθήσεται, καὶ κατὰ κύκλου ἐμβαλεῖ τοῖς ὁρωμένοις.

Οὕτω δὲ φερομένη, καὶ ὅπως ἐμβάλλουσα τοῖς ὁρατοῖς, ἤτοι κωνικὸν, ἢ κωνικὸν ἕξει τὸ σχῆμα, εἶγε δὴ καὶ τετραμμένον ἔχει, ὥσπερ ἂν εὔλογον ἔχειν.

Ἀλλὰ μὴν κωνικὸν ἂν οὐκ ἔχει. εἰ γὰρ ἂν ἐδωίατο τοῖς μείζοσι τῆς κόρης μεγέθεσιν ἀθρόως ἐμβάλλειν, καὶ πρὸς τούτῳ ἅπαντά τε ἅμα ὁλάτε ὁρωμένα ἐδόκει αὐτῇ ἴσα κατὰ μέγεθος εἶ). κωνικὸν ἄρα ἔχει τὸ σχῆμα. Οὕτω

cùm Ptolemæus in optices explicatione organis demonstravit, tum ratione ostendi, & intelligi potest.

Ut enim visus noster quàm citissimè eo, quod sub aspectum cadit, perveniat, rectà feratur necesse est: propterea quòd hæc linearum omnium, quæ eosdem fines habeant, est minima. Ad hæc, ut ejus, quod adspicitur, quàm plurimum oculi percipiant, eo se conjiciunt in orbem: nam hanc figuram omnium, quæ planæ sunt, & quæ isometræ, amplissimam esse & capacissimam demonstratum est.

Adspectum autem nostrum oportet & celeriter videnda consequi, & ex his quàm plurimum exemplo intueri: ità enim animanti expedit. Quæ verò animantibus conferunt, & quæ bona & utilia sunt, amplecti natura & comparare solet. Quare optimâ ratione visus & rectà meabit, & in orbem, ad ea quæ intuenda sint, contendet.

Quæ cùm ità se habeant, aut cylindri habebit figuram, aut coni, cùm extensam aut porrectam habeat, talem enim habere, rationi consentaneum est.

Hæc verò cylindricam non habet: non enim eas res, quæ pupillâ majores essent, statim assequeretur; præterea quæ conspiciuntur, pari magnitudini esse oculis viderentur. Quamobrem coni figuram habeat necesse est. Cùm

ὑ ἔχουσα, καὶ τοῖς διαφόροις μεγέθεσι τῶν ὁρωμένων, οἷαί τ' ὄφι διαφέρουσι κατὰ τὸ μέγεθος ἐπιβάλλειν τῆς αὐτῆς βάσει.

autem ità habeat, ea quæ dispari magnitudine sint, contemplatione potest adipisci.

Ὅτι μὲν οὖν τὸ τῆς ὄψεως σχῆμα, κῶνός ὄφι, ἔστω διὰ τῶνδε τῶν λόγων κατασκευάσεται.

Visum itaque figurâ coni esse, his rationibus confirmari potest.

Ὅτι ὁ κῶνος ὀρθογωνίου κώνου ὀξυσμῷ τῷ εἴδει (εἶδος γὰρ ὄφι τὸ εἰδικώτατον, ὥσπερ ἂν καὶ ἡ ὀρθὴ γωνία) δῆλον. Οἱ δὲ ἀμβλυγώνιοί τε καὶ ὀξυγώνιοι, ἀόριστοί κατὰ τὸ εἶδος ὑπάρχουσιν, ἐπεὶ δὲ καὶ αἱ τοιαῦται τῶν γωνιῶν, τὸ μᾶλλον τε καὶ ἧττον εἰς ἄπειρα ἐπιδέχονται. Ἡ δὲ φύσις τὸ ὡρισμένον πρὸ τοῦ ἀορίστου ἐθέλει ποιεῖν, ὡς ἂν ἄμεινον, καὶ ἁρμόττον φύσει. ὥστε κατάγε τὸ εἰκὸς ὀρθογωνίου κώνου ἔσται ὁ τῆς ὄψεως κῶνος. Τούτῳ δὲ καὶ τὰ φαινόμενα συμφωνεῖ. Τέτταρα γὰρ ἐφαπτομένους ὄντος, τεταρτημόριον ἅμα ὁρῶμεν, καὶ διὰ καὶ τῆς τοῦ ὡρίζοντος περιφερείας τὸ αὐτὸ βλέπομεν μέρος. Ἐὰν δὲ κύκλου τινὸς ἐντὸς, καὶ πρὸς τῇ περιφερείᾳ κυρόμενοι, ἡμικύκλιον ἅμα ὅλον ὁρῶμεν. Ταῦτα δὲ οὐκ ἂν ποτὲ οὕτω συνέβαινεν, εἰ μὴ ὀρθογωνίου κώνου ἦν ὁ τῆς ὄψεως κῶνος.

Conus autem est rectangulus, specie definitus: species enim est infima, ut est rectus angulus. Qui verò obtusis sunt angulis, aut acutis, incerti sunt, nec finiti specie: quoniam tales anguli augeri, minui, specie denique innumerabiles esse possunt. Natura autem id, quod sit finitum, tanquam præstantius & maximè ad animal ratione urens accommodatum, ei quod infinitum sit, solet anteferre. Itaque rationi consentaneum est, rectum angulum esse aspectûs conum; atque id etiam phænomena ipsa confirmant. Cœlum enim cùm rotundum sit, ejus tetartemorion uno obtutu conspicimus: & eandem cernimus partem ambitûs Horizontis. Intra autem circulum aliquem & in ejus circuitu collocati, totum semicirculum unà contuebimur. Quæ minimè ità evenirent, si non rectis angulis esset visûs nostri conus.

Ἀλλὰ πρὸς τὸ τοῦ στοιχείου τοῦ λέγοντος, ΟΥΔΕΝ ΤΩΝ ΟΡΩΜΕΝΩΝ ΑΜΑ ΟΛΟΝ ΟΡΑΤΑΙ, ἡμεῖς εἴπωμεν, ὅτι διὰ τὸ τεταρτημόριον τοῦ οὐρανοῦ ἅμα ὅλον ὁρᾶσθαι.

Quod autem ait Euclides NIHIL EORUM QUÆ CERNUNTUR, UNA TOTUM VIDETUR, responderi potest: Cœli tetartemorion in oculos universum incurrere.

Ἴσον

Ἰσέον τοίνυν, ὡς ὅτε μὲν ὁλοχερῶς ὑπιβάλλομεν τοῖς ὁρωμένοις, ὅτε ὴ κὴ τὸ ἐνδιδόμενον ἀκριβές.

Ὁλοχερῶς μὲν ἀκριβῶς τι ὁρᾶν πάντα ἅπαξ τὲ μέρη ἐπιπορεύθῆναι, τὰ μεταξὺ πῶς ἀπὸ τὲ ὄμματος φερομένων ἀκτίνων παρεμπεσόντα. Καὶ ὁ ἀδὴ ἔλαθεν ἡμᾶς ἀναγκαίως κὴ τῷ ταχυτῷ ἐπιβολῷ, ταῦτα πῶς ὄψεων ἐπιδρομῇ θεασόμεθα.

Γινώσκειν γὰ δεῖ, ὅτι τὸ κωνικὸν τῦτο, καὶ φωτοειδὲς τῆς ὄψεως σχῆμα, διὰ πῶν ἀδήλων πόρων τῆς κόρης φερόμενον, σχίζεται ἐξ ἀνάγκης εἰς κεχωρισμένας μὲν ἀλλήλων ἀκτίνας· σωαγκαζόσας ὴ ἅπαντα τὸν μεταξὺ αὐτῶν τόπον, τῦτ' ἔστιν, ὅλα τῦ κώνε τὸ βάθ.

Ὁρᾶται δὲ τὰ ὁρώμενα ἤτοι κατ' ὀρθὰς γωνίας, ἢ κατ' ὀξείας, κατὰ δὲ ἀμβλείας ὐδέποτε. Σωίστανται γὰρ αἱ γωνίαι, κατ' ἃς ὁρῶμεν, πρὸς αὐτῇ τῇ κορυφῇ τῦ τῆς ὄψεως κώνε. Καὶ αἱ μὲν ὀρθαὶ ἐπὶ διαμέτρων βεβήκασι τῆς βάσεως τῦ κώνε. αἱ δὲ ὀξεῖαι, ἐπὶ τινῶν ὐθειῶν, αἱ εἰσὶ κὴ αὐταὶ ἐν τῇ βάσει τῦ κώνε ἐλαττόμεναι τῆς διαμέτρε· ἤτοι ὴ ἁρμόζουσι εἰς τὸν κύκλον, ἢ ὄχ.

Αἰεὶ τὰ ὑπὸ μείζονος γωνίας ὁρώμενα, μείζονα φαίνεθ. πλείονι

Sciendum igitur eſt, nos ea quæ tuemur aliquando univerſim aſſequi, aliquando videndi ſubtilitate minimè abſoluta.

Univerſim quidem una conſpici res affirmamus: ſubtiliter verò nihil planè. Etenim ut ſubtiliter aliquid contemplemur, omnes ejus partes proſequamur oportet, quæ inter radios ab oculis prodeuntes occurrunt: ac quæ primum obtutum neceſſario effugerunt, hæc oculorum percurſu repetita conſpicimus.

Intelligi enim oportet, conicam hanc, & luci cognatam aſpectûs figuram, per obſcuras pupillæ vias permeantem ſcindi in radios, qui neceſſario quidem alii ab aliis ſeparati ſint, ut concipiant, & complectantur totum, qui inter eos intercedit locum: id eſt, circuli univerſi profunditatem.

Quæ autem adſpiciuntur, aut rectis cernuntur angulis, aut acutis: at obtuſis nunquam. Quibus enim obtuemur angulis, ad ipſum verticem coni adſpectûs noſtri coeunt. Ac recti quidem in diametro conſiſtunt baſis ipſius coni: acuti verò in rectis quibuſdam lineis, quæ ſunt ipſæ quoque in baſi coni, at diametro minores: quæque aut congruant ad circulum, aut non congruant.

Quæ majori angulo cernuntur, apparent majora: copioſiore

γὰρ αὐτῆς ἐπιβάλλομεν τῷ φωτί. Ἐκεῖνο δὲ οἶμαι, καὶ βραχὺ ἐπισήσαντι δῆλον ἂν γένοιτο· ὅτι τῷ περὶ τὸν ἄξονα τῆς ὄψεως φωτὶ μάλιστά πως δοκοῦμεν ὁρᾶν. Ἐὰν οὖν ὁρᾷδά τι ἀκριβῶς ἐθελέσωμεν, ἐπιστρέφομεν ὅτῳ τῷ ὄψιν, ὥστε κατ' αὐτὸ τὸ μεσώτατον τοῦ τῆς ὄψεως κώνου περιβάλλειν τῷ ὁρωμένῳ. Διάτοι τοῦτο καὶ ῥαφίδ Θ, εἰ τύχοι, παρακειμένης τινὸς, περιβάλλοντες τῷ ὄψιν ἐπὶ τὸν τόπον, ἐν ᾧ κειμένη τυγχάνει, οὐκ ὁρῶμεν αὐτῆς, ἕως ἂν κατ' τὸν ἄξονά πως, ἢ κατ' τοὺ περὶ αὐτὸν ἀκτῖνας αὐτῇ ἐπιβάλλωμεν. Τοῦτο δὲ αἴτιον, ὅτι ἡ ὀπτικὴ δύναμις μάλιστά πως εἰς τὸμπροσθεν τῷ ἐνέργειαν ἔχει. Εἰς δὲ πλάγια οὐχ ὁμοίως πέφυκεν. Πρόσω τοίνυν κατὰ φύσιν σαυτῶν ἡμῶν τὸ τῆς ὄψεως χῆμα, ἀκριβῶς μὲν πρόσω ὁ ἄξων ἂν εἴη τοῦ κώνου, σωληνοὺς δὲ, αἱ τοῦτῳ πλησιάζουσαι ἀκτῖνες τῆς ὄψεως. Αἱ γὰρ τοι λοιπαὶ ἄνω τε καὶ κάτω, καὶ εἰς τὰ πλάγια φέρονται. Οὕτω δὲ ἔτι πρόσω πέφυκεν ἡ ὀπτικὴ δύναμις, ὥστε τὰ κατόπιν, ἢ ὅλως τὰ μὴ ἔμπροσθεν ἡμῶν κείμενα εἰ ἓν κατόπτρῳ θεωρουμένῳ τινὶ, πρόσω εἶναι ταῦτα φαντάζεται, κἂν τοῖς ἐνοπτρίζουσιν ἐνυπάρχειν αὐτά.

enim luce ad ea contendimus. Hoc autem qui vel paululum considerabit, apertè intelliget. nam eâ luce maximè, quæ in visûs axe est, res quasque contemplari videmur. Quòd si quid accuratè & subtiliter intueri velimus, ità convertimus aciem, ut per mediam maximè & intimam aspectûs coni partem res ipsas tuendo consequamur. Quo fit ut si qua oculis objecta sit acus, atque obtutum in eo loco, ubi posita est, defixerimus, eam non discernamus, quoad per axem aut per eos, qui circa axem sunt, radios attenti legamus. Atque idcirco fit, quod cernendi facultas ad ea maximè, quæ antepositа sunt, contendatur: obliqua verò non perinde percipiat. Itaque si in anteriorem partem, naturam sequentes, aciem dirigamus, penitus quidem ante axis coni erit: ei verò propinqui reliqui radii, sursum, deorsum in dexteriorem & sinisteriorem partem ferentur. Atque adeò cernendi vis hanc naturam habet, ut si ea, quæ à tergo sunt, atque omnino ante nos non sunt sita, proposito speculo contemplemur ea tamen esse ante nos videantur, & in iis esse, qui in speculum inspiciant.

Δῆλον δὲ, ὅπ ἡ τῦ τῆς ὄψεως κῶνυ κορυφῆ ὀυκ ἔξὶν ἐπὶ τῆς τῦ ὀφθαλμῦ κόρης. ὃ γὰ ἂν ποτὲ ἀπὸ παντὸς τόπυ τῆς κόρης ἐορώμεν, ἀλλ' ἔξὶν ἐντὸς κὴ ἐν τῷ τῦ ὀφθαλμῦ βάθει. Βάσις δ' ἔξὶ τῦ κῶνυ ἡ πρώτη, καὶ ἐλαχίση ὁ κύκλ⊖, ὃν πέρας ἔξὶν ἡ τὴν κόρην περιγράφυσα περιφάνεια. Αὕτη γὰ τοι ἡ κόρη, ὀυ κύκλ⊖, ἀλλὰ τῆς τεταρτημορείυ σφαίρας ἔξὶν ἐπιφάνεια· εἴπερ ὀρθογώνι⊖ ἔξὶν ὁ τῆς ὄψεως κῶν⊖, ὡς ἐδείξαμεν.

Ἐπιβάλλομεν δὲ τοῖς ὁρωμένοις, ἤτοι κατ' ἐυθυωρίαν ἀχλάσυ μενύσης μέχρι καὶ τῶν ὁρωμένων τῆς φερομένης ὄψεως, ἢ κεκλασμένης ἤδη. Οἷον ὅτε εἰς ὕδωρ ἐνορῶμεν. Τὴν μὲν τῦ ὕδατ⊖ ἐπιφάνειαν κατ' ἐυθὺ, κὴ ἀκλάσυ φερομένης τῆς ὄψεως θεωρῦμεν. τὰ δὲ κατ' ὕδατ⊖ νηχόμενα, ἢ κὴ κείμενα, προϊόσης μὲν ἤδη τῆς ὄψεως εἰς τὸ βάθ⊖, ὁρῶμεν, ἢ ἀναχλωμένης μέντοι ὑπὸ τῆς ἀυτῦ κατεργείσεως.

Ἐαν γῦν εἰς ἀγγεῖόν τι ἐνὸν ὀυκ ὀφθῆται, τῦ ἀυτῦ ἀποσήματ⊖ ὄντ⊖, ἐὰν ὕδωρ χεθῇ, ὀφθήσεται τὸ ἐμβληθέν, ὃ δὴ πρότερον ἐκ' ἐωρᾶτο. Ὕυτω δὴ τὰ κατ' ὕδατ⊖ θεωρῦμεν. Τῶν δ' ἔξω τῦ ὕδατ⊖ φαντασίας,

Perſpicuum autem eſt, verticem coni aſpectus noſtri in oculi pupilla non eſſe: neque enim ab omni pupillæ parte cerneremus, verùm intra eam eſt, & in intimo oculo. Baſis verò coni prima ac minima circulus is eſt, cujus extremum eſt ea, quæ pupillam concludit & circumſcribit ſuperficies. Nam ipſa quidem pupilla, non circulus, ſed ſuperficies eſt quartæ partis ſphæræ, ſiquidem rectangulus eſt viſûs noſtri conus.

Ea autem, quæ à nobis proſpiciuntur, attingimus aut directo progreſſu, infracto obtutu manente ad eorum uſque, quæ cernimus, metam: aut etiam obtutu fracto. Nam cum in aquam inſpicimus, ſummam quidem aquam contemplamur dejecta, nec fracta oculorum acie. At quæ in aqua natant, aut in ea ſita ſunt, cùm intuemur, progreditur quidem in profundum aſpectus, at ipſo renixu aquæ refringitur.

Quod ſi quid, quod in vaſe ſit, non videatur, cum aquam id vas habebit, quod injectum fuerit, quodque priùs non cernebatur, eodem intervallo apparebit: atque ità quæ in aqua ſunt, cernimus. Earum verò rerum, quæ extra aquæ ſuperficiem ſunt,

καὶ

καὶ λέγειν δὲ ἔθος τοῖς παλαιοῖς, ὅσα μὲν δι' ἀέρος καὶ ἀκλάστου φερομένης τῆς ὄψεως θεωρεῖται, πάντα κατ' ἰθυφανὲς πᾶν θεωρεῖται. Ὧν δὲ τὰς ἐμφάσεις θεωροῦμεν ὡς ὕδατι, ἢ ὅλως ἐν κατόπτρῳ, ταῦτα κατ' ἀντιφάνειαν ὁρᾶται. τὰ δὲ καθ' ὕδατος, ἢ διὰ διαφανῶν θεωρούμενα * . . . . .

(& veteres consuevêrunt dicere,) quæcunque per aérem, & infracto manente visu aspicimus, hæc conspiciuntur per rectam apparentiam. Quorum verò imagines in aqua, aut omnino in speculo, hæc videri per antiphaniam: at quæ per aquam, cæteráque res perlucidas aspicimus * . . . .

Τῷ δὲ εἰρημένῳ τῆς ὄψεως ἐπ' εὐθειάν τε φορὰν καὶ ἀνάκλασιν, καὶ προσεπὶ τοῦ ἐπὶ πλεῖσον αὐτῆς τε καὶ ἄχρονον πρόοδον, ταῦτα δὴ πάντα ὁρᾶν ἔξεστιν, καὶ ὅτι τῷ τε ἡλίου ἀκτίνων συμβαίνοντα. ὡς καὶντεῦθεν βεβαιοῦται πᾶς, τὰ καθ' ἀρχὰς εἰρημένα ἡμῖν.

Et hunc aspectus nostri & porrectum motum inflexum, & quam longissimum subitúmque progressum, in solis quoque radiis evenire videri potest. Ut indè, quæ à principio diximus confirmentur.

Ὅτι δὲ φῶς προέισιν ἀπὸ τῶν ἡμετέρων ὀμμάτων, ἔστι ταῦτα πάθη ἐπί τε τῆς ἡμετέρας ὄψεως, καὶ τοῦ ἡλιακοῦ συμβαίνει φωτός. Ὅσον μὲν γὰρ διάστημα τὸ ἡλιακὸν ἀποτείνεται φῶς, ἀρχόμενον μὲν ἀπ' αὐτῆς τοῦ ἡλίου τῆς σφαίρας, περιὸν δὲ μέχει γῆς, καὶ τῶν ταύτης μυχῶν, τοσοῦτον καὶ ἡ ἡμετέρα ὄψις περιέναι δόξειεν, ὅταν γε πρὸς τὰ οὐράνια βλέπωμεν. Καὶ αὖ πάλιν, ὥσπερ ἡ τῆς ἡμετέρας ὄψεως πρόοδος ἀχρόνως ἐπιτελεῖται δοκεῖ, οὕτω καὶ ἡ τοῦ ἡλιακοῦ φωτὸς ἐπέκτασις ἀχρόνως γενέσθαι δόξειεν.

Ac lucem quidem ab oculis nostris prodire, ex eo intelligere possumus, quod eam contingere videmus in aspectu nostro, & solis luce. Quantum enim solare lumen porrigitur ab ipso solis orbe profectum, & ad terram usque progrediens ultimósque ejus recessus, tantum oculorum nostrorum acies, cùm cœlum intuemur, procedere videtur. Præterea & aspectus nostri, & solaris luminis progressum fieri puncto temporis apparet.

Οὗτος γὰρ τοῦ τέρπον νέφους ἐμποδὼν ἡμῖν, εἶτα ὑπαλλάξαντος, αὐτίκα καὶ ἀθρόως ἡμῖν δοκεῖ τὸ ἡλιακὸν φῶς ἐπιβάλλειν. ὕπως ἡμεῖς ἀναβλέψαντες μόνον, εὐθέως βάλλομεν τῷ ὄψιν τοῖς ἐμαυτοῖς.

Nam quemadmodum nobis obstante nube, deinde prætereunte, confestim & in ipso temporis articulo, solis lumine attingimur & colluſtramur: ità nos ſurſum verſus modo contuentes, ſtatim in cœlum oculos conjicimus.

Ἀλλὰ γὰ δι' ὧν σωμάτων διαυγῶν τε καὶ θερμῶν ὁρῶμεν τὰς ἀφηλίους ἀκτῖνας, οἷον δι' ὕδατος, ὑέλου, ἢ κέρατός γε, ἢ τῶν τοιούτων τινὸς, διὰ τούτων γὰ τῷ ἡμετέραν ὄψιν συμβαίνει χωρεῖν, καὶ ἀνακλᾶσθαι δὲ ἀπὸ τῶν αὐτῶν, τό τε ἡλιακὸν φῶς, καὶ τῷ ἡμετέραν ὄψιν συμβαίνει, γὰ πρὸς ἴσας γε τοῦτο παρέχειν γωνίας. Δῆλον δὲ τοῦτο ἐντεῦθεν. Ἐὰν γὰ ἀνακλάσεως οὔσης ἡλιακῶν ἀκτίνων ἀφ' ὕδατος, ἢ ὅλως ἀπὸ τινὸς τῶν, ὅσα πυκνά ἐστι γὰ λεῖα, καταπίπτωμεν ὕπω τὸ ἡμέτερον ὄμμα, ὡς εἶναι μὲν αὐτὸ ἐν ταῖς ἀνακλασθείσαις ἀκτῖσιν, ὁρᾶν δὲ πρὸς τὸν τοῦ ὕδατος τόπον, ἀφ' οὗπερ ἀνεκλάσθησαν αἱ τοῦ ἡλίου ἀκτῖνες, ὀφόμεθα ὡς ἐν κατόπτρῳ, τῷ ὕδατι ἡλιακὸν κύκλον, ἐφαπτόμενον δηλονότι τῶν τῆς ὄψεως ἀκτίνων ταῖς τοῦ ἡλίου ἀκτῖσι, διὰ τὸ πρὸς ἴσας τε γὰ αὐτὰς ἀνακλᾶσθαι γωνίας.

Nam quemadmodum nobis obſtante nube, deinde prætereunte, confeſtim & in ipſo temporis articulo, ſolis lumine attingimur & colluſtramur: ità nos ſurſum verſus modo contuentes, ſtatim in cœlum oculos conjicimus.

Ad hoc per quæ corpora ſolares radios & ferri & perfringi videmus, ut per aquam, per vitrum, per cornu, & cætera hujuſmodi, per hæc oculorum aciem permeare contingit, & ab eiſdem tum ſolare lumen, tum aſpectum noſtrum frangi, ídque ad angulos æquales. Quod ex eo intelligi poteſt. Quod ſi ab aqua, aut alio quovis eorum, quæ denſa & levia ſunt, radiorum ſolis fit refractio, nóſque ità oculos ſtatuamus, ut in refractis ſint radiis, & in eum aquæ locum diſpiciant, unde refracti radii ſunt, orbem ſolis in aqua, tanquam in ſpeculo conſpiciemus; congruentibus videlicet & inter ſe aptis & reſpondentibus viſus noſtri radiis, & radiis ſolis, quod ad æquales & eoſdem angulos refringantur.

Καὶ ἡ ἀνάκλασις δὲ, ὡς

Quæ quidem reflexio, ut

ὕστερον

ὕστερον ἀποδείξομεν, ὁμοία φαίνεται γινομένη, ἐπί τε τῆς ἡμετέρας ὄψεως, καὶ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων. Ἀλλὰ καὶ τὸ χρωννῦσθαι πως ὑπὸ τούτων πρὸς ἃ ἂν ἀνακλῶνται ἢ διακλῶνται· συμβαίνει μὲν τῷ τε ἡλίῳ φωτὶ, συμβαίνει δὲ καὶ τῇ ἡμετέρᾳ ὄψει, ὡς ἐπιφαίνεσθαι ὁμοίως τοῖς ὅτωτε ὑφ' ἡμῶν ὁραμένοις, ὅτω δὲ ὑφ' ἡλίῳ καταλαμπομένοις. Εἰ γὰρ ἀνίσχων ὁ ἥλιος, ἢ δυόμενος διά τινος ἐρυθρᾶς διαλάμψει νέφους, ὁρᾶν ἔστιν ἅπαντα φοινικᾶ, καὶ γῆν καὶ θάλατταν, καὶ ἁπλῶς ὅσα ἂν καταλάμψει. Τούτοις δὲ παραπλήσια καὶ παρὰ τῶν ἡμετέραν ὄψιν ἔστι θεωρῆσαι. Ὁποῖον γὰρ ἂν τύχοι τὸ τῆς διαφανοῦς χρῶμα, τοιοῦτόν καὶ τὸ δι' αὐτοῦ φαινόμενον δόξειεν ἂν ὁρᾶν.

Καὶ αὖ πάλιν εἴπῃς λαβὼν ἔνοπτρον ὁποιονοῦν τῷ χρώματι πρὸς αὐτὸ θεωρῇ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ ἐμφαινόμενα ὁμόχροα τῷ ἐνόπτρῳ φαινεῖται. τῆς ὄψεως δηλονότι πρὸς τὰ ὁρώμενα ἀναχλωμένης, καὶ τὸ τοῦ ἐνόπτρου χρῶμα ἐπιφερούσης αὐτῆς. Ταῦτα δὴ συμβαίνειν φάμεν ὅτι τε τῆς ἡμετέρας ὄψεως, καὶ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων. Ἐαν δὲ ἡ ἀνάκλασις ἀπ' ἀργυρῶν τινῶν γίνεται κατόπτρων, ἢ ἀπὸ καθαρῶν καὶ ἡρεμούντων ὑδάτων, ἔστιν ἀποφέρει χρῶμα, ὅτε τὸ ἡλιακὸν φῶς,

posteà oſtendemus; ſimilis in obtutu noſtro fieri videtur, atque in radiis ſolis. Quinetiam & ſolis luci, & aſpectui noſtro contingit, ut ab iis colorem quodammodo ducant, à quibus aut franguntur, aut reflectuntur, ut ſimilitudo intercedat cum iis, quæ tum proſpiciuntur à nobis, tum à ſole luſtrantur. Si enim aut oriens ſol, aut occidens per rubram aliquam nubem effulgeat, & terra, & mare, & cætera denique quæ ſolis ſplendore fulgeſcunt, purpurea omnia videbuntur: quod æquè in obtuendo evenire, conſiderare quivis poteſt. Nam quali medium perlucidum colore ſit, quod per id proſpicitur, eundem colorem videbitur habere.

Itaque ſiquis ſumptum quovis colore ſpeculum contempletur, quæ in eo apparent, omnia ejuſdem coloris eſſe videbuntur, refracta videlicet & reflexa acie: ac ſpeculi colorem ad ea, quæ apparent, perferente. Atque hæc tum in aſpectu noſtro, tum in radiis ſolis evenire dicimus. Quod ſi ab argenteis quibuſdam ſpeculis fit refractio, aut à lympidis placidíſque & quieris aquis, nullum ab iis colorem vel ſolaris lux trahit,

ἢ ἡμετέρα ὄψις, ὡς ἂν ἀχρωτέρων πῶς ὄντων. Διὸ καὶ τοιαῦτα εἴδη τὰ χρώματα δοκεῖ, οἷα ἂν ἀπὸ τοιούτων, ἢ διὰ τοιούτων κλώμεναι ἀκτῖνες πρόσβάλλωσιν, ὁποῖα ἂν καὶ κατ' ἀλήθειαν ὑπάρχει.

vel aſpectus noſter, quippe coloris quodammodo ſunt expertia. Ea igitur, in quæ incidunt radii, qui ab hujuſmodi rebus colore carentibus, aut per eas franguntur, ſuum verúmque eorum colorem videbuntur habere.

Ἐξ ἁπάντων δὴ τούτων, ἔνι δεῖν ὅσις οἶμαι αὐχυνθεὶη λέγων, φῶς τι ἀπὸ τῆς ἡμετέρων ὀμμάτων προϊέναι, ἅτως ἄφθονον τινὰ πρὸς ἥλιον ὁμοιότητα τῆς ἡμετέρας ὄψεως θεωρήσας. Πλάτων γοῦν ὁ μέγας, καὶ ἡλιοειδέσατον ἔφατο εἶναι τὸν ὄψιν τῆς περὶ τὰς αἰσθήσεις ὀργάνων. Εἰδέναι δεῖ, ὅτι αἱ ἀνακλάσεις αὖ καὶ διακλάσεις τῆς ὄψεως, ἔνι ἀτάκτως ἐπιτελεῖνται. Πρὸς γὰρ ἴσας γίνονται γωνίας ἀεὶ, αἱ δὴ καὶ συνίστανται πρὸς ἐκεῖνο, ἀφ' ἕτερ καὶ ἀνακλῶνται, ἢ διακλῶνται. Ἀπέδειξε γὰρ ὁ μηχανικὸς Ἥρων, ἐν τοῖς ἀυτῦ κατοπτρικοῖς, ὅτι αἱ πρὸς ἴσας γωνίας κλωμέναι εὐθεῖαι ἐλάχισταί εἰσι μέσων, τῶν ἀπὸ τῆς αὐτῆς καὶ ὁμοιομερῶς γραμμῆς πρὸς τὰ αὐτὰ κλωμένων πρὸς ἀνίσους γωνίας. Τοῦτο δὲ ἀποδείξας φησὶν, ὅτι εἰ μὴ μέλλοι ἡ φύσις μάτην φειδέσθαι τοῦ ἡμετέραν ὄψιν, πρὸς ἴσας αὐτοῦ ἀνακλάσει γωνίας. ὡμοίως δὲ δειχθήσεται, ὅτι καὶ ἡ διάκλασις τῆς ὄψεως τῆς ἡμετέρας, πρὸς ἴσας ὀπτελεῖται γωνίας. Ἐκ δὲ τούτου φανερὸν, ὡς καὶ αἱ τοῦ ἡλίου ἀκτῖνες πρὸς ἴσας κλῶνται γωνίας.

Quæ cùm ità ſint, neminem opinor affirmare pudeat, ab oculis noſtris lucem prodire, cùm tam luculentam aſpectui noſtro eſſe videat ſimilitudinem cum ſole, & conjunctionem. Magnus quidem Plato ex omnibus ſenſuum inſtrumentis viſum eſſe dixit ſolis ſimillimum, ejúſque ſpeciem atque imaginem imprimis referre. Scire autem convenit has vel refractiones viſus, vel perfractiones, non effici nulla certa ratione, aut ordine. Ad æquales enim fiunt angulos: qui quidem coëunt, unde vel refringuntur, vel perfringuntur. Etenim demonſtravit mechanicus Hero in Catoptricis, quæ ad æquales angulos franguntur rectæ, minimas eſſe omnium, quæ ab eadem ſimiliúmque partium linea ſunt, & ad eadem franguntur ad impares angulos. Quo demonſtrato, Natura, inquit, ſi fruſtra noſtrum aſpectum circumacturæ non eſt, ad æquales angulos viſus perfractionem eſſe. Ex quo perſpicuum eſt, ſolis quoque radios ad angulos æquales frangi.

Οὐ

Οὐ γὰρ πᾶ τῇ ἡμετέρᾳ ὄψει ἐν ἰσότητι τοῦτο συμβαίνειν δεῖ λέγειν, ταῖς ὑπὸ τοῦ ἡλίου ἀκτῖσι, καὶ τὸ ἄνισον καὶ ἄτακτον. Ἀπεδείξαμεν ὃ καὶ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν, ἐπὶ τῶν ἀνακλάσεων ἴσας συνίστασθαι γωνίας, ὑπὸ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων ταῖς τῆς ἡμετέρας ὄψεως, ἥπερ ἀπεδείκθη, πρὸς ἴσας κλᾶσθαι γωνίας.

Neque enim dici oportet, visui nostro hoc in æqualitate contingere: solis radiis, sine æquabilitate atque ordine. Ac supra docuimus, in refractionibus æquales à solaribus radiis confluere & constare angulos, angulis visus nostri; quem ad æquales angulos frangi demonstratum est.

ΤΕΛΟΣ.

FINIS.

Ὠκελλος Ὁ Λευκανὸς

ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ

Περὶ τῆς τοῦ παντὸς φύσεως.

OCELLUS LUCANUS

PHILOSOPHUS

De Universi Naturâ,

INTERPRETE

LUDOVICO NOGAROLA Com. Veronensi.

Ejusdem *Nogarolæ* Annotationes in *Ocellum*, & Epistola de viris illustribus Italis qui Græcè scripserunt.

EDITIO NOVA,

Collatione exemplarium melior, emendatior & auctior facta.

CANTABRIGIÆ:

Ex Officina *J. Hayes*, Celeberrimæ Academiæ Typographi,
Impensis *Joann. Creed*, Bibliopolæ *Cantab.* 1670.

DE

OCELLO LUCANO

Veterum Teſtimonia.

PHILO JUDÆUS

In LIBRO

ΠΕΡΙ ΄ΑΦΘΑΡΣΙ΄ΑΣ ΚΟ΄ΣΜΟΥ,

Id eſt,

De Mundo non interituro, ſic meminit.

"ΕΝΙΟΙ δ' ἐκ 'Αριστοτέλη τ δόξης ἀρετλὼ λέγουσιν, ἀλλὰ κ τῶν Πυθαγορείων τινάς. ἐγὼ ὃ κ 'Ωκέλλου συγγράμματι Λευκανῷ κῷ ἐπιγεγραμμένῳ περὶ τ τ τοῦ παντὸς φύσεως ἐνέτυχον, ἐν ᾧ ἀγένητόν τε κ ἄφθαρτον, ἐκ ἀπεφαίνετο μόνον, ἀλλὰ κ δι' ἀποδείξεως κατεσκεύαζεν τ κόσμον εἶ).

Caterùm ſunt, qui tradant opinionis hujus non Ariſtotelem primum auctorem, ſed Pythagoreos quoſdam fuiſſe. At mihi Ocelli genere Lucani inſcriptum de univerſi naturâ commentarium oblatum eſt, in quo quidem mundum eſſe ingenitum, & nunquam interiturum non ſolùm protulit, verùm etiam exquiſitiſſimis rationibus comprobavit.

Lucianus quoque ubi agit περὶ τῶν ἐν τῇ κατηγορίᾳ παίσ-

μαθ⊙, quod est de errato in salutatione, ita scribit (quamvis non nominet ὤκελλον, sed οἴκελλον.)

Ὁ μὲν τοι Θεσσάλ⊙ ὁ Πυθαγόρας εἰ καὶ μηδὲν αὐτὸς ἡμῖν ἴδιον καταλιπεῖν τῷ αὑτοῦ ἠξίωσεν, ὅσον Οἰκέλλῳ τῷ Λευκανῷ, καὶ Ἀρχύτᾳ, καὶ τοῖς ἄλλοις ὁμιλητοῖς αὑτοῦ τεκμαίρεσθαι, ὅτε τὸ εὖ πράττειν προὔγραψεν, ἀλλὰ ἀπὸ τοῦ ὑγιαίνειν ἄρχεσθαι ἐκέλευσεν. id est, *Divinus quidem Pythagoras, tametsi nullam nobis reliquit literam, ut ex Ocello Lucano, & Archytâ, aliisque ejus discipulis licet conjicere, non* εὖ πράττειν, *id est, benè agere, scribi debere, sed* ἀπὸ τοῦ ὑγιαίνειν, *id est, ab ipso valere, incipiendum esse præcepit.*

Diogenes item Laertius quandam Archytæ Tarentini, quæ est ad Platonem, epistolam vitæ illius inseruit, in quâ hunc philosophum non Ocellum, sed Ucellum nuncupat, ac nonnullos ejusdem recenset libros.

Καλῶς ποιεῖς, ὅτι ἀποπέφυγας ἐκ τῆς ἀῤῥωστίας. ταῦτα γὰρ ἐπύθοντο καὶ παρ' ἐμοῦ καὶ παρὰ Δαμασκηνοῦ ἀπήγγελται. περὶ ὧν ἡμῖν ὑπομνημάτων ἐπεμελήθημεν, καὶ ἀνήλθομεν ὡς Λεύκανοὺς, καὶ ἐνετύχομεν τοῖς Ὠκέλλου ἐγγόνοις. τὰ μὲν οὖν νόμων, περὶ βασιλείας καὶ ὁσιότητος καὶ τῶν πάντων φύσεως αὐτοί τε ἔχομεν καὶ τινὰ ἐπεστάλκαμεν. τὰ δὲ λοιπὰ ὁ τοίνυν γε δοὺς ἀνευρήσει· ἂν δὲ ἀνευρεθῇ, ἥξει τοι.

Hanc ita converti:

Benè quidem est, quòd à morbo evaseris. Hoc enim ex tuis literis accepi, & Damascenus nunciavit. De commentariis studiosè egimus: ad Lucanos accessimus, ibique convenimus Ocelli nepotes. Quæ ab eo de Legibus, de Regno, Justitiâ, omniúmque rerum ortu scripta fuerunt, & ipsi habemus, & ex his quædam à te misimus. Reliqua etiam nunc reperiri non possunt. si inventa fuerint, ad te perferentur.

Confirmat pariter Censorinus de die natali cap. 2. *hoc loci dicebat:* Sed prior illa sententia, quâ semper humanum genus fuisse creditur, auctores habet Pythagoram Samium, & Ocellum Lucanum, & Archytam Tarentinum.

Quem

Quem ibi de noſtro Ocello loquutum fuiſſe conſenſit Aldus Manucius Pauli filius in ſuis ad illum locum notis, dicens:

Ocellum Lucanum (cujus extat liber περὶ τῆς Παντὸς φύσεως. malè aliàs Cerëium, vel Cocëium Lucanum. *& diſertè probavit Theodorus Canterus* var. lect. lib. 1. c. 17. *qui correxit Syrianum Ariſtotelis interpretem* lib. 13. *metaph. legentem* Ἐκελλῶ *non* Ὀκελλῶ, *ut pariter legitur in codice Cenſorini edito Pariſiis* 1583. *à Lud. Carrione, & Lovanii* 1628. *ab E. Puteano, & pariter ab Henrico Lindenborgio in ſuâ editione factâ Hamburgi* 1614. *qui in ſuis notis profeſſus eſt Cenſorinum reſpexiſſe ad Ocelli verba, quæ hîc habentur* cap. 3. t. 3. *Elementa* cap. 2. *enumerata, cælique virtus in hæc inferiora ibi eruditiſſimè tradita Ocellum quoque auctorem agnoſcunt. Sextus enim Empiricus, dum veterum variantes de rerum principiis ſententias recenſeret,* adv. Mathem. lib. 9. cap. ult. *dicebat:* Ἐκ πέντε ὃν Ὀκελλῶ ὁ Λευκανὸς καὶ Ἀριστοτέλης. συμπαρέλαβον γὰρ τοῖς τέσσαρσι στοιχείοις τὸ πέμπτον, καὶ κυκλοφορητικὸν σῶμα, ἐξ οὗ λέγουσιν εἶναι τὰ οὐράνια. ex quinque autem Ocellus Lucanus, & Ariſtoteles. ſimul enim cum quatuor elementis aſſumpſerunt quintum corpus, quod movetur in orbem, ex quo dicunt eſſe cæleſtia.)

Plato deinde reſpondens Archytæ, Ocellum, quamvis ſuppreſſo ejus nomine, maximè laudat: dicítque Ocelli majores fuiſſe Trojanos, probos quidem viros, qui exules ſub Laomedonte Rege, Myram Lyciæ civitatem commigraverint. In Platonis Epiſtolâ his verbis ſcriptum eſt.

Τὰ μὲν οὖν ὑπὸ τῶν ἐλθόντα ὑπομνήματα θαυμαστῶς ἄσμενοί τε ἐλάβομεν, καὶ τὸν γράψαντα αὐτὰ ἠγάσθημεν, ὡς ἕνι μάλιστα. καὶ ἔδοξεν ἡμῖν ἀνὴρ ἄξιος ἐκείνων τῶν παλαιῶν γεγονώς. λέγονται γὰρ οἱ ἄνδρες ἕτοι Μυραῖοι εἶναι. ἕτοι δ' ἦσαν τῶν ἐπὶ Λαομέδοντος ἐξανασάντων Τρώων, ἄνδρες ἀγαθοὶ, ὡς ὁ τοῦδε λόγος φαίνεται.

Iamblichus. Λδηαιοὶ, Ὄκελ☉ καὶ Ὄκιλ☉ ἀδελφοί. & Βυνδαίκη ἀδελφὴ Ὀκκέλῳ καὶ Ἐκκέλῳ τῷ Λδηαιῶν. De Pythagoricis ità loquitur Syrianus in Metaphysic. Aristotelis. Ὀρθῶς ἄρα καὶ ταύτῃ ἐνίσαντο τὴν ζήτησιν, καὶ τὴν αἰτίαν παρέδοσαν τοῦ πλήθους τῶν ὄντως ὄντων. καὶ ὅτε περός τι τὴν ἑτέραν ἐποίουν τῶν ἀρχῶν, ὅτε τ' περὶ τῶν αἰσθητῶν λόγον πάντη παρελίμπανον, ὡς δηλοῖ τὰ Ἐκκέλου μὲν περὶ τ' τ' παντὸς φύσι☉, ἐξ ὧν τὰ περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς μονονυχὶ μετενεβλῆσθαι δοκεῖ· τοῦ Τιμαίου δ' τὰ πλεῖστα, καθ' ὃν ἡ Περιπατητικὴ φιλοσοφία τὰ πολλὰ θεολογεῖ.

Rectè igitur huic quæstioni insistebant, & multitudinis eorum quæ verè sunt causam tradiderunt, & neque ad aliquid alterum principiorum fecerunt, neque de sensibilibus sermonem prorsus præterierunt, ut ostendunt scripta Ecceli de naturâ Universi, ex quibus Liber (Aristotelis) de Generatione & Corruptione ferè transumptus videtur; & Timæi plurima; secundùm quem Peripatetica Philosophia plerumque Theologica tractat. Hæc ex Syriano in Caiensi Bibliotheca MS°.

Syriani discipulus Proclus Commentariorum in Platonis Timæum lib. 3. Ἄλλοι δέ τινες, ὡς οἱ περὶ Ὄκκελον, τ' Τιμαίῳ πρόσθεν δύο δυνάμεις ἐφάπτω τῶν στοιχείων διένειμον, πυρὶ μὲν θερμὸν καὶ ξηρὸν, ἀέρι δὲ θερμὸν καὶ ὑγρὸν, ὕδατι δὲ ὑγρὸν καὶ ψυχρὸν, γῇ δὲ ψυχρὸν καὶ ξηρόν. Καὶ ταῦτα ἀναγέγραπται παρ' αὐτοῦ τοῦδε τοῦ ἀνδρὸς, ἐν τῷ περὶ φύσεως.

Alii autem nonnulli, ut Occelus, qui Timæo præivit, unicuique elemento duas qualitates tribuebant, igni calidum & siccum, aëri calidum & humidum, aquæ humidum & frigidum, terræ frigidum & siccum. Et hæc ab hoc ipso viro scripta sunt in Libro de Naturâ.

Stobæus Ecl. Physic. l. c. 24. Ὄκελ☉ ἀΐδιον τ' κόσμον· ὧδε γὰρ ἐν τοῖς περὶ τ' παντὸς φύσεως λέγει ἔτι δὲ καὶ τὸ ἀτελεύτητον καὶ τῷ χρόνῳ☉ καὶ τὰς κινήσεις, καὶ τῷ χρόνῳ, καὶ τὰς οὐσίας τοῦτο πεφυκέναι) διότι ἀγένητ☉ ὁ κόσμ☉, καὶ ἄφθαρτ☉. ἄτε γὰρ τῶν χρόνῳ☉ ἰδέα κύκλ☉· ἔστι δὲ πάντοθεν ἴσος καὶ ὅμοι☉· διόπερ ἄναρχ☉ καὶ ἀτελεύτητ☉, ἅτε τὰς κινήσι☉ καὶ κύκλου· αὐτὰ δὲ ἀφθάρτ☉ καὶ

καὶ ἀδιέξοδον, ὅτε χεῖρον ἄπειρον ἐν ᾧπερ ἀκίνασις, διὰ τὸ μήτε ἀρχὴν εἰληφέναι τὸ κινούμενον, μήτε τελευτὴν λάμβανειν. ὁ δὴ ἄτε μὲν ἀσίας τῶν πραγμάτων ἀνέκβατον καὶ ἀμετάβλητον, διὰ τὸ μήτε ἀπὸ τοῦ χείρονος εἰς τὸ βελτίον, μήτε ἀπὸ τοῦ βελτίονος ἐπὶ τὸ χεῖρον πέφυκεν μεταβάλλειν.

Ocelus æternum facit mundum. sic enim ait l bro de Universi naturâ: Præterea figuræ, motûs, temporis ac naturæ æternitas initii finisque expertem esse mundum confirmat. Nam & figura circuli est, qui ab omni parte similis & æqualis est, ideóque principii finísque expers. & motus in orbem fertur, qui quidem finem non habet: & infinitum est motûs tempus, quod nec principium habuerit, quod movetur, nec finem sit habiturum. Jam natura rerum nullam mutationem recipit, quòd nec ex deteriore melior, nec ex meliore deterior fieri possit.

Ἐπειδὴ ἐν τῷ σύμπαντι τὸ μὲν γένεσις, τὸ δ' αἰτία γενέσεως. καὶ γένεσις μὲν ὅπου μεταβολὴ καὶ ἔκβασις ἦν ὑποκειμένου· φανερὸν δὲ μὲν τὴν αἰτίαν γενέσεως, τότε ποιεῖν καὶ κινεῖν ὅτι, περὶ δὲ τὸ δεχόμενον τὴν γένεσιν τό τε πάσχειν καὶ τὸ κινεῖσθαι.

† ὑποκειμένου, αἰτίας δὲ γενέσεως· ὅπου ταυτόματος addit Oc.

Quoniam autem in Universo aliud est ortus, aliud ortûs causa: & ortus quidem rerum immutationem, causa autem similitudinem habet: manifestum fit, causam quidem proprièagere ac movere, quod autem ortûs capax est, pati ac moveri.

Πρώτως γὰρ ὕλα τὸ παντδεχὲς, κοινὸν γὰρ ὑπάρχει πᾶσιν, ὥσπερ σῶμα πρῶτον μὲν, τὸ δυνάμει σῶμα αἰσθητὸν ἀρχή· δεύτερον δὲ, αἱ ἐναντιώσεις, οἷς θερμότης καὶ ψυχρότης, καὶ ξηρότης. τρίτον δὲ, πῦρ, καὶ ὕδωρ, καὶ γῆ, καὶ ἀήρ. ταῦτα γὰρ μεταβάλλουτ' ἐς ἄλληλα, αἱ δ' ἐναντιώσεις μεταβάλλουτι.

αἱ ἐτίαι addit Oc.

Primùm enim est omnium capax materia. siquidem omnibus formis est communis. Itaque quod primum sentiri corpus potest, principium est. secundo loco recensentur contraria, ut calor, frigus, humor, siccitas. tertio naturæ, ignis, aqua, terra, & aër. hæc enim inter se mutantur, contrariis mutantibus.

Παντελὴς ὴ φθορὰ τῶν περὶ τὸν γῆν διακοσμήσιν, ὅτε γέγονεν ὅτε ἔσαι πώπω. διὸ κὴ τοῖς λέγοντες τὸν τὰς ἑλληνικὰς ἱστορίας ἀρχὰν ἀπὸ ἰνάχο ἀργείω, ποθεκτέον ὅπως, ὡς ὐκ ἀπό τινος ἀρχῆς, φθορᾶς, ἀλλὰ τὰς γενομένας μεταβολὰς κὴ κατ' αὐτόν. πολλάκις γὰρ ἤδη κὴ γέγονε κὴ ἔσεται βάρβαρος ἑλλὰς, οὐκ ἀνθρώπων μόνον γενομένη μεταστάσεις, ἀλλὰ κὴ ὑπ' αὐτῆς φύσεως ὅτε μείζονος ὅτε μείονος αὐτῆς γενομένης, ἀλλὰ νεωτέρας ἀεὶ κὴ πόθεμε ἀρχὰς λαμβανούσας. περὶ μὲν οὖν τοῦ ὅλου κὴ παντὸς, ἔπι δὲ γενέσεως κὴ ἀφθαρσίας τῆς ἐν αὐτῷ γενομένης, ὡς ἔχει, ὡσθ' ἕξει τ' ἄπαντα αὐτῶνα, τὰς μὲν ἀκινήτου φύσεως ἐούσας, τὰς δ' ἀεικινήτου, τὰς μὲν ἀεὶ κυβερνώσας, τὰς δὲ κυβερνεομένας, ἄνω εἴρηταί μοι περὶ τούτων.

At communis Universi interitus neque fuit, neque unquam erit. Quamobrem etiam iis, qui rerum Græcarum initium ab Inacho Argivo ducunt, ita credendum est, quasi non primum aliquod initium, sed ejus immutationem sumserint. Sæpiùs etenim & fuit & futura est barbara Græcia, non tam ab hominibus, quàm ab ipsâ naturâ devastata: tamen ut nec major illa nec minor fiat, sed nobis recentiora sumat initia. Ac de Universo quidem, & ortu ejus atque æternitate, quoquo se pacto tum habeat, tum semper habiturum sit, altera natura semper movenda, altera semper afficienda, alteraque regente, altera regenda, hactenùs dictum esto.

Joannes Picus Mirandulanus Comes libro primo contra Astrologos.

Cur & Ocellus idem Lucanus in libro de Mundo, testimonio etiam ipse Platonis eminentissimus.

Cùm Archytas in epistolâ suâ Ocelli opusculum de omnium rerum ortu cum aliis tribus enumerat, hoc ipsum quod Latinum feci, intelligi oportet. Hæc enim duo idem valent, τὸ περὶ τ πάντων γένεσιν, & τὸ περὶ τ τᾶ παντὶς φύσεως· nam & generatio naturæ nomen obtinuit, quippe quæ in naturam ferat tanquam via. quod non ignoravit Aristoteles, cùm ità scripsit libro secundo de Naturali Auditione:

Ἐπ' ὂ ἡ φύσις ἡ λεγομένη ὡς γένεσις, ὁδὸς εἰς τὴν φύσιν.

Ὠκελλος ὁ Λευκανος

περὶ τοῦ παντός. κεφ. α.

OCELLUS LUCANUS

De Universo. Cap. I.

[1.] Α'δε συνέγραψεν Ὠκελλος ὁ Λευκανὸς, περὶ τῆς τοῦ παντὸς φύσεως. [2.] Τὰ μὲν τεκμηρίοις σαφέσι παρ' αὐτῆς τῆς φύσεως ἐμαθών· τὰ δὲ ἢ δόξῃ μετὰ λόγου τὸ εἰκὸς ἀπὸ τῆς νοήσεως στοχαζόμενος.

Ocellus Lucanus de universi naturâ conscripsit hæc, quæ quidem ille partim certis indiciis ab ipsa edoctus naturâ, partim opinatione & ratione ab intelligentiâ quod probabile est, conjecturâ secutus didicerat.

Ad Ocellum Lucanum Nagarolæ Annotationes.

NOn incommoda, nec inepta videatur quæstio, si quæratur, quam ob rem Archytas Tarentinus & Timæus Locrus Itali philosophi; Cur item Theocritus poeta ex Siciliâ ortus (quæ quidem Italiæ pars quondam fuit, nunc verò non lato interjecto mari sejuncta, & separata) Doricâ linguâ scripserint, aliarum Græcarum antiquissimâ; Ocellus autem in rebus naturæ explicandis Attico sermone usus sit.

[1.] Τάδε ξυνέγραψεν Ὠκελλος ὁ Λευκανὸς περὶ τῆς τοῦ παντὸς φύσεως] Pythagoreorum morem servat Ocellus in exordiendo opusculo suo, in cujus initio suum nomen apposuit. Nam & Timæus Locrus ejusdem sectæ philosophus sic incepit, Τίμαιος ὁ Λοκρὸς τάδε ἔφα. Alcmæon quoque Crotoniata Pythagoræ discipulus, ut refert Laërtius, librum suum ad hunc modum instituit, Ἀλκμαίων ὁ Κροτωνιάτης τάδε ἔλεξεν.

[2.] Τὰ μὲν τεκμηρίοις σαφέσι παρ' αὐτῆς τῆς φύσεως ἐμαθών, τάδε ἢ δόξῃ μετὰ λόγου τὸ εἰκὸς ἀπὸ τῆς νοήσεως στοχαζόμενος. Duos esse cognoscendi modos his paucis verbis Ocellus ostendit: unum, earum rerum, quæ sub sensum cadunt, quas solâ magistrâ & duce naturâ manifestis signis percipimus; alterum, illarum, quæ animo comprehenduntur, sed cum quâdam à re

norâ

notâ ad ignotam progreſſione. Verùm ut ita progrediamur, vel (ut ſic dicam) diſcurramus, tres neceſſariæ nobis ſunt animæ facultates, quarum prima poſitas & conceſſas ratiocinationis propoſitiones, cognitis tamen priùs earum terminis intelligat. hæc Græcè νῶς & νόησις, Latinè mens, & intelligentia nuncupatur: ſecunda progrediatur ac diſcurrat, cui quidem duplex Græcum impoſitum eſt nomen διάνοια & λόγος, utraque Latinè dicitur cogitatio. Hæc autem vis, tametſi una eadémque eſt, loci tamen, & rei ſubjectæ ratione, in quâ eſt, á ſe ipsâ videtur differre: & propterea (ut modo dixi) duo habet nomina. Nam ut in Sophiſtâ affirmat Plato, ea facultas appellatur διάνοια, cùm intùs incluſa veluti animæ ad ſe ipſam dialogus, in animâ verſatur: λόγος verò, cùm ab animâ per os emiſsâ cum ſono foràs effluit & prodit. Tertia quæ requiritur concluſionem conſiderans, vocatur δόξα, quam quidem opinionem & opinationem vertit Cicero. Hanc in eodem dialogo eſſe τ διανοίας ἀποτελεύτησιν aſſerit Plato, hoc eſt cogitationis concluſionem. primam facultatem attigit illis verbis Ocellus τὸ εἰκὸς ἀπὸ τῆς νοήσεως ςοχαζόμενος. ſecundam & tertiam, cùm dixit, ἡ δόξη μετὰ λόγε. Sed adverte Platonem, qui multa ſumpſit ex Ocello, νόησιν μετὰ τῦ λόγε conjunxiſſe: ità enim ſcribit in Timæo, νοήσει μετὰ λόγε περαινόμενον. non diverſa tamen ratione. Nam uterque has tres animæ facultates ad progreſſionem ſeu diſcurſum pertinentes, enumerare voluit, de quibus Joannes Grammaticus in procœmio primi de Animâ voluminis. Non negaverim tamen νόησιν, διάνοιαν, δόξαν, tres etiam ſignificare animi habitus, quibus duos alios πίςιν ἡ εἰκασίαν addidit Plato in calce libri 6. de Rep. quibus nos dicit cognoſcere quinque rerum genera.

Δοκεῖ γάρ μοι τὸ πᾶν ἀνώλεθρον ἔν) ἡ ἀγήνητον· ἀείτε γὰ ἦν, ἡ ἔσαι. εἰ γὰ ἔγχρονον, ἦκ ἂν ἔτι ἦν. ὅπως οὖν ἀγήνητον τὸ πᾶν ἡ ἀνώλεθρον. ὅτε γὰ, εἰ γηόμηόν τις αὐτὸ δοξάζει, δ' ρητο ἂν εἰς ὃ φθαρείη ἡ διαλυθείη. ἐξ ὧ γὰ γέγονεν, ἐκεῖνο πρῶτον τ παντός ἐςιν. εἰς ὅ τε πάλιν φθαρήσεται, ἐκεῖνο ἔσχατον τ παντὸς ἔσαι.

Universum quidem, ut ego arbitror nec interiturum unquam eſt, nec ullum aliquando habuit ortum: cùm fuerit ſemper futurúmque ſit. ſi enim tempori ſubditum foret, haud ſanè eſſe perpetuò poſſet. ita igitur ſit, ut & ingenitum ſit, & item non interiturum. Nam ſi quis ipſum eſſe generatum ortu exiſtimet, certè nullo modo in quod diſſolvatur & deſinat, invenire poterit. prima ſiquidem univerſi portio illa exiſtet, ex quâ primò genitum fuerit: ultima, in quam poſtremùm diſſipabitur.

Τόγε ὃ πᾶν γηόμηον, ξωὶ πᾶσι γίνε)· ἡ τὸ φθειρόμηον, ξωὶ πᾶσι φθείρεται· ἡ τοῦτό γε ὃ ἀδηνάτον. ἄναρχον ἄρα ἡ ἀτελεύτητον τὸ πᾶν. ἃ μὴ οὕτως ἄλλως ἔχει ἢ ὅπως.

At verò univerſum ſi generetur, cum omnibus partibus ſimul generetur, & ſi intereat, pariter cum iiſdem intereat opus eſt. hoc autem fieri nequit. univerſum igitur principio caret & fine, nec eveniet ut aliter quàm hoc modo, ſe habeat.

Πᾶν

Πᾶν τε τὸ γένεσεως ἀρχὴν εἰληφὸς, καὶ διαλύσεως ὀφεῖλον κοινωνῆσαι, δύο ἐπιδέχεται μεταβολάς· μίαν μὲν τὴν ἀπὸ τοῦ μείονος ἐπὶ τὸ μεῖζον, καὶ τὴν ἀπὸ τοῦ χείρονος ἐπὶ τὸ βέλτιον. καλεῖται δὲ τὸ μὲν ἀφ' οὗ ἂν ἄρξηται μεταβάλλειν, γένεσις· τὸ δὲ εἰς ὃ ἀφικνεῖται, ἀκμή. δευτέραν δὲ τὴν ἀπὸ τοῦ μείζονος ἐπὶ τὸ μεῖον, καὶ τὴν ἀπὸ τοῦ βελτίονος ἐπὶ τὸ χεῖρον. τὸ δὲ συμπέρασμα τῆς μεταβολῆς ταύτης ὀνομάζεται φθορὰ καὶ διάλυσις.

Ἐὰν οὖν καὶ τὸ ὅλον καὶ τὸ πᾶν γενητόν ἐστιν καὶ φθαρτὸν, γίνοιτο μὲν ἀπὸ τοῦ μείονος ἐπὶ τὸ μεῖζον μεταβάλλον, ἀπὸ τοῦ μείονος ἐπὶ τὸ μεῖζον μεταβάλλει, καὶ ἀπὸ τοῦ χείρονος ἐπὶ τὸ βέλτιον. ὥστε καὶ ἀπὸ (τοῦ) μείζονος ἐπὶ τὸ μεῖον μεταβαλεῖ, καὶ ἀπὸ τοῦ βελτίονος ἐπὶ τὸ χεῖρον. Γενόμενον δὲ ὁ κόσμος αὔξησιν ἔλαβε καὶ ἀκμὴν, καὶ πάλιν λήψεται φθίσιν καὶ τελευτήν. ἅπασα γὰρ φύσις, ἣ ἔχουσα διέξοδον, ὅρους ἔχει τρεῖς καὶ δύο διαστήματα. ὅροι μὲν οὖν εἰσὶ τρεῖς, γένεσις, ἀκμὴ, τελευτή· διαστήματα δὲ, τό τε ἀπὸ τῆς γενέσεως μέχρι τῆς ἀκμῆς, καὶ τὸ ἀπὸ τῆς ἀκμῆς μέχρι τῆς τελευτῆς.

Τὸ δέ γε ὅλον καὶ τὸ πᾶν, οὐδὲν ἡμῖν ἐξ αὑτοῦ παρέχεται τεκμήριον τοιοῦτον· οὔτε γὰρ γινόμενον αὐτὸ εἴδομεν, οὔτε μὴν ὅτι (τὸ) βέλτιον καὶ τὸ μεῖζον μεταβάλλον, οὔτε χεῖρον ποτὲ ἢ μεῖον γινόμενον· ἀλλ' ἀεὶ κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ ὡσαύτως διατελεῖ καὶ ἴσον καὶ ὅμοιον αὑτὸ ἑαυτῷ.

Ad hæc autem quidquid generationis initium acceperit, & diſſipationis particeps futurum ſit, id duas habeat mutationes neceſſe eſt: quarum ſanè altera à re minore in majorem, & à deteriore in meliorem progreditur, ac generatio quidem dicitur: mutationis autem origo generatio dicitur; id verò, ad quod pervenit, ſtatus. altera verò à re majore ad minorem, & à meliori in deterius efficitur. Hujus autem mutationis exitus, ſive concluſio, interitus & diſſolutio nuncupatur.

Hâc igitur ratione ſi univerſum & totum genitum interiturúmque ſit, illud à minori ad majus, & à deteriori in melius neceſſariò mutatum fuerit. Ex quo etiam eveniet, ut ejuſdem mox à majori ad minus & à meliori in deterius ſequatur mutatio. Mundus itaque ſi genitus ſit, ut accretionem & ſtatum accepit, ſic decretionem & finem poſteà ſuſcipiet. Nam omni naturæ, quæ progreſſionem habet, termini quidem tres, & duo attribuuntur intervalla. Termini profectò ſunt generatio, ſtatus, & interitus: intervalla verò, quod inter generationem & ſtatum, quódque inter ſtatum & finem medium interjectúmque eſt.

Verùm enimverò totum, & univerſum hoc, nullum ex ſe nobis hujuſmodi indicium præbet: neque enim oriri ipſum unquam vidimus, nec melius aut majus fieri, nec certè deterius aut minus evadere: ſed unum ſemper & idem permanere, ſibíque par & ſui ſimile ſemper exiſtere.

Τὰ

Τὰ σημεῖα ὴ ϰὴ τεκμήρια αὐτῶ ἐναργῆ (αἱ) τάξεις, (αἱ) συμμετρίαι, ϰιναπισμοὶ, θέσεις, διαιρέσεις, δυνάμεις, ταχύτητες πρὸς ἄλληλα ϰὴ βραδύτητες, ἀριθμοὶ χρωῦ ϰὴ χρόνων περίοδοι. πάντα γὰρ τὰ τοιαῦτα μεταβολὴν ϰὴ μείωσιν ἐπιδέχεται, ϰτ' τὸν τ ϰόσμου φύσεως διέξοδον. τῆ μὲν γὰρ ἀκμῆ διὰ τὸν δυνάμιν τὰ μείζονα ϰὴ τὰ βελτίονα παρέπεται, τῆ δὲ φθίσει διὰ τὸν ἀσθένειαν τὰ μείονα ϰὴ χείρονα.

Hujus ſanè rei ſigna habentur & indicia, & ea quidem perſpicua, ordines ſcilicet, [3.] ſymmetriæ, figuræ, ſitus, intervalla, facultates, celeritates tarditatéſque motuum, eorúmque inter ſe proportiones, numeri præterea, & viciſſitudines, commutationéſque temporum. Ejuſmodi enim omnia, ut mortalis hæc & generationi obnoxia progreditur natura, mutationem diminutionémque ſuſcipiunt. ac quæ majora quidem, & potiora fuerint, ſtatum ipſum propter vigorem: quæ autem minora deteriorâque ſunt, interitum præ imbecillitate conſequi ſolent.

Τὸ δέ γε ὅλον ϰὴ τὸ πᾶν ὀνομάζω τ σύμπαντα ϰόσμον. διὰ γὰρ τῦτο, ϰὴ τ περισπουδείας ὅτυ γε τύτης ἐν τῆ ἁπάντων δὴ ϰοσμηθείς. σύστημα γάρ ἐστιν τῆ ὅλων φύσεων αὐτοτελὲς, ϰὴ τέλειον· ἐντὸς γὰρ τῦ παντὸς οὐδέν· εἰ γὰρ τί ἐστιν, ἐν τῶ παντί ἐστι, ϰὴ ζωὴ τύτω τὸ πᾶν, ϰὴ ζωὴ τύτω (τὸ) πάντα ἔχειν, τὰ μὲν ὡς μέρη, τὰ δ' ὡς ἐπιγινήματα.

At totius & univerſi nomine totum hunc mundum intelligo: nam ob id quòd univerſitate rerum diſtinctus ornatúſque ſit, appellationem hanc adeptus eſt. Perfecta enim & abſoluta quædam naturarũ omnium collectio eſt, extra quam nihil prorſus conſiſtit; ſed quidquid fuerit, illud in univerſo, & cum univerſo comprehendatur oportet: cujus ſanè proprium videtur eſſe, omnia vel ut partes, vel ut res adventitias, & externas continere.

Τὰ μὲν οὖν ἐμπεριεχόμενα τῶ ϰόσμω, πρὸς τ ϰόσμον ἔχει τὴν ζωαφιοτὴτα· ὁ δ' ϰόσμος πρὸς ἑαυτὸν ἔστιν ἕτερον, ἀλλ' αὐτὸς πρὸς ἑαυτόν. τὰ μὲν γὰρ ἄλλα πάντα, τὴν φύσιν ϰὴ αὐτοτελῆ ἔχοντα ζωέσπασεν, ἀλλ' ἔτι δεῖται τῆς

Atque ea quidem, quæ Mundus complectitur, cum Mundo: Mundus verò cum nullâ aliâ re, quàm cum ſeipſo cognationem & conſenſum habet. Sed cùm ſingulæ quæque res ex diminutâ & minimè perfectâ conſtent naturâ, neceſſariò factum eſſe vi-

[3.] Symmetria cùm Latinum, teſte Plinio, non habeat nomen, commenſurationem proportionémque convertere mihi non libuit, ſed integram ſervandam eſſe dictionem cenſui. Nam ea, quamvis Græca, jam ſa ìs, ut pleræque aliæ, Latino ſermone trita eſt, quâ Vitruvius & Plinius cives mei frequenter uſi ſunt.

περὶς

πρὸς τὰ ἐκτὸς ἐχόμενα ζωφμοχῆς. ζῶα μὲν πρὸς ἀναπνοὴν, ὄψις δὲ πρὸς τὸ φῶς, αἰσθήσεις, πρὸς τὸ οἰκεῖον αὐθητόν· τὰ δὲ φυτὰ πρὸς τὸ φύεσθαι. Ἥλιος δὲ καὶ σελήνη, καὶ οἱ πλάνητες καὶ (οἱ) ἀπλανεῖς κατὰ τὸ μέρος μὲν τοῦ (κοινοῦ) διακοσμήσεως αὐτοῦ· αὐτὸς δὲ πρὸς ἄλλον ἕτερον ἀλλὰ πρὸς αὐτόν.

videtur, ut externo adhuc illæ adminiculo egeant, atque cum iis quæ sibi proximæ fuerint, conjungi copularique debeant; ut animalia quidem cum aëre ad respirandum, aspectus oculorum cum lumine, ac reliqui pariter sensus cum re, & eâ quidem propriâ, quæ unicuique eorum objicitur. Stirpes item & plantæ cum terræ succo, cujus vi pullulant & crescunt. Sol quoque, Luna, & stellæ tam inerrantes quàm vagæ, cum Mundo, quem ipsæ tanquam partes distinguunt, atque exornant cognatione quâdam junctæ & continentes sunt. Mundus verò non nisi cum se ipso conjungitur & coalescit.

[4.] Ἔτι δὲ καὶ ὅπως ἄν γνωσθὲν ἔσαι τὸ λεγόμενον, ὅτι ἀληθές ἐστι. τό τε γὰρ πῦρ ἑτέρῳ θερμαντικὸν ὄν, αὐτὸ ἐξ αὑτοῦ θερμόν ἐστι.

Quin etiam ex his facilè intelligi poterit, id esse verum, quod dicimus. Nam & ignis cùm aliis rebus impertiendi caloris vim habeat, ipse ex seipso calidus est.

[4.] Hoc eodem ferè argumento probavit Critolaus peripateticus Mundum semper fore, quamvis id paucioribus fecerit, quàm Ocellus, & diversis usus sit verbis, & exemplis, ut in Philonis libello περὶ ἀφθαρσίας κόσμου videre licet, in quo sic scriptum est, Ἐπαγωνιζόμενος δὲ ὁ Κριτόλαος ἐχρῆτο καὶ τοιούτῳ λόγῳ τὸ αἴτιον αὐτῷ τοῦ ὑγιαίνειν, ἄνοσον ἐστι, ἀλλὰ καὶ τὸ αἴτιον αὐτῷ τοῦ ἀγρυπνεῖν, ἄγρυπνόν ἐστιν· εἰ δὲ τοῦτο, καὶ τὸ αἴτιον αὐτῷ τοῦ ὑπάρχειν· ἀΐδιον ἐστιν· αἴτιος δὲ ὁ κόσμος αὐτῷ τοῦ ὑπάρχειν, εἶναι καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν· ἀΐδιος ἄρα ὁ κόσμος ἐστιν. hoc est, *Critolaus autem disputans hâc ratione utebatur, quod sibi ipsi bonæ valetudinis causa est, id nullo affligitur morbo: quin etiam quod ex se habet, ut vigilet, somni expers est. Quòd si ità res se habeat, id quoque quod sibi ipsi causa est, cur sit, perpetuum est; atqui Mundus sicuti cæteris rebus, sic etiam sibi ipsi in causâ est, ut sit, nimirum ipse æternus est.* Non miretur, qui nostra hæc legerit, si cùm in Ocello, & Philone ἀπόδειξιν nomen græcum reperi, demonstrationem transferre noluerim. Nam demonstratio apud Ciceronem non idem significat, quod apud Aristotelem ἀπόδειξιν. quare facilè suspicor, ne M. Tullius Aristotelis libros περὶ τῆς ἀναλυτικῶν, sicut & alios ejusdem complures viderit, quod sanè si illi datum fuisset, non dixisset in Academicis ἀπόδειξιν, esse argumenti conclusionem, eámque ità definiri ut sit ratio, quæ ex rebus perceptis ad id, quod non percipiebatur, adducit. Nam hæc definitio non tantùm veræ demonstrationi, cujus vim & naturam persecutus est Aristoteles, verùm etiam omnibus ratiocinationis generibus convenire apтaríque videtur. Loco demonstrationis Aristotelicæ exquisitam rationem protulit Cicero. Quem imitari mihi libuit tum primo Tusculanarum, tum etiam primo de Finibus, ubi inter argumenti conclusionem & rationem, item inter mediocrem animadversionem & admonitionem quid intersit, nobis explicuit.

καὶ τὸ μέλι γλυκαντικὸν ᾧ ὁμένον, αὐτὸ ὃ ἐξ αὑτοῦ γλυκύ ὅτι. καὶ αἱ ἀρχαὶ τῶν ἀποδείξεων τῶν ἀφανῶν σημαντικαὶ ὧσαι, αὐταὶ ὃ ἐξ ἑαυτῶν ἐμφανεῖς τε καὶ γνωστικαὶ εἰσίν. ὅπως ἂν καὶ τὸ τοῖς ἄλλοις αἴτιον γινόμενον τ ἀυτοτελείας, αὐτὸ ὃ ἐξ ἑαυτοῦ αὐτοτελές ὅτι· καὶ τὸ τοῖς ἄλλοις αἴτιον γινόμενον τ σωτηρίας καὶ διαμονῆς, αὐτὸ ὃ ἐξ ἑαυτοῦ σωζόμενον καὶ διαμένον ὅτι. καὶ τὸ τοῖς ἄλλοις αἴτιον γινόμενον τ ἁρμογῆς, αὐτὸ ὃ ἐξ ἑαυτοῦ ἁρμοστὸν ὅτιν. ὁ δὲ γε κόσμος, αἴτιός ὅτι τοῖς ἄλλοις τοῦ εἶ) καὶ τοῦ σώζεσθαι, καὶ τ αὐτοτελῆ εἶ)· αὐτὸς ἄρα ὃ ἐξ ἑαυτοῦ ἀΐδιός ὅτι καὶ αὐτοτελὴς, καὶ διαμένων τ πάντα αἰῶνα, καὶ δι' αὐτὸ τοῦτο τοῖς ἄλλοις ἀφθάρτι⊙ γινόμεν⊙ τῆς διαμονῆς (τῶν ὅλων.)

Mel quoque quod suâ nos dulcedine potest afficere, suâpte naturâ dulce suavéque est. Similiter exquisitarum rationum principia, quæ res occultas demonstrant, ipsa ex seipsis perspicua claráque sunt. pari modo quod aliis rebus causa est, cur perfectæ sint, id suâ vi perfectum absolutúmque est. Quod item efficit, ut alia serventur ac permaneant, ipsum suâ sponte salvum itidem est, ac permanens: atque quod aliis rebus convenientiam, & concentum præbet, illud suâ naturâ aptum concinnúmque est. Mundus igitur cùm sit in causâ cur existant aliæ res, serventur, & perfectionem habeant; iccirco suâ vi sempiternus est, æternóque permanens tempore, atque ob eam rationem habetur auctor, cur aliæ quoq; res perpetuò durent, & consistant.

[5.] Ὅλως ὃ εἰ καὶ διαλύεται τὸ πᾶν, ἤτοι εἰς τὸ ὂν, ἢ εἰς τὸ μὴ ὂν διαλυθήσεται. καὶ εἰς μὲν τὸ ὂν, ἀδύνατον· ἃ γὰρ ἔσται τ παντὸς φθορά, ἐὰν εἰς τὸ ὂν διαλύηται· τὸ γὰρ ὂν, ἤτοι τὸ πᾶν, ἢ τὸ μέρος τί ὅτι τ παντός· καὶ μὴν οὐδὲ εἰς τὸ μὴ ὄν.

Omnino autem si ipsum universum intereat, illud aut in id quod est, aut certè in nihilum dissipetur oportet. in id quod est, fieri nequit, siquidem universitatis rerum non erit interitus, si in id quod est, fiat dissolutio. nam id quod est, aut ipsum universum, aut universi portio existit. Neque verò in nihilum,

[5.] Philo Judæus in eodem opusculo hanc rationem ferè totam ex Ocello ad verbum accepit. sic enim ait, Λέγεται μὲν οὖν, καὶ φθορά, ἥτε περὶ ποιὸν μεταβολὴ, λέγεται δὴ καὶ ἡ τ ὅλ⊙ ἀναφάνισις παντελὴς, ὧν καὶ ἀνύπαρκτον ἀναγκαῖον λέγειν. ὥσπερ γὰρ ἐκ τ μὴ ὄντ⊙ οὐδὲν γίνεται, οὐδὲ εἰς τὸ μὴ ὂν φθείρεται ἐκ τ γὰρ ὄντ⊙ ἁμήχανόν ὅτι γενέσθαι τι· τό τε ὂν ἐξαπολέσθαι ἀνάνυστον, καὶ ἄπαυστον. hoc est, *Interitus vocatur in deterius mutatio. dicitur quoque omnium perfecta consumptio, cui nulla necessariò attribuitur subsistentia; nam quemadmodum ex nihilo nihil efficitur, ità nec quod est, in nihilum interit, ex nihilo enim ut aliquid gignatur, fieri nequit, atque id quod est, prorsus deleri, & interimi, nec auditum unquam nec credibile est.*

[6.] ἁμήχανον

[6.] ἀμήχανον γὰρ τὸ ὂν, ἀποτελέσθαι ἐκ τοῦ μὴ ὄντων, ἢ εἰς τὸ μὴ ὂν ἀναλυθῆναι. ἄφθαρτον ἄρα καὶ ἀνώλεθρον τὸ πᾶν.

cùm fieri non possit, ut id quod est, aut ex nihilo fiat, aut in nihilum abeat. æternum igitur, nec ullo modo internecioni obnoxium est universum.

[7.] Εἰ δὲ καὶ δοξάζοι τις αὐτὸ

At siquis ipsum esse interiturum

[6.] Ἀμήχανον γὰρ τὸ ὂν ἀπολέσθαι.] ità vulgò legitur in Ocello. Ego verò legendum arbitror ἀποτελέσθαι, quod est effici vel fieri; quod intelligere cuique licet cùm ex ipsa rei natura, tum verò ex verbis Philonis, quæ Ocelli verbis debent respondere. ità enim scribit Philo: ἐκ τοῦ γὰρ ἀδήμου ὄντος ἀμήχανόν ὅτι γένοιτό τι. Extrema quoque Philonis verba, quæ modò adduxi, mendosa sunt. sic enim in omnibus sese habent codicibus, τὸ τὸ ὂν ἐξαπολέσθαι ἀνιλιὸν καὶ ἄπαυστον. nam quid significet ἀνιλιὸν, & quantùm ἄπαυστον proposito conveniat, non satis perspicio. Quare locum emendare, atque ἀνιλιὸν in ἀνήπυστον, & ἄπαυστον in ἄπιστον convertere non veritus sum. ut sit sensus quemadmodum transtuli: atque res ipsas; rorsùs interire inauditum incredibiléque est.

[7.] Hanc rationem sumsit ab Ocello Philo Judæus, & in libello suo posuit de Mundo non interituro, quamvis eam pluribus verbis explicuerit: cùm inquit, Τὰς δὲ ἀγενήτους καὶ ἀφθάρτους κοσμοποιΐας λόγους ἕνεκα τοῦ πρὸς τὸ θεῖον αἰδοῦς τάξεως πρωτείους, οἰκείαν ἀρχὴν λαβόντας. ἅπασι τοῖς φθορὰν ἐπιδεχομένοις αἰτίαι διττοὶ τῆς ἀπωλείας· ἡ μὲν ἐντὸς, ἡ δὲ ἐκτὸς παρυπάρχουσα· σίδηρον ἓν καὶ χαλκὸν καὶ τὰς τοιαύτας οὐσίας οὐρεῖς μὲν ἀφανιζομένας ἐξ ἑαυτῶν μέν, ὅταν ἐρπετώδης νοσήματος τρόπον ἰὸς ἐνσκήψῃ διαφθείρῃ. πρὸς δὲ τῶν ἐκτὸς, ὅταν ἐμπυρευθεῖσαι οἰκίαι ἢ πόλεις ζωπυρηφλεχθεῖσαι τῇ πυρὸς βιαίῳ ῥιπῇ διαλυθῶσιν· ὁμοιοτρόπως δὲ καὶ ζῴοις ἐπιγίνεται τελευτὴ, νοσήσασι μὲν ἐξ ἑαυτῶν, ὑπὸ δὲ τῶν ἐκτὸς σφαττομένοις, ἢ ἐμπυρευθεῖσιν· ἢ θάνατον καθαρὸν δι' ἀγχόνης ὑπομένουσιν. οἱ διαφθειρόμενοι καὶ Κόσμος, ἐξ ἀνάγκης ἤτοι ὑπό τινος τῶν ἐκτὸς, ἢ πρός τινος τῶν ἐν αὐτῷ φθειρόντων διαφθείρεται. ἀμήχανον δὴ ἑκάτερον. ἐκτὸς μὲν γὰρ οὐδέν ὅζει τοῦ κόσμου, πάντων εἰς τὸν συμπλήρωσιν αὐτοῦ ζωιεργιῶν. ἔτι γὰρ ἓς τε ἦσαι καὶ ὅλος, καὶ ἀγήρως. ὡς μὲν διὰ τὸ ἀπολωφθίντων τινῶν, ἕτερον ἐν τῷ τοιῷ ὅλῳ γένεσθαι ὅμοιον. ὅλος γὰρ ἔτι τῶν σύμπασαν τὴν οὐσίαν εἰς αὐτὸν ἐξαναλωθῆναι ἀγήρως καὶ ἄνοσος, ἐπειδὴ τὰ νόσοις καὶ γήρᾳ σώματα ἄλλοτε, θερμότησι καὶ ψύξεσι, καὶ τῶν ἄλλων ἀναιρέσεσι παρεμπιπτούσαις ἔξωθεν ἰσχυρῶς ἀπόλλυται, ὧν ἡ ὕλη μία δυνάμει ἀπορρέουσα κυκλεῖται καὶ ὑπτιάζεται παθῶν, μηδενὸς ἀπαντῶντος μέρους, ὁλοκλήρου ἀγκαλειλημμένου ἔσω. εἰ δὲ ἄρα τι ὄξω ἐκτὸς, πάντως ἂν εἴη κενὸν, ἢ ἡ ἀπαθὴς φύσις, ἣν ἀδύνατον παθεῖν τι ἢ δρᾶσαι. καὶ μὴν οὐδὲ ὑπό τινος αἰτίας διαλυθήσεται τῶν ἐκτὸς αὐτοῦ πρότερον μέν, ἐπειδὴ τοῦ ὅλου τὸ μέρος καὶ μεῖζον ἔσται καὶ κρατιώτερον, ὅπερ ὄξιν ἀπιστότατον. ὁ γὰρ κόσμος ἀνυπερβλήτῳ κράτει χρώμενος ἅπαν τὰ μέρη πρὸς μηδενὸς αὐτῷ ἀγόμενος. hoc est, *Hæ verò rationes, quæ mundum neque genitam esse, neque interiturum affirmant, ex propriis illorum ductæ principiis, priore loco sunt reponendæ, ut eorum quæ cernimus habere rationem videamur. Duas namque illi qui ipsum interiturum concedunt, esse causas cur res pereant, interiorem unam, alteram externam statuunt. Nam ferrum & æs, atque hujus generis substantias aboleri ex se ipsis comperias, cùm in æruginem incidunt, quæ illas in modum serpentis morbi invadens exedit. Ex causis verò externis interitus accidit; quando domus aut civitas vi conjecto igne incensa deflagrat, & dissolvitur. Pari modo & animalia partim morbo ex ipsis correpta, partim vi externâ, dum jugu-*

lantur

lantur aut exuruntur, aut turpi ſuſpendii morte afficiuntur, interimi ſolent. Item igitur ſi interiturus eſt mundus, id quidem eveniet, aut aliquâ interiore causâ, aut externâ: quorum neutrum fieri poteſt: nam extra mundum nihil reliquum eſt, cùm omnia in ejus complementum collata fuerint. ità unus erit integer, & ſenio carens; unus quidem, quoniam ſi quid remanſiſſet, alius ei qui nunc eſt, ſimilis omnino factus fuiſſet. integer verò, propterea quòd in ipſo conſtruendo univerſa ejus ſubſtantia conſumpta eſt. Neque item ſenii, neque morbi particeps eſt, quia corpora, quæ morbis & ſenio obnoxia ſunt, externo quoque & valido caloris & frigoris aliarúmque rerum contrariarum appulſu intereunt, quarum ſanè facultatum nulla vis aufugit, quæ illum circumvenire, aut aliquâ ratione aggredi valeat, cùm nulla quidem ejus portio abſceſſerit, ſed omnes intùs clauſæ, comprehenſæque ſint. Ergò ſi aliqua externa ſit cauſa, ea omninò inanis, aut natura quædam impatibilis, quæ nec agere quidpiam nec pati poßit, præterea nec ab interiori diſſolvetur ob illud in primis, quòd pars quàm totum erit major ac valentior, quod ſanè abſurdiſſimum. Mundus enim incredibili robore ſuas partes exuperat, quas quidem agit & movet, ipſe verò à nullâ earum viciſſim movetur agitatúrque.

φθείρεται, ἤτοι ὑπό τινος τῶν ἔξω τοῦ παντὸς, φθαρήσεται δυναμένου, ἢ ὑπό τινος τῶν ἐντὸς· ὅτε ἢ ὑπό τινος τῶν ἔξωθεν. ἐκτὸς γὰρ τοῦ παντός, οὐδέν· τὰ γὰρ ἄλλα πάντα ἐν τῷ παντὶ, καὶ τὸ ὅλον καὶ τὸ πᾶν ὁ Κόσμος· ὅτε ὑπὸ τῶν ἐν αὐτῷ. δεήσει γὰρ ταῦτα μείζονά (τε) καὶ δυναμικώτερα εἶναι τοῦ παντός. τοῦτο δὲ οὐκ ἀληθεύει. ἄγεται γὰρ τὰ πάντα ὑπὸ τοῦ παντὸς, καὶ κατὰ τοῦτο καὶ σώζεται καὶ συναύξεται, καὶ βίον ἔχει καὶ ψυχήν. εἰ δὲ ὅτε ὑπό τινος τῶν ἔξωθεν, ὅτε ὑπό τινος τῶν ἔνδοθεν φθαρήσεται τὸ πᾶν, ἄφθαρτος ἄρα καὶ ἀνώλεθρος ὁ κόσμος. τοῦτο γὰρ ἔφαμεν εἶναι τὸ πᾶν.

Ἔτι δὲ καὶ ὅλη δι' ὅλης ἡ φύσις θεωρεμένη τὸ συνεχὲς ἀπὸ τῶν προτέρων καὶ τιμιωτάτων ἀφαιρεῖ κατὰ λόγον ὑπομαραίνουσα τὸ συνεχὲς, καὶ προσάγουσα ἐπὶ πᾶν τὸ θνητὸν, καὶ

existimet, id profectò vel ab externâ, vel ab interiore causâ victum diſſolvetur; ſed non ab externâ, cùm extra univerſum nihil ſit, ſiquidem cætera omnia in univerſo continentur, ac totum & univerſum idem habetur quod Mundus, neque etiam ab iis quæ in eo ſunt; majora enim & valentiora eſſe oportebit, quàm ipſum univerſum. quod tamen falſum eſſe perſpicuum eſt; cùm omnia ab univerſo agantur moveantúrque, & ſecundùm hoc ea etiam ſerventur, & coagmentata ſint, vitámque & animam habeant. Quòd ſi nec interioris nec externæ cauſæ vi interiturum eſt univerſum, Mundus, quem eundem eſſe quod univerſum, cenſemus, nunquam deſtruetur nec diſſipabitur.

Jam verò univerſa natura ſi tota ſpectetur, ſucceſſionis continuationem à primis & maximè honorandis partibus proportione quâdam auferre videtur, eámque attenuare, & cunctis rebus mortalibus adjungere,

διέξοδον

διέξοδον ἐπιδεχομένη τ ἰδίας οὐσιώσεως· τὰ μὲν γὰρ φερόμενα κινήματα καὶ τὰ αὐτὰ καὶ ὡσαύτως κύκλον ἀμείβει· διέξοδον, ἐκ ἐφεξῆς καὶ συνεχῶς, ἃ μιᾶ τινὶ καὶ τόπον, ἀλλὰ τινὶ καὶ μεταβολῇ.

propriæ conſtitutionis progreſſionem ſuſcipiens (nam prima quæ moventur, corpora eadem atque eodem modo ſuum orbem conficiunt) progreſſionem dico, non quæ deinceps & continenter, nec mutato loco, ſed quæ factâ ex alio in aliud mutatione effici ſolet.

Πῦρ μὲν γὰρ εἰς ἓν συνερχόμενον, ἀέρα ἀποτίκτει, ἀὴρ δὲ ὕδωρ, ὕδωρ δὲ γῆν· ἀπὸ γῆς δὲ ἡ αὐτὴ περίοδος τ μεταβολῆς (μέχρι πυρὸς) ὅθεν ἤρξατο μεταβάλλειν. οἱ δὲ καρποὶ, καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ῥιζοφύτων ἀπὸ σπερμάτων ἀνέλαβον τινὰ ἀρχὴν τῆς γενέσεως, καρπωθέντα δὲ καὶ τελεσφορήσαντα, πάλιν ἐπὶ (τὸ) σπέρμα τ ἀνάλυσιν ποιεῖται, ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ, καὶ ὅτι τὸ αὐτὸ τινὶ διέξοδον ἐπιτελοῦσης τῆς φύσεως.

Ignis enim ſi in unum cogatur, & denſeſcat, aërem, aër aquam, aqua terram producit: à terrâ viciſſim idem uſque ad ignem à quo cœperat mutatio, circuitus agitur. Arbores verò fructum ferentes, & ſtirpium plurimæ ex ſeminibus ſui ortûs initium habent, fructus verò producti, & jam perfecti rursùs ab eodem in idem commeante naturâ diſſolvuntur.

Οἱ δὲ ἄνθρωποι καὶ τὰ λοιπὰ ζῶα μᾶλλον ὑποβεβηκότως τὸν καθόλου ὅρον τ φύσεως ἀμείβουσιν. (οὐ γάρ ὅσιν ἐπανάκαμψις αὐτοῖς ὅπι τ πρώτην ἡλικίαν,) [8.] ἐδὲ ἀντιπερίστασις μεταβολῆς εἰς ἄλληλα, καθάπερ ἐπὶ πυρὸς καὶ

At homines & cætera animalia humiliore quâdam ratione communem naturæ explent terminum, non enim ad primam ætatem reflectuntur, & redeunt, nec contrarii circumſtantiæ quemadmodum ignis &

[8.] Οὐδὲ ἀντιπερίστασις μεταβολῆς εἰς ἄλληλα, καθάπερ ὅπι πυρὸς καὶ ἀέρος καὶ ὕδατος καὶ γῆς.] His Ocelli verbis ſatis perſpicuum eſt hujus Græci nominis, quod eſt, ἀντιπερίστασις inventorem (ut nonnulli ſomniant) non fuiſſe Ariſtotelem. Nam Ocellus ætate Ariſtotelem longè anteceſſit, hanc ego Antiperiſtaſin (quamvìs fortaſsè nimis licenter) contrarii circumſtantiam transferre volui. Nec ſum deterritus quòd Theodorus Gaza circùm obſiſtendi rationem, reciprocationem Hermolaus Barbarus, alii adverſum conatum converterint. Cauſam interpretationis expoſui in illâ Epiſtolâ Veronenſi, quæ eſt ad Timotheum Juſtum ſobrinum meum, qui paucis his diebus dum hæc ſcriberem, cum meo magno dolore ex hâc vitâ migravit: in quâ quidem epiſtolâ duplicem oſtendi in naturâ reperiri ἀντιπερίστασιν, Plationis unam (tametſi eo vocabulo nunquam uſus eſt Plato) alteram Ariſtotelis, quam ipſe ex hoc Ocelli opuſculo, ſi non ex alio, fortaſsè mutuatus eſt. Verùm hæ duæ ἀντιπερίστασεις longè inter ſe differunt. prima enim loci mutatione, ſecunda alteratione qualitatum effici ſolet.

ἀέρ⊖, καὶ ὕδατ⊖ καὶ γῆς, ἀλλὰ τὸν διὰ (τῶν) τεσσάρων τε⟦ρη⟧μερῆ κύκλον ἀνύσαντα καὶ τὰς μεταβολὰς τῶν ἡλικιῶν, διαλύεται καὶ ἀπογίνε⟦ται⟧. ταῦτα ἔν ἐστι σημεῖά τε καὶ τεκμήρια τοῦ τὸ μὲν ὅλον καὶ τὸ περιέχον μένειν ἀεὶ καὶ σώζεσθαι, τὰ δ' ὅπη μέρους καὶ ἐπινόημα (ἀπὸ) φθείρεσθαι καὶ διαλύεσθαι.

Ἔπι ὅτι τὸ ἄναρχον καὶ ἀτελεύτητον, καὶ τὸ σχῆμα⟦τος⟧ καὶ τὴ κινήσεως καὶ τὸ χρόνου καὶ τῆ οὐσίας, τοῦτο πῶς ἔχ⟦ει⟧ διότι ἀγέννη⟦τος⟧ ὁ κόσμ⟦ος⟧ καὶ ἄφθαρ⟦τος⟧. εἴτε γὰρ τὸ σχῆμα⟦τος⟧ ἰδέα, κύκλ⟦ος⟧. ἔστ⟦ι⟧ δὲ πάντοθεν ἴσ⟦ος⟧ καὶ ὅμοι⟦ος⟧. διόπερ ἄναρχ⟦ος⟧ καὶ ἀτελεύτητ⟦ος⟧. εἴτε τῆς κινήσεως τὸ κύκλον. αὕτη δὲ ἀΐδι⟦ος⟧ καὶ ἀδιέξοδ⟦ος⟧. ὅ τε χρόν⟦ος⟧ (ὁ) ἄπειρ⟦ος⟧, ἐν ᾧ περ ἡ κίνησις, διὰ τὸ μήτε ἀρχὴν εἰληφέναι τὸ κινούμενον, μήτε τελευτὴν λήψεως. ἡ γὲ μὴν οὐσία τῶν σωμάτων ἀνέκλει⟦πτ⟧ος καὶ ἀμετάβλητ⟦ος⟧, διὰ τὸ μήτε ἀπὸ τοῦ χείρονος ἐπὶ τὸ βέλτιον, μήτε ἀπὸ τοῦ βελτίονος ἐπὶ τὸ χεῖρον πεφυκέναι μεταβάλλειν. ἐκ τούτων δὲ ἁπάντων σαφῶς πιστεύ⟦εται⟧, ὅτι ὁ κόσμ⟦ος⟧ ἀγέννη⟦τος⟧ καὶ ἄφθαρ⟦τος⟧. καὶ περὶ μὲν τοῦ ὅλου καὶ τοῦ παντὸς ἄλλοις εἰρήσθω.

aër, aqua & terra, viciſſim mutantur, ſed cùm per quatuor, qua diſpartitum orbem, & mutationes ætatum confecerint, diſſolvuntur & pereunt. hæc ſunt igitur ſigna & indicia univerſum quidem ipſum, quod omnia continet, permanere, & conſervari ſemper, ſingulas ejus partes & res adventitias interire & deſtrui.

Præterea univerſi figura, motus, tempus & ſubſtantia, cùm hujuſmodi ſint, ut principium non habeant, neque finem, nobis fidem faciunt, quâ ratione mundus nec genitus, nec interiturus ſit. Nam figuræ forma globoſa eſt, undequaque par, & ſui ſimilis. quapropter forma hæc principio caret & fine. Motionis quoque illud eſt genus, quod in orbe fertur: firmum & ſtabile & priſtinum ſtatum nunquam deſerens. Tempus item eſt infinitum, in quo verſatur motus. nam ipſum ut ſui motûs non accepit initium, ſic nec finem accepturum eſt. Poſtremò ejus ſubſtantia nec augeſcere, nec mutari poteſt: quippe quæ nec à deteriori in melius, nec contrà à meliori in deterius ſuâ naturâ mutabilis ſit. Ex iis igitur omnibus facilè credi poteſt, nec mundi ortum fuiſſe, nec interitum fore. Ac de toto quidem & univerſo hactenus ſatis.

Κεφά-

Κεφάλαιον β'.

[9.] Ἐπεὶ ὧν ἐν τῷ παντὶ, τὸ μὲν γενητὸν φύσις, τὸ δὲ αἴτια φύσεως· ἡ φύσις μὲν, ὅτου μεταβολὴ καὶ ἔκβασις τῆς ὑποκειμένου· αἴτια δὲ φύσεως, ὅτου ταυτότης τοῦ ὑποκειμένου· φανερὸν ὅτι τοῦ μὲν τὴν αἰτίαν τῆς φύσεως τὸ ποιεῖν καὶ (τὸ) κινεῖν ἔχει. τοῦ δὲ δεχόμενον τὴν φύσιν, τό τε πάσχειν καὶ τὸ κινεῖσθαι.

Αἱ δὲ μοῖραι αὐταὶ διορίζουσι καὶ τέμνουσι [10.] τό τε ἀπαθὲς μέρος τοῦ κόσμου καὶ (τὸ) ἀκίνητον· ἁρμὸς γάρ ἐστιν ἀθανασίας καὶ φύσεως ὁ τοῦ σελήνου δρόμος· τὸ μὲν ἄνωθεν ὑπὸ ταύτης πᾶν, καὶ τὸ ἐπ' αὐτῷ θεῶν κατέχει γένος· τὸ δ' ὑποκάτω σελήνης, γενέσεως καὶ φύσεως. τὸ μὲν (γὰρ) ἔστιν ἐν αὐτῇ διαλλαγὴ γεγονότων, τὸ δὲ γένεσις ἀπογεγονότων.

Caput II.

VErùm cùm in universo duæ existant res, quarum altera generatio, altera generationis habetur causa; ac generatio quidem ea esse videatur, in quâ res ipsæ mutantur, & id quod sunt esse desinunt: generationis verò causa, ubi subjecta res eadem servatur & permanet: hanc sanè efficiendi, & movendi, illam verò accipiendi & patiendi vim habere perspicuum est.

Fata autem ipsa impatibilem atque immobilem mundi partem distinguunt & separant; nam Lunæ cursus inter immortalitatem & ortum intercluſus interseptúsque est, ut illa quidem regio universa, tam quæ est supra Lunam, quàm quæ ad ipsam pertinet, Deorum contineat genus. Hæc verò infra eandem contẽtioni & naturæ assignata sit, in quâ modò quæ genita sunt cõmutantur, modò generantur, quæ interierint.

[9.] Hanc naturalium causarum distinctionem (aliis tamen verbis) sic in Academicis expressit Cicero: *De naturâ autem (id enim sequebatur) id dicebant, ut eam dividerent in res duas, ut altera esset efficiens, altera quasi huic se præbens; eam quâ efficeretur aliquid in eo, quod efficeret, vim esse censebant, in eo autem quod efficeretur, materiam quandam.* Idem primo de Finibus & in Topicis. Ex quibus quidem locis facilè colligi potest verè locutum Aristotelem, cùm in libro de ortu animalium & alibi dixit, veteres naturæ interpretes, quos sequitur Cicero, duas rerum tantummodò vidisse causas, effectricem & materiam.

[10.] Τό τε ἀπαθὲς μέρος τοῦ κόσμου καὶ τὸ ἀκίνητον] melius arbitror si legatur, τό τε ἀείπαθες μέρος, καὶ ἀεικίνητον· ut sit sensus, semper patibilem, & semper mobilem partem distinguunt ac separant. nam in fine hujus capitis utranque complectens naturam, & quæ infra & quæ surra Lunam est, ita dicet: τὸ δὲ ἐξ ἀμφοτέρων αὐτῷ, τοῦ μὲν ἀεὶ θέοντος θείου, τοῦ δ' ἀεὶ μεταβάλλοντος γενητοῦ κόσμου ἔφη ἔστιν. Mercurii Trismegisti locum adumbrâsse Ocellus mihi visus est, quamvis ille de duobus loquatur animalium generibus. sic enim scribit in Pœmandro: Θεάσαι δὲ καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἀθανάτων ὅσον ἐστὶ καὶ τῶν θνητῶν. μέσον δ' ἀμφοτέρων ζώων ἀθανάτων καὶ θνητῶν τὸν σελήνιον ἀειπορθούμενον. hoc est, *Contemplare quanta animalium & immortalium & caducorum vis existat, atque inter utrumque genus lunæ circuitus medius interiectúsque sit.*

Ἐν ᾧ δὴ μέρει τοῦ κόσμου φύσις τε καὶ γένεσις ἔχουσι τὴν δυναστείαν, τρία δεῖ ταῦτα ὑποκεῖναι· πρῶτον μὲν τὸ πρὸς ἁφὴν ὑφιζόμενον σῶμα πᾶσι τοῖς εἰς γένεσιν ἐρχομένοις. τοῦτο δ' ἂν εἴη παντδεχὲς καὶ ἐκμαγεῖον αὐτῆς τῆς γενέσεως, ὅτως ἔχον πρὸς τὰ ἐξ αὐτοῦ γιγνόμενα, ὡς ὕδωρ πρὸς χύλον, καὶ χυμὸς πρὸς σιγὴν, καὶ σκότος πρὸς φῶς, καὶ ὕλη [11.] πρὸς τεχνίτην. τό τε γὰρ ὕδωρ, ἄχυλον καὶ ἄποιον, πρὸς τὸ γλυκὺ καὶ πικρὸν ἀνάλογον, καὶ πρὸς δριμὺ καὶ ἁλμυρόν. καὶ ὁ ἀὴρ ἀδιατύπωτος πρὸς χυμὸν καὶ πρὸς λέξιν καὶ (πρὸς) μέλος. καὶ τὸ σκότος ἄχροον καὶ ἄμορφον,

In eâ autem mundi parte, in quâ natura & generatio dominantur, hæc tria ponenda sunt. Ac primùm quidem corpus contrectabile, quod omnibus rebus, ad quas ortus venit, subjectum est. Hoc sanè in se recipit omnia, & ipsius generationis habetur effigies. quod quidem sic ad ea quæ ex se ipso gignantur ut aqua ad saporem, sonus ad silentium, & ad lumen tenebræ, materia ad artificiosas res sese habet. Aqua enim saporis & qualitatis expers, sapori quidem dulci & amaro, acuto & salso proportione respondet. Aër quoque omni carens informatione, ad sonum, elocutionem, & concentum refertur. Tenebræ pariter, quæ nec colore suffusæ sunt, nec aliquâ formâ figuratæ,

[11.] Ἡ ὕλη, quæ Latinè dicitur materia, verbum Ciceronis temporibus (ut ipse innuit in Academicis) non satis usitatum & tritum, nunquam Plato usus est, præsertim cùm de eâ agit materiâ, quæ est rerum naturalium initium, quamvis eandem pluribus explicet nominibus, quorum duo sumpsit ex Ocello & Timæo Locro, quæ sunt πανδεχὲς καὶ ἐκμαγεῖον. τὴν ὕλην tamen & Mercurius Trismegistus in Pœmandro & Timæus Locrus anteà usurpârunt. Verùm illud addo, quod aliàs prætermisi, Platonem artificiosam materiam τῆς ὕλης vocabulo nuncupâsse, à quâ etiam formavit, διϋλάζω verbum, & participium διϋλασμένον. sic in Timæo scribit, Ὅτ' οὖν δὴ πάντων εἶδα τέτταρα ἡμῖν ὕλη παρείληφε τὰ τῆδε αἰτίων γένη διϋλασμένα. Ocellus autem noster utranque materiam, tam artificiosam quàm naturalem ὕλην appellavit. Hunc locum de tribus rebus, quæ generationi sunt necessariæ, ex Ocello mutuatus est Aristoteles, & in suum de ortu & interitu secundum volumen retulit his verbis: Ἡμεῖς δὲ φαμὲν ὕλην τινὰ τῶν σωμάτων αἰσθητῶν, ἀλλὰ ταύτην οὐ χωριστὴν, ἀλλὰ μετὰ ἐναντιώσεως, ἐξ ἧς γίνεται καὶ τὰ πρῶτα στοιχεῖα. διώρισται δὲ περὶ αὐτῶν ἐν ἑτέροις ἀκριβέστερον. νῦν μὲν οὖν ἐπεὶ δὲ καὶ τὸν τρόπον τοῦτον ἔστιν ἐκ τῆς ὕλης τὰ σώματα, πρῶτα διαιρετέον, καὶ περὶ τούτων ἀρκτέον, καὶ πρῶτον ὑποθεμένοις ἓν τὴν ὕλην τὴν ἀχώριστον μὲν ὑποκειμένην δὲ τοῖς ἐναντίοις· οὐ γὰρ τὸ θερμὸν ὕλη τοῦ ψυχροῦ, οὐδὲ τοῦτο τοῦ θερμοῦ, ἀλλὰ τὸ ὑποκείμενον ἀμφοῖν. ὥστε πρῶτον μὲν δυνάμει σῶμα αἰσθητὸν ἀρκτέον. quod est, *Nos verò corporum, quæ percipiuntur sensu, quandam esse materiam asserimus inseparabilem & cum re contrariâ conjunctam, unde oriuntur, quæ appellantur elementa, sed de iis alio in loco accuratiùs disputavimus. verùm cùm primùm corpora efficiantur ex materiâ, ità agendum est, ut materiam esse rerum contrariarum principium, & primùm statuamus, inseparabilem quidem, sed iisdem subjectam, ac substratam. non enim calor frigoris, nec frigus caloris habetur materia, immò potiùs quod utrique substernitur. quare primum corpus, quod potestate sub sensum cadit, principium est.*

πρὸς

πρὸς ὃ λαμπρὸν καὶ ξανθὸν καὶ λευκόν. λευκὸν δὲ πρὸς ἀνδριαντοποιητικὴν καὶ ζωγραφικήν, ἄλλως δὲ καὶ ὕλη πρὸς ἀνδριαντοποιητικήν. δεῖ μὲν οὖν πάντα ἐν τούτῳ πρὸ τῆς γενέσεως, ζωτελείᾳ δὲ, γενόμενα καὶ λαβόντα φύσιν. ἐν οὖν δεῖ τοῦτο πρῶτον ὑπεῖναι πρὸς γένεσιν γενέσεως.

lucem & colorem flavum & album respiciunt. quamvis candor etiam ad artem statuariam, & ad istam quæ ex cerâ aliquid fingit, pertineat. sed alio modo materia arti statuariæ comparatur. In hoc igitur corpore priùs quàm gignatur, omnia potestate, perfectione verò cùm genita sunt, & naturam acceperunt, continentur. ex quo quidem fit, ut ad complendam generationem, unum primum subjici & substerni necesse sit.

[*] Δεύτερον δὲ, τὰς ἐναντιότητας, ἵνα μεταβολαὶ καὶ ἀλλοιώσεις ὁπτελῶνται, πάθος καὶ διαθέσεις ὁπδεχομένης τῆς ὕλης· καὶ ἵνα αἱ δυνάμεις ἀντιπαθεῖς ἔσαι μήτε κρατῶσιν εἰς τέλος αὖται αὐτῶν, μήτε κρατῶνται αὖται ὑπ' αὐτῶν. τυγχάνουσι δὲ αὗται τό τε θερμὸν καὶ ψυχρὸν καὶ ξηρὸν καὶ ὑγρόν.

Secundum quod requiritur, sunt res contrariæ, ut mutationes & alterationes compleantur, ídque dum materia perpessionem & affectionem recipit, ac nè facultates mutuò patibiles, vicissim sese prorsus vincant, & vincantur. hæ verò sunt calor & frigus, humor & siccitas.

[*] Aristoteles ibidem Ocellum secutus, δεύτερον δὲ (inquit) αἱ ἐναντιώσεις, λέγω δὲ, οἷον ψυχρότης καὶ θερμότης. id est, *secundo res contrariæ (dico frigus & calorem) necessariæ sunt.* ἵνα μεταβολαὶ καὶ ἀλλοιώσεις ὁπτελῶνται. Ex iis Ocelli verbis Simplicium meritò posse reprehendi perspicuè cernitur, qui Platonis sui, cujus dialogos frequenter legerat, videtur oblitus. Nam cùm Aristotelem ipse libro 5. de Physica auscultatione sic loquentem animadvertisset, ἢ μὲν οὖν κατὰ ποιὸν κίνησις, ἀλλοίωσιν ἔγω, locum exponens ait, ἔοικε τὸ τῆς ἀλλοιώσεως ὄνομα ἀπὸ τοῦ ὁπθεῖναι τῇ κατὰ ποιὸν κινήσει, id est, *videtur motui, qui per quale agitur, alterationis nomen imposuisse.* Quod tamen constat esse falsum. nam Ocellus & Timæus Locrus, ac post ipsos etiam Plato, hoc mutationis genus eâdem appellatione nuncupârunt. sic enim Timæus in libello de natura mundi & anima, μετὰ δὲ ταῦτα αἱ περὶ αἰμάτων τροπαὶ καὶ ἀλλοιώσεις. Plato quoque in Theæteto, τοῦτο μὲν τοίνυν ἓν ἔχω εἰδός. ὅταν δὴ ἡ μὲν ἐν τῷ αὐτῷ, γηράσκει δὲ, ἢ μέλαν ἐκ λευκοῦ, ἢ σκληρὸν ἐκ μαλακοῦ γίνηται, ἢ τινὰ ἄλλην ἀλλοίωσιν ἀλλοιοῦται, ἆρα οὐκ ἄξιον ἕτερον εἶδος φάναι κινήσεως, ἀναγκαῖον μὲν ἓν δύο δὴ λέγεται τούτῳ εἴδη κινήσεως, ἀλλοίωσιν τε δὴ καὶ φορὰν. idem in Parmenide: ὅτι κινούμενον ἢ φέροιτο ἢ ἀλλοιοῖτο ἄν. αὖται γὰρ μόναι κινήσεις, ναὶ, ἀλλοιούμενον δὲ τὸ ἓν ἑαυτοῦ ἀδύνατον. οὐκ ἄρα κατ' ἀλλοίωσίν γε κινεῖται.

Præterea Mercurius Trismegistus, qui (ut Lactantii Firmiani ex primo libro divinarum institutionum utar verbis) vir fuit antiquissimus & instructissimus in omni genere doctrinæ, adeò ut ei multarum rerum scientia Trismegisti nomen imponeret, ἀλλοιώσεως nomen motui qualitatis inditum esse non ignoravit, quod sanè ostendit, ita scribens in Pœmandro:

Περὶ τούτων ὁ Ποιμάνδρης εἶπε πρῶτον ἐν τῇ ἀναλύσει τῆς σώμασι ὕλην παραδίδωσιν αὐτὸ σῶμα εἰς ἄλλοίωσιν. Illud silentio præterire non possum, quod primo de ortu & interitu scriptum reliquit Joannes Grammaticus, mutationem, quæ ratione ipsius, qualis in Ulyssem facta est, Homerum ἀλλοίωσιν nuncupâsse, cùm illud protulit carmen:

Ἀλλοῖόν μοι ξεῖνε φάνης νέον ἠὲ πάροιθεν (sic enim Thelemachus patrem affatur mutatum à Pallade) in quo quidem ipsum ait ἀλλοῖον non autem ἄλλον sibi videri. Hoc vocabulum δύναμις, quod sæpenumerò (ut ex hoc Ocelli codice satis perspicuum est) qualitatem tertiæ speciei significat, frequens est apud antiquos philosophos, qui scripserunt ante Aristotelis tempora. sic enim Timæus Locrus in eodem libello Dorico utens sermone, τόσων ὦν ἀρχαὶ τῶν πρώτων δυναμέων ἀσυμμετρίαι εἶσι πλεονάζοισιν, ἢ ἐλλείποισιν, ταὶ ἁπλαὶ δυνάμεις, θερμότας ἢ ψυχρότας, ἢ ὑγρότας ἢ ξηρότας. ità quoque Plato scribit in Timæo: ἔτι ὀξείαις καὶ ἁλμυρᾶς δυνάμεσι χολὰς καὶ ἰχῶρας καὶ φλέγματα ἔχει παντοῖα. Aristoteles etiam in eádem significatione & in quarto Meteor. & alibi τὰς δυνάμεις frequenter usurpat: sed illud tamen palàm dicam, ut juvenes admoneam, non recordari, me in Hippocratis commentariis, nec in Ocelli, nec in Timæi Locri opusculis τὰς ποιότητας unquam legisse, tametsi id esse philosophorum, non vulgi verbum in Academicis affirmat Cicero; à Mercurio Trismegisto vetere admodum & prisco Theologo sæpiùs, semel à Platone usurpatum comperi, qui sic in Theæteto: καὶ τὸ μὲν πάσχον αἰσθητὸν, ἀλλ' οὐκ αἴσθησιν, ἔτι γίγνεσθαι, τὸ δὲ ποιῆσαν ποιόν τι, ἀλλ' οὐ ποιότητα. ἴσως δ' ἡ ποιότης, ἅμα ἀλλόκοτόν τε φαίνεται ὄνομα, καὶ δυσδιάνεις ἀθέσμως λεγόμενον, id est: *ac patiens quidem sensum movet, non tamen efficitur sensus, ac faciens quale quoddam est, sed non qualitas. fortasse igitur qualitas alienum & extraneum tibi esse videtur nomen, nec, ut sæpiùs dictum, intelligis.* Quæ quidem verba cùm (ut arbitror) vidisset Aristoteles, veluti à Platone dissentiens, qui τὰς ποιότητας vocabulum ἀλλόκοτον sibi videri dixerat, de qualitate agere in Categoriis sic fidenter incepit: Ποιότης δ' ἐστὶ καλῶ, καθ' ἣν ποιοί τινες λέγονται. qui fanè ad hunc modum locutus est, non ut se hujus nominis inventorem, & quasi architectum (ut nonnulli falsò putant) profiteretur, sed potiùs, ut id suo judicio, rei naturæ proprium, & accommodatum ostenderet, quemadmodum etiam cum eodem Magistro suo consentiens in analyticis protulit, ὅρον δὲ καλῶ.

[12.] Τρίτον δὲ αἱ οὐσίαι, ὧν αἱ δυνάμεις εἰσὶν αὗται, πῦρ καὶ ὕδωρ, καὶ ἀὴρ καὶ γῆ. διαφέρουσι δὲ αὗται τῶν δυνάμεων· αἱ μὲν γὰρ οὐσίαι ἐν τόπῳ φθείρονται ἐξ ἀλλήλων· αἱ δὲ δυνάμεις οὔτε φθείρονται οὔτε γίνονται·

Tertio loco sequuntur substantiæ, quarum illæ facultates sunt, ut ignis & aqua, & aër, & terra. quæ quidem corpora à facultatibus longè differunt. nam illa in locis suis vicissim sese destruunt, & labefactant: facultates verò nec oriuntur, neque occidunt:

[12.] Hanc etiam partem ab Ocello accepit Aristoteles, qui sic ait eodem libro: Τρίτον δ' ἅμα πῦρ καὶ ὕδωρ καὶ τὰ τοιαῦτα. ταῦτα γὰρ μεταβάλλειν εἰς ἄλληλα, καὶ οὐχ ὥσπερ Ἐμπεδοκλῆς καὶ ἄλλοι λέγουσιν· οὐδὲ γὰρ ὧδε ἀλλοιώσεις· αἱ γὰρ ἐναντιώσεις μεταβάλλουσι. *Tertiò necessaria quoque sunt ea corpora, ignem dico, & aquam & quæcumque hujus generis. nam elementa vicissim mutantur, non tamen eo modo, quo Empedocles & alii asserant: res contrariæ non item.*

[13.] λόγοι

[13.] λόγοι γὰρ ἀσώματοι τυγχάνουσι τούτων.

[14.] Τῶν δὲ τεσσάρων, τὸ μὲν θερμὸν καὶ ψυχρὸν, ὡς αἴτια καὶ ποιητικά· τὸ δὲ ξηρὸν καὶ ὑγρὸν, ὡς ὕλη καὶ παθητικά. πρώτως δὲ ὕλη τὸ παντὸς δεκτικόν· κοινὸν γάρ τι ὑπόκειται πᾶσιν· ὥστε πρῶτον τὸ δυνάμει σῶμα αἰσθητὸν, ἀρχή. δεύτερον δὲ ἐναντιώσεις, οἷον θερμότης καὶ ψυχρότης καὶ ὑγρότης καὶ ξηρότης. τρίτον δὲ πῦρ καὶ ὕδωρ, καὶ γῆ καὶ ἀήρ· ταῦτα γὰρ μεταβάλλουσιν εἰς ἄλληλα· αἱ δὲ ἐναντιώσεις οὐ μεταβάλλουσι.

Αἱ δὲ διαφοραὶ τῶν σωμάτων, δύο· αἱ μὲν γάρ εἰσί τῶν πρώτων, αἱ δὲ τῶν γενομένων ἐκ τούτων. θερμὸν μὲν γὰρ καὶ ψυχρὸν καὶ ὑγρὸν καὶ ξηρὸν, τῶν πρώτων· τὸ δὲ βαρὺ καὶ κοῦφον καὶ πυκνὸν καὶ μανὸν τῶν γενομένων ἐκ τούτων. τυγχάνουσι δὲ αἱ πᾶσαι δέκα ἓξ, θερμὸν καὶ ψυχρὸν, ὑγρὸν καὶ ξηρὸν, βαρὺ καὶ κοῦφον, ἀραιὸν καὶ πυκνὸν, λεῖον καὶ τραχὺ, σκληρὸν καὶ μαλακὸν, λεπτὸν καὶ παχὺ,

siquidem ipsarum rationes corporis sunt expertes.

Harum porrò facultatum quæ quatuor numero sunt, calor & frigus, ut causæ & efficientes; siccitas & humor, ut materia & patibiles esse censentur. materia autem ea est, quæ primò cuncta recipit. est enim commune quoddam, quod rebus omnibus subjicitur, ut initium sit primum corpus, quod sensu potestate percipi possit. secundò accidunt res contrariæ, verbi gratiâ, calor, frigus, humor & siccitas. sequuntur tertiò ignis & aqua, terra & aër. Hæc enim elementa vicissim mutãtur, res cõtrariæ non mutãtur.

[15.] Corporum differentiæ duæ sunt, aliæ primæ, aliæ ex primis ortæ: primæ quidem habentur calor & frigus, humor & siccitas. ex primis ortæ sunt gravitas & levitas, raritas & densitas, lævor & asperitas, durities & mollities, tenuitas & crassitudo, acumen & obtusitas. Omnes autem enumerantur sexdecim, calor & frigus, humor & siccitas, gravitas & levitas, raritas & densitas, lævor & asperitas, durities & mollitudo, tenuitas & crassitudo,

[13.] Λόγοι γὰρ ἀσώματοι τυγχάνουσι τούτων.] ità legitur in Ocelli opusculo Romæ descripto, & ad me Veronam transmisso. idem tamen Lovanii impressum sic habet: Λόγοι γὰρ ἀσώματοι τυγχάνουσι· τούτων δὲ τῶν— priorem lectionem, ut quæ melior & clarior sit, magìs probo.

[14.] Aristoteles in hanc sententiam libro secundo de ortu & interitu: θερμὸν δὲ καὶ ψυχρὸν καὶ ξηρὸν καὶ ὑγρὸν, τὰ μὲν τῷ ποιητικὰ εἶναι, τὰ δὲ τῷ παθητικὰ λέγεται, id est, *calor & frigus, siccitas & humor, illæ qualitates quia vim habent agendi, hæ quoniam patiendi, nomen adeptæ sunt.* quem locum accuratè admodùm expositi Joannes Grammaticus. hoc idem quod illîc dixit Aristoteles, repetit libro quarto Meteor.

[15.] Cicero in Academicis, qui Ocelli fortè opusculum viderat, hanc qualitatum divisionem sic distributam interpretatur: *Earum igitur qualitatum sunt aliæ principes, aliæ ex iis ortæ. principes sunt unius modi & simplices. ex his autem ortæ variæ sunt, & quasi multiformes.*

ὀξὺ καὶ ἀμβλύ. τούτων δὴ γνωστικὴ καὶ κριτικὴ πάντων ἁφή. διὸ καὶ (τὸ) πρῶτον σῶμα, ἐν ᾧ διαφοραὶ αὗται) δυνάμει, αἰσθητικόν ἐστι πρὸς ἁφήν.

Τὸ μὲν οὖν θερμὸν καὶ τὸ ξηρὸν καὶ τὸ ἀραιὸν καὶ τὸ ὀξύ, πυρός ἐστι. τὸ δὲ ψυχρὸν καὶ τὸ ὑγρὸν καὶ τὸ πυκνὸν καὶ τὸ ἀμβλύ, ὕδατος. τὸ δὲ μαλακὸν καὶ τὸ λεῖον καὶ τὸ κοῦφον καὶ τὸ λεπτὸν, ἀέρος. τὸ δὲ σκληρὸν καὶ τραχὺ καὶ βαρὺ καὶ παχὺ γῆς.

[16.] Τῶν δὲ τεσσάρων πῦρ μὲν καὶ γῆ μάλιστα δοκοῦσι καὶ ἀκρότητες εἶναι τῶν ἐναντίων. τὸ μὲν οὖν πῦρ ἐστιν ὑπερβολὴ θερμότητος, ὥσπερ ὁ χρύσαλλος ψυχρότητος. ἐὰν οὖν ὁ χρύσαλλος ἐστὶ πῆξις ὑγροῦ καὶ ψυχροῦ, καὶ τὸ πῦρ ἔσται ζέσις ξηροῦ καὶ θερμοῦ. διόπερ οὐδὲν ἐκ κρυστάλλου γίνεται οὐδὲ ἐκ πυρός.

acumen & obtuſitas. quas quidem omnes tactionis ſenſus cognoſcit & judicat. ex quo ſanè fit, ut primum illud corpus, in quo hæ differentiæ poteſtate reſident, ſenſu tactûs comprehendi poſſit.

Ac calor quidem & ſiccitas, raritas & acumen propriæ ipſius ignis ſunt facultates: aquæ verò frigus, humor, denſitas & obtuſitas: aëris mollitudo, levitas, lævor, & tenuitas: terræ autem durities, aſperitas, gravitas, & craſſitudo tributæ ſunt.

Ex quatuor corporibus ignis & terra redundantiæ & rerum contrariarum extremitates ſunt. atque ut ignis quidem caloris, ſic glacies frigoris exuperantia eſt. Quòd ſi glacies humoris & frigoris concretio, ignis pariter caloris & ſiccitatis habetur fervor. Quapropter neque ex glacie neque ex igne quidpiam gignitur.

[16] Hunc locum ferè totum ex Ocello ſumpſit Ariſtoteles & in ſecundo de ortu & interitu ſuis rationibus accommodavit, ità ſcribens,

Τὸ δὲ πῦρ ἐστιν ὑπερβολὴ θερμότητος, ὥσπερ χρύσαλλος ψυχρότητος. ἡ γὰρ πῆξις καὶ ζέσις ὑπερβολαί τινές. ἡ μὲν ψυχρότητος, ἡ δὲ θερμότητος. εἰ οὖν χρύσαλλός ἐστι πῆξις ὑγροῦ καὶ ψυχροῦ, καὶ πῦρ ἔσται ζέσις θερμοῦ καὶ ξηροῦ. διὸ καὶ οὐδὲν ἔστιν ἐκ κρυστάλλου γίνεσθαι, οὔτε ἐκ πυρός. Verùm Ariſtoteles cùm id concluſit, Ocellum ſecutus. διὸ καὶ οὐδὲν ἔστιν ἐκ κρυστάλλου γίνεται, οὔτε ἐκ πυρός, à ſe ipſo videtur diſſentire; quippe qui libro 5. de Hiſtoriâ animal. tam ex nive, quæ gelatio quædam eſt, quàm ex igne oriri poſſe animal aſſerat. Nam Plinius civis meus Ariſtotelis locum ſic interpretatur.

Quin etiam in iis, quæ putredinem nullam poſſe recipere exiſtimantur, naſci animalia novimus, ut vermes in nive vetuſtiore, qui hirti ſunt pilis & rubidi, quoniam & ipſa nix vetuſtate rubeſcit, ſed in nive mediæ terræ candidi & grandiores inveniuntur, torpent omnes, & difficulter moventur.

Idem ſtatim de igne.

In Cypro ærariis fornacibus, ubi chalcites lapis pluribus diebus crematur, beſtiolæ in medio igne naſcuntur pennatæ, paulò muſcis grandioribus majores, quæ per ignem ſaliunt, atque ambulant. emoritur & hoc genus, cùm ab igne dimotum eſt.

Sed cùm primo Meteor. libro dixerim philoſophum facilè poſſe cum ſe

sé ipso conciliari, eò quòd aliter in extrariis, aliter in auscultatoriis libris suis loqui solitus sit, idem nunc repetere supervacaneum arbitror.

Verùm illud velim consideret diligens lector: quânam moti ratione Plinius & Theodorus Gaza illa Aristotelis verba ἐν τῇ ἐν μέσῃ χιόνι, *in nive mediæ terræ* converterint.

[17.] Τὸ μὲν ἔν πῦρ καὶ ἡ γῆ ἄκρα, τὸ δὲ ὕδωρ καὶ ὁ ἀὴρ μεσότητες. μικτῶν γὰρ ἔχουσι τῶν σωματοποιΐαν. ἔστε δὲ ἓν τῶν ἄκρων οἷόν τε εἶναι, δεῖ δὲ τὸ ἐναντίον εἶναι. ἔστε δὲ δύο. δεῖ γὰρ τὸ μεταξὺ εἶναι. ἀντίθετοι γὰρ τῶν ἀκρότητές εἰσιν αἱ μεσότητες.

Ignis sanè & terra extrema sunt elementa, aqua & aër media, quippe quæ admistã habeant sui corporis effectionem. Nec verò ut unum tantùm sit extremum, fieri potest, cùm id contrarium esse oporteat. Similiter neque duo, quandoquidem media extremis opposita contrariáque sint.

[18.] Τὸ μὲν ἔν πῦρ θερμὸν καὶ ξηρόν, ὁ δὲ ἀὴρ θερμὸς καὶ ὑγρός, τὸ δὲ ὕδωρ ὑγρὸν καὶ ψυχρόν, ἡ δὲ γῆ ψυχρὸ καὶ ξηρά. ἀέρι μὲν ἔν καὶ πυρὶ κοινὸν τὸ θερμόν. ὕδατι δὲ καὶ γῇ κοινὸν τὸ ψυχρόν. γῇ δὲ καὶ πυρὶ κοινὸν τὸ ξηρόν. ὕδατι δὲ καὶ ἀέρι κοινὸν τὸ ὑγρόν. ἴδια δὲ ἑκάστου, πυρὸς μὲν τὸ θερμόν, γῆς δὲ τὸ ξηρόν, ἀέρος δὲ τὸ ὑγρόν, ὕδατος δὲ τὸ ψυχρόν. καὶ μὲν ἔν τὰ κοινὰ διαμένουσιν αἱ οὐσίαι αὐτῶν. καὶ δὲ τὰ ἴδια μεταβάλλουσιν, ὅτε τὸ ἐναντίον τοῦ ἐναντίου κατακρατήσει.

Atque ignis quidem calidus & siccus, aër calidus & humidus, aqua humida & frigida, terra frigida & sicca esse sentiuntur. Aër igitur & ignis calorem, frigus aqua & terra, terra & ignis siccitatem, humorem aqua & aër communem habent. quamvis unicuique propriæ facultates, ut igni calor, terræ siccitas, humor aëri, & frigus aquæ, tributæ sint. quorum quidem substantiæ permansionem à communibus, à propriis mutationem accipiunt. Hoc autem accidit, cùm contrarium vincit & superat contrarium.

Τὸ μὲν οὖν ἐν τῷ ἀέρι ὑγρὸν τοῦ ἐν τῷ πυρὶ ξηροῦ, τὸ δὲ ἐν τῷ ὕδατι ψυχρὸν τοῦ ἐν τῷ ἀέρι θερμοῦ, τὸ δὲ ἐν τῇ γῇ ξηρὸν τοῦ ἐν τῷ ὕδατι ὑγροῦ.

Quare cùm aëris humor ignis siccitatẽ, aquæ frigus calorẽ aëris, terræ siccitas aquæ humorẽ interimit;

[17.] Aristoteles in eodem secundo. Καὶ ἄκρα μὲν, καὶ εἰλικρινέστατα πῦρ καὶ γῆ, μέσα δὲ καὶ μᾶλλον μᾶλλον ὕδωρ καὶ ἀὴρ, καὶ ἑκάτερα δὲ ἑκατέροις ἐναντία. πυρὶ μὲν γὰρ ἐναντίον τὸ ὕδωρ, ἀέρι δὲ γῆ. ταῦτα γὰρ ἐν τοῖς ἐναντίων παθημάτων ζωίσηνεν. *Ignis quoque & terra extrema & sinceriſsima sunt, media & magis admista aqua & aër, & utraque utrisque contraria. aqua enim igni, aëri terra repugnant & adversantur: quippe quæ ex contrariis qualitatibus concreta sint.*

[18.] Hæc eadem ferè omnia secundo de ortu & interitu repetit Aristoteles, ubi quonam modo aër sit humidior quàm aqua, perspicuè declaravit Joannes Grammaticus.

καὶ

καὶ ἀνάπαλιν τὸ μὲν ἐν τῷ ὕδατι ὑγρὸν τῷ ἐν τῇ γῇ ξηρῷ, τὸ δὲ ἐν τῷ ἀέρι θερμὸν τῷ ἐν τῷ ὕδατι ψυχρῷ, τὸ δὲ ἐν τῷ πυρὶ ξηρὸν τῷ ἐν τῷ ἀέρι ὑγρῷ. καὶ ὅτως αἱ μεταβολαὶ γίνονται, καὶ γενέσεις εἰς ἄλληλα ἐξ ἀλλήλων.

Τὸ δὲ ὑποκείμενον σῶμα καὶ τὸ δεχόμενον τὰς μεταβολὰς, τὸ παντδεχὲς καὶ τὸ δυνάμει πρῶτον πρὸς ἁφήν.

Γίνονται δὲ αἱ μεταβολαὶ, ἤτοι ἐκ γῆς εἰς πῦρ, ἢ ἐκ πυρὸς εἰς ἀέρα, καὶ ἐξ ἀέρος εἰς ὕδωρ, καὶ ἐξ ὕδατος εἰς γῆν, καὶ τρίτον ὅταν τὸ ἐν ἑκάστῳ ἐναντίον φθαρῇ, καὶ καταληφθῇ τὸ συγγενὲς καὶ τὸ σύμφυλον. ἡ μὲν οὖν γένεσις ἀποτελεῖται, ὅταν μία ἐναντιότης φθαρῇ. ἐπεὶ γὰρ τὸ μὲν πῦρ θερμὸν καὶ ξηρόν· ὁ δὲ ἀὴρ θερμὸς καὶ ὑγρὸς, κοινὸν ἀμφοτέροις αὐτοῖς (τὸ) θερμὸν, ἴδιον δὲ πυρὶ μὲν (τὸ) ξηρὸν, ἀέρι δὲ τὸ ὑγρόν· ὅτε οὖν τὸ ἐν τῷ ἀέρι ὑγρὸν ἐπικρατήσει τοῦ ἐν τῷ πυρὶ ξηροῦ, μεταβάλλει τὸ πῦρ εἰς ἀέρα.

Πάλιν ἐπεὶ τὸ μὲν ὕδωρ ὑγρὸν καὶ ψυχρὸν, ὁ δὲ ἀὴρ ὑγρὸς καὶ θερμὸς, κοινὸν ἀμφοτέροις αὐτῷ τὸ ὑγρόν. ἴδιον δὲ τῷ μὲν ὕδατι, τὸ ψυχρόν· τῷ δὲ ἀέρι, τὸ θερμόν. ὅτε οὖν τὸ ἐν ὕδατι ψυχρὸν ἐπικρατήσῃ τῷ ἐν τῷ ἀέρι θερμῷ, γίνεται ἐξ ἀέρος εἰς ὕδωρ μεταβολή.

Πάλιν ἡ μὲν γῆ ψυχρὰ καὶ ξηρά, τὸ δὲ ὕδωρ ψυχρὸν καὶ ὑγρὸν, κοινὸν ἀμφοτέρων αὐτῷ τὸ

ac viciſſim retrò cùm aquæ humor terræ ſiccitatem, aëris calor aquæ frigus, & ignis ſiccitas humorem aëris labefactat & deſtruit, tum mutationes & ortus eorúmque viciſſitudines effici ſolent.

At corpus quod ſubjicitur, & mutationes recipit, omnium rerum capax eſt, & poteſtate primum contrectabile.

Mutantur autem elementa, aut cùm ex terrâ ignis, aut ex igne aër, vel aqua ex aëre, vel ex aquâ terra oritur. Tertio quoque modo efficitur mutatio, cùm uniuſcujuſque elementi contraria interit facultas; cognata verò, & quæ ejuſdem generis eſt, ſervatur & permanet, ità deleto uno contrariarum rerum pari generatio abſolvitur. Nam ignis calidus ſiccúſque eſt, aër calidus & humidus, quorum utrique communis exiſtit calor; ſiccitas autem ignis, humor aëris proprius peculiariſque eſt. quare cùm humor aëris ignis ſiccitatem exuperat, ignis in aërem convertitur.

Prætereà aqua cùm ſit humida & frigida, aër humidus & calidus, iis ambobus communis eſt humor: aqua verò frigus, & aër calorem ſuas & proprias facultates habent. itaque ſi aquæ frigus aëris calori dominetur, ex aëre in aquam efficitur mutatio.

Terra quoque frigida ſiccáq; eſt, aqua frigida & humida, quarum utraque frigus communiter poſſidet,

ψυχρόν·

ψυχεόν· ἴδιον ὴ τ γῆς ξηεὸν, ὑδαϱ ὴ τὸ ὑγεόν. ὅτε ἓν τὸ ἐν γῇ ξηεὸν ὑπικϱατήσει τ ἐν τῷ ὑδαϱι ὑγϱὸν, γίνε ἐξ ὑδαϱ εἰς γῆν μεταβολή.

Ἀπὸ γῆς ὴ ἄνω χ τὸ ἐναντίον. ἡ ὴ καθ' ἑναλλαγὴν, ὅτε ὅλου ὅλον ϰϱατήσει, ϰαὶ δύο δυνάμεις τὰς ἐναντίας φθείϱουσι, μηδενὸς ὄντος αὐτοῖς ϰοινοῦ. ἐπεὶ γὰϱ τὸ μὲν πῦρ ὅτι θεϱμὸν ϰὴ ξηεὸν, τὸ ὴ ὕδωρ ψυχεὸν ϰὴ ὑγϱὸν, ὅταν τὸ ἐν τῷ ὑδαϱι ὑγϱὸν ὑπικϱατήσῃ τ ἐν τῷ πυϱὶ ξηϱῷ, τὸ ὴ ἐν τῷ ὑδαϱι ψυχεὸν ὑπικϱατήσῃ τ ἐν τῷ πυϱὶ θεϱμῷ, γίνε ἐκ πυϱὸς εἰς ὕδωϱ μεταβολή.

Πάλιν ἡ μὲν γῆ ὅτι ψυχεὸν ϰαὶ ξηεὸν, ὁ ὴ ἀὴϱ θεϱμὸν ϰαὶ ὑγϱόν. ὅταν ἓν τὸ ἐν τῇ γῇ ψυχεὸν ὑπϰϱατήσῃ τ ἐν τῷ ἀέϱι θεϱμῷ, τὸ ὴ ἐν τῇ γῇ ξηεὸν, τ ἐν τῷ ἀέϱι ὑγϱῷ, γίνε ἐξ ἀέϱος εἰς γῆν μεταβολή.

Ὅταν ὴ τ μὲν ἀέϱ ϕθαϱῇ τὸ ὑγϱὸν, τ ὴ πυϱὸς τὸ θεϱμὸν, γενηθήσεται ἐξ ἀμφοτέϱων αὐτῷν πῦϱ. ϰαταλείπε ὴ γὰϱ τ μὲν ἀέϱος τὸ θεϱμὸν, τ ὴ πυϱὸς τὸ ξηεόν. τὸ δέ γε πῦϱ ὅτι θεϱμὸν ϰὴ ξηεόν.

Ὅταν ὴ τ μὲν γῆς ϕθαϱῇ τὸ ψυχεὸν, τ ὴ ὕδατος τὸ ὑγϱὸν, γενηθήσε ἐξ ἀμφοτέϱων αὐτῷν (ἡ) γῆ. ϰαταλείπε ὴ γὰϱ τ μὲν γῆς τὸ ξηεὸν, τ ὴ ὕδατος τὸ ψυχεόν. ἡ δὲ γῆ ὅτι ψυχεὸ ϰαὶ ξηεό.

Ὅταν δὲ τ ἀέϱ ϕθαϱῇ τὸ θεϱμὸν, ϰαὶ τ πυϱὸς τὸ θεϱμὸν, γένεσις ϰὴ ἔσαι. τὰ γὰϱ ἐναντία ϰαταλείπε ἐπ' ἀμφοτέϱων, τ μὲν ἀέϱος τὸ ὑγϱὸν, τ ὴ πυϱὸς τὸ ξηεόν· τὸ ὴ ὑγϱὸν τῷ ξηϱῷ ἐναντίον.

separatim verò terra siccitatem, humorem aqua sibi ipsis asciscunt: ex quo fit, ut cùm terræ siccitas aquæ humore valentior est, aqua in terram vertatur, mutetúrque.

Contrà verò, quæ è terrâ sursum ascendit mutatio, & quæ per internecionem agitur, tunc accidit, cùm totum superat totum, & ambæ contrariæ facultates interimuntur, nihílque quod illis elementis commune sit, remanet. Nam cùm ignis calidus & siccus existat, aqua frigida & humida; si aquæ humor ignis siccitatem & aquæ frigus ignis calorem domet & comprimat, ex igne in aquam conversio fit.

Jam verò terra frigida siccáque est, aër calidus & humidus. Quare cùm terræ frigus calorem aëris, & terræ siccitas humorem aëris vincit & superat, aër in terram mutatur & vertitur.

Cùm verò humor aëris, & ignis destruitur calor, ex utroque ignis orietur. Nam aëris calor, & ignis remanet siccitas. Atqui calidus & siccus ignis esse deprehenditur.

At cùm terræ frigus & aquæ humor interit, ex ambabus gignitur terra. siquidem terræ siccitas, & aquæ servatur frigus, quibus quidem facultatibus terra prædita est.

Sed cùm aëris & ignis pariter deletur calor, nullius elementi erit ortus. Nam aëris humor, & ignis relinquitur siccitas, quæ quidem facultates inter se contrariæ & oppositæ sunt.

[19.] Καὶ

[19.] Καὶ πάλιν ὅταν γῆς μὲ φθαρῇ τὸ ψυχρὸν, ὕδατος ὃ ὅμοιον, ὃ δὲ ὅπως ἔσται γένεσις· καταλείπεται γὰρ τῆς μὲ γῆς τὸ ξηρὸν, τοῦ δὲ ὕδατος τὸ ὑγρόν· τὸ δὲ ξηρὸν τῷ ὑγρῷ ἐναντίον. ἡ μὲν οὖν μεταβολὴ τῶν πρώτων σωμάτων πῶς τε καὶ τίνων ὑποκειμένων γίνεται, ἐκ τούτων εἴρηται διαβεβαιώσεως.

Postremò, cùm terræ & aquæ juxtà frigus destruitur, eodem modo nulla sequitur generatio, siquidem terræ siccitas & humor aquæ servantur incolumes. At humor & siccitas facultates adversæ inimicæque sunt. Ac de ortu quidem primorum corporum, & quonam modo, & quibus subjectis efficiatur rebus, satìs ac breviter expositum est.

[19.] Ocellus & Aristoteles de elementis ut vicissim mutentur, egerunt. ille enim primùm duo posuit mutationum genera, unum quod à terrâ ad ignem sursum ascendit, alterum quod deorsum agitur, ut cùm aër ex igne, ex aëre aqua, ex aquâ terra oritur; quæ quidem duæ generationes, seu mutationes una tantùm mutatio quæ in orbem efficiatur, ab Aristotele esse dicitur, & ea quidem illorum elementorum, quæ deinceps & loci ordine se consequuntur. Addit etiam tertium genus, quod sanè est, cùm utriusque elementi contraria remanet facultas, cognata verò & similis tollitur: sed cùm in eâ mutatione nullum gignatur elementum, nihil ipsius Aristoteles meminit. Adjungit idem Ocellus aliam quandam mutationem κατ' ἀναλλαγὴν, id est, per internecionem fieri (quamvìs apud eundem etiam legatur κατ' ἀναλλαγὴν) quæ quidem quâ ratione eveniat, ipse declarat dicens eam effici, cùm totum superat totum, & duæ facultates sic intereunt, ut nulla illis corporibus servetur communis. Hos mutandi modos intellexit Aristoteles, quos tamen aliis verbis explicuit, cùm mutationem elementorum in facilem, ac difficilem, in velocem & tardam generatim distinxit. Cujus quidem divisionis primam particulam elementis, quæ proxima sunt καὶ σύμβολα ἔχει, tribuit; alteram uni extremo & medio, quorum aliud domat & comprimit aliud, & duæ contrariæ destruuntur qualitates; ut cùm ignis ex aquâ, aut ex aëre oritur terra, vel contrà cùm aqua in ignem vel terra in aërem mutatur & vertitur.

Verùm unum adhibuit Aristoteles, quod ab Ocello fuerat omissum, ex duobus elementis summè contrariis tertium gigni posse: verbi gratiâ, ex igne & aquâ aërem & terram, atque ex aëre & terrâ, ignem & aquam: idque tunc evenire, cùm utriusque una qualitas deperditur, altera conservatur. Aristotelis verba, quibus has elementorum mutationes ab Ocello sumptas declaravit, hæc sunt ex secundo libro de ortu & interitu.

Aristotelis Particula XXV.

Ἤδη καθ' ἕκαστον δὲ λεκτέον ἰδεῖν πῶς. ἅπαντα γὰρ ἐξ ἁπάντων διοίσει ἢ τῷ θάττον καὶ βραδύτερον, καὶ τῷ ῥᾷον καὶ χαλεπώτερον. ὅσα μὲν γὰρ ἔχει σύμβολα πρὸς ἄλληλα, ταχεῖα τὰ τοιαῦτα ἡ μεταβασις· ὅσα δὲ μὴ ἔχει, βραδέα, διὰ τὸ ῥᾷον εἶναι τὸ ἓν, ἢ τὰ πολλὰ μεταβάλλειν. οἷον ἐκ πυρὸς μὲν ἔσται ἀὴρ θᾶττον μεταβαλλόντων τούτων. τὸ μὲν γὰρ ὑπὸ θερμοῦ καὶ ξηροῦ, τὸ δὲ θερμὸν καὶ ὑγρόν. ὥστε ἂν κρατηθῇ τὸ ξηρὸν ὑπὸ τοῦ ὑγροῦ, ἀὴρ ἔσται. πάλιν δὲ ἐξ ἀέρος ὕδωρ, ἐὰν κρατηθῇ τὸ θερμὸν ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ· τὸ μὲν γὰρ ὑπὸ ψυχροῦ ὑγρὸν καὶ θερμὸν, τὸ δὲ ψυχρὸν καὶ ὑγρόν. ὥστε μεταβάλλοντος τοῦ θερμοῦ ὕδωρ ἔσται. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ ἐξ ὕδατος γῆ, καὶ ἐκ γῆς πῦρ, ἔχει ἄμφω πρὸς ἄμφω συμβολα. τὸ μὲν γὰρ ὕδωρ ὑγρὸν καὶ ψυχρὸν, ἡ δὲ γῆ ψυχρὸν καὶ ξηρόν. ὥστε κρατηθέντος ὑγροῦ γῆ ἔσται, καὶ πάλιν ἐπεὶ τὸ μὲν πῦρ ξηρὸν καὶ θερμὸν, ἡ δὲ γῆ

γῆ ψυχρὸν καὶ ξηρόν, ἐὰν φθαρῇ τὸ ψυχρὸν, πῦρ ἔσται ἐκ γῆς. ὅτι φανερὸν, ὅτι κύκλῳ ἔσται ἡ γένεσις τῖς ἁπλοῖς σώμασι, καὶ ῥᾴδιον τοιοῦτον ὁ τρόπον μεταβολῆς, διὰ τὸ σύμβολα ὑπάρχειν τῖς ἰδιότησι. *Jam verò quonam modo id accidat, videre non est difficile: omnia enim orientur ex omnibus: sed differt, eò quòd celeriùs & tardiùs, faciliùs & magìs difficulter efficiatur mutatio. nam quæ cognata sunt, & communem habent qualitatem, horum velox est transitus: quæ autem non habent, tardus. propterea quòd unum quàm multa faciliùs mutationem recipit, ut ex igne orietur aër, eo uno celeriùs immutato. nam alter calidus & siccus, alter calidus humidúsque est. Quare si ab humore destruatur siccitas, aër generabitur: ex aëre item prodibit aqua, si calorem frigus exuperet. siquidem ille erat calidus & humidus, hæc verò frigida & humida. Quapropter si mutetur calor, erit aqua, similiter ex aquâ oritur terra, atque ex terrâ ignis (utraque enim utrique cognata est) nam aqua frigida & humida, & terra frigida siccáque percipitur. undè si domitus fuerit humor, prodibit terra præterea, cùm ignis siccus sit & calidus, terra autem frigida & sicca, si aboleatur frigus, ignis orietur & terra. Itaque generationem in orbem simplicibus ineſſe corporibus satìs perspicuum est, cùm elementa quæ ordine loci se consequuntur, cognationem habeant.*

Aristotelis Particula XXVI.

Ἔτι πυρὸς ὂν ὕδωρ, καὶ ἐξ ἀέρος γλυκῦ, καὶ πάλιν ἐξ ὕδατος καὶ γῆς ἀέρα καὶ πῦρ ἐνδέχεται γίνεσθαι· χαλεπώτερον δὲ διὰ τὸ πλειόνων εἶναι μεταβολῶν. ἀνάγκη γὰρ οἷόν ἐστιν ἐξ ὕδατος πῦρ, φθαρῆναι καὶ τὸ ψυχρὸν, καὶ τὸ ὑγρόν. καὶ πάλιν εἰ ἐκ γῆς ἀὴρ, φθαρῆναι καὶ τὸ ψυχρὸν καὶ ξηρόν. ὡσαύτως δὲ καὶ εἰ ἐκ πυρὸς καὶ ἀέρος ὕδωρ καὶ γῆ, ἀνάγκη ἀμφότερα μεταβάλλειν. αὖτη μὲν οὖν χρονιωτέρα ἡ γένεσις. *Mox etiam ex igne aqua, & terra ex aëre; ac rursus ex aquâ & terrâ aër & ignis oriri possunt, quamvis id difficiliùs accidat; nam plurium requiritur mutatio. si enim ignis ex aquâ fieri debeat, ut humor & frigus corrumpantur necessitas cogit: item si aër ex terrâ, frigus & siccitas interimendæ sunt. eâdem ratione si ex igne & aëre terra & aqua gignantur, ambæ qualitates mutentur, necesse est. Atque hæc quidem longior & diuturnior habetur generatio.*

Hoc mutationis genus, in quo duæ elementorum delentur qualitates, in xxvi. particulâ expositum est, quam mutationem appellavit Ocellus κατ' ἐναλλαγὴν, eámque fieri dixit cùm totum superat totum, & duæ qualitates intereunt sic, ut nulla communis remaneat. mutatio igitur κατὰ τὴν ἐναλλαγὴν, Latinè mutatio per internecionem, sive universa qualitatum consumptio reddenda est.

Aristotelis Particula XXVII.

Ἐὰν δὲ ἑκατέρα θάτερον φθαρῇ, ῥᾴδιον μὲν, ὅτι οὐκ ἄλλαλα ἢ ἃ τέτταρα μεταβάσεις, ἀλλ' ἐκ πυρὸς μὲν καὶ ὕδατος ἔσται γῆ καὶ ἀὴρ, ἐξ ἀέρος καὶ γῆς πῦρ καὶ ὕδωρ. ὅταν μὲν γὰρ τοῦ ὕδατος φθαρῇ τὸ ψυχρὸν, τοῦ δὲ πυρὸς ξηρὸν, ἀὴρ ἔσται· λείπεται γὰρ τοῦ μὲν τὸ θερμὸν, τοῦ δὲ ὡσαύτως τὸ ὑγρόν. ὅταν δὲ τοῦ μὲν πυρὸς τὸ θερμὸν, τοῦ δὲ ὕδατος τὸ ὑγρὸν, γῆ διὰ τὸ λείπεσθαι τοῦ τὸ ξηρὸν, τοῦ δὲ τὸ ψυχρόν. ὡσαύτως καὶ ἐξ ἀέρος καὶ γῆς πῦρ καὶ ὕδωρ, ὅταν μὲν γὰρ τοῦ ἀέρος φθαρῇ τὸ θερμὸν, τῆς δὲ γῆς τὸ ξηρὸν, ὕδωρ ἔσται. λείπεται γὰρ τοῦ μὲν τὸ ὑγρὸν, τοῦ δὲ τὸ ψυχρόν. ὅταν δὲ τοῦ μὲν ἀέρος τὸ ὑγρὸν, τῆς δὲ γῆς τὸ ψυχρὸν, πῦρ, διὰ τὸ λείπεσθαι τοῦ μὲν τὸ θερμὸν, γῆς δὲ τὸ ξηρὸν, ἅπερ λοιπὸν πυρός. *At si utriusque altera destruatur, facilis quidem, sed non mutuus erit transitus; quin immò ex igne & ex aquâ terra & aër, & ex aëre & ex terrâ aqua & ignis ortum habebunt. Nam cùm aquæ frigus & siccitas ignis interibunt, orietur aër. siquidem hujus calor, illius humor pariter relinquitur. Quòd si calor ignis & aquæ humor destruantur, efficitur terra*

nam

nam ignis ſiccitas, & aquæ frigus remanet. Similiter ex aëre & terrâ ignis & aqua gignitur. Nam ſi aëris calor & terræ ſiccitas diſſipentur, orietur aqua. humor enim aëris, & terræ frigus cuſtoditur illæſum. Cùm verò humor aëris & terræ frigus diſpereunt, exultat ignis: propterèa quòd illius quidem calor, hujus autem ſervatur ſiccitas, quæ quidem ipſius ignis qualitates ſunt.

Hanc mutationem, quâ ex duobus elementis ſummè contrariis tertium generatur, Ocellum ignorâſſe, cùm de eâ nihil ſcripſerit, facilè ſuſpicari poſſumus. verùm hortor & moneo illud hominum genus, qui Divi Thomæ Aquinatis & Joannis Duns Scoti diſciplinam pertinaciter defendunt, ut hunc Ariſtotelis locum de mutatione elementorum accuratè conſiderent ac perpendant. nam ſi fecerint, ipſos non arbitror poſthac tam audacter negaturos, eandem numero in re quæ interierit, & quæ orta ſit, ſervari qualitatem ac conſiſtere.

Ἐπεὶ ὃ ἀνώλεθρος ὁ κόσμος καὶ ἀγέννητος, καὶ ὅτε ἀρχὼ γενέσεως εἴληφεν, ὅτε τελευτὴν ποτε λήψεται, δεῖ καὶ τὸ ποιεῖν ἐν ἑτέρῳ τινὶ γένεσιν, καὶ τὸ γεννῶν ἐν ἑαυτῷ ζωυπεῖναι ἀλλήλοις. τὸ μὲν ποιεῖν (ἐν ἑτέρῳ) τινὶ γένεσιν, τὸ ὑπὲρ ἄνω σελήνης ὄντι πᾶν. ζωέστιν ὃ μᾶλλον ὁ ἥλιος κατά γε τὰς προσόδους καὶ τὰς ἀφόδους, μεταβάλλων τὸν ἀέρα ζωεχῶς πρὸς λόγον ψύχους (τε) καὶ θερμασίας, ᾧ ζωεπακολουθεῖ καὶ τινὶ γῆ μεταβάλλειν, καὶ πάντα τὰ ὑπὸ γῆς.

Verùm cùm ingenitus mundus, & interiturus nunquam ſit, atque ut neque initium ſumpſit, ità nec finem ſit acceptus, duo efficientia, quorum alterum in alio, alterum in ſe ipſo generet, viciſſim conſtituantur neceſſe eſt: atque quod in alio generat, ea cenſetur eſſe univerſa mundi pars quæ ſupra Lunam poſita eſt. propiùs verò Sol ipſe, qui appulſu ſuo & abſceſſu aërem continenter immutat & variat, ut eundem modò frigidum reddat, modò calidum, cujus mutationem ſequitur terræ mutatio & eorum quæ ſunt in terrâ.

Εὖ ὃ ἔχει καὶ ἡ λόξις τοῦ ζωδίου τοῦ πόλου πρὸς τινὶ τοῦ ἡλίου φορᾷ· αἰτία γὰρ καὶ αὐτὴ τῆς γενέσεως ὄντι. καὶ ὅλου ὃ ἡ τοῦ παντὸς διακόσμησις, ὥστε ἔστιν ἐν αὐτῇ τὸ μὲν ποιοῦν, τὸ δὲ πάσχον. τὸ μὲν ἓν ἐν ἑτέρῳ γεννῶν, τὸ ὑπὸ ἄνω (τῆς) σελήνης ὄντι· τὸ δὲ ἐν ἑαυτῷ, τὸ ὑποκάτω σελήνης. τὸ δὲ ἐξ ἀμφοτέρων αὐτῷ, τοῦ μὲν ἀεὶ θέοντος θεοῦ, τοῦ δὲ ἀεὶ μεταβάλλοντος γεννητοῦ, κόσμου ἄρα ὄντι.

Orbis etiam ſignifer, qui obliquus eſt, ad ſolis motum maximè confert, cùm & ipſe generationis cauſa ſit, necnon univerſi ornatus ac deſcriptio, ídque generatim efficiat, ut in eo alia res gignendi, alia patiendi vim habeat. Quod ergò in alia generat, ſupra Lunam, quod autem in ſe ipſo, infra eandem collocatum eſt: at quod ex ambabus conſtat partibus, ex unâ ſcilicet divinâ & ſemper currente, ex alterâ verò genitâ, & mutationibus ſemper obnoxiâ, id certè mundus eſt.

Κεφάλαιον

Κεφάλαιον γ'.

Ἀνθρώπου δ' ἀρχὴ γενέσεως οὐδεμία ἐγένετο ἐκ γῆς, οὐδὲ τῶν ἄλλων ζώων, οὔτε φυτῶν, ἀλλ' ἀεὶ τοῦ διακοσμήσεως ὄντος, ἀνάγκη καὶ τὰ ἐνυπάρχοντα, καὶ τὰ ἐνδιακεκοσμημένα συνεῖναι. πρῶτον μὲν γὰρ ἀεὶ ὄντος τοῦ κόσμου, ἀναγκαῖον καὶ τὰ μέρη αὐτοῦ συνυπάρχειν· λέγω δὲ μέρη, οὐρανὸν, γῆν, τὸ μεταξὺ τούτων· ὃ δὴ [20.] μετάρσιον καὶ ἀέριον ὀνομάζεται· οὐ γὰρ ἄνευ τούτων, ἀλλὰ σὺν τούτοις καὶ ἐκ τούτων ὁ κόσμος.

Caput III.

NEc verò primum humani ortûs initium, quemadmodum nec cæterorum animalium, neque plantarum è terrâ ductum est, sed mundi ornatus & dispositio cùm semper existat, etiam quæ in eo dispositа, digestáque sunt, semper existant necesse est. siquidem mundus primùm semper manet. Quare partes ejus unà cum eo statuendæ sunt. partes inquam cœlum & terra, & quæ iis interjecta sunt & media (porrò quod μετάρσιον, id est, sublime dicitur, etiam aërium nuncupatur) non enim sine iis, sed cum iis, atque ex iis concretus est mundus.

Τῶν δὲ μερῶν συνυπαρχόντων, ἀνάγκη καὶ τὰ περιεχόμενα συνυπάρχειν αὐτοῖς. ἐφαπτῶ μὲν ἥλιον, σελήνην, ἀπλανεῖς τε ἀστέρας καὶ πλανήτας· τῇ δὲ γῇ ζῶα, φυτὰ, χρυσὸν, ἄργυρον·

Verùm cùm partes simul existant, etiam quæ continentur, unà cum eisdem statuuntur, ut cum cœlo Sol, Luna, & Stellæ tam infixæ certis locis quàm errantes: cum terra, animalia, stirpes, & plantæ, aurum & argentum:

[20.] Μετάρσιον, verbum Græcum Latinè sublimis interpretatur, quo usus Mercurius Trismegistus in Pœmandro (tametsi μετάρσιον pro excellenti & præstanti accipiat) cùm ait: ἀλλὰ δυδὲ ἐπεκύησεν ἐπὶ ἀνθρώπους πρὸς τὰς φύσεις τὰς ἐπὶ διοικήσεων ἀρρενοθήλυας καὶ μεταρσίους. Sed infrà in eodem dialogo μετάρσιον sumit pro animali pennigero & aërio, sic scribens: ἐκεῖνο ἦν ὃ ἔδει τὸ τέκνον, ὅτι ἕκαστον τῶν ζώων, ἐν μὲν τῷ ὑποστατῷ τῷ κόσμῳ, τὰ μὲν ἔνυδρα τῷ ὕδατι, τὰ δὲ χερσαῖα τῇ γῇ, τὰ δὲ μετάρσια τῷ ἀέρι. Idem reperitur vocabulum pro sublimi usurpatum à Philone Judæo tum in opusculo περὶ γιγαντῶν ἀρχή, tum etiam περὶ ἀφθαρσίας κόσμου. Ocellus (ut satis constat) μετάρσιον sumit pro aërio: atque eam mundi partem intelligit, quæ igni & aëri tributa est, quam quidem dicit posteà à Dæmonibus occupatam. Verùm Aristoteles non hanc regionem inter cœlum terrámque constitutam μετέωρον vocavit, sed omnes eas res, quæ in eâdem gignuntur & apparent. unde suo commentario περὶ τοῦ μετεώρου titulum imposuit, in quo disputari περὶ τῶν μετεώρων Olympiodorus Aristotelis interpres asserit. μετάρσιον quoque in eâdem significatione accipitur à Laërtio in Epicuri vitâ. Quid autem sit propriè μετέωρον, abundè jam dixi cùm illius libri inscriptionem explicarem.

[21.] μετεωρίῳ

[21.] μεταξύ ὃ ϗ ἀεροίῳ πνεύματα, ἄνεμον, μεταβολὴ ὅτι τὸ θερμότερον, μεταβολὴ ὅτι τὸ ψυχρότερον. Ζωὴ τούτῳ γὰρ ὑφανὸς ζωὴ τῷ τὰ ὑπεκχόμενα ἔχειν, ϗ ζωὴ τούτῳ γῇ τὰ ἐπ' αὐτῆς φυόμενα ϗ βοσκόμενα ὑπεῖναι, ϗ ζωὴ τούτῳ μετάρσιον, ϗ ἀέριον ζωὴ τῷ τὰ ἐν αὐτῷ πάντα τὰ γινόμενα γίνεσθαι.

Ἐπεὶ ἓν καθ' ἑκάστην διαμονὴν ὑφέχον τὸ γένος ἐντεταγμένον τῷ ἄλλων, ἐν μὲν ὑφανῷ τὸ τῶν θεῶν, ἐν ᾧ γῇ ἄνθρωπος. [22.] ἐν ᾧ τῷ μεταξύ τόπῳ δαίμονες,

cum sublimi & aëria regione spiritus & venti, necnon & mutatio in vim calidiorem & frigidiorem mutatio consistunt. Nam ipsius cœli illud est proprium, ut eas res intra se habeat, quas ejus ambitus complectitur. Terræ ut plantas sustineat, quæ ex ipsa pullulant, & animalia, quæ pastum capessunt. Sublimis & aëria pars hoc sibi vendicat, ut quæ in ea gigni possunt, gignantur.

Cùm igitur in unaquaque mundi parte collocatum sit aliquod eximium animalium genus, verbi gratiâ, in cœlo Dii, homines in terra, in sublimi loco Dæmones,

[21.] Μεταξὺ ϗ ἀεροῖ πνεύματα ϗ ἄνεμον, μεταβολὴ ὅτι τὸ θερμότερον, μεταβολὴ ὅτι τὸ ψυχρότερον. In sublimi & aëriâ regione duæ fiunt mutationes, unam cùm exhalatio calida & sicca è terris excitata calidior redditur, ex aquâ stellarum crines & trajectiones apparent, quæ quidem in supremâ aëris parte (hæc autem ab Aristotele dicitur ὑπόκαυμα, id est, fomes succendens) gignuntur. Hoc sanè idem est, quod ignis elementum. Altera accidit mutatio, cùm vapor calidus & humidus, qui ex aquis tollitur, in nubium loco, qui frigidus est, vi frigoris concrescit, & in pluviam, nivem, & grandinem convertitur. Nam grando contrarii caloris circumstantiâ, quæ Græcè nuncupatur ἀντιπερίστασις, quâ exhalationis augetur frigus, cogi solet.

[22.] Ἐν ᾧ τῷ μεταξὺ τόπῳ δαίμονες] Ocelli hæc sunt verba, quibus esse Dæmones censuisse satis perspicuum est. quam sententiam secutus est Plato, qui quatuor Dæmonum genera posuit. Aristoteles verò (ut omnes contendunt Peripateticæ sectæ philosophi) Dæmonas esse omninò negavit, quippe qui nullam asseruerit inveniri mentem à materiâ separatam, quæ aliquam cælestem sphæram non moveat. Verùm ipse libro tertio de ortu animal um eosdem asserere visus est, sed non incorporeos. Ejus locum ascribere libuit, ut qui legerint, meliùs judicent an quod ipse senserit, locutus sit, & scriptum reliquerit, cap. x. Τὸ ᾧ τέταρτον γένος ἐν ὅτι τούτων δεῖ ζητεῖν, καίτοι βέλτιστα γέ τε κατὰ τὴν τῆς πυρὸς ἕξιν τάξιν· τοῦτο γὰρ ϗ τέταρτον ἀριθμεῖται τῶν σωμάτων· ἀλλὰ μὴν πῦρ ἀεὶ φαίνεται τὴν μορφὴν ἐν ἰδίαν ἔχον, ἀλλ' ἐν ἑτέρῳ σωμάτων. ἢ γὰρ ἀὴρ ἢ καπνὸς ἢ γῆ φαίνεται τὸ πεπυρφολυ. ἀλλὰ δεῖ τοιοῦτον γένος ζητεῖν ὅτι τῆς σελήνης. αὕτη γὰρ φαίνεται κοινωνοῦσα τῆς τετάρτης ὑποστάσεως. ἀλλὰ περὶ τούτων ἄλλος ἂν εἴη λόγος. i. *Verùm quartum genus in iis non est quærendum, quamvis ipsius ignis ordo requirat ut sit, id enim quartum inter corpora numeratur: verùm ignis propriam habere formam nunquam apparet nisi in alio corpore. Nam quod ignescit, aut aër, aut fumus, aut terra esse cernitur. Hoc autem genus proximè infra Lunam quærere necesse est. quippe quæ quantæ distantiæ sive abscessûs particeps sit. sed de iis alia fuerit disputatio.*

ἀνάστη

ἀνάγκη τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων ἀίδιον εἶναι, εἴπερ ἀληθῶς ὁ λόγος συμβιβάζει, μὴ μόνον τὰ μέρη ζωιοπάρχειν τῷ κόσμῳ, ἀλλὰ καὶ τὰ συνεχόμενα τοῖς μέρεσι.

necesse est humanũ genus esse perpetuum. Siquidem verè præscribit ratio non solùm mundi partes unà cum mundo, verùm & quæ mundus continet, simul cum partibus existere.

Φθοραὶ δὲ καὶ μεταβολαὶ βίαιοι γίνονται τῶν μερῶν τῆς γῆς· ὅτε μὲν ἀνάχυσιν λαμβανούσης (τῆς) θαλάττης ἑτέρου μέρους, ὅτε δὲ καὶ αὐτῆς τῆς γῆς ἐυρωομένης καὶ διϊσταμένης ὑπὸ πνευμάτων ἢ ὑδάτων, καθόλου ἐπιφερομένων. παντελὴς δὲ φθορὰ τῆς περὶ τὴν γῆν διακοσμήσεως, οὔτε γέγονεν, οὔτε ἔσται ποτέ.

At terræ partes vi mutantur & intereunt: interdum quidem cùm altera pars maris effunditur, quandoque verò cùm terra à ventis & aquis quæ in ipsam latenter ingrediuntur, dilatatur, ac dirimitur: terræ tamen constitutio nunquam anteà tota prorsus interiit, nec pòst ullo tempore interitura est.

[23.] Διὸ καὶ τοῖς λέγουσιν τὴν τῆς Ἑλληνικῆς ἱστορίας ἀρχὴν ἀπὸ Ἰνάχου τοῦ Ἀργείου, μετρητέον οὕτως, οὐχ ὡς ἀπό τινος ἀρχῆς πρώτης, ἀλλὰ τῆς γενομένης μεταβολῆς καθ' αὐτό. πολλάκις γὰρ καὶ γέγονε καὶ ἔσται βάρβαρος ἡ Ἑλλὰς, οὐχ ὑπ' ἀνθρώπων μόνον γινομένη μεταστατική, ἀλλὰ καὶ ὑπ' αὐτῆς τῆς φύσεως ἐλαττοῦσθαι καὶ μείζων καὶ μείων αὐτῆς γινομένης, ἀλλὰ γὰρ νεωτέρας ἀεὶ καὶ πρὸς ἡμᾶς ἀρχὴν λαμβανούσης.

Quapropter quod dicitur, historiam Græcam ab Inacho Argivo initium duxisse, sic est interpretandum, ut non ab aliquo primo principio, sed aliquâ ejus mutatione quæ acciderit, ortum habuerit. Nam terra Græcia anteà sæpius fuit & posthac etiam erit Barbara, non modò, quòd ad eam exules aliunde commigraverint, verùm quòd à naturâ id etiam proveniat, quæ tametsi nec major redditur neque minor, recentior tamen semper est, & ratione nostri principium sumit.

Περὶ μὲν τοῦ ὅλου καὶ παντὸς, ἔτι δὲ καὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς τῶν ἐν ἐκείνῳ γινομένων, ὡς ἔστιν ἔχει καὶ ἕξει τὰ ἅπαντα αἰῶνα, τὰ μὲν ἀεικινήτου φύσεως ὄντα, τὰ δὲ ἀεὶ παθῶν· καὶ μὲν (τὰ) ἀεὶ κυβερνῶντα, τὰ δὲ κυβερνώμενα, ἱκανῶς μοι εἴρηται διὰ τούτων.

De toto quidem & universo, déq; ortu & interitu, qui in eo fiunt, & ut se habeant, & in omni æternitate sint habituri, cùm natura partim sempiterno cieat motu, partim perpessionem semper sentiat, atq; tum semper gubernet, cùm gubernetur, iis verbis satìs explicuimus.

[23] Plinius tamen civis meus Cadmum Milesium primùm historiam condidisse tradit libro VII.

Κεφάλαιον δ'.

Περὶ δὲ τ ἐξ ἀλλήλων ἀνθρώπων γενέσεως, ὅπως τὲ μὴ ἐκ τίνων ἔστιν καὶ ὅπου ὁπιτελέσθαι, νόμῳ τὲ καὶ σωφροσύνης καὶ ὁσιότητι ⊙ ἐπισυνεργούσης, τάδε καλῶς ἔχειν οἰόμαι· πρῶτον μὲν τοῦτο διαλαβεῖν ὅτι οὐχ ἡδονῆς ἕνεκα παρσίεμθα, ἀλλὰ τέκνων γενέσεως.

creandæ ſobolis causâ mulieribus admiſcemur.

Καὶ γὰρ αὐτὰς τὰς δυνάμεις, καὶ τὰ ὄργανα, καὶ τὰς ὀρέξεις τὰς πρὸς (πλῶ) μίξιν ὑπὸ θεοῦ δεδομένας ἀνθρώποις, οὐχ ἡδονῆς ἕνεκα δεδόσθαι συμβέβηκεν, ἀλλὰ τ εἰς τ ἀεὶ χρόνον διαμονῆς τὸ γένος. ἐπειδὴ γὰρ ἀμήχανον ἦν θνητὸν φύσει θείᾳ (βίᾳ) κοινωνῆσαι, τῆς τὸ γένος ἀθανασίας φθειρομένης, καθ' ἕκαστον ἀνεπλήρωσεν ὁ θεὸς, ἀκατάληπτον ποιήσας καὶ συνεχῆ ταύτῃ γένεσιν. ἓν δὴ τοῦτο πρῶτον δεῖ θεωρεῖν, ὅτι οὐχ ἡδονῆς ἕνεκα ἡ μίξις.

Siquidem facultates ipſas, inſtrumenta, & appetitus hominibus dedit Deus, non ut voluptate fruantur, ſed ut eorum genus perpetuò duret, ac permaneat. Nam cùm fieri non poſſit, ut homo ipſe qui mortalis natus eſt, divinitatis efficiatur particeps, ſi generis immortalitas abſumatur, in ſingulis ſupplevit Deus, & generationem hanc infinitam & continuatam reddidit. Hoc unum igitur ſpectare in primis oportet, non eſſe concumbendum voluptatis causâ.

Ἔπειτα δὲ καὶ πρὸς αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον σύνταξιν πρὸς τὸ ὅλον, ὅτι μέρος ὑπάρχων οἴκου τε καὶ πόλεως, καὶ τὸ μέγιστον κόσμου, συμπληροῦν ὀφείλει τὸ ἀποτεινόμενον τούτων ἕκαστον, ἐὰν μέλλῃ μήτε συγγενικῆς ἑστίας λειποτάκτης γενέσθαι, μήτε πολιτικῆς, μήτε μὴν τ θείας.

Mox eandem hominis conſtitutionem ad univerſam referendam, quippe qui non ſolùm domûs & civitatis, verùm etiam mundi maxima habeatur pars. quæ quidem, quæcunqne res deſit, eam ſupplere & complere debeat. alioquin tum domeſtici & civilis, tum etiam divini laris deſertor futurus ſit.

Οἱ γὰρ καθάπαξ μὴ διὰ παιδοποιΐαν συναπτόμενοι, ἀδικήσουσι

Nam qui prorſus causâ procreationis liberorum non coïerint, ii

τὰ

τὰ πμιώτατα τ κοινωνίας συσήματα. εἰ δὲ μὴ γεννήσουσιν οἱ τοιοῦτοι μεθ' ὑβρεως μὴ ἀκρασίας μοχθηροὶ (οἱ) γενόμενοι, μὴ κακοδαίμονες ἔσονται), μὴ βδελυροὶ ὑπό τε θεῶν μὴ δαιμόνων μὴ ἀνθρώπων, καὶ οἴκων καὶ πόλεων.

nobiliſſimos communionis cœtus injuriâ afficient & violabunt. Quòd ſi tales fuerint, ut nec legitimè nec temperanter generent, qui orientur filii, ſceleſti, improbi, & miſeri Diis, Dæmonibus, hominibus, nec non familiis & civitatibus execrandi & deteſtabiles futuri ſunt.

Ταῦτα ἂν προδιανοούμενος δεῖ ὁμοίως τοῖς ἀλόγοις ζώοις προσέρχεσθαι τοῖς ἀφροδισίοις, ἀλλ' ὡς ἀναγκαῖον καλὸν ἡγουμένους. εἰ γὰρ ἀναγκαῖον μὴ καλὸν ἐστὶ) νομίζουσιν οἱ ἀγαθοὶ τὴν ἀνθρώπων, τὸ μὴ μόνον πολυανδρεῖσθαι τοὺς οἴκους μὴ τ πλείονα τ γῆς τόπον πληροῦσθαι· ἥμερώτατον γὰρ πάντων μὴ βέλτιστον ζῶον ὁ ἄνθρωπος· ἀλλὰ μὴ τὸ μέγιστον εὐανδρεῖσθαι.

Qui igitur hæc antea conſideraverint, ii non belluarum more ad concubitum ferri debent, ſed ità ut qui res venereas neceſſaria bona eſſe putent. quod ſanè probi viri faciunt, qui non ſolùm domos & plurima terræ loca magnâ hominum multitudine replere neceſſarium & bonum exiſtimant (manſuetiſſimum enim atque optimum animalium omnium eſt homo) ſed etiam probis viris, maximum eſſe cenſent.

Διὰ γὰρ τοῦτο τὴν αἰτίαν καὶ τὰς πόλεις εὐνομουμένας οἰκήσουσι καὶ τοὺς ἰδίους οἴκους κατ' ὄρθον οἰκονομήσουσι, καὶ τοῖς φίλοις αὐτοῖς κατὰ τὰς πολιτείας καὶ τὰς πολιτικὰς πράξεις παρέξουσι, ὅτε μὴ μόνον πολυπληθείᾳ ἀνθρώπων, ἀλλὰ καὶ εὐανδρίᾳ χορηγῶν.

Hanc enim ob cauſam eveniet, ut civitates benè inſtitutas inhabitent, res ſuas domeſticas & familiares rectè gubernent & tueantur, amicíſq; ipſis (ut civilis ſtatûs requirit ratio) civiles actiones præbeant, cùm illi non multos tantùm homines, ſed etiam probos ſuppeditabunt.

Ὅθεν ἁμαρτάνουσι πολλοὶ μὴ πρὸς τὸ μέγεθος τ τύχης, μηδὲ πρὸς τὸ συμφέρον τῷ κοινῷ συνιστάντες τοὺς γάμους, ἀλλὰ πρὸς τ πλοῦτον, ἢ τ ὑπεροχὴν τοῦ γένους ἀποβλέποντες· ἀντὶ μὲν γὰρ τοῦ νέαν καὶ ὡραίαν συναρμόζεσθαι, συμπρεσβύτας ἂν τοῖς ὑπηλικιώταις, ἀντὶ δὲ τ συμπαθῆ τοῖς ἤθεσι καὶ ὁμοιοτάτην, ὑπερόχους τῷ γένει, ἢ πλουσίους.

Iraque peccant complures, qui in matrimoniis contrahendis, non fortunæ magnitudinem, neque publicam utilitatem ſibi proponunt, ſed divitias aut generis præſtantiam tantùm reſpiciunt. Pro eo enim quod adoleſcentes & integrâ ætate ducere deberent, vetulas ſibi ipſis adjungunt, atque cùm uxores ejuſdem ſecum mentis, & ſui ſimillimæ ducendæ eſſent, nobilitate præſtantes & divitiis affluentes ducunt.

τοιχάς τοι, ἀντὶ συμφωνίας διαφωνίαν, καὶ ἀντὶ ὁμοφροσώνης, διχοφροσώνην καταστάζουσι, περὶ ἡγεμονίας διαμαχόμενοι πρὸς ἀλλήλους. ἡ μὲ γὰρ ὑπερέχουσα πλούτῳ καὶ γένει καὶ φίλοις, ἄρχειν περιαιρεῖται τὸν ἀνδρὸς παρὰ τὸν τῆς φύσεως νόμον. ὁ δὲ διαμαχόμενος δικαίως, καὶ ὁ δεύτερος, ἀλλὰ πρῶτος θέλων εἶναι, ἀδυνατεῖ τὴν ἡγεμονίας ἐφικέσθαι.

Ὧν δὲ γενομένων, οὐ μόνον τοὺς οἴκους κακοδαίμονας, ἀλλὰ καὶ τὰς πόλεις συμβαίνει γενέσθαι. μέρη γὰρ τῶν πόλεων οἱ οἶκοι, ἐκ δὲ τῶν μερῶν, ἢ τὸ ὅλον καὶ παντὸς ζωίθεσις. εἰκὸς ἂν ὁποῖα τὰ μέρη τυγχάνουσιν ὄντα, καὶ τὸ ὅλον καὶ τὸ πᾶν τὸ ἐκ τοιούτων ζωπεφυκὸς, τοιοῦτον εἶναι.

Καὶ ἐν (ταῖς) πρώταις δὲ αἱ πρῶται οἰκοδομαὶ μεγάλα συνεργοῦσι πρὸς (τὸ) καλῶς ἢ κακῶς τὸ ὅλον ἔργον συντελεσθῆναι. οἷον ὅτι μὲ οἰκοδομίας, θεμελίου καταβολή. ὅτι δὲ ναυπηγίας, ἥρμοσις· ὅτι δὲ συναφμογῆς καὶ μελοποιΐας, τάσις φωνῆς καὶ λῆξις. ἕτως ἂν καὶ ὅτι πολιτείας συνοικουμένης τε καὶ καλοικονομουμένης, οἴκων κατάστασις καὶ ζωαρμογὴ μέγιστα συμβάλλεται.

Περὶ γενέσεως ἂν ζωπυμένους, τάδε χρὴ περᾶσθαι. καθόλου μὲν δὴ φυλάττεσθαι χρὴ πᾶν τὸ ἀνόμοιον καὶ ἀτελές· ἔστε γὰρ τὰ φυτὰ τὰ ἀτελῆ, ἔστε τὰ ζῶα ἔκαρπα γίνεται. ἀλλὰ δεῖ γένεσθαι τινὰ

Quapropter pro concordiâ discordiam, pro legitimo consensu dissensionem sibi parant, siquidem maritus & uxor inter se de principatu contendunt. Quæ enim mulier divitiis, genere, & amicis antecellit, ut sibi pareat vir contra naturæ leges exoptat: at ille, tametsi justè repugnet, quippe qui sibi primas, non secundas deferri velit, obtinere tamen principatum nullo modo potest.

Quæ quidem res cùm eveniunt, non familiæ tantùm, & domus, verùm etiam civitates infelices reddantur, necesse est. Domus enim civitatum partes sunt: ex partibus totum & universum cõstituitur. Consentaneũ igitur est, quales sunt partes, tale & totũ & universũ existere, ex hujusmodi constans partibus.

Atque ut primarum quidem partium primæ structuræ ad universum opus benè aut malè complendum plurimum faciunt: verbi gratiâ ad domum ædificandam fundamenti jactus, ad navem struendam carinæ fabrica. ad exercendam concentionis & musicæ artem contentio vocis & remissio: sic Reipublicæ benè vel malè instituendæ familiarum constitutio, concordia, & convenientia magnoperè utilis est.

Quapropter qui de generatione cogitant, hæc agere opus est, ut generatim quodcunq; dissimile imperfectúmque est observent. Nam nec plantæ ipsæ, nec animalia, cùm adhuc imperfecta sunt, fœcunda sunt. quin potiùs requiritur, ut aliquo

χρόνον πρὸς τὰς καρποφορίας, ὅπως ἐξ ἰσχύοντων τε καὶ τελειουμένων τῶν σωμάτων τὰ σπέρματα καὶ καρποὶ γίνωνται.

temporis ſpacio genita ſint antea, quàm fructum ferant, ut cùm robur & perfectionem aſſumpſerint corpora, ſemen & fructus producant.

Ὅθεν δεῖ τοὺς παῖδας καὶ τὰς παρθένους ἐν γυμνασίοις τε καὶ καρτερείαις ταῖς πρεπούσαις τρέφειν, καὶ ὄψῳ προσφέρεσθαι (τ) ἁρμόζοσαν φιλοπόνῳ τε καὶ σώφρονι καὶ καρτερικῷ βίῳ.

Ex quo fit, ut tam pueri, quàm puellæ virgines, in exercitationibus tolerantiíſque decoris alendi ſint: quibus is etiam adhibendus eſt cibus, qui laborioſæ, temperatæ, & toleranti vitæ ſit aptiſſimus.

Πολλὰ δὴ τῶν κατ' ἀνθρώπινον βίον τοιαῦτα ὄντων ἐν οἷς βέλτιον ἢ ὀψιμαθία. διὸ καὶ πρὸς τοὺς τῶν ἀφροδισίων χρῆσιν ὅτως ἄγεσθαι χρὴ τοὺς παῖδας, [24.] ὡς μηδὲ ζητεῖν πρὸ τῶν εἴκοσιν ἐτῶν τοιούτοις χρήσιν, ἀλλὰ καὶ χρησάμενον, σπανίως χρῆσθαι. ἔσαι δὲ τοῦτο, ἐὰν καλὸν καὶ τίμιον εἰ νομίζῃ τὴν εὐεξίαν καὶ τὴν εὐγηρίαν.

Multa ſanè exiſtunt hujuſmodi in vitâ humanâ, quæ melius eſt, ſi ſerò diſcantur. quare adoleſcens ad rerum venerearum uſum ità eſt agendus, ut ipſis ante xx. annum non fruatur: quas etiam cùm guſtaverit, rarenter exerceat. Quod ſanè erit, ſi bonum corporis habitum & continentiam res eſſe optimas & honore dignas cenſuerit.

[25.] Δεῖ δὲ καὶ παιδεύειν τὰ τοιαῦτα τῶν νομίμων ἐν ταῖς Ἑλληνικαῖς πόλεσι, τὸ μήτε μητρὶ συγγίνεσθαι, μήτε θυγατρὶ, μήτε ἀδελφῇ, μήτε ἐν ἱεροῖς, μήτε ἐν φανερῷ τόπῳ. καλὸν γὰρ ὄζει καὶ πρόσφορον τὸ ὡς πλεῖστα κωλύματα γίνεσθαι τῆς ἐνεργείας ταύτης.

Quin etiam hujuſmodi inſtitutorum diſciplina in terræ Græciæ civitates inducenda eſt, ne cum matre, filiâ ſorore nec in locis ſacris, nec in propatulis coëant. Nam præclarè & utiliter agetur, ſi huic actioni plurima adhibeantur impedimenta.

[24.] Ὡς μηδὲ ζητεῖν πρὸ τῶν εἴκοσιν ἐτῶν τοιούτοις χρῆσιν] *ut ante annos viginti rerum venerearum uſum non quærat.* in hanc ſententiam Cæſar libro VI. de bello Gallico, de Germaniæ moribus loquens, *Intra annum* (inquit) *XX. fœminæ notitiam habuiſſe, in turpiſſimis habent rebus.*

[25.] Plato lib. 5. de Rep. hæc Ocelli præcepta vidiſſe palàm oſtendit: qui tametſi plures enumeret cognationis gradus, à quibus abſtinere nos oporteat, coitum tamen cum ſorore non videtur prohibere. verba Platonis hæc ſunt: Ὅταν δὲ οἶμαι αἱ τε γυναῖκες καὶ οἱ ἄνδρες τὰ γεγενημένα ἐκβῶσι τοῦ ἡλικίαν, φύσομέν πως ἐλευθέρας αὐτὰς συγγενέσθαι ἢ ἂν ἐθέλωσι πολὺ θυγατρὶ καὶ μητρὶ, καὶ ταῖς τοῦ θυγατέρων καὶ ταῖς ἄνω μητρί. καὶ τὰς γυναῖκας αὖ, πολὺ ὑμῖν καὶ παιδοῖ, καὶ τοῖς τοῦτων εἰς τὸ κάτω καὶ εἰς τὸ ἄνω.

Καθόλου δὲ δεῖ φεισαιρεῖν πάς τε παρὰ φύσιν γιγνέσεις, καὶ τὰς μεθ' ὕβρεως γινομένας. καταλιμπάνειν δὲ τὰς κατὰ φύσιν καὶ μετὰ σωφροσύνης διὰ τεκνοποιΐα σώφρονί τε καὶ νομίμῳ γινομένη.

Δεῖ δὲ πάλιν πρόνοιαν ποιεῖσθαι τῶν τεκνοποιουμένων τῶν ἐσομένων τέκνων. πρώτη μὲν οὖν μελέτη φυλακὴ περὶ γίνεσιν τῷ τεκνοποιεῖν βουλομένῳ, δίαιτα σωφρονικὴ καὶ ὑγιεινή· ὡς μήτε πληρώσει χρήσθαι ἔμφρονι ἀκαίρως, μήτε μέθῃ, μήτε ἄλλῃ τῇ παραχῇ, ἐξ ὧν χείρους (αἱ) ἀυτῶν σωμάτων ἕξεις γίνονται. μάλιστα δὲ πάντων προσήκει φυλάττεσθαι τὸ τὰ καθεστηκυίας τὰ διανοίας τὰς μίξεις γίνεσθαι. ἐκ φαύλων γὰρ καὶ ἀσυμφώνων καὶ παραχωδῶν ἕξεων μοχθηρὰ γίνεται τὰ σπέρματα.

Μετὰ πάσης δὲ ἀσυδοῦς καὶ προσοχῆς δεῖ καταβάλλεσθαι, ὅπως τὰ γιγνόμενα γίνεται χαρίεντα, καὶ γιγνόμενα, καλῶς ἀνατρέφῃ. [26.] ὅτε (δὲ) γὰρ δίκαιον, τοὺς μὲν φιλίππους καὶ φιλόρνιθας καὶ φιλόκυνας μὴ πόσης ἐπιμελείας φροντίδα ποιεῖσθαι τῶν γινομένων [27.] ὡς δεῖ,

Tollendæ porrò sunt penitùs ōnes illæ generationes, quæ præter naturam & contumelioſæ sunt. Contrà relinquēdæ & servādæ, quæ secūdū naturam & temperanter efficiuntur, ut filii sobriè & legitimè geniti sint.

Opus est præterea ut qui liberorum procreationi operam dant, futuræ sobolis multò antè curam suscipiant. Ea porrò prima & potissima adhibebitur animadversio, si temperato & salubri utantur cibo, non ebrietate capiantur, nec quidpiam sumant, quod perturbationem afferat, ex quibus quidem rebus habitus corporis deteriores evadunt. illud verò omnium maximè curandum est, ut non nisi pacatâ & tranquillâ mente concumbant. nam cùm pravi & inconstantes, ac perturbati sunt corporis habitus, ex illis vitiosa semina solent prodire.

Ita quoque omni studio & intento animo eniti debent, ut sciti admodùm & elegantes nascantur liberi, & cùm orti susceptíq; fuerint, liberaliter educentur. iniquum est enim philippos quosdam, & philornithas, & philocynas, id est qui equos alunt, aut aves aut canes ad venandum, omni diligentiâ curare, ut belluas quemadmodum,

[26.] Hoc eodem exemplo usus est Plato libro quinto de Rep. ubi nobis suadet ut in gignendis liberis eos imitemur. qui belluarum studiosi dant operam, ut ex optimis canibus, equis & avibus, optima oriatur proles. Platonis verba huic loco brevitatis causâ apponere nolui, cùm nimis multa sint, tum maximè quòd vulgò habeantur benè conversa.

[27.] Ὡς δεῖ, καὶ ἐξ ὧν δεῖ, καὶ ὅτε δεῖ, καὶ πῶς] his verbis modos exprimit Ocellus, qui in generandis animalibus servandi sunt. Hos τὰς περιστάσεις appellant Græci, circumstantias Latinè reddunt. Tum Seneca in quæstionibus Naturalibus. tum etiam Quintilianus libro v. suarum institutionum. Similiter circumstantias quæ in dandis requiruntur pecuniis, secundo de Moribus libro Aristoteles sic enumerat: Καὶ τὸ δοῦναι ἀργύριον καὶ δαπανῆσαι ῥᾴδιον, τὸ ὅσῳ καὶ ὅτε καὶ οὗ ἕνεκα καὶ ὡς, οὐκ ὀξὺ πᾶσιτὸς, οὐδὲ ῥᾴδιον.

καὶ

καὶ ἐξ ὧν δεῖ, καὶ ὅτε δεῖ, καὶ πῶς διακειμένων γίνεσθαι τὰς μίξεις καὶ τὰς κοινωνίας, ἢ μὴ ὡς ἔτυχε γίνεσθαι τὰ γεννώμενα· πολὺ γὰρ ἀνθρώπους μηδένα ποιεῖσθαι λόγον τῆς ἰδίων ἐγγόνων· ἀλλὰ (καὶ) γεννᾶν ὡς ἔτυχε, καὶ γεννωμένων ὀλιγωρεῖν καὶ τῆς ἕξεως καὶ τῆς παιδείας.

& ex quibus, & quo tempore oporteat, generent, & quonam modo affectæ ſeſe admiſcere & copulare debeant, ne vilis ac vulgaris naſcatur ſoboles; homines verò nullam filiorum ſuorum curam ſuſcipere, quin potiùs illos (ut fors tulit) procreare, &, cùm genuerint, ipſorum educationem inſtitutionémque negligere.

[28.] Ταῦτα γὰρ ἀμελούμενα, πάσης κακίας καὶ φαυλότητος ἔργα γίνεται, βοσκημάτων δίκη καὶ ἀγενῆ ἀποτελοῦντα τὰ γεννώμενα.

Nam iſtæc ſi contemnantur, omnis improbitatis & nequitiæ cauſæ ſunt, quippe quæ efficere ſoleant, ut qui orti fuerint, belluarum ſimiles, viléſque ac degeneres evadant.

[28.] Huic libello nonnulla deeſſe arbitror, eâ adductus ratione, quòd Ocellus in fine hujus ultimi capitis (id quod fecerat in aliorum calce) quæ priùs explicuit, non recenſuit.

OCELLI LUCANI
DE
LEGIBUS
Fragmentum ex Stobæo Egl. Phyſ. lib. I. *cap.* 16.

Cum Verſione
CAROLI EMMANUELIS
VIZZANI.

Corporis, mundi, domûs, & civitatis natura nobili comparatione conſideratur.

Συνέχει μὲν τὰ μὲν ζῶα σώματα, τούτων δ' αἴτιον ψυχὰ, τὸν δὲ κόσμον ἁρμονία, τούτου δ' αἴτιος ὁ θεός. τὰς δ' οἰκίας καὶ τὰς πόλιας ὁμόνοια, τούτων δ' αἴτιος νόμος. τίς οὖν αἰτία καὶ φύσις τὸν μὲν κόσμον ἁρμόδιον διὰ παντὸς, καὶ μηδέποτ' ἐς ἀκοσμίαν ἐκβαίνειν, τὰς δὲ πόλιας καὶ τὰς οἰκίας ὀλιγοχρονίους εἶναι, ὧν γενητὰ καὶ θνητὰ τὰν

COntinet quidem corpora vita, hujus verò cauſa anima, mundum verò harmonia, hujus autem cauſa Deus; familias verò & civitates concordia, hujus autem cauſa lex. quæ igitur cauſa & natura mundum quidem ſemper aptè cohærere, & nunquam in ſtatum perturbatum declinare, civitates verò & familias brevis eſſe temporis: quorum genita, & mortalis

φύσιν

φύσιν ἐξ ἧς συνέσαμεν ὕλας, τὰν αὐτὰν αἰτίαν ἔχει τᾶς διαλύσιος. σωέση γὰρ ἐκ μεταβολίας καὶ ἀειπαθέος. ἃ γὰρ τῶν γενομένων ἀπογένεσις σωτηία τᾶς γεννάτορος ὕλας. τὸ μὲν ἀφκίνητον κυβερνεῖ, τὸ δὲ ἀειπαθὲς κυβερνεῖται, καὶ τὸ μὲν πρῶτον τᾷ δυνάμει, τὸ δὲ ὕστερον. καὶ τὸ μὲν θεῖον καὶ λόγον ἔχον καὶ ἔμφρον. τὸ δὲ γενατὸν, καὶ ἄλογον, καὶ τὸ μεταβάλλον.

natura materiæ, ex quâ constituta sunt, ipsam habent causam dissolutionis, constant enim ex mutabili & semper passibili: eorum enim quæ genita sunt interitus, salus genitricis materiæ. quod verò semper movet, gubernat: quod semper patitur, gubernatur: & illud quidem potestate prius, hoc verò posterius; & illud quidem divinum, & rationem habens, & mentis particeps, hoc verò genitum, & rationis expers, & mutabile.

Nogarolæ

NOGAROLÆ COMITIS EPISTOLA AD *ADAMUM FUMANUM* Canonicum Veronenſem,

Super Viris illuſtribus genere Italis, qui Græcè ſcripſerunt.

CUm proximè Ocelli Lucani de Univerſitate libellum convertiſſem, Adame, tametſi non ignorabam id me non eſſe aſſecutum quod volebam; tamen ipſe mecum vehementer lætabar, quòd rudibus, & ignaris Græcæ linguæ hominibus nonnihil profuiſſem, tum maximè quia in eruendo è tenebris viro, qui ſuis commentariis Græcè ſcriptis Italiam plurimùm exornâſſet, operæ quidpiam & laboris conſumpſeram. De quo quidem plura (ſi poſſem) libenter ſcriberem, ſed quæ ad mores ejus, & vitam attinent, omnia temporis longinquitate obſcuravit oblivio. Illud tantùm inter omnes conſtat auctores, qui ejus meminerint, Ocellum genere fuiſſe Lucanum: ex quâ verò Lucaniæ civitate ortum habuerit, nullibi ſcriptum vidi. Nam Lucania Italiæ regio, quæ nunc Baſilicata, & Principatus nuncupatur, plurimis, & maximis urbibus ſemper floruit, & temporibus noſtris etiam floret, inter Thyrrenum, Siculúmque littus, (ut Strabo aſſerit) poſita, à Sylari fluvio uſque ad Laum extenſa, & à Metaponto ad Thurios continen-

rem

tem verſùs, & à Samnitibus uſque ad Iſthmum, qui eſt à Thuriis ad Cherillos, porrecta, cujus quidem Iſthmi latitudo C C C ſunt ſtadia. In hanc Italiæ partem commigrârunt Ocelli majores, qui exules ſub Laomedonte Rege à Troiâ Myrram Lyciæ civitatem longè anteà (ut Platonis teſtimonio initio diximus) profecti ſunt. Aſpera quædam ferè tota, & montana Regio, ut qui eam viderunt, uno ore omnes renunciant. In hâc ergo Provinciâ natus eſt Ocellus, quamvìs ipſe non ſolus, verùm & complures alii, tum ibi, tum in aliis Italiæ locis, quorum ſcripti Græcè conſtant libri non ſine magnâ Italiæ noſtræ laude. Hos ego, cùm Italus ſim, & Italiæ honori mirificè faveam, idque non immeritò, colligere, & complecti breviter conſtitui, (omiſſis tamen illis omnibus, qui eandem Latinè tantùm ſcribentes illuſtrârunt) ut antiquus in literis Italiæ ſplendor, & dignitas, meâ etiam induſtriâ, pauliſper appareat.

Quamvìs igitur Arcades ſexaginta fermè annis ante bellum Trojanum duce Evandro primi in Italiam navigaverint, & Græcas literas cum inſtrumentis quibuſdam muſicis attulerint, Pythagoras tamen primus omnium (ſive Samius, ſive Thyrrenus, ut nonnulli opinantur, fuerit) poſt diuturnas, eaſdémque varias peregrinationes in eam tandem venit Italiæ partem, quæ Magna Græcia dicta eſt, illis quidem temporibus quibus L. Junius Brutus Romam dominatu Regio liberavit. Hic ſanctiſſimum Philoſophiæ nomen reperit, ad quem confluebant, ut cum eo vitam agerent diſciplinæ, & ſtudiorum causâ Lucani, Picentini, Meſſapii, Romani. Quo factum eſt ut ipſe veluti noſtrâs, aut Italiæ incola Italicam Philoſophiam, quemadmodum Ionicam Thales Mileſius inſtituerit. Unde poſteà in conſuetudinem ventum ſit, eandem Philoſophiam Italicam, & Pythagoream, eoſdémque Italicos, & Pythagoreos Philoſophos nuncupare. Quod ſanè & ſecundo de Cœlo, ubi agit de terrâ, & primo Meteor. cap. de ſtellis Crinitis perſpicuè demonſtrat Ariſtoteles. Hic enim, τῶν ὑ Ἰταλικῶν τινὲς καὶ καλουμένων Πυθαγορείων ἔνα λέγουσιν ἀυτὸν εἶ) τῶν πλανήτων ἄστρων· Illic verò, ἐναντίως οἱ περὶ τὴν Ἰταλίαν καλούμενοι Πυθαγόρειοι. Item & primo τῶν μ᾽ τὰ φυσικά· Μετὰ ὑ τὰς εἰρημένας φιλοσοφίας ἡ Πλάτωνος ἐπεγένετο πραγμάτεια. τὰ μ᾽ πολλὰ τὰς Πυθαγορείους τούτους ἀκολουθοῦσα, τὰ δὲ ἴδια παρὰ τῶν Ἰταλικῶν ἔχουσα φιλοσοφίαν.

Quo autem tempore floruerit Pythagoras, Plinius noſter civis ſic prodidit libro ſecundo Naturalis Hiſtoriæ: *Veneris ſtellæ naturam Pythagoras Samius primus deprehendit Olympiade circiter* XLII. *qui fuit annus noſtræ Urbis* CXLII. Eundem tamen LX. Olympiade ætatem egiſſe Laërtius: poſt verò quinquageſimam Pythagoram

thagoram in Italia docuiſſe, Dionyſius Halicarnaſſæus tradunt.

Ejuſdem Pythagoræ (ut teſtatur Lucianus, cujus verba anteà retuli) Ocellus Lucanus auditor fuit. Sed magnus Syrianus Eccelli librum de univerſi Naturâ, quem ego tamen eundem eſſe Ocellum exiſtimo, adducit in commentariis ſuis in XIII. Metaphyſ. volumen.

Archytas quoque Tarentinus (ut idem Lucianus aſſerit) audivit Pythagoram, ejuſque familiaris fuit, cujus una tantum extat ad Platonem Epiſtola, in quâ Ocelli meminit, atque ejuſdem libros quoſdam enumerat. Platonis verò ad Archytam tres, quarum unam ex Laërtio recitavi. Archytæ in geometriâ diſcipulus fuit Eudoxus Gnidius, quem etiam de Sapientiâ librum ſcripſiſſe nonnulli autumant, ac rerum univerſitatem decem Categoriarum numero fuiſſe complexum; quem poſteà hâc in re ſecutus ſit Ariſtoteles, auctor eſt Simplicius. Eſt autem Tarentum, unde Tarentinus ducitur, Calabriæ civitas, ad quam cognoſcendi Archytæ gratiâ Plato ſe contulit: ut quinto de Finibus, & primo Tuſculanarum autumat Cicero.

Timæus Locrus vir in Philoſophiâ clarus & nobilis noſtrâs fuit, de quo Plato in ſuo ejuſdem nominis Dialogo: Τίμαιός τε γὲ (inquit) ὅδε ἐυνομοτάτης ὢν πόλεως τ ἐν τῇ Ἰταλία Λοκρίδ Θ ἐσίᾳ καὶ γένει ἔδεν Θ ὕστερ Θ ὢν τῶν ἐκεῖ, τὰς μεγίστας μὲ ἀρχάς τε, καὶ τιμὰς ἐν τῇ πόλ ῃ μεταχειρίσας. φιλοσοφίαν δ' ἂν καὶ ἐμοὶ δόξαν ἐπ' ἄκρον ἀπίκης ἐλήλυθεν. *Timæus quidem ex Locride Italiæ urbe optimis inſtitutâ legibus ortum habuit, nulli ſuorum civium nec divitiis nec nobilitate generis ſecundus: qui ut ibi maximos magiſtratus, & honores adeptus eſt, ſic (ut mea fert ſententia) ad ſummum totius philoſophiæ faſtigium pervenit.* Hic libellum de animâ Mundi, & naturâ compoſuit, unde multa ſumpſit Plato, & in Timæum ſuum tranſtulit, quem ego jam Latinum feci, & Marcello Cervino Cardinali optimo dicavi, qui poſt initum Pontificatum ſtatim moriens, magnum ſui Chriſtianæ Reip. deſiderium reliquit. Timæum ut cognoſceret, & audiret Plato, in Italiam profectus eſt, quamvis utriuſque tempora Macrobio non videantur congruere.

Alcmæon Crotoniata Pythagoræ diſcipulus habitus eſt, cujus mentionem facit Ariſtoteles libro primo Περὶ μὲ τὰ φυσικά· ὃν περὶ ὅτου ἔοικε καὶ Ἀλκμαίων ὁ Κροτωνιάτης ὑπολαβεῖν, ἢ ἤτοι ἔτ Θ παρ' ἐκείνων, ἢ ἐκεῖνοι πάλ ιν τότε παρέλαβεν τὸν λόγον τοῦτον· ἢ γὰρ ἐγένετο τῶν ἡλικίαν Ἀλκμαίων ἔπι γέροντι Πυθαγόρᾳ. id eſt: *Quemadmodum viſus eſt ſentire Alcmæon Crotoniata, ſive quòd ipſe ab illis, ſive illis ab ipſo hanc rationem acceperint. Nam Alcmæon unà cum Pythagora jam ſane ætatem egit.* Hic (ut affirmat Cicero) Soli, Lunæ, & ſyderibus

sideribus divinitatem dedit. Alcmæonis nomen reperitur frequens in libris Aristotelis, tum de historiâ, tum de ortu Animalium. An verò fuerit hic ille Alcmæon, qui capras spirare per aures, prodidit, atque ob id primo de Historia Animal. irrisus est, non satìs constat, cùm ibi nulla Alcmæonis patriæ fiat mentio. Illud curiosi ignorare nullo modo debent, hanc de caprarum spiritu opinionem Archelao, non Alcmæoni Plinium nostrum tribuisse.

Parmenidem pariter fuisse Pythagoreum ex Elea Lucaniæ civitate auctor est Strabo libro 6. Geographiæ, quamvìs habitum Xenophanis discipulum primo τῷ μὲν τὰ φυσικὰ Aristoteles asserat. Hujus nomine suum de Ideis dialogum inscripsit Plato, in quo Parmenidem disputantem fecit, & ita exprimit: Τὸν μὲν Παρμενίδην δὲ μάλα ἤδη πρεσβύτερον εἶδον (φόδρα πολιὸν, καλόν τε, ἀγαθὸν τὸ ὄψιν, περὶ ἔτη μάλιστα πέντε καὶ ἑξήκοντα. *Parmenidem admodùm senem, & valdè canum, & pulcherrimo aspectu, quique annum ferè quintum & sexagesimum ageret.* Hunc ipsum, veluti qui omnia esse unum opinari visus sit, acriter vexat Aristoteles libro primo de Naturali Auditione, ubi Simplicius Eleatem nominat Parmenidem.

Ex eâdem Eleâ ortus est Zeno (ut ibidem affirmat Strabo) Parmenidis auditor, de quo sic Plato in Parmenide: Ζήνωνα δὲ ἐγὼ καὶ τὸν Παρμενίδην μάλα ἤδη πρεσβύτερον εἶδον, ἐντετυχηκότα τότε ἔτη μάλιστα πεντήκοντα μάλιστα ἐγγὺς τοῦ τετταράκοντα ἔτη

eam quidam Helam à fonte quodam nominaverint. Noſtra verò ætas Eleam dicit, de quâ Parmenides, atque Zeno duxerunt originem Pythagoricæ ſectæ viri. Eam per illos prioribus annis legibus, & inſtitutis benè formatum fuiſſe arbitror. Hæc Strabo.

Claruerunt hi duo philoſophi Olympiade LXXXI. quo tempore Romani legatos Athenas miſerunt, qui inclytas leges Solonis deſcriberent, & aliarum Græciæ civitatum inſtituta, mores, juráque noſcerent, ex quibus poſteà XII. tabularum leges natæ ſunt.

Philolaus Crotoniata Pythagorâ uſus præceptore in philoſophiâ multùm profecit. Hic librum compoſuit, quem (ut ait Hermippus) emit Plato à Philolai ſanguineis argenti minis Alexandrinis XL. in Siciliam ad Dionyſium accedens, ex quo Timæum tranſcripſit. Quod quidem factum, Adame, ex Laërtio hilari animo, ac libenter excerpſi, & huic meæ ad te epiſtolæ inſerere volui, quòd illius commemoratio non parùm gloriæ, & laudis noſtræ Italiæ afferre videatur.

Fuit & alter Philolaus, & Euritus, ambo Pythagorei, non Crotoniatæ, ſed Tarentini, quorum Xenophilus Chalcidenſis Thracius, Planton, Echecrates, & Diocles, & Polymnaſtus omnes Phliaſii fuerunt auditores. De utroque Laërtius in vitâ Pythagoræ: Ipaſſus ſimiliter Pythagoreus ex Metaponto urbe in ſinu Tarentino poſitâ originem habuit, qui (ut Democriti teſtimonio Laërtius autumat) nullam prorſus ſcripſit literam: tametſi primo περὶ μετὰ τὰ φυσικὰ Ariſtoteles dixerit Ipaſſi Metapontini opinionem fuiſſe ignem eſſe rerum omnium initium.

Aſto Crotoniata arcanum quendam compoſuit ſermonem, de quo Laërtius. Scripſiſſe item dicitur & alia multa, quæ tamen Pythagoræ tanquam auctori tributa ſunt.

Lyſis Tarentinus audivit Pythagoram, de quo ſcripſit ad Hipparchum. Ejus meminit Laërtius. Thebani Epaminondæ præceptor fuit.

Ex Crotone civitate ortus eſt quidam poeta nomine Orpheus, Piſiſtrato Tyranno familiaris, quem ſcripſiſſe Decaeteriam, Argonautica, & alia quædam libro 6. Grammaticorum Aſclepiades tradit. De eo ità Suidas, Ὀρφεὺς Κροτωνιάτης, ἐποποιὸς, ὃν Πεισιστράτῳ συνεῖναι τῷ τυράννῳ, Ἀσκληπιάδης φησὶν ἐν τῷ ἑκτῷ βιβλίῳ τῶν γραμματικῶν. δεκαετηρίαν, Ἀργοναυτικὰ, καὶ ἄλλα τινά.

Ex Tarento quoque originem duxit Heraclides medicus, qui (ut teſtatur Celſus) cum aliquibus non mediocribus viris ex ipsâ profeſſione ſe Empiricum appellavit. Hunc in libro de compoſitione medicamentorum per genera magnopere laudat Galenus; ut eum qui fide dignus ſit, & ſola ipſius experimentis probata commemoret. Eo in loco ejuſdem adducit libros unum

num ad Astiodamantem, & Antiochidem, alterum quem παλιώτην, i. militem nuncupavit. Heraclidis item Tarentini symposium citat Athenæus ubi (ἴκυον Græcè, Latinè cucumerem vocat ἡδύγαιον, quod in dulci oriatur solo.

Extitit & Apollodorus Tarentinus de quo Plinius libro primo.

Annibalis res gestas historiæ Græcæ mandavit Eumachius Neapolitanus, ut idem Athenæus auctor est.

Cleomenis Rhegini epistolam ad Alexandrum, & dithyrambos ejusdem ex Meleagro inscripta fabula refert Athenæus.

Illud quoque ad hanc rationem maximè pertinet, quod in libro de philosophicâ historiâ scribit Galenus: (si modò illud opus Galeni legitimum est) duo fuisse philosophorum genera, alterum Ionium, alterum Italicum. quorum, hujus quidem quod Crotone, & Tarento floruit, Pythagoras: illius verò, quod Eleæ Xenophanes Colophonius princeps fuit.

Extiterunt & duo legislatores celeberrimi, atque notissimi Zaleucus, & Charondas, quos in Italiâ fuisse à Pythagorâ institutos affirmat Laërtius, in ejusdem vita, cujus hæc sunt verba: Ἀλλές τε καὶ Ἰταλίαν ἀπεχώσαθαι καλὸς, καὶ ἀγαθὸς ἄνδρας, ἀλλὰ Ζάλευκον, καὶ Χαρώνδαν νομοθέτας. Horum autem duorum Zaleuci quidem patriam reticuit Aristoteles, eundem tamen Locrensibus qui ad occidentem vergunt tulisse leges asseruit. Charondam verò ex Catanâ Siciliæ civitate ortum suis leges scripsisse civibus. Sic enim ille ait libro Politicorum Secundo: Νομοθέται δ' ἐγένοντο Ζάλευκος Λοκρεῦσι τοῖς ἐπὶ Ζεφυρίοις, καὶ Χαρώνδας ὁ Καταναῖος τοῖς αὑτῶν πολίταις, καὶ ταῖς ἄλλαις Χαλκιδικαῖς πόλεσι ταῖς περὶ Ἰταλίαν καὶ Σικελίαν. Sed non parùm me torquet, quod 6. Valerii Max. libro legatur Zaleucum quidem Locrum, sed Charondã fuisse Tyrium. Cui dubitationi satisfacere me posse planè diffido; cùm Valerius ab Aristotele (si uterque de eodem loquatur Charonda) nimis apertè dissentiat. Nisi dixerim aut mendum occupâsse Valerii codicem, aut duos Charondas extitisse. At Plato libro 10. de legibus, Charondam neque Italum neque Siculum fuisse dicit, laudari tamen, atque extolli, quòd ambobus illis populis leges dederit: nam sic scribit; Χαρώνδαν μὲν γὰρ Ἰταλία, καὶ Σικελία, καὶ ἡμεῖς Σόλωνα· σὲ δὲ τὶς ἔξει τινὰ εἰπεῖν; id est, *nam Charondam Italia, & Sicilia, nos Solonem: te verò quemnam quis esse dixerit?* Prætereà Zaleucum legibus instituisse non Locros (ut Aristoteles, & Cicero) sed Thurios Italiæ populos his verbis prodidit Athenæus Dipnosoph. libro 11. Καὶ τοὶ ξὺν δεῖ καθάπερ τὸν Λυκοῦργον τὲς Λακεδαιμονίους καὶ τὸν Σόλωνα τὲς Ἀθηναίους καὶ τὸν Ζάλευκον τὲς

τὰς Θυείας καὶ αὐτὸν, εἴπερ ἦσαν χρήσιμοι νόμοι, πεῖσαι τινὰς τῶν Ἑλλήνων αὐτοῖς χρήσασθαι. *Atqui opus erat quemadmodum Lacedæmoniis Lycurgus, Solon Athenienſibus, & Zaleucus Thuriis ſi utiles erant leges, perſuaſiſſet quibuſdam Græcis, ut eas ſervarent.* Huic quoque loco illud addi poſſit Ciceronis libro de Legibus depromptum, Platonem, Zaleucum, & Charondam legiſlatores imitatum, quòd legis putavit eſſe perſuadere aliquid, non omnia vi, aut minis cogere.

Diocles Peripathius primus ab urbe conditâ Græcam confecit hiſtoriam, quem ut in Romulo teſtatur Plutarchus, imitatus eſt.

Fabius Pictor, ſcriptorum (ut ait Livius) antiquiſſimus, cujus Annales à Cicerone & Plinio commemorantur ſæpius. Hunc Græcè ſcripſiſſe, quamvìs Romanus vir, ex Ciceronis verbis, quæ poſita ſunt lib. primo de Divinatione ſatìs apparet. *Sunt* (inquit) *& hæc ut dixi ſomnia fabularum, híſque adjungatur etiam Æneæ ſomnium, quod in numerum Fabii Pictoris Græcis Annalibus ejuſmodi eſt, ut omnia quæ ab Ænea geſta ſunt, quæque illi acciderunt, ea fuerint, quæ ei ſecundùm quietem viſa ſunt.* Hæc Cicero. Hoc idem aſſerit Dionyſius Halicarnaſſeus libro ſuæ hiſtoriæ primo, ſic Latinè loquens; Nec abſimiles hiſtorias ediderunt quotquot Romani homines urbis ſuæ res antiquas Græco ſermone ſcripſerunt, quorum vetuſtiſſimi Quintus Fabius, & L. Cintius, ambo æquales bellis Punicis. Horum uterque ea quibus ipſe interfuit, ut probè ſibi cognita, diligenter mandavit literis. Verùm Quintum Fabium, cujus meminit Halicarnaſſeus, non poſſe alium eſſe, quàm Pictorem ex eo conſtat, quòd illum paulò pòſt adducit, & Pictorem nominat; tum etiam quòd ipſe poſt Cannenſem pugnam, ut affirmat Livius, Delphos ad oraculum miſſus eſt ſcitatum, quibus precibus ſupplices Deos poſſent placare, & quænam futura finis tantis cladibus foret. Perſpicuum igitur eſt Fabium Pictorem Græcè ſcripſiſſe. Viget tamen libellus Latinus de aureo ſeculo, qui eidem aſcribitur Pictori, in duas diſtributus partes. Referuntur etiam ab A. Gellio nonnulla Latina ejuſdem Fabii loca. Quo factum eſt, ut aliqui noſtrates fuerint ſuſpicati duos fuiſſe Fabios Pictores, quorum alter Græco, alter Latino ſermone in ſcribendo uſus ſit. Crediderim ego potiùs unum tantùm ejus cognominis Fabium, quiutrâque linguâ & loqui, & ſcribere probè noverit, juris, & omnis antiquitatis peritiſſimus. Nam uni tantùm vulgatum eſt nobiliſſimo viro ſummæ laudi datum fuiſſe, quòd ædem ſalutis, (ut autumat Plinius) pinxerit, atque inde nomen Pictoris habuerit anno urbis CCCCL. quæ pictura duravit uſque ad Claudii principatum æde exuſtâ.

Plinius ſimilirer civis noſter Italos enumerans auctores, per quos in contexendis naturalis hiſtoriæ libris ipſe profecerat, L. Aruncium

de Aſtris, Sextium Nigrum, & Iulium Baſſum de Medicinis Græcè ſcripſiſſe prodidit.

C. Alcidius Græcam ſcripſit hiſtoriam, ut tertio Officiorum teſtatur Cicero, cujus etiam Plutarchus meminit in Romulo.

Scripſit poſtea Cicero Græca ſui conſulatûs commentaria, ut ipſemet fatetur lib. Epiſtolarum ſecundo ad Atticum, quem ferunt etiam Græcam extempore habuiſſe orationem, quam admiratus Apollonius Alabandenſis Molonis filius, Ciceronis Cæſaríſque præceptor exclamâſſe dicitur ſe Græcorum fortunæ miſereri, quòd eloquentiæ ornamenta, quæ eis ſola relicta eſſent, homo Romanus ſibi vendicaret.

Scripſerunt & alii Romani cives eâdem linguâ, ut Africanus Scipio, & T. Graccus P. F. cujus oratio Græca temporibus Ciceronis erat apud Rhodios.

Præterea & A. Albinus Græcam compoſuit hiſtoriam, vir literatus & diſertus, qui cum L. Lucullo conſul fuit.

Extant etiam nonnulla (ut in libris Digeſtorum ſatìs apparet) veterum Juriſconſultorum reſponſa, præſertim Herennii Modeſtini & Imperatorum reſcripta, quæ Græco ſermone fuerunt edita.

Verùm quoniam Sicilia Italiæ conjuncta quondam fuit, & una ejus habebatur pars, idcirco Siculos eoſdem, quos Italos eſſe cenſendum eſt: nam & ejuſdem vernaculæ linguæ commercio, & morum ſimilitudine maximè conveniunt. Quapropter ſi hujus inſulæ homines in literarum ſtudiis eximios, qui Græcè aliquando ſcripſerint, Italis noſtris admiſceam, profectò rem me facturum arbitror, quâ quidem augeri Italiæ dignitatem omnes intelligant.

Atque ut ab Empedocle incipiam: Hic fuit Agrigentinus ex Agrigento, ſive Agraga (utroque enim modo dicitur,) nobiliſſima Siciliæ civitate. Idem (ut ait Cicero) poëta, & phyſicus, ſed phyſicus potiùs quàm poëta Ariſtotelis judicio nuncupandus, quem fuiſſe Pythagoræ diſcipulum in ſua hiſtoria Timæus prodidit, quamvìs alii dicant Parmenidis, & ab eo mirificè adamatum. Hujus complura apud Ariſtotelem leguntur carmina, quem inveniſſe artem Rhetoricam, referente Laertio, Ariſtoteles in Sophiſta ſcriptum reliquit. Luſtrâſſe autem terrarum orbem, ut magiam diſceret, tradit noſter Plinius, de cujus morte Horatius in Poetica.

Excelluerunt quoque duo ſummi oratores genere Siculi, Corax, & Tiſias, qui artem dicendi & ejus præcepta primi conſcripſerunt. Hanc autem rem ab Ariſtotele literis commiſſam in Bruto repetit Cicero. Plato in Phædro Tiſiam, & Gogriam ſimul nominat De eiſdem Quintilianus libro tertio, *Artium* (inquit) *ſcriptores antiquiſſimi Corax, & Tiſias, quos inſecutus eſt vir ejuſdem inſulæ Gorgias Leontinus, Empedoclis, ut traditur, diſcipulus.*

Numeratur inter Siculos doctri-

nâ prædítos Nicétas, vel (ut ipſum appellat Laërtius) Icetas patriâ Syracuſanus, quem quidem primum putâſſe terram immobili manente cœlo in orbem ferri nonnulli tradiderunt. De hoc ità in Academ. Cicero: *Nicetas Syracuſius (ut ait Theophraſtus) Cœlum, Solem, Lunam, Stellas, ſuperáque omnia ſtare cenſet: atque præter terram rem nullam moveri, quæ circa axem ſe ſummâ celeritate convertat, & torqueat, eadémque efficí omnia, quæ ſi ſtante terrâ moverentur.* Atque hoc etiam Platonem dixiſſe, ſed paulò obſcuriús.

Syracuſanus pariter fuit Monimus Diogenis diſcipulus; cujus (ut teſtatur Laërtius) meminit Menander.

Fuit item Nymphodorus Syracuſanus, quem περὶ τῆς Ἀσίας φείπλων, καὶ περὶ τῆς ἐν τῇ Σικελία θαυμαζομένων ſcripſiſſe Athenæus prodidit. Idem Athenæus Alcimi Siculi adducit librum, qui inſcriptus eſt Italicus.

Extitit etiam Siculus Andreas Panormita, qui, auctore Athenæo, Σικελικὰ τὰ κατὰ πόλιν monumentis mandavit. An verò hic fuerit Andreas ille Medicus, cujus toties & Celſus, & Plinius, & Galenus, mentionem faciunt, incertum apud me eſt.

Siciliam quoque inſulam maximè illuſtravit Diodorus natus in Agyra urbe: cujus autoritate utitur Athenæus, tum ex libro ad Lycophronem, tum ex Italicis linguis, & ex Bibliotheca quæ eſt Romana hiſtoria. Floruit Cæſaris Auguſti temporibus.

Phliſtus item Syracuſanus fuit, qui in conſcribenda hiſtoria ocium conſumpſit, Thucydidem maximè (ut ſecundo de Oratore Cicero opinatur) imitatus, cujus etiam meminerunt Dionyſius Halicarnaſſeus, & Plutarchus. Ejuſdem libros enumerat Suidas.

Extitere duo Heraclidæ patriâ Syracuſani, quorum uterque (Athenæus refert) περὶ τῶν ὀψαρτυτῶν, ſed alter etiam περὶ τῆς θεσμῶν pertractârunt.

Habitus eſt etiam Siculus quidam poëta nomine Orpheus ex oppido Camerino, cujus dicunt eſſe ad inferos deſcenſum, de quo ità Suidas: Ὀρφεὺς Καμαειναῖος, ἐποποιὸς, ὃ φασὶν εἰς ᾅδου καταβῆναι.

Ex urbe Syracuſana originem duxit etiam Theocritus poëta ille, quem in Bucolicis ſecutus eſt Virgilius, longo tamen intervallo. Non deſunt qui dicant eundem fuiſſe Coüm, atque ex Coö Syracuſas commigrâſſe.

Syracuſis pariter ortus eſt Archimedes mathematicus: de cujus ingenio, & morte Livius, Plinius & Plutarchus, item de ejus ſepulcro libro quinto Tuſcul. Cicero.

De alio poëta Syracuſano Theoridâ nomine, ſic lib. ult. Dipnoſoph. ſcribit Athenæus: Θεοδωρίδας γοῦν ὁ Συρακόσιος ἐν κενταύροις διθυράμβῳ φησὶ, πίσσα ὃ ὑπὸ τερεβίαν ἔσταζεν. hoc eſt, itaque Syracuſius Theodoridas in Centauris hoc utitur dithyrambo: *Pix ſub querno ligno ſtillabat.*

Præte-

Præterea Theognis Poëta Elegus patriam habuit Megaram Siciliæ civitatem, de quo Plato lib. 1. de Legibus: Ποιητὼ ὃ χὴ ἡμεῖς ἔχομὲν μάρτυρα Θεογνὶν πολίτὴν τῆ ἐν τῆ Σικελίᾳ Μεγαρέων. Idem in Memnone, & Aristot. lib. 9. de Morib. Athen. quoque lib. 6. ὡς χὴ ὁ Μεγαρὸς Θεόγνις ἐν ταῖς ἐλεγίαις, quarum multæ nunc habentur vulgó.

Ex Leontio similiter Siciliæ urbe ortus est Gorgias orator præstantissimus, Isocratis doctor, & discipulus Empedoclis, ut in Catone Majore affirmat Cicero. Qui de eodem pluribus aliis in locis, sed potissimùm in Oratore, ubi Gorgiam dicit fuisse λογοδαίδαλον, sumpto illo ex Phædro Platonis vocabulo, quod sanè libro tertio, Plato quoque qui Gorgiæ nomine suum de Rhetorica dialogum inscripsit, in Apologia & in Memnone ejusdem meminit, quem hominum primum auream statuam, & solidam Delphis in templo sibi posuisse LXX. circiter Olympiade, noster testatur Plinius.

Extitit & alius Timæus natione Siculus, à quo se adjutum fuisse in Naturali Historiâ fatetur Plinius primo libro. De eodem plerunque Dionysius Halicarnasseus.

Ortum item habuit ex Messanâ Siciliæ civitate Euhemerus antiquus auctor, qui (ut scribit Lactantius) res gestas Jovis, & cæterorum, qui putantur Dii, collegit, historiámque contexuit ex titulis, & inscriptionibus sacris, quæ in antiquissimis templis habebantur, maximéque in fano Jovis triphylii, ubi auream columnam positam esse ab ipso Jove titulus indicat, in qua columna gesta sua perscripsit, ut monumenta essent posteris rerum suarum. Hunc Euhemerum interpretatus & secutus est præter cæteros Ennius, ut primo de Natura Deorum testatur Cicero. De hoc eodem alii Latini scriptores, ut Varro, & Augustinus, & Servius meminerunt. Ex Græcis Sextus Empiricus, & Theodoritus Thirensis, qui quòd ipse veram de Diis scripserit historiam, eorum mortes & sepulturas demonstrando, ἄθεον καὶ γόητα ἀλάζονα nuncupârunt.

Postremò Siculus etiam fuit Epicharmus, civis Syracusanus, poëta Comicus, ut in Theage existimat Plato, de quo Cicero primo Tuscul. & tertio Epistolarum ad Q. Fratrem. Epicharmi ἐποικοδόμησιν, id est exaggerationem (ut vertit Gaza, quamvis Soritem, & Acervalem interpretari possumus, quod est argumentandi genus) Aristoteles commemorat, & primo lib. de Ortu Animal. & primo Rhetoric. De hoc eodem Laërtius in Platonis vitâ. Citat Athenæus complures Epicharmi libros.

Illud silentio non prætereundum, quod ad nostrum institutum attinere videtur, Herodotum Halicarnasseum, quamvis tam in Asia sua quàm in terra Græcia plura quidem opportuna & commoda reperirentur loca, in quibus

ſuam potuiſſet hiſtoriam contexere, Thurios tamen Italiæ oppidum inter Cratim & Sybarim (ut noſter ait Plinius) ſibi elegiſſe, ubi confecto divino opere patris hiſtoriæ nomen vindicaret. Quandoquidem non ignorabat eam eſſe Italiæ naturam, (ſive id cœli temperatione proveniat, ſive quòd hoc proprium ei munus dederit Deus:) ut non modò acuta & perſpicacia ſemper gignat ingenia, verùm & quæ ex aliis Europæ regionibus ad ſeipſam accedant incolendam, ea & magìs eximia atque præſtantia reddere ſoleat.

Id denique libet adjungere, Flavium Philoſtratum duos nominare Sophiſtas genere Italos, Ælianum Romanum, & Aſpaſium Ravennatem, qui ſua animi ſenſa literis mandantes, Græcâ oratione uſi ſunt.

At Galli fortè linguam Græcam ſuam quoque eſſe contendant propterea quòd Maſſiliæ jam Græca ſtudia & literæ viguerint. Quaſi verò Galliatantam hominum copiã qui Græcè ſcripſerint, artes & diſciplinas invenerint, à quibus ſummi Græciæ viri multa accipere, & docere non erubuerint, quantam Italia in medium poſſit afferre Vix unum habuit eundémque Sophiſtam (ut Philoſtratus aſſerit) Phavorinum, cujus toties mentionem facit Gellius, qui ortus Arelate, quæ eſt Galliæ Narbonenſis civitas, Cæſarum Trajani & Adriani temporibus illuſtri laude celebratus eſt. De quo ſic Flavius Philoſtratus in libris Sophiſtarum: τὸν Φαβορῖνον τὸν φιλόσοφον· ἡ εὐγλωττία ἐν τοῖς σοφισταῖς ἐπήνυσεν. ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν ἑσπερίων Γαλατῶν ἔστιν Ἀρελάτε πόλεως ἡ ὅθεν Ροδανῷ ὥρισται.

Hos tibi clariſſimos viros, Adame, quorum monumentis in magno honore jam habita eſt & nunc habetur Italia, hâc meâ ad te epiſtolâ enumerare volui, ut ſi quando Germanis, Hiſpanis, Gallis, legere hæc noſtra, contigerit; ii (tametſi noſtris temporibus magnos in literis feciſſe progreſſus ſibi ipſis viſi ſunt) ſeſe tamen jactare & gloriari paulùm deſinant, & nos Italos præ ſe nolint contemnere. Tot enim, & tam multos eruditos viros omnibus ſæculis tulit, ac nunc etiam fert continenter Italia, ut Europa univerſa ad omnem animi excellentiam Italiæ ope & auxilio egere videatur.

Quapropter non poſſum complures noſtræ ætatis præſtantiſſimos homines eoſdémque Italos non incuſare, qui cùm Græcam & Latinam habeamus linguam, quæ quidem noſtræ propriæque ſunt, iis tamen poſthabitis in Etruſco ſermone totam ætatem inutiliter conterunt: nec illis venit in mentem, hunc ipſum fuiſſe tunc exortum, cùm in Italiam infuſa peregrinitas Latini ſermonis dignitatem & decorẽ corrupit depravavítque. in qua quidem verborum colluvie tres excelluêre noſtrates viri, Danthes, Petrarcha, & Boccatius, non, meo tamen judicio, tam abſoluti atque perfecti ut non aliquid eis vitio verti poſſit. Nam à Danthe poſtulari verba

verba magìs ſplendida, & ornata: In Petrarcha res & ſententias verbis ſubjectas requiri: Majorem in Boccatio deſiderari prudentiam ſatìs apparet. Sed non eſt noſtros hîc reprehendendi locus.

Reſtat igitur, mi Adame, ut quando noſtra Italia meritò utriuſque linguæ parens atque altrix dici poteſt, in eis & loquendo & ſcribendo continenter verſemur; Etruſcum verò ſermonem effugiamus tanquam ſcopulum, atque ex doctorum hominum conventibus explodamus, nec eo nobis ullo modo uti liceat, niſi cùm agere cum imperitorum vulgo neceſſe fuerit. Quod ſanè ſi facere neglexerimus, vereor equidem nè noſtra Italia, quæ nunc in augendâ & honeſtandâ Thuſcâ linguâ magìs quàm par ſit, occupata eſt, fœdâ & intolerandâ barbarie omnes Europæ nationes tandem ſit ſuperatura. Vale.

FINIS.

" v. Enquiry into ye life &c. of Homer."

ΤΟΥ ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΤΙΜΑΙΟΣ ΛΟΚΡΟΣ

περὶ Ψυχᾶς κόσμου, καὶ φύσεως.

PLATONIS TIMÆUS LOCRUS

De Anima Mundi,

Id est NATURA.

CANTABRIGIÆ:
Ex Officina J. Hayes, Celeberrimæ Academiæ Typographi,
Impensis Joann. Creed, Bibliopolæ Cantab. 1670.

DE
TIMÆO LOCRO
Veterum Testimonia.

PLATO in TIMÆO.

Τίμαιός τε γὰρ ὅδε δυνομωζάτης ὢν πόλεως τῆς ἐν Ἰταλίᾳ Λοκρίδι, οὐσίᾳ καὶ γένει ἐδενὸς ὕστερος ὢν τῶν ἐκεῖ, τὰς μεγίστας μὲν ἀρχάς τε καὶ τιμὰς ἐν τῇ πόλει μεταπεχείρισαι, φιλοσοφίας δ' αὖ, νομίζω ἐμοιγὲ δόξαν, ἐπ' ἄκρον ἁπάσης ἐλήλυθη. *Nam & Timæus hic cùm esset è Locris civitate in Italia optimis legibus fundatâ, neque quoquam civium aut divitiis aut genere inferior, summos in ea civitate & honores & Magistratus gessit, &, ut ego arbitror, ad summum in omni Philosophiâ fastigium pervenit.* Et paulo post, Ἔδοξε γὰρ ἡμῖν Τίμαιον μὲν, ἅτε ἀστρονομικώτατον ἡμῶν, καὶ περὶ φύσεως τοῦ παντὸς εἰδέναι μάλιστα ἔργον πεποιημένον, πρῶτον λέγειν, ἀρχόμενον ἀπὸ τῆς τοῦ κόσμου γενέσεως, τελευτῶντα δ' εἰς ἀνθρώπων φύσιν. *Visum est enim nobis, ut Timæus, utpote Astronomiæ maximè peritus, & qui in scientia naturæ Universi potissimùm operam collocavit, primas dicendi partes sustineret, ab ipsa mundi generatione incipiens, & in hominum procreatione finiens.*

TIMÆO LOCRO.

Cicero Libro 5. de Finibus.

CUr Plato Ægyptum peragravit, ut à ſacerdotibus barbaris numeros & cœleſtia acciperet? cur pòſt Tarentum ad Archytam? cur ad cæteros Pythagoreos, Echecratem, Timæum, Acrionem Locros, ut cùm Socratem expreſſiſſet, adjungeret Pythagoreorum diſciplinam, eáque quæ Socrates repudiabat, addiſceret? Et lib. 1. Tuſcul. Quæſtionum, *Platonem ferunt ut Pythagoreos cognoſceret in Italiam veniſſe, & in ea cùm alios multos tum Archytam, Timæúmque cognoviſſe, & didiciſſe Pythagorea omnia.*

Clemens Alexandrinus Stromatum lib. 5°.

Τίμαιος ὁ Λοκρὸς ἐν τῷ φυσικῷ συγγράμματι κτλ. λέξιν ὧδέ μοι μαρτυρήσει. Μία ἀρχὴ πάντων ἐστὶν ἀγένητος· εἰ γὰρ ἐγένετο, οὐκ ἂν ἦν ἔτι ἀρχή, ἀλλ' ἐκείνα ἐξ ἧς ἡ ἀρχὴ ἐγένετο. *Timæus Locrus in Libro de Natura his verbis mihi feret teſtimonium.* Unum principium omnium eſt infectum. Si enim eſſet factum, non eſſet utique ampliùs principium, ſed illud ex quo factum eſt principium; vel, ex quo tanquam principio factum eſt; legitur enim ἐξ ἧς ἀρχῆς ἐγένετο, apud Theodoretum, qui eundem locum citat, ſermone 2° de Principio.

Vide S. Hieron. adv. Ruffinum, ubi eadem ferè habes.

IAmblichus in Nicomachi Arithmeticâ, de Muſica proportione agens. Εὑρέσηνται γὰρ πολλοὶ τῶν Πυθαγορείων αὐτῇ κεχρημένοι, ὥσπερ Ἀρίσταιος ὁ Κροτωνιάτης, καὶ Τίμαιος ὁ Λοκρός. *Quare multi Pythagorei inveniuntur qui illa ſunt uſi, ut Ariſtæus Crotoniates, & Timæus Locrus, &c.* Et rurſus agens de proportione Geometricâ.

Τίμαιος

TIMÆO LOCRO.

Τίμαιός τ' ἦν ὁ Λοκρὸς, ἐν τῷ περὶ φύσεως κόσμου καὶ ψυχᾶς, (ἀφ' ἧπερ ἐφοδιασθέντα Πλάτωνα τὸν διὰ τοῦτο φερώνυμον Τίμαιον συντάξαι λέγουσιν, ὧν ἐστι καὶ ὁ τοὺς Σιλλοὺς ποιήσας Τίμων λέγων οὕτως,

Πολλῶν δ' ἀργυρίων ὀλίγην ἠλλάξατο βίβλον
Ἔνθεν ἀφορμηθεὶς Τίμαιον γράφειν ἐπεχείρει.)

οὕτω πως φησί. τριῶν γὰρ ὄντων ἀνὰ λόγον ὅρων ὅταν καὶ τὰ διαστήματα κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἐστάθη πως· ἄλλα (l. ἄλλαλα) τότε δὴ τὸ μέσον ῥυσμῷ δίκας ὁρῶμεν ποτὶ τὸ πρῶτον, ὅπερ τὸ τρίτον ποτ' αὐτό, κἄν πάλιν, καὶ παραλλάξ. *Quare Timæus Locrus in Libro de Natura mundi atq; Animâ (ex quo instructum Platonem Timæum cognominem composuisse ferunt nonnulli, inter quos etiam est Timon Sillographus, ità scribens,*

Magno nummorum numero parvum emit librum,
Unde materiam nactus aggressus est Timæum scribere.)

ità loquitur. (secundum interpretationem editam) Cùm enim tres quidam existant termini, & intervalla quoque eâdem ratione inter se distent, tunc videlicet medium radii instar videmus ad primum esse, quod tertium est ad ipsum, & contrariâ vice, commutatísque intervallis.

Syriani Testimonium vide ad Ocellum.

Proclus Diadochus in Commentario in Timæum Platonis.

ΚΑΙ γὰρ καὶ αὐτὸ τοῦ Πυθαγορικοῦ Τιμαίου γράμμα περὶ φύσεως τὸν Πυθαγορικὸν τρόπον διατάττεται. Ἔνθεν ἀφορμηθεὶς ὁ Πλάτων Τίμαιον ὀνομάζει, καὶ τὸν Σιλλογράφον. ὃ καὶ πρὸ πολλῶν ὑπομνημάτων, ἵν' ἔχωμεν γινώσκειν τίνα μὲν ὁ Πλάτων Τίμαιος λέγει

λέγῃ ταυτὰ ἐκείνῳ, τίνα ὴ προσέθηκε, τίνα ὴ χ̀ διάφωνα. *Etenim Liber Timæi Pythagorei de Natura Pythagorico more disponitur.* Unde materiam nactus Plato Timæum scribere aggressus est, *secundùm Sillographum. Quem librum etiam Commentariis nostris præfiixmus, ut noscere possimus quænam Platonis Timæus tradit illi consentanea, quænam addidit, quænam etiam dissentanea.* Hunc igitur Librum ab ipso conservatum, & à nobis editum in Commentariis sæpe citat Proclus, quem nunc περὶ φύσεως indigitat, nunc περὶ ψυχῆς.

Damascius περὶ ἀρχῶν MS.

Χρόνος ἅμα τῷ οὐρανῷ κ̀ τὸν Τίμαιον, Tempus simul cum cœlo factum est, juxta Timæum. & alibi, αἰωνίων [l. αἰώνων] εἰκόνα τὸν χρόνον ὁ Τίμαιος πεποίηκε, sæculorum imaginem Timæus fecit tempus. & alibi, sæpe.

Æneas Gazæus in Theophrasto.

Ὁ δὲ δὴ Πλάτων τὸν Τίμαιον ὑποδήκνυς, Plato Timæum explicans.

Suidas in Lexico.

Τίμαιος Λοκρὸς, Φιλόσοφος Πυθαγόρειος, μαθηματικὰ, περὶ φύσεως, περὶ τῦ Πυθαγόρυ βίυ. *Timæus Locrus, Philosophus Pythagoreus, Mathematica, de Natura, de Vita Pythagoræ.*

ΤΙΜΑΙΌΩ ΤΩ͂ ΛΟΚΡΩ͂
ΠΕΡΙ͂
ΨΥΧΑ͂Σ ΚΟΌΣΜΩ,
Καὶ Φύσεως.

TIMÆI LOCRI
DE
ANIMA MUNDI,
Id eſt Natura.

ARGUMENTUM.

VERE aureus libellus, & purioris priſcorum philoſophorum doctrinæ pulcherrimum μνημόσυνον, ſuperioris verò diſputationis à Platone copiosè de Natura perſcriptæ verum autographum: cui fuſiùs & dilucidiùs nimirum explicando commentarii vice illa adhibita eſt. unde nomen etiam autoris retinuit Platonis candor. Nos, nè actum agamus, ſummis tantùm capitibus notatis, hæc autographi verba ad commentarium revocabimus. nam & libri ſubjectum & ipſa οἰκονομία planè cum illo conſentiunt. illic latior & magnificentior via, hîc ejuſdem doctrinæ certa & perſpicua animadvertuntur veſtigia. Hoc tamen notandum, Platonem, ad doctrinam amplificandam, fœda quædam commenta ex Ægyptiorum ſcholis putidâ quâdam diligentiâ illuc congeſſiſſe, quæ commodiùs & modeſtiùs hîc notantur à Timæo: veluti ſunt nugæ περὶ μεταφύσεως, in quibus ſanè nimius eſt Plato. hîc notantur quidem,

ſed

sed ità ut & consictæ dicantur, & ξένοι πιμωρίαι appellentur, quibus minimè sit fides adhibenda: eas tamen necessariò dici, ut tam horribili pœnarum denuntiatione homines à sceleribus absterreantur. Fuit autem hic Timæus Locrus, Pythagoreus philosophus, purioris philosophiæ, ut apparet, peritissimus: ut non immeritò eum quasi archetypum in physicis rebus explicandis sibi proposuerit Plato. Quo tempore vixerit, dubitatur.quidam Platone antiquiorem, quidam ei σύγχρονον fuisse arbitrantur.

AXIOMATA & THEOREMATA petantur quoque ex superiori disputatione.

ΤΙΜΑΙΟΣ ὁ Λοκρὸς τάδε ἔφα· δύο αἰτίας εἶμεν τᾶς συμπάντων· νόον μὲν, τᾶς κα λόγον γιγνομένων· ἀνάγκαν δὲ, τᾶς βίας καπὰς δυνάμεις τᾶς σωμάτων. τυτέων δὲ, τὸν μὲν, τᾶς *ταὐταθῶ φύσιος εἶμεν, θεόν τε ὀνυμάνεσθαι, ἀρχάν τε τᾶς ἀρίστων· τὰ δ' ἐπόμενά τε καὶ συναίτια, εἰς ἀνάγκαν ἀνάγεσθαι. τὸ δ' ξύμπαντα, ἰδέαν, ὕλαν, αἰσθητόν τε, ὃ ἔκγονον τυτέων. καὶ τὸ μὲν, εἶμεν ἀγένατόν τε καὶ ἀκίνατον, καὶ μένον τε, καὶ τᾶς ταυτῶ φύσιος, νοατόν τε καὶ παράδειγμα τᾶς γενομένων, ὁκόσα ἐν μεταβολᾷ ἐντί. τοιῶτον γὰρ πᾶν ἰδέαν λέγεσθαι τε

*Legitur etiam ταὐταθῶν.

TIMÆUS Locrus hæc dixit, Duas esse rerum omnium causas: Mentem quidem, earum quæ ratione quâdam nascuntur, & Necessitatem earum quæ existunt vi quâdam, secundum corporum potentias & facultates. Harum rerum, id est Naturæ bonorum, optimum esse quoddam rerum optimarum principium, & Deum vocari: ea verò quæ consequuntur & tanquam adjuvantes causæ accedunt, ad Necessitatem reduci. [1.] omnia enim esse Ideam, Materiam, Sensile, veluti illarum fœtum. & hanc quidem esse ingenitam & immobilem. Esse præterea in hac naturæ universitate quiddam quod maneat, & intelligibile sit, rerum genitarum, quæ quidem in perpetuo quodã mutationum fluxu versãtur, exemplar. hujusmodi nimirũ in his rerum singularũ vicissitudinibus constans & perpetuũ exemplar, Ideã dici

[1.] De principiis rerum naturalium, Materiâ & Formâ. Harum naturalium causarum Deus est summa & princeps causa, ἀρχὰ τῶν ἀρίστων, ἀρχαγὸς πάντων, δαμιυργὸς τῶ βελτίονος. Ità Deus universi opifex agnoscitur. Vide in Tim. Plat. pag. xxviii, usque ad xxx.

[2.] Rerum naturalium mirabilis οἰκονομία· Forma, Materia, Sensile. Formæ & Materiæ in mente Dei, vis & ἐνέργεια· unde res creatæ prodeunt veluti fœtus, Opificis decreto. à pag. xlviii, usque ad liii.

καὶ

χὴ νοεῖσθ. τὴν δ' ὕλαν, ἀπμαγεῖον καὶ ματέρα, πδάναν τε χὴ γωνατικὴν εἶμλυ τᾶς τείτας ἐσίας. δεξαμένην γὸ τὰ ὁμοιώματα εἰς ἑαυτὰν, χὴ οἷ ἀναμαξαμένην, ἀποτελεῖν * πάντα τὰ γωνήματα. ταύταν δὲ τὰν ὕλαν ἀΐδιον μὲν ἔφα, ἃ μὰν ἀκίνατον· ἄμορφον δὲ καθ' αὑτὰν χὴ ἀχημάτιστον, δεχομένην ὴ πᾶσαν μορφάν. τὰν δὲ ὡρὶ τὰ σώματα, μεσιτὰν εἶμλυ, χὴ τοὶς δατέρω φύσιΘ. ποταγορδίονπ δὲ τὰν ὕλαν, τόπον χὴ χώραν. δύο ὧν αὖδε ἀρχαὶ ἐναντίαι. ἔν τὸ μὲ εἶδΘ λόγον ἔχει ἄῤῥενός τε χὴ πατρός· ἃ δ' ὕλα, θήλεός τε χὴ ματρΘ. τείτα δὲ ἔτι, τὰ ἐκ τούτων ἔκγονα. τεία δὲ ὄντα, τειοὶ γνωείζεσθ· τὰν μὲ ἰδέαν, νόῳ κατ' ὀπτσύμαν· τὰν δ' ὕλαν, λογισμῷ νόθῳ· πᾷ μήπω κατ' ἀϊδιωείαν νοεῖσθαι, ἀλλὰ κατ' ἀναλογίαν. τὰ δ' ἀπογωνήματα, αἰσθήσει καὶ δόξᾳ. ὡρὶν ὧν ὠρανὸν γωνέσθ, λόγῳ ἦσην ἰδέα τε χὴ ὕλα, χὴ ὁ θεὸς δαμιυργὸς τῶ βελτίονΘ. ἐπεὶ δὲ τὸ ὡρεσβύτερον κάῤῥον ὄτι τῶ νεωτέρῳ, χὴ τὸ τεταγμένον ὡρὸ τῶ ἀτάκτω, ἀγαθὸς ὢν ὁ θεὸς, ὁρῶν τε τὰν ὕλαν δεχομένην τὰν ἰδέαν καὶ ἀλλοιωμένην, παντοίως μὲ,

& mente comprehendi. Materiam autem esse expressum rerum simulacrum, & matrem & nutricem, & ad generationem Tertiæ essentiæ aptam. quum enim effigies rerum in sese susceperit & veluti impresserit, hos fœtus producere. [1.] Hanc verò Materiam aiebat esse sempiternam, nec verò mobilem: & ab omni forma & figura per se immunem & liberam, quaslibet tamen formas recipientem. circa verò corpora dividuam esse, & alterius naturæ participem. Appellant autem Materiam, Locum & Sedem. Duo hæc igitur sunt contraria principia. Idea quidem id est [Forma] rationem habet maris & patris: Materia autem, fœminæ & matris: Tertiam verò essse essentiam, ea quæ ex his, ut fœtus, nascuntur. Quum hæc tria sint, tribus quoque modis cognosci: Formam quidem, mente & scientia: Materiam adulterinâ quâdam ratiocinatione (quod videlicet non rectâ quâdam & æquâ rei animadversione, sed ex proportione quâdam & collatione intelligatur) Fœtus verò qui ex illis nascuntur, sensu & opinione. Antequam igitur Cœlum extaret, [2.] ratione erant Forma & Materia, & quidem Deus ille erat melioris opifex. Quandoquidem igitur antiquius juniore præstãtius est, & id quod ordinatũ est inordinato, Deus quũ nimirũ bonus sit, & videret Materiã recipere formã, & alterari variè quidẽ,

Legitur etiam τάδε τὰ γεννήματα. Paulo post. ἀμορφωτον, pro ἄμορφον.

[1.] Materiæ primæ descriptio, & ministerium in opificio naturæ. Ibidem.

[2.] Mundi ἐυταξία, & penè æterna firmitas. Pag. jam notatis: ubi hæc erunt diligenter perquirenda suis locis.

ἀτάκτως

ἀτάκτως δὲ, ἐδεῖτ' εἰς τάξιν αὐτὰν ἄγειν, καὶ ἐξ ἀορίστων μεταβολᾶν, εἰς ὡρισμένην καταστᾶσαι· ἵν' ὁμόλογοι ταὶ διακρίσιες τῶ σωμάτων γίγνοιντο, καὶ μὴ κατ' αὐτόματον ὥρπας δέχοιντο. ἐποίησεν ὧν τόνδε τὸν κόσμον ἐξ ἁπάσας τᾶς ὕλας, ὅλον αὐτὸν κατασκευάξας τᾶς τῶ ὄντος φύσιος, διὰ τὸ πάντα τἄλλα ἐν αὑτῷ περιέχειν, ἕνα, μονογενῆ, τέλειον, ἔμψυχόν τε καὶ λογικόν· (κρέσσονα γὰ τά δε ἀψύχω καὶ ἀλόγω ἐσόν) καὶ σφαιροειδὲς σῶμα· τελειότερον γὰ τᾶν ἄλλων σχημάτων τοῦτο. δημιόργος ὢν ἄριστον γένναμα ποιεῖν, τοῦτον ἐποίει θεὸν γενατὸν, ἄφθαρτον ὑπὸ ἄλλω αἰτίω, ἔξω τῶ αὐτὸν σωτηρίαν ἐμῶ θεῶ, εἴποκα δήλετο αὐτὸν διαλύειν. ἀλλ' ἃ γὰ ταὐτῶ ἄριστον ὁρμᾶν ὑπὸ φθορᾶν γενάματος καλλίστω. διαμένει ἄρα, τοιόσδε ὢν, ἄφθαρτος καὶ ἀνώλεθρος καὶ μανίμερος. κρέσσων δ' ἐστὶ γενατῶν, ἐπεὶ ὑπὸ τῶ κρατίστω αἰτίω ἐγένετο, ἀφορῶν ἐκ εἰς χειρήματα παράδειγματα, ἀλλ' εἰς τὰν ἰδέαν καὶ εἰς τὰν νοατὰν οὐσίαν· ποθ' ἃν ὧρ τὸ γεννώμενον ἀπαρεικάσθεν, κάλλιόν τε καὶ ἀπαράγχειρητον γίγνεται. τέλειος δ' ἀεὶ κατὰ ταὐτά ἐστιν,

sed tamen inordinatè: vidit quoque opus esse ut eam ipse in ordinẽ reduceret, & ex indefinitis mutationibus ad certam definitámque constitueret: ut corporum distinctiones mutuâ ratione inter se responderent, neq; temere vicissitudines ultrò citróque reciperent. Hunc igitur mundum ex omni materia creavit Deus, universíque naturam terminum ipsum circumscripsit atque definiit: quòd videlicet omnia alia in seipso complectatur, quippe quod unum sit unigenitum, perfectum, animâ & ratione præditum (sic enim melius erat futurum, quàm illud quod animæ & rationis est expers) globoso corpore. (hæc enim figura omnibus figuris perfectior est.) Quum igitur Deus vellet pulcherrimum fœtum producere, hunc effecit Deum genitum, nunquam corrumpendum ab alia causa, præterquam à Deo qui ipsum composuit, siquando voluerit ipsũ dissolvere. At non est boni genitoris, ad sui fœtus, & pulcherrimi quidem illius, perniciem impelli. Permanet igitur mundus constanter talis qualis est creatus à Deo, ab omni corruptione liber & interitu, beatus, optimus rerum omnium genitarum: quandoquidem ab optima causa extitit, proponente sibi non exemplaria quædam manuum opificio edita, sed illam Ideam intelligibilémque essentiam: ad quam videlicet quum res ipsæ exquisitâ quâdam ratione effectæ fuerint, pulcherrimæ extiterunt, & hujusmodi ut novâ quâdam operâ emendari minimè debeant. Perfectus verò semper est mundus, rerum sensilium comparatione:

ὅτι

ὅπ καὶ τὸ παράδειγμα τῆνο αὐτῦ ὠείεχον πάντα τὰ *νοα-
τὰ ζῶα ἐν αὐτῳ,
Legitur & αἰδητὰ ζῶα. ἀδὲν ἐκτὸς ἀπέλι-
πεν ἄλλο, ὅρ☉ ὢν
νοατῶν παντελὴς, ὡς ὅδε ὁ
κόσμ☉ αἰδητῶν. στερεὸς δὲ ὢν,
ἁπτός τε καὶ ὁρατὸς, γᾶς μεμόρ-
ρακται, πυρός τε καὶ τῆ με-
ταξὺ ἀέρ☉ καὶ ὕδατ☉. ἐκ
παντελέων ὃ συνέστακε σωμά-
των, τάσῃ ὅλα ἐν ἀυτῷ ἐντὶ,
ὡς μή ποκα μέρ☉ ἀπολειφθῆ-
μεν ἐκτὸς αὐτῶ· ἵνα ᾖ αὐταρ-
κέστατον τὸ τῶ παντὸς σῶμα,
ἀκήρατον τῆ ἐκτὸς κηρῶν. ἃ γὰ
λῶ διάφθορέων ἄλλα, καὶ τῆ
ἐντός· τὰ γὰ καπὰν ἀείσαν ἀ-
ναλογίαν συντεθέντα ἐν ἰσο-
δυναμίᾳ, ἅτε κρατεῖ ἀλλήλων
ἐκ μέρε☉, ἅτε κρατέεται· ὡς
τὰ μὲ, αὔξαν, τὰ δὲ φθί-
σιν λαμβάνεν· μηδεὶ δ' ἐν συν-
αρμογᾷ ἀδιαλύτῳ κῖ λόγον ἄ-
ειδον. τειῶν γὰ ὠντινωνοῶν ὅρων
ὅταν καὶ τὰ διαστήματα καπὰν
αὐτὸν ἐσάδη λόγον ποτ' ἄλλα-
λα, τότε δὴ τὸ μέσον ῥυσμῶ
*δίκαν ὁρήμεδα πο-
Al. δίκας. τὸ πρᾶτον ὅ, π ὣρ
τὸ τρίτον ποτ' αὐτό· κᾆν πά-
λιν καὶ ὥρμαλὰξ κατ' ἐ-
φάρμοσιν τόπων καὶ τάξι☉.

quoniam & Exemplar illud quod & omnia animalia in seipso complectitur, nihil extrà reliquit aliud: hoc verò Exemplar, intelligibilium perfectus est terminus, quemadmodum hic mundus, sensilium. [1.] Est porro solidus, & hujusmodi ut & tangi & cerni possit: ac proinde Terram sortitus est & Ignem, &, quæ inter terram & ignem media intercedunt, Aërem & Aquam. E perfectis autem constitutus est corporibus, quæ tota in ipso existunt, ut nulla quidem pars extra ipsum relicta sit: ut sit Universi corpus absolutissimum, ut in ipso nihil desiderari possit, & interitui nullo modo obnoxium, extra omnem lethi noxam. Non enim alia quæpiam sunt seorsim à terra & igne, & duobus aliis intermediis elementis. Nam ipsa ex optimæ proportionis formula, æquali quâdem inter se potestate continenter, ut neque contineant neque contineantur ex parte inter se mutuò, ut alia incrementum, alia diminutionem capiant: sed profectô indissolubili quâdam compage, optimæ cujusdam rationis vinculo constricta permaneant. Quũ enim tres quidam existant termini, & intervalla quoq; eâdẽ illâ ratione inter se distent: tunc videlicet mediũ radii instar videmus ad primũ esse, quod tertiũ est ad ipsum: & contrariâ vice, commutatísque congruenter intervallis, servato locorum ordine.

[1.] Mundi forma absolutissima, è perfectis corporibus constituta, perfecta ἀναλογία· ut quidem nihil in ipso desit, nihil superfluat. quam elementorum mirabilem proportionem explicat. Illud autem est Mundi Corpus.

πᾶ]α δ' ἀειθμήμεναι μὴ μετ' ἰσοκρατείας, ἀμάχανον παντί· δ' δ' ἔχει καὶ κατ]ὸ σῶμα καὶ κατ]ὰν κίνασιν. καθ' ὃ μὲν σφαῖρα ἔον, ὡς ὅμοιον αὐτὸ αὑτῷ, πάντα εἴμεν, καὶ πάντα τἄλλα ὁμογενέα σχήματα χωρεῖν δυνατός· καὶ δὰν ὃ ἐγκύκλιον μεταβολὰν ἀποδιδὸν δι' αὐῶν⊙. μόνα ὃ ἁ σφαῖρα ἐδώιατο καὶ ἀρεμέουσα καὶ κινεμένα ἐν τᾷ αὐτᾷ συναρμόσεν χώρᾳ, ὡς μή ποκα ἀπολιπεῖν, μήτε λαμβάνειν ἄλλον τόπον, τῷ ἐν μέσου ἴσον εἴμεν πάντα. λειότατον δ' ὂν ποτ' ἀκείβειαν καπὰν ἐντὸς ἁπφάνειαν, ἐ ποπ δέεται θνατῶν ὀργάνων, ἃ διὰ τὰς χρείας τοῖς ἄλλοις ζώοις ποτάρπτά τε κὴ δᾶκται. τὰν ὃ τῶ κόσμω ψυχὰν μεσόθεν ἔξάψας ἐπάγαγεν ἔξω, περικαλύψας αὐτὸ ὅλον αὐτᾶ, κρᾶμα αὐτὰν κερασάμεν⊙ ἐκ τε τᾶς ἀμερίστω μορφᾶς κὴ τᾶς μεριστᾶς ὐσίας· ὡς ἓν κρᾶμα ἐκ δύω τουτέων εἴμεν·

Hæc autem recenſere, ità ut numeri & quaſi articuli harum proportionum intelligantur, nequaquam fieri poteſt, niſi res quædam pari poteſtate prædiræ, ſubjectâ oculis deſcriptione, opponantur. quæ quidem docendi ratio opportuna eſt & ad figuræ & ad motûs rationem repræſenatndam. [2.] Quatenus igitur Mundus globoſâ eſt figurâ, ſibíque adeò undiquaque ſimilis, omnes certè alias figuras, quæ quidem unius ſint generis, capere poteſt. Jam & ex illo circulari motu perpetuum quendam tenorem conſervat. ſola enim globoſa illa ſive circularis figura poteſt, & dum quieſcit & dum movetur, in eodem loco aptâ quadam commenſuratione componi: ut nunquam vel deficiat, vel in alium quempiam commigret locum: quoniam videlicet omnia paribus ab ipſo medio diſtent intervallis. Quum porro lævisſimus ſit & prorſus æquabilis, ut nihil ad ſummam perfectámque æquabilitatem deſiderari in eo poſſit: minimè indiget mortalibus inſtrumentis, quæ ad facilem expe-

ditúmque uſum cæteris animantibus aptata ſunt & accõmodata. [3.] Animam autem mundi in ipſius medio indidit Deus, & extrà eduxit: ipſúmque univerſum ipſâ contexit, certo quodam temperamento contemperatam, ex forma nimirum individua, & ex dividua eſſentia: ut unum quoddam temperamentum ex his duobus exiſtat:

[2.] Cur circularis ſit mundi FIGURA. Iiſdem pag.

[3.] De MUNDI ANIMA, id eſt NATURAE ORDINE, graphica & διαγραμματώδης deſcriptio: præclaris exemplis illuſtrata: ut ex muſicorum, arithmeticorúmve numerorum harmonia, Naturæ eximius ille concentus intelligatur, oculis per hæc exempla ſubjectus. Diagrammatis explicationem vide in Timæo majore. Ταυτᾶ autem & θατέρου articulis illam harmoniam conſtare docet, pag. XXXIV, uſque ad XXXVII.

ᾧ ποτέμιξε δύο δυνάμεις, ἀρχὰς κινασίων, τάς τε ταυτῶ καὶ τὰς τῶ ἑτέρω. ἃ καὶ δύσμικτα ἔασα, ἐκ ἐπὶ τῶ ῥᾴστω συνεκίρνατο. λόγοι δ' οἵδε πάντες ἐπὶ κατ' ἀριθμὼς ἁρμονικὼς συγκεκραμένοι· ὡς λόγως κτῆμα ἔχοι διαρήκει ποθ' ὅπερ ἄμαν, ὡς μὴ ἀγνοεῖν ἐξ ὧν ἃ ψυχὰ καὶ δι' ὧν συνεστάκει. ἂν ἐχυστέραν τὰς σωματικὰς οὐσίας συνετάξατο ὁ θεὸς, ὥσπερ λέγομεν ἄρτι, (πρότερον γὰρ τὸ τιμιώτερον καὶ δυνάμει καὶ χρόνῳ) ἀλλὰ πρεσβυτέραν ἐποίει, μίαν ἀφαιρέων τὰν πρώτων μονάδων ἕξαν τετρόρων, ποτὶ ὀκτὼ δεκάδι καὶ πεισὶν ἑκατοντάδι. πᾶσας δὴ τάν τε διπλασίαν καὶ τριπλασίαν ῥᾷον συλλογίζασθαι, ἑξαμιῷ τῶ πρώτω. δεῖ δ' ἑξαμιῷ πως πάντας σὺν τοῖς πληρώμασι καὶ τοῖς ἐπογδόοις ὅρους ς' καὶ λ'. τὸν δὴ σύμπαντα ἀριθμὸν γενέσθαι μυριάδας ια', καὶ τετρόρων χιλιάδων ἑξακοσίων ςε'. τοὺς δὲ διαιρέσεις αὖται ἐντὶ, μυριάδες ια' δ χ ς ε. τὰν μὲν ἓν τῶ ὅλω ψυχὰν ταῦτά πως διεῖλε.

cui duas potentias immiscuit, motuum principia, Ejusdem videlicet & Alterius. quæ quidem Anima, quum difficulter suscipiat mixtionem, neque facilè etiam ad hujus temperamenti formulam coaluit. Hæ autem omnes rationes sunt contemperatæ ad numeros harmonicos: quas & ipse rationes Opifex congruenter distinxit, certis scientiæ auspiciis: ut quidem minimè incognitum esse possit ex quibus hæc mundi anima sit constituta. Hanc verò non ultimam ordinavit Deus post corpoream ipsam essentiam, quemadmodum nos affirmamus. (illud enim quod honoratius est atque augustius & potestate & tempore prius est) sed antiquiorem creavit. & quidem hoc ordine: [1.] Quum primæ essent unitates quatuor, unam ex illis aufert, ad octo Denarios & tres Centenarios. hujus autem duplum & triplum facile est colligere, primo numero constituto. Omnes autem numeros cum suis supplementis & sesquioctavis oportet esse, terminos sex & triginta: omnem autem numerum fieri, Centena & quatuordecim millia, sexcenta nonaginta quinque. Divisiones autem hæ sunt, CENTENA QVATVORDECIM MILLIA, SEXCENTA NONAGINTA QVINQVE. Universi igitur animam hunc in modum ferè divisit.

[1.] Διάγραμμα ipsum consultò hîc omisimus: tum quòd ex majore Timæo peti posset illius explicatio: tum quòd peculiarem locum destinaverimus in nostris de doct. Plat. comment. in quo de Mathemat. descriptionibus, & de earum usu ex professo agamus: nè minùs provectorum ingenia istis figuris tanquam μορμολυκείοις, à lectione absterreantur.

ΘΕΟ'Ν δὲ, τὸν μὲν αἰώνιον νόον ὁρῇ μόνον τῶν ἁπάντων ἀρχαγὸν καὶ γενέτορα τουτέων· τὸν δὲ γενητὸν ὄψει ὁρέομες, κόσμον τε τόνδε καὶ τὰ μέρεα αὐτῶ ὁκόσα ὠρήνια ἐντί. τάδε αὐθέεια ὄντα, διαιρετὰ δίχα· ὡς τὰ μὲν, τᾶς ταυτῶ φύσιος εἶμεν· τὰ δὲ, τῶ ἑτέρω. ὧν τὰ μὲν, ἔξωθεν ἄγει πάντα ἐν αὐτοῖς τὰ ἐντὸς, ἀπ' ἀνατολᾶς ἐπὶ δύσιν τὰν καθ' ἅπαν κίνασιν· τὰ δὲ τᾶς τῶ ἑτέρω, ἐντὸς ἀπὸ ἑσπέρας, τὰ ποθ' ἕω μὲν ἐπαναφερόμενά τε καὶ καθ' αὑτὰ κινεόμενα. συμπεριδινέεται δὲ καὶ συμβεβηκὸς τᾷ ταυτῶ φορᾷ, κρατεῖσθαι ἐχόντα ἐν κόσμω κάρρον. ἃ δὲ τῶ ἑτέρω φορὰ, μεμερισμένα καθ' ἁρμονικὼς λόγως, ἐς ἑπτὰ κύκλως σωτέτακται. ἃ μὲν οὖν σελάνα ποτιγειοτάτα ἔασα ἔμμηνον τὰν περίοδον ἀποδίδωτι· ὁ δ' ἅλιος μετὰ ταύταν ἐνιαυσιαίω χρόνω τὸν αὐτῶ κύκλον ἐκτελεῖ. δύο δ' ἰσόδρομοι ἀελίω ἐντὶ, Ἑρμᾶ τε καὶ Ἥρας· τὸν, Ἀφροδίτας καὶ φωσφόρον τοὶ πολλοὶ καλέοντι. νομᾶς γὰρ καὶ πᾶς ὅμιλος ὁ σοφὸς τὰ περὶ τὰν ἱερὰν ἀστρονομίαν ἐντὶ, ὁδὸν ἐπισάμων ἀνατολᾶν τᾶν ἐπιτειῶν καὶ ἐῴων.

[2.] DEUM porro sola mens videt in his omnibus sanè rebus, principem autorémque & parentem horum omnium. Id autem quod genitum est, oculis videmus, & hunc mundum per ipsius partes. quarum quidem præcipuæ sunt Cœlestes: quæ & ipsæ bifariam dividuntur: ut quidem nonnullæ sint Ejusdem naturæ, nonnullæ, Alterius. Harum aliæ quidem extrinsecus ducunt omnes in ipsis internas, ab Oriente ad Occidentem, universo quodam motu: eæ verò quæ ad motum Alterius pertinent intrà ab Occidente ad Orientem revertuntur, & peculiari quodam motu moventur. circumrotantur autem per accidens Ejusdem motu, qui in mundo præstantiorem habet potestatem. At motus ille Alterius per harmonicas rationes distributus, septem circulorum ordinibus distinguitur. Luna siquidem, omnium maximè infima, & ad terram accedens propiùs, menstruum peragit circulum: Sol autem post hanc annuo tempore suum circulum absolvit. Duo verò pari [3.] cum Sole cursu eunt, Mercurii & Junonis astrum: quod Veneris sive Luciferum vulgus vocat. neque enim quilibet hominum cœtus rerum astronomicarum ex certæ cognitionis legibus, eruditus est, neque ortuum aut occasuum descrimina peritè novit,

[2.] Deus, per se inconspicuus, in rerum naturalium opificio apparet. Ipsarum porro rerum aliæ constantiorem habent naturam, aliæ, caducam. Motum autem ταυτὸν, uniformem quidem illum cœli motum & θατέρου, varium & multiplicem explicat, in variis planetarum cursibus, pag. XXXVIII, usque ad XL. &c.

[3.] Solis ministerium, iisdem paginis.

ὁ γὰρ αὐτὸς, πόκα μὲν ἕσπερος γίγνεται, ἑπόμενος τῷ ἁλίῳ τοσοῦτον ὁκόσον μὴ ὑπὸ τᾶς αὐγᾶς αὐτῶ ἀφανιζόμενος· πόκα δ', ἑῷος, αἰκα προαγέηται τῶ ἁλίω, ἢ προανατέλλη ποτ' ὄρθρον. φωσφόρος ὢν πολλάκις μὲν γίγνεται ὁ τᾶς Ἀφροδίτας, διὰ τὸ ὁμοδρομεῖν ἁλίω· οὐχ εἷς δ', ἀλλὰ πολλοὶ μὲν τᾶν ἀπλανέων, πολλοὶ δὲ τᾶν πλαζομένων. πᾶς δ' ἐν μεγέθει ἀστὴρ ὑπὸρ τὸν ὀρίζοντα πρὸ ἁλίου προγενόμενος, ἀμέραν ἀγγέλλει. τοὶ δ' ἄλλοι τρεῖς, Ἄρεός τε καὶ Διὸς καὶ Κρόνου, ἔχοντι ἴδια τάχεα καὶ ἐνιαυτὼς ἀνίσως· ἐκτελέοντι δὲ τὸν δρόμον, περὶ καταλάψιας ποιούμενοι, φάσιάς τε, καὶ κρύψιας, καὶ ἐκλείψιας, γενῶντες ἀτρεκέας τε ἀνατολὰς καὶ δύσιας· ἔπι δὲ φάσιας φανερὰς ἑῴας ἢ ἑσπερίας ἐκτελέοντι ποτὶ τὸν ἥλιον, ὃς ἀμέραν ἀποδίδωτι τὸν ἀπ' ἀνατολᾶς ἐπὶ δύσιν αὐτῶ δρόμον· νύκτα δὲ, τὰν ἀπὸ δύσιος ἐπ' ἀνατολὰν κίνασιν κατ' ἄλλο ποιέεται, ἀμόμῳ τῶ τᾶς ταυτῶ φορᾶς· ἐνιαυτὸν δὲ, κατὰν αὐτῶ καθ' ἑαυτὸν κίνασιν. ἐκ δὲ τετρέων τᾶν κινασίων, δύο ἑκάστᾶν, τὰν ἕλικα ἐντυλίσσει, ποδέρπων μὲν κατ' μίαν μοῖραν ἐν ἀμερησίῳ χρόνῳ· περιδινεύμενος δὲ ὑπὸ τᾶς τᾶν ἀπλανέων σφαίρας, καθ' ἑκάστην περίοδον, ὅρους καὶ ἀμέρας.

Idem enim aliquando Vesperus est, [i.occiduus] dum Solem sequitur, hactenus ut nobis conspicuus sit Sole lucem suam abscondente: aliquando Eöus vocatur [i. orientalis] quum Solem adventantem antecedit, & sub diluculum prior oritur. Lucifer igitur sæpenumero est Veneris stella, quòd eodem cum Sole cursu feratur. Non tamen unus ipse est Lucifer. nam id præstant multæ stellæ & fixarum & inerrantium. omne enim justâ magnitudine astrum quod super horizontem ante Solem extat, diem denuntiat. Jam verò alii tres Planetæ, Martis nimirum, Jovis & Saturni, habent peculiares celeritates & inæquales annos. Cursus autem suos justis spatiis conficiunt, ità ut certâ exploratáque cognitione percipi possint: quippe qui certis temporibus & appareant & lateant & deficiant, veróque ortus & occasus generent. Jam & manifestas apparitiones orientales & occiduas perficiunt ad Solem: qui DIEM ex eo cursu reddit, dum ab oriente ad occidentem pergit: NOCTEM verò alio contrario modo, ex occidentis ad orientem motu: quatenus Sol videlicet ex illo Ejusdem motu defertur: ANNVM verò, quatenus suo & peculiari motu. Ex duobus his motibus Sol duplicem cursum peragrat, dum universo quidem illo motu cœli circumfertur: & spiram gyrúmque obliquo quodam motu involvit. hoc quidem secundum unam partem dierum tempora & discrimina designat illo verò, dum fixarum stellarum motu rapido circumvolvitur, ad unumquemque circuitum, Noctem & Diem facit.

χρόνω ὃν τὰ μέρεα, τάσδε τὰς περιόδως λέγοντι, ἃς ἐκόσμησεν ὁ θεὸς σὺν κόσμῳ. ἐ γὰρ ἦν πρὶ κόσμω ἄστρα· διόπερ ἅμ' ἐνιαυτὸς· ἅμ' ὡρᾶν περίοδοι, αἷς μετρέεται ὁ γενατὸς

γρ. χρόνω. *κόσμ⊖ ξὺν ⊖. εἰκὼν δέ ὅτι τῷ ἀγεννάτω χρόνω, ὃν αἰῶνα ποταγορεύομες. ὡς γὰ ποτ' ἀΐδιον παράδειγμα τὸν ἰδανικὸν κόσμον ὅδε ὠρανὸς ἐγεννάθη, ὕτως ὡς πρὸς παράδειγμα τὸν αἰῶνα ὅδε χρόν⊖ σὺν κόσμῳ ἐδαμιεργήθη.

Γᾶ δ' ἐν μέσῳ ἱδρυμένα, ἑδία θεῶν, ὅρ⊖ τε ὄρφνας καὶ ἀμέρας γίνεται· δύσιάς τε καὶ ἀνατολὰς γεννῶσα κατ' ἀποτομὰς τῶν ὁριζόντων, ὡς τὰ ὄφει καὶ τᾷ ἀποτομᾷ τᾶς γᾶς περιγραφόμενα. πρεσβύτα δ' ἐντὶ τῶν ἐντὸς ὠρανῶ σωμάτων. ἁ δέπορα ὕδως ἐγεννάθη δίχα γᾶς, ἁ δὲ μάντοι ἀὴρ, χωὶς ὑγρῶ. πῦρ τε ἔρημον ὑγρῶ καὶ ὕλας ἃς ἐξάπτοι, ἁ κ' ἀν διαμένοι. ὥστε ῥίζα πάντων καὶ βάσις ἀγᾶ ἐρήρεισται ἐπὶ τᾶς αὐτᾶς ῥοπᾶς. ἀρχαὶ μὲν ὧν τῶν γεννωμένων, ὡς μὲν ὑποκείμενον, ἁ ὕλα· ὡς δ' λόγ⊖ μορφᾶς, τὸ εἶδ⊖. ἀπογεννάματα δ' τουτέων ὅτι τὰ σώματα, γᾶ τε καὶ ὕδως, ἀήρ τε καὶ πῦρ.

[1.] Sunt verò hæ Temporis partes, quas Circuitus vocant. Deus autem TEMPVS cum ipso mundo ordinavit. non enim erant astra ante tẽpus neq; proinde annus, neq; anni tẽpestates certis circuitibus distinctæ, quibus genitum hoc tempus definitur. Est autẽ tempus ingeniti temporis imago, quod Æternitatem vocamus. Quemadmodum enim hæc Universitas ad intelligibilis mundi exemplar creata est, ità & hoc tempus ad Æternitatem, veluti ad exemplar quoddam, cum mundo ab Opifice fuit constitutum.

Terra porro in medio stabilita, deorum sedes, terminus est noctis & diei: occasus & ortus generat, prout cœli medium orbium illorum qui ὁρίζοντες [i. finientes] vocantur, quasi abscissionibus dividitur. sic enim ex vario terræ aspectu eos circumscribimus atque definimus. Antiquissimum verò est omnium quæ in hac universitate sunt, corpus. neque enim Aqua nata est sine terra, neque verò Aër sine humido. Ignis autem humido, veluti materiâ quâ inflammetur, destitutus, haudquaquam possit consistere. quocirca omnium radix & firmamentum aliorum, Terra eodem momento firmata est. Rerum igitur creatarum, ut subjectum, est Materia, veluti autem ratio proportióque formæ, est Idea. harum autem fœtus, Corpora: nimirum Terra, Aqua, Aër, Ignis.

[1.] TEMPORIS descriptio, id est diei, mensis, anni διορισμός, iisdem paginis.

[2.] Elementorum ipsorum συζυγία, conformatio, unus pag. LIII, usque ad LVIII.

ὧν

ὧν ἡ φύσις, τοιαῦτα. ἅπαν σῶμα ἐξ ἐπιπέδων ἐστί· τοῦτο δὲ ἓν μὲν τριγώνων, ὧν τὸ μὲν ὀρθογώνιον ἰσοσκελὲς ἡμιτετράγωνον, τὸ δὲ, ἀνισόπλευρον, ἔχον τὰν μίζονα δυνάμει τριπλασίαν τᾶς ἐλάσσονος. ἃ δ' ἐλαχίστα ἐν αὐτῷ γωνία, τρίτον ὀρθῆς ἐστί· διπλασία δὲ ταύτας, ἃ μέσα. δύο γὰρ τρίτων ἀεί ἐστιν. ἃ δὲ μεγίστα ὀρθὰ, ἡμιόλιος μὲν τᾶς μέσας ἔσασα, τριπλασία δὲ τᾶς ἐλαχίστας. τοῦτο δ' ὧν τὸ τρίγωνον, ἀμιτρίγωνόν ἐστιν, ἰσοπλεύρῳ τριγώνῳ, δίχα τετμημένω καθ' ἕτω, ἀπὸ τᾶς κορυφᾶς ἐς τὰν βάσιν, ἐς ἴσα μέρεα. δύο ὀρθογώνια μὲν ὧν ἐντὶ ἑκατέρῳ· ἀλλὰ ἐν ᾧ μὲν, τὰ δύο πλευραὶ τὰ περὶ τὰν ὀρθάν, μόναι ἴσαι· ἐν ᾧ δὲ, τὰ τρεῖς πᾶσαι ἄνισοι. σκολιὸν δὲ τοῦτο μὲν καλεέσθω· κεῖνο δὲ ἀμιτετράγωνον, ἀρχὰ συστάσιος γᾶς. τὸ γὰρ τετράγωνον ἐκ τετρέων, ἐκ τεττόρων ἡμιτετραγώνων

* σωστεθειμένον. ἐκ γρ. συντιθέμενον.

ὃ τῶ τετραγώνω γεννᾶσθαι τὸν κύβον, ἑδραιότατον καὶ στασιμαῖον πάντη σῶμα, ἐξ μὲν πλευρᾶς, ὀκτὼ δὲ γωνίας ἔχον. καπέτο δὲ, βαρύτατόν τε καὶ δυσκίνητον ἁ γᾶ, ἀμεταλλάκτου τε σῶμα εἰς * ἄλλα, διὰ τὸ ἀκοινώνητον εἶμεν τῶ ἄλλω γένεϊ τῶ τριγώνω. μόνα γὰρ ἁ γᾶ ἴδιον στοιχεῖον ἔχει τὸ ἀμιτε-

* ἄλλο. γρ.

quorum quidem hujuſmodi eſt generatio atque productio. Omne corpus ex planis conſtat: hoc verò ex Triangulis: quorum alter quidem eſt ex rectis angulis æqualium laterum, ſemiquadrangulus: alter autem inæqualium laterum, qui habet majorem angulum potentiâ triplum minoris. minimus verò in ipſo angulus, tertia recti pars eſt: hujus autem duplum, medius eſt. hic enim duarum tertiarum partium eſt: maximus autem rectus ad mediam ſeſquialteram proportionem habet: triplus autem eſt ad minimum. Hic igitur triangulus, ſemiquadrangulus eſt, quatenus cum æquilatero triangulo comparatur, perpendiculo bifariam abſciſſo à vertice ad imum, in partes æquales. duo igitur utrique ſunt rectanguli: at in uno, duo quidem latera, quæ quidem in recto ſunt, æqualia ſunt tantùm, in altero autem omnia tria inæqualia. Hæc verò figura Obliqua vocetur. Ille autem ſemiquadrangulus primordium fuit conſtituendæ terræ. nam quadrangulus ex his quatuor videlicet quadrangulis componitur. ex quadrangulo verò cubus generatur, omnium corporum firmiſſimum & maximè ſtatarium, ut nullam in partem moveri poſſit: utpote quod ſex latera, octo autem habeat angulos. Hâc nimirum conſtitutione Terra elementum eſt & graviſſimum & difficulter mobile: hujuſmodi quidem certè ut in aliud corpus tranſmutari nullo modo poſſit, quod nullam habeat cum ullo triangulorum genere communitatem. ſola enim terra proprium habet & peculiare elementum, Semiquadrangulum.

τερέγωνον. τῦτο ὴ στοιχεῖον πῦρ ἄλλων σωμάτων. ὅθι, πυρὸς, ἀέρ⊖, ὕδατ⊖. ἑξάκις γὰρ σωτεθέντ⊖ τῶ ἀμπεριγώνω, τερίγωνον ἐξ ἀυτῦ ἰσόπλευρον γίνεται. ἐξ ὧ ἡ πυραμὶς, τέτταρας βάσας καὶ τὰς ἴσας γωνίας ἔχουσα, σωτίθεται, εἶδ⊖ πυρὸς λεπτομερέστατον καὶ λειπομερέστατον. μία ὴ τῦτο, ὀκτάεδρον, ὀκτὼ μὲν βάσιας, γρ. ὀκτὼ δὲ γωνίας. * ἐξ ὧ γωνίας ἔχον, ἀέρ⊖ στοιχεῖον. τρίτον ὴ, τὸ εἰκοσάεδρον, βασίων μὲν εἴκοσι, γωνιῶν ὴ δώδεκα, ὕδατ⊖ στοιχεῖον, * πολυμερέστατον καὶ βαρύτατον. γρ. πολυμερέστερον ἢ βαρύτερον. ταῦτα δ' ὢν ἀπὸ ταυτῶ στοιχεῖα συγκείμενα εἰς ἄλλαλα τρέπεται. τὸ ὴ δωδεκάεδρον εἰκόνα τῦ παντὸς ἐσάσατο, ἔγγιστα σφαῖρα ἐόν. πῦρ μὲν ὦν διὰ τὴν λεπτομέρειαν διὰ πάντων ἦκεν, ἀήρ τε διὰ τῦ ἄλλων, ἔξω πυρός· ὕδωρ ὴ, διὰ τᾶς γᾶς. ἅπαντα δ' ὢν πλήρη ἐντὶ, οὐδὲν κενεὸν ἀπολείποντα. σωμάγεται δὲ τᾷ φορᾷ τῦ παντὸς, καὶ ἑρεισμὰ πέφυκε μὲν ἀμοιβαδὸν, ἀδιάλειπτον δὲ ἀλλοίωσιν πὶ γενέσιας καὶ φθορᾶς ἀποδίδωσι. τύτοις δὲ ποτχρεόμεν⊖ ὁ θεὸς τόνδε τὸν κόσμον κατεσκεύαζεν· ἁπτὸν μὲν, διὰ τὰν γᾶν· ὁρατὸν ὴ, διὰ τὸ πῦρ· ἄμφω δύο ἄκρα. δι' ἀέρ⊖ δὲ κὴ ὕδατ⊖ σωε-

Hoc porro elementum eſt aliorum corporum, Ignis, aëris, aquæ. ſexies enim compoſito ſemiquadrangulo triangulus ex ipſo æqualibus fit cruribus: ex quo pyramis, quæ quatuor baſes & æquales angulos habet, componitur, ſpecies ignis maximè mobilis & tenuiſſimarum partium. Poſt hoc autem, id quod octo conſtat ſedibus, octo quidem baſes, octo verò angulos habens, eſt Aëris elementum. Tertium autem quod viginti ſedes habet, baſes quidem viginti, angulos autem duodecim, Aquæ elementum eſt, plurimarum partium atque graviſſimarum. Hæc igitur ab eodem elemento compoſita, inter ſe comminutantur. At id quod duodecim conſtat ſedibus, imaginem Univerſi ſtatuit, quippe quod ad ſphæricam figuram proximè accedat. Ignis igitur ob partium tenuitatem per omnia penetrat: Aër item per alia elementa, excepto igne: Aqua autem, per terram. Omnia igitur plena ſunt, nec vacui quicquam relinquunt. Rapido autem illo univerſi motu circumaguntur, & firmata teruntur quidem viciſſim, indeſinentem verò alterationem ad ortus & interitus perficiunt. Horum miniſterio & operâ utens Deus hunc mundum conſtruxit: qui quidem mundus propter terram tangi poteſt, videri autem propter ignem: quæ duo ſunt extrema. Per aërem verò & aquam,

σωε-

σωεδήσατο δεσμῷ κρατίστῳ, ἀναλογία, ἃ καὶ αὐτὸν καὶ τὰ δι' αὐτᾶς κρατούμενα σωέχειν δύναται. εἰ μὲν οὖν ἐπίπεδον εἴη τὸ σωδεούμενον, μία μεσότας ἱκανά ἐστιν· εἰ δὲ καὶ στερεὸν, δύο χρήζει. δυοῖν οὖν μέσοις δύο ἄκρα συνήρμοσε, ὅπως εἴη ὡς πῦρ πρὸς ἀέρα, ἀὴρ πρὸς ὕδωρ, καὶ ὕδωρ πρὸς γᾶν· καὶ κατ' ἀναλλαγὴν, ὡς πῦρ πρὸς ὕδωρ, ἀὴρ πρὸς γᾶν· καὶ ἀνάπαλιν, ὡς γᾶ πρὸς ὕδωρ, ὕδωρ πρὸς ἀέρα, καὶ ἀὴρ πρὸς πῦρ· καὶ κατ' ἀναλλαγὴν, ὡς γᾶ πρὸς ἀέρα, ὕδωρ πρὸς πῦρ. καὶ ἐπεὶ δυνάμει ἴσα ἐστὶ πάντα, τοὶ λόγοι αὐτῷ ἐν ἰσονομίᾳ ἐντί. εἷς μὲν οὖν ὅδε ὁ κόσμος θεμονίῳ δεσμῷ τὸ ἀνάλογόν ὅσιν. ἕκαστον δὲ τῷ τετρόρων σωμάτων πολλὰ εἴδεα ἔχει. πῦρ μὲν, φλόγα, καὶ φῶς, κὴ αὐγὰν, διὰ τὰν ἀνισότητα τῷ ἐν ἑκάστῳ αὐτῷ τριγώνων. κατ' αὐτά τε καὶ ἀὴρ, τὸ μὲν, καθαρὸν καὶ αὖον, τὸ δὲ, νοτερὸν κὴ ὁμιχλῶδες. ὕδωρ τὲ, τὸ μὲν, ῥυτὸν, τὸ δὲ παχτόν· ὑγρὸν μὲν τε κὴ πάχνα, χάλαζά τε κὴ κρύσταλλος. ὑγρόν τε, τὸ μὲν ῥυτὸν, ὡς μέλι, ἔλαιον· τὸ δὲ, παχτὸν, ὡς πίσσα, κηρός. παχτῶ δὲ εἴδεα, τὸ μὲν, χυτόν· χρυσὸς, ἄργυρος, χαλκὸς, κασσίτερος, μόλιβδος, σαγών· τὸ δὲ, θραυστόν· θεῖον, ἄσφαλτον, νίτρον, ἅλες, συμπηγεία, λίθοι τοὶ ὁμογενέες.

firmiſſimi cujuſdam vinculi proportione, mundum colligavit, quî & ipſa & quæ per ipſam comprehenduntur, conſtringi continerique poſſint. Si igitur id quod colligatur, planum fuerit, una medietas ſatis eſt: ſin verò ſolidum, duobus indiget. Duobus igitur mediis duo extrema adapravit, ut eſſent, veluti ignis ad aërem, aër ad aquam, aqua ad terram: & viciſſim, ut ignis ad aquam, aër ad terram. & viciſſim, veluti terra ad aquam, aqua ad aërem, & aër ad ignem: & viciſſim, velut Terra ad aërem, aqua ad ignem. Quandoquidem autem omnia ſunt potentiâ æqualia, ipſorum rationes totæ ſunt in æqualitate. Unus igitur hic mundus felicis cujuſdam & planè divini vinculi proportione conſiſtit. Horum porro quatuor corporum unumquodque multas ſpecies habet. Ignis quidem, flammam, lucem, ſplendorem, propter triangulorum, qui in unoquoque ipſorum ſunt, inæqualitatem. Eodem etiam modo & Aër, partim quidem purus & ſiccus, partim humidus & nebuloſus. Aqua etiam, quædam fluida eſt, quædam congelata, veluti nix, grando, glacies. Humor autem, alius eſt humidus, ut mel, oleum: alius, compactus, ut pix, cera. Compacti verò ſpecies, alia, fuſilis, ut aurum, argentum, æs, ſtannum, plumbum, ferri defæcati genus, quod σαγόνα ſive σαγονίαν vocant: alia, fragilis, ut ſulphur, bitumen, nitrum, ſal, alumen, & lapides ejuſdem generis.

ΜΕΤΑ᾽ δὲ τὰν τῶ κόσμω σύστασιν, ζώων θνατῶν γενᾶσιν ἐμαχανάσατο, ἴν᾽ ᾖ τέλεος, ποτὶ τὰν εἰκόνα παντελῶς ἀπειργασμένω. τὰν μὲν ὦν ἀνθρωπίναν ψυχὰν ἐκ τῶ αὐτῶ λόγων κὴ δυναμίων συγκερασάμενω κὴ μείξας, διένειμε τᾷ φύσει τᾷ ἀλλοιωτικᾷ ὀργάνας: διωδεξαμένα δ᾽ αὐτὸν ἐν τῶ ἀφχάζεν θνατά τε κὴ ἐφαμέρια ζῶα, ὧν τὰς ψυχὰς ἐπῤῥύτως ἐνάγαγε, τὰς μὲν, ἀπὸ σελάνας, τὰς δ᾽, ἀπὸ ἁλίω· τὰς ὃ, ἀπὸ τῶ ἄλλων τῶ πλαζομένων ἐν τᾷ τῶ ἑτέρω μοίρᾳ· ἔξω μιᾶς τᾶς τῶ αὐτῶ δυνάμιος, ἃν ἐν τῶ λογικῶ μέρει ἔμιξεν, εἰκόνα σοφίας τοῖς ἀμοιραθσι. τᾶς μὲν, γὰ ἀνθρωπίνας ψυχᾶς τὸ μὲν, λογικόν ὅτι κὴ νοερὸν, τὸ δ᾽, ἄλογον κὴ ἄφρον. τῶ δὲ λογικῶ τὸ μὲν κρέων, ἐκ τᾶς τωὐτῶ φύσιθ· τὸ δὲ χέρειον, ἐκ τᾶς τῶ ἑτέρω. ἑκάτερον ὃ περὶ τὰν κεφαλὰν ἵδρυται μένον, ὡς τἄλλα μέρεα τᾶς ψυχᾶς κὴ τῶ σώματθ ὑπρεξῆν τούτω, καθάπερ ὠν᾽ αὐτῶ τῶ σκάνεος ἅπαντθ. τῶ δ᾽ ἀλόγω μέρεος τὸ μὲ θυμοειδὲς, περὶ τὰν καρδίαν·

[1.] JAM VERO post mundi constitutionem, mortalium animantium generationem molitus est Deus ut ad imaginem illam perfectus esset planè atque absolutus. [2.] Humanam igitur animam ex iisdem rationibus atque potentiis contemperatam atque divisam distribuebat, Naturæ alteratrici hoc tributo ministerio: quæ acceptis harum rerum mandatis, ipsius Opificis quasi vicem obivit in mortalibus & diurnis animalibus efficiendis, quorum animas quasi per fluxum quendam instillabat: ità alias quidem à Luna, alias à Sole, alias à cæteris quæ in Alterius parte oberrant astris deducebat. Unam animã excepit, quæ Ejusdem potentiâ prædita est, quam in parte illa rationis participe admiscuit, imaginem sapientiæ his qui bono fato utuntur. nam humanæ animæ altera pars rationis est particeps & intelligens: altera, rationis expers atq; insipiens. Ejus verò quæ rationis est particeps, melior potiórq; pars de Ejusdem natura est: deterior verò, Alterius. Utraque autem circa caput sedem habet, ut reliquæ tum animæ tum corporis partes huic inserviant, quemadmodum sub ipso corporis tabernaculo universo. [3.] At partis ejus quæ rationis est expers: ea pars quæ ad iram prona est, circa cor:

[1.] Animalium, & hominis maximè, qui cæteris animalibus dignitate præstat, μιχθησομθ nimirum, creatio. Corporum autem creandorum potestatem, ut ξωογονίῳ & Opificis ministræ Naturæ tribuit, distinctius quàm Plato, qui θεῶν illorum γενητῶν crebriorem facit mentionem quàm philosophum deceret: cui est inhonesta in rebus maximis ἀνωφελολογία. p. XLI. &c.

[2.] De animæ creatione. Ibidem.

[3.] De corporis creatione, pag. XLIII. &c. usque ad XLVIII. De singulis corporis partibus, earúmque officiis atque ministeriis, pag. LXI, usque ad LXXXI. &c.

τὸ

τὸ δ' ἐπιθυμητικὸν, περὶ τὸ ἧπαρ. τῷ δ' σώματι, ἀρχὴν μὲν ἡ ῥίζαν μυελῷ εἶμεν ἐγκέφαλον, ἐν ᾧ ἁ ἀγεμονία· ἀπὸ δὲ τούτου, *ἀπόχυμα ῥεῖ διὰ τᾶς νωτίων ἀπονδύλων τὸ λοιπὸν, ἐξ ὧν εἰς σπέρμα κὴ γόνον μεταίζεσθαι. ὀστέα δ', μυελῶν φρούγματα. τούτεων δὲ σκέπαν μὲν τὰν σάρκα κὴ περικάλυμμα. συνδέσμοις δὲ πᾶσαν κίνησιν τοῖς νεύροις συνάπτε τὰ ἄρθρα. τῶν δ' ἐντοσθίων τὰ μὲν, ἐγκρᾶς χάριν, τὰ δ', σωτηρίας. Κινασίων δ', τᾶς μὲν ἀπὸ τᾶς ἐκτὸς, τὰς μὲν ἀναδιδομένας εἰς τὸν φερνέοντα τόπον, αἰσθήσιας εἶμεν· τὰς δ' ὑπ' ἀντίληψιν μὴ πιπτοίσας, ἀνεπαισθήτως, ἢ τᾷ τὰ πάσχοντα σώματα γεωδέστερα εἶμεν, ἢ τᾷ τὰς κινάσιας ἀμενηνοτέρας γίγνεσθαι. ὁκόσαι μὲν ὧν ἐξισᾶντι τὰν φύσιν, ἀλγεναὶ ἐντί· ὁκόσαι δ' ἀποκαθισᾶντι ἐς αὐτὰν, ἁδοναὶ ὀνυμάνονται. τᾶν δ' αἰσθήσιων τὰν μὲν ὄψιν ἄμμιν τὸν θεὸν ἀνάλαψε εἰς θέαν τᾶς οὐρανίων, κὴ ἐπιστάμας ἀνάλαψιν· τὰν δ' ἀκοὰν, λόγων κὴ μελῶν ἀνταλαπτικὰν ἔφυσεν· ἅς στερισκόμενος ἐκ γενέτος ὁ ἄνθρωπος ἤτε λόγον ἔπι φέρεσθαι δυνάσεται. διὸ κὴ συγγενεστάταν τᾷ λόγῳ ταύταν αἴσθασιν φαντὶ εἶμεν. ὁκόσα δὲ πάθεα τᾶς σωμάτων ὀνυμαίνεται, ποτὶ τὰν ἁφὰν καλίζεται, τᾷ δ' ῥοπᾷ ποτὶ

ea quæ concupiſcit, circa jecur ſedem habet. Jam verò Cerebrum, eſt principium & radix medullæ, in eóque etiam eſt animæ principatus. Ab hoc aurem diffuſio quædam manat per dorſi vertebras, quaſi prono alveo, ut indè ad ſemen generationémque materia ſufficiatur. Oſſa autem, medullarum munimenta ſunt: Caro, horum tegmen & cooperimentum eſt. Articulos autem nervis connexuit per ligamenta ad modum. Ex internis autem inſtrumentis quædam alimenti gratiâ, quædam ſalutis fecit. Ex motibus autem qui ab externis proficiſcuntur, hi qui ad ſapientem illum locum tribuuntur, ſenſibus ſunt expoſiti: qui verò ſub perceptionẽ non cadunt, ſenſus effugiunt: ſive quòd corpora quæ afficiuntur, magìs ſint terrea, ſive quòd motus ſint imbecilliores. Quicunque igitur motus ſint, qui naturam excedunt, dolorem pariunt: quicunque autem ad ipſam reſtituuntur, Voluptates nominantur. At verò ex ſenſibus viſum quidem nobis accendit Deus ad rerum cœleſtium contemplationem ſcientiámque comparandam. Auditum autem creavit, accommodatum inſtrumentum ad ſermones & concentus percipiendos: cujus ſenſus beneficio ſi homo ab ipſo ortus primordio deſtitutus ſit, ſermonis quoque emittendi facultate deſtituetur. Itaque maximè cognatum ſermoni hunc ſenſum eſſe aiunt. Quæcunque verò affectiones corporum nominantur, tactus ratione appellationem ſortiuntur: ipsâ verò inclinatione,

γρ. οἷον ἀπόχυμα.

τὰν χώραν. ἁ μὲν γὰ ἁφὰ κείνει τὰς ζωπικὰς δυνάμιας, θερμότατα, ψυχρότατα· ξηρότατα, ὑγρότατα· λειότατα, τραχύτατα· εἴκοντα, ἀντίτυπα· μαλακά, σκληρά. βαρὺ ὃ κὴ κοῦφον ἁφὰ μὲν ῥοπκείνει, λόγῳ δ' ὁρίζει, τᾷ εἰς τὸ μέσον κὴ ἀπὸ τῶ μέσω νεύσει. κάτω ὃ κὴ μέσον, ταυτὸν φαντί. τὸ γὰ κέντρον τᾶς σφαίρας, τοῦτό ἐστι τὸ κάτω· τὸ δ' ὕπερ τοῦτο, ἄχει τᾶς περιφερείας, ἄνω. τὸ μὲν ὢν θερμὸν, λεπτομερές τε κὴ διαπτικὸν τῶ σωμάτων δοκεῖ εἶμεν· τὸ ὃ ψυχρὸν, παχυμερέστερον πόρων κὴ συμπλωτικόν ἐστι. τὰ ὃ περὶ τὰν γεῦσιν ἔοικε τᾷ ἁφᾷ. συγκείσει γὰ κὴ διακείσει, ἔτι ὃ τᾷ ἐς τὼς πόρως διαδύσει, καὶ τοῖς χυμάτεσσιν, ἢ τρυφνὰ, ἢ λεῖα. ἀποτάκοντα ὃ κὴ ῥύπτοντα τὰν γλῶτταν, τρυφνὰ φαίνεται· μετειάζοντα ὃ τᾷ ῥύψει, ἁλμυρά· ἐμπυροῦντα ὃ, καὶ διαῤῥέοντα τὰν σάρκα, δριμέα. τὰ δ' ἐναντία, λεῖά τε κὴ *γλυκέα, κεχύλωται. Ὀσμᾶς ὃ εἴδεα μὲν ἐ κεχώρισται. διὰ γὰ στενῶν πόρων διηθεῖται, στερροτέρων ὄντων ἢ ὡς σωπάγεσθαι κὴ διΐσασθαι, σήψεσι κὴ πέψεσι γᾶς τε κὴ γοειδέων, διώδεά τε κὴ δυσώδεα εἶμεν. Φωνὰ δ' ὅτι μὲν πλᾶξις ἐν ἀέρι, διικνυμένα ποτὶ τὰν ψυχὰν δι' ὤτων, ὧν τοὶ πόροι διήκοντι ἄχεις ἢ πατοῦντες.

* γρ. γλυκέα κὴ χυλῷ.

ad locum. tactus enim vitales facultates dijudicat, caliditatem, frigiditatem: ſiccitatem, humiditatem: lenitatem, aſperitatem: cedentia, renitentia; mollia, dura. Tactus autem grave & leve præjudicat: ratio verò definit atque determinat, eâ inclinatione quæ & ad medium & à medio tendit. Deorſum verò & medium idem omnino eſſe aiunt. nam centrum ſphæræ, ipſum eſt illud Deorſum: quod verò ſupra hoc eſt uſque ad circumferentiam, Surſum vocant. Calidum igitur tenuiſſimarum eſt partium, & vim habet atq; facultatem corporum diſparandorum. Frigidum verò, craſſiorum eſt partium & meatus conſtringit. Guſtus autem tactui ſimilis eſt. nam concretione & diſcretione, præterea & ſubtili quodam ad meatus ingreſſu, & figuris, aut acerba ſunt aut lenia ea quæ ad guſtum pertinent. Nam ea quæ vim habent inducendi ſtuporem in linguam, ejúſque abſtergendæ, Acerba ſentiuntur: quæ moderatè linguam abſtergunt, Salſa: at quæ linguam inflammant, & in carnem penitius immanant, Acria. at contraria & lævia & dulcia, in ſuccum eliqueſcunt. Odoris porro ſpecies diſtinctæ non ſunt. per anguſtos enim meatus percolantur, qui ſolidiores quidem ſunt quàm ut contrahi & diſpeſci poſſint putrefactionibus & concoctionibus terræ, rerúmq; terrearum. ſunt verò vel jucúdi vel injucundi odoris. Vox autẽ, ictus in aëre [aëre intermedio] ad animũ perveniens per aures: quarũ aurium meatus procedentes ad jecur

χωρέοντες.

χωρέοντες. ἐν τούτοις πνεῦμα, ἧ ἡ κίνασις ἀκοή ἐϛι. φωνῆς δὴ καὶ ἀκοῆς, ἡ μὲν, ταχεῖα, ὀξεῖα, ἡ δὲ * βαρδεῖα· μέσα δ' ἁ συμμετρότατα. καὶ ἡ μὲν πολλὰ καὶ κεχυμένα, μεγάλα· ἡ δ' ὀλίγα καὶ σωαγμένα, μικρά. ἡ δ' τεταγμένα ποὶ λόγως μωσικὼς, ἐμμελής· ἡ δὲ ἄτακτος τε καὶ ἄεργος, ἀμελής τε καὶ ἀνάρμοϛος. Τέταρτόν τι γένος αἰσθητῶν, πολυειδέϛατον καὶ ποικιλώτατον. ὁρατὰ δὲ λέγεται· ἐν ᾧ χρώματά τε παντοῖα, καὶ κεχρωσμένα μυεία. πρῶτα δὲ, τέτορα· λευκὸν, μέλαν, λαμπρὸν, φοινικοῦν. τἄλλα γὰρ ἐκ κιρναμένων τούτων γίνεται. τὸ μὲν οὖν λευκὸν διακρίνει τὰν ὄψιν, τὸ δὲ μέλαν συγκρίνει· ὥκως γὰρ τὸ θερμὸν διαχεῖ τὰν ἁφὰν, τὸ δὲ ψυχρὸν συνάγειν δύναται· καὶ τὸ μὲ στρυφνὸν, συνάγειν τὰν γεῦσιν, τὸ δὲ δριμὺ, διαιρεῖν πέφυκε. τρέφεται δὲ τὸ σῶμα τῶν ἐναερίων ζώων καὶ συνέχεται, τᾶς μὲ τροφᾶς διαδιδομένας διὰ τῶν φλεβῶν εἰς ὅλον τὸν ὄγκον, κατ' ἐπῤῥοάν· οἷς δι' ὀχετῶν ἀγομένας καὶ ἀρδομένας ὑπὸ τῶ πνεύματος, ὃ διαχεῖ αὐτὰν ἐπὶ τὰ πέρατα φέρον. Ἃ δ' ἀναπνοὰ

Invenitur etiam βαρεῖα *post* βεβαρδεῖα· *ut legatur,* ἁ μὲν ταχεῖα, ὀξεῖα· ἁ δὲ βεβαρδεῖα, βαρεῖα. *Sic autem legendo, hic sensus fuerit, Velox quidem, acuta: tarda autem gravis. Paulo pòst autem pro* ἄεργος *invenitur* ἄλογος.

usque contingunt. in his est spiritus, cujus motus est auditus. Vocis verò & auditus alia velox, alia acuta, alia tarda: gravis media, nullis tamen certæ mensuræ terminis definita: & alia quidem multa & diffusa, magna est: alia pauca & contracta, parva: alia verò ad rationes Musicas ordinata, concinna est: alia confusa & à ratione aliena, absurda est atque intemperata. Quartum autem genus eorum quæ sub sensus cadunt, varias habet atque multiplices species. ea porro dicuntur visibilia: quo genere & varii colores & coloratæ res quamplurimæ comprehenduntur. Primi autem colores sunt quatuor, Albus, niger, splendidus, puniceus. reliqui enim ex his permixtis generantur. Albus igitur color visum dispescit, niger componit atque coagmentat: quemadmodum Calidum diffundit tactum: frigidum contrà potest contrahere: & acerbum quoque gustum contrahere, acre verò diducere solet naturali quâdam facultate. Porro animalium eorum quæ aërem inspirant, corpus & nutritur & conservatur, dum alimentum per venas in universam corporis molem distribuitur, & defluxione quâdam veluti per canales derivatur, & à spiritu irrigatur, qui eum ad extremos usque fines efficaci quodam motu diffundit. Respiratio autem

γίνεται

γίνεται, μηδενὸς μὲν κενεῶ ἐν τᾷ φύσει ἐόντ⊙, ὑπορρέοντος ὑ ϗ ἑλκομένω τῶ ἀέρ⊙ ἀντὶ τῶ ὑπορρέοντ⊙ διὰ τᾶν ἀορράτων σωμίων, δι' ὧν ϗ ἁ νοτὶς ἐπιφαίνεται, πνὸς ὑ ϗ ὑπὸ τᾶς φυσικᾶς θερμότα⊙ ἀπαναλωμένω. ἀνάγκα ὧν ἀντικαταχθῆμεν τὸ ἴσον τᾷ ἀναλωθέντι· εἰ δὲ μή, κενώσιας εἴμεν. ὅπερ ἀμάχανον. ἁ δὲ γὰ ἔπ* εἴη κασούρροον ϗ ἐν τὸ ζῶον, διαιρεμένω τῶ σηάνε⊙ ὑπὸ τῶ κενῶ. ἁ δ' ὁμοία ὀργανοποιΐα γίνεται ϗ ἐπὶ τᾶν ἀψύχων, καπὰν τᾶς ἀναπνοᾶς ἀναλογίαν. ἁ γὰ σικύα ϗ τὸ ἄλεκθον, εἰκόνες ἀναπνοᾶς ἐντί. ῥεῖ γὰ διὰ τῶ σώμα⊙ ἔξω θύραζε τὰ πνεύματα, ἀντεπισάγεται δὲ διὰ τᾶς ἀναπνοᾶς τῷ τε στόματι ϗ ταῖς ῥισίν· εἶτα πάλιν, οἷ δ' ἕλιξ⊙, ἀντεμφέρεται εἰς τὸ σῶμα. τὸ ὑ ἀγατείνεται καπὰς ἑκφάς. ἁ ὑ σικύα, ἀπαναλωθέν⊙ ἀπὸ τῶ πυρὸς τῶ ἀέρ⊙, ἐφέλκεται τὸ ὑγρόν· τὸ δ' ἄλεκθον, ἐκκειθέντ⊙ τῶ πνεύματ⊙, ἀναλαμβάνει τὸ ὅμοιον σῶμα. Τροφὰ ὑ πᾶσα, ἀπὸ ῥίζας μὲ τᾶς καρδίας, παγᾶς δὲ τᾶς κοιλίας, ἐπάγεται τῷ σώματι· ὃ ϗ εἴκα πλείω τᾶς ὑπορρεούσας ἐπάρδοιτο, αὔξα λέγεται· εἴκα δὲ μείω, φθίσις. ἁ δ' ἀκμὰ

For. ἴνα κασούρροον. aut certè post particulam κα aliud quodpiam hujusmodi vocabulum scriptum fuit.

sit quum nihil vacui in natura sit: aër autem per oscula quæ videri non possunt, & attrahitur, & influit in ejus vicem qui effluxit. ex illis etiam meatibus mador sudórque perspicuè existit in suprema cutis parte. Jam quum & aliquid de ipso à naturali calore absumatur, necesse est vicissim introduci æqualem motum ejus qui consumptus est. quod nisi fieret, vacuum aliquid daretur in rerum natura: quod fieri nullo modo potest. non enim perpetuo illo motu quo solet animal quasi fluere, vires suas reficere atque instaurare posset, ut unum videlicet perduret, si corporis tabernaculum à vacuo divideretur. Similis autem instrumentorum solet esse molitio, & in ipsis quidem inanimis, ex ea respirationis reciproca proportione. cucurbitula enim & succinum imagines sunt respirationis. nam fluunt per corpus foras spiritus, vicissim autem introducuntur per respirationem & ore & naribus. deinde rursus, velut Euripus, vicissim feruntur in corpus. illud verò secundum influxiones distenditur. At cucurbitula consumpto igne ab aëre, attrahit humorem: succinum verò excreto spiritu, susscipit simile corpus. Omne verò alimentum à radice quidem cordis, à fonte verò ventriculi in corpus inducitur. quod etiam, si plus irrigatur quàm defluat, Incrementum dicitur: si verò minus, Imminutio. Vigor autem

μεθό-

μεθόριον τυτέων ὄϛι, καὶ ἐν ἰσότητι ἀποῤῥοᾶς καὶ ὑπερῥοᾶς νοέεται. λυομένων ὧν τῆς ἁρμονίης τᾶς συϛάσιος, αἶψα μηκέτι δίδοται ἢ πνεύματι, ἢ τροφὰ μὴ διαδίδοται, θνάσκει τὸ ζῶον. πολλαὶ ὧν κῆρες ζωᾶς καὶ θανάτυ αἰτίαι. ἓν δὲ γένος νόσος ὀνομαίνεται. νόσων δ' ἀρχὰ μία, αἱ τᾶν πρώτων δυναμίων ἀσυμμετρίαι, εἶτα πλεονάζοιεν ἢ ἐλλείποιεν ταὶ ἁπλαῖ δυνάμιες, θερμότας, ἢ ψυχρότας, ἢ ὑγρότας, ἢ ξηρότας. μετὰ δὲ ταύτας, αἱ τῶ αἵματος τροπαὶ καὶ ἀλλοιώσιες, ἐκ διαφθορᾶς, καὶ * αἱ τᾶς σαρκὸς ταραχθείσας κακώσιες. εἶτα καταβολαὶ μεταβολαὶ, ὅτι τὸ ὀξὺ ἢ ἁλμυρὸν ἢ δριμὺ τροπαὶ αἵματος, ἢ σαρκὸς τακεδόνες γένοιντο. χολᾶς γὰρ αἱ ῥύσιες καὶ φλέγματος, ἐνθένδε. χυμοὶ νοσώδεες, καὶ ὑγρῶν σάψιες, ἀμαυραὶ μὲν, αἱ μὴ ἐν βάθει· χαλεπαὶ δ' ὧν ἀρχαὶ γίνωνται ἐξ ὀστέων· ἀνιαραὶ δ', ἐκ μυελοῦ ἐξαπτόμεναι. τελευταῖα δ' νόσων ἐστὶ, πνεῦμα, χολὴ, φλέγμα, αὐξόμενα, καὶ ῥέοντα εἰς χώρας ἀλλοτρίας, ἢ τόπως * ὀπικαιρίως. τότε γὰρ ἀντικαταλαμβάνοντα τὰν τῆς καρδίης χώραν, καὶ ἐκπολέσαντα τὰ συγγενέα, ἱδρύεται κακὸν τὰ σώματα, καὶ ἐς αὐτὰ ταῦτα * ἀναλύονται· καὶ σώματος μὲν

In præced. edit. αἰτίας.

γρ. ὅτι καιρίως.

γρ. ἀναλύοντα.

in horum confinio conſiſtit, & in defluxionis ac influxionis æqualitate intelligitur. Quum autem conſtitutionis compages diſſolvuntur, ſi non ampliùs tranſitus eſt ſpiritui, aut alimentum minimè diſtribuitur, animal interit. Multæ verò ſunt peſtes & noxæ vitæ, & mortis cauſæ. unum autem genus nominatur Morbus. morborum verò princeps & primaria cauſa, eſt primarum facultatum intemperies atque perturbatio: ſi videlicet ſimplices facultates vel redundarint vel defecerint: caliditas nimirum, frigiditas, humiditas aut ſiccitas. Poſt has autem ſunt ſanguinis mutationes & alterationes ex corruptione, & depravationes carnis tabidæ: ſi viciſſitudinum alternationibus ad acidum vel ſalſum aut acre, ſanguinis alterationes aut carnis tabes exiſtant. Hinc enim bilis & pituitæ origines, humores morboſi & humorum putrefactiones, tenues quidem, ſi in profundo ſint: [curatu] difficiles, quorum principia ex oſſibus generantur: moleſtæ verò [ipſo ſenſu] quæ ex medulla accenduntur. Poſtremi autem ſunt morbi, Spiritus, bilis, pituita: dum & augentur & influunt in ſedes alienas, vel locos corporis principales. tunc enim meliorem locum occupant, cognatíſque depulſis ſedes figunt, & afflictis corporibus in hæc ipſa diſſolvuntur. [1.] Et corporis

[1.] De corporis & animi morbis, pag. LXXXI, &c.

μὲν

μὲν πάθεα τάδε, καὶ ἐκ τῶν δὲ ψυχᾶς νόσοι ἐντὶ πολλαί. * ἄλλαι δ' ἄλλων δυναμίων ἐντί· αἰσθητικᾶς μὲν, δυσαισθησία· μναμονικᾶς δ', λάθα· ὁρμητικᾶς δ', ἀνορεξία, καὶ ἀπροθυμία· παθητικᾶς δὲ, ἄγεια πάθεά τε καὶ λύσαι οἰκρώδεες· λογικᾶς δὲ, ἀμαθία καὶ * ἀφρεσύνα. ἀρχαὶ δὲ καλίας, ἀδοναὶ καὶ λύπαι, ἐπιθυμίαι τε καὶ φόβοι, ἐξαμμέναι μὲν ἐκ σώματος, ἀναπεφαμμέναι δὲ τᾶ ψυχᾶ, καὶ ἐξαγγελλόμεναι ὀνόμασι ποικίλοις· ἔρωτες γὰρ καὶ πόθοι, ἵμερόί τε ἔκλυτοι, ὀργαί τε σύντονοι, καὶ θυμοὶ βαρεῖς, ἐπιθυμίαί τε ποικίλαι, καὶ ἀδοναὶ ἄμετροι ἐντί. ἁπλῶς δ', ἀτόπως ἔχειν ποτὶ τὰ πάθη, καὶ ἄρχεσθαι, πέρας ἀρετᾶς καὶ καλίας ἔβα. τὸ γὰρ πλεονάζειν ἐν τούτοις, ἢ κἀφρονα αὐτᾶν ἔμμεν, ἢ κακῶς ἄμμε διατίθησι. ποτὶ δ' τούτοις τὰς ὁρμὰς μεγάλα μὲν συνεργεῖν δύνανται αἱ τῶ σωμάτων κράσιες, ὀξεῖαι ἢ θερμαὶ, ἢ ἄλλοᾳ ἀλλοῖαι γινόμεναι, ἔς τε μελαγχολίας καὶ λαγνείας λαβρωτάτας ἄγοισαι ἄμμε. καὶ ὁ δυμαπτόμενα μέρεα * δαξασμὼς ποιεῦντι καὶ μορφὰς φλεγμαινόντων σωμάτων μᾶλλον ἢ ὑγιαινόντων· δι' ὧν δυσθυμίαι καὶ λῆθαι, ἀφροσύναι

Legitur etiam ἄλλα, ut referatur ad πάθεα.

Scribendum puto ἐδαξασμώς.

quidem hæ ſunt affectiones; & ex his animi complures morbi exiſtunt: ſed alii alias habent poteſtates: Sentiendi quidem facultatem, ſtupor: memoriæ vim, oblivio: appetendi, ſtomachi faſtidium, vel nimius appetitionis ardor: patiendi, feræ affectiones & œſtro percitæ rabies: rationis participem animi facultatem, indocilitas, imperitia & inſipientia. Vitioſitatis autem principia ſunt, Voluptates & dolores, cupiditates & timores, ex corpore quidem accenſæ, ſed in animam quaſi immixtæ: ac proinde ex variis effectis varias ſortiuntur appellationes. Nam amores, deſideria, diſſolutæ cupidines, iræ concitatæ, graves excandeſcentiæ, cupiditates variæ, cupiditates denique infinitæ ex his motibus animo exiſtunt. In ſumma verò, ità comparatum eſſe ut importuno quodam & abſurdo cupiditatum imperio animus ſubjiciatur, eſt Virtutis & vitii terminus. nam in his vel multum eſſe vel ſuperiorem, nos vel bene vel malè affectos reddit. Ad hos animi impetus multum afferunt adjumenti corporis temperamenta, quæ vel vehementia fuerint & fervida, vel alio quopiam modo affecta atque compoſita, prout varii ſunt multiplicéſque motus: & ad atras biles & effuſiſſimas libidines nos abripiunt. Fluxionibus autem illis irritatæ quædam partes inducunt acres morſus, formáſq; tumeſcentiũ potiùs quàm ſanorum corporum: per quas triſtitiæ & obliviones, & deſipientiæ

τε

τε καὶ ποῖαι ἀφορμάζονται. ἱκανὰ δ' τὰ ἔθεα, ἐν οἷς ἄν ἐντραφῶσι καὶ πάλιν ἢ οἶκον, καὶ καθ' ἡμέραν δίαιτα, θρύπτουσα τὰν ψυχὰν, ἢ ῥωννῦσα ποτ' ἀλκάν. τὰ δὲ θυμαυλίαι, καὶ ἁπλαὶ δοφαί, καὶ τὰ γυμνάσια, καὶ τὰ ἤθεα τῶν συνόντων, τὰ μέγιστα δύνανται ποτὶ ἀρεταὶν καὶ ποτὶ κακίαν. καὶ ταῦτα μὲν ἄπαντα ἐκ τῶν γενετόρων καὶ στοιχείων ἐπάγεται μᾶλλον ἢ ἐξ ἁμέων, ὅτι μὴ * ἀργεία ἔστιν, ἀφισαμένων ἁμῶν τῶν ποδαγόντων ἔργων. ποτὶ δὲ τὸ εὖ ἔχειν τὸ ζῶον, δεῖ τὸ σῶμα ἔχειν τὰς ὑπ' αὐτῶν ἀρετὰς, ὑγείαν τε καὶ εὐαισθησίαν, ἰσχύν τε καὶ κάλλος. ἀρχὰ δ' κάλλιος, συμμετεία ποτί τ' αὐτὰ τὰ μέρεα καὶ ποτὶ τὰν ψυχάν. ἁ γὰ φύσις οὐ ὄργανον ἁρμόξατο τὸ σκᾶνος, ὑπακόον τε ἔμμεν καὶ ἐναρμόνιον τῶς τῶν βίων ὑποδέσεσι. δεῖ δὲ καὶ τὰν ψυχὰν ῥυθμίζεσθαι ποτὶ τὰς ἀνελόγως ἀρετάς· ποτὶ μὲν σωφροσύναν, οὐ ποτὶ ὑγείαν τὸ σῶμα· ποτὶ δ' φρόνασιν, οἷον ποτὶ εὐαισθησίαν· ποτὶ δ' ἀνδρφόταλα, οὐ ποτὶ ῥώμαν καὶ ἰσχύν· ποτὶ δὲ δικαιοσύναν, οἷον ποτὶ κάλλος τὸ

Invenitur & ἄρτια ἔστιν. Illa autẽ altera scriptura stare videtur non posse nisi ei mutetur in ι, simúlque pro ποδαγόντων aliud scribatur.

& consternationes incidunt. Multum etiam possunt consuetudines quibus quis vel in ea civitate vel eâ familia in qua & natus & educatus fuerit, sese conformârit. Accedit quotidiana vivendi ratio, animum vel frangens atque effœminans, vel contrà ad gravitatem fortitudinémque corroborans. nam & sub dio vitam agere, simplex tenuísque alimentorum ratio, exercitationes, mores denique eorum cum quibus versaris, magnum habent sive ad virtutem sive ad vitium momentum. Vitiositas verò è parentibus nostris & elementis potiùs oritur quàm ex incuria & publicorum morum intemperie: [quum videlicet ità simus comparati] ut ab illis actionibus quæ nos ad primævas illas parentum nostrorum labes adducunt, nunquam abscedamus. [1.] Cæterùm, ut bene se habeat animal, eo corpore debet esse præditum, quod eas virtutes quibus sanitas, sensuum subtilitas, robur, pulchritudo denique constare ei possit, cumulatè complectatur. Pulchritudinis principia sunt, partium congruentia atque concinnitas, quæ & secum & cum animo ipso aptè conspirent atque conveniant. Natura enim hoc corporis tabernaculum veluti instrumentum composuit, ut & obediens sit, & ad omnes vitæ rationes concinno quodam aptóque modo par esse possit. Animus quoque ad convenientes virtutes conformandus est atque instituendus: nimirum ad temperantiam, veluti corpus ad sanitatem: ad prudentiam verò, veluti ad sensuum subtilitatem: ad fortitudinem, veluti ad robur & vires: ad justitiam, veluti corpus ad pulchritudinem.

[1.] De corporis & animi remediis, pag. LXXXVIII, &c. σῶμα.

σῶμα τυτέων ὴ, ἀρχαὶ μὲν ἐκ φύσεως· μέσα ὴ κὴ πέρατα, ἐξ ὀπιμελείας· σώματός τε, διὰ γυμνασικῆς κὴ ἰατρικῆς· ψυχῆς ὴ, διὰ παιδείας κὴ φιλοσοφίας. αὗται γὰ τὰι δυνάμεις τρέφουσαι κὴ τονοῦσαι κὴ τὰ σώματα κὴ τὰς ψυχὰς διὰ πόνων κὴ γυμνασίων, κὴ διαίτας καθαρότατος, τὰι μὲ διὰ φαρμακῆᾶν, τὰι ὴ παιδαπκὴ τᾶν ψυχᾶν, διὰ κολασίων κὴ ὀπιπλαξίων. ῥωννύουσι γὰ, διὰ τοῦ ἔπαῦν ἐγείροισαι τὰν ὁρμὰν, κὴ ἐκκελδόμεναι τὰ ποτίφορα * ποτὶ ἔργα. ἀλειπτικὰ μὲν ὦν, κὴ ἃ ταύτᾳ συγγενεύτα ἰατρικᾷ, σώματα ταχθεῖσα θεραπεύει, ἐς τὰν κρατίστων ἁρμονίαν ἄγοισα τᾶς δυνάμιας, τό, τε αἷμα καθαρὸν κὴ τὸ πνεῦμα εὔῤῥοον ἀφῥάζεται· ἴν' εἰ καί τι νοσῶδες ὑπογένοιτο, κρέιττος ἀυτᾶ ἔχοιεν ἐῤῥωμένοι τὰι δυνάμιες αἵματος κὴ πνεύματος. μωσικὰ ὴ, κὴ ἃ ταύτας ἀγεμὼν φιλοσοφία, ὅτι τᾶς ψυχᾶς ἐπανορθώσει ταχθεῖσα ὑπὸ θεῶν τε κὴ νόμων, ἐθίζουτι κὴ πείθουτι, τὰ δὲ κὴ πολαναγκάζουτι, τὸ μὲ ἄλογον τῷ λογικῷ πείθεσθαι· τῷ δ' ἀλόγῳ θυμὸν μὲ φρᾶεν εἶμεν, ὅτι θυμίαν ὴ ἐν ἀρεμίαισι· ὡς μὴ δίχα λόγω κινέεσθαι, μηδὲ μὰν ἀτρεμίζειν τῷ νῷ ἐκκαλεομένῳ ἢ ποτὶ ἔργα ἢ ποτὶ ἀπολαύσιας. ἔτος γάρ ὄξιν ὄρθ- σωφροσύνας, ἐυπείθειά τε κὴ καρτερία. κὴ σύνεσις,

γρ. ποτὶ ἔργα
Alioqui potius ποτὶ *scribendũ, sicut & paulo pòst scriptũ est.*

Harum Virtutum primordia quidem sunt ex natura: media verò & fines, ex diligentia: in corpore videlicet, gymnastices adjumento & medicinæ: in animo autem eruditionis & philosophiæ beneficio. Hæ enim facultates nutriunt & roborant tum animos tum corpora, laboribus, exercitationibus, puráq; victus ratione: adhibitis partim medicamentis ad corpus reficiendum atque instaurandum, partim animi institutione, castigationibus & reprehensionibus. corroborant enim animum, dum cohortationum aculeis illius impetum exlusitant, & ad commodas fructuosásque actiones impellunt. Unctoria igitur ars, & quæ huic cognata est Medicina, corporibus curandis destinata est: ádque optimam harmoniam facultates illas adducens, purum sanguinem spiritúmque expeditè fluentem reddit: ut siquid etiam morbosum subsit, validis illis sanguinis spiritúsque facultatibus id valeant pervincere atque profligare. Jam verò Musica & hujus dux Philosophia ad animi emendationem à diis legibúsque constitutæ assuefaciunt & suadent & cogunt partem animi expertem rationis obtemperare rationi: ei autem parti quæ sit expers rationis, mansuetam esse cicurámque Iram: Cupiditatem, quiescere: hactenus videlicet ut ipsæ nec absque ratione moveantur, nec contrà quiescant, quũ ipsas Mens vel ad actiones velad fructum voluptatis provocaverit. Ille enim est temperantiæ terminus, Obediẽtia & tolerantia. Sed & intelligentia

κὴ

κὴ ἁ παρεσβύσα φιλοσοφία, ἀποκαθαίρμυαι * ψεύδεα, ἐνέθηκαν τὰν ἐπιστήμαν, ἀναγαλεσάμυαι τὸν νόον ἐκ μεγάλας τᾶς ἀγνοίας, χαλάσασαι ἐς ὄψιν τᾶς θείων· τοῖς ἐνδιατείβεν σωὶ αὐταρκείᾳ τε ποτ' ἀνθρώπεια κὴ σωφροσύνᾳ, ἐπὶ τὸν σύμμετρον βίω χρόνον, ἀ' δαιμόν ὄξιν. ὅτῳ μὲν ὁ δαίμων μοίρας τὰς ἀ' ἔλαχε, ἀ' ἀλαθεσάταν δόξαν ἄγεται ἐπὶ τὸν ἀ' δαιμονέσατον βίον· εἰ δέ κά τις σκληρὸς κὴ ἀπειθὴς, τούτῳ ἀ' ἐπέδω κόλασις ἅ τ' ἐκ τῶ νόμων κὴ ἁ ἐκ τῶ λόγων σωίτονα ἐπάγοισα δείματά τε ἐπιφόβια κὴ τὰ καθ' ᾅδεω, ὅτι κολάσιες ἀφραύστοι ὑποκεινται δυσδαίμοσι νεκρέσις· κὴ τἄλλα ὅσα ἐπαινέω τὸν Ἰωνικὸν ποιητὰν ἐκ παλαιᾶς ποιεῦντα τὼς ἐναγέως. ὡς γὰ τὰ σώματα νοσώδεσι πόκα ὑγιάζομες, εἴκα μὴ εἴκῃ τοῖς ὑγιεινοτάτοις, ὥτω τὰς ψυχὰς ἀπείργομες ψευδέσι λόγοις, εἴ κα μὴ ἀγῃ ἀλαθέσι. λέγοιντο δ' ἀναγκαίως κὴ πιθανείαι ξένοι, ὡς μετενδυομένων τᾶν ψυχᾶν, τῶ μὲ δειλῶν, ἐς γυναικέα σκήνεα, ποθ' ὕβριν ἐνδιδόμενα· τῶ δὲ μαιφόνων, ἐς θηρίων σώματα, ποτὶ κόλασιν· λάγνων δ' ἐς συῶν ἢ κάπρων μορφάς· κόφων ὦ κὴ

& antiqua illa augustáque philosophia mentem mendacibus inanibúsque opinionibus expurgatam, & ex magna ignorantia revocatam Scientiæ dedicarunt, eámque ad rerum divinarum contemplationem erexerunt. In quarum rerum cognitione siquis ità versetur ut animum gerat suâ sorte contentum, humanósque casus sub se positos habeat, & in hac animi æquitate quasi secundo flumine ad moderatam temperatámque vitam aspiret, is profectò viam ingressus est certæ felicitatis. Et certè is cui Deus has sortes attribuerit, per verissimam opinionem ad felicissimam vitam deducitur. si quis contrà durus, & præfractus fuerit, nec sanctissimis illis præceptis voluerit parere, eum pœna consequetur tum ex legibus tum ex illorum sermonum vocibus quæ & cœlestes & infernas pœnas denuntiant: Infelices videlicet manes implacabilia supplicia manere: & alia quæ Ionicus poëta scripsit ex vetere memoria repetita, ex quorum auditu animos hominum voluit ad religionem puritatémq; informare. quo sanè nomine illius consilium probo. quemadmodum enim corpora remediis quibusdam morbosis sanamus, nisi cedant saluberrimis, ità & animos falsis sermonibus coërcemus, nisi ducantur veris. Hac igitur de causa hoc concedatur, quòd necessariò commemorentur peregrina supplicia, quasi animæ commigrent ultrò citróque in varia corpora: ignavorum quidem, in corpora muliebria, corporibus tributis ad ignominiam: homicidarum, in ferarum corpora, ad pœnam & supplicium: libidinosorum, in suum vel aprorum formas: levium &

* ψεύδεας δόξας.

μετεώ-

μετεώρων, ἐς πλωτῶν ἀεροπόρων· ἀργῶν δὲ καὶ ἀπραγμόνων, ἀμαθῶν τε καὶ ἀνοήτων, ἐς τὰν τῶν ἐνύδρων ἰδέαν. ἅπαντα δ' ταῦτα ἐν δευτέρᾳ περιόδῳ ἁ Νέμεσις συνδιέκεινε, σὺν δαίμοσι παλαμναίοις χθονίοις τε, τοῖς ἐπόπταις τῶν ἀνθρωπίνων· οἷς ὁ πάντων ἀγεμὼν θεὸς ἐπέτρεψε διοίκησιν κόσμῳ συμπεπληρωμένῳ ἐκ θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων· τῶν τε ἄλλων ζώων, ὅσα δεδαμίουργηται πρὸς εἰκόνα τὰν ἀΐδιον εἴδεος * ἀγηράτῳ καὶ αἰωνίῳ.

3 p. αἰωνίῳ καὶ νοητῷ.

temerariorum hominum, in ſpecies volantium animantium, quæ in aëre ſolent verſari: ſegnium denique, otioſorum, imperitorum, ſtolidorum, in aquatilium ſpeciem. Omnia autem hæc in ſecundo circuitu Nemeſis certo judicio rata fixáque eſſe voluit, cum infernarum illarum furiarum numinibus: quibus humanarum rerum inſpectionẽ ſummus ille Deus, omnium imperator atq; præſes, attribuit: quibus etiam gubernationem mundi commiſit. qui quidem mundus & diis & hominibus & cæteris animantibus conſtat, abſolutâ planè omnibúſque numeris cumulatâ ratione. Et hæc quidem omnia ad optimam illam ingenitæ, æternæ, intelligibilis formæ imaginem fuerunt creata.

ΤΕΛΟΣ. FINIS.

SECUNDI PHILOSOPHI

Responsa ad interrogata Adriani,

Ex Vincentio Bellovacense, spec. hist. l. x. cap. lxxi.

Quid est Mundus? Inæstimabilis circuitus, spectabilis supellex, multiformis formatio, æternus tenor, circuitus sine errore.

Quid est Oceanus? Mundi amplexus, terminus coronatus, (*al.* coarctatus,) hospitium fluviorum, fons imbrium.

Quid est Deus? Immortalis mens, incontemplabilis celsitudo, forma multiformis, incogitabilis inquisitio, insopitus oculus, omnia continens, lux, bonum, & quod est hujusmodi.

Quid est Sol? Cœli oculus, caloris circuitus, splendor sine occasu, diei ornatus, horarum distributor.

Quid est Luna? Cœli purpura, Solis æmula, malefactorum inimica, solamen iter agentium, directio navigantium, signum solennitatum, larga roris, præsagium tempestatum.

Quid est Terra? Basis cœli, meditullium mundi, fructuum custos & mater, operculum inferni, mater nascentium, nutrix viventium, devoratrix omnium, cellarium vitæ.

Quid est Homo? Mens incarnata, phantasma temporis, speculator vitæ, mancipium mortis, transiens viator,

loci hoſpes, anima laborioſa, parvi temporis habitaculum.

Quid eſt Pulchritudo? Flos marcidus, carnalis fælicitas, humana concupiſcentia.

Quid eſt Mulier? Hominis confuſio, inſaturabilis beſtia, continua ſollicitudo, indeſinens pugna, viri incontinentis naufragium, humanum mancipium.

Quid eſt Amicus? Deſiderabile nomen, homo vix apparens, infælicitatis refugium, indeſinens fælicitas.

Quid Divitiæ? Auri pondus, curarum miniſtri, delectatio injucunda, inſatiabilis invidia, deſiderium inexplebile, os excelſum, inviſa concupiſcentia.

Quid eſt paupertas? Odibile bonum, ſanitatis mater, curarum remotio, ſapientiæ repertrix, negocium ſine damno, poſſeſſio abſque calumnia, ſine ſollicitudine fælicitas.

Quid Senectus? Optatum malum, mors viventium, incolumis languor, ſpirans mors.

Quid Somnus? Mortis imago, laborum quies, infirmantium votum, miſerorum deſiderium.

Quid eſt Vita? Beatorum lætitia, miſerorum mœſtitia, expectatio mortis.

Quid eſt Mors? Æternus ſomnus, divitum pavor, pauperum deſiderium, inevitabilis eventus, latro hominis, fuga vitæ, reſolutio omnium.

Quid eſt Verbum? Proditor animi.

Quid eſt Corpus? Domicilium animæ.

Quid eſt Barba? Sexûs diſcretio.

Quid eſt Cerebrum? Cuſtos memoriæ.

Quid eſt Forma? Imago animi.

Quid Oculi? Duces corporis, vaſa luminis.

Quid eſt Cor ? Receptaculum vitæ.

Quid Iecur ? Cuſtodia caloris.

Quid Fel ? Suſcitatio iracundiæ.

Quid Splen ? Risûs & lætitiæ capax.

Quid eſt Stomachus ? Ciborum coquus.

Quid Oſſa ? Robur corporis.

Quid Pedes ? Mobile fundamentum.

Quid eſt Ventus ? Aëris perturbatio, mobilitas aquarum, ſiccitas terræ.

Quid ſunt Flumina ? Curſus indeficiens, refectio Solis, irrigatio terræ.

Quid Amicitia ? Æqualitas animorum.

Quid Fides ? Ignotæ rei miranda certitudo.

Quid eſt quod hominem laſſum fieri non ſinit ? Lucrum.

SECUNDI PHILOSOPHI SENTENTIÆ

Sive Quæstiones Problematum scriptæ ad Adrianum Imp.

Ex Casp. Barthii Adversar. lib. xi. *cap.* xvii.

MUndus, est incessabilis circulus, cunctorum via & transitus.

Mare, mater aquarum, terræ amplexus.

Deus, mens immortalis, incomprehensibilis certitudo, forma omniformis.

Cælum, Sphæra volubilis, campus intelligentiæ, hortus æternitatis, theatrum vitale omnium.

Sol, oculus Dei, cœli & naturæ sensus, temperator vitarum, horarum æternus distributor.

Luna, Solis famula, tenebrarum arbitra, index malefactorum, directio æstuum, tempestatum & ventorum indicium.

Homo, mens incarnata, anima subjecta tempori, lusus astrorum, speculator vitæ, motûs & mortis mancipium.

Terra, basis mundi, mater corporum.

Dies, stadium laborum, viventium respectus, mortis calculatio.

Aër, custodia vitarum, animarum fundus.

Lux, rerum facies, colorum index.

Pluvia,

Pluvia, terræ exſudatio, nutrix fructuum.

Nebula, tenuis nox.

Ventus, aëris turbatio, mobilitas aquarum, ſiccitas terræ.

Aqua, ſubſidium vitæ, fons fructuum, ſcatebra agilitatis, macularum ablutio.

Flumen, imago temporis, curſus indeficiens, refectio ſolis, irrigatio terræ.

Gelu, frugum exſiccatio, pons aquarum naturalis.

Hyems, caloris exſilium.

Ver, parturitio terræ.

Æſtas, rerum voluptas, naturæ prægnatio, venuſtas laborum.

Mulier, ſollicitudo perpetua, humana furia, quotidianum damnum, perpetua iracundia, pondus immobile, neceſſarium malum.

Pulchritudo, naturalis captio, parvi temporis flos, error humanus, omnium cupiditas, dulcis morbus, amabile tormentum.

Finis Sententiarum Secundi.

Secundo ob argumenti ſimilitudinem ſequentes Joannis Pediaſimi verſiculos ex Regiâ bibliothecâ deſcriptos ſubjunximus.

Ἰωάννου τοῦ Γεδιασίμου

Τῆς Βυλγαρίας Χαρτοφύλακος Πόθος.

Περὶ γυναικὸς κακῆς.

Γυνὴ πονηρὸν ναυάγιον ἀῤῥένων.
Ἀῤῥωσία ζωϊκὸς ὑπ' ἰωμφόη.
Καθημερινὴ τῷ ζυγοίκῳ ζημία.
Ἴδεας ἄφερν ἐυνέτη πεισαθλίῳ.
Στερκτὸν κακὸν, μέλημα συγκαθημφόη.
Νὺξ ἀσέλιος, χειμερινὴ πικία.
Ὕπνηλον ἕλκος, ἐνδομαχοῦσα φθόη.
Πονηρὸν φύσις, ἀκατάλλακτος μάχη.
Βίε ζυγασμὸς, ὑποκόλπος ζορπός.
Ἀνήμερος λέαινα συμπεπλησμόη.
Πυρίπνοος χίμαιρα μὴ νικωμφόη.
Ὕδρα πολυκέφαλος, ἄμαχον τέρας.
Μανὰς, σοβὰς, ἀντίκρυς ἀκολασία.
Ῥίζα πονηρὸν χειμώνων βλασημάτων.
Γασὴρ ἀκεφαλὴς, ἠκονημφόον σόμα.
Πάντολμον ὄμμα, θρύψις ὀξυσκημφόη.
Ὑποψίας θάλασσα ζυγκεχυμφόη.
Κακεργίας θύελλα ζυστροβυμφόη.
Συμπλοκὰς ἄλλη, Σκύλλα, Χάρυβδις φάγος.
Εὖειος, ἄλλη Σπὶξ γάμυσα δακφύων.
Ἀφ' ἑσίας πῦρ, καταχλυσμὸς οἰκίας.
Ἑτώσιον γῆς κὴ δυσάλωτον βάρος.
Κριμνὸς κορφώων, Ταινάρυ χάσμα μέγα.
Τὸ ψεθυχὸν πᾶν Ἀχέρων παφσύρων.
Ἐευννὺς ὑποπτερος, ᾅδης παμφάγος.
Οἰωνὸς ἀπαύστος ἀνδρὶ ζυζύγῳ.
Ὦ τὶς γυναῖκα πλιχάυτιν ἐκφύγοι;

Περὶ

JOANNIS PEDIASIMI
Chartophylacis Bulgariæ Desiderium.

De muliere mala.

MUlier mala virorum naufragium,
Morbus domesticus insanabilis,
Quotidianum conjugis damnum,
Senectus præmatura mariti infelicissimi,
Amabile malum, cura assidua,
Nox illunis, brumalis amarities,
Dolosum ulcus, occultè grassans tabes,
Maligna natura, internecinum prælium,
Vitæ exitium, scorpius tectus sinu,
Immitis leæna complexu juncta,
Ignivoma Chimæra insuperabilis,
Hydra multiceps, invincibile monstrum,
Furiosa, procax, publica lascivia,
Radix mala pejorum propaginum,
Venter incontinens, os exacutum,
Protervus oculus, luxuria exercitata,
Suspicionum pelagus turbatum,
Improbitatis procella concitata.
Altera Symplegas, Scylla, Charybdis vorax,
Euripus, altera Styx abundans lacrimis,
Incendium domesticum, diluvium domûs,
Inane terræ & insupportabile pondus,
Præcipitium exitiosum, Tænari vorago ingens,
Oblivia quæque absorbens Acheron,
Erinnys acerba, infernus vorax,
Omen malè auspicatum conjugi.
O quis mulierem talem effugiat?

Περὶ γυναικὸς ἀγαθῆς.

Ἀνδρεία γυνὴ πλοῦς ἀκύμων συζύγῳ·
Εὐρωσία ζύμφυλος ἡ ζυλωμένη·
Καθημερινὸν κέρδος ἐξ ἐργασίας·
Γῆρας λιπαρὲν ἐυνέζη μακαείῳ·
Δῶρον θεοῦ, ζωίδρος ἀμεμψία·
Εὐήλιον φῶς, ἦρος ἡδυθυμία·
Πεδίλον ἄκος, ζυμφανὴς ζωτηρία·
Φύσις ἀγαθὴ, φίλτρον ἐκ τ καρδίας·
Βίου πλατυσμὸς, ἀγαθῶν μορμηκία·
Ἐργατικὸς βοῦς ἀρότης ἐζάγμιος·
Παροιμιακὸν τ ἀμφιθείας κέρας·
Νέφος μυθικὸν βλύζον ἁδρὸν χρισίον·
Εὐφημοσώνης ἀπεφασμάτιλος τύπος·
Βλαστῶν ἀγαθῶν ῥίζα κοσμιωτέρα·
Μέζον καλειδὼς λαμὸς, ἄφημον σόμα·
Κάτω νενδικὸς ὄμμα, σεμνότης ζόνυ·
Κῦμα γαλιωὸν, ἁπλότης τ καρδίας·
Αὔρα πνέουσα φρενέως ἀποιΐαν·
Ἐν νυκτὶ φρυκτὸς, ὅρμος ἐν χλυδωνίῳ·
Ἄσειος ἰσθμὸς, ἐν παραδείσῳ πίδαξ·
Ποδηγετῶν φῶς, αἰθεία τ οἰκίας·
Γῆς ἄλογον ἄνημα, γῆς ἰσαξία·
Σώτειρα φρενλὴς, ἀσφαλὴς βίου χλίμαξ·
Ὀλβιόδωρος Νεῖλος ἀργυρορρόας·
Σίμβλον μελισσῶν, ἠλύσιον μακάρων·
Αἴσιον οἰώνισμα τῷ ζυνδυνέτῃ·
Ὦ τὶς γυναῖκα τηλικαύτην εἰλάχῃ;

ΤΕΛΟΣ.

De muliere bona.

Mulier proba placidus viri cursus,
Sanitas familiaris nescia eripi,
Quotidianum lucrum ex laboribus,
Senectus jucunda mariti felicissimi,
Donum Dei, communis securitas,
Lumen serenum, verna voluptas,
Manifesta medela, evidens salus,
Natura benigna, amor ex præcordiis,
Vitæ dilatatio, bonorum acervus,
Bos operosus aratri jugum trahens,
Proverbiale Amaltheæ cornu,
Nubes fabulosa auro copioso manans,
Modestiæ inaffectata imago,
Germinum bonorum radix præstantior,
Gula mensuram servans, os benedicum,
Oculus demissus, morum gravitas,
Fluctus tranquillus, cordis simplicitas,
Aura benignitatem clementer spirans,
Specula nocturna, tranquilla statio,
Immotus isthmus, fons hortum irrigans,
Lumen viam dirigens, domûs serenitas,
Terræ nobile germen, terræ comparanda precio,
Salutare refugium, tuta vitæ scala,
Nilus opum largitor argento fluens,
Alveare apum, beatorum Elysium,
Omen auspicatum thori socio.
O quis mulierem talem inveniat?

FINIS.

SEXTI PYTHAGOREI

SENTENTIÆ

E Græco in Latinum,

A *RUFFINO* VERSÆ,

ET

XYSTO Romanæ Eccleſiæ Epiſcopo

Falsò attributæ.

CANTABRIGIÆ:

Ex Officina *J. Hayes*, Celeberrimæ Academiæ Typographi,
Impenſis *Joann. Creed*, Bibliopolæ *Cantab.* 1670.

SEXTI PYTHAGOREI
SENTENTIÆ

E Græco in Latinum,

A *Ruffino* Verſæ, & *Xyſto* Romanæ Eccleſiæ Epiſcopo falsò attributæ.

FIdelis homo, electus homo eſt.

Electus homo, homo Dei eſt.

Homo Dei eſt, qui Deo dignus eſt.

Deo dignus eſt, qui nihil indignè agit.

Dubius in fide, infidelis eſt.

Infidelis homo, mortuus eſt corpore vivente.

Verè fidelis eſt, qui non peccat, atque etiam in minimis cautè agit.

Non eſt minimum in humana vita, negligere minima.

Omne peccatum impietatem puta. Non enim manus, vel oculus peccat, vel aliquod hujuſmodi membrum: ſed malè uti manu vel oculo, peccatum eſt.

Omne membrum corporis, quod invitat te contra pudicitiam agere, abjiciendum eſt. Melius eſt uno membro vivere, quàm cum duobus puniri.

Immortales crede te manere in judicio honores & pœnas.

Si quæcunque in hoc mundo habes aliquis auferat tibi, ne indigneris.

Inculpatus eſto.

Omnia auferenti à te cede, præfer libertatem.

Sapiens vir, & pecuniæ contemptor, ſimilis eſt Deo.

Rebus mundanis in cauſis tantùm neceſſariis utere.

Quæ mundi ſunt, mundo: & quæ Dei ſunt, reddantur Deo.

Certus eſto, quod animam tuam fidele depoſitum acceperis à Deo.

Cum loqueris Deo, ſcito quod judiceris à Deo.

Optimam purificationem puta-to, nocere nemini.

Anima purificatur Dei verbo per ſapientiam.

Non putes Dei ſapientiam inſenſibilem eſſe.

Deus ſicut mens eſt, quæ movetur.

tur. Sponte ſecundum hæc & ſubſiſtit.

Magnitudinem Dei non invenies, etiam ſi pennis volare poſſis.

Nomen Dei ne quæras, quia non invenies: nam omne quod nomine appellatur, à digniore nomen accipit, ut alius quidem vocet, alius autem audiat. Quis ergo eſt, qui nomen impoſuit Deo? Deus autem non nomen eſt Deo, ſed indicium quod ſentimus de Deo.

Nihil ergo de Deo, quod non licet quæras.

Deus ſapiens lux eſt, non capax contrarii.

Quæcunque fecit Deus, pro hominibus ea fecit.

Angelus miniſter eſt Dei ad hominem.

Tam pretioſus eſt homo apud Deum, quam Angelus.

Primus beneficus eſt Deus: Secundus eſt is, qui beneficii ejus fit particeps homo. Vive igitur ita, tanquam qui ſis ſecundus poſt Deum, & electus ab eo.

Habes, inquam, in te aliquid ſimile Dei, & ideo utere teipſo velut templo Dei, propter illud quod in te ſimile eſt Dei.

Revereatur vitam tuam mundus. Nihil admittas quod tibi invehat noxam.

Male viventes cum è corpore exceſſerit, cruciabit malus dæmon: uſque quo etiam noviſſimum quadrantem exigat ab eis.

Beatus vir cujus animam nemo reprehendit ad Deum euntem.

Deum ergo honora ſuper omnia ut ipſe dominetur tibi.

Quicquid ſuper omnia honoraveris, hoc tibi dominabitur. Si autem dominatum tui gerit Deus, ita tu demum dominaberis omnibus.

Honor ſummus Deo, ſcire eum & imitari.

Simile quidem Deo per omnia nihil eſt, grata tamen ei eſt inferioris quantum poſſibile eſt imitatio.

Templum Sanctum eſt Deo, mens pii, & altare eſt optimum ei, cor mundum, & ſine peccato.

Hoſtia ſoli Deo acceptabilis, benefacere hominibus pro Deo.

Deo gratiam præſtat homo, qui quantum poſſibile eſt vivit ſecundum Deum.

Deus quidem nullius eget, fidelis autem Dei ſolius: æmulatur ergo illum qui nullius eget, is qui paucis in rebus neceſſariis indiget.

Satage magnus quidem eſſe apud Deum, apud homines vero invidiam fuge.

Si benignus ſis erga indigentes, magnus eris apud Deum.

Sapiens vir, cujus viventis quidem parva eſt apud homines opinio, defuncti vero gloria prædicatur.

Omne tempus, quo de Deo non cogitas, hoc puta te perdidiſſe.

Corpus quidem tuum incedat in terra, anima autem ſemper ſit apud Deum.

Intellige quæ ſint bona, ut bene agas.

Bona cogitatio hominis Deum non latet, & ideo cogitatio tua pura ſit ab omni malo.

Dignus eſto eo, qui te dignatus

eſt

est filium dicere, & age omnia ut filius Dei.

Quod Deum patrem vocas, hujus in actionibus tuis memor esto.

Vir castus & sine peccato, potestatem accepit à Deo esse filius Dei.

Bona mens, chorus est Dei.

Mala mens, chorus est dæmonum malorum.

Injustum si inhibeas agere injuste, hoc est secundum Deum punire.

Satage non videri, sed esse justus: certum est enim, non esse eum, qui videri vult esse.

Honora quod justum est propter hoc ipsum quod justum est.

Nequaquam latebis Deum agens injuste, sed nec cogitans quidem.

Vir sapiens castus erit Deo.

Omnem spurcitiem fuge.

Semper de bonis loqui stude.

Libidinem vince continens corpus in omnibus, quia ex delitiis & voluptatibus non effugies spurcitiem.

Voluptuosum Deus non exaudit.

Delitiarum finis corruptio.

Non verbum, sed ratio præcedat actus tuos.

Pernicioſum est servire vitiis, quia quot vitia habet anima, tot & dominos.

Amor pecuniæ amorem carnalium indicat.

Acquire possessionem animæ firmam, virtutem. Quid est firma possessio, nisi virtus aut vis animæ?

Renuncia rebus corporis, dum adhuc potes, & quantum potes.

Hoc solum tuum ducito quod bonum est.

Qualis vis esse dum Deum oras, talis semper esto.

Dum optima quæque abjeceris prædia, tunc purificatus pete quod vis à Deo.

Lingua maliloqua indicium est mentis malæ.

Insuesce linguam tuam bene proloqui, & maxime cum de Deo fit sermo.

Nocere Deo nemo potest.

Impius, in Deum maledicus, & infestus, & contumelioſus est.

Fundamentum pietatis est continentia: culmen autem pietatis amor Dei.

Pium hominem habeto tanquam teipsum.

Opta tibi evenire non quod vis, sed quod expedit.

Qualem vis esse proximum tuum tibi, talis esto & tu tuis proximis.

Quæ culpes, facere noli.

Nulli suadenti acquiescas petere quod non est bonum.

Quod Deus tibi dat nullus auferre potest.

Delibera priusquam agas, & antequam agas, provide quale sit quod factus es.

Si quid non vis scire Deum, istud nec agas, nec cogites.

Priusquam agas quodcunque agis, cogita Deum, ut lux ejus præcedat actus tuos.

Grandis impietas in Deum, affligere hominem.

Anima illustratur recordatione Dei.

Contentus esse mediocribus stude. Noli

Noli omnia concupiſcere.

Occaſiones donorum perquire etiam cum labore.

Noli diligere ea quæ corporis ſunt.

Immundum hominem facit actus turpis.

Purgatur anima inſipientis, cùm arguitur intrinſecus latens ſenſus ejus.

Deus in bonis actibus hominibus dux eſt.

Neminem inimicum deputes.

Dilige omne quod ejuſdem tecum naturæ eſt, Deum verò plus quàm animam dilige.

Peſſimum eſt peccatoribus, in unum convenire cùm peccant.

Multi cibi impediunt caſtitatem, & incontinentia ciborum immundum facit hominem.

Animantium omnium uſus quidem in cibis indifferens, abſtinere verò rationabilius eſt.

Non cibi qui per os inferuntur polluunt hominem, ſed ea quæ ex malis actibus proferuntur.

Quicquid cupiditate victus acceperis, polluit.

Multitudini placere ne ſatagas.

In omni quod bene agis, autorem eſſe deputa Deum.

Mali nullius autor eſt Deus.

Non amplius poſſideas quam uſus corporis poſcit.

Aurum non eripit animam è malis.

In delitiis corporis poſitus, certum eſt quod ignores illa, quæ præparata ſint tibi à Deo.

Ea poſſide quæ nullus poſſit auferre à te.

Fer quod neceſſe eſt, ſicut neceſſe eſt.

Magnanimus eſſe ſtude.

Ea quæ contemnes ſi recte laudaris, ne retineas. In quibus probabiliter magnificus eris, hæc obtine.

Hæc poſce à Deo quæ dignum eſt præſtare Deum.

Ratio quæ in te eſt, vitæ tuæ lux eſt.

Ea pete à Deo, quæ accipere ab homine non potes.

In quibus præcedere debet labor, hæc tibi opta evenire poſt laborem.

Oratio vel vota pigri ſermo vanus.

Non oportet contemnere ea, quibus etiam poſt diſpoſitionem corporis egemus.

Non petas à Deo, id quod cum habueris non perpetuo obtinebis.

Inſueſce animam tuam aliquid magnum de ſe ſentire poſt Deum.

Nil pretioſum ducas, quod auferre à te poſſit homo malus.

Hoc ſolum bonum putato, quod Deo dignum eſt.

Quod Deo dignum eſt, hoc & viro bono.

Quicquid non convenit ad beatitudinem Dei, non conveniat homini Dei.

Ea debes velle, quæ & Deus vult.

Filius Dei eſt, qui hæc ſola pretioſa ducit, quæ & Deus.

Donec in deſideriis eſt caro, anima ignorat Deum

Cupiditas poſſidendi origo avaritiæ eſt.

Ex ſui ipſius amore injuſtitia naſcitur.

Corpus animæ moleſtum non natura, ſed peccatum fecit.

Omne quod homini plus eſt quam neceſſe ſit, inimicum ei eſt.

Qui amat quod non expedit, non amabit quod expedit.

Sapiens verbis innoteſcit paucis.

Qui ſtudet his quæ non bona, latebunt quæ ſunt bona.

Semper apud Deum mens eſt Sapientis.

Sapientis mentem Deus inhabitat.

Inexplebilis eſt omnis cupiditas, propterea & ſemper indiget.

Sapiens ſemper ſimilis eſt ſibi.

Sufficit ad beatitudinem agnitio Dei ſolius, & imitatio.

Malis qui adulatur, pejores eos facit.

Intolerabilis fit malitia cum laudatur.

Lingua tua ſenſum tuum ſequatur.

Melius eſt lapidem fruſtra jactare, quàm verbum. Delibera antequam dicas, ne quæ non expedit dicas. Verba ſine ſenſu opprobria.

Verboſitas non effugiet peccatum.

Brevis eſt in ſermonibus ſapiens.

Indicium imperitiæ longa narratio.

Veritatem dilige.

Mendacio tanquam veneno utere.

Ante omnia tempus verbis tuis requirito.

Tum loquere, quando tacere non expedit.

De quibus ignoras tace, de quibus autem certus es, loquere opportunè.

Sermo extra tempus indicium malitioſæ mentis eſt.

In conventu nè ſatagas primum dicere

Melius eſt vinci vera dicentem, quàm vincere mentientem.

Fides actus tuos omnes præcedat.

Sapientia animam perducit ad Deum.

Nihil tam vernaculum ſapientiæ, quàm veritas.

Nunquam poteſt anima bona mendacium diligere.

Pravo & peſſimo ingenio fides aliena eſt.

Fidelis homo audire quæ oportet amat magìs, quàm dicere quæ non oportet.

Vir libidinoſus ad omnia inutilis eſt.

Irreprehenſibilis in verbis utitur Deo.

Peccata diſcentium opprobria ſunt doctorum.

Mortui ſunt apud Deum, per quos nomen Dei maledicitur.

Sapiens homo beneficus poſt Deum.

Sermones tui vitam tuam commendent auditoribus.

Quod fieri non decet, neque in ſuſpicionem veniat, quaſi id feceris.

Quod pati non vis ab alio, neque id facias.

Quæ tibi facere eſt turpe, hæc &

aliis imperare facienda turpissimum est.

Etiam in cogitationibus tuis mundus esto à peccato.

Cùm præes hominibus, memento quòd & tibi præest Deus.

Vindictam exercens, scito quia & judiceris à Deo.

Majus est periculum judicantis, quàm ejus qui judicatur.

Levius est omne vulnus, quàm verbum.

Possibile est verbo fallere homines, non autem Deum.

Non putes malum, si tu cùm veritatem scias culparis in verbo.

Malè sentire de fide, amor jactantiæ facit.

Fidelis esse magìs quàm videri stude.

Cole sapientem virum tanquam imaginem Dei viventis.

Sapiens vir etiamsi nudus sit, sapiens apud te habeatur.

Neminem propterea magni æstimes, quòd pecuniâ divitiísque abundet.

Difficile est divitem salvari.

Derogare viro sapienti ac Deo æquale ducito peccarum.

Verbum de Deo loquens depositum te putato accepisse animas.

Quod bonum est, hoc solum te decere puta.

Age magna, non magna pollicens.

Non eris sapiens, si te reputaveris sapientem.

Non potest bene vivere qui non integre credit.

In tribulationibus quis sit fidelis agnoscitur.

Finem vitæ existima vivere secundùm Deum.

Nihil putes malum, quod non sit turpe.

Mali finis injuria, injuriæ autem perditio.

Non dominatur mala affectio in mente fidelis.

Omnis mala affectio animi, rationi est inimica.

Quicquid feceris animo malè affecto pœnitebis.

Affectiones pravæ ægritudinum initia.

Malitia est ægritudo animæ.

Animæ autem mors injustitia & impietas.

Tunc te putato fidelem, cùm passionibus animæ careris.

Omnibus hominibus ita utere, quasi communis omnium post Deum curator.

Qui hominibus malè utitur, seipso malè utitur.

Qui nihil mali vult, fidelis est.

Opta ut bene possis facere inimicis.

Sine Deo non poteris vivere Deo.

Malis ineptus videtur vir sapiens.

Omnia sufferto pro eo, ut secundùm Deum vivas.

Orationem Deus non exaudit hominis, qui egenum non exaudit.

Sapientia sapienti donum à Deo.

Honorans sapientem teipsum honorabis.

Fidelem te esse nosce.

Cùm filium te quis Dei dicet, memento cujus te filium dicat.

Deum patrem invocans in actibus hoc recordare.

Verba tua pietate ſemper plena ſint.

In actibus tuis ante oculos pone Deum.

Nefas eſt Deum patrem invocare, & aliquid inhoneſtum agere.

Qui non diligit ſapientem, nec ſeipſum diligit.

Nulla propria poſſeſſio putetur ſapientis.

Quorum communis eſt Deus idémque pater, hi niſi auxilia & opem in commune conferant, impii ſunt.

Deo ingratus eſt qui non magni ducit ſapientem.

Conjugium tibi refutare conceſſum eſt, idcirco ut vivas indeſinenter adhærens Deo. Si autem tanquam prælium ſciens tamen pugnare vis, & uxorem duc, & filios procrea.

Adulter eſt in ſuam uxorem omnis impudicus amator ardentior.

Nihil propter ſolam libidinem facias.

Scito te adulterum eſſe, etiam ſi cogites de adulterio. Sed & de omni peccato eadem ſit tibi ratio.

Fidelem te eſſe profeſſus, ſpopondiſti pariter non peccare Deo.

Fideli mulieri ornatui ducatur pudicitia.

Vir qui uxorem dimittit, profitetur ſe nec mulierem gerere.

Mulier pudica gloria viri eſt.

Reverentiam habens uxori, habebis eam reverentem.

Fidelium conjugium certamen habeat continentiæ.

Ut continueris ventrem, ita & venereos motus.

Devita infidelium laudes.

Quæ gratis accipis à Deo, præſta gratis.

Multitudinem fidelium non invenies. Rarum eſt enim omne quod bonum eſt.

Sapientem honora poſt Deum.

Cùm argueris ſapientem, diliget te.

Qui ſapienti non obtemperaverit, nec Deo obtemperabit.

Fidelis volens eſſe, præcipuè quidem hoc nitere, nè pecces: quod etiam ſi fortè acciderit, ſaltem cave nè iteretur idipſum.

Doctrinam quæ non eſt Deo digna nè dicas.

Multa velle ſcire, curioſitas animi putanda eſt.

Qui cognoſcit quæ Deo digna ſunt, ille ſapiens eſt.

Doctrinam ex qua proficere potes in amore Dei, illam neceſſariò expete.

Sapiens vir parcit nè perdat tempus.

Fiduciam cũ verecundia habeto.

Excrucient te liberi malè viventes, magìs quàm morientes.

Filii infideles nec filii.

Fidelis vir non ægre fert abjectionem liberorum.

Vivere quidem non eſt in nobis, rectè autem vivere in nobis eſt.

Non judices eſſe ſapientiæ ſtudioſum, cui non de omnibus credis.

Criminationes adversùs ſapientiæ ſtudioſum noli admittere.

Stude communiter omnibus benefacere.

Execrabile tibi ſit, etiam juſtè aliquid punire.

Si vis cum lætitia animi vivere, noli multa agere. In multis enim actionibus minor eris.

Quod non posuisti nè tollas, sed sufficiant tibi quæ tua sunt.

Relinquens quæ possides, sequere verbum Dei. Liber enim eris ab omnibus cum Deo servîeris.

Cessa à cibo.

Ede citra satietatem.

Omni homini impartito.

Pro reficiendo paupere etiam jejunare bonum est.

Omne poculum tibi suave sit, quod sitim extinguit.

Ebrietatem quasi insaniam fuge.

Homo qui à ventre vincitur, belluæ similis est.

Ex carne nihil oritur bonum.

Turpissimæ libidinis ea quidem, quæ suavia sunt citò transeunt, probra verò perpetuò manent.

Solent homines abscindere aliqua membrorum suorum pro sanitate reliquorum, quanto id præstantius pro pudicitia fiet?

Grandem pœnam putato cum in desideriis obtinueris, nunquam enim sedat desiderium adeptio desideratorum.

Non est sapienter factum, in quo libertas aufertur.

Bona habere omnes quidem optant, obtinent autem qui semetipsos integre verbo Dei mancipârunt.

Sapientiæ amator, & honestus esto, & non obtrectator

Rara sit objurgatio tua, & opportuna.

Nimius risus indicium est animi negligentis, nè ergo tantum tibi indulgeas ut risu diffluas.

Castorum vita sit tibi honestatis exemplum.

Optimum quidem est non peccare, peccantem verò agnoscere quàm ignorare melius est.

Jactans non est sapiens.

Magnam scito esse sapientiam, per quam ferre potes inerudítorum insipientiam.

Turpe ducito proprio ore laudari.

Sapientum animæ insatiabiles sunt in amore Dei.

Exordium in agendo à Deo sume quæ agis.

Ore autem priùs Deum habeto & mente quàm respires.

Ea quæ oportet discere & ita facere, nè coneris facere antequam discas.

Carnem noli amare.

Animam bonam post Deum dilige.

Domesticorum indignationes ferre sapientis est.

Sapientum divitiæ continentia.

Si quid proprium alii tradideris, at ipse non habebis, non judices bonum.

Justa communio servanda.

Non dicas aliquod alio peccato levius.

Sicut in benefactis laudari vis, ita in delictis patienter accipe si culperis.

Quorum laudes contemnis, eorum neque derogationes magnipendas.

Thesaurum quidem defodere inhumanum est, inventum auferre non est sapientis.

Quantum laboras pro corpore, si tantum labores pro anima sapiens eris.

Sapiens non eſt qui nocet.

Ad omnia quæ agis, Deum invoca teſtem.

Deus bonos actus hominum confirmat.

Malorum actuum malus dæmon dux eſt.

Sapiens vir Deum hominibus commendat.

Deus ſuper omnia opera ſua, plùs ſuper ſapientem gloriatur.

Nihil tale poſt Deum verum ſicut ſapiens.

Quæcunque Deus poſſidet, hæc & ſapiens.

Malus vir non putat eſſe providentiam.

Anima mala Deum fugit

Omne quod malum eſt, Deo inimicum eſt

Qui ſapit in te, hunc dicito eſſe hominem.

Particeps Dei eſt vir ſapiens.

Ubi eſt quod ſapit in te, ibi eſt & bonum tuum.

Bonum in carne non quæras.

Quod animæ non nocet, nec homini.

Sapientem hominem tanquam Dei miniſtrum honora poſt Deum.

Tabernaculum quidem corporis graviter ferre ſuperbum eſt.

Deponere autem poſſe cum oportuerit, in pace beatum eſt.

Mortis quidem ipſe tibi cauſa non fias.

Si quis autem vult te corpore exuere : ne indigneris.

Sapientem ſi quis de corpore extrudat injuſtè, in iniquitate ſua beneficium ei præſtat, abſolvitur enim tanquam è vinculis.

Hominem metus mortis contriſtat pro imperitia animæ.

Ferrum quo homines interimuntur optimum fuerat non fieri, factum tamen apud te non ſit.

Nulla ſimulatio multo tempore latebit, maximè in fine.

Ut ſunt mores tui, talis & vita tua, mors enim religioſi facit vitam beatam.

Qui cogitat adversùs alium mala, ipſa præveniens ipſe perfert mala.

Nè te impediat à benefaciendo homo ingratus

Optimè facultatibus utitur is, qui indigentibus libenter tribuit.

Fratrem volentem à fide recedere, hortare ne faciat, & ſi inſanabilis ſit, magìs obſerva.

In fide conare omnes homines vincere.

Intellectum non priùs habebis quam intellexeris te habere.

Stude tuâ ſorte contentus eſſe.

Membra corporis ſarcina ſunt iis qui eis non utuntur.

Miniſtrare aliis melius eſt, quàm ab aliis miniſtrari.

Quem Deus non emittit è corpore, ne graviter ferat.

Sententiam quæ miſericordiam vetat, non ſolum non tenere ſed audire refuge.

Qui dat aliquid & imputat, contumeliam magis quàm beneficium dedit.

Qui tuetur pupillos, erit multorum filiorum ſecundùm Deum pater.

Quicquid egeris causâ gloriæ, merces facti tui erit.

Si quid dederis ut hominibus in-

noteſcas, non homini, ſed propriæ libidini præſtitiſti.

Iracundiam multitudinis nè provoces in te.

Diſce quod oportet fieri ut beatus fias.

Melius eſt fame mori, quàm per incontinentiam ventris maculare animam.

Veſtimentum eſſe putato animæ corpus tuum, mundum igitur id conſerva.

Qualia ſtudia geſſerit anima corpus inhabitans, tales habebit teſtes in judicio.

Immundam animam ſibi dæmones immundi vendicant.

Fidelem animam & bonam in via Dei mali dæmones non impediunt.

Verbum de Deo non omni homini committas.

Non eſt tutum audire de Deo homines vanæ gloriæ jactantiâ corruptos.

De Deo etiam quæ vera ſunt, loqui periculum eſt, & non parvum.

De Deo nihil dicas quod non didiceris à Deo, vel ei qui non credit, de Deo nihil loquaris.

Verbum verum ut Deum honora.

Si immunis non es à flagitioſis operibus, de Deo nihil diſceptes.

Sermo verus de Deo, ſermo Dei eſt.

Si ſcis quòd acceptum habent de te, quòd diligis Deum, hi qui te audiunt, tunc eis loquere de Deo.

Opera charitatis Dei procedant abs te, & tunc ſermonem facito de Deo.

In multitudine dicere de Deo non audeas.

Verbum de Deo parciùs proferto quàm de anima. Melius eſt animam perdere, quàm verbum vanum de Deo proferre.

Viri amantis Deum, corporis poteſtatem habet leo, & tyrannus ſimiliter.

Cùm tibi minatur tyrannus, cujus ſis, tunc memor maximè eſto.

Verbum de Deo reticere præſtat magis, quàm temere proferre.

Qui dicit de Deo quæ non ſunt, contra eum falſum loquitur.

Deum non cognovit, qui non colit.

Non eſt verum quòd Deum colat qui hominem lædit.

Fundamentum, & initium eſt cultûs Dei, amare Dei homines.

Qui hominum curam gerit, & orat Deum pro eis, iſte verè à Deo eſſe putandus eſt.

Dei proprium eſt ſalvare, quos dignos judicat.

Cultoris autem Dei eſt orare Deum pro ſalute hominum.

Cum oranti tibi præſtitum fuerit quod popoſciſti à Deo, tunc tibi poteſtatem permiſſam à Deo intellige.

Dignus Deo homo, Deus eſt & in hominibus.

Melius eſt nihil habere, quàm multa habentem nemini impertiri.

Si non das egenti cùm poſcit, non accipies à Deo cum popoſceris.

Qui ex animo dat cibum indigenti, parùm quidem eſt quod dat, ſed magna fiet ei bonæ voluntatis retributio.

Deum qui putat eſſe, & nihil ab eo curari, nihil differt ab eo, qui

qui non credit esse Deum.

Optimè honorat Deum ille, qui mentem suam quantùm fieri potest similem Deo facit.

Deus quidem nequaquam eget, lætatur tamen super his qui indigentibus tribuunt.

Fidelium pauca sint verba, opera autem multa.

Fidelis qui libenter vult doceri, operarius efficietur veritatis.

Præpara & apta te ad tribulationes, & lætus eris.

Neminem lædens nullũ timebis.

Tyrannus beatitudinem non aufert.

Quod fieri necesse est voluntariè sacrificato.

Quod non oportet fieri, nullo modo facias.

Omnem magis causam refer ad Deum.

Nemo sapiens est qui deorsum respicit in terram.

Immensa amatoris sapientiæ libertas non sit in homine, sed in anima.

Mentiri in vita decipere est, & decipi.

Quid sit Deus agnosce, & quid in te quod agnoscit Deum.

Dei opus bonum, homo bonus.

Sine Deo sunt hi, pro quibus verbum Dei maledicitur.

Animam mors non perdit, sed mala vita.

Si scis à quo factus es teipsum agnoscis.

Non est secundùm Deum vivere, nisi pudicè, & bene, & justè quis agat.

Hominum infidelium vita opprobrium est.

Animam de terra fides elevat ad Deum.

Animæ sapientis magnitudinem non invenies, sicut nec Dei quidem.

Quæcunque dat mundus, nemo firmiter tenet.

Quæcunque dat Deus, nemo auferre potest.

Divina sapientia vera est scientia.

Immundæ animæ ne audeas loqui de Deo.

Viri periculum in operibus primò sicut in verbis facito.

Aures tuas non omnibus committas.

Operari quidem Deo omnibus facile est, dicere autem de Deo soli justo permittendum.

Non cruciet anima tua corpus tuum, neque animam tuam libido corporis.

Insuesce teipsum quidem corpori præbere quæ sua sunt castè, & animæ quæ sua sunt piè.

Pasce animam tuam verbo Dei, & corpus simplicibus cibis.

Illis insuesce animam tuam gaudens in quibus rectè gaudeat. Anima quæ iniquis rebus gaudet, indigna est apud Deum.

Sapientis anima audit Deum, sapientis anima aptatur à Deo, sapientis anima semper est cum Deo.

Cor diligentis Deum in manu Dei stabilitum est.

Animæ ascensus ad Deum per Dei verbum est.

Sapiens sequitur Deum, & Deus animam sapientis.

Gaudet rex super his quos regit, gaudet ergo Deus super sapiente.

Inſeparabilis eſt & ab his quos regit ille qui regit, ita ergo & Deus ab anima ſapientis quam tuetur & regit.

Regitur à Deo vir ſapiens, & idcirco beatus eſt.

Anima ſapientis ac mens Deo probatur.

Sapiens vir & cùm tacet honorat Deum.

Venerem & ea quæ ſub alvo ſunt non continens, nec fidelis. Homo incontinens polluit Deum.

Hominem ſcientia Dei paucis verbis uti facit.

Multis verbis uti de Deo ignorantia Dei facit.

Homo qui Dei cognitionem habet non multâ ambitione utitur.

Qui electus Dei eſt, facit quidem omnia ſecundùm Deum, eſſe autem ſeipſum non jactat.

Fidelis homo ſemper in metu eſt uſquequo eat ad Deum.

Homo qui ſecundo ſatiatur cibo non dormit noctu nec concubitum effugit, ſed nec dignus eſt apud Deum.

Alioquin & Deus graviter fert libidines corporis.

Fidelis vir continentiâ paſcitur.

Sapientem fatum non facit, gratia enim Dei fato non ſubjacet.

Agnoſce qui ſunt filii Dei in creaturis ejus, & honora unumquemque pro merito poſt Deum.

Nil proprium Dei dicas quod malum eſt.

Fidelis anima & caſta & ſapiens, Propheta veritatis Dei eſt.

Non amabis Dominum Deum niſi habueris in te aliquid ſimile Dei.

Amicum deputa ſimilem ſimili tantummodo.

Si non diligis Deum, non ibis ad Deum.

Conſueſce teipſum ſemper reſpicere ad Deum.

Intuendo Deum videbis Deum.

Videns Deum facies mentem tuam qualis eſt Deus.

Excole quod intra te eſt, nec ei ex libidine corporis contumeliam facias.

Incontaminatum cuſtodi corpus tuum, tanquam ſi indumentum acceperis à Deo, & ſicut veſtimentum corporis immaculatũ ſervare ſtude.

Sapiens mens ſpeculum eſt Dei.

FINIS.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ
Ἠθικοὶ Χαρακτῆρες.

THEOPHRASTI
NOTATIONES MORUM

ISAACO CASAUBONO Interprete.

Editio Nova.

Accessêre in fine Variantes Lectiones ex Cod. MS°,
Et optimis quibusque impressis.

CANTABRIGIÆ:

Ex Officina *J. Hayes*, Celeberrimæ Academiæ Typographi,
Impensis *Joann. Creed*, Bibliopolæ *Cantab.* 1670.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ
ΗΘΙΚΟΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ.

THEOPHRASTI
CHARACTERES ETHICI,
SIVE,
MORUM DESCRIPTIONES.

ISAACO CASAUBONO
INTERPRETE.

Δη μὲν ἡ πάλαι ποτὲ πολλάκις ἐπισήσας τῷ διάνοιαν, ἐθαύμασα, ἴσως ὃ δὲ πάσχομαι θαυμάζων, τί δήποτε ἡ Ἑλλὰς ἅπασα ὑπὸ τὸν αὐτὸν ἀέρα κειμένη, καὶ πάντων τῶν Ἑλλήνων ὁμοίως παιδευομένων, συμβέβηκεν ἡμῖν ἐκ τοῦ αὐτοῦ τάξιν τῶν ὀπῶν ἔχειν. ἐγὼ γάρ, ὦ Πολύκλεις, συνθεωρήσας ἐκ πολλοῦ τὴν ἀνθρωπίνων φύσιν, ἅτε βεβιωκὼς ἔτη ἐννενήκοντα ἐννέα, ἔτι δὲ ὡμιληκὼς πολλαῖς τε καὶ παντοδαπαῖς φύσεσι, καὶ παρατεθεαμένος ἐξ

Sæpè equidem jam antè quum hâc de re attentiùs cogitare cœpissem, miratus sum, sed nec mirari fortasse desinam, quid causæ sit, cur, quum Græcia omnis eidem cœlo subjecta sit; quum etiam Græci omnes eodem modo instituantur, non omnes tamen iisdem moribus utamur. Ego siquidem, mi Polycles, quum à multo tempore hominum naturas essem contemplatus, (quippe qui annos nonaginta novẽ jam vixerim: & cum multis, atque omnis generis naturæque hominibus sim versatus) quum inquam

ἀκειβείας

ἀκριβείας πολλῆς τούς τε ἀγαθοὺς τῶν ἀνθρώπων καὶ τοὺς φαύλους· ὤετο δεῖν συγγράψαι ἃ ἑκάτεροι αὐτῶν ἐπιτηδεύουσιν ἐν τῷ βίῳ. ἐκθήσω δέ σοι κατὰ γένος ὅσα τε τυγχάνει γένη ἀνθρώπων τούτοις προσκείμενα, καὶ ὃν τρόπον τῇ οἰκονομίᾳ χρῶνται. ὑπολαμβάνω γάρ, ὦ Πολύκλεις, τοὺς υἱοὺς ἡμῶν βελτίους ἔσεσθαι, καταλειφθέντων αὐτοῖς ὑπομνημάτων τοιούτων· οἷς ὥσπερ παραδείγμασι χρώμενοι, αἱρήσονται τοῖς εὐφημονεστάτοις συνεῖναί τε καὶ ὁμιλεῖν, ὅπως μὴ καταδεέστεροι ὦσιν αὐτῶν. τρέπομαι δ' ἤδη ἐπὶ τὸν λόγον. σὺ δὲ, παρακολουθῆσαί τε καὶ εἰδῆσαι εἰ ὀρθῶς λέγω. πρῶτον μὲν οὖν ποιήσομαι τὸν λόγον ἀπὸ τῶν τὴν εἰρωνείαν ἐζηλωκότων, ἀφεὶς τὸ προοιμιάζεσθαι, καὶ πολλὰ περὶ τοῦ πράγματος λέγειν. καὶ ἄρξομαι πρῶτον ἀπὸ τῆς εἰρωνείας, καὶ ὁρισθήσομαι αὐτήν· εἶτ' ὅπως τὸν εἴρωνα διέξειμι, ποῖός τις ὤν, καὶ εἰς τίνα τρόπον κατενηνόχασι. καὶ τἆλλα δὴ τὰ παθημάτων, ὥσπερ προεθέμην, πειράσομαι κατὰ γένη φανερὰ καταστῆσαι.

diligentiâ magnâ & probos simul & improbos homines considerâssem, atque inter se comparâssem, faciendum duxi, ut quæ sit vitæ degendæ utrorumque ratio, hoc scripto complecterer. Exponam autem tibi generatim, cùm omnes morum species quibus illi sunt præditi, tum quis sit illorum vitæ cotidianæ modus. Liberos enim nostros, mi Polycles, fore meliores existimo, si monumenta ipsis hujuscemodi reliquerimus, quæ sibi pro exemplo proponentes, optimè moratos quosque sint electuri, quibuscum versentur & consuescant, ut in viros tandem nihilo illis deteriores evadant. Sed jam ad rem ipsam me accingam. Tuum erit, ad ea quæ dicam, animum advertere, & an rectè dicam pernoscere. Igitur, missis præfationibus, & iis quæ multa poterant de re afferri, initium dicendi faciam ab illis qui cavillationem amplexi sunt, vitiúmque ipsum primò definiam: deinde cavillatorem hominem describam qualis sit, & qui ejus mores. Postea verò alias quoque animi affectiones generatim, ut antè diximus, explicare conabimur.

Περὶ Εἰρωνείας.

Ἡ μὲν οὖν εἰρωνεία δόξειεν ἂν ἄν τις), ὡς τύπῳ λαβεῖν, προσποίησις ὅτι τὸ χεῖρον προσώπου καὶ λόγων. ὁ δ' εἴρων, τοιοῦτός τις ὤν, οἷος προσελθὼν τοῖς ἐχθροῖς ἐθέλει λαλεῖν, ἢ μισεῖν·

De Cavillatione.

CAvillatio igitur, si quis rudi definitione complecti velit, est cùm factorũ tum dictorũ in deterius fictio. Homo autem cavillator talis est, qui ad inimicos suos adeat, quasi alloqui eos velit, nõ ampliùs odisse:

καὶ

καὶ ἐπαινεῖν παρόντας, οἷς ἐπέθετο λάθρα, καὶ τέτοις συλλυπεῖσθαι ἠπωρημένοις. καὶ συγγνώμων ὃ ἔχειν τοῖς κακῶς αὐτὸν λέγουσι· καὶ ἐπὶ τοῖς καθ' ἑαυτοῦ λεγομένοις, καὶ πρὸς τοὺς ἀδικουμένους καὶ ἀγανακτοῦντας πράως διαλέγεσθαι. καὶ τοῖς ἐντυγχάνειν κατὰ σπουδὴν βουλομένοις, προσκαλέσαι ἐπανελθεῖν· καὶ μηδὲν ὧν πράττει, ὁμολογῆσαι, ἀλλὰ φῆσαι βουλεύσεσθαι· καὶ προσποιήσασθαι ἄρτι παραγεγονέναι, καὶ ὀψὲ γεγενῆσθαι αὐτόν, καὶ μαλακισθῆναι· καὶ πρὸς τοὺς δανειζομένους καὶ ἐρανίζοντας, ὡς οὐ πωλεῖ· καὶ μὴ πωλῶν, φήσει πωλεῖν· καὶ ἀκούσας τι, δόξει μὴ προσποιεῖσθαι· καὶ ἰδὼν, φήσει μὴ ἑωρακέναι· καὶ ὁμολογήσας, μὴ μεμνῆσθαι· καὶ τὰ μὲν σκέψεσθαι φάσκειν, τὰ δὲ οὐκ εἰδέναι, τὰ δὲ θαυμάζειν, τὰ δὲ ἤδη ποτὲ καὶ αὐτὸς ὕστερον διαλογίσασθαι. καὶ τὸ ὅλον, δεινὸς τῷ τοιούτῳ τρόπῳ τῆς λόγου χρῆσθαι, Οὐ πιστεύω, Οὐχ ὑπολαμβάνω, Ἐκπλήττομαι· καὶ λέγειν ἑαυτὸν ἕτερον γεγενῆσθαι. καὶ μέντοι, Οὐ ταῦτα πρὸς ἐμὲ διεξήει. παράδοξόν μοι τὸ πρᾶγμα, ἄλλῳ τινὶ λέγε· ὅπως δὲ σοι ἀπιστήσω, ἢ ἐκείνῳ κατηγορῶ, ἀπορῶ· ἀλλ' ὅρα μὴ σὺ δεῖπον πιστεύῃς τοιαύτας φωνὰς καὶ πλοκὰς καὶ παλιλλογίας· ἃ χεῖρον ἔστιν εὑρεῖν οὐδέν. τὰ δὲ τῆς ἠθῶν μὴ ἁπλᾶ, ἀλλ' ἐπίβουλα, φυλάττεσθαι μᾶλλον δεῖ ἢ τοὺς ἔχεις.

quíque illos quibus clàm ſtruit inſidias, præſentes laudet, & ſi victi fuerint, eorum vicem doleat. Si quis ipſi maledicat, ei ignoſcit: jactáque in ſe convitia negligit; cum iis etiam, qui quòd injuriam ab ipſo paſſi ſint, quiritant, blandè benignéque loquitur. Eos qui ipſum confeſtim conventum velint, jubebit redire iterum. Quicquid agit, clàm id habet, & ſe adhuc deliberare dicit. Idem ſe modò adveniſſe fingit: aut ſub veſperam veniſſe, & è via languere. Pecuniam mutuò rogantibus, aut eranum ab ipſo exigentibus; Nihil vendo, inquit: è contrario quum nihil vendet, tum vendere ſe affirmabit. Quum quid audiverit, videri volet animum non advertiſſe. Quum quid viderit, negabit vidiſſe. Pactus aliquid, negabit ſe meminiſſe. De aliis dicit ſe cogitaturum, alia neſcire, mirari alia: de quibuſdam ſe quoque jam antè ſimiliter cogitâſſe. Denique frequens omnino in ejus ore hujuſmodi eſt oratio, Non credo: Non puto: Obſtupeſco. Seſe etiam alium fuiſſe dicet. Item, Atqui non hæc erat ipſius apud me oratio. Res mihi videtur mira, & fidem omnem ſuperare: Quære alium cui iſta narres: Tibíne credam, an illius damnem fidem, neſcio. At tu caveſis vocibus iſtiuſmodi & involucris ſimulationum recantatis dictis credas: quâ re deterior nulla queat reperiri. Enimverò mores hujuſmodi hominum, non ſimplicium ſed inſidioſorũ, magìs quàm viperas fugere debemus.

Περὶ

Περὶ Κολακείας.

ΤἨν ὃ κολακείαν ὑπολάβοι ἄν τις ὁμιλίαν αἰσχρὰν εἶ), συμφέρουσαν ὃ τῷ κολακεύοντι. ἔστ ὃ κόλακα τοιοῦτόν τινα, ὥστε προδρόμῳον ἅμα εἰπεῖν, Ἐνθυμῇ ὡς ἀποβλέπουσιν εἰς σὲ οἱ ἄνθρωποι; τοῦτο ἑδενὶ γίνεται πω ἐν τῇ πόλει πλὴ ἢ σοί. ηὐδοκίμεις χθὲς ἐν τῇ στοᾷ· πλειόνων δ ἢ τεσσάκοντα ἀνθρώπων καθημένων, κ̀ ἐμπεσόν⟨τ⟩ λόγου τὶς εἶπε βέλτιστ⟩, ἀπ' αὐτοῦ ἀρξαμένους πάντας, ἐπὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ κατενεχθῆναι· κ̀ ἄλλα τοιαῦτα λέγειν. ἀπὸ τοῦ ἱματίου ἀφελεῖν κροκίδα· κ̀ ἐάν πε πρὸς τὸ τείχωμα ἢ κεφαλῆς ἀπὸ πνεύ-

κ. προσ-αχθῇ. μα⟨τ⟩ * προσενεχθῇ ἄχυρον καρφολογῆσαι· κ̀ ἐπιγελάσας ὃ εἰπεῖν, ὁρᾷς; ὅτι δυοῖν σοι ἡμερῶν οὐκ ἐντετύχηκα, πολιῶν ἔχηκας ἢ πώγωνα μεστόν. κ̀ ὅλως, εἴπε κ̀ ἄλ⟨τ⟩, ἔχεις πρὸς τὰ ἔτη μέλανα τὸν τείχα. κ̀ λέγον⟨τ⟩ ὃ αὐτοῦ π, τοὺς ἄλλους σιωπᾷν κελεῦσαι, κ̀ ἐπαινέσαι ὃ ἅκον⟨τ⟩. κ̀ ἐπισημήνασθαι δὲ, εἰ παύσε⟨τ⟩, Ὀρθῶς. καὶ ⟨κώψαντι

κ. ψιθ. * πικρῶς ἐπιγελάσαι, τὸ πρόσωπον ὅσον εἰς τὸ στόμα, ὡς δὴ οὐ δυνάμε⟨τ⟩ κατασχεῖν τὸ γέλωτα· κ̀ τοὺς ἀπαντῶντας ἐπισχεῖν μικρὸν κελεῦσαι ἕως ἂν Αὐτὸς παρέλθῃ. κ̀ τοῖς παιδίοις μῆλα κ̀ ἀπίους πριά-

De Adulatione.

ADulationem verò puret aliquis esse turpem vitæ quotidianæ consuetudinem, sed quæ adulatori conducat. Adulator autem is est, qui si cum aliquo ambulet, ei dicat, Viden' ut omnes in te oculos convertunt? Fit hoc nemini ex omnibus civibus præterquam tibi. Heri in porticu magnum bonæ existimationis tuæ fructum capiebas. Nam quum homines ibi plus quàm triginta sederent, sermóque incidisset, Ecquis civium esset optimus? & orsos ab ipso, & in ejusdem nomen simul omnes recidisse. Hæc ille loquitur, aliáque his similia. Idem ex illius vestimentis cui assentatur, floccos solet eximere. Quòd si qua vel palea vel festuca à vento acta illius capillamento adhæserit, tollit adulator; & simul renidens; En, inquit, quia biduo hoc ego te non vidi, ut canitie barba tibi est referta: atqui tu sanè, qui id ætatis homo sis, habes ut si quis alius capillos nigros. Jam si aliquid dicat Ille, hîc verò adulator silentium omnibus imperare, in os laudare, dicenti voce gestúque applaudere, & ubi finem dicendi fecerit, Dictum bene! acclamare. Quòd si quem Ille sale aliquo perstrinxerit, eundem iste acerbè irridebit, vestémque in os sibi indet, quasi risum tenere non queat. In viâ si qui fiant obvii, sistere gradum jubet, donec Ille transierit. Mala etiam & pyra à se empta domum liberis

μῦ⟨τ⟩,

μψΘ, εἰσενέγκας δοῦναι, ὁρῶντΘ αὐτῷ· καὶ φιλήσας ὃ εἰπεῖν, χρησοῦ παῖδος νεότητα! καὶ Συμωνίδηι Θ ὃ κρηπῖδας, ἢ πέδα φῆσαι ἂν ἐυρυθμότερον τὸ ὑπόδημαΘ. καὶ πορευομένου πρός τινα τῶν φίλων, προδραμὼν εἰπεῖν, ὅτι πρός σε ἔρχεται· καὶ ἀναστρέψας, ὅτι προσήγγελκα. ἀμέλει ὃ καὶ τὰ ἐπιχωριακὰ ἀγορᾶς διακονῆσαι δυνατὸς ἀπόδοσί. καὶ τῶν ἑστιωμένων, πρῶτΘ ἐπαινέσαι τὸν οἶνον· καὶ παρεκπεμφθέντα * προσαμφίων εἰπεῖν, ὡς μαλακῶς ἐδίεις! καὶ ἄρας τι τῶν ἀπὸ τῆς τραπέζης, φῆσαι, τοῦτο ἄρα ὡς χρηστόν ἐστι! καὶ ἐρωτῆσαι μὴ ῥιγοῖ, καὶ εἰ ἐπιβαλέσθαι βούλεται καὶ ἔτι περιστεῖλαι αὐτόν. καὶ μετὰ ταῦτα λέγων, πρὸς τὸ ὠὸς προσπίπτων, ψιθυρίζειν· καὶ εἰς ἐκεῖνον ἀποβλέπων, τοῖς ἄλλοις λαλεῖν. καὶ τῶν παιδὸς ἐν τῷ θεάτρῳ ἀφελόμενΘ τὰ προσκεφάλαια, αὐτὸς ὑποστρῶσαι. καὶ τὴν οἰκίαν φῆσαι δεῖ ἠρχιτεκτονῆσθαι, καὶ τὸν ἀγρὸν δεῖ περιβαλέσθαι, καὶ τὴν εἰκόνα ὁμοίαν εἶναι. καὶ τὸ κεφάλαιον, τὸν κόλακά ἐστι θεάσασθαι πάντα καὶ λέγοντα καὶ πράττοντα οἷς χαριεστάτως ὑπολαμβάνει.

Illius afferre, & ſpectante ipſo dare moris habet: atque adeò ipſos oſculatus, Probi patris pullitiem! ait, exclamans. Crepidas ementi ſi comes affuerit, pedem dicet ipſo calceo eſſe concinniorem. Adeunte Illo ad amicorum aliquem, curſu præire aſſentator, & huic quidem, Venit Ille, inquit, ad te: ſtatímque reverſus, Ego, ait, de tuo adventu præmonui. Sanè etiam quæcunque ad muliebre forum pertinent, didicit iſte omnia ſedulò & diligenter miniſtrare: necnon ex omnibus convivis vinum primus laudare: & Illi aſſiduè aſſiſtens, dicere, Ut tu molliter comedis! & de iis quæ menſæ ſunt appoſita, aliquid atrollens, Hoc verò, ait, quàm bonum eſt: Quærere etiam amat, nunquid Ille frigeat, nunquid tegi adhuc & ampliùs amiciri velit: & quidem hæc dicens, ad aurem hominis ſe inclinat, eíque aliquid inſuſurrat: in eundem etiam dum alios alloquitur, oculos defixos habet. Pulvinos in theatro puero ademptos, ipſe ſubſternit. Domum ait benè & ingeniosè fuiſſe dimenſam & ædificatam: agrum diligenter conſitum: imaginem eſſe perſimilem. In ſummâ, aſſentatorem ſemper videas & facere omnia & dicere quæ audientibus putat fore grata.

* παρεκπεμφθέντων.

Περὶ Ἀδολεσχίας.

Ἡ δὲ ἀδολεσχία, ἐστὶ μὲν διήγησις λόγων μακρῶν καὶ ἀπερισκέπτων· ὁ δὲ ἀδολέσχης, τοιοῦτός ἐστιν οἷΘ οὐ μὲν γινώσκει,

De Garrulitate.

Garrulitas eſt longorum & inconſideratorum ſermonum effutitio. Garrulus autem ejuſmodi eſt, qui vel apud ignotum

τέλῳ

τέλω ὀνείδισε ζόμψῳ πλησίον, πρῶτον μὲν τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς εἰπεῖν ἐγκώμιον· εἶτα ὁ τῆς νυκτὸς εἶδεν ἐνύπνιον, τοῦτο διηγήσασθαι· εἶθ' ὧν εἶχεν ὀπὶ τῷ δείπνῳ τὰ καθέκαστα διεξελθεῖν· εἶτα δὴ πρόχωρῳντος τοῦ φράγματος, λέγειν ὡς πολὺ πονηρότεροί εἰσιν οἱ νῦν ἄνθρωποι τῶν ἀρχαίων· καὶ ὡς ἄξιοι γελᾶσιν οἱ πυροὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ· καὶ ὡς πολλοὶ ἐπιδημοῦσι ξένοι· καὶ ὅτι θάλατταν ἐκ Διονυσίων πλώϊμον εἶναι· καὶ, εἰ ποιήσειεν ὁ Ζεὺς ὕδωρ, τὰ ἐν τῇ γῇ βελτίω ἔσεσθαι· καὶ, ὅτι ἀγρὸν εἰς νέωλα γεωργήσει· καὶ, ὡς χαλεπόν ἐστι τὸ ζῆν. καὶ, ὡς Δάμιππος μυστηρίοις μεγίστῳ δᾷδα ἔσησε. καὶ, Πόσοι εἰσὶ κίονες, τὸν Ὠιδεῖον, καὶ, Χθὲς ἤμεσα. καὶ, Τίς ἐστιν ἡμέρα σήμερον; κἂν ὑπομείνῃ τις αὐτὸν, μὴ ἀφίσασθαι. καὶ ὡς Βοηδρομιῶνος μὲν ἐστι τὰ μυστήρια, Πυανεψιῶνος δ' Ἀπατούρια, Ποσειδεῶνος δὲ τὰ κατ' ἀγροὺς Διονύσια. παρασείσαντα δὲ χρὴ τοὺς τοιούτους τῶν ἀνθρώπων καὶ διαρρήδην ἀπαλλάττεσθαι, ὅστις ἀπύρετος βούλεται εἶναι. ἔργον γὰρ ζωφερεῖ τοῖς μήτε σχολὴν, μήτε καιρὸν διαγινώσκουσιν.

juxtim ei assidens, uxoris suæ laudes prædicare instituat: deinde quod præcedenti nocte somniaverit, id narret: tum quæcunque in cœnâ sibi fuerint apposita, omnia sigillatim recenseat. Mox verò ubi incaluerit, homines hujus sæculi dicet esse antiquis deteriores: frumenta in foro vili vænisse pretio: peregrinos esse in urbe quàm plurimos: mare statim à Dionysiis patere navibus: & si Jupiter pluerit, eorum quæ terrâ conduntur meliorem fore proventum: séque agrum suum in sequentem annum esse culturum: ait etiam vivendi rationes esse perdifficiles: & quum Mysteria agitarentur, Damippum facem omnium maximam statuisse. Quærit etiam, quot sint Odei columnæ: &, Heri, ait, vomui: &, Quotus hic est mensis dies? Quòd si quis patientem se præbeat, nunquam ille ab eo discedat. Narrabit Mysteria mense Boëdromione, Apaturia Pyanepsione, Posideone verò quæ ruri agitantur Dionysia, solita celebrari. Id genus homines demissis manibus, grandíque gradu fugiat oportet, quisquis febre carere volet. Difficile enim est cum iis durare, qui neque otii neque negotii tempora distinguere nôrunt.

Περὶ Ἀγροικίας.

Ἡ δὲ ἀγροικία δόξειεν ἂν εἶναι ἀμαθία ἁμαρτημάτων. ὁ δ' ἄγροικος, τοιοῦτός τις οἷος κωμικῶνά ποτ' εἰς ἐκκλησίαν πορεύεσθαι. καὶ τὸ μύρον φάσκειν ἥδιον τοῦ θύμου ἡδίον ὄζειν. καὶ μείζω τοῦ ποδὸς τὰ ὑποδήματα φορεῖν. καὶ μεγάλῃ τῇ φωνῇ λαλεῖν. καὶ τοῖς μὲν φίλοις καὶ οἰκείοις ἀπιστεῖν, περὶ ὧν τοὺς αὑτοῦ οἰκέτας ἀναπυνθάνεσθαι μᾶλλον. καὶ τοῖς παρ' αὐτῷ ἐργαζομένοις μισθωτοῖς ἐν ἀγρῷ, πάντα τὰ ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας διηγεῖσθαι. καὶ ἀναβεβλημένον ἄνω τοῦ γόνατος, καθίζάνειν, ὥστε τὰ γυμνὰ αὐτοῦ φαίνεσθαι. καὶ ἐπ' ἄλλῳ μὲν μήτε θαυμάζειν, μήτε ἐκπλήττεσθαι ἐν ταῖς ὁδοῖς. ὅταν δ' ἴδῃ βοῦν, ἢ ὄνον, ἢ τράγον, ἐσκοπῶς θεωρεῖν. καὶ θεασάμενον δέ που ἐν τοῦ ταμείου, δεινῶς φαγεῖν, καὶ ζωρότερον πιεῖν. καὶ τινὰ σιτοποιὸν πειρᾶν λαθεῖν. καθ' ἁλέσας μετ' αὐτῆς τοῖς ξένοις πᾶσι καὶ αὐτῷ τὰ ἐπιτήδεια. καὶ ἀρτίως δ' ἅμα τοῖς ὑποζυγίοις ἐμβαλεῖν τὸν χόρτον. καὶ κόψαντα τινὰ θύραν ἐπακοῦσαι αὐτός. καὶ τὸν κυνὰ προσαλεσάμενον, καὶ ἐπιλαβόμενον τῆς ῥύγχους, εἰπεῖν, ὅτι φυλάττει τὸ χωρίον, καὶ τινὰ οἰκίαν, καὶ τοὺς ἔνδον. καὶ τὸ ἀργύριον δ' περά τι

ϗ. ὑποφαῦ.

ϗ. θεῖβαλεῖν τινὰ θύραν.

ϗ. καμβάναν.

De Rusticitate.

Rusticitas verò honestatis & decori ignoratio videri queat. At rusticus is est, qui hausto pharmaco in concionem nihilominus prodeat: quíque unguentum non suavius fragrare thymo dicat. calceos gestat pede grandiores: voce etiam altâ loqui suevit. Amicis necessariísque suis parùm fidens, de rebus maximis ad famulos refert: quæcunque in concione audivit, omnia mercenariis suis, qui ruri apud ipsum opus faciunt, enuntiat. Sæpe etiam veste ita supra genu adductâ sedet, ut denudatæ corporis partes conspici queant. In viâ aliorum quidem nihil admiratur, neque ullâ re percellitur: sed si bovem, asinum, aut hircum viderit, ibi homo gradum sistere, & contemplari. Quúmque aliquid è promptuariâ cellâ depromit, decerptum inde frustum vorat: & vinum meracius potat: diligenter interim ne hoc ancilla panifica resciscat, cavens. Deinde verò cum illâ molere, & quæ sunt ad victum necessaria, tum sibi tum universæ familiæ parare solet. Inter prandendum jumentis pabulum objicit: & si quis fores pulset, ipse auscultat. Vocato etiam cane, & ejus rostro manu prehenso, Hic, inquit, & agrum & domum, quíque in eâ sunt omnes custodit. Argentum quod ab aliquo acceperit, quasi tenue aut nimis asperũ solet rejicere,

* λαβὼν ὑποδοκιμάζειν, λίαν μὲν λυπρὸν

λυπεῖν εἴη, καὶ ἕτερον ἄμα ἀλλάξεως. καὶ ὃ ἔργον ἔχρησεν, ἢ κόφινον, ἢ δρέπανον, ἢ δύλακον, ταῦτα τῆς νυκτὸς κατ' ἀγρυπνίαν ἀναμιμνησκόμενος· καὶ εἰς ἄστυ καταβαίνων, ἐρωτῆσαι τὸν ἀπαντῶντα πόσου ἦσαν αἱ διφθέραι καὶ τὸ τάριχος· καὶ εἰ σήμερον ὁ ἀγὼν νουμηνίαν ἄγει. καὶ εἰπεῖν ἐνδὺς ὅτι βούλεται καταβὰς ἀποκείρασθαι. καὶ ἐν βαλανείῳ ὢν ᾆσαι· καὶ εἰς τὰ ὑποδήματα ὢν ἥλους ἐγκρῦσαι. καὶ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ πολλῶν κομίσασθαι * παρ' Ἀρχίου τοὺς ταρίχους.

καὶ ἀπὸ βραχίονος.

& ut alio id sibi mutetur postulare. Aratrum si cui fortè utendum dederit, aut cophinum, aut falcem, aut saccum, nocte intempestâ illa *repetet*, si per insomnium fuerit eorum recordatus. In urbem cùm venit, obvium quemque interrogans, Quanti, ait, pelles & salsamenta vænibant? &, Nunquid hodie ludi novam lunam adducunt? Dicit etiam, se simul ac descenderit, tondere velle. Idem cantare in balneo, & clavis calceos suffigere, &, quia eadem via erat, ab Archia salsamenta accipere, ac portare ipse, moris habet.

Περὶ Ἀρεσκείας.

De Blanditiâ.

Ἡ δὲ ἀρέσκεια, ἔστι μὲν, ὡς ὅρῳ * προσλαβεῖν, ἔντεξις ἐπὶ τῷ βελτίονος ἡδονῆς παρασκευαστική· ὁ δ' ἄρεστος, ἀμέλει τις ἂν οἶτο πόρρωθεν προσιόντας, καὶ ἄνδρα κράτιστον εἰπὼν, καὶ θαυμάσας ἱκανῶς, ἀμφοτέραις ταῖς χερσὶ, μὴ ἀφιέναι· καὶ μικρὸν προπέμψας, καὶ ἐρωτήσας πότε αὖθις ὄψεσθαι, ἔπ' ἐπαινῶν ἀπαλλάττεσθαι. καὶ παρακληθεὶς ὑπὸ ξένου, μὴ μόνον ᾧ πάρεστι βέλτιον ἀρέσκειν, ἀλλὰ καὶ τῷ ἀντιδίκῳ, ἵνα κοινὸς εἶναι δοκῇ· καὶ τοὺς ξένους ὑπὲρ εἰπεῖν ὡς δικαιότερα λέγουσι τῶν πολιτῶν. καὶ κεκλημένου ὑπὸ ἑτέρου δεῖπνον, κελεῦσαι καλέσαι τὰ παιδία τὸν ἑστιῶντα· καὶ εἰσιόντα, φῆσαι σὺκῳ

Blanditia, si quis eam definire velit, est congressio parùm honestas voluptatis illecebras habens. Blandus verò is est, qui è longinquiore spatio aliquem salutare, & virum appellare præstantissimum, fortunámque ejus admirari soleat, & utraque manu prehendens, non dimittat: sed aliquantisper comitatus, quærens quando sit illum visurus, vix tandem domum revertatur, ejus interim laudes prædicans. Idem captus arbiter, non ei tantùm cui adest, sed adversæ etiam parti, ut communis utriusque amicus habeatur, gratificari studebit. Peregrinos justiora quàm civeis loqui decet. Ad cœnam invitatus, convivii dominum ut liberos suos vocet, rogabit: atq; illis ingredientibus, negabit ficum ficui

ὁμοιότερα

ὁμοιότερα ᾖ τῷ πατρί· καὶ προσαγόμενος, φιλῆσαι, καὶ παρ' αὑτὸν καθίσαι· καὶ τοῖς μὴ συμπαίζειν αὐτὸς, λέγων, ἀσκὸς, πέλεκυς· τὰ δὲ ὑπὲρ τῆς γαστρὸς ἐὰν καθεύδειν, ἅμα θλιβόμενος. καὶ πλησάκις δὲ ἀποκείρασθαι, καὶ τοὺς ὀδόντας λευκοὺς ἔχειν. καὶ τὰ ἱμάτια ἃ χρησὰ μεταβάλλεσθαι, καὶ χείσματι ἀλείφεσθαι· καὶ τῆς μὲν ἀγορᾶς πρὸς τὰς τραπέζας τοῦσφοιτᾶν· τῆς δὲ γυμνασίου ἐν τούτοις διατρίβειν, ἃ ἂν ἔφηβοι γυμνάζωνται. τοῦ δὲ θεάτρου καθῆσθαι, ὅταν ᾖ θέα, πλησίον τῶν στρατηγῶν· καὶ ἀγοράζειν αὐτῷ μὲν μηδὲν, ξένοις δὲ εἰς Βυζάντιον ὀψάλματα· καὶ λακωνικὰς κυνίας εἰς Κύζικον· καὶ μέλι Ὑμήττιον, εἰς Ῥόδον· καὶ ταῦτα ποιῶν, τοῖς ἐν τῇ πόλει διηγεῖσθαι. ἀμέλει δὲ καὶ πίθηκον θρέψαι δεινὸς, καὶ τίτυρον κτῆσασθαι, καὶ Σικελικὰς φερνὰς, καὶ δορκαδείους ἀστραγάλους, καὶ

γ. Συρια- κάς. * συελικὰς τῶν προσγύλων λιθύων, καὶ βακτηρίας τῶν Σκολιῶν ἐκ Λακεδαίμονος, καὶ αὐλαίαν ἔχουσαν Πέρσας ἐνυφασμένους, καὶ αὐλίδιον παλαιστρικὸν κόνιν ἔχον, καὶ Σφαιριστήριον· καὶ τοῦτο μερίδων χρᾶν ἀεὶ τοῖς φιλοσόφοις, τοῖς σοφισταῖς, τοῖς ὁπλομάχοις, τοῖς ἁρμονικοῖς ἐπιδείκνυσθαι. καὶ αὐτὸς ἐν τῇ ἐπιδείξειν ὕστερον εἰπεῖν, ἐπὶ τῶν θεωμένων, πρὸς ἕτερον, ὅτι τούτου ἐστὶν ἡ παλαίστρα.

tam esse similem, quàm illi sint patri: deinde eos ad se vocabit: osculatúsque, sibi aslidere jubebit: & cum aliis jocans, En utrem, inquiet, En securim: alios in sinum recumbere dormientes, quamvis onere gravetur, sinet. Comam sæpiùs solet tondere: dentes nitidos habere: vestes quæ usui adhuc esse possint, mutare: unguento uti. Ac fori quidem in eam maximè partem ventitat, ubi sunt argentariorum mensæ: gymnasia verò illa frequentat, in quibus se ephebi exercent: in theatro autem & spectaculis juxta ipsos prætores sedet. Idem in foro sibi quidem nihil; sed amicis qui Byzantii sunt, mittenda munera emtitat: necnon Laconicas canes, quas Cyzicum: & mel Hymettium quod Rhodum mittat: atque hæc se facere suis civibus narrat. Prætereà solet idem, simiam domi alere, satyrum emere, & columbas Siculas, necnon dorcadios talos, & Thyriacas ampullas ex illis quæ formâ sunt rotundâ: item baculos sive scipiones ex obliquis Lacedæmone advectos, necnon aulæum cui sint Persæ intexti. Habet etiam idem parvulum atrium pulvere palæstrico respersum, & sphæristerium: atque has ædium suarum partes solet ille obvio cuique vel è philosophorum grege, vel sophistarum, vel eorum qui se armis, aut musico cantu exercent, commodare, ut ibi artis suæ periculum faciant: quod quidem dum illi faciunt, ipse de aliquo è spectatoribus alii dicit, Eccum tibi cujus est hæc palæstra.

Περὶ Ἀπονοίας.

Ἡ δὲ ἀπόνοια, ἔξις ἐστὶν ὑπομονὴ αἰσχρῶν ἔργων καὶ λόγων. ὁ δ' ἀπονενοημένος, τοιοῦτός τις οἷος ὀμόσαι ταχὺ, κακῶς ἀκοῦσαι, καὶ λοιδορηθῆναι δυσάμενος. πρὸς ἅπαντα ἀγοραῖος τις, καὶ ἀναισχυντηλός, καὶ παντοπωλικός. ἀμέλει δυνατὸς καὶ ὀρχεῖσθαι νήφων τὸν κόρδακα, καὶ πρόσωπον ἔχων ἐν κωμικῷ χορῷ, καὶ ἐν θαύμασι δὲ τοὺς χαλκοὺς ἐπιλέγειν, καθ' ἕκαστον παιδιόν. καὶ μάχεσθαι τοῖς τὸ σύμβολον φέρουσι, καὶ πρᾶγμα θεωρεῖν ἀξιοῦσι. δεινὸς δὲ καὶ παροξῦναι, καὶ πορνοβοσκῆσαι, καὶ τελωνῆσαι, καὶ μισθαρνίαν αἰσχρὰν ἐργασίαν ἀποδοκιμάσαι, ἀλλὰ κηρύττειν, μαγειρεύειν, κωβεύειν, πρὸς μητέρα μὴ τρέφειν, ἀπάγεσθαι κλοπῆς, τὸ δεσμωτήριον πλείω χρόνον οἰκεῖν ἢ πρὸς αὐτῷ οἰκίαν. καὶ ὅτῳ δ' ἂν ἐπιδέξιος δόξῃ πρὸ θυρῶν τοὺς ὄχλους, καὶ προσκαλουμένων, μεγάλῃ τῇ φωνῇ καὶ παρερρωγυίᾳ διαλεγομένων πρὸς αὐτοὺς καὶ * λοιδορουμένων· καὶ μεταξὺ οἱ μὲν προσίασιν, οἱ δὲ ἅπασι πεῖν ἀκοῦσαι αὐτοῦ· ἀλλὰ τοῖς μὲν ἀρχὴν, τοῖς δὲ συλλαβὴν, τοῖς δὲ μέρος τι πράγματος λέγει· καὶ ἄλλως θεωρεῖσθαι ἀξιῶν πρὸ ἀπόνοιαν αὐτῷ, ἢ ὅταν ἢ παννύχιος. ἱκανὸς δὲ καὶ δίκας τὰς μὲν φεύγειν,

* λοιδορουμένων.

De Vaecordiâ, sive perditâ audaciâ.

VÆcordia est per quam aliquis & facere quidvis & loqui contra honestatem sustinet. Homo autem is est qui jusjurandum facilè susscipiat: qui malè audire ac convitiis proscindi, súsque déque habeat. Moribus est veteratoris calidi improbíque, & hominis spurci, ac quidvis audentis. Atque adeò non pudebit eum, saltare cordacem etiam sobrium, & in comico choro personatum: & quum præstigiæ spectantur, ad quémque spectantium adire & stipem æream exigere: ac si quis tesseram afferens, gratis spectare postulet, cum eo rixabitur. Cauponam quoque exercere, leno ac portitor coactórque esse solet: ac qui à nullo turpi artificio se abstineat, præco erit; coquus erit; aleator erit; matri suæ alimenta denegabit: furti etiam convictus obtorto collo rapietur, atque in carcere diutiùs quàm in suis ædibus habitabit. Est etiam iste ex iis qui turbam circa se sistunt, & obvios ad se vocant, quibuscum voce magnâ & præfractâ loquuntur, iísque maledicta ingerunt: atque illi intereà partim accedunt, partim discedunt, priusquam quid sibi ille velit audierint: dum ille aliis principium, aliis vix syllabam, aliis partem aliquam de re totâ refert: non aliter quàm in celebri hominũ conventu profligatũ ac perditum ingeniũ suum spectari postulans. Litibus etiam partim quæ ipsi intenduntur,

τὰς

τὰς ὃ διώκειν, τὰς ὃ ἐξόμνυσθαι, ἢ ὃ παρεῖναι· ἔχων ἐχῖνον ἐν τῷ πολυκολπίῳ, καὶ ὁρμαθὸς γραμματιδίων ἐν τῇ χειρίν. ἢ ἀποδοκιμάζων ὃ δ' ἅμα πολλῶν ἀγοραίων πρατηγεῖν, καὶ ἐνδὺς τούτοις δανείζειν, καὶ τῆς δραχμῆς τόκον τρία ἡμιωβόλια τῆς ἡμέρας περιπέσθαι, καὶ ἐφοδιάζειν τὰ μαγειρεῖα, τὰ ἰχθυοπωλεῖα, τὰ ταριχοπωλεῖα. καὶ τὰς τόκους ἀπὸ τ' ἐμπολήματος εἰς τὸ γράδον ἐπιλέγειν. ἐργώδεις ὃ εἰσὶ τὸ σῶμα δ' ὅλυπον ἔχοντες πρὸς λοιδορίαν, καὶ φθεγγόμενοι μεγάλῃ τῇ φωνῇ, ὡς συνηχεῖν αὐτοῖς τ' ἀγορὰν καὶ τὰ ἐργαστήρια.

partim quas ipse aliis intendit, solet esse implicitus: atque in aliis absentiam suam jurejurando interposito excusare: ad alias judicio se sistere, in sinu quidem scrinium, præ manibus verò forensium libellorum fasciculum habens. Quin etiam, quæ ejus est insignita impudentia, ducem se rabulis forensibus præbet: ac mox illis pecuniâ fœnori datâ, pro usurâ drachmæ cujusque ternos semiobolos in dies exigit: sæpe etiam popinas & macella ubi pisces ac salsamenta væneunt, pererrat: necnon quas è nundinatione suâ nummos conficit, solet eos in buccam condere. Sunt sanè istiusmodi homines admodum difficiles: quorum quidem os ad convitiandum facilè solvitur; atque id voce ita contentâ, ut eorum clamoribus & forum, & omnes tabernæ personent.

Περὶ Λαλιᾶς.

De Loquacitate.

Ἡ δὲ λαλιὰ, εἴ τις αὐτὴν ὁρίζεσθαι βούλοιτο, ἔστιν ἂν δόξειεν ἀπερισία τ' λόγου. ὁ δὲ λάλος, τοιοῦτός τις, οἷος τῷ συντυγχάνοντι εἰπεῖν ἂν ὁποῖα πρὸς αὐτὸν φθέγξηται, ὅτι οἶδεν λέγει. καὶ ὅτι αὐτὸς πάντα οἶδε, καὶ, ἂν ἀκούῃ αὐτοῦ, μαθήσεται. καὶ μεταξὺ δὲ * ὑποκινουμένου, ὑποβάλλει, εἰπὰς, σὺ μὲν * ὑπελάθη ὃ μέλλεις λέγειν. καὶ εὖγε ὅτι μὲ ὑπέμνησας· καὶ, τὸ λαλεῖν ὡς χρήσιμόν τι· καὶ, ὃ παρέλιπον· καὶ, ταχύς γε ξυνῆκας τὸ πρᾶγμα. καὶ,

Loquacitas autem, si quis eam definire velit, sermonis intemperantia esse videatur. Loquax verò is est, qui soleat ei quîcum verba facit, dicere, quicquid ille narrare inceperit, Nihil dicis: se rem omnem probè tenere: illum, si operam sibi dare velit, intellecturum. Deinde respondentem interpellans, Tu, ait, ne obliuiscaris eorum quæ dicturus eras: &, Factum benè quòd in memoriam revocâsti: &, Quàm juvat interdum sermones mutuos ferere! &, Quod prætérii: &, Celeriter tu quidem rem percepisti: &,

* ὑποκινουμένου. γρ. ὑποκινουμένῳ.

* ὑπελάθης. γρ. ὑπελάθη.

πάλαι σε παρετήρουν εἰ ὀπὴ τὸ αὐλὸ ἐμοὶ κατενεχθήσῃ. καὶ ἑτέρας ἀφορμὰς τοιαύτας ποείσαθαι, ὥστε μηδὲ ἀναπνεῦσαι τὸν ἐντυγχάνοντα. καὶ ὅταν γε τὸς καθ' ἕνα ἀποκναίσῃ, δεινὸς καὶ ἐπὶ τὸς ἀθρόους καὶ ξυνεσηκότας προσθεῖναι, καὶ φυγεῖν ποιῆσαι μεταξὺ χρηματίζοντας. καὶ εἰς τὰ διδασκαλεῖα ὃ καὶ εἰς τὰς παλαίστρας εἰσιὼν, κωλύειν τὸς παῖδας προσμανθάνειν ποσῶτα, καὶ προσλαλεῖν τοῖς παιδοτρίβαις καὶ διδασκάλοις· καὶ τὸς ἀπιέναι φάσκοντας δεινὸς προπέμψαι, καὶ ἀποκαλασῆσαι εἰς τ' οἰκίαν. καὶ πυθόμενος τὰς ἐκκλησίας ἀπαγγέλλειν· προσδιηγήσασθαι ὃ καὶ τῷ ἐπ' Ἀεισοφῶντος ποτὲ γνωμένῳ τ' ῥήτορος μάχῃ, καὶ τ' * τῶν Λακεδαιμονίων ἐπὶ Λυσάνδρου· καὶ ὅς * ποτε λόγος αὐτὸς εἶπεν ἐνδοκιμήσας ἐν τῷ δήμῳ. * καὶ κατ' τῶν πλησίον γε ἅμα διηγουμένου κατηγορεῖαν παρεμβαλεῖν. ὥστε τὸς ἀκούοντας, ἢ τοι ἐπιλαθέσθαι, ἢ νυσάξαι, ἢ μεταξὺ καταλιπόντας ἀπαλλάττεσθαι. καὶ ξυνδικάζων ὃ, κωλῦσαι κρῖναι· καὶ ξυνθεατῶν, θεάσασθαι· καὶ ξυνδειπνῶν, φαγεῖν· λέγων ὅτι χαλεπὸν τῷ λάλῳ ὄντι ξιωπᾷν, καὶ ὡς ἐν ὑγρῷ ὄντι ἡ γλῶττα. καὶ ὡς ἂν ἂν σιωπήσειεν, ἂν δι' ἐπὶ τῷ χελιδόνων δόξειεν ἂν εἶ) λαλίστερος. καὶ ξυνωμότου ὑποψιῶναι καὶ ὑπὸ τῶν αὐτῶν παι-

Pridem exspectabam an eôdem mecum recideres: aliásque hujusmodi occasiones loquendi captans, ne respirare quidem eos sinit, quibuscum loquitur. Ac postquam singuli sunt ab eo ita enecti, tum ad eos accedere non veretur, qui plures unà coierunt, eósque de rebus seriis agentes, in fugam vertere. Sed & ludos ac palæstras ingressus, ut ne tantùm pueri addiscant solet efficere, verba intereà cum corporum exercitatoribus seu pædotribis, & ludimagistris funditans. Si quis discedere se velle dicat, comitari ille, & domum usque deducere ac prosequi. Si fortè, quid sit in concione actum, rescierit, id aliis posteà narrabit: tum de eo prælio quod prætore Aristophonte nobili illo oratore commissum est, longam narrationem contexet; item, de eâ pugnâ quæ à Lacedæmoniis duce Lysandro est pugnata: & si quid ipse unquam pro concione cum aliquâ suâ laude dixerit. Atque hæc narrans, simul in vulgus invehetur: idque tanto cum audientium tædio, ut eorum alius quæ ab ipso dicuntur, oblivioni statim mandet, alius dormitet, alius loquentem adhuc deserat, discedátque. Denique sive ad judicandum cum alio sedeat, judicare; sive ad spectandum, spectare; sive ad cibum sumendum, cibum sumere, consessorem impediet. Quippe, inquit, loquaci durum est tacere: linguam enim tanquam in udo habet: atque adeò præ quâvis hirundine garrulus videri malit, quàm tacere: adeò se irrideri fert patienter: idque vel à puerulis suis,

γ. ο. Λακεδαιμονίων.
γρ. τότε.
γρ. μέσῳ.

δίων,

δίων, ὅταν αὐτὸν ἤδη καθδίδειν βαλόμενον κελεύῃ λέγοντα ταῦτα, λαλεῖν τι ἡμῖν, ὅπως ἂν ἡμᾶς ὕπνος λάβῃ.

qui somnum petituri jubeant ipsum aliquid sibi narrantem, verba facere: ut ita nobis, inquiunt, somnus obrepat.

Περὶ λογοποιΐας.

Ἡ δὲ λογοποιΐα, ἔστι ζωΐδεσις ψευδῶν λόγων ἢ πραγμάτων ξένων, ὧν βούλεται ὁ λογοποιῶν. ὁ δὴ λογοποιὸς, τοιοῦτός τις οἷος ἀπαντήσας τῷ φίλῳ, εὐθὺς καταβαλὼν τὸ ἦθος, καὶ μειδιάσας, ἐρωτῆσαι, πόθεν σὺ, καὶ τί λέγεις; καὶ ἔχεις περὶ τοῦδε εἰπεῖν καινόν; καὶ ἀπαβαλὼν ἐρωτᾷν, μὴ λέγεταί τι καινότερον; καὶ μὰ ἀγαθά γε ὄντα τὰ λεγόμενα. καὶ ἐπεξελάσας ἀποκρίνασθαι, εἰπεῖν, τί λέγεις; ἔδεν ἀκήκοας; δοκῶ μοὶ σὲ ἐυωχήσειν καινῶν λόγων. καὶ ἔστιν ἀυτῷ ἢ στρατιώτης, ἢ παῖς Ἀσείου τοῦ αὐλητοῦ, ἢ Λύκων ὁ ἐρχολάβου παραγεγονὼς ἐξ αὐτῆς τῆς μάχης, ἔφ ὅπερ ἀκηκοέναι. αἱ μὲν οὖν ἀναφοραὶ τῶν λόγων τοιαῦταί εἰσιν αὐτῷ, ὧν ἔδει; ἂν ἔχοι σπλαδᾶσθαι. δοκεῖ δὴ τὸν τοιοῦτος φάσκων λέγειν, ὡς Πολυπέρχων καὶ ὁ βασιλεὺς γρ. μαχίαν * μάχην νενίκηκε, καὶ Κάσανδρον ἐζώγρηκε. κἄν εἴπῃ τις αὐτῷ, Σὺ δὴ ταῦτα πιστεύεις; φήσει· τὸ πρᾶγμα βοᾶσθαι δὲ ἐν τῇ πόλει, καὶ τὸν λόγον ἐπινεύειν· καὶ πάντας δὲ συμφωνεῖν, ταῦτα λέγειν περὶ τῆς μάχης· καὶ πολλοὶ τὴν * ζωμὸν γεγονέναι· εἰ δὲ γρ. φόνον.

De Famigeratione, sive *rumorum confictione.*

FAmigeratio est factorum dictorúmque ad arbitrium ipsius fingentis confictio. Famigerator autem is est qui obvius amico factus, statim mutato vultu ac renidens, interroget, Unde tu, & quid ais? &, Habésne super hoc novi quicquam? & pergens interrogare, Nihílne, inquit, novi dicitur? atqui fausta sanè sunt & læta, quæ vulgò narrantur: tum autem priùs quàm ille respondeat, Quid ais, inquit, nihil audivisti? Ergò ego te, sicut video, rerum novarum epulis lautè excipiam. Ac statim est illi aut miles aliquis, aut Astei tibicinis puer, aut manceps Lyco qui ex ipso prælio sit reversus, à quo se dicat audiisse: auctores siquidem ille tales eorum quæ dictitat profert, quos nemo queat arguere. Refert autem accepisse se ab illis, Polysperchontem cum rege hostes prælio fudisse, & superâsse: Cassandrúmque vivum in hostium potestatem venisse. Quòd si quis ei dicat, Tu autem hæc credis? Imò, inquiet; rem enim clarissimâ omnium voce totâ urbe ferri; rumorem crescere; omnes congruere; eadem enim de prælio ab omnibus narrari: magnum nimirum eâ pugnâ factum esse factum. Idque se

αὐτῷ καὶ σημεῖον τὰ πρόσωπα τῶν ἐν τοῖς πράγμασιν· ὁρᾶν δ' αὐτῶν πάντων μεταβεβληκότα. λέγει δ' ὡς καὶ ἀκήκοε παρά τινος κρυπτόμενόν τινα ἐν οἰκίᾳ, ἤδη πέμπτην ἡμέραν ἥκοντα ἐκ Μακεδονίας, ὃς πάντα πᾶσι ἦν δε. καὶ πάντα διεξιών, πῶς οἶσθε; πιθανῶς γελλιάζει. λέγων, ὦ δυστυχὴς Κάσανδρε! ὦ ταλαίπωρε! ἐνθυμῇ τὸ τῆς τύχης. ἀλλὰ σοῦν ἰσχυρὸς γνώμων. καὶ, γρ. ἀυλόν. δεῖ γ' * αὐλὸν τὸν μόνον εἰδέναι. πᾶσι γ' τοῖς ἐν τῇ πόλει προσδιαβάλλειν λέγων. Τῶν τοιούτων ἀνθρώπων τεθαύμακα τί ποτε βούλονται λογοποιοῦντες· ὃ γὰρ μόνον ψεύδονται, ἀλλὰ καὶ ἀλισπελῶς ἀπαλλάττουσι. πολλάκις γὰρ αὐτοῖς οἱ μὲν ἐν τοῖς βαλανείοις περισάσεις ποιούμενοι, τὰ ἱμάτια ἀποβεβλήκασιν· οἱ δ' ἐν τῇ στοᾷ πεζομαχίᾳ καὶ ναυμαχίᾳ νικῶντες, ἐρήμους δίκας ὠφλήκασιν· εἰσὶ δ' οἳ καὶ πλείοσι λόγῳ κατ' κράτος αἱρεθέντες, παρεδειπνήθησαν. πάνυ δὲ ταλαίπωρον αὐτοῖς δοκεῖ τὸ ὀπτήδιμα. ποίᾳ γὰρ ἡ στοᾷ, ποίῳ γ' ἐργαστηρίῳ, ποίῳ γ' μέρει τῆς ἀγορᾶς ἡμερεύσουσιν, ἀπαυδᾶν ποιοῦντες τοὺς ἀκούοντας ὅτου, καὶ καταπονοῦντες τῇ ψευδολογίᾳ;

ex eorum etiam vultu, qui rem gerunt publicam, colligere: quem viderit ipsis penitùs immutatum. Addit deinde se inaudisse, quendam qui ex Macedoniâ advenerit, quíque omnibus quæ gesta sunt interfuerit, quintum jam diem ab illis domi occultari. Atque ubi hæc commemoravit, miserationes adjicit: at scin' quomodo? sanè quam persuasibiliter. O infelicem, inquiens, Cassandrum! O virum ærumnosum! En Fortuna quid possit. at fuit certè Cassander præpotens. Te verò, ait, tacitum hoc tecum habere oportet. ipse autem ad civium unumquemque accurrit, ut ei omnia narret. Equidem mirari soleo quid sibi homines hoc genus falsis rumoribus fingendis spargendísque velint: quæ res, ut taceam mendacii turpitudinem, non rarò ipsis incommoda evenit. Factum enim sæpe, ut dum isti in balneis concursus facerent, vestes intereà suas furto amitterent: alii dum in porticu aut pedestri aut navali prælio vincunt, quòd vadimonium non stitissent, graviter multati sunt. Quibusdam etiam, dum urbes verbis suis fortiter caperent, cœna intereà loci periit. Enimverò misera est istorum vita & conditio: nam quæ porticus est, quæ officina, quæ fori pars, in quâ dies non traducant integros, magno cum audientium, quos falsis suis narrationibus obtundunt, tædio?

Περὶ

Περὶ Ἀναισχυντίας.

Ἡ δὲ ἀναισχυντία ἐστὶ μὲν, ὡς ὅρῳ λαβεῖν, καταφρόνησις δόξης αἰσχρᾶς ἕνεκα κέρδους. ὁ δ' ἀναίσχυντος, τοιοῦτός τις ἂν εἴη· παρὼν τὸν μὲν ὀφείλοντα ἀποστερεῖ, πρὸς τοῦτον ἀπελθὼν δανείζεσθαι. εἶτα θύσας τοῖς θεοῖς, αὐτὸς μὲν δειπνεῖν παρ' ἑτέρῳ, τὰ δὲ κρέα ἀποπέμψαι πάντας ἐπὶ πάντων· καὶ παρακαλέσαντα μὲν τὸν ἀκούσαντα, φωνᾶσαι, ἀπὸ τῆς τραπέζης ἄρας κρέας καὶ ἄρτον, καὶ εἰπεῖν ἀκούοντων πάντων, σωχᾶ πίμπε. καὶ ὀψωνῶν δὲ, κατομμνήσκειν τὸν κρεωπώλην, εἴπερ χρήσιμον αὐτῷ γέγονε. καὶ ἑστηκὼς πρὸς τῷ σταθμῷ, μάλιστα μὲν κρέας, εἰ δὲ μή, ὀστοῦν εἰς τὸν ζυγὸν ἐμβάλλειν· καὶ ἐὰν μὲν λάβῃ, δὶς ἔχει· εἰ δὲ μή, ἁρπάσας ἀπὸ τῆς τραπέζης χόλικον, ἅμα γελῶν ἀπαλλάττεσθαι. καὶ ξένοις δὲ αὐτοῦ θέαν ἀγορεύσας, μὴ δοῦναι τὸ μέρος, θεωρεῖν. ἄγειν δὲ καὶ τοὺς υἱοὺς εἰς τὴν ὑστεραίαν, καὶ τὸν παιδαγωγόν. καὶ ὅσα ἐωνημένος τις φέρει, μεταδοῦναι καὶ αὐτῷ. καὶ ὅτι τὴν ἀλλοτρίαν οἰκίαν ἐλθὼν, δανείζεσθαι κριθάς, ποτὲ δὲ ἄχυρον. καὶ ταῦτα χρήσαντας, ἀναγκάσαι ἀποφέρειν πρὸς αὐλόν. δεινὸς δὲ καὶ πρὸς τὰ χαλκεῖα τὰ ἐν τῷ βαλανείῳ προσελθὼν, καὶ βάψας ἀρύταιναν, βοῶντος τοῦ βαλανέως,

De Impudentiâ.

IMpudentiam definire licet, famæ neglectum turpis quæstûs gratiâ. Impudens autem is est, qui solet pecuniam mutuò rogaturus ad eum accedere, cujus aliquid per fraudem detineat: deinde quum sacra diis facit, carnes victimæ suæ sale aspersas, condit, ipse apud alium cœnans: atque ibi pedisequum suum compellans, sublatis de mensâ carnium frusto, & pane, in omnium auribus, Tu vir honestè, inquit, epulare hilariter. Quando obsonatur, lanium meminisse jubet, si ullâ unquam in re fuerit de eo benè meritus: deinde autem trutinæ assistens, principio quidem carnes; sed si id non possit, os saltem aliquod in lancem injiciet: quod si auferre queat, id optimè: si non, tum ille è mensâ vel aliquod intestinorum frustum rapiet, & cum risu discedet. Jam si peregrinis apud se divertentibus locum in theatro ad spectandum emerit, ipse quoque nullo pro capite suo dato ære spectatum veniet: quinetiam liberos suos cum pædagogo eòdem secum postero die ducere non dubitabit. Quæcunque autem parvo empta ferentem aliquem viderit, sibi quoque communicari jubebit. Et ubi ad ædes alienas venerit, vel hordeum, vel, si usus ità tulerit, paleam mutuaturus, eos coget à quibus acceperit, id quod dederint, domum sibi apportare. Sæpè etiam in balneis ad aëna accedens postquàm arytænam mersam replevit, sese

αὐλὸς

γρ. αὐτόν.

αὐτὸς * αὑτῷ καλαχέασας, καὶ εἰπεῖν, ὅτι λέλουται, ἀπών. κἀκεῖ, Οὐδεμία σοι χάρις.

ipse, non sine magno balneatoris clamore, perfundit: dein discedens, Lavi, inquit: & ad balneatorem conversus, Ego verò, ait, gratiam tibi nullam.

Περὶ Μικρολογίας.

De Sordidâ parsimoniâ.

Ἡ δὲ μικρολογία ἐστὶ φειδωλία τις διαφόρου ὑπὲρ τὸ καιρόν. ὁ δὲ μικρολόγος, τοιοῦτός τις οἷός ἐστιν ἐν τῷ μισθοῦ ἡμιωβόλιον ἀπαιτεῖν ἐπὶ τὴν οἰκίαν, καὶ συνεπιλογίζεσθαι πόσους κύλικας ἔνεκας ἐστὶν * πέπωκε· καὶ ἀπάρχεσθαι ἐλάχιστον τῇ Ἀρτέμιδι τῶν ξυνδειπνούντων. καὶ ὅσα μικρός τις πειράμενος λογίζεται, πάντα φάσκειν εἶναι ἄγαν. καὶ οἰκέτου χύτραν ἢ λοπάδα καλάσαντος, εἰς προῖξαι ἀπὸ τοῦ ἐπιπλείονος. καὶ τῆς γυναικὸς ἀποβαλούσης τρίχαλκον, οἷός ἐστι μεταφέρειν τὰ ξυλίνη, καὶ τὰς κλίνας καὶ τὰς κιβωτούς, καὶ διφθέρας τὰ καλύμματα. καὶ ἐάν τι πωλῇ, τοσούτου ἀποδόσθαι ὥστε μὴ λυσιτελεῖν τῷ πειραμένῳ. καὶ ἐκ ἂν ἐάσαι ὅτε συκολογήσαι ἐκ τοῦ αὐτοῦ κήπου, ὅτε διὰ τοῦ αὐλοῦ ἀχρεῖον πορεύσασθαι, ὅτε ἐλαίαν ἢ φοίνικα τῆς χαμαὶ πεπτωκότων ἀνελέσθαι. καὶ τοὺς ὄρους ἂν ἐπισκοπεῖσθαι ὁσημέραν, εἰ διαμένουσιν οἱ αὐτοί. δεινὸς δ' ἂν καὶ ὀφλημείαν πρᾶξαι, καὶ τόκον τόκου· καὶ ἑστιῶν δημότας, μικρὰ τὰ κρέα κόψας προσθεῖναι· καὶ ὀψωνῶν, μηδὲν πειράμενος εἰσελθεῖν.

Sordida parsimonia est studium parcendi sumptibus ultra modum. Sordidè parcus is est, qui *à sodalibus apud se convivia agitare solitis*, tanquam pro menstruâ domûs pensione semiobolum exigat: & in convivio quot quisque calices educat, numeret: qui etiam ex omnibus convivis Dianæ minima libamenta offerat. Jam quæcunque ei quispiam fert impensa, etsi parvo empta, nimio tamen constare dicet. Si famulus ollam aut patinam fregerit, de ejus demenso tantum detrahet, quanti erat quòd fractum est. Quòd si uxor trichalcum amiserit, ille verò omnem suppellectilem, lectos etiam, atque capsas loco movebit, & omnia stragula scrutabitur. Quicquid vendit, tanti vendit, ut emptori ea res cedere bono non queat. Ficum de suo horto neminem gustare siverit: neminem per fundum suum transire: aut ullam cadivam olivam, palmulámve auferre. quotidie terminos inspectat suos, ecquid immoti eodem loco iidem maneant. Porrò autem debitum si quis die præstitutâ non solverit, pœnam pro morâ, atq; adeò usuræ usuram solet exigere. Populares convivio accipiens, minutas apponet carnes: quúmque ad obsonandum exierit, sæpe vacuus domum revertetur.

δεῖν.

δεῖν. καὶ ἀπαγορεύσαι τῇ γυναικὶ μήτε ἅλας χρωννύειν, μήτε ἐλλύχνιον, μήτε κύμινον, μήτε ὀρίγανον, μήτε ἅλας, μήτε στέμματα, μήτε στυπλήματα· ἀλλὰ λέγειν ὅτι τὰ μικρὰ πάντα πολλά ἐστι τὸ ἐνιαυτόν. καὶ τὸ ὅλον ὢν, πῶς μικρολόγων καὶ τὰς ἀργυρᾶς ἅλας ὄψιν ἰδεῖν εὐρωπώσας καὶ κλεῖς ἰωμώσας· καὶ αὐτὸς ὢν φορμοῦ πᾶς μικρῶν τὰ ἱμάτια, καὶ ἐν λιπυδίων μικρῶν πάνυ ἀλειφομένους, καὶ ἐν χρῷ κειρομένους, καὶ τὸ μέσον τῆς ἡμέρας ὑπολυομένους, καὶ πρὸς τὰς γαμετὰς διαλεγομένους, ὅπως τὸ ἱμάτιον αὐτοῖς ἔξει πολλῷ χρῷ, ἵνα μὴ ῥυπαίνηται ταχύ.

Uxori ſolet edicere, nè cuiquam ſalem aut ellychnium, aut cyminum, aut origanum, vel etiam farris quicquam, vel corollam ullam, vel libum ullum commodet: Magnam enim, inquit, parva hæc tandem in anno ſummam efficiunt. In ſummâ, ſordidorum iſtorum hominum loculos videas ſitu obſitos, claves ferrugine illitas. Ipſos quinetiam videre licet veſtes geſtare intra quàm modicas: guttulos, ex quibus ungantur, parvulos habere: capite eſſe, ad cutem uſque, attonſo: calceos medio die exuere: & cum fullonibus obnixè agere, ut ad poliendam ſuam veſtem, cretæ multum adhibeant, ne ſordes facilè contrahat.

Περὶ Βδελυρίας.

De Impuritate, ſive *moribus impuris.*

Οὐ χαλεπὸν ὃ ἐστὶ τὴν βδελυρίαν διορίσασθαι. ἔστι γὰρ παιδιὰ ὀπφαίνης καὶ ἐπονείδιστος. ὁ δὲ βδελυρὸς, τοιοῦτός ἐστιν οἷος ἀναπλήσας γυναῖξὶν ἑλκυστίδας, ἀναπυρόμενος δεῖξαι τὸ αἰδοῖον. καὶ ἐν θεάτρῳ προσιὼν, ὅταν οἱ ἄλλοι παίωνα, καὶ συρίττειν ἂς ἡδέως θεωρῶσιν οἱ λοιποί. καὶ ὅταν σιωπήσῃ τὸ θέατρον, ἀνακύψας ἐρυγεῖν, ἵνα τὰς κεφαλὰς ποιήσῃ μεταφρονῦσαι. καὶ πλήθοντος ἀγορᾶς παρελθὼν πρὸς τὰ κάρυα, ἢ τὰ μῆλα, ἢ τὰ ἀκρόδρυα, ἑστηκὼς τραγηματίζεσθαι, ἅμα τῷ πωλοῦντι παρολαλῶν. καὶ καλέσαι ὀνόματί τινα, ᾧ μὴ

Impuritatem verò definire non eſt difficile: Eſt ſiquidem jocus ludúſve evidens nimis ac flagitioſus. Impurus verò is eſt, qui ſi in liberas mulieres incidat, veſte ſubductâ pudenda illis oſtendat. In theatro reliquis tacentibus, ipſe plaudit: & quos alii libenter ſpectant, ipſe ſibilis conſectatur: & toto theatro ad ſpectandum intento, ipſe reſupinato corpore ructat, ut qui ſedent, oculos avertere neceſſe habeant. Ac quando maximè frequens eſt forum, ad nuces, mala, & reliquos omnis generis fructus accedens, ibíque ſtans, de iis comedit, ſermones interea cum eorum venditore ſerens. Non etiam dubitat prætereuntium aliquẽ, nullâ ſibi

ξωνήθης

ζωπόλης ἐστί. καὶ ἀποδόντα δέ τι ὁρῶν, φείμεῖναι κελεύσαι. καὶ ἡπειγμένῳ ἢ μεγάλῃ δίκῃ ἀπιόντι ἀπὸ τοῦ δικαστηρίου προσελθεῖν, καὶ ζωπωλῆσαι· καὶ ὀψωνεῖν ἑαυτὸν, καὶ αὐλητρίδας μισθοῦσθαι. καὶ δεικνύειν ἅπασι τὰ ὠψωνημένα, καὶ προσκαλεῖν ἐπὶ ταῦτα. καὶ διηγεῖσθαι προσὼς πρὸς κυρεῖον, ἢ μυροπώλιον, ὅτι μεθύσκεσθαι μέλλει. καὶ οἰνοπωλῶν, κεκερασμένον τὸν οἶνον τῷ φίλῳ ἀποδόσθαι. καὶ ἐπὶ δεῖπνα ἰδίᾳ ἂν δέῃ πορεύεσθαι, ἀπὼν τοὺς υἱεῖς, ἵνα μὴ τοῦ ἀκροᾶσιν οἱ διδάσκωνται. καὶ δημοσίᾳ, τὸ μὲν ἐκ τῆς πόλεως ἐφόδιον οἴκοι καταλιπεῖν, προσαιτῆσαι δὲ τῶν συμπρεσβευτῶν δανείζεσθαι. καὶ τῷ ἀκολούθῳ ἐπιδεῖναι μεῖζον φορτίον ἢ δύναται φέρειν, καὶ ἐλάχιστα ἐπιτήδεια τῷ ἑαυτῶν. καὶ ἀπὸ τῶν ξενίων τὸ μέρος τὸ ἄπυρον ἀπαιτήσας ἀποδόσθαι. καὶ ἀλειφόμενος ἐν τῷ βαλανείῳ, καὶ εἰπὼν, σαπρότατόν γε τὸ ἔλαιον ἐπρίω, τῷ παιδαρίῳ· τῷ ἀλλοτρίῳ ἀλείφεσθαι. καὶ τῶν δεισχομένων χαλκῶν ἐν ταῖς ὁδοῖς ὑπὸ τῶν νικητῶν, δεινὸς ἀπαιτῆσαι τὸ μέρος, κοινὸν εἶναι φήσας τὸν Ἑρμοῦν. τὰ δὲ δὴ τοιαῦτα· Φειδωνίῳ μέτρῳ τὰ παιδάρια ἐγχειρισμένῳ μετρεῖν αὐτὸς, τοῖς ἔνδον τὰ ἐπιτήδεια, σῖτόν τε ἀποψῶν, ὑποπειράσας. ἀμέλει δὲ καὶ χοῖνικα ἀποδιδοὺς τριάκοντα μνῶν,

quam studiosè radens meritur .....

familiaritate junctum, nominatim compellare: & si quem aliquò properantem videat, jubebit exspectare. Solet etiam ad eum qui in grandis pecuniæ judicio causâ ceciderit, redeuntem è judicio, accedere, & ei gratulari: quúmque sibi opsonia emerit, & tibicinas conduxerit, ut cuique obvius fuerit factus, obsonia illi ostendere, & ad ea invitare. idémque ad tonstrinam aut tabernam unguentariam astans, narrat velle se mox ad ebrietatem usque bibere. Vinum vendens, etiam amico dilutum dabit. Ad ludos, quando maximè spectandum est, liberos suos ire non sinit: tunc sinit, quando gratìs per theatrorum redemptores licet spectare. Cùm legatus peregrè proficiscitur, relicto domi viatico quod publicè accepit, à legationis sociis mutuò rogabit. Moris etiam habet famulum itineris comitem, onerare quidem sarcinis supra modum, victum verò ei suppeditare angustè nimis & infra modum. Lautia si cum aliis acceperit, suam portionem petet, ut eam statim vendat. In balneis lavans, puerulo appellato, Nam hercule tu, inquit, oleum nimis rancidum mercatus es: & simul alieno se inungit. Quòd si quos pueri nummos æreos, ut fit, in viâ repererint, partem inde sibi poscet, illud usurpans, Mercurium esse communem. Ejusdem hominis sunt hæc quoque. Phidonia mensura si quid metiatur, eam adhibet, cujus sit fundum collisum & introrsus adactum: domesticis suis demensum ipse per- & si triginta minas solvere habeat,

ἔλαττον

ἐλαττον τέτρασι δραχμαῖς ἀποδιδόναι. καὶ φερόντων ἐστιῶν, αἰτεῖν τοῖς αὑτοῦ παισὶν ἐπιγρ. π. ὄψ. τὸ * κοινὸν ὄψον. τὰ δὲ καταλειπόμενα ἀπὸ τῆς τραπέζης ἡμίσου τῶν ῥαφανίδων ἀποχρέφεσθαι, ἵνα οἱ διακονοῦντες παῖδες μὴ λάβωσιν.

ut quatuor tamen drachmæ de solido desiderentur, operam dabit. quando etiam tribuleis convivio accipit, solet pueris suis obsonia è communi postulare: dimidiatos verò raphanos, si qui fortè demensâ tollantur, annotat, nè eos pueri ministrantes capiant.

Περὶ Ἀκμείας.

Ἡ μὲν οὖν ἀκμεία, ἔστιν ἐπίτασις λυποῦσα τοὺς ἐντυγχάνοντας. ὁ δὲ ἄκμων, τοιοῦτός τις, οἷος ἀχλοῦντι προσελθὼν ἀναποιεῖσθαι, καὶ πρὸς τοῦτο ἐρωμένῳ καμάζειν παρέσεσθαι. καὶ δίκην ὠφληκότα ἐγγύης προσελθὼν, κελεῦσαι αὐτὸν ἀναδέξασθαι. καὶ μαρτύρων παρεῖναι, ἅτ' πεφάγμενος ἤδη κεκεμμένῳ. καὶ κεκλημένος εἰς γάμους, ἅτ' γυναικεία γοῦς κατηγορεῖν. καὶ ἐκ μακρᾶς ὁδοῦ ἥκοντας ἅρπ, παρακαλεῖν εἰς πότον. δεινὸς δὲ καὶ πεῖσαι ὠνητὸν πλείω δοῦλα ἤδη πεπρακότ. καὶ ἀκηκοότας καὶ μεμαθηκότας ἀνίσασθαι ἐξ ἀρχῆς διδάσκων. καὶ πρόθυμος ἐπιμεληθῆναι ἃ μὴ βέλτιόν τις γνόντα, αἰσχύνης δὲ ἀπείπασθαι. καὶ θύοντας καὶ ἀναλίσκοντας, ἥκων τόμον ἀπαιτήσων. καὶ μαστιγουμένου οἰκέτου παρεστὼς, δηγεῖσθαι ὅτι καὶ αὐτῷ ποτὲ παῖς ὅτω πληγὰς λαβὼν ἀπήγξατο. καὶ παρὼν διαιτᾶν, συγκρούειν, ἀμφοτέρων βελομένων

De Intempestivitate, sive *inscitiâ temporis.*

INtempestivitas est congressio molesta iis quibuscum congrediaris. Homo autem intempestivus is est, qui ad amicum occupatũ accedens, velit re communicatâ cum illo deliberare: quíq; ad amicam suam febri laborantem veniat comessatum. Solet etiam cum qui jam ante fuerit ex sponsu condẽnatus, adire, rogans ut pro se quoq; intercedere velit. & ad dicendũ testimonium tunc venit quum res est judicata: ad nuptias vocatus, in mulierum genus invehitur. Eos qui è longinquo itinere modò advenerint, ad deambulandum secum invitat: re jam venditâ emptorem adducit qui pluris sit emptorem adducit qui pluris sit emptorem adducit qui pluris sit

διαλύεσθαι. καὶ ὀρχησάμενον ἅψασθαι ἑταίρας μηδέπω μεθύοντος.

Denique saltaturus, socium manu prehendit, qui nondum sit vino madidus.

Περὶ Περιεργίας.

De Sedulitate ineptâ.

Ἀμέλει περιεργία δόξειεν ἂν εἶναι πρόσποίησις τις λόγων καὶ πράξεων, μετ' εὐνοίας. ὁ δὲ περίεργος, τοιοῦτός τις, οἷος ἐπαγγέλλεσθαι ἀναστὰς ἃ μὴ δυνήσεται. καὶ ὁμολογουμένου τοῦ πράγματος δίκαιός ἐστιν, ἔν τινι σὰς, δεικνύειν ὡς οὐχ οἷόν τε ἐλεγχθῆναι. καὶ πλείω δὲ ἐπαναγκάσαι τὸν παῖδα κεράσαι ἢ ὅσα δυνάμενοι οἱ παρόντες ἐκπιεῖν. καὶ διεγείρειν τὸς μαχομένους, καὶ εἰς ὃ γνώσεται ἀπαρτᾶν ἡσήσασθαι, εἶτα μὴ δυνηθῆναι * δίρειν οὗ πορδίεται. καὶ τὸν στρατηγὸν ὃν πρόσελθὼν ἐρωτῆσαι, πότε μέλλει παρατάττεσθαι, καὶ τὰ μὴ τοῦ ἀρίστου προαγγέλλει, καὶ πρόσελθὼν τῷ παιδὶ εἰπεῖν, ὅπως ἡ μήτηρ ἤδη καθεύδει ἐν τῷ δωματίῳ. καὶ ἀπαγορεύοντος τοῦ ἰατροῦ, ὅπως μὴ δώσῃ οἶνον τῷ μαλακιζομένῳ, φήσας βούλεσθαι διάπειραν λαμβάνειν, ἐπιρρῆσαι τὸν κακῶς ἔχοντα. καὶ γυναικὸς ὃν τελευτήσάσης, ἐπιγράψαι ἐπὶ τὸ μνῆμα, τῆτε ἀνδρὸς αὐτῆ καὶ τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς, καὶ ἀνεψιᾶς τῆς γυναικὸς τοιοῦτο, καὶ ποταποί ἐστι. καὶ προσεπιγράψαι ὅτι ἅπαντες χρηστοὶ ἦσαν. καὶ ὀμνύναι μέλλων, εἰπεῖν πρὸς τὰς περιεστηκύίας, ὅτι καὶ πρότερον πολλάκις ὀμώμοκα.

γρ. ἀνδρεῖα πᾶ.

Περὶ

Πεειεργία, (quàm liceat sedulitatem ineptam dicere) est dictorum factorúmq; simulatio cum significatione benevolentiæ. Mores ejusmodi hominis ita sunt. Facilè surgens è medio, in se recipit, quibus præstandis par non sit: rem quæ omnium confessione justa est, pluribus verbis, in aliquo inhærens, docere instituit, nullo modo posse argui. Puerum vini ampliùs miscere cogit, quàm quantum omnes qui adsunt convivæ, queant ebibere. Contendentes pugnantésque invicem instigat. Solet etiam viam præire, quam ignoret ipse: cujus quidem exitum mox invenire nequeat: & ad ductorem exercitûs accedens, rogare, ecquando sit aciem ad dimicandum instructurus: necnon quid in perendinum diem imperet: & ad patrem veniens, En, inquit, mater in cubiculo jam dormit. Ac quum vini usum ægroto medicus interdixerit, solet hic illum quasi periculi faciendi causâ ad bibendum componere. Quòd si uxor obîerit, monumento ejus & mariti & patris & matris nomina inscribet, itémque cujas ipsa sit: tum hoc elogium insuper adjiciet, SINGULARI OMNES ISTI PROBITATE ERANT. Idem si ad jusiurandum adigatur, conversus ad circumstantem turbam, Ego verò, inquit, jam antè sæpiùs juravi.

Περὶ

Περὶ Ἀναισθησίας.

Ἔστι δὲ καὶ ἡ ἀναισθησία, ὡς ὅρῳ εἰπεῖν, βραδύτης ψυχῆς ἐν λόγοις καὶ πράξεσιν. ὁ δὲ ἀναίσθητος, τοιοῦτός τις οἷος λογισάμενος τὰ ψήφοις, καὶ κεφάλαιον ποιήσας, ἐρωτᾷν τὸν προσκαθήμενον, τί γίνεται; καὶ δίκην φεύγων, καὶ ταύτην εἰσιέναι μέλλων, ἐπλανδόμενος εἰς ἀγρὸν πορεύεσθαι. καὶ θεωρῶν ἐν τῷ θεάτρῳ, μόνος καταλείπεσθαι καθεύδων. καὶ πολλὰ φαγὼν τὸ νυκτὸς, καὶ ὅπου θάκου ἀνισάμενος, ὑπὸ κυνὸς τὸ τὸ γείτονος δηχθῆναι. καὶ λαβὼν καὶ ἀποδοὺς αὐτὸς, τοῦτο ζητεῖν, καὶ μὴ δύνασθαι εὑρεῖν. καὶ ἀπαγγέλλοντός τινος αὐτῷ ὅτι τετελεύτηκέ τις αὐτοῦ τῶν φίλων, ἵνα ἀφεληθῇ, ἀναθρῴσας πάσας καὶ δακρύσας, εἰπεῖν, Ἀγαθῇ τύχῃ. δεινὸς δὲ καὶ, ἀποκαμβάνων ἀργύριον ὀφλόμενον, μάρτυρας παραλαβεῖν. καὶ χειμῶνος ὄντος μάχεσθαι τῷ παιδὶ, ὅτι σκώρ ἐκ ἠγόρασε· καὶ τὰ παιδία ἑαυτοῦ παλαίειν ἀναγκάζων, καὶ ἐξελαύνειν, καὶ εἰς κόπους ἐμβάλλειν. καὶ ἐν ἀγρῷ αὐτοῖς φακοῦ ἕψων, δὶς ἅλας εἰς τὸν χύτραν ἐμβάλλων, ἄβρωτον ποιῆσαι. καὶ ὑοντος τοῦ Διὸς, εἰπεῖν, Ἡδύ γε τῶν ἄστρων νομίζει, ὅτι δὴ καὶ οἱ ἄλλοι λέγουσι γρ. πίονης. * πίονης. καὶ λέγοντός τινος, πόσους οἴει χθὲς τὰς ἱερὰς πύλας ἐξενηνέχθαι νεκρούς;

De Stupiditate.

STupiditatem quoque definire possis, ut sit animi tarditas, seu dicendum, seu faciendum sit aliquid. Stupidus verò is est, qui sedens ad calculos, postquam rationes putavit, & summam subduxit, rogat eum qui sibi assidet, Summa quanta est? Ac quum ei litem aliquis intenderit, ubi ad diem illum ventum est, quo disceptari causa debet, ejus oblitus, in agrum proficiscitur. Sæpe etiam sedens in theatro ad spectandum, discedentibus aliis somno obrutus ibi relinquitur: idem quum se cibis ingurgitârit, noctu surgens, ut ad sellas eat, in vicini canem incidit, à quo mordetur. Idem quod acceperit ipse ac recondiderit, id ipsum quærere solet, reperire autem non potest. Quumque nunciatur illi obiisse aliquem ex familiaribus ipsius, ut veniat exequias, tum ille vultu ad mœstitiam composito, lacrymas etiam fundens, Benè, inquit, eveniat. Debitas autem pecunias recipiens, testes sibi adscisit: & vigente hyeme, cum famulo quòd cucumeres non emerit, jurgatur. Puerulos quinetiam suos, ut luctâ se exerceant, cursu contendant, usque ad fatigationem cogere soler. In agro lentem ipse coquens, sale bis in ollam injecto, ut mandi nequeat, efficit. cúmque à Jove pluit, Sanè quam, inquit, siderum aqua suavis mihi videtur..... ..... Rogatus ab aliquo, Ecquos puret Sacrâ portâ elatos mortuos:

νεκροὺς;

νεκρὸς; πρὸς τοῦτον εἰπεῖν, ὅσοι ἐμοὶ κὴ σοὶ χρύοιντο.

Quot utinam, respondens ait, ego & tu haberemus.

Περὶ Αὐθαδείας.

Ἡ δὲ αὐθάδεια, ἔστιν ἀπηλγηκυῖα ὁμιλίας ἐν λόγοις. ὁ δὲ αὐθάδης, τοιοῦτός τις οἵῳ ἐρωτηθεὶς, ὁ δεῖνα ποῦ ἔστιν, εἰπεῖν, Πράγματά μοι μὴ πάρεχε. καὶ προσαγορευθεὶς, μὴ ἀντιπροσειπεῖν. καὶ πωλῶν τι, μὴ λέγειν τοῖς ὠνουμένοις, πόσου ἂν ἀποδοῖτο, ἀλλ' ἐρωτᾶν τὶ δείσκει. καὶ τοῖς τιμῶσι, καὶ πέμπουσιν εἰς τὰς ἑορτὰς, εἰπεῖν ὅτι ὑκ ἂν χρύοιτο δισσύμενα. καὶ ὑκ ἔχων συγχωρῆσαι ὅτε τῳ ἀπῶσαι αὐτὸν ἀκουσίως, ὅτε τῳ ὦσαι, ὅτε τῳ ἐμβάλλει. καὶ φίλῳ ᾧ ἔφασκον κελεύσαι εἰσενεγκεῖν, εἰπὼν ὅπ ὑκ ἂν δοίη, ὕστερον ἧκειν φέρων, καὶ λέγειν ὅτι ἀπόλλυσι καὶ τοῦτο τὸ ἀργύριον. καὶ προσπαίσας ἐν τῇ ὁδῷ, δεινὸς καθαρέσασθαι τῷ λίθῳ. καὶ ἂν ὑπομεῖναι, ὑκ ἂν προσμεῖναι πολλὼ χρόνον ὑδένα. καὶ ὅτε ᾄσαι, ὅτε ῥῆσιν εἰπεῖν, ὅτε ὀρχήσασθαι ἂν ἐθελῆσαι. δεινὸς ᾧ καὶ τοῖς θεοῖς μὴ ἐπεύχεσθαι.

De contumaciâ sive *ferocitate.*

Contumacia est verborum in congressionibus & vitæ quotidianæ usu duritas. Homo contumax ita est comparatus, ut si quis ex ipso sciscitetur, Ubi est ille? respondeat, Nè sis mihi molestus: salutatus, salutare invicem negligit. cúmque aliquid vendit, indicare quidem merces suas, interrogatus Quanti? non dignatur: verùm ipse potiùs emptorem interrogat, Ecquid inveniat damnandum? Religiosis quoque hominibus, & qui ad festa solennia diis dona mittunt, dicere solet minimè gratìs datum ipsis iri, *si quid divino acceperint munere.* Si quis illum vel invitus, aut expulerit, aut pepulerit, aut pede presserit, non est exorabilis. Et cùm amico dixerit, collationem pecuniæ ab ipso petenti, nihil se daturum, postea ipse ultrò afferet, dicétque, Velle se hanc quoque pecuniam perdere. In viâ si ad lapidem offenderit, maledicet illi. Et ut aliquando subsistat alicujus expectandi causâ: nunquam tamen diutiùs cuiquam præstolabitur. Idem, ut cantet in conviviis, aut vice suâ reciret, aut saltet, adduci non potest. Postremò diis ipsis vota facere non curat.

Περὶ Δεισιδαιμονίας.

Ἀμέλει ἡ δεισιδαιμονία δόξειεν ἂν δειλία πρὸς τὸ δαιμόνιον. ὁ δὲ δεισιδαίμων, τοιοῦτός τις οἷος ἀπονιψάμενος τὰς χεῖρας, καὶ περιρραναμένος ἀπὸ ἱερῶν, δάφνης εἰς τὸ στόμα λαβὼν, ὅλην τὴν ἡμέραν περιπατεῖν· καὶ ἐὰν διὰ τὴν ὁδὸν ἐὰν παραδράμῃ γαλῆ, μὴ πρότερον πορεύεσθαι, ἕως διεξέλθῃ τις, ἢ λίθους τρεῖς ὑπὲρ τῆς ὁδοῦ διαβάλῃ. καὶ ἐὰν ἴδῃ ὄφιν ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἱερὸν ἐνταῦθα ἱδρύσασθαι. καὶ τῶν λιπαρῶν λίθων τὸν ἐν ταῖς τριόδοις, παριὼν ἐπὶ τὴν λιθύην ἔλαιον καταχεῖν. καὶ ἐπὶ γόνατα πεσὼν καὶ προσκυνήσας, ἀπαλλάττεσθαι. καὶ ἐὰν μῦς θύλακον ἀλφίτων διαφάγῃ, πρὸς τὸν ἐξηγητὴν ἐλθὼν, ἐρωτᾶν τί χρὴ ποιεῖν. καὶ ἐὰν ἀποκείνηται αὐτῷ ἐνδοῦναι τῷ ζωτοδέτῃ ἀποῤῥάψαι, μὴ προσέχων τούτοις, ἀλλ' ἀποτραπεὶς ἐνδύσασθαι. καὶ πυνθανόμενος δὲ τὸν οἰκίαν καθαίρειν. καὶ ὅτε ἐπιβλῆσαι μνήματι, ἔτε ἐπὶ νεκρὸν ἐλθεῖν, ἔτε ἐπὶ λέχει. καὶ ὅταν ἐνύπνιον ἴδῃ, πορεύεσθαι πρὸς τοὺς ὀνειροκρίτας, πρὸς τοὺς μάντεις, πρὸς τοὺς ὀρνιθοσκόπους, ἐρωτήσων τίνι θεῷ ἢ θεᾷ προσεύχεσθαι δεῖ. καὶ τελεσθησόμενος, πρὸς τὸν Ὀρφεοτελεστὰς κατὰ μῆνα πορεύεσθαι μετὰ τῆς γυναικός. ἐὰν δὲ μὴ σχολάζῃ γυνὴ, μετὰ τῆς τίτθης καὶ τῶν παιδίων.

De Superstitione.

Superstitionem sanè definire possumus, meticulosum erga numen affectum. Superstitiosus verò is est, qui elotis manibus, & aquâ lustrali aspersus è templo, folium lauri ore prehensum tenens, integrum diem ità ambulet. Si viam mustela eo ingrediente transcurrerit, non ante progredietur quàm alius prior transierit, aut ipse tres lapides trans viam miserit. Serpentes si viderit in ædibus, sacellum eo loco exstruet. Lapides unctos qui sunt in triviis, solet oleo ex ampullâ perfundere: nec priùs discedere quàm posito genu eos fuerit veneratus. Quòd si mus fortè farinæ follem arroserit, adit ad interpretem, & quid facto sit opus eum percontatur: qui si respondeat, cerdoni nimirum tradendum esse illum follem, ut farciatur: superstitiosus iste neglecto arioli responso, religioni rem habens, exinanitum saccum à se amolietur. Solet etiam domum crebrò purificare: sepulchrum nullum insistere: ad defunctorum justa nullus accedere: neque item ad ullam unquam puerperam. Insomnium porrò si viderit, pergere ille ad somniorum interpretes, ad divinos, ad augures, scisciturus, cui deo, cui deæ vota sint facienda. Et ut sacris initietur, ad Orpheoteleastas quot mensibus cum uxore: aut si uxori non vacet, cum nutrice & filiolis suis, itat.

καὶ ὅπι τοῖς τριόδοις ἀπελθὼν κατ' κεφαλῆς λέσασθαι. καὶ ἱερείας καλέσας, σκίλλῃ ἢ σκύλακι κελεῦσαι αὐτὸν περικαθάραι· μανόμενόν τε ἰδὼν ἢ ὀπίλιπτον, φείξας εἰς κόλπον πτύσαι.

Præterea in compitis antè quàm inde discedat, aquâ in caput aspersâ se lustrat. Piatricibus quinetiam ascitis, jubet se squillæ aut catuli circumlatione purgari. Quòd si quem mente captum aut comitialem viderit, solet inhorrescens in sinum sibi despuere.

Περὶ Μεμψιμοιρίας.

De Querelâ, sive *iniquâ querulitate.*

Ἔστι δὲ ἡ μεμψιμοιρία, ἐπίμησις παρὰ τὸ πρόσηκον δεδομένη. ὁ δὲ μεμψίμοιρος, τοιόσδέ τις οἷος, ὑποστείλασθαι μισεῖδα τὸν φίλον, εἰπεῖν πρὸς τὸν φέροντα, Εὐφόνησάς μοι τὸν ζωμὸν, καὶ τὸν οἰναρίου, ἐκ ὅτι δεῖπνον καλέσας· καὶ ὡσὸ τὸ ἐπιμερὰς καταφιλέμενόν, εἰπεῖν, Θαυμάζω εἰ σὺ καὶ ἀπὸ ψυχῆς με φιλεῖς. καὶ πρὸ Διὸς ἀγανακτεῖν ἐ διότι ὕει, ἀλλὰ διότι ὕστερον. καὶ ἀρόν τι καὶ ἐν τῇ ὁδῷ βαλάντιον, εἰπεῖν, Ἀλλ' ἐ πώποτε. καὶ πειράμενον ἀνδράποδον ἄξιον, καὶ πολλὰ δεηθεὶς τὸν πωλοῦντα, Θαυμάζω, εἰπεῖν, ὅτι ὑμῖες ἔτω ἄξιον ἐώνημαι. καὶ πρὸς τὸν εὐαγγελιζόμενον ὅτι υἱός σοι γέγονεν, εἰπεῖν, Ὅτι ἂν πρυθείης, καὶ τὸ ἥσιας τὸ ἥμισυ ἄπεστιν, ἀληθῆ ἐρεῖς. καὶ νίκην νίκησας καὶ λαβὼν πάσας τὰς φήφους, * ἐγκαλεῖν τῷ μὴ ἐγκαλεῖ. μὴ φάναι τὸν λόγον, ὡς πολλὰ παραλελοιπότα τῶν δικαίων. καὶ ἐρανὸν εἰσενεχθέντα

Querela iniqua, est expostulatio nullo jure facta. Hominis autem queruli mores istiusmodi sunt, ut si ad eum amicus portionem aliquam è convivio miserit, dicat ei qui afferat, Hoc illud est quòd ego ad cœnam non sum vocatus: invidisti nimirum mihi jusculum & villum tuum. & cùm illum amica etiam & etiam suaviatur, Miror, inquit, si tu ex animo ista mihi des basia. Jovi succensset, non modò si non pluat: sed etiam si seriùs. cúmque in via crumenam invenit, Ego verò, ait, thesaurum nullus unquam reperi. Similiter quum parvo mancipium emerit, utpote exorato multis precibus venditore, Mirum sanè, inquit, si tantulo quicquam emerim quod sit alicujus pretii. Jam si quis lætum illum nuntium ipsi afferat, Filiolo, inquiens, auctus es: Adjice, ait ille, Et dimidia bonorum pars tibi periit, tum quod res est dixeris. Idem postquam in judicio omnium calculis vicit, nihilominus tamen de eo conqueritur, qui orationem scripsit quam pro se habuit, ut qui multa ipsius justa omiserit. Jam si ad sublevandam ipsius egestatem

* ἐγκαλεῖ

πρὸ τῶν φίλων, καὶ φήσαντός τινος, Ἱλαρὸς ἔσο· καὶ πῶς, εἰπεῖν; ὅτε δεῖ τὸ ἀργύριον ἀποδοῦναι ἐχόντι, καὶ χωρὶς τούτων, χάριν ὀφείλειν ὡς εὐεργετημένον;

amici pecunias contulerint: & dicat deinde aliquis, Nunc esto hilaris: Quo pacto esse possum? inquiet: cùm & singulis sua sit pecunia reddenda: & hoc amplius, gratiæ cuiq; tanquã pro accepto beneficio habendæ.

Περὶ Ἀπιστίας.

Ἔστιν ἀμέλει ἀπιστία, ὑφ' ἧς πάντων ὑπολαμβάνομεν εἶναι τοὺς ἀδικοῦντας. ὁ δ' ἄπιστος, τοιοῦτός τις ἐστίν, ἀποστείλας τὸν παῖδα ὀψωνήσοντα, ἕτερον παῖδα πέμπειν πυθόμενον πόσου ἐπρίατο, καὶ φέρων αὐτὸς τὸ ἀργύριον, καὶ εἰ κάδιον ἀρίθμει πόσον δεῖ. καὶ τὴν γυναῖκα τὴν αὑτοῦ ἐρωτᾶν κατακείμενος, εἰ κέκλεικε τὴν κιβωτὸν, καὶ εἰ σεσήμανται τὸ κοιλιόχιον, καὶ εἰ ὁ μοχλὸς εἰς τὴν θύραν τὴν αὐλείαν ἐμβέβληται. καὶ ἐὰν ἐκείνη φῇ, μηδὲν ἧττον αὐτὸς ἀναστὰς γυμνὸς ἐκ τῶν στρωμάτων, καὶ ἀνυποδήτητος, τὸν λύχνον ἅψας, πάντα πάντα περιδραμὼν ἐπισκέψαιτο, καὶ ἕτω μόλις ὕπνου τυγχάνειν. καὶ τοὺς ὀφείλοντας αὐτῷ ἀργύριον, μετὰ μαρτύρων ἀπαιτεῖν τοὺς τόκους, ὅπως μὴ δυνάμενοι ἔξαρνοι γένωνται. καὶ τὸ ἱμάτιον ὃ ἐνδύναι δεινὸς, οὐχ ὡς βέλτιστα ἐργάσεται, ἀλλ' ὅταν ᾖ ἄξιος ἐγγυητὴς τοῦ κινδύνου. καὶ ὅταν αἴτημά τινος ἐπιτύχῃ, μάλιστα μὲν μὴ δοῦναι· καὶ τὸν παῖδα ἢ ἀκολουθοῦντα κελεύειν αὐτῷ ὄπισθεν μὴ βαδίζειν, ἀλλ' ἔμπροσθεν, ἵνα φυλάττηται αὐτὸ μὴ ἐν τῇ ὁδῷ ὑποδράσῃ. καὶ τοῖς αἰτοῦσι τὶ παρ' αὐτοῦ καὶ λέγουσι, πόσα, εἰπεῖν, κατάθες. οὐ γὰρ χαλάζω πέμπειν.

De Diffidentiâ.

DIffidentia est per quam omnes fraudis suspectos habemus. Diffidens autem is est, qui si ad emenda obsonia puerum miserit, alium mox mittat, qui percõtetur quãti emerit. Si ferat ipse pecunias, solet eas singulis stadiis numerare. Cubans in lecto, uxorem interrogat an capsam benè clauserit: an probè sit arca obsignata: an vestibuli foribus pessulus sit obditus: ac licèt affirmet illa, nihilo tamẽ seciùs, nudus ac discalceatus è lecto surgens, accensâ lucernâ, obire singula & inspicere pergit, ac vix ità tandem somno se dedere. Ad debitores suos fœnus sortis exacturus, cum testibus accedit: ne inficias videlicet ire possint. Vestẽ poliendã dealbãdámque, non ei dare solet qui fullo sit optimus; sed ei qui fidejussorem det idoneum. Quòd si quis pocula ab ipso commodatò roget, solet ille maximè quidem, non dare: *aut si quando det, continuò repetere.* Puerum à pedibus jubet non à tergo sequi, sed ante se ambulare: ne possit ille inter eundũ fugã capessere, hâc ratione cavẽs. Postremò iis qui cùm aliquid ab ipso sumserint, dicũt illi, Refer in rationes: Imò, ait, depone: non enim vacat mittere flagitatum.

Περὶ Δυσχερείας.

Ἔστι δ' ἡ δυσχέρεια, ἀθεράπευτος σώματος, λύπη ἀνθρώποις. ὁ δὲ δυσχερὴς, τοιοῦτός τις οἷος λέπραν ἔχων καὶ ἄλφον, καὶ τοὺς ὄνυχας μεγάλους, ἀφιέναι. καὶ φῆσαι ταῦτα εἶναι αὐτῷ συγγενῆ ἀρρώστήματα, καὶ τὸν πατέρα ἔχειν καὶ τὸν πάππον. ἀμέλει δὲ δεινὸς καὶ ἕλκη ἔχειν ἐν τοῖς ἀνίσχιοις, καὶ φύματα ἐν τοῖς δακτύλοις, καὶ ταῦτα μὴ θεραπεύσαι, ἀλλ' ἐᾶσαι θηριωθῆναι. καὶ τὰς μασχάλας θηριώδεις καὶ δασείας ἔχειν ἄγρις ἐπὶ πολὺ τῆς πλευρῶν. καὶ τοὺς ὀδόντας μέλανας καὶ ἐδιομιλοῦντας ὥστε δυσείδεις εἶναι καὶ ἀηδεῖς. καὶ τὰ τοιαῦτα· ἐδίων ἀπομύττεσθαι· ἄδειν ἀρξάμενον, φθέγγεσθαι, καὶ ἀπορρίπτειν ἀπὸ τοῦ στόματος· ἅμα πεῖν, φθέγγεσθαι· ἐλαίῳ σαπρῷ ἐν βαλανείῳ χρῆσθαι· ἱμάτιον κηλίδων μεστὸν ἀναβαλόμενον, εἰς ἀγορὰν ἐξελθεῖν. καὶ εἰς ὀρνιθοσκόπου τῆς μητρὸς ἐξελθούσης, βλασφημῆσαι. καὶ εὐχομένων καὶ σπενδόντων ἐμβαλεῖν τὸ ποτήριον, καὶ γελάσαι ὡς τεράστιόν τι πεποιηκώς. καὶ αὐλοῦντος ἢ κιθαρίζοντος τῶν χορῶν μόνον ἀφ' ἑαυτοῦ, καὶ συντερετίζειν· καὶ ὑπολιμᾶν τῇ αὐλητρίδι μὴ ταχὺ παυσαμένῃ. καὶ ἀποπτύσαι δὲ βαλόμενον ἀπὸ τῆς τραπέζης, φθάσαι τὸν οἰνοχόον.

De Fœditate.

FOEditas est corporis incuria & illuvies hominibus molesta. Homo fœdus is est, qui leprâ & vitiligine laborans, unguésque habens prælongos, inter homines versetur: ac dicat gentileis sibi esse hos morbos: nam & patrem & avum fuisse eis obnoxios. Solet etiam ulcera in tibiis, & in digitis tubercula habens, nullam iis medicinam facere: sed sinere donec incurabilia reddantur. Axillas ferarum more hirsutas, pilis magnam laterum partem occupantibus, habet. Dentes verò nigros atque exesos, ut molestus sit & insuavis cum eo congressus. Eidem hæc quoque conveniunt: nares inter comedendum mungere: & quum edere inceperit, colloqui: & ex ore quædam emittere: inter bibendum eructare: oleo in balneis uti rancido: idémque in forum veste amictus quæ sit maculis inquinata, prodibit: quúmque ad aruspicem mater exierit, linguâ interea non favere, neque à malis verbis se abstinère moris habet. Sæpè etiam dum vota libationésque fiunt, pateram sibi è manibus elabi sinit, & simul risum tollit, quasi aliquid fecerit portentosum. Tibicines si audiat, unus inter omnes manibus plaudere, atque eorum etiam modulos ineptâ imitatione effingere: dein tibicinam, quòd citò finem non fecerit increpare: & dum ultra mensam vult exspuere, eum qui pocula in convivio ministrat, conspuit.

Περὶ

Περὶ Ἀηδίας.

Ἔστι δ' ἀηδία, ὡς ὅρῳ χρεῖλαβεῖν, ἔνταξις λύπης ποιητικὴ ἀνὰ βλάβης. ὁ δ' ἀηδὴς, τοιοῦτός τις οἷος ἐγείρειν ἅρτι καθεύδοντα εἰσελθών, ἵνα αὐτῷ λαλῇ. καὶ ἀναίρεσιν δὴ μέλλοντας κωλύειν· καὶ προσελθών, δεῖσθαι ἐπιχεῖν, ἕως ἂν προπαύσηται. καὶ τὸ παιδίον τῆς τίτθης ἀφελόμενος μασώμενον, σπίζειν αὐτὸν, καὶ ὑποκορίζεσθαι ποππύζων. καὶ ἐδίων δ' ἅμα διηγεῖσθαι ὡς ἐλλέβορον πιὼν, ἄνω καὶ κάτω καθαρθείη. καὶ ζωμοῦ τοῦ φλεγματίου ἐν τοῖς ὑποχωρήμασιν αὐτῷ μελανέρα ἡ χολή. καὶ ἐρωτῆσαι δ' εἰνὸς ἑαυτὸν τῶν οἰκείων, Ποίᾳ ἡμέρᾳ με ἔπιπτες; καὶ ὅτι ψυχρὸν ὕδωρ ἔστι παρ' αὐτῷ λακκαῖον. καὶ ὡς κῆπον λάχανα πολλὰ ἔχων καὶ ἁπαλὰ, καὶ ὅτι ἡ οἰκία αὐτοῦ, πανδοχεῖόν ἐστι. καὶ ξενίζων δ' εἶξαι τὸ παράσιτον αὐτοῦ ποιός τις. καὶ προσκαλῶν δ' ἐπὶ τὸ ποτήριον ὅτι τέρψον τοὺς παρόντας.

De Insuavitate, sive tædio.

TÆdium, si definire velis, est molestus absque damno congressus. Homo tædiosus est, qui vix incipientem dormire, excitet, ingressus ut cum eo colloquatur: & qui ad eum accedens qui inibi est, ut navim solvat, moram ei afferat, & exspectare jubeat, donec aliquot secum spatia confecerit. Infantem etiam puerum nutrici suæ adimens, ipse mansum ei cibum in os inseret, & blandulè compellans, poppysmis permulcebit. Inter edendum narrat se helleboro accepto, quæ in visceribus hærerent, ejeciisse dejeciisséque: tum addit, in effusis bilem fuisse jure appositò magìs atram. A matre præsentibus amicis & familiaribus quærere amat, Ecquâ me die, mater, peperisti? Aquam ait sibi esse in cisternâ frigidam: olera in horto multa & tenera: domum suam hospitibus ità patere, quasi esset publicum diversorium: & quum peregrinos hospitio excipit, parasitum suum producit, ut videant illi qualis sit: atque in convivio ad ipsum conversus, Heus tu, parasite, inquit, ut iis qui hîc adsunt, sis oblectamento.

Περὶ Μικροφιλοτιμίας.

Ἡ δὲ μικροφιλοτιμία δόξειεν ἂν εἶ ὄρεξις τιμῆς ἀνελευθέρου. ὁ δ' ὑμικροφιλότιμος, τοιοῦτός τις, οἷος ἀπελθόντα ὅπου δεῖπνον καλεθεὶς, παρ' αὐτὸν ἢ καλέσαντα κατακείμενον ἐφιππᾶσθαι. καὶ τὸν υἱὸν ἀποκεῖρασθαι ἀπαγαγὼν εἰς Δελφούς. καὶ ἐπιμεληθῆναι ὅπως αὐτῷ ὁ ἀκόλουθος Αἰθίοψ ἔσται. καὶ δοῦλος μνᾶν ἀργυρίου, καινὸν ποιῆσαι ἀποδοῦναι. καὶ βοῦν θύσας, τὸ μετωπίδιον ἀπαλοιφῷ δὲ εἰσόδου πρόσπαλαιόσαι, στέμμασι μεγάλοις φειδόμενος, ὅπως οἱ εἰσιόντες ἴδωσιν ὅτι βοῦν ἔθυσε· καὶ πομπεύσας ὑμὸν μὲν σὺν ἱππέων, τὰ μὲν ἄλλα πάντα ἀποδοῦναι τῷ παιδὶ ἀπενεγκεῖν οἴκαδε, ἀναβαλόμενον δὲ ἱμάτιον εἰς τὸν ἀγορᾶν φείπατεῖν. καὶ κωμῳδίας δ' τιλαδτήσαντα, αὐτῷ μνῆμα ποιῆσαι, καὶ στηλίδιον ποιήσας, ἐπιγράψαι, ΚΛΑΔΟΣ ΜΕΛΙΤΑΙΟΣ. καὶ ἀναθεὶς δακτύλιον χαλκοῦν ἐν τῷ Ἀσκληπιῷ, τὸν ἐπιτείθειν στεφανοῦντα· ἀλείφεσθαι δὲ σπανίως. ἐμέλει δ' καὶ ζωιδιοκτήσασθαι φοινικῶν ὅπως ἀπαγγείλῃ τῷ δήμῳ τὰ ἱερά. καὶ φοινικίδα ἀναβαλόμενον ἱμάτιον, καὶ ἐστεφανωμένον, παρελθὼν εἰπεῖν, Ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐθύομεν οἱ πρυτάνεις τὰ ἱερὰ τῇ μητρὶ τῶν θεῶν

De Sordidâ & frivolâ laudis cupidine.

Μικροφιλοτιμία, quam possis Latinè dicere ineptam ac circa res parvas versantem ambitionem; ea est honorum ac gloriæ cupido illiberalis. Homo verò ineptè ambitiosus is est, qui ad cœnam vocatus, convivatori ipsi studeat assidere: qui filium Delphos abducat, ubi comam ponat: qui operam det ut pediſſequum habeat genere Æthiopem: qui etiam, si minam argenti velit solvere, laboret ut reddat in aspero. Et si bovem sacrificârit, solet anteriorem capitis ejus partem magnis redimitam sertis pro foribus in ipso introitu figere: ut intelligant quicunque ingredientur, esse ab ipso bovem mactatum. Atque ubi pompam cum aliis equitibus duxit, reliquis omnibus puero traditis, qui ea domum referat, ipse trabeatus in forum pergit, & ibi deambulat. quúmque illi parvulus aliquis canis fuerit mortuus, monumentum ei faciet, ascriptis etiam in columellâ his verbis, SURCULUS MELITENSIS. Jam cùm æreum annulum Æsculapio consecrârit, appensis subindè novis coronis totum atteret: atque adeò ipse quotidie unguentis oblinitur. Sanè etiam, quæ pertinent ad curam magistratûs, quos prytaneos vocant, ipse diligenter curare solet, quo possit, ubi litatum fuerit, rem populo renuntiare. Itaque candidatus & coronatus in concionem prodit, & infit, Nos prytanei, ô Athenienses, Matri Deûm

ἄξια

ἄξια καὶ καλὰ, καὶ ὑμεῖς ἐπιδέχεσθε τὰ ἀγαθά. καὶ ταῦτα ἀπαγγείλας, ἀπιὼν διηγήσασθαι οἴκαδε τῇ ἑαυτοῦ γυναικὶ, ὡς καθ' ὑπερβολὴν εὐημερεῖ.

sacra ritè fecimus, & litavimus: vos igitur omnia fausta exspectate. His ita renuntiatis, domum revertitur: deinde uxori narrat sibi prosperè supra modum res succedere.

Περὶ Ἀνελευθερίας.

Ἡ δὲ ἀνελευθερία, δοκεῖ φειδωλία τις ἀπὸ φιλοπμίας δοκοῦν ἔχουσα. ὁ δ' ἀνελεύθερος, τοιοῦτός τις οἷος νικήσας τραγῳδοῖς, ταινίαν ἀναθεῖναι ξυλίνην τῷ Διονύσῳ, ἐπιγράψας αὐτοῦ τὸ ὄνομα. καὶ ἐπιδότεων γινομένων, ἐν τῇ δήμου ἀναστὰς, σιωπᾷν, ἢ ἐν τῷ μέσου ἀπελθεῖν. καὶ ἐκδιδοὺς αὐτοῦ θυγατέρα, τῷ μὲν ἱερεῖ, πλὴν τῶν ἱερείων, τὰ κρέα ἀποδίδοσθαι· τοὺς δὲ διακονοῦντας, ἐν τοῖς γάμοις οἰκοθέτους μισθώσασθαι. καὶ πειραρχῶν, τὰ τοῦ κυβερνήτου στρώματα ὑφ' ἑαυτοῦ καταστρώματι ὑποστορέννυσθαι, τὰ δ' αὐτοῦ ἀποτίθεσθαι. καὶ ἐξ ἀγορᾶς ὀψωνήσας, τὰ κρέα αὐτὸς φέρειν καὶ τὰ λάχανα ἐν τῷ περιζώματι· καὶ ἔνδον μένειν ὅταν ἐκδῷ θοιμάτιον ἐκπλυνῶν. καὶ φίλου ἔρανον συλλέγοντος, περιδόμενος, ἀποκρύψας ἐν τῇ ὁδῷ, οἴκαδε πορεύεσθαι· καὶ μὴ πείθεσθαι θεραπαίνας, ἀλλὰ μισθοῦσθαι εἰς τὰς ἐξόδους. καὶ ἀναστὰς, τὴν οἰκίαν καλλύνειν, καὶ τὰς κλίνας ἐγκορῆσαι. καὶ καθεζόμενος φαιρέψαι τὸν τρίβωνα ὃν αὐτὸς φορεῖ.

De Illiberalitate.

ILliberalitas est nimius quidam præ studio parcendi sumptibus, gloriæ contemptus. Illiberalis autem is est, qui si è tragico certamine victoriam reportârit, tæniam Libero patri ligneam consecret, in quâ nomen ipsius sit inscriptum: qui etiam cùm necessario Reipublicæ tempore pecuniæ à civibus extra ordinem conferuntur, in concione surgens, silentio utatur, aut è medio se proripiat. Filiam suam nuptum collocans, mactatæ victimæ carnes omnes, iis exceptis ex quibus fiunt sacra, vendit: & administrandum in nuptiis, mercede conductos adhibet, qui suo quisque cibo vescantur. Triremi præfectus quam instruxit, gubernatoris stragulis tabulata sternet, suis intereà uti parcens. E foro postquàm opsonatus est, rediens, carnes ipse gestat, atque olera etiam in sinu. Vestem quando à sordibus purgandam locavit, domi tantisper se continet. Quòd si quis amicorum ejus fortunâ usus adversâ, eranum à suis familiaribus exigat, ídque ipse sciat, deflectens ex itinere, domum tendit. Uxori ancillas emit ille quidem nullas; sed quæ in publicum prodeuntem comitentur, conducit. Manè ubi surrexit, domum ipse mundare, lectósque purgare solet: & sedens, vile quod gestat pallium, invertere.

Περὶ Ἀλαζονείας.

Ἀλαζονεία δὲ ἡ ἀλαζονεία δόξειεν ἂν προσδοκία πνῶν ἀγαθῶν ἐκ ὄντων. ὁ δὲ ἀλαζὼν, τοιοῦτός τις οἷός ἐν τῷ διαζώγμαλι ἑστηκὼς διηγεῖσθαι ξένοις ὡς πολλὰ χρήματα αὐτῷ ὄφειλεν ἐν τῇ θαλάττῃ. καὶ περὶ τῆς ἐργασίας δανειστικῆς διεξιέναι, ἡλίκη, καὶ αὐτὸς ὅσα εἴληφε. καὶ συνοδοιπόρῳ ἀπολαύσας ἐν τῇ ὁδῷ, λέγειν ὡς μετ' Ἀλεξάνδρου ἐστρατεύσατο· καὶ ὅσα λιθοκόλλητα ποτήρια ἐκόμισε, καὶ περὶ τῶν τεχνιτῶν τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ὅτι βελτίους εἰσὶ τῶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ, ἀμφισβητῆσαι. καὶ γράμματα εἰπεῖν ὡς πάρεστι παρ' Ἀντιπάτρου, εἶτεν δὴ λέγοντα προαγενέστερον αὐτὸν εἰς Μακεδονίαν· καὶ δισσοῖς αὐτῷ ἐξαγωγῆς ξύλων ἀτελοῦς, εἰπεῖν ὅτι ἀπείρηται, ὅπως μηδ' ὑφ' ἑνὸς συκοφαντηθῇ. καὶ ἐν τῇ σιτοδείᾳ ὡς πλείω ἢ πέντε τάλαντα γένοιτο αὐτῷ τὰ ἀναλώματα δι-δόντι τοῖς ἀπόροις τῶν πολιτῶν. καὶ ἀγωνίσαν δὲ τριηραρχῶν, κελεῦσαι δεῖναι τὰς ψήφους, καὶ ποσοῖς αὐτὰς καθ' ἑξακοσίους, χιλίαν· καὶ περιστιθεὶς πιθανὰ ἑκάστοις τῶν ὀνόματα, καὶ ποιῆσαι δέκα τάλαντα. καὶ τοῦτο φῆσαι εἰσενηνοχέναι εἰς ἐρανος αὐτόν. καὶ τὰς τριηραρχίας εἰπεῖν ὅτι ἃ τίθησιν, ἃ δὲ τὰς λειτουργίας ὅσας

De Ostentatione.

OStentatio dici queat, inanis bonorum quorundam quæ non adsint, prædicatio. Ostentator autem ejusmodi est, qui in Digmate Piræei stans, peregrinis narret multam se pecuniam trajectitiam habere: & de toto fœnebri quæstu longos sermones habeat, quantus ille sit explicans, & quæ lucra indè fecerit. Inter eundum viæ comitem nactus, se sub Alexandro in illâ nobili expeditione meruisse narrabit: & quàm multa indè gemmata potoria reportârit: Asiaticos etiam artifices, Europæis esse præstantiores, dissentientibus aliis contender. Deinde literas ab Antipatro esse allatas memorabit, quæ ipsum vix duobus comitatum in Macedoniam venisse dicant. Se, cùm esset sibi materiæ concessa immunis exportatio, oblato beneficio uti noluisse, ut omnes omnium calumnias effugeret. Eundem se, in caritate annonæ amplius quinque talenta pauperibus civibus largientem insumsisse. Quòd si ignotis assideat, eos jubebit ponere calculos, & illorum quibus aliquid erogârit, numerum inire: qui ut sexcenti reperiantur, calculis sigillatim multiplicatis, probabilibus etiam cuique eorum nominibus additis, efficiet: adeò ut decem talentorum summa tandem colligatur: quam omnem summam, se inopibus sublevandis impendisse affirmabit: & tamen, inquit, in hâc ratione non duco, instructas à me triremes, quibus præfui; & alia, quibus Reip. causâ sum functus, munia sumptuosa.

λειτουρ-

λελειτούργηκε. καὶ προσελθὼν δ' εἰς τοὺς ἵππους τοὺς ἀγαθοὺς πωλεῖσθαι, προσποιήσασθαι ὠνητιᾶν. καὶ ὅτι τὰς κλίνας ἐλθὼν, ἱματισμὸν ζητῆσαι εἰς δύο τάλαντα. καὶ τὸν παιδὶ μάχεσθαι ἀκ ἔχων χρυσοῦν νῦν τῷ ἀκολουθεῖν. καὶ μισθωτῇ οἰκίᾳ οἰκῶν, φῆσαι ταύτην εἶναι τὴν πατρῴαν, πρὸς τὸν μὴ εἰδότα· διότι μέλλει πωλεῖν αὐτὴν διὰ τὸ ἐλάττων εἶναι πρὸς τὰς ξενοδοχίας.

Idem ad eos accedens, qui generosos equos vendunt, velle se emere simulat: & in nundinis ad tentoria eorum qui merces vænum exponunt, appropinquans, vestem sibi ostendi jubet duûm talentorum. Puerum quòd se sine auro sequatur, graviter objurgat. Denique in conducto habitans, si cum aliquo sermonem habeat, qui id ignoret, paternas esse has ædes dicet: quas ipse, quòd sint ad hospites excipiendos angustiores, vendere cogitet.

Μέχρι τῶνδε αἱ περὶ ἐκδόσεως· τὰ δ' ἑξῆς νῦν τὰ πρῶτα ἐξεδόθη.

Hactenùs priores editiones. Quæ sequuntur, nunc primùm in lucem prodeunt.

Περὶ Ὑπερηφανίας.

De Superbiâ.

Ἔστι δ' ὑπερηφανία καταφρόνησίς τις παρ' αὐτὸ, παρ' ἄλλων. Ὁ δ' ὑπήφανος τοιόσδε τις, οἷος τῷ σπεύδοντι ὑπὸ δείπνου ἐντυχόντας φάγειν ἐν τῷ περιπατεῖν. καὶ δ' ποιήσας, μεμνῆσθαι φάσκειν ἐν ταῖς ὁδοῖς, καὶ βιάζειν· καὶ προσελθεῖν πρότερον ἑτέρου ἑταίρου· καὶ τὸν πωλουμένων τάς τι καὶ μεμισθωμένους δεινὸς κελεῦσαι ἥκειν πρὸς αὐτὸν ἅμ' ἡμέρᾳ. καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς πορευόμενον μὴ λαλεῖν τοῖς ἐντυγχάνουσι, κάτω κεκυφώς. ὅταν δ' αὐτῷ δόξῃ, ἑστιᾶν τοὺς φίλους, αὐτὸς μὴ συνδειπνεῖν· ἀλλὰ τῶν ὑφ' αὑτόν τινι συντάξαι αὐτῶν ἐπιμελεῖσθαι. καὶ πρὸ ἀποστέλλειν δὲ ἐπὰν πορεύηται τὸν ἐρωτῶντα ὅτι ἔρχεται. καὶ ὅτε ἐπ' ἀλειφόμενον αὐτὸν, ὅτε ἐσθίοντα

Superbia est, aliorum *omnium* præter quàm sui, contemptus. Homo superbus talis est. Si quis eum propere *conventum velit*, à cœnâ se illum conventurum dicet inter ambulandum. Si fuerit de quoquam benè meritus, meminisse *beneficii* etiam in viis jubebit, atq; adeo coget. prior ad quemquam accedere nolet. Eos qui emunt aliquid ab ipso, vel aliquid rerum illius conduxerunt, jubere non veretur, ut primâ luce ad se veniant. Dum per vias ingreditur caput semper demittens, obviorum neminem alloquitur. Si visum aliquando ei fuerit, amicos convivio excipere, ipse cum illis non cœnat. Sed eorum alicui quos habet in potestate, ut convivarũ curam habeat, præcipit. Cùm aliquem visit, præmittit qui dicat, Ille venit. Quando vel aliptæ dat operã, vel cibũ sumit,

ἐάσαι

ἐάσαι ἂν εἰσελθεῖν. Ἀμέλει ἢ καὶ λογιζόμενός πρός τινα, τῷ παιδὶ συντάξαι τὰς ψήφους διαθεῖν· καὶ κεφάλαιον ποιήσαντι, γράψαι αὐτῷ εἰς λόγον. Καὶ μηδὲ ἐπιστέλλων μὴ γράψαι, ὅτι χαρίζοιο ἂν μοι, ἀλλ', ὅτι βέλομαι γνέσθαι. καὶ, ἀπέσταλα πρός σεληψόμενος· καὶ, ὅπως ἄλλως μὴ ἔσται, καὶ, τῷ ταχίστην.

neminem ad se finit introire. Quinetiam, si cum aliquo rationes purget, puero imperat, ut calculos trajiciat: & ubi summam fecerit, ut alteri ferat expensum. In epistolis nunquam sic scripserit, *Feceris mihi rem gratam*: Sed; *Hoc fieri volo*. &, *Misi ad te qui sumeret*. item, *Ne aliter fiat* vide: &, *quamprimum*.

Περὶ Δειλίας. *De Timiditate.*

Ἀμέλει ἢ ἡ δειλία δόξειεν ἂν εἴη ὑπειξις τῆς ψυχῆς ἔμφοβος. ὁ δὲ δειλὸς τοιοῦτός τις, οἷος πλέων, τὰς ἄκρας φάσκειν ἡμιολίας εἶναι· καὶ κλυδωνίου γενομένου ἐρωτᾶν εἴ τις μὴ μεμύηται τοὺς πλέοντας· καὶ τὸν κυβερνήτην ἀνακόπτοντα αὐθάνεσθαι εἰ μεσοπορεῖ. καὶ τί δοκεῖ αὐτῷ τὰ τοῦ Θεοῦ; καὶ πρὸς τὴν φλυαρίαν λέγειν, ὅτι φοβεῖται ἀπὸ ἐνυπνίου τινός. καὶ ἐνδὺς δίδοναι τῷ παιδὶ τὴν χιτωνίσκον. καὶ δεῖσθαι πρὸς τὸν γιῶν προσάγειν αὐτόν. καὶ περιβλεψάμενος ἢ προσκαλεῖν πάντας πρὸς αὐτὸν, καὶ κάντας σιωπᾶν κελεύειν, καὶ λέγειν ὡς ἔργον διαγνῶναι ὅτι πότερόν εἰσιν οἱ πολέμιοι. καὶ ἀκούων κεκραγμοῦ, ὁρῶν πίπτοντας, εἰπεῖν πρὸς τὸς παρεσκευάσας, ὅτι τὸν ἀσπίδα λαβεῖν ἐπελάθετο· καὶ τρέχειν ἐπὶ τὴν σκηνὴν, τὸν παῖδα ἀποπέμψας, κελεύειν προσκοπεῖν πᾶ εἰσιν οἱ πολέμιοι, καὶ ἀποκρύψας αὐτὴν ἐπὶ τὸ προσκεφάλαιον, εἶτα διαλείβειν πολὺν χρόνον.

ENimvero timiditas videri queat, dejectio animi meticulosa. Homo timidus ejusmodi est: navigans, dicet promontoria esse hemiolias naveis. Ad minimam fluctuum agitationem quæret, sintne qui navigant omneis initiati. Gubernatorem navim inhibentem interrogat, an medium cursum teneat navis: &, quid à Deo speret aut metuat. Se ex insomnio terreri, narrat assidenti: indusium *deinde* exuit, & puero tradit. *nautas* ut se ad terram admoveant, orat. Militiæ verò solet idem omnes ad se *commilitones* vocare: & ubi stantes diligenter respexit, Difficile, inquit, est cognitu, sint hostes, an non. Clamore audito, & visis qui caderent, astantibus dicit se præ festinatione, oblitum esse spatham sumere. & postquam in tentorium curriculo se recepit, puerum inde mittit, jussum ubi sint hostes, diligenter speculari. Interea *spatham* sub pulvino abscondit: deinde eâ quærendâ longum

χρόνον. καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ ὁρῶν τραυματίαν περιφερόμενον τῶν φίλων, περιδραμεῖν, καὶ θαρρεῖν κελεύειν, καὶ τὸν θεραπεύειν, καὶ περιπορπίζειν, καὶ μύας σοβεῖν, καὶ πᾶν μᾶλλον ἢ μάχεσθαι τοῖς πολεμίοις. καὶ τὸ σάλπιγγος ἢ πολεμικὸν σημήνασμα καθήμενος ἐν ἀγορᾷ, Ἄπαγ' ἐς κόρακας, ἂν ἐάσεις τὸν ἄνθρωπον ὕπνου λαβεῖν πυκνὰ σημαίνων. καὶ αἷμα ἢ ἀνάπλεως ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου τραύματος, ἐντυγχάνειν τοῖς ἀπὸ τῆς μάχης ἐπανιοῦσι, καὶ διηγεῖσθαι ὡς κινδυνεύσας ὡς σέσωκε τῶν φίλων. καὶ εἰσάγειν πρὸς τὸν κατακείμενον γνώριμος τοὺς φυλέτας, ἢ δῆμον· καὶ τούτων ἅμα ἑκάστῳ διηγεῖσθαι ὡς αὐτὸς αὐτὸν τῶν αὐτοῦ χερσὶν ὅπλοις ἐκόμισεν.

tempus terit. Tum si vulneratum aliquem in castra ab amicis deferri videat, accurrit, & habere bonum animum jubet: hunc curat, & saniem spongiâ effingit, necnon muscas abigit: quidvis denique potiùs facit, quàm ut cum hostibus pugnet. Æneatore classicum canente, sedens ipse in tentorio, Abi, inquit, in malam rem, hunc hominem somnum capere non sinis: qui adeò frequenter signum des. Amat etiam sanguinis de alieno vulnere plenus, ad reversos è pugnâ accedere, narrans, se cum suo periculo unum ex amicis servâsse. Ad jacentem etiam tribules & populares introducit, qui eum visant: simul horum singulis narrat, se illum suis ipsius manibus in tentorium portâsse.

Περὶ Ὀλιγαρχίας.

Δοξειεν ἂν εἶναι ἡ ὀλιγαρχία φιλαρχία τις ἰσχυρὰ κέρδους ἀγλιχομένου. ὁ δὲ ὀλιγαρχικὸς τοιοῦτος, οἷος τὸν δῆμον βουλομένου τινὰς τῷ ἄρχοντι ὅπως ἐλευθερωθῶμεν πομπῆς παρελθὼν ἀποφήνας ἔχει. καὶ τῷ Ὁμήρου ἐπῶν τοῦτο ἓν μόνον κατέχειν, ὅτι Οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη· εἷς κοίρανος ἔστω. τὰ δὲ ἄλλων μηδὲν ὅπισθε. Ἀμέλει δὲ δεινὸς τοῖς τοιούτοις τὸν λόγων χρήσασθαι, ὅτι δεῖ ἡμᾶς ξυνελθόντας βουλεύεσθαι· καὶ ἐκ τοῦ ὄχλου καὶ τῆς ἀγορᾶς ἀπαλλαγῆναι. καὶ πειράσθαι ἀρχαῖς πλησιάζειν,

De Oligarchiâ, sive moribus optimatium.

VIderi possit oligarchia, vehemens esse honorum cupiditas absque ullo lucri studio. Oligarchi sive optimatis hi sunt mores. Deliberante populo ecquis magistratui in curatione pompæ sit comes adjiciendus, prodit ipse & eo se honore dignum pronuntiat. Homeri versuum tenet solum hunc unum, *Non multos regnare bonum est: rex unicus esto.* aliorum omnium nihil scit. Solet quoque hoc genus sermonibus uti: Oportet in unum coacti deliberemus, & turbâ hâc forensi nos liberemus, aditúmque illi ad magistratus præcludamus. Si

καὶ

καὶ ὅτι ὑπὸ τινῶν ὑβριζόμενον εἰπεῖν, Οὐδεὶ αὐτὸς κἀμὲ τὴν πόλιν οἰκεῖν· καὶ μέσον ἡμέρας ἀξιῶν, καὶ μέσην κεκαρμένος, καὶ ἀκριβῶς ἀπωνυχισμένος σοβεῖν τὸς τοιύτους λόγους. Οὐκ οἰκητέον ὄξι τὴν πόλιν· καὶ ὡς ἐν τοῖς δικαστηρίοις δεινὰ πάσχειν ὑπὸ τῶν δικαζομένων· καὶ ὡς αἰσχύνεται ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ὅταν τις προσκήθηται αὐτῷ λευκὸς καὶ αὐχμῶν. καὶ ὡς μισητὸν τὸ τῶ δημαγωγῶν γένος. τὴ Θησέα πρῶτον αἴτιον φήσας τῶ κακῶν τῇ πόλει γεγονέναι. καὶ τοιαῦτα ἕτερα πρὸς τὸς ξένους, καὶ τῶ πολιτῶν τὸς ὁμοιοήθεις.

qui illum injuriâ affecerint, Non possumus, inquit, ego & illi hanc urbem incolere. Meridie prodit in publicum tonsuræ medio genere detonsus, unguibúsque cum curâ præcisis, jactans se *per forum*, aítque, Non est habitandum in hâc urbe: &, sibi in judiciis plurimum à litigantibus negotii facessi: item, pudore sibi frontem suffundi, quotiescunque ipsi in concione aliquis assideat malè habitus, & squalidus: &, universũ oratorũ genus qui in Rep. versantur odio dignum esse. Ipsum Theseum omnium primum auctorem horum malorum civitati extitisse: necnon alios similes his sermones apud hospites habet, civiúmque illos qui eandem sectam sequuntur.

Περὶ Ὀψιμαθίας.

Ἡ δὲ ὀψιμαθία φιλοπονία δόξειεν ἂν εἶ ὑπὸ τὴν ἡλικίαν. ὁ δ' ὀψιμαθὴς, τοιῦτός τις, οἵ τ' ῥήσεις μανθάνειν ἐξήκοντα ἔτη γεγονώς. Ταῦτα δ' ἄρτι καὶ πάτον ὀπίλαν θάνεσθαι. καὶ καὶ τὸ ᾠδὸ μανθάνειν ὑπὸ τὸ δῆρυ καὶ ὑπὸ ἀσπίδα· καὶ εἰς ἄγρὸν, ἐφ' ἵππε ἀλλοτρίε ὀχεύμενον, ἅμα μελετᾶν ἀσπάζεσθαι. καὶ πεσὼν τ κεφαλὴν κατασχύναι. καὶ μαχεῖν ἀνδρειάντα παίζειν· καὶ πρὸς τ ἑαυτῦ ἀκόλουθον διαπεδύεσθαι, καὶ διακονπίζεσθαι· καὶ ἅμα μανθάνειν παρ' αὐτῦ, ὡς ἂν καὶ ἐκεῖνος μὴ ὀπισαμένος. καὶ παλαίων ἐν τῷ βαλανείῳ πυκνὰ τ ἕδραν στρέφειν.

De Insolentiâ, sive, serâ institutione.

INsolentia est desiderium capiendi cultûs melioris vergente jam ætate. Ejusmodi homini hæc conveniunt. Annos sexaginta natus poëtarum versus memoriæ mandat: hos ad pocula canere incipiens oblivíscitur. Discit à filio quomodo fiat *in acie* conversio ad dextra, quomodo item ad siniſtra. Dum rus pergit, alieno equo vectus, simul *obvios* salutare meditatur: cadens verò caput deturpat. Solet etiam ad statuam ludens *se exercere*: & cum pedisequo arcu & jaculis certare: ac simul discere ab alio, & eundem docere velle, ac si esset is quoque *artis* imperitus. Idem luctans & in balneo *lavans*, nateis subindè agitat indecenter.

Περὶ

Περὶ Κακολογίας.

Ἔστι δὲ κακολογία ἀγὼν τῆς ψυχῆς εἰς τὸ χεῖρον ἐν λόγοις. ὁ δὲ κακολόγος τοῖος δέ τις ἐστὶν, οἷος ἐρωτηθεὶς, ὁ δεῖνα τί ἐστι; καθάπερ οἱ γελοιολογοῦντες, πρῶτον ἀπὸ τῆς γλώττης αὐτῶν ἄρξασθαι. Ὁ μὲν πατὴρ Σωσίας ἐξ ἀρχῆς ἐκαλεῖτο· ἐγένετο δ' ἐν τοῖς στρατιώταις Σωσίστρατος· ἔπειτα δ' ἐς τοὺς δημότας ἐνεγράφη. ἡ μέντοι μήτηρ εὐγενὴς Θρᾴττα ἐστί. τὰς δὲ τοιαύτας ἐν τῇ παλαίστρᾳ εὐγενεῖς φασίν. αὐτὸς δὲ ἔστιν ὡς ἐκ τούτων γεγονὼς κακὸς μαστιγίας. καὶ ὅτι τούτοις διεξιὼν φησὶν, αὐτὸν αἱ γυναῖκες ἐκ τῆς ὁδοῦ τοὺς παριόντας ἀρπάζουσι· καὶ κακῶς λεγόντων ἑτέρων συνεπιλαμβάνεσθαι καὶ αὐτὸς, λέγων, καὶ ἐγὼ τοῦτον τὸν ἄνθρωπον πάντων μάλιστα μεμίσηκα, καὶ γὰρ εἰ δεχθήης τις ἀπὸ τοῦ πρόσωπον ἐστίν. ἡ δὲ πονηρία ὅλην ὅμοιον. σημεῖον δὲ, τῇ γὰρ ἑαυτοῦ γυναικὶ τρεῖς χαλκοὺς εἰς ὄψον δίδωσι. καὶ τῷ ψυχρῷ λούεσθαι ἀναγκάζῃ τοῦ Ποσειδῶνος ἡμέρᾳ. καὶ συγκαθήμενος δεινὸς ἐστὶ τοῦ ἀναστάντος εἰπεῖν. καὶ ἄλλα πλεῖστα ἐστὶ τῶν φίλων καὶ οἰκείων καὶ εἰπεῖν, καὶ ἐστὶ τετελευτηκότων κακῶς λέγειν.

Τέλος τοῦ περὶ κακολογίας.

De Maledicentiâ.

MAledicentia est animi in deteriorem partem inclinatio inter loquendum. Maledicus ità est moratus. Si interrogetur, ille quis est? non secus atque ii qui stemma aliquod enarrant, ab auctore generis primo ordietur: Pater hujus, inquiens, primùm vocabatur Sosias: dum inter milites versatur, dici cepit Sosistratus: deinde unus è populo inter ascriptitios est factus. Mater quidem, nobilis Thressa est: nam id genus mulieres aiunt domi esse nobileis. Iste autem, ut talibus parentibus natus, nequam est verbero. Pergit deinde, & inquit, Hæ sunt mulieres quæ prætereuntes de viâ rapiunt. Aliis etiam de *absente* detrahentibus, idem facit ipse quoque, & ait, Ego etiam hunc hominem omnium odi maximè. Etenim si faciem spectes, turpis est quem meritò oderis: si improbitatem, nihil ei simile. Scias ita esse, cùm uxori tres æris nummulos in opsonium dare soleat: & ut Posideone mense frigidâ lavet, cogere. Moris etiam habet, sedens inter plures, surgere ut aliquem accuset: plurimáque alia de amicis & familiaribus suis malè loqui: & de ipsis etiam mortuis detrahere.

FINIS.

Τὰ Σωζόμενα Κεφάλαια τῶν Ηθικῶν χαρακτήρων τῦ Θεοφράστυ.

Προοίμιον.	*Proœmium*,	pag. 1.
Περὶ Εἰρωνείας.	*De Cavillatione*,	3.
Περὶ Κολακείας.	*De Adulatione*,	4.
Περὶ Ἀδολεσχίας.	*De Garrulitate*,	5.
Περὶ Ἀγροικίας.	*De Ruſticitate*,	7.
Περὶ Ἀρεσκείας.	*De Blanditiâ*,	8.
Περὶ Ἀπονοίας.	*De Deſperatione*,	10.
Περὶ Λαλιᾶς.	*De Loquacitate*,	11.
Περὶ Λογοποιΐας.	*De Famigeratione*, ſive *rumorum confictione*,	13.
Περὶ Ἀναισχυντίας.	*De Impudentiâ*,	15.
Περὶ Μικρολογίας.	*De Sordidâ parſimoniâ*,	16.
Περὶ Βδελυρίας.	*De Impuritate*, ſive *moribus impuris*,	17.
Περὶ Ἀκαιρίας.	*De Intempeſtivitate*, ſive *inſcitiâ temporis*,	19.
Περὶ Περιεργίας.	*De Sedulitate ineptâ*,	20.
Περὶ Ἀναισθησίας.	*De Stupiditate*,	21.
Περὶ Αὐθαδείας.	*De Contumaciâ*, ſive *ferocitate*,	22.
Περὶ Δεισιδαιμονίας.	*De Superſtitione*,	23.
Περὶ Μεμψιμοιρίας.	*De Querelâ*, ſive *iniquâ querulitate*,	24.
Περὶ Ἀπιστίας.	*De Diffidentiâ*,	25.
Περὶ Δυσχερείας.	*De Fœditate*,	26.
Περὶ Ἀηδίας.	*De Inſuavitate ſive Tadio*,	27.

Περὶ

Περὶ Μικροφιλοτιμίας.	*De Sordidâ & ineptâ laudis cupidine,*	28.
Περὶ Ἀνελευθερίας.	*De Illiberalitate,*	29.
Περὶ Ἀλαζονείας.	*De Ostentatione,*	30.
Περὶ Ὑπερηφανίας.	*De Superbiâ,*	31.
Περὶ Δειλίας.	*De Timiditate,*	32.
Περὶ Ὀλιγαρχίας.	*De Oligarchiâ*, sive *moribus optimatium,*	33.
Περὶ Ὀψιμαθίας.	*De Insolentiâ*, sive *serâ institutione,*	34.
Περὶ Κακολογίας.	*De Maledicentiâ,*	35.

FINIS.

Candide Lector,

Variantes has Lectiones, brevitate quâ potui, adjeci.

Ex { *Cam.* *Caſ.* *Otor.* *Oxon.* *Step.* *Sylb.* } i. e. { *Camotianâ* *Caſaubonianâ* *Oporinianâ* *Oxonienſi* *Stephanicâ* *Sylburgianâ* } hujus libelli *Editione.*

Stob. *Stobæo,* Aurel. Al. M. D C I X.
M. S. Codice MS°. Bib. *Trin. Col. Cant.*
Conj. Conjecturâ propriâ.

vàlc.

PAg. 1. l. 6. *Steph. Sylb.* & *MS.* L. Τὶ χὃ δόπστ--- l. 11. *Cam.* & *MS.* addit χρόνε; elegantior eſt ellipſis. l. 12. *MS.* & Sylb. pro ἄτε, l. χὴ--- ibid. *MS.* cum omnibus conſentit in numero ϛϑ', i. e. 99. annos autem vixiſſe *Theophraſtum* πέντε χὴ ὀγδοήκοντα ait *Laertius MS.* in Bibl. Trin. Coll. Cant. Vide hîc *Caſaub.* & *Menagium* ad *Laertii Theophraſtum.*

P. 2. l. 7. Opor. Cam. *MS.* habent προκείμενα. l. 10. Cam. & *MS.* τὴς ὑλῆς; quâ formâ etiam Ariſtoteles utitur in Rhet. & Eth. Nicom.

29. Τὸ ἐπιθέμεν Sylb. ὑπιθέμεν, Cam. Opor. Caſ. ſed *MS.* ἐπιθέμενω; quod eſt ἐπιχειρησαι, ut apud Xenophontem.

P. 2. Poſt procœmium ſequitur in *MS.* capp. indiculus cum ſuis numeris; duo ultima ſunt περὶ φιλοπονηρίας, καὶ ——— περὶ αἰσχροκερδίας λ; quæ quidem duo itidem in ſuo *MS.* reperiebat Caſaub. l. 32. iſta ſic concipit *MS.* δόξειεν ἂν, ὡς τύπῳ ὀφειλομένην, εἶναι προσπ. l. 33. ante χεῖροι Sylb. & Stob. τὸ omittunt.——l. 35. *MS.* & Stob. poſt τις non habent ἐστιν. l. 36. *MS.* Stob. Sylb. ἐθέλειν λαλεῖν.

P. 3. l. 11. *MS.* Sylb. Stob. βελτίονος. l. 15. poſt ἐρανίζοντας videtur aliquid deeſſe. l. 17. pro δόξει Opor. & *MS.* δείξει — pro προσποιεῖσθαι Stob. in margine legit ἀντιποιεῖσθαι — aſſequi. l. 20. Cam. Opor. Stob. habent ἐσχέτω — Sylb. & *MS.* σχέθω. Menander (qui adhuc Conſtantinopoli extare dicitur) hoc à magiſtro ſuo habuit, ut alia, Οἱ τὰς ὀφρῦς αἴροντες ——— ——— ———
Κἀπισκέπτομαι, λέγοντες. ——— ——— ———

L. 21. Φάσκειν

L. 21. φάσκειν, Stob. Cam. Opor. l. 30. pro ὅπως Stob. legit ἔπως—l. 33. *MS.* transponit, sic, παιδίας παλικὰς καὶ παρθένους—

P. 4. l. 1. περὶ κολακείας scripsit integrum librum Theoph. cujus meminit Athen. 6. lib.

4. Stob Opor. Cam. *MS.* ἅμα πρευόμενον. Mox, *MS.* πρός σε οἱ ἄνθρωποι———

15. —κεφαλῆς, ἄχρον προσαχθῇ, (*MS.* προσειέχθη) ἀπὸ τοῦ πνεύματος, Sylb. Stob. & *MS.*—l. 18. *MS.* legit & distinguit sic, ὁρᾷς ὅπ———ἐντέτυχα· πολ. mox ψυχρῶς—l. 30. *MS.* Stob. Sylb. μικρὸν non habent. l. 32. ἁπάς, *MS.* ἅπας, fortè ἅπα.

P. 5. l. 4. Συνων. ὃ καπήλας. *MS.* legit ἐπὶ καπηλίδας, eo sensu, quo p. 9. l. 11. πρὸς τὰς τραπέζας, & p. 31. ἐπὶ τὰς κλίνας.——l. 9. προϊὼν ἐλθεῖν ferri potest. l. 14. ὡς ὁ μαλακῶς. Steph. Opor. & Stob. idem, infra pro πρὸς τὸ οὗς l. εἰς τὸ minùs rectè; ità tamen Opor. & Cam.——lin. penul. ὁ ὃ ἀδόλεσχος, *MS.* & Arist. Nicom. l. 3. c. 10.

P. 6. l. 4. τοῦτῳ, *MS.* infra Sylb. Stob. & *MS.* ὁ ἀγελὸς—mox pro ἔσησε *MS.* l. ἔσυξε. f. ἔφηλε.

26. Ποσειδ. ὃ hîc τὸ non agnoscunt *MS.* Stob. Sylb. παρασκευαστὰ δὲ χρὴ, *MS.* l.——τὰ δεῖ δι'. Mox ἀπυρεκτος Cam. & *MS.*

P. 7. l. 4. *MS.* Stob. Sylb. ποσεύεσθε. l. 14. ἀναβεβλημένος ἄνω τοῦ γόνατος——l. 18. *MS.* & Cam μηδενὶ pro μήτε.

26. Καὶ αὐτὰ τὰ ἐπτίδεια. l. 28. variant Codd. Cam. πεμβαλεῖν τῷ θύρᾳ; *MS.* ἐμβαλεῖν——fortè olim, τὸ πύρνον, cujus glossa in margine erat χόρ/ος. v. Hesych.

32. Τὸς εἶδον non sunt in *MS.* nec Cam.——καὶ τὸ α. istud καὶ non habet Stob. quod est mox, τοῦ—*MS.* τότε, & pro ἀποδοκιμάζειν. *MS.* & Stob. ἀποδοκιμάζων, & statim λυπηρόν.——

P. 8. l. 2. Καὶ ὁ ἄρτεμον—Stob. καὶ ὡ—*MS.* ἔχησεν, rectiùs quàm ἔχησει—ἁπαντεῖν deest omnibus, ut videtur.

5. Ἐς ἄστυ κατάβ. ἄστυ cùm sit ἀκρόπολις, rectiùs ἀναβαίνων—ei opponitur Peiræus, unde Plato κατέβην εἰς Πειραιᾶ.

14. πρὸς βραχίονος—utrunque habet Stob. sanè Callimachus sic locutus est

Καὶ μὰ πρὸς σκαιοῦ βραχίονος ἔμπλεον ὅλπης——

ibid. τὸν τείχη, dixit modò τὸ τείχος; hoc est Atticorum, illud Dorum & Jonum; f. τὸ τείχες, ut tomum seu partem significet. lin. ult. pro τύκῳ omnes σύκῳ legunt.

P. 9. l. 2. προσαγόμενος, *MS.* & Sylb.—l. 8. καὶ τοὺ ὀδ. A &c. ad καὶ χ. malè omittit Cam.—sed & ista ἦν ὃ γυμν. ad τὸ ὃ θατ—pro γυμνάζονται Stob. & *MS.* habent—ον τα—

L. 16. αὐτὸν

L. 16. αὐτὴν *MS.* & Stob.—lin: 18. pro ὑπερβάλματα Caſ. mallet ὑποβάλματα—quo ſenſu apud Ariſtot. & Suidam habes ὑπερβολὰς, neſcio quàm rectè—

22. Τίπρεον κτήσασθαι—in margine *MS.* πίθηκος μικρὸν ἔχων ἔρεον—χ. Theocr. id. 3.

25. Θυειακὰς l. Steph. & Opor. θηειακὰς, Cam. & *MS.* —θρειακὰς, Sylb. & Caſaub. Lego Τυειακὰς Tyrias—V. Stephanum περὶ πολ. in Τύρος—*Sidon vitri artifex*, inquit *Plin.* non procul indè Tyrus. confirmat hanc lectionem Margo & interpres Stobæi. de forma τὸ λιπόθω vide F. Urſinum in append. ad Ciaccon. & notas Wonw. in Petronium.

31. Χρὴν—deeſt Sylb. & *MS.* poteſt quidem aut hoc, aut ἐπιδείκνυσθαι abeſſe.

35. Ἐπὶ τὸ θεῶ—εἰπεῖν, Stob. per τόδε ſeipſum innuit, δείκνυμι.

P. 10. l. 2. Ἔργων καὶ λόγων—*MS.* habet δικαιολόγων. f. ἔργων τε.

P. 10. l. 2. τε καὶ λόγων. l. 22. τῷ αὐτῷ, omnino. Mox—καὶ τοῦτο δ' rectiùs quàm ὅτι Θ.—iterum, καὶ λοιδορημάτων καὶ διαλεγομένων περὶ—Stob. & *MS.*——

32. *MS.* λέγειν——

P. 11. l. 2. ad ἐχῖνον, gl. in margine *MS.* (κεύθει χαλκῆν τὴς δικαστικῆς τραπέζης, ἐν ᾗ τὰ γραμματεῖα ἀπετίθεσαν. v. χ. Ariſtoph. Veſp.——

B—ἀγοραίων σοφιστῶν *MS.* participialiter infra. σόμα ἔυλυτον—Sophoc. apud Heſych. eodem ſenſu ponit—ἄλυτον, ἀκατάπαυστον.

24. Καὶ ὅτι αὐτὸς—Stob. αὖθις——

P. 12. l. 3. ἀρχὰς in textu, ἀφορμὰς ſuperſcribit *MS.* idem.

15. προφασῆται in textu, ἀποφατῆσαι ſupra pro ἀπαγγέλλειν Stob. παραγγέλλειν.

20. Poſt τῷ deeſt ψ. *MS.* Sylb. & Stob.

35. Pro καὶ ὡς, *MS.* l. ὅτι ὡς.——

P. 13. l. 2. βελόμενα *MS.*—Mox Sylb. conjicit, εἰς λέγοντα, πάπαι, λάλει τι ἡμῖν——

9. καταβαλὼν τὸ ἦθος, Caſaub. ex Ariſtot. μεταβαλὼν. Theoph. ipſe dixit, μεταβάλλειν τὰς χρόας—ἦθος eſt vultus--con. legi poſſe καλαλαβὼν, ſumens, fingens ſibi vultum, præparans ſe. Bud. Mox καὶ λέγεις τι, *MS.* & Stob. & infra πάντα συμφωνεῖν. & ταῦτα δὲ λέγειν—ζωμὸν *MS.* Step. & Cam. φὴν v. Stob.

P. 14. l. 9. πιθανὸς χειτλιάζει *MS.* infra δεῖν Stob. & αὐτὸν σε, *MS.* Opor. Cam. Stob.—

17. Τὶ δήποτε *MS.* l. 26. πλεῖστοι, λέγω, Stob.

P. 15. l. 18. ἐμβαλεῖν *MS.*—l. 19. ἐὰν μὴ λάθῃ. *MS.*

21. Pro χρέαι quod plurimi codd. habent, Casaub. in nonnullis invenit θέαν. l. 25. Stob. deest ἄξια—lin. ult. ἀρύταινα est trulla balnearia, cujus formam habes apud Ursin. in appendice ad Ciac.——

P. 16. l. 3. λέλαται, Opor. & Stob. λάθεται—κἀκεῖ, f. κἀκεῖνε.

5. τὸ διαφόρᾳ— Opor. Stob. MS. τῶν διαφόρων —Stob. etiam ὡς ἐρ τῶν χαιρόντων——

7. Ἡμιωβόλιον——Casaub. in suo reperit ἐλθὲν ἐπὶ & capite de pensione menstruâ ἐνοικί.--l. 8. pro συσσιτῶν Sylb. συσίτιον. ἐκπέπωκε Opor. & Stob. φάσκειν εἶναι, deest ἄγαν MS. ἀποβαλόντος MS.

21. Διοδᾶν τὰ ναῦλ. ità MS. & Steph. Opor. propiùs δίφθ—— in margine Stob. δίφρους καὶ καλυμ.--quæ est vera lectio--idem mox ἂν ἑάσᾳ---deinde ἐλλέαν-- quæ est Atticorum. & Sylb. ità---ὁσημέραι corrige.

P. 17. l. 2. μήτε ἄλλας χρωννύειν. Cam. omittit. post ἄλλας * Stob. ponit, post χρωννύειν * Casaub. MS. legit ἄλλας χρωτ. Stob. interpres, *placentas colorare*. con. ex breviata Scriptura, ἄλλας pro ἀλλάντας—Mox MS. deest ὀφείλανον—l. 9. pro ἰδεῖν, ἐυρεῖν, idem. θυλήματα Casaub. sed θυτλ. MS. Sylb. Stob.—

P. 17. l. 11. ἐλάττω---l. μειρῶν Steph. sed cap. prox. ἐλάχιστα τῶν ἐλαχῶν, & Sophoc. μείζονα τῶν μεγίστων.

15. ὑποδυομένους, intelligo discalceatos. Steph. ὑπολυομένους——

18. Ῥυπαίνοιτο Stob. l. 23. ἀπαντήσας MS.——

P. 18. l. 15. ἀπίων τοὺς ἡμεῖς, Cas. Con. ἂν ἐῶν τ. ἡ. Sylb. l. τοῖς ἡμῖν--ut subintelligas σὺν--Atticé. Thuc. περυόμεθθ ὁπλίται--Con. ἄγων τοὺς ἡ.--lin. pen. ὑποφῶν, ὑποπείαθε---Steph. ὑποπιέσθαι---ὑποπειάθαι φίλα ἐπλαδὼν ὑποβόθαι Sylb. MS. Stob. & Casaub. in notis & putat aliquid deesse, ut ὑπέγγυον vel παρακαταθήκην——

P. 19. l. 1. pro τέτρασι, MS. τέταρσ.--prius apud Aristot.

6. Ἀπογράφεσθ. Cas. l. ὑπογραφ. ἀπογεγραφὴ, ἀείθμησις, Hesych. de quodam parco Lucian. ἀειθμῶ παρακαλῶν τὰ κρέα—κυμινοπριστικαρδαμύγλυφθ, Aristoph.—l. 13. MS. l. ἀνακεινεῖσθαι, scisscitari. l. 16. αὐτῷ ἀναδεξαθῆ--Steph. Stob. αὐτὸν ἀναδεξ. cœnâ excipere. sed aut est legendum, αὐτῷ ἀναδηλήσεσθαι---aut potius αὐτὸν ἀναδεξέσθαι-- pro se spondere. ἀνάδοχθ sponsor.---infra τόμον ἀπαιτήσειν MS.

P. 20. l. 2. ἑτέρᾳ MS. pro ἑτοίμ. l. 9, 10. MS. & Stob sic--ἔν τινι σὰς ἐλεγχθῆναι omissis quæ in medio. MS. pro compos. habet πεῖν—Stob. mox, ἀιδρεῖν--qui infra omittit post μήτηρ--ἄδκ--lin. ult.

ult. Menand, à Theophr. sumpsit Γλυκέρα, πῶ κλαίεις; ὀμνύω σε τὴν Δίκα
——————————ὀμωμοκὼς
Καὶ πρότερον ἤδη πολλάκις ——

P. 21. l. 8. δίκλω φεύγων Stob. φυγών--idem ταύτης, εἰσιέναι μέλλων, ἐπιλαθ. sed & Opor. infra ἀπὸ δάκε MS. —ὑπὸ κυνὸς, Steph. Opor. & Stob. omittunt. —Stob. προσγίνεται —MS. κἀναδὴ τυχή. Mox ἀναγκάζειν MS. —εἰς χύτραν ἐμβαλὼν MS. & Stob.

32. Ἡδύμη ΦΨ α. Margo Stob. videtur legisse ὕ δως--locus, sine sine meliori codice, insanabilis.

P. 22. l. 8. Stob. & Opor. προσαντεπεῖν ---Stob. infra l. ἐπεγκεῖν, Opor. ὥσε εγκεῖν ---post εἰπὼν hi duo malè omittunt omnia ad secundum ὅπ— Opor. in præsenti καταφᾶδαι ——— l. 23. κὴ ἀναμεῖναι, ἐκ ἂν ὑπομεῖναι πολὺ χρόνον ---ità Cam. Stob & MS. Con. ἀναμείνας ———ὄδ' ἕνα omittit Cam. & ὅτε ὅσαι. MS.

P. 23. l. 6. MS. μεν Θ, ὑπὸ τῆς ἱερᾶς δάφνης ità distingue cum MS l. 11. omnes ferè σοφὼ --quam sagam interpretatur Sylb. sed ὄφιν debes legere, Terent. *anguis per impluvium*. l. 14. δειόδοις MS. Cam. & Opor. fortè παροδοῖς vel τειόδοις.

15. MS. ἐκλύσαδαι Con. ἐκλύσαδαι——

P. 25. l. 2. Ἔχω, MS. ὄξι. Con. ἴδι—l. 16. κοιλίκχιον, Sylb. & Casaub. κυλικύχιον, vel κυνύχιον--f. κυλικεῖον.

31. Post δῦναι deest aliquid; nam μάλιστα μὲν sequi debet εἰ ὃ μὴ——lin. pen. φυλάττεται αὐτὸ, MS. αὐτοῦ- lin. ult. Sylb. MS. & Cas. legg. πόσε--Cam. πόσον pro κατάδε si legas κατάδις, sensus est, statim solve MS. & aliis deest εἰπεῖν

P. 26. l. 19. pro δύειν Sylb. l. πτύειν, ut paulo infra, distingue autem sic πτύειν, ἀρξάμενΘ προστλαλεῖν.

P. 26. 28. pro ἐμβαλεῖν mallet ἐκβαλεῖν Casaub.——

27. l. 18. Post οἰκείων, MS. l. ὡς πίσ ἡμέρα——

29. l. 10. νικήσας τραγῳδὸς malè MS. deinde ἀναθῆσαι, & σωπῶ--& ἐπελθὼν---Mox πλὴν ΦΨ ἱερέων mallet Steph.---οἰκοσίτους---- Hesych. μιαθωτὸς, ἑαυτὸς τρέφονται---

L. 23. τὰ χρέα αὐτὸς φέρειν, MS. φέρει. διορύσσειν MS. & Cam. rectiùs--pro κλίνας ἐκκορῆσαι, MS. ὑσαι, Pol. agnoscit κόρυτρον Cam. ἐκκρῦσαι---in fine παρατρέψαι MS. ——

P. 30. l. 4. διαζεύγματι omnes legg. Casaub. δείγματι--de quo foro multa Meursius---mox post ἐργασίας MS. addit τῆς δανεισμοῦ. & pro Ἀλεξάνδρε--l. Ἐυαν'δρ; Sylb. Con. Κισανδρε---infra MS. κρίτον ἢ λέγειν αὐτὸν, rectiùs, quam λέγοντα. lin. antepen. ἐφ.ιτες αὐτῷ MS. non σὺ τὶ---utrunque ferri possit. ——

P. 31. l. 2. MS. rectè hæc sic distinguit τοὺ ἀγαθὸς, πωλῶσι πρυσποιήσαδαι——hic enim εἰς ἵππους est εἰς ἵππων ἀγορὰν- ut mox

εἰς κλίνας, & apud Hesyc. εἰς χύτρας, χυτροπώλια.——

4. Εἰς κλίνας--- Casaub. σκινὰς sed prior lectio retineri possit, nam Hesyc. in κλισία, facit ista duo Synonyma——

8. Pro νὴν πῶ——*MS.* l. αὐτῶ——& l. 9. ἐν μιᾷδῶ τῶ οἰκίαν οἰκῶν--quomodo & Xenophon loquitur, non debuit ista lectio solicitari——Plura non exhibet capita Codex *MS.*————

L. 17. Casaub. ità locum ordinat, οἵῳ τῳ σπεύδοντι ἐντυγχάνειν αὐτῳ, ἀπὸ τῦ δείπν, &c. φάσκειν————

P. 32. l. 18. pro αὐδανεύς Cas. l. πυνδάνευς--in fine pro κελεύειν, κελεύων——

33. 2. Cas. προτιεραμένων ἐστὸ τῷ φ. l. 16. ὡς κυνδυν. ὡς τέτωκε--l. ἕνεκα τέτωκε τῷ φίλω.——

24. l. οἵῳ δήμῳ βυλευομένῳ τίνας δεῖ αἱρεῖσθς τῷ ἄρχοντι συνεπιμελησομένους π. παρ. ὑποφῆναι ἑαυτὸν——

P. 34. l. 2. Σοβεῖν l. τοῖς τοιούτοις λόγοις——l. 23. l. ἄδων παρὰ τό ον——Mox l. 29. l. προς μικρὸν ἀνδειάντα, mallem quam μικρόν. infra 32. παρ' ἀυτῦ, adde χὴ διδασκειν αὐτὸν——

P. 35. l. 6. pro γένος αὐτῷ l. αὐτῦ——l. 28. πρὸ τῦ ἀνασάντος, Casaub. ἀνασω——altera lectio potest locum suum tueri.

Hæc hactenus. Cæterùm Theophrastum hunc auctiorem & emendatiorem, Lector, possis expectare ab egregio viro, Isaaco Vossio, qui nescit publico invidere, quæ possidet bona. iterum vale.

FINIS.

ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΩΝ
ἈΠΟΣΠΑΣΜΑΤΙΑ

PYTHAGOREORUM
FRAGMENTA

Partim apud STOBÆUM partim alibi reperta.

Catalogum versa dabit Pagina.

CANTABRIGIÆ:
Ex Officina *J. Hayes*, Celeberrimæ Academiæ Typographi,
Impensis *Joann. Creed*, Bibliopolæ *Cantab.* 1670.

E Stobæo *desumpta sunt hæc*

Hippodami,	Sermone CI
Euryphami,	Eodem
Hipparchi,	Serm. CVI
Archytæ,	Serm. I
Theagis,	Eodem
Metopi,	Eodem
Cliniæ,	Eodem
Theagis,	Eodem
Archytæ,	Eodem
Critonis,	Sermone III
Archytæ,	Serm. III & XLI
Poli,	Serm. IX.

Annectuntur autem

Incerti cujusdam dissertationes.
Archytæ fragmenta ex Iamblichi protrept.
Pythagoræ Epistolæ II.
Lysidis Epistola.
Theanûs Epist. III.
Melissæ Epistola.
Myæ Epistola.

IN FRAGMENTA

à STOBÆO servata

PRÆFATIO

GULIELMI CANTERI

Ad Theod. Zuinggerum.

CUM hæc doctissimorum philosophorum fragmenta, quæ sunt à Stobæo conservata, quoniam Aristotelicæ philosophiæ lumen aliquod præferre posse videbantur, à nobis & Græcè emendari, & Latinè paulò nitidiùs, quàm factum erat, verti, Vir doctissime, postquam ad eam rem tibi ocium ipsi non erat, voluisses: quanquam & rei difficultatem non exiguam, & brevitatem temporis permagnam videbam, tamen tantum apud me tua valuit tum pro dignitate autoritas, tum pro meritis gratia, ut, quod in meâ re nunquam posse visus fuissem, id in tua & visus fuerim, &, nisi quid utrunque nostrûm fallit, potuerim. Itaque primùm Græcam scripturam, quæ non leviter erat vitiata, correxi & restitui, quibus in locis à doctiss. Gesnero non fuerat emendata: nam in aliis, quæ fuerunt ab illo felicissimè castigata, parum fuit laboris relictum: sic ut correctiones eas ferè omnes in contextum ipsum retulerimus. nostras porro emendationes, & varias lectiones aliquot, fragmentis singulis subjecimus. Deinde quanquam doctissimi viri versio non admodum reprehendi poterat, cùm tamen nemo tam sit perspicax, qui non aliquando, præsertim in opere longo, cæcutiat, & vel prior versio multis in locis, quæ Græcè fuerant emendata, mutanda, vel nova fuerit instituenda: malui

malui, si quid forte peccandum esset, in meo, quàm in alieno scripto peccare, suámque priori interpreti versionem sartam tectam relinquere. Hunc laborem nostrum, doctissime Zuinggere, tibi dicare visum est, ut & tu hoc animi grati pro singulari, quâ nos prosequeris, benevolentia testimonium videas, & ego patronum contra malevolos potentem ac benignum habeam. Erit igitur humanitatis tuæ, hanc præclarissimi operis appendicem, quanquam ex tempore quodam modo confectam, non gravatim excipere & quod per se scripta nostra consequi non possunt, id per tua ipsis concedi non molestè ferre.

Bene vale.

DE

DE FELICITATE, SEU FINE.

HIPPODAMI THURII,

Libro de Beatitudine.

Τῶν ζώων τὰ μὲν ἐντὶ δεκτικὰ τᾶς δ' δαιμονίας· τὰ δὲ, ἄδεκτα. καὶ δεκτικὰ μὲν ὅσα λόγον ἔχει· (ἁ μὲν γὰρ δ' δαιμονία, ἃ κ ἄτερθεν ἀρετᾶς. ἁ δὲ ἀρετὰ ἐγγίνεται τῷ λόγον ἔχοντι πρῶτον) ἄδεκτα δ' [1.] ὅσα λόγον κ ἔχει. ἔτε γὰρ τὸ ὄψιν ἄμοιρον, δέχεται τᾶς ὄψιν ἔργον, ἢ τᾶς ὄψιν ἀρετάν· ἔτε τὸ λόγω ἄμοιρον, τὸ τῶ λόγον ἔχοντι ἔργον, ἢ τὰν τῶ λόγον ἔχοντι ἀρετάν. ἁ δ' εὐδαιμονία κ' ἀρετὰ τῶ λόγον [2.] ἔχοντι, τὸ μὲν ὡς

ANIMALIA beatitudinis alia capacia sunt, alia non sunt. Capacia sunt ea, quæ ratione sunt prædita: quandoquidem beatitudo sine virtute subsistere non potest: virtus autem in eo, quod rationis est compos, cernitur. Capacia non sunt, quæ ratione carent. Etenim nec quod visu caret, visus aut operis aut virtutis est capax: nec quod rationis est expers, ratione præditi vel opus vel virtutem potest capere. At beatitudo & virtus ratione præditi, illa tanquam

[1.] ἄδεκτα δέ.] *Locum mutilum sic restituimus, cùm priùs legeretur,* ἄδεκτα δὲ, ὄψιν ἔργον, *&c.*

[2.] τῶ λόγον ἔχοντι.] *Sic hunc locum correximus, qui priùs corruptè legebatur,* τῶ λόγον ἔχοντι κτάμενον ἔργον τῶδ' ὡς τέκνα.

ἔργον, τὸ ὃ ὡς τέχνα τὶς ἐντί. ἤδη δὴ λόγον ἐχόντων ζώων, τὰ μὲν ἐστι αὐτοτελέα, ὅσα δ' αὐτὰ τέλεά ἐστι, καὶ ὐδενὸς ἐπιδεῖ πρὸς ἔξωθεν, ὅτε ποτὶ τὸ εἶμεν, ὅτε ποτὶ τὸ καλῶς εἶμεν. τοιοῦτος δέ κεν εἴη ὁ θεός. ἐκ αὐτοτελέα ὃ, ὅσα μὴ δ' αὐτὰ τέλεά ὄξι, ποτιδέεται ὃ τᾶς ἔξωθεν αἰτίας. τοιοῦτος δέ κεν εἴη ὁ ἄνθρωπος. πρὸς δὴ ἐκ αὐτοτελέων, τὰ μὲν ὄξι τέλεα, τὰ δ' ἐ τέλεα. καὶ τέλεα μὲν, ὅσα κὴ παρὰ τὸ αὐτὸ αἰτίαν, κὴ παρὰ τὰς ἔξωθεν αἰτίας γίνονται. καὶ πρὸς μὲν τὸ αὐτὸ, τᾷ κὴ φύσιν ἀγαθὰν κὴ προαίρεσιν ποτενέγκασθαι· πρὸς δὲ τὰς ἔξωθεν, τᾷ εὐνομίαν καὶ ἐπιτάτας ἀγαθὰς λαβεῖν. [3.] ἃ τέλεα δὲ, τὰ ἤτοι μήδ' ἑτέρω τότο κοινωνέοντα, ἢ πινὸς αὐτο, ἢ τὸ καθόλε φαῦλα ὑπάρχοντα καπόν γε τρόπον τᾶς ψυχᾶς. [4.] τοιοῦτος δὲ καὶ εἴη πατὴρ ἀνθρωπος. πρὸς δὲ τελέων ἀνθρώπων δοιαὶ διαφοραί· τοὶ μὲν γὰρ, ἐνὴν αὐτο κατὰν φύσιν τέλειοι· τοὶ δὲ, καπὸν βίον. κὴ κατὰν φύσιν μὲν, τοὶ μόνοι ἀγαθοί. ἤτοι δὲ κ' εἶεν, τοὶ ἔχοντες τὰν ἀρετάν. [5.] ἃ γὰ ἀρετὰ τᾶς ἑκάστε φύσιος κὴ ἀκρότας, κὴ τελειότας ἐντί. ἃ μὲν τὸ ὀφθαλμῶ, τᾶς τῶ ὀφθαλμῶ φύσιος ἀκρότας κὴ τελειότας· ἃ δὲ τῶ ἀνθρώπω, τᾶς τῶ ἀνθρώπω φύσιος κὴ ἀκρότας κὴ τελειότας. καπὸν βίον δὲ τέλειοι, τοὶ μὴ μόνον ἀγαθοὶ ὄντες, ἀλλὰ κὴ δ' δαίμονες

opus, hæc tanquam ars quædam est. Jam ratione prædita quædam ipsa perfecta sunt, quæ per se sunt perfecta, nec ullâ re externâ vel ut sint, vel ut bene sint, indigent. qualis quidem sit Deus. Non ipsa perfecta sunt, quæ per se non sunt perfecta, verùm externas res requirunt. qualis quidem sit homo. Non ipsa perfecta porro quædam perfecta sunt, quædam imperfecta. Perfecta, quæ & suis & externis causis nituntur: suis, quòd & naturam bonam, & consilium rectum attulerint: externis, quòd rectam legum constitutionem ac probos præfectos nacti sint. qualis quidem sit homo bonus. Imperfecta sunt, quæ vel neutrum horum, vel tantùm aliquod sunt consecuta, vel prorsus pravo sunt ingenio. qualis quidem sit alterius generis homo. Perfecti homines porro alii naturâ sunt, alii vitâ perfecti. Naturâ, qui boni duntaxat sunt, id est, virtute præditi. Virtus enim cujusq; in cujusque rei natura supremum est & perfectio: tum oculi, in oculi natura supremum & perfectio: tum hominis, in hominis natura supremum & perfectio. Vitâ perfecti sunt, qui non boni tantùm, sed etiam beati sunt.

[3] ὑπιστάτας ἀγαθὼς λαβεῖν.] *Addenda videntur*, τοιοῦτος δέ κεν εἴη ὁ καλοκαγαθὸς ἄνθρωπος.

[4] καὶ εἴη.] *Fortasse rectius*, κεν εἴη.

[5] ἃ γὰρ ἀρετά.] *Deest*, ἐκάστω. ἃ γὰρ ἑκάστω ἀρετά.

ἃ

ἐμὴ γὰρ εὐδαιμονία, τελειότας ἐστὶ βίου ἀνθρωπίνου· ὁ δὲ βίος ὁ ἀνθρώπινος, σύστασις τῆς πρὸς ἕξεων· ἡ δ' εὐδαιμονία, συμπεραίνουσα τὰς πρόξεις. συμπεραίνει δὲ τὰς πρόξεις, ἀρετὴ καὶ τύχη. τὴμὲν ἀρετὴ, καπ' ἀνάγκην· τὴν δ' εὐτυχίαν, κατορθώσιν. ὁ μὲν οὖν θεὸς ὅτε μαθὼν πρός τινος τὴν ἀρετὴν, ἀγαθὸς ἐγένετο, ὅτε ἐπισυναφθείσας αὐτῷ τὰς τύχας εὐδαίμων. φύσει γὰρ οὐκ ἀγαθὸς, οὐδὲ φύσει εὐδαίμων, οὐδ' ἀεὶ ὢν, οὐδ' ἔσεσθαι, οὐδ' ἀδέσποτα ἀπολείψει τοιοῦτος ἐών, ἄφθαρτος ἐών, οὐ φύσει ἀγαθός. ὁ δὲ ἄνθρωπος, ὅτε τῇ φύσει εὐδαίμων, [6.] ἀλλὰ μαθήσει, καὶ προνοίας ποτιδέσεται· ποτὲμὲν τὸ γένεσθαι ἀγαθὸς, τῇς ἀρετῇς· ποτὲ δὲ τὸ γένεσθαι εὐδαίμων, τῇς εὐτυχίας. καὶ διὰ τοῦτο ἐκ δύο τέλων, ἡ ἀνθρωπίνη εὐδαιμονία συγκεφαλαιοῦται, ἐπαίνου τε καὶ μακαρισμοῦ. ἐπαίνου μὲν τοῦ ἅμα ἀρετῇς· μακαρισμοῦ δὲ τοῦ ἅμα εὐτυχίας. τὴν μὲν οὖν ἀρετὴν ἔχει, διὰ τὴν θείαν μοῖραν· τὴν δὲ εὐτυχίαν, διὰ τὴν θνατὴν. ἐξήρεται δὲ τὰ μὲν θνατὰ, ἀπὸ τοῦ θεοῦ· καὶ τὰ ὑπὸ γῆς τοῦ ἐπουρανίου· τὰ δὲ χείρονα, ἀπὸ τοῦ βελτίονος. καὶ διὰ τοῦτο ὁ μὲν ἑπόμενος τοῖς θνατοῖς θεοῖς ἀγαθὸς, εὐδαιμονεῖ· ὁ δὲ ἑπόμενος τοῖς θνατοῖς, κακοδαιμονεῖ. τοῦ μὲν γὰρ τὴν φύσιν ἔχοντος, ἀγαθὸν εὐτυχία, καὶ χρήσιμον. καὶ ἀγαθὸν μὲν, διὰ τὴν γνῶσιν τῆς χρήσεως· ὠφέλιμον δὲ διὰ τὸ συνεργεῖν τῇ προαιρέσει. καλὸν δὲ ὅταν εὐτυχία παρῇ τοῦ νῷ, ὡς τῷ χείρονι

Cùm enim beatitudo sit humanæ vitæ perfectio: vita quidem est actionum compositio, eas autem ad finem deducit beatitudo: id quod per virtutem sit & felicitatem: illam propter usũ, hanc propter successum. Ac Deus quidem nec virtute ab aliquo perceptâ bonus, nec felicitate comitante beatus est redditus. Etenim naturâ tum bonus tum beatus erat, sempérque & fuit & erit, nec unquam talis esse desinet, cùm interire non possit. Homo verò nec bonus naturâ nec beatus est, verùm disciplinam & fortunam requirit: virtutis quidem, ut bonus, felicitatis autem, ut beatus evadat, indigens. Quocirca duo hæc beatitudinem humanam constituunt, laudatio & felicitatis prædicatio. Laudatio virtuti, altera felicitati tribuitur. Jam virtutem ex divina, felicitatem ex humana sorte adipiscitur. Differunt autem cùm divina cælestia áque à mortalibus ac terrenis, tum à melioribus deteriora. Itaque qui Deos sequitur, beatus: qui mortales, miser evadit. Nam prudentiâ prædito decens & utilis est felicitas: decens, quoniam uti novit: utilis quia factis manum admovet. Pulcrum igitur est, quando cum felicitate prudentia conjungitur, tanquam secundo

[6.] ἔτι τῇ φύσει εὐδαίμων.] Deest, ἔτι τῇ φύσει ἀγαθὸς, quod paulò antè vacat.

ἀνέμῳ θέοντα ποτὶ ἀρετὰν
ἐποβλέποντα ποιέεσθ τᾶς ωφέ-
ξιας· ὥσωρ γὰ τὸν κυβερνάταν
ποτὶ τὰς τᾶ ἄερων κινήσιας. ὄτω
γὰ ἃ μόνον ἀκολυθήσει τᾷ θεῷ,
ἀλλὰ κὴ σωτάξει τὸ ἀνθρώπινον
ἀγαθὸν ποτὶ τὸ θεῖον. κὴ μὰν κὴ
τῦτό γε φανερὸν, οἷ ἐκ διαθέ-
σιο κὴ ωέξιο βίο διαφέ-
ρων γίνεται. ἀνάγκα ὃ πὼ μὲ
διάθεσιν, ἢ ωυδαίαν ἢ φαύλαν
εἶμὶ. τὰν ὃ ωέξιν, ἢ δ' δαίμο-
να, ἢ κακοδαίμονα. κὴ ωυ-
δαίαν μὲ τὰν ἀρετᾶς μετειλη-
φυῖαν· φαύλαν ὃ τὰν κακίας.
τὰς δὲ ωεφάξιας, δ' δαίμονας μὲ
ἐν τᾷ δ' τυχία· (συμφαίνοντα
γὰ ποτὶ τὸν λόγον) κακοδαίμονας
δ' ἐν τᾷ ἀτυχία. ἀποτελικὸν
γὰ τῶ συμπεράσματο. διόωρ
ἃ μόνον μαθεῖν δεῖ τὰν ἀρετὰν,
ἀλλὰ κὴ κτήσαθ, κὴ χρήσαθ
αὐτᾷ· ἤτοι ἐς ἀσφάλειαν, ἢ εἰς
σωαύξασιν, ἢ τὸ μέγιςον, ἐς
ἐπανόρθωσιν οἴκων κὴ πολίων. ἃ
γὰ μόνον πὼ κτᾶσιν ἔχειν δεῖ τ
καλῶν, ἀλλὰ κὴ τὰν ὄνασιν.
ταῦτα ὃ πάντα ἕσεῖται, ἅτινα
πόλιο ἐυνομυμένας τύχη ὁ ἀν-
θρωπο· κὴ ταῦτα μὲ ἐγὼ φαμὶ
εἶμὶν, τὸ ὀνομαζόμυον ἀμαλ-
θείας κέρας. ἐν ἐυνομία γὰ τὰ
πάντα ἐνί· κὴ ἄνδ ταύτας, ἔτε
γωνᾶται τὸ μέγιςον τᾶς ἀνθρω-
πίνας φύσιο ἀγαθὸν, ἔτε γω-
ναῖκὲν κὴ αὐξαθὲν δωίαιτο κὴ δι-
αμένειν. κὴ γὰ τὰν ἀρετὰν κὴ τὰν ωοεγὰν ποτὰν ἀρετὰν,
αὐτὰ ἀμπέχει, τᾷ κὴ φύσιας ἀγαθὰς γωνᾶται κατ' αὐτὰν· κὴ
ἤθεα δὲ κὴ ἐπιτηδεύματα, κὴ νόμως ἦμὶν τὸς ἀείςως ἔτι
δὲ

venero actiones ad virtutem tanquam Cynosuram respiciendo perficere. Sic enim non Deum tantum sequetur, sed etiam humanum bonum cum divino componet. Hoc quoque manifestum est, ex affectionibus & factis vitæ discrimen gigni. Est autem tum affectio vel honesta vel turpis tum factum vel beatum vel miserum. Honesta affectio est, quæ virtutis: turpis, quæ vitii particeps est. Facta quoque beata sunt, quæ in felicitate cernuntur, quoniam ratione perficiuntur: misera, quæ in infelicitate, quoniam finem non assequuntur. Quapropter virtus non modò discenda, sed etiam possidenda, & ad familiarum ac rerumpub. vel securitatem, vel augmentum, vel etiam, quod est maximum, emendationem est usurpanda. Rerum enim præclararum non tam possessionem quàm usum sectari debemus. Quæ quidem omnia contingent, si quis rempub. bene constitutam nanciscatur. id quod equidem Amaltheæ, quod dicitur, cornu voco. Etenim in recta legum constitutione sunt omnia, neque maximum humanæ naturæ bonum vel existere absque ea, vel comparatum & auctum permanere possit. Nam & virtutem & ad virtutem viam hæc in se continet, quandoquidem in ea partim naturæ bonæ procreantur, partim & mores, studia, leges optimè se habẽt,

τὰν φοεγὰν ποτὰν ἀρετὰν,

δὲ

ἢ λόγως ὀρθογνώμονας, καὶ δυσέβειαν ἢ καὶ ὁσιότητα ποτὶ τὰν πρώτατα. ὥστε τῷ μέλλοντι εὐδαιμονήσειν, καὶ ὀρθόπλοον ἔξειν τὸν αὑτῶ βίον, εὐνομίας ὑπαρχούσης, καὶ διαπεφᾶσθαι δεῖ καὶ διελθεῖν αὐτὸν, εὐνομίαν καταλιπόντα. ἅμα δὲ καὶ ἀνάγκαν ἐπαμφέρει ὁ λόγος τοῖσιν ἔμπροσθεν εἰρημένοις. ὁ γὰρ ἄνθρωπος, κοινωνίας μέρος ἐστί. καὶ σὺν τούτοις ὁλόκληρος γίνεται κατὰ αὐτὸν λόγον, σὺν τῷ μὴ μόνον κοινωνὲν, ἀλλὰ καὶ καλῶς κοινωνέν. ἃ μὲν γὰρ ἐν πλείοσιν, ἀλλ' ἐκ ἐν ἑνὶ πέφυκε γίγνεσθαι· ἃ δ' ἐν ἑνὶ μέν, ἃ μὰν ἔπ ἐν πλείοσιν. ἃ δ' καὶ ἐν πλείοσι, καὶ ἐν ἑνὶ, καὶ διὰ τοῦτο ἐν ἑνὶ, ὅπ καὶ ἐν πλείοσιν. ἁρμονία μὲν γὰρ καὶ συμφωνία καὶ ἀριθμὸς, ἐν πλείοσιν ἐγγίγνεσθαι πέφυκεν. ἑνὶ δὲν γὰρ αὔταρκες, ὃ τέτων πᾶν μοίων ποιεῖ τὸ ὅλον. ὀξυακοΐα δ' καὶ ὀξυδορκία, καὶ ποδῶν ὠκύτας, ἐν ἑνὶ μόνον. εὐδαιμονία δ' καὶ ἀρετὰ ψυχᾶς, καὶ ἐν ἑνὶ καὶ ἐν πλείοσι, καὶ ἐν τῷ ὅλῳ, καὶ ἐν τῷ παντί. καὶ διὰ τοῦτο ἐν τῷ ἑνὶ, ὅπ καὶ ἐν πλείοσι· καὶ ἐν τοῖς πλείοσιν, ὅπ καὶ ἐν τῷ ὅλῳ καὶ ἐν τῷ παντί. ἄτε γὰρ τᾶς ὅλας φύσιος διακόσμασις, καὶ τὸ καθ' ἕκαστον διακεκόσμακεν. [7.] καὶ ἃ καθ' ἕκαστον δ' διακόσμασις, τὸ ὅλον καὶ τὸ πᾶν ἐκπεπλήρωκε. τοῦτο [8.] δὲ ἀκολουθεῖ· διὰ τὸ τᾷ φύσει πρῶτον εἶμεν τὸ ὅλον τῶ μέρεος, ἀλλ' ἃ τὸ μέρος τῶ ὅλῳ. οὔτε γὰρ μὴ ἦ ὁ κόσμος, οὐδ' ἂν ὁ ἥλιος εἴη, οὐδ' ἀ σελάνα, οὐδ'

& recta ratio, pietas, ſanctimonia magnopere vigent. Quamobrem qui beatus futurus & feliciter victurus eſt, eum in bene conſtitutâ repub. & vivere neceſſe eſt & mori. Quid quod etiam neceſſariò, quæ antè dicta ſunt, ità ſe habent. Cùm ſit enim homo ſocietatis pars, hâc ratione fit eodem pacto perfectus, ſi non tantùm ſocium, ſed & probum ſocium ſe præbeat. Quædam etenim in pluribus, non in uno: quædam in uno, non in pluribus cernuntur: quædam & in pluribus & in uno, ideóque in uno, quoniam & in pluribus. Nam harmonia, concentus numerus, in pluribus cernuntur. quandoquidem horum nulla pars totum queat conſtituere. Jam visûs & auditûs præſtantia, pedúmque velocitas in uno duntaxat exiſtunt. At beatitudo & animi virtus & in uno, & in pluribus, & in toto, & in univerſo cernitur: Ideóque in uno, quoniam & in pluribus: ideóque in pluribus, quoniam & in toto atque univerſo. Nam & naturæ totius conſtitutio ſingulas partes conſtituit: & ſingulorum conſtitutio totum atque univerſum abſolvit. Id autem indè fit, quòd natura prius eſt parte totum, non pars toto. Si enim mundus non eſſet, nec ſol, nec luna, nec vel

[7.] καὶ ἃ καθ' ἕκαστον.] Corruptè prius, αἱ καθ' ἕκαστον.
[8.] τοῦτο δι.] Conjunctionem ὃ, pro βοᾷ ponimus.

οἱ πλανᾶτες ἀστέρες, ἢδ' οἱ ἀπλανέες. ὄντ⊙ δέ γε τῷ κόσμῳ, ἢ τούτων ἕκαστόν ἐντι. ἴδοι γ' ἢ τοῦτο ἄν τις, ἢ ἐπ' αὐτᾶς τᾶς τῶν ζώων φύσι⊙. οὔτε γὰ μὴ ἦ ζῶον, ἢδ' ὀφθαλμὸς, ἢδ' ἂν σῶμα, ἢδ' ἂν ἀκοά. ὄντ⊙ δὲ καὶ ζῴου, ἢ τούτων ἕκαστόν ἐντι. ὡς γ' ἔχει τὸ ὅλον ποτὶ τὸ μέρ⊙, ὕτω ἢ ἀ τῷ ὅλῳ ἀρετὰ, ποτὶ τὰν τῶ μέρε⊙. μὴ ὑπαρχέσας γὰ ἁρμονίας, ἢ ἐπόψιος θείας περὶ τὸν κόσμον, οὐκ ἂν ἐδύνατο σωθῆμεν ἔτι καλῶς ἔχοντα τὰ ἐγκεκοσμαδμένα. μὴ ὑπαρχέσας δ' εὐνομίας περὶ τὰς πόλιας, οὐκ ἂν δύνατό τις ἀγαθὸς ἢ εὐδαίμων πολίτας ἦμεν. μὴ ὑπαρχέσας δ' ὑγείας περὶ τὸ ζῶον, οὐκ ἂν δύνατο πὸς ἢ χεὶρ ἀργαρέα τε ἢ ὑγιεινὰ ἦμεν. ἔστι γὰ ἁ μὲν ἁρμονία, ἀρετὰ κόσμω· [9.] ἁ δ' εὐδαιμονία, ἀρετὰ πόλι⊙· ἁ δ' ὑγίεια ἢ ἰσχὺς, ἀρετὰ σώματ⊙· ἢ ἕκασον δὲ τῶν ἐν αὐτοῖς μερέων, σωτέταχται ποτὶ τὸ ὅλον ἢ τὸ πᾶν. ὀφθαλμοί τε γὰ ὁρῶνται, ὑπὸ τῶ παντὸς σώματ⊙· ἢ τἄλλα ἃ μόρια τε ἢ μέρεα, ὑπὸ τῷ ὅλω ἢ τῷ παντὸς σωτέταχται.

fixæ vel errantes extarent ſtellæ. Poſtquam verò mundus eſt, horum quoque ſingula cernuntur. Atque hoc in ipſa quoque animalium natura perſpicitur. Si enim animal non eſſet: nec oculus, nec os, nec auris appareret. Poſtquam autem eſt animal, hæc quoque ſingula cernuntur. Sicut porro totum ad partem, ſic etiam totius virtus ad partis virtutem ſe habet. Siquidem abſque harmonia divináque mundi cura non poſſent, quæ conſtituta ſunt, in ſtatu ſuo permanere: abſque recta legum in civitate conſtitutione nullus vel bonus vel beatus poſſet eſſe civis: abſque animalis ſanitate non poſſet nec pes nec manus roboris & valetudinis eſſe particeps. Eſt enim ut mundi virtus, harmonia, ità civitatis, bona legum conſtitutio, & corporis, ſanitas ac robur. Atque ſingulæ totorum partes ad totum & univerſum referuntur. Nam & oculi totius corporis causâ cernunt, & reliquæ partes totius atque univerſi causâ conſtitutæ ſunt.

[9] ἁ δ' εὐδαιμονία.] Legendum εὐνομία.

EURI-

EURIPHAMI PYTHAGORICI

Libro de Vita.

ΒΙΟΣ ἀνθρώπῳ τελείῳ, θεῷ μὲν λείπεται, τῷ μὴ αὐτοτελὴς εἶναι, ἀλόγων δὲ ζώων διαφέρει, τῷ ἀρετῆς καὶ εὐδαιμοσύνης ἐπαίρειν εἶναι. ὅτε γὰρ ὁ θεὸς τῆς ἔξωθεν αἰτίας ποθεῖ ἐστι. (φύσει γὰρ ἀγαθὸς ἐὼν καὶ φύσει εὐδαίμων, ἐξ ἑαυτοῦ τελείος ἐστι) ὅτε τὸ ἄλογον ζῷον οὐδέν. λόγου γὰρ μοιρᾶ ὄντα, καὶ τῆς εἰς τὰς προαιρέσεις ὀπτικῆς μοιρᾶ ἐστι. ἀνθρώπῳ δὲ φύσις, τὰ μὲν ἐκ τῆς ἰδίας προαιρέσεως· τὰ δὲ καὶ τῆς ἐκ τοῦ θείου γινομένης ἐπικουρίας ποθεῖ ἐστι. τῷ μὲν γὰρ λόγῳ τυπωτικὸς εἶναι καλῶν καὶ αἰσχρῶν νοητικὸς, καὶ τὸ ὀρθῶς ἀπὸ γῆς ἀναπτερύσθαι, καὶ εἰς τὸν οὐρανὸν ἀποβλέπειν, καὶ θεῶν τῶν ἀνωτάτων νοητικὸς εἶναι, ταῦτα δὲ καὶ τῆς ἐκ τῶν θεῶν ἐπικουρίας τέτυχε. τῷ δὲ βούλησιν ἔχειν καὶ προαίρεσιν καὶ ἀρχὴν ἐν ἑαυτῷ τοιούτῳ, καθ' ἃν κύριος ἕκαστος ἐστι καὶ ἀρετὴν ὀπτασθῆσαι, καὶ κακίαν ζαλῶσαι, καὶ θεοῖς ἀποδῦσαι, καὶ ἀπὸ θεῶν ἀποτραπῆναι· ταῦτα δὲ καθ' αὑτὸν κινεῖσθαι δυνατός ἐστι. διὸ καὶ φόγων καὶ ἐπαίνων καὶ τιμᾶς καὶ ἀτιμίας, τὰ μὲν ἐκ τῆς τῶν θεῶν, τὰ δὲ καὶ τῆς ἐκ τῶν ἀνθρώπων τυγχάνοντί τοι, ἤτοι ἀρετὴν

PERFECTA hominis vita quemadmodum Deo cedit, quoniam ipsa perfecta non est, ità brutis præstat, quoniam virtutis & beatitatis est particeps. Nam nec Deus externam causam requirit (cùm enim naturâ bonus ac beatus sit, per se perfectus est) nec brutum ullum. Etenim cùm ratione careant, actionum quoque carent scientiâ. At hominis natura partim sui est consilii, partim etiam divinum requirit auxilium. Quòd enim rationem capere, honesta turpiáque cognoscere, recta in cœlum à terra suspicere, deósque altissimos potest comprehendere: divinum quoque adeptus est auxilium. Rursum quòd voluntatem habet atque consilium, ac tale in se initium, quo possit & virtuti & vitio studere, deósque & colere & aversari: per se quoque moveri valet. Quapropter tum laudem & honorem, tum vituperium & ignominiam partim divino, partim hnmano facto consequuntur, sive

ἀρετὰν, ἢ κακίαν ζηλώσαντες. ἔχει γὰρ ὅπως ὁ σύμπας λόγ⊖. τὸ θεῖον ἄνθρωπον πολυτελέσατον ζῶον ἐς τὸν κόσμον ἐσώκισεν, ἀντίπμον μὲν τᾶς ἰδέας φύσι⊖, ὀφθαλμὸν δ' τᾶς τῶν ὄντων διακοσμάσι⊖. διὸ κὴ ὀνόματα μὲν ἔθηκε τοῖς πράγμασι χαρακτὴρ αὐτῶν γενόμω⊖, εὗρε δὲ κὴ γράμματα, θησαυρὸς τᾷ μνάμᾳ πάγκαλα παράμυθ⊖· ἐμιμήσατο δ' κὴ τὰν τῶ παντὸς διακόσμασιν, δίκᾳς τε κὴ νόμοις κοινωνίαν πόλεων συναρμοξάμεν⊖. ἔστιν γὰρ ὅτω κοσμοπρεπὲς, κὴ θεῶν ἄξιον ἔργον ἀνθρώποις πέπρακται, ὡς πόλι⊖ εὐνομουμένας συναρμογὰ, κὴ νόμων κὴ πολιτείας διακόσμασις. εἷς γὰρ ἕκας⊖ ἄνθρωπ⊖ αὐτὸς καθ' αὑτὸν ἀδεὴς ἐὼν, ὅτε ποτὶ ζωᾶς ὁμοφροσύνᾳ ξυνᾷ κὴ ξυναρμογᾷ πολιτείας, αὐτὸς καθ' αὑτὸν ἱκανὸς γένετε, κὴ ποτὶ ὅλον κὴ τὸ τέλειον σύστημα τᾶς κοινωνίας [1.] ἀνάρμος⊖. ἀνθρώπω γὰρ ὁ βί⊖ λύρας ἐξακριβωμένας κὴ κατ' πᾶν ἐντελέ⊖ ἐάσας εἰκών ἐντι. λύρᾳ τε γὰρ πᾶσα χρήζει τειῶν τάτᾳ τυχέν· ἐξαρτύσι⊖, συναρμογᾶς, ἐπαφᾶς τιν⊖ μωσικᾶς. ἐξάρτυσις μὲν ἒν ἐντὶ ἁ τᾶν οἰκήων μερέων τῶ σώματ⊖ ἐπιτηδειοσύνα πάντων. λέγω δὲ τᾶν χορδᾶν, κὴ τᾶν ὀργάνων τᾶν ποτ' εὐφωνίαν κὴ πληγὰν ἐπισωεργόντων. συναρμογὰ δὲ ἁ ποτ' ἀλλήλως σύγκρασις τᾶν φθόγγων. ἐπαφὰ δὲ μωσικά, ἁ κατ' συναρμογὰν κίνησις ἤδη τάτων. ὅτως

virtuti sive vitio dederint operam. Sic namque se tota res habet. Hominem Deus, animal præstantissimum, & ut suæ naturæ respondens, ità Universi constitutionis oculum in mundo collocavit. Quamobrem hic & rebus imposuit nomina, quarum fuit signator: & literas invenit, memoriæ thesauro instructo: & Universi constitutionem imitatus, jure ac legib. urbium societatem concinnavit. Nullum enim factum nec mundo nec diis potest esse dignius, quàm civitatis bene constitutæ compositio, legúmque & reip. constitutio. Siquidem unusquisque cùm sit per se nullus, nec ad vitam in communi concordia, reíque pub. compositione degendam per se aptus est, & ad integram perfectámque societatis compagem constituendam ineptus. Etenim humana vita lyræ undique perfectæ & accuratæ similis est. Sicut enim lyra omnis tria hæc requirit, apparatum, compositionem, & pulsum musicum (apparatum dico propriarum partium omnium copiam, ut chordarum, & ad pulsum ac sonum pertinentium instrumentorum: cõpositionem autem mutuam sonorũ proportionem: pulsum denique horum pro compositione motum) sic e-

[1] ἀνάρμοσος.] *Sic lego,* ποτιάρμοσος.

ἓν καὶ βίῳ ἀνθρώπων χρήζει τουτέων τῶν τυχέν. ἔξαρτυσις μὲν ἁ τοῦ τῷ βίῳ μερέων ἐντὶ συμπλάρωσις. βίω δὲ μερέα, τά τε σώματος ἀγαθὰ, καὶ τὰ τοῦ χρημάτων, καὶ τὰ τᾶς δόξας, καὶ τὰ τοῦ φίλων. σωαρμοσὰ δὲ ἁ κατ' ἀρετὰν καὶ νόμως τόπων σύνταξις. ἐπαφὰ δὲ μουσικά, ἁ κατ' ἀρετὰν καὶ νόμως τόπων σύγκρασις, ὀρθοπλοεμμίας τᾶς ἀρετᾶς, καὶ μηθὲν ἔξωθεν ἀντιπίπτον ἔχοσας αὐτᾶ. ἁ γὰ ἐν τῷ ἀφρυκτοῖς τᾶς [2.] προθέσιας τοῦ ἐκυσίων σκοπῶν πέπτωκε τὸ εὐδαιμονεῖν, ἀλλ' ἐν τῷ κατατυγχάνοντος· ἐπὶ δ' ἐν τῷ ἀδυσφόρητον ἦμεν, καὶ ἀνυπερέτατον τὰν ἀρετάν· ἀλλ' ἐν τῷ συμπληροῦσθαι ταῖς οἰκήαις δυνάμεσι ποτὶ τᾶς πράξιας. ἁ γὰ αὐτοτελὴς ἐντὶ ὁ ἄνθρωπος, ἀλλ' ἀτελής. τέλειος δὲ γινόμενος, ἅ μὲν παρ' αὐτὸν, ἃ δὲ καὶ παρὰ τὸν ἔξωθεν αἰτίαν. καὶ τέλειος, ἤτοι κατὰν φύσιν, ἢ κατὸν βίον. καὶ κατ' μὲν τὸν φύσιν, αἴκα ἀγαθὸς γένηται. ἁ γὰ ἑκάστω ἀρετὰ, ἀκέρατας καὶ τελειότας ἐντὶ τᾶς ἑκάστω φύσιος. οἷς μὲν τοῦ ὀφθαλμοῦ φύσις ἀκεράτας καὶ [3.] τελειότας τᾶς τοῦ ὀφθαλμοῦ. ἁ δὲ τοῦ ὠτός, τᾶς τοῦ ὠτός. ὅτω δὲ τῷ ἀνθρώπω ἁ ἀρετὰ, ἀκεράτας ἐντὶ καὶ τελειότας τᾶς ἀνθρώπω φύσιος. τέλειος δὲ κατὸν βίον, αἴκα εὐδαίμων γένηται. ἁ γὰ εὐδαιμονία, τελειότας καὶ συμπλάρωσις ἐντὶ τοῦ ἀνθρωπίνω ἀγαθῶν.

etiam humana vita tribus his indiget. Apparatus quidem eſt vitæ partium juſtus numerus. ſunt autem vitæ partes corporis bona, opes, amici, gloria. Compoſitio eſt horum ſecundum virtutem & leges conſtructio. Pulſus denique muſicus eſt horum ſecundum eadem permiſtio, cùm ſecundo vento virtus fertur, neque adverſi quicquam aliunde ſentit. Non enim in eo, ſi voluntario ſcopo excidant conſilia, verùm ſi eum aſſequantur, eſt poſita beatitudo: neque tam ut ſatellitibus ac miniſtris virtus careat, quàm ut ſuis facultatib. ad res agendas affatim inſtruatur. Nam non ipſe perfectus, ſed imperfectus eſt homo. Fit autem perfectus partim ſuâ, partim alienâ operâ: ídque vel naturâ, vel vitâ. Naturâ, ſi bonus evadat. virtus enim cujuſque in cujuſque rei natura ſupremum eſt & perfectio: tum oculorum, in oculorum natura ſupremum & perfectio: tum auríum in aurium: tum hominis, in hominis natura ſupremum & perfectio. Vitâ perfectus fit, ſi beatus evadat. Beatitudo enim humanorum bonorum ſumma eſt & perfectio.

[2.] τᾶς προθέσιας.] Non προθέσιος.

[3.] ἀκεράτας καὶ τελειότας.] Poſt ὀφθαλμοῦ, adde φύσιος.

διὸ πάλιν ἀρετὴ καὶ εὐτυχία, μέρεα γίγνονται τῶ ὑφ' αὑτῷ βίω. τᾶς μὲν ἀρετᾶς, ὡς ψυχᾶς κειμήλιας· τᾶς δ' εὐτυχίας, ὡς σώματος. ἔστι δὲ σωμαμφοτέρων αὐτῷ ὡς ζώω. [4.] τῷ μὲν γὰρ χρέεσθαι καλῶς αὐτόν ὅτι τοῖς κατὰ φύσιν ἀγαθοῖς· τῷ δὲ τὰν χορηγὸν ἐμπαρέχειν. καὶ χρέεσθαι μὲν ἀρετᾷ· χορηγὸν δὲ παρέχειν εὐτυχία. καὶ ἃ μὲν τὰν προαίρεσιν καὶ τὸν λόγον ὀρθὸν παρέχεσθαι· ἃ δὲ τᾶς ἐνεργείας καὶ τᾶς πράξιας. τὸ μὲν γὰρ βεληθῆμεν τὰ καλὰ, καὶ ἐπιτυχεῖμεν τὰ δεινὰ, τᾶς ἀρετᾶς οἰκήιον ἐντί. τὸ δ' ὀρθοπλοῆσαι τᾶς [5.] προαιρέσιας, καὶ ἐπὶ τέλος ἐλθεῖν τᾶς πράξιας, τᾶς εὐτυχίας. ἐνίκασε γὰρ ὁ στραταγὸς, καὶ σὺν τᾷ ἀρετᾷ, καὶ σὺν τᾷ εὐτυχίᾳ. καὶ εὐπλόησεν ὁ κυβερνάτας, καὶ σὺν τᾷ τέχνᾳ, καὶ σὺν τοῖς θείοις πνεύμασιν. καὶ εἶδεν ὁ ὀφθαλμὸς καλῶς, καὶ σὺν τᾷ ὀξυδορκίᾳ, καὶ σὺν τῷ φάει. καὶ ἄλυς ὁ βίος ὁ τῶν ἀνθρώπων ἐγένετο, καὶ διὰ τὰν ἀρετὰν αὐτὰν, καὶ διὰ τὰν εὐτυχίαν.

Quo fit, ut rursum virtus & felicitas ejus virtæ partes existant, & virtus animæ, felicitas corporis, simul utrumque animalis vicem gerat. Ut enim illius est, naturæ bonis rectè uti, ità hujus usum suppeditare: & ut uti, virtutis, ità usum præbere, felicitatis. Illius est, consilium & rationem rectam: hujus, actiones & facta conferre. Nam ut honesta velle & ferre gravia, virtutis est proprium: ità consiliorum optatus eventus, & factorum finis in felicitate situs est. Quemadmodum etenim vincit imperator virtute & felicitate: feliciter gubernator navigat arte & vento secundo: rectè cernit oculus & videndi facultate & luce: ità præstantissima humana vita & virtute & felicitate redditur.

[4.] τῷ μὲ γὰρ.] *Sic legere malo, quàm* τὸ μὲ, τὸ δ'.

[5.] ὀρθοπλοῆσαι τᾶς προαιρέσιας.] *Malè prius,* προαιρέσιος.

HIP-

HIPPARCHI PYTHAGORICI,

lib. de Animi tranquillitate.

Ὡς πρὸς τὸν ξύμπαντα αἰῶνα ἐξετάζοντι, βραχύτατον ἔχοντες οἱ ἄνθρωποι τὸν τᾶς ζωᾶς χρόνον, κάλλιστον ἐν τῷ βίῳ οἱονεί τινα παρεπδημίαν ποιησῆνται, ἐπ' εὐθυμίᾳ καταβιώσαντες. ταῦτα δ' ἔξοντι μάλιστα πάντων ἀκινδύνως ὑπεσάμενοι, καὶ ἐπιγνωκότες ἑαυτὲς, ὅτι ἐντὶ θνατοὶ καὶ σάρκινοι, εὐαδίκητον καὶ φθαρτὸν κεκτημένοι σῶμα, καὶ πάντων χαλεπωτάτων αὐτοῖς ὑπκρεμαμένων, μέχρις ἐσχάτας ἀναπνοᾶς. καὶ πρῶτόν γε [1.] πυθῶμαι ὅτι τὰ συμβαίνοντα περὶ τὸ σῶμα· πλευρίπδες, πνευμονίαι, φρενίπδες, ποδάγραι, κυστιτείαι, δυσεντερείαι, λιθαργίαι, ὑδερωπίαι, σπασδόνες, ἄλλα μυρία. περὶ δὲ τὰν ψυχὰν, πολλῷ μείζονα καὶ χαλεπώτερα. πάντα γὰ τὰ κατ' τὸν βίον ἄθεμα, κακὰ, παράνομα, καὶ ἀσεβήματα, ἐκ τᾶς κατ' τὰν ψυχὰν παθημάτων ἐντί. διὰ γὰρ τὰς παρὰ φύσιν ἀμέτερους ὑπθυμίας, πολλοὶ εἰς ἀκαταστάτους ὁρμὰς ἐξώκειλαν·

CUM breviſſimum ſit humanæ vitæ tempus, cum æternitate collatum, pulcherrimam homines tanquam peregrinationem inſtituent, ſi in animi tranquillitate vivere ſtatuerint. Id autem conſequentur maximè, ſi ſeipſos diligenter cognoverint, qui mortales & carnei ſint, injuriæ & interitui obnoxio prædiți corpore, rebúſque omnibus graviſſimis ad extremum uſque halitum expoſiti. Ac primùm quidem ad ea, quæ corpori accidunt, veniamus. hæc ſunt pleuritides, pulmonis morbi, phrenitides, podagræ, veſicæ morbi, dyſenteriæ, veterni, comitiales, ulcera putreſcentia, cætera infinita. At animo multò majora atque graviora contingunt. Quicquid enim ſceleris, vitii, peccati, impietatis in hominum vita cernitur, ex animi perturbationibus ortum ducit. Etenim per immoderatas & à natura alienas cupiditates multi in effrænes impetus inciderunt,

[1.] πυθῶμαι.] *Huic loco placeret mihi verbum,* πορευθῶμαι.

καὶ

μὴ ἔτε τᾶς ἐκ τῶν θυγατέρων, ἔτε τᾶς ἐκ τῶν μητέρων ἀνοσιωτάτας ἡδονᾶς ἀπέχοντο· ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πατροκτονία παρεγώουντο, καὶ πολλοὶ τὰ ἴδια τέκνα κατέσφαξαν. τί ὃ ἀπὸ τῶν ἐκτὸς ἐπιτιμήσω [2.] κατὰ τὰς ἐπομβείας, καὶ αὐχμώς, ἐκβολὰς λαιμάτων, ἐκβολὰς φύξιος· ὥστε πολλάκις ἐκ τᾶς κατὰ τὸν ἀέρα ἀνωμαλίας, λοιμόν τε καὶ λιμὸν γίνεθαι, καὶ ποικιλίαν παντοδαπῶν συμπωμάτων, καὶ ὅλας πόλεις ἐρημοῦθαι; πολλῶν ἂν τοιούτων ἐπικρεμαμένων, μήτε ταῖς κατὰ τὸ σῶμα εὐαμβείαις ποτέχοντες, σεμνωόμενοι ἐπαιρώμεθα, αἴπινες ὀλίγῳ πυρετῷ ἐπιγνομένῳ, σὺν θεῶν κόπῳ, σωτόμως μαραίνονται· μήτε ταῖς ἐκτὸς νομιζομέναις εὐτυχίαις. καὶ αὖται πολλάκις τάχιον ἀπόλλυθαι ἢ γίνεθαι πεφύκασι. πάντα γὰ ταῦτα, ἄσατά τε καὶ ἀβέβαια [3.] ἔυρε τὸν κόπον, ἐν πολλαῖς καὶ ποικίλαις μεταβολαῖς γινόμενα παρειλήφαμεν. καὶ ἐδὲν αὐτῶν μόνον, ἐδὲ ἀκίνητον, ἐδὲ βέβαιον, ἐδὲ ἀδιάφθορον· διὸ ταῦτα μὴ ἐνθυμηθέντες, νομίζοντες εἰ τὰ [4.] παρεόντα καὶ δεδομένα, καὶ τὸν ἐλάχιστον χρόνον διαμεῖναι δυνάμτο, ἐν ἀθυμίᾳ διάξομεν γενναίως φέροντες τὰ προσπίπτοντα. νυνὶ ὃ πολλοὶ πάντα τὰ ὑπὸ φύσιος καὶ τύχας παρεόντα, καὶ δεδομένα αὐτοῖς ὅπι τὸ βέλτιον προαναπλάσαντες, καὶ κα οἷά ὅτι λογισάμενοι, ἀλλ'

nec vel à filiabus vel à matribus turpissimam potuerunt cohibere libidinem. Quid quòd & parentes multi, & liberos proprios jugulârunt? Jam quid aliunde obvenientia referam mala, diluvia, siccitates, æstus & frigoris inclementiam, sic ut ex aëris inæqualitate nonnunquam pestis, fames, variíque casus oriantur, ac totæ desolentur urbes? Quæ cùm impendeant multa, neque corporis bonis confisi, quæ vel unâ febriculâ statim corrumpuntur, nec externâ, quæ videtur, efferamur felicitate, cùm & hæc sæpe citiùs recedere soleat, quàm accedere. Hæc enim omnia incerta esse & instabilia, nec eorum quicquam firmum, perpetuum, aut immobile existere, multis & variis ex mutationibus cognovimus. Quapropter & hæc animo reputantes, & an ea, quæ data præstò sunt, vel minimum tempus durare possint, cogitantes, fortiter, quicquid accidit, si feramus, animi fruemur tranquillitate. Nunc verò permulti, quæcunque vel natura vel fortuna dedit, meliora cùm finxerunt, nec tam ea qualia sint, quàm

[2.] ἐπιτιμήσα.] Lego κατὰ, pro κατά.
[3.] ἔυρε.] An non rectius, ἔῃ).
[4.] νομίζοντες εἰ τά.] Forte abis ὃ particula addenda, νομίζοντες ὃ εἰ τά.

οἷα

οἷα ἐπ' ἄκρον ἐπτυγχανόμενα δύναται γνέσθαι, ἄφνω στερόμενοι, πολλοῖς καὶ μεγάλοις καὶ ἀθέσμοις καὶ ἀνοήτοις κακοῖς καταφορτίζοντα τὴν ψυχήν. καὶ ἔστω συμβαίνει αὐτοῖς πικρότατον ἔχειν τὸν βίον καὶ χαλεπώτατον. τοῦτο δὲ γίνεται, ὅτε τε ἀποβολαῖς χρημάτων, ἢ φίλων θανόντων, ἢ τέκνων, ἢ τινῶν ἄλλων τῶν νομιζομένων τιμιωτάτων ἦμεν. εἶτα κλαίοντες καὶ ὀδυρόμενοι, λέγοντα αὐτὸς μόνους ἀτυχεστάτους καὶ κακοδαίμονας, ὃ μεμναμένοι ὅτι καττωτὰ καὶ ἄλλοις πολλοῖς ἐγένοντο, καὶ νῦν γίνονται· ὅτε δυναίμενοι κατανοῆσαι τόν τε τῶν παρεόντων βίον, καὶ τὸν τῶν προεξεσκόπων, ἐν ὅσαις συμφοραῖς καὶ κακῶν τειχυμίαις, καὶ νῦν εἰσὶ πολλοὶ, καὶ ὡς τὸ ἔγγυον. διαλογισάμενοι ἂν, ὅτι πολλοὶ ἀποβαλόντες χρήματα, ὕστερον διὰ τὸν τῶν χρημάτων γενομένην ἀπώλειαν, αὐτοὶ προεσκάθησαν, ἢ λησταῖς διὰ τοῦτο μέλλοντες προσπίπτειν, ἢ τυράννῳ· πολλοὶ δὲ φιλήσαντές τινας, καὶ καθ' ὑποβολὴν δόξαντες, ἐν τῷ μετέπειτα χρόνῳ μεγάλως ἐμίσησαν· ἃ δὴ πάντα ἀναλογισάμενοι ἐν τοῖς προσδεδομένοις ἡμῖν ἰσοείας, καὶ μανθάνοντες ὅτι καὶ ὑπὸ τέκνων καὶ φίλων μάλιστα φιληθέντων, πολλοὶ ἀπώλοντο. καὶ ἀντιβαλλόντες τὸν αὐτῶν βίον, πρὸς τὸν τῶν προστομένων φαυλότερον, καὶ τὰ προσπίπτοντα ἀνθρώπινα νομίζοντες, καὶ μὴ μόνοις συμβαίνοντα, δι' ὀλιγωρίαν διάξομεν. ἐὰν δὲ γὰρ θέμις ἄνθρωπον ὄντα, τῶν ἀλλοτρίων συμπτώματα οὐχ ὅσια νομίζειν, ἀλλὰ καὶ τὰ ἴδια

qualia maximè cerni possint, æstimarunt, subitò privati, multis ac magnis turpibúsque malis animum deprimunt. quo fit, ut acerbissimè vivant ac miserrimè. Id autem vel in opum jactura, vel in amicorum aut liberorum morte, vel in aliarum rerum, quæ carissimæ ducuntur, amissione conspicitur. Tum verò flentes & ejulantes, infelicissimos ac miserrimos se solos prædicant: cum nec eodem se, quo alios multos, modo & habuisse & habere meminerint, nec tum sui, tum superioris temporis hominum vitam queant perspicere, quantis videlicet in calamitatibus & miseriarum cumulis & nunc agant, & olim permulti egerint. Quocirca si ex historia nobis tradita repetamus, multos amissis opibus, eam ob jacturam ipsos postea salvos evasisse, cùm vel in latrones vel in tyrannum eam ob rem potuissent incidere: multos quoque quos maximâ benevolentiâ prosecuti quondam fuerant, eos pòst maximè odisse: nec paucos à liberis & amicis carissimis fuisse interemtos: si etiam nostram vitam cum aliorum infeliciore conferamus, casúsque omnes humanos atque communes habeamus, vivemus tranquillius. Nec enim debet, qui homo sit, aliena mala, sed & sua

ἴδια κήδεα, ἰδόντας ὅτι πολλαὶ κῆρες κατ' πάντα τὸν βίον πεφύκασι. οἱ δ' ὀλοφυρόμενοι καὶ κατοδυρόμενοι, οὐδὲν τῷ μὴ δ' ἡντινοῦν ὠφέλειαν τῷ ἀπολωλεκότι ἢ τῷ ἀποιχομένῳ περαίνουσι, εἰς μείζονα πάθήματα τὰν ψυχὰν ἐλαύνοντι, μέσαν πολλῶν φαύλων φυσιωμάτων ἔσαν. προσήκει ἄρ' ἐνίπτοντας καὶ ἀναλοιδορέοντας, ἀποῤῥύπτεσθαι πάσαις μηχαναῖς τὰς ἐγκατεσκῥῳμένας κηλίδας, τῷ κατὰ φιλοσοφίαν λόγῳ. ποιήσομεν δὲ τοῦτο, ἀντεχόμενοι φρονήσιος καὶ σωφροσύνας, καὶ [5.] μεταποιούμενοι τοῖς παρεοῦσι, καὶ μὴ πολλῶν ὀρεγόμενοι. οἱ γὰρ ἄνθρωποι τὰ πολλὰ παρασκευάζόμενοι, ὡς ἐκ ἔστι ζῆν μετὰ τὸν τᾶς ζωᾶς χρόνον, [6.] ἔξεστι ψεύδεσθαι, χρησόμεθα παρρησίᾳ τοῖς ἀγαθοῖς, ἐκ δὲ τᾶς φιλοσοφίας καλῶν καὶ σεμνῶν, καὶ τῆς ἐκ τῶν φαύλων ἀπολυθησόμεθα ἀπληστίας.

ducere facilia, cum totam vitam multis videat ærumnis refertam. At qui flent & ejulant, præterquam quòd nec rem amissam, nec mortui vitam recuperant, animum pravis rebus multis circundatum in majores perturbationes impellunt. Quamobrem debemus omnibus modis inveteratas maculas abluentes & repurgantes philosophicâ doctrinâ detergere. Id porro faciemus, cùm prudentiæ ac temperantiæ operam dabimus, & præsentem fortunam boni consulemus, ac plura non appetemus. Qui enim plurima coacervant, nunquam se post hanc vitam nusquam victuros animadvertunt. id quod quia non continget, bonis, quæ præstò sunt, fruamur, & philosophicæ gravitatis operâ, turpium immodica cupiditate liberemur.

[5.] καὶ μεταποιούμενοι.] *An fortè* καταρυόμενοι *legendum.*

[6.] μετὰ τὸν τᾶς ζωᾶς χρόνον.] *Deesse videntur hæc,* ἐκ ἀναλογίζονται. ἢ πρὸ ἔστι τοῦτο ἐκ ἔξεστι, *&c.*

ARCHYTÆ

ARCHYTÆ PYTHAGOREI,

lib. de Bono viro & beato.

ΠΡΩΤΟΝ μὲν οὖν χρὴ τοῦτο γινώσκειν, ὅτι ὁ μὲν ἀγαθὸς ἀνὴρ ἤδη εὐθέως δ' εὐδαίμων ἐξ ἀνάγκης ἐστίν. ὁ δὲ δ' εὐδαίμων καὶ ἀγαθὸς ἀνήρ ἐστιν. ὁ μὲν γὰρ δ' εὐδαίμων ἐξ ἐπαινετῶν καὶ μακαριστῶν γίνεται. ὁ δὲ ἀγαθὸς ἀνὴρ ἐξ ἐπαινετῶν μόνον. γίνεται δὲ ὁ μὲν ἔπαινος ἐπ' ἀρετῇ· ὁ δὲ μακαρισμὸς, ἐπ' εὐτυχίᾳ. καὶ ὁ μὲν ἀγαθὸς ἀνὴρ ὅτι τοῖς παρ' αὐτὸν ἀγαθοῖς γίνεται τοιοῦτος· ὁ δ' εὐδαίμων ἐστὶν ὅτι ἀφαιρέεται τὰν εὐδαιμοσύναν. τᾶς μὲν γὰρ ἀρετᾶς ἀνυπαίθιος ἡ δύναμις· τᾶς δ' εὐδαιμοσύνας εὐπαθείαι. νόσοι τε γὰρ μακραὶ σώματος καὶ πρώσιες αὐθαιρεῖον ἐπιμαραίνουσι τὰν εὐθάλειαν τᾶς εὐδαιμοσύνας. Διαφέρει δὲ θεὸς ἀνθρώπω ἀγαθῷ, ὅτι θεὸς μὲν ὁ μόνον εἰλικρινῆ καὶ δυλισμένην ἔχει τὰν ἀρετὰν ἀπὸ παντὸς τοῦ θνητοῦ πάθεος· ἀλλὰ καὶ τὰν δύναμιν αὐτᾶς ἄτρυτον πέπαται καὶ ἀνυπεύθυνον, ὡς πρὸς αἰωνίων ἔργων σεμνότητά τε καὶ μεγαλοπρέπειαν. ἄνθρωπος δ' ὁ μόνον τῷ θνατῷ τᾶς φύσεως καταπάται μείονα ταύταν πέπαται· ἔστι δ' ὅκκα καὶ δι' ἀγαθῶν

HOC igitur primum eſt intelligendum, virum quidem bonum non ſtatim eſſe neceſſariò beatum, verùm beatum etiam bonum eſſe. Ut enim beatus laudationem & felicitatis prædicationem, ità bonus laudationem duntaxat meretur. Laudatio quidem virtuti, altera felicitati tribuitur. Jam vir bonus ſuis bonis talis redditur, beatus aliquando beatitate privatur. Virtutis enim facultas eſt libera: beatitatis non item. Nam & diuturni corporis morbi, & ſenſuum jacturæ, beatitatis vigorem tabefaciunt. Eo autem differt à viro bono Deus, quòd Deus non tantum ſincerâ & omnis humanæ perturbationis experte virtute prædituſ eſt, verùm etiam ejus facultatem tranquillam & liberam pro æternorum factorum majeſtate ac magnificentia poſſidet: homo verò non tantùm per humanam naturam eâ minore fruitur, verùm ſæpe vel per bonorum

[1.] ἢ μετείαν, ἢ διὰ συνήθειαν ἰσχύειν, καὶ διὰ φύσιν μοχθηρὰν, ἢ δι' ἄλλας αἰτίας πολλὰς, ἀδυνατεῖ κατ' ἄκραν ὑγιαθῆναι παναλαθέως ἀγαθόν.

Ἐπεὶ οὖν τῶν ἀγαθῶν ἃ μὲν αὐτὰ ἕν τι διὰ ταυτὰ αἱρετὰ, ἃ μὲν δι' ἕτερον· ἃ δὲ δι' ἕτερον, ἃ μὲν διὰ ταυτά· ἔστι δὲ καὶ τρίτον τι εἶδος ἄτερον ἀγαθῶν, ὃ καὶ διὰ ταυτὸν αἱρετὸν ἔντι, καὶ δι' ἕτερον. τίνων ἓν ἔντι τὰ τοιαῦτα τῶν ἀγαθῶν, ἅπερ αὐτὰ διὰ ταυτὰ αἱρετὰ πέφυκεν ἦμεν, ἃ μὲν διὰ ἕτερον; φανερὸν ὅτι ἡ εὐδαιμοσύνα. ταύτας γὰρ ἕνεκα τὰ ἄλλα αἱρεόμεθα, αὐτὰν δὲ ταύταν οὐδενὸς ἀτέρω. τίνα δὲ πάλιν ἔντι, ἃ δι' ἕτερον μὲν αἱρεόμεθα, ἃ μὲν διὰ ταυτά; δῆλον ὅτι τὰ ὠφέλιμα, καὶ τὰ [2.] περαιρετικὰ τῶν ἀγαθῶν, ἅπερ αἴτια γίνεται τῶν αἱρετῶν. οἷς πόνοι μὲν σώματος καὶ γυμνάσια καὶ τείψιες ἐυεκτίας· ἀναγνώσιες δὲ καὶ μελέται καὶ ὀπιτηδεύσιες καλῶν καὶ ἀρετᾶς. τίνα δὲ καὶ διὰ ταυτὰ αἱρετὰ, καὶ τὰ δι' ἕτερον. οἷς αἵτε ἀρεταὶ καὶ αἱ ἕξιες αὐτῶν, καὶ αἱ περαιρέσιες, καὶ αἱ περάξιες καὶ πᾶν τὸ ἐχόμενον τᾶς τῶ καλῶ ἑάσας. τὸ μὲν ὦν διὰ ταυτὸ αἱρετὸν ἃ μὰν διέτερον, μονᾶπρες ἀγαθὸν ἔντι καὶ ἕν. τὸ δὲ καὶ δι' αὐτὸ καὶ διάτερον, τριχᾶ δέδασται. τὸ μὲν γὰρ τι αὐτῶ περὶ ψυχάν ἐστιν, τὸ δὲ περὶ σῶμα, τὸ δέ τι ἐκτός· περὶ ψυχὰν μὲν, αἱ τᾶς ψυχᾶς ἀρεταί·

neglectum, vel per potentem consuetudinem, vel per pravam naturam, vel per alia multa non potest veri boni fastigium assequi.

Quoniam igitur bona quædam propter se expetuntur, non propter aliud: quædam propter aliud, non propter se: tertium quoque bonorum quoddam genus est, quod & propter se, & propter aliud expetitur. Quæ igitur hæc sunt bona, quæ propter se, non propter aliud expetuntur? nimirum beatitudo. Ut enim hujus causâ reliqua, ità hanc nullius causâ ipsam expetimus. Quæ rursum sunt ea, quæ propter aliud, non propter se expetuntur? nempe utilia, & bonorum efficientia, quæ rerum expetendarum causas in se continent, ut labores corporis, exercitia, frictiones, bonæ valetudinis: lectiones, meditationes, studia, virtutis. Quæ denique & propter se & propter aliud expetenda dicuntur? virtutes, earúmque habitus, studia, actiones, & quicquid est cum virtute conjunctum. Atque id quidem, quod propter se, nec propter aliud expetitur, unicum est ac singulare bonum. quod autem & propter se & propter aliud, triplex est, ac vel ad animum, vel ad corpus, vel ad externa pertinet. Ad animum referuntur animi virtutes:

[1.] δι' ἀγαθῶν ἢ μετείαν.] *Corruptus locus. Fortè ἀμέλειαν, vel ἀμετρίαν.*
[2] περαιρετικά.] ποιητικὰ *substituo.*

περὶ

περὶ σῶμα ὄν, αἱ τῷ σώματι. ἐκτὸς δὲ, φίλοι, δόξα, τιμὴ, πλοῦτος. ὡσαυτωσὶ δὲ, καὶ τὸ διάτεινον αἱρετόν. τὸ μὲν γάρ τι αὐτῶν, τὰ ποιητικὰ τῶν τᾶς ψυχᾶς ἀγαθῶν. περὶ σῶμα δὲ, τὰ τῷ σώματι. ἐκτὸς δὲ, τὰ αἴτια πλοῦτω καὶ δόξας καὶ τιμᾶς καὶ φιλίας. ὅτι δὲ τὰν ἀρετὰν [3.] ἦμεν συμβέβακεν αὐτὰν διαταντὰν αἱρετὰν, δῆλον καὶ ἐκ τῶνδε. εἰ γὰ τὰ καταδεέστερα τὰ φύσει, λέγω δὴ τὰ σώματος ἀγαθὰ, αὐτὰ διαταντὰ αἱρεόμεθα. κρέσσον δὲ ψυχὰ σώματος. φανερὸν ὅτι καὶ τὰ τᾶς ψυχᾶς ἀγαθὰ αὐτὰ διαταντὰ ἀγαπεόμες, ἀλλ' ἃ διὰ τὰ ἀποβαίνοντα ἀπ' αὐτᾶν.

Τῶ δ' ἀνθρωπίνω βίω καιροὶ τρεῖς. ὁ μὲν ἐν εὐτυχίᾳ, ὁ δὲ ἐν ἀτυχίᾳ, ὁ δὲ μεταξὺ τέτων. ἐπεὶ ὦν ἀγαθὸς ἀνὴρ ὁ ἔχων ἀρετὰν, καὶ ὁ χρεόμενος ἀρετᾷ. χρᾶται δὲ αὐτᾷ κατὰ τὼς τρεῖς καιρώς. ἢ γὰ ἐν ἀτυχίᾳ, ἢ ἐν εὐτυχίᾳ, ἢ ἐν τοῖς μεταξὺ τέτων. καὶ ἐν ἀτυχίᾳ μὲν ἐντι κακοδαίμων, ἐν εὐτυχίᾳ εὐδαίμων, ἐν ᾧ τᾷ μέσᾳ καταστάσει ἔκ εὐδαίμων. φανερὸν ἦν ὅτι ἀδὲν ἄτερόν ἐστιν εὐδαιμοσύνα, ἀλλὰ χρᾶσις ἀρετᾶς ἐν εὐτυχίᾳ. λέγομες δὲ νῦν εὐδαιμοσύναν, τὰν τῶ ἀνθρώπω. ὁ δ' ἄνθρωπος ἔκ ἐ ψυχὰ μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸ σῶμα. τὸ γὰ ἐξ ἀμφοτέρων ζῶον, καὶ τὸ ἐκ τοιέτων ἄνθρωπος. καὶ γὰ εἰ τᾶς ψυχᾶς ὄργανον τὸ σῶμα πέφυκεν, ἀλλὰ καὶ τῷ ἀνθρώπω μέρος καὶ τότο,

ad corpus, corporis. externa sunt amicitiæ, gloria, honor, divitiæ. Similiter quod propter aliud expetitur, vel animi bonorum est efficiens, vel corporis, vel externorum, ut divitiarum, gloriæ, honoris, amicitiæ. Esse porro virtutem propter se expetendam, vel hinc patet. Cùm etenim corporis bona, quæ sunt naturâ minora, propter ipsa expetamus: animus autem præstet corpori: nimirum animi quæque bona propter ipsa, non propter eorum effectus expetemus.

Tria sunt humanæ vitæ tempora, unum felicitatis, alterum infelicitatis, tertium inter hæc medium. Quoniam igitur vir bonus est, qui virtute præditus est atque utitur: utitur autem eâ tribus temporibus, vel in felicitate videlicet, vel in infelicitate, vel in medio: & in felicitate quidem beatus est, in infelicitate miser: in medio autem non beatus: efficitur, nihil esse aliud beatitudinem, quàm virtutis in felicitate usum. Beatitudinem autem nunc hominis dicimus. homo porro non solùm anima, sed etiam corpus est. nam ex utroque animal, & hinc homo componitur. Etenim quamvis animæ sit corpus instrumentum, tamen & hoc pars homi-

[3] ἦμεν.] Non τιμὴν.

καὶ

ϰὴ ἁ ψυχά. διὸ ϰὴ τῶν ἀγαθῶν, ut & anima, ducitur. Quapro-
ἃ μὲν ἔντι ἀνθρώπω, ἃ ὴ τῶν pter etiam bona quædam ſunt
μερέων. ϰαὶ ἀνθρώπω μὲν ἀγα- hominis, alia partium. Atque
θὸν εὐδαιμοσύνα, τῶν δὲ μερέ- hominis quidem bonum eſt bea-
ων τῶ ἀνθρώπω, ψυχᾶς μὲν titudo: partium autem, animi
φρόνασις, ἀνδρεία, δικαιοσύνα, quidem, prudentia, fortitudo, ju-
σωφροσύνα. σώματ☉ δὲ, ϰάλ- ſtitia, temperantia: corporis au-
λ☉, ὑγίεια, ἐυεξία, ἐυαι- tem, pulcritudo, ſanitas, bona
σθησία. τὰ ὴ ἐϰτὸς, πλοῦτ☉, valetudo, ſenſuum vigor. Jam
ϰὴ δόξα, ϰὴ τιμὰ, ϰὴ ἐυγένεια, externa, divitiæ, gloria, honor,
πέφυϰεν ἐπιγίνεσθαι ἦμεν τῶ & nobilitas, homini ſolent ad-
ἀνθρώπω, ϰὴ ἀϰόλουθα φύσει naſci, ac naturâ præcedentium
προφερσαϰόσιν ἀγαθοῖς, δορυ- bonorum conſequentia, majora
φορεῖται τὰ μήονα τῶν ἀγαθῶν bona ſtipant hæc minora: ami-
τὰ μείζονα. φιλία μὲν ϰὴ δόξα citia quidem, gloria, ac divitiæ,
ϰὴ πλοῦτ☉, σῶμα ϰὴ ψυχάν· corpus & animum: ſanitas au-
ὑγίεια ὴ ϰὴ ἰσχὺς ϰὴ εὐαισθησία, tem, robur, ac ſenſuum vigor, a-
ψυχάν· φρόνασις ὴ ϰὴ ἀνδρία nimum: prudentia, fortitudo,
ϰὴ σωφροσύνα ϰὴ ἁ δικαιοσύνα, temperantia, atque juſtitia, men-
τὸν νόον τᾶς ψυχᾶς. ὁ δὲ νό☉ tem animi: mens denique De-
τὸν θεόν. ἔστ☉ γὼ ὁ ϰρέτιστός um. hic enim præſtantiſſimus ac
ἔϛιν ϰὴ ὁ ἁγεμονεύων· ϰὴ τού- princeps eſt: hujúſque causâ re-
των ἕνεϰα ϰὴ τὰ ἄλλα τῶν ἀ- liqua præſtò ſunt bona. Etenim
γαθῶν [4.] ἀεὶ παρῆμεν. στρα- exercitui præeſt imperator, nau-
τεύματ☉ μὲν γὰρ ἀγεῖται στρα- tis gubernator, mundo Deus, a-
τηγὸς, πλωτήρων δὲ ϰυβερνά- nimo mens, vitæ hujus beatita-
της, τῶ ὴ ϰόσμω θεὸς, τᾶς ψυ- ti prudentia. Nihil enim eſt a-
χᾶς δὲ νό☉, τᾶς ὴ περὶ τὸν liud prudentia, quàm hujus vitæ
βίον εὐδαιμοσύνας φρόνασις. ὐ- beatitatis, ſive naturalium homi-
δὲν γὰρ ἄτερόν ἔϛι φρόνασις, εἰ nis bonorum ſcientia.
μὴ ἐπιστάμα τᾶς περὶ τὸν βίον
εὐδαιμοσύνας, ἢ ἐπιστάμα τῶν Ac Dei quidem beatitas eſt &
ϰτίσιν ἀνθρώπω ἀγαθῶν. vita præſtantiſſima propria: ho-

Καὶ θεῶ μὲν εὐδαιμοσύνα ϰὴ minis autem è ſcientia, virtute,
βί☉ ἄϊσ☉· τῶ δ' ἀνθρώ- ac tertia felicitate componitur.
πω ἔϛ ἐπιστάμας ϰαὶ ἀρετᾶς ϰαὶ Scientiam dico tum deorum ac
τρίτω ἐυτυχίας συμβαίνεται. λέγω ὴ ἐπιστάμαν, dæmonum ſapientiam, tum ho-
σοφίαν μὲν τῶν θείων ϰαὶ δαι- minum ac rerum ad vitam per-
μόνων, φρόνασιν δὲ τῶν ἀνθρωπίνων ϰαὶ τῶν περὶ τὸν βίον. τᾶς γὰρ tinentium prudentiam. quæ enim

[4.] ἀεὶ παρῆμεν.] Rectiùs fortè δεῖ παρῆμεν.

λόγοις

λόγοις καὶ ἀποδείξεσιν ποτιχρωμένας ἀρετὰς, δέον ἐπιστήμας ποταγορεύειν. Ἀρετὰν δὲ τὰν ἠθικὰν καὶ βελτίσαν ἕξιν τῶ ἀλόγω μέρεϑ τᾶς ψυχᾶς, καθ' ἃν καὶ ποιοί τινες ἦμεν λεγόμεϑα κ' τὸ ἦϑϑ, οἱ ἐλαϑέεοι, δικαιοι καὶ σώφρονες. εὐτυχίαν δὲ, τὰν ὥσπερ τὸν λόγον τᾶν ἀγαϑῶν παρουσίαν, καὶ μὴ δι' αὐτὸν γινομέναν. ἐπεὶ ὦν ἃ μὲν ἀρετὰ καὶ ἐπιστήμα ἐφ' ἁμῖν, ἃ δ' εὐτυχία οὐκ ἐφ' ἁμῖν· ἐν δὲ ϑεωρείαις καὶ πράξεσι τῶν καλῶν τὸ εὐδαιμονᾶν. αἱ ὴ ϑεωρεῖαι καὶ αἱ πράξιες ποτάντεις μὲν ὅσαι λειτουργίαν καὶ ἀνάγκαν ἐπφέροντι· εὐοδοῦσαι δὲ διαγωγὰν καὶ εὐδαιμοσύναν· γίνεται ὴ ταῦτα ἐν εὐτυχίᾳ, φανερὸν ὅτι οὐδὲν ἄτερόν ἐστιν εὐδαιμοσύνα, εἰ μὴ χρῆσις ἀρετᾶς ἐν εὐτυχίᾳ. [5.] Ὅτι ὁ ἀδαὴς ἀνὴρ οὔτω διάκειται πότ' εὐτυχίαν, ὥσπερ καὶ ὁ τῷ σώματι καλῶς ἔχων καὶ ῥωμαλέως. καὶ γὰρ ἐκεῖνϑ οἷός τε ἦ ϑάλπϑ καὶ ψύχϑ ὑπομένειν, καὶ βάρϑ ἄραι μέγα, ἦ πολλὰς ἀτέρας εὐχερῶς ὑπομένειν κακοπαϑείας.

Ἐπεὶ ὦν εὐδαιμοσύνα χρῆσις ἀρετᾶς ἐν εὐτυχίᾳ, ϑεὶ ἀρετᾶς καὶ εὐτυχίας λέγωμες, ἦ πρῶτον ϑεὶ εὐτυχίας. τᾶν γὰρ ὑπερβολὰν, οἷον ἀρετά. ἃ γάρ καὶ ὑπερβαλλόντως τὶς ἀγαϑός.

[5.] ὅτι ὁ ἀγαϑός.] ὅϑεν ὁ ἀγαϑός.

ration ac demonſtratione utuntur virtutes, eas appellari ſcientias eſt æquum. Virtutem verò moratum & optimum animi partis ratione carentis habitum, à quo nomen aliquod ad mores pertinens ducimus, & liberales, juſti, temperantes dicimur. Felicitatem denique bonorum citra rationis auxilium copiam. Quoniam igitur virtus ac ſcientia nobis ineſt, felicitas non item: beatitudo autem in contemplandis & agendis rebus honeſtis verſatur: hæ porro contemplationes & actiones cùm non rectè ſuccedunt, miniſterium & neceſſitatem, cùm rectè, delectationem & beatitudinem adferunt, ídque in felicitate cernitur: nihil eſſe beatitatem aliud, quam virtutis in felicitate uſum, efficitur. Quo fit, ut non aliter vir bonus, quàm etiam qui corpore ſano ac robuſto eſt, in felicitate ſe gerat. Nam hic quoque & frigus atque æſtum ferre, & magnum onus tollere, & alias multas ærumnas facilè poteſt ferre.

Poſteaquam igitur beatitudo virtutis eſt in felicitate uſus, de virtute & felicitate dicendum erit, ac primum de felicitate. Etenim quædam bona nimium non recipiunt, ut virtus. ſiquidem non eſt ulla virtus nimia, nec quiſquam vir nimis bonus. virtus enim decorum pro norma habet, ἀγαϑὸν ἃ μὲν ὑκ ἐπιδέχεται ὕξιν ὑπερβάλλουσά τις ἀρετὰ, ἃ γὰρ ἀρετὰ σάθμαν ἔχει τὸ δέον,

ἡ ἔστι τῶ δέοντ⊖ ἕξις ἐν τοῖς πρακτοῖς. ἡ δ' εὐτυχία ἡ τὰν ὑπερβολὰν ὑπιδέχεται, ἡ τὰν μείωσιν. ὑπερβάλλουσα γ' γεννᾷ πνὰς κακίας, ἡ ἐξίστησι τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τᾶς κατὰ φύσιν ἕξι⊖. ὥστε πολλάκις ἀντιβαίνειν ἡ τᾶ συνηθείᾳ τᾶς ἀρετᾶς. ἡ ἃ μόνον ἡ εὐτυχία, ἀλλὰ ἡ ἄτερα αἰτία πλείονες. ὀλέπομα γὰ δεῖ θαυμάζειν, παρὰ μὲν αὐλητικὰν ἢμὲν πνὰς ἀλαζόνας, οἳ τά ποτ' ἀληθείαν ἐάσαντες, φαντασίᾳ πινὶ ψευδεῖ τὼς ἄμωσως [6.] ἀεὶ ῥέοντι· πρὲ γ' τὰν ἀρετὰν μὴ ἢμὲν τὸ τοιοῦτο γένο⊖· ἀλλ' ὥσωπερ σεμνοτερόν ἐστι, τοσοῦτω ἡ τὸ ποιπτοιούμενον πρὲ αὐτὰν πλέον ἢμὲν γένο⊖. πολλὰ γάρ ἐστι τὰ διαῤῥέοντα τὰς περὶ τὰν ἀρετὰν ὑπονοίας, ὧν ἔν μέ ἐστι τὸ μὴ ὑπιβαλλόντων ἡ ποιπτοιουμένων γένο⊖. ἄτερα γ' φυσικὰ πάθεα παρακολουθέοντα ἐνιόκα ποιέοντι ἐναντίαν ὑπόῤῥεπειαν τᾶς ἀληθινᾶς διαθέσι⊖· πνὰ γ' ἡ δι' ἔθ⊖ συνεκτεθραμμένα ἐκ παλαιῶν χρόνων· ἐκ ὀλίγα γ' ἡ δι' ἀλικίας ἀβπικᾶς τε ἡ γεραντικᾶς, ἡ δι' εὐτυχίας ἢ ἡ ἀτυχίας· ἡ δι' ἄτέρως παμπληθέας τρόπως. ὥστε ἐδέποκα δεῖ θαυμάζειν, εἰ πάνθ' ἁντεθραμμένως ἐνιόκα κείνεπαι, τᾶς ἀληθινᾶς διαθέσιος μεταπτόας. ὥπερ ἡ τέκτονα ἢ ἀνδριαντοποιὸν ἢμεν δοκέοντα πολλὰ ἐν τοῖς ὑποκειμένοις ἔργοις ὁρέομες ἁμαρτάνοντα· ἡ γραμματικὸν, ἡ κυβερνάταν, ἡ γεωμέτραν, ἡ πάντας ἁπλῶς. ἡ ὅμως οὐκ ἀποτρεπόμες τᾶς ὑπαρχούσας ἕξι⊖.

ac decori est in rebus agendis habitus. Felicitas autem & nimium recipit & parum. Nimia porro vitia quædam gignit, & hominem ab habitu naturali transversum rapit, sic ut virtuti quoque sæpe reluctetur. Nec tamen felicitas tantum, sed & aliæ causæ idem possunt efficere. Neque enim credendum est, cùm inter tibicines quidam reperiantur arrogantes, qui veritatis curâ relictâ, falsâ quâdam imaginatione captent imperitos, in virtute non idem cerni, verùm quanto res est dignior, tanto, qui eam sibi vindicent, plures existere. Multa sunt enim, quæ virtutis faciem, & veram affectionem pervertunt, vel insidiando ac vindicando, vel per naturæ perturbationes cognatas, aut longâ confirmatas consuetudine, vel per ætatem juvenilem aut senilem, vel per felicitatem aut infelicitatem, vel aliis modis pluribus. Quocirca mirandum non est, si cuncta nonnunquam, verâ affectione mutatâ, aliter eveniunt: quemadmodum & fabrum, qui optimus habeatur, sæpe inter operandum videmus peccare, & imperatorem, & gubernatorem, & pictorem, & omnes denique, quos tamen arte, quâ pollent, non privamus.

[6.] ἀεὶ ῥέοντι.] Lege ἀγρίοντι, vel ἀσιέρτι.

ὅτι

ἔστι ὃ τὸν ἀκολασταίνοντα ἔν τισι καιροῖς, οὐδὲ τὸν ἀδικήσαντα, οὐδὲ τὸν ἀποδειλιάσαντα, εἰς τοὐκ καλῶς τακτέον ἄνδρας· οὐδὲ μὴν τῶς τύπων τι καταρθώσαντας εἰς τοὐ ἀγαθός· ἀλλὰ τοῖς τε φαύλοις τὸ τυχὸν ποτιδοτέον, τοῖς τε ἀγαθοῖς τὸ διαμαρτάνειν. τὰν δὲ ἀλαθινὰν κείσιν οὐ ποθ' ἕνα καιρὸν ἀποβλέποντας, οὐδ' ἐπὶ χρόνω τινὶ πλάθος, ἀλλ' ἐπὶ πάντα τὸν βίον. ὥσπερ ὃ τὸ σῶμα βλάπτει μὲν καὶ τὸ τᾶς εὐδείας, καὶ τὸ τᾶς ὑπερβολᾶς εἶδος, οὐ μὰν ἀλλὰ νόσως τε μέζονας ἐμποιεῖν πέφυκεν ἁ ὑπερβολά, καὶ τὰ καλεόμενα πειωσώματα· ἔτω καὶ ψυχὰν βλάπτει μὲν καὶ τὸ τᾶς εὐτυχίας, ἢ ἀτυχίας εἶδος ἀκαίρως παραλλόμενον. ἁ μὰν ἀλλὰ νόσως τε μέζονας ποὲν πέφυκεν ἃ λεγομένα παρὰ πάντεσσιν εὐτυχία, ὥσπερ οἶνος καταμεθύσκουσα τοῖς ἀγαθοῖς τὰν διάνοιαν.

Ὅθεν οὐκ ἀτυχίαν ἐνεγκὲν ἐμμελῶς χαλεπώτερόν ἐστιν, ἀλλ' εὐτυχίαν. πάντες μὲν γὰρ ἐν ἀτυχίᾳ μενόντες, ὡς ἐπὶ πολὺ μέτριοι καὶ κόσμιοι τὸ ἦθος ἦμεν φαίνονται· ἐνδ' ἀπραγίαις ἀνδρεῖοι, μεγαλόφρονες, μεγαλόψυχοι. δεινὰ γὰρ ἀτυχία συναγαγὲν καὶ καταρτῆσαι τὰν ψυχάν· ἁ δ' εὐπραγία τοὐναντίον ἐπᾶραι καὶ κενῶσαι. διὸ ποθεντικοὶ μὲν ἅπαντες καὶ συνετοὶ τὸ τρόπον, ἀτυχέοντες· ὀπθελικοὶ ὃ καὶ θαρσαλέοι τὸ ἦθος εὐτυχέοντες. Ὅρος δέ ἐστιν εὐτυχίας, ἂν βούλοιτο ὁ ἀγαθὸς ἀνὴρ συνεργὸν αὐτῷ γενομένην πρὸς ἰδίας πράξιας· ὥσπερ καὶ μέγεθος ναῶ, καὶ μέγεθος πηδαλίω,

Sed quemadmodum qui aliquando vel immodestè, vel injustè, vel timidè se gesserit, inter malos referendus non est: ità nec, qui quid in his rectè, inter bonos: verùm & illis casus, & his error tribuendus venit, verum autem judicium non ex uno tempore, vel aliquo temporis spatio, sed ex vita tota faciendum. Sicut porro corpori & quod nimium & quod parum est, nocet, tamen ut graviores morbos nimia procreent, & quæ dicuntur superflua: sic animum quoque & felicitas & infelicitas nimia lædit, tamen ut graviores morbos felicitas, quæ dicitur, procreet, dum vini instar mentem bonis inebriat. Quamobrem non infelicitatem rectè, quàm felicitatem ferre difficilius est. Nam in infelicitate plerunque temperantes ac modesti: in felicitate animosi, vehementes, ac magnanimi cernimur. Valet enim animum ut infelicitas contrahere & componere, ità felicitas efferre & evacuare. Quo fit, ut cauti plerunque sint & prudentes, qui sunt infelices: qui felices, injurii & confidentes. Justa autem felicitas est, quantam vir bonus ad actiones suas exoptet: quemadmodum & navis atque clavi justa magnitudo ducitur,

λίω, ᾧ καθικνεῖται δύναται ὁ ἀγαθὸς κυβερνάτας μεγάλα πελάγα διαπερᾶν τε καὶ μεγάλαν ναυκλαείαν στελλόμενος. ἃ δ' ὑπερβολὰ τᾶς ἀτυχίας τοῖς ἀγαθοῖς, ὰ κρατεῖται πέφυκεν ὑπὸ τᾶς ψυχᾶς, ἀλλὰ κρατὲν αὐτᾶς. ὥσπερ γὰ τὸ λαμπρὸν φάος μαραίνεται τοῖς ὀφθαλμοῖς· ὅτω καὶ ἁ ὑπερβάλλουσα εὐτυχία τῷ νόῳ τᾶς ψυχᾶς. καὶ περὶ μὲν εὐτυχίας ἄλλις εἰρήσθω.

cujus operâ probus gubernator magnum transire mare, magnámque potest navigationem perficere. At nimia felicitas non tam animo parere solet, quàm imperare. Ut enim lux nimia oculos, ità nimia felicitas animi mentem offendit. Ac de felicitate quidem hactenus.

DE ANIMO, TANQUAM EFFICIENTE.

THEAGIS PYTHAGORICI,

lib. de Virtutibus.

ἜΧΕΙ ὃ καὶ ὁ τᾶς ψυχᾶς διάκοσμος ὅτως. τὸ μὲν γάρ τι αὐτᾶς ἐστι λογισμὸς, τὸ δὲ θύμωσις, τὸ δ' ἐπιθυμία. λογισμὸς μέν, ὁ κρατέων τᾶς γνώσιος. θυμὸς δ', ὁ κρατέων τῶ μένεος. ἐπιθυμία δὲ, ἃ κρατεῖται τῷ ἐπιθυμητικῷ ἀδεῶς. ὅκα ὧν ἐς τὸ ἓν τὰ τρία ταῦτα μολῇ, μίαν ἐπιδεξάμενα σωαρμογὰν, τόκα ὃ γίνεται ἀρετὰ καὶ [1.] ὁμόνοια ἐν τᾷ ψυχᾷ.

ANIMI constitutio sic se habet, ut una sit ejus pars ratio, altera iracundia, tertia cupiditas. Ratio cognitioni, ira robori, cupiditas appetitui præest. Cùm igitur hæc tria unâ compage in unum rediguntur, tum virtus in animo gignitur & concordia:

[1.] ὁμόνοια.] *Aliàs* ὁμολογία.

ὅκα.

ὅτα ὃ σαπάζοντα ἀπ' ἀλλήλων ἀπέστησαν, τότα ὃ γίνεται καδιχία, καὶ ἀναρμοσία ἐν τᾷ ψυχᾷ. ἀνάγκα δ' ἀρετὰν τεία ταῦτα ἔχην, λόγον, δυνάμιν, καὶ προαίρεσιν. τῶ μὲν ὖν [2.] λογικῶ μέρεϑ τᾶς ψυχᾶς, ἀρετὰ ἀ φρόνησις. καπικὰ γὰ ἐντὶ καὶ θεωρητικὰ ἕξις. τᾶ ὃ θυμοειδέϑ, ἀνδρεία· ἕξις γὰ ἐντὶ ἀντερεισικὰ, καὶ ὑποστατικὰ τῶ δεινῶν. τῶ δ' ἐπιθυμητικῶ, ἀ σωφροσύνα· μετριότης γὰ ἐντὶ καὶ κατοχά τις ἡδονῶν τῶ διὰ σώματοϑ. ὅλας δὲ τᾶς ψυχᾶς ἀ δικαιοσύνα. φαῦλοι μὲν γάρ τοι ἄνθρωποι γίνονται, ἢ διὰ κακίαν, ἢ δι' ἀκρατίαν, ἢ διὰ θηριότητα. ἀδικωῦντι δ' ἀλλάλως, ἢ διὰ κέρδοϑ, ἢ δι' ἡδονὰν, ἢ διὰ φιλοτιμίαν. ἀ μὲν ὖν κακία τῶ λογιστικῶ μέρεϑ τᾶς ψυχᾶς ἐντὶ οἰκειοτέρα. προσέοικε γὰρ ἀ μὲν φρόνασις τᾷ τέχνᾳ· ἀ δὲ κακία, τᾷ κακοτεχνία [3.] ἔξειν. μαχανάϑ γάρ [4.] ποθεν ἐνείοκει τὸ ἄδικον. ἀ δ' ἀκρασία μᾶλλον τῶ ἐπιθυμητικῶ. ἐν γὰρ τῶ κρατεῖν ἀδονᾶς, ἡ ἐγκράτεια· καὶ ἐν τῶ μὴ κρατεῦν, ἡ ἀκρασία. ἀ ὃ θηριότας, τῶ θυμοειδέϑ. ὅκα γὰ τᾷ ἐπιθυμίᾳ τὸ κακῶς ποιῆσαι χαρίζηταί τις, οὐχ' ὡς ἀνθρωπϑ, ἀλλ' ὡς θηρίον, τὸ τοιόνδε ὀνομάζεται θηριώδες. ἀκόλουθα ὃ καὶ τὰ ἀποτελέσματα τᾶ διαθέσεων ἐόντων, ὧν ὥρ ἕνεκα [5.] προέσον-

cùm per seditionem inter se divelluntur, vitium oritur atque discordia. Sunt autem virtuti hæc tria necessaria, ratio, facultas, & consilium. Jam ratione præditæ animi partis virtus est prudentia, quoniam judicii & contemplationis particeps est habitus: iracundiæ autem fortitudo, quandoquidem resistit, & gravia perfert hic habitus: cupiditatis verò temperantia, posteaquam corporis voluptatum quædam est moderatio: totius denique animi justitia. Improbi porro redduntur homines vel per malitiam, vel per incontinentiam, vel per feritatem: injustè autem agunt vel lucri, vel voluptatis, vel gloriæ causâ. Ac malitia quidem ad ratione pollentem animi partem refertur, quandoquidem ut prudentia cum arte, ità malitia cum prava confertur arte, quoniam ad injuriam dolos excogitat: incontinentia verò ad cupiditatem, posteaquam & in moderanda voluptate sita est continentia, & in non moderanda, incontinentia: feritas autem ad iracundiam. huic enim cùm quis maleficium non ut homo, sed ut fera gratificatur, ea dicitur feritas. Sunt quoque harum affectionum effectus & fines consequentes.

[2.] λογικῶ μεϑ.] *Gesnerus* λογιστικῶ *quoque legit.*
[3.] ἔξειν.] *Aliàs* ἐξειν.
[4.] μαχανάϑ γὰρ ποθεν ἐνείοκει.] *Legere malim,* μαχανάσιας γὰρ ἐνείοκει ποτὶ τὸ ἄδικον.
[5.] προέσονται.] *Gesnerus etiam* προέσπιτι.

του.

ὰ μὲν γὰρ πλεονεξία, ἀπὸ κακίας· ἃ ὃ κακία, ἀπὸ τοῦ λογιστικοῦ μέρους τᾶς ψυχᾶς. καὶ ἡ μὲν φιλοτιμία, ἀπὸ τοῦ θυμοειδέος. αὐτὰ δ' ἐν ὑπερβολᾷ γιομένα, γυναῖ τὰν ἀνιότητα. πάλιν ὃ ἃ μὲν ἡδονὰ ἐν τῷ ἐπιθυμητικῷ, σωφρότερον ὃ μανδιομένα, γυναῖ τὰν ἀκρασίαν. ὥς ἐπεὶ τὸ ἀδικεῖν γίνεται δι' αἰτίας τοσαύτας, φανερὸν ὅτι τὸ δικαιοπραγεῖν γίνεται διὰ τὰς ἴσας. φύσει γὰ ἃ μὲν ἀρετὰ ἀγαθοποιὸς καὶ ὠφελητική, ἃ δὲ κακία κακοποιὸς καὶ βλαπτική. ἐπεὶ δὲ τῶν τᾶς ψυχᾶς μερέων, τὸ μὲν ἐντὶ ἀγεόμενον, τὸ δ' ἐπόμενον· αἱ δ' ἀρεταὶ, καὶ αἱ κακίαι ὠδὲ ταῦτα ὃ ἐν τούτοις, φανερὸν ὅτι καὶ τῶν ἀρετῶν ταὶ μὲν ἐν τᾷ ἡγεμονικᾷ, ταὶ δ' ἐπιτικαὶ, ταὶ ὃ σύνδετοι ἐκ τούτων. ἡγεμονικαὶ μὲν, οἷ ἃ φρόνησις· ἐπιτικαὶ δὲ, οἷ ἀνδρεία καὶ σωφροσύνα. σύνδετον δ' ἐκ τούτων, οἷ ἃ [6.] δικαιοσύνα. τὰ δὲ πάθεα, τᾶς ἀρετᾶς ὕλα. περὶ ταῦτα γὰ καὶ ἐν τούτοις αἱ ἀρεταί. τῶν δὲ παθέων τὸ μὲν ἑκτόν, τὸ δ' ἀκτόν. καὶ ἑκτὸν μέν, ἁδονά· ἀκτὸν δὲ, λύπα. ταυτὰ δὲ ταῦτα καὶ ὀπιτείνοντι καὶ ἀνίεντι τοὶ πολιτικοὶ συναρμόζοντες τὰ ἄλλα μέρεα τᾶς ψυχᾶς ποτὶ τὸ λόγον ἔχον. ταύτας ὃ συναρμογᾶς ὅρος, τὸ μήτε διὰ τὰν ἔνδειαν, μήτε διὰ τὰν ὑπερβολὰν ἀπείργεσθαι τὸν νόον τὸ ἴδιον ἔργον

Ut enim à malitia pēndet avaritia, sic ad ratione pollentem animi partem refertur malitia. Similiter ut ad iracundiam pertinet ambitio, sic ipsa nimia reddita, feritatem gignit. Denique voluptas ut cupiditatis est, ità nimiùm quæsita parit incontinentiam. Quare cùm de tot causis injustè agamus, de totidem nimirum justè agemus. Nam & virtutis natura benefacit ac prodest, & vitium malefacit ac nocet. Et quoniam de animi partibus alia imperat, alia paret, virtutes autem in his ac vitia cernuntur, virtutes quoque partim imperantes, partim parentes, partim esse mistas efficitur. Imperat quidem prudentia, parent autem fortitudo ac temperantia: mista demum est justitia. Perturbationes porro sunt virtutis materia, quandoquidem in his illa cernitur. Est autem aliud perturbationis genus cum voluntate conjunctum, aliud non est. conjunctum voluptas est, non conjunctum, dolor. Atque hæc & intendunt & remittunt civiles homines, dum reliquas animi partes cum rationis participe coaptant: id quod in eo positum est, ut nec propter nimium nec propter parum suas actiones prohibeatur mens

[6.] δικαιοσύνα.] Gesneri codex alius, δικαιότας.

ὅπε τε-

ἐπιτελέν. συντέταπται γὰρ τὸ χέιρον ἕνεκα τῶ βελτίονϴ. ὡς ἐν μὲν τῳ̃ κόσμῳ τὸ ἀειπαθὲς πᾶν μέρϴ, ἕνεκα τῶ ἀειπινάτω· ἐν δὲ τᾷ συζυγίᾳ τῷ ζώων, τὸ θῆλυ ἕνεκα τῦ ἄῤῥενϴ. τὸ μὲν γὰ παρέιχε τὰν ψυχὰν γωνῶν. τὸ δὲ μόνον τὰν ὕλαν παρέχεται τῳ̃ γωνωμένῳ. ἐν δέ γε τᾷ ψυχᾷ τὸ ἄλογον τῶ λογικῶ. συντέταπται γὰρ καὶ ὁ θυμὸς καὶ ἀ ἐπιθυμία ποτὶ τὸ ἀρᾶτον μέρϴ τᾶς ψυχᾶς· τὸ μὲν ὥσπερ φυλακόρϴ τις καὶ σωματοφύλαξ, τὸ δ' ὡς οἰκονόμϴ καὶ οἰκουρὸς τῷ̃ ἀναγκαίων. ὁ δὲ νόϴ ἐπ' ἄκρας τᾶς κορυφᾶς τῦ σώματϴ ἱδρυμένϴ, καὶ ἔχων ἀσφαλεία καὶ διαυγέα τὰν ἔποψιν, μαντεύεται τὰν τῷ̃ ἐόντων φύσιν· καὶ τῦτ' ἔργον ἐντὶ αὐτῷ̃ κὴ φύσιν, τὸ μαντεύεσθαι καὶ κτησάμενον, ἀκολουθῆσαι τοῖς βελτίοσιν αὐτῦ, κὴ τιμιωτάτοις. ἀρχὰ γὰ κὴ αἰτία κὴ κανὼν ἐντὶ τᾶς ἀνθρωπίνας εὐδαιμοσύνας, ἁ τῷ̃ θείων κὴ τιμιωτάτων ἐπίγνωσις.

perficere. Quod enim deterius eſt, præſtantioris causâ cœpit exiſtere: ut in mundo ſemper patiens pars propter eam, quæ ſemper movetur: in animalibus femina propter marem (hic enim animum gignit, illa duntaxat materiam gignendo ſuppeditat) in animo ratione carens pars propter rationis comporem. Nam & iracundia & cupiditas ad primam animi partem refertur, illa tanquam ſatelles & latro, hæc curatoris inſtar & cuſtodis domeſtici. At mens in ſummo corporis vertice collocata, in pellucida undique ſpecula eorum, quæ ſunt, ſcientiam inveſtigat, & hoc à natura opus habet, ut poſt inveſtigationem & acquiſitionem, melioribus ac præſtantioribus utatur. Etenim rerum divinarum ac præſtantiſſimarum cognitio, beatitudinis humanæ principium, cauſa, & norma eſt.

DE

DE ACTIONIBUS ET HABITIBUS
in Genere, tanquam de Materia & Forma.

METOPI
PYTHAGOREI,

lib. de Virtute.

Ἀρετὰ ἐντὶ ἀνθρώπω τελειότας φύσι☉ ἀνθρώπω. ἕκαστον γὰρ τῶν ἐόντων, τέλειον καὶ ἄκρον γίνεται, κατὰ τὰν οἰκείαν τᾶς ἀρετᾶς φύσιν. ἵππω τε γὰρ ἀρετὰ ἐντὶ, ἃ ἐς τὸ ἄκρον ἄγοισα τὰν τῶ ἵππω φύσιν. καὶ ὅτι τῶν μερέων ἢ τῶν καθ' ἕκαστον, ὁ αὐτὸς λόγ☉. ὀμμάτων τε γὰρ ἀρετὰ ὀξυδορκία. αὐτὰ δ' ἀκρότας ἐντὶ τᾶς ὀφθαλμῶν φύσι☉. καὶ ὠάτων ἀρετὰ, ὀξυακοΐα. αὐτὰ δ' ἀκρότας ἐντὶ τᾶς ὠάτων φύσι☉. καὶ ποδῶν ἀρετὰ, ποδωκεία. καὶ αὐτὰ ἢ ἀκρότας ἐντὶ τᾶς ποδῶν φύσεως. ἀνάγκη δ' ἀρετὰν πᾶσαν τρία ταῦτ' ἔχειν· λόγον καὶ δυνάμιν καὶ προαίρεσιν· λόγον μὲν, ᾧ κρίνει καὶ θεωρεῖ· δυνάμιν δὲ, ᾧ ἀντέχει καὶ κρατεῖ· προαίρεσιν δὲ, ᾧ στέργει καὶ ἀγαπᾷ. Τὸ μὲν οὖν κρίνειν καὶ θεωρεῖν, ἐντὶ τῶ διανοητικῶ μέρε☉ τᾶς ψυχᾶς· τὸ δ' ἀντέχειν καὶ

HOMINIS virtus eſt hominis naturæ perfectio. Etenim per propriam virturis naturam perfectum quicque ac ſupremum redditur. Nam & equi virtus eſt ea, quæ naturam equi ad ſupremum perducit, & in partibus ſingulis eodem ſe modo res habet. Nam & oculorum virtus eſt acris viſus, idémque ſupremum in oculorum natura: & aurium virtus, acris auditus, idémque ſupremum in aurium natura: & pedum virtus, velocitas, eadémque ſupremum in pedum natura. Sunt autem virtuti hæc tria neceſſaria, ratio, facultas, & conſilium. Ratio judicat & contemplatur: facultas reſiſtit & moderatur: conſilium amat & amplectitur. Jam judicare & contemplari, intelligentis animi partis eſt proprium: reſiſtere

καὶ κρατὲν, ἴδιον τῷ ἀλόγῳ μέρεϑ τᾶς [1.] ψυχᾶς. συνέσαχε γὰ προαίρεσις ἐκ διανοίας κὴ ὀρέξιϑ. ἁ μὲν ὧν διάνοια, ἀπὸ τῷ λογικῷ μέρεϑ ἔντι τᾶ ψυχᾶ. ἁ δ' ὄρεξις ἀπὸ τῷ ἀλόγῳ. Τὸ δὲ πλῆϑϑ τᾶν ἀρετᾶν ἁπασᾶν ἐκ τῶν μερέων τᾶς ψυχᾶς κατίδοιτο ἄνϑις, ὡσαύτως δ' κὴ τὰν γένεσιν, κὴ τὰν σύστασιν τᾶς ἀρετᾶς. ἐπεὶ γὰ τῶν μερέων τᾶς ψυχᾶς δύο τὰ πρῶτα, τὸ μὲν λογιστικὸν, τὸ δ' ἄλογον. κὴ λογιστικὸν μὲν ᾧ κείνομες κὴ θεωρεμες· ἄλογον δ', ᾧ ὁρμῶμες κὴ ὀρεγόμεϑα. ταῦτα δ' ἀλλήλοις ἢ συμφωνοῦντι, ἢ διαφωνοῦντι. ἁ δ' μάχα καὶ διαφωνία γίνεται αὐτοῖς, δι' ὑπερβολὰν κὴ ἔλλειψιν. φανερὸν ὧν, ὅκκα μὲν τὸ λογιστικὸν μέρϑ τᾶς ψυχᾶς ἐγκρατῇ τῷ ἀλόγῳ, γίνεται καρτερία καὶ ἐγκράτεια· ὅκκα δὲ τὸ μὲν ἡγῆται, τόδ' ἕπηται, κὴ ἀμφότερα συμφωνεῖ ἀλλάλοις, τὸ πωιηϑὲν ἀρετά. ἁ μὲν ὧν καρτερία κὴ ἐγκράτεια, γίνεται μετὰ λύπας· ἀλλ' ἁ μὲν καρτερία ἐν τῷ ἀντέχειν πόνῳ· ἁ δ' ἐγκράτεια, ἐν τῷ ἀντέχειν ἡδονᾷ. ἁ δ' ἀκρασία καὶ μαλακία, ἐν τῷ μὴ ἀντέχειν, μηδὲ κρατέν. κὴ διὰ τοῦτο συμβαίνει φεύγειν τἀγαθὰ τὸς ἀνθρώπως διὰ λύπαν, ἀποβαλεῖν δ' αὐτὰ διὰ ἡδονάν. καί τοι ἔπαινοί ϑ' κὴ ψόγοι, κὴ τὰ καλὰ πάντα τὰ περὶ τ' ἄνθρωπον, γίνε]αι ἐν τ]ούτοις τοῖς μέρεσι τᾶς ψυχᾶς.

& moderari, ratione carentis: amare & amplecti, utriusque, tam quæ ratione caret, quàm quæ pollet. Cùm enim ex intelligentia & apperitu constet consilium, illa ad rationis compotem animi partem, hic ad expertem refertur. Jam virtutum omnium numerum, nec non virtutis ortum & constitutionem ex animi partibus licet cognoscere. Etenim animi partes primæ sunt duæ, altera compos rationis, expers altera. Illâ judicamus & contemplamur, hâc ferimur & appetimus. Hæ porro vel consentiunt inter se, vel dissentiunt. quæ quidem pugna ac discordia propter nimium vel parum existit. Cùm igitur rationis compos pars moderatur expertem, tolerantia gignitur & continentia. cum altera imperat, paret altera, & inter se ambæ consentiunt, virtus nascitur. Ac tolerantia quidem & continentia cum dolore gignuntur, dum labori illa, voluptati hæc resistit. Incontinentia verò ac mollities nec resistit nec moderatur. Quo fit, ut bona propter dolorem fugiamus, propter voluptatem amittamus. Quid quòd laudationes, vituperia, cunctáque humana bona in his animi partibus cernuntur.

[1.] μέρεϑ τᾶς ψυχᾶς.] *Lacunam hîc supplevimus:* τὸ δὲ στέργειν κὴ ἀγαπᾶν ἐν ἀμφοτέροις αὐτοῖς γίνεται, κὴ τῷ ἀλόγῳ, κὴ τῷ λόγον ἔχοντι μέρει τᾶς ψυχᾶς.

καὶ

καὶ καθόλω μὲν ἡ τᾶς ἀρετᾶς ὑσασις γίνεται τῶτον τὸν τρόπον· τὰ δὲ εἰδέα αὐτᾶς καὶ τὰ μέρεα ὅπως ἄντις ἀθρησάτω. ἐπεὶ γὰ τᾶς ψυχᾶς δύο μέρεα, τὸ μὲν λογιστικὸν, τὸ δὲ ἄλογον· [2.] τὸ μὲν θυμοειδὲς, τόδ' ὀπιθυμαπικόν. καὶ τὸ μὲν λογιστικὸν ἔνπι, ᾧ κείνομες καὶ θεωρᾶμες· τὸ δ' ἄλογον, ᾧ ὀρμῶμες καὶ ὀρεγόμεθα. καὶ τότω τὸ μὲν οἷον ἀμωιπικὸν, καὶ ἐθρμαχαπικὸν ποθὲς πλάσιον θυμοειδὲς ὀνυμάζεται. τόδ' οἷον ὀρεκπικὸν καὶ ποθητικὸν τᾶς οἰκείας τῶ σώματ☉ ὑσχάσι☉, ὅπιθυμαπικόν. φανερὸν ὡς κατ' λόγον τοῖς μέρεσι τούτοις τᾶς ψυχᾶς, καὶ τὸ πλᾶθ☉ τᾶν ἀρετᾶν ἀκολέθαικεν, καὶ ταὶ διαφοραὶ καὶ ἰδιότατες αὐτᾷν.

Et hoc quidem pacto virtus in universum constituitur: species autem ejus & partes hoc modo sunt considerandæ. Posteaquam duæ sunt animi partes, altera ratione prædita, carens altera, quæ porro vel iracundia, vel cupiditas dicitur: & rationis compos quidem est, quâ judicamus & contemplamur: expers autem, quâ ferimur & appetimus: hujus porro quâ parte tanquam ulciscimur nos ac defendimus, vocatur iracundia: quâ propriam corporis constitutionem tanquam appetimus ac desideramus, cupiditas: efficitur, ex his animi partibus etiam virtutum numerum, discrimen, ac proprietatem pro portione consequi.

[2.] τὸ μὲν θυμοειδὲς.] *Manifestè hîc desunt quædam sic supplenda:* τὸ δὲ ἄλογον τὸ μὲν θυμοειδὲς, *&c.*

CLINIÆ PYTHAGOREI.

ΠΑ̃ΣΑ μὲν ὦν ἀρετὰ τελεῖται, καθάπερ ἐν ἀρχᾷ δήθεισαι, ἐκ λόγ☉ καὶ πρ☉αιρέσεως, καὶ δυνάμεως. τῶτο δ' ἕκαστον, ἐκ ἀρε⟦τᾶς⟧

Et omnis quidem virtus, ut initio definitum est, ratione, consilio, ac facultate perficitur: horum autem singula non virtutis

μέρ☉

μέρ⊙ ἐντὶ, ἀλλ' αἴτιον ἀρετᾶς. ὅσοι μὲν ἓν ἔχοντι τὸ νοαπικὸν καὶ γνωστικὸν μέρ⊙ αὐτᾶς, δεινοί τε καὶ συνετοὶ [1.] ὀνυμαίνονται. ὅσοι δὲ τὸ [2.] ἠθικόν τε καὶ σωφρεπικὸν, χρήσιμοί τε καὶ ὀπηνικέες. Ὁπόταν ὖ ἐκ τᾶ τὰς αἰτίας [3.] ἀναῤῥιπθείσας ἔῃ, ἀδικεῖν πέφυκεν ἄνθρωπ⊙. αἴτιαι ὖ τρεῖς συγχάνοντι· φιλαδονία μὲν ἐν ταῖς ἡδοναίσεσι, ταῖς διὰ σώμα⊙· πλεονεξία ὖ, ἐν τῷ κερδαίνειν· φιλοδοξία ὖ, ἐν τῷ καθυπερέχειν τε τῶν ἴσων τε καὶ ὁμοίων. δεῖ πιμαρεῖν γνωρίζειν, ὅτι τούτοις ἀντιπάθεμμαι οἷόν τέ ἐστιν, ἃ μὲν φόβον [4.] παρασκευάζοντι τοῖς ἀνθρώποις, ἃ ὖ αἰσχύναν, ἃ ὖ καὶ ἐπιθυμίαν. φόβον [5.] μὲν δὲ τῶν νόμων, αἰσχύναν ὖ τῶν θεῶν, ἐπιθυμίαν ὖ τῶν λόγων. διδάσκειν ἓν δεῖ τοὺς νέους ἐξ ἀρχᾶς πάντε θεῶν τιμὰν, καὶ τὰν τῶν νόμων. ἐκ τῶν ὖ γὰ φανερὸν ἂν εἴη, ὅτι πᾶν ἔργον ἀνθρώπινον, καὶ βί⊙, ὁσιότατός τε, καὶ δισεβείας μεθέξει [6.] ἅμ' ὀρθοπλοιεῖ.

partes, sed causæ sunt. Itaque qui intelligente atque cognoscente hujus parte valent, vehementes ac prudentes dicuntur: qui impetuosâ & appetente, utiles & commodi. Quoniam verò non sine causis exuscitatis injustè solent agere, hæ autem tres sunt, intemperantia in corporis voluptatibus, avaritia in lucrando, ambitio in æqualibus antecellendis: sciendum est, his opponi posse & quæ metum, & quæ pudorem, & quæ cupiditatem pariant: metum propter legem, pudorem propter Deum, cupiditatem propter sermonem. Quocirca sunt initio juvenes & deorum & legum honorem docendi. Sic etenim omne factum humanum, totáque vita, si non desit successus, sanctimoniæ pietatísque particeps erit.

[1.] ὀνυμαίνονται.] *Corruptissimè prius legebatur,* ὔ μαίνονται.
[2.] ἠθικόν τε.] *Legere malo,* ἰτικό τε.
[3.] ἀναῤῥιπθείσας ἔῃ, ἀδικεῖν πέφυκεν.] *Gesnerus aliter habet,* ἀναιρεῖν, δι' ἃς ἀδικεῖν πέφυκεν.
[4.] παρασκευάζοντα.] *Gesnerus legit quoque* ἐμπαρασκευάζοντα.
[5.] φόβον μὲν δὲ τῶν νόμων.] *Gesnerus aliter legit,* διὰ τὸν νόμον. διὰ τὸν τὸν θεόν. διὰ τὸν λόγον.
[6.] ἅμ' ὀρθοπλοιεῖ.] *Melius,* αὖ τ' ὀρθοπλοῇ.

THEAGIS PYTHAGORICI,

libro de Virtutibus.

Ἀρχαὶ τᾶς συμπάσας ἀρετᾶς, τρεῖς· γνῶσις, ἁ δύναμις, ἁ προαίρεσις. ἁ ἔστιν ἁ μὲν γνῶσις, ἃ θεωρᾶμὲν καὶ κείνομὲν τὰ πράγματα. ἁ δὲ δύναμις, οἷ ἀλλά τις τᾶ σταθερᾶ, ἃ ὑφιστάμεθα, ἁ ἐμμένομὲν τοῖς πράγμασιν. ἁ δὲ προαίρεσις, οἷ χεῖρες ψυχᾶς τινες, αἷς ὀρμῶμὲν ἁ ἀντιλαζύμεθα τᾶν πραγμάτων. ἔχει δὲ ἁ ἁ τᾶς ψυχᾶς διάκοσμος, ἅτως. τὸ μὲν γάρ τι αὐτᾶς ἐστι λογισμὸς, τὸ δὲ θύμωσις, τὸ δ' ἐπιθυμία. λογισμὸς μὲν ἔν ὁ κρατέων τᾶς γνώσιος. θυμὸς δὲ, ὁ κρατέων τᾶ μέρεος. ἐπιθυμία δὲ, ἁ κρατοῦσα τᾶ ἐπιθυμητικᾶ ἀδονᾶς. ὅτα μὲν ἔν ἐς τὸ ἓν τὰ τεία ταῦτα μολῇ, μίαν ἐπιδεξάμενα συναρμογὰν, τότα δὲ γίνεται ἀρεταὶ, ἁ ὁμολογία ἐν τᾷ ψυχᾷ. ὅτα δὲ σασιάζοντα ἁ ἀπ' ἀλλήλων ἀπέστασαν, τότα δὲ γίνεται κακία καὶ ἀναρμοσία ἐν τᾷ ψυχᾷ. καὶ ὅτα μὲν ὁ λογισμὸς ἐπικρατέῃ τᾶν ἀλόγων μερᾶν τᾶς ψυχᾶς, τότα δὲ γίνεται καρτερία καὶ ἐγκράτεια. καρτερία μέν, ἐν τᾷ κατοχᾷ τᾶν πόνων· ἐγκράτεια δὲ, ἐν τᾷ κατοχᾷ τᾶν ἡδέων. ὅτα δὲ τὰ ἄλογα μέρεα τᾶς ψυχᾶς ἐπικρατεῖ τᾶ λογισμᾶ, τότα

VIRTUTIS omnis causæ sunt tres, cognitio, facultas, & consilium. Cognitio est, quâ res contemplamur ac judicamus. facultas tanquam robur est causæ, quo ferimus, & in rebus permanemus. consilium instar manuum est animi quibus ferimur, & res apprehendimus. Animi quoque constitutio sic se habet, ut una sit ejus pars ratio, altera iracundia, tertia cupiditas. Ratio cognitioni, ira robori, cupiditas appetitui præest. Cum igitur hæc tria unâ compage in unum rediguntur, tum virtus in animo gignitur & concordia: cùm per seditionem inter se divelluntur, vitium oritur atque discordia. Jam cùm ratio partes animi ratione carentes moderatur, tolerantia gignitur & continentia, dum labores illa, voluptates hæc moderatur: cùm ratione carentes moderantur rationem,

τόκα δὲ γίνεται μαλακία καὶ ἀκρατία. μαλακία μὲν ἐν τῷ φεύγειν τοὺς πόνους, ἀκρατία δ' ἐν τῇ νικᾶσθαι ὑπὸ τῶν ἡδέων. ὅκα δ' τὸ μὲν κρεῖσσον ἄρχῃ μέρος τᾶς ψυχᾶς, τὸ δ' χέρηον ἄρχηται, καὶ τὸ μὲν ἡγῆται, τὸ δ' ἕπηται, ἀμφότερα δ' συνδοκῆται καὶ συνομολογῆται ἀλλήλοις, τόκα δ' γίνεται ἀρετὰ καὶ παναγαθία, ἀφ' ὅλαν τὰν ψυχάν. καὶ ὅκα μὲν τὸ ὀπθυμητικὸν ἕπηται μέρος τᾶς ψυχᾶς τῷ λογιστικῷ, γίνεται σωφροσύνα· ὅκα δ' τὸ θυμοειδὲς, ἀνδρειότης· ὅκα δ' τὰ μέρεα πάντα, δικαιότας. αὕτα γάρ ἐστιν ἃ διείργουσα τὰς τε κακίας πάσας τᾶς ψυχᾶς, καὶ τὰς ἀρετὰς ἀπ' ἀλλήλων. καὶ ἔστιν ἃ δικαιότας, σύνταγμά τι τᾶς ἁρμογᾶς τῶν μερέων τᾶς ψυχᾶς καὶ ἀρεταὶ τελεῖα καὶ παυυπερτάτα. πάντα γὰ ἐν ταύτᾳ. τὰ δ' ἀλλ' ἀγαθὰ τᾶς ψυχᾶς, ἐκ ἀτερθε ταύτας· διόπερ καὶ ἐν θεοῖς μέγα κράτος ἔχει ἃ δικαιότας, καὶ ἐν ἀνθρώποις. τῷ γὰ ὅλῳ καὶ τῷ παντὸς ἃ δ' ἀρετὰ συνέχει τὰν κοινωνίαν καὶ τὰν ἐν θεοῖς καὶ τὰν ἐν ἀνθρώποις. θέμις γὰρ ἔν [1.] φημίζεται παρὰ τοῖς ὑρανίοις θεοῖς. δίκα γὰ, παρὰ τοῖς χθονίοις· νόμος γὰ, παρὰ τοῖς ἀνθρώποις. ταῦτα δ' ἐντὶ σημεῖα καὶ σύμβολα, τῷ τὰν δικαιότατα παυυπερλάταν ἀρεταὶν ὑπάρχην. ὅκα μὲν ἔν ἐν τῷ θεωρεῖν καὶ κρίνην γνώμη ἃ ἀρετὰ, καλέεται φρόνασις. [2.] ὅκα γὰ ἐν τῷ ὑφίστασθαι τὰ ἡδέα,

mollities & incontinentia naſcitur, dum labores illa fugit, à voluptatibus hæc vincitur. Cùm verò melior animi pars imperat ac præeſt, deterior paret ac ſequitur, & inter ſe ambæ conſentiunt, tum virtus & omne bonum per totum animum exiſtit. Et cupiditas quidem cùm rationem ſequitur, fit temperantia: cùm iracundia, fortitudo: cùm partes omnes, juſtitia. Hæc enim & vitia cuncta, & virtutes animi inter ſe diſcernit: & animi partium compagis quædam eſt conſtitutio, virtúſque perfecta & ſuprema. Ut eniin in hac omnia ſunt, ità ſine hac reliqua non exiſtunt animi bona. Quapropter & inter deos magnam vim habet, & inter homines juſtitia. Totius enim atque univerſi tum inter hos tum inter illos communionem hæc virtus continet. ac Themis quidem apud ſuperos, Dice autem apud inferos, Lex verò inter homines prædicatur. Hæc porrò, juſtitiam ſupremam eſſe virtutem indicant. Cùm etenim in judicando & contemplando poſita virtus eſt, vocatur prudentia: cùm in gravibus ferendis, fortitudo: cùm in moderandis volupratibus,

[1.] φημίζεται.] *Geſneri codex aliàs,* φατίζεται.

[2.] ὅκα γὰ ἐν τῷ ὑφίστασθαι τὰ ἡδέα.] *Etiam hîc ſubeſt lacuna, quam ſic reſtituimus:* ὅκα δ' ἐν τῷ ὑφίστασθαι τὰ δεινὰ, ἀνδρεία· ὅκα δ' ἐν τῷ κατέχειν τὰ ἡδέα, σωφροσύνα, &c.

σωφροσύνη. ὅτα δ' ἐν τῷ κέρδεϊ ἀποχέσθαι καὶ βλάβας τὰς εἰς τὸν πλησίον, δικαιότας ἃ ἢ κατὰ τὸν ὀρθὸν λόγον, αὐτᾶς σύνταξις, καὶ παρὰ τὸν ὀρθὸν λόγον παράβασις, τῷ δέοντός ἐντι ἰσχασμὸς, καὶ τῷ μὴ δέοντος ἐπίπλωσις. ἔστι δὲ τὸ μὴ δέον, ὃ δεῖ ἧμυ. τῶτο δὲ ἐκ ἀφαιρέσι, ὅτε προσθέσι δέεται. αὐτὸ γάρ ἐστιν, ὃ δεῖ ἧμυ. τῷ ἢ μὴ δέοντος, εἴδεε δύο· τὸ μὴν ὑπερβολὰ, τὸ ἢ ἔλλειψις. καὶ ἃ μὴν ὑπερβολὰ, τὸ πλέον τῶ δέοντός ἐστιν· ἃ δ' ἔλλειψις, τὸ ἔλαττον. ἃ δ' ἀρετὰ, ἕξις τίς ἐντι τῶ δέοντος. διόπερ καὶ ἀκρότας, καὶ μεσότας εὐδέως ἐντί. ὅτω [3.] γὰ καὶ μεσότατες τυγχάνοντι καὶ ἀκρότατες. μεσότατες μὴν, ὅτι [4.] ἐντὸς τᾶς ὑπερβολᾶς καὶ τᾶς ἐλλείψι πίπτοντι· ἀκρότατες δὲ, ὅτι ἔτε προσθέσι, ἔτ' ἀφαιρέσι δέονται. αὐτὰ γὰ ἐντὶ ταῦτα, ἃ δεῖ αὐτὰ ἧμυ.

Ἐπειδὴ ἃ τῶ ἤθεος ἀρετὰ περὶ πάθεα, τῶν ἢ παθέων ἡδονὰ καὶ λύπα ὑπόκειται, φανερὸν ὅτι καὶ ἐν τῷ ὑποξελέσθαι τὰ πάθεα τῆς ψυχῆς ἀδονὰν καὶ λύπαν, ἃ ἀρετὰ πέπφυκεν· ἀλλ' ἐν τῷ ταῦτα συναρμόσεσθαι, εἴδε γὰ ὑγίεια, εὐκρασία τίς ἐστα τῆς τῶ σώματος δυνάμεων, ἐν τῷ ὑποξελέσθαι τὸ ψυχρὸν

temperantia: cùm in lucro & injuriâ non faciendis, juſtitia. Jam eandem vel ſecundum rectam rationem conſtitui, vel præter rectam rationem non conſtitui decorum eſt, vel indecorum aſſequi. Eſt autem decorum, quod eſſe decet. id quod nec addi quicquam nec demi poſtulat, quandoquidem ipſum, quod eſſe decet, eſt. Indecori verò ſpecies duæ ſunt, nimium & parum. Illud plus, quàm decet, hoc minus habet. At virtus decori eſt habitus. quocirca ſtatim quoque & ſupremum eſt & medium. Sic enim decora quoque & media ſunt & ſuprema: media, quoniam inter nimium & parum conſtituta ſunt: ſuprema, quoniam nec addi quicquam nec demi poſtulant, quandoquidem, quod eſſe decet, ipſa ſunt.

Quandoquidem morum virtus in perturbationibus verſatur, ac ſupremæ perturbationes voluptas & dolor cenſentur: efficitur, in eo virtutem non eſſe poſitam, ut quis ex animo perturbationes, voluptatem ac dolorem, evellat, verùm ut aptè connectat. Etenim nec ſanitas, quæ corporis facultatum quædam eſt bona temperatura, in eo ponitur, ſi frigus,

[3.] ἅτω γὰρ καὶ μεσότατες.] *Videtur hîc aliquid deeſſe,* ἅτω μὲν γὰρ καὶ τὰ δίκαια καὶ μέσα τε, &c.

[4.] ἐντός.] *Non* ἐκτός.

καὶ

καὶ τὸ θερμὸν, καὶ τὸ ὑγρὸν, καὶ τὸ ξηρὸν πέπωκεν· ἀλλ' ἐν τῷ ταῦτα συγκεφάθῶαι. ἔνστι γὰρ οἷς συμμετρία τὶς τούτων. ὅταν ἐν τᾷ μωσικᾷ, ἐν τῷ ὑποξυλέως τὸ ὀξὺ καὶ τὸ βαρὺ, τὸ σύμφωνον πέπωκεν· ἀλλ' ἐν τῷ ταῦτά πως συναφμόξαθαι συναφμογὰν τῶ ὀξέος καὶ τῶ βαρέος, τὸ μὴ σύμφωνον ἐναπολαμβάνεται, τὸ δ' διάφωνον ἐκκρέεται. συναφμοσμήων δὲ καὶ τᾶ θερμᾶ καὶ τᾶ ψυχρᾶ, καὶ τᾶ ὑγρᾶ καὶ τᾶ ξηρᾶ ἁ μὴ ὑγεία γίνεται, ἁ δὲ νόσος ἀπόλυται. συναφμοσμήων δὲ καὶ τᾶ θυμᾶ καὶ τᾶς ἐπιθυμίας, αἱ μὲν καλίαι καὶ τὰ πάθεα ἐξαιρέονται, ταὶ δ' ἀρεταὶ καὶ τὰ ἤθεα ἐγγίνονται. ἰδιαίτατον δὲ τᾶς τᾶ ἤθεος ἀρετᾶς, ἁ προαίρεσις ἁ ἐν τοῖς καλοῖς. λόγῳ γὰρ καὶ δυνάμει συγχρέεθαι [5.] δυνατὸν, καὶ ἄνευ ἀρετᾶς, προαιρέεται δὲ ἃ δυνατόν. τὸ γὰρ ἄξίωμα τᾶ ἤθεος ἁ προαίρεσις σημαίνει. διὸ καὶ μετὰ τᾶς βίας μὲν ἐπικρατέων ὁ λογισμὸς θυμᾶ καὶ ἐπιθυμίας, ἐγκράτειαν καὶ καρτερείαν ἐμποιεῖ. μετὰ βίας δὲ πάλιν ἐκβιαθεὶς αὐτὸς ὑπὸ τῶν ἀλόγων, ἀκρασίαν καὶ μαλακίαν. αἱ δὲ τοιαῦται διαθέσιες τᾶς ψυχᾶς, ἡμιτελέες μὲν ἀρεταὶ, ἡμιτελέες δὲ καλίαι πυγχάνουτι. ὁ μὲν γὰρ λογισμὸς, ὑγιαίνει· τὰ δ' ἄλογα μέρεα τᾶς ψυχᾶς, νοσεῖ. καὶ καθὸ μὲν ἄρχεται καὶ ἄγεται ὁ θυμὸς, καὶ ἁ ἐπιθυμία ὑπὸ τᾶ λόγον ἔχοντος μέρεος τᾶς ψυχᾶς, ἁ ἐγκράτεια καὶ ἁ καρτερεία, ἀρεταὶ πυγχάνουσι.

calor, humor, & ſiccitas tollantur, verùm ſi permiſceantur, cùm ſit horum quaſi quidam commenſus: nec in muſica, ſi acutum & grave demantur, concentus oritur, verùm ſi hæc aptè permiſceantur, tum & concentus exiſtit, & vocum diſcordia tollitur. Similiter calore, frigore, humore, ſiccitate permiſtis, & ſanitas oritur, & morbus perit. Neque aliter iracundiâ & cupiditate rectè compoſitis, & vitia cum perturbationibus eximuntur, & virtutes moréſque exiſtunt. Eſt autem morum virtutis maximè proprium, quod in rebus honeſtis eſt, conſilium. Etenim ratione ac facultate etiam ſine virtute uti licet, conſilio non licet, quandoquidem moris dignitatem conſilium indicat. Quapropter & per vim imperans iracundiæ & cupiditati ratio, continentiam ac tolerantiam parit: & per vim rurſus à rationis expertibus pulſa, incontinentiam & mollitiem. Cæterùm tales animi affectiones & imperfectæ virtutes, & imperfecta ſunt vitia. Ut enim eſt ſana ratio, ità partes animi rationis expertes ægrotant. Et quatenus quidem à rationis compote animi parte ira & cupiditas reguntur, virtutes habentur continentia ac tolerantia:

[5.] δυνατόν.] *Sic malo, quàm* δίκαιον.

καθὸ ὒ μὴ βίας, ἀλλ' ἑκ ἐκουσίως τοῦτο ποιοῦντι, κακίαι τυγχάνουσι. δεῖ γὰρ τὰν ἀρετὰν μὴ μετὰ λύπας, ἀλλὰ μετὰ ἡδονᾶς τὰ δέοντα ποιῆν. πάλιν ὒ καθὸ μὲν ἐπικρατεῖ ὁ θυμὸς καὶ ἐπιθυμία τῶ λογισμῶ, μαλακίαν καὶ ἀκρατίαν ὑπομένοντα, κακίαι τινὲς τυγχάνουσι· καθὸ ὒ μὴ λύπης χαρίζονται τοῖς πάθεσιν, εἰδότες ὅτι ἀμυναλγήσουσι, τῷ ὑγιὲς ἦμεν τὸ ὅμμα τᾶς ψυχᾶς, ταῦτα δὲ ἐ κακίαι [6.] πλάνον. αὐτό γε τοῦτο φανερὸν, ὅτι ἑκουσίως δεῖ τὰν ἀρετὰν τὰ δέοντα ποιῆσαι. τὸ μὲν ἀκούσιον ἐκ ἄνευ λύπας, καὶ φόβω· τὸ δὲ ἑκούσιον, ἐκ ἄνευ ἡδονᾶς καὶ φιλοφροσύνας. ἅμα ὒ καὶ ὁ λόγος τᾶς διαιρέσιος ἐμπέσοι, καὶ παρείπω ταῦθ' ὅπως ἔχει. ἁ μὲν γὰρ γνῶσις καὶ ἁ ὄρασις τῶ ποιημάτων, τοῦ λόγον ἔχοντος μέρεος ἐντὶ τᾶς ψυχᾶς· ἁ ὒ διώαμις τῶ ἀλόγω. τὸ δ' ἀντέχειν μὴ διώκως τῶ πόνων, ἐπικρατεῖν ὒ τὰν ἀδονᾶ, οἰκεῖον ἐντὶ τῶ ἀλόγω μέρεος τᾶς ψυχᾶς. ἁ ὒ προαίρεσις, ἐν ἀμφοτέροις αὐτοῖς γίνεται, καὶ τῶ λόγον ἔχοντι μέρει τᾶς ψυχᾶς, καὶ τῶ ἀλόγω. σύγκειται γὰρ ἐκ διανοίας καὶ ὀρέξιος. ὧν ἁ μὲν διάνοια τοῦ λόγον ἔχοντος ἐντὶ, ἁ δ' ὄρεξις τῶ ἀλόγω. διὸ καὶ ἀρεταὶ πᾶσα ἐν συναρμογᾶ γίνεται τῶν μερέων τᾶς ψυχᾶς, καὶ ἑκούσιον

quatenus autem per vim hoc, non ſponte fit, ſunt vitia. debet enim virtus non cum dolore, ſed cum voluptate officium facere. Quatenus rurſum imperantes rationi ira & cupiditas mollitiem & incontinentiam procreant, vitia hæc ſunt: quatenus verò cum dolore perturbationibus gratificantur, dum errorem ſuum, quoniam ſanus eſt animi oculus, agnoſcunt, non vitia, vel ſaltem non prorſus, habenda veniunt. Manifeſtum eſt igitur, ſponte virtutem debere officium facere. Et cum voluntate quidem conjunctum quod eſt, non caret voluptate & hilaritate: quod autem non eſt, dolore & metu non caret. Quid quod ſimulátque inciderit diviſio, hæc ità ſe habere comperientur. Etenim cognitio rerum & inſpectio ratione præditæ eſt animi partis: facultas autem ratione carentis. ſiquidem & laboribus reſiſtere, & voluptates moderari, ratione carentis proprium eſt animi partis. Conſilium verò in utroque cernitur, & rationis compote, & experte animi parte. cùm enim ex intelligentia & appetitu conſtet, illa ad rationis compotem, hic ad expertem refertur. Quamobrem & virtus omnis in partibus animi componendis poſita eſt, & voluntas

[6.] πλάνον αὐτό γε τοῦτο.] *Geſnerus* πλάνον *otioſum, ego corruptum exiſtimo, & ſic lego,* πλὰν ἐκ αὐτό γε τοῦτο.

δὲ

δὲ καὶ τὸ σφαιρετὸν πάντως ἐν τῇ ἀρετῇ.

Καθόλου μὲν οὖν ἀρετὴ, συναρμογή τις ἐστὶ τῶν ἀλόγων μερῶν τῆς ψυχῆς, ποτὶ τὸ λόγον ἔχον. γίνεται δὲ αὐτὰ, [7.] τῷ καὶ τὴν ἡδονὴν καὶ τὴν λύπαν ὁρᾶν ὅπι δέξαιτο τὸν τοῦ δέοντος. οὐδὲν γὰρ ἄτερον ἀληθινὴ ἀρετὰ, εἰ μὴ ἕξις τῷ δέοντος. αὐτὸ δὲ τὸ δέον ἐστὶ, ὅπως δεῖ ἢ μὴ. τὸ δὲ μὴ δέον, [8.] ὅπως ἐ δεῖ ἢ μὴ. τοῦ δὲ μὴ δέοντος εἰδέα δύο· τὸ μὲν ὑπερβολὰ, τὸ δ' ἔλλειψις. καὶ ὑπερβολὰ μὲν ἐστὶ, τὸ πλέον τοῦ δέοντος· ἔλλειψις δὲ, τὸ ἔλαττον τοῦ δέοντος. τὸ δὲ δέον αὐτὸ ἐὸν, ὅπερ δεῖ ἢ μὴ, καὶ ἄκρον ἂν ὑπάρχοι καὶ μέσον. ἄκρον μὲν, ὅτι ἔστ' ἀφαιρέσιος, ἔστε προσθέσιος δέξαι· μέσον δὲ, ὅτι μεταξὺ ἐστὶ τᾶς ὑπερβολᾶς, καὶ τᾶς ἐλλείψιος. ἔχει δὲ τὸ δέον καὶ μὴ δέον [9.] εἰς ἄλληλα ὅπως, ὥσπερ τὸ ἴσον καὶ ἄνισον, καὶ τὸ τεταγμένον καὶ ἄτακτον (ταῦτα δ' ἐστὶ ἀμφότερα, τὸ πεπερασμένον καὶ τὸ ἄπειρον) καὶ διὰ τοῦτο τὰ ἀνίσω τὰ μέρεα, λέγεται ποτὶ τὸ μέσον, ἀλλ' ἃ πὸτ' ἄλληλα. ἀμβλεῖα τε δὲ ὀνομάζεται γωνία, ἃ μείζων ὀρθᾶς· ὀξεῖα δὲ, ἃ μείων ὀρθᾶς. καὶ μείζων μὲν εὐθεῖα, ἃ ὑπερέχουσα τὴν ἐπὶ τοῦ κέντρου. καὶ μακροτέρα μὲν ἀμέρεα ἰσημερεινᾶς. καί τε νόσοι τε γίνονται τῷ σώματος, διὰ τὸ θερμότερον ἢ ψυχρότερον

atque conſilium prorſus in virtute cernuntur.

Et in univerſum quidem compoſitio quædam ratione carentium animi partium cum rationis compote, virtus eſt: cùm autem & voluptas & dolor decori norma reguntur, tum exiſtit. Nihil enim eſt aliud vera virtus, quàm decori habitus. Decorum autem eſt, quod eſſe decet: indecorum, quod non decet. Indecori verò ſpecies duæ ſunt, nimium & parum. Illud plus, quàm decet, hoc minus habet. Decorum porro cùm ſit, quod eſſe decet, & ſupremum ſit & medium: ſupremum, quoniam nec addi quicquam nec demi poſtulat: medium, quoniam inter nimium & parum conſtitutum eſt. Sic porro ſe decorum & indecorum inter ſe habent, ut æquale & inæquale, diſpoſitum & confuſum: quæ quidem utraque finitum & infinitum ſunt. Jam inæqualis partes ad medium, non ad ſe invicem referuntur. Nam & obtuſus dicitur angulus, qui recto major eſt, & acutus, qui minor, & major linea recta, quæ ductam è centro ſuperat, & longior dies eo, quem dat æquinoctium. morbi quoque gignuntur, quoniam vel calidius vel frigidius

[7.] τῷ καὶ τὰν.] *Prius legebatur*, τὸν κατὰ τὰν.
[8.] ὅπως.] *Aliàs*, ὅπερ.
[9.] εἰς ἄλληλα.] *Aliàs*, πρὸς ἄλληλα.

γίνεως τὸ σῶμα. τὸ μὲν γὰρ θερμότερον ἔνπ, τὸ πλέον τῶ μετείω· τὸ ὴ ψυμωδέστερον, ἔλασσον τότω. ἔχει δέ γε καὶ ἁ ψυχὰ, ἡ τὰ πρεὶ αὐτὰν, τὰν διάθεσιν, ἡ τὰν ἀναλογίαν ταύταν. ἁ μὲ [10.] ἦν θρασύτας ἐντὶ ὑπερβολὰ τᾶ δέοντος, ἐν ὑποδάσει δεινῶν· ἁ δὲ δειλότας, ἔλλειψις τῶ αὐτῶ. ἡ ἁ μὲ ἀσωτία, ὑπερβολὰ τῶ δέοντος ἐν δαπάνᾳ χρημάτων· ἁ δ' ἀνελευθερία, ἔλλειψις τῶ αὐτῶ. ἡ ἁ μὲν ὀργὰ, ἐντὶ ὑπερβολὴ τᾶ δέοντος ἐν ὁρμᾷ θυμῶ. ἁ δ' ἀναλγησία, ἔλλειψις τότω. ὁ δ' αὐτὸς λόγος, ἡ ὅτι περ ἄλλων διαθέσεων περ ἀντικειμένων. δεῖ δ' ἔξιν τᾶ δέοντος ὑπάρχοισαν τᾷ ἀρετᾷ, ἡ μεσότητα περ παθέων, μήτ' ἀπαθέα, μήτ' ἐμπαθέα ἦμεν. ἁ μὲ γὰ ἀπαθεία, ἀπαρέρμηνον καὶ ἀνενθυσίαστον παρέχει τὰν ψυχὰν ποτὶ τὸ καλόν· ἁ δ' ἐμπάθεια, συντεταραγμένον ἡ ἀνεπλόμισον. δεῖ ὦν τὸ πάθος ὅτω παρεμφαίνεως ἐν τᾷ ἀρετᾷ, ὥσπερ ἡ τὰν σκιὰν ἡ τὰν γραμμὰν ἐπὶ τᾶς γραφᾶς. τὸ γὰ ἔμψυχον ἡ τὸ ἄπαλὸν, ἡ τὸ μεμιμημένον τᾷ ἀληθειαν σὺν τᾷ χρηστότητι τῶ χρωμάτων, μάλιστα γίνεται διὰ τότων. ἔμψυχα ὴ ἐκ παρορμήσεως ἡ ἐνθουσιασμῶ ἀρετᾶς τᾶς κατὰ φύσιν τὰ πάθεα τᾶς ψυχᾶς. γίνεται γὰρ ἐκ περ παθέων ἁ ἀρετά· ἡ γεννηθεῖσα, πάλιν [11. σωὶ αὐτοῖς συνίσαται. ὥσπερ

reddita eſt corpus. ſiquidem quod calidius eſt, plus eſt mediocritate: quod frigidius, minus. Enimvero animus quoque cum ſuis hanc affectionem & proportionem habet. Ut enim audacia plus decoro habet in gravibus perferendis, ità minus ignavia. ut prodigalitas plus decoro habet in ſumptuum factione, ità minus illiberalitas. ut ira plus decoro habet in iracundiæ impetu, ità ſtupiditas minus. Ac ſimilis eſt aliarum affectionum oppoſitarum ratio. Debet autem virtus, cùm decori ſit habitus, & perturbationum mediocritas, nec ſtupida eſſe, nec immodicè affici. Ut enim ſtupor immotum & languidum ad honeſtatem reddit animum, ità confuſum & imperitum immodica perturbatio. Quare ſic debet in virtute perturbatio, ut in pictura umbra atque linea, obiter elucere. Quod enim vivum ac tenerum & veritatem exprimens ducitur, id per hæc maximè, ſi boni ſunt colores, efficitur. Animi quoque perturbationes naturalis virtutis impetu & inſtinctu animantur. Ut enim ex perturbationibus oritur virtus, ità rurſum orta cum ipſis conjungitur: quemadmodum

[10] ἁ μὲ ἦν.] *Aliàs*, ἁ μὲ γάρ.

[11.] σὺν αὐτοῖς συνίσαται.] *Geſnerus aliàs*, συναύξεται τότοις.

καὶ

καὶ τὸ καλῶς ἡρμοσμένον ἐκ τῶ ὀξέως καὶ βαρέως, καὶ τὸ ἴσον ἐκ τῶ θερμῶ καὶ ψυχρῶ, καὶ τὸ ἰσόῤῥοπον ἐκ τῶ βαρέως καὶ κούφω. ἁκ ἀφελεῖν ἄν δεῖ τὰ πάθεα τῆς ψυχῆς, ἅτε ὠφέλιμον· ἀλλὰ σωφρόσυνα ποιῆ τὸ [12.] λόγον ἔχον τῶ δέοντ☉ καὶ τῶ μετείω.

ex gravi & acuto concentus, ex calido & frigido temperatura, ex gravi & levi æquilibrium. Non sunt igitur ex animo tollendæ perturbationes, quandoquidem id non conducit, verùm cum ratione prædito per decorum & mediocritatem aptè componendæ.

[12] τὸ λόγον ἔχον τῶ δέοντ☉.] *Videtur deesse,* διὰ, *vel* μετὰ, *hoc modo:* τὸ λόγον ἔχον μετὰ τῶ δέοντ☉.

ARCHYTÆ PYTHAGOREI,

lib. de Morum doctrina.

ΦΗΜΙ' τὰν ἀρετὰν ἡμῖν ποτὸ μὴ κακοδαιμονεῖν ἰκανὰν, τὰν δὲ κακίαν ποτὸ μὴ εὐδαιμονεῖν, αἴκα τὰς ἕξιας αὐτὰς κείνομες. αἰεὶ μὲν γὰ κακοδαιμονεῖν ἀνάγκα τὸν κακὸν, αἴτε ἔχει ὕλαν, κακῶς τε χὰ αὐτᾶ χρέεται· αἴτε ἀπαν ίζοι· ὡς καὶ τὸν τυφλόν, αἴτε φῶς ἔχει, καὶ λαμπρότητα ὁρατὰν, αἴτε ἐν σκότει διατελεῖ. ἁκ αἰεὶ δὲ εὐδαιμονεῖν τὸν ἀγαθόν. ἐ γὰ ἃ κτῆσις τᾶς ἀρετᾶς εὐδαιμονία ἐῶ, ἀλλὰ χρῆσις.

AIO virtutem ad miseriam, vitium ad beatitudinem fugiendam, si habitus ipsos inspiciamus, sufficere. Semper enim virum malum esse miserum necesse est, sive materiam habeat, quoniam eâ male utitur, sive non habeat: quemadmodum & cæcum, sive lucem atque splendorem habeat, sive in tenebris degat, cæcum esse necesse est. At bonum non semper beatũ esse necessarium est, quandoquidem non in possessione virtutis, verùm in usu beatitudo cernitur.

καὶ

καὶ γὰ ὁ ἔχων τὼ ὄψιν, ἐχ ὁρᾷ ἀιεί. εἰ γὰ μὴ ἔχοι φῶς, ἐκ ὄψεται. δύο δ' ὁδοὶ τέμνονται ἐν βίῳ· ἃ μὲν σωφροπτέρα, ἂν ὁ τλάμων ἐβάδιζεν ὀδυσσεύς· ἃ ὃ εὐδιεινοτέρα, τὰν ἐπορύετο νέσωρ. τὰν ὦν ἀρετὰν φαμὶ δηλῆσ μὲν πάντων, δῆσασ ὃ κὴ τύσαν. ἀλλὰ τὰν εὐδαιμονίαν [1.] καρύσσει ἃ φύσις βίον εὐκταῖον, κὴ εὐσαθέα, διὰ τὸ γνώμας τελεσθῆναι. ὥς τε ἃ μὴ δηλῆ τὰ πις [2.] παιόντας, ἐκ εὐδαίμων μὲν, ἃ μὲν πάντως κακοδαίμων. Μὴ ὦν ἄνοσον κὴ ἀνάλγητον [3.] τολμώντων τὸν ἀγαθὸν εἰπεῖν, μηδὲ ἄλυπον θερσυνέσθωσαν λέγειν. ὡς γὰ σώματι ἀλγεινὰ πνὰ ἀπολείπομεν, ἔτω κὴ ψυχαῖς ἐπώδυνα. ἀλλ' αἱ μὲ ἀφρόνων λύται ἀλόγισοι πέλονται· αἱ ὃ φρονίμων ἐς ὅσον ὁ [4.] λόγος ὀπιτρέπει [5.] ὁείσδων τὰ πράγματα. ἀλλὰ μὰν κὴ τὸ κρύχμα αὐτῷ τᾶς ἀπαθείας, ἐμλύει τᾶς ἀρετᾶς τὸ γενναῖον, αἴκα ἐν [6.] διαφόρεις κὴ μὴ κακοῖς θανάτω τε κὴ ἀλγηδόνι κὴ πενίᾳ ἀντιβεβάκη. ἐυκαταγώνιστα γὰ τὰ μὴ κακά. ἀσκητέον ὦν

Nam neque qui visu præditus est, videt semper. si enim luce careat, nihil videbit. Ac duæ secantur in vita viæ: altera difficilior, quâ patiens incessit Ulysses: altera commodior, quam Nestor tenuit. Virtutem igitur aio & hanc expetere, & illam posse. Sed beatitudinem natura vitam optabilem atque firmam, quoniam consilia perficiantur, prædicat. Quapropter qui, quæ non desiderat, omittit, ut beatus non est, ità nec planè est miser. Nè igitur morbis ac doloribus bonum virum carere audeant dicere. Quemadmodum enim corpori, sic & animo quædam, quæ dolorem pariant, relinquimus. Veruntamen stultorum dolores ratione carent: prudentum non ulterius quàm ratio, res definiens, permittat, produnt.. Quid quod ipsorum de stupore gloriatio virtutis generositatem tollit, si rebus medii generis & non malis morti, dolori, & paupertati se opponat. Facilè etenim, quæ mala non sunt, vincuntur. Quocirca mediocritatem perturbationum sectari debemus. siquidem

ποτὰν μετειοπαθίαν ἰέμὴν, ὡς

[1.] καρύσσει ἃ.] *Mendosè*, καρύσσειν. *Nisi quis*, καθίσσει ἃ, *malit.*
[2.] παιόντ@.] *Sic legere malo, quàm* παιόντας.
[3.] τολμώντων.] *Non* τολμῶντι.
[4.] ὁλόγ@.] *Mendosè*, ἃ ὁγως. *Gesnero emendante.*
[5.] ὁεισδων.] *Depravatè*, ὁειδων.
[6.] ἃδι.φόεις.] *Malè*, διαφόεις.

τὸ τε

πότε ἀνάλγητον εἰς ἴσον πῷ ἐκπαθεῖ φεύγομες, [7.] μήτε μέζον φύσι@ τὰς ἀμετέρας φθεγγόμεθα.

& ſtuporem æquè atque immodicam perturbationem fugimus, neque ſupra naturam noſtram loquimur.

[7.] μήτε.] Non μηδέ.

EJUSDEM, LIBRO

de Bono viro & beato.

ΦΑΜΙ, δὴ τὸν ἀγαθὸν ἄνδρα τῦτον εἶμλν, τὸν πρός-ματι μεγάλοις καὶ καιρῷς καλῶς χρώμλνον. ἔτ@ δ' ἐκεῖνον ὃς εὐτυχίαν τε δωάμλν@ καλῶς φέρειν, καὶ πάλιν ἀτυχίαν. καὶ ὃ ἔντε τοῖς καλοῖς καὶ πρίοις ἄξι@ χλυόμλν@ τὴν ἐωυτοῦ κεκλόων, καὶ μεταβαλοίσας τὰς τύχας ἐῦ τὸ παρὸν ἐνδεχόμεν@. εἰ δὲ συντόμως τε καὶ κεφαλαιωδῶς δεῖ φράσαι, ὃ ἐν πάντεσι τοῖς καιρῷς καλῶς ἀγωνιζόμλν@ ἐν τῇ ἐνδεχομλνίων ἔτως διατιθεὶς, ἀλλὰ καὶ τὰς ἐμπίπτσαντας αὐτῷ καὶ σωαγωνισαμλνους.

AIO virum bonum eum eſſe, qui rebus ac temporibus magnis rectè utatur. qui quidem & felicitatem rectè poſſit, & infelicitatem ferre: ac tum rebus bonis dignum ſe fortunâ præbeat, tum rebus mutatis rectè, quod evenit, ferat: qui denique qualicunque tempore rectè pro re nata ſe gerat, nec ſeſe ſolum, ſed & alios ipſi fidentes ac rerum ſocios ità componat.

DE

DE HABITIBUS IN SPECIE.

DE PRUDENTIA.

CRITONIS PYTHAGORICI,

lib. de Prudentia & Felicitate.

ΦΡΟΝΑΣΙΣ καὶ εὐτυχία, ὧν δὲ ἔχουσι πότ' ἄλλαλα. φρόνασις μὲν, τὸ ῥητὸν καὶ λόγον ἔχον. τεταγμένόν γάρ τι καὶ ὡρισμένον ἐστί. εὐτυχία δὲ, τὸ ἄῤῥητον καὶ τὸ ἄλογον. ἄπαυστον γάρ τι καὶ ἀόριστον ἐστί. καὶ τὸ μὲν ἀρχᾷ καὶ δυνάμει πρῶτον, τὸ δὲ ἀρχᾷ καὶ δυνάμει ὕστερον. τὸ μὲν γὰρ κυβερνᾶν καὶ ὁρίζειν πέφυκε, τὸ δὲ κυβερνᾶσθαι καὶ ὁρίζεσθαι. λαμβάνουσι μέντοι γε συναρμοσθὲν ἀμφότερα, φρονάσις καὶ εὐτυχίης εἰς ταυτὸ συνδεθεισάσης. αἰεὶ γὰρ δεῖ, τὰν μὲν ῥητὰν καὶ λόγον ἔχουσαν φύσιν, ἔχειν ὃ περανεῖ τε καὶ συντάξει. τὰν δ' ἄῤῥητον καὶ ἄλογον, ἔχειν ὑφ' ὧ περαδήσεταί τε καὶ συνταχθήσεται. ἔχει γὰρ ὅπως ὁ λόγος καὶ πάντων, ὅ, τε τᾶς ἀπείρου φύσιος καὶ τᾶς περαινούσας. τὰ μὲν γὰρ ἄπειρα, φύσιν ἔχει περαίνεσθαί τε καὶ συντετάχθαι ὑπὸ τῶ λόγον ἐχόντων ἀεὶ καὶ φρόνασιν· ὕλας

PRUDENTIA & felicitas sic se habent altera ad alteram, ut prudentia rationis ac sermonis sit particeps, quandoquidem compositum quiddam ac definitum est: felicitas in rationem ac sermonem non cadat, quandoquidem & confusum & infinitum quiddam est. Illa initio ac facultate prior, hæc posterior est. Nam ut illa gubernare ac definire, ità gubernari hæc atque definiri solet. Veruntamen componitur utrunque, cùm prudentia & felicitas eodem concurrunt. Semper etenim rationis ac sermonis particeps natura debet, quod definiat atque componat: rationis & sermonis expers, à quo definiatur atque componatur, habere. Sic enim & infinitæ & finientis naturæ ratio per omnia se habet, ut, quæ quidem infinita sint, ab iis, quæ rationem & prudentiam habent, naturâ finiantur, & componantur,

ὕλας γὰρ καὶ οὐσίας ἔχοντι τάξιν. τὰ δὲ περαίνοντα, ἐξ αὐτέων συντετάχθαι τε καὶ ὡείσθαι. τέχνας γὰρ καὶ αἰτίας ἐνεργαπικῆς ἐπέχοντι τάξιν.

Ἁ δὲ συναφμοσὰ ταύτων τᾶν φύσιων κατ' ἄλλα καὶ ἄλλα γινομένα, μεγάλαν καὶ ποικίλαν πεποίηκε τὰν διαφορὰν τᾶς συναφμοσμένων. ἔντε γὰρ τᾷ τᾶς ὅλων πεοιοχᾷ συναφμοσὰ συναμφοτέρων τᾶν φύσιων, τάς τε ἀεικινάτω φύσιος, καὶ τᾶς ἀειπαθέος, κόσμος ἐντί. ἄλλως γὰρ οὐκ ἐνεδέχετο σώζεσθαι τό, τε ὅλον καὶ τὸ πᾶν, μὴ συναφμοσὰν ἔχοντος τῶ γεννατῶ ποτὶ τὸ θεῖον, καὶ τῶ ἀειπαθέως ποτὶ τὸ ἀεικίνατον. ἔντε τῷ ἀνθρώπῳ ἁ συναφμοσὰ τῶ ἀλόγω μέρεος τᾶς ψυχᾶς ποτὶ τὸ λόγον ἔχον, ἀρετά. ἔστε γὰρ ἐν τούτοις ἐνδέχεται σάσιος ἔσσας ἐν ἀμφοτέροις τοῖς μέρεσσιν, ἀποτελεσθῆναι ἀρετάν. καὶ ἐν πόλει ἁ, τῶ μὲν ἀρχομένων ποτὶ τὼς ἄρχοντας, ἀποτελεῖ κρᾶτος, καὶ ὁμόνοιαν. τὸ μὲν γὰρ ἄρχειν, ἴδιον τῶ κρείσσονος· τὸ δ' ἄρχεσθαι ῥᾴον τῶ χείρονος, τὸ δὲ κρατεῖν καὶ ὁμονοεῖν, κοινὸν ἀμφοτέρων. ὁ δὲ αὐτὸς τρόπος τᾶς ἐφ' ὅλῳ καὶ τᾶς ἐπὶ τῶ οἴκω συναφμοσᾶς συνπίθεταί τε καὶ [1.] συνπίθησιν [2.] ἐποιδὰς καὶ παιδείας, ποτὶ λόγον ἐς τὸ αὐτὸ συνδεαμοίσας. καὶ λύπας δὲ, καὶ ἡδονὰς, καὶ εὐτυχίας, καὶ [3.] ἀτυχήματα. χρήζει γὰρ ὁ βίος

quandoquidem materiæ naturæque locum tenent: quæ autem finiunt, à sese compositionem ac finem nacta sint, quandoquidem artis & efficientis causæ vicem gerunt.

Harum porro naturarum in variis rebus facta compositio, magnam & variam peperit compositorum differentiam. In Universo primum utriusque naturæ compositio, tum quæ semper movet, tum quæ semper patitur, mundus est. Nec enim aliter Universum subsistere potuisset, nisi & creatum cum divino, & quod semper patitur cum eo, quod semper movet, fuisset compositum. In homine verò partis animi ratione carentis cum rationis compote compositio fit virtus. Nequit enim hic, dissentientibus inter se partibus utrisque, virtus existere. Similiter in urbe principum cum subjectis compositio, potentiam parit & concordiam. Ut enim imperium, potioris, ità obtemperatio deterioris, potentia & concordia est utriusque propria. Jam eadem in Universo & in familia compositionis ratio, ignorationes atque doctrinas, eodem cum ratione concurrentes, nec non dolores ac voluptates, felicitates & infelicitates componit. Requirit enim vita tum

[1.] συνπίθησιν] *Aliàs*, συντάσσεται.
[2.] ἐποιδὰς.] *Fortè* ἀμαθίας, *nisi aliud subsit mysterium.*
[3.] ἀτυχήματα.] *Gesnerus etiam*, ἀτυχίας. τυγχά-

τυγχάνειν ϗ ἀνέσι☉, ϗ σπουδαιότατ☉, ϗ διαχύσι☉· ϗ εὐτυχίας δὲ ϗ ἀτυχίας. ἃ μὲν γὰρ συνέχειν ϗ συνάγειν δύναται τὸν νόον, ἐς τὰν εὐμαχανίαν, ϗ ἐς τὰν φρόνασιν. ἃ δ' ἄμπαυσιν καὶ διάχυσιν παρεχόμενα, ϗμυότερον ϗ δ' ψυχον αὐτὸν ἀπεργάζονται πὸτ τὰς πράξιας. εἰ ὄ ἔν τέτων ἐνδυνασθείη ϗ τὸν βίον, ἑτερομερής τε ϗ ἑτερόκλινὴς γίνεται ὁ βί☉, ὅκα μὲν ὅτι τὸ σωφρόν τε ϗ χαλεπὸν καταφερόμεν☉, ὅκα ὄ ἐστὶ τὸ ἀνειμένον ϗ κῦφον. ἁ ὄ συναρμοχὰ τέτων ἁπάντων ὀφείλει γίγνεσθ ποτὶ τὰν φρόνασιν. αὐτὰ γὰρ ἁ διενεργέσα ἐντὶ, τό, τε ἄπειρον ϗ τὸ περαῖνον ἐν ταῖς πράξεσι. διόπερ ϗ τᾶν ἄλλαν ἀρετᾶν αὔτ' ἂν ἀμοιρέων ἐντι ϗ μάτης. πᾶσα γὰρ ποτὶ τὸν λόγον ϗ νόμον τὸν ταύτας συναρμοσμένας τε ϗ συντεταγμένας τυγχάνοντι. φράνε☉ [4.] δὴ ὁ λόγ☉ ἥδιμοι κατ' εὐθεῖαν. τὸ γὰρ ἄλογον καὶ τὸ ῥητὸν ἐν πᾶσιν ἕνι. καὶ τὸ μὲν ὁρίζει καὶ περαίνει, τὸ δ' ὁρίζεται καὶ περαίνεται. τὸ δ' ἐξ ἀμφοτέρων αὖ συγκείμενον, ἅ, τε τῶ ὅλω καὶ τῶ παντὸς συναρμοχά ἐντι.

tum intenſionem & remiſſionem, tum difficultatem & oblectationem, tum felicitatem & infelicitatem. Alia enim ad induſtriam & prudentiam valent mentem cogere & contrahere; alia requie ac delectatione exhibitis, recentiorem eandem & ad actiones alacrem præſtant. Quòd ſi quid horum in vita excellat, alterius ſit partis ac declivis vita, vel ad aſperitatem ac difficultatem, vel ad remiſſionem & facilitatem vergens. Cæterùm horum omnium compoſitio ſecundum prudentiam debet inſtitui. Hæc enim finitum & infinitum in actionibus conſtituit. Quapropter etiam reliquarum virtutum mater hæc atque dux eſt. ſiquidem ad hujus rationem & legem cunctæ ſunt compoſitæ. Et jam nobis oratio ſimul finitur. Quod enim ratione caret, quódque in ſermonem cadit, in omnibus cernitur. Illud finitur, hoc finit. Quod autem ex utroque conſtituitur, totius eſt atque univerſi compoſitio.

[4.] περαίνεται δ'ά.] *Aliàs*, δ'έ.

ARCHYTÆ

ARCHYTÆ PYTHAGOREI,

libro de Bono viro et beato.

ΦΡΟΝΙΜΟΣ ἀνὴρ ἅτως ἂν μάλιστα γένοιτο. φύσιος τυχὼν εὐσόχου τε καὶ μνημονικῆς· καὶ φιλοπόνως τυχὼν, ἐν λογισμοῖς τε καὶ μαθήμασι, καὶ ταῖς ποτ' ἀκρίβειαν θεωρίαις εὐθὺς ἐκ νέων γυμνάσαιτο τὰν διάνοιαν φιλοσοφίας ἁπτόμενος ὀρθᾶς. μὴ ὢν ταύτας, θεῶν τε καὶ νόμων καὶ βίων ἀνθρωπίνων ἐμπειρίαν λάβῃ. δύο γὰρ ἐντὶ ἐξ ὧν τῷ φρονίμῳ διάθεσις ἁρμόζεται, ὧν τὸ μὲν ἐντὶ ἕξιν μαθηματικάν τε καὶ γνωστικὰν λαβεῖν, τὸ δὲ θεωρήματα καὶ πράγματα πολλὰ ἐπελθόντα μὲν καὶ αὐτὸν ἰδόντα, τὰ δὲ καὶ δι' ἑτέρω τινὸς τρόπω καταναοήσαντα. ὅτε γὰρ ὁ ἐν λογισμοῖς καὶ μαθήμασι, καὶ ταῖς ποτ' ἀκρίβειαν θεωρίαις εὐθὺς ἐκ νέων γυμνάσας τὰν διάνοιαν, ἱκανός ἐστι ποτὶ φρόνασιν· ὅδ' ὁ τούτων μὲν ἀπολειφθείς, ἐν ἀκροαμάτεσι δὲ πολλοῖς καὶ πράγματεσιν ἀναστρεφθείς. ἀλλ' ὁ μὲν ἐν τῷ καθήκοντι κείνεν, τυφλὸς ἐγένετο τὰν διάνοιαν· ὅδ' ἐν τῷ καθόλω θεωρὲν ἀεί. καθάπερ γὰρ ἐπὶ τᾶν λογισμᾶν τὰ μέρεα σωπτὸν εἰς

VIR prudens ità fit maximé. Naturam primùm, quæ ingenio, memoriâ, ac labore valeat, nactus, in ratiocinationibus ac disciplinis & accuratis contemplationibus à puero, rectam sectatus philosophiam, se exerceat. Deinde deorum, legum, ac vivendi generum experientiam sibi comparet. In duabus enim his rebus prudentia ponitur, ut quis & habitu sit disciplinæ atque cognitionis participe, & multas res partim ipse tractarit ac viderit, partim alio quovis modo perspectas habeat. Etenim nec qui in ratiocinationibus ac disciplinis & accuratis contemplationibus à puero se exercuit, nec qui his destitutus, in auditionibus multis ac rebus versatus est, aptus est ad prudentiam. Sed ut hic in singulis judicandis, ità ille in toto semper considerando mentem excæcavit. Quemadmodum enim in rationibus, qui partes

συνπιθεὶς τὸ ὅλον ἐξ αὐτῶν λογίζεται· ἔτω καὶ ἐπὶ τῶν πραγμάτων δυύηται ὁ μὲν λόγῳ τὰν καθόλω θεωείαν ὑπογεάφειν· ἁ δ' ἐμπειεία, καθ' ἕκαστα κείνειν.

compoſuit, ex iis totum ſupputat: ità in rebus, ratio totius rei conſtitutionem delineare, experientia de ſingulis judicare poteſt.

EJUSDEM, LIBRO de Diſciplinis.

ΔΕΙ γὰ ἢ μαθόντα παρ' ἄλλε, ἢ αὐτὸν ἐξευόντα ὧν ἐπιτάμων ἦσθα, ὁπιτάμονα γεάφῃς. τὸ μὲν ἓν μαθεῖν παρ' ἄλλε κὴ ἀλλότειον· τὸ ὃ ἐξευρὲν αὐτὸν δ' ἀυτῦ κὴ ἴδιον. ἐξευρεῖν δὲ μὴ ζητοῦντα δύπορον κὴ ῥάδιον· μὴ ἐπιτάμονα δὲ ζητεῖν ἀδύνατον. τὰ μὲν ἔπαυσεν, ὁμόνοιαν δὲ αὔξησεν, λογισμὸς ἐυρεθείς. πλεονεξία τε γὰρ ἔκ ἔστι, τύτε γενομένε, κὴ ἰσότης ὄφίν. τύτω γὰρ καὶ τῶν συναλλαγμάτων διαλλασσόμεθα. διὰ τῦτον ἓν οἱ πένητες λαμβάνουτι παρὰ τῶν δυναμένων· οἵ τε πλύσιοι δίδοντι τοῖς δεομένοις, πεὶθόντες ἀμφότεεοι διὰ τύτω τὸ ἶσον ἔξειν. καινὸν ὃ κὴ κωλυτὴρ τῶν ἀδικύντων, τοὺς μὴ ὁπιταμένους τῦ ἀεχίζειν ἀδικεῖν ἔπαυσε, πείσας ὅτι ἀ δυνασθῆναι λαθεῖν, ὅταν ἐπ' αὐτὸ ἔλθωνπι. τοὺς ὃ μὴ ἐπιταμένους ἐν αὐτῷ δηλώσας ἀδικῆντας, ἐκώλυσεν ἀδικῆσαι.

DEBES enim vel ex alio diſcendo, vel ipſe, quorum ſcientiam habes, inveniendo, peritus reddi. Ac ſi quidem diſcis, id ab alio habes, & alienum eſt: ſin ipſe invenis, ex te, ac tuum habes. Et ſiquidem quæras facilè erit invenire: ſin quærere neſcias, difficile. Et ſeditionem compeſcuit, & auxit concordiam inventa ratio. In hac enim ut æqualitas ineſt, ità deeſt iniquitas: & hujus operâ contractus componuntur. Hujus gratiâ pauperes à divitibus ſumunt, & pauperibus concedunt divites, poſtquam per hanc utrique ſe æquum obtenturos credunt. Jam cum injuriorum norma ſit & repagulum, eorum, qui periti ſunt, iram ante injuriam ſedat, poſtquam eos non poſſe, cum ad rem ventum erit, latere perſuaſit: imperitos autem, oſtenſo in re ipſa ſcelere, ab injuria revocat.

DE JUSTITIA.

POLI PYTHAGOREI

Libro de Justitia.

ΔΟΚΕΙ μοι τῶν ἀνδρῶν τὰν δικαιοσύναν, ματέρα τε καὶ τιθηνὰν τῶν ἄλλων ἀρετῶν πεφυκεῖν. ἄτερ γὰρ ταύτας, οὔτε σώφρονα, οὔτε ἀνδρεῖον, οὔτε φρόνιμον οἷόν τε εἶμεν. ἁρμονία γάρ ἐστι καὶ εἰρήνα τᾶς ὅλας ψυχᾶς μετ' εὐρυθμίας. δηλοφανέστερον δ' ἂν γένοιτο τὸ ταύτας κράτος, ἐπάζοντι ἁμῖν τὰς ἄλλας ἕξιας. μετέχειν γὰρ ἔχονται αὐταὶ τᾶν ὠφελείαν, καί ποθ' ἕνα· ἃ δέ ποθ' ὅλα τὰ συστάματα, καὶ ἐν πλάθει. ἐν κόσμῳ μὲν ὦν αὐτὰ τὰν ὅλαν ἀρχὰν διατεταγῶτα, προνοιά τε, καὶ ἁρμονία, καὶ δίκα, γένες πυὸς θεῶν ἔτω ϕαφιξαμένων. ἐν πόλει δὲ εἰρήνα τὲ καὶ εὐνομία δικαίως κέκληνται. ἐν οἴκῳ δ' ὄντι ἀνδρὸς μὲν καὶ γυναικός ποτ' ἀλλάλως ὁμοφροσύνα· εἰκετᾶν δ' ποτὶ δεσπότας δ' νοια· δεσπόταν δ' ποτὶ θεράποντας καδεμονία, ἐν σώματι δ', πρᾶτα καὶ ἅπασιν ἀγαπατοτάτα ζώοις,

EXISTIMO juſtitiam reliquarum virtutum matrem ac nutricem eſſe dicendam. ſiquidem abſque hac nec temperans, nec fortis, nec prudens quiſquam poſſit eſſe. Eſt enim hæc animi totius cum concinnitate pax atque harmonia. Ac manifeſtior fiet hujus dignitas, ſi cæteros habitus conſideraverimus. Ut enim illorum uſus ad unum aliquod refertur, ità hæc ad cœtus integros, & multitudinem. Et in mundo quidem totum adminiſtrans imperium, Providentia, Harmonia, ac Dice vocatur ex deorum quorundam decreto: in urbe verò pax & recta legum conſtitutio: in familia autem viri & uxoris inter ipſos concordia, famulorum erga dominos benevolentia, dominorum de famulis cura: in corpore porro, quæ prima eſt & omnibus animalibus cariſſima,

ἅτε ὑγίεια καὶ ἀρτιότας. ἐν ᾗ ψυχᾷ σοφία ἢ ἐκ τᾶς ἐπιστάμας τε καὶ δικαιοσύνας γνωμένη παρ' ἀνθρώποις. εἰ δ' αὐτὰ τὸ ὅλον καὶ τὰ μέρεα ἔτω παιδαγωγεῖ τε καὶ σώζει, ὁμόφρονα καὶ ποτάγρεφα ἀλλάλοις ἀπεργαζόμενα, πῶς ἁ μάτηρ καὶ τιθηνὰ παντᾶν τε καὶ πάντων παν ψαφεὶ λέγοιτο;

sanitas & bona valetudo: in animo denique sapientia, quæ inter homines è scientia constat atque justitia. Quòd si hæc ità totum & partes instruit ac servat, & concordiam inter ipsa compositionémque efficit, cur non mater omnium ac nutrix cunctorum calculis habeatur?

ΤΕΛΟΣ. FINIS.

[1.] ΄ΑΝΩΝΥ΄ΜΟΥ ΤΙΝΟ΄Σ διαλέξεις Δωεικῇ διαλέκτῳ, Πεεὶ τᾶ ἀγαθᾶ κὴ τᾶ καλᾶ, Πεεὶ τᾶ καλᾶ κὴ τᾶ αἰσχρᾶ, Πεεὶ τᾶ δικαίᾳ κὴ τᾶ ἀδίκᾳ, Πεεὶ τᾶ ψεύδεος κὴ τᾶς ἀληθείας, Πεεὶ τᾶς σοφίας κὴ τᾶς ἀρετᾶς, εἰ διδακτόν.

Incerti cujuſdam diſſertationes quinque Dorico ſermone conſcriptæ.

Verſione & Notis *Jo. North.*

[1.] *Ἀνωνύμου.*] Mirum, *Henricum Stephanum*, qui primus hoc fragmentum in lucem emiſit, nè verbo unico præfatum eſſe unde deſumſerit: Credo equidem excerptorem aliquem illud Authoris nomine non affixo conſervâſſe, è majori libro depromptum; etenim Author ipſe ſe de induſtria non celavit qui nomen ſuum in Capite quarto interſeruiſſe videtur, *ἐπεί τοι κὴ ἐξῆς κεκλήμεθα ἀν λέγοιμι Μίμας εἰμί, τὸ ἀυτὸ μὲ πάντες ἐρεῖ, ἀλαθὴς ἢ μόνος ἐγὼ, ἐπεὶ κὴ εἰμί.* Mimantis igitur cujuſdam ſunt hæ diſſertationes, etſi tantùm non nobis æquè ac priùs ignoti: nam Virum talem ſcriptores nunquam memorant quibuſcum ego verſatus ſum. E Sicilia aut Italia oriundum meritò ſuſpicemur, ideóque Pythagoreum etſi Jamblichi Catalogo non repertum, tam quia Doriſmo involutus, quàm quòd tam ſolenni more ac particulari, *ἀν τᾷ ἑλλάδι ὑπὸ τᾶν φιλοσοφέντων*, opiniones iſtas prævalere dixit, quod non facturum puto, ſi iſtam patriam ſuam agnoverat. Antiquum maximè ſe prodit multis indiciis. Etenim victoriam quam de Athenienſibus & ſociis reportârunt Lacedæmonii tanquam novum quid ac recenter acquiſitam ponit. *κὴ τὰ νέοντι* (*τὰ νεωςί* lego) *πρῶτον ἐρῶ. ἀυτῶν Λακεδαιμονίων νικὰ ἐν ᾇ ἐνίκων τὼς Ἀθηναίως κὴ τὼς συμμάχως* —— Hanc ſi ad poſtremam referamus quam tulerunt Lacedæmonii, viz. ad Ægos Potamos obtentam, in Olympiade nonageſima tertia, collocanda eſt. Tum verò cùm aſſerat *βασιλῆα τὸν μέγαν ἐδὲν κωλύει ὁμοίως διακεῖσθαι τοῖς πλωχοῖς*, conſtat Perſarum imperium nondum everſum. Sed & ſophiſtas etiamnum docentes tradit, & ſanè quæ hic affert & contra quæ diſputat jejunam ipſorum *ἐριςικὴν* ſapiunt & inanes captiunculas quibus adverſarios irretire conati ſunt.

Diss. I. De bono & malo.

[2.] ΔΙΣΣΟΙ λόγοι λέγονται ἐν τῇ Ἑλλάδι ὑπὸ τῆς φιλοσοφούντων περὶ τῶν ἀγαθῶν καὶ τῶν κακῶν. οἱ μὲν γὰρ λέγουσι ὡς ἄλλο μέν ἐστι τὸ ἀγαθὸν, ἄλλο δὲ, τὸ κακόν· [3.] τοὶ δὲ, ὡς τὸ αὐτό ἐστι,

Duplex fertur in Græcia Philosophorum sententia de bono & malo: Etenim quidam asserunt, aliud planè bonum aliud malum: quidam verò idem utrumq;

[2] διασοὶ λόγοι.] Eodem sensu usurpavit λόγον Maximus περὶ μὲν δαιμόνων ἀμφισβητῶν λόγον λόγῳ φέρων καὶ ἀντέχομαι τῆν στάσιν· Diss. 1.

[3] τοὶ δὲ ὡς τὸ αὐτό ἐστι.] In quatuor primis Diss. eundem planè modum adhibet Author. De omnibus eadem proponit & simili ratione diluit. Ut igitur ritè intelligatur, hujusce quæstionis Originem altiùs deducam. Heraclitus illud placitum invexit, πάντα ῥεῖν ποταμὸν δίκλω ut effert Diogenes, Plato autem οἷον ῥεύματα κινεῖσθαι πάντα, qui deinsesiùs explicat in Theæt. ὡς ἄρα ἓν μὲν αὐτὸ καθ' αὐτὸ, οὐδὲν ἔστιν· οὐδ' ἂν τι προσείποις ὀρθῶς οὐδ' ὁποιονοῦν τι, ἀλλ' ἐὰν ὡς μέγα προσαγορεύῃς καὶ σμικρὸν φανεῖται· καὶ ἐὰν βαρὺ, κοῦφον· ξύμπαντά τε οὕτως ὡς μηδενὸς ὄντος ἑνὸς μήτε τινὸς μήτε ὁποιουοῦν, ἐκ δὲ δὴ φορᾶς τε καὶ κινήσεως καὶ κράσεως πρὸς ἄλληλα γίγνεται πάντα ἃ δὴ φάμεν εἶναι, οὐκ ὀρθῶς προσαγορεύοντες· ἔστι μὲν γὰρ οὐδέποτ' οὐδὲν, αἰεὶ δὲ γίγνεται. *Unam quippiam ipsum quidem ex seipso nihil esse, neque rectè quiddam aut quale quid nuncupaveris: sed si magnum appellaveris, parvum videtur, si grave, leve. Itaque adeò omnia ut neque unum neque quiddam neque quale quicquam sit; at ex latione & motione & mixtione inter se, omnia fiunt quæ existere affirmamus, non recto quidem vocabuli usu. Nihil enim unquam est, semper verò fit.* Hanc sententiam tanto studio complexi sunt plures ut planè in sectam etsi à recentioribus non numeratam transierint, ὡς καὶ εἰρήκασι τοὺς καλουμένους Ἡρακλειτείους ut ait Diogenes, & consentiunt Aristoteles & Plato: quietiam addit, πολλῇ καὶ δεῖ φαυλὴ εἶναι ἀλλὰ μὴν περὶ γοῦν Ἰωνίαν ἱκανῶς πέμπολυ· εἰ γοῦν τοῦ Ἡρακλείτου ἑταῖροι χρηγῶσι τούτου τοῦ λόγου μάλα ἐῤῥωμένως. In partes etiam suas trahebant Homerum eò quòd dixit πάντα ἔκγονα ῥοῆς καὶ κινήσεως in eo versu Ὠκεανόν τε θεῶν γένεσιν καὶ μητέρα Τηθύν, nec non Epicharmum, Empedoclem & cæteros, uti referunt Plato in Theæt. Aristoteles in quarto Metaph. Plato ipse ab Heraclito αἰσθητὰ desumpsit, indéque partem alteram celeberrimæ divisionis in Timæo transtulit, τὸ γιγνόμενον μὲν ὄν δ' οὐδέποτε & γιγνόμενον καὶ ἀπολλύμενον, ὄντως δὲ οὐδέποτε ὄν. Eáque de causa ideas suas introduxit nè cùm omnia ità fluunt & dilabuntur, nullâ scientiâ comprehendi possent: Teste Aristot. Metaph. *l.* 11. *c.* 4. σωίζει δ' ἡ περὶ τῆν ἰδέων, δόξα τοῖς εἰπῶσι, διὰ τὸ πειθῆναι περὶ τῆς ἀληθείας τοῖς Ἡρακλειτείοις λόγοις ὡς πάντων τῶν αἰσθητῶν ἀεὶ ῥεόντων· ὥς' εἴπερ ὑπόκειταί τινες ἕξεις καὶ φύσεις, ἑτέρας δεῖ τινας φύσεις εἶναι παρὰ τὰς αἰσθητὰς, μενούσας· τὰ γὰρ ἰέναι τῶν ῥεόντων οὐκ ἔστιν. Sed mirum in modum, sensum Heracliti adauxit Protagoras, indè corrollarium hoc deducens

deducens πάντων χρημάτων μέτρον ἄνθρωπον εἶναι· τῷ μὲν ὅ τινα ὦ-ται ἔστι, τῷ δὲ μὴ ὄντων ὡς οὐκ ἔστι. Qualia cuique videntur, talia reipsa sunt omnia. Ità pluribus exponit Plato, ἀρ' οὐκ ἐνίοτε πνέοντος ἀνέμου τοῦ αὐτοῦ, ὁ μὲν ἡμῶν ῥιγοῖ, ὁ δὲ οὔ· καὶ ὅ μὲν ἠρέμα, ὅ δὲ σφόδρα; καὶ μάλα· πότερον οὖν τότε αὐτὸ ἐφ' ἑαυτῷ τὸ πνεῦμα ψυχρὸν ἢ οὐ ψυχρὸν φήσομεν; ἢ πεισόμεθα τῷ Πρωταγόρᾳ ὅτι τῷ μὲν ῥιγοῦντι ψυχρὸν, τῷ δὲ μή, οὐ; *Nonne eodem aliquando vento flante, noſtrûm quidem alius friget, alius non. ille quidem leniter, ille vehementer? omninò. Utrum igitur ſtatuerimus ventum in ſeipſo tunc frigidum vel non frigidum? an potiùs Protagoræ credemus, ei quidem qui frigeat, frigidum, qui non, nec item.* Quæ autem de frigido differit Protagoras, ad *bonum & malum, juſtum & injuſtum, ad verum & falſum* applicavit, uti in locis ſuis oſtendam. Videtis ergò contra quos diſputat Mimas, ſi ità appellare liceat, forſan ipſius ævo jam florentes: & ſanè licèt jejunæ nobis ſub luce majori eluceant Quæſtiones, non ità olim, quas tam celebri Authore natas, tam acriter à multis defenſas, tanta pompâ, reverentiâ tantâ exagitârunt Plato & Ariſtoteles.

καὶ τοῖς μὲν ἀγαθὸν εἶη, τοῖς δὲ κακόν· καὶ τῷ αὐτῷ ἀνθρώπῳ, ποτὲ μὲν ἀγαθὸν, ποτὲ δὲ κακόν. ἐγὼ δὲ καὶ αὐτὸς τοῖς δὲ προσπίθεμαι· σκέψομαι δὲ ἐν τῷ ἀνθρωπίνῳ βίῳ, [4.] ὧν ὀπιμελὲς, βρώσιός τε καὶ πόσιος καὶ ἀφροδισίων. ταῦτα γὰρ ἀδυνάτῳ μὲν κακά ἐστιν, ὑγιαίνοντι δὲ καὶ δεομένῳ, ἀγαθά. καὶ ἀκρασία τοίνυν τέτων, τοῖς μὲν ἀκρατέσι, κακόν· τοῖς δὲ ἰατροῖς, ἀγαθόν. [5.] ὁ τοίνυν θάνατος, τοῖς μὲν ἀποθανοῦσι κακὸν, τοῖς δ' ἐνταφιοπώλαις καὶ τυμβοποιοῖς ἀγαθόν. γεωργία τε καλῶς ἐξενεγκαμένη τὸς καρπὸς, τοῖς μὲν γεωργοῖς ἀγαθὸν, τοῖς δὲ ἐμπόροις κακόν. τὰς τοίνυν ὁλκάδας συντείβεσθαι καὶ διαθραύεσθαι, τῷ μὲν ναυκλήρῳ κακὸν, τοῖς δὲ ναυπηγοῖς ἀγαθόν· ἔτι, τὸν σίδηρον κατέδεσθαι καὶ ἀμβλύνεσθαι καὶ συντείβεσθαι,

sed his bonum illis malum, eidémque homini quandoque bonum quandoque malum. Ego certè hiſce aſſentior, res illas perpendens quarum ſtudioſa eſt humana vita, ſcilicet cibum, potum & Venerem: Hæc enim ægrotanti mala, ſano autem & indigo bona; & horum uſus nimius, ipſis incontinentibus malum, ſed medicis bonum. Imò mors obeuntibus quidem malum, ſed libitinariis & tumulos ſtruentibus bonum: & quòd ex cultura terra feliciter emittat fructus, agricolis bonum, mercatoribus verò malum: ut conterantur navigia & diffringantur, naviculario malum, naupegis tamen bonum. Porro ut enſis rubigine corrodatur, obtuſus fiat, & comminuatur,

[4.] ὧν ὀπιμελὲς.] lego ὀπαμελὲς ut cum ſenſu congruat.
[5.] ὁ τοίνυν θάνατος.] mulas ubique inſtantias congerit & inducit Socratico planè more.

τοῖς μὲν ἄλλοις κακὸν, τῷ δὲ χαλκῆϊ, ἀγαθόν. καὶ μὰν τὸν κέραμον παραδραύεσθαι, τοῖς μὲν ἄλλοις κακὸν, τοῖς δὲ κεραμεῦσιν, ἀγαθόν. τὰ δὲ ὑποδήματα καταρρήγνυσθαι καὶ διαρρήγνυσθαι, τοῖς μὲν ἄλλοις κακὸν, τῷ δὲ σκυτῆϊ ἀγαθόν. [6.] ἐν τοίνυν τοῖς ἀγῶσι τοῖς γυμναστικοῖς καὶ τοῖς μουσικοῖς καὶ τοῖς πολεμικοῖς, αὐτίκα ἐν τῷ γυμνικῷ τῷ σταδιοδρόμῳ ἡ νίκη, τῷ μὲν νικῶντι ἀγαθὸν, τοῖς δὲ ἡσσαμένοις, κακόν. καὶ τοῦτο δὲ καὶ τοὶ παλαισταὶ καὶ πύκται, καὶ τοὶ ἄλλοι πάντες μουσικοί. αὐτίκα ἡ κιθαρῳδικὴ τῷ μὲν νικῶντι ἀγαθὸν, τοῖς δ' ἡσσαμένοις, κακόν. ἔν τε τῷ πολέμῳ καὶ [7.] τᾷ νεόταπι πρῶτον ἐξῶ. αὐτῶν Λακεδαιμονίων νίκη, ἐν ᾗ ἐνίκων τὼς Ἀθηναίως καὶ τὼς συμμάχως, Λακεδαιμονίοις μὲν ἀγαθὸν, Ἀθηναίοις δὲ καὶ τοῖς συμμάχοις κακόν. [8.] ἄ τε νίκα ἄντε Ἕλλανες τὸν Πέρσαν ἐνίκασαν, τοῖς μὲν Ἕλλασιν ἀγαθὸν, τοῖς δὲ βαρβάροις

aliis quidem malum, fabro ærario bonum: & ut fictilia frangantur, cæteris quidem malum, figulis verò bonum: Ut atterantur calcei & disrumpantur, aliis certè malum, at sutori bonum. In certamine sive gymnastico sive musico seu militari, exempli causâ in stadiocursorio gymnico victoria vincenti bonum, devictis verò malum. Eadémque obtinet ratio inter pugiles & luctatores nec non musicos omnes; Nam ad citharam modulatio vincenti bonum, superatis autem malum; sic etiam in bello: & recentiora primùm narro: Lacedæmoniorum victoria quam de Athenienſibus & fœderatis reportârunt, ipsis quidem bonum, Athenienſibus & sociis malum. Et victoria quâ Græci Persas fuderunt, ipsis bonum, at barbaris

[6.] ἐν τοῖς ἀγῶσι τοῖς γυμναστικοῖς καὶ τοῖς μουσικοῖς.] sæpe hæc duo connectuntur, ποιεῖν ἀγῶνας μουσικὸς καὶ γυμνικούς, Aristoph Plut. nempe in quibus tota disciplina sive παίδευσις Ἑλληνικὴ consistebat. Etenim unum, ad corpus, alterum, ad animum retulerunt. τὰ δὲ μαθήματα διττὰ, ὡς γε εἰπεῖν, χρήσασθαι συμβαίνοι ἄν· τὰ μὲν πρὸς τὸ σῶμα γυμναστικῆς, τὰ δ' ἀψύχους χάριν, μουσικῆς. Plat. leg. l. 7. In tertio autem Reip. ub fusiùs differit quàm necessariò conjungenda utraque disciplina. In Panathenæis musica certamina primò instituit Pericles, καθότι χρὴ τὸς ἀγωνιζομένους ἀυλεῖν ἢ ᾄδειν ἢ κιθαρίζειν, Plutarch. in vit.

[7.] τᾷ νεόταπι.] τὰ νεότητι habet alia Editio, quæ magìs congruit. sic enim νεὸν pro adverbio sumatur, τὴ verò independenter ut loquuntur Grammatici Ego certè ità emendarem τὰ νεωστί. Sensus clarissimus. Nam bella hæc enumerat pro temporis ordine quo gerebantur, novissima primò narrans deinde ad remotiora assurgens.

[8.] ἄ τε νίκα ἄντε Ἕλλανες τὸν Πέρσαν.] Insignem illam, ut puto, innuit victoriam, quæ uno eodémque die & apud Plateas & Mycalen Ioniæ Græcos coronavit, quæque bello Persico finem imposuit. Herod. l. 9

κακόν.

κακόν. ἀ τοίνυν τῶ Ἰλίᾳ ἅιρεσις, [9.] τοῖς μὲν Ἀχαιοῖς ἀγαθὸν, τοῖς δὲ Τρωσὶ κακόν. καὶ δὲ ταὐτὸ καὶ τὰ περὶ [10.] Θηβαίων καὶ τὰ περὶ Ἀργείων πάθη. καὶ ἃ περὶ Κενταύρων καὶ Λαπιθῶν μάχη, τοῖς μὲν Λαπίθαις ἀγαθὸν, τοῖς δὲ Κενταύροις κακόν. καὶ μὰν καὶ ἃ περὶ θεῶν καὶ γιγάντων λεγόμενα μάχα καὶ νίκα, τοῖς μὲν θεοῖς ἀγαθὸν, τοῖς δὲ γίγασιν κακόν.

malum: Sic Ilii expugnatio Achæis bonum, Troibus malum. Eadem dicantur de miseriis quæ Thebanis & Argivis contigerunt. Insuper, quod inter Lapithas & Centauros gerebatur bellum, Lapithis quidem bonum, Centauris verò malum. Pugna etiam quam Deos cum gigantibus habuisse ferunt, & secuta victoria Diis sanè bonum, sed gigantibus malum.

Ἄλλος δὲ λόγος λέγεται, ὡς ἄλλο μὲν ἀγαθὸν εἴη, ἄλλο δὲ, τὸ κακὸν, διαφέρον, ὥσπερ καὶ τὸ ὄνυμα, ἕτω καὶ τὸ πρᾶγμα. ἐγὼ δὲ καὶ αὐτὸ τοῦτον διαιρεδμαι τὸν τρόπον. δοκῶ γάρ ἐ δικάδαλον ἤμιν ποῖον ἀγαθὸν καὶ ποῖον κακὸν, αἰ τὸ αὐτὸ καὶ μὴ ἄλλο ἑκάτερον εἴη: καὶ γὰρ δαυμασὸν κ' εἴη. οἶμαι δὲ ἐδὲ κ' αὐτὸν ἔχειν ἀποκείναδε, αἴ τις αὐτὸν ἔροιτο, τὸν ταῦτα λέγοντα, Εἰπὲ δή μοι, ἤδη τὶ τοὺς γονέας ἀγαθὸν ἐποίησας; φαίη κα, Καὶ πολλὰ καὶ μεγάλα. Τὰ ἄρα κακὰ καὶ μεγάλα καὶ πολλὰ τούτοις ὀφείλεις, αἴπερ πρῶτόν ἐδι τὸ ἀγαθὸν τῷ κακῷ. Τί δὲ, τοὺς συγγενέας ἤδη τὶ ἀγαθὸν ἐποίησας; τοὺς ἄρα συγγενέας κακὸν ἐποίεις. Τί δὲ

Altera sententia, diversum quid bonum, diversum malum affirmat, non nomine magis quàm re ipsa distinguendum. Ego verò illud hoc modo dijudico. Credo equidem, nobis non posse constare, quæ res bona quæve mala, si idem esset utrumque non diversum quid; & illud meritò miretur quispiam. Nec puto habiturum quod respondeat, si quis hæc dicentem ità interrogaret, dicas obsecro mihi, an quid boni parentibus præstitisti? reponet forsan, Imò multa & præclara. Tu igitur illis pœnas multorum ac gravium malorum debes, si idem bonum malúmque censendum est. Quid autem, propinquos bono quopiam affecisti? Eosdem igitur & malo. Quid dein,

[9.] τοῖς μὲν Ἀχαιοῖς.] non Ἕλλασιν ut ante; Nam hæc appellatio pro tota Græcorum gente tunc nondum invaluit, nec unquam apud Homerum invenitur, uti etiam observat Thucid. l. 1. Ἀχαιοὺς communiter vocat Homerus.

[10.] Θηβαίων καὶ τὰ περὶ Ἀργείων πάθη.] Respicit Author in Thebanis infortunia, quæ Oedipo & filiis contigerunt, in Argivis ea quæ Agamemnoni & Oresti, apud Tragicos declamatissima.

τὼς ἐχθρὼς ἤδη κακῶς ἐποίησας; ϗ. πολλὰ ϗ μεγάλα ἄρα ἀγαθὰ ἐποίησας. [11.] ἄγε ϗ δή μοι ϗ τόδε ἀπόκρινα, Ἄλλο τι ἢ τὼς πτωχὼς οἰκτείρεις, ὅτι πολλὰ ϗ μεγάλα ἔχουσι· πάλιν εὐδαιμονίζεις, ὅτι πολλὰ καὶ ἀγαθὰ πράσσουσι, αὖτε τωὐτὸν ϗ κακὸν ϗ ἀγαθόν. [12. τὸν δὲ βασιλῆα τὸν μέγαν ἐδὲν κωλύει ὁμοίως διακεῖσθαι τοῖς πτωχοῖς. τὰ γὰρ πολλὰ ϗ μεγάλα ἀγαθὰ αὐτῷ, πολλὰ κακὰ καὶ μεγάλα ὄζιν, αὖτε τωὐτόν ὄζιν τἀγαθὸν ϗ κακόν. καὶ τάδε μὲν ὡς τὰ παντὸς εἰρήσθω. εἶμι δὲ καὶ καθ' ἕκαστον, ἀρξάμενος ἀπὸ τῶ ἐσθίειν καὶ πίνειν καὶ ἀφροδισιάζειν. τοῦτο γὰρ τοῖς ἀσθενέσι ταῦτα ποιεῖν, ἀγαθόν ὄζιν αὐτοῖς, αὖτε τωὐτόν ὄζιν ἀγαθὸν καὶ κακόν· καὶ τοῖς νοσέουσι, κακόν ὄζι τὸ νοσεῖν καὶ ἀγαθόν, αὖτε τωὐτόν ὄζι τὸ ἀγαθὸν τῷ κακῷ. καὶ δὲ τάδε καὶ τἄλλα πάντα τὰ ἐν τῷ ἔμπροσθεν λόγῳ εἰρημένα. ϗ ἐ λέγω τί ὄζι τὸ ἀγαθὸν, ἀλλὰ τοῦτο πειρῶμαι διδάσκειν, ὡς ἓν τωὐτὸν εἴη κακὸν καὶ ἀγαθὸν, ἄλλ' ἑκάτερον.

an hoſtibus quid mali intuleris? Etiam & illos multis & præclaris bonis cumulâſti. Age verò & illud aliud reſponde, quare vel pauperes miſereris eò quòd multis & ingentibus malis opprimuntur, vel rurſus divites beas quòd bene & proſpere agant, ſi idem bonum & malum? Profectò nihil obſtat quin rex magnus Perſarum eâdem verſetur conditione cum egenis; Nam multa & magna bona quibus abundat, in ejuſdem gravitatis mala tranſibunt, ſi idem bonum malúmque. Hæc ad rem generaliter ſumptam dicta ſufficiant. Sed & ſingula illa percurro, à cibo, potu & Venere incœptans. Infirmis bonum eſt hæc omnia pro libitu uſurpare, ſi idem bonum & malum: paríque ratione ægrotantibus morbus ac firma valetudo perinde bona ſunt. Hoc autem ad cætera omnia applicandum quæ in iſto priore ſermone conduntur. Interim tamen quid bonum ſit & malum non determino, illud ſolùm probare annixus ad idem utrumque non poſſe referri ſed alterutrum tantúm.

[11.] Ἄγε ϗ δή.] In hoc loco quædam omitti, & puncta tranſponi videntur. quem ità reſtituo. ἄγε δὴ μοὶ ϗ τόδε ἀπόκρινα ἄλλο, τι ἢ τοὺς πτωχὼς οἰκτείρεις, ὅτι πολλὰ ϗ μεγάλα κακὰ (interponendum enim proculdubiò) ἔχουσι; ἢ πάλιν πλουτίνες (delendum fortè πάλιν) ὅτι πολλὰ ϗ ἀγαθὰ πράσσουσι αὖτε τωὐτὸν ϗ κακὸν ϗ ἀγαθόν.

[12.] τὸν δὲ βασιλῆα τὸν μέγαν.] Ità Perſarum regem appellabant non adjecto nomine, uti ubique conſtat in Græcorum ſcriptis. Ego unum tantùm apponam exemplum ex Ariſt. Achar. Ἔπεμψάν τ' ἡμᾶς ὡς βασιλέα τὸν μέγαν.

Λέγουσιν

Diss. II. de Honesto & Turpi.

ΛΕ'ΓΟΝΤΑΙ ὴ ϰὴ ϖερὶ τῶ καλῶ ϰὴ αἰσχρῶ διωϊ λόγοι. τοὶ μὲν γὰρ φαντὶ ἄλλω μὲν ἦμϐ τὸ καλὸν, ἄλλο ὴ τὸ αἰσχρὸν, διαφέρον ὥσπερ ϰὴ πῶγνμα, ὅτω ϰὴ τὸ πρᾶγμα· τοὶ δὲ, τωὐτὸ καλὸν ϰαὶ αἰσχρόν. ϰαγὼ πειρασθμαι, τόνδε τὸν τρόπον ἐξαγορύμϐ. αὐτίκα γὰρ παιδὶφ ὡραίφ ἐρασθὲ μὲν

Duo etiam feruntur sermones de Honesto & Turpi. Nam quidam aliud esse honestum asserunt, aliud turpe, tam re quam nomine distinguendum: Quidam verò idem utrumque, cujus sententiæ modum explicare conabor. Ut igitur formosus puer Amatori probo gratificet, honestum,

χρησῶ [1.] χαρίζεσθαι, καλὸν,

[1.] χαρίζεσθαι.] Sumitur verbum sæpius ità, *in nefando sic lere obsequii, corpus prostituere.* Ἐν πολλοῖς τῆϛ πόλεως, inquit Xenophon, οἱ νόμοι ἔϰ ἀναντρέποντας τοὺς ϖρὸς τὰς παίδας ὁμιλίας, l. de Rep Lac. Apud Bœotos & in Elide his terminis legem latam testatur Plato in Conviv. ἁπλῶς νενομοθέτηται, ϰαλὸν τὸ χαρίζεσθαι ἐρασταῖς· ϰὴ ϖάνυ ἄν τις εἴποι ὅτι νεὸς ὅτε παλαιὸς ὡς αἰσχρόν· Quod confirmat Xenophon οἱ μὲν ἄλλοι Ἕλληνες ἢ ὥσπερ Βοιωτοὶ ἀνὴρ ϰὴ ϖᾶς συζυγέντες ὁμιλεῖσθαι ἢ (ὥσπερ Ἠλεῖοι) διὰ χαριτῶν τῇ ἁρᾷ χρῶντας. Et quanquam tam horrendum amorem Spartanæ leges ac Atticæ pro forma prohibent, attamen apertè & communiter usurpatum ex Aristophane constat cæterísque scriptoribus qui tam frequenter commemorant, quinam erant hujus aut illius παιδιϰά. Formosi pueri innumeris continuò stipati incedebant qui ipsos sollicitarunt & omni officio devincere studebant: & si cui morem gererent, illis præ cæteris χαρίζεσθαι dicebantur. Sic Alcibiades se Socrati obtulit, πάνυ ἀνόητον ἡγοῦμαι εἶναι σοὶ μὴ ὲ τοῦτο χαρίζεσθαι. Quem tamen ille magnanimo fastu rejecit. Alium huic verbo sensum affingunt Platonici, uti solent ἐν ἐρωτιϰοῖς, qnòd ità χαρίζεσθαι debent compti Adolescentes, viz. se amatoribus adjungere, ipsorum frequenti consortio frui ut indè bonos mores edisсant, & ad virtutem colendam componantur, cujus optimam spem ex ipsa forma præstant. Xenophon tales ἐρασὰς instituisse Lycurgum dicit, quanquam ipse confitetur plurimos huic rei fidem non adhibere. Mimantem hoc sensu philosophico verbum cepisse sentio eò quòd non nisi τῷ χρήσῳ ἐρασῇ faveat. Nam ità distinguit Maximus d ss 8. πρᾶγμα διττὸν τὸ μὲν ἀρετῆς ἐπήϖολον, τὸ δὲ μοχθηρίᾳ συμπεφυϰὸς, φανῇ μία οἱ ἄνθρωποι ἐπονομάζοντες ἔρωτα, ὅτωσὶ ϰαλοῦντες ϰὴ τὸν θεὸν ϰὴ τὸν νόσον· ϰαλλωπίζονται μὲν οἱ μοχθηροὶ ἐρασταὶ διὰ τοῦ ϖρὸς τὸν θεὸν ἐπωνυμίαν· ἀπορύνται δὲ οἱ χρηστοὶ διὰ τὸ ἀμφίβολον τοῦ ϖάθους· Plato magis disertè ad propositum nostrum, in Conviv. ἀλλὰ ϰαλῶς μὲν ϖραττόμενον (i. e. ἐρᾶν) ϰαλὸν αἰσχρῶς δὲ αἰσχρόν· αἰσχρὸν μὲν οὖν ἐστι ϖονηρῶ τε ϰὴ ϖονηρῶς χαρίζεσθαι, ϰαλὸν χρηστῷ τε ϰὴ ϰαλῶς· ϖονηρὸς δέ ἐστιν ἐϰεῖνος ὁ ϖάνδημος ὁ τοῦ σώματος μᾶλλον ἐρῶν ἢ τῆς ψυχῆς, ὅ δὲ τοῦ ἤθους χρηστὸς ἐραστὴς διὰ βίου μένει ἅτε μονίμῳ συνταχθείς.

[2.] μὴ

[2.] μὴ ἐρᾶς δὲ καλῶ, αἰσχρόν. καὶ τὰς γυναῖκας λοῦσθαι ἔνδον, καλόν· ἐν παλαίστρᾳ δὲ, αἰσχρόν· ἀλλὰ τοῖς ἀνδράσιν ἐν παλαίστρᾳ καὶ ἐν γυμνασίῳ, καλόν. καὶ συνίμεν τῷ ἀνδρὶ, ἐν ἀδυτίᾳ μὲν, καλὸν, ὅπου πίσχοις κρυφθήσεται· [3.] ἔξω δὲ, αἰσχρὸν, ὅπου τὶς ὄψεται. καὶ τὸ μὲν αὐτᾶς συνίμεν ἀνδρὶ καλόν· ἀλλοτρίῳ δὲ αἴσχιστον. καὶ τῷδε ἀνδρὶ, τᾷ μὲν ἑαυτῶ γυναικὶ συνίμεν, καλόν. ἀλλοτρίᾳ δὲ, αἰσχρόν. καὶ κοσμεῖσθαι, καὶ ψιμυθίῳ χρῆσθαι, καὶ χρυσία περιάπτεσθαι, τῷ μὲν ἀνδρὶ αἰσχρὸν, τᾷ δὲ γυναικὶ καλόν· καὶ τοὺς μὲν φίλους εὖ ποιεῖν, καλόν. τοὺς δὲ ἐχθροὺς, αἰσχρόν. καὶ τοὺς μὲν πολεμίους φεύγειν, αἰσχρόν· τοὺς δὲ ἐν σταδίῳ ἀγωνιστὰς, καλόν καὶ τοὺς μὲν φίλους καὶ τοὺς πολίτας φονεύειν, αἰσχρὸν, τοὺς δὲ πολεμίους, καλόν. καὶ τάδε μὲν περὶ πάντων.

Εἰμὶ δ' [4.] ἐφ' ἃ ταὶ πόλιές τε αἰσχρὰ ἄγλωται καὶ τὰ ἔθνεα.

non probo autem turpe: ut fœminæ domi laventur honestum, in Palæstra turpe; sed ut viri id & in Palæstra faciant & Gymnasio, honestum. Ut fœminæ cum viris congrediantur privatim ubi parietes absconduntur, honestum, extra verò in conspectu cujusquam turpe: & ut à maritis suis comprimantur, honestum, sed ab alieno, turpissimum: Ut etiam, vir propriâ fruatur uxore honestum, alienâ autem turpe. Viro turpe est, molliter ornatus incedere cerussâve oblitus vel aurum appensum gerere, sed mulieri honestum. Sic amicis benefacere honestum, inimicis turpe: Hostes fugere turpe, certantes autem in stadio, honestum: cives & amicos necare turpe, sed hostes honestum. Et hæc de omnibus dici supponantur.

Transeo autem ad ea quæ gentes & civitates turpia ducunt.

[2.] μὴ ἐρᾶς δὲ καλῶ.] Scripsit Author χρυσῷ ut puto, non solitus variare verba dum ità opponit, nec hîc præsertim vellet ubi καλὸν alio sensu toties desumit: sed eò quod tam sæpe occurrat, facilis transcriptorum error.

[3.] ἔξω δὲ αἰσχρόν.] Diogenes Cynicus εἰώθει πάντα ποιεῖν ἔν τῳ μέσῳ καὶ τὸ Δήμητρος καὶ τὰ Ἀφροδίσια—χειρουργῶν τε ἔν μέσῳ σωιχές. Diog. in Vit. Crateti, ejusdem perfrictæ frontis contigit uxor Hypparchia, ἐν τῳ φανερῷ σωεγίνετο. Et illud tantum non placitum erat Cynicorum ut meritò dixerit Epictetus, sectam Cynicam si non rectè instituatur, nihil aliud profiteri quàm δημοσίᾳ ἀσχημονεῖν. Arr. l 3. c. 22. Indorum tota Gens in propatulo coit. Sext. Emp. Sed Lycurgus hanc partem munivit maximè, ἔδοκει γὰρ αἰδεῖως μὲν εἰσόντα ὀφθῆναι, αἰδεῖως δὲ ἐξιόντα. Xenoph. in Lac. Rep.

[4.] ἐφ' ἃ ταὶ πόλιες.] Mirum, quantùm ex hoc loco disputabant Philosophi Sceptici & Ἡρακλιτειοι, quos joco ῥέοντας appellat Plato. Nam ità Protagoras, λέγεμεν ἀποφαινόμενοι τότε δοκεῖν ἑκάστῳ, τότε

καὶ εἶναι ἰδιώτῃ τι καὶ πόλει, clariùs verò poſtea, ὅτε πολιτικῶν καλῶν μὴ καὶ αἰσχρῶν, δίκαια καὶ ἄδικα, καὶ ὅσια καὶ μὴ, οἷα ἂν ἐκάστη πόλις οἰηθεῖσα θῆται νόμιμα ἑαυτῇ, ταῦτα καὶ εἶναι τῇ ἀληθείᾳ ἐκάστῃ. Plat. in Theæt. innumeríſque aliis ejuſdem dialogi partibus conſtat. Hinc etiam rationes boni & mali tollebant Cynici, ità Diogenes inter cætera, μηδ' ἀνόσιον εἶναι τὸ καὶ τῶν ἀνθρωπείων κρεῶν γεύσασθαι ὡς δῆλον ἐκ τῶν ἀλλοτρίων ἐθῶν. Hoc etiam inter Scepticorum δέκατρος, quintum, ſecundùm Laërtium, ſecundùm Empiricum decimum ſcil. περὶ τὰς ἀγωγὰς καὶ τοὺ νόμους conſtituebat, in quo eandem planè rationem adhibent quam hic Author. Teneri non poſſum quin illud ex Eurip. Phæniſſ. apponam quia tam aptè reſpondet Ἓν πᾶσι ταυτὸ καλὸν ἔφυ σοφόν θ' ἅμα, ἓν ἦν ἀμφίλεκτον ἀνθρώποις ἔρις. Νῦν δ' οὐδ' ὅμοιον οὐδὲν ἔτ' ἴσον βροτοῖς Πλὴν ὀνόμασι· τόθ' ἔργον οὐκ ἔστι τόδε. Ubi qui plura vult, adeat Scholiaſten.

αὐτίκα Λακεδαιμονίοις [5.] τὰς κόρας γυμνάζεσθαι ἀχειριδώτους, καὶ [6.] ἀχιτῶνας παρέρπειν, καλόν· Ἴωσι δ' αἰσχρόν· καὶ τοὺς παῖδας [7.] μὴ μανθάνειν μουσικὰ καὶ γράμματα, καλόν· Ἴωσι δ' αἰσχρὸν [8.] μὴ ἐπίστασθαι ταῦτα πάντα. [9.] Θεσσαλοῖσι δὲ καλὸν τοὺς ἵππους

Ut igitur puellæ diſcinctis brachiis ſe exerceant, & veſte depoſitâ prodeant, Lacedæmoniis honeſtum, Ionibus turpe videtur: & ut pueri Muſices & literarum ignari ſint, inter illos honeſtum, at hujuſmodi inſcitia inter Iones turpis. Theſſali honeſtum putant equos

[5.] τὰς κόρας γυμνάζεσθαι.] Heracl. de Gentium moribus ait apud Spartanos γυμνάσια ὥσπερ ἄνδρασιν ἔστι καὶ τοῦτο καὶ παρθένοις· Xenoph. item de Lycurgo in Lac. Rep. σωμάσιον ἔταξεν εἶναι δὲ τοῦτο τὸ δῆλυ τῷ ἄρρενι φύλῳ· ἔπειτα δὲ δρόμῳ καὶ ἰσχύι ὥσπερ καὶ τοῖς ἄνδρασιν ἔστω καὶ ταῖς θηλείαις ἀγῶνας τοῖς ἀλλήλοις ἐποίησε.

[6.] ἀχιτῶνας παρέρπειν.] Plutarc. in V. Lycur. ἔδοξεν ἦθος εἶναι τὴν κόρην τὰς κόρας γυμνάς τε πολιτεύειν καὶ τοῖς ἱεροῖς πᾶσιν ὀρχεῖσθαι καὶ ᾄδειν τῶν νέων παρόντων καὶ θεωμένων.

[7.] μὴ μανθάνειν μουσικὰ καὶ γράμματα.] Λακεδαιμονίοις τέχνας μανθάνειν ἢ τὰς εἰς πόλεμον αἰσχρὸν inquit Heraclides; nam ad bellicam diſciplinam compoſiti, nihil intermiſcebant quod emollire animos poterat. Vid. etiam Ælianum. l. 12 c. 50.

[8.] μὴ ἐπίστασθαι ταῦτα πάντα.] Nam præterquam in Sparta inquit Xenoph Græci παῖδας πέμπουσιν εἰς διδασκάλων μαθησομένους καὶ γράμματα καὶ μουσικὴν καὶ τὰ ἐν παλαίστρᾳ. Cicero in Tuſcul. l. 1 *Themiſtocles cùm in epulis recuſaret Lyram habitus eſt indoctior. Ergò in Græcia muſici floruêrunt diſcebántque id omnes, nec qui neſciebat ſatìs excultus doctrina putabatur.* Sed Aſiæ minoris Populi iique præcipuè qui non longè à littore ſiti, muſicam maximè colebant: cum ſuos ἁρμονίας τρόπους haberent, & ab ipſis nominatos, φρυγιστὶ, λυδιστὶ, αἰολιστὶ, & ab Ionibus ἰαστί.

[9.] Θεσσαλοῖσι δὲ καλόν.] nihil tale apud cæteros ſcriptores repertum quantùm ego unquam deprehendi. Ubique celebres ſunt ob Generoſos equos & equitandi peritiam. Vitam λησμονὴν olim cum laude exer-

exercceri ubique patet, præsertim ex Thucydidis notissimo loco. ὅυκ ἔχοντ@ πῶ αἰσχύνλω τάτκ τῦ ἔργκ, φέρνl@ δὲ τὶ κὴ δόξης μᾶλλ:ν· δηλῶσι δὲ τῷ ἠπειρωτέῳ τάτες ἔτ κὴ νῦν οἷς κόσμ@ καλῶς τῦτο δρᾶν. l. 1. De Thracibus Herodotus τὸ ζῆν δοκὸ λαϊσύ@ κάλλιστον. Boves autem (in quibus ostendit Pausanias veterum opes maximè collocari) frequenter directos etiam Caci Historiola demonstrat.

ἐκ τᾶς ἀγέλας [10.] λαβόντι, αὐτὼς δαμάσαι, κὴ τὼς ὀρέας· βῶς τε λαβόντι, αὐτὼς σφάξαι κὴ ἐκδεῖραι κὴ κατακόψαι· ἐν Σικελίᾳ δὲ αἰσχρὸν, κὴ δώλων ἔργα. [11.] Μακεδόσι καλὸν δοκεῖ ἄμφω, τὰς κόρας, πρὶν ἀνδρὶ γαμῆσαι, ἐρᾶσθαι κὴ ἀνδρὶ συγγίνεσθαι· ἐπεὶ δὲ καὶ γαμεῖται, αἰσχρόν· Ἕλλασι δ' ἄμφω αἰσχρόν. [12.] τοῖς δὲ Θρᾳξὶ κόσμ@ τὰς κόρας σίζεσθαι. τοὶ δὲ Σκύθαι καλὸν νομίζοντι, ὃς ἄνδρα. [13.] καιρὸν ἐκδείρας τὸν κεφαλὸν, [14.] τὸ

& mulos ex armento ablatos domare, bovésque raptos jugulare, & pelle detracta discindere: hæc autem Siculi turpia ac fraudulenta opera censent. Puellas nondum collocatas amari & à viris comprimi inter Macedones honestum: post nuptias verò turpe; Utrumque inter Græcos turpe. Puellarum frontes notis quibusdam interpungi, Thracibus ornamentum videtur. Scythis quidem honestum ut cùm quis hominem occiderit, capitis,

[10] λαβόντι.] pro λαβόντας sive ex errore exemplarium, seu potiùs ex Dorici idiomatis usu in quod magìs propensus sum, etsi nihil tale in Lexicographis comperio, quia bis in hac sententia occurrat, cùm toties obrepere errorem non putandum. Et quidem satìs distinguitur, à λαβόντι quod pro λαβὼν ponunt Dores, eò quòd hæ voces in penultima accentum gerant. Sic in postremis hujus capitis verbis ποιητὲς δὲ μάρτυρας ἐπάγονται ποτὶ ἀδόναν ἃ πότ' ἀλάθειαν ποιῆντι, pro ποιῆντας, nisi forsan omittatur οἱ —

[11.] Μακεδόσι.] Quod hìc de Macedonibus narratur, de Thracibus refert Herodot. in Terpsic. τὰς δὲ παρθένους ἃ φυλάσσουσι ἀλλ' ἐῶσι οἵσι ἄυται βάλονται ἀνδράσι μίσγεσθαι. τὰς δὲ γυναῖκας ἰσχυρῶς φυλάσσουσι. Eadem de Lydis Ælianus l. 4. c. 1.

[12] τοῖς δὲ Θρᾳξὶ.] hoc ad omnes Thraces applicare videtur Herodotus, etsi ad solas puellas restringi potest, τὸ μὲν ὄρχεσθαι εὐγενὲς κέκριται, τὸ δ' ἄστικτον ἀγνοές. Ad Æthiopes idem defert Sextus. Pyr. Hyp. l. 1.

[13.] ὃς ἀνδρὶ καιρόν.] καιρὸν proculdubiò

[14.] τὸ κομιον] to sit aliquantulum hoc verbum utpote quod nec in veterum nec recentiorum Lexicis inveni. Sed facilis conjectura à κομᾶν duxit, quod confirmavit sensus ut sic τῷ ὀστῷ opponatur. Sed & favet Herodotus qui dum exponit quomodo capiti cutem detrahit Scytha, sic ait, in l. Melpom. περιταμὼν κύκλῳ περὶ τὰ ὦτα, ac si posteriorem tantùm partem crinitiam scilicet, usui suo accommodaret: cùm pars cutis frontem obvolvens minùs forsan idonea quia tot locis perforatur.

μὲν

μὲν κόμιον [15.] ᾧ τῦ ἵππυ φορεῖ, [16.] τὸ δ' ὀσφέον πυ φορεῖ, [17.] χρυσώσας κὴ ἀργυρώσας, πίνει ἐξ αὐτῦ, κὴ παρέυδει τοῖς θεοῖς· ἐν ᾧ τοῖς Ἕλλασιν, ἢ δὲ κ' ἐς τὰν αὐτὰν οἰκίαν συνεισελθεῖν βάλοιτ' ἄν τις τοιαῦτα ποιήσαντι. [18.] Μασσαγέται δὲ τὼς γονέας καταπόφαντες κατέδουπι, κὴ [19.] τάφος κάλλιστος δοκεῖ ἦμεν, ἐν τοῖς τέκνοις τεθάφθαι· ἐν δὲ τᾷ Ἑλλάδι ἄν τις ταῦτα ποιήσῃ, ἐξελαθεὶς ἐκ τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἀποθάνῃ, ὡς αἰσχρὰ κὴ δεινὰ ποιέων. τοὶ ᾧ Πέρσαι, [20.] κοσμεῖσθαί τε, ὥσπερ τὰς γυναῖκας, καὶ τὼς ἄνδρας, καλὸν νομίζοντι, κὴ τᾷ δυνατεὶ

cute divulsâ, partem crinitiam ante equum gestet, Osseam verò auro vel argento obducens, ex illâ bibat diisque ipsis libamina fundat. Græcorum autem nullus easdem ædes ingredi vellet unà cum viro qui tale quid fecerit. Massagetæ parentes suos obtruncantes comedunt & optima videtur sepultura, ità in sobolis ventre condi: sed in Græcia si quis tale quippiam committeret, ejectus statim miserè periret, ut qui rem turpem ac horrendã patrâsset, Persæ viros delicatulè ornari instar fœminarũ putant, ut & cum filia, honestũ

[15.] πρὸ τῦ ἵππυ φορεῖ.] ἄπ ἰχθεόμαχλον κάκιστον inquit Herod. cùm jam satis emolliverat tanquam *mantile servabat.* Sed jactabundus ἐπὶ τῷ χαλινῷ τῦ ἵππυ, τὸν ἐπ' αὐτὸς ἐλαύνῃ, ἐπὶ τύτυ ἐξάπτει κὴ ἀχάλιστον, *habenis equi cui ipse insidet annectebat superbus.*

[16.] τὸ δ' ὀσφέον.] Id non nisi infensissimorum capiti faciunt. Herod.

[17.] χρυσώσας.] si pauper sit Scytha, ἔξωθεν ἀμοβοΐῳ μόνῳ ἐπικρύπτας χέφαν, Caput *extra crudo bovino corio obducens sic utitur,* sin autem dives, insuper & intùs inaurat. Herod.

[18.] Μασσαγέται δὲ τὼς γονέας.] si ad extremam senectutem pervenerint inquit Herodotus l. 1. ἐπὴν δὲ γέρον γένηται κάρτα, οἱ προσήκοντες οἱ πάντες συνιλθόντες θύσί μιν κὴ ἄλλα προβατὰ ἅμα αὐτῷ ἑψήσαντες δὲ τὰ κρέα κατθυοχέονται. Sin autem ante ex morbo ii oriantur, ἐ κάρτα στέονται ἀλλὰ γῇ κρύπτυσι *non edunt sed tumulo condunt* συμφορὴν ποιύμενοι *dolentes* quod illis immolari vel potiùs obtruncari non contigerit. Unde lepidissime ait Herodotus ἕρῳ δὲ ἀλικίης ἐπὶ πέρατα ἄλλος μὴ ἐδεὶς *nullus alius vitæ terminus iis impendet.*

[19.] τάφῳ κάλλιστῳ.] Sic Indi Callatini apud Herod. l. 3. rogante Dario ὅτῳ τίνι χρήματι δεξαιτ' ἂν τελευτέοντας τοὺ πατέρας κατακαίειν πυρὶ, ἀμβάσαντες μεγα βλασφημέειν μιν ἐκέλευον. Nam & illi parentes comedunt. Indéque ex sententia Herodoti, Cambysem insanire meritò putabant homines; ἐ γὰ ἂν ἐθελῆσί τι κὴ νομαίοισι ἐπεχείρησε ἐκπυκλᾶν. *aliter non ausus fuisset, templa & Ritus ludibrio habere,* Apim sc. Ægyptiacam occidens: cum sacra sua omnium præstantissima quælibet judicat Gens.

[20.] Κοσμεῖσθαι.] eò quòd vestes demissas admodum & fluitantes inducerent ἀνδροφεῖς ἐσθῆτας κὴ ποδήρεις Sext. Emp. vel ut Diodor. l. 2. τολλὰν δὲ ἐν ἧς ἔτι ἦν διαγνῶναι τὸν ἀνδρογύνην πότερον ἀνὴρ ἦεν ἢ γυνή. Comam quoque alebant indè in Oraculo Milesiis dato κομήτας dicti Herod. l. 6. & faciem fucò illinebant, ut ex Xenoph. Cyrip. l. 8. colligatur.

κὴ

καὶ τὰ μητρὶ καὶ τᾷ ἀδελφᾷ συνίμεν· τοὶ δὲ Ἕλλανες, καὶ αἰσχρὰ καὶ παράνομα. [22.] Λυδοῖς τοίνυν τὰς κόρας πορνευθείσας, καὶ ἀργύριον ἐνεργήσασθαι, καὶ ὕπω γάμασθαι καλὸν δοκεῖ ἦμεν· ἐν δὲ τοῖς Ἕλλασιν, ἐδεὶς κα θέλει γαμᾶν. [23.] Αἰγύπτιοί τε ὲ ταυτὰ νομίζουσι καλὰ τοῖς ἄλλοις. τῆδε μὲν γὰρ γυναῖκας ὑφαίνειν καὶ ἐργάζεσθαι, καλόν· ἀλλὰ πηλὸν τοὺς ἄνδρας, τὰς δὲ γυναῖκας τρέφειν ἄ φησι τῆδε τοὶ ἄνδρες. τὸν μὲν πηλὸν δ' ἄλλειν ταῖς χερσὶ, τὸν σῖτον τοῖς ποσὶ, πλώοις καλόν· ἀλλ' ἁμῖν τὸ ἐναντίον. οἶμαι δ' ἄν τις [24.] τὰ καλὰ εἰς ἓν κελδὶ συνενεῖκαι πάντας ἀνθρώπους ἃ ἕκαστοι νομίζουσι, καὶ πάλιν ἐξ ἀθρόων τοι

matre ac sorore congredi: at Græci turpia hæc & iniqua; Lydis puellas, cum prostituto corpore pecunias corraserint, ità tandem nubere honestum videtur: inter Græcos autem nemo harum ullam, in uxorem duceret. Ægyptii non eadem statuunt honesta quæ cæteræ gentes: Alibi certè fœminas texere & operari honestum, hîc autem viros. Mulieres officiis funguntur quibus alibi viri solent: Cæmentum manibus subigere, panem verò pedibus, inter illos honestum, sed apud nos obtinet contrarium. Sanè si quis juberet omnes homines in unum locum deferre,

[21.] καὶ τᾷ ἀδελφᾷ] hi fœdi mores non ante Cambysis tempora invalescebant. Nam ille primò sororem duxit: ἔδαμασε γὰρ inquit Herod. l. 3. εἰώθεσαν πρότερον τῇσι ἀδελφεῇσι συνοικέειν οἱ Πέρσαι.

[22.] λυδοῖς.] Eadem narrat Herodotus l. 1.

[23.] Αἰγυπτιοί τε.] hæc etiam ex Herodoto desumpsit Author, qui ità observat, Αἰγύπτιοι ἅμα τῷ ἀέρι τῷ περὶ σφέας ἐόντι ἑτέρῳ καὶ τῷ ποταμῷ φύσιν ἀλλοίην παρεχομένῳ ἢ οἱ ἄλλοι ποταμοὶ, τὰ πολλὰ πάντα ἑτεροκλινέα τοῖσι ἄλλοισι ἀνθρώποισι ἐσήσαντο ἤθεα καὶ νόμους. l. 2. ubi inter cætera hoc etiam de pane habet. Miror autem impensiùs Interpretes tam Herodoti quam Strabonis, qui eadem ex Herodoto refert l. 17. πηλὸν hîc transtulisse lutum, unde constat eos nec verbi vim nec Authoris sensum assecutos. nam quare lutum subigerent aut Ægyptii aut quivis mortalium? πηλὸς igitur cæmentum exprimit unde sensus statim optimus emergit. Jul. Pol l. 7. c. 27. inter cætera cæmenti genera etiam πηλὸν & inter mercenarios πηλοφόρους ponit. Nec illud tantùm Ægyptii sed & χέρσι τὸν πόρρω ἀναιρέοντας, sordes manibus auferunt. Plura adjicit Herodotus sed ea omnia omittit Diodorus Sic. l. 1. tanquam fabulosa nec fide digna. ὅσους μὲν ἓν Ἡροδότῳ καὶ τίνες τῶν τὰς Αἰγυπτίων πράξεις συνταξαμένων ἐχειρίσαντο καὶ συνεγράψαντο ἐκτρόπους παρεισάγοντες τῆς ἀληθείας τὸ παράδοξολογεῖν καὶ μύθους πλάττειν ψυχαγωγίας ἕνεκα παρέσομεν.

[24.] τὰ καλά.] & dein τὰ αἰσχρὰ suos invicem locos occupârunt ità ut transponenda sunt, τὰ αἰσχρὰ εἰς ἓν & τὰ καλὰ λαζέν. Quod illud λαζὲν ostendit, alias impropriè ad τὰ αἰσχρὰ annexum. Sed & indicat Author ipse cùm postea repetens diluit argumentum.

τὰ δὲ

τὰ αἰσχρὰ λαβεῖν, ἃ ἕκαστοι [25.] ἄγωνται, ἔδειν [26.] καλυφθῆμεν, ἀλλὰ πάντας πάντα διαλαβέν. ἐ γὰ πάντες ταυτὰ νομίζουτι. παρεξῶμαι ὃ κὴ ποίημά τι.

quæ turpia putant, & dein è simul congestis excerpere quæ singulis honesta videntur, nihil superfuturum credo, sed omnes omnia desumpturos: non eadem enim omnes colunt. Apponam autem poëticum fragmentum.

[27. Καὶ γὰ τὸν ἄλλον ὧδε θνητῶσι νόμον
Ὀφει διαιρῶν, ἔδειν ἂν πάντη καλὸν,
Οὐδ' αἰσχρὸν· ἀλλὰ ταυτ' ἐποίησε λαβὼν
Ὁ καιρὸς αἰσχρὰ, κὴ διαλλάξας καλά.

Spectabis alias hoc loco datas viris
Leges, hinc discens nihil honestum, nihil
Ubique turpe, sed reddit occasio
Idem nunc turpe, dein mutata, bonum.

Ὡς δὲ τὸ σύνολον εἰπὶν, [28.] πάντα καιρῷ μὲν καλά ἐντι, ἐν ἀκαιρείᾳ δ', αἰσχρά. τὶ ὧν διεπραξάμην; ἔφαν ἀποδείξειν ταυτὰ αἰσχρὰ κὴ καλὰ ὄντα: κὴ ἀπέδειξα ἐν τέτοις πᾶσι.
λέγεται δὲ κὴ περὶ τῶ αἰσχρῶ κὴ καλῶ, ὡς ἄλλο ἑκάτερον εἴη. ἐπεὶ αἴ τις ἐρωτάσῃ τὼς λέγοντας ὡς τὸ αὐτὸ πρᾶγμα αἰσχρὸν κὴ καλόν ἔξιν, αἴποκά τι αὐτοῖς καλὸν ἔργασται, αἰσχρὸν ὁμολογησεῖντι, αἴφ' τωὔτὸν

Ut totam rem verbo compingam, omnia opportuna quidem honesta, intempestiva verò turpia. Quid ergo confeci? dixi me velle eadem honesta ac turpia demõstrare, quod his omnibus absolvi.

Cæterùm alius fertur sermo de honesto ac turpi nempe qui utrumque diversum quid affirmat. Quandoquidem si quis prioris sententiæ patronos rogaret, an quid honestũ unquã peregerint, etiã & istud turpe agnoscant necesse est, si idem

[25.] ἄγωνται] verbum Ionicum: Et ut semel hîc moneam plura Ionicè usurpat Author, quale est τωὔτὸς ubique oculis obversans, Sic etiam συνιεῖναι sæpius in Herodoto repertum.

[26] Καλυφθῆμεν] emendo καταλαφθῆμεν —

[27.] Καὶ γὰ τόν] hoc ποίημα in suos στίχους disposui & non dubito quin ex Euripide illo σκληρικῷ φιλοσόφῳ, excerpantur. Non tantùm quia ipse ferè solus periculosa illa & nefaria solet effundere sed & dictionem ipsius sapiunt: etsi nec in tragœdiis quæ extant nec in deperditorum fragmentis reperio.

[28.] πάντα καιρῷ.] Eadem habet sed sensu magìs sano Sophocles πάντα γὰ καιρῷ καλὰ —

καὶ

καὶ τὸ αἰσχρὸν καὶ τὸ καλόν. καὶ εἴ τινα καλὸν οἶδας ἄνδρα, τοῦτον καὶ αἰσχρὸν τὸν αὐτόν. καὶ εἴ τινα καὶ λευκὸν, καὶ μέλανα τοῦτον τὸν αὐτόν. καὶ καλὸν γ' ἔστι τοὺς θεοὺς σέβεσθαι, καὶ αἰσχρὸν ἄρα τοὺς θεοὺς σέβεσθαι, ἄστε τοῦτον αἰσχρὸν καὶ καλόν ἐστι. καὶ τάδε μὲν περὶ ἁπάντων εἰρήσθω μοι. τρέψομαι δὲ ἐπὶ τὸν λόγον αὐτῷ ὃν λέγουσι· εἰ γὰρ τὰν γυναῖκα καλὸν ἔστι κοσμεῖσθαι, τὰν γυναῖκα αἰσχρὸν κοσμεῖσθαι, εἴτε τοῦτο τὸν αἰσχρὸν καὶ καλόν· καὶ τἄλλα κατὰ τοῦτο. ἐν Λακεδαίμονι ἔστι καλὸν τὰς παῖδας γυμνάζεσθαι, ἐν Λακεδαίμονι ἔστιν αἰσχρὸν τὰς παῖδας γυμνάζεσθαι. καὶ τἄλλα ὅπως. λέγονται δὲ ὡς [29.] εἴ τινες τὰ αἰσχρὰ. ἐκ τῶν ἐθνέων πάντοθεν συνενείκαιεν, ἔπειτα συγκαλεσάντες κηλαίοιεν, ἄ τις καλὰ νομίζει, [30.] λαμβάνειν πάντα, καὶ ἐν καλῷ ἀπενειχθῆμεν· ἐγὼ θαυμάζω εἰ τὰ αἰσχρὰ, συνενεχθέντα καλὰ ἐσεῖται, καὶ ἐκ οἷά περ λῷθεν. εἰ γοῦν ἵππους ἢ βοῦς ἢ ὄϊς ἢ ἀνθρώπους ἄγαγον, ἐκ ἄλλό τί κα ἀπάγαγον. ἔπει ἐδὲ χρυσὸν ἤνεικαν, χαλκὸν ἀπηνείκαν· ἐδὲ ἄργυρον

honeſtum ac turpe. Et ſi virum quempiam honeſtum cognoverint, eundem etiam & turpem: ſi album quempiam, etiam & illum ipſum nigrum: Deóſne venerari honeſtum? venerari ergo quoque turpe. Et hæc de omnibus dici ſupponantur. Sed memet converto ad rationes quas illi afferunt: Si mulierem bellè ornari honeſtum, & eandem ità ornari turpe, ſi pro eodem honeſtum ac turpe reputandum. Paríq; ratione cætera. In Sparta puellas ſe exercitare honeſtum, in Sparta quoque puellas ſe exercitare turpe eſt: aliáque conſimili modo. Dicunt autem, ſi quis turpia ex omni undequaque gente in medium adduceret, deindeque mandaret ſingulos ea quæ honeſta putant capere, omnes omnia ſumpturos, & pro honeſtis reportaturos. Mirum quid, ſi turpia in unum locum delata, honeſta fierent non eadem quæ adducebantur. Si equos, boves, oves aut homines attulerint non aliud certè aſportarunt: Nec aurum

[29] εἰ τίνες τὰ αἰσχρά.] Non poſſum hîc prætermittere præclariſſimam Herodoti ſententiam, quæ etſi cum ſenſu Authoris noſtri non undiquaque congruat, ſimili tamen modo effertur. ὀπίσω μαι δὲ τοσόνδε ὅπως ἂν πάντες ἄνθρωποι τὰ οἰκήϊα κακὰ εἰς μέσους συνενείκαιεν, ἀλλήλοισι βουλόμενοι τοῖσι πλησίοις, ἐπιὼν αὐτὸς τὰ τῶν πέλας κακὰ, ἀσπασίως ἕκαστοι αὐτέων ἀποφορέοιτο ὀπίσω τὰ ἑωυτοῦ ἀπενειχθέντα. l. 7.

[30.] λαμβάνειν.] aliquid deeſt ità reponendum, ἄ τις καλὰ νομίζει λαμβάνειν, πάντες πάντα διαλαβέειν.

ἤνεικαν,

ἤνεικαν, μόλιβδόν κα ἀπέφερεν. ἀντὶ δ' ἄρα τῶν αἰσχρῶν καλὰ ἀπαγαγόντι, φέρε δὴ αἰ ἄρα τὶς αἰσχρὸν ἀπάγαι, τοῦτον ἄν, καλὸν ἀπάγαι. ποιητὰς ὑ μάρτυρας ἐπάγονται, [31.] ποτὶ ἀδονὰν ἢ ποτ' ἀλάθειαν ποιοῦντι.

ferentes, æs domum reduxerint, aut plumbum referent, quod argentum intulerint. Pro bonis ergo mala retulerunt: age verò si quis turpe quid adduceret, illud quoque bonum asportaret. Poëtas autem testes inducunt qui non pro rerum veritate, sed hominum delectatione carmina sua componunt.

Diss. III. De justo & injusto.

ΔΙΣΣΟΙ δὲ λόγοι λέγονται κὴ περὶ τῶ δικαίω καὶ περὶ τῶ ἀδίκω· κὴ τοὶ μὲν, ἄλλο ἦμεν τὸ δίκαιον, ἄλλο δὲ, τὸ ἄδικον· τοὶ ὑ, τωὐτὸ δίκαιον κὴ ἄδικον· κὴ ἐγὼ τούτῳ πειρήσομαι πιμωρεῖν. κὴ πρῶτον μὲ[1.]ν δόξαν ὡς δίκαιόν ὅτι λεξῶ, κὴ ἐξαπατᾶν. τὼς μὲν πολεμίως ταῦτα ποιεῖν, αἰσχρὸν κὴ πονηρὸν ἂν ἐξείποιεν· τὼς ὑ φιλτάτως, ὅ. αὐτίκα τὼς γονέας· αἰ γὸ δέοι τὸν πατέρα ἢ τὰν ματέρα. [2.] φάρμακόν τι

Duo itidem feruntur sermones de justo & injusto: Etenim quidam aliud esse justum aliud injustum putant, quidam verò idem utrumque, quam sententiam defendere conabor. Et primò ostendam fallere & mentiri justum esse. Dicat igitur quispiam, ità tractare inimicos turpe & improbũ: amicissimos verò nequaquã, exẽpli causâ parentes. Si enim oportet patrem aut matrẽ medicamentũ

[31.] ποτὶ ἡδονὰν ἢ ποτ' ἀλήθειαν.] ἅτε ὧς ποιηταὶ ὑμνήκασι ὅτι τὸ μεῖζον κοσμοῦντες— ἅτε ὡς λογογράφοι ξυνέθεσαν ὅτι τὸ τερψαγωγότερον τῇ ἀκροάσει ἢ ἀληθέστερον. Thucyd. l. 1 sic etiam Eratosthenes apud Strab. l. 1. ποιητὴς πᾶς σοχάζεται ψυχαγωγίας ἕ διδασκαλίας.

[1.] φθόδεσθαι] Plat in Rep. l. 1. ἀλλὰ ταῦτα ἴσι· ἐνίοτε μὲν δικαίως, ἐνίοτε ἀδίκως ποιεῖν. εἶεν τοιόνδε λέγω· πᾶς ἂν πῶ εἴποι, εἰ τὶς λάβοι παρὰ φίλω ἀνδρὸς σωφρονοῦντος ὅπλα, εἰ μανεὶς ἀπαιτοῖ ὅτι ὅτε χρὴ τὰ τοιαῦτα ἀποδιδόναι· ὅτε δίκαιον ἂν εἴη ὁ ἀποδιδὺς, μὴ δ' αὖ περὶ τὸν ὅτως ἔχοντα, πάντα ἐθέλων τἀληθῆ λέγειν· Et quamvis Homerum coronatum è Republica sua ejecerit ob turpes fabulas Diis ascriptas, tamen publicas quasdem confingi jubet quibus civitas ad virtutem efformetur: nempe ut μιχανὰ τὶς γένοιτο τοῦ φευδῶν τοῦ ἐν δέοντι γινομένων, ὧν δὲ νυῦ ἐλέγομεν, γένος αὖόν τι εἶναι φθοδόμενος πεῖσαι, Rep. l. 1.

[2.] φάρμακόν τι.] Omnia tum de pharmaco tum de ense eripiendo reperiuntur apud Xenophontem in quarto memorabilium, ubi Socrates Euthydemum quendam ob sapientiam Politicam tumentem obtundit, & pro more suo his captiunculis in angustum redigit, transcribere nolo nè tædio essem.

ἐγκαταφαγὼν; καὶ μὴ θέλοι, ὲ δίκαιόν ὅτι, κὴ κὴ τῷ ῥοφήματι κὴ ἐν τῷ ποτῷ δόμῳ, καὶ μὴ φάρμῳ ἐνῆμαι; ἄκων ἤδη ψεύδεσθαι κὴ ἐξαπατᾶν τὼς γονέας, κὴ κλέπτειν μὲν τὰ τῶν φίλων, κὴ βιᾶσθαι τὼς φιλτάτως δίκαιον. αὐτίκα εἴ τις λυπηθεὶς τι τῶν οἰκήων κὴ ἀχθεσθεὶς μέλλοι αὐτὸν διαφθείρειν ἢ ξίφει ἢ χοινίῳ, ἢ ἄλλῳ τινὶ, δίκαιόν ὅτι ταῦτα κλέψαι, αἰ δυνατὸ αἰ ὢ ὑστερίξαι καὶ ἔχοντα καταλάβοι, ἀφελέσθαι βίᾳ; ἀνδραποδίξασθαι δὲ πῶς ὲ δίκαιον τὼς πολεμίως, αἴ τις δυνατὸ εἶλὼν πόλιν ὅλαν ἀποδόσθαι; τοιχωρυχὲν ὢ τὰ τῶν πολιτῶν κοινὰ οἰκήματα, δίκαιον φαίνεται. αἰ γὰρ ὁ πατὴρ ὁπὸ πολεμίων κατεσασμένῳ ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν δεδεμένῳ εἴη, ἄρα ὲ δίκαιον διορύξαντα κλέψαι κὴ σῶσαι τὸν πατέρα; ὁπιορκεῖν ὢ αἴ τις ὑπὸ τῶν πολεμίων λαφθεὶς ὑποδέξαιτο, ὀμνύων ἢ μὰν ἀφεθεὶς τὴν πόλιν παραδώσειν, ἄρα ἔτῳ δίκαια ποιήσαι ἐνορκήσας; ἐδὼ μὲν γὰ ὲ δοκῶ· ἀλλὰ μᾶλλον τὴν πόλιν καὶ τὼς φίλως κὴ τὰ ἱερὰ σῶσαι παρρώϊα ἐπιορκήσας. ἤδη ἄρα δίκαιον κὴ τὸ ὁπιορκεῖν, κὴ τὸ ἱερόσυλεῖν. [3.] τὰ μὲν ἴδια τῶν πόλεων

deglutire, nec volet, annon juſtum eſt ſorbili quodam aut potu diffuſum porrigere & ineſſe diſſimulare? Juſtum igitur parentes mendacio fallere, ut & ſubripere bona amicorum & chariſſimis vim inferre. Nam ſi quis ob res quaſdam familiares graviter triſtitiâ affectus ſibi lethum conſciſcere cogitaret ſive enſe vel reſti aut alio telo, annon juſtum eſt hbc clanculùm ſubripere ſi quis poſſet, aut ſi tardior adveniens jam in manibus habentem deprehenderit, per vim auferre? quis unquam dubitavit annon juſtum eſſet, inimicos in ſervitutem rapere, ſi modò quis poſſet totam civitatem expugnare? ſed & ædes civium noſtrorum publicas perrumpere juſtum videtur: nam ſi pater inimicorum factione oppreſſus, in vlnculis ad mortem ſervaretur, annon juſtum eſt, effringentem abripere patrem & liberare? Necnon pejerare: ſi quis enim ab hoſtibus captus juramento dato ſpondeat ſe dimiſſum urbem ſuam proditurum, an ille ſanctè oblervans juſta peraget? Ego certè non ità ſentio: ſed potiùs ſi civitatem ſuam & amicos & templa patria perjurus conſervet. Pejerare igitur juſtum eſt ut & ſacra ſpoliare: quæ privatim ad quamlibet civitatem ſpectant,

[3.] τὰ μὲν ἴδια.] Innumera apud Hiſtoricos conduntur exempla ubi ſacra ſua ad uſus profanos allocârunt civitates. Ego unum tantum ſubjungam. Cùm Pericles Athenienſium opes in concione exponeret, quibus bellum contra Lacedæmonios inſtruere poſſent, inter cætera numerat, ἀναθήματα ἴδια κὴ δημόσια κὴ ὅσα ἱερὰ σκεύη περὶ τε τὰς πομπὰς κὴ τοὺς ἀγῶνας κὴ σκῦλα μηδικὰ—ἔτι ὢ τὰ ἐκ τῶν ἄλλων ἱερῶν χρήματα, οἷς χρήσεσθαι αὐτοῦ κὴ ἦν που ἐξείργηται πάντων κὴ αὐτῆς τῆς θεᾶς περικοσμήσεις ἱερεῖ:. Thucid. l. 2.

ξῶ·

ἐῶ· τὰ δὲ κοινὰ τᾶς Ἑλλάδος, [4.] τὰ ἐκ Δελφῶν καὶ τὰ ἐξ Ὀλυμπίας. [5.] μέλλοντ@ τῷ βαρβάρῳ τὰν Ἑλλάδα λαβεῖν, καὶ τᾶς σωτηρίας ἐν χρήμασιν ἐούσας, ἔ δίκαιον λαβεῖν, καὶ χρῆσθαι ἐς τὸν πόλεμον; φονεύειν ἢ τοὺς φιλτάτους δίκαιον· ἐπεὶ καὶ [6.] Ὀρέστας καὶ Ἀλκμαίων, καὶ ὁ θεὸς ἔχρησε δίκαια αὐτοὺς ποιῆσαι. ἐπὶ ἢ τὰς τέχνας τρέφομαι, καὶ ταῦτα ποιητῶν.

prætermitto; sed totius Græciæ sacra publica, è Delphis & Olympiâ, cùm periculum sit nè barbari Græciam subjugarent, & spes salutis in sola pecunia ponatur, annon justum est desumere & in belli usus allocare? Justum etiam charissimos necare cùm id fecerint Orestes & Alcmæon, & justè feciſſe in oraculo pronunciavit Deus. Ad artes me converto & poëtarum imprimis:

[4] τὰ ἐκ Δελφῶν καὶ τὰ ἐξ Ὀλυμπίας.] Nam templum inter Delphos non ad hanc aut illam urbem aut populum spectabat, uti ferè cætera quæ nemo præter cives ipsos ornabat, sed à tota Græcia colebatur. Hoc consulturi adibant, huc victoriâ potitâ mittebant spolia. In hoc Græci post confectum bellum Persicum ἀναθήματα dedicârunt, καὶ ἐπιφανέστατον τὸν θεὸν κοινῇ ἐκ λελαφύκασι πλήθεα καὶ ἀρίστα τὰ ἀναθήματα. Herod l. 9. Ità ut sive ex Græcis ipsis vel exterorum munificentia immensa divitiarum moles congesta est: sed & apud Delphos Ludi Pythii: uti quoque in Olympia Olympici; In quibus τῶν θεῖν καὶ ἀγωνίζεσθαι jus Græci omnes habebant; & si quod bellum intercederet, cessabat statim usque dum festum celebratur, & hinc vocabantur Ὀλυμπιακαὶ σπονδαὶ, quas qui violabant, mulctâ puniebantur prout νόμ@ Ὀλυμπιακὸς postulabat: & usque dum solverent, τῷ ἱερῷ, θυσίας καὶ ἀγῶνα ἔφερον, uti olim Lacedæmonii apud Thucydid. l. 5. Hujusce quoque loci vastas fuisse opes ostendit Pausanias, qui Olympici templi θησαυρὲς numerat, id est cellas in quibus servantur ἀναθήματα· & indè patet tam quæ in Delphis quàm quæ in Olympia reponebantur, κοινὰ fuisse, quòd Pericles cùm ad bellum Peloponnesiacum Atheniensis incitaret, & inopiam Lacedæmoniorum ostenderat, ἔστε, inquit, καὶ κινήσαντες τῆδ' Ὀλυμπάδι ἢ Δελφοῖς χρημάτων, nec verò auferentes pecunias aut è Delphis aut Olympiâ quicquam contra nos valerent--- Thucyd. l. 2.

[5.] μέλλοντ@.] Græcos cùm Persæ invaderent, quid aut è Templo Delphico aut Olympico abstulisse nullibi constat, etsi ità tradere videtur hic Author. Herodotus planè contrarium innuit de Delphis, narrans quanto timore percellerentur cùm Xerxes milites mitteret ad diripiendum templum & præsertim ea quæ consecravit Chrœsus longè opulentissima; qualíque θαύματι Deus ipse sua defendit sacrilegósque abegit. Herod. l 8. Ista Chrœsi ἀναθήματα usque ad bellum sacrum illæsa permansisse refert Diod. Sic.

[6.] Ὀρέστης.] Vide tragœdiam Euripidis eo nomine insignitam, ubi more suo deos Ethnicos aspergit: Ità enim Orestes & Menelaus colloquuntur. Orest. ἀλλ' ἔστιν ἡμῖν ἀναφορὰ τῆς ξυμφορᾶς-- Men. Μὴ θάνατον εἴπῃς· τοῦτο μὲν γὰρ ἐ σοφόν· Orest. Φοῖ@ κελεύσας ματρὸς ἐπτερόξευτον φόνον. Men. ἁμαθίᾳ@ ἢν τῷ καλῷ καὶ τῆς δίκης; Orest. Δυσλογοῦμαι θεοῖς ἃ τὶ ποτ' εἰσὶ θεοί.

ἐν γὰρ [7.] τραγῳδοποιΐᾳ καὶ ζωγραφίᾳ ὅστις πλεῖστα ἐξαπατᾷ ὅμοια τοῖς ἀληθινοῖς ποιέων, ἄριστος. θέλω δὲ καὶ ποιήματα τῶν παλαιοτέρων μαρτύριον ἐπαγαγέσθαι. [8.] Κλεοβουλίνης,

Etenim in conficiendis tragœdiis & pingendi disciplinâ qui plurimum fallit, veris maximè similia confingens, is optimus. Veterum autem poëmata in testimonium afferam. Cleobulinis,

Ἄνδρ' εἶδον κλέπτοντα, καὶ ἐξαπατῶντα βίᾳ· ὡς
Καὶ τὸ βίᾳ ῥέξαι τοῦτο δικαιότατον·

Cognovi quendam fallentem & vi spoliantem:
Quâ vi non olim res magis æqua fuit.

ταῦτ' πάλαι ταῦτα. [9.] Αἰσχύλου δὲ ταῦτα,

hæc olim erant: Æschyli verò ista,

Ἀπάτης δικαίας ἐκ ἀποσκοπεῖ θεός.
Bonos nec ipse Jupiter spernit dolos.
Ψευδῶν δὲ καιρὸν ἔστ' ὅτοι τιμᾷ θεός.
Est tempus quando mendacem laudat Deus.

Λέγεται δὲ καὶ τῷδε ἀντίθετος λόγος· ὡς ἄλλο τὸ δίκαιον καὶ τὸ ἄδικόν ἐστι, διαφέρον, ὥσπερ καὶ πώγωνα, ἔτω καὶ τὸ πρᾶγμα· ἐπεὶ εἴ τις ἐρωτήσαι

Dicitur autem alius sermo huic contrarius, aliud esse justũ aliud injustum tam re quàm nomine distinguendum: Cùm si quis interroget

[7.] τραγῳδοποιΐᾳ.] Nam tragœdiam & comœdiam μιμήσεις dixit tam Aristoteles in Poet. quàm Plato l. 3. de Rep. διὰ μιμήσεως ὅλη ἐστὶ τραγῳδία καὶ κωμῳδία. Hinc ea optima habetur quæ idem πάθος in auditoribus excitare potest ac res ipsa coràm gesta.

[8.] Κλεοβουλίνης.] Lindia Poetria, filia Cleobuli de septem sapientibus unius Ænigmata versibus Hexametris scripsit. Prior versus incultus maximè, sed nolebam in textu mutare, quia in eum verba ipsa incidunt: forsan ὡς, omisso puncto cum βίᾳ construendum, ut significet ὡς βίᾳ. forsan βίᾳ è loco suo aberravit ac ità legendus versus, ἄνδρ' εἶδον κλέπτοντα βίᾳ καὶ ἐξαπατῶντα, ὡς τὸ βίᾳ, &c. & sic καὶ παρέλκει.

[9.] Αἰσχύλου.] Hi Æschyli versus è diversis tragœdiis desumuntur: priorem Stobæus in nono sermone conservavit.

τῶς

πὼς λέγοντας ὡς τὸ αὐτό ἔστιν ἄδικον καὶ δίκαιον, εἶτα δή π δίκαιον φεὶ πὼς γονέας ἔφεξαν, ὁμολογοῦντι καὶ ἄδικοι εἶεα. τὸ γὰ αὐτὸ ἄδικον καὶ δίκαιον ὁμολογέοντι ἡμῖν. φέρε, ἄλλον δὲ, εἴ πνα γνώσκη δίκαιον ἄνδρα, καὶ ἄδικον ἄεα τὸν αὐτόν. [10.] καὶ μέγαν τοίνυν καὶ μικρὸν καταιτόν. καί τοι πολλὰ ἀδικήσας ἀποθανέτω φεύξάμενος. καὶ φεὶ μὴ τόπων ἄλις. εἶμι δὲ ἐφ' ἃ λέγοντες ἀξιόωντι τὸ αὐτὸ καὶ δίκαιον καὶ ἄδικον ἀποδεικνύεν. τὸ γὰρ κλέπτεν τὰ τῶ πολεμίων, δίκαιον καὶ ἄδικον ἀποδεικνύεν. [11.] τᾶτ' αὐτό. εἰκ' ἀληθὴς ὁ τῶν λόγος καὶ τἄλλα [12.] καὶ τὠὐτό. τέχνας δ' ἐπάγονται ἐν αἷς ἔκ ἔστι τὸ δίκαιον καὶ τὸ ἄδικον. καὶ τοὶ ποιηταὶ ὅτι ποτ' ἀλήθειαν, ἀλλὰ ποτὶ τὰς ἡδονὰς τῶ ἀνθρώπων, τὰ ποιήματα ποιέοιντο.

idem utrumque asserentes, an justum quid parentibus præstiterunt, injustos se quoque confitentur. Nam idem justum & injustum agnoscunt; age verò, si quem alium justum cognoverint, etiam & illum injustum: si minùs injustum etiam & illum ipsum magìs: & sanè multa injustè perpetrans ob ista moriatur. Et de his quidem satís. Transeo autem ad ea ex quibus illi idem justum & injustum flagitant. Hoc ipsum, bona inimicorum subripere, & justum & injustum ostendere licet, si vera sit illorum sententia: cæteráque pari ratione. Artes verò inducunt in quibus justum & injustum non conspicitur. Et poëtæ non pro rerum veritate sed hominum delectatione carmina componunt.

Diss. IV. de Veritate & Falsitate.

ΛΕ'ΓΟΝΤΑΙ δὲ καὶ φεὶ τῶ ψεύδεος καὶ τᾶς ἀληθείας δισσοὶ λόγοι. ὧν ὁ μὲν φατὶ, ἄλλον μὲν τὸν ψεύσαν ἕτερον λόγον, ἄλλον δὲ τὸν ἀληθῆ· τοὶ δὲ, τ' αὐτόν. αὖ κἀγώ.

SEd & de veritate & falsitate, duplex fertur sententia; una quidem, alium esse sermonem verum, alium falsum asserit; altera verò eundem utrumque; sic etiam ego ipse.

[10.] καὶ μέγαν] Ità lego ut sensum indè eliciam. καὶ μικρὸν τοίνυν καὶ μέγαν καὶ αὐτὸν, id est, μικρὸν ἀδικοῦντα ut ìi priora & sequentia postulare videntur, forsan omittitur verbum.

[11.] τᾶτ' αὐτό] deest verbum forsan ῥάδιον aut hujusmodi, tollenda verò puncta & ità legendum ἀποδεικνύεν ῥάδιον τᾶτ' αὐτὸ, εἰκ', &c.

12.] καὶ τὠὐτό.] καὶ τὰὐτό.

[1.] τὸν δὲ λόγω πρῶτον μέν, ὅπ τοῖς αὐτοῖς ὀνόμασι λέγονται· ἔπειτα δέ, ὅταν λόγ☉ ῥηθῇ, [2.] ἂν μὲν ὡς λέγηται ὁ λόγ☉, ἔτω γένηται, ἀληθὴς ὁ λόγ☉· ἂν δὲ μὴ γένηται, ψευδὴς ὁ αὐτὸς λόγ☉. αὐτίκα κατηγορεῖς ἱεροσυλίαν τῷ, οὐκ ἐγένετο τοῦργον, ἀληθὴς ὁ λόγ☉· καὶ αἱ ὃ μὴ ἐγένετο, ψεύσας καὶ τῷ ἀπολογουμένῳ ὥσγε ὁ λόγ☉. καὶ τάγε δικασήεια τὸν αὐτὸν λόγον καὶ ψεῦσαν καὶ ἀληθῆ κρίνουσι. ἐπεί τοι καὶ ἐξῆς καθήμενοι αἱ λέγοιμι Μίμας εἰμὶ, τὸ αὐτὸ μὲν πάντες ἐρῶμεν, ἀλαθὴς ὃ μόν☉ ἐγώ· ἐπεὶ καὶ εἰμί. δῆλον ὧν ὅπ ὁ αὐτὸς λόγ☉, ὅταν μὲν αὐτῷ παρῇ τὸ ψεῦδ☉, ψεῦσας ἔξιν· ὅταν δὲ τὸ ἀληθὲς, ἀληθής. ὥσωρ καὶ ἄνθρωπ☉ τὸ αὐτὸ, καὶ παῖς καὶ νεανίσκ☉ καὶ ἀνὴρ καὶ γέρων ἔξιν.

Λέγε☉ δὲ καὶ ὡς ἄλλ☉ εἴη ὁ ψεύσας λόγ☉, ἄλλ☉ δὲ ὁ ἀληθὴς, [3.] διαφέρων τῷνυμα.

Et illud primùm aio, quòd de iisdem verbis dicuntur, dein postquam ex ore profertur sermo, si ità ut dicitur res ipsa facta fuerit, verus est sermo, si non facta, falsus ille ipse. Verbi-causâ cùm sacrilegii quempiam insimules, si tale quid commissum, verus est sermo, si non commissum, falsus. Sic etiam se purgantis oratio, qualis est. Judices in consessu eundem sermonem verum ac falsum pro libitu decernunt. Imò & nos hîc juxtà sedentes, si dicamus singuli, Ego sum Mimas, idem certè dicimus omnes, sed verum ego solus, cùm & ille ipse sim. Clarum igitur eundem sermonem si illi falsitas adjungatur, falsum esse; sin veritas, verum. Sicut etiam hoc ipsum, homo, puerum, juvenem, virum & senem denotat.

Dicitur autem, alium esse sermonem verum, alium falsum, & re ipsâ & nomine differentem.

[1.] λόγω] rectiùs λέγω. fortè τὸ ᾗ λέγω πρῶτον.

[2.] ἂν μὲν ὡς λέγηται ὁ λόγ☉.] Sextus Empiricus tale placitum Epicuro attribuit l. adv. Mat. ὁ Ἐπίκουρ☉ τὰ μὲν αὐθητα πάντα ἔλεγεν ἀληθῆ καὶ ὄντα· ὁ δὲ λόγος εἶναί τι λέγειν ἢ ὑπάρχον. ἔνθεν καὶ ὑπογράφων τὰληθὲς καὶ ψεῦδ☉, ὅτι φησὶν ἀληθὲς τὸ ὕπως ἔχον ὡς λέγεται ἔχειν· καὶ ψεῦδός ὅτι, φησὶ, τὸ οὐκ ὕπως ἔχον ὡς λέγεται ἔχειν. Epicurus ipse eadem in epistola ad Herod. κατὰ ὃ ταύτῳ τῷ κίνησιν συνημμένῳ τῇ φαντασικῇ ὁπαβολῇ, διαλαμβάνειν δ' ἔχουσαν ἐὰν μὲν μὴ ὑπομαρτυρηθῇ ἢ ἀντιμαρτυρηθῇ, ψεῦδ☉ γίνεται· ἐὰν δ' ὑπομαρτυρηθῇ ἢ μὴ ἀντιμαρτυρηθῇ, τὸ ἀληθές· & quidem veros esse sensus magnum illud Epicuri Dogma, ipse non primò excogitavit, sed longè ante Protagoras utì in Platone ubique patet. Infra, ἂν λέγοιμι legendum ἂν λέγοιμι— & ἀληθὴς ὃ μόν☉, ἀληθὲς ὃ μόν☉ —

[3.] διαφέρων τῷνυμα.] supplendum aliquid ἕτω καὶ πρᾶγμα.

αἱ

αἰ γάρ τις ἐρωτάσαι τὼς λέγοντας ὡς ὁ αὐτὸς λόγος εἴη ψεύδας καὶ ἀλαθὴς, ὃν αὐτοὶ λέγοντι, πότερός ἐστιν, αἰ μὲν ψεύδας, δῆλον ὅτι δύο εἴη· αἰ δ' ἀλαθὴς ἀποκείναυτο, καὶ ψεύδας ὁ αὐτὸς ἔστω. καὶ [4.] ἀλαθές τι πολλὰ εἶπεν, ἢ ἐξεμαρτύρησε· καὶ ψεῦδος ἄρα τὰ αὐτὰ ταῦτα. καὶ αἴ τινα ἄνδρα ἀλαθῆ οἶδε καὶ ψεύσαν τὸν αὐτόν. [5.] ἐν ᾧ τῶ λόγω λέγοντι ταῦτα, ὅτι μὲν τῶ πράγματος ἀλαθῆ τὸν λόγον, ἀμφήτω ᾧ ψεύσαν. ἐπὶ δηλῶν διαφέρει αὖθις τὼς δικαστὰς, ὅτι κείνοιντο. ὁ μὲν πάρεντι τοῖς πράγμασιν. ὁμολογέοντι δὲ καὶ αὐτοὶ, ᾧ μὲν τὸ ψεῦδος ἀναμέμικται, ψεύσαν εἶμεν· ᾧ δὲ ἀλαθὲς, ἀλαθῆ. τοῦτο ᾧ ὅλον διαφέρει.

Si quis enim eundem utrumque dicentes interrogaret, qualis est sermo, quem ipsi asserunt: Si falsum esse respondeant, constat res diversas esse, sin verum, & falsus quoque ille ipse arguitur: & an quis vera multa dixit aut atteſtatus est? etiam & illa ipsa falsa: & si quis veracem virum cognoverit & illum quoque mendacem. Absque ratione verò affirmant, re peractâ verum esse sermonem, non peractâ falsum; nam tum maximè refert quid decernunt judices: rebus enim dum transiguntur, non interſunt. Ipsi confitentur, cui immiscetur falsitas, falsum, cui veritas verum. Hoc autem toto cœlo differt.

[6.] Ταῦτα τοὶ μαινόμενοι καὶ τοὶ σωφρονοῦντες καὶ τοὶ σοφοὶ καὶ τοὶ ἀμαθεῖς καὶ λέγοντι καὶ πράσσοντι. καὶ πρῶτον μὲν ὀνομάζοντι ταῦτα γᾶν καὶ ἄνθρωπον καὶ ἵππον, καὶ πῦρ,

Similiter autem insani & sobrii, docti & indocti appellant & agunt: primò ità vocant ista terram, hominem, equum, ignem,

[4.] ἀλαθές τι] ἀλαθῆ τὶς, rectiùs.
[5.] ἐν ᾧ τῶ λόγω.] fortè ἐν δὲ τῷ λόγῳ.
[6.] ταῦτα τοί. Rectiùs ταυτὰ— sed hæc sectione novâ inclusi, quoniam non video quomodo cum superioribus annectantur. Suspicor ad aliam dissertationem pertinere, hîc verò errore quodam assuta. Nam jam ante hanc dissertationem absolverat author eo modo quo præcedentes; id est, διασὰς λόγους proposuerat, & pro utroque argumenta pertransierat. Dein alia nunc subjungit, contra methodum in prioribus usurpatam, quæ statim in proxima sectione diluit. Id igitur sentio; si ad priora spectant, proculdubiò transponuntur, & quæ in hac sectione reperiuntur ad primum λόγον reduci debent, & in ea parte immediatè post ἀνὴρ καὶ γέρων ἔστι collocari. Tum confutatio τοὶ τίνες λέγοντες claudet secundum λόγον, & sequetur τοῦτο ὅλον διαφέρει· ad sensum non alio modo accommodari possunt quàm isto: si propositiones contradictoriæ simul veræ sint, constat, verum & falsum à se invicem non distingui, sed eandem rem quodam respectu veram, quodam falsam.

καὶ τἆλλα πάντα· καὶ ποιέοντι ταῦτα, κἀθλιῶ), καὶ ἔδοντι καὶ πίνοντι, καὶ κατάκειν), καὶ τἆλλα καπῳϋτό. καὶ μὰν καὶ αὐτὸ πρᾶγμα καὶ μεῖζον καὶ μεῖόν ἐϛι, καὶ πλέον καὶ ἔλασσον, καὶ βαρύτερον καὶ κουφότερον. ἅτω γὰ εἴη ταῦτα πάντα. τὸ τάλαντον ἐϛὶ βαρύτερον τῆς μνᾶς καὶ κουφότερον τῶ δύο ταλάντων. τωὐτὸν ἄρα καὶ κουφότερον καὶ βαρύτερον. καὶ ζώει ὁ αὐτὸς ἄνθρωπ@ καὶ ἔ ζώει, κατ' αὐτά [7.] ἐϛι καὶ ἐκ ἔϛι. τὰ γὰ τῇδε ὄντα, ἐν τῇ Λιβύᾳ ἐκ ἔϛιν, ἀλλ' ἔ γε τὰ ἐν Λιβύᾳ, ἐν Κύπρῳ, καὶ τἆλλα κ' τὸν αὐτὸν λόγον. ἐκοῦν καὶ ἐντὶ τὰ πράγματα καὶ ἐκ ἐντί.

Τοί τινες λέγοντες τὼς μαινομένως καὶ τὼς σοφὼς, τὼς ἀμαθεῖς παὐτὰ διαπράττεϖϛ, καὶ λέγειν καὶ τἄλλα ἑπόμενα τῷ λόγῳ, ἐκ ὀρθῶς λέγοντι. αἰ γάρ τις ἀυτὼς ἐρωτάσας αἰ διαφέρη μανία σωφροσύνης, καὶ σοφία ἀμαθίης, φαντὶ ναί. ἓυ γὰ καὶ ἐξ ὧν πράσσοντι ἑκάτεροι, δᾶλοι ἐντὶ ὡς ὁμολογησάντι. [8.] ἐκοῦν καὶ παὐτὰ πράσσοντι, καὶ τοὶ σοφοὶ μαίνον), καὶ τοὶ μαινόμενοι σοφοὶ, καὶ πάντα συνταράσσον).

cæteráque omnia; dein eadem agunt ſedent, edunt, bibunt & decumbunt, ſimilíque modo cætera. Sed & eadem res & major & minor eſt, plus pauciórque, gravior & levior. Sic enim fiant hæc omnia: talentum minâ ponderoſius, duobus talentis levius; idem ergo gravius & levius. Ità etiam idem homo vivit & non vivit: eadem res eſt & non eſt: quæ enim hoc loco ſunt in Africa, non ſunt. Quæq; in Africa non in Cypro, cæteráque pari ratione. Res igitur ſunt & non ſunt.

Qui verò aſſerunt inſanos, ſapientes & indoctos ſimiliter agere & appellare, cæteráque in iſto ſermone condita, non rectè dicunt. Si enim quis ipſos interrogaret, an à ſobrietate diſtinguatur inſania, ab inſcitia ſapientia, confitentur ſtatim. Conſtat enim ex his quæ faciunt alterutri, quòd id agnoſcent. Si igitur eadem agant, ſequitur, ſapientes inſanire, inſanos ſapere, & omnia ſic perturbantur.

[7.] ὅϛι κ' ἐκ ἔϛι.] Rectiùs κ' αὐτά. ludit author vel ille cujus ſenſum explicat, ſophiſtico planè more: nam illi tales nugas venditabant, quibus diſputantes ſecum proſternere ſatagebant. Hujuſmodi multa in Platone occurrunt, dum cum ſophiſtis agat Socrates, nec non in Diogene Laërtio. Sed Ἡρακλειτείοι illud ſeriò tenebant, ἐνδέχεϖϛ τὸ αὐτὸ εἶναι κ' μὴ εἶναι, prout certè ex ipſorum primario dogmate neceſſariò ſequitur. Ideóque Protagoras referente Laërtio dicebat δύο λόγους εἶναι περὶ παντὸς πράγματ@ ἀντικειμένους ἀλλήλοις. Contra hos prolixo capite in quarto Metap. arguit Ariſtoteles; veritatem axiomatis, *nihil eſſe & non eſſe poteſt*, ſtrenuè defendens.

[8.] ἐκοῦν κ' ταυτὰ--] ἐκοῦν αἰ ταῦτα.

καὶ

κὴ [9.] ἐπ' ἄρτε☉ ὁ λόγ☉, πότερον οἷς ἐν δέονπι σωφρονοῦντες λέγονπι ἢ τοὶ μαινόμενοι. ἀλλὰ γὰ φαντὶ ὡς ταῦτα μὲν λέγονπι, ὅταν πις αὐτὼς ἐρωτῇ· ἀλλὰ τοὶ μὲν σοφοὶ, ἐν τῷ δέοντι, τοὶ δ' μαινόμενοι, αὖ ὐ δεῖ· καὶ τοῦτο λέγοντες, δοκοῦντι μικρὸν ποτιθεῖναι, αὖ δεῖ καὶ μὴ δεῖ· ὥστε ὐ μηκέτι τὸ αὐτὸ ἦμεν· ἐγὼ δὲ ὐ πράγματ☉ τοσούτω παρεστεδέντ☉ ἀλλοιοῦντος δοκῶ τὰ πράγματα, ἀλλ' ἁρμονίας διαλλαγείσας· ὥσπερ Γλαδκ☉ κὴ γλαυκὸς, Ξάνθ☉ κὴ ξανθὸς, Ξοῦθ☉ κὴ ξυθὸς. ταῦτα μὲν τὰν ἁρμονίαν ἀλλάξαντα διέφθειραν. τὰ δὲ μακρῶς κὴ βραχυτέρως ῥηθέντα Τύρ☉ κὴ τυρὸς, σάκκ☉ καὶ σάκ☉. ἄτερα δ', γράμματα διαλλάξαντα, κάρτ☉ κὴ κράτ☉, ὄν☉ κὴ νό☉. ἐπεὶ ἔν ὐκ ἀφαιρεδέντ☉ ὀδενὸς τοσοῦτον διαφέρει, τί δὴ αὖ τις ἢ ποτιτιθεῖ τι, ἢ ἀφαιρεῖ· καὶ τοῦτο δείξω οἷς ἔστιν. αὖ τις ἀπὸ τῶν δέκα ἓν ἀφέλοι, ὐκ ἔτι δέκα ὀδὲ ἓν εἴη. καὶ πάλια καπὸ τοῦτο. [10.] τὸ δ' τὸν αὐτὸν ἄνθρωπον

Dein alia oritur quæstio, an quid opportunè loquuntur sapientes aut insani? aiunt verò eadem utrosque dicere rogatos, sed sapientes opportunè, insani autem, etsi non decet. Hoc igitur asserentes parvum quiddam adjiciunt, viz. si decet vel non decet, unde sequitur non idem esse; cæterùm ego tali quopiam adjecto res ipsas variari non arbitror sed concentum immutatum. Exempli gratiâ Γλαδκ☉ & γλαυκὸς, Ξάνθ☉ & ξανθὸς, Ξοῦθ☉ & ξυθὸς; hæc enim variante concentu differunt: quædam tardiùs vel celeriter prolata, Τύρ☉ & τυρὸς, σάκκ☉ & σάκ☉. Alia literas transponunt, ut κάρτος κράτ☉, ὄν☉ νό☉. Si igitur nihil dempto, tanta est differentia, quid si quis aliquid adjiciat aut subtrahat? & hoc quale est ostendam; si quis à numero decennali unum auferat, quod reliquum nec unum est nec decem. Quantum autem ad illud, eundem hominem

[9.] κὴ ἐπ' ἄρτε☉] forsan ἐπιφορτέ☉ ὁ λόγ☉, si vox ferre potest. fortè ἐπ' ἀρτίᾳ, vel ἐπαρτὴς ὁ λόγ☉.

[10] τὸ δὲ τὸν αὐτὸν ἄνθρωπον.] locus maximè corruptus è quo nullus ferè sensus elici potest Sed ut aliquem affingerem, ità mutavi, ἐχῶν αὖ τὶς φαίη ἦμεν κὴ μὴ ἦμεν ψεύδεται, τὰ πάντα εἰπόντες ταυτὰ πάντα (vel πάντως) ὃ μὴ ἐστι. Et huic quam dedi interpretationi, de hac ipsa re disputans favet Aristoteles in quarto Met. c. 4. ἔτι εἰ ἀληθεῖς αἱ ἀντιφάσεις ἅμπα κατὰ τοῦ αὐτοῦ πᾶσαι, δῆλον ὡς ἅπαντα ἔσται ἕν· ἔστι γὰρ τὸ αὐτὸ κὴ τριήρης κὴ τοῖχ☉ κὴ ἄνθρωπ☉ εἰ κατὰ παντὸς τι ἢ καταφῆσαι ἢ ἀποφῆσαι ἐνδέχεται. *Item si contradictiones simul veræ de eodem omnes, patet quòd omnia erunt unum; erit etenim idem & triremis & paries & homo, si de omni contingit quicquam affirmare aut negare.*

κὴ

κὴ ἤμὴν κὴ μὴ ἤμὴν ἐρωτῶ τὶ ἢ τὰ πάντα ἔξίν; ἑκὼν αὖ τις μὴ φαίη ἤμὴν, ψεύδεται, τὰ πάντα εἰπόντες ταὐτὰ πάντα ὧν πη ἔξί.

esse & non esse, rogo an unum aliquid est, vel omnia? Qui ergo dicit esse & non esse mentitur quia res omnes easdem omnino dicit, quod fieri non potest.

Diss. V. An virtus & sapientia doceri possunt.

ΛΕΓΕΤΑΙ δέ τις λόγ῾ ὥτ᾽ ἀληθὴς, ὥτε κενός· ὅτι ἆρα σοφία κὴ ἀρετὰ ὥτε [1.] διδακτὸν εἴη, ὥτε μαθητόν. τοὶ ὴ ταῦτα λέγοντες ταῖσδε ἀποδείξεσι χρῶνται, ὡς ἐχ οἷ τε εἴη, ἂν ἄλλῳ παραδοίης, τοῦτο αὐτὸ ἔτι ἔχειν. μία μὲν δὴ αὕτα. ἄλλα δὲ, ὡς [2.] αἰ διδακτὸν ἦν διδασκαλικὰ ἀποδεδογμένων, ὡς τᾶς μωσικᾶς. εἶτα ὴ, ὡς τοὶ ἐν [3.] τᾷ Ἑλλάδι γνωόμενοι σοφοὶ ἄνδρες, τὰ αὑτῶν τέκνα ἂν ἐδίδαξαν κὴ τὼς φίλως.

DIcitur etiam sermo, nec verus nec tamen inanis, sapientiam & virtutem nec discì nec doceri posse. Qui autem ità asserunt his rationibus demonstrant, quia fieri non potest ut quod alii tradas, illud etiamnum ipse habeas: hæc una ratio; alia verò si doctrinâ comparari poterat, hujusce præcepta traderentur æquè ac musices. Tertia, tum etiam viri sapientes quos tulerit Græcia, filios suos & amicos instituerant.

[1.] ὅτε διδακτὸν ὅτε μάθητον] Celeberrima quæstio inter Philosophos, quam nemo fere omisit: Plato quidem in variis Dialogis excussit. Et ità in Merone luculenter proponit—ἔχεις μοὶ εἰπεῖν, ἆρα διδακτὸν ἢ ἀρετὴ; ἢ ἀ διδακτὸν ἀλλ᾽ ἀσκητὸν; ἢ ὅτε ἀσκητὸν ὅτε μαθητὸν ἀλλὰ φύσει παραγίγνεται τοῖς ἀνθρώποις ἢ ἄλλῳ τινὶ τρόπῳ· Nam non solùm quærebatur an doctrinâ sed etiam an exercitatione comparari poterat.

[2.] αἰ διδακτὸν, διδασκαλικά.] Plato disertè hoc—ἐκὼν τοίνυν τοῦτο, ἔ μήτε διδάσκαλοι μήτε μαθηταὶ εἶεν, καλῶς ἂν αὐτὸ εἰκάζοιτε, εἰκάζοιμι μὴ διδακτὸν εἶναι—πολλάκις ἔν ζητῶ εἴτινες ἀρετῆς εἶεν διδάσκαλοι, πάντα ποιῶν ἃ δύναμαι εὑρεῖν· hoc in Menone—sed in Protagora fusiùs disserit. *Cum in concione, sive de ædificio seu extruendis navibus consilium ineunt cives, solos artifices harúmque rerum peritos, dicere permittunt, cæteros excludunt. Cùm autem de Reipublicæ administratione agant,* συμβουλεύει αὐτοῖς ἀνιστάμενος καὶ τέκτων ὁμοίως μὴ τέκτων ὁμοίως ἢ χαλκεὺς, σωτοτόμος, &c. κὴ τούτοις ἀδεὶς τοῦτο ὀπτάλλεται ὥσπερ τοῖς πρότερον, ὅτι οὐδαμοῦ μαθὼν οὐδὲ ἔντος διδασκάλω οὐδενὸς αὐτῷ, ἔπειτα συμβουλεύειν ὀπχωρεῖ.

[3.] τοὶ ἐν τᾷ Ἑλλάδι γνώμενοι σοφοί.] hoc argumentum urget maximè Plato in Menone, ubi viros illos sapientes Themistoclem, Aristidem Periclem,

Periclem, & Thucydidem in exemplum adducit, qui cum cæteris educationis generosæ dotibus filiorum animos imbuerent, virtutem tamen instillare non poterant, indolem sive φύσιν non defuisse probat, quia res alias satis promptè addiscerent, & summam peritiam attingerent, ergóque quòd boni viri non evaserint, indomitæ virtutis naturæ imputandum.

πέμπτα ὃ, ὅτι πολλοὶ [4.] τῶν παρὰ σοφισταῖς ἐλθόντες, οὐδὲν ὠφελήθησαν. πέμπτα ὃ, ὅτι πολλοὶ σοφισταῖς συγγιγνόμενοι, ἄξιοι λόγου γεγόνασιν.

Quarta, quosdam apud sophistas collocatos nihil percepisse commodi. Quinta, plures cum sophistis nunquam versatos, celebres tamen evasisse.

Ἐγὼ δὴ κάρτα δοκῶ τοῦτον τὸν λόγον γιγνώσκειν. γιγνώσκω γὰρ τοὺς διδασκάλους γράμματα διδάσκοντας καλῶς, καὶ αὐτὸς ἐπιτάμνων τυγχάνει, καὶ κιθαρισταὶς κιθαρίζειν. τοῖς δὲ τὸν δεύτερον ἀποδεικνύειν, ὡς ἄρα ἐν ἐντὶ διδάσκαλοι ἀποδεδεγμένοι [5.] τί μάν τοι σοφισταὶ διδάσκουσι, ἀλλ' ἢ σοφίαν καὶ ἀρετάν. ἢ τί δ' Ἀναξαγόρειοι καὶ Πυθαγόρειοι ἦεν. τὸ δὲ τρίτον, ἐδίδαξε Πολύκλειτος τὸν ὑὸν ἀνδριάντας ποιεῖν. καὶ αὖ μή τις μὴ διδάξῃ, ἐσαμῶν. αὖ δ' [6.] ὅτιν διδάξαι, τεκμήριον ὅτι δυνατόν ὅτι διδάξαι. τέταρτον δὲ, αὖ μή τοι παρὰ σοφῶν σοφιστῶν σοφοὶ γίνονται. καὶ γὰ γράμματα

Cæterùm ego hunc sermonem valde fatuum arbitror. Etenim probè novi præceptores literas, & citharistas artem citharam pulsandi docere, quorum tamen ipsi periti manent. Ad secundam rationem, nullos haberi magistros, quid aliud docent sophistæ quàm virtutem & sapientiam? aut quare appellantur quidam Anaxagorei aut Pythagorei? ad tertiam, Polycletus filium suum simulacra fingere docuit. Et si quis docere non volet, illud nequaquam arguit. Sed si licet, constat quòd doceri potest. Ad quartam respondeo, quid si quidam sophistas doctos adeuntes, ipsi sapientes non evaserint? Nam & literas

[4.] τινες παρὰ σοφισταὶς. Tantum abfuit ut aliquis à sophistis commodum perceperit, ut istos planè pronunciat Plato φανερὰν λαβεῖν καὶ διαφθορὰν τῆς συγγιγνομένων.

[5.] τί μὰν σοφισταὶ διδάσκουσι.] Virtutis se magistros profiteri sophistas infinitis constat locis. Ità appellat Plato τὸν ὑπεχυμένως ἀρετῆς διδασκάλους εἶναι, καὶ ἀπορήναντας ὡστὸν κοινὸν τῶν βουλομένων μανθάνειν, μισθὸν τούτου ταξαμένους τε καὶ πραττομένους. Eadémque ipse jactat Protagoras, in Plat. Prot. Et sanè non sine colore conjiciamus authorem nostrum ejusdem fuisse professionis virum, quia sophistis ità faveat, quas omnes immortali odio prosequebantur Philosophi.

[6.] ὅτιν διδάξαι.] fortè διδάσκειν.

πολλοὶ

πολλοὶ ἐκ ἔμαθον μαθόντες. ἔστι δέ πις κὴ φύσις. αἰ δέ τις μὴ μαθὼν ἅπαξ σοφιςῶν ἱκανὸς ἐγγύετο ἀφυὴς, κὴ γνόμενος ῥᾳδίως συναφπάξαι τὰ πολλὰ ὀλίγα μαθών· παρ' ὧν ἄρ κὰι τὰ [7.] ὀνύματα μανθάνομεν. κὴ τόπων τὶ ἧττοι πλέον, ἧττοι ἔλασσον· ὁ μὲν ἅπαξ πατρὸς, ὁ δὲ παρὰ ματρὸς. αἰ δέ τῳ μὴ πιςόν ἐςι τὰ ὀνύματα μανθάνειν ἅμα, ἀλλ' ὅπως μόνον ἅμα γίνεσθαι, γνώτω ἐκ τῆσδε· αἴ πις ἐυθὺς γενόμενον παιδίον ἐς Πέρσας ἀποπέμψαι, κὴ τιτθεὶ τρόφοι, κωφὸν Ἑλλάδος φωνᾶς, περσίζοι κα· κὰι αἴ πις τιτθόδεν τῆδε κομίζοι, ἑλλανίζοι κα. ὕτω μανθάνομεν τὰ ὀνύματα. κὰι τὼς διδασκάλως, ἐκὶ ὀλίγες. [8.] ἐ λέλεκται μοι ὁ λόγος, κὴ ἔχεις ἀρχὴν κὴ τέλος κὰι μέσον· κὴ ἐ λέγω ὡς διδακτός ἐςιν, ἀλλ' ὅτι [9.] ἀποχρῶντί μοι τῶνα τὰ ἀποδείξεις.

Λέγοντί δέ τινες τῶν δημαγορέντων ὡς χρὴ τὰς ἀρχὰς [10.] ἀπὸ κλάρου γίνεσθαι, ἐ

discentes plures; non tamen attingunt; etenim multùm valet indoles. Si quis autem sophistarum consortio non utens, satìs ingeniosus extiterit, cum illis sanè versatus, pauca discens multa arripuerat. Sed & constat, ex quibus rerum nomina discimus: & hæc certè aliquando magìs, aliquando minùs; partim à patre partim verò à matre. Sed si quis non credat nomina addisci sed cum scientia quadam simul exoriri, indè cognoscat; Si quis infantem statim postquam natus est, in Persiam mittat ibíque educet Græciæ linguæ ignarum, Persicè loqueretur: si quempiam ibi natum huc transportaret, Græcè sciret. Ità verba addiscimus, præceptores non adeuntes. Sic sermonis quem primò dixi principium, medium & finem habes. Nec affirmo virtutem doceri posse, sed non mihi satisfaciunt ista argumenta.

At quidam populares concionatores asserunt, quòd oportet, Magistratus sorte conferri, non

[7.] ὀνύματα μανθάνομεν] Euripides in supp.— ἢ δ' ἐυανδρία διδακτὸς εἴπερ κὴ βρέφος διδάσκεται λέγειν, ἀκούειν θ' ὧν μάθησιν ἐκ ἔχει.

[8.] ἐ λέλεκται] ἔ.

[9.] ὅτι ἀποχρῶντι.] videtur omitti ἐκ. ὅτι ἐκ ἀποχρῶντι.

[10.] ἀπὸ κλάρου γίνεσθαι.] Xenophon primo Memor. tradit eam partem fuisse accusationis quam Socrati inferebant Athenienses— λέγων ὡς μωρὸν εἴη τοὺς μὲν τῆς πόλεως ἄρχοντας ἀπὸ κυάμου καθίστασθαι, κυβερνήτην δὲ μηδένα θέλειν κεχρῆσθαι κυαμευτῷ μήδε τέκτονι μήδ' αὐλητῇ μηδὲ ἐπ' ἄλλα τοιαῦτα ἃ πολλῷ ἐλάττονας βλάβας ἁμαρτανόμενα ποιεῖ τῶν περὶ τὴν πολιν ἁμαρτανομένων. Ideo autem hoc priori sermoni adjungit author noster quia magistratuum ex sorte assignatio,

ac

ac si omnes ad eos gerendos æquè idonei censerentur, nullam esse virtutis disciplinam innuit. Nam per virtutem & sapientiam nihil aliud intelligebant quàm ἢ εἰ ἄνθρωποι τὰς τε οἰκίας καὶ τὰς πόλεις καλῶς διοικοῖεν.

βέλτιστα ταῦτα νομίζοντες. εἰ γάρ τις αὐτὸν ἐρωτῴη τὸν ταῦτα λέγοντα, τί δὴ σὺ τοῖς οἰκέταις ἐκ ἀπὸ κλάρου τὰ ἔργα πρυτάττεις, ὅπως ὁ μὲν ζεύγηλάτας, ἄλλος δὲ ὀφοποιὸς λάχῃ ὀφοποιεῖν, ὁ δὲ ὀφοποιὸς ζεύγηλατεῖν; καὶ τἆλλα κατὰ τοῦτο. καὶ πῶς ἂ καὶ τοὺς χαλκέας καὶ τοὺς σκυτέας συναγαγόντες καὶ τέκτονας καὶ χρυσοχόας διεκληρώσαμεν καὶ ἠναγκάσαμεν, [11.] ἀνάλλ' ἔκαστον λάχῃ τέχνην ἐργάζεσθαι, ἀλλὰ μὴ ἂν ἐπίσαιτο. τοιοῦτον δ' ἂ καὶ ἐν ἀγῶσι τοὺς μουσικοὺς διακληρώσαιτο τοὺς ἀγωνιστάς. καὶ ὅτι λάχοι ἕκαστος καὶ λάχῃ, ἀγωνίζεσθαι· αὐλητὰς καὶ θαρρεῖν ποιήσει τὸν, καὶ καὶ θαρρῶν αὐλήσει. καὶ ἐν τῷ πολέμῳ τοὺς τοξότας καὶ τοὺς ὁπλίτας ἱππάσεσθαι, ὁ δὲ ἱππικὸς τοξεύσει. ὥστε πάντες ἂ καὶ ἐπίσαιντο ἂ δὲ διώκειν, ἂ δὲ φεύγειν. λέγοντι δὲ [12.] ἀγαθὸν ἦμεν καὶ δημοτικόν· καίτοι ἐγὼ οὐκ οἶδα νομίζω δημοτικόν. ἐνίοις δ' ἐν ταῖς πόλεσι μισόδημοι ἄνθρωποι, ὧν ἄκοντα τύχῃ ὁ κύαμος, ἀπολλύντι τὸν δῆμον. ἀλλὰ χρὴ τὸν δῆμον αὐτὸν ὁρῶντα, αἱρεῖσθαι πάντας τοὺς δύνασθαι ἀπτῶ καὶ τοὺς ὀπτηδείως στρατηγεῖν,

reclè quidem sentientes. Etenim interrogare licet talia dicentem, cur non & tu servis opera sorte distribuis, ità ut jugarius cequi officium sortitus opsonia paret, ut coquus plaustrum agat: cæteráque hujusmodi. Et quare non, fabros, sutores, structores, aurarios convocantes, sorte opera partiamur, & cogamus quemlibet artem quam sortitus est exercere, non illam quâ instructus est. Eodémque recidit si in musico certamine sorte designentur Agonistæ, & in eo quod sortitus est contendat quisque: ità ut fortassè tibicen citharam pulsabit, citharista tibiâ canet: & in bello continget sagittarios & graviter armatos equitari, equitem verò jaculari. Et sic omnes ea quæ nequaquam callent aut intelligunt, nunquam præstare possunt. At rem bonam & popularem esse clamitant. Sed ipse minimè popularem credo: nam sunt quidam in civitatibus, statûs illius hostes, in quos si faba inciderit, plebem destruent. Enimvero oportet ut plebs ipsa prospiciens, sibi benevolos eligat omnes, quosdam militũ præfecturã gerere magìs idoneos,

[11. ἀνάλλ'] ἂν λ'
[12.] ἀγαθὸν ἦμεν καὶ δημοτικόν.] Aristoteles inter ea quæ recenset δημοτικὰ Pol. l. 6. c. 2. illud etiam ponit τὸ πλεονάκις εἶναι τὰς ἀρχὰς ἀπάσας

ἑτέρως δὲ νομοφυλακὲν, καὶ τἄλλα.

Ἀνδρὸς [13.] κ᾽ τὰς αὐτὰς τέχνας νομίζω κ᾽ βραχύτε δυνατὸς καὶ ἀληθὴς, κ᾽ ἀλήθειαν τ῏ πραγμάτων ἐπίστασθ᾽, κ᾽ διδασκάπαθ᾽ ὀρθῶς, κ᾽ διαμαχρεῖν οἷόν τ᾽ ἦμεν, κ᾽ λόγων τέχνας ἐπίστασθ᾽, κ᾽ περὶ φύσι῏ τ῏ ἁπάντων, ὥστε ἔχει κ᾽ ὡς ἐγίνετο, διδάσκειν. κ᾽ πρῶτον μὲν ὁ περὶ φύσι῏ τ῏ ἁπάντων εἰδὼς, πῶς ἐ δυνατοεῖται περὶ πάντων ὀρθῶς κ᾽ περάνειν; ἔπ δὴ ὁ τὰς τέχνας τ῏ λόγων εἰδὼς, ὅπιστατοεῖται κ᾽ περὶ πάντων ὀρθῶς λέγειν. δεῖ γὰ τὸν μέλλονται ὀρθῶς λέγειν περὶ ὧν ὅπιστα᾽, περὶ τούτων λέγειν. πάντων γὰ ὅπιστατοεῖ᾽. πάντων μὲ γὰ τ῏ λόγων τὰς τέχνας ὅπιστα᾽, τοὶ δὲ λόγοι πάντες περὶ πάντων τ῏ ἐ--- * δεῖ δὲ ἐπίστασθ᾽ τὸν μέλλονται ὀρθῶς λέγειν, περὶ ὅτων κ᾽ λέγοι,

* * κ᾽ τὰ μὲν ἀναγκαῖα ὀρθῶς διδάσκειν τὴν πόλιν περάνειν, τὰ δὲ καλὰ τὼς κωλύειν. εἰδὼς δέ γε αὐτὰ, εἰδήσει κ᾽ τὰ ἄτερα τούτων· πάντα γὰ ὅπιστατοεῖ᾽· ἔστι γὰ ταῦτα τ῏ πάντων, κεῖνα δὲ ποτὶ τωτὸν τὰ δέοντα περατοεῖται. χρὴ κἄν μὴ ὅπιστα᾽ αὐλεῖν, αἴ δυνατοεῖ᾽ αὐλεῖν, αἴ κα δέῃ τοῦτο περάνειν. τὸν δὲ διηγήσεσθαι ἐπιστάμενον δεῖ τὸ δίκαιον ἐπίστασθ᾽ ὀρθῶς.

quosdam legibus præsidere, & sic in cæteris.

Ego arbitror virum posse tam continuâ oratione secundum artem quam brevibus responsis differere & rerum veritatem scire & ritè doceri, posse item concionari & artem oratoriam callere & alios in rerum omnium naturâ instruere, ut se habent, & generantur. Et primò qui omnium naturam cognovit, quomodo omnia rectè non peraget? dein qui Rhetoricam artem callet, etiam de omnibus rebus optimè perorabit. Etenim probè dicturum oportet, de iis rebus concionari quæ novit; nam omnium peritum suppono. Omnium sermonum artem tenet: sermones autem omnes circa omnia cognoscibilia versantur; & certè qui ritè concionari volet eas res scire oportet de quibus dicturus est. Sed & civitatem ut quod bonum est agat docere debet & impedire nè quid malum. Hæc autem sciens, alia ab his diversa cognoscet. Etenim omnium peritum suppono: & etiam ista in eo verbo continentur. Quædam verò quonam tempore decenter & opportunè peraguntur, cognoscet; ideóque etsi tibiâ canere non potest, si tamen posset, quando opportunè faciendum est, intelligere debet. Porro qui judicis officium obire novit, oportet ut quod justum est probè intelligat:

[13.] ἀνδρὸς.] forte ἄνδρα, deindéque διαλέγεσθ᾽· sed quæ in hac sectione reperiuntur, manca admodum, uti indicant Asteriſci. Verba quidem satis obvia, sed connectio & sensus obscuritate maximâ involvuntur. Verti igitur incuriosè, de lectione non valde sollicitus.

περὶ

περὶ γὰρ τούτων τὸ δίκαιον. εἰδὼς δὲ τοῦτο, εἰδήσει καὶ τὸ ἐναντίον αὐτῷ καὶ τὰ * τέρεια. δεῖ δὲ αὐτὸν καὶ τοὺς νόμους ἐπίστασθαι πάντας. αὐτοίνων τὰ πράγματα μὴ ἐπίσταται, οὐδὲ τοὺς νόμους. τὸν γὰρ ἐν μουσικῇ νόμον τὶς ἐπίσταται, ὅστις καὶ μουσικός· ὃς δὲ μὴ μουσικὸν, οὐδὲ τὸν νόμον. ὃς γὰρ τὴν ἀλήθειαν τῶν πραγμάτων ἐπίσταται, ἀπερεῖς ὁ λόγῳ ὅτι πάντῳ ἐπιστάσθαι. ὃς δὲ βραχὺ, δεῖ νιν ἐρωτώμενον ἀποκρίνεσθαι περὶ πάντων· ὅκεν δεῖ νιν πάντ' ὀπίσασθαι.

Μέγιστον δὲ καὶ κάλλιστον ἐξεύρημα εὕρηται εἰς τὸν βίον, μνάμα, καὶ εἰς πάντα χρήσιμον, εἰς φιλοσοφίαν τε καὶ σοφίαν. ἔστι δὲ τοῦτο, ἐὰν προσέχῃς τὸν νοῦν, διὰ τέτων παρελθοῦσα γνώμα μᾶλλον ἀθήσεῖ) σύνολον ὁ ἔμαθες. [14.] δευτέραν δὲ μελέταν, αἴ κα ἀκούσῃς. τὸ γὰρ πολλάκις ταῦτα ἀκοῦσαι καὶ εἰπεῖν, εἰς μνάμαν παρεγένετο. τρίτον, αἴ κα ἀκούσῃς, ἔπειτα οἷσθας [15.] καταθέσθαι, οἷς τόγε· δεῖ μεμνᾶσθαι Χρύσιππον, καταθέμενον ἐπὶ τὸν χρυσὸν καὶ τὸν ἵππον ἄλλο, πυρελάμπη, καταθέμενον ὅτι πῦρ καὶ τὸ λάμπειν.

In hoc enim versatur judicandi munus; hoc autem instructus contrarium etiam cognoscet * * Sed & leges omnes tenere debet. Si verò facta non cognoscat, nec etiam leges; etenim ille leges sive regulas musicæ callet, qui musicam quoque ipsam: qui verò non musicam, nec ipsas regulas. Et qui rerum veritatem noscit, facile illi negotium est, ad scientiam omnium pervenire. Sed in concisa interrogandi arte peritus, ad omnem quæstionem respondere debet; ergóque necesse est ut omnia intelligat.

Sed optimum fuit, & in vitæ commoda pulcherrimum inventum memoriæ artificium, ad omnia utile tam Philosophiam quam sapientiam. Hoc autem in eo consistit, primò si animum admodum advertas. Nam tum mens unà pertransiens, magis totum apprehendet quod didiceris. Secundò si mediteris quæcunque audieris: eadem enim sæpius audire & repetere, ad memoriam multùm juvat. Tertio si rerum quas audis, imagines reponere noveris; exempli gratiâ si *Chrysippum* meminisse voles, in *auri* & *equi* imagine conserves: si vermiculum *Pyrilampen* appellatum in τῷ *splendere* & *ignis* constituas.

[14.] δευτέραν δὲ μελέταν.] fortè δευτέραν δὲ μελετᾶν.

[15.] καταθέσθαι.] hanc artificialem memoriam tractat Cornificius fine l. tertii ad Heren. Ibi *duplices similitudines esse* ait *unas rerum, alteras verborum.* Posteáque adjicit *plerósque Græcos qui de memoria scripserunt, feciisse ut multo rum verborum imagines conscriberent, ut eas qui ediscere vellent, paratas haberent*, &c.

τὰ δὲ

πίδε μὲν περὶ τῶν ὀνομάτων. τὰ δὲ πράγματα ἔτως περὶ ἀνδρείας, ὅτι τὸν Ἄρη καὶ τὸν Ἀχιλλῆα· περὶ χαλκείας δὲ, ὅτι τὸν Ἥφαιστον· περὶ δειλίας, ὅτι τὸν Ἐπειόν.

Hæc quidem de verbis. De rebus verò hoc modo. Quæ ad fortitudinem ſpectant, in *Achille* reponenda, quæ ad artem fabrilem, in *Vulcano*, quæ ad timiditatem in *Epeo*.

EX ARCHYTÆ
lib. de Sapientia
FRAGMENTA QUÆDAM
Ab Iamblycho in tertio cap. Protrep. conſervata.
Verſione *Jo. North.*

Ἀρχύτας τοίνων ἐν τῷ περὶ σοφίας ἐυδὺς ἀρχόμενος τοιάδε φράπει ἔτω.

Τοσοῦτον διαφέρει σοφία ἐν πᾶσι τοῖς ἀνθρωπίνοις [1.] σώμασιν, ὅσον ὄψις μὲν αἰσθασέων σώματος, νόος δὲ ψυχᾶς, ἄλιος δὲ ἄστρων. Ὄψις τε γὰρ ἑκαβολεσάτα καὶ πολυειδεσάτα τῶν ἄλλων αἰσθασίων ἔστι, καὶ νόος ὕπατος λόγῳ καὶ διανοίᾳ τὸ δέον [2.] ὑπερφαίνων, καὶ ὄψις καὶ δυνάμις τῶν τιμιωτάτων ὑπάρχων· ἥλιός γε

ARchytas igitur in lib. de ſapientia in ipſo principio ità ſuadet.

Tantum rebus omnibus humanis antecellit ſapientia, quantum viſus ſenſibus corporeis, mens animæ, aut ſol aſtris. Etenim viſus, res multifarias & longè diſſitas, magìs quàm cæteri ſenſus, apprehendit: & mens ſuprema, ratione & intelligentiâ, quod faciendum eſt, dijudicans, quaſi viſus & potentia rerum pretioſiſſimarum exiſtit. Ac quidem ſol

[1.] Jamblichus primò ponit fragmenta ipſa, dein fuſiùs explicat & quaſi paraphraſi illuſtrat, unde varias textûs emendationes excerpſi, pro σωμάσιν igitur legendum σώμασι.

[2.] ὑπερφαίνων longè melius.

μὲν

μὲν ὀφθαλμὸς ἔνπ καὶ ψυχὰ τῆ φύσιν ἐχόντων· ὁρᾶταί τε γὰρ [3.] δι' αὐτῶ πάντα καὶ γεννᾶται καὶ νοῆται ῥιζωθέντα καὶ γεννηθέντα τρέφεται καὶ αὐξεται καὶ ζωπυρῆταί τε μετ' αἰσθάσεως.

oculus est & anima eorum quæ naturam habent; nam per eum omnia conspiciuntur, generantur & radices egisse deprehenduntur, jámque nata aluntur, & augentur, ac cum sensu refocillantur.

Ἄνθρωπος πάντων ζώων ὅτι πολλὸν γέγονε σοφώτατος. θεωρῆσαί τε γὰρ δυνατός ἐστι τὰ ἐόντα καὶ ἐπιστάμαν καὶ φρένασιν λαβεῖν ἐκ τῆ ἁπάντων· παρ' ὃ καὶ ἐνεχάραξε καὶ ἐπεσημήνατο τὸ θεῖον αὐτῶ τὸ τῶ παντὸς λόγω σύστημα· ἐν ᾧ τάδε εἴδεα πάντα τῶ ἐνόντος ἐνδέδαται καὶ [4.] ταὶ συμπᾶσαί τε τῆ ὀνομάτων τε καὶ ῥημάτων· τοῖς μὲν γὰρ φθόγγοις τὰς φωνᾶς τόπος ἀφώρισται φάρυγξ καὶ στόμα καὶ ῥῖνες. ὥσπερ δὲ τῆ φθόγγων, δι' ὧν τὰ ὀνόματά τε καὶ ῥήματα σημαίνεται, γέγονεν ἄνθρωπος ὄργανον· οὕτω δὴ καὶ τῆ νοημάτων ἐν τοῖς ἐοῦσιν [5.] ὁπτιζομένοις· ἔργον σοφίας τοῦτο δοκεῖ μοι εἶμεν [6.] πρὸ' ὥσπερ καὶ γέγονε καὶ σωίεται ὁ ἄνθρωπος καὶ ὄργανά τε καὶ δυνάμεις εἴληφε πρὸς τῶ θεῶ.

Homo omnium animalium creatus est longè sapientissimus. Etenim contemplari potest ea quæ existunt, & ex omnibus, scientiam & prudentiam haurire. Præterquam quòd etiam illi insculpsit numen & impressit universæ rationis Systema, in quo omnes existentium species disperguntur, necnon significationes rerum ac verborum. Nam ad formandos vocis sonitus locus attribuitur peculiaris, guttur, os ac nares. Ut enim vocum per quas nomina ac res exprimuntur, homo conditus est instrumentum, sic etiam & notionum quæ in existentibus conspiciuntur. Hoc opus sapientiæ mihi videtur, ad quod natus & constitutus est homo, atque ad quod instrumenta & facultates à Deo accepit.

Γέγονε καὶ σωίεται ὁ ἄνθρωπος ποτὸ θεωρῆσαι τὸν λόγον τᾶς τῶ ὅλω φύσιος, καὶ τᾶς σοφίας ὢν ἔργον καὶ θεωρὲν

Homo in hoc natus & constitutus est, ut Naturæ rationem in universo contempletur: &, cùm ipse sapientiæ opus sit, speculari

[3.] δι' αὐτῶ.
[4.] ταὶ σημασίαι.
[5.] ὁπτιζομένων.
[6.] πρὸ' ὅπερ.

τὴν τῶν ἐόντων φρόνησιν· ----- εἰ γὰρ ὁ τὸ λόγον τοῦ ἀνθρώπου θεωρητικὸς ἔστιν ἐν τῷ λόγῳ τοῦ [7.] τῷ λόγῳ φύσιν· καὶ ἡ σοφία τοῦ ἀνθρώπου [8.] κατὰ καὶ θεωρεῖ τὴν τῶν ἐόντων φρόνησιν, ὁμοῦ μὲν ὁμολογουμένη ἔστα ἀποδέδεικται [9.] τῆς μερισῆς τοῦ λόγου καὶ τῆς τοῦ ὅλου νοερᾶς φύσιν.

prudentiam quæ in exiſtentibus reperitur. Si enim ratio hominis contemplatur rationem Naturæ in univerſo, & ſapientia hominis conſiderat & ſpeculatur prudentiam rerum quæ exiſtunt, ex confeſſo clarè demonſtratur eſſe pars rationis illius & Naturæ mente præditæ, quæ in univerſo conſpicitur.

Ἡ σοφία ἐ περὶ τὶ ἀφωρισμένον ἓν τῶν ἐόντων, ἀλλ' ἁπλῶς περὶ πάντα τὰ ἐόντα. καὶ δεῖ μὴ [1.] πρώτην αὐτὴν τὰς ἀρχὰς [2.] αὐτὰς ἀνδρεῶς, ἀλλὰ τὰς κοινὰς τῶν ἐόντων ἁπάντων ἀρχάς. ἕτω γὰρ ἔχει [3.] σοφίας περὶ πάντα τὰ ἐόντα [4.] ὧν καθόλου πᾶσι συμβεβηκότα συνιδὲν καὶ θεωρὲν τὰς σοφίας οἰκεῖον· καὶ διὰ τοῦτο σοφία τὰς τῶν ἐόντων ἁπάντων ἀρχὰς ἀνδείκνει.

Sapientia non circa unum aliquod in rebus definitum verſatur, ſed ſimpliciter circa omnia quæ exiſtunt. nec debet ſua ipſius principia primò indagare ſed rerum omnium exiſtentium communia. Ità enim circa omnia exiſtentia ſe habet ſapientia, ut illi ſit proprium inſpicere & contemplari quæcunque rebus in univerſum contingunt: ergóque ſapientia omnium entium principia invenit.

Ὅστις οὖν ἀναλῦσαι οἷός τε ἔστι πάντα τὰ γένεα ἐπὶ μίαν τε καὶ τὰν αὐτὰν ἀρχὰν, καὶ πάλιν συνθεῖναί τε καὶ συναριθμῆσαι, ἔτος δοκεῖ μοι καὶ σοφώτατος εἶμεν καὶ παναληθέστατος. ἔπ ᾗ καλὰν σκοπὰν ἀρηκέναι ἀφ' ἃς δυνατὸς ἐσσεῖται τὸν θεὸν καθορᾶν, καὶ πάντα

Quicunque igitur reſolvere poſſit omnia genera quæ ſub uno eodémque principio conduntur, & dein rurſum componere, ac numero compingere, ille mihi videtur ſapientiſſimus, & longè veraciſſimus. Porrò pulchram ſpeculam reperiit, è qua Deum contemplari poteſt, atque omnia

[7.] τῷ ὅλῳ.
[8.] καθορᾶται.
[9.] Forte ἐ μέρει τῆς.
[1.] Forte πρώτων.
[2.] αὐτὰς.
[3.] σοφία.
[4.] ὡς.

τὰ

τὰ ἓν τᾷ συστοιχείᾳ καὶ τάξει τὰ ἐκείνοις κατακεχωρισμένα, καὶ πᾶσαν ἀρματήλατον ὁδὸν ἐκπεπερασμένῳ, τῷ νόῳ κατ' ἐλπεῖαν ὁρμᾶσθαι καὶ τελοσκοπεῖσθαι, τὰς ἀρχὰς τοῖς πέρασι συνάπτοντα καὶ ὁπιγνόντα ὅτι ὁ θεὸς ἀρχή τε καὶ τέλος καὶ μέσον ἐστὶ πάντων τῶν κατὰ δίκαν τε καὶ τὸν ὀρθὸν λόγον περαινομένων.

in rerum serie & ordine ab illo separata; & latissimam hanc viam ingressus rectà in animo perget, metámque attinget, principia suis finibus annectens & exploratum habens, Deum esse principium, medium & finem rerum omnium quæ secundùm justitiam & rectam rationem perficiuntur.

Πυθαγόρας Ἀναξιμένει.

Pythagoras Anaximeni.

Καὶ σὺ, ὦ λῷστε, εἰ μηδὲν ἀμείνων ἦς Πυθαγόρεω γενεῷ τε καὶ κλέος, μεταναστὰς ἂν ᾤχεο ἐκ Μιλήτου· νῦν δὲ κατερύκει σε ἡ παρόδεν ἔυκλεια· καὶ ἐμέ τε ἂν κατέρυκεν Ἀναξιμένει ἐοικότα. εἰ δ' ὑμεῖς οἱ ὀνησοὶ τὰς πόλεις ἐκλείψετε, ἀπὸ μὲν αὐτέων ὁ κόσμος αἱρεθήσεται, ὅπη κινδυνώτερα δ' αὐτῆσι τὰ ἐκ Μήδων. ἔστε δὲ αἰεὶ καλὸν αἰθεσκολογεῖν, μελεδωνόν τε εἶναι τῇ πατρίδι κάλλιον. καὶ ἐγὼ δὲ ἐ πάντα περὶ τοῦ ἐμεωυτοῦ μύθου, ἀλλὰ καὶ ἐν πολέμοις ὃς διαφέρεσιν εἰς ἀλλήλους Ἰταλιῶται.

Tu quoque, Vir optime, si genere, & gloriâ Pythagoræ nihilo plus antecelleres, Mileto discedens, aliò migrâsses. Nunc verò patria te isthic gloria detinet, quæ me quoque Anaximeni similem detinuisset. Quòd si vos augures civitates deseretis, privabuntur illæ quidem ornatu, sed & à Medis majora adhuc ipsis imminent pericula. Nec verò semper honestum est cœlestia contemplari, sed de patria cogitare pulchrius est. Ego quidem non omne tempus studiis meis tribuo, sed nonnihil etiam bellis, quibus inter se dissident Itali.

Πυθαγόρας Ἱέρωνι.

Pythagoras Hieroni Syracusano.

Ἀσφαλὴς ὁ ἐμὸς βίος καὶ ἀπούχιος· ὁ δὲ σὸς κατ' ἐδὲν ἐμοὶ προσαπτάζει. μέτριος ἀνὴρ καὶ λειποδεὴς Σικελικῆς τραπέζης ἐ δεῖται. πάντ' ἔχει Πυθαγόρας ἱκανὰ τὰ καθ' ἡμέραν, ἔς ἄν ἔλθῃ. θεραπεία δὲ δμωὸς βαρὺ καὶ ἐπαχθὲς τῷ μὴ εἰθισμένῳ. μέγα καὶ ἀσφαλὲς αὐτάρκεια. ὅστε δ' ἔχει τὸν φθονέοντα, ὅστε τὸν ἐπιβουλεύοντα. διὸ καὶ δοκεῖ εἶναι ἐγγυτάτω θεοῦ ἡ διαγωγή. Διάθεσις ἀγαθὴ ἐ γίνεται ὑπὸ ἀφροδισίων ἐδὲ ὑπὸ ἐδεσμάτων, ἀλλ' ὑπὸ ἐνδείας ἀγόσης πρὸς ἀνδρὸς ἀρετήν· ἡδοναὶ δὲ ποικίλαι καὶ ἀκρατεῖς δουλοῦνται ψυχὰς ἀσθενῶν ἀνθρώπων· πολὺ δὲ μάλιστα ὧν σὺ ἀπολαύεις. Διὸ καὶ ἐπιδίδως σαυτὸν εἰς τὰ ποιαῦτα, αἰσχρὴ γάρ, καὶ ἐ δύνασαι σώζεσθαι· λόγος γὰρ ὁ σὸς σοῦ ἐκ ἐναντιοῦται τοῖς ἀσυμφόροις. μὴ δῆτα καλεῖ Πυθαγόραν συμβιώσοντά σοι. ἐδὲ γὰρ οἱ ἰατροὶ αἱροῦνται τοῖς νοσοῦσι συγκάμνειν.

Vita mea tuta & quieta est: tua verò nulla in parte mihi appropinquat nec convenit. Vir moderatus & pauper Siculæ mensæ non indiget. Pythagoras quocunque locorum venerit, omnia quæ quotidie sufficiunt, & quantum satìs est, habet. Dynastæ verò se in famulitium dare ejúsve contubernio uti, grave & permolestum est ei, qui non adsuevit. Magnum & à periculo remotum est, habere quod sibi ad vitam frugaliter exigendam sufficiat. Siquidem ille suis contentus animus, nec æmulos aut invidos habet, nec sibi à cujusquam insidiis quæ tendi poterunt, metuit. Quo nomine etiam vitam Deo proximè degere videtur. Bona dispositio atque habitus non proseminatur rei Venereæ usu nec cibis sed venit ab indigentia quæ ad viri virtutem ducit. Variæ autem & intemperantes voluptates infirmorum animos hominum in servitutem adigunt; multo verò maximè illæ quibus tu frueris. Quare cùm te ipse etiam illis dedideris (pendes enim ab ipsis) etiam servari non potes. Nam oratio tua quam profers, iis quæ damnosa sunt contraria non est. Nè igitur Pythagoram voca tibi convicturum: neque enim Medici simul cum ægrotis decumbere volunt.

ΛΥΣΙΔΟΣ ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΟΥ

ἐπιστολὴ πρὸς Ἵππαρχον.

LYSIDIS PYTHAGORICI

Epistola ad Hypparchum.

ΜΕΤΑ τὸ Πυθαγόραν ἐξ ἀνθρώπων χωρέως, οὐδέποτα διανοηθήσεως τὸ ἄθροισμα τῶν ὁμιλητῶν εἰς τὸν ἔμαυτῦ θυμὸν ἐβαλόμαν· ἐπεὶ δὲ παρ' ἐλπίδας, ὥσπερ ἀπὸ ναὸς μεγάλας φορτίδος ἐν ἐρήμῳ πελάγει λυθείσας, ἄλλος ἄλλοσε φερόμενοι διεσπάρημεν, ὅσον καὶ μνᾶς τῶν τοῦ θείων καὶ σεμνῶν ἀπαγγελμάτων, μηδὲ κοινὰ ποιεῖς τὰ σοφίας ἀγαθὰ τοῖς μηδ' ὄναρ τὰς ψυχὰς κεκαθαρμένοις. οὐ γὰρ θέμις ὁρέγειν τοῖς ἁπαντῶσι τὰ μὴ τοσούτων ἀγώνων πειθέντα. οὐδὲ γὰρ βεβάλοις τὰ τῶν Ἐλευσινίων θεῶν μυστήρια διηγεῖς. κατ' ἰσότητα δ' ἄδικοι καὶ ἀσεβέες ἀμφότεροι οἱ ταῦτα πρήξαντες. καλὸν δὲ ἀναλογίζεως ὅσον χρόνον μάκρος διαγάγομες ἀμεμπτήσαντες, ἀπορρυπτόμενοι πᾶσαν τὰν ἐν τοῖς στήθεσιν ἡμῶν ἐγκολαμμένας. ἕως πέντε διελθόντων ἐτέων, ἐξικόμεθα λοιποὶ τῶν λόγων. καὶ γὰρ

POstquam ex hominum consortio Pythagoras decessit, nunquam in animum induxi ut discipulorum congregationem dispersum iri putarem. Quoniam verò præter spem, quasi à navi magna onerariâ in deserto pelago solutâ, alius aliò delati disgregati sumus, sanctum est etiam me divinorum & gravissimorum ejus præceptorum memorem esse, neque communicare sapientiæ bona, his qui nè in somnio quidem animis mundati sunt ac purgati. Non enim fas est quibusvis porrigere, quæ tantis laboribus comparata sunt, neque enim prophanis duarum Eleusiniarum dearum mysteria commemorare. Æquè verò sunt injusti & impii utrique qui hæc faciunt. Par est autem animo reputare, quàm longum tempus emetientes consumpserimus, abstergendis maculis, quæ in pectoribus nostris insederant, donec quinque præteritis annis, capaces ejus disputationum ac sermonum evaderemus. Quemadmodum

γὰρ οἱ βαφεῖς περιπλάσαντες ἔσυψαν τὰ βάμμα τῶν ἱματίων, ὅπως ἀνέκπλυτον τὰν βαφὰν ἀναπίωντι, κὴ μηδέποκα γωνησομέναν ἀξίταλον· τὸν αὐτὸν ὁ δαιμόνιος τρόπον ἀνὴρ παρεσκεύαζε τοὺς φιλοσοφίας ἐραστέντας, ὅπως μὴ διαφθαρῇ περί τινα τῶν ἐλπιζομένων ἐσεῖσθαι καλῶν κἀγαθῶν. ἐ γὰρ μοιχαλὶς ἐνεπορεύετο λόγους, ἐδὲ πάγας, οἷς πολλοὶ τῶν σοφιστῶν τοὺς νέους ἐμπλέκουσι, πότ' ἐδὲν κρήγυον χρηζόντες· ἀλλὰ θείων τε κὴ ἀνθρωπίνων πραγμάτων δυσεπαΐων. οἱ δὲ, πρόχειρα ποιησάμενοι τὰν τούτου διδασκαλίαν, πολλὰ καὶ δεινὰ δρῶντι, συγχωροῦντες ἐ κατὰ κόσμον ἐδ' ὡς ἔτυχε τοὺς νέους. τοιγαροῦν χαλεπός τε καὶ περιπλεῖς ἀφικνέονται τοὺς ἀκούοντας. ἐγκυρίσαντι γὰρ ἤθεσι τεταραγμένοις τε κὴ στρεβλοῖς θεωρήματα καὶ λόγους ἐλεύθερους. καθάπερ γὰρ, εἴτις εἰς φρέαρ βαθὺ βορβόρου πλῆρες ἐγχέαι καθαρὸν κὴ διειδὲς ὕδωρ, τόν τε βόρβορον ἐτάραξε καὶ τὸ ὕδωρ ἠφάνισεν, ὁ αὐτὸς δὲ τρόπος τῶν ἔτι διδασκόντων τε κὴ διδασκομένων. πυκναὶ γὰρ κὴ βαθεῖαι λόχμαι περὶ τὰς φρένας κὴ τὴν καρδίαν ἐμπεφύκασι τῶν μὴ καθαρῶς ὁρμηθέντων, πᾶν τὸ ἀμεργὲς κὴ πρᾶον κὴ λογιστικὸν ἐποκιάζουσαι περιφανῶς αὐξηθέν. ἐγκατοικεῖ δὲ τῷ δήσει τούτῳ πανοῦργοι κακότητες ἐκβοσκόμεναι, κὴ

enim tinctores ea veſtimenta, quæ tincturam accipere debent, ſtringendo expurgant ut inelutam tincturam imbibant, & quæ nunquam eximi poſſit: ad eundem modum vir divinus, præparabat eos qui amore philoſophiæ tenerentur, nè falleretur ab his, quos bonos honeſtóſque futuros eſſe ſpem habuiſſet. Non enim adulterinam eruditionem tractabat, neque laqueos quibus Sophiſtarum vulgus adoleſcentes implicat, nihil boni aut veri docentes, ſed divinarum humanarúmque rerum ſcientiam tenebat. Illi verò in prætextum adhibentes ejus doctrinam, multa & mirabilia faciunt irretitis non ritè ac temere adoleſcentibus. Quæ cauſa eſt quamobrem difficiles & impudentes efficiant ſuos auditores. Inculcant enim moribus confuſis & turbidis, theoremata & orationes liberas. Quemadmodum, ſi quis in profundum putèum cœno ac luto plenum, infundat puram & dilucidam aquam, & cœnum perturbat, & aquam corrumpit: eadem etiam ratio eſt eorum, qui ſic docent & docentur. Denſi enim ac profundi ceſpites circa mentem & cor eorum qui non purè initiantur, innati ſunt, qui omnem modeſtiam & manſuetudinem ac rationem obſcurant, in conſpectu quidem & foris auctam: ſubeunt autem hunc cumulum, omnis generis malitiæ excreſcentes,

κὴ

καὶ κωλύσαι καὶ μηδαμῶς ἐᾶσαι τὸν λόγον. ὀνομάσαι δὲ πρῶτον ἐπελθὼν αὐτῶν τὰς μητέρας, ἀκρασίαν τε καὶ πλεονεξίαν. ἄμφω δὴ πολύγονοι πεφύκασι. τῆς μὲν οὖν ἀκρασίας ἐξεβλάστησαν ἄθεσμοί τε καὶ μιαραὶ καὶ φθοραὶ, καὶ πρὸς φύσιν ἡδοναὶ, καὶ σφοδραί τινες ὁρμαὶ, μέχρι θανάτων καὶ ἐκπτώσεων ἀνιάτων. ἤδη γάρ τινας ἐβιάσαντο ἐπιθυμίαι μήτε μητέρων μήτε θυγατέρων ἀποσχέσθαι. καὶ δὴ παρεσκάμμαι νόμον, καὶ πατέρα, καὶ πόλιν, καὶ τύραννον, ἐκπεσεῖν τὰς ἀγκῶνας, ὡς αἰχμαλώτους ἐπὶ τὸν ἔσχατον ὄλεθρον μετὰ βίας ἄγουσαι κατέσχον. τῆς δὲ πλεονεξίας ἐκπεφύκασι ἁρπαγαί τε καὶ πατροκτονίαι, ἱεροσυλίαι, φαρμακεῖαι, καὶ ὅσα τούτων ἀδελφά. δεῖ οὖν τόγε πρῶτον, τὰς ὕλας ταῖς ἐνδιαιτᾶσι ταῦτα τὰ πάθη, πυρὶ καὶ σιδήρῳ καὶ πάσαις μηχαναῖς ἐκκαθάραντα, καὶ ῥυσάμενον τὸν λογισμὸν ἐλεύθερον τῶν τοιούτων παθέων, τοτὲ καὶ φυτεύοντά τι χρηστὸν αὐτῷ προσδιδόμεν. Ἀλλ' ἔμαθες μὲν Ἱππαρχε μετὰ σπουδῆς, ἢ ἐτήρησας δι' ὃ γυναῖε, γαστρὸς Συρακοσίας πολυτελείας, ἃς ἐκεῖνο τὸ γαστέρα δεῖ τρέφειν. λέγουσι δὲ πολλοί σε καὶ δημοσίᾳ φιλοσοφεῖν. ὅπερ ἀπαξίωσε Πυθαγόρας· ὃς γε δαμοῖ τῇ αὐτοῦ θυγατρὶ τὰ ἐπιτηδεύματα πρηνατάτῳ, ἐπέσκηψε μηδενὶ τῶν ἐκτὸς τὰς οἰκίας παραδιδόμεν.

& impedientes, neque sinentes prospicere rationem. Nominabo autem primùm matres earum recensens intemperantiam & avaritiam. Ambæ verò sunt fœcundissimæ. Ex intemperantia igitur progerminant scelera, & temulentiæ ac perditiones, & abhorrentes à natura voluptates, atque impetus quidam vehementiores, ad mortem & præcipitia impellentes. Jam enim quosdam coegerunt libidines, neque à matribus, neque à filiabus abstinere; & violantes legem, patrem, civitatem atque Regem, & circumductis brachiis, quasi captivos ad extremum exitium vi & violentiâ rapiunt. Ex avaritia progignuntur rapinæ, parricidia, sacrilegia, venenorum sparsiones, & quæcunque sunt his affinia. Oportet igitur primùm sylvas in quibus hi affectus nutriuntur, igni, ferro, & omnibus instrumentis expurgare, & rationem ab his affectibus vindicare, ac tum demum boni aliquid miscere atque tradere. Quæ didicisti quidem Hypparche summo studio, at non executus es, ô præclare, postquam Siculas lautitias degustâsti, quas te iterum gustare non oportebat. Multi verò dicunt, te publicè etiam philosophari, quod Pythagoras recusavit qui Damæ suæ filiæ propositis monumentis ac præceptis, vetuit cuiquam extra familiam tradere.

α᾽ ὃ, δυναμένα πολλῶν χρημάτων ἀποδόσθαι τοὺς λόγους, οὐκ ἐβούλήθη· πενίαν δὲ καὶ τὰς τῶν πατρὸς ἐπιτιμήσεις ἐνόμιζε χρυσοῦ τιμιωτέρας ἔμεν. φασὶ δὲ ὅτι καὶ Δαμὼ θνάσκοντι Βιταλίᾳ τᾷ ἑαυτᾶς θυγατρὶ τὰν αὐτὰν ἐπιστολὰν ἀπέστειλεν. ἄμμες ὃ ἄνδρες ἐόντες, ἀγνησίως αὐτῷ ποτιφερόμεθα, ἀλλὰ παραβάται τᾶν ὁμολογιᾶν γινόμεθα. εἰ μὲν οὖν μεταβάλοιο, χαρήσομαι· εἰ δὲ μή, τέθναικάς μοι.

Illa verò cùm multis pecuniis sermones posset vendere, noluit: sed egestatem & parentis imperium judicavit auro potius & antiquius esse. Aiunt autem Damo morientem Bistaliæ suæ filiæ hoc idem præceptum misisse. At nos cùm simus viri, non rectè nos erga illum gerimus, sed conventorum sumus transgressores. Si igitur mutatus fueris, lætabor: sin minus, obiisti mihi.

ΘΕΑΝΟΥ̃Σ ἘΠΙΣΤΟΛΑΊ, Η᾽ ΤΗ̃Σ Πυθαγορείου σοφίας θυγάτηρ προσηγόρευται.

Theanûs Epistolæ quæ Pythagoreæ sapientiæ filia appellata erat.

Περὶ τέκνων ἀνατροφῆς.

De liberorum educatione.

ΘΕΑΝΩ᾽ ἘΥΒΟΎΛΗ ΧΑΊΡΕΙΝ.

THEANO EUBULÆ S.

Ἀκούω σε τὰ παιδία τρυφερῶς ἄγειν. ἔστι δὲ ἀναθὴς μητρὸς οὐχ ἡ πρὸς ἡδονὴν ἐπιμέλεια τῶν παίδων, ἀλλ᾽

Audio te delicatam quandam rationem in educandis liberis tenere, ad officium verò matris pertinet, non ut ad voluptatem suos liberos assuefaciat; sed

ἢ πρὸς τὸ σῶφρον ἀγωγή. βλέπε ἂν μὴ ὑ φιλόσπις ἀλλὰ κολακὶς ἔργον ποιήσῃς. συντρεφομένη γὰρ ἡδονὴ παισὶν, ἀκολάστους ποιεῖ. τὶ γὰρ ἥδιον νέοις σωφήθεσι ἡδονῆς; χρὴ ἂν, ὦ φίλη, τῷ τεθραμμένῳ πρὸ παίδων μὴ διαφθορὰν ἔχειν. ἡ δὲ διαφθορὰ τῆς φύσεως ἐστὶν, ὅταν φιλήδονοι μὲν ταῖς ψυχαῖς, ἀπαθεῖς δὲ τοῖς σώμασι γένωνται· καὶ τοῖς μὲν, φυγοπόνοι, τοῖς δὲ, μαλακώτεροι. δεῖ δὲ πρὸς τὰ φοβερὰ γυμνάζειν τὰ τρεφόμενα, κἂν λυπηθῶσι, κἂν πονῆσαι δέῃ· ἵνα μὴ πρὸς παθῶν ᾖ δοῦλα τούτων, καὶ πρὸς τὰς ἡδονὰς λίχνα, καὶ πρὸς τοὺς πόνους ὀκνηρά· ἀλλ' ἵνα τὰ καλὰ πρὸ πάντων τιμῶσιν, ὧν μὲν ἀπεχόμενοι, τοῖς δὲ ἐμμένοντες. ὑδὲ πλησμονικὰ μὲν τοῖς τεθραμμένοις, πολυτελῆ δὲ τοῖς ἡδοναῖς, ἀκόλαστα δὲ ταῖς ἀνέδην παιδιαῖς αὐτὰ ποιεῖν· καὶ πᾶν μὲν λέγειν, πᾶν δὲ ἐπιτηδεύειν ἐᾶσαι. ἔτι δὲ φοβερὰ μὲν τοῖς ἁπαλοῖς χλαίειν, φιλοτιμουμένοις δὲ, ἵνα γελᾷ κἂν τῷ τεθραμμένῳ παίῃ, κἂν σε κακῶς εἴπῃ, γελῶσαν. καὶ τὸ μὲν θέρος ψύχους, τὸ δὲ χειμῶν θάλπους παρέχεσθαι. καὶ πολλοῖς χλιδοῖς, ὧν οἱ πενιχροί γε παῖδες ἀδενὲς πειρῶνται· καὶ τρέφονται μὲν ῥᾷον, αὔξονται δὲ ἀχ ἧσσον, διάκεινται δὲ πολὺ κρεῖσσον. σὺ δ' οἷον

ut ad temperantiam modestiámque instituat. Vide igitur nè non amantis, sed adulatricis partes agas. Nam educata simul cum pueris voluptas, intemperantes & prodigos reddit. Quid enim adolescentibus suavius aut jucundius consuetâ voluptate? quamobrem amica, providendum est summopere, nè educationem liberorum in seductionem convertas. Seductio verò & perversio naturæ est, cùm ad voluptatis amorem animi, corpora ad libidinem transferuntur, & hæc laborem fugiunt, illi mollitiem amplectuntur. Sunt autem exercendi ad hæc dura & formidabilia liberi, ut cùm dolor sit perpetiendus aut subeundus labor, nè his affectibus quasi servi subjiciantur, & in voluptatibus libidinosi, & à laboribus abhorrentes sed ut omnibus virtutem & honestatem anteponant, atque ab illis abstineant; in his verò permaneant, neque in victu gulosi & voraces, neque in voluptatibus sumptuosi, & in nimiis lusibus prodigi sunt efficiendi, neque quidlibet loquendi & omnis studii potestas eis est permittenda. Præterea delatum est mihi te metuere si fleant & ad risum eos traducere conari, etiamsi nutricem percutiant, aut te perperam ridere dicant, & in æstate refrigeratione, in hyeme æstu fovere, multísque delitiis, quarum inopes & egeni nullas experiuntur & aluntur minori negotio, neque verò minus crescunt, sed habent se longè melius. Tu verò quasi

Σαφ-

Σαρδαναπάλε γονὴν τιθῆν τὰ τέκνα, τὴν τῶν ἀρρένων φύσιν θρύπτουσα ταῖς ἡδοναῖς. τί γὰρ ἂν ποιήσειέ τις παιδίον, ὦ, ἂν μὴ τάχιον φάγῃ, κλαίει· κἂν ἐδίῃ, τὰ τερπνὰ τῶν ὄψων ζητεῖ. κἂν καῦμα, παίεται. κἂν ψύχῳ, πωματίζει. κἂν ἐπτιμᾷ τις, ἀντιμάχεται· κἂν μὴ πρὸς ἡδονὴν ὑπηρετῇ, λυπεῖται. κἂν μὴ μασᾶται, δυσκολαίνει· κὴ κακοχολεῖ πρὸς ἡδονὴν κὴ βαταλίζεται πεισάγόμενον. ἐπιμελῶς ὖ, ὦ φίλη, εἰδυῖα ὅτι τὰ ἀνατελῶντα τῶν παιδίων, ὅταν ἀκμάσῃ πρὸς ἄνδρας, ἀνδραπόδια γίνεται, τὰς τοιαύτας ἡδονὰς ἀφαίρει. κὴ τὴν τροφὴν αὐστηρὰν, μὴ τρυφερὰν ἔτω, ποιῶσα, κὴ ἐῶσα κὴ λιμὸν κὴ δίψος ἐνεγκεῖν, ἔτι κὴ ψύχος κὴ θάλπος κὴ αἰδῶ τὴν ἀπὸ τῶν συνηλίκων ἢ τῶν ἐπισατῶν. ἔτω γὰρ κὴ γνησιὰ ἕξις συμβαίνει τὰ κατὰ ψυχὴν ἀνατεινόμενα ἢ ἐπτεινόμενα. οἱ γὰρ πόνοι, φίλη, προὔπτουφαί τινες τοῖς παισὶν εἰσὶ τελειωθησομένης ἀρετῆς· αἷς ἐμβαπέντες ἀποχρώντως, τὴν τῆς ἀρετῆς βαφὴν εὐκινητότερον φέρουσι. βλέπε ὖν, φίλη, μὴ καθάπερ τῶν ἀμπέλων αἱ κακοτροφούμεναι, τὸν καρπὸν ἐλλείπουσι, κὴ ὑπὸ τῆς τρυφῆς οἱ παῖδες ὕβρεως κὴ πολλῆς ἀχρειότητος γεμίαν γεννήσωσι.

Sardanapali posteritatem liberos nutris, & masculorum vigorem voluptatibus frangis. Quid enim faciendum sit illi puero, qui si non confestim ut libitum est edat, in fletum ac gemitum erumpit, & si comedat, suaves tantum & blandientes cibos quærit: si sit æstus, tabe corripitur; si frigus, contremiscit: si quis objurget, repugnat: si quis non ad voluptatem omnia ministret, indignatur: si non munder, in iram concitatur: voluptati turpiter indulget, & undequaque molliter ac effeminatè se gerit. Sed ô amica, scias qui in inertia tam dissoluti vivunt eos cùm ad virilem ætatem perventum est, mancipia fieri solere: dáque operam, ut ejusmodi voluptates de medio removeas, atque ità duram acerbámque non teneram & delicatam educandi viam institue, & concede ut famem sitímque ferant, præterea calorem algorémque, & erga æquales aut præfectos verecundiam præstent. Sic enim ingenuitatem quandam in animi seu remissione seu contractione assequentur. Labores enim amica, sunt quasi præparationes quædam pueris ad virtutis perfectionem, quibus intincti quantum satìs est virtutis tincturam faciliùs deinde ferunt. Quamobrem amica, diligentiam adhibe, nè quemadmodum vites, quæ malè aluntur, fructu destituuntur, sic etiam liberi, præ luxu, injuriæ, & vanitatis plurimæ vitiositatem pariant.

πρὸς

Πρὸς τὴν ζηλοτυποῦσαν παραμυθητική.

Ad laborantem Zelotypiâ conſolatoria.

ΘΕΑΝΩ ΝΙΚΟΣΤΡΑΤΗ

χαίρειν.

THEANO NICOSTRATÆ

ſalutem dicit.

ΗΚΟΥΟΝ τὴν τᾶ ἀνδρὸς σᾶ παροίνοιαν, ὅτι τὴν ἑταίραν ἔχει· σὺ δὲ, ὅτι ζηλοτυπεῖς αὐτόν. ἐγὼ δὲ, ὦ φίλη, πολλὰς ἔγνωκα τᾶς αὐτᾶς νόσω. ἁρπάζονται γὰρ, ὡς ἔοικεν, ὑπὸ τᾶν γυναικῶν τούτων, καὶ κατέχονται, καὶ ἐκ ἔχουσι νοῦν. σὺ δὲ ἀθυμεῖ καὶ νύκτα καὶ μεθ' ἡμέραν, καὶ ἀδημονεῖς καὶ μηχανᾷ τι κατ' αὐτᾶς. μὴ σύγε, ὦ φίλη. γαμετᾶς γὰρ ἀρετή ἐστιν ἐχ ἡ παρατήρησις τὰν ἀνδρὸς, ἀλλ' ἡ συμπειθοῖ. συμπειθοὰ δὲ ἐστὶ τὸ φέρειν ἄγνοιαν. εἶτ' ἑταίρα μὲν πρὸς ἡδονὰν ὁμιλεῖ, γαμετὰ δὲ πρὸς τὸ συμφέρον. συμφέρον δὲ, κακοῖς κακὰ μὴ μίσγειν, μηδὲ ἀβουλίᾳ παροίνοιαν ἐπάγειν. ἔνια δὲ ἁμαρτήματα, φίλη, ἐλεγχόμενα μὲν, ἐπιπλέον ἐρεθίζεται, σιωπώμενα δὲ, παύεται μᾶλλον· ὡς τὸ πρὸς ἡσυχίᾳ φασὶ σβέννυσθαι. ἐὰν

ACcepi ex hominum ſermonibus de mariti tui perverſitate & amentia, eum cum ſcorto rem habere, téque id indignè ac moleſtiſſimè ferre. Ego verò, amica, multos novi eodem morbi genere ægrotos. Capiuntur enim, ut apparet, ab his mulieribus, atque tenentur, neque quicquam animi poſſident. At tu dolore cruciaris noctes ac dies, & mœſtitiâ conficeris, ſempérque aliquid contra ipſum machinaris: cave tu id faxis, uxoris enim virtus non obſervatio & cuſtodia viri, ſed obedientia. Obedientiæ verò eſt, inſaniam perferre & pati, nam cum ſcorto voluptatis causâ conſuetudinem habet, cum uxore utilitatis. Utile eſt autem malis mala non miſcere, neque amentiam amentiâ cumulare. Quædam verò peccata ſunt, quæ carpta magìs magíſq; irritantur, involuta ſilentio ſedantur & comprimũtur: quemadmodũ ignẽ ſenſim ac paulatim aiunt extingui. Si

γὰρ

χδ βελόμενόν σε λελησθέναι δοκεῖν, ἐλέγχασα, ἀφαιρήσῃ τὸ πρόσχημα τῆς πάθους, καὶ φανερῶς ἁμαρτήσεται. σὺ δ' ἐπὶ τῷ φιλίαν ἡγῇ τῆς ἀνδρὸς ἐκ ἐν τῇ καλοκαγαθίᾳ. τοῦτο γὰρ ἡ χάρις τῆς κοινωνίας. νόμιζε δὲ πρὸς μὲν τὴν ἑταίραν ῥαδιουμένην πορδίως ἐκεῖνον, σοὶ δὲ συμβιώσοντα παρεῖναι· καὶ σε μὲν φιλεῖν κατὰ γνώμην, ἐκείνῃ δὲ τῷ πάθει. βραχὺς δὲ ὁ τούτου καιρός. ἅμα γάρ ποτε ἔχει καὶ κόρον, καὶ παίσεται ταχὺ καὶ παύεται. ὀλιγοχρόνιος δὲ ὁ καιρός ὅτι πρὸς ἑταίραν ἀνδρὶ μὴ σόδρα κακῷ. τί γάρ ὅτι μανιώτερον ἐπιθυμίας ἀπολαύσεως ἀδίκου; διὸ καὶ μείων τὸν βίον καὶ διαβάλλων τὸ δ' ἦθος αἰσθήσεταί ποτε. ἐδεὶς γὰρ ἐπιμένει φρενῶν αὐθαιρέτῳ βλάβῃ. καλούμενος δὲ ἐν ὥρᾳ τῷ πρός σε δικαίων, καὶ τὰς περὶ τὸν βίον ἐλαττώσεις ὁρῶν, αἰσθήσεταί ποτέ σε, καὶ τῷ ἀπὸ τῆς καταγνώσεως ὑβρεῖν καὶ φέρων, ταχὺ μεταγνώσεται. σὺ δὲ, φίλη, ζῆθι ἐκ ἑταίρας ἀποκεινομένη, τῇ μὲν εὐταξίᾳ πρὸς τὸν ἄνδρα διαφέρουσα, τῇ δὲ ἐπιμελείᾳ πρὸς τὸν οἶκον, τῇ δὲ συναλλαγῇ περὶ τὰς χρωμένας, τῇ δὲ φιλοστοργίᾳ περὶ τὰ τέκνα. ἃ ζηλοτυπητέον ἂν σοι πρὸς ἐκείνην· πρὸς γὰρ τὰς ἐναρέτους ἐπτέινειν τὸν ζῆλον, καλόν. ἑαυτῇ δὲ παρεκτέον ἐπιδείαν τῆς διαλλαγῆς. τὰ γὰρ καλὰ

enim te clam habere vult, & tu carpendo velum crimini detraxeris, palam etiam delinquet, tu verò nè ponas amicitiam mariti in probitate, in hoc enim sita est societatis graria. Sic igitur persuasum habeas ad scortum quidem libidinis causa eum accedere, tibi ut unà vivat adesse atque te ex animo charam habere, illam tantummodo per libidinem: hæc autem exigui temporis est. Etenim aliquando satiatur, & quemadmodum commovetur subitò, sic statim desinit. Breve namque tempus cum scorto consumit vir non planè malus ac flagitiosus. Quid enim vanius est eâ cupiditate quæ fruitur suo damno? proinde sentiet aliquando, se vitæ commoda diminuere, & famam projicere. Nemo enim sapiens in spontaneo damno permanet: revocatus igitur per jus conjugii quod ei tecum intercedit, & cùm vitæ detrimentum animadvertit, cognoscet aliquando te, & cùm sceleris injuriam pati non potuerit, confestim animum mutabit. Verùm tu amica vitam age nequaquam meretriciæ respondentem, sed modestiâ & probitate erga virum, curâ erga familiam, commercio erga familiares, amore erga liberos, insignem & excellentem. Non debes tu Zelotypiâ contra illam commoveri. Nam ad pudicas & honestas æmulationem dirigere pulchrum est: sed teipsam reconciliationi semper idoneam & aptam præbere. Nam honesti

ἤθη καὶ παρ' ἐχθροῖς ἔυνοιαν φέρει, φίλη· καὶ μόνης καλοκαγαθίας ἔργον ὄξὺν ἡ τιμή. ταύτῃ γὰρ καὶ δυνατὸν ἀνδρὶ ὄξιαν καθάπερ ἔχειν γυναικὶ, καὶ πρᾶξις πλέον ἢ θεραπεύειν τὸν ἐχθρόν. καταρώμενόν ἔν σοῦ, μᾶλλον αἰσχύνεται· τάχιον ἢ διαλλαγῆναι θελήσει· φεύσεται ἢ φιλοσοργήσει, συνεγνωκὼς τὴν ἀδικίαν τὴν εἰς σὲ, καταινοῶν τε τὴν φρόνησιν ὅτι τὸ βίε, καὶ πεῖραν τῆς σοργῆς λαμβάνων τῆς πρὸς αὐτόν. ὥσπερ ἢ αἱ κακοπάθειαι τῷ σώματι ἡδείας τὰς ἀναπαύσεις ποιοῦσιν, ὅτως αἱ διαφοραὶ τῶν φίλων οἰκειοτέρας τὰς διαλλαγὰς φέρουσι. σὺ ἢ καὶ τὰ βλάμματα τῷ πάθες ἀντίθες. νοσοῦντος γὰρ ἐκείνε, καὶ σὲ παρακαλεῖ νοσεῖν ταῖς λύπαις· καὶ ἁμαρτάνοντος περὶ τὸ ἔυφημον, καὶ σὲ περὶ τὸν κόσμον ἁμαρτάνειν· καὶ καταβλάπτοντος τὸν βίον, καὶ σὲ καταβλάπτει τὸ συμφέρον. ἀφ' ὧν ἐφ' αὐτὸν συντετάχθαι δόξεις, καὶ κολαζομένη ἐκεῖνον καὶ σεαυτὴν κολάζειν. εἰ γὰρ καὶ ἀφεμένη πορρόσω, ἑτέρε ἄρα πειραθήσῃ ἀνδρὸς τῷ πρότερε ἀπαλλαγεῖσα· κἂν ἐκεῖνος ἁμάρτῃ τὰ ὅμοια, πάλιν ἄλλε, ὁ φορητὴ χαρνέαις χρεία. ἢ μόνη μενεῖς ἀπ' ἀνδρὸς οἷόν τε ἄζυξ. ἀλλὰ ἀμελήσεις τῆς οἰκίας, καὶ καταφθερεῖς τὸν ἄνδρα; ἐπωδὸς ἄρα βίος συνδιαιρέσῃ τὴν

mores & animi, etiam inimicorum sibi benevolentiam conciliant, amica. Et à sola probitate atque integritate honor proficiscitur. Hâc enim ratione viri quasi copiam habere uxor potest, & in pretio potiùs esse quàm inimicum observare. Sic objurgatus à te, magìs pudore suffunditur, & citiùs redire in gratiam volet. Vehementiùs etiam amabit cùm suam in te injuriam cognoverit & vitæ sanctimoniam præstantiámque animo reputârit, periculúmque tui in se amoris fecerit. Quemadmodum autem afflictionum corporis, jucundus quidam est finis & exitus, sic amicorum controversiæ, in placidiorem gratiorémque reconciliationem desinunt. Tu verò etiam consilia damni inter se contende. Etenim si ægrotet ille, te quoque facit ægrotare mœrore, & si peccaverit in famam, te quoque famæ jacturam facere, & si lædat vitæ commoda, te quoque utilitatem lædere dum cum ipso conjuncta esse videberis, & puniens ipsum te quoque punire. Et etiamsi illum reliqueris, & à priore marito sejuncta ad alterum te applicabis; & si similiter ille deliquerit, rursus ad alium: Non est adolescentibus fœminis tolerabilis viduitas: aut sola perseverabis absque marito quasi cœlebs? at negliges domum & virum perdes? miseræ & acerbæ vitæ simul damnum feres. Sed ulciscéris

τῷ βλάβῃ. ἀλλ' ἀμυνῇ τῷ

τὼ ἑταίραν; πειεισήσεταί σε φυλαπομφόη. κἂν ἀμωίη, μάχιμός ἔξιν ἐκ ἐρυθειῶσα γωή. ἀλλὰ καλὸν ὁσημέραι μάχεσθαι πρὸς τὸν ἄνδρα. κὴ τί πλέον; αἱ γὸ μάχαι κὴ λοιδορίαι τὼ μὲν ἀκολασίαν ὲ παύσσι, τὼ ὃ διαφορὴν ταῖς ωοικοπαῖς αὔξεσι. τὶ ὃ; βυλόσῃ τὶ κατ' ἐκείνυ; μὴ φίλη. ζηλοτυπίας κρατεῖν ἡ τραγωδία ἐδίδαξε, δραμάτων ἔχυσα σύνταξιν ἐν οἷς παρλωόμησε Μήδεια. ἀλλ' ὥσπερ τῆς νόσυ τῶ ὀφθαλμῶ ἀπέχειν δεῖ τὰς χεῖρας, ὅτω κὴ σὺ τῶ πάθες χώειζε τὼ ωρογοποίησιν. διαφθερῶσα γὰρ, θᾶττον τὸ πάθ Θ ὀβέσεις.

scortum? observabit tè nimirum & sic ubi voles ulcisci, pugnax hercle mulier est quæ pudore vacat. At pulchrum est, quotidianas cum marito disceptationes habere? & quid magis? disceptationes enim & jurgia non finem imponunt intemperantiæ, sed inimicitiis incrementum addunt. At aliquod contra ipsum consilium inibis? nè faxis amica. Zelotypiam vincere Tragœdia docet compositionem Dramatum continens, in quibus Medea scelus patravit. Sed quemadmodum ab oculorum ægrotatione cohibendæ sunt manus, ità tu quoque da operam, ut à dolore simulationem abstineas. Etenim patientia & perseverantia, citius damnum extingues.

Περὶ θεραπαινῶν ωροτρεπτική.

ΘΕΑΝΩ ΚΑΛΛΙΣΤΟΙ.

THEANO CALLISTI

de famularum rectione adhortatoria.

ΤΑΙΣ νεωτέραις ὑμῖν ἡ μὲν ἐξουσία ωαρὰ τῦ νόμυ δέδοται τῦ οἰκετῶν ἄρχειν ἅμα τῦ γήμασθαι. ἡ ὃ διδασκαλία ωαρὰ τῶν ωρεσβυτέρων

VObis quidem junioribus à lege datur potestas imperandi famulis simul & nubendi. Disciplina verò à senioribus

ἀ παν-

ἅπαντας ὀφείλει περὶ τῆς οἰκονομίας ἀεὶ παραινέντων. καλῶς γὰρ ἔχει πρότερον μανθάνειν ἃ μὴ γινώσκεται, καὶ τῶν συμβούλων οἰκειοτάτῳ τῷ πρεσβυτέρων ἡγεῖσθαι. ἐν τούτοις γὰρ παρθενοτροφεῖσθαι δεῖ νέαν ψυχήν. ἀρχὴ δέ ἐστιν οἰκου πρώτη γυναιξὶν, ἀρχὴ θεραπαινῶν. ἔστι δ', ὦ φίλη, μέγιστον ἐπὶ δουλείᾳ εὔνοια. αὕτη γὰρ ἁναγράφεται τοῖς σώμασιν ἡ κτῆσις, ἀλλ' ἐξ ὑστέρου γνωσθεῖσιν αὐτῶν οἱ συνετοὶ δεσπόται. διηνεκὴς δὲ χρῆσις αἰτία τούτου, ἵνα μήτε διὰ τὸν κόπον κάμνωσι, μήτε ἀδυνατῶσι διὰ τὴν ἔνδειαν. εἰσὶ γὰρ ἄνθρωποι τῇ φύσει. ἔνιαι δὲ κέρδος τὸ ἀκερδέστατον ἡγοῦνται, τῇ τῶν θεραπαινῶν κακίᾳ· ἐπαφύνασι μὲν τοῖς ἔργοις, ὑποτελλόμεναι δὲ τῶν ἐπιτηδείων. εἶτα ὀβολιμαῖα κέρδη πειποιούμεναι, μεγάλοις ζημιοῦνται τιμήμασι, δυσνοίαις καὶ ἐπιβουλαῖς κακίσας. σοὶ δὲ πρόχειρον ἔστω τὸ μέτρημα τῶν σιτίων πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῆς ἐργασίας τοῖς ἐφ' ἡμέραν πόνοις. καὶ πρὸς μὲν τὴν δίαιταν, ἔτως. πρὸς δὲ τὰς ἀταξίας, τὸ σοὶ πρέπον, ἢ τὸ ἐκείνας συμφέρον ἐξυπηρετητέον. τιμᾶν μὲν γὰρ δεῖ δεσποίνας τὸ κατ' ἀξίαν. τὸ μὲν γὰρ ὠμὸν ἢ κακὸν οἴσει τῷ δυμῷ χάριν, τὸ δὲ μισοπόνηρον ἔχθος ὁ λογισμὸς βεβαιοῖ. ἐὰν δὲ ἡ ὑπερβολὴ τῆς κακίας τῶν θεραπαίνων ἀνίκητος ᾖ,

proficiſci debet, qui de rectè gubernanda familia ſemper præcepta dent & adhortentur. Bonum eſt enim priùs diſcere, quorum ſis rudis & ignara, atque ſeniorum conſilium prudentiſſimum optimúmque judicare, in his enim inſtitui adoleſcentem virginis animum oportet. Primùm autem in domo mulieribus imperium eſt, imperium famularum. At plurimùm ad ſerviendum poteſt benevolentia. Hâc enim poſſeſſio non unà cum corporibus emitur, ſed eam poſtea pariunt atque comparant prudentes domini: hæc acquiritur juſto uſu, ut neque ob laborem defatigentur, neque ob imbecillitatem deficiant. Etenim humana ſunt natura præditæ. Nonnullæ verò in lucro quæſtuoſiſſimo putant, famularum infirmitatem, eáſque premunt oneribus, & neceſſariis ad vitam rebus privant. Sic dum obuli lucrum faciunt, maximis mulctis afficiuntur, odiis atque inſidiis pernicioſiſſimis. Tu verò in promptu habeas menſuram ciborum ad numerum lanitii quam laboribus quotidianis tribuas. Et quod ad victum pertinet hoc modo. Quod ad inobedientiam quantum te deceat, non quantum illis utile ſit, eſt efficiendum. Etenim objurgare famulas oportet pro dignitate. Crudelitas enim non adferet animo voluptatem. Odium verò malitiæ nihilo minus ratio ſuppeditat. Quòd ſi ſit incredibilis & immota famularum malitia,

ἐξο-

ἐξοικτέον μᾶ πρόσεως. τὸ γὰρ ἀλλότριον τῆς χρείας, ἀλλοτριούσθω καὶ τῆς κυρίας. ἔστω δέ σοι γνώμη τῶδε περιόδῳ, καθ' ἣν γνώσῃ τὸ μὲν ἀληθὲς τῆς ἁμαρτίας, πρὸς τὸ τῆς καταγνώσεως δίκαιον· τὸ δὲ τῶν ἡμαρτημένων μέγεθος, πρὸς τὸ κατ' ἀξίαν τῆς κολάσεως. δεσποτικὴ δὲ καὶ ἡ γνώμη, χάριν ἐφ' ἡμαρτημένοις ζημίας ἀπαλλάξουσα. ἔστω δὲ τὸ πρέπον ἐπὶ τῶν οἰκείων τρόπος διαφυλάξει. ἔνιαι γάρ, ὦ φίλη, ὑπ' ὠμότητος καὶ μανίζουσι τὰ τῶν θεραπαινῶν σώματα, θηριώδεσι διὰ ζῆλον ἢ θυμόν, οἷς ὑπομνηματογραφοῦμαι τὴν ὑπερβολὴν τῆς πικρίας· αἱ μὲν γὰρ ἀνηλώθησαν χρόνῳ διαπονούμεναι, αἱ δὲ φυγῇ τὴν σωτηρίαν ἐποιήσαντο· τινὲς δὲ ἐπαύσαντο τὸν ζῆν, αὐτόχειρι θανάτῳ μεταξᾶσαι. καὶ λοιπὸν ἡ τῆς δεσποίνης μόνωσις, ὀδυρομένης τὴν οἰκείαν ἀβουλίαν, ἔρημον μετάνοιαν ἔχει. ἀλλ', ὦ φίλη, ἴδε μιμουμένη τὰ ὄργανα, ἃ φωνεῖ μᾶλλον ἀνειμένα, ῥηγνῦται δὲ μᾶλλον ἐντεινόμενα. καὶ γὰρ ὅτι τῶν θεραπαινῶν ταὐτόν. ἡ μὲν ἄγαν ἄνεσις διαφωνίαν ἐμποιοῦσα τῆς πειθαρχίας, ἡ δὲ ἐπίτασις τῆς ἀνάγκης, διάλυσιν τῆς φύσεως. καὶ ἐπὶ τούτῳ δεῖ νοεῖν, μέτρον δ' ἐπὶ πᾶσιν ἄριστον.

exterminanda erit per venditionem. Nam quod alienum est usu, alienetur etiam possessione, in ea verò re consilium sequaris, quo peccati veritatem ad condemnationis æquitatem exigas, delictorum verò magnitudinem ad supplicii dignitatem. Dominarum autem etiam sententia beneficium, si meritam pœnam relinquat & condonet. Ad hunc modum in tuis rebus decorum conservabis. Quædam enim ô amica præ crudelitate verberibus corpora famularum afficiunt, vel æmulatione vel iracundia exasperatæ, quasi prodentes acerbitatis nimiam vehementiam. Quædam enim tempore sunt absumptæ, aliæ sibi fuga salutem quæsiverunt, nonnullæ verò è vita discesserunt, manúque sibimet ipsis mortem attulerunt. Ità in posterum Dominæ solitudo lugentis domesticam imprudentiam ac temeritatem, ad desertam quandam atque desperatam pœnitudinem recidit. Sed ô amica, fac ut imiteris organa quæ remissa nimium sonum reddunt, intenta verò vehementiùs disrumpuntur. Nam eodem omnino modo res cum ancillis habet. Nimia remissio dissonantiam efficit obediendi, intentio verò necessitatis, dissolutionem naturæ, & in eo cogitandum est, μέτρον δ' ἐπὶ πᾶσιν ἄριστον· modus in omnibus rebus est optimus.

ΜΕΛΙΣΣΗΣ

ΜΕΛΙΣΣΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

ΜΕΛΙΣΣΑ ΚΛΑΡΕΤΑ

χαίρειν.

MELISSA CLARETÆ

ſalutem.

ΑΥΤΟΜΑΤΩΣ ἐμοὶ φαίνη πλέονα τᾶς ἀγαλῶν ἔχειν. τῷ γὰρ ἐσπουδασμένως ἐθέλεν τὶ ἀκοῦσαι περὶ γυναικὸς εὐκοσμίας, καλὰν ἐλπίδα δίδοι ὅπ μέλλεις πολιεῦσθαι κατ' ἀρετάν. χρὴ ὦν τὰν σώφρονα καὶ ἐλευθέραν τῷ ἀγαθὰ νόμον ἀνδρὶ ποθῆμεν, εὐχίᾳ κεκαλλωπισμέναν, ἀλλὰ μὴ πολυτελῶς. ἧμεν γὰ τᾷ ἐσθῆτι λευκοείμονα καὶ ἀγαθείαν καὶ ἀφελῆ, ἀλλὰ μὴ πολυτελῆ καὶ περισσάν. παραιτητέον γὰρ αὐτὰν τὰν διαυγῆ καὶ διαπόρφυρον, καὶ τὰ χρυσόπαστα τᾶς ἐνδυμάτων. ταῖς ἑταίραις γὰρ τάδε χρήσιμα ποτὶ ἀν τᾶς πλειόνων θήραν· τᾶς δὲ ποτ' ἕνα τὸν ἴδιον ἀναφερούσας γυναικὸς κόσμῳ ὁ τρόπῳ πέλει, καὶ ἐχ αἱ σολαί. ἔυμορφον γὰρ τὰν ἐλευθέραν ἀγαθᾷ τᾷ ἀνδρὶ τᾶς ἀνδρὶ, ἀλλ' ὐ τοῖς πλησίον. ἔχοις δ' ἂν ὅτι τᾶς ὄψι ἐρύθημα μὴ σαμεῖον αἰδῶς, ἀντὶ φύκεος· καλοκἀγαθίαν δὲ καὶ

TUa ſponte videris mihi virtutis copia abundare. Nam quòd ſummoperè cupis aliquid de muliebri decoro audire, id verò bonam ſpem præbet, te velle cum virtute ſeneſcere. Oportet igitur modeſtam & liberam, viro legitimo modeſtè ornatam eſſe, non magnificè, & veſtitum quidem candidum, mundum ac tenuem, non autem ſplendidum ac ſuperfluum geſtare. Nam rejiciendæ ſunt illæ pellucidæ totæ & purpureæ, & auro intertextæ veſtes, quoniam hæ lupas & ſcorta decent, ut quam plurimos pelliciant atque capiant. Ejus verò mulieris, quæ uni marito placere debet ornatus in moribus ac induſtria poſitus eſt, non in ſtolis. Decorum eſt enim & pulchrum liberam uni marito placere, non quibuſvis obviis. In vultu autem pudorem ruborémque poſſis ſignum verecundiæ loco fuci adhibere. Probitatem verò, modeſtiam,

κοσμιότητα ϗ σωφροσύναν, ἀντὶ χρυσῶ ϗ σμαράγδω. ὐ γὰ ἐς τὰν τᾶς ἐσθᾶτος πολυτέλειαν φιλοκαλεῖν δεῖ τὰν γλιχομήταν τᾶς σωφροσύνας, ἀλλ' εἰς τὰν οἰκονομίαν τᾶ οἴκω· ἀρέσκειν ὔ τῶ αὐτᾶς ἀνδρὶ ἐπιτελέας ποιεσθαν τὰς ἐκείνω θελήσιας· αἰ γὰ τῶ ἀνδρὸς θελήσεις νόμω ὀφείλει ἄγραφω εἶ) κοσμίᾳ γυναικὶ ποθ' ὃν χρὴ βιῶν αὐτάν. νομίζεν ὔ πρεῖπα ποτενδυέχθαι ἅμα αὐτᾷ καλλίσαν ϗ μεγίσαν, τὰν ἐυταξίαν. πιθέεν γὰ χρὴ τῶ τᾶς ψυχᾶς κάλλει τε ϗ πλέτω μᾶλλον ἢ τῶ τᾶς ὄψιος ϗ τῶ χρημάτων. τὰ μὲ γὰ φθόνω ϗ νόσω παρεμιξέε), τὰ ὔ μέχει θανάτω παρέντι ἐντεταγμένα.

& ingenuitatem; pro auro & ſmaragdo. non enim in veſtium magnificentia pulchritudinis amantem eſſe oportet, quæ ſtudet modeſtiæ: ſed in domûs reíque familiaris adminiſtratione, & mariti favorem ejus voluntati morem gerendo, conciliare. Voluntas enim mariti, pro lege non ſcripta debet eſſe honeſtæ mulieri, ad quam ei vita eſt exhibenda, putandúmque ſe dotem aliquando ſecum pulcherrimam & ampliſſimam attuliſſe obedientiam & integritatem. Magìs enim animi pulchritudini atque opibus, quàm formæ pecuniarúmque credendum eſt, hæc enim invidiâ morbóque eripiuntur. Illa verò uſque ad ſupremum diem inſita permanent ac præſtò ſunt.

ΜΥΙΑΣ ἘΠΙΣΤΟΛΗ'.

ΜΥΙΑ ΦΥΛΛΙΔΙ

χαίρειν.

MYIA PHILLIDI

ſalutem.

ΓΕΝΟΜΕ'ΝΑΙ τοι ματεὶ παίδων τάδε παραινέω. πιθόαν μὲ ἐκλέξαῳς τὰν ἐπιδειοτάταν καὶ καθάριον,

Cum mater liberorum facta ſis, hæc te moneo, ut nutricem deligas aptiſſimam atque mundam,

ἔτι ὃ καὶ αἰδήμονα, καὶ μὴ ὕπνῳ προσοικειωμένην, μηδὲ μάνι μέθῃ. ἃ τοιάδε γὰρ ἂν κρίνοιτο κράτιστα πρὸ ἐκτρέφειν ἐλευθέρως παῖδας, ἐάν γε δὴ γάλα τρόφιμον ἔχῃ, καὶ μὴ πρὸς ἄνδρα κοίτης συνίκατο πάλιν· μεγάλα γὰρ μέρος ἐν τούτῳ καὶ πρώτα καὶ προκαταρκτικώτερα ἐς ὅλον τὸν βιοτὸν πέλει ἐν τῇ προφοίσῃ, πρὸς ὃ καλῶς τραφῆναι. ποιήσει γὰρ πάντα καλὰ ἐν τῷ προσοικότι καιρῷ. τὸν πτόθον τε καὶ μαζὸν καὶ τροφὰν δόμεν, μὴ κατὰ ἐπενδύτην, ἀλλὰ μετά τινος προνοίας. ἕτως γὰρ ἐς ὑγίειαν ἄξει τὸ βρέφος. μὴ ὅτε αὐτὰ θέλει καθεύδειν, νικῆν, ἀλλ' ὁπόταν τὸ νεογνὸν ἀναπαύσεως ἔρον ἔχει. ἀ μικρὸν γὰρ ἄνω τῷ παιδὶ προσοίσει. ἔστω ὃ μήτ' ὀργίλα πίτνα, μήτε πέγλωσσος μήτε ἐν τοῖς τοῦ σιτίων λήψεσιν ἀδιάφορος, ἀλλὰ τεταγμένα καὶ σώφρων. δυνατῶν ὄντων, μὴ βάρβαρος, ἀλλὰ Ἑλλωίς. ἄριστον ἐὰν καὶ τοῦ γάλακτος χρηστῶς πιμπλάμενον τὸ νεογνὸν, ἕτως ἐς ὕπνον τρέπῃ. ἀδεῖα γὰρ νέοις ἄνεσις καὶ εὐκατέργαστος ἀ τοιάδε σίτησις. αἱ δέ κα χ' ἑτέραν δῶμεν χρὴ, ἁπλουστάτην. οἴνῳ ὃ τοι παρέπαν ἀπέχεσθαι, τὸ δυνάμιν ἰσχυρὸν ἔχειν, ἢ καπὸ ἀσύνιον μεταδιδόμεν τᾷ κρήσει δείελον γαλακτώδες. τὰ ὃ λουτρὰ μὴ ποιεῖν συνεχῆ. ἀ γὰρ τῶν ἀσυνίων καὶ ἀκαίρων χρῆσις, ἀμείνων. καπαυτὰ ὃ καὶ ἀὴρ ἐπιτάδειος

præterea verecundam & ſomno non deditam, neque temulentiæ, talis enim optima ac præſtantiſſima judicatur, ad pueros ingenuè & liberaliter educandos, ſi lac ad alendum idoneum habeat, & ut cum viro concumbat impelli nullo modo poſſit, magna enim pars in hoc & prima & evidentiſſima ad totam vitam poſita eſt in nutrice, præter rectam nutritionem. Faciet enim omnia ſuo & opportuno tempore, ut pupillam mammámque & nutrimentum non temere cùm in mentem venit, præbeat: ſed cum cura & prudentia. Sic enim valetudinem infantis confirmabit, ut non illi collibitum eſt ſomnum capiat, ſed cùm infantem quieſcendi deſiderium inceſſit. Non enim exiguam puero ſanitatem adferet. Neque verò iracunda ſit nutrix, neque balba, neque in ſumendo cibo nullam rationem aut diſcrimen adhibens, ſed compoſita & moderata. Item ex potentibus non Barbara ſed Græca. Optimum verò, ſi probè lacte impletus infans, ad ſomnum convertatur. Jucunda eſt enim junioribus remiſſio, & ejuſmodi cibi facilis concoctio. Quòd ſi alius etiam dandus eſt, is ſit ſimpliciſſimus. Vino autem prorſus abſtinendum eſt, quoniam fortiorem vim habet, aut quòd rarò admittat temperaturam crepuſculum lacteum. Balnea verò non ſunt continuanda, nam rarorum, eorúmq; bene paratorum uſus, melior eſt. In ipſis verò ſit aer idoneus

θάλπους καὶ ῥίγους ἔχων τὴν συμμετρίαν· καὶ οἴκησις ὔτε ἀέναον ῥεύμασιν ὑποκειμένη μήτε ἄγαν κατάσκιον. ἃ μὲν ἀλλὰ καὶ ὕδωρ μήτε ἀπόσκληρον μήτε ὑπαφόδωρον. καὶ στρωμνὰ ὔτε ἃ τραχέα, ἀλλὰ πρὸς ἁπαλότητα τοῦ χρωτὸς ἐυαρμόστους. ἐν πᾶσι γὰρ τούτοις τὸ οἰκεῖον ἃ φύσις ὅπη ποθεῖ, ἀλλ' ἃ τὸ πολυτελές. ταῦτα μὲν ὦν ἐπὶ τῷ παιδὶ καὶ ἀχρεῖον ὑπογράψαι τοι τὰς ἐλπίδας ἐπιτρεφὰς ἢ κατὰ νοῦν ὑφαγούμενον γνωμένας, θεῷ ἢ συλλαμβάνοντος καὶ τὰς ἀγωγὰς τῷ παιδὸς αὖθις, τὰς ἐπιδεχομένας καί ποτε οἰκείας κομιεῖμεν ὑποθήκας.

ex frigoris & caloris justa proportione constans; & habitatio, neque nimium flatibus obvia, neque nimium tecta. Sed & aqua neque dura neque mollis. Et strata non aspera, sed quæ concinnè sint ad corpus apta. In omnibus enim his suam quandam vim natura requirit, non magnificentiam. Hæc igitur in præsentia non ab re fuit, tibi præscribere spei nutritiones, quippe ad præeuntis arbitrium accommodatas: Deo verò juvante de pueri educatione, quas poterimus etiam aliquando proprias adferemus admonitiones.

ΤΕΛΟΣ.

FINIS.